శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

–అక్షర వాచస్పతి డాక్టర్ దాశరథి రంగాచార్య.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

మొదటి కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - మేధా జననము- 1

యే త్రిషప్తాః పరియన్తి విశ్వారూపాణి బిభ్రతః |
వాచస్పతిర్భలా తేషాం తన్వో2అద్యదదాతు మే ||

1. త్రిసప్తులు విశ్వరూపధారులై ఉన్నారు. సర్వత్ర పరివ్యాప్తులై ఉన్నారు. వాచస్పతీ! వారి సమస్త బలములను నా యందు ప్రవేశపెట్టుము.

వ్యాఖ్య : సృష్టియందు త్రిసంఖ్యలని ఉన్నవి. 1. భూలోక, భువర్లోక, సువర్లోకములు. 2. వానికి అధిష్ఠాతలగు అగ్ని, ఆదిత్య, వాయువులు. 3, సత్వరజస్తమోగుణములు. 4. బ్రహ్మ, విష్ణు మహేశ్వరులు.

సృష్టియందు సప్త సంఖ్యాకములు ఉన్నవి.

1. సప్తర్షులు 2. సప్తగ్రహములు, 3. సప్తమరుత్తులు, 4. సప్తలోకములు 5. సప్త ఛందములు.

అట్లే 7 x 3 = 21 సంఖ్యాకములు కూడ ఉన్నవి.

1.7 గ్రహములు + 7 గురు ఋషులు + 7 మరుద్గణములు =21

2.12 మాసములు +5 రుతువులు +3 లోకములు + ఆదిత్యుడు =21

3. దేహమునకు ఆధార భూతములగు 5 భూతములు + 5 ప్రాణములు + 5 జ్ఞానేంద్రియములు + 5 కర్మేంద్రియములు + 1 అంతః కరణము = 21

సృష్టి సొంతము 3, 7, 21 మీద ఆధారపడి ఉన్నది. వాక్కులకు ప్రభువు వాచస్పతి. ఆ సృష్టియందలి సమస్త బలములను తనయందు ప్రవేశపెట్టుమని వాచస్పతిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

2. వాచస్పతీ! మంచి మనసుతో మరల మరల విచ్చేయుచుండుము.

వాచస్పతీ! నాకు ఆనందము కలిగించుము. నేను విన్నది నాలోన నిలుచును గాక.

వ్యాఖ్య:- మొదటి మంత్రమున వాచస్పతిని సమస్త బలములు ప్రసాదించుమని ప్రార్థించినాడు. బలములు క్షయములు. అందువలన మరల మరల విచ్చేయ మనుచున్నాడు. అదియు మంచి మనసుతో రమ్మనుచున్నాడు.

బుద్ధిజనకుడు వాచస్పతి. అతనిని ప్రార్థించి వసోష్పతిని ప్రార్థించుచున్నాడు. వసుపతి ధనపతి అగును. అతని భౌతిక సంపదలు ప్రసాదించి పరమానందము కలిగించుమని ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఇహ వాచస్పతిని, వసోష్పతిని తనకు వారు కలిగించిన వానిని తనయందు స్థిరపరచుమని ప్రార్థించుచున్నాడు.

వచ్చిన ప్రతిది పోవలసినదే. ఇది ప్రకృతి నియమము. అట్లుకాక తనయందు చేరిన బుద్ధి బలమును సంపదను తనయందే నిలుపుమని ప్రార్థన.

3. వాచస్పతీ! ధనుస్సు రెండు కొనలను అల్లె త్రాడు కలిపినట్లు నాకు ఇహ పరములను కలిగించుము. **మయ్యే వాస్తు మయి శ్రుతమ్.** అట్లు నాకు కలిగినవి నా యందే నిలుచును గాక.

వ్యాఖ్య:- జీవితమను వెదురుబద్దకు ఇహ, పరములను అల్లెత్రాడు కట్టినపుడే ధనుస్సు వలె అది ప్రయోజనకరమగును. దానికి బుద్ధి తోడైనపుడు మాత్రమే జీవితము ధనుస్సు వలె విస్తరిల్లును.

కావున జీవితమునకు ఇహ, పర సుఖములు వానిని విస్తరింపచేయు బుద్ధి అవసరము. ఏది లోపించినను అది వెదురు బద్ద మాత్రమగును.

4. మేము వాచస్పతిని మావద్దకు ఆహ్వానించుచున్నాము. వాచస్పతీ! ఫలప్రదానమునకు మమ్ము నీ వద్దకు

పిలుచుకొనుము. నీ అనుగ్రహమున మేము శ్రుతులను చదువుదుము గాక. చదివినవి మరువకుందుము గాక.

వ్యాఖ్య:- జ్ఞానము కలిగించుము. కలిగించిన జ్ఞానమును తరుగనీయము.
'శ్రుతి' వేదమగును. వేదముల జ్ఞానము కలిగించుమని అర్థము. "అనన్తా వై వేదాః" వేదములు అనంతములు. అనంతమగు జ్ఞానము కలిగించుమని ప్రార్థన.

రెండవ సూక్తము - విజయ సూక్తము - 2

1. బాణపు తండ్రియు, మహావర్షహర్షము కలిగించు పర్జన్యుని ఎరుంగుదుము. ఈ బాణపు తల్లియు విశాలమగు పృథ్విని మేము ఎరుంగుదుము..

వ్యాఖ్య:- యుద్ధపు బలము వర్షము - భూమి మీద ఆధారపడిన విషయము మొదట గ్రహించవలసి ఉన్నది. ఆయుధమున వర్షబలము, భూమి బలము చేరవలసి ఉన్నది.

ఆహారబలము లేని ఆయుధము విజయము కలిగించజాలదు. ఇది నిత్యసత్యము.

2. శత్రువు చేతి బాణమా! మమ్ము విడువుము. అవనతమగుము. మా శరీరములను శిలలవంటి గట్టి వానిని చేయుము.

శత్రువులను స్తంభింపచేయు ఇంద్రా! మా శత్రువులను వారు తలపెట్టు అపకారములను తొలగించుము.

వ్యాఖ్య:- ఘ్రుత, సత్తు హోమము చేసినాను. కావున నీ బాణము నా మీద పనిచేయదు. లొంగి పొమ్ము.

అది కుదరకున్న నా దేహమును శిలవలె బాణమునకు అభేద్యమగునట్లు చేయుము.

ఆ రెండు కుదరనిచో శత్రువును స్తంభింపచేయు ఇంద్రుడు శత్రువును తొలగించవలెను.

ఇవి శత్రువును జయించు ఉపాయములు.

3. వృక్షరూపమే ధనుర్దండము. దానిని పట్టుకొని ఉన్నది అల్లెత్రాడు. దానిలో సంధించిన శరము మిరుమిట్లు గొలుపుచు మా మీదకు వచ్చుచున్నది. ఇంద్రదేవా! వెలుగులు చిమ్ము ఆ శరమును మాకు తాకకుండ తప్పించుము.

మరొక అర్థము.

శత్రురాజు వృక్షము వంటివాడు. నీడ కొరకు వృక్షచ్ఛాయను ఆశ్రయించిన గోవుల వలె శత్రుసేన అతనిని ఆశ్రయించి ఉన్నది. ఆ సేన చేతులందు బాణములు, కళ్ళతో లక్ష్యము చేసి మిరుమిట్లు గొలుపు శరములు నా మీదకు విడుచుచున్నవి. ఇంద్రదేవా! వెలుగులు చిమ్ము ఆ శరములను మాకు తాకకుండ తప్పించుము.

వ్యాఖ్య - పై రెండు మంత్రములు ఫలించకున్న ఇంద్రునే 'నీవేతప్ప ఇతః పరంబెరుగ' అని శరణు వేడుచున్నాడు.

4. భూమ్యాకాశముల మధ్య వెదురు గడ నిటారుగా నిలిచి ఉండును. మనిషిని కృంగ దీయు జ్వరము, అతిసారము, అతిమూత్రము ముంజా రజ్జు బంధనమునకు లొంగి మనిషిని నిటారుగా నిలుపును గాక.

వ్యాఖ్య - మూత్రపురీషము నిలిచి పోయినంత మేహమును హరించు కరక్కాయ, కర్పూరము కట్టవలెను.

2. ఎలుక తిరిగిన నేలమీద నిలపెట్టవలెను.
3. పెరుగులో మథించిన జీర్ణ 'మందవృక్ష' పు ముక్కలను తినిపించవలెను :
4. ఏనుగు, గుర్రపు స్వారి చేయించవలెను.
5. బాణము సంధింప చేసి విడిపించవలెను.
6. మూత్రనాళికలోనికి లోహశలాకను దూర్చవలెను. ఆధునిక వైద్యమున ఈ పద్ధతి అమలులో ఉన్నది. ఇది ఒక విధపు శస్త్రచికిత్స.

మూడవ సూక్తము - ఆరోగ్య సూక్తము -3

1. విద్మా శరస్య పితరం పర్జన్యం శతవృష్ణ్యమ్ |
తేనాతే తన్వే ౩ శం కరం పృథివ్యాం తే నిషేచనం బహిష్టే అస్తు బాలితి ||

శరము యొక్క పితరుడు శతవృష్టి యగు పర్జన్యుడని మాకు తెలియును. మూత్రరోగీ! నీ బాధకు ఉపశమనము కలిగింతును. నీ రోగము నేల పాలు అగును గాక. నీ మూత్రము ధ్వని చేయుచు బయట పడును గాక.

2. విద్మా శరస్య పితరం మిత్రం శతవృష్ణ్యమ్ |
తేనా తే తన్వే ౩ శం కరం పృథివ్యాంతే
నిషేచనం బహిష్టే అస్తు బాలితి||

పైమంత్రపు "పర్జన్యుని" స్థానమున "మిత్రుని" తప్ప అర్థము అదియే. వరుణం - చన్ద్రం సూర్యమ్ అని తదుపరి మూడు మంత్రములు అట్టివే.

3. విద్మా శరస్య పితరం వరుణం శతవృష్ణ్యమ్ |
తేనా తే తన్వే ౩ శం కరం పృథివ్యాం తే
నిషేచనం బహిష్టే అస్తు బాలితి||
4. విద్మా శరస్య పితరం చన్ద్రం శత వృష్ణ్యమ్ |
తేనా తే తన్వే ౩ శం కరం పృథివ్యాం తే
నిషేచనం బహిష్టే అస్తు బాలితి||

5. విద్మా శరస్య పితరం సూర్యం శత వృష్ణ్యమ్ |
తేనా తే తన్వే ౩ శం కరం పృథివ్యాం తే
నిషేచనం బహిష్టే అస్తు బాలితి||

వ్యాఖ్య: మూత్రరోగిని మబ్బులో, వానలో, వెన్నెలలో, ఎండలో ఉంచి చేయు చికిత్స వలె ఉన్నది.

6. మూత్రరోగీ! నీ ఆంత్రములందు, పార్శ్వములందు మూత్రకోశమున మూత్రము నిలిచి ఉన్నది.

"ఏవాతే మూత్రం ముచ్యతాం బహిర్బాలితి సర్వమ్" || ఆ మూత్రమంతయు చప్పుడు చేయుచు బయట పడును గాక.

7. నిలువ నీటికి కాలువ ఏర్పరచినట్లు మూత్ర నాళాన్ని భేదిస్తున్నాను.
"ఏవాతే మూత్రం ముచ్యతాం బహిర్బాలితి సర్వమ్."

8. సముద్రమునకు చేరునది విశాలమైనట్లు నీ మూత్రాశయ ద్వారమును తెరచినాను.
"ఏవాతే మూత్రం ముచ్యతాం బహిర్బాలితి సర్వమ్."

9. ధనుస్సు యొక్క అల్లెత్రాటిని వదిలిన బాణము శర వేగమున లక్ష్యము చేరినట్లు
"ఏవాతే మూత్రం ముచ్యతాం బహిర్బాలితి సర్వమ్."

వ్యాఖ్య:- నాకు మూత్రము బిగపట్టుట తెలియును. దానికి శస్త్రచికిత్స చేయించుకున్నాను. తదుపరి వచ్చిన మూత్రప్రవాహము, బాధా విముక్తి తెలియును. దానిని ఎంతో అందముగా వివరించినాడు. ప్రతి మూత్రరోగి, చికిత్సకుడు ఇట్లే ప్రార్థింతురు.

నాలుగవది జలసూక్తము -4

1. జలములు మాతృమూర్తులు - భగినులు. అవి హోమ ద్రవ్య యుక్తములై ప్రవాహించుచున్నవి. అవి తేనె, పాలతో కలియుచున్నవి.

2. వృష్టి రూపమున ద్యులోకము నుండి వచ్చునదియు, జగత్కల్యాణ కారకమగు జలము సూర్య మండలమున ఉన్నది. సూర్యుడు సహితము జలములతో కూడి ఉన్నాడు. ఆ సమస్త జలములు మా అధ్వరమును సంప్రీతము చేయును గాక.

3. మా గోవులు నీరు త్రాగు స్థలమునకు దేవీరూపమగు జలమును ఆహ్వానించుచున్నాను. జలదేవి హవిస్సు ఆజ్యాదులను అందించును గాక.

4. జలమున అమృతము ఉన్నది. జలమున ఓషధులున్నవి. జనులారా! ఆ నీరు త్రాగండి. ఆరోగ్యవంతులు కండి. అమృతమూర్తులు కండి. అశ్వములారా! ఆ జలప్రభావమున మీరు బలవంతులు, వేగవంతులు కండి. గోవులారా! ఆ నీరు త్రాగి మీరు బలవంతులు, క్షీరవతులు కండి.

ఐదవ సూక్తము -5

1. జలములారా! మీరు సుఖములు కలిగించువారు. మాకు అన్నము కలిగించు సమర్థులు అగుదురు గాక. మమ్ము మహాజ్ఞాన యోగ్యులను చేయండి.

2. జలములారా! ఈ లోకమున మీ యొక్క రసములు పరమ సుఖ స్వరూపలు అగుచున్నవి. తల్లులు పిల్లలకు చన్నిచ్చినట్లు - మాకు మీ రసములు అందించండి.

3. జలమా! ఏ పాపము నాశనమగుటకు నీవు మాకు ప్రేరణ కలిగించుచున్నావో, ఆ పాప క్షయమునకు గాను నిన్ను తలచుచున్నాను. మాకు ఉత్పాదక శక్తి కలిగించుము.

4. జలము ధనములకు ప్రభువు. నరుల కోరికలు తీర్చునది. అట్టి జలమును ఔషధము అర్థించుచున్నాము.

ఆరవ సూక్తము - 6

1. జలదేవి మా అభియజనమునకు శుభము కలిగించును గాక. మాకు పాన యోగ్యము అగును గాక. మా వ్యాధులను ఉపశమింప చేయుటకు మా ముందు ప్రవాహించును గాక.

2. నాతో సోమము అన్నది:- "నీటిలో సంస్థ భేషజములు ఉన్నవని, లోకములకు శుభములు కలిగించు అగ్ని సహితము జలములందున్నాడని."

3. జలమా! వ్యాధి నివారకములకు ఔషధములను నా దేహమందు ప్రవేశపెట్టుము. నన్ను చిరకాలము సూర్యుని దర్శించు వానిని చేయుము.

4. మరుభూమిలోని జలము మాకు సుఖప్రదమగును గాక. జలప్రదేశమందలి జలము సుఖప్రదమగును గాక. కూప జలము సుఖప్రదమగును గాక. నదులు, చెరువుల నుంచి కుండలో ఇంట ఉంచిన జలము సుఖప్రదమగును గాక. వర్షజలము సహితము మాకు సుఖము కలిగించును గాక.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - అపనోదన సూక్తము -7

1. అగ్నిదేవా! నమస్కరించినంత రాక్షస వధ చేయువాడవు కదా! నిన్ను మేము స్తుతించుచున్నాము. రమ్ము రాక్షస వధ గావింపుము.

2. అగ్నిదేవా! నీవు పరమేష్టివి. జాత వేదివి. సమస్త జనులను నీ వశమున ఉంచుకున్నవాడవు. విచ్చేయుము. మా హవిని సేవింపుము. బలశాలివి ఆగుము. రాక్షసులను ఏడిపించుము.

3. సర్వభక్షక అగ్నీ! ఎందుకు ఆలస్యము? రాక్షసులను అంతమొందించుము. తదుపరి ఇంద్ర సహితుడవై మా ఘ్రుతాది హవిస్సులు అందు కొనుటకు విచ్చేయుము.

4. అగ్నిదేవా! దేవతలందరికన్న ముందే రాక్షసులను దండించ నారంభించుము. తదుపరి ప్రశస్త బాహు బలశాలి ఇంద్రుడు వారిని తరిమి వేయును గాక. అప్పుడు యాతనలు పెట్టువారు పేర్లు చెప్పుకొని పారి పోవుదురు గాక.

5. అగ్నీ! నీ శౌర్య పరాక్రమములను చూచుచున్నాము. నీవు సమస్తము తెలిసిన జాతవేదివి. నరుల చేష్టలను ఎరుగు నృచక్షువవు. మమ్ము మరల బాధించ వలదని యాతుధానులను ఆజ్ఞాపించుము. నీ ఆజ్ఞచొప్పన రాక్షసులు ఏడ్చుచు తమ పేర్లు చెప్పుకొని ఇచటికి వచ్చి ధ్వంసమగుదురు గాక.

6. జాతవేద అగ్నీ! నీవు మా గ్రహపీడలు దూరము చేయవలసిన వాడవు. కోరికలు తీర్చవలసినవాడవు. అనర్థములు నివారించ వలసినవాడవు. మాకు దూతవై రాక్షసులను నాశనము చేయుము.

రెండవ సూక్తము - 8

1. నది తన ప్రవాహ వేగమున వెదురును అన్య ప్రదేశమునకు చేర్చును. అగ్నియు అట్లే మా హవిస్సులు అందుకొని రాక్షసులను అన్య దేశమునకు చేర్చును గాక. అభిచార హోమము ఫలించని స్త్రీ,పురుషులు ఇచటికి చేరి అగ్నిని స్తుతింతురు గాక.

వ్యాఖ్య:- అభిచారము విఫలమైన యజమానికి హాని కలుగును. రాక్షస బాధ హెచ్చును. అట్టి వారు రాక్షసులు లేని చోట అగ్నిని ఆరాధించిన బాధలు తొలగును.

2. బృహస్పతి మున్నగు దేవతలారా! ఇతడు బాధితుడై మిమ్ము స్తుతించుచు వచ్చుచున్నాడు. అతనిని మీ వానిగా భావించండి. అగ్ని సోములారా! రక్షించండి.

మరొక అర్థము.

అగ్ని సోమ దేవతలారా! ఈ రాక్షసుడు మిమ్ములను చూచినాడు. బెదిరినాడు. మిమ్ము స్తుతించుచు మీ వద్దకు వచ్చుచున్నాడు. వాడు మాకు శత్రువని గ్రహించండి. బృహస్పతీ! నీవు వానిని వశపరచు కొనుము.

3. అగ్నీ! నీవు సోమ పానము చేయువాడవు. రాక్షసులను పుత్ర పౌత్ర సహితముగ వధించుము. మాకు అభీష్ట ఫలములను ప్రసాదించుము. మా శత్రువు నీకు భయపడి నిన్ను స్తుతించుచున్నాడు. వాని కుడి కంటిని పెరికి వేయుము. వాని నికృష్టపు ఎడమ కంటిని పొడిచి వేయుము.

4. అగ్నిదేవా! నీవు సర్వము తెలిసిన వాడవు. ఈ రాక్షసుల - వారి పుత్ర పౌత్రుల - జన్మ స్థానము నీకు తెలియును.

అగ్నీ! నీవు మంత్రములచే వర్ధిల్లుము. ఆ రాక్షసులను సమూలముగా ధ్వంసము చేయుము.

మూడవ సూక్తము - 9

వినియోగము:-

1. సర్వ సంపత్కర్మలందు వాసిత యుగ్మ కృష్ణాలమణిని కట్టవలె. తల్లి, దూడ ఒకే రూపము గల ఆవుపాలతో అన్నము వండవలెను. ఆ అన్నమున మనిషి బొమ్మ గీయవలెను. దానిని భక్షించవలెను.

2. త్రయోదశి నుంచి మూడు రోజులు మణిని పెరుగు, తేనె గల పాత్రలో ఉంచవలెను. నాలుగవ రోజు మణిని కట్టుకొని పెరుగు, తేనె తినవలెను.

3. శత్రువుచే రాజ్యము నుండి తరిమి వేయబడిన రాజును అతని రాజ్యమున మరల చేర్చుటకు కోసిన చోట పెరిగిన ధాన్యపు అన్నమును ఈ సూక్తముచే తినిపించవలెను.

4. ఆయుష్యము కోరువాడు రెండు నీలమణులను అన్నముతో ఉడికించవలెను. మణిని కట్టుకొని అన్నము తినవలెను.

5. ఉపనయనమున వటువు అనుమంత్రణమున ఈ సూక్తము వినియోగమగును.

6. ఐరావతి గజక్షయమున పనికి వచ్చును.

7. పుష్పాభిషేకమున వాడబడును.

1. ఇతడు సంపదలు కోరుచున్నాడు. వసువులు, ఇంద్రుడు, పూష, వరుణుడు, మిత్రుడు అగ్ని అతనికి సంపదలు కలిగింతురు గాక. ఆర్యమ, ఆదిత్యులు, సకల దేవతలు ఇతనికి వర్చస్సు కలిగింతురుగాక.

2. దేవతలారా! సూర్యుడు, అగ్ని, హిరణ్య జ్యోతులు ఇతని అధీనమునందు ఉండునట్లు శాసించండి. శత్రువులు నికృష్టులు అగుదురు గాక. దుఃఖము ఎరుగని స్వర్గమునకు ఇతనిని ఎక్కించండి.

3. జాతవేద అగ్నీ! మంత్రముల వలన నీవు దేవతలకు పాలు మున్నగు హవిస్సులు అందించుచున్నావు. ఇతడు సంపదలు అర్థించుచున్నాడు. ఆ మంత్రములతోనే ఇతనిని ఈ లోకమున వర్ధిల్లచేయుము. సమానులందు ఇతనిని శ్రేష్టుని చేయుము.

4. అగ్నీ! నేను నీ భక్తుడను. నీ అనుగ్రహమున శత్రువుల యజ్ఞాదులు హరించినాను. శత్రువుల ధనములను, ప్రాణములను హరించినాను. శత్రువులు నా అధీనులు అగుదురు గాక.

దేవతలారా! ఇతనిని ఉత్తమమగు స్వర్గమునకు ఎక్కించండి - "నాకమధిరో హేయమ్"

నాలుగవ సూక్తము - 10

జలోదర నివారణకు 21 దర్భలకట్ట, ఇంటి గడ్డితో "అయం దేవానాం" మంత్రములు చదువుచు తలస్నానము చేయించవలెను.

1. దేవతలందరిలో వరుణుడే పాపులను దండించువాడు. అందువలననే అతడు దీప్తుడు. సత్యములు వరుణుని అధీనమున ఉన్నవి. నేను వరుణుని స్తుతించినాను. సంతుష్టుని చేసినాను. శక్తిమంతుడను అయినాను. వరుణుని క్రోధమున జలోదరము కలిగినవానికి నయము చేయుచున్నాను.

2. వరుణదేవా! నీవు సమస్త ద్రోహులను ఎరింగిన వాడవు. నీ క్రోధమునకు నమస్కరించుచున్నాను. నీ వద్దకు వేల మందిని పంపుచున్నాను. వారిని ఆరోగ్య వంతులను చేసి శతశరత్తుల ఆయువు ప్రసాదించుము.

3. జలోదరరోగీ! నీవు అబద్ధము ఆడినావు. అసత్యము మహాపాపము. అదే జలోదర కారణము. రాజగు వరుణుడు సత్య భాషి అట్లయినను నిన్ను వరుణుని జలోదర వ్యాధి నుంచి విముక్తి కలిగింతును.

4. జలోదర రోగీ! వైశ్వానరునకు హితుడగు వరుణుని నుండి నిన్ను విముక్తుని చేయుచున్నాను.

వరుణదేవా! నా స్తుతులు వినుము. సంతోష పడుము. నీ కింకరులకు ఇతనిని బాధించవలదని శాసించుము.

ఐదవ సూక్తము - 11

వినియోగము:-

ఈ సూక్తముచే గర్భిణి తల మీద 'సంపాభిహుత' ఉష్ణజలమును పోయవలెను.
శాలా గ్రంథివిమోచన, యోక్త్రబంధనాది సుఖప్రసవ పుత్ర జనన కర్మలు ఆచరించవలెను.

1. పూషదేవా! ఇది ప్రసవ కర్మ. ఆర్యమ, వేధ హోతలై నీకు వషట్కారమున హవి అందింతురు గాక. ఈ స్త్రీకి సుఖప్రసవము అగును గాక. ప్రసవ సంబంధ ఆటంకములు తొలగి పోవును గాక.

2. దివి యందలి నాలుగు దిశలు, భూమి యందలి నాలుగు దిశలు, దేవతలు ఈ గర్భముతో కూడి ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఆ దేవతలే గర్భము నుండి బయట పడుటకు తెర తొలగింతురు గాక.

3. సూషదేవతా! మావిని వేరు చేయుము. మేము సహితము సుఖప్రసవము కొరకు గమన మార్గమును వెల్లడి చేయుచున్నాము.

సుఖప్రసవ దేవీ! నేను చేయునట్టి ఈ సుఖప్రసవ కార్యమునకు ప్రసన్నవగుము. గర్భిణి యొక్క సంధి బంధములను విడువుము.

సూతి మారుత దేవీ! గర్భముఖమును దిగువకు ప్రేరేపించుము.

4. ప్రసవినీ! 'మావి' మాంసము కాదు. దానికి ధాతువులు, స్నాయువులతో సంబంధము లేదు. అది నీటి మీది నాచు వంటిది. అట్టి మావి కుక్కలు తినుటకు క్రింద పడిపోవును గాక.

(అందువలన నీ బలము తగ్గదు అని.)

5. గర్భిణీ! నేను నీ యోనిని శిశు నిర్గమన యోగ్యము చేయుచున్నాను. నిర్గమన ప్రతిబంధక ములగు నాడులకు వ్యాప్తి కలిగించుచున్నాను. తల్లిని బిడ్డను వేరు వేరు చేయుచున్నాను. బిడ్డనుండి మావిని తొలగించుచున్నాను. మావి క్రింద పడును గాక.

6. గర్భమున ఉన్న శిశువా! నీవు గాలివలె, మనసువలె, ఆకాశమున ఎగురు పక్షుల వలె నిరాటంకముగ పది నెలలు తల్లి కడుపున ఉండి మావి సహితముగ గర్భము నుండి వెడలుము.

వ్యాఖ్య - ప్రసవించు తల్లికి వైద్యులు సమస్తము వివరించుచున్నారు. భయము పోగొట్టుచున్నారు. వాస్తవములు చెప్పుచున్నారు.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -12

వినియోగము :-

1. వాతపిత్త కఫ వ్యాధులందు మేద, తేనె, నేయి, నూనె త్రాగించునపుడు పఠించదగినది.

2. దుర్దినము, అతివృష్టి నివారకము.

3. వ్యాధులందు మూడవ మంత్రముచే సంపాతాభిమంత్రణ ద్వారమున సంస్కరించబడిన కుండలోని జలమును వ్యాధి గ్రస్తుని మీద చల్లవలెను.

1. సూర్యుడు జరాయుజుడు. తొలుత పుట్టిన వాడు. వర్షము కలిగించువాడు. వాయు వేగవంతుడు. ఉరిమి ఉరిమి వర్షించువాడు. అతడు వాత, పిత్త, కఫముల వలన కలిగిన రోగములు నివారించి దేహమునకు సుఖము కలిగించును గాక.

మరొక అర్థము

సూర్యుడు అకుటిల భావమున నడుచువాడు. అతడే అగ్ని, వాయువు, చంద్రులందు ఉన్నాడు. అతడు తన తేజమున వాత, పిత్త, కఫముల వలన కలిగిన వ్యాధులను నివారించి దేహమునకు సుఖము కలిగించును గాక.

2. అంగాంగములందు ప్రాణరూపమున ఉన్న సూర్యదేవా! వ్యాధులను నివారించుమని నీకు నమస్కరించుచున్నాము. హవిస్సు అర్పించుచున్నాము. నీకు అనుచరులు, నీకు సమీప వర్తులకు కూడ హవిస్సులు అర్పించి సేవించుచున్నాము.

3. సూర్యదేవా! ఇతనిని "శీర్షక్తి" అను శిరోవ్యాధి బాధించుచున్నది. దానినుండి విముక్తి కలిగించుము. ఇతని హృదయమున, కంఠమున కఫము చేరి దగ్గు కలిగించుచున్నది. ఇది సకల సంధులందు దూరినది. దీనినుండి విముక్తి కలిగించుము.

దేవా! వాత, పిత్త, శ్లేష్మ వ్యాధుల నుండి నరులకు విముక్తి కలిగించుము. ఆ వ్యాధులను నరసంచారము లేని అరణ్యములకు, పర్వతములకు పంపుము.

4. శంమే పరస్మైగాత్రాయ శమస్త్వ వరాయ మే |
శంమే చతుర్భ్యో అంగేభ్యః శమస్తు తన్వేతమమ ||

నా శరీరపు పై భాగమునకు సుఖము కలుగును గాక. క్రింది భాగమునకు సుఖము కలుగును గాక. నా యొక్క నాలుగు అవయవములకు - 2కాళ్ళు + చేతులు - సుఖము కలుగును గాక. నా తనువునకు సుఖము కలుగును గాక.

రెండవ సూక్తము - 13

1. పర్జన్యా! నీ మెరుపునకు నమస్కారము. నీ ఉరుములకు నమస్కారము. నష్టము కలిగించవలదని పిడుగులకు నమస్కారము.

2. పర్జన్యా! నిన్ను స్తుతించని వారిని పిడుగుచే భయపెట్టుచున్నావు. అకాలవర్షము కలుగకుండ చేయుచున్నావు. నీకు నమస్కారము. నీవు మాకు, మా పుత్ర, పౌత్రాదులకు సుఖము కలిగించుము.

3. పర్జన్యా! నీకు నమస్కరించుచున్నాము. నీ ఆశని ఆయుధమునకు నమస్కరించుచున్నాము. నీవు నివసించు గుహ్య స్థానమును మేము తెలుసుకున్నాము. "సముద్రే అంతర్నిహితాసినాభిః" అంతరిక్షము నందలి జలధిలో నీవు నాభిస్థానమవై ఉన్నావు.

వ్యాఖ్య - అంతరిక్షమందలి జలమును కూడ యాస్కుడు సముద్రము అన్నాడు.

సమస్త నాడులకు 'నాభి' కేంద్రమగును. అట్లే పర్జన్యుడు సమస్త మేఘములకు నాభి స్థానమగుచున్నాడు.

4. ఆశనీ! దేవతలు దానాది గుణవంతులు. వారు తమ శత్రువులను హింసించుటకు నిన్ను బాణ రూపమున రచించినారు. నీవు మా యజ్ఞములకు రమ్ము మా స్తుతులు వినుము. మాకు సుఖములు కలిగించుము. ఆకసమున ఉరిమి మా భయము పోగొట్టుము. "నమో అస్తు దివే" దివ్యఆశనీ నీకు నమస్సులు.

మూడవ సూక్తము - 14

వినియోగము :-

దౌర్భాగ్యము కలిగించుటకు స్త్రీ పురుషుల మాల్యాదులను ఖననము చేయు పద్ధతి.

1. జనులు పూసిన చెట్ల పూలు త్రెంచుకుందురు. అట్లే నేను ఇష్టపడని స్త్రీ యొక్క భాగ్యము ఆమె శరీర సౌందర్యమును ఈ మంత్ర ప్రభావమున గ్రహించుచున్నాను. నేలలోన మూలము కలిగి కదలని పర్వతము వలె ఆమె పుట్టింట ఉండును గాక.

2. సోమరాజా! ఈ కన్యను ముందు నీవు గ్రహించినావు. ఇప్పుడు ఈమె దౌర్భాగ్యురాలు అయినది. ఈమె తల్లిదగ్గర గాని, తండ్రి దగ్గర గాని, సోదరుని దగ్గర గాని ఉండి పోవును గాక.

3. సోమరాజా! ఈమె నీ వధువు. కులమును కాపాడునది. ఈమెను తిరిగి నీకు వప్పగించుచున్నాము. ఈమె తల నెల రాలునంత వరకు పిత్రుగృహమున నివసించును గాక.

4. అబలా! అసిత, గయ, కశ్యప ఋషుల మంత్రములచే నీ భాగ్యమును - ఆడవారు ఇంట ధన వస్త్రాదులను భద్ర పరచినట్లు - భద్రపరచుచున్నాను.

నాలుగవ సూక్తము - 15

వినియోగము:-

సర్వపుష్టి కర్మయందు మిశ్ర ధాన్యపు చారు భక్షణమున, తేనె కలిపిన సత్తు భక్షణమున, లక్ష్మీ కరణమున వినియోగము.

1. మందగమనలగు నదులు మాకు అనుకూలముగ ప్రవహించును గాక. వేగవంత వాయువు మాకు అనుకూలముగ వీచును గాక. పక్షులు మాకు అనుకూలముగ ప్రవర్తించును గాక. నదులు, వాయువు పక్షులు మా కోరికలు తీర్చును గాక. ఘృత దుగ్ధాదులను ప్రవహింపచేసి దేవతల కొరకు అగ్నిలో ఆహుతి చేయుచున్నాను. దేవతలు ప్రత్యక్షముగా స్వీకరింతురు గాక.

2. దేవతలారా! విచ్చేయండి. ఇచట పాలు, నేయి పారుచున్నవి. స్తుతులు గానము చేయబడుచున్నవి. ఈ యజమానికి పశుసమృద్ధి, ధన సమృద్ధి కలిగించండి.

3. నేలమీద పారు నదులు, నిరంతరము ప్రవహించు జీవనదులు కలిసి ప్రవహించుచున్నవి. ఈ జలప్రవాహములు మాకు గోవులను, హిరణ్యములను కలిగించును గాక.

వ్యాఖ్య:- సంపదలు జలము, జలప్రవాహముల వలననే కలుగుచున్నవి.

4. ప్రవాహములందు క్షీరము, ఘృతము ప్రవహించును గాక. అవి మాకు గోవులను, హిరణ్యములను కలిగించును గాక.

ఐదవ సూక్తము - 16

వినియోగము:-

శత్రువునకు మరణము కలుగుటకు అభిమంత్రితమైన సీసపు పొడి కలిపిన అన్నమును తినిపించవలెను. ఆభరణములను తాకవలెను. విరిగిన - విరిచిన కాదు - వెదురు కర్రతో కొట్టవలెను.

1. భక్షించుటయే స్వభావముగ ఆగల రాక్షసపిశాచాదులు మనుష్యులను చంపుటకు అమావాస్య నాటి రాత్రి తిరుగుచుందురు. కావున రాక్షసులను వధించు తురీయ అగ్ని మాకు అభయము ఇచ్చును గాక. రాక్షస పిశాచాదులను వధించును గాక.

వ్యాఖ్య - "అమా సహ వసతః అస్యాం తిథౌ సూర్య చంద్రమసౌ ఇతి అమావాస్య" - సూర్య చంద్రులు ఒకే రాశి యందు ఉండు రాత్రి అమావాస్య అగును. అమావాస్య మాసాంతపు తిథి. వెన్నెల ఏ మాత్రము ఉండనట్టి రాత్రి.

2. సీసము నాకు సంబంధించినది అనుచున్నాడు వరుణుడు. అగ్ని సీసమును కాపాడుచున్నాడు. ఇంద్రుడు సీసమును నాకు ప్రసాదించినాడు. సాధకులారా! సీసము రాక్షస సంహారమగు చున్నది.

3. ఈ సీసము రాక్షస పిశాచాదుల కదలికను నిర్బంధించును. అడ్డుకొనుటయే కాదు వారిని తొలగించును. కావున ఈ సీసముతో పిశాచాదుల వలన కలుగు బాధలను తొలగించుచున్నాను.

4. నీవు మా గోవులను హింసించుట, మా అశ్వములను హింసించుట, మా ప్రజను హింసించుట వలన మాకు శత్రువవు అయినావు. అట్టి నిన్ను మా సంతానమునకు హింసించ కుండుటకు సీసముతో కొట్టుచున్నాము.

నాలుగవ అనువాకము.

మొదటి సూక్తము - 17

వినియోగము:-

కత్తి మున్నగు వానితో తెగి రక్త స్రావము జరుగుచున్నపుడు - స్త్రీకి రజస్సు అధికముగ స్రవించునపుడు.

5గణుపుల కర్రను రక్తస్రావము జరుగుచోట అభిమంత్రించవలెను. దారిదుమ్ము, తడి ఇసుక చల్లవలెను. ఎండిన బురద కట్టవలెను.

1. స్త్రీ యొక్క రక్తస్థానము నుండి వ్యాధి కారణముగ రక్తము నిరంతరము స్రవించుచున్నది. మేము చేసిన చికిత్స వలన ఆ వ్యాధి యొక్క బీజము నష్టపడును గాక. సోదరులు లేని యువతి తండ్రి ఇంటనే ఉన్నట్లు రక్తము తన స్థానమున నిలుచును గాక.

వ్యాఖ్య:- తోబుట్టువులగు అన్నదమ్ములు లేని ఆడపిల్లలు పుట్టింటనే ఉండి పుత్రవతులై పితరులకు పిండ ప్రదానము చేయుదురని యాస్కుని నిరుక్తము. అతడు "దాక్షిణాజీ" అన్నాడు. దక్షిణ దేశపు స్త్రీ అని అర్ధము. ఇది ఇల్లరికము. నేడు సోదరులు లేని ఆడ వారికి పిత్రుపిండ ప్రదాన అర్హ్వత లేకున్నది.

2. దేహపు దిగువ భాగపు ధమనులారా! రక్తస్రావము కట్టించండి. పై భాగపు ధమనులారా! రక్తస్రావము కట్టించండి. చిన్న ధమనులు, పెద్ద ధమనులు సహితము రక్తస్రావము అరికట్టును గాక.

3. హృదయమందలి నూరు నాడులు వేలశాఖానాడులందలి మధ్యమ నాడి వ్యాధి కారణముగ రక్తము స్రవింపచేయు చుండెను. ఇప్పుడు మంత్ర ప్రభావమున రక్తస్రావమును నిలిపి స్థిరపడును గాక. తదుపరి రక్తస్రావము చేయునట్టి మిగిలిన నాడుల వలె ఈ నాడులు ఆనందించును గాక.

4. నాడులారా! రజోనాడి, ఆశ్మరీనాడి, ధనుర్నాడి, బృహతీనాడి చుట్టుముట్టినవి. కావున రక్తస్రావము ఆపండి.

వ్యాధిగ్రస్తునికి సుఖము కలిగించండి.

రెండవ సూక్తము - 18

వినియోగము :-

సాముద్రిక దుర్లక్షణములు గల స్త్రీ యొక్క దోషనివారణార్థము ముఖము కడిగించుట,

స్నానము చేయించవలెను. లేదా ఫలీకరణ తుషావతక్షణ హోమము చేయించవలెను.

1. తిలకపు స్థానమున నిలిచినా అసౌభాగ్య చిహ్నమును ఈ శరీరము నుండి పూర్తిగా తొలగించుచున్నాము. శత్రువు వలె శరీరమున నిలిచిన దుర్లక్షణమును తొలగించుచున్నాము. తదుపరి శుభచిహ్నములు మా సంతానమునకు, అశుభ చిహ్నములు శత్రువులకు కలుగును గాక.

2. సవిత పాదముల అలక్ష్మిని తొలగించును గాక. వరుణుడు, మిత్రుడు, ఆర్యమ కాళ్ళు, చేతులందలి అలక్ష్మి చిహ్నములను తొలగింతురు గాక. అందరకు సలహాలిచ్చు అనుమతిదేవి మా స్తుతులు విని అభయ ప్రదానము చేయును గాక. అభిలషిత ఫలములను ఇచ్చుచు దేహమునందలి సకల దుర్లక్షణములను తొలగించును గాక.

3. నీ దేహమందు, కేశములందు, నేత్రములందు ఉన్న ఘోర దుర్లక్షణములను ప్రయోగ కుశలురమగు మేము మంత్రములచే తొలగించుచున్నాము. సవితా దేవత నీకు శుభములు కలిగించును గాక.

4. సారంగ మృగము వంటి పాదములు, ఎద్దు వంటి దంతములు, గోవు వంటి నడక, బుసకొట్టు మాట స్త్రీకి గల దుర్గణములు. ఆ దుర్లక్షణములను నాశనము చేయుచున్నాము.

వ్యాఖ్య - ఈ సూక్తము వితంతు వివాహమునకు సంబంధించినట్లు తోచుచున్నది. వితంతు లక్షణములు తొలగించి సౌభాగ్యవతిని చేయుట వలె ఉన్నది. ఇది నా అభిప్రాయము మాత్రము. మరింత ఆలోచించవలసి ఉన్నది.

మూడవ సూక్తము - 19

వినియోగము :-

సాంగ్రామికాది కర్మలందు. బ్రాహ్మణుడు ఆయుధము ధరించుట - దేవతా ప్రతిమలను ఆడించుట - నవ్వుటల యందు.

1. అస్త్రశస్త్రములు ధరించి యుద్ధమందు మా మీదకు దాడికి వచ్చువారు మమ్ము చేరుకొనకుందురు గాక. ఎదురుగా వచ్చు భటులు కూడ మమ్ము చేరకుందురు గాక. ఇంద్రదేవా! శత్రువుల శరపరంపర మాకు దూరముగ పడునట్లు చేయుము.

2. శత్రువులు విడిచిన బాణములు, విడువనున్న శరములు మమ్ము విడిచి అన్య స్థానముల పడును గాక. మా చేతనున్న దైవీ, మానుషాస్త్రములు శత్రువులను వధించును గాక.

3. శత్రువులందు మా వారలున్నారు. మాతో మాట్లాడని వారున్నారు. మాతో సములగు శత్రువులున్నారు. మమ్ము బాధించు, క్షోభ పెట్టు అట్టి శత్రువుల ప్రాణములను రుద్రదేవుడు అంత్యకాలము వరకు ఏడిపించును గాక.

4. సజాతి శత్రువులు, అన్యజాతి శత్రువులు, వృధాగా కోపించి శపించు శత్రువులందరను సమస్త దేవతలు హింసింతురు గాక. మంత్ర వాక్కులు మాకు కవచములు అగును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 20

వినియోగము :-

మూడవ సూక్తము వలె 2. మొదటి మంత్రము దర్శపూర్ణ మాసములందు శృత హవిర్నిరీక్షణమందు

1. చంద్రదేవా! నా శత్రువు స్థానభ్రష్టుడై ఎన్నటికి తనభార్యను చేరకుండును గాక.

నలుబది తొమ్మిది మంది వాయు దేవతలారా! నా యజ్ఞము వలన మాకు సుఖములు కలిగించండి. ఎదురుగా వచ్చు శత్రువు నన్ను తాకకుండును గాక. అపకీర్తి నన్ను చేరకుండును గాక. నేను ద్వేషించు శత్రుసేన నన్ను తాకకుండును గాక. ఓటమి కలిగించు నట్టియు ఫలితములకు ఆటంకము కలిగించు పాపములు నన్ను ముట్టకుండును గాక.

2. ఈ యుద్ధమున శత్రుసేన ప్రయోగించు శస్త్ర సమూహము మా మీదకు వచ్చుచున్నది మిత్రావరుణులారా! ఆ శస్త్రములను మా మీదకు రానీయకండి. మళ్ళించండి. అవి మమ్ము తాకకుండ చేయండి.

3. దూరముగ నిలిచిన శత్రువు మరణాయుధము, దగ్గర నిలిచిన శత్రువు మారణాయుధము నా మీదకు వచ్చుచున్నది. వరుణదేవా! వానిని దారి మళ్ళించండి. మాకు తాకకుండ చేయండి. శత్రువునకు అందని సుఖములను నాకు కలిగించండి. మంత్ర సహితముగ ప్రయోగించిన అస్త్రశస్త్రములను మానుంచి దూరము చేయండి.

4. ఇంద్రా! నీవు నియంతవు. మహానుడవు. శత్రు తిరస్కర్తవు. అపరాజితుడవు. ఇన్ని మహిమలవాడవు మిత్రుడుగా గలవాడు శత్రువు చేత వధించబడడు. అతనికి ఓటమి కలుగదు.

అటువంటి ఇంద్రుని అనుగ్రహమున మేము సహితము శత్రువును ఓడించగలము.

ఐదవసూక్తము - 21

వినియోగము:-

1. సాంగ్రామికాదులందు ప్రయోగము.

2. గ్రామ గమనాదులందు క్షేమము కోరువాడు ఈ సూక్తము చదువుచు కుడికాలు ఎత్తి, దుమ్ము, గడ్డిని తొలగించి ఇంద్రోపస్థానము చేయవలెను.

3. పిశాచాదుల వినాశనమునకు, ఉద్వేగ నివారణకు ఉపయుక్తము.

4. వేదీ కరణాదులందు ఈ సూక్తమును జపించ వలెను.

1. ఇంద్రుడు అవినాశ్యుడు. శుభప్రదుడు. సకల ప్రజాపాలకుడు. వృత్రహంత. శత్రుసంహారి. సకల ప్రాణులను అధీనమందు ఉంచుకొనువాడు. సోమపాయి.

అట్టి ఇంద్రుడు అభయము ఇచ్చుచు యుద్ధమున అగ్రసరుడు అగును గాక.

అట్టి ఇంద్రుడు అభయము ఇచ్చుచు యుద్ధమున అగ్రసరుడు అగును గాక.

2. పరమ ఐశ్వర్యవంత ఇంద్రా! యుద్ధములందు మా పగతురను నష్టపరచుము. శత్రుసేనలను చిన్నాభిన్నము చేయుము. మా ధనక్షేతాదులను హరించుచు మా శత్రువును అంధకారమున పడవేయుము.

3. వృత్రహంత ఇంద్రా! రాక్షసులను వధించుము. యుద్ధములను దూరము చేయుము. వృత్రసమ శత్రువుల తలలు పగుల కొట్టుము. మా ధనాదులు హరించ దలచిన శత్రువు కోపమును శాంతింప చేయుము.

4. ధనశాలి ఇంద్రా! ద్వేషించు శత్రువు యొక్క క్రూర మనమును అణచి వేయుము. మమ్ము వధించదలచు వాని ఆయుధమును నష్టపరచుము. మాకు మహా సుఖసంపదలను ప్రసాదించుము. అస్త్ర శస్త్రములను మాకు దూరముగా

ఉంచుము.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -22

వినియోగము :- హృద్రోగ, కామిలా రోగ నివారణము.

1. ఎరుపు వృషభము రోమములను నీటిలో కలిపి త్రాగించవలెను.

2. రక్త గో చర్మచ్ఛిద్రమణిని ఆవు పాలలో వేసి సంపాతన అభిమంత్రణములు చేసి పాలు త్రాగించి, మణిని కట్టవలెను.

3. రోహిణి హరిద్ర ఒధానము తినిపించవలెను. మిగిలిన దానిని కాళ్ళ వరకు రాసి మంచములో కూర్చుండ పెట్టవలెను. శుక కాష్ట, శుక, గోపీతనక పక్షులు కుడి కాళ్ళకు హరి సూత్రము కట్టి మంచము క్రింద విడువవలెను.

1. వ్యాధిగ్రస్తా! నీ హృదయ బాధయు, కామిల వలన కలిగిన రంగును సూర్యుని చేరును గాక. హృదయ బాధయు, శరీరపు హరిత వర్ణమును దేహము నుండి వెడలి హరిద్వర్ణ సూర్యునిలో కలసి పోవును గాక. లోహిత వర్ణ గోవు యొక్క లోహిత వర్ణముచే నిన్ను ఆచ్ఛాదించుచున్నాను. నీ శరీరమును మంచి వన్నె గల దానిగ చేయుచున్నాను.

2. వ్యాధిగ్రస్తా! నిన్ను గోసంబంధి రక్త వర్ణముచే ఆచ్ఛాదించుచున్నాను. అందువలన నీవు రోగ రహితుడవు, పాపరహితుడవు ఆగుము. పాపక్షయమైనంత వ్యాధి వలన కలిగిన పచ్చరంగు తొలగి పోవును గాక. దీర్ఘాయువు కలుగును గాక.

3. దేవతల అరుణవర్ణ గోవు మానవుల అరుణ వర్ణ గోవునుండి అరుణరూపమును, పరిపూర్ణ యవ్వనము తీసి నీ యందు ప్రవేశపెట్టుచున్నాము.

4. రోగీ! నీకు వ్యాధి వలన కలిగిన హరిద్వర్ణమును శుకములకు, శుక కాష్టములకు, గోపీతనక పక్షులందు ప్రవేశపెట్టుచున్నాము.

రెండవ సూక్తము - 23

వినియోగము :- శ్వేత కుష్ఠ నివారణకు.

1. భ్రుంగరాజము, పసుపు, నీలి మొక్కలను నూరి, ఎండిన ఆవు పేడతో కలిపి గాయపు చోట రక్తము

కనిపించునంత వరకు రుద్ది రాయవలెను.

2. ఫలిత కేశ నివారణకు తెల్లని వెండ్రుకలను కత్తిరించి పై లేపమును రాయవలెను.

3. ఘ్రుత హోమమును మారుత కర్మలను వృష్టి కర్మమును అనుసరించి చేయవలెను.

1. రాత్రిళ్ళు పుట్టు హరిద్ర, భ్రుంగ, ఇంద్రా వరుణి ఓషధులారా! మీరు కుష్ఠరోగపు అవయవమును, తెల్లని వెండ్రుకలను, పుండ్లను మాన్పి దానికి మీ వంటి రంగు కలిగించండి

2. ఓషదీ! నీవు పుండును, తెల్లని వెండ్రుకలను దూరము చేయుము. నష్టపరచుము. రోగికి ముందుండిన ఎరుపు రంగు కలుగును గాక. తెలుపూను మరల తాకకుండునట్లు దూరము చేయుము.

3. నీలి ఓషధీ! నీవు నలుపు నీవు పుట్టిన చోటు నలుపు. నిన్ను ఉంచిన పాత్ర నలుపు. కావున లేపనాదుల ద్వారా రోగి పుండును మాన్పుము. ఫలిత కేశములను వేరుచేసి నష్టపరచుము.

4. ఈ మంత్ర ప్రయోగమున ఎముకల మీద, చర్మము మీద, ఎముకలలోని, మాంసము నందలి కుష్టును నాశము చేయుచున్నాను. శత్రువుల చేత కల్పించబడిన కృత్య వలన ఏర్పడిన తెలుపును సహితము నాశనము చేయుచున్నాను.

మూడవ సూక్తము - 24

వినియోగము - పూర్వ సూక్తము వలెనే.

(నీల ఓషధి ప్రభావము చెప్పుచున్నాడు.)

1. నీల ఓషధీ! తొలుత నీవు సుపర్ణుడగు గరుడుని వద్ద 'పిత్త' రూపమున ఉంటివి. అప్పుడు 'ఆసురి' అను ఆడది గరుడునితో యుద్ధము చేసి నిన్ను గెలిచినది. గెలిచి నీకు ఓషధి రూపము కలిగించినది.

2. ఆసురి తొలుత భేషజము చేసినది. అది కుష్ఠునందలి పుండును నాశనము చేయునది అయినది. దీనిని ప్రయోగించుట వలన పుండు మానినది. అచట ఏర్పడిన మచ్చపోయి మామూలు చర్మము ఏర్పడినది.

3. ఓషధీ! నీ తల్లి చక్కనిది. తండ్రి చక్కనివాడు. నీవు చక్కదనము తేగలదానవు. ఈ వ్యాధిగ్రస్తుని చక్కని రూపము వానిని చేయుము.

4. ఓషధీ! నీవు నేల నుండి ఆవిర్భవించిన దానవు. నల్లని దానవు. తెలుపూను పోగొట్టు దానవు. ఈ పుండును మాన్పుము. మచ్చ లేకుండ చేయుము. ముందటి రూపము కల్పించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 25

వినియోగము:-

1. నిత్యజ్వరము, చలిజ్వరము, సంతతిజ్వరము, వేళ తప్పక వచ్చు జ్వరములకు ఈ సూక్తమును జపించవలెను.

2. గొడ్డలిని నిప్పులో కాల్చి నీళ్ళలో వేయవలెను. ఆ నీటితో రోగికి స్నానము చేయించవలెను.

1. అగ్ని దేవుడు కాలిన గొడ్డలితో నీళ్ళలో ప్రవేశించినాడు. బ్రతుకు దుర్భరము చేయు జ్వరమా! ఆ నీరు పడిన దేహమును వీడుము. అగ్నియందు హవిని హోమము చేయు విద్వాంసులు నీ జన్మము అగ్ని యందు కలిగినదని వర్ణించుచున్నారు.

(అగ్ని నుంచి వచ్చినావు. అగ్నిలో ప్రవేశింపుమని.)

2. దుఃఖకారక జ్వరమా! నీ గుణము ఉష్ణము. నీవు దేహ తపనుడవు. నీ పుట్టుక కట్టెల మంటలో జరిగినది. నీవు దేహమున పసుపు రంగును చేర్చువాడవు. అందుకే నీ పేరు "రూఢు" అయినది. కావున నీవు అగ్నిని తెలిసిన వాడవు. వేడి నీళ్ళు పడిన మా దేహమును విడువుము. అగ్నితోనే వెడలి పొమ్ము.

3. జ్వరమా! నీవు బయటి తాపమవు. లోపలి తాపమవు. పాపులను శిక్షించు వరుణుని పుత్రుడవు.

నీవు దేహమునకు పసుపు రంగు కల్పింతువు. అందుకే నీ పేరు "రూఢు" అయినది. నీవు అగ్నిని తెలిసిన వాడవు. వేడినీళ్ళు పడిన దేహమును విడువుము. అగ్నితోనే వెడలి పొమ్ము.

4. చలితో వచ్చు జ్వరమునకు నమస్కారము. చలి తగ్గి వచ్చు జ్వరమునకు నమస్కారము. రోజు విడిచి రోజు వచ్చు జ్వరమునకు నమస్కారము. రెండు రోజులకు, మూడు రోజులకు, నాలుగు రోజులకు, వచ్చు జ్వరమునకు నమస్కరించుచున్నాను.

ఐదవ సూక్తము - 26

వినియోగము :-

1. ఖడ్గాది సంపూర్ణ శస్త్ర నివారణకు హోమమునందు.

2. దాడి చేయుటకు వచ్చు శత్రువును చూచి జపించుట.

3. దుశ్శకునము, కాకుల మైథునము, అద్భుత దర్శనములందు జపించుట.

4. విజయ స్వస్త్యయన కర్మమున ఘ్రుతాహుతి ఇచ్చి ఖడ్గ శస్త్రాదులను సంపాతిత, అభిమంత్రణము చేయవలెను.

5. విజయము కోరువాడు ఈ సూక్తమును జపించి, ముఖము తుడుచుకొని రాత్రిపూట పడుకొనవలెను. ఉదయము లేచునపుడు దీనిని జపించి మూడు అడుగులు వేసి లేవవలెను.

1. దేవతలారా! మీ అనుగ్రహమున దూరము నుండి శత్రువు మా మీదకు ప్రయోగించు ఆయుధము మాకు తగులక దూరమున పడిపోవును గాక.

శత్రువులారా! మీరు వేయు రాళ్ళు మున్నగునవి మాకు దూరమున పడు గాక.

2. ఆకసమందు దర్శన మిచ్చు సూర్యుడు మాకు మిత్రుడు అగును గాక. ఇంద్రుడు, భగుడు సవిత, చిత్రరాధుడు మాకు మిత్రులు అగుదురు గాక.

3. సూర్యకిరణము జలములను పీల్చగా అకాల వర్షము కలిగించక మేఘ మండలమున నిలుపు పర్జన్యుని, సప్త మారుతముల తేజస్సు సూర్య సమానమగును. మీరందరు మాకు బహు సుఖములను విశాల గృహములను ప్రసాదించండి.

4. దేవతలారా! శత్రువుల ఆయుధములు మా అమీద పడనీయకండి. మాకు మా సంపాతమునకు సుఖములు కలిగించండి.

ఆరవ సూక్తము - 27

వినియోగము:-

1. అయిదవ సూక్తము వలెనే.

2. మార్గమందు శుభమునకు నాలుగవ మంత్రముచే పాదములకు అభిమంత్రించి ఆయుధము అందించవలెను.

1. మనకు కనిపించు సర్పములందు ఇరువది యొక్క జాతులు ఉన్నవి. ఆ సర్పములు దేవతాసములు. అవి భూలోకమునకు ఆవల నాగలోకమున ఉండును. వానికి మావి వలె చుట్టుకున్న కుబుసములుండును. ఇతరులకు హాని తలపెట్టువారి, యుద్ధమున నిలిచిన శత్రువుల నేత్రములను కుబుసములతో మూసి వేయుదుము.

2. పినాకము శివుని విల్లు. శత్రువు అట్టి ఆయుధములు ధరించి ఉన్నారు. పరసేనను గడగడలాడించుచున్నారు. అట్టి శత్రుసేన భయపడి నలువైపులకు పారిపోవలెను. అట్టి శత్రుసేన మరల కూడినను వారికి మతి భ్రమించును గాక. ధన విహీనులు అగుదురు గాక.

3. మహాసేన మమ్ము గెలువకుండును గాక. స్వల్పసేన మమ్ము చూడలేకుండును గాక. పరాజితులో ధనహీనయైన సేన - గడకు పాకిన తీగవలె - నిస్తేజము అగును గాక. రాజ్యభ్రష్టయై నికృష్ట మగును గాక.

4. నడక సాగించు పాదములారా! నడవండి. వడివడిగా నడవండి. ఉత్సాహముగా నడవండి. ఫలితముల నిచ్చు గృహముల వరకు నడవండి. ఎవరును గెలువలేని "ప్రథమ" ఎవరును ఓడించలేని ఇంద్రాణి మమ్ము రక్షించుచు ముందు నడుతురు గాక.

ఏడవ సూక్తము - 28

వినియోగము:- ఉద్విగ్నుని ఉద్విగ్న విప్రుత్తికి శుక్ల వీరిణేషికాకృత మణిని కట్టవలెను. రెండు ఉల్ముకములను రుద్ధవలెను.

1. అగ్ని రోగనాశకుడు. హింసక రాక్షస సంహారకుడు. స్వర్గనివాసి. నోటి దురుసుదనము, హింసాతత్త్వము గలవారిని, ఆతురత గల వారిని, రంధ్రాన్వేషులను, బాధలు కలిగించు వారిని, రాక్షసులను అగ్ని భస్మము చేయుచు ఉద్విగ్నుని వద్దకు వచ్చుచున్నాడు.

2. అగ్నీ! యాతనలు కలిగించువారిని దహించుము. రంధ్రాన్వేషులను భస్మము చేయుము. నల్లని పొగగల అగ్నీ! ప్రాణులకు ప్రతికూలముగ నడచు వారిని నిర్మూలించుము.

3. ఒకతి శపించునది. ఒకతి పాపమే మూలముగా గలిగి పాపములను ఆచరించునది. ఒకతి పుట్టిన బిడ్డ రక్త రసమును పీల్చునది. వీరిలో ఒకర్తె తన సంతానమును, మా శత్రువుల సంతానమును మ్రింగును గాక.

వ్యాఖ్య - సాయణుడు వీరిని రాక్షసిలుగా చెప్పినాడు. ఇవి క్రిములు కావచ్చునని నా ఆలోచన. క్రిములే తమ సంతానమును నాశము చేసిన క్రిములుండని ఆదర్శ ఆరోగ్య లోకము ఉండును కదా!

4. యాతుధాని - యాతనలు కలిగించు స్త్రీ - తన సంతానమును తినును గాక. తన అక్క చెల్లెళ్ళను తినును గాక. తన పౌత్రుల సంతానమును తినును గాక. తదుపరి ఒకరి జుట్లు ఒకరు పట్టుకొని కొట్టు కొని వారు చత్తురు గాక. దానమునకు అడ్డువచ్చు యాతుధానులు ఒకరిని ఒకరు కొట్టుకొని చత్తురు గాక.

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 29

వినియోగము:-

1. శత్రు మర్దిత రాజ్యాభివృద్ధికి మొదటి నాలుగు మంత్రములచే చక్రనేమి మణిని సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేయవలెను. 5,6 మంత్రములు చదువుచు "ఉత్తమాభ్యాం" ఉత్తమములందు కట్టవలెను.

2. లోహము, సీసము, వెండి, రాగితో కూడిన స్వర్ణ నాభిని పెరుగు, తేనెల గిన్నెలో త్రయోదశి నుంచి మూడు రోజులు ఉంచవలెను. 'అభివర్తేన' అను మొదటి సూక్తముతో కట్టవలెను. దారము లోనికి తొడిగి దర్భలపై ఉంచి, హోమము చేసి ఉత్తమములకు కట్టవలెను.

3. మహేన్ద్రం రాజ్య కామస్య అద్భుతోత్పత్తి వికారేషుచ.

1. ఇంద్రుడు ఏ మహిమగల మణి వలన వర్ధిల్లినాడో అట్టి మణి మాకు లభించును గాక. బ్రహ్మణస్పతీ! అనుగ్రహింపుము. మా రక్షణలందు శత్రుభయ రహిత రాజ్యమును వర్ధిల్ల చేయుము.

2. అభివర్తమణీ! మాకు బంధువుల వంటి స్వాభావిక శత్రువులున్నారే వారిని ఎదిరించి ఓడించుము. మా రాజ్యమును, ధనమును అపహరించ దలచిన శత్రుసేనను కూడ నీవే ఎదిరించుము. ఓడించుము.

3. మణీ! సూర్యుడు నిన్ను వర్ధిల్ల చేయును గాక. సోమదేవత వర్ధిల్ల చేయును గాక. సకల చరాచర ప్రాణులు నిన్ను వర్ధిల్ల చేయుచున్నవి. నిన్ను ధరించిన పురుషుని ప్రతాపమును తన రాజ్యమునందును, అన్య రాజ్యములందును వ్యాపింప చేయుచున్నావు.

4. మణీ! నీవు అభివర్తన సాధనవు. శత్రుదమనవు. శత్రుక్షయము చేయుదానవు. నీవు శత్రుపీడిత రాజ్యమును

ముందు అభివృద్ధి చెందించుము. తదుపరి శత్రువును నాశము చేయుము.

వ్యాఖ్య:- రాజ్యము యుద్ధము వలన ధ్వంసమైనది. శత్రువశమైనది. ముందు ప్రజ, దేశము వర్ధిల్ల వలె. అప్పుడే కదా రాజ్యము నిలుచునది. కావున శత్రువు ఏలుబడిలో ఉన్నను రాజ్యము అభివృద్ధి చెందవలెననుట ఉదాత్త ఆశయము!

5. ఉదయించినాడు సూర్యుడు. వెలువడినది నానుండి శత్రుపరాభవ మంత్రము. నేను అభివర్త మణిని ధరించినాను. శత్రువును హతమార్చు వాడనైనాను. నా వాక్కు, సూర్యుడు ఉభయులు ఉదయించినారు.

6. నేను శత్రునాశకుడను అయినాను. నా ప్రజ కోరికలు తీర్చువాడను అయినాను. స్వ, పర రాజ్యములకు ప్రభువును అయినాను.

మణీ! నేను మణిని ధరించిన వాడను. మరల మరల శత్రువును అణచివేయుచుందును గాక. పూర్వము నన్ను బాధించిన సేనకు, నాసేనకు, అన్య ప్రజకు నేను అధిపతిని అగుదును గాక.

రెండవ సూక్తము - 30

వినియోగము:-

1. ఆయుష్కర్మయందు స్థాలీపాకమును మూడు ఘృత పిండములు చేయవలెను. సంపాత అబిమంత్రణముల తరువాత వానిని తినవలెను.

2. ఉపాకర్మమున వటువు నాభిని తాకి జపించవలెను.

3. ఆయుష్కామపు వైశ్వదేవయాగమున, దాని ఉపస్థానమున

4. అధ్యాయపు ఉత్సర్జన కర్మయందు, ఘృత హోమమున.

5. ఐరావతాఖ్య మహాశాంతి యందు.

6. మూడవ మంత్రము దర్శ పూర్ణమాసములందు.

1. విశ్వదేవతలలారా! వసుదేవతా! ఇతడు ఆయుష్యము కోరుచున్నాడు. ఇతనిని రక్షించండి. ఆదిత్యులారా! ఇతని విషయమున అప్రమత్తులై ఉండండి. దేవతలచే రక్షించబడుచున్న ఈతడు సమస్త బాధల నుండి విముక్తుడై

జీవించును గాక.

2. దేవతల పితరులారా! పుత్రులారా! నా వాక్కును సావధానులై ఆలకించండి. శుభములు కలిగించమని ఇతనిని మీకు వప్పగించుచున్నాను. ఇతనిని వార్ధక్యము వరకు రక్షించండి.

3. ద్యులోకము నందలి దేవతలారా! పృథివి మీది దేవతలారా! అంతరిక్షము నందలి దేవతలారా! ఓషధులు, పశువులు, జలములందున్న దేవతలారా! ఈ ఆయుష్కామి ఆయువును వార్ధక్యము వరకు పెంచండి. ఇతడు నూరేళ్ళు జీవించును గాక. ఇతని అపమృత్యువును నివారించండి.

4. ప్రయాజ, అనుయాజ, హుతభాగ, ఆహుతి గ్రహీత దేవతలారా! అయిదు దిశల అధిష్టాన దేవతలారా! ఈ ఆయుష్కామికి ఆయుర్వర్ధనాదులు కలిగించుటకు మిమ్ము అతనికి తోటి వారిని చేయుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - 1. ఛందోదేవత 2. ఋతుదేవత 3. పశుదేవత 4. ఆత్మదేవత 5. అగ్నిదేవతలు ప్రయాజ దేవతలు.

ప్రధాన యాగము తరువాతి మూడు యాగముల దేవతలు అనుయాజులు.

ఆహుతులందు భాగము గల ఇంద్రాదులు హుతభాగులు.

అగ్నిలో కాక వేరుచోట పడిన హవి భక్షకులు ఆహుతి గ్రహీతలు.

మూడవ సూక్తము - 31

వినియోగము:-

1. నిత్య, నైమిత్తిక, కామ్యములగు 22 సవనయజ్ఞ విధానము చెప్పబడినది. ఈ సూక్తముచే నిరుప్త హవి యొక్క అభిమర్శన, సంపాత, దాతృవాచన, దానములు చేయవలెను.

సవన యజ్ఞములు:- 1. బ్రహ్మౌదన, 2. స్వర్గౌదన, 3. చతుఃశరావౌదన 4,5 శతౌదనములు 6. అషౌదన 7. పంచౌదన, 8. బ్రహ్మాస్యౌదన 9. మృత్యుసవ 10, 11. అనుడుత్సవ 12. కర్కి 13, 14. పృశ్ని 15. పౌన 16. సిల, 17. పవిత్ర 18. ఉర్వర 19. ఋషభ 20. వశ 21. శాలా 22. బృహస్పతి.

2. ధూమకేతు దర్శనము అయినపుడు ఈ సూక్తముచే దిగ్దేవతకు బహురూప అజ అవదానము చేయవలెను. ఆ దేవతకు చరు పురోడాశములచే హోమము చేయవలెను.

3. గ్రామ, నగర, దేశ, ప్రాకారములు భిన్నమైనపుడు - 3 వ మంత్రము కాక - మిగత సూక్తముచే పురోడాశ, పాషాణములను నిఖననము చేయవలెను.

4. సకల వ్యాధుల చికిత్స యందు ఈ సూక్తపు మొదటి మంత్రముచే స్నాన, అవసేచన, పాయనాదులు చేయవలెను.

5. బ్రహ్మ అస్వమేధమున విడిచిన అశ్వమును ఈ సూక్తముచే అను మంత్రణము చేయవలెను.

6. "అంహోలింగానాం ఆపోభోజన హవీంషి"

7. అద్భుత మహాశాంతి యందు దిగ్దేవతకు తొలి మంత్రము వినియోగము.

8. సర్వస్వస్త్యయనము కోరువాడు 4వ మంత్రముచే రాత్రిపూట ఉపస్థానము చేయవలెను.

1. అమృతములగు నాలుగు దిక్కులకు, దిక్పాలకులకు, భూతముల అధి దేవతలకు ఈ చతుఃశరావ యాగమున హవిస్సులు అర్పించుచున్నాము. సేవించుచున్నాము.

2. నాలుగు దిశలను పాలించు దిక్పాలులారా! మీరు మమ్ము మృత్యు పాశము నుండి రక్షించండి. అన్య పాశముల నుండి కూడ రక్షించండి.

3. ధన దేవతా! నా శ్రమను లెక్కచేయక నీకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నాను. 'శ్రోణ' వ్యాధి విముక్తుడనై ఘ్రుతాహుతులు అర్పించుచున్నాను. దిక్పాలకులందలి నాలుగవ దేవత మాకు ప్రసన్నుని అగునుగాక. కోరిన ధనములను ప్రసాదించును గాక.

4. మా తల్లికి, తండ్రికి, గోవులకు, సమస్త లోకములకు స్వస్తియగును గాక. మా తల్లి మున్నగు వారు శోభన ధనవంతులు అగుదురు గాక. మేము చిరకాలము సూర్యుని దర్శింతుము గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 32

వినియోగము:-

1. వంధ్యకు సంతానము కలుగుటకు శమీ స్నానము చేయించవలెను. ఈ సూక్తముతో ఆమెకు పురోడాశపు ముద్ద ఇచ్చి అలంకారము చేయవలెను.

2. ధనము, బలము అర్థించువాడు ఈ సూక్తముచే ద్యావాపృథ్వి యాగము చేయవలెను.

3. దర్శపూర్ణమాస యాగమున మొదటి మంత్రముచే భార్య దోసిలిలో ఉదక పాత్ర ఉంచబడును.

1. జనులారా! వినండి. తెలిసికొనండి. మహాబ్రహ్మ చెప్పుచున్నాడు:-
అది ఈ లోకమున లేదు. ఆ లోకమున లేదు. ప్రనులందు నిలిచి ఉన్నది.

వ్యాఖ్య - సాయణాచార్యులు **"తత్"** అనగా **"ఉదకాత్మకం బ్రహ్మ"** అన్నారు. అట్లయిన జలము ఉభయ లోకములందు లేదు. ప్రాణులందు ఉన్నది అని అర్థము.

నీరు ఉన్నచోటనే ప్రాణులుండును. అన్యగ్రహములందు ప్రాణులు లేక పోవుట నీరు లేకపోవుట వలననే అని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు.

2. (జలము ప్రాణులందు ఉన్నదని చెప్పి స్థానమును నిరూపించుచున్నారు.)

ఇది అంతరిక్షమున - యక్షగంధర్వుల వలె - నిలిచిఉన్నది. ఈ లోకమున జలము స్థావర జంగమాత్మకమై ఉన్నది. జలము యొక్క మూల స్థానమును ఎరింగిన వారు ఉన్నారో? లేరో?

వ్యాఖ్య:- **"అంతరిక్షే మహత్ సముద్రం వితతం అస్తి"** అన్నాడు పతంజలి. యాస్కుడు కూడ అదేమాట అన్నాడు. **"అస్మిన్ మహత్యర్ణవే అన్తరిక్షే"** అని శ్రుతి.

జలపు మూల స్థానమేది? దానిని తెలిసిన వాడు నేటికి లేడు. మానవునికి జ్ఞానము పర్యాప్తము. అది వాడుక తెలియగలదు! మూలమును తెలియజాలదు!!

3. ద్యావాపృథ్వులు అక్షయమగు జలమును పుట్టించుచున్నవి. అట్లయ్యు సముద్రమునకు చేరు నదుల వలె అంతరిక్షమున జలము అక్షయమై ఉన్నది.

వ్యాఖ్య - సూర్యుడు భూమి, నీటి వలననే కదా జలము ఏర్పడుచున్నది - ఇవి జలమును అంతరిక్షమునకు చేర్చుచున్నవి. అంతరిక్షము ఆ జలములను దాచుకొనదు. వర్షించును. అట్లయ్యు అక్కడి జలము వడిసిపోదు.

మానవుడు తప్ప ప్రకృతి శక్తులు దేనిని దాచుకొనవు. ఇచ్చుటే వాని పని. అయినను తరుగవు.

4. ద్యులోకము విశ్వమును ఆవరించి ఉన్నది. పృథ్వి విశ్వమును ఆశ్రయించి ఉన్నది. కావున విశ్వజ్ఞానము గల ద్యులోకమునకు విశ్వమునకు ఆధార భూతమగు భూమికి నమస్కరించుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - విశ్వము సమస్త సృష్టి యగును. మనకు కూడ సృష్టియే. మనము భూమిని ఆశ్రయించి ఉన్నాము. ద్యౌ మనను ఆవరించి ఉన్నది. భూలోక ద్యులోక, అంతరిక్షములు కాక "విశ్వము" అను మరొకటి చేరినది. ఇంతవరకు విశ్వము అనిన సమస్తము అయినది - విశ్వేదేవతలు - సమస్త దేవతలు.

ఐదవ సూక్తము - 33

వినియోగము:-

1. ఈ సూక్త పాఠము నాలుగవ సూక్తమున వచ్చినది. అదే వినియోగము.

2. గోదానమప్పుడు ముండనము తరువాత ఈ సూక్తముతో బాలకునికి స్నానము చేయించవలెను.

3. మధుపర్క, పాద్యోదక అభిమంత్రణమున దీనిని చదువవలెను.

4. ఎడారిలో జలము కలిగినపుడు ఈ సూక్తముచే ఘ్రుత హోమము చేయవలెను.

5. కుండ పగిలి పోయినపుడు కొత్తకుండ తెచ్చి దీనితో అభిమంత్రించి నీరు నింపవలెను.

1. జలము రమణీయ వర్ణపుది. శుచియైనది. పవిత్రము చేయునది. జలము నుండియే సూర్యుడు, అగ్ని ఆవిర్భవించినారు.

అగ్నిని గర్భమున దాల్చిన మంచి వర్ణపు జలము మమ్ము వ్యాధి రహితులను చేసి, మాకు శుభములు కలిగించును గాత - "యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణాస్తాన ఆపః శం స్యోనా భవంతు".

2. ఏ జలమందు వరుణుడు వసించి జనుల సత్యానృతములను పరిశీలించునో -

"యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణాస్తాన ఆపః శం స్యోనా భవన్తు".

3. ఏ జలమును దేవతలు దివియందు అమృతముగా సేవింతురో - ఏ జలము అంతరిక్షమున వివిధ రూపములు దాల్చునో

"యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణాస్తాన ఆపః శం స్యోనాభవన్తు".

4. జలమా! నన్ను శుభంకర దృష్టితో చూడుము. నీ శుభంకర చర్మముతో నా చర్మమును తాకుము.

అమృతము కురిపించు, శుచివంత, పావక జలము మమ్ము వ్యాధిరహితులను చేసి, మాకు శుభములు కలిగించును గాక.

ఆరవ సూక్తము -34

వినియోగము :-

1. సభాజయమునకు గాను సభలో ప్రవేశించక ముందు దీనితో 'మధూక' మను 'వీరూధ' మును భక్షించవలెను.

2. వివాహమందు ఈ సూక్తముచే మధూక మణిని రక్త సూత్రమున కట్టి వేలుకు కట్టుకొనవలెను.

3. వివాహపు చతుర్ధ కర్మయందు 'మధూక' మణిని దంచి 'ఓక్షము' న ఉంచి ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి వధూవరులు సంగమించవలెను.

4. అశ్వమేధే బ్రహ్మోద్య వదనేసి ఏతత్ సూక్తమ్.

1. ఇది "వీరుల్లత" ఇది మదురమున పుట్టినది. మధురముగనే నిన్ను త్రవ్వుచున్నాను. నీవు మధురముగ పుట్టిన దానవు. మమ్ము మధుర రస యుక్తులను చేయుము.

2. మధూలకమా! నా జిహ్వాగ్రమున నిలుపుము. జిహ్వ మూలమున నిలుపుము. నా దేహమున నిలుపుము. నా చిత్తమున నిలుపుము. అన్నింటిని మధురరస యుక్తము చేయుము.

3. నా రాక మధుమయము నా పోక మధుమయము అగును గాక. నా మాట మధురము, నా చేత మధురమగును గాక. అన్యులకు నేను మధుమయుడను అగుదును గాక.

4. మధూలకమా! నేను నీ దాపున ఉన్నాను. నన్ను మధువుగ, మధుతరముగ, మధుతమముగ చేయుము. తేనె పట్టు గల కొమ్మను సకల జనులు సేవించినట్లు నన్ను సేవింతురు గాక.

5. ధర్మపత్నీ! చెరుకు గడ అంతటను మాధుర్యము నిండి ఉండును కదా! అట్లే నాలో మొత్తము మధుర రసము నింపుకొని నిన్ను పరిగ్రహించుచున్నాను మనము ఉభయులము పరస్పరము ద్వేషరహితులమై ఉందుము గాక. భార్యగా నీవు నన్ను కోరునట్లును, నన్ను విడువకుండునట్లును ఉండుటకు చేరినాను.

వ్యాఖ్య:- తీయని మాటయే అన్నింట జయము కలిగించును. ద్వేషము, కటు వాక్యము ప్రయోజన రహితము. సమాజమున స్నేహమే, ప్రేమయే వర్ధిల్లవలెను అనుచున్నాడు. ఇంతకు మించి మానవ జాతి ఆశించవలసిన దేమి?

6. దాంపత్య విషయమున ఎంత మధురముగా చెప్పినాడు? చెరుకు గడ నిండుగా తీపియే. రవ్వంత చేదుండదు. తన యందంతటను అంతటి తీపిని నింపుకొని భార్య వద్దకు వచ్చినాడట! ఏమ్తతి ఆదర్శ దాంపత్యము! దాంపత్యమే కదా సమాజమునకు మూలము!! సమాజము ఏమ్తతి మధుర మగును!!!

ఏడవ సూక్తము - 35

వినియోగము:-

1. సర్వ సంపత్కర్మ యందు త్రయోదశి మొదలు మూడు రోజులు నీలిమను పెరుగు తేనెలో ఉంచి తదుపరి మణిని తీసి కట్టవలెను. ఒకే రూపము గల దూడగల ఆవు పాలతో అన్నము వండవలెను. దానిలో మనిషి బొమ్మ గీసి దానిని తినవలెను.

2. ఆయుష్యకామి హిరణ్య మణిని, రెండు నీలిమలను సంపాతిత, అభిమంత్రణము చేసి, స్థాలీపాకమును సహితము సంపాతిత, అభిమంత్రణ చేసి మణులను కట్టవలెను. అన్నము తిన వలెను.

3. ఉపనయనమున ఆయువు ఆశించు బ్రహ్మచారి ఈ సూక్తముచే ఘ్రుత హోమము చేయవలెను.

4. విహితానాం ఆదిత్యాఖ్యానాం మహాశాన్తౌ యుగ్మ కృష్ణల మణిబన్ధ నేసి ఏతత్ సూక్తమ్.

5. ప్రతిరోజు ఉదయము పురోహితుడు ఈ సూక్తమున అలంకారములను అభిమంత్రించి రాజుకు ఇవ్వవలెను.

6. హిరణ్య గర్భమును మహాదానమున ఈ సూక్తముచే సువర్ణమాలను యజమానికి ఇవ్వవలెను.

1. పూర్వము దక్షగోత్రజులు, సుమనస్కులగు ఋషులు 'శతానీకుడు' అనువానికి హృదయానంద కరమగు నీలిమాది సువర్ణమణిని కట్టినారు. నీయొక్క ఆయుష్యము పెరుగుటకు, నీకు తేజస్సు, బలము, శతాయువు

కలుగుటకును అట్టి నీలిమాది సువర్ణమణిని కట్టుచున్నాను.

2. హిరణ్యమణి కట్టుకున్న వైర్ని రాక్షసులు, పిశాచములు బాధించవు. ఈ హిరణ్యము దేవతల ఓజస్సు కలది. దేవతల కన్న పూర్వము పుట్టినది. రక్షించు దాక్షాయణ హిరణ్యము ధరించినవాడు శతాయుష్కుడు అగుచున్నాడు.

3. హిరణ్యము ధరించిన వాని యందు జలముల తేజమును, సూర్యచంద్రుల జ్యోతిని, మహాపురుషుల బలమును, వనస్పతుల సామర్ధ్యమును, ఇంద్రుని అసాధారణ చిహ్నములను స్థాపించుచున్నాము.

4. హిరణ్యము ధరించిన వాని ఋతువులను మాసములను పరిపూర్ణము చేయుచున్నాను. సంవత్సర పర్యంతము దుగ్ధములతోను, సంవత్సరముల పర్యంతము నిలుచు గో, ధన, ధాన్య సమృద్ధి కలిగించుచున్నాను. ఇంద్రాగ్నులు, విశ్వే దేవతలు ఆ కర్మ యందలి లోపములను మన్నింతురు గాక. ఫల పాప్తి అనుగ్రహింతురు గాక.

వ్యాఖ్య - బంగారము సంపద మాత్రము కాదు. ఇది ఆయుర్వేదమున ఔషధములందు చేరి మహోపకారము చేయుచున్నది. సువర్ణ వాతచింతామణి, సువర్ణ సూర్యావర్తి, సువర్ణ మకర ధ్వజము కొన్ని ఔషధములు.

సువర్ణము, మణులు శరీరమునకు తాకు చుండుట ఆరోగ్యకరము ఆయుర్వర్ధనము. అందువలన బంగారునగలు, మణులు ధరించుటను నాగరకము చేసినారు.

ఈ విషయమును ఇప్పుడిప్పుడే ఆధునిక వైద్యము గుర్తించుచున్నది.

దాశరథి లక్ష్మణాచార్య బుచ్చమాంబల పౌత్రుండును, విద్వాన్ వేంకటాంబల పుత్రుండును, ఆంధ్రప్రదేశ ఆస్థానకవి దాశరథి కృష్ణ మాచార్య అనుజుండును, కమలానామ్ని ధర్మ పత్నీ సమేతుండును శ్రీమదాంధ్ర వచన ఋగ్వేద సంహిత, శ్రీమదాంధ్ర వచన వాజసనేయ మాధ్యందినశుక్లయజుర్వేద సంహిత, శ్రీమదాంధ్రవచన కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహిత, శ్రీమదాంధ్ర వచన సామవేద సంహిత ఇత్యాద్యనేక గ్రంథ కర్తయునగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్రవచన అథర్వవేద సంహిత

యందలి మొదటి కాండము సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యో వేదేభ్యోऽఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

రెండవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

వేనస్తత్ పశ్యత్ పరమం గుహాయద్ యత్ర విశ్వం భవత్యేకరూపం|
ఇదం పృశ్నిరదుహజ్జాయమానాః స్వర్విదో అభ్య 2నూషత వ్రాః||

వినియోగము:-

1. కార్య సిద్ధి అగునా లేదా అని తెలిసికొనుటకు:-
అయిదు గణుపుల వెదురు కర్రను సమతల ప్రదేశమున నిలుపవలెను. అది అనుకున్న వైపు కార్య సిద్ధి అగును.

2. బాణమును ఎక్కుపెట్టి, ఈ సూక్తమున అభిమంత్రించి విడువవలెను. అది లక్ష్యము చేరిన కార్యసిద్ధి అగును.

3. నీరు నిండిన కుండ లేక కమండలములో పాలు పోసి మనసులో ప్రార్ధించవలెను. అనుకున్న రీతి హెచ్చు తగ్గులు కార్యసిద్ధిని సూచించును.

4. దర్భలకట్టను ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి లెక్కించవలెను. సమసంఖ్య కార్యసిద్ధిని సూచించును.

5. వంట చెరుకు ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి అగ్నిలో వేయవలెను. ప్రదక్షణ పూర్తియగు వరకు మండిన కార్యసిద్ధి కలుగును.

6. పాచికలను అభిమంత్రించి వేయవలెను. అనుకున్న సంఖ్య పడిన కార్యసిద్ధి.

7. రెండు చేతుల వ్రేళ్ళను అభిమంత్రించి యోచించవలెను. అనుకున్న వేలు తాకిన కార్యసిద్ధి.

8. 21 ఇసుక రేణువులను అభిమంత్రించి విభజించవలెను. లెక్కపెట్టగా అనుకున్న సరి/ బేసి సంఖ్యలు కార్యసిద్ధిని సూచించును.

9. పోయిన వస్తువు జాడ తెలుసుకొనుటకు నీరునిండిన కుండ లేక నాగలి లేక పాచికను గుడ్డచే కప్పవలెను. రజస్వల కానట్టి ఇద్దరు బాలికలను వాటిని తీసికొని పొమ్మన వలెను. వారు వెళ్ళిన దిక్కున జాడ తెలియును.

10. పెళ్ళికి ముందు కుమారి సౌభాగ్యము తెలిసికొనుటకు పొలపు మట్టిగడ్డ, పుట్ట మట్టిగడ్డ, చౌరస్తా మట్టిగడ్డ, శ్మశాన మట్టిగడ్డను తెచ్చి అభిమంత్రించి అమ్మాయిని తాకమనవలెను. పొలపు మట్టి, పుట్ట మట్టిని తాకిన సౌభాగ్యవతి అగును. చౌరస్తామట్టిని తాకిన మరణము సంభవించును.

11. కుమారి దోసిలిలో నీరు పోసి - అభిమంత్రించి - పారపోయమనవలెను. తూర్పు దిక్కుకు పోసిన కళ్యాణమగును.

12. మూడవ మంత్రము అగ్ని చయనమున పురోడాశ గృహీత ఉత్తరార్ధ ఘ్రుతముచే వైశ్వకర్మ హోమమున వినియోగము.

1. ఆదిత్యుడు పరమగుహ్యమును దర్శించినాడు. విశ్వమంతయు ఏకరూపమగు ప్రదేశమును దర్శించినాడు. అప్రకటితమగు ఈ చరాచర జగత్తును సూర్యకిరణములు ప్రకటించినవి. జన్మించిన సమస్త ప్రజ అట్టి ఆదిత్యుని ఎరుంగును. అర్చించును.

మరొక అర్థము.

సమస్త విశ్వము జీవించుటకు జలమే ఏకమాత్ర కారణమై ఉన్నది. ఈ సమస్త విశ్వము జలమునందే ఐక్యమగుచున్నది. మధ్యస్థానమున ఉన్న పర్జన్యుడు దీనిని ఎరుంగును. ఆదిత్య మండలమున నిలిచి ఉన్న గుహ్య జలమును దర్శించినాడు. ఆ సూర్యుడు వర్షము కలిగించునని అది సకల ఉత్పత్తి కారకమని ప్రజలకు తెలియును. వారు సూర్యుని స్తుతింతురు.

2. అమృతము తెలిసిన విద్వాంసులు సూర్యుని పరమగుహ్య స్థానమును ఉపదేశింతురు గాక. ఆ గుహ్యమందలి మూడు పదములను తెలిసినవాడు తండ్రులకు తండ్రి అగుచున్నాడు.

3. అతడు నా పాలకుడు. నన్ను సృజించిన వాడు. అతడే బంధువు. అతడు విశ్వమందలి సకల ధామములను తెలిసినవాడు. అతడు ఒక్కడే సమస్త దేవతల పేర్లు గలవాడు. లోకములందలి సకల సంప్రశ్నలు అతనిని గురించినవే!

4. (**జ్ఞానోత్తర కాలం తత్త్వవిద్ బ్రూతే** - జ్ఞానము కలిగిన తరువాత తత్త్వ విదుడు అనుచున్నాడు.)
మాట్లాడు వాణి మాటను దగ్గర ఉండువారు వెంటనే స్పష్టముగా వినుచున్నారు. అట్లే నేను ద్యావాపృథ్వులను పొందినాను. నేనే తొలుత పుట్టిన అమృత స్వరూపుడను అగుచున్నాను.

5. ఎచట దేవతలు అమృతము ఆరగించుచున్నారో ఎచట దేవతలు ఒకే మూలమును ఆశ్రయించినారో ఆ స్థలమును తెలిసికొన్నాను. సకల భువనములు ఏ పాప పుణ్యముల దారములతో కట్టబడి ఉన్నవో ఆ దారములు తెగుటను దర్శించినాను.

రెండవ సూక్తము - 2

వినియోగము :-

1. గంధర్వ, రాక్షస, అప్సర, గ్రహాది శాంతులందు ఘ్రుతప్లుత సర్వోషధి హోమమున చతుష్పథమందు గ్రహ గృహీశిరః స్థితమృణ్మయ కపాలాగ్ని హోమాదులందు.

2. ఘ్రుత, మాంస, సువర్ణ, ధూళి మున్నగు భయంకర వర్షమందు కోతులు, కుక్కలు, నక్కలు, కప్పలు విపరీతముగా ప్రవర్తించునపుడు ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతాహుతులు ఇవ్వవలెను.

3. గ్రహ యజ్ఞమున ప్రధాన హోమము తదుపరి శాంతి కొరకు ఘ్రుతాహుతులందు.

4. మహా శాంత్యాదులందు మాతృనామ గణము వచ్చినపుడు దీనిని చదువవలెను.

5. అశ్వమేధ యజ్ఞమున బ్రహ్మసమ్మత్సరాంతమున యుజ్యమాన అశ్వమును తొలిమంత్రమున అనుమంత్రితము చేయవలెను.

1. దివ్యసూర్యుడు, భువనపతి ఒక్కరే. అతడు నమస్కరించ దగినవాడు. స్తుతించదగినవాడు. నేను ఆ సూర్యుని, ఈ భువన పతిని బ్రహ్మగా భావించుచున్నాను. మీరు దివ్యులు. దేవతలు, స్వర్గవాసులు. మీకు నమస్కరించుచున్నాము.

2. సూర్యుడు ఆకసమున ఉన్నవాడు. పూజ్యుడు. గంధర్వుడు. సూర్యుని వంటివాడు. దేవతల కోపము చల్లార్చగలవాడు. అతడు లోకములకు స్వామి. నమస్కరించ దగినవాడు. మంచి సుఖములు కలిగించ గలవాడు. అతడు మాకు సుఖములు ప్రసాదించును గాక.

3. కిరణరూప అప్సరసలతో సూర్యరూప గంధర్వుడు కలిసిపోయినాడు. అప్సరసలతో కూడ సూర్య నామక గంధర్వుడు కలిసి పోయినాడు. ప్రాణులను ఆనందపరమ అప్సరల స్థానము సముద్రనామక సూర్యుడై ఉన్నాడు.

'మంత్ర ద్రష్ట వచనం ఏతత్'

సూర్యోదయముతో కిరణములు వెడలును. అస్తమించినంత కిరణములు సూర్యునిలో లీనమగును.

అప్సరసల, గంధర్వుల స్థానము అంతరిక్షమగును. అచటి నుండియే ప్రజలను పీడించుటకు వత్తురు. పిదప అంతర్ధానులగుదురు.

4. ఆకసమందలి మబ్బున మెరయునట్టి నక్షత్రరూప అప్సరసలారా! మీలో విశ్వావసు గంధర్వునితో కూడిన వారికి, ప్రకాశవంతులకు నేను నమస్కరించుచున్నాను.

5. గంధర్వ పత్నులగు అప్సరసలు నరులకు ఉపద్రవములు కలిగింతురు. వారిని ఏడిపింతురు. అవయవములకు హాని కలిగింతురు. ఉన్మాదము కలిగింతురు. అట్టి గంధర్వ పత్నులకు నమస్కరించుచున్నాను.

మూడవ సూక్తము -3

వినియోగము :- అతిసారము, అతిమూత్రము, నాడీ వ్రణపు శాంతికి, ముంజశిరోనిర్మిత రజ్జు బంధనం. చేను మట్టి త్రాగించుట. సర్పిలేపనము. చర్మదృతి ముఖమున అపాన శిశ్ననాడీ వ్రణ ముఖముల ధమనము.

1. ముంజవాన్ పర్వతము సర్వశ్రేష్ఠము ప్రసిద్ధము. దాని మీద వ్యాధిని నివారించునట్టి "ముంజ" నేలమీద వ్యాపించి ఉండును.

ముంజమా! నీ అగ్రభాగమును వ్యాధి నివారణ ఔషధముగా చేయుచున్నాను. నిన్ను వ్యాధి నివారక, సమర్ధ, పరమ వీర్యవంత ఔషధమును చేయుచున్నాను.

2. ఔషధమా! నిన్ను వాడగనే వ్యాధిని దూరము చేయుము. మరల వచ్చు వ్యాధులను నష్టపరచుము. నీ జాతివారు అనేకులున్నారు. వారిలో నీవు శ్రేష్ఠమవు. నీవు రోగమును నివారించుట మాత్రము కాదు. నిర్మూలించు దానవు.

వ్యాఖ్య - అత్యంత ఆధునిక వైద్యము సహితము నివారణను గురించి మాత్రమే ఆలోచించుచున్నది. ఒకసారి రోగి నిత్య రోగి అగుచున్నాడు. జీవితకాలము మందులు తప్పుట లేదు.

ఆ కాలమున "అరోగిణమ్" రోగము లేని వాణి గురించి, రోగ నిర్మూలమును గురించి ఆలోచించినారు. అట్టి ఆలోచన నేటికిని కొనసాగుతున్నది.

మనము మందుల వ్యాపారము పెంచుటను మించి సాగలేకున్నాము.

3. ఈ వ్యాధులు అసురులు వంటివి. ప్రాణములు తీయును. దేహములను కూల్చును. ఇవి ప్రాణమును లోననుండి తొలుచును. అట్లయిన ఈ 'ముంజ' ఆ స్రావమునకు మహా ఔషధము అది వ్యాధులను సమూలముగ నాశము చేయుచున్నది.

4. పుట్టలు పెట్టు మట్టి అడుగున ఉన్న జలరాశి రోగ నివారక ఔషధులను నేల మీదికి తెచ్చుచున్నది. ఈ పుట్టమట్టి అస్రాన ఔషధమై ఉన్నది. అది వ్యాధులను సమూలముగ నిర్మూలించుచున్నది.

5. పంట పొలపు మట్టి మహా ఔషధము అగుచున్నది. అది వ్రణములను మాన్పుచున్నది. ఈ మట్టి అస్రావ ఔషధము అయి ఉన్నది. ఇది వ్యాధులను సమూలముగ నిర్మూలించుచున్నది.

6. ఔషధములకు వాడునట్టి నీరు సుఖప్రదము రోగములను శాంతింప చేయునది అగును గాక. రోగములు కలిగించు వానిని ఇంద్రుని వజ్రము హత మార్చును గాక. రాక్షసుల చేతి రోగ బాణములు మా మీద పడకుండును గాక.

నాలుగవ సూక్తము- 4

వినియోగము - కృత్య దూషణ, తన రక్షణ, విఘ్న నివారణకు 'జంగిడ' వృక్షమణిని తాడుతో పేని సంపాత, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టవలెను.

1. మాకు బృహదాయువు కలుగుటకును, సకల రక్షణలు సదా కలిగించుటకును, రాక్షసుల రోగగతిని నిరోధించుటకును, శరీరపోషణకు కలుగు అడ్డంకులను దూరము చేయుటకును జంగిడ వృక్షపు మణిని ధరించుచున్నాను.

2. 'జంగిడ' మణి అపార బలము కలది. అది మమ్ము హింసక కృత్యనుండి, రాక్షసుల కోరలనుండి, శరీరమును ముక్కలు, ముక్కలు చేయు రోగముల నుండి సకల దిశలందుండి రక్షించును గాక.

3. జంగిడ మణి విశ్వభేషజము. అది మమ్ము ఇతరులు చేయు ఉపద్రవము నుండి రక్షించుచున్నది. భక్షించు వారినుండి కాపాడుచున్నది. అది మమ్ము పాపముల నుండి రక్షించును గాక.

4. జంగిడ మణి సుఖములను కలిగించునది. దేవతలచే ప్రసాదించబడినది. ఇది సకల విఘ్నములను నివారించునది. రాక్షస సంచారమును నివారించుచున్నది.

5. జంగిడయు, మణికి కట్టిన త్రాడును మమ్ము సకల దిశలందు రక్షించును గాక. జంగిడ అరణ్యము నుండి, త్రాడు కృషిరసము నుంచి వచ్చినవి. ఇవి మమ్ము సకల విఘ్నముల నుండి రక్షించును గాక.

6. ఈ జంగిడ మని అభిచారాది 'కృత్య' దోషములను నివారించునది. శత్రువులను తొలగించునది. బలశాలి. ఈ మణి మా ఆయువులను పెంచును గాక.

వ్యాఖ్య :- 1) మానవుడు రోగరహితుడు, చిరంజీవి కావలెనను ఆదర్శము - ఆరాటము ఈనాటిది కాదు. ఇది మానవుని తోనే పుట్టినది. ఆ ప్రయత్నము నిరంతరము కొనసాగుచుండును. ఆగదు.

భారతీయ వైద్య విధానమగు ఆయుర్వేదము ఈ దిశలో చాలవరకు విజయవంతమైనది. ఆయుర్వేదమునకు మూలము వేదమనుట నిర్వివాదము.

అనాది కాలపు ఆయుర్వేదమునకు వేదమునకు వలెనే అనేక విఘ్నములు, అడ్డంకులు, ఆటంకములు కలిగినవి. ఆటంకములు జీవిత సత్యము. వానిని అధిగమించి నిలిచినపుడే రాణింపు.

ఈ మధ్యన ఆయుర్వేదమునకు ఆంగ్లప్రభుత్వము వలన అంతరించి పోవు ప్రమాదము ఏర్పడినది. ఆంగ్లేయులు భారత దేశమును పాలించిన రెండు వందల ఏండ్లలో ప్రాచీన భారతదేశమునకు సంబంధించిన సమస్తమును నిర్మూలించుటకు తమ ప్రభుత్వ పశుబలంతో నిరంతరము ప్రయత్నించినారు.

ఆయుర్వేదము ఒక వైద్య విధానము కాదని దానిని నిర్మూలించుటకు ఆంగ్ల ప్రభుత్వము పూనుకున్నది. అప్పుడు పండిత రాజ గోపాలాచార్యుల వారు ఆయుర్వేద విధానపు శాస్త్రీయతను నిరూపించుటయే కాక భారత దేశమందంతటను వైద్యాలయములు, విద్యాలయములు స్థాపించి ఆయుర్వేదమును రక్షించినారు. ఇప్పుడిప్పుడే పాశ్చాత్యులు ఆయుర్వేదమును ప్రశంసించుట ప్రారంభించినారు.

2) ఈ సూక్తమున ప్రశంసించబడిన "జంగిడ" ఏకమూలికా సిద్ధాంతము. ఇందు మరొకటి కలువదు. జర్మనీలో హానిమన్ అనే మహామహుడు ఈ సిద్ధాంతము మీద హోమియోపతి అను ఒక చికిత్సా విధానమును విజయవంతముగా నిర్వహించినారు. ప్రస్తుతము ఈ విధానము ప్రపంచ వ్యాప్తముగ ప్రచారములో ఉన్నది. ఇది హాని కలిగించని వైద్య విధానము.

3) 'జంగిడ' ఇదే పేరుతో వారణాసిలో లభించుచున్నదని చెప్పుచున్నారు. ఇప్పటికే దీనిమీద పరిశోధనలు జరుగుచుండ వచ్చును. వైద్య శాస్త్రజ్ఞులకు తెలియవలెను.

తులసి, వేప మున్నగు వానిమీద పాశ్చాత్యులు పరిశోధనలు జరిపి మనకు వేల ఏండ్లనాడు తెలిసిన ఫలితములను ధృవీకరించుచున్నారు. వారు 'జంగిడ' ను విడిచి ఉండరు. వారు మరొక పేరుతో దానిని మనకే విక్రయింతురు!

'మణి' అనగా 'రత్నము' 'వజ్రము' అగును. వేదమున ఒక్కొక్క చోట 'సువర్ణము' అను అర్థము వచ్చునట్లు వాడబడినది.

'మణి' అన్నప్పుడు దారము గుచ్చి లేక చుట్టి వాడునది అనియూ చెప్పబడినది. ఇది మెడకు తగిలించుకొనునది గాని ముంజేతికి కంకణము వలె కట్టుకొనునది గాని కావచ్చును. ఈ సూక్తమునకు ఈ అర్థమే తగినట్లున్నది.

ఐదవ సూక్తము -5

వినియోగము :-

1) సోమాభిషవమున, అభిషవ హోమమున.

2) షోడశగ్రహ, ఐంద్రోపస్థానమున.

3) ఐంద్రీ మహాశాంతిలో దీనిని పఠించవలెను.

1. ఇంద్రదేవా! హర్యశ్వముల మీద రమ్ము. ప్రసన్నుడవగుము. మాకు కోరిన ఫలముల నిమ్ము. అభిషుత, ప్రశంసనీయ సోమమును సేవింపుము. అది దశాపవిత్రమున పరిశుద్ధమైనది. నిర్మలము. నీకు మాదకమై తృప్తి కలిగించుచున్నది.

2. ఇంద్రా! ఈ సోమము స్వర్గము నందలి అమృతము వంటిది. నవీనము. మధుర రసయుతము. దీనితో నీ కడుపు నింపుము.

ఈ సోమము అభిషుతము. స్తుతి యుక్తము. మాదకము. స్వర్గము వంటిది. నీకు ఇచట కూడ లభించుచున్నది.

3. ఇంద్రుడు సోమ పానము చేసినాడు. బలశాలి అయినాడు. ఆ బలమున శత్రువులను పరిమార్చినాడు. వృత్రుని వధించినాడు. భృగువు వంటి ఇంద్రుడు అంగిరసుల గోవులను తస్కరించిన బలాసురుని, వేదవ్యతిరేకిని వలె వధించినాడు.

ఇంద్రుడు సకల ప్రాణిజాలములకు మిత్రుడు అగుచున్నాడు.

4. ఇంద్రా! రమ్ము ఈ సోమము నీలో ప్రవేశించును గాక. నీ కుక్షి యొక్క రెండు భాగములు నిండి పొర్లును గాక. మా ఆహ్వానమును ఆలకించుము. అనుగ్రహించుము. మా స్తుతిరూప వాణిని వినుము. ప్రసన్నుడ వగుము. మాకు ఫలసిద్ధి కలిగించుటకు నీ మిత్రులగు మరుత్తుల సహితుడవై వచ్చి సోమము సేవించుము.

5. ఇంద్రుడు వజ్రధారి. అతడు పూర్వము అనేక వీరకృత్యములు చేసినాడు. నేను వానిని చక్కగా వివరించుచున్నాను:-

ఇంద్రుడు వృత్రుని వధించినాడు. వృత్రుడు బంధించిన జలమును విడిపించినాడు. పర్వతముల నుండి నదులను ప్రవహింపచేసినాడు.

6. గోవుల వంటి శబ్దము చేయుచు నిరాటంకముగా పల్లమునకు ప్రవహించి నదీపతి యగు సముద్రుని చేరు నదుల వలె ఇంద్రుడు వృత్రుని వధించినాడు. మేఘమును విదీర్ణము చేసినాడు. వృత్రుని తండ్రియగు త్వష్ట దహించునట్టి వజ్రమును ఇంద్రుని కొరకు పదును పెట్టినాడు.

7. వృషాయ మానుడగు ఇంద్రుడు ప్రశంసనీయ సోమము కొరకు ప్రజాపతిని అర్థించినాడు. ఇంద్రుడు 'త్రికద్రుక' సోమయాగమున అభిషుత సోమము పొందినాడు. ఆ సోమము త్రావిన బలమున ఇంద్రుడు శత్రువు నుండి వజ్రాయుధము గ్రహించినాడు. అసురులలో తొలుత పుట్టిన వృత్రుని సంహరించినాడు.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 6

వినియోగము :-

1) సంపద కోరువాడు దీనిచే అగ్ని యాగము చేయవలెను.

2) భూత, రోగ, చోరాది భయముల సంవత్సరమైనపుడు తచ్ఛాంతి కొరకు దీనిచే ఘృతాహుతులు ఇవ్వవలెను.

3) అగ్ని చయనమందు ప్రజాపతి పశు సామిధేని సమయమున బ్రహ్మ దీనిని జపించవలెను.

4) సర్వ కామములకు, అగ్ని భయమునకు ఆగ్నేయ మహాశాంతి యందు దీనిని జపించవలెను.

5) రాత్రి పూట రాజుకు హారతి ఇచ్చునపుడు ఇందలి 5వ మంత్రముచే వెలిగించవలెను.

1. అగ్నిదేవా! సంవత్సరములు నిన్ను వర్ధిల్లచేయును గాక. ఋతువులు, ఋషులు, నిన్ను సమృద్ధుని చేయును గాక. సత్యస్వరూపులగు పృథివ్యాదులు నిన్ను సమృద్ధుని చేయును గాక. ఆ సమృద్ధులతో నీవు దివ్యలోకమున తేజరిల్లుము. ఆ తేజస్సుతో విశ్వమును, సమస్త దిశలను ప్రకాశింప చేయుము.

2. అగ్నీ! నీవు స్వయముగ ప్రజ్వరిల్లుము. ఇతని కోరికలు తీర్చుము. ఇతనికి మహదైశ్వర్యము కలిగించుటకు ఉత్తిష్ఠ నిన్ను సేవించు వారికి క్షయము కలుగ కుండును గాక. వారికీ యశస్సు కలిగించుము. పూజించని వారికి యశస్సు కలుగకుండును గాక.

3. అగ్నిదేవా! ఈ బ్రాహ్మణులు నిన్ను ఆరాధించుచున్నారు. వారికి శుభములు కలిగించుము. వారి లోపములను మన్నించుము.

అగ్నిదేవా! మా శత్రువులను జయించుము. మా పాపములను పోగొట్టుము. నీ ఇంట అప్రమత్తుడవై గౌరవ ప్రదుడవై వసింపుము.

4. అగ్నీ! నీవు స్వంత బలమున వర్ధిల్లుము. మిత్రులను పోషించుము. వారికి ఉపకారము చేయుము. నీవు సజాతీయుల మధ్య నిలువుము. రాజులు చేయు 'విహవ్య' యజ్ఞమున ప్రజ్వరిల్లుము.

5. అగ్నిదేవా! మాకు విషయవాసనలందు కలిగిన దోషములను హతమార్చుము. శరీరమును శుష్కింప చేయు రోగములను దూరము చేయుము. పాప బుద్ధిని తొలగించుము. మా శత్రువులను సంహరింపుము. మా సకల దుర్గతులను దూరము చేయుము. మాకు పుత్ర, పౌత్రాది సహిత ధనమును ప్రసాదించుము.

రెండవ సూక్తము - 7

వినియోగము :-

1) లౌకిక, వైదిక ఆక్రోశము, బ్రాహ్మణ శాపము, భ్రష్టు కంటిదృష్టి, యక్షపిశాచుల భయము కలిగినపుడు యవ మణి కొరకు హోమము చేసి అభిమంత్రించి కట్టవలెను.

2) గ్రహ నక్షత్రాదుల వలన కలిగిన రోగములు, భయముల నివారణకు భార్గవీ మహా శాంతి చేయవలెను.

1. ఈ యవలు రాక్షస, పిశాచముల వలన కలిగిన బాధలను నివారించునవి. దేవతల వలన కలిగిన శాపాదులను తొలగించునవి. నీరు శరీరపు మురికిని తొలగించినట్లు ఈ యవలు నానుండి శాపాదులను తొలగించును గాక.

2. శత్రువు క్రోధము, అక్క చెల్లెండ్ర అలక, బ్రాహ్మణుని శాపము నా కాలికింద నలుగును గాక.

3. దివి వైపు ముఖము కలిగి మూలము వలె వ్యాపించిన నేలమీద అనేక గణుపుల యవమొక్క మొలిచినది. అట్టి యవ మణీ! నీవు మమ్ము సకల శాపముల నుండి సకల దిశలందు రక్షింపుము.

4. మణీ! నీవు మమ్ము రక్షింపుము. మా పుత్ర పౌత్రాదులను రక్షింపుము. మాకు గల ధనమును రక్షింపుము.

మా శత్రువు వర్ధిల్లరాదు. మమ్ము దెబ్బతీయ దలచు యక్షపిశాచాది శత్రువులు మమ్ము తాకకుందురు గాక.

5. శాపము పెట్టు వాని మీదికే శాపము మరలును గాక. మాకు అనుకూలుడు మాతో పాటు సుఖించును గాక. మా విషయమున దుర్భావము కలవాని మరియు చాటుమాటుగ చాడీలు చెప్పు వారి కన్నులు పొడిచి వేతుము - ప్రక్కటెముకలు విరిచి వేతుము.

మూడవ సూక్తము - 8

వినియోగము :-

1) వంశపారంపర్యముగా వచ్చు కుష్ఠు, క్షయ, సంగ్రహణి మున్నగు రోగ శాంతికి మొదటి మంత్రముచే నిండు నీటికుండను హోమము, అభిమంత్రణము చేసి ఇంటి బయట రోగికి స్నానము చేయించవలెను.

2) ఆ వ్యాధులకు అదే రీతిగా రెండవ మంత్రముచే ఉషః కాలమున స్నానము చేయించవలెను.

3) మూడవ మంత్రముచే మద్దికర్ర, యవల పొట్టు, మంజరిసహిత నవ్వులను ఒకచోట చేర్చి అభిమంత్రించి కట్టవలెను. వట్టి మట్టి లేక పొలము మట్టిని చర్మములలో చుట్టి కట్టవలెను.

4) నాలుగవ మంత్రముచే నీటి కుండను అభిమంత్రించి ఎద్దులు కట్టిన నాగలి కింద స్నానము చేయించవలెను.

5) శూన్య గృహమున ఐదవ మంత్రముచే హోమము చేయవలెను. దగ్గర నున్న పాత గుంతలో హోమము చేయవలెను. గుంతలో 'శాలాతృణము' పరచి, దాని మీద రోగిని కూర్చుండబెట్టి, ఆ నీటితో ఆచమనము చేయించవలెను. నీటిని రోగి మీద చల్లవలెను.

1. తేజస్వియగు 'విచ్రుతి' అను నక్షత్రము ఉదయించినది. "క్షేత్రియస్య" వంశము నుంచి వచ్చిన పాశముల వంటి రోగబంధములు శరీరపు, పై భాగమును, దిగువ భాగమును 'ముంచతాం' విడుచును గాక.

వ్యాఖ్య - రోగములు వంశపారంపర్యముగా వచ్చునని ఆనాడే కనుగొన్నారు. 'వంశము' అనిన తల్లిదండ్రులు అని మాత్రము అర్థము కాదు. వ్యాధులు, గుణగణములు, స్వభావము మున్నగునవి అన్నియు తండ్రి పక్షపు ఏడు తరముల నుండి, తల్లి తరపు ఏడు తరముల నుండి సంభవించుచున్నవి. అందుకే పెండ్లి "ఏడేడు జన్మల బంధము' అగుచున్నది.

ఒకవ్యక్తికి వ్యాధులు సహితముగ సర్వము వంశ పారంపర్యము కావుననే ఆస్తులు, అప్పులు సహితము వంశ పారంపర్యమగుచున్నది.

ఇస్లాం ధర్మమున సుదూర బంధువులకు సహితము ఆస్తిలో భాగము కల్పించబడినది.

నేటి పాశ్చాత్య వైద్య విధానమున "కుష్ఠు" వంశ క్రమానుగతముగ వచ్చిన వ్యాధి కాదు అనుచున్నారు. పరిశోధనకు అంతము గాని నిర్దిష్టత గాని లేవు. నేడు అవునన్నది రేపు కాదనుట, కాదన్నది ఔననుటకు అనేక ఉదాహరణలు ఉన్నవి.

సృష్టి యందు పరిపూర్ణత దేనికిని లేదు!

2. ఉషః కాలము చీకట్లను మాయము చేసినట్లు ఈ క్షేత్రీయ వ్యాధిని మాయము చేయును గాక. రోగ శాంతి కారకులగు ఆదిత్యాదులు ఈ వ్యాధిని శాంతింప చేయుదురు గాక. అపస్మారాది రోగ కారకములను పిశాచాదులు పారి పోవును గాక. క్షేత్రీయ వ్యాధుల ఓషధులు సహితము ఈ వ్యాధ ులను దూరము చేయును గాక.

వ్యాఖ్య - కొన్ని వ్యాధులు నిర్మూలము కానివి ఉన్నట్లున్నవి. అవి నేడు కూడ ఉన్నవి. ఉషస్సులు చీకట్లను తరుమును. నిర్మూలించలేదు. చీకట్లు మరల వచ్చినట్లు క్షేత్రీయ వ్యాధులు మరల మరల వచ్చునని చెప్పుచున్నట్లున్నాడు. నేడు మధుమేహము, రక్తపు పోటు మున్నగు వానికి నివారణ తప్ప నిర్మూలన లేకున్నది.

అనువంశిక వ్యాధులకు ఇది తప్పనట్లున్నది!

3. కపిల వర్ణ అర్జున కర్ర, యవల పొట్టు, తిల సహిత మంజరితో చేసిన మణి వ్యాధిని దూరము చేయును గాక. క్షేత్రీయ వ్యాధుల ఓషధులు సహితము ఈ వ్యాధులను దూరము చేయును గాక.

4. రోగశాంతి కలిగించు ఎద్దులు కట్టిన నాగలికి నమస్కారము కాడికి, కర్రకు నమస్కారము. క్షేత్రీయ వ్యాధుల ఓషధులు సహితము ఈ వ్యాధులను దూరము చేయును గాక.

5. తెరచి ఉన్న గవాక్షముల శూన్య గృహములకు నమస్కారము. వదిలి వేసిన పాత గుంతలకు నమస్కారము శూన్య గృహాది క్షేత్రపతికి నమస్కారము. క్షేత్రీయ వ్యాధుల ఓషధులు సహితము ఈ వ్యాధులను దూరము చేయును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 9

వినియోగము :-

1) మోదుగు, బూరుగు, నేరేడు, కంపిలాదులలో ఒక దానిని పది ముక్కలు చేసి లక్క, బంగారము తో మణిని చేసి, వానిని పెట్టి ఈ సూక్తముచే సంపాత, అభిమంత్రములు చేసి - బ్రహ్మ గ్రహశాంతి కొరకు - కట్టవలెను.

2) దశ బ్రాహ్మణ, బ్రహ్మ గ్రహములు పట్టిన వానిని ఈ సూక్తము జపించుచు తాకవలెను.

1. దశవృక్షమణీ! ఇతనిని బ్రహ్మరాక్షసి బంధము నుండి విడిపింపుము. అమావాస్యాది పర్వము లందు పట్టిన బ్రహ్మరాక్షసి నుండి విడిపింపుము. గ్రహావేశమున మృత ప్రాయుడైన వానిని మరల బ్రతికింపుము.

2. గ్రహ విముక్తుడైన వాడు మరల ఈ లోకమునకు వచ్చును గాక. అతడు బంధువులతో కూడును గాక. తన సంతానమునకు తండ్రి అగును గాక. తన సేవకులకు స్వామి అగును గాక.

ఇతడు పరమ భాగ్యవంతుడు అగును గాక.

వ్యాఖ్య - మరణము వలన కోల్పోయిన సమస్త వాక్కులు మరల పొందవలెనని.

3. గ్రహ విముక్తుడు అంతకు ముందటి వేదాధ్యయనాదులను మరల గుర్తుకు తెచ్చుకొనును గాక. తన నివాసములను గుర్తించును గాక.

మణి బంధనమా! వందల వైద్యులు, వేల మందులు చేయు పనిని నీవు చేసినావు!

4. మణీ! గ్రహబాధలు నివారించు, గ్రహములను తిరస్కరించునట్టి నీ ప్రభావము దేవతలకు తెలియును. బ్రాహ్మణులు ఓషధులు మిత్రావరుణులు అందరు భూమిమీద గల నీ శక్తిని ఎరింగి ఉన్నారు.

5. ఈ మణి బంధన ప్రక్రియను ఏర్పరచిన వాడే వైద్యతముడు అగుచున్నాడు. అతడే నీకు వైద్యము చేయును గాక. అతడే నిన్ను వైద్యము చేసి ఆరోగ్యవంతుని చేయును గాక.

ఐదవ సూక్తము - 10

వినియోగము :-

ఇంతకు ముందు చెప్పిన క్షేత్రీయ వ్యాధుల శాంతికిగాను నాలుగు బాటల కూడలిలో
నిండు కుండను ఈ సూక్తముచే సంపాత అభిమంత్రణలు చేసి 'కంపిల' చెక్క కట్టి,
నెమలి ఈకల కట్టతో స్నానము చేయించి, చల్లవలెను.

1. వ్యాధిగ్రస్తా! నిన్ను క్షేత్రీయ వ్యాధుల నుండి, మృత్యు పరిష్వంగము నుంచి, రక్తసంబంధీకుల ద్రోహముల నుండి, వరుణ పాశముల నుండి విముక్తుని చేయుచున్నాను.

"అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తాం" - మంత్ర మహిమతోనే నిన్ను అపరాధ రహితుని చేయుచున్నాను. ద్యావాపృథ్వులు రెండును నీకు శివములు అగును గాక.

వ్యాఖ్య - "న తత్ సర్వం మత్సామర్థ్యే కరోమి. అపితు మన్త్ర ప్రభావేనేతి తాత్పర్యః" అని సాయణాచార్యులు ఇవన్నియు నా సామర్థ్యమున కాక మంత్ర ప్రభావమున చేయుచున్నాను అని తాత్పర్యము.

తన సామర్థ్యము, ప్రభావము అనుకొన్న వాడు గర్వపు రెక్కలు మొలిపించు కొనును. మరింత అధ్యయనము, పరిశోధన చేయడు. మంత్ర ప్రభావమో, భగవదనుగ్రహమో అనుకున్న వినయ వంతుడగును. మరిన్ని నేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించును.

2. వ్యాధి పీడితా! చతష్పథమున హోయ మానమగు అగ్ని అభిమంత్రిత జలాభిమాని దేవతలతో కూడి నీకు సుఖదాయకమగును గాక. సోమ ప్రభువు ఔషధ సహితుడై నీకు సుఖములు కలిగించును గాక.

"ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిరృత్యా జామి శంసాద్ ద్రుహో మంచామి వరుణస్య పాశాత్.

అట్లనుచున్న నేను నిన్ను క్షేత్రీయ వ్యాధులనుండి, మృత్యుపరిష్వంగము నుండి, రక్తసంబంధీకుల ద్రోహము నుండి, వరుణ పాశముల నుండి విముక్తుని చేయుచున్నాను.

"అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్"

3. అంతరిక్షమున పక్షులను ధరించు వాయువు నీకు సుఖకరము అగును గాక. సమస్త దిశలు నీకు శుభములు కలిగించును గాక.

"ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిరృత్యా జామి శంసాద్ ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్.
అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తాత్".

4. వాయు పత్నులగు దేవేరులు, వారిని సకల దిశల నుండి వీక్షించు సూర్యుడు, సమస్త దిశలు నీకు శుభములు కలిగించును గాక.

"ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిర్రుత్యా జామి శంసాద్ ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్.
అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్".

5. ఆ దిశలందు నిన్ను వార్ధక్య పర్యంతము నిలుపుచున్నాను. నీకు రోగములు కలిగించు పాప దేవతకు పరాజయము కలుగును గాక.

"ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్ని ర్రుత్యా జామి శంసాద్
ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్|
అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే
ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్||"

6. నీవు యక్ష్మ నుండి విముక్తుడవు అగుచున్నావు. దుర్గతి నుండి విముక్తుడవు అగుచున్నావు. ద్రోహముల నుండి, పాశముల నుండి, గ్రహ బాధల నుండి విముక్తుడవు అగుచున్నావు.

ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్ని ర్రుత్యా జామి శంసాద్
ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్|
అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే
ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్ ||

7. శత్రువుల వంటి రోగములను విడిచినావు. సుఖములను చేరుచున్నావు. ఈ సుకృతముల భూలోకమున శాంతి, సుఖములు కలవాడవగుము.

"ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్ని ర్రుత్యా జామి శంసాద్
ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్|
అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే
ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్||

8. సత్య స్వరూపుడగు సూర్యుని గ్రహము నుండి విడిపించిన దేవతలు అతనిని పాపముల నుండి విముక్తుని చేసినారు.

"ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్ని ర్రుత్యా జామి శంసాద్
ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్|
అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి శివేతే

ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్"

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 11

వినియోగము :-

1) స్త్రీ, శూద్రరాజు, బ్రాహ్మణ కాపాలికుడు, అంత్యజుడు, శాకిని మున్నగు వారు చేయు అభిచారము నుండి రక్షణకు మరియు కృత్యను దూరము చేయుటకు తిలక మణిని హోమాభిమంత్రణలు చేసి కట్టవలెను.

2) కృత్య పరిహరణమున దీనిని పఠించవలెను. కృత్యానిర్వారణార్థ శాంత్యుదకమున దీనిచే ఆవాపన చేయవలెను.

3) **"కృత్యదూషణ ఏవచ | చాతనే మాతృనామచ అథ శాంత్యైః కృత్యా దూష్ణై శ్చాతనైః"**

4) రాజ్యము, బ్రహ్మ తేజస్సు అభిలషించు వాని కొరకు బార్హస్పత్య శాంతి చేయవలెను.

5) కృత్యా పరిహరణ కర్మమున మొదటి ఋక్కుచే దర్వితో మూడు మారులు 'సారూపవత్సే నాపోదకేన' మథించి 'గుల్ఫ' మీద చల్లవలెను.

1. దూషించు వారికీ దూషించు దానవగుము. హంతకులకు హంతకవగుము. వజ్రమునకు వజ్రమవగుము. "అధిక బలశాలి శత్రువును హతమార్చుము. సమాన బలశత్రువును అతిక్రమించి సాగుము"

"ఆప్నుహి శ్రేయాంసమతి సమం క్రామ".

2. మణీ! నీవు తిలక వృక్షముచే చేయబడిన దానవు. హతమార్చవచ్చిన 'కృత్య' ను తొలగించుదానవు.

"ఆప్నుహి శ్రేయాంసమతి సమం క్రామ".

3. మమ్ము ద్వేషించు వారిని, మేము ద్వేషించు వారిని నాశనము చేయుము.

"ఆప్నుహి శ్రేయాంసమతి సమం క్రామ".

4. మణీ! నీవు తెలిసిన దానవు. వర్చస్సు గల దానవు. మా దేహములను రక్షించుదానవు.

"అప్నుహి శ్రేయాంసమతి సమం క్రామ".

5. శత్రువును ఏడిపించు దానవు, తేజస్వినివి, తపింప చేయుదానవు అగుచున్నావు.

"అప్నుహి శ్రేయాంసమతి సమం క్రామ".

రెండవ సూక్తము - 12

వినియోగము :-

1) అభిచార కర్మ దీక్ష కొరకు ఈ సూక్తముచే వెదురు బొంగును కొట్టవలెను.

2) శత్రు సంహారక కర్మమున దక్షిణ దిశగా పారిపోవు శత్రువు కాళ్ళకు అడ్డముగా ఆకులు వేయవలెను. వానిని ముక్కలు చేసి కాల్చవలెను.

1. ద్యులోకము, భూలోకము, విశాల అంతరిక్షము, అద్భుతులు స్తోత్రవ్యులగు లోకపాలురు, అంతరిక్షమందలి మరుత్తులు, అగుపించని వాయువు నన్ను తపింప చేయువానిని తపింపచేయుదురు గాక.

2. యజ్ఞయోగ్యులగు దేవతలారా! భరద్వాజుడు నాకు ఫలసిద్ధి కలిగించుటకు చదువుచున్న మంత్రములను ఆలకించండి మము బాధల పాశములతో బంధించిన వారు, మా మనసులను హింసించిన వారు మృత్యువుకు గురి అగుదురు గాక.

3. సోమపానము చేయు ఇంద్రదేవా! హృదయ క్షోభ కలవాడనై నిన్ను మరల మరల పిలుచుచున్నాను. నా కేకలు వినుము. మా మనసునకు కష్టము కలిగించు వానిని - చెట్టును రంపముతో వలె - కోసి వేయుదును.

4. త్రిసంఖ్యాక ఋక్కులు, సామగాయకులు, ఆదిత్యులు, వసువులు, అంగిరసులు, మా పితరులు సంతోషపరచుటకు చేసిన కార్యములు మమ్ము శత్రువుల నుండి రక్షించును గాక.

(త్రిసంఖ్యాక ఋక్కులనగా ఐతరేయ మహా వ్రత క్రతువున బృహదుక్థమందు సమామ్నాయము అని సాయణాచార్యులు.)

5.   నేను శత్రువును జయించుటకు సిద్ధమగుచున్నాను. ద్యావాపృథ్వులారా! విశ్వే దేవతలారా! సోమపానము చేయు అంగిరులారా! పితరులారా! మీరు కూడ ఉద్యమించండి. మాకు వ్యతిరేకముగ పనిచేయు శత్రువును మృత్యువు కబళించును గాక.

6.   మరుత్తులారా! మమ్ము అణచివేయ దలచు వానిని, మా మంత్రానుష్టానమును నిందించు వారిని కాల్చివేయండి. మంత్ర ద్వేషులను ఆదిత్యుడు సకల దిశలందు దహించును గాక.

7.   శత్రువా! నీ ఏడు ప్రాణములను, ఎనిమిది నాడులను, ఇతర ప్రముఖ అవయవములను ఛేదించుచున్నాను. ఇప్పుడు నీవు శవము అయినావు కదా! అగ్ని దూతవగుము. యమపురికి చేరుము.

8.   శత్రువా! ఛిన్నాభిన్నమైన నీ దేహమును మండుచున్న అగ్నిలో వేయుచున్నాను. అగ్ని నీ అవయవములను, వాక్కును, ప్రాణములను దహించును గాక.

మూడవ సూక్తము -13

వినియోగము :-

1) గోదానమున శాంత్యుదకమున అను యోజనము చేయవలెను. దీనితోనే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి బ్రహ్మచారి తలపైకి "సంపాతములు" తేవలెను.

2) 2, 3 ఋక్కులచే కొత్త వస్త్రము ఇవ్వవలెను. వీనితోనే పురోహితుడు ప్రతిరోజు ఉదయము వస్త్రములను అభిమంత్రించి రాజుకు ఇవ్వవలెను.

3) నాలుగవ మంత్రముచే కుడి కాలును రాతి మీద పెట్టించవలెను. రాజుకు హారతి ఇచ్చునపుడు 4వ మంత్రమున నాలుగు ఇసుక రేణువులను నాలుగు వైపులు వేసి ఒక దానిని రాజు మీద వేయవలెను.

4) 5వ మంత్రముచే మొదట పెట్టిన వస్త్రమును కర్త గ్రహించవలెను.

1.   దేవతలారా! ఈ బాలకునకు వస్త్రము ధరింపచేయండి. అతనిని తేజస్విని చేయండి. వార్ధక్యము వరకు బ్రతికించండి. దీర్ఘాయువు ప్రసాదించండి. బృహస్పతి సోమరాజునకు ఈ వస్త్రము ధరించుటకుగాను ఇచ్చినాడు.

2.   బాలకా! నీవు ఈ వస్త్రమును నీ క్షేమము కొరకు ధరించుము. గోవులను హింసించకుము. రక్షించుము. పాలించుము. '**శతంచ జీవ శరదః**' - నూరేండ్లు జీవించుము. నీకు ధనపుష్టియు, సమృద్ధియు కలుగును గాక. పుత్ర,

పౌత్రాదులచే వర్ధిల్లుము.

వ్యాఖ్య - పూర్వ కాలమున మానవులు తమ శరీరములను ఆచ్ఛాదించు కొనుటకు దేవతలు గోవు చర్మమును ప్రసాదించినారు. ఇప్పుడు వృ వస్త్రములను ఇచ్చినారు. బట్ట కట్టక ఎవరును గోవు వద్దకు పోరాదు. ఏలనన నగ్నముగా వచ్చువాడు తన చర్మమును తీయునేమో అని గోవు భయపడును. అందుకే బట్టకట్టిన బాలుడు గోవులను హింసించకుండ రక్షించమనుచున్నాడు.

మొదట మానవుడు చర్మములనే కట్టినాడు. శివస్వామి పులిచర్మము కట్టినవాడు కదా! అందువలన జంతుహింస పెరిగి పాడి, పశువులు తరిగినట్లున్నవి. అప్పుడు మనిషి వస్త్రమును కనిపెట్టినాడు. హింసను, జంతుహింసను మాన్పించినట్లున్నాడు. ఈ మంత్రము మానవజాతి చరిత్రపు ఆ దశను వివరించుచున్నది.

4. బాలకా! రమ్ము కుడికాలు పెట్టి ఈ రాతిని ఎక్కుము. నీ దేహము రాతివలె గట్టిదై రోగరహితము అగును గాక. **కృణ్వన్తు విశ్వేదేవా ఆయుష్టే శరదః శతమ్** - విశ్వేదేవతలు నూరు శరత్తుల ఆయుష్మంతుని చేయుదురు గాక.

5. బాలకా! నీవు ధరించి పరిహరించిన వస్త్రమును మేము తీసికొనుచున్నాము. సమస్త దేవతలు నిన్ను రక్షించెదరు గాక. నీవు సమృద్ధి కలిగి శోభిల్లుదువు గాక. పశు, పుత్ర, ధనములచే వర్ధిల్లుదువు గాక. నీవెన్ను దన్ని అనేకమంది సోదరులు జన్మించెదరు గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 14

వినియోగము :-

1) బిడ్డ పోయిన తల్లి సంతాన నాశకమును దూరము చేయుటకు మూడు మండపములందు ఉదక పాత్రలను ఉంచవలెను. జలమును, సీసమును సంపాతము చేయవలెను. ఆ సీసము మీద ఆ తల్లిని కూర్చుండపెట్టి, ఆ జలముతో స్నానము చేయించవలెను. తదుపరి ఇంటికి తెచ్చి శాంత్యుదకమున అభిషేకము చేయించి, పురోడాశపు ముద్దను అలంకారమును అభిమంత్రించి ఇవ్వవలెను. లేక ఒకే మండపమున ఆమెచే ఔదుంబర సమిధలు పెట్టించి ముందు చెప్పినట్లు శాంత్యుదక స్నానాదులు చేయించవలెను.

2) గొడ్డుబోతు ఆవు ఉన్న ఇల్లు దైవోపహతమన బడును. దోష నివారణార్థము ఆ వంధ్య గోవు తోనే యాగము చేయవలెను. ఆ యాగమున ఈ సూక్తముచే పర్యాగ్నికరణము చేయవలెను.

3) క్రవ్యాదులు చేరి, అగ్ని రహిత మగు ఇంటి శాలాప్రోక్షణమున ఇది వినియోగము.

4) చాతన, మాతృనామక గణములందు వినియోగము.

1. నిః సాల మనునది సంతానమును మ్రింగునది. సాలవృక్షమంతటిది. ఘర్షించునది. భయపెట్టునది - దానిని అభిభవించు 'ధిషణ' రాక్షసిని - ఒకే కఠోర వాక్యము ఉచ్చరించు 'ఏకవాద్య' ను - భక్షించు స్వభావము గల రాక్షసిని నాశనము చేయుచున్నాము. 'చండీ' నామక పాపగ్రహమును, దుఃఖము కలిగించు పిశాచినులను ధ్వంసము చేయుచున్నాము.

2. మగున్ధ్యా దుహితారో! మిమ్ము గోశాల నుండి తరిమి వేయుచున్నాము. జూదగృహము నుండి వెళ్ళగొట్టుచున్నాము. ధాన్యాగారము, శకట శాలనుండి పంపించి వేయుచున్నాము. నివాస గృహముల నుంచి దొబ్బివేయుచున్నాము. అంతేకాదు మిమ్ములను పూర్తిగా ధ్వసము చేయుచున్నాము.

3. ఇది భూలోకము. దీనికి దూరమున మరొక లోకమున్నది. దీని క్రింత పాతాళ లోకము ఉన్నది.

పుణ్య కార్యములకు విఘ్నములు కలిగించునట్టియు, అలక్ష్మీ రూపమగు 'అదాయి' రాక్షసి ఈ లోకము విడిచి పాతాళము చేరును గాక. 'సేది' నామ రాక్షసియు, సమస్త పిశాచములును పాతాళమునకు చేరుదురు గాక.

4. భూతపతి రుద్రుడు పిశాచములను మా ఇంటినుండి తరుమును గాక. ఇంద్రుడు సహితము వానిని వెళ్ళగొట్టును గాక. మా ఇంటి అడుగున ఉన్న పిశాచములను ఇంద్రుడు తన వజ్రముచే తిరిగి లేవకుండ అణచివేయును గాక.

5. పిశాచములారా! మీరు వంశానుక్రమ రోగకారకులైనను, శత్రుప్రేరితులైనను, ఏ విధముగా చేరినవారైనను నశించండి.

6. పిశాచములారా! అశ్వము లక్ష్యము చేరి, ఆక్రమణ పూర్తి చేసి నిలిచినట్లు నేను మీ నివాసముల నన్నింటిని నలువైపులా నుంచి జయించి నిలిచినాను. మీ సమస్త రణములను గెలిచినాను. మీ స్థానములను ఆక్రమించినాను. కావున మీరు నిరాశ్రయులైనారు. నశించండి.

ఐదవ సూక్తము - 15

వినియోగము :-

ఆయుష్కామి ఈ సూక్తముచే స్థాళీపాక అన్నమును శాంతి జలముచే ప్రోక్షించి అభిమంత్రించి భుజించవలెను.

1. ద్యులోకము, భూలోకము ఒకరికి ఒకరు భయపడరు. నాశనము చేసికొనరు. అట్లే నా ప్రాణములు

భయపడకుండును గాక.

వ్యాఖ్య - దేహము, ప్రాణము భూలోక ద్యులోకము వలె పరస్పర ఆశ్రితలు. అందువలన ఒకరికి ఒకరు కలసి ఉన్నంత కాలము భయపడవలసిన పనిలేదు.

2. రాత్రింబవళ్ళు ఒకరికి ఒకరు భయపడరు. నాశము చేసికొనరు.

"ఏవా మే ప్రాణ మా బిభేః" అట్లే

నా ప్రాణము భయపడకుండును గాక.

3. సూర్యచంద్రులు ఒకరికి ఒకరు భయపడరు. నాశనము చేసికొనరు.

"ఏవా మే ప్రాణ మా బిభేః"

4. యథా సత్యం చానృతంచ నబిభీతో న రిష్యతః |

"ఏవా మే ప్రాణ మా బిభేః ||

5. యథా భూతంచ భవ్యంచ నబిభీతో న రిష్యతః

"ఏవా మే ప్రాణ మా బిభేః ||

వ్యాఖ్య - ప్రాణము భయపడదు అని మాత్రమే అన్నాడు. 'నరిష్యత' అనలేదని గమనించవలెను. ఉపమానములు అందముగా ఉన్నవి.

ఆరవ సూక్తము - 16

వినియోగము :-

1) ఆయుష్కామి. 1. ఘ్రుతము 2. సమిధ. 3. పురోడాశము. 4. పాలు. 5. అన్నము. 6. పాయసము. 7. పశువు. 8. ధాన్యము. 9. యవలు. 10. తిలలు. 11. పేలాలు. 12. పూరీలు వీనితో హోమము చేయవలెను.

2) రెండవ మంత్రముచే బ్రహ్మయను ఋత్విజుడు ఆగ్రాయణేష్టి యందు ద్యావాపృథ్విని హవిచే అనుమంత్రణము చేయవలెను.

1. ప్రాణాపానములారా! నన్ను మృత్యువు నుంచి రక్షించండి - స్వాహా.

2. ద్యావాపృథ్వులారా! నాకు శ్రవణ శక్తి కలిగించి కాపాడండి - స్వాహా.

3. సూర్యదేవా! నాకు చూపునిచ్చి కాపాడుము - స్వాహా.

4. వైశ్వానరాగ్నీ! సకల దేవతలు అధిష్ఠాత లైన అవయవములు కలిగించి కాపాడుము - స్వాహా.

5. విశ్వంభరా! పరిపూర్ణ జఠరాగ్నిచే రక్షించుచు నన్ను కాపాడుము - స్వాహా.

ఏడవ సూక్తము - 17

1. నీవు ఓజస్సువు. నాకు ఓజస్సు ప్రసాదించుము -స్వాహా.

2. నీవు సహమవు. నాకు శత్రుదమన శక్తి ప్రసాదించుము - స్వాహా.

3. **బలమసి బలంమేదాః - స్వాహా ||**

4. **ఆయురస్యాయుర్మేదాః - స్వాహా ||**

5. **శ్రోత్రమసి శ్రోత్రం మేదాః - స్వాహా ||**

6. **చక్షురసి చక్షుర్మేదాః - స్వాహా ||**

7. అగ్నీ! నీవు పాలకుడవు. ఆయువునకు భంగము కలిగించు వారినుండి నన్ను కాపాడుము స్వాహా|

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 18

వినియోగము -

1) అభిచార కర్మమున 'శర' సమిధాదానము నల్ల ధాన్యమగు యవలు, తిలలు విత్తుటను ఆరంభించుట.

2) 3, 4, 5 ఋక్కులు ఆరాయక్షణాది చాతన గణమున చదువునవి. కావున ఆ గణము వచ్చిన చోట దీని వినియోగము.

1. అగ్నీ! నీవు శత్రు సంహారకుడవు. నాకు శత్రునాశకమును ప్రసాదించుము - స్వాహా.

2. అగ్నీ! నీవు సపత్న సంహారకుడవు. నాకు సపత్న సంహారకత్వము ప్రసాదించుము స్వాహా.

3. అగ్నీ! నీవు అరాయ నాశకుడవు. నాకు అరాయ సంహారకత్వము ప్రసాదించుము. స్వాహా.

(**అరాయాః అదాయినః దానోలక్షిత నిఖిల శ్రేయో విఘ్నకారిణః** అని సాయణ వ్యాఖ్య. అరాయలు దానము చేయని వారు. దానము మున్నగు మంగళకార్యములకు విఘ్నము కలిగించువారు.)

4. **పిశాచ క్షయణమసి పిశాచ చాతనం మేదాః - స్వాహా.**

5. **సదాన్వాక్షయణమసి సదాన్వాచాతనం మేదాః - స్వాహా ||**

(**ఆక్రోశకారిణ్యః పిశాచాః** అని సాయణుడు.)

రెండవ సూక్తము - 19

వినియోగము :- ఇది మొదలు 5 సూక్తములచే అభిచార కర్మమున తొలి హోమము చేయవలెను.

1. అగ్నీ! నీకు దహించు శక్తి ఉన్నది. దానితో కాల్చుము - **"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"** - మమ్ము ద్వేషించు వారిని, మేము ద్వేషించువారిని.

2. అగ్నీ! నీకు సంహరించు శక్తి ఉన్నది. దానితో సంహరించుము -
"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

3. అగ్నీ! నీవు దీప్తివంతుడవు. దానితో సంహరించుము -
"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

4. అగ్నీ! నీవు ఏడిపించగలవాడవు. ఏడిపించుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

5. అగ్నీ! నీవు తేజస్సు గల వాడవు. నిస్తేజులను చేయుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

మూడవ సూక్తము - 20

1. వాయువా! నీకు దహించు శక్తి ఉన్నది. దానితో దహించుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

2. వాయువా! నీకు సంహరించుశక్తి ఉన్నది. దానితో సంహరించుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

3. వాయువా! నీవు దీప్తిమంతుడవు. దానితో సంహరించుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

4. అగ్నీ! నీవు ఏడిపించగలవాడవు. ఏడిపించుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

5. అగ్నీ! నీవు తేజస్సు గల వాడవు. నిస్తేజులను చేయుము -

"యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః"

నాలుగవ సూక్తము - 21

(పై సూక్తము వలెనే సూర్యునకు అన్వయించునది.)

1. సూర్య యత్ తే తపస్తేన తం ప్రతి తప. యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

2. సూర్య యత్ తే హరస్తేన తం ప్రతిహర యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

3. సూర్య యత్ తే తేర్చిస్తేన తం ప్రత్యర్చ యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

4. సూర్య యత్ తే శోచిస్తేన తం ప్రతిశోచ యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

5. సూర్య యత్ తే తేజస్తేన తమ తేజసంకృణు యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

ఐదవ సూక్తము - 22

1. చన్ద్ర యత్ తే తపస్తేన తం ప్రతితప యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

2. చన్ద్ర యత్ తే హరస్తేన తం ప్రతిహర యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

3. చన్ద్ర యత్ తే తేర్చిస్తేన తం ప్రత్యర్చ యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

4. చన్ద్ర యత్ తే శోచిస్తేన తం ప్రతిశోచ యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

5. చన్ద్ర యత్ తే తేజస్తేన తమతేజ సంకృణు యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

ఆరవ సూక్తము - 23

(ఆపః అనగా జలము. ఇది జలములది.)

1. ఆపో యద్ వస్తపస్తేన తం ప్రతి తపత యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

2. ఆపో యద్ వో హరస్తేన తం ప్రతి హరత యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

3. ఆపో యద్ వోర్చిస్తేన తం ప్రత్యర్చ యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

4. ఆపో యద్ వః శోచిస్తేన తం ప్రతిశోచత యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

5. ఆపో యద్ వస్తేజస్తేన తమ తేజసం కృణుత యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః

ఏడవ సూక్తము - 24

వినియోగము :-

1) అలక్ష్మి నాశక కర్మమున సముద్ర మధ్యమున 'శాపేటస్థ' అగ్ని యందు హోమము చేసి చరు సంపాతన అభిమంత్రణ చేసి భుజించవలెను.

2) యవల సత్తును ఎర్రమేక పాలలో వేసి ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చి సంపాతన, అభిమంత్రణము చేసి భుజించవలెను.

3) ఆ కర్మయందే తృణ గ్రంథులను చేసి నీరు నిండిన పాత్రలో మంత్రించి వేసి ఆ నీటితో ముఖము కడుగుట, స్నానము చేయవలెను.

1. శేరభక, శేరభా! మా మీదకు తోలిన యాతనలను త్రిప్పి పంపండి. మాకు నష్టము కలిగించు ఆయుధములను, దొంగలు మున్నగు వారిని త్రిప్పిపంపండి.

"యస్య స్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త" మీరు ఎవరి వద్ద ఉన్నారో వానిని భక్షించండి. ఎవడు మిమ్ము ప్రయోగించినాడో వానిని తినండి. మా శత్రువుల మాంసములను తినండి.

(ఆశ్రయించిన వారికి సుఖములు కలిగించువాడు శేరభకుడు. యాతనలు కలిగించు వారాలకు అధిపతి శేరభుడు.)

2. శేవృధక, శేవృధా! మా మీదకు పంపిన యాతనలను త్రిప్పిపంపండి. మాకు నష్టము కలిగించు ఆయుధములను, దొంగలు మున్నగు వారిని త్రిప్పిపంపండి.

"యస్య స్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త"

(శేవృధిక -అ ఆశ్రయించిన వారి సుఖములను పెంచువాడు. శేవృధ అలక్ష్మీకరులకు అధిపతి.)

3. మ్రోక, మ్రోకాను మ్రోకులారా! మా మీదకు పంపిన యాతనలను, మాకు హాని కలిగించు ఆయుధములను, చోరులు మున్నగు వారిని త్రిప్పిపంపండి.

"యస్యస్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త"

(దొంగిలించి చాటుగా పారిపోవు వాడు మ్రూకు వానిని అనుసరించువాడు అను మ్రోక.)

4.   సర్పాను సర్పలారా! మా మీదకు పంపిన యాతనలను, మాకు హాని కలిగించు ఆయుధములను, చోరులు మున్నగు వారిని త్రిప్పి పంపండి.

"యస్యస్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త"

5.   జీర్ణా! మా మీదకు పంపిన యాతనలను, మాకు హాని కలిగించు ఆయుధములను, దొంగలు మున్నగు వారిని త్రిప్పిపంపండి.

"యస్యస్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త ||"

"దేహమును జీర్ణింప చేయినది జీర్ణ"

6.   క్రూర శబ్ద కారిణీ! మా మీదకు పంపిన యాతనలను, మాకు హాని కలిగించు ఆయుధములను, దొంగలు మున్నగు వారిని త్రిప్పి పంపండి.

"యస్యస్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త ||"

7.   అర్జునీ! మా మీదకు పంపిన యాతనలను, మాకు హాని కలిగించు ఆయుధములను, దొంగలు మున్నగు వానిని త్రిప్పి పంపుము.

"యస్యస్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త ||"

(అర్జుని మద్ది చెట్టు వంటిది - మద్ది చెట్టు రంగు గలది. ఆ పేరు గల రాక్షసి.)

8.   భరూజీ! మా మీదకు పంపిన యాతనలను, మాకు హాని కలిగించు ఆయుధములను, దొంగలు మున్నగు వారిని త్రిప్పి పంపుము.

"యస్యస్థతమత్త యోవః ప్రాహైత్ తమత్త స్వామాంసాన్యత్త ||"

(శరీరమునకు హాని కలిగించునది భరూజి.)

ఎనిమిదవ సూక్తము - 25

వినియోగము :-

1) చాతన గణమున పఠించదగినది. శాంత్యుదకాదులందు కూడ వినియోగము.

2) కుష్ఠ మున్నగు వ్యాదులందు "పృశ్నిపర్ణి" ని నూరి పూత పూయవలెను.

1. దేవీ పృశ్నిపర్ణీ! మాకు సుఖములు కలిగించుము. రోగములు కలిగించు నిర్రుతికి దుఃఖములు కలిగించుము. నీవు ఉగ్రరూపవు. పాపనాశినివి. రోగములను మాన్పుదానవు. నేను నిన్ను తినుచున్నాను.

2. పృశ్నిపర్ణీ! నీవు వ్యాధి నివారకమవు. ఓషధులన్నింటి కన్న ముందు పుట్టినదానవు. పక్షితల నరికిన రీతి నేను నీ బలమున రోగముల తలలు నరుకుచున్నాను.

3. పృశ్నిపర్ణీ! రక్తము త్రాగు రోగములను నాశనము చేయుము. వృద్ధిని నిరోధించు రోగములను నాశనము చేయుము. కడుపును తిను రోగములను, కడుపుకు హాని కలిగించు వానిని నాశము చేయుము.

4. దేవీ పృశ్నిపర్ణీ! ప్రాణభయము కలిగించు రోగకారక పాపములను గుట్టమీదికి తీసుకొని పొమ్ము. సర్పములు, పశువులు మున్నగు వానిని భస్మము చేయు దావాగ్నిలో ఆ పాపములను భస్మము చేయుము.

5. పృశ్నిపర్ణీ! ప్రాణాపాయము కలిగించు రోగరూప పాపముల మెడలు వంచి పంపుము. సూర్యోదయమైనంత అంధకారము ఎచటికి చేరునో అట్టి ప్రదేశమునకు నీ ప్రభావమున ఆ పాపములను పంపుచున్నాను.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 26

వినియోగము :-

1) గోవులకు పుష్టి కోరువాడు జున్నుపాలను ఈ సూక్తముచే సంపాతన అభిమంత్రణ చేసి తినవలెను. అభిమంత్రించి గోవును ఇవ్వవలెను. ఈ సూక్తముచే జల పూర్ణపాత్రను అభిమంత్రించి కొట్టము మధ్యన పెట్టవలెను.

2) ఒకే రూపు దూడగల ఆవు పాల అన్నమును గుగ్గిలము పిడకల నిప్పులో మూడు రాత్రులుంచి నాలుగవ నాడు సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి భక్షించవలెను.

1. వెళ్ళిపోయిన పశువులు గోష్ఠమునకు మరలి వచ్చును గాక. రక్షించుటకు గాను వాయువు పశువులతో

ఉంటున్నాడు. త్వష్ట కడుపులో ఉన్న దూడలకు నామ రూపములు కలిగించుచున్నాడు. అట్టి పశువుల నన్నింటిని సవితాదేవత గోష్ఠమున ఉంచును గాక.

2. గోవులు మున్నగు పశువులారా! మా గోష్ఠమునకు రండి. గోవులను తెచ్చు పరిజ్ఞానము గల బృహస్పతి పశువులను గోష్ఠమునకు చేర్చును గాక. 'సినీవాలి' పశువులను ఇచటికి తెచ్చును గాక. వానిని గోష్ఠమున ఉంచును గాక.

(**"సినీవాలీ ఏతన్నామికా దేవపత్నీ దృష్టేందు కళామావాస్య దేవతావా"** అని సాయణాచార్యులు. సినీవాలి ఆపేరు గల దేవపత్ని లేక చంద్రకళ గల అమావాస్య.

'యా పూర్వా2మావాస్యా సాసినీవాలి' అని గోపథము. అమావాస్యకు ముందుది సినీవాలి.)

3. పశువులు చేరును గాక. అశ్వములు చేరును గాక. సేవకులు ఎక్కువ మంది చేరుదురు గాక. యవలు మున్నగు ధాన్యములు వృద్ధి చేరును గాక. అవి సిద్ధించుటకు గాను నేను హవిస్సులు హోమించుచున్నాను.

4. ఆవు యొక్క జున్ను పాలను, నేతిని పారించుచున్నాను. బలమునిచ్చు రసమును ఘ్రుతముతో కలుపుచున్నాను. మా పుత్ర, పౌత్రులు కూడ పాడి కలవారు అగుదురు గాక.

5. నేను నా ఇంటికి గోవులను తెచ్చుచున్నాను. పాలను తెచ్చుచున్నాను. ధాన్యమును, ధాన్యశక్తిని తెచ్చుచున్నాను. పత్నులను తెచ్చుచున్నాను. సంతనమును తెచ్చుచున్నాను.

(ఇవి కొత్త సంసారము ఏర్పరచుట.)

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 27

వినియోగము :-

1) వివాదమున విజయమునకు ఈ సూక్తము. దీనిచే 'పాఠామూలము'ను అభిమంత్రించి తినుచు అపరాజిత స్థానము నుండి సభాస్థానమునకు చేరవలెను. దానిని తినుచు ప్రతివాదిచే వాదించవలెను. ఆ 'వేరు' కొరకు హోమము చేసి దానిచే అభిమంత్రించి కట్టవలెను. ఏడు పాఠపత్రముల మాలను అభిమంత్రించి తలకు చుట్టుకొనవలెను.దీనితో అపరాజిత మహాశాంతి యందు 'పాఠమూల' మణిని బంధనము చేయవలెను.

1. పాఠఓషధీ! నేను నిన్ను సేవించువాడను. ప్రతివాదియగు శత్రువు ఏనాటికి నన్ను జయించకుండును గాక. నీవు సహజముగనే శత్రువును ఓడించుదానవు కదా! "ప్రతివాది గొంతును పూడ్చుము అతనికి మాట పెకలకుండును గాక" **ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వోషధే"**

2. ఓషధీ! గరుత్మంతుడు నిన్ను వెతికి వెలికి తీసినాడు. సూకరము నిన్ను భూమి నుండి సమూలముగ త్రవ్వి తీసినది.

"ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వోషధే"

3. ఓషధీ! అసురులను హతమార్చుటకు ఇంద్రుడు నిన్ను కుడిచేతికి కట్టుకున్నాడు.

"ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వోషధే"

4. ఇంద్రుడు అసురులను జయించుటకు పాఠమూలమును తిన్నాడు.

"ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వోషధే"

5. ఓషధీ! ఇంద్రుడు నీ ప్రభావమున అడవి కుక్కల వంటి అసురులను నిరుత్తరులను చేసినాడు. అట్లే నేను శత్రువులను నిరుత్తరులను చేయుదును.

"ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వోషధే"

6. రుద్రదేవా! నీవు జలమును సహితము ఔషధము చేయగలవాడవు. నల్లని జటాజూటము కల వాడవు. కర్మముల చేయించువాడవు.

"ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వోషధే"

7. ఇంద్రదేవా! ఎవడు తన యుక్తిచే ఓడించునో వాని ప్రతికూల ప్రశ్నలను పరిమార్చుము. నీవు నీశక్తిచే నన్ను ప్రతివాది ప్రశ్నలను తిప్పికొట్టు వానిని చేయుము.

రెండవ సూక్తము - 28

వినియోగము :-

గోదానమందున చౌలకర్మమునను దేనిచే తల్లిదండ్రులు పుత్రుని మూడు మారులు ఒకరు ఇంకొకరికి ఇవ్వవలెను. మూడు నేతి ముద్దలను దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి పుత్రునకు తినిపించవలెను.

1. అగ్నిదేవా! ఈ బాలుడు నిన్ను సేవించువాడు. ఇతనిని ఆరోగ్యముగా వర్ధిల్లచేయుము. ఇతడు రోగములు, మృత్యువు తాకక వార్ధక్యము వరకును, నూరేళ్ళు జీవించును గాక. మిత్రదేవుడు తల్లివలె ఇతని దగ్గర ఉండి రక్షించును గాక. మిత్ర సంబంధమైన ద్రోహ జనిత పాపముల నుండి రక్షించును గాక.

2. పగటి దేవత మిత్రుడు. రాత్రిదేవత వరుణుడు ఉభయులు ఏకమనస్కులై ఈ బాలకునకు వార్ధక్యము వరకు మృత్యువు కలుగకుండ చేయుదురు గాక.

అగ్నిహోత. సర్వజ్ఞుడు. అతడు విశ్వేదేవతల మూల స్థానమునకు చేరి ఈ బాలకుని దీర్ఘాయుష్కుని చేయును గాక.

(అగ్ని సహితముగా సమస్త దేవతలు ఈ బాలునకు దీర్ఘాయువు ప్రసాదింతురు గాక అని.)

3. అగ్నిదేవా! నీవు పుట్టిన, పుట్టనున్న పశువులకు, ప్రజలకు సామ్రాట్టువు. ఈ బాలుని ప్రాణములకు అపానములకు హాని కలిగించకుము. మిత్రులు గాని అమిత్రులు గాని ఇతనిని వధించకుందురు గాక.

4. బాలకా! పిత్రురూప ద్యులోకము, మాతృరూప భూలోకము ఏకమనస్కులై నీకు వార్ధక్యము వరకు మృత్యువు కలిగించ కుందురు గాక. భూదేవి వడిలో ప్రాణాపానములతో "శతంహిమాః" నూరు హేమంతములు జీవింతువు గాక.

వ్యాఖ్య - కొంతకాలము హేమంతముతో సంవత్సరము మొదలైనది. అందుకే "శతం హిమాః" ఇప్పుడు గ్రిగేరియన్ సంవత్సరము హేమంతము. జనవరితో మొదలగుచున్నది.

కొంతకాలము సంవత్సరము శరత్కాలముతో మొదలైనది. అందుకే "శరదాం శతం"

ఇప్పుడు మన సంవత్సరము వసంతము. చైత్రము తో మొదలగుచున్నది. కాని ఇది వేదమున కనిపించదు. ఇది తరువాత ఏర్పడి ఉండ వచ్చును. చిగుర్చు వసంతముతో కోరికలు చిగుర్చు ఉగాది వచ్చుట సహజముగ, శాస్త్రీయముగ తోచుచున్నది.

5. అగ్నిదేవా! ఈ బాలకునకు ఆయుష్యము, తేజస్సు కలిగించుము. మిత్రావరుణులారా! ఇతనికి సంతానోత్పాదక శక్తి ప్రసాదించండి. భూదేవీ! తల్లి వలె ఇతనికి సుఖములు కలిగించుము. విశ్వేదేవతలారా! వార్ధక్యము వరకు ఇతనిని సర్వసంపన్నుని చేయండి.

మూడవ సూక్తము - 29

వినియోగము :-

1) తృషార్తుని చికిత్సయందు. సూర్యోదయమున సూక్తమున చెప్పినట్లు రోగిని కూర్చుండబెట్టి చిలికిన సత్తు నీటిని అభిమంత్రించి త్రాగించవలెను.

2) నది నీటిని అభిమంత్రించి తీసికొన వలెను. ఆరవ ఋక్కుచే రోగిని, నిరోగిని ఒకే ఆసనమున ఆసీనులను చేసి ఒకే బట్ట కట్టి చిలికిన నీటిని త్రావించవలెను.

3) గోదానము, చౌలకర్మమున 1,2 మంత్రములచే బాలకుని తలమీద ధాన్యము, యవలు, జమ్మిని అభిమంత్రించి పెట్టవలెను.

4) మూడవ మంత్రముచే తృతీయ సవనము, పూత భ్రుతములందు **"ఆసిచ్యమాన" 'ఆశిర'** అభిమంత్రణము చేయవలెను.

1. పృథ్వి యొక్క రసము సేవించువారికి భగదేవత దేహబలము ప్రసాదించును గాక. అగ్ని ఆయువును, సూర్య బృహస్పతులు వర్చస్సును ప్రసాదింతురు గాక.

(పృథివి యొక్క రసము అనగా వినియోగమున చెప్పిన చిలికిన రసము అని సాయాణాచార్యుడు.)

2. జాతవేద అగ్నీ! ఇతనికి ఆయువు ప్రసాదించుము. త్వష్టా! నీవు పుత్ర, పౌత్రాది అధిక సంతానము నిమ్ము. సవితాదేవా! నీవు ధన, సంపద సమృద్ధిని, శతశరత్తుల ఆయువును కలిగించుము.

3. మా ఆశలు ఫలించును గాక. ద్యావాపృథ్వులారా! మాకు బలకరమగు అన్నము ప్రసాదించండి. ఏకమనస్కులగు మీరు ధనము, దక్షత కలిగించండి.

ఇంద్రా! నీ అనుగ్రహమున ఇతడు క్షేత్రములను జయించును గాక. శత్రువులను పరాజితులను చేయును గాక.

4. ఇతడు తృషార్తుడు. ఇంద్రుని వలన జీవితమును, వరుణుని వలన బలమును, మరుత్తుల ప్రేరణ కలిగి మాలో కలసినాడు. ద్యావాపృథ్వులారా! ఇతనిని మీ వడిలో పెట్టుకొని అన్నార్తుని, దాహార్తుని కానీయకండి.

5. బలవతులగు ద్యావాపృథ్వులారా! ఈ తృషితునకు మీరు బలకర అన్నము కలిగించండి. జల సంపన్న ద్యావాపృథ్వులారా! ఇతనికి జలము ప్రసాదించండి. ద్యావాపృథ్వులారా! మీరు ఇతనికి కోరిన అన్నము, బలము ప్రసాదించినారు. విశ్వేదేవతలు, మరుద్గణములు, జలదేవతలు కూడ ఇతని యందు బలమును స్థాపించినారు.

6. తృషార్తా! నేను నీ సరస హృదయమును సుఖప్రద జలముచే సరిత్రుప్తుని చేయుచున్నాను. అప్పుడు త్రుషా రోగ రహితుడవగుదువు. నీవు తేజో సంపన్నుడవై ఆనందించుము. ఒకే ఆసమున ఉండి, ఒకే వస్త్రము ధరించిన రోగి, మరియు నిరోగీ! ఈ 'మంథ' యందు అశ్వినులు వైద్యము ఉన్నది. దీనిని త్రాగండి.

7. పూర్వము ఇంద్రుడు వృత్రాదులను వధించి తృషితుడైనాడు. అప్పుడు అతడు ఈ పుష్టికర 'మంథ' ను సృష్టించినాడు. అది బలకరము. ముసలి తనమును తొలగించునది.

వ్యాధిగ్రస్తా! నీవు అట్టి మంథమునే సేవించినావు. అందువలన తేజో సంపన్నుడవగుము. శత శరత్తులు జీవించుము. నీవు సేవించిన మంథగుణము నీ దేహమును విడువకుండును గాక. అది నీకు బలము కలిగించును గాక. ఆది వైద్యులే నీ కొరకు ఈ ఓషధి కల్పించినారు.

నాలుగవ సూక్తము - 30

వినియోగము :-

స్త్రీవశీకరణము. చెట్టు బెరడు, శరఖండము, తగరము, అంబనము, కూటము మున్నగు ద్రవ్యములను నూరి నేతిలో కలిపి స్త్రీ యొక్క యోనికి పూయవలెను.

1. నేల మీది గడ్డిని గాలి కదిలించును. ఊపును. యువతీ! అట్లే నీ మనసును కదిలించుచున్నాను. ఊపుచున్నాను. ఇక నీవు నన్ను ప్రేమించుము. నన్ను విడువకుము. అన్యత్ర వెళ్ళకుము.

2. అశ్వినులారా! నేను ప్రేమించు దానిని నావద్దకు చేర్చండి. ఆమెను నాకు కూర్చండి. మీ ఉభయుల భాగ్యములు నా యందు చేరును గాక. మీ మనసులు, వ్రతములు నాలో ప్రవేశించును గాక.

3. ఏ సందేశమును చక్కని రెక్కల పక్షులు వహించునో, దేనిని ఆరోగ్యవంతుడగు ప్రేమికుడు వెలిబుచ్చదలచునో అట్టి నా సందేశము దేహములోనికి బాణము వలె నా ప్రియురాలి మనసున దూరును గాక.

4. మనసేదో మాట అదే. మాట ఏదో మనసు అదే. అట్టి అనాఘ్రాతలు, అందకత్తెలగు కన్యల నిర్మల మనసులను, ఓషధీ! నా వైపు మరలింపుము.

5. అశ్వము సకిలించుచు ఆడగుర్రమును చేరును. అట్లే ఆమె పతికామియై నన్ను చేరినది. నేను భార్యకామినై, భాగ్య సహితముగా ఆమెను చేరినాను.

వ్యాఖ్య - 'ప్రేమ'. ఆ పదమే కుసుమ కోమలము. మధురము. మనోహరము. ప్రాణము! చాలునా ఈ పదములు! ఇవి ప్రేమకు సరిరాగలవా? ప్రేమ మనసిజము. అక్షరమున బంది కాగలదా?

ప్రేమ జగదాధారము. ప్రేమ జీవనాధారము. ప్రేమ ప్రాణాధారము. ప్రేమ లేనిది జగము లేదు. జీవము లేదు. ప్రాణము లేదు. ఏదీలేదు!

ప్రేమ పరువముది మాత్రము కాదు. కాని పరువపు ప్రేమ లోనే మురిపెము. యువతీ యువకుల ఆరాటము. ఆవేదన. వేదన. వలపు తలపు. ఇవి ఎంత రమ్యములు! పరువమును వెనుకకు తెప్పించునవి!!

యువతీ యువకుల ప్రేమ తపస్సులో కారణము ఎరుగము. ఆమె కలినురాలు. ఉలకదు. పలుకదు. అందదు. అందకుండదు. అతడు తాళ జాలడు! ఆమెకు చేర జాలడు!! ఈ నిరీక్షణమే కావ్యము.

"కశ్చిత్కాంతా విరహగురుణా" అని కాళిదాసు మేఘసందేశము ఒక విరహార్తుని వేదన!

ఋగ్వేదమందలి ఊర్వశీ విక్రముల ప్రేమగాథ వెన్నెలలోని కాళిదాసు అమృత లేఖనిలో "విక్రమోర్వశీయము" గా అమరమైనది.

లైలా మజ్నూ, షీరీఁఫర్హాద్ ల ప్రేమ గాథలకు జరా మరణములు లేవు.

అనాది నుంచి కావ్యమునకు ఆధారము ప్రేమయే గదా! ఆ రాణి ఇన్ని యుగాలుగా కలినురాలేకదా!

"రాళ్ళుసైతము కన్నీరు రాల్చెగాని
నీవు కరుగవు నా రాత నేమనందు?
విరహమందున ఎన్నెన్ని వెతలు కలిగె!
నిన్ను బాసియు జీవించ నేర్చు కొంటి" అన్నాను.
జాలిమ్! జరా ఆ దేఖ్ మేరీ లాష్ కొ
ఆంఖేఁఖులీహైఁ తేరె ఇంతె జార్ మె 'జఫర్'
వెతల దాన! రా చూడు నాశనాన్ని
కనులు తెరిచి ఉన్నవి నీ కొరకు వేచి.

ఈ సూక్తమున "వినియోగము తప్ప" మిగిలినది తీయని వలపు జల్లు!

ప్రేమయే భక్తి అగును. మాతృభక్తి, దేశభక్తి, దైవభక్తి తరణోపాయములగును.

"ఏయమగన్ పతికామా జనికా మోహమాగమమ్

అశ్వః కని క్రదద్ యథా భగేనాహమ్ పహగమమ్" ఈ సూక్తపు 6వ ఋక్కు.

ఐదవ సూక్తము - 31

వినియోగము :-

1) క్రిమిరోగ శాంతికి నేయి కలసిన నల్ల శనగలను ఆహుతి ఇవ్వవలెను. గోవాలముచే చుట్టిన 'శరఖండము'ను భేదించి అగ్నిలో కాల్చి ఉంచవలెను. గొందిలోని దుమ్ము కుడిచేతిలో తీసికొని ఎడమ చేతిలో వేసికొని దక్షిణ ముఖుడై ఈ సూక్తమును జపించుచు రోగి మీద వేయవలెను. రోగి దీనిని జపించుచు చేతితో ధూళి కణములను రుద్దవలెను.

1. ఇంద్రుని వద్ద ఒక మహా శిల ఉన్నది. అది సమస్త క్రిములను నాశము చేయునది. నేను ఆ శిలలచే దేహమందలి క్రిములను శనగలను వలె పిండి చేయుదును.

2. దేహమునందున్న కంటికి కనిపించు, కనిపించని క్రిములను నిర్మూలించుచున్నాను. వల వలె లోన వ్యాపించిన క్రిములను నాశము చేయుచున్నాను. రక్త మాంసములను చెరచు 'అల్గండు' 'శల్గ' మరియు ఇతర క్రిములను ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - సూక్ష్మజీవులు వ్యాధి కారకములని ఆనాడే గ్రహించినట్లున్నారు - ఇది ఈ నాటి మాట కాదు. వానిని వర్గీకరించి పేర్లు సహితము పెట్టినారు.

3. అల్గండు క్రిములను మహా సాధనమున నశింపచేయుచున్నాను. అవి తప్యములైనను, అతప్యములైనను నిర్జీవములైనవి. క్రిముల రకములలో మాడిన, మాడని వాటినన్నింటిని మంత్రముచే నిశ్శేషము చేయుచున్నాను.

4. క్రిములు జీర్ణ కోశమున క్రమముగా చేరునవి కలవు. తలలో, పక్కలందు ఉండును. అధో ముఖముగ సంచరించునవి. ఎట్లైన ధారి చేసుకొని దూరునవి ఉన్నవి. కొన్ని నాశనము చేయలేనివి. నేను వాటినన్నింటిని మంత్ర బలమున నశింపచేయుచున్నాను.

5. పర్వతములందు, అరణ్యములందు, పశువులందున్న క్రిములను - గాయములు, అన్నపానముల ద్వారా లోన చేరిన - క్రిముల ఉత్పత్తినే నేను ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 32

వినియోగము :-

గోవుల క్రిమిచికిత్స యందు, మూడు సంధ్యలందు, పుండు మీద దర్భలను తాకించవలెను.
గత సూక్తము నందు వలె నేయి కలిపిన నల్ల శనగలను హోమము చేయవలెను.

1. గోవుల శరీరములందున్న క్రిములను ఉదయించు సూర్యుడు తన వ్యాపక కిరణములచే ధ్వంసము చేయును గాక.

2. అనేక రకముల క్రిములను చతురక్షులు, సారంగులు, అర్జునములను నాశనము చేయుచున్నాను. క్రిముల పొట్టలను, క్రిముల చేరి చెరచిన అవయవములను ఛేదించుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - ఇది శస్త్రచికిత్స. మంచి అవయవమును రక్షించుటకు చేడు అవయవమును తొలగించుట. ఇది నేటి ఆధునిక చికిత్స యందున్నది.

"అంగ వ్రాతములో జిగిత్సకుడు దుష్టాంగంబు ఖండించిశే
షాంగ శ్రేణికి రక్షసేయు క్రియ" అని శ్రీమద్భాగవతము ప్రహ్లాద చరిత్రమున చెప్పబడినది.

3. క్రిములారా! మిమ్ము అత్రి, కణ్వ, జమదగ్నులు వధించినట్లు వధించుచున్నాను. అగస్త్యుని మంత్ర శక్తిచే మీరు మరల పుట్టకుండ చేయుచున్నాను.

4. మా మంత్రౌషధములచే క్రిముల రాజు, మంత్రి హతులైనారు. క్రిముల తల్లి, తోబుట్టువుల సహితముగా సమస్త క్రిమి కుటుంబము హతమైనది.

(మాతా, భ్రాతా అన్నాడు. 'పితా' అనలేదు. క్రిములకు తండ్రి ఉండడు. వాటి ఉత్పత్తికి సంగమము అక్కరలేదు.)

5. క్రిముల స్థానము ధ్వంసమైనది. ఇరుగు పొరుగు స్థానములు ధ్వంసమైనవి. క్రిముల బీజము ధ్వంసమైనది. సూక్ష్మాతి సూక్ష్మ క్రిములు ధ్వంసమైనవి.

కీటకమా! నీవు ఏ కొమ్ముతో బాధింతువో దానిని విరిచినాను. నీ 'షుకంభ' మను అవయవమును త్రుంచినాను. నీ లోన ఉన్న విషయము పిండినాను.

రెండవ సూక్తము - 33

వినియోగము :-

1) కన్ను, ముక్కు, చెవి, నాలుక, మెడ మున్నగు అవయవముల చికిత్స యందు. నొప్పులున్న కీళ్ళను వదిలి రోగిమీద సంపాతిత జలము చల్లవలెను.

2) ఈ సూక్త పాఠము అహోలింగ గణములందు కలదు. సర్వరోగ చికిత్స యందు వినియోగము.

3) అశ్వమేధ దీక్షలో ఉన్న యజమానికి చికిత్స యందు.

1. యక్ష్మగస్తా! నీ నేత్రములు, ముక్కు, చెవులు, చుబుకము నుండి యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను. తల, మెదడు, నాలుక నుండి కూడ యక్ష్మను దూరము చేయుచున్నాను.

2. నీ మెడ, ఉష్ణిహనాడి, కికల, అనూక్యముల నుండి, మాంసము నుండి, భుజముల నుండి యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను.

3. హృదయము, క్లోమము, హలీక్షము, పార్శ్వములు, మాంసపిండములు, ప్లీహము, ఉదరము నుండి యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను.

4. అంత్రములు, గుదము, ఉదరము నుండి యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను. కుక్షినుండి, ప్లాశనాభి నుండి యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను.

5. ఊరువుల నుండి, జానువుల నుండి, పాదముల అపర, అగ్రభాగముల నుండి యక్ష్మను కటి దిగువ భాగము నుంచి, గుహ్యా ప్రదేశ యక్ష్మను గుహ్యా స్థానము నుంచి తొలగించుచున్నాను.

6. ఎముకల నుండి, మూలుగు నుండి, ధాతువు నుండి, సూక్ష్మ, స్థూల నాడుల నుంచి, వేళ్ళనుంచి, గోళ్ళనుంచి యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను.

7. రోగగ్రస్తా! అంగాంగములందు, రోమ రోమములందు చేరిన యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను. చర్మవ్యాధిని సహితము తొలగించుచున్నాను. వీటన్నింటిని కశ్యపుని "వివర్ణ" మంత్ర ప్రభావమున చేయుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - యక్ష్మ అనగా వ్యాధి. నేటి పాశ్చాత్య వైద్య విధానము వ్యాధిని నివారించుచున్నది. నిర్మూలించుట లేదు. ఏ అవయవపు వ్యాధిని దాని నుండి తొలగించుచున్నది. WHOLIWSTIC పరిపూర్ణ చికిత్స సాధ్యమగుట లేదు. వ్యాధి శరీరమంతటి నుండి తొలగించుటను గురించి వివరించినాడు.

శరీర నిర్మాణ ANOTOMY శాస్త్రము నాడు ఎంత విపులముగా తెలిసికొన్నారో విదితమగుచున్నది. నఖ, శిఖ - గోటి నుండి తల - పర్యంతము సమస్త అవయవములను పేర్కొన్నాడు. వీటి అన్నింటి నుండి వ్యాధి తొలగినపుడే వ్యాధి నిర్మూలమగుట - రోగి ఆరోగ్యవంతుడగుట.

నేడు మనము దీనికి ఎంత దూరములో ఉన్నాము?

మూడవ సూక్తము - 34

వినియోగము :-

1) వశాశమన కర్మమున ఘృతా హుతులకు

2) సకల లోకాధిపత్యము కోరువాడు దీనిచే ఇంద్రాగ్ని యాగము లేక ఉపస్థానము చేయవలెను.

3) బ్రాహ్మణులకు ఇష్టాన్నము ఇచ్చుటకు.

4) పశు యాగమున యూపము నుంచి సంజ్ఞాపనమునకు విడిచిన పశువును ఈ సూక్తముచే అనుమంత్రణము చేయవలెను.

5) 5వ మంత్రముచే వశా పశువును సంజ్ఞాపనము చేయవలెను.

1. పశుపతి యగు రుద్రుడు పశుపోషకుడు, మానవులకు ప్రభువు అగుచున్నాడు. ఆ పశుపతి వద్ద నుండి గ్రహించి, స్వాధీన పరచుకున్న వశాపశువు యజ్ఞభాగము అగును గాక. యజమానికి ధన ధాన్యములు కలిగించును గాక.

2. యాగము ప్రాణుల ఉత్పత్తి హేతువు అగుచున్నది. కావున వధించుటకు వదిలిన పశువును విడుచునట్టి చక్షురాధి దేవతలారా! ఈ యజమాని పుణ్యలోకము చేరుటకు మార్గము చేయండి. మంత్ర బలమున ఈ లోకము వదిలి పై లోకమునకు వెళ్ళు ఈ పశువు మాంసము దేవతలకు భోగ్యమగును గాక.

3. ఇది వధ్యపశువు. దీని మందలోని ఇతర పశువులు దీనిని మనసుతోను, కంటితోను చూచుచున్నవి. అగ్నిదేవా! ఈ వధ్య పశువును ఆ చూపుల నుండి విడిపించుము. అవి విశ్వకర్మ సృష్టించిన ప్రజా కొరకు ఇహమున నిలుచును గాక.

4. ఈ వధ్య పశువునకు గ్రామమున అన్య వివిధరూప, విరూప పశువుల సఖ్యత ఉన్నది. వాయుదేవా! ఆ పశువుల స్నేహమును విడిపించుము. అవి విశ్వకర్మ సృష్టించిన ప్రజ కొరకు ఈ లోకమున నిలుచును గాక.

5. పశువా! నీ రాక కొరకు దేవతలు ఆకాశమున వేచి ఉన్నారు. వారు నీ దేహమును విడిచి వచ్చు ప్రాణమును అనుగ్రహించి, గ్రహింతురు గాక. ఆలోకమున భోగములనుభవించు దేహమున నిన్ను ప్రతిష్ఠింతురు గాక. దేవయాన మార్గమున నిన్ను స్వర్గమునకు చేర్చెదరు గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 35

వినియోగము :-

1) అందరి మధ్యన భక్షించిన దృష్టి దోష నివారణార్ధము ఈ సూక్తముచే అన్నమును అభిమంత్రించి భుజించ వలెను.

2) సకల లోకాధిపత్యము కోరువాడు దీనిచే ఇంద్రాగ్ని యాగము లేక ఉపస్థానము చేయవలెను.

3) అన్ని సవయజ్ఞములందు దీనిచే పురుస్తాద్హోమము చేయవలెను.

4) సాకమేధ కర్మమున ఈ సూక్తముచే వైశ్వకర్మయాగ అనుమంత్రణము చేయవలెను. అగ్ని చయనపు వైశ్వకర్మణ హోమానుమంత్రమున వినియోగము.

5) దర్శపూర్ణ మాసపు పురస్తా ద్హోమమున దీని వినియోగము.

1. ధనమును యాగాదులకు వ్యయించక అన్యములకు వ్యయించువారికి సమృద్ధి కలుగకున్నది. ఆ ధనము తనను

యాగాదులకు వ్యయించుమని విలపించుచున్నది. మేము అయజ్ఞము, దుర్యజ్ఞము చేసిన వారలము అగుచున్నాము. విశ్వకర్మ ఆ దోషములను నివారించును గాక.

2. యాగ వైకల్ప పాపములకు యజమాని సహితముగ ఋషియు బాధపడుచున్నాడు. అట్లయ్యు యజమానికి పాపము కలుగుచున్నది. ప్రజాపతి సోమ బిందువులను స్వాధీన పరచుకున్నాడు. ఆ బిందువులు ఈ యజ్ఞమును పునీతము చేయును గాక.

3. యుద్ధములందు సైనికుడు అన్యుని అల్పునిగా భావించును. అట్లే తానే యజ్ఞమును ఎరిగిన వాడనని ఇతడు గర్వించినాడు. ఇతర యజ్ఞికులను చులకన చేసి పాపము చేసినాడు. విశ్వకర్మా! ఇతనిని ఈ పాప విముక్తుని చేయుము. ఇతనికి శుభములు కలిగించుము.

4. ఋషులకు నమస్కారము. అంతః కరణమందుండి సత్యమును దర్శించు చక్షువునకు నమస్కారము. ద్యుమంతుడగు బృహస్పతికి మహా నమస్కారము. విశ్వకర్మకు నమస్కారము. **పాహ్యా2స్మాన్.** మమ్ము కాపాడుము.

5. ఇతడు యజ్ఞచక్షువు - యజ్ఞముఖము అగుచున్నాడు. వాక్కు, శ్రోత్రములు, మనసును ఎకాగ్రము చేసి ఇతనిని హోమించుచున్నాను. విశ్వకర్మ ఈ యజ్ఞమును, కల్పించి నిర్వహించుచున్నాడు. కావున సమస్త దేవతలు మంచి మనసుతో విచ్చేయుదురు గాక.

ఐదవ సూక్తము - 36

వినియోగము :-

1) కుమారికి పతి లభించుటకు ఈ సూక్తముచే తిలాన్నమును సంపాతించి తినిపించ వలెను.

2) ఔక్షము, గుగ్గిలము, అలంకారములను సంపాతించి కన్యను కట్టి, పొగ వేసి, అలంకరించ వలెను.

3) రాత్రిపూట ధాన్యమును ఈ సూక్తముచే ఆహుతి ఇచ్చి కన్యను ప్రదక్షిణము చేయించవలెను.

4) సంపాతించిన నావ మీద ఎక్కించి ఇందలి 5వ మంత్రముచే దించవలెను.

5) ప్రతిలాభ విజ్ఞాన కర్మమున ఏడు 'దామంత్రు' లందు ఏడు దూడలను కట్టి కన్యచే విడిపించ వలెను. అవి దక్షిణమునకు పోయిన పతిలాభమని తెలియ వలెను.

6) చిరగని బట్ట కట్టిన ఋషభమును హోమము చేసి విడువ వలెను.

7) వివాహ కార్యమంది ఈ సూక్తముచే 'ఆగమకృసరము' ను సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి కన్యను తినిపించవలెను.

1. అగ్నిదేవా! ఈ కన్యను భాగ్య సహితముగా వరించు వానిని మాకు చూపుము. అతడు సహృదయులగు తన బంధువులతో కూడి వచ్చును గాక. వారు మెచ్చుదురు గాక. ఆమెకు పతి సౌభాగ్యము కలిగింతురు గాక.

2. ఈమె సోముని సేవించినది. గంధర్వులను సేవించినది. ఆర్యను స్వీకరించినాడు. ఈ కన్య ఐశ్వర్యమున ప్రసిద్ధురాలు. ధాత అనుమతిన - దేవత కాని - మానవ పతిని ఈమెకు కూర్చుచున్నాను.

3. ఈమె కన్య పతిని చేరును గాక. ప్రభువగు సోమ దేవత ఈమెకు సౌభాగ్యము కలిగించును గాక. పతిని చేరి మంచి భార్యయై పుత్రులను కనును గాక. అట్లు ఈమె సౌభాగ్యవతి, పరమ తేజస్వి అగును గాక.

4. భోగ్య పదార్థములతో కూడిన ప్రదేశము మృగములకు ప్రియము, సుఖ ఆవాసము అయినట్లు ఈమె పతి ప్రేమ కలిగి విలాస వస్తువులను వర్ధిల్ల చేయుచు భాగ్యవతి అగును గాక.

5. కన్యా! భాగ్యప్రాప్తి సాధనము, అభిలషిత ప్రపూర్ణము, అక్షయమగు నావను ఎక్కుము ఈ నావలో ఎక్కి కోరిన భర్త వద్దకు చేరుము. 'ఇతడే నేను కోరినవాడు' అని అతనిని చేరు కొనుము.

6. ధనపతీ! వరునిచే 'ఈ కన్య నా భార్య అగును గాక' అని ఘోషింప చేయుము. వారుణి వధువు ముందుకు చేర్చండి. వరుని మనసు వధువును ఆకర్షించునట్లు చేయుము. సమస్త ప్రాణులను వివాహమునకు అనుకూలురను చేయండి. వరుడు అనుకూలుడు అగును గాక.

7. అమ్మాయీ! ఇవిగో బంగారు నగలు. ఇదిగో ధూపము. ఇదిగో ఔక్ష. వీటి అధిష్ఠాన దేవత భగుడు. నీవు వీనిని ధరించుము. సోమ, గంధర్వ, అగ్నులు నిన్ను నీ పతికి ఇచ్చుచున్నారు.

(ఔక్షము - చందనము, పాలు, నేయి, నీరు కలిపి దానిని తేనెతో కలిపిన అలంకార ద్రవ్యము.)

8. కన్యా! సవితా దేవత నీవు వరించిన వరుని తెచ్చును గాక. నీ భర్త నిన్ను తన ఇంటికి తోడ్కొని పోవును గాక.

ఓషధులారా! ఈమెకు కోరిన వరుని ప్రసాదించండి.

విద్వాంసుడు, బహుభాషావేత్త, కవి, కథకుడు, నవలా కారుడు, నాటక రచయిత, బాల సాహిత్య కారుడు, విమర్శకుడు, సినీ రచయిత, వ్యాసకర్త, అనువాదకుడు, వక్త, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, ప్రగతి పథగామి, ప్రసన్నుడగు దాశరథి రంగాచార్య రచించిన శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి రెండవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యో వేదేభ్యో2ఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

మూడవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

అగ్నిర్నః శత్రూన్ ప్రత్యేతు విద్వాన్ ప్రతిహన్నభి శస్తి మరాతిమ్ |
స సేనాం మోహయతు పరేషాం నిర్హ్వస్తాంశ్చ కృణవజ్ఞాత వేదాః ||

వినియోగము :

పరసేనా మోహన కర్మమున ఫలీకరణ లేక కణికిక కలిపిన అన్నపిండమును సంగ్రామాగ్నియందు ఉలూఖలముచేహోమము చేయుట యందు. ఈ కర్మమందే 21 ఇసుక రేణువులను శత్రు సేన వైపు చల్లవలెను.

అప్వాఖ్వ దేవతకు దీనిచే చరు హోమము చేయవలెను.

1. అగ్ని మా శత్రువు మీద పడును గాక. విద్వాంసుడగు అగ్ని మమ్ము ద్వేషించు వారిని దహించును గాక. వారికి అభిముఖుడై సాగును గాక. జాతవేదాగ్ని శత్రుసేనను మోహింప చేయును గాక. శత్రుసేనను ఆయుధము ఎత్తకుండ చేయును గాక.

2. మరుత్తులారా! మీరు ఉగ్రులు. ఈ భీషణ సంగ్రామమున నాతో నిలువండి. శత్రువును వధించుటకు వారికి ఎదురు వెళ్ళండి. వసువులారా! మా ప్రార్థన వినండి. మా శత్రువులను సంహరించండి. విద్వాంసుడు, మరుత్తుల దూతయగు అగ్ని కూడ పరసేనల మీద పడును గాకు.

3. మఘవ ఇంద్రా! మా అమిత్ర సేనలను శత్రువులను వధించుము. నీవు వృత్రహంతవు కదా! అగ్నితో కలసి

శత్రుసేనను భస్మము చేయుము.

4. ఇంద్రదేవా! హర్యశ్వముల రథము మీద పల్లపు మార్గమున వచ్చు శత్రుసేన మీద పడుము. అప్రతి హతమగు నీ వజ్రము శత్రువుల మీద పడును గాక. ముందునుంచి, వెనకనుంచి, పక్కల నుంచి పడు సేనలను సంహరించుము. శత్రువు హవన కార్యోద్యుక్తుడై ఉన్నాడు. అతని మనసును వికలము చేయుము.

5. ఇంద్రా! అమిత్ర సేనలను మోహవశులను చేయుము. వాయువు, అగ్ని కలిసినంత వేగము గల మంటల వంటి దాహమున శత్రు సేనలను చుట్టు ముట్టి దహించుము.

6. ఇంద్రుడు శత్రుసేనలను మోహ పరవశులను చేయును గాక. మరుత్తులు బల ప్రయోగమున సేనను సంహరింతురు గాక. అగ్ని శత్రువుల నేత్రములను కాల్చును గాక. పరాజిత శత్రుసేన మరలి పోవును గాక.

రెండవ సూక్తము - 2

వినియోగము : పూర్వ సూక్తమువలె.

1. దూతయు, విద్వాంసుడును అగు అగ్ని హింసక శత్రువులను వధించుచు ముందునకు సాగును గాక. అతడు శత్రుసేనల చిత్తములను భ్రమింప చేయును గాక. జాత వేదాగ్ని, శత్రువు ఆయుధము ఎత్తకుండ చేయును గాక.

2. అగ్ని దేవా! శత్రువుల హృదయములందు మమ్ము అణచి వేయవలెనను ఆరాటమున్నది. దానిని మోహపరవశను చేయుము. వారిని వారి స్థానముల నుండి తొలగించుము.

3. ఇంద్రా! శత్రువుల చిత్తములను మోహింప చేయుము. శత్రు సంహారమందు నీ మనసును కేంద్రీకరించి శత్రుసేనల ముందు నిలువుము. నీవు వాయువుతో అగ్ని కలసినంత ప్రచండ వేగవంతుడవగుము. శత్రువును పారద్రోలుము. ధ్వంసము చేయుము.

4. శత్రువు మనసులందు వివిధ విరుద్ధ సంకల్పములు కలుగును గాక. వారికి చిత్తభ్రమ కలుగును గాక. శత్రువుల మనసులందు యుద్ధమునకు ఉద్యమించు ఆలోచనలు ధ్వంసమగును గాక.

5. అప్వే! మా శత్రువుల చిత్తములను మోహింప చేయుము. వారి ప్రత్యంగమున ప్రవేశించుము. మా శత్రువు మీద పడుము. వారిని దహించుము. వారి హృదయములందు దుఃఖమును నింపుము. శత్రువును చీకటిలో పడవేసి వధించుము.

6. మరుత్తులారా! శత్రుసేన బలములు కూర్చుకొని మా మీదకు వచ్చుచున్నది. మీ వద్ద గల సకల విఘ్నకర శక్తులచే వారికీ అంధకారము అగునట్లు చేయండి. ఈ శత్రువులను ఒకడు, మరొకరిని తెలియకుండునంతటి చీకటిన త్రోసి వధించండి.

మూడవ సూక్తము - 3

వినియోగము :-

1) శత్రువుచే తరిమి వేయ బడిన రాజును తిరిగి రాజ్య ప్రవేశము చేయించుట. శత్రుసేన ఆకారము గల పురోడాశమును నీళ్ళలో దర్భలను పరచి పెట్టవలెను. దాని మీద మట్టి పెద్ద పెట్టి ముంచవలెను. క్షీరాన్నమును ఈ సూక్తముచే సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి రాజునకు తినిపించ వలెను.

2) సాకమేధ కర్మమందు తొలినాటి ఆగ్నేయి ఇష్టి యొక్క ప్రధాన యాగాను మంత్రణమున వినియోగము.

1. అగ్నిదేవా! ఇతడు రాజ్యభ్రష్టుడు తిరిగి తన రాజ్యమున ప్రవేశించుటకు నిన్ను పిలుచుచున్నాడు. ప్రార్థించుచున్నాడు. ఇతడు తన ప్రజను పాలించునట్లు అనుగ్రహింపుము. ఇతనిని రక్షించుటకు నీవు ద్యావా పృథ్వులందు పరివ్యాప్తుడవగుము. మరుత్తులు నీకు సాయపడుదురు గాక. ఇతడు నీకు నమస్కరించుచున్నాడు. హవి అర్పించుచున్నాడు. ఇతనిని తిరిగి అతని రాజ్యమున ప్రతిష్ఠించుము.

2. ఋత్విక్కులారా! దూరముగా స్వర్గమందున్న ఇంద్రునితో ఈ రాజునకు స్నేహము కలిగించండి. దేవతలు ఇంద్రుని గాయత్రి, బృహతి చందస్సులతోను, పూజనీయ సౌత్రామణి చేతను పరమ వీరుని చేసి ఉన్నారు.

3. పరాజిత రాజా! వరుణుడు నిన్ను జలము నుంచి పిలుచును గాక. సోమము పర్వతముల నుండి పిలుచు గాక. ఇంద్రుడు నీ ప్రజనుండి పిలుచును గాక. అట్లు వారిచే పిలువబడి డేగవలె నీ రాజ్యమున ప్రవేశింపుము.

వ్యాఖ్య - 'దేశమంటే మట్టి కాదోయ్ దేశమంటే మనుషులోయ్' అన్న గురజాడ భావము ఇందు కనిపించినది.

జలమును, పర్వతమును, ప్రజలను మాత్రమే దేవతలు విముక్తము చేసినారు. నేలను కాదు మట్టి కన్నా మనుషులు ముఖ్య మనియే కదా!

రాజు తన ప్రజను తీసికొని జలమున్న పర్వత ప్రాంతములకు చేరి పాలించినాడనియు భావము కావచ్చును.

"శ్యేనో భూత్వావిశ" డేగవలె ప్రవేశించుట ఒక వాయు యుద్ధపద్ధతి. పదాతులను అతిక్రమించి విమానములే ఆక్రమించుట. ఈ పద్ధతిని రెండవ ప్రపంచ యుద్ధమందును, బంగ్లాదేశ విముక్తి సమర మందును అనుసరించినారు.

4. ప్రశంసనీయ వేగవంతులగు దేవతలు పరులు ఆక్రమించిన రాజ్యమందు ఈ రాజును ప్రవేశపెట్టుదురు గాక.

అశ్వినులు మార్గములను సుగమములు చేయుదురు గాక. ప్రజలు ఈ రాజును సేవింతురు గాక.

5. రాజా! నీకు ప్రతికూలురగు ప్రజా అనుకూలురై నీకు సహకరింతురు గాక. నీకు ప్రతికూలురైన మిత్రులు అనుకూలురై స్నేహమున వర్తింతురు గాక. ఇంద్రుడు, అగ్ని, విశ్వేదేవతలు నీకు ప్రజలను రక్షించు శక్తి కలిగింతురు గాక.

6. రాజా! నీవు నీ రాజ్యమున పునః ప్రవేశము చేసినపుడు నీతో సమాన బలవంతులును, తక్కువ బలవంతులును నీకు స్వాగతము పలుకుదురు గాక.

ఇంద్రదేవా! ఈ రాజ్యము నుండి సర్వ విధ శత్రువులను బహిష్కరించి ఈ రాజును రాజ్యమున ప్రసిద్ధుని చేయుము.

నాలుగవ సూక్తము - 4

వినియోగము :- మూడవ సూక్తము వలెనే.

2) ప్రయా ణేష్టి యొక్క పథ్యాస్వస్తి యాగాను మంత్రణమున ఏడవ మంత్రము వినియోగము.

1. రాజా! శత్రువులు ఆక్రమించిన నీ రాజ్యము నీకు సంక్రమించినది. బలవంతుడవు, ప్రసిద్ధుడవు ఆగుము. మరల ప్రజా పాలకుడవై. శత్రురహిత రాజ్యమున తేజరిల్లుము. నాలుగు దిక్కులు, వాటి అధిష్టాన దేవతలు, సకల దిశల ప్రజలు నిన్ను ప్రభువుగా స్వీకరింతురు గాక. నీ రాజ్యమందలి సకల ప్రజా నీకు నమస్కరించి, నిన్ను సేవింతురు గాక.

2. రాజా! ప్రజలు నిన్నే ప్రభువుగా కోరుకుందురు గాక. మధ్య దిశ సహితముగా అయిదు దిశలు నిన్ను సేవించును గాక. తదుపరి నేలకు నూపురము వంటి సింహాసనమున ఆసీనుడవగుము. ప్రచండ బలశాలివి ఆగుము. సేవకులకు ధనము అందించుము.

3. రాజా! నీతో సమానులగు రాజులు నీ ఆజ్ఞను తలదాల్తురు గాక. నీ దూతలు అగ్ని వలె సర్వత్ర అప్రతిహతులై సంచరింతురు గాక. నీ భార్యా పుత్రులు సంతోషింతురు గాక. నీవు మహా బలవంతుడవై నీ ముందున్న కానుకలను

వీక్షింపుము.

4. రాజా! అశ్వినులు, మిత్రావరుణులు, మరుద్గణములు నిన్ను రాజ్య ప్రవేశము చేయింతురు గాక. తదుపరి నీ మనసు దానము లిచ్చుటందు లగ్నము చేయుము. నీవు ఉగ్రుడవై సంపదలను అనుభవింపుము.

5. దూర దేశమున ఉన్నరాజా! శీఘ్రముగ రమ్ము. ద్యావాపృథ్వులు నీకు శుభములు కలిగించును గాక. వరుణుడు నిన్ను రాజుగా సంబోధించును గాక. వరుణుడు నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాడు. నీవు రాజ్యమున అడుగు పెట్టుము.

6. పరమైశ్వర్య ఇంద్రా! వరుణుని సహితముగా ఈ రాజు రాజ్య ప్రవేశమునకు నీవు అనుమతించి ఉన్నావు. కావున నీవు ప్రజలముందునకు రమ్ము. ఇంద్ర వరుణుల అనుమతి పొందిన రాజు రాజ్య ప్రవేశము చేయును గాక. ప్రవేశించి దేవతలను యజించును గాక. అతడు ప్రజలను వారివారి పనులందు నియమించును గాక.

7. రాజా! సమృద్ధములగు మార్గములందు హితము కూర్చు రేవతులను జలదేవతలు శుభములు కలిగింతురు గాక. వీరందరు ఏకమనస్కులై నిన్ను రాజ్యమునకు ఆహ్వానింతురు గాక. అప్పుడు నీవు ప్రచండ బలవంతుడవై వార్ధక్యము వరకు రాజ్యమును పాలింతువు గాక.

ఐదవ సూక్తము - 5

వినియోగము : ధన, బల, తేజోపుష్టికి మోదుగు చెట్టు మణిని ఈ సూక్తముచే వాసిత, సంపాతిత, అభిమంత్రణము చేసి కట్టవలెను. అంగీరసీ మహాశాంతి యందును.

1. పలాశ మణిని ఆహ్వానించుచున్నాను. అది సంపదలు ఇచ్చునది. శత్రువును వధించునది. ఈ మణి ఇంద్రాదుల బలము కలది. ఓషధుల సారము కలది. ఇది నన్ను విడువకుండును గాక. నన్ను తేజస్విని చేయును గాక.

2. పలాశమణీ! నా యందు బలమును ప్రవేశపెట్టుము. ధనము ప్రసాదించుము. నేను నా బలమున రాజ్యమును నా అధీనమున ఉంచుకుందును గాక. నేను ఉత్తముడను అగుదును గాక.

3. ఇది ప్రియమణి. దేవతలు దీనియందు ఓషధుల రహస్య రహస్య గుణములను చేర్చినారు. దేవతలు ఆ మణిని మమ్ము భరించనట్లును, ఆయుష్యము కలిగించునట్లును మాకు ప్రసాదింతురు గాక.

4. ఉగ్రబలసంపన్న సోమ మణి మాకు లభించును గాక. ఈ మణి మిరుమిట్లు గొలుపునది. ఇంద్రునిచే ఇవ్వబడినది. వరుణునిచే అనుష్టించ బడినది. దీనిని నేను '**దీర్ఘాయుత్వాయ శతశరదాయ**' ధరించుచున్నాను.

5. ఈ మణి నాకు అనంత శుభములు కలిగించుచు చిరకాలము మాతో ఉండును గాక. మేము ఆర్యమను, సమాన బలవంతులను మించుటకు ఈ మణిని కట్టుకొనుచున్నాము.

6. మత్స్య కారులు, రథకారులు, కర్మకారులు మనీషులు వీరందరిని పలాశమణీ! నా చుట్టు చేరి సేవించు వారిని చేయుము.

7. అన్య రాజులు, రాజును చేయువారు, సూతులు, గ్రామణ్యులు వీరందరినీ పలాశమణీ! నా చుట్టు చేరి సేవించు వారిని చేయుము.

8. మణీ! నీవు అమృతమయ సోమమవు. దేహ రక్షకమవు. వీర్యవు. వీర్యమానవు. కావున నా సహజన్మవు.

"సంవత్సరస్య తేజసాతేనబధ్నామి త్వా మణే" సూర్యుని తేజస్సుగా నిన్ను నేను కట్టుకొనుచున్నాను.

(మణి అనగా తాయెత్తు వంటిది.)

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 6

వినియోగము :

1) అభిచార కర్మమున ఖదిరమున పెరిగిన అశ్వత్థ మణిని సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి కట్టవలెను. ఇంగిడాలంకృత పాచికలను సంపాతిత, అభిమంత్రణములు చేసి 'శత్రు మర్మము'న పాతిపెట్ట వలెను. పాచికలను సంపాతిత, అభిమంత్రణ చేసి 7వ మంత్రము, నదిలో వదల వలెను. అట్లే 8వ మంత్రముచే రావి కొమ్మకు కట్టవలెను.

2) అభిచరితునకు, అభిచర్య మానునకు మహాశాంతి మణి బంధనమున వినియోగము.

1. అశ్వత్థము వీర్యవంతము. పురుష వృక్షము. ఖదిరము - చంద్ర - గాయత్రి సారము నుండి పుట్టినది. అత్యంత బలశాలి.

ఖదిరము నుండి పుట్టిన అశ్వత్థము నా శత్రువులను, నన్ను దేషించు వారిని, నేను ద్వేషించు వారిని హతమార్చును గాక.

2. కంటకమై బాధించు ఖదిరమున పుట్టిన అశ్వత్థమణీ! వృత్రహంత ఇంద్రునితోను, వరుణుని తోనూ నీకు

మైత్రికలదు. నీవు శత్రువులను సమూలముగ హతమార్చుము.

3. అశ్వత్థమణీ! నీవు అంతరిక్షము వంటి ఖదిరమును చీల్చుకొని పుట్టినావు. అట్లే మేము ద్వేషించువారిని, మమ్ము ద్వేషించువారిని అందరిని చీల్చుము.

4. ఆబోతు తోటి వారిని ఎదిరించి గెలిచినట్లు అశ్వత్థము వృక్షములను జయించినది. అశ్వత్థమణిని ధరించిన మేము మా శత్రువులను సంహరింతుము గాక.

5. అశ్వత్థమా! మేము ద్వేషించు, మమ్ము ద్వేషించు శత్రువులను పాప దేవతయగు 'నిర్రుతి' వదలని మృత్యు పాశములచే బంధించును గాక.

6. అశ్వత్థమా! నీవు ఏ చెట్టు నందు పుట్టుదువో ఆ చెట్టును కొంచెపు దానిని చేయుచున్నావు. అట్లే మా శత్రువుల తలలను భేదించుము. వారిని లెక్క చేయకుము. నష్టపరచుము.

7. కట్టు విడిచిన నావ నదిలో కొట్టుకొని పోయినట్లు మా శత్రువులు కొట్టుకొని పోవుదురు గాక. అశ్వత్థము! చీల్చి పుట్టిన ఖదిరమునకు పునరుత్పత్తి లేనట్లే మా శత్రువులు మరల తలెత్తకుందురు గాక.

8. మా శత్రువులను ధ్వంసము చేయుటకు మనోస్థానమునఉచ్చాటన చేయుచున్నాను. మంత్రములచే శత్రుస్థానమున ఉచ్చాటన చేయుచున్నాను. రావి చెట్టు కొమ్మ మీద నిలిచి శత్రువులను ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

రెండవసూక్తము - 7

వినియోగము :-

1) క్షేత్రీయ, వంశానుక్రమ వ్యాధుల శాంతికి ఈ సూక్తముచే జింకకొమ్ము మణిని కట్టవలెను. కొమ్ము ముంచిన నీటిని త్రాగవలెను. జింక చర్మము మచ్చ భాగమును కాల్చి, నీటిలో కలిపి, ఆ నీటిని ప్రాతః కాలమున రోగి మీద చల్లవలెను. యవల హోమము చేసి అభిమంత్రిత అన్నము తినవలెను.

2) రోగియగు బాలకునకు ఈ సూక్తముచే కౌమారీ మహాశాంతి చేయవలెను.

1. వడివడిగ పరుగులిడు జింక తలలో మొలిచిన కొమ్ములు ఔషధము అగుచున్నది. ఆ కొమ్ము వంశానుక్రమముగా వచ్చు క్షయ, కుష్ఠు, అపస్మారములను అన్ని కోణముల నుంచి నష్టపరచును గాక.

2. వరము లివ్వ గల జింక కొమ్ము తన నాలుగు కాళ్ళచే వ్యాధులను మర్దించుచున్నది. అది ఈ రోగి హృదయమున గూడు కట్టిన క్షేత్రీయ వ్యాధులను నిర్మూలించును గాక.

3. ఇది జింక చర్మము. ఇది నలువైపుల వ్యాపించి ఉన్నది. రోగీ! దీనిచే నీలో నున్న క్షేత్రీయ వ్యాధులను సర్వాంగములందును **"నాశయామసి"**.

4. ఆకాశమున సౌభాగ్యవంతులగు 'విచ్రుత' అను పేరుగల నక్షత్రములు ఉన్నవి. అవి రోగి యొక్క దిగువ, పై భాగముల నుండి క్షేత్రీయ వ్యాధి పాశములను తొలగించును గాక.

5. జలమే ఔషధము. జలమే వ్యాధి నాశకము. జలమే సమస్త భేషజము. కావున ఆ జలమే క్షేత్రీయ వ్యాధి నుండి విముక్తి కలిగించును గాక.

6. వ్యాధిగ్రస్తా! నీవు వాడిన అన్నపానాదుల వలన క్షేత్రీయ వ్యాధులు కలిగినవి. నాకు ఆ వ్యాధి నివారణ ఔషధములు తెలియును. వానిచే నీ వ్యాధులను నిర్మూలింతును.

7. నక్షత్రములు కనిపించని ఉషః కాలమున లేక తరువాత చేయు స్నానము మా నుండి సకల రోగములను దూరము చేయును గాక. క్షేత్రీయ వ్యాధులు మా నుండి సమూలముగ దూరమగును గాక.

మూడవ సూక్తము - 8

వినియోగము :-

1) ఈ సూక్తముచే ఉపనయనమున బాలకుని నాభిని తాకి అభిమంత్రించ వలెను.

2) ఆయుష్య గణమున ఈ సూక్త పాఠము కలదు.

3) 4వ మంత్రముచే వివాహము నందు శుల్కమును 'ఇదినాది' 'ఇదినీది' అని పంచవలెను.

4) 5,6 ఋక్కులచే సాంమనస్య కర్మమున నీటికుండను ఊరి నడుమకు తేవలెను. మూడేళ్ళ గోవు పిశితమును తినవలెను. సంపాతిత సుర త్రాగవలెను. సంపాతిత జలము త్రాగవలెను.

1. మిత్రదేవత తన కిరణములచే భూమిని ప్రకాశవంతము చేయుచు, ఋతువులను కల్పించుచు, మాకు దీర్ఘాయువు కలిగించుచు 'ఆయాతు' - వచ్చును గాక. అట్లే వరుణుడు, వాయువు, అగ్ని మమ్ము గొప్ప రాజ్యమును

పాలించు యోగ్యుని చేయును గాక.

2. ధాత, ఆర్యమ, సవిత నా హవిస్సులు స్వీకరింతురు గాక. ఇంద్రుడు, త్వష్ట మా స్తుతులు ఆలకింతురు గాక. శూరులగు పుత్రులు గల అదితిని ఆహ్వానించుచున్నాను. వారందరు నన్ను నా వారిలో శ్రేష్టుని చేయుదురు గాక.

3. సోముని, సవితను, అదితి యొక్క సమస్త పుత్రులకు నమస్కరించి ఆహ్వానించుచున్నాను. నా వారిలో నేను సదా ఉన్నతుడను అగుదును గాక. ఆహుతుల ఆధార భూత అగ్ని ప్రజ్వరిల్లును గాక.

4. అమ్మలారా! ఈ కన్య వద్దనుండి కదలకండి. వదలి వెళ్ళకండి. సర్వరక్షక పూష మీకు ప్రేరణ కలిగించును గాక. వరుని కోరిన వధువు వెంట విశ్వేదేవతలు ఉందురు గాక.

5. పరస్పర విరుద్ధ భావముల వారిని విరుద్ధ రహితులను, ప్రసన్నులను చేయుచున్నాను. మీ మాటలు, చేతలు, సంకల్పములను విరోధ భావ రహితులను, అనుకూలురను చేయుచున్నాను. ఇది వరకు మీరు చేసిన పరస్పర విరుద్ధ కర్మములను అనుకూలము చేయుచున్నాను.

6. మీ ప్రతికూల మనసులను నా మనసుచే అనుకూలము చేయుచున్నాను. మీరు సహితము నా చిత్తముతో అనుకూలురై వెంట సాగండి. నా పనులందు మీ మనసులు లగ్నము చేయండి. నేను నడుచు మార్గమున మీరు నా వెంట రండి.

నాలుగవ సూక్తము -9

వినియోగము :-

విఘ్న నివారణ కర్మమున 'అరలు' మణిని కట్టవలెను. సర్పము, కొమ్ములున్న, కోరలున్న జంతువుల బాధా నివారణకు సంపాతిత వెదురు దండము ధరించవలెను. యుద్ధమున శత్రువు రచించిన మాయ మున్నగు విఘ్న నివారణకు సంపాతిత ఆయుధము ధరించవలెను. అన్ని పనులు ప్రారంభించునపుడు విఘ్నశాంతికి 'ఫలీకరణ' ధూపము వేయవలెను.

1. గిట్టలున్న, గిట్టలు లేని జంతువులకు ద్యావాపృథ్వులు తల్లిదండ్రులు అగుచున్నారు. దేవతలారా! వానిని మా మీదకు తోలినట్లే వానిని వెనుకకు రప్పించుకొనండి.

వ్యాఖ్య - సింహశార్దూలాదుల తల్లిదండ్రులు ద్యావాపృథ్వులు అయినందున వానిని నివారించుట మానవులకు సాధ్యపడునది కాదు. కావున దేవతలే నివారింప వలసి ఉన్నది.

2. విఘ్న నివారణకు దేవతలు 'అరలు' మణిని ధరించినారు. మనువు కూడ ధరించినాడు. నేను ఆ మణిని ధరించి ఎద్దుకు వట్ట కొట్టినట్లు విఘ్నములను నిర్వీర్యము చేయుచున్నాను.

3. అన్యులు కల్పించిన విఘ్నములు నివారించుటకు సాధకులు పింగళ వర్ణ సూత్రమున కట్టిన అరలు మణిని ధరింతురు. మేము ధరించిన "అరలు మణి" శ్రవస్యాన్నము, శోషకము, కుర్వర వర్ణ క్రూర జంతువుల బాధను నివారించును గాక.

4. శత్రువును జయించి అన్నము సాధించదలచిన వీరులారా! మీరు యుద్ధమున అసుర మాయామోహితులై ఉన్నారు. ఇతరులు చేసిన - దేవతలు చేసినటు వంటి - మాయలో పడి ఉన్నారు. కోతులు కుక్కలను తరిమినట్లు ఈ ఆయుధము ఆ మాయలను తరుమును గాక.

5. మణీ! అన్యులు కల్పించిన విఘ్న నివారణకు నిన్ను ధరించుచున్నాను. 'కాబవ' నివారణకు నిన్ను ధరించుచున్నాను. వేగవంత అశ్వముల రథము ఆటంకములు లెక్కచేయక సాగినట్లు విఘ్నములను లెక్కింపక మా కార్యములు సాధింతుము గాక.

(నూటఒక్క విఘ్నములలో 'కాబవ' ఒకటి.)

6. భూమి మీద అనేక విధముల నూటఒక్క విఘ్నములున్నవి. వానిని నివారించుటకే దేవతలు ఈ మణిని సృష్టించినారు. కావున విఘ్ననివారక 'అరలు' మణిని నేను ధరించుచున్నాను.

మొదటి సూక్తము - 10

వినియోగము :

పుష్టి కొరకు. అష్టకా కర్మమున - మాఘకృష్ణ అష్టమి అష్టక యగును.

1) ఘ్రుతము, మాంసము, స్థాలీపాకము ఈ మూడింటిలో ఒక్కొక్క దానితో మూడు మూడు మారులు ఆహుతి ఇవ్వవలెను. తొమ్మిది సార్లు సూక్తము చదువవలెను.

యవల పేలాలు, పెరుగు కలిపిన సత్తు, పూరీ, పురోడాశము, క్షీరాన్నము, తైలాన్నములను 'అధిశ్రయణ' పర్యాగ్ని కరణముతో సంస్కరించి నేతితో కలిపి ఇరువది ముద్దలు చేయవలెను. పశువు యొక్క కుడి భుజమును, వెంట్రుకలు లేని సచర్మ ఖురమును కడిగి ఈ సూక్తముచే దర్వి ద్వారా ప్రత్యేక మంత్రముచే హోమము చేసి చివరన

దర్విసహిత ఇరువది ఒక్క ఆహుతిని హోమించవలెను. దాని విధానం బెట్టిదనిన :-

1-5, 8, 9, 11 - 12 మంత్రములచే తొమ్మిది పిండములను ఆహుతి చేయవలెను. 10వ మంత్రముచే యజించి స్వాహా చేయవలెను.

అనుషంగ సహితముగ ఎనిమిది తీరుల విభజించిన మంత్రముచే ఎనిమిది పిండములను హోమించవలెను. 13 వ మంత్రముచే పద్దెనిమిదవ ఆహుతి ఇవ్వవలెను.

'అహోరాత్రిభ్యాం త్వాయజే స్వాహా' అను కౌశిక సూత్రమందలి 14 - 2 సౌత్రామంత్రముచే పందిమ్మిదవ ఆహుతి ఇవ్వవలెను.

6,7 మంత్రములచే పశువు కుడి భుజమును ఇరువదవ ఆహుతి ఇవ్వవలెను. అది లభించనపుడు ఘ్రుతాహుతి ఇవ్వవలెను.

7 వ మంత్రముచే సదర్వియగు ఇరువది ఒకటవ ఆహుతి ఇవ్వవలెను.

యవల పేలాలు మున్నగు శేషమును ఈ పూర్ణ సూక్తముచే మూడు ఆహుతులు ఇవ్వవలెను.

2) అష్టకా కర్మమున చేసిన హోమములు కాక, మరల అట్లే ఆహుతులు ఇవ్వ వలెను.

3) సోమయాగమందు సోమక్రయణీయ పదహోమానుమంత్రణమున 6వ ఋక్కు వినియోగము.

4) చాతుర్మాస్య హోమపు సాకమేధపు పూర్ణ దర్వీ హోమమున 7వ మంత్రపు ఉచ్చారణ.

5) రాత్రి రాజుకు హారతి ఇచ్చునపుడు రెండవ ఋక్కు, పిండి బొమ్మను ఏర్పరచుటకు 3 మూడవ మంత్రము ఉపయోగము.

6) ఉప స్థానమున ఏడవ మంత్ర ప్రయోగము.

1. తొలుత రాత్రింబవళ్ళు లేకుండెను. ఉషస్సులే వాటిని ఏర్పరచినవి. అవి పితరులకు ఏకాష్టక ధేనువులు అయినవి. అవి మాకు యశస్వినులు, ముందు ముందు ఉత్తమ ఫలితములు ఇచ్చునవి అగును గాక.

2. ఇది ఏకాష్టక ధేను రూపరాత్రి. ఇది దరి చేరగా హవి ఆరగించు దేవతలు ప్రశంసింతురు. ఆ ఏకాష్టక

సంవత్సరమునకు భార్య అగుచున్నది. ఆమె మమ్ము అనుగ్రహించును గాక. శుభములు కలిగించును గాక.

3. రాత్రీ! నీవు సంవత్సరమునకు ప్రతిరూపమవు. నిన్ను మేము ఉపాసించుచున్నాము. ఆమె మమ్ము ఆయుష్మంతులను, ప్రజావంతులను, ధనవంతులను చేయును గాక.

4. ఈమె యే ఉష. తొలుత రాత్రింబవళ్ళను ఏర్పరచినది. అంధకారమును దూరము చేసినది. ఈ ఉష ఇతర ఉషస్సులందు చేరి సంచరించును. ఈ ఉష మహా మహామహిమలు గలది. సూర్య, సోమ, అగ్ని మున్నగు దేవతలు ఈమె యందే ఉంటున్నారు.

5. ఏకాష్టకా! వృక్షరూపములగు రోలు, రోకలి నీకు సంవత్సరము వరకు కావాల్సిన వానిని దంచి, నూరి నీ కొరకు సుశబ్దములు కలిగించుచున్నవి. మేము మంచి సేవకులు, వీర పుత్రులు గలవారలమై ధనస్వాములను అగుదుము గాక.

6. ఇళాదేవి ఘృతపాదము జారుచున్నది. జాతవేద అగ్నీ! నీవు హవిస్సులను స్వీకరించుము. గ్రామ్య పశువులు అనేకములున్నవి. వాణిలో గోవు, అశ్వము, మేక, గొర్రె, గాడిద, ఒంటె ఈ ఏడింటియందు నాకు ప్రీతి కలిగించుము.

7. రాత్రీ! నాకు ధన, పుత్ర పౌత్ర సమృద్ధి కలిగించుము. మేము దేవతల మంచి మనసులందు నిలిచెదము గాక.

సాధనమవగు దర్వీ! హవి నింపుకొని మేము పూజించు దేవతల వద్దకు చేరుము. మా అభిమత ఫలములు నింపుకొని మా వద్దకు తిరిగిరమ్ము. సమస్త దేవతలను హవిచే సంతుష్టులను చేయుము. వారినుండి మాకు అన్నము, బలము తెమ్ము.

8. ఏకాష్టకా! నీ భర్త యగు సంవత్సరము వచ్చినాడు. నీవు అతనితో సుఖించుము. మా పుత్ర పౌత్రాదులను ఆయుష్మంతులను చేయుము. మాకు ధనపుష్టి కలిగించుము.

9. ఋతువులను యజించుచున్నాను. ఋతుపతిని యజించుచున్నాను. రుతువుల అవయవములను యజించుచున్నాను. సంవత్సరములను, మాసములను భూతముల పతిని యజించుచున్నాను.

10. ఋతువుల ప్రసన్నతాకు రాత్రింబవళ్ళ ప్రసన్నతకు మాసముల సంవత్సరాముల ప్రసన్నతకు, ధాత విధాత సమృద్ధి దేవతల ప్రసన్నతకు, భూతస్యపతి కొరకు ఏకాష్టకమును యజించుచున్నారు.

11. మాంసము, ఉపస్తరణము, అభిఘార ఘృత యుక్త హోమము చేయుచు దేవతలను యజించుచున్నాము. వారి అనుగ్రహమున సకల కోరికలు తీర్చగల, అనేక గోవులు నిండిన గృహమున సుఖముగ వసింతుము గాక.

12. ఏకాష్టక అందరి స్వామిని. ఆమె తపస్సు చేసి మహిమాన్వితుడగు ఇంద్రుని కన్నది. ఇంద్రుని కన్నది. ఇంద్రుని ద్వారా దేవతలు శత్రువులగు అసురులను అణచి వేసినారు. శచీపతి వినాశకారులకు ఘాతకుడు అగును గాక.

13. ఇంద్ర పుత్ర, సోమపుత్ర, ఏకాష్టక! నీవు ప్రజాపతి దుహితవు. మా హవిస్సులు స్వీకరించుము. మా కోరికలు తీర్చుము.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 11

వినియోగము :

1) బాలగ్రహరోగము, నిరంతర స్త్రీ సంగమము వలన కలిగిన యక్ష్మకు చితపండు, చేపల అన్నమును ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి భోజన సమయమున తినిపించవలెను. అడవి నవ్వుల కట్టెతో కాచిన నీటితో ఉషః కాలమున అడవిలో గాని ఇంటిలో గాని రోగికి స్నాన మార్జన, ఆచమనములు చేయించవలెను. అడవి జనుము, అడవి పిడకలు, 'చిత్య' మున్నగు శాంతా ఔషధములతో కాచిన నీటితో రోగికి ప్రాతః కాలమున స్నాన, మార్జన ఆచమనములు చేయించవలెను.

2) సకల రోగ నివారణకు రోగిని తాకి ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రణ చేయవలెను.

3) అహోలింగ గణమున ఈ సూక్తపాఠము ఉన్నది.

4) యజ్ఞమున జబ్బుపడిన యజమానికి చికిత్స కొరకు ఈ సూక్తమును చదువవలెను.

1. ఈ అన్నముచే అజ్ఞాతముగ నీ దేహమున ప్రవేశించిన యక్ష్మను తొలగించుచున్నాను. నీవు చిరకాలము జీవించుటకు గాను నిన్ను రాజ యక్ష్మము నుండి విముక్తుని చేయుచున్నాను.

ఇంద్రాగ్నులారా! పిశాచము ఈ బాలుని పట్టి పీడించుచున్నచో ఇతనికి పిశాచ, గ్రహ విముక్తి కలిగించండి.

2. ఇతడు క్షీణాయువు అయినను, ఈ లోకము నుండి ప్రస్థానము చేయు వాడయినను, మృత్యువును చేరుకున్న వాడైనను, ఈ లోకమునకు ఈడ్చి తెచ్చెదను. నూరు శరత్తుల కాలము జీవింప చేయుదును.

3. ఈ అన్నము చేత ఇతనిని వేల చూపులు గల వానిని, వందల వీర్యములు గల వానిని శతాయుష్కుని

చేయుచున్నాను. ఇంద్రుడు ఇతని ఆయుక్షీణమునకు కారణములగు పాపములను తొలగించి నూరు శరత్తుల జీవింప చేయును గాక.

4. శతం జీవ శరదో వర్ధమానః శతం హేమన్తాన్ఛతము వసన్తాన్ |
శతం త ఇన్ద్రో అగ్నిః సవితా బృహస్పతిః శతాయుషా హవిషా హార్షమేనామ్ ||

5. విడిచిన, విడువనున్న ప్రాణాపానములు - ఎడ్లబండి తనగమ్యము చేరినట్లు - శరీరమున ప్రవేశించును గాక. విద్వాంసులు మృత్యుకారకములగు ఏ వందల వ్యాధులను చెప్పుచున్నారో వాటి నుండియు అన్య మృత్యు కారక వ్యాధుల నుండియు విముక్తి కలుగును గాక.

6. ప్రాణాపానములారా! ఈ దేహముననే నిలువండి. తొందరపడి విడిచిపోకండి. ఇతని దేహమును, కలలు చేతులు మున్నగు అవయవములను వార్ధక్యము వరకు ధరించి ఉండండి.

7. వ్యాధిగ్రస్తా! నిన్ను వార్ధక్యము వరకు జీవింప చేయుచున్నాను. వార్ధక్యము వరకు రోగముల నుండి రక్షించుచున్నాను. వార్ధక్యము నీకు శుభములు, సుఖములు కలిగించును గాక. విద్వాంసులు మృత్యు కారకములగు ఏ వందల వ్యాధులు చెప్పుచున్నారో అవి నీకు దూరముగ ఉండును గాక.

8. వ్యాధిముక్తా! ఆబోతును పగ్గముతో కట్టినట్లు వార్ధక్యము నిన్ను కట్టిపెట్టును గాక. పుట్టుకతోనే మృత్యువు నిన్ను అకాల పాశమున బంధించినది. బృహస్పతి నిన్ను అకాల మృత్యు పాశము నుండి విడిపించును గాక.

రెండవ సూక్తము - 12.

వినియోగము :-

1) వాస్తోష్పత్య గణమున కొత్త ఇల్లు కట్టు నేలను నాగలితో దున్నవలెను.

2) శాంత్యుదకాది చతుర్గణీ శాంతి ప్రయోగ మైనపుడెల్ల దీని వినియోగము.

3) కొత్త ఇంటి కొరకు పాతునట్టి స్తంభములను ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించవలెను. 2 మంత్రములచే భూమిని గట్టి పరచవలెను. 6వ మంత్రముచే నేతిలో ముంచిన వెదురు బొంగులను స్తంభముల మీదకు ఎక్కించవలెను.

4) గృహ ప్రవేశము చేయునపుడు 8వ మంత్రముచే పూర్ణకుంభముతో స్త్రీ అడుగు పెట్టవలెను.

1. ఇచటనే స్తంభము పాతుచున్నాను. స్థిరపరచుచున్నాను. ఈ గృహము కోరికలు తీర్చునది, అగ్ని భయ రహితము, క్షేమంకరము అగును గాక.

గృహమా! నీ యందు గుణవంతులు, రోగ రహితులు, అరిష్ట రహితులగు పుత్రులతో కూడి నివసింతుము గాక.

2. గృహమా! నీవు ఇచటనే అశ్వవతివి, గోవతివి, మధురవాక్యవతి వగుచు స్థిరపడుము. బలవతివి, పయస్వతివి, ఘృతవతివి అయి మాకు మహాభాగ్యము కలిగించుము.

3. గృహమా! నీ యందు భోగభాగ్యములున్నవి. మహాఛందో దేవతలున్నారు. అక్షయ ధన ధాన్యములున్నవి. నీలోనికి దూడలు, శిశువులు ప్రవేశించును గాక. సాయంకాలమైనంత పాలు చేపునట్టి గోవులు నిన్ను చేరును గాక.

4. గృహ నిర్మాణమును ఎరిగిన సవిత, వాయువు, బృహస్పతి ఈ ఇంటిని చక్కగా నిలుపుదురు గాక. మరుత్తులు ఈ నేలను పాలతోను, నీళ్ళతోను తడుపుదురు గాక. భగదేవత ఈనేలను దున్నును గాక.

5. గృహమా! నీవు దేవివి. వాస్తు పత్నివి. ధాన్య పోషకవు. తొలుత నిన్ను దేవతలు నిర్మించినారు. నీవు గడ్డిని కప్పుకున్న దానవు. మంచి మనసున్న దానవు నీలో నివసించు మాకు పుత్రసహిత ధనము కలిగించుము.

6. వంశమా! - వెదురుగడా! నీవు ఇంటి నడిమి గుంజ మీద కదలక నిలిచి ఉండుము.

గృహమా! నీలో ఉండువారు ఆర్తులు కారాదు. నీలో వసించు మేము పుత్ర పౌత్రులతో సంపన్నుల మై శత శరత్తులు జీవింతుము గాక.

7. ఈ ఇంటికి పసి పిల్లలు, ప్రాయపు బిడ్డలు వచ్చెదరు గాక. గోవుల సహితముగా దూడలు వచ్చును గాక. పొంగి పొరలు తేనెకుండలు, పాల బిందెలు, పెరుగు కడవలు చేరును గాక.

8. అమ్మా! ఈ కుండ అమృతమాయ జలము, తొణికిసలాడు తేనె, నేతులతో నిండి ఉన్నది. దీనిని ఇంటిలోనికి చేర్చుము. మనము ప్రవేశించుచున్న ఈ ఇంటిని ఆ కలశము లోని అమృత జలమున వెలుగొందించుము. మేము చేయు శ్రౌత, స్మార్త కర్మలు దీనిని చోరులు, అగ్ని నుండి రక్షించును గాక.

9. ఈ కలశమందలి నీరు స్వయముగా యక్ష్మనాశని. నీ సేవకుల యక్ష్మను నివారించునది. ఈ పూర్ణ కుంభమును అక్షయ అగ్ని సహితముగ గృహమున చేర్చుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - ఈ వాస్తు సూక్తము మనసును చెమర్చుచున్నది. కంటిని నింపుచున్నది. హృదయమున అమృత కలశమును తొణికించుచున్నది.

ఇటుకతో కట్టిన దెల్ల ఇల్లుకాదు. మనసులు కలసినది. మనసులు పరచినది ఇల్లగుచున్నది. ఇల్లు పూరిదా, పెంకులదా, సిమెంటుదా కాదు చూడ వలసినది. ఆ ఇంట మనసున్న మనుషులున్నారా? మనసుల కిలకిలలు ఉన్నవా? మనసులు వికసించి పరిమళించుచున్నవా? పసిపాపల అల్లరులున్నవా? ప్రాయపు వారి పరువములున్నవా? ముసలి తాతల బోసినవ్వులున్నవా? అవి అన్ని ఉన్న అది ఇల్లు. లేకున్న కొంప.

ఇంటికి ఉండవలసిన లక్షణములను తొమ్మిది ఋక్కులలో వివరించినాడు. భౌతిక స్వరూపములు కాలానుగుణముగ మారవచ్చు. అంతరికముగా మంచి ఇల్లు ఏనాటికీ ఇంతకు మించదు. ఇది ఆదర్శము - నాటికి, నేటికి, రేపటికి!

మానవుని సుఖ జీవనమును గురించి ఎంత అధ్యయనము చేసినారు!!!

మూడవ సూక్తము - 13

వినియోగము :

1) నదిని కోరిన చోటికి ప్రవహింపచేయుట.

నదిని తీసుకొని పోవలసిన మార్గమును త్రవ్వి ఈ సూక్తముచే నీరు చల్లవలెను. కాశ, శైవల, పటేరక, వేతసములలో ఒక కొమ్మను తెచ్చి ఈ సూక్తముచే అభి మంత్రించి గోతిలో పాతవలెను. ఏడవ మంత్రపు మొదటి "ఇదం వా ఆపః" పాదము చదివి బంగారము పాతవలెను. "ఇయం వత్సః" అను రెండవ పాదముచే కప్పను నలుపు, ఎరుపు దారములతో కట్టి గుంతలో అభిమంత్రించి ఉంచవలెను. 'ఇహేత్థమ్' అను మూడవ పాదముచే కప్పమీద నీరు పారించవలెను.

2) గ్రామాదులకు కొత్తనీటి వరద వచ్చినపుడు నదిని ప్రవహింపచేయుటకును ధాన్యచరు, ఆవుపాలు, ఘ్రుతమును వేతస స్రువముచే వరుణునకు మూడు ఆహుతులు ఇవ్వవలెను. వేతస చమసమున వేతస ఉపమంథినులతో దధిసత్తును మథించి బలిహరణము చేయవలెను.

3) దూరము పోయిన నదిని మరలించుటకు ఈ సూక్తమును జపించుచు నదీప్రవేశ మార్గమున శయనించవలెను.

4) దీనితోనే మరుత్తులకు హోమము చేయవచ్చును. కాశ,. దివిధుక, వేతస ఓషధులను ఒక పాత్రలో సంపాతిత

అభిమంత్రణము చేసి నీటిలో ముంచి వదలవలెను.

5) వర్షము కోరువారు కుక్కతల లేక మేక తలను అభిమంత్రిత జలమున ఉంచవలెను. మనిషి తలవెంట్రుకలు, పాత చెప్పులను గడకు కట్టి, పచ్చి కుండను మంత్రజలముతో ప్రోక్షించి, ఉట్టికి కట్టి నీటి మధ్యన పెట్టవలెను.

6) అర్థోత్థాపన విఘ్నశమన కర్మయందు ఈ సూక్తముచే ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది. సంపాతిత అభిమంత్రిత జలముచే స్నానము, అభిషేకము చేయునది.

1. జలమా! అభేద్యమగు మేఘమును భేదించినంత నీవు ఇటునటు ఉరికి నదించినావు శబ్దము చేసినావు. అందువలననే నీ పేరు 'నది' అయినది. జరుగు స్వభావము గల జలమా! 'అప్' ఉదకము అనునది సహితము సార్ధకముగనే ఏర్పడినది.

2. వరుణరాజు ప్రేరణచే నీవు నాట్యము చేయుచు ఒకచోట చేరినావు. అప్పుడు ఇంద్రుడు నిన్ను 'ఆప్నోత్' అందుకున్నాడు. అందువలన నీవు 'అప్' అనబడుచున్నావు.

3. జలములారా! మీకు ఇష్టము లేకున్నను కదిలిపోవు వారు. అట్టి మిమ్ము ఇంద్రుడు వరించి స్వాధీన పరచుకున్నాడు. అందువలన దేవేరులగు మీకు 'వారి' అను పేరు కలిగినది.

4. ఉదకములారా! మీరు ప్రవహించు స్వభావము గలవారలు కదా! వీరుడగు ఇంద్రుడు మిమ్ము నిలిపి ఉంచినాడు. ఇంద్రునిచే బహూకృతలగు మీరు మహత్తు గలవారలయినారు. **"తస్మాదుదక ముచ్యతే"** అందువలన 'ఉదకము' అన బడినారు.

5. జలము సుఖకరము, శుభప్రదము. జలము ఘృతమగుచున్నది. ఘృతము అగ్నికి ఆహుతి అగుచున్నది. మరల జలమగుచున్నది. జలము అగ్ని సోములను ధరించుచున్నది. జలము మధురము. తీవ్రరసము గలది. ఆ జలము అక్షయమై, ప్రాణమై, బలమై నా దేహమున ప్రవేశించును గాక.

వ్యాఖ్య - జలము వలననే తృణాదులు కలుగుచున్నవి. అవి తిన్న గోవులు ఘృతమును కలిగించుచున్నవి. ఘృతము అగ్ని యందు చేరి జలము అగుచున్నది. ఇది ఒక ఆవర్తము. జలమే ఘృతము - ఘృతమే జలము అగుచున్నది.

"అగ్నౌ ప్రస్తాహుతిః సమ్యగ్ ఆదిత్యం ఉపతిష్ఠతే |
ఆదిత్యాజ్జాయతే వృష్టిః" అని మనుస్మృతి.

అగ్నిలో పడిన ఆహుతి చక్కగా ఆదిత్యుని చేరుచున్నది. ఆదిత్యుని నుండి వర్షము కలుగుచున్నది.

6. జలము దేహమున ప్రవేశించినందుననే నేను చూడగలుగు చున్నాను. వినగలుగుచున్నాను. ఉచ్చరించిన శబ్దము నన్ను చేరుచున్నది. వాణియు నా దగ్గరకు వచ్చుచున్నది. నేను అమృతము సేవించినట్లుగు చున్నాను. హిరణ్య వర్ణ జలమా! నిన్ను సేవించి సంతృప్తుడను అయినాను.

వ్యాఖ్య- సద్యోబలకరం త్రీణి వారి, వారిచరః, పయః - వెంటనే బలము నిచ్చునవి మూడు నీరు, చేప, పాలు అన్నాడు.

ఎండకు డస్సిన వానికి, పని వలన అలసిపోయిన వానికి చల్లని నీరు అమృతమగును. అతని ప్రాణములు తిరిగి వచ్చును. మరల చూడగలుగును. విన గలుగును. 'అమృతము సేవించినట్లున్నది' అనుకొనును.

నాలుగవ సూక్తము - 14

వినియోగము :-

గోవులకు పుష్టి కోరువాడు అప్పుడే ఈనిన ఆవు యొక్క జున్ను పాలలో **"శ్లేష్మమిశ్రితం కృత్వా"** సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి త్రాగవలెను. ఈ సూక్తముచే గోవును అభిమంత్రించవలెను. జలపూర్ణ పాత్రను అభిమంత్రించి గోశాల మధ్యన ఉంచవలెను. కుడిచేతితో పిడకను తీసికొని ఎడమ చేతితో సగము పిడకను గోశాలలో వేయవలెను. ఒకే రూపపు దూడ గల ఆవు పాలతో అన్నము వండి దానిలో గగ్గులు లవణములు కలిపి అగ్నియందు పూడ్చవలెను. అన్నము బాగున్నచో నాల్గవనాడు తినవలెను. బాగులేకున్న వదలివేసినను ఫలితము దక్కును.

1. గోవులారా! మీకు సుఖకరమగు కొట్టమును సంపన్నము చేయుచున్నాము. మేత మున్నగు వానిచే సంపంనము చేయుచున్నాము. సమృద్ధిచే సంపన్నము చేయుచున్నాము. మిమ్ము పుత్ర పౌత్రులచే సంపన్నము చేయుచున్నాము.

2. గోవులారా! ఆర్యమ మిమ్ము సృష్టించును గాక. పూష, బృహస్పతి, ధనంజయ ఇంద్రుడు మీకు సుఖములు కలిగించును గాక. మీ వద్దనున్న ఘ్రుతాది సంపదలతో మమ్ము పరిపుష్టలను చేయండి.

3. గోవులారా! ఈ గోష్ఠమున మీరు పుత్రపౌత్రులతో వర్ధిల్లండి. చోర, వ్యాఘ్రాది భయ రహితులు కండి. చిరకాలము జీవించుచు, 'రోగ రహితులై' పేడ సహితముగ మధుర క్షీర యుక్తలై పుష్టి కలిగి వర్ధిల్లండి.

4. గోవులారా! మా గోష్ఠమునకే రండి. ఇచటనే ఈగల వలె అసంఖ్యాకములై వర్ధిల్లండి. ఈ గోష్ఠముననే బిడ్డలు, బిడ్డల బిడ్డలచే వర్ధిల్లండి. మీకు మా యందు ప్రీతి కలుగును గాక. మమ్ము విడువకుందురు గాక.

5. గోవులారా! గోష్ఠములు మీకు శుభప్రధములు అగును గాక. 'శరిశాకముల' వలె వర్ధిల్లుదురు గాక. ఇచటనే పుత్రపౌత్రులతో వర్ధిల్లండి. మేము మీకు సుఖములు కలిగించుచున్నాము.

(ఈగలు, శరిశాకములు క్షణములలో వేలు వేలుగా పెరుగునవి. అట్లే గోవృద్ధి కలుగవలెనని.)

6. గోవులారా! నేను మీ పాలకుడను. నన్ను మీ వాడు అనుకొనండి. మేత మున్నగు ధనసమృద్ధి కలిగి అసంఖ్యాకములై మాతో పాటు చిరకాలము జీవించండి.

ఐదవ సూక్తము - 15

వినియోగము :-

వాణిజ్య లాభామునకు విక్రయించు వస్తువును దుకాణమునకు చేర్చునపుడు 'వణిక్ కర్మ' చేయవలెను అదెట్లనగా :-

ఈ సూక్తముచే వజ్రము, వస్త్రము, పూగీఫలము, అశ్వము, గజము, రత్నము మున్నగు వాణిలో ఏదో ఒక దానిని సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి అందుకొనవలెను. వాణిజ్యము చేయదలచిన వాడు ఈ సూక్తముచే ఇంద్రయజనము లేక ఉపస్థానము చేయవలెను.

2) క్రవ్యాచ్ఛమన కర్మమున ఆరవ ఋక్కుచే పూర్ణాహుతి చేయవలెను.

1. నేను వర్తకుడను. ఇంద్రుడు పరమైశ్వర్య వాణిజ్య కర్త. నేను అట్టి ఇంద్రుని ప్రార్ధించుచున్నాను. ఇంద్రుడు ఇచటికి విచ్చేయును గాక. వాణిజ్య విఘాత శత్రువులను, మార్గనిరోధకులను హతమార్చుచు విచ్చేయును గాక. **"ఈశానో ధనదా అస్తు మహ్యామ్"** ఈశానుడగు ఇంద్రుడు మాకు ధనదాత అగును గాక.

2. వ్యాపారము చేయుటకు ద్యావాప్రుథ్వులందు దివ్యములగు అనేక మార్గములున్నవి. ఆ మార్గములందు క్షీర ఘ్రుతములు లభించును గాక. క్రయ విక్రయములందు లాభము ఆర్జించి మేము ఇండ్లకు చేరుదుము గాక. ఆ మార్గములు అట్లు చేయించును గాక.

(**"దేవయానా అంతరా ద్యావాపృథివీ"** అనునవి వాయు యానములు కావచ్చును.)

3. అగ్నిదేవా! నాకు ధనము, బలము కలిగించుమని నీకు ఆజ్యాహుతులు అర్పించుచున్నాను. నేను ధనవంతుడనగు వరకు నిన్ను స్తుతించుచుందును హోమించుచుందును. ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చుచుందును.

4. అగ్నీ! దారి నడిచి చాల దూరము వచ్చినాము. అందువలన కలిగిన వ్రతలోపములను మన్నించుము. మేము దూర దేశమునకు వచ్చినాము. అందువలన కలుగు బాధలు భరించు శక్తి ప్రసాదించుము.

వ్యాపారము నందు తీసికొని పోవు సరకు, దానిని లాభ సహితముగా విక్రయించుటలను రెండును మాకు సుఖప్రధములు అగును గాక. ఇతరులు ఇచ్చిన సరకునకు వెల చెల్లించుటయు నాకు సుఖప్రదము అగును గాక.

ఇంద్రాగ్నులారా! మీరు ఏకమనస్కులై మా హవిస్సులు స్వీకరించండి. మేము చేసిన అమ్మకము, అందువలన కలిగిన లాభము సుఖప్రదము అగును గాక.

5. అగ్నీ! లాభామునకు ఆటంకము కలిగించు దేవతలున్నారు. వారికి మా ఆహుతులు అందించి, తృప్తులను చేసి త్రిప్పి పంపండి.

దేవతలారా! నేను ధనము పెట్టి ధనము కోరుచున్నాను. నేను చేయు వ్యాపారము వలన లాభము కొద్దిగా కాదు. మరింత వచ్చును గాక.

6. ధనము పెట్టి ధనము కోరు నేను ఏ ధనముతో వ్యాపారము చేయుచున్నానో దానియందు ప్రజాపతి, సవిత, సోముడు, అగ్ని నాకు శ్రద్ధ కలిగింతురు గాక.

7. హోత, వైశ్వానర అగ్నీ! నీకు నమస్కరించుచున్నాము. నిన్ను స్తుతించుచున్నాము. నిన్ను సేవించి నీ శరణు కోరిన మేము సమృద్ధి గలవారలము. అన్నవంతులము, బలవంతులము అగుదుము గాక.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 16

వినియోగము :-

1) బుద్ది వర్దనము కొరకు నిద్ర లేచిన తరువాత ఈ సూక్తము చదివి, ముఖము తుడుచుకొని చేతులు కడుగుకొనునది.

2) వర్చస్సు కోరు బ్రాహ్మణుడు పెరుగు, తేనెను సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి తినవలెను. క్షత్రియునకు పెరుగు, తేనె కలిపిన అన్నము తినిపించునది. వైశ్యాదులకు అన్నము మాత్రము తినిపించునది. 'స్నాతక్' సింహ, శార్దూలాది ఏడింటిలో ఒకదాని నాభిలోమములను లక్క, బంగారపు మణిలో పెట్టి ఈ సూక్తముచే

సంపాతన, అభిమంత్రణలు లక్క, బంగారపు మణిలో పెట్టి ఈ సూక్తముచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టవలెను.

క్షత్రియాదుల 'స్నాతకాది సప్తమర్మాణి" ఛేదించి స్థాలీపాకమున వేసి ఈ సూక్తముచే సంపాతన అభిమంత్రణము చేసి తినవలెను. సంపాతిత, అభిమంత్రిత జలమున మునుగునది.

1. ప్రాతః అగ్నిని, ప్రాతః ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. ప్రాతః మిత్రావరుణలను, ప్రాతః అశ్వినులను ఆహ్వానించుచున్నాను. ప్రాతః భాగుని పూషను, బ్రహ్మణస్పతిని, ప్రాతః సోముని, రుద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. భగదేవత **"ప్రాతర్జితః"** ఉదయమును గెలిచినవాడు. అదితి పుత్రుడు. అందరిని భరించువాడు. అట్టి భగుని ఆహ్వానించుచున్నారు. రాజులు సహితము భగుని అర్చించుచున్నారు. అట్టి వానిని మేము ఆహ్వానించుచున్నాము.

3. భగ దేవత సర్వ జగముల జ్ఞాత. సత్య ధన ప్రదాత. అతడు మా స్తుతులను స్వీకరించును గాక. అతడు మాకు గోసమృద్ధి, అశ్వసమృద్ధి కలిగించును గాక. మాకు పుత్ర, పౌత్ర, భృత్యాదులను సమకూర్చును గాక.

4. ఈ కర్మానుష్టామున మేము సౌభాగ్యవంతులము అగుదుము గాక. ఉదయ, మధ్యాహ్న సాయంకాలములందు మేము సౌభాగ్యవంతులము అగుదుము గాక. మఘవా! సూర్యుడు మున్నగు దేవతలు మా విషయమున మంచి మనసు గలవారలు అగుదురు గాక.

5. భగదేవతయే సంపన్నుడు అగును గాక. అతని వలన మేము సంపన్నులము అగుదుము గాక. భగా! నీవు సంపన్నుడవు కదా! నిన్ను ఎల్లరు ఆహ్వానింతురు. నీవు మా కార్యక్రములందు ముందు ఉందువు గాక.

6. రౌతు ఎక్కిన అశ్వము పయనించుటకు సన్నద్ధమైనట్లు మాకు సంపదల నిచ్చు భగదేవతను మా యజ్ఞమునకు తెచ్చుటకు ఉషోదేవి సన్నద్ధమగును గాక. అశ్వములు రథమును వలె మా వద్దకు తెచ్చును గాక.

7. ఉషోదేవత అనేక గుర్రములు, ఆవులు పుత్రాదులతో కూడి మాకు శుభములు కలిగించుచు మా ఇంట ఉదయించును గాక. ఉషో దేవతలారా! మీరు జలము నిచ్చువారు. సకల గుణసంపన్నలు. మీరు మాకు నిత్యము శుభములు కలిగింతురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 17

వినియోగము :-

1) వ్యవసాయమందు పొలమునకు చేరి నాగలికి కాడిని కట్టవలెను. ఈ సూక్తముచే వలపలి ఎద్దును కట్టి దున్నుచు ఈ సూక్తము పూర్తి అయినంత కర్త అరక నడుపువానికి అప్పగించవలెను. మూడు చాళ్ళు పూర్తి అయినంత అగ్నిని స్థాపించి దీనిచే ఇంద్రునకు పురోడాశము, అశ్వినులకు స్థాలీపాకము సమర్పించి పూజించి అంతిమ రేఖలోనికి సంపాతములు తేవలెను.

2) వృషలాభము కొరకు ఒకే రూపపు దూడ గల ఆవు పాల అన్నములో గూగలము లవణము కలిపిన ముద్దలు చేసి దీనిచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి తినిపించవలెను.

3) దున్నిన మూడు చాళ్ళను కర్త 8వ మంత్రముచే అభిమంత్రించవలెను.

4) అద్భుత మహాశాంతి యందు నాగటి చాలు మధ్యన హల సంసర్గమైనపుడు ఈ సూక్తము శాన్త్యుదకమున అనుయోజనము చేయవలెను.

5) యజ్ఞవాస్తు సంస్కారమున 4వ మంత్రముచే నవీన అగ్నిని స్థాపించవలెను.

6) అగ్ని చయన కర్మమున క్షేత్రమును దున్ను నాగలిని 'బ్రహ్మ' ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించునది. 2వ మంత్రముచే గింజలు నాటి నాటిన వాటిని అధ్వర్యుడు అనుమంత్రించ వలెను.

1. మేధావులు నాగళ్ళను పొలము దున్నుటకు ఉపయోగింతురు. మేధావులే హవిరూప అన్నసాధనకు ఎద్దుల మెడ మీద నాగలిని పెట్టుదురు.

2. రైతులారా! అరకలకు నాగళ్ళు కట్టండి. నాగళ్ళకు ఎద్దులను చేర్చండి. మొలక వచ్చునట్టి గింజలను విత్తండి. ధాన్యము త్వరగా ఫలించి కొడవలికి అందును గాక.

3. వాడియై, నేలను చీల్చగల నాగలికి గల వజ్రము వంటి కర్రు రైతుకు సుఖములు కలిగించును. దాన్యాదులు పండించి సోమ యాగమునకు ఉపకరించును. భూమిలోనికి చొచ్చుకొని సాగును.

4. ఇంద్రుడు నాగటి చాలునందు చేరును గాక. పూష దానిని రక్షించును గాక. అట్టి నాగటి చాలు మాకు ప్రతి ఏట పాడి, పంట కలిగించును గాక.

5. మాకు సుఖములు కలుగుటకు నాగళ్ళు నేలను దున్నును గాక. మాకు సుఖము కలుగునట్లు నాగళ్ళు ఎద్దులను అనుసరించును గాక. సుఖముల, హలముల అధిష్టాన దేవతలారా! మా హవితో సంతృప్తులు కండి. మాకు చక్కని పంటలు కలిగించండి.

6. ఎద్దులు సుఖములు కలిగించును గాక. రైతు సుఖముగా విత్తును గాక. నాగలి సుఖకరమై సాగును గాక. పగ్గములు సుఖముగా కట్టబడును గాక. సుఖ దేవతలారా! చర్నాకోలను సుఖమునకే ప్రేరణ కలిగించండి.

7. ఆదిత్య వాయు దేవతలారా! ఈ పొలము నందు మేము ఆర్జించు హవిని అందుకొనండి. ఆకాశము నందున్న జల దేవతలు దున్నిన ఈ చేలను తడుపుదురు గాక.

8. సీతే! - నాగేటి చాలా! వన్దామహే - నమస్కరించుచున్నాము. మాకు సౌభాగ్యములు కలిగించుము. మా విషయమున మంచి మనసు కలిగి ఉండుము. మాకు సుఫలవు అగుము.

9. సీతే! నీవు మధుర జల సంయుక్తవు. విశ్వేదేవతలు, మరుత్తులచే అనుగ్రహించ బడిన దానవు. పాడి పంట కలిగించుచు జల సహితవై మాముందు నిలువుము,

మూడవ సూక్తము - 18

వినియోగము :-

సవతిని వశపరచు కొనుటకు దీనిచే 'బాణాపర్ణపు' ఆకులను పొడిచేసి, ఎరుపురంగు మేక పాలలో కలిపి సవతి మంచము మీద పరచవలెను. 'అభితేధామ్' అను పాదముచే ఆ ఆకులను అభిమంత్రించి మంచము క్రింద వేయునది. 'ఉపతేధామ్' అను పాదముచే ఆకులను అభిమంత్రించి మంచము మీద వేయునది.

1) సభా విజయమునకు 5,6 మంత్రములను జపించుచు ఈశాన్యము నుండి సభలో ప్రవేశించునది.

1. 'పాఠ' అను పేరు సవతిని బాధించునది. భర్తను అనుకూలుని చేయునది. అది పరమ బలవతి. దానిని నేల త్రవ్వి సాధించినాను.

2. పాఠా! నీ ఆకులు ఊర్ధ్వ ముఖములు. సౌభాగ్యము కలిగించునవి. దేవతలచే అనుగ్రహించ బడినవి. అన్యులను ఓడించగలవి. నా సవతిని తలవంచునట్లు చేయుము. "పతిం మే కేవలం కృధి" నా భర్త నా వాడు మాత్రమే అగునట్లు చేయుము.

3. సవతీ! నేను నీ పేరైన ఎత్తను. నీవు నా భర్తను రమించకుండుము. నిన్ను చాలా, చాలా దూరమునకు పంపుచున్నాను.

4. పాతా! నీ అనుగ్రహమున నేను గొప్ప దానను అగుదును. లోకమందలి గొప్పవారి కన్న గొప్ప దానను అగుదును గాక. నా సవతి నీచాతినీచ యగును గాక.

5. పాతా! నేను సవతిని అణచగల దానను. నీవు శత్రువును అణచగల దానవు. మనము ఇద్దరము నా సవతిని అణచివేయుదుము గాక.

6. పాఠ పరాభవించ గలది. దానిని నా సవతి మంచము మీద పరచినాను. జయించగల ఈ ఓషధిని మంచము మీద ఉంచినాను. పాలు చేపు ఆవు దూడవైపు ఉరికినట్లు - నీరు పల్లమునకు పారినట్లు సవతీ నా వశవర్తినివై నన్ను సేవించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 19

వినియోగము :-

1) అన్య సేనను గడ గడలాడించుటకు ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి తెల్ల కాళ్ళ మేక లేక గొర్రెను అభిమంత్రించి శత్రుసేన మీదకు తోలవలెను.

2) యుద్ధమున విజయము కలుగుటకు దీనిచే ఘ్రుతహోమము, సక్తు హోమము చేసి ధనుస్సు వంటి ఇంధనము, బాణము వంటి సమిధను ఆధానము చేయునది. రాజునకు అభిమంత్రిత ధనుస్సు అందించునది.

3) అగ్ని చయనము నందు '**ఉన్నీయమాన ఉఖ్యాగ్ని**' ని మొదటి మంత్రముచే 'బ్రహ్మ' అనుమంత్రించునది.

4) మహా వ్రాత ఆజిధావనమున 8వ ఋక్కుచే అవస్రుత బాణమును అభిమంత్రించునది.

1. నేను పురోహితుడను. శుభములు కలిగించువాడను. నా మంత్రము తీక్షణమగును గాక. అది తీక్షబలమును, తీక్ష వీర్యమును, తీక్ష క్షాత్రమును కలిగించును గాక.

2. నేను ఏ రాజ్యమున ఉన్నానో దానిని తీక్ష్ణము చేయుచున్నాను. ఓజస్సు, వీర్యము బలము కలిగించుచున్నాను. నేను హవిస్సులర్పించి శత్రువుల చేతులు ఆయుధము పట్టకుండ చేయుచున్నాను.

3. మా రాజు కార్యా కార్యములు తెలిసిన వాడు. సంపన్నుడు. అతని మీదకు ఎత్తి వచ్చు సేన తలలు వాల్చి పడిపోవును గాక. నా మంత్ర బలమున శత్రువును క్షీణింప చేయుచున్నాను. నా రాజునకు దిగ్విజయము కలిగించుచున్నాను.

4. నేను ఎవరి పురోహితుడనో ఆ రాజు పరశువు కన్న పదును గలవాడు. అగ్ని కన్నా తీవ్రత కలవాడు, ఇంద్రుని వజ్రాయుధమును మించిన తీక్ష్ణత గలవాడు అగుచున్నాడు.

5. మా రాజు యొక్క ఆయుధములను తీక్ష్ణము చేయుచున్నాను. ఆ రాజ్యమున శూరుల సమృద్ధి కలిగించుచున్నాను. మా రాజు క్షాత్రము జరారహితము విజయోపేతము అగును గాక. మా రాజు యుద్ధ సన్నద్ధతను సకల దేవతలు రక్షింతురు గాక.

6. మఘవ ఇంద్రా! అశ్వ, గజాదుల ఉత్సాహ వంతములు అగును గాక. వాటికి విజయము కలుగును గాక. వీరులు విజయ నినాదములు చేయుదురు గాక. విజయ ఘోష సకల దిక్కులమ్ధుఇ వ్యాపించును గాక.

7. యుద్ధ నేతలు, భటులు విక్రయించి యుద్ధమున దూకుదురు గాక. వారి బాహువులు ఉగ్రములు అగును గాక. బాణములు తీక్ష్ణములు అగును గాక. బలరహితులు, ఆయుధ శూన్యులగు శత్రువును జయింతురు గాక.

8. మంత్ర ప్రయుక్త తీక్ష్ణశరమా! మేము విడిచినంత శత్రువు మీద పడుము. జయించుము. శత్రు వీరులలో ఒక్కడైన మిగులకుండ వధింపుము.

ఐదవ సూక్తము - 20

వినియోగము :-

1) ఈ సూక్తముచే ఇసుక కసిలిన ధాన్యమును హోమము చేయవలెను. అర్ధోత్థాపన కర్మమున దీనిచే ఘ్రుత సమిధాది పదమూడు పదార్ధములచే హోమము చేయవలెను. దీనిచే అరణ్యులను తనయందు కాని అగ్నియందు గాని సమారోహణ చేయునది. దీనిచే సర్వయజ్ఞములందు నాలుగవ ఋక్కుచే అథర్వ వేదజ్ఞులగు నలుగురు ఋషులను ఆహ్వానించవలెను. అగ్ని చయన సమయమున పెట్టవలసిన గార్హ్వా పత్య ఇటుకను ఈ ఋక్కుచే అభిమంత్రించునది.

2) అగ్ని చయనమున ఔదుంబర సమిధ తరువాత 2-4, 7 వ మంత్రములను జపించునది. 8వ మంత్రముచే వాజసనీయ హోమమును అనుమంత్రణ చేయునది.

1. అగ్నీ! ఈ అరణి నీకు ఋత్విజ యోని అయి ఉన్నది. దీని యందే నీవు పుట్టి ప్రజ్వరిల్లుచున్నావు. నీ ఉత్పత్తి మూలమును ఎరింగి దీనియందు ప్రవేశింపుము. విడువకుము. **"నో వర్ధయారయిమ్"** మా ధనమును వర్ధిల్లచేయుము.

2. అగ్నీ! మాకు లభించు ఫలములతో ప్రత్యక్షమగుము. ప్రియముగా పలుకుము. వైశ్వానరాగ్నీ! నీవు ధనదాతవు కదా! మాకు కోరిన దానములను ప్రసాదించుము.

3. ఆర్యమ మాకు ధనము ప్రసాదించును గాక. భగదేవత, బృహస్పతియు మాకు ధనము అందింతురు గాక. ఇంద్రాణియు, ఇతర దేవేరులును మాకు ధనము ఇత్తురు గాక. వాగ్రూప సరస్వతియు మాకు ధనము ప్రసాదించును గాక.

4. కోరిన వరముల నిమ్మని సోముని, అగ్నిని గీతములచే ఆహ్వానించుచున్నాము. అట్లే ఆదిత్యుని, విష్ణువును, సూర్యుని, బ్రహ్మణస్పతిని, బృహస్పతిని ఆహ్వానించుచున్నాము.

5. అగ్నిదేవా! నీవు ఇతర అగ్నులచే కూడిన వాడవై మా యొక్క మంత్రమును, యజ్ఞమును 'వర్ధయ' నీకు హవిస్సులు అర్పించు ఈ యజమానికి ధనము నిచ్చునట్లు దేవతలకు ప్రేరణ కలిగించుము.

6. ఇంద్ర వాయువులను ఇచటికి వచ్చునట్లు ఆహ్వానించుచున్నాము. అందువలన సర్వజనులు మాతో స్నేహము చేయుదురు గాక. సుమనస్కులగుదురు గాక. దాన మివ్వ నిచ్ఛగించు వారలు అగుదురు గాక.

7. అర్యమణం బృహస్పతి మిన్ద్రం దానాయ చోదయ |
వాతం విష్ణుం సరస్వతీం సవితారం చ వాజినమ్ ||

దానాయ చోదయ - దానమిచ్చు ప్రేరణ కలిగించుము. వాజినం సవితృ విశేషణమ్.

8. మేము అన్న ఉత్పత్తి కార్యమునకు పూనుకొందుము గాక. ఈ సమస్త భువనములు అన్నోత్పత్తి మీదనే ఆధారపడి ఉన్నవి.

దేవతలు దానము ఇవ్వని వైర్ని సహితము ఇచ్చుటకు ప్రేరణ కలిగింతురు గాక. వారు మాకు ధనము, పుత్ర, పౌత్రాదులను ప్రసాదింతురు గాక.

9. మధ్యదిశ సహితముగా ఐదు దిశలు మాకు ఫలములు ప్రసాదించును గాక. భూమి 'యథాశక్తి' ఫలములను ఇచ్చును గాక. అందువలన మేము మనసునందు కోరిన, హృదయమున సంకల్పించిన కోరికలు ఫలించును గాక.

10. గోవులనిచ్చు వాగ్దేవి మంత్రమును ఉచ్చరించుచున్నాను. ఆ దేవి తన తేజస్సుతో నాయందు ప్రవేశించును గాక. సర్వత్ర సంచరించు వాయువు నాయందు ప్రాణములు నిలుపును గాక. త్వష్ట నా దేహమునకు పుష్టి కలిగించును గాక.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 21

వినియోగము :-

1) 1- 7 మంత్రములు రాక్షస దూషిత గృహ, గోష్ఠ, క్షేత్రాదుల శాంతికి అవి 1. సంపాతిత పలాశ వృక్ష మణి బంధనము. 2. ఘ్రుత హోమము 3. మోదుగు పుల్లల నుంచుట 4. పలాశ ఉదంజనముచే జల హోమము 5. పలాశ ఉదపాత్రమున యవలు వేసి జలసహిత యవ హోమము.

2) క్రవ్యాచ్ఛమన కర్మమున సక్తు జలమున రెండు 'కాంపిల' సమిధలను మథించి దానిని పలాశదర్విచే ఒక్కొక్క మంత్రముచే హోమము చేయునది.

3) వంధ్యత్వ నివారణ కర్మమున గొడ్డుపోతు ఆవును లేక గుర్రమును ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి బ్రాహ్మణునకు ఇచ్చునది.

4) వప లేక హవిస్సును కుక్క, గుడ్లగూబ, కాకి, లేక మనిషి ఎత్తుకొని పోయినపుడు ప్రాయశ్చిత్తముగా ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

5) బృహద్గణమున ఏడు ఋక్కుల వినియోగము. గణము వినియోగము గల ప్రతిచోట ఈ సూక్తపు వాడుక.

6) ఆవసథ్యా దానము నందు క్రవ్యాచ్ఛమనము తరువాత ఇంటిలోనికి వచ్చి 1 - 7 మంత్రములచే ఆహుతులు ఇవ్వవలెను.

7) ఈ కర్మముననే క్రవ్యాదగ్ని శాంతి యందు 8- 10 మంత్రములచే అగ్నియందు సక్తుమంధన హోమము - చేయునది.

8) చాతుర్మా'స్యము యొక్క సాకమేధ కర్మమున అతిథ్యేష్టి తరువాత 7 వ ఋక్కుచే అగ్నియొక్క ఉపస్థానము చేయునది.

1. అగ్ని జలము లందు ఉన్నాడు. మేఘము నందు ఉన్నాడు. మానవులందున్నాడు. రాళ్ళు, రత్నములందు ఉన్నాడు. ఓషధులందు, వనస్పతులందు ప్రవేశించి ఉన్నాడు. అట్టి అగ్నులందరకు ఈ హవిస్సు అందును గాక. **అగ్నిభ్యోహుతమస్త్వేతత్.**

2. అగ్ని సోమము నందు ఉన్నాడు. గోవులందు ప్రవేశించి ఉన్నాడు. పక్షులందున్నాడు. పశువులందున్నాడు. ద్విపాత్తులందు ప్రవేశించి ఉన్నాడు. చతుష్పాత్తులందు చేరి ఉన్నాడు. **అగ్నిభ్యో హుతమస్త్వే తత్.**

3. ఏ అగ్ని ఇంద్రుని తోడ ఒకే రథముపై ఆసీనుడు అగుచున్నాడో, ఏ వైశ్వానరాగ్ని విశ్వమునకు తాపము కలిగించుచున్నాడో, ఏ సాంగ్రామిక అగ్నికి నాకు విజయము కలుగుటకు ఆహుతులు ఇచ్చుచున్నానో **'తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్త్వే తత్'**

4. అగ్ని సమస్త విశ్వమును భక్షించగలవాడు. అగ్ని సమస్త ఫలములను ఇచ్చువాడనియు తీసికొను వాడనియు చెప్పుచున్నారు. అగ్ని మేధావి. ధీరుడు. శత్రుదమనుడు. అప్రతిహతుడు. **'తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్త్వే తత్'**

5. అగ్ని ప్రాణులకు శక్తి అగుచున్నాడు. అతడు సంవత్సరమగుచున్నాడు. పంచజనులు అగుచున్నాడు. వర్చస్సగుచున్నాడు. యశస్సు అగుచున్నాడు. సత్యము అగుచున్నాడు. **'తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్త్వే తత్'**

6. అగ్ని వృషభాన్న వంధ్య పశ్వన్న సోమమున వీపు మీద మోయువాడు. విధాత. వైశ్వానరులందు జ్యేష్టుడు. **'తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్త్వే తత్'**

7. అగ్నులు దివియందు, భువియందు, ఈ రెంటిమధ్యనున్న అంతరిక్షమందు, విద్యుత్తు నందు సంచరించుచున్నారు. దిశలందు, దిశాంతరములందు ప్రవర్తించుచున్నారు. **'తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్త్వే తత్'**

8. **హిరణ్యపాణిం సవితారమిన్ద్రం బృహస్పతిం వరుణం మిత్రమగ్నిం విశ్వాన్ దేవాన్** అంగిరస గోత్రజులమగు మేము ఆహ్వానించుచున్నాము. వారు రాక్షసాగ్నిని శాంతింప చేయుదురు గాక.

9. **శాంతో అగ్నిః క్రవ్యాచ్ఛాన్తః** క్రూర మానవులు శాంతింతురు గాక. విశ్వము దహించు దావానలమును, మాంసభక్షక అగ్నిని శాంతింప చేసినాము.

10. ఏ పర్వతముల మీద సోమము వర్ధిల్లుచున్నదో వానిని క్రవ్యాదాగ్ని నుండి నీరు, మేఘము, గాలి రక్షించుచున్నారు.

రెండవ సూక్తము - 22

వినియోగము :-

1) తేజస్సు కోరువాడు ఈ సూక్తముచే ఏనుగు దంతమును తాకి ఉపస్థానము చేయునది. గజదంత మణిని

దీనిచే సంపాతన అభిమంత్రణములు చేసి కట్టుకొనవలెను.

2) పురోహితుడు నిత్యము దీనితో అభిమంత్రించిన గజమును రాజుకు అందించునది.

3) బ్రాహ్మిని, బ్రహ్మవర్చస్సును కోరువాడును, బట్టలు, పడక కాలిన వాడును దీనిచే బ్రాహ్మీ మహా శాంతిని ఆచరించునది.

1. నేను తేజస్సు కోరువాడను. నాయందు గజము యొక్క తేజస్సు ప్రవేశించును గాక. అదితి దేవాము నుండి అద్భుత తేజము సంభవించుచున్నది. ఆ తేజస్సును విశ్వేదేవతలు, అదితి నాయందు ప్రవేశపెట్టుదురు గాక.

2. మిత్రుడు, వరుణుడు, ఇంద్రుడు, రుద్రుడు నన్ను తమ అనుగ్రహ పాత్రునిగా తలంతురు గాక. విశ్వమును భరించునట్టి దేవతలందరు నాకు తేజస్సు కలిగింతురు గాక.

3. ఏ తేజస్సుచే గజము గజము అయినదో, దేనివలన రాజు మనుష్యులందు తేజస్వి అగుచున్నాడో, ఏ జలములందుండి ప్రాణులు తేజస్వులు అగుచున్నవో సృష్టికి పూర్వము ఏ తేజస్సు వలన ఇంద్రాదులు దేవతలు అయినారో అగ్నిదేవా! అట్టి తేజస్సును నాయందు ప్రవేశపెట్టుము.

4. జాతవేద అగ్నీ! నీయందు ఆహుతుల మహా తేజస్సు ఉన్నది. సూర్యుని యందు, అసురులందు, గజములందు తేజస్సులున్నవి. కమల మాలాలంకృతులగు అశ్వినులు ఆ తేజస్సులను నాయందు ప్రవేశపెట్టెదరు గాక.

5. నాలుగు దిశలు ఎంత వరకు వ్యాపించి ఉన్నవో, ఈ నేత్రము ఎంతవరకు చూడగలుగునో అంతవరకు వ్యాపించిఉన్న ఇంద్రతేజము హస్తి వర్చస్సు నాయందు ప్రవేశించును గాక.

6. అడవి మృగములందు తన బలాధిక్యత వలన ఏనుగు సామ్రాట్టు అయినది. అట్టి భాగ్య రూపమగు తేజస్సుచే నేను అభిషిక్తుడను అగుచున్నాను.

మూడవ సూక్తము - 23

వినియోగము :-

1) పుంసవన కర్మమున ఈ సూక్తముచే బాణమును అభిమంత్రించి ఆడదాని తలమీద పెట్టునది.

2) దీనిచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి 'శరమణి' ని సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి కట్టునది. చమసమున ఒకే

రూపపు దూడగల ఆవుపాలలో ధాన్యము, యవలు చేసి ఆలోడనము చేసి అండముల మీద కట్టునది.

3) పలాశ, బదరీ కందములను కలిపి నూరి ఆడదాని కుడి ముక్కునందు నశ్యము వలె పీల్పించునది.

1. నారీ! నీవు వంధ్యత్వ పాపమున గర్భ ఘాతినివై గొడ్రాలివి అయినావు. ఆ పాపమును నీ నుండి తొలగించుచున్నాను. ఈ గర్భపాత రోగము మరల కలుగకుండునట్లు ఆ రోగమును దూరమునకు విసరుచున్నాను.

2. యువతీ! బాణము పొదిలోనికి దూరినట్లు నీ జననాంగమున పుంస్త్వయుక్త గర్భము ప్రవేశించును గాక. అది నీ గర్భమున పది నెలలుండి, వీర్య సంపన్నమై, ప్రసూతి కాలమున జన్మించును గాక.

3. మహిళా! నీవు పురుష లక్షణ పుత్రుని కనుము. తదుపరి పుత్రులనే కనుము. అవిచ్ఛిన్నముగ పుత్రులను కని తల్లి వగుము. కననున్న పుత్రులకు నీవు తల్లివి ఆగుము.

4. అబలా! వృషము తన వీర్యమును గోవునందు వత్స రూపమున ప్రవేశపెట్టిన రీతి, అమోఘ వీర్యమున నీవు పుత్రులను కనుము. ఆ విధముగా ధేనువు వలె పుత్ర సహితవై వర్ధిల్లుము. మృత శిశువు కాకుండును గాక.

5. నారీ! నీ యందు ప్రజోత్పత్తి కార్యము చేయుచున్నాను. నీకు గర్భము కలుగును గాక. అప్పుడు నీకు సుఖము నిచ్చునట్టి - నీవు సుఖము నిచ్చునట్టి పుత్రుని కనుము.

6. దివి తండ్రిగను, భువి తల్లిగను, జలము వర్ధిల్ల చేయునవి యగు ఓషధీరూప దేవతలు నీకు పుత్ర లాభము కలిగించి రక్షింతురు గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 24

వినియోగము :-

1) ధాన్య సమృద్ధి కర్మయందు. కౌశిక సూత్రము 3, 4 చూచునది.

2) పితృ కార్యమందు శవ దహనము తరువాత మొదటి బుక్కుచే స్నానము చేయునది.

1. **పయస్వతీ రోషధయః** - ఓషధులు సారవంతములగును గాక. నా వాక్కు పయస్వతీ అగును గాక. నాయందు సహస్రశః పయస్వతులు చేరును గాక.

2. **వేదాహం పయస్వంతం** - పయస్వంతులగు దేవతలను నేను ఎరుంగుదును. సంభ్రుత్వ దేవత ధాన్యాదులను వర్ధిల్లచేయునది. మేము ఆ దేవతను ఆహ్వానించుచున్నాము. యజ్ఞము చేయని వారి ఇంటి ధనమును కూర్చి నాకు అందించును గాక.

3. వర్షము కలిగినంత నదులు వస్తువును ఒక చోటునుండి మరొక చోటునకు చేర్చినట్లు పంచ దిశలు, పంచ జనులు ధాన్య సమృద్ధిని మా వరకు చేర్చును గాక.

4. నదీ జన్మ స్థానమున నీరు శత, సహస్రధారలుగా పడినను తరగదు. అట్లే ఈ గృహమున గల ధాన్యము వందల, వేల ధారలుగా పోయినను అక్షయ మగును గాక.

5. శతహస్త దేవతలారా! శత హస్తములతో ధనము అందించండి. సహస్ర హస్త దేవతలారా! సహస్ర హస్తములతో ధనము కలిగించండి. చేసిన, చేయనున్న పనులందు సమృద్ధి కలిగించండి.

6. గంధర్వులకు సమృద్ధి కారకములగు మూడు అంశములు, వారి పత్నులకు సమృద్ధి కారకములగు నాలుగు అంశములు కలవు. ధాన్యమా! వాణిలో పరమసమృద్ధి అంశముచే నిన్ను తాకుచున్నాను. నీవు సమృద్ధిల్లుము.

7. ప్రజాపతీ! ధాన్యమును దరిచేర్చు 'ఉపోహ' దేవత, ధాన్యమును వర్ధిల్లచేయు 'సమూహ' దేవత నీకు రథ సారధులు అగుచున్నారు. ధన ధాన్యములను వర్ధిల్లచేయుటకు అక్షయము చేయుటకు వారిని వెంట తీసికొని రమ్ము.

ఐదవ సూక్తము - 25

వినియోగము :-

స్త్రీ వశీకరణమునకు ఈ సూక్తమును జపించుచు స్త్రీకి అంగుళితో ప్రేరణ కలిగించునది. నేతితో ముంచిన 21 రేగు ముళ్ళను పెట్టునది. కుష్టమును వెన్నతో కలిపి లేపనము చేసి మూడు సార్లు నిప్పు శగ పెట్టవలెను. మంచపు క్రింది పట్టెను పట్టుకొని మూడు రాత్రులు శయనించునది. వేడి నీటిని ముక్కాలి పీట మీద పెట్టి బొటనవ్రేలుచే రుద్దుకొనుచు శయనించునది. చిత్రించిన ప్రతి కృతిని సూత్రోక్త ఇషుచే కట్టునది.

1. 'ఉత్తుద' దేవత నిన్ను కామార్తను చేయును గాక. సూదుల వంటి మదన వికారము బాధించు నీకు మంచము సుఖకరము కాకుండును గాక. భయావహమగు కామ బాణమును నీ హృదయమున నాటుచున్నాను.

2. అతని పర్ణము మనసును వేధించుట. రమించు కోరిక అతని మర్మ భేద శల్యము. ఆరాటము కలిగించుట అతని సంకల్పము. అట్టి కామదేవత బాణమును ఎక్కుపెట్టి నీ గుండెలోనికి దూర్చును గాక.

3. కామదేవత విడిచిన బాణము హృదయమందు ప్రవేశించి 'ప్లీహము' ను శుష్కింప చేయును గాక. సూటిగా వెళ్ళి మంటలు మండించు బాణమును ప్రేయసీ! నీ గుండెలో గుచ్చుచున్నాను.

4. ప్రేయసీ! నీకు దాహము కలిగించు శరము తాకినది. నీ గొంతు ఆరి, మాట పెకలని దానవై నావద్దకు రమ్ము. మృదు భాషిణివి అగుము. ప్రియవాదినివై కేవలము నాదానవగుము.

5. కామినీ! నిన్ను నా దానిని చేయుటకు 'కశ'ను వాడగలను. నీ తల్లితండ్రుల వద్ద నుంచి గుంజి తేగలను. నీవు నా పనులకు, నా మనసుకు అనుకూలవు అగుము.

6. మిత్రావరుణులారా! ఈమెకు ఆలోచనలు రానీయకండి. కార్యాకార్య విచక్షణ రహితను చేయండి. **మమైవ కృణుతం వశే** - నా వశవర్తినియై ఉండునట్లు చేయండి.

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 26

వినియోగము :-

1. 1,2 సూక్తములచే పెన్ను ఉత్సాహ పరచుటకు ఒక్కొక్క మంత్రముచే ఒక్కొక్క దిశకు ఉపస్థానము చేయునది.

2. ఈ రెండు సూక్తములచే ఘ్రుత పలాశాది పదమూడు ద్రవ్యములను ఆహుతి ఇచ్చునది. వీటితోనే హుతశేషమును ఒక్కొక్క దిశ యందు బలిహరణము/ఉపస్థానము చేయునది.

3. పాము, తెలు మున్నగు వాని భయ నివారణమునకు దుమ్మును అభిమంత్రించు ఇల్లు, పొలము మున్నగు చోట్ల చల్లునది. తృణమాలను సంపాతనము చేసి నగర ద్వారము లేక గృహ ద్వారమునకు కట్టునది. పేడను అభిమంత్రించి ఇంటిలో వేయునది. ద్వారము వద్ద పాతునది. అగ్నిలో హోమము చేయునది.
అపామార్గ మజ్జరీం గుడీచీంవా అభిమంత్ర్య పూర్వము వలెనే గృహాదులందు వేయునది.

4. త్రింశన్మహా శాంతి తంత్రభూత శాంతియందు ఒక్కొక్క ఋక్కుచే ఒక్కొక్క దిశయందు హోమము చేయవలెను. ఉపస్థానము చేయవలెను.

1. ప్రాచీ దిశయందున్న 'హేతయు'లను దేవతల శరములు అగ్ని సమములు.

"తేనో మృడత తేనోధి బ్రూత తేభ్యో వో నమస్తే భ్యో వః స్వాహా" ఆ దేవతలు మమ్ము రక్షింతురుగాక. మమ్ము తమ వారిని చెప్పుదురుగాక. ఆ దేవతలకు సమస్కరించుచున్నాము. వారికి స్వాహా.

2. దక్షిణ దిశయందున్న 'అవస్యు' లను దేవతల శరములు మమ్ము రక్షించగోరునవి.
'తేనో మృడత తేనోధిబ్రూత తేభ్యో వో నమస్తేభ్యో వః స్వాహా'

3. ప్రతీచ దిశయందున్న వైరాజ, నామక దేవతల శరములు జలపూరములు.
తేనో మృడత తేనోధి బ్రూత తేభ్యో వో నమస్తే భ్యో వః స్వాహా"

4. ఉత్తర దిశయందున్న ప్రవిఘ్న నామ దేవతల శరములు వాయుమయములు.
"తేనో మృడత తేనోధి బ్రూత తేభ్యో వో నమస్తే భ్యో వః స్వాహా"

5. ధ్రువమగు భూమి దిశయందున్న 'నిలిమ్ప' నామక దేవతల శరములు ఓషధీ పూర్ణములు.
'తేనో మృడత తేనోధి బ్రూత తేభ్యో వో నమస్తే భ్యో వః స్వాహా'

6. ఊర్ధ్వ దిశయందున్న 'అపవస్వన్త' నామక దేవత శరములు బృహస్పతులు.
"తేనో మృడత తేనోధి బ్రూత తేభ్యో వో నమస్తే భ్యో వః స్వాహా"

(బృహతాం దేవానాం మంత్రాణాం వా పతిః బృహస్పతిర్దేవః అని సాయణాచార్యులు.)

రెండవ సూక్తము - 27

1. ప్రాగ్దిశ మమ్ము అనుగ్రహించునుగాక. ఆ దిశకు అధిష్టాత అగ్ని. అసిత సర్పము రక్షకుడు. ఆదిత్యులు బాణములు.

"తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు'

అట్టి అధిపతులకు నమస్కారము. రక్షకులకు నమస్కారము. బాణములకు నమస్కారము. వారందరు మాకు ప్రియము కలిగింతురుగాక.

"యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మస్తం వోజమ్భే దధ్మః" మమ్ము ద్వేషించు వారిని మేము ద్వేషించువారలను మీ కోరలందు పెట్టుచున్నాము.

(దంత విశేషో జంభః అని సాయణవ్యాఖ్య.)

2. దక్షిణ దిశ మమ్ము అనుగ్రహించునుగాక. ఆ దిశకు అధిపతి ఇంద్రుడు. తిరశ్చిరాజీ సర్పము రక్షకుడు. పితరులు బాణములు.

'తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు|
యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యంవయం ద్విష్మస్తం వోజమ్భే దధ్మః||

3. పశ్చిమ దిశమమ్ము అనుగ్రహించునుగాక. ఆ దిశకు వరుణుడు అధిపతి. 'పృదాకు' సర్పము రక్షకుడు. అన్నము బాణములు.

"తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు|
యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యంవయం ద్విష్మస్తం వోజమ్భే దధ్మః||"

4. ఉత్తర దిశ మమ్ము అనుగ్రహించునుగాక. ఆ దిశకు అధిపతి సోముడు. 'స్వజ' సర్పము రక్షకుడు. ఆశని బాణములు.

తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు|
యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యంవయం ద్విష్మస్తం వోజమ్భే దధ్మః||

5. అధో దిశ మమ్ము అనుగ్రహించునుగాక. ఆ దిశకు అధిపతి విష్ణువు. కల్మాష గ్రీవ సర్పము రక్షకుడు. బాణములు దుష్టనిబర్హ్హణ ఆయుధములు / బాధలు తీర్చు ఓషధులు.

"తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు|
యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యంవయం ద్విష్మస్తం వోజమ్భే దధ్మః||

6. ఊర్ధ్వ దిశ మమ్ము అనుగ్రహించునుగాక. ఆ దిశకు బృహస్పతి అధిపతి. శివత్ర సర్పము రక్షకుడు. బాణములు వర్షములు.

"తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు|
యో2స్మాన్ ద్వేష్టి యంవయం ద్విష్మస్తం వోజమ్భే దధ్మః||

మూడవ సూక్తము - 28

వినియోగము :-

గోవు, గుర్రము, గాడిద, మానవ స్త్రీకి కవలలు కలిగినపుడు శాంతికి. ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి తల్లిబిడ్డల తలల మీద సంపాతించునది. నీరు నిండిన పాత్రలో ఉత్తర సంపాతము చేయునది. ఆ జలముతో ఆచమన ప్రోక్షణములు చేయునది.

1. 'భ్రుతకృత్' నామ ఋషులు భూతములను సృష్టించినారు. వారు ఒక వ్యక్తి నుండి ఒకరిని, వివిధ వర్ణముల గోవులను సృష్టించినారు. విధాతయే ఇట్లు ఒక్కొక్కరిని సృష్టించినాడు. ఇది సృష్టి ఆది నుండి వచ్చుచున్న పద్ధతి. ఇందుకు విపరీతముగా గోవు జంట దూడలను ఈనినపుడు అది యజమాని పశువులకు హాని కలిగించుచున్నది. పశుక్షయము కలిగించుచున్నది.

2. ఆ విధముగా జంటను కన్న ఆవు మాంస భక్షి, పశువులను క్షీణింపచేయునది అగుచున్నది. అట్టి ఆపదను నివారించుటకు **'ఉతైనాం బ్రహ్మణోదద్యాత్'** దానిని బ్రాహ్మణునకు దానము చేయునది. అప్పుడు అది సుఖ, శాంతికరము అగుచున్నది.

3. జంటను కన్న గోవు మానవులకు శుభము గోవులకు, అశ్వములకు శుభములు కలిగించునుగాక. క్షేత్రములకు శుభములు. సర్వములకు సుఖ శాంతులు కలిగించునుగాక.

4. ఈ ఇంట గోవులు మున్నగు సకల ధనములు వర్ధిల్లునుగాక. పాడి మున్నగు రసములు పరిఢవిల్లునుగాక. వేనవేల వృద్ధి కలుగునుగాక. కావాలా పశువులు పోషింపబడునుగాక.

5. ఏ లోకమున జనులు సహ్రుదయులగుదురో, ఎచటివారు శుభకర్మములు చేయుదురో, ఎచట జ్వరాది వ్యాధులు లేక ప్రసన్నులగుదురో కవల పిల్లల గోవు అట్టి లోకమునకు అభిముఖమైనది. **"సానో మా హింసీత్ పురుషాన్ పశూంశ్చ"** అది మా ప్రజను, పశువులను హింసించకుండునుగాక.

6. ఏ లోకమున సహ్రుదయులు, శోభన జ్ఞానవంతులు, సుకర్ములు, అగ్నికి ఆహుతులు అర్పించువారు ఉందురో అట్టి లోకమునకు ఈ కవల పిల్లల గోవు అభిముఖమైనది. **"సానో మా హింసీత్ పురుషాన్ పశూంశ్చ"**

నాలుగవ సూక్తము - 29

వినియోగము :-

ఈ సూక్తమునందలి 1-5 ఋక్కులచే ఓదనసవ కర్మమున పశువు అవయవములందు 5 అపూపముల నుంచి నిరుప్త హవి యొక్క అభిమర్శనాదులు చేయునది.

దుష్టుని నుంచి, అదుష్టుని నుంచి గ్రహించు దానము యొక్క శాంతికి 6,7 ఋక్కులచే అభిమంత్రించి గ్రహించునది.

8వ మంత్రముచే భూమిని గ్రహించునది.

"గ్రహయజ్ఞే యద్ రాజానః" ఇత్యనేన బుధస్య హవిరాజ్య యిర్హోమం సమిదాధానం ఉపస్థానంచ కుర్యాత్"

1. కోరికలు తీర్చు కొనుటకు చేయు కర్మలందు పదునారవ భాగము పాపము కలుగవచ్చును. అట్టి దానిని యమరాజు సభాసదులు వీక్షించుచుందురు. తెల్లని పాదముల ఈ 'అవి' యముని సభాసదులకు అన్నము అగునుగాక. పితరులకు అన్నము అగునుగాక.

2. ఈ యజ్ఞము సకల దిశల నుండి ఫలములు ప్రసాదించగలది. అభ్యుదయ ప్రదము. అది మా పుత్రులను, పశువులను, సమస్త కోరికలను ఫలింపచేయునుగాక. శ్వేత పాదములు కలిగి నాచే సమర్పించబడిన ఈ 'అవి' క్షీణించకుండునుగాక.

3. తెల్ల పాదములు గలదియు భూమి వలె సమస్త ఫలముల నిచ్చు గొర్రెను దానము చేయువాడు దుఃఖము ఎరుగని స్వర్గలోకమును ఆరోహించుచున్నాడు. ఆ లోకమున బలహీనుడు మరింత పన్ను ఇవ్వనవసరము ఉండదు.

4. నాలుగు పాదములు, నాభి మీద పంచాపూపములు పెట్టుబడినదియు, భూమివలె సకల ఫలములు ఇచ్చునదియు, శ్వేత పాద అజమును దానము చేసిన వాడు, వసు - పిత్రు - సోమ లోకములందు అక్షయ భోగములు అనుభవించుచున్నాడు.

5. నాలుగు పాదములు, నాభి మీద పంచాపూపములు పెట్టబడినదియు భూమి వలె సకల ఫలములు ఇచ్చునదియునగు శ్వేత పాద అజమును దానము చేయువాడు సూర్య చంద్ర లోకములందు అక్షయ భోగములు అనుభవించుచున్నాడు.

6. యజ్ఞమున గొర్రెను దానము చేసిన ఫలము భూమి వలెను, సాగర జలము వలెను క్షీణించదు. విడివడని అశ్వినులవలె క్షీణించదు.

7. ఇది ఏమి? ఎవడు ఇచ్చినాడు? ఇది కోరిక, కోరికయే ఇచ్చినది. కోరికయే ఇచ్చునది. కోరికయే తీసికొనునది.

కోరిక సముద్రము వలె ఎల్లలు లేనిది! దానమా! కోరికతోనే నిన్ను గ్రహించుచున్నాను. నీవు సహితము కోరికవే అగుచున్నావు.

8. దానమా! భూమి నిన్ను తీసికొనునుగాక. మహదంతరిక్షము నిన్ను పరిగ్రహించునుగాక. నిన్ను గ్రహించుట వలన నా ప్రాణములు పోకుండునుగాక. నా బిడ్డలు రక్షించబడుదురుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 30

వినియోగము :-

సాంమనస్య కర్మమున సంపాతిత పూర్ణ కుంభమును, సురా కుంభమును గ్రామములోనికి తెచ్చునది. అట్లే మూడేండ్ల గోపిశిత భక్షణము, సంపాతిత అన్న భక్షణము సంపాతిత సురాపానము, ప్రపోదక పానము చేయునది.

ఉపాకర్మమున ప్లుత హోమమున కూడ దీని వినియోగము.

1. జగడములాడు జనులారా! మీలోని ద్వేషమును తొలిగించి, సహృదయులగునట్లు చేయుటకు 'సాంమానస్య కర్మ'ను చేయుచున్నాను. కావున ఆవు అప్పుడేపుట్టిన తన దూడతో స్నేహము చేసినరీతి కలిసి మెలిసి ఉండండి.

2. పుత్రుడు తండ్రికి అనుకూలముగ ప్రవర్తించునుగాక. తల్లి తన బిడ్డలతో ఏకమనస్య అగునుగాక. భార్య భర్తతో మధుర, సుఖమయ వాక్కులు పలుకునుగాక.

3. సోదరుడు సోదరుని ద్వేషించకుండునుగాక. అక్కచెల్లెండ్రు అన్నదమ్ములను ద్వేషించకుందురుగాక. అన్నదమ్ములు, అక్కచెల్లెండ్రు సమాన మనస్కులై, మంచి కార్యములు చేయుచు మధుర భాషణలు అగుదురుగాక.

4. ఏ మంత్రము వలన దేవతలు విమనస్కులు కాకున్నారో, పరస్పరము ద్వేషించకున్నారో అట్టి మంత్ర జ్ఞానమును గృహమునందున్న వారి కొరకు ప్రవేశపెట్టుచున్నాను. మీరు కలిసిమెలిసి ఉండండి.

5. మీరు చిన్నాపెద్దను గుర్తించి మాట్లాడండి. సమాన మనస్కులై, సత్కార్యములు చేయుచు విడిపోకుండ ఉండండి. మీరందరు మధుర భాషణములు చేయుచు రండి. మానవులారా! నేను సహితము మిమ్ము ఉమ్మడిగా కార్యములు నిర్వహించుటకు నియమించుచున్నాను.

6. సాంమానస్యాభిలాషులారా! మీకు ఒకే జలశాల అగునుగాక. ఒకేచోట మీరు భుజింతురుగాక. ఆకుల చక్రమును ఆశ్రయించి ఉన్నట్లు మీరు ఒకే ఫలమును ఆశించుచు అగ్నిని యజించండి.

7.   నేను మిమ్ము కలసి మెలసి ఒకే కార్యము చేయువారిని కలసి మెలసి భుజించువారిని చేయుచున్నాను. ఈ వశీకరణ కర్మచే మిమ్ము వశము నందుంచు కొనుచున్నాను. స్వర్గమున దేవతలు ఒక్కరుగా అమృతమును రక్షించుచు సుమనస్కులై ఉంటున్నారు. అదే విధముగ మీ మనసులు రాత్రింబవళ్ళు కళ్యాణ కరములు అగునుగాక.

ఆరవ సూక్తము - 31

వినియోగము :-

1. ఉపనయనము తరువాత ఆయుష్యము కొరకు వటువును శిరసు తాకి గురువు ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించునది.

2. పిత్రు మేధమున దహనము తరువాత నీటి వద్ద 'బ్రహ్మ' దీనిని జపించవలెను.

3. ఆగ్రహాయణీ కర్మయందు 10,11 మంత్రములు చదివి లేచునది.

4. సోమక్రయణి తరువాత 'బ్రహ్మ' పదవ మంత్రము చదివి లేచునది.

1.   అశ్వినులారా! ఈ వటువును వార్ధక్యము చేరకుండచేయండి. అగ్నీ! నీవు ఇతనిని దానహీనత, అమిత్రత నుంచి దూరముగా ఉంచుము. నేను ఇతనిని దుఃఖములు కలిగించు పాపములనుండి, వ్యాధుల నుండి విముక్తి కలిగించుచున్నాను. అతనిని దీర్ఘాయుష్కుని చేయుచున్నాను.
"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

2.   సర్వత్ర సంచరించు వాయువు ఇతనిని వ్యాధుల నుండి విముక్తుని చేయునుగాక. సర్వ సమర్థుడగు ఇంద్రుడు ఇతనిని పాపములనుంచి వేరు చేయునుగాక.

"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

3.   గ్రామ జంతువులు వన్య మృగములనుండి స్వభావతః వేరుగా ఉన్నట్లుగా - నీరు లేని చోట దాహము కలిగినట్లును.

"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

4. ద్యావాపృథ్వులు స్వభావ సిద్ధముగ విడివడి ఉండును. వేరు వేరు చోట్లకు వెళ్ళు బాటలు విడివడి ఉండును. అట్లే **"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"**

5. త్వష్ట తన కూతురు పెళ్ళిలో కానుక లిచ్చినాడు. వానిని పంపుటకు పృథివ్యంతరిక్షములను విడగొట్టినాడు. అట్లే **"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"**

6. అగ్ని ప్రాణములను కల్పించుచున్నాడు. చంద్రుడు ప్రాణములను పోషించుచున్నాడు. అట్లే **"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"**

7. సకల ప్రాణులకు శక్తి రూపమున ప్రేరణ కలిగించు సూర్య దేవుని దేవతలు ప్రాణ రూపమున ప్రతిష్టించినారు.

"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

8. ఆయువు కలవారి, ఆయువు నిచ్చు వారి ప్రాణములతో చిరంజీవివి ఆగుము. మా మృథాః - మరణించకుము.

"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

9. శ్యాసతీయు ప్రాణులందరి శ్వాసతో ప్రాణములు దాల్చుము. ప్రాణమవై జీవింపుము. **"మా మృథాః"**

10. **ఉదాయుషా సమాయుషో దోషధీనాం రసేన.**

ఆయువుచే మృత్యువును దాటుచున్నాము. ఓషధుల రసముతో ఆయుష్మంతులము అగుచున్నాము.

"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

11. పర్జన్యుడు వర్షించుచున్నాడు. ఆ వర్ష జలమున మేము అమృతులము అగుచున్నాము.

"వ్య2హం సర్వేణ పాప్మనా వియక్ష్మేణ సమాయుషా"

దాశరథి లక్ష్మణాచార్య బుచ్చమాంబల పౌత్రుండును, విద్వాన్ దాశరథి వేంకటాచార్య వేంకటాంబల

పుత్రుండును, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆస్థాన కవి డాక్టర్ దాశరథి కృష్ణమాచార్య అనుజుండును, కమలానామ్ని ధర్మపత్నీ సమేతుండునగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి మూడవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యో వేదేభ్యో2ఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

నాలుగవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతః సురుచో వేన ఆవః |
స బుధ్న్యా ఉపమా అస్య విష్ఠాః సతశ్చ యోని మసతశ్చ వి వః ||

వినియోగము :-

1. వేద కల్పాది అధ్యయనారంభమున విఘ్నశమనార్థము. వాద ప్రతివాదములందు విజయమునకు ఈ సూక్తమును జపించునది.

2. గోపుష్టి కర్మమున గోవుల రోగ శాంతి కొరకు లవణమును ఈ సూక్తముచే మంత్రించి త్రాగించునది.

3. మొదటి ఋక్కు బృహద్గణమందు పాఠమగుచున్నది.

4. వివాహపు చతుర్థ కర్మయందు మొదటి మంత్రము చదువుచు ఉంగరముతో ప్రజనన ప్రదేశము చూపునది.

5. ఉపాకర్మయందు కూడ మొదటి మంత్రము జపించునది.

6. 1-2 మంత్రములచే ప్రవర్గ్య కర్మయందు నిధీయమాన మహావీరమును అనుమంత్రించునది.

7. అగ్ని చయనము నందు ఉపధీయమాన హిరణ్మయ రుక్మమును మొదటి ఋక్కుచే అభిమంత్రించునది.

8. బ్రహ్మ వర్చస్సు కోరువాని బట్టలు, పడక కాలిపోయినపుడు ఈ సూక్తముచే మహాశాంతి చేయవలెను.

9. తులా పురుష విధిలో ఈ సూక్తముచే ఆహుతులు ఇచ్చునది.

1. సృష్ట్యాది యందు బ్రహ్మ ఆవిర్భవించినాడు. అతడు సూర్యుని యందు ప్రవేశించి తూర్పున ఉదయించినాడు. ప్రభామండలము నుండి అంధకారమును తరిమి సమస్త జగములందు వెలుగులను నింపుచున్నాడు. అతడు తన కాంతిని సదసత్సమస్త జగములందు వ్యాపించుచున్నాడు.

2. ఈ సమస్త సృష్టిని రచించినవాడు ప్రజాపతి. అతడు తండ్రి యగుచున్నాడు. అతని నుండి నాదము ఆవిర్భవించినది. ఆమె వాగ్దేవియై జగముల సమస్త వ్యవహారములకు మహారాజ్ఞి అయినది.

ఆదిత్యుడు ముల్లోకములందు వ్యాపించిఉన్నాడు. అతడు హవిస్సులను అభిలషించువాడు. పుణ్యములు చేసినవారు అతనిని చేరుకొనవచ్చును. అట్టి సూర్య దేవుని కొరకు ఋత్విజులు హవిస్సును దుగ్ధములచే సంస్కరించుచున్నారు.

3. అతడు లోక బంధువు. విద్వాంసుడు. సమస్త దేవతల జన్మములు తెలిసినవాడు. ఇతరులకు తెలియచెప్పగలవాడు.

అతడు బ్రహ్మ అయినాడు. వేదములను పైనుండి, మధ్య నుండి, దిగువ నుండి ఆవిర్భవింపచేసినాడు. ఆ వేదముల వలననే దేవతలు ఆహుతులు అందుకొనుచున్నారు.

4. అతడే స్వర్గమును, పృథ్విని, ఋతస్థ మహా రోదసిని ఏర్పరచినాడు. వాని క్షేమము చూచుచున్నాడు. అతడు ద్యావాపృథ్వులను తన యందు నిలుపుకున్నాడు. వానిని తన వెలుగులతో వెలిగించుచున్నాడు.

5. అతడు సృష్టికి మొదట పుట్టినవాడు. అతడు క్రింది నుంచి మీది వరకు అంతట వ్యాపించి ఉన్నవాడు. ఆవిధముగ ఏర్పడిన సృష్టికి బృహస్పతి సామ్రాట్టు అయినాడు. జగములందు సూర్యుని కాంతులు ప్రసరించినపుడు విప్రులు దేవతలకు హవిస్సులు అర్పింతురుగాక.

6. ఈ యజ్ఞము ఋత్విక్సంబంధము. ఇది తేజోమండల రూప సూర్యుని ఉదయాచలమున కంపును. ఇతనికి తూర్పుదిక్కుతో సంబంధము. అతడు హవిరూప అన్నమును ఆశించి తొందర పడి ఉదయించుచున్నాడు.

7. బృహస్పతి జగత్పిత. దేవబంధువు. ప్రజాపతి. అతనికి నమస్కరించుచున్నాము. స్వీకరించునుగాక. నీవు సకల చరాచర ప్రకృతికి సృష్టికర్తవు. దేవతవు. విద్వాంసుడవు. హవిస్సులు అందుకొనుము. హింసించకుము. అనుగ్రహించుము.

రెండవ సూక్తము

వినియోగము :-

1. వశాశమన కర్మపు శాంత్యుదకమున దీనిని అనుయోజనము చేయునది.

2. వశ గర్భము దాల్చినచో గర్భమును దోసిట పట్టి ఈ సూక్తముచే ఆహుతి ఇచ్చునది.

3. వశా శమన కర్మపు చారు హోమమందును, అవదాన హోమమందును ఈ సూక్తమును చదువునది.

4. చాతుర్మాస్యమున జరుగు వరుణ ప్రఘాస కర్మమున తొలిమంత్రముచే ఏక కపాల హవిని అనుమంత్రించునది.

5. అగ్ని చయనమున ప్రాజాపత్య పశువు అవదానాను మంత్రణమున ఈ సూక్తము వినియోగము.

6. హిరణ్య పురుషుని ఉపధాన సమయమున 7వ ఋక్కు చదువ బడును.

1. ఎవడు ప్రాణములు ఇచ్చువాడో, ఎవడు శక్తిని ఇచ్చువాడో, ఎవనిని సమస్త దేవతలు ఉపాసింతురో, ఎవని ఆదేశములను సమస్త జగత్తులు తలదాల్చునో, ఎవడు ద్విపాత్తులను, చతుష్పాత్తులను శాసించుచున్నాడో **"కస్మైదేవాయ హవిషావిధేమ"** అట్టి దేవతకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నాము.

2. ఎవడు తన మహిమ వలన గాలిపీల్చు వారికి, రెప్పవాల్చు వారికి, జంగమములకు అధిపతి అగుచున్నాడో, అమృతము ఎవని నీడయగుచున్నదో. మృత్యువు ఎవని అధీనమందున్నదో **"కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ"**

3. ఎవని వలన లోకములు కేకలు పెట్టుచున్నవో, ఎవరి ప్రభావమున ద్యావాపృథ్వులు కూలకుండ నిలిచి ఉన్నవో, ఎవని ద్యులోకమార్గము వృష్టి కారకమగుచున్నదో **"కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ"**

4. ఎవని మహిమ వలన ద్యులోకము విస్తృతమైనదో, పృథివి గొప్పగా విస్తరించినదో అంతరిక్షము ఎల్లలెరుగని దైనదో, సూర్యుడు ఆకసమున వెలుగొందుచున్నాడో ""**కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ"**

5. ఎవని మహిమ వలన హిమాలయాదులు పుట్టినవో, సముద్రములు నదులు కలిగినవో, ప్రధాన దిశలు ఎవని బాహువులయ్యున్నవో, **"కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ"**

6. జలములే సృష్ట్యాదియందు విశ్వమును రక్షించినవి. అమృతమును, ఋతమును గర్భమున దాల్చినవి. ఏ

జలదేవేరులందు దేవతలు నిలిచి ఉన్నారో **"కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ"**

7. హిరణ్య గర్భః సమవర్తతాగ్రే భూతస్యజాతః పతిరేక ఆసీత్
సదాధార పృథివీముత ద్యాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ.

8. తొలుత జలము ఈశ్వరుని వీర్యమును గర్భమున దాల్చినది. అట్లు ఆవిర్భవించనున్నవాని దేహము హిరణ్మయమై ఉండెను - **"కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ"**

మూడవ సూక్తము - 3

వినియోగము :-

1) గోవులకు చోర, వ్యాఘ్రాదిభయ నివారణమునకు 'ఖాదిర' గుంజలను సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి గోసంచార భూమి మీద రాపుచు గోవుల వెంట వెళ్ళునది.

2) నీరు నిండిన కుండను ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి ఆవులు తిరుగు చోటునకు చేర్చునది. అక్కడి దుమ్మును కుప్పచేసి దానిలో సగమును చేతితో చల్లవలెను.

3) ఈ సూక్తముచే సారూపవత్స ఓదనమును ఇంద్రునకు మూడు ఆహుతులు ఇచ్చునది.

1. వృకములు, వ్యాఘ్రములు, చోరులు ఈ చోటు విడిచి పోవుదురు గాక. అంతర్హితములై ప్రవహించు నదులవలె అవి అంతర్హితములగును గాక. వనస్పతులందు దేవతలున్నట్లు అవి కనిపించకుండును గాక. వాటి శత్రువులు వైర్ని అంతర్ధానులను చేయుదురు గాక.

2. తోడేలు మా మార్గము నుండి తోలుగును గాక. దొంగలు తొలగుదురు గాక. సర్పములు తొలగునుగాక. ఆయుధములు మున్నగునవి తొలగును గాక.

3. వ్యాఘ్రమా! నీ కనులను ముఖమును చెడగొట్టుచున్నాను. నీ నాలుగు కాళ్ళకున్న ఇరువది గోళ్ళను పీకి వేయుచున్నాము.

4. కోరలుగల హింసక మృగముల కన్నా ముందు వ్యాఘ్రములను నష్టపరచుచున్నాము. దొంగలను నష్టపరచుచున్నాము. తదనంతరమే పాములను, రక్కసులను, తోడేళ్ళను ధ్వంసము చేయుచున్నాము.

5. మా మీదకు వచ్చు దొంగలను మేము చితక బాదుదుము గాక. వారు పారిపోవుదురు గాక. వారి మార్గములు కఠినములగును గాక. పారిపోవు దొంగలను ఇంద్రుడు వజ్రాయుధమున హతమార్చును గాక.

6. వ్యాఘ్రాదుల దంతములు మొండిబారును గాక. వాటి కొమ్ములు పదను లేనివి అగును గాక. వాటి ప్రక్కటెముకలు మొద్దు బారును గాక.

బాటసారీ! 'గోధ' నీ కంట పడకుండును గాక. నిద్రించు మృగము సహితము నీ దారికి రాకుండును గాక.

7. ఇంద్రుని నుంచి, సోముని నుంచి పుట్టిన వ్యాఘ్రాదులు వారి అధీనమున ఉన్నవి. అవి అదుపు తప్పవు. యజ్ఞకార్యమా! నీవు అథర్వుని దర్శించిన దానవు. వ్యాఘ్రాది దుష్ట మృగములను హతమార్తువు.

నాలుగవ సూక్తము - 4

వినియోగము :-

పురుషుని వీర్య సంపన్నుని చేయుటకు ఈ సూక్తముచే 'కైథకీ' వేరును త్రవ్వి పాలలో ముంచి ఎక్కుపెట్టిన బాణమును వడిలో పెట్టుకొని త్రాగవలెను. అట్లే రోకటి మీద కూర్చొని త్రాగునది.

1. వరుణునాకు వీర్యనష్టము కలిగినపుడు తిరిగి అతనిని వీర్యవంతుని చేయుటకు గాను గంధర్వులు దేనిని త్రవ్వి తీసినారో అట్టి ఓషధివగు నిన్ను మేము త్రవ్వి తీయుచున్నాము. మాకు వీర్యము కలిగించుము.

2. సూర్యపత్ని ఉష సూర్యుడు మమ్ము ఉత్కృష్ట వీర్య సంపన్నులను చేయును గాక. నా ఈ మంత్ర వాక్కు వీర్య సంపన్నమగును గాక. లోకములకు వర్షము కలిగించు ప్రజాపతి మమ్ము వీర్య సంపన్నులను చేయును గాక.

3. వీర్యము కోరువాడా! నీ పుత్ర పౌత్రులను రక్షించుటకు నీ మగటిమి పాము పాడగా వంటి దగును గాక. ఈ ఓషధి నిన్ను పరమ వీర్యుని చేయును గాక.

4. వీర్యము నిచ్చు ఓషధులందు ఇది తలమానికమై ఉన్నది. ఉత్పత్తి చేయగల ఆబోతు వీర్యమున కన్నా సారవంతమైనది.

ఇంద్రదేవా! పోషక ఓషధులందున్న వీర్యము నంతటిని ఇతని శరీరమున చేర్చుము. నీవు ధరించుము.

5. ఓషధీ! నీవు జలమంధనమున తొలుత పుట్టినావు. వనస్పతులందు శ్రేష్ఠమవు. అమృతమయ సోమమునకు

సోదరివి. అంగిరాధి ఋషుల మంత్ర ప్రభావమున వీర్యప్రదవై పుట్టిన దానవు.

6. అగ్నిదేవా! ఇతడు వీర్యము కోరుచున్నాడు. ఇతనికి వీర్యము ప్రసాదించి ఎక్కుపెట్టిన ధనుస్సును చేయుము. సూర్యదేవా! దేవీ సరస్వతీ! బ్రాహ్మణస్పతీ! ఇతనికి వీర్యము ప్రసాదించి ఎక్కుపెట్టిన ధనుస్సు వంటి వానిని చేయుము.

7. వీర్యాభిలాషీ! నా మంత్ర ప్రభావమున ఈ వీర్యమును ఎక్కుపెట్టిన బాణము వలె చేయుచున్నాను. ఆబోతు వలె ఆడుచు, పాడుచు వీర్యవంతుడవై నీ భార్యను కూడుము.

8. ఓషధీ! గుర్రము, కంచర గాడిద, మేక, పొట్టేలు, ఆబోతులందున్న వీర్యమును ఈ పురుషుని యందు ప్రవేశపెట్టుము. అతని అధీనము చేయుము.

ఐదవ సూక్తము - 5

వినియోగము :-

స్త్రీ వద్దకు పోవునపుడు ఆమెను, ఆమె పరిజనులను నిద్రింప చేయుటకు ఈ సూక్తముచే జలపూర్ణ పాత్రను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి ఆ నీటిని పడక గదిలో చల్లునది. మిగిలిన వానిని లోపలి ద్వారమునకు చేర్చవలెను. దిగంబరుడై దీనిచే రాలును అభిమంత్రించునది. ఇంటి ఉత్తర హద్దు, స్త్రీ యొక్క మంచపు కుడికాళ్ళను, త్రాతిని అభిమంత్రించునది.

1. సూర్యుడు వేల కిరణముల వాడు. వర్షము కలిగించువాడు. కోరికలు తీర్చువాడు. ఆకసమున అవతరించినాడు. అతడు శత్రుదమనుడు. అతని ప్రభావమున ఇచటి జనులను నిద్రావశులను చేయుచున్నాము.

2. భూమి మీద గాలి అతిగా వీచకుండును గాక. ఈ ప్రదేశమును అన్యులు చూడకుందురు గాక. స్త్రీలందరు నిద్రింతురు గాక. ఇంద్రసఖుడగు వాయుదేవత కుక్కలను కూడ నిద్రింప చేయును గాక.

(ఇవి నిద్రా భంగము కలుగకుండు ఏర్పాట్లు - గాలి దుమారము, ఇతరులు లేపుట, కుక్కలు మొరుగుట ఇవి జరుగ రాదని.)

3. మంచముల మీద పడుకున్న మదవతులను, అంగణమున శయనించిన అతివలను, పల్లకులు మోయు ప్రమదలను, పుణ్యగంధ పూబోడులను నిద్రింప చేయుచున్నాము.

4. జంగమములను నిద్రింప చేసినాను. వారి కన్నులను, ప్రాణములను వశపరచుకున్నాను. వీరి సర్వావయములను

అర్ధరాత్రి వశపరచుకున్నాను.

(ఇది శస్త్ర చికిత్సకు ముందు ప్రస్తుతము ఇచ్చుచున్న మత్తు మందు - ఎనస్తేసియా వంటిదేమో! ANAESTHESIA.)

5. నిలిచిన వారిని, సంచరించు వారిని, కూర్చున్న వారిని, చూచుచున్న వారిని, ఇతరులను చూడలేని హర్మ్యమువలె చూడకుండ చేయుచున్నాను.

6. తల్లి నిద్రించును గాక. తండ్రి నిద్రించును గాక. కుక్క నిద్రించును గాక. గృహయజమాని నిద్రించును గాక. జ్ఞాతులు నిద్రించును గాక. ఇంటిని కాపలా కాయువారు నిద్రింతురు గాక.

(వశపరచు కొనదలచిన స్త్రీ సంబంధీకులు.)

7. స్వప్నాధి దేవతా! పడకల మీద ఉన్న వారలనందరను సూర్యోదయము వరకు నిద్రలో ముంచుము. అప్పుడు నేను సుఖముగ, ఆనందముగ ఇంద్రుని వలె తెల్లవారు వరకు భోగింతును గాక.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 6

వినియోగము :-

1, 2 సూక్తములందు 'కంద' విష చికిత్స చెప్పబడినది.

ఈ సూక్తములచే నీటిని అభిమంత్రించి విషద్రష్టునకు త్రాగించునది. అతని మీద చల్లునది. పోక చెట్టు ముక్కను నీటిలో వేసి, అభిమంత్రించి త్రాగించునది. చల్లునది. పాత జింక చర్మమును కాల్చి దానితో కాగిన నీటిని విషలిప్తుని మీద చల్లునది. కుండెడు నీటిని సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి స్నానము చేయించవలెను. విషలిప్త ఊర్ధ్వ ఫలములచే సక్తు మంథమును మథించి, అభిమంత్రించి త్రాగించవలెను. 'మదన' ఫలములను అభిమంత్రించి తినిపించునది. ఘృతము, పసుపును అభిమంత్రించి తినిపించునది.

1. తక్షకుడు సర్పజాతికి బ్రాహ్మనుడై పది పడగలు, పది ముఖములతో తొలుత పుట్టినాడు. అతడు తొలుత సోమపానము చేసినాడు. కందమూలములను విషరహితములను చేసినాడు.

2. ద్యావాపృథ్వులు వ్యాపించినంత వరకు, సప్త సముద్రములు వ్యాపించినంత వరకు గల కంద మూలముల విషమును తొలగించుటకు మంత్రములను తాలువులు మున్నగు వానిచే ఉచ్చరించుచున్నాము.

3. విషమా! మంచి రెక్కలు గల గరుత్మంతుడు తొలుత నిన్ను పీల్చివేసినాడు. అట్లు నిర్వీర్యమైన నీవు ఈ వ్యక్తి తెలివి తప్పించకుము. నీవు దూరిన ఈ వ్యక్తి యందలి విషము అన్నము వలె జీర్ణమగును గాక.

4. విషమా! నీ చేత బాణమును ఎక్కుపెట్టి విషమును ఇతని దేహమున కొట్టినావు. నేను నీ చేతిని, ఆ వింటిని పాక చెట్టు ముక్కతోను, మంత్రముతోను నిర్వీర్యము చేయుచున్నాను.

5. బాణపు విషమును తొలగించుచున్నాను. లేప్యములందు, విషపత్రములందు, వృక్షము లందు, వంగిన శృంగములందున్న విషములను నిర్మూలించుచున్నాను.

6. బాణమా! విషమున మునిగిన నీవు నిర్వీర్య వగుము. నీ విషము నిర్వీర్యమగును గాక. సారహీన వృక్షపు నీ ధనుస్సు పూర్తిగా నిర్వీర్యమగును గాక.

7. రంగరించిన విషమును, లేపన విషమును, దూరము నుండి విసరు విషమును, అన్నము నీటిలో కలిపిన విషమును నిరర్ధకము చేయుచున్నాను. విషము పుట్టించు పర్వతములనే నిర్వీర్యము చేయుచున్నాను.

8. విషము కొరకు కందమూలములను త్రవ్వువాడు నిర్వీర్యుడగును గాక. విషము నిర్వీర్యమగును గాక. విషము గల కందమూలముల పర్వతములు నిర్వీర్యములు అగును గాక.

రెండవ సూక్తము - 7

1. వారణావతి యందలి విషము విరుచు జలమిది. ఇది విషమును హరించును గాక. ఈ జలము అమృత తుల్యము. అది విషమును విరుచును గాక.

2. తూర్పునందలి విషము నీరసించును గాక. ఉత్తర దిక్కు విషము నీరసించును గాక. భూమి మీది విషము నీరసించును గాక. సకల దిశలందలి విషము నీరసించును గాక.

3. విషమా! మోసగించి తినిపించినది, జీర్ణశక్తి పెంపునకని తిన్నది, బాధలు కలిగించునది ఆకలికి తాళలేక తిన్నవారలను మూర్ఛిల్ల చేయకుము.

4. మూర్ఛ కలిగించు ఔషధమా! నీవు దేహమున చేర్చిన విషమును - బాణముతో వలె బయటికి లాగుచున్నాను. గుప్తచరుల వలె చాటుగా అవయవములందు వ్యాపించిన నిన్ను మంత్ర ప్రభావమున బయటికి గెంటుచున్నాము.

5. జనసమూహము వలె కూడిన విషమును మా వాక్ ప్రభావమున తొలగించుచున్నాము. త్రవ్వగా లభించునట్టి కందమూలమా! నీవు నీ చోటనే నిలువుము. వ్యాపించకుము. వ్యక్తులను మోహింప చేయకుము.

6. విషపువేరా! పావనము చేయు సమ్మార్జన తృణము నిచ్చి మహర్షులు నిన్ను ఖరీదు చేసినారు. దుష్ట మృగముల చర్మములకు నీవు అమ్ముడు పోయినావు. అమ్ముడు పోయిన నీవు వెళ్ళి పొమ్ము. ఇచట నిలువకుము. వ్యక్తులను మోహింప చేయకుము.

7. మానవులారా! మీకు వ్యతిరేకులైన శత్రువులు చేసిన యోగాదులు ఈ దేశమున మీ పుత్ర, పౌత్రులను దెబ్బ తీయకుండును గాక. ఈ చికిత్సను రక్షించు కొమ్మని మీ ముందు ఉంచుచున్నాను.

మూడవ సూక్తము - 8

వినియోగము :-

రాజ్యాభిషేకమున శాంత్యుదక కలశమును మరియు పూర్ణ కుంభమును ఈ సూక్త జపము చేయుచు అభిషేకము చేయవలెను. సంపాతిత స్థాలీపాక ప్రాశనము చేయించవలెను. అభిమంత్రిత అశ్వముపై అపరాజిత దిశవైపు నడిపించునది. రాజసూయమున ఆసనముపై కూర్చుండునపుడు - రాజ్యాభిషేకమున ఈ సూక్తము చదువునది.

1. తాను సమృద్ధుడై ప్రజలకు సమృద్ధి కలిగించు వాడు "భూతానామధిపతిర్భభూవ" ప్రజలకు ప్రభువు అగుచున్నాడు. ధర్మాధర్మ విభజన చేసి దుష్టులను శిక్షించి, శిష్టులను రక్షించువాడు రాజసూయము చేయుచున్నాడు. రాజసూయము వలన రాజునకు రాజ్యము చేయు అనుమతి లభించుచున్నది.

2. రాజా! సింహాసనాదులు అధిష్టించుము. కాదనకుము. ఉగ్రుడవు, శత్రుహంతవు ఆగుము. రమ్ము సింహాసనము అధిష్టించుము. మిత్రులను వర్ధిల్ల చేయుము. దేవతలు నిన్ను అనుగ్రహింతురు గాక.

3. రాజు సింహాసనము ఎక్కినంత ప్రజలు అతనిని సేవింతురు గాక. రాజు అయిన తేజస్సు చే అతడు పరిపాలనా తత్పరుడు అగును గాక. ఆ తేజస్సుతోనే అతడు శత్రుహంత అగును గాక. అట్టి నామాంకితుడగు రాజు శత్రు, మిత్ర, స్త్రీల విషయమున వివిధముగ వ్యవహరించును గాక. అతడు అమృతత్వము ప్రాప్తించు యుద్ధ యజ్ఞాదులు చేయును గాక.

4. రాజా! వ్యాఘ్ర చర్మముపై ఆసీనుడవై అజేయుడవై దశ దిశలను జయించుము. ప్రజా నిన్ను రాజుగా వాంచించును గాక. నీ రాజ్యమున అనావృష్టి కలుగకుండును గాక.

5. తమ సారవంత రసముచే ప్రజలను ఆనందపరచునట్టి దివి యందలి, అంతరిక్షము నందలి, భూమి యందలి జలముచే నిన్ను అభిషేకించుచున్నాను.

6. సారవంతమగు దివ్యజలము తమ వర్చస్సుచే నిన్ను అభిషిక్తుని చేయును గాక. సవితా దేవత నిన్ను మిత్రులను వర్ధిల్లచేయు వానిని చేయును గాక.

7. నదులు సముద్రుని ప్రసన్నుని చేయు రీతి పూర్వోక్త జలము ఈ రాజును వ్యాఘ్రమంతటి పరాక్రమశాలిని, తల్లివలె ప్రసన్నులను చేయువానిని, సింహము వంటి సౌభాగ్య ప్రదుని చేయును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 9

వినియోగము :-

ఉపనయనము తరువాత ఆయుష్కామి బాలకునకు అంజన మణిని ఈ సూక్తముచే సంపాతిత అభిమంత్రణము చేసి కట్టునది. ఐరావతీ నామ మహాశాంతి యందును ఈ సూక్తము వినియోగము.

1. అంజనమణీ! నీవు పర్వతపు నేత్రమవు. ప్రాణులను కాపాడుటకు విచ్చేయుము. మేము రోగ రహితులమై చిరంజీవుల మగుటకు విశ్వేదేవతలు నిన్ను మాకు ప్రసాదించినారు.

2. నీవు నరులను రక్షించుదానవు. గోవులను రక్షించుదానవు. ఆడ, మగ గుర్రములను రక్షించుటకై ఏర్పడినావు.

3. అంజనమా! నీవు రాక్షస పిశాచాదులు కలిగించు బాధలను నివారించుదానవు. స్వర్గము నందలి అమృతమును ఎరింగిన దానవు. ప్రాణుల అనిష్టములను హరించుదానవు. రోగహారి భేషజమవు.

4. నీవు ఎవని సర్వాంగములందు సర్వ సంధులందు ప్రవేశించుచున్నావో వాని వ్యాధులను ప్రచండ వాయువు మేఘమును వలె అదృశ్యము చేయుచున్నావు.

5. అంజనమా! నిన్ను ధరించిన వానికి పరుల శాపము తాకదు. ఇతరుల అభిచార, కృత్యాదులు అంటవు. దుఃఖములు, విఘ్నములు కలుగవు.

6. అంజనమా! అపన్మంత్రముల వలన కలుగు దుఃఖముల నుండి, దుస్స్వప్నముల దుఃఖము నుండి, జన్మాంతర పాపముల దుఃఖముల నుండి, ఇతర పాపముల దుఃఖము నుండి, దూషితమన దుఃఖము నుండి, భ్రష్టుకంటి

చూపునుండి నన్ను రక్షించుము.

7. అంజనమా! నేను నీ మహత్తును తెలిసికొన్నాను. సత్యముగా చెప్పుచున్నాను. న అనృతమ్. నేను దాసుడనై గోవులను, అశ్వములను, సకల ప్రాణులను సేవించుచున్నాను.

8. జ్వరము, సన్నిపాతము, సర్పవిషము ఈ మూడు అంజనమునకు దాసులు అగుచున్నవి. పర్వత రాజమగు త్రికకున్నామ పర్వతము అంజనమునకు తండ్రి అగుచున్నాడు.

9. హిమాలయము మీద ఉండి 'త్రికకుద్ పర్వతము మీది అంజనము స్త్రీ పురుష పిశాచములను నాశనము చేయగలది. అందువలన మా వ్యాధులను నిర్మూలించును గాక.

10. నిన్ను 'త్రైకకుద్' అనియు యాముని మనియు అనుచున్నారు. ఆ ఉభయ నామములు శుభప్రధములు అగుచున్నవి. అవి మమ్ము రక్షించును గాక.

ఐదవ సూక్తము - 10

వినియోగము :-

ఉపనయనానంతరము ఆయుష్కామునకు శంఖమణిని ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి కట్టునది. జలభయము కలిగినపుడు వారుణీ మహాశాంతియందు వినియోగము.

1. ఈ శంఖము వాయువు నుండి, అంతరిక్షము నుండి, జ్యోతిర్మండలము నుండి, సువర్ణము నుండి పుట్టినది. శత్రువులను కృశింప చేయు శంఖము మమ్ము పాపముల నుండి రక్షించును గాక.

2. శంఖమా! నీవు ప్రకాశమానములగు నక్షత్రాదుల ముందున్న సముద్రమున పుట్టిన దానవు. అట్టి జ్యోతిర్మయివగు నీ ప్రభావమున మేము రాక్షసులను హతమార్చి, పిశాచములను అణచి వేయుచున్నాము.

3. శంఖముచే అజ్ఞానమును దూరము చేయుచున్నాము. శంఖముచే అలక్ష్మిని దూరము చేయుచున్నాము. శంఖము హిరణ్యజాతము సకల రోగములకు భేషజము. అది మమ్ము పాపముల నుండి రక్షించును గాక.

4. శంఖము తొలుత శంఖమున పుట్టినది. తదుపరి సంద్రమున, నదినుండి తేబడిన హిరణ్య జాతము మాకు ఆయుష్పదము అగును గాక.

5. శంఖము సముద్రమున పుట్టిన మణి వంటిది. మేఘము నుండి పుట్టిన సూర్యుని వలె ప్రకాశించునది. శంఖ రూపమగు మణి మమ్ము అసురుల ఉపద్రవముల నుండి రక్షించును గాక.

6. శంఖమా! నీవు మెరిసిపోవు స్వర్ణాదులందు ప్రముఖుమవు. ఏలననగా నీవు అమృతమయ సోమము నుండి ఉద్భవించిన దానవు. యుద్ధమున రథములందు నీవు దర్శనమిత్తువు. ఆయుధ పేటికలందు ప్రకాశించు నీవు మమ్ము ఆయుష్మంతులను చేయుము.

7. దేవతలను రక్షించునట్టి శంఖము సువర్ణమున పుట్టి సంఖా రూపము దాల్చి నీటిలో ప్రాణి రూపమున ఉంటున్నది. అట్టి నిన్ను ఆయువు కొరకు. వర్చస్సు కొరకు, బలము కొరకు కట్టుచున్నాను. దీర్ఘాయుష్యము కొరకు, శత శరత్తుల కొరకు స్వర్ణసంబంధ మణి నిన్ను రక్షించును గాక.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 11

వినియోగము :-

ఈ సూక్తముచే అనడుత్సవమున నిరుప్త హవి అభిమర్శన, సంపాతన, దాత్రువాచనము చేయునది.

1. అనడ్వాన్ పృథివిని ధరించినది. ద్యులోకమును ధరించినది. విశాల అంతరిక్షమును ధరించినది. దిశలను ధరించినది. షడుర్విని ధరించినది. విశ్వమందు, భువనములందు ప్రవేశించినది.

వ్యాఖ్య - అనడ్వాన్ శకట వహన సమర్ధో వృషభః = బండిని లాగు ఎద్దు. ఎద్దు వలననే వ్యవసాయము జరుగుచున్నందున పృథ్విని పోషించినట్లైనది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులే దేవతలకు అందించు హవిస్సును అయినందున స్వర్గమును పోషించునట్లైనది. అంతరిక్షమున ధరించుట స్తుతి మాత్రము. వాహనములను చేర్చుట వలన దిశలను ధరించినట్లైనది.

1.స్వర్గము 2. భూమి 3. రాత్రి 4. పగలు 5. జలము 6. ఓషధులు షడుర్వి అగుచున్నది.

2. అనడ్వాన్ ఇంద్రుడు అగుచున్నాడు. పశువులందు ప్రత్యక్షమగుచున్నాడు. యజ్ఞము వలె పశువులను అవిచ్ఛిన్నముగా కొనసాగించుచున్నాడు. అతడే భూత భవిష్యద్వర్త మానములు అగుచున్నాడు. అతడే పదార్థములను ఉత్పత్తి చేయుచున్నాడు. ఇంద్రుని, అన్య దేవతల కర్మములను అనుష్టింపచేయుచున్నాడు.

3. అనడ్వాన్ - పూర్వోక్త రీతిగా మానవులకు ఇంద్రుడు అగుచున్నాడు. అతడు సూర్య రూపమున జగమును

తపింపచేయుచు ఆకాశమున సంచరించుచున్నాడు. ఈ విషయములను గ్రహించినవాడై మేము ఇచ్చిన వృషభమును పరిగ్రహించి, అతని మహాత్మ్యమును ఎరిగి ఉపయోగించిన వానికి మంచి సంతానము కలుగును. దేహాంతమున మరల ఈ లోకమునకు తిరిగి రాదు. అతడు సూర్యాది లోకములకు చేరుచున్నాడు.

4. అనడ్వాన్ యజ్ఞయాగాది ఫల రూపమగు అక్షయములను ఇచ్చుచున్నాడు. అంతకు ముందు అతనిని సోమరసము ప్రసన్నుని చేయుచున్నది. పర్జన్యుడు ధారా, మరుత్తులు నూపురము అగుచున్నారు. ఈ యగ్నమే దుగ్ధము, ఇచటి దక్షిణ అనడ్వాన్ యొక్క దోహ క్రియ అగుచున్నది.

5. ఈ అనడ్వాన్ కు స్వామి లేడు. యజ్ఞము లేదు. సేవకుడు లేడు. దాత లేడు. గ్రహీత లేడు. ఈ చతుష్పాత్తు విశ్వజిత్, విశ్వభ్రుత్, విశ్వకర్మా అగుచున్నాడు. అతడే మనకు సమస్త ధర్మములు ఉపదేశించువాడు అగుచున్నాడు.

6. దేని వలన దేవతలు తమ దేహములు వదలి అమృతత్వము పొంది స్వర్గమునకు చేరుచున్నారో ఆ అనడ్వానము వలననే సూర్య సంబంధ వ్రత, దీక్ష, తపసాదులు ఆచరించి పుణ్య లోకములకు చేరుచున్నాము.

7. అనడ్వాన్ ఇంద్రుడు అగుచున్నాడు. అగ్ని అగుచున్నాడు. ప్రజాపతి అగుచున్నాడు. పరమేష్టి అగుచున్నాడు. విరాట్ స్వరూపుడు అగుచున్నాడు.

విశ్వానరుడు స్వయముగా పుట్టినాడు. వైశ్వానరుడు స్వయముగా పుట్టినాడు. అనడ్వ స్వయముగా పుట్టినాడు. కావున అనడ్వ ప్రజాపథ్యాత్మకుడు అగుచున్నాడు.

8. అనడ్వాన్ మధ్య భాగమున వీపున ప్రజాపతి ప్రవేశించి బరువులు మోయుటకు తగినట్లు గట్టి పరచినాడు. అందుకు తగినట్లే ముందు, వెనుక భాగములు ఏర్పరచబడినవి.

9. అనడ్వాన్ కు సంబంధించిన ఏడు రకముల మేతలను ఎరిగిన వాడును, అతని యందున్న లోక, సముద్రాదులగు ఏడింటిని ఎరిగిన వాడును మంచి సంతానము పొంది స్వర్గలోకమునకు చేరుచున్నాడని సప్తర్షులు చెప్పుచున్నారు.

(విశ్వామిత్రో జమదగ్ని ర్భరద్వాజోథ గౌతమః |
అత్రిర్వసిష్ఠః కశ్యప ఇత్యేతే సప్త ఋషయః ||.)

10. ఈ అనడ్వాన్ తన నాలుగు కాళ్ళతో దారిద్ర్యమును పడవేసి త్రొక్కి పెట్టును. భూమిని మోకాళ్ళతో పెళ్ళగించును. శ్రమించి పనిచేయు రైతుకు అన్నము పెట్టుచున్నాడు.

11. వృషభమునందున్న ప్రజాపతికి సంబంధించిన యజ్ఞము ద్వాదశరాత్రమనియు అందు బ్రహ్మ ఉన్నాడనియు

ఎరింగిన వాడు అనడుత్సవము చేయు అధికారము కలవాడు అగుచున్నాడు. ఇది "అనడహోవ్రతమ్" అగుచున్నది.

12. వృషభపు ఫలములను సాయంత్రము పిండుచున్నాను. ఉదయము పిండుచున్నాను. మధ్యాహ్నము పిండుచున్నాను. నవ యజ్ఞము చేయువారి ఫలములను పితుకుచున్నాను. ఈ వృషభపు ఫలములు పొందువారికి అక్షయ ఫలములు కలుగుచున్నవి.

రెండవ సూక్తము - 12

వినియోగము :-

ఆయుధపు దెబ్బకు కలుగు రక్తప్రసరణమును కట్టించుటకు, విరిగిన ఎముకను అతికించుటకు లక్క నీటిని ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి ప్రాతః కాలమున గాయము మీద చల్లునది. ఘృత, దుగ్ధములను అభిమంత్రించి గాయపడిన వానికి త్రాగించునది. దానితోనే గాయమును శుభ్రపరచునది.

1. లక్కా! నీవు ఎర్రని దానవు. నీవు స్రవించు రక్తమును యథాస్థానమున నిలుపుదానవు. అరుంధతీ! ఈ రక్తమును వంటికి ఎక్కించుము.

(అరుంధతి అనగా అపరాజిత - నిరోధించునది.)

2. గాయపడిన వాడా! నీకు తగిలిన గాయము - గాయపు మంట - విరిగిన ఎముక, సమస్త దేవతల దీవనలున్న లక్క ప్రభావమున మానును, చల్లారును, అతుకును గాక.

3. నీ మూలుగు బాగుపడును గాక. విరిగిన ఎముక అతుకును గాక. ఊడిన కండ చేరును గాక.

4. మూలుగు నుంచి విడివడిన మూలుగు కలసి పోవును గాక. తెగిన చర్మము అతుకును గాక. ఎముక నుండి రాలు రక్తము మరల ఎముకలోనికి పోవును గాక.

5. ఓషధీ! లోమమును లోమముతోను, చర్మమును చర్మము తోను కలిపి వేయుము. ఎముక మీద రక్తమును కట్టించుము. విరిగిన ఇతర అవయవములను సరి చేయుము. అతనిని పని చేయగల సమర్థుని చేయుము.

6. చికిత్స జరిగిన వాడా! నీవు బాగైనావు. మంచము నుంచి లెమ్ము. నిలువుము. నడువుము. ఉరుకుము. మంచి చక్రములు, మంచి ఇరుసు, మంచి నాభి గల రథము తన పనిని సమర్థవంతముగా చేయునట్లు సదృఢ అవయవములు గల నీవు సమర్థుడవై కార్యములు నిర్వహించుము.

కత్తి తగిలిన గాయమును గాని, రాయి తగిలిన గాయమును గాని "ఋభూ!' రథపు భాగములను వలె అతికించి బాగుచేయుము.

(ఋభువు సుధన్వుని పుత్రుడు. ఋషి.)

మూడవ సూక్తము - 13

వినియోగము :-

1) ఉపనయనము తరువాత బాలుని ఆయుష్యము కొరకు ఈ సూక్తముచే అభిమర్సన, అభిమంత్రణ చేయునది. ఋషిచేత బాలుని అనుమంత్రింప చేయుటకు కూడా దీని వినియోగము.

2) లఘు గణము వినియోగమైన చోటనల్ల దీని వినియోగము.

3) యజ్ఞమున జబ్బు పడిన యజమాని చికిత్స యందు సహితము.

1. దేవతలారా!ధర్మ విషయమున ఈ వటువును లోపరహితుని చేయండి. జరిగిన లోపము నుండి ఉద్ధరించండి. తెలియక చేసిన పాపము నుండి ఇతనిని రక్షించండి. ఆయుర్భంగము నుండి కాపాడి శతాయుష్కుని చేయండి.

2. ఇవి రెండు వాయువులు. అవి సముద్ర పర్యంతము అటుపైన కూడ వీచును గాక. వాయువు వటువునాకు బలము కలుగునట్లు వీచును గాక. మరొక వాయువు వటువు పాపములు హరించుచు వీచును గాక.

(1. పశ్చా ద్వాంతం 2. పురోవాతం అని రెండు వాయువులు. ప్రాణము, అపానము అనియు రెండు వాయువులు.)

3. వాయువా! రమ్ము. వీచుము, ఓషధివై వీచుము. పాపములు తొలగించుచు వీచుము. నీవు సకల వ్యాదులకు భేషజమవు. దేవతలకు దూతవు అయి ఉన్నావు.

4. ఈ వటువును దేవతలు రక్షింతురు గాక. మరుద్గణములు రక్షించును గాక. విశ్వాభూతములు రక్షించును గాక. వారు ఇతనిని పాపరహితుని చేయుదురు గాక.

5. వటువా! నేను వాయువును. నీకు సుఖములు కలిగించుటకు, బాధలు హరించుటకు వచ్చినాను. నీకు బలము కలిగించుటకు వచ్చినాను. నీ లోని వ్యాధులను అణగ ద్రొక్కుటకు వచ్చినాను.

6. నా హస్తము భాగ్యవంతము. పరమ భాగ్యవంతము. నా చేత సమస్త ఓషధులు ఉన్నవి. నా స్పర్శ ఆనంద దాయకము అగుచున్నది.

7. పది అంగుళులు గల రెండు చేతులు వాక్కు నుండి వెలువడు శబ్దమున కన్న మున్ను కదలుచున్నవి. ఈ హస్తములు ఆరోగ్య ప్రదములు. వటువా! అట్టి చేతులలో నిన్ను త్రాకుచున్నాను.

నాలుగవ సూక్తము - 14

వినియోగము :-

1) ఈ సూక్తముచే "అజౌదనసవము" న హవిని అభిమర్శనాదులు చేయునది.

2) క్రమధ్వమ్ అగ్నినా, మొదలు మూడు మంత్రములు అన్ని సవయజ్ఞములందు చదువునవి.

3) 'అగ్నే ప్రేహి' అను ఋక్కుచే అన్ని సవ యజ్ఞములందు ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

4) 'అజం అనజ్మి' అను మంత్రముచే అజౌదన సవమున కుశల మీద పెట్టిన పశు సంబంధ హవిని ఘ్రుతముచే శుద్ధి చేయునది.

5) 7,8 ఋక్కులచే సవ యజ్ఞమున పశువు అవయవములను అయిదు భాగములు వేసి దిశలందు స్థాపించునది.

6) 9వ మంత్రముచే తల, కాళ్ళు మున్నగు వానిని చర్మ సహితముగా ఆహుతి ఇచ్చునది.

7) వాజపేయమున యజమాని యూపము మీద మూడవ మంత్రమును జపించునది.

8) బ్రహ్మ వరుణ ప్రఘాస కర్మయందు అగ్ని ప్రణయమున 5వ ఋక్కును చదువుచు సాగవలెను సోమయాగమున ఉత్తరవేది ప్రణయమున కూడా ఈ మంత్రమును జపించునది.

1. మేక అగ్ని తాపమున ఉద్భవించినది. పుట్టగనే తొలుత అగ్నిని దర్శించినది. దాని నుండియే దేవతలు దేవత్వమును పొందినారు. దాని వలననే అజమేధముననే స్వర్గమునకు చేరుచున్నారు.

2. అగ్ని యజ్ఞము కొరకు ఆవిర్భవించినాడు. జనులారా! మీ చేతులతో యజ్ఞయాగాదులు చేయండి. దుఃఖ

రహితమగు స్వర్గమును చేరుకొనండి. అంతరిక్షపు పీఠము వంటి స్వర్గమునకు చేరి దేవతలతో కలసి పొండి.

3. నేను భూమి నుండి అంతరిక్షమునకు, అంతరిక్షము నుండి దుఃఖము ఎరుగని స్వర్గమునకు, స్వర్గమునుండి జ్యోతిర్మయ లోకమునకు ఆరోహించుచున్నాను.

(ఇది ఆరోహణ క్రమము. ఒక దానిని తప్పించి పై దానికి చేరుట జరుగదు.)

4. స్వర్గమును ఆపేక్షించువారు పుత్ర పశ్వాది అల్ప సుఖములను ఆపేక్షించరు. విశ్వాధారమగు యజ్ఞమును అర్థము చేసికొని ఆచరించు వారు ముల్లోకములను జయించుచున్నారు.

5. అగ్నిదేవా! నీవు దేవతలందు ప్రథముడవు. ముఖ్యుడవు. విచ్చేయుము. నీవు దేవతలకును, మానవులకును నేత్రమగుచున్నావు. యజ్ఞములు చేయు యజమానులు భ్రుగువులతో సమానులై యజ్ఞ ఫలములను అనుభవించుచున్నారు.

6. అజరూప హవిని పాలవంటి రసము గల నేతితో తడుపుచున్నాను. ఈ అజము దివ్యము పక్షి రూపమున యజమానిని స్వర్గమునకు చేర్చగలది. అట్టి అజ ప్రభావమున మేము పుణ్యలోకములకు చేరుచున్నాము. అచటి నుండి జ్యోతిర్లోకమునకు ఎక్కుచున్నాము.

7. పాచకా! ఇది అయిదు భాగముల ఒధానము. దీనిని నీ ఐదు వ్రేళ్ళచే ఐదు భాగములు చేయుము. వండిన మేక తలను తూర్పు దిక్కున పెట్టుము. ఒధనపు మరొక భాగమును, మేక కుడి భాగపు మాంసమును దక్షిణమున పెట్టుము.

8. పశ్చిమమున తొంటి మాంసమును, ఉత్తరమున ఉత్తర భాగ మాంసమును, ఊర్ధ్వ దిశన వెన్ను మాంసమును, అధో దిశన ఉదర మాంసమును, మధ్య దిశన మధ్య భాగ మాంసమును ఉంచుము.

9. వండిన మేకను విభజించి చర్మము, పాదములు, శిరస్సు సహితముగా కప్పి ఉంచుము. ఈ మేక కాళ్ళు మున్నగు సర్వావయవములు కలిగి సర్వాకారయై ఉన్నది. సర్వాంగ అజమా! నీవు భూమి నుండి స్వర్గము లక్ష్యముగ సాగుము. నాలుగు కాళ్ళతో నలుదిశలందు నిలువుము.

ఐదవ సూక్తము - 15

వినియోగము :-

1) వర్షము కొరకు ఈ సూక్తముచే మరుత్తులకు ఇతర దేవతలకు ఘ్రుత హోమము చేయునది. 'కాశ' 'దివిధువక్'

వేతసమను ఓషధులను ఒక పాత్రలో వేసి సంపాతన అభిమంత్రణము చేసి నీటిలో తలక్రిందుగా పెట్టి వాటిని అభిమంత్రిత కుక్కతలను నీటిలో పారవేయునది. మానవ కేశములు, పాత చెప్పులను వెదురు గడకు కట్టి పచ్చి కుండను అభిమంత్రిత జలముతో ప్రోక్షించి మూడు త్రాళ్ళ ఉట్టిలో పెట్టి నీళ్ళలో వదల వలెను.

2) ఉపతారకాద్భుత శాంతి యందు దీనిచే ఘృతాహుతులిచ్చునది.

3) చాతుర్మాస్యపు అన్వారంభణి యష్టియందు ఆరవ మంత్రముచే పర్జన్య చరుయాగమును అభిమంత్రణము చేయునది.

4) తోక చుక్కను చూచినపుడు పంచ పశుయాగపు ప్రాజాపత్య పురోడాశ స్థానమునపదకొండవ ఋక్కుచే ఆహుతులు ఇచ్చునది.

5) ప్రాజాపత్యాం ప్రజా పశ్వన్నకామస్య ప్రజాక్షయేచ.

1. తూర్పు మున్నగు దిశలందలి గాలితో కూడి మేఘములు ఉదయించును గాక. జలధరములు వాయు ప్రేరితములై ఏకత్రితమగును గాక. అవి వృషభము వలె గర్జించుచు, వాయు ప్రేరితములై **"పృథివీం తర్పయంతు"** భూమికి తృప్తి కలిగించును గాక.

2. చక్కని దానములు చేయు మరుత్తులు వర్ష దర్శనము కలుగ చేయుదురు గాక. వాననీరు విత్తిన గింజలను చేరును గాక. వర్షధారలు పృథివిని పూజించును గాక. భూమియందు అనేక పంటలు పండును గాక.

3. మరుత్తులారా! మిమ్ము స్తుతించుచున్నాము. మీరు మాకు నీరు నిండిన మబ్బుల దర్శనము చేయించండి. జల ప్రవాహములు వేరువేరుగా ప్రవాహించును గాక. వర్ష ధారలు పృథివిని పూజించును గాక. భూమి మీద సమస్త సస్యములు ఫలించును గాక.

4. **పర్జన్య దేవా!** గర్జించు మరుత్తులు నిన్ను స్తుతించును గాక. వర్షము అనేక రూపములతో వర్షించును గాక. జల బిందువులు నేలను తడుపును గాక.

5. మరుత్తులారా! సముద్రమును వర్షజలముగా పైకి పంపండి. పూజా సాధనమగు జలయుక్త మేఘమును పైకి పంపించండి. మహా వృషభము వలె గర్జించు మేఘము నీటితో **"పృథివీం తర్పయన్తు"**

6. పర్జన్యా! నలువైపుల నినదించుము. మేఘములందు చేరి ఘోషించుము. నీటిని లాగి సముద్రమును పీడించుము. నీ ప్రేరణతో మేఘము జలపూర్ణమై రావలెను. ధారా సంపాతము కోరు సూర్యదేవత కిరణములు

సన్నగిల్లి అతడు అంతర్హితుడు అగును గాక.

7. మానవులారా! మంచి దానముల మరుత్తులు మిమ్ము సంతృప్తులను చేయుదురు గాక. కొండచిలువ అంతటి ప్రవాహములు కలుగును గాక. వాయు ప్రేరిత మేఘము నేలమీద వానపడ వేయును గాక.

8. ఒక ప్రక్క మెరుపు మెరయును గాక. ఒక ప్రక్క మబ్బులను తెచ్చు గాలి వీచును గాక. వాయు ప్రేరిత మేఘము నేల వాలుటకు కూడును గాక.

9. మంచి దాతలగు మరుత్తులారా! మేఘ జలము, మెరుపు, జలధరము, వాననీరు, మహా జలప్రవాహము జగములకు తృప్తి కలిగించును గాక. వాయు ప్రేరిత మేఘము పృథివి పై వర్షము కలిగించును గాక.

10. మేఘ స్వరూపమగు వైద్యుతాగ్ని పెంపొందు పంటలకు అధిపతి అగుచున్నాడు. పుట్టి పెరుగు వానిని ఎరుగనట్టి అగ్ని మా ప్రాణులకు జీవనమును, స్వర్గమున అమృతము కలిగించు వర్షము కలిగించును గాక.

11. సూర్యుడు ప్రజాపతి. జలదాత. అతడు సముద్ర జలమును వర్షించుటకు ప్రేరణ కలిగించి సముద్రుని బాధించును గాక. మేఘము అశ్వము వంటి వేగవంతము. దాని వర్షించు శక్తి వర్ధిల్లును గాక. పర్జన్యా! ఉరుముచు, మెరయుచు వర్షాభ్రకముల సహితుడవై ప్రత్యక్షమగుము.

12. సూర్యుడు మాకు పితృసముడు. అతడు వర్షమును వంకరగా కురిపించును గాక. వర్షజలము ధ్వనించుచు నేల మీద ప్రవహించును గాక. తెల్లని కాళ్ళ కప్పలు పెద్దగా చప్పుడు చేయును గాక.

13. సంవత్సరమంతయు వ్రత నియమములు పాటించు బ్రాహ్మణుని వలె పర్జన్యుడు వర్షించును గాక. కప్పల బెకబెకలు ధ్వనించును గాక.

14. మండుకీ! శబ్దము చేయుము. తాదురీ! వానరాకను సూచించు ధ్వనులు చేయుము. వర్షమునకు సరస్సు నిండగా నాలుగు కాళ్ళతో ఆనందమున విహరింపుము.

15. ఖణ్వఖ, ఖైనుఖ, తాదురులారా! నిండు సరస్సులో చేరి వానరాకను ఘోషించండి. పోషించు మండుకములారా! మరుత్తులను వర్షించునట్లు చేయండి.

16. పర్జన్యా! సాగరము నుండి మహా మేఘమును తెమ్ము. నేల నాలుగు చెరగులను తడుపుము. గాలి మెరుపులతో కూడి వీచును గాక. యజ్ఞము బహుముఖమై వర్ధిల్లును గాక. పంటలు, దోష రహితములై ఫలించును గాక.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 16

వినియోగము :-

అభిచార కర్మమున శత్రువును ఏడిపించుట. ధూమకేతు ఉత్పాత శాంతికి వారుణ పశు ప్రయోగమున మూడవ ఋక్కు వినియోగము.

1. వరుణదేవుడు మహామహుడు. నియంత. అతడు సకల దుష్టశక్తులను దగ్గర నుండి వలె చూచును. అతడు చరాచరమగు సమస్త సృష్టి జ్ఞాత అగుచున్నాడు.

2. నిలుచునట్టి, చరించునట్టి, వంచించునట్టి, గుప్తచరుడగునట్టి, నికృష్టుడగునట్టి, ఉభయులు గుసగుసలాడునట్టి శత్రువులను మూడవవాడగు వరుణుడు తెలిసికొనుచున్నాడు. నిరోధించుచున్నాడు.

3. వరుణరాజు దుష్టులను శిక్షించువాడు అగుచున్నాడు. భూమి, విశాల అంతరిక్షము, సుదూర దేశము, ఉభయసాగరములు వరుణుని అధీనమున ఉన్నవి. అంతటి వరుణుడు చిన్నచిన్న నీటి గుంటలందును ఉన్నాడు.

4. వరుణుని దూతము భూమి మీద వేల చూపులతో సంచరించుచున్నారు. అందువలన నియమములను వ్యతిరేకించి కుమార్గములను అనుసరించువాడు వరుణ పాశబంధములను తప్పుకొనజాలరు.

5. వరుణ రాజు సమస్తము నెరిగినవాడు. అతడు ద్యావాపృథ్వుల మధ్య ఉన్నవారిని తనముందున్న వారిని కనురెప్పపాటులో చూడగలుగుచున్నాడు. దోషులను అతడు జూదరి పాచికను వలె విసరి వేయుచున్నాడు.

6. వరుణదేవా! పాపములను మూడుగా విభజించినావు. వాటిని శిక్షించుటకు ఏడేడు పాశముల వలలు సర్వత్ర పరచినావు. అవి అబద్ధమాడు వారిని చీల్చును గాక. సత్యవాదులను తాకకుండును గాక.

7. వరుణదేవా! నీవు, విచక్షణ గలవాడవు. నీ పాశముల వందలు. అవి అసత్య వాదిని విడువకుండును గాక. వానికి జలోదరము కలిగించి ఒరయందు కరవాలమును వలె అవనిని కదలక పట్టి ఉంచెదవు గాక.

8. సమాన రూపమున రోగము కలిగించు వరుణపాశము "సమామ్యము" అనబడును. అనేక వ్యాధులది 'వ్యామ్యము' అనబడును. దేశమందలి వరుణపాశము "సందేశ్యము" విదేశమందలిది 'విదేశ్య'మగును. దేవతల మీద ప్రభావము చూపునది 'దైవము' మనిషి మీద ప్రభావము చూపునది 'మానుషము' అగును.

9. శత్రువు పేరు గోత్రము, తల్లి పేరు చెప్పి 'నిన్ను పూర్వ రుక్కున చెప్పిన సర్వ పాశములచే కట్టుచున్నాను. నిన్ను ఆ పాశములన్నింటి ఆధీనము చేయుచున్నాను'

అని అనవలెను.

రెండవ సూక్తము - 17

వినియోగము :-

స్త్రీ, శూద్ర, కపాలాదుల అభిచార దోష నివారణార్ధము దర్భాపమార్గసహదేవాది ఓషధులను శాంత్యుదాక కలశమున వేసి 1-3 సూక్తములు చదివి అభిమంత్రించునది.

ఈ మూడు సూక్తములు కృత్యా ప్రతిహరణమున వినియోగమగును.

1. సహదేవినామక ఓషధీ! నీవు భేషజములకు అధిపతివి. మా మీద ప్రయోగించిన అభిచార దోషనివారణార్ధము నిన్ను తాకుచున్నాను. నిన్ను అపరిమిత శక్తివంతను, ఓషధుల స్వామినిని చేయుచున్నాను.

2. అభిచారమును వాస్తవముగ నివారించు 'సత్యజిత్' ఇతరుల దుఃఖములను నష్టపరచు 'శపథయావని' అభిచారములను సహించు 'సహమాన్' మరల మరల వచ్చు వ్యాధులను నివారించి 'పునఃసర' వంటి ఇతర ఓషధులు అభిచార దోష నివారణార్ధము లభించుచున్నవి.

3. ఆక్రోశించి శపించు, మూర్ఛిల్లచేయు, రక్తము పీల్చుటకు బిడ్డలను పట్టుకోను పిశాచులు నా మీద అభిచారము చేయువాని పుత్రుని నమలి మ్రింగును గాక.

4. కృత్యా! నిన్ను పచ్చిమట్టి కుండలో అభిచారము చేయువారున్నారు. పొగ పారించి నీలలోహితుని చేయువారున్నారు. అపక్వమాంసమున ప్రవేశపెట్టువారున్నారు. అట్టి వారలనందరను హతమార్చుము.

5. దుస్స్వప్నమును, దుర్జీవితమును, రాక్షసులను, అభిచార మహాభీతిని, అలక్ష్మిని, దుష్ట వచనములను ఈ అభిచరితుని నుండి దూరము చేయుచున్నాను.

6. ఆకలి దప్పుల చావులను, గోహీన, సంతానహీనతలను 'అపామార్గ' మను దానిచే నష్టపరచుచున్నాము.

7. అపామార్గమా! దప్పికచావు, ఆకలిచావు, జూదమున ఓటమి వీటిని నీ వలన తొలగించుచున్నాము.

8. ఓషధులన్నియు అపామార్గపు వశవర్తినులు అయి ఉన్నవి. అభిచారగ్రస్తా! కృత్యాదుల ద్వారా నీలో ప్రవేశించిన వ్యాధులను 'అపామార్గము' చే తొలగించుచున్నాను. నీవు ఆరోగ్యముగా చిరంజీవివి అగుము.

మూడవ సూక్తము - 18

1. జ్యోతి సూర్యుని తోనే ఉండును. రాత్రింబవళ్ళు ఒకే తీరువి అగుచున్నవి. అంతసత్యముగ అభిచారితుని రక్షించు కర్మచేయుచున్నాడు. కృత్యాదులు శక్తిహీనులు అగుదురు గాక.

2. దేవతలారా! పీడించుటకని కృత్యను ఇంటిలో పాతుటకు వచ్చిన వానిని ఆ కృత్యయే ఎదురు తిరిగి దూడ తల్లి చన్నును పట్టినట్లు వదలక పట్టును గాక. విడువకుండును గాక.

3. అనుకూలముగా ఉండి ఇంట కృత్యను పాతుటకు వచ్చువాణి శక్తులు ఉడుగును గాక. అతని మంత్రములే వ్యతిరేకములై అతనిని నిరంతరము రాళ్ళతో కొట్టును గాక.

4. వేల స్థానములందుండు సహదేవీ ఓషధీ! నెవెఉ మా శత్రువుల తలలు గొరిగి, మెదలు నరుకుము శత్రువునకు అనుకూలమగు కృత్యను వ్యతిరేకము చేయుము. దానిని మాకు హితము గూర్చు కృత్యతో కలిపి శత్రువు మీదికి త్రిప్పి పంపుము.

5. విత్తులు నాటుచోట పాతిన క్రుత్యను, ఆవుల మధ్యపాతిన క్రుత్యను, గాలి వీచుచోట చేర్చిన కృత్యను, కాలిబాట మీద పాతిన కృత్యను సహదేవీ ఓషధి ప్రభావమున నిర్వీర్యము చేయుచున్నాను.

6. కృత్యను ప్రయోగించి మా కాలికి, వేలుకు నష్టము కలిగించువాడు శక్తిహీనుడు అగును గాక. అతని ప్రయోగము మాకు శుభములు కలిగించును గాక. అది ప్రయోగించు వానిపై ఎదురు తిరిగి వానిని ధ్వంసము చేయును గాక.

7. అపామార్గ ఓషధి మమ్ము వంశ పారంపరిక వ్యాధుల నుండి విముక్తులను చేయును గాక. శత్రువు కల్పించు బాధలను తొలగించుము గాక. పిశాచములను దూరము చేయును గాక. దారిద్ర్యమును కట్టికట్టి విసిరి వేయును గాక.

8. అపామార్గమా! నీవు యక్ష, రాక్షస, పిశాచాదులను దూరము చేయుము. అలక్ష్మి కారక దేవతలను మా దరికి చేరనీయకుము.

నాలుగవ సూక్తము - 19

1. సహదేవీ లేక అపామార్గమా! నీవు శత్రువును త్రుంచుదానవు. స్వాభావిక శత్రువును కూడ పరిమార్చ గల దానవు.. కృత్యను ప్రయోగించు వాని పుత్ర పౌత్రులను గడ్డిని నరికినట్లు నరుకుము.

2. బ్రాహ్మణుడు - నృషద పుత్రుడగు కణ్వుడు నిన్ను కనుగొన్నాడు. నీవు యజమానిని సేనవలె రక్షించుచున్నావు. నీవు ఉన్న చోట అభిచారాదుల భయము నిలువ జాలదు.

3. గ్రహములందు సూర్యుడు ప్రముఖుడు అయినట్లు నీవు ఓషధులలో ప్రముఖవు. నీవు దుర్బలులలను రక్షించుచున్నావు. రాక్షసులను సంహరించుచున్నావు.

4. అపామార్గమా! దేవతలు తొలుత నీ సాయముననే అసురులను సంహరించినారు. కావున నీవు ఓషధులన్నింటికి అధిపతివి అయి ఉన్నావు.

5. అపారమార్గమా! నీ శాఖలు అపరిమితములు. అందువలన నీకు 'విభిన్దతీ' అను పేరు కలిగినది. నీ తండ్రి విభిన్దనుడు. కావున మమ్ము క్షీణింపచేయ దలచిన వానిని విదీర్ణుని చేయుము.

(దుఃసహేత్యాహ విభిన్నన్నితి శాయణః.)

6. ఓషధీ! ప్రకాశవంతమగు నీ తేజము ఎచ్చట ప్రకాశించుని ఆ భూమియందు పాతిన కృత్య శక్తిహీన అగుచున్నది. శక్తిహీన కృత్య ప్రయోగించు వానివైపు మరలి శక్తివంతమై వానిని ధ్వంసము చేయును గాక.

7. అపారమార్గమా! నీవు ప్రతీచీన ఫలవుగా పుట్టినావు. కావున శత్రువు చేసిన ప్రయోగములన్నింటిని విఫలము చేయుము. శత్రువు సాధనములను శక్తి హీనులను చేయుము.

8. శతసాధనములతో రక్షించుకొనుము. సహస్ర సాధనములచే మమ్ము కృత్యాది దోషముల నుండి రక్షింపుము. లతారూప ఓషధులకు అధిపతీ! ఇంద్రుడు తన ప్రచండ తేజమును నాయందు ప్రవేశపెట్టును గాక.

ఐదవ సూక్తము - 20

వినియోగము :-

బ్రహ్మగ్రహాదుల వలన కలుగు భయ నివారణార్థము త్రిసంధ్యామణిని ఈ సూక్తముచే సంపాతన.అభిమంత్రణములు చేసి కట్టునది.

"తథా చాతన గణేపి ఏతత్ సూక్తమ్"

1. దేవతా స్వరూప సాధం పుష్ప ఓషధీ! నీ తాయత్తు కట్టుకున్నవాడు రానున్న భయమును, వర్తమాన భయమును, సుదూరము నందలి భయమును తెలియుచున్నాడు. పృథివి, అంతరిక్ష, స్వర్గ సాధకుడు అగుచున్నాడు.

2. దివ్యౌషధే! నిన్ను మణిగా ధరించినందున మూడు స్వర్గములు, మూడు భూములు, క్రింది, మీది సహితముగ ఆరు దిశలందున్న సమస్త ప్రాణులను చూడగలుగుచున్నాను.

(**"తిస్రో భూమిర్ధారయన్ త్రీంరుత్ ద్యాన్"** మూడు భూములను, మూడు స్వర్గములను ధరించి అని ఋగ్వేదము. **"త్రయోవా ఇమే త్రివృతోలోకాః"** పృథివ్యాధి ముల్లోకము త్రయాత్మకము అని ఐతరేయ బ్రాహ్మణము.)

3. ఓషధీ! నీవు దేవతవు. చక్కని రెక్కల గరుడుని కంటి పాపవు. అలసిన అతివ విశ్రాంతి తీసుకున్నట్లు దివి నుండి భువికి దిగి వచ్చినావు, మమ్ము రక్షించుటకని.

4. అంతటి ప్రభావము గల నిన్ను దానగుణ సంపన్నుడగు ఇంద్రుడు నా కుడిచేతికి అందించినాడు. అందువలన నేను సర్వము చూడగలుగుచున్నాను. శూద్రుని ఆర్యుని అందరను చూచుచున్నాను.

5. ఓషధీ! నీవు అనేక రూపములతో దర్శన మిమ్ము నీ రూపములను దాచకుము. నీవు వేల కనుల దానవు. చాటున తిరుగు రక్కసులను కనిపెట్టుము.

6. ఓషధీ! నిన్ను నేను ధరించినాను. రక్షస, రాక్షసినులను, పిశాచాదులను నాకు చూపించుము.

7. ఓషధీ! నీవు కశ్యపుని నేత్రమవు. శునకము, చతురక్షి దేవతకు నీవే నేత్రమవు. వీఘ్ర అంతరిక్షమున సూర్యుని వలె వెలుగొందుచున్న నీవు పిశాచములను దాచకుము.

(పిశాచములు రాత్రించరములు.)

8. నీ రక్షణలందు 'ఇకనేమి' 'ఇకనేమి' అని సంచరించు రాక్షసులను వశపరచుకున్నాను. నీ ప్రభావముననే ఆర్య, శూద్ర సహితముగా సర్వం పశ్యామి - సకలము చూచుచున్నాను.

9. ఓషధీ! అంతరిక్షమున తిరుగు పిశాచములను, స్వర్గమున సంచరించువానిని, భూమి తమ అధీనమందున్నదని భావించు పిశాచములను "దర్శయ" - చూపుము.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 21

వినియోగము :-

ఇది మొదలు పది సూక్తములు మృగార సూక్తములు అనబడును.

1) గోశాంతి, గోపుష్టి, ప్రజనన కర్మములందు ఉప్పు కలిపినా లేక ఉప్పులేని నీటిని ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి ఆవులకు త్రాగించునది.

2) గోపుష్టి కర్మయందు ఈ సూక్తముచే కొట్టమునకు వచ్చు ఆవుల ముందు నిలుచునది. దీనితోనే ఇంద్రునకు మూడు చరు ఆహుతులు ఇచ్చునది.

3) ఏడవ ఋక్కుచే అడవికి పోవు ఆవులను అభిమంత్రించునది. 7,8 ఋక్కులచే సంపాత, అభిమంత్రణలు చేసి జున్ను పాలు తినునది. సారూప్యమగు దూడగల ఆవు పల అన్నములో గుగ్గిలము, ఉప్పు, శకృత్పిండములను 'ప్రక్షిప్య' అగ్ని లో మూడు రాత్రులుంచి నాలుగవ నాడు ఈ మంత్రములతో భక్షించునది. ఈ రెండు మంత్రములచే అభిమంత్రించి గోవును దానము చేయునది. జలపూర్ణ పాత్రను అభిమంత్రించి కొట్టము నడుమ పెట్టునది.

4) సోమ యాగపు మధ్యాహ్న సవనమున దక్షిణ ఇచ్చు గోవుల ఎదురుగా యజమాని బంగారము చేతబట్టి లేచి నిలుచుండ వలెను.

1. గోవులు మా వైపు వచ్చును గాక. శుభములు కలిగించును గాక. గోష్ఠమున ఉండును గాక. పిల్లలు గల రంగురంగుల గోవులు యజమాని ఇంట వర్ధిల్లును గాక. అనేక ఉషస్సుల పర్యంతము ఇంద్రుని ఆహ్వానించుటకు గోవులు పాలిచ్చును గాక.

2. యజించు వారికి, స్తుతించు వారికి ఇంద్రుడు గోవులు కలుగు మార్గము ఉపదేశించును. ఉపదేశించి గోవులను ప్రధానము చేయును. ఇంద్రుడు వారి ధవములను గుంజుకొనడు. వారికి ధనసమృద్ధి కలిగించును.

యజ్వను, స్తోతను సూర్యదేవుడు దుఃఖమెరుగని స్వర్గమునకు చేర్చును.

3. అట్టి గోవులు నష్టపడకుండును గాక. దొంగలచే వధించబడకుండును గాక. శత్రువుల ఆయుధములు వానిని బాధించకుండును గాక. దేవతలను గోవులచే పూజించునట్టియు, గోదానములు చేయునట్టి యజమాని చిరకాలము

గోవులతో కూడి ఉండును గాక.

4. పరుగులు పెట్టి దుమ్ము లేపు వ్యాఘ్రాది మృగములు ఈ గోవుల వైపు రాకుండును గాక. గోవులు కసాయివాని దిక్కునకు పోకుండును గాక. వీని యజమాని నిర్భయముగా తిరుగగల భూములందు గోవులు స్వేచ్ఛగా విహరించును గాక.

5. "గావో భగో" - గోవులే సంపద యగుచున్నది. ఇంద్రుడు నాకు గోవులను ప్రసాదించును గాక. గోవులే సోమపు తొలి భోజనము అగుచున్నవి.

ఈ కనిపించు గోవులన్నియు ఇంద్రస్వరూపలు అగుచున్నవి. నా మనస్ఫూర్తిగా, హృదయ పూర్వకముగా గోవులను ఇంద్రునకు అర్పించ దలచుచున్నాను.

6. గోవులారా! మీరు కృశించిన వారికి బలము కలిగించండి. అపాంగుని, పూర్ణాంగుని చేయండి. అంబారావము చేయు గోవులారా! మా ఇంటిని శోభిల్లచేయండి. మీ పాడి ఉత్తమమైనదని జనులు చెప్పుకొను చున్నారు.

7. గోవులారా! మీరు సంతానవతులై వర్ధిల్లండి. పచ్చిక మైదానములందు గడ్డి మేయండి. అనాయాసముగా దిగగల జలాశయములందు నీరు త్రావండి. మిమ్ము దొంగలు దొంగిలించ కుందురు గాక. అడవి మృగములు మిమ్ము బాధించకుండును గాక. రుద్రుని ఆయుధము మీకు తాకకుండును గాక.

రెండవ సూక్తము - 22

వినియోగము :-

1) యుద్ధమున జయము కలుగుటకు ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతహోమ, సక్తుహోమ, ధనురింధన ఆధానము, బాణ సమిధనుంచుట, రాజునకు అభిమంత్రిత ధనుస్సును అందించుట మున్నగునవి చేయునది.

2) అభిషిక్తుడైన రాజును దీనిచే నిత్యము అభిమంత్రించునది. జలపూర్ణ పాత్ర యందలి నీరు చల్లునది.

3) క్రవ్యాచ్ఛమున కర్మమున దీనిచే వృషభమును అభిమంత్రించునది.

1. ఇంద్రదేవా! ఈ క్షత్రియ ప్రభువును వర్ధిల్లచేయుము. ఇతనిని శూర వీరుని చేయుము. ఇతని శత్రువులను బలహీన పరచుము. శత్రు రాజులను ఇతని వశమున ఉంచుము. నేను ఇతనిని లోకపాలుర వంటి వానిని చేయుచున్నాను.

2. ఇతనిని ప్రజలు భజింతురు గాక. ఇతడు గోవులు, అశ్వములు కలవాడు అగును గాక. ఇతని శత్రువునకు ఆవులు, గుర్రములు కలుగకుండును గాక. ఇతడు క్షత్రియులందరకు రాజేంద్రుడు అగును గాక. సకల శత్రువులు ఇతని వశవర్తులు అగుదురు గాక.

3. ఈ రాజు ధనపతి అగును గాక. ప్రజాపాలకుడు అగును గాక.

ఇంద్రా! ఈ రాజు నందు శత్రువులను ఓడించు తేజోబలములను చేర్చుము.

4. పాడియావు పాలిచ్చు రీతి ద్యావాపృథ్వులు ఈ రాజునకు సంపదలనిచ్చును గాక. ఇతడు ఇంద్రునకు, గోవులకు, పశువులకు, ఓషధులకు ప్రియ మిత్రుడు అగును గాక.

5. రాజా! నిన్ను పరమశక్తి వంతుడగు ఇంద్రునకు మిత్రునిగా చేయుచున్నాను. అతడు నిన్ను విజయుని చేయును. పరాజితుని చేయడు. ఇంద్రుడు నిన్ను శూరులందు వృషభసముని, రాజులందు వృషభుని వంటి వానిని, మనవులందు ఉత్తముని చేయుచున్నాడు.

6. రాజా! నీవు సర్వశ్రేష్ఠుడవు ఆగుము. నీకు ప్రతికూలురగు శత్రువులు అధములు అగుదురు గాక. ఇంద్రుని స్నేహము వలన నీవు వృషభుడవగుము. నీకు శత్రుసములగు వారి భోగ భాగ్యములు హరించుము.

7. రాజా! నీవు సింహ పరాక్రమశాలివి. ఆజ్ఞా మాత్రమున ప్రజను పాలింపుము. వ్యాఘ్రము వంటి వాడవై శత్రువులను పీడించుము. ఇంద్రసఖుడవగు నీవు శత్రుసములగు వారి భోగభాగ్యములు హరింపుము.

మూడవ సూక్తము - 23

వినియోగము :-

దీనితో ఏడు సూక్తములు బృహద్గణ పాఠములు. కావున శాంత్యుదకాదులందు వినియోగము. సర్వరోగి చికిత్స యందు కూడ నీవి వినియోగము.

1. ఎవడు ప్రథముడో, ఎవడు ప్రకృష్టజ్ఞానవంతుడో, ఎవనిని పాంచజనులు బహుధా యజింతురో అట్టి అగ్నిని నేను తెలియుచున్నాను. ఎవడు సమస్త ప్రాణులందు జఠరాగ్ని రూపమున నిలిచి ఉన్నాడో అట్టి అగ్నిని మమ్ము పాపముల నుండి విముక్తులను చేయుమని అర్థించుచున్నాము.

("పాంచజన్యస్య" అనుదానికి దేవ, పిత్రు, భూత, మనుష్య, బహ్మ యజ్ఞములు అయిదు, గంధర్వ, అప్సరస, దేవ,

అసుర, రాక్షసులను అయిదుగురు చేయు యజ్ఞములనియు అర్థము.)

2. జాతవేదాగ్నీ! నీవు ఎట్లు దేవతలకు హవిస్సులు చేర్చుచున్నావో, ఎట్లు యజ్ఞమును తెలిసి నిర్వహించుచున్నావో అట్లే మాకు దేవతల అనుగ్రహము కలిగించుము.

సనోముంచత్వంహసః = అట్టి నీవు మమ్ము పాపవిముక్తులను చేయుము.

3. అగ్ని సమస్త యజ్ఞఫలములు కలిగించుటకు హవి వహించువాడు. అగ్ని కర్మా కర్మము లెరిగిన వాడు. యజ్ఞవర్ధనుడు. ఘ్రుతాహుతి. రాక్షససంహారి. అట్టి అగ్నిని ఉపాసించుచున్నాను.

"సనోముంచత్వంహసః"

4. సుజాతం జాతవేదస మగ్నిం వైశ్వానరం విభుమ్ |
హవ్యవాహం వాహమహే సనోముంచత్వం హసః ||

5. ఎవని మాత్రి వలన ఋషులు జల సంపన్నులు అయినారో, ఎవని వలన అసురుల మాయలు ధ్వంసమైనవో ఏ అగ్ని వలన ఇంద్రుడు పణులను జయించినాడో

"సనోముంచత్వంహసః"

6. అగ్ని వలననే దేవతలకు అమృతత్వము కలిగినది. అగ్ని వలననే ఓషధులు మధుమతులు అయినవి. అగ్ని వలననే యజమానులు స్వర్గమునకు చేరుచున్నారు.

"సనోముంచత్వంహసః"

7. సమస్త లోకములు అగ్ని ఆజ్ఞయందు ప్రవర్తిల్లుచున్నవి. గ్రహ నక్షత్రాదులు అగ్ని వలననే ప్రకాశించుచున్నవి. ఉన్న, రానున్న ప్రాణులు అగ్ని అధీనమున ఉన్నవి. అట్టి అగ్నిని నేను యజించుచున్నాను.

"సనోముంచత్వంహసః"

నాలుగవ సూక్తము - 24

1. ఇంద్రుని మహత్వమును ఎరుంగుదుము. ఇంద్రుడు మాత్రమే మహత్తు కలవాడని ఎరుంగుదుము. వృత్రహంత

ఇంద్రుని స్తుతించు స్తుతులు మాకు గోచరించుచున్నవి. ఇంద్రుడు సత్కర్మలు చేయువాడు. అతడు యజమానుల ఆహ్వానములను ఉపేక్షించడు.

"సనో ముంచత్వం హసః"

2. ఇంద్రుడు ఉగ్రబాహుడు. మహా మహా శత్రుసేనలను భేదించగలడు. దానవుల బలములను విరుచువాడు. అతడు జలములను గెలిచినాడు. గోవులను గెలిచినాడు. "సనోముంచత్వంహసః"

3. ఇంద్రుడు వరప్రదుడు. స్వర్గమునిచ్చువాడు. ఇంద్రునకు అభిషవణ శిలలు సోమమును అందించుచున్నవి. ఇంద్రుని సోమ యాగమున సప్తహోతలు హర్షించుచున్నారు. **"సనోముంచత్వంహసః"**

4. ఇంద్రుని యాగమున వంధ్యగోవు, వృషభాము వధించబడును. స్వర్గము కలిగించు ఇంద్రుని కొరకు అవటమున యూసము స్థాపించబడును. ఇంద్రుని కొరకు నిర్మల రసవంత సోమము దశాపవిత్రము నుండి పడుచుండును. **"సనోముంచత్వంహసః"**

5. సోమయాజులు ఇంద్రుని అనుగ్రహము కోరుచున్నారు. గోవులు పోయిన వారు ఇంద్రునే పిలుచుచున్నారు. ఇంద్రుని యందే మంత్రములు నిలిచి ఉన్నవి. ఇంద్రుని యందే అసాధారణ బలము నిలిచి ఉన్నది. **"సనోముంచత్వంహసః"**

6. ఏ ఇంద్రుడు యజ్ఞములందు ప్రథముడుగా చెప్పబడుచున్నాడో, ఎవరి వీరి కృత్యములు ప్రధానముగా చెప్పబడుచున్నావో, ఎవడు వజ్రము పట్టి వృత్రాదులను వధించినాడో **"సనోముంచత్వంహసః"**

7. ఎవడు స్వతంత్రుడై యోధులను ఎదిరించుటకు యుద్ధములందు దూకుచున్నాడో, ఎవడు సృష్టి కార్యమునకు మిథునములను ఏర్పరచున్నాడో అట్టి ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాను. మరల మరల ఆహ్వానించుచున్నాను. **"సనోముంచత్వంహసః"**

ఐదవ సూక్తము - 25.

వినియోగము :-

1) తుఫాను వచ్చినపుడు ఈ సూక్తముచే శాంతి చేయునది.

2) ఇది వాయువు, సవితలను స్తుతించునది.

1. వాయువు జగదాధార భూతుడు సూర్యుడు సర్వప్రేరకుడు. వారి మహిమలను మేము ఎరుంగుదుము. సవితా, వాయువులారా! మీరు సర్వాత్మలందు చేరి ఉన్నారు. సర్వాత్మలను రక్షించుచున్నారు. మీరు విశ్వమును ధరించి ఉన్నారు. పోషించుచున్నారు. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

2. సవితా, వాయువుల మహత్కార్యములు భూలోక వాసులకు తెలియును. ఆ ఉభయ దేవతలే ఆకాశమునకు జలము చేర్చుచున్నారు. వారి వేగమును ఇతర దేవతలు అందుకొనజాలరు. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

3. చిత్రభానో! జనులు నిన్ను అర్చించుచున్నారు. నీవు ఉదయించినంత వారు తమ తమ పనులకు ఉపక్రమించున్నారు. వాయు, సూర్య దేవతలారా! మీరే సకల ప్రాణి జాలమును రక్షించుచున్నారు. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

4. సూర్య, వాయువులారా! మా దుష్కృత్యములను దూరము చేయండి. రాక్షసులను, కృత్యలను మానుండి తొలగించండి. మాకు అన్నము వలన కలుగు శక్తిని కలిగించండి. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

5. సవితా, వాయు దేవతలారా! మాకు ధనసమృద్ధి కలిగించండి. సుఖ శాంతులు ప్రసాదించండి. ఆరోగ్యమును, తేజస్సును మాయందు ప్రవేశపెట్టండి. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

6. సూర్య, వాయువులారా! మా రక్షణకు మాకు సద్బుద్ధి కలిగించండి. దీప్త వంతము, మాదకమగు సోమమును సేవించి ఆనందించండి. అనుభవించ దగిన మహా ధనమును మాకు ప్రసాదించండి. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

7. మా ప్రార్ధనలు సూర్య వాయులోకములకు చేరుచున్నవి. అట్టి సవితా వాయు దేవతలను స్తుతించుచున్నాము. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 26

వినియోగము :-

1) 23 - 29 సూక్తములు వ్యాధి చికిత్సకని చెప్పబడినది.

2) సోమ యాగమున ఈ సూక్తముచే ఔదుంబర్య ఘ్రుత హోమమున అనుమంత్రించునది.

1. చక్కని భోగములు కలిగి, సమాన మనస్కులగు ద్యావాపృథ్వులను స్తుతించుచున్నాము. మీ మహిమలను మేము ఎరింగి ఉన్నాము. మీకు అపరిమిత అధ్వరములు కలుగును గాక. మీరే దేవతలు, మానవుల సకల సంపదలకు కారకులు అగుచున్నారు. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

2. ద్యావాపృథ్వులారా! మీరు సకల ధనములందున్నారు. సకల ప్రాణులందున్నారు. ముత్యాలదండలో దారము వలె సమస్త జగములందున్నారు. మీరు సుగుణ సంయుక్తులు, సౌభాగ్య సంపన్నులు, సర్వ వ్యాపకులు. **"ద్యావాపృథివీ భవతం మే స్యోనే తేనో ముంచతమం హసః"** ద్యావాపృథ్వులు మాకు సుఖములు కలిగింతురు గాక. అవి మాకు పాపవిముక్తి కలిగించును గాక.

3. మీరు సంతాపాములు తీర్చువారు. స్వయముగ సంతాపరహితులు. గంభీరులు. పరిచ్ఛేద రహితులు. మహర్షులు నమస్కారములు అందుకొనువారు. మా రక్షణకు మిమ్ము ఆహ్వానించుచున్నాము. **"ద్యావాపృథివీ భవతం మే స్యోనే తేనో ముంచతమం హసః"**

4. మీరు అమృతము ధరించి ఉన్నారు. హవిస్సులను, నదులను ధరించి యున్నారు. మానవులను పోషించుచున్నారు.

"ద్యావాపృథివీ భవతం మే స్యోనే తేనో ముంచతమం హసః"

5. మీరు గోవులను పోషించుచున్నారు. వనస్పతులను పోషించుచున్నారు. మీ యందే అనంత విశ్వములు నిలిచి ఉన్నవి.

"ద్యావాపృథివీ భవతం మే స్యోనే తేనో ముంచతమం హసః"

6. మీరు అన్నము పెట్టి లోకములను పోషించుచున్నారు. నీరు పోసి లోకమును పోషించుచున్నారు. మీరు లేక ఏ కార్యమును జరుగకున్నది.

"ద్యావాపృథివీ భవతం మే స్యోనే తేనో ముంచతమం హసః"

7. మానవకృత, దైవకృత దోషముల వలన మరియు నెఉ చేసిన పాపముల వలనను దుఃఖములు నన్ను పీడించుచున్నవి. వానిని దూరము చేయుమని ద్యావాపృథ్వులను ప్రార్థించుచున్నాను. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

రెండవ సూక్తము -27

అన్య వినియోగము :-

1) బలము కోరువాడు ఈ సూక్తముచే మరుద్గణములకు శాంతి చేయునది.

2) ఏడవ ఋక్కుచే సాకమేధ పర్వమున గృహమేధ యాగమందు అనుమంత్రణ చేయునది.

1. నాకు మరుత్తుల మహత్తు తెలియును. వారు నన్ను తమ వానిగా భావింతురు గాక. వారు నాకు ప్రేమ, అన్నము, యుద్ధములందు బలము ఇచ్చెదరు గాక. కళ్ళెము వలె సేవనీయులైన మరుత్తులను నన్ను రక్షించుమని ఆహ్వానించుచున్నాను. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

2. మరుత్తులు వర్షధారలు కలిగించు మేఘములను అక్షయముగ అంతరిక్షమున నిలుపుచున్నారు. వారు ఆ వాన నీటి సారమును ఓషధులందు చేర్చుచున్నారు. అట్టి పృశ్నిమాతృక మరుత్తులను తొలుత కొలుచుచున్నాను. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

3. మరుత్తులారా! కవులు - క్రాంత దర్సనులు గోవులందు దుగ్ధములను, ఓషధులందు రసమును, అశ్వములందు వేగమును చేర్చిన సర్వ సమర్దులగు మీరు మాకు సుఖశాంతులు ప్రసాదించండి. **"తేనో ముంచత్వం హసః"**

4. మరుత్తులు సముద్ర జలమును ఆకసమున కంపుచున్నారు. తదుపరి జలమును భూమి మీదకు విడుచుచున్నారు. అట్లు జలములకు అధిపతులై మరుత్తులు సంచరించుచున్నారు. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

5. మరుత్తులు వర్షము వలన అన్నము కలిగించి నరులకు తృప్తి కలిగించుచున్నారు. పక్షులను మేదముచే తృప్తి చెందించుచున్నారు. వారు జలములకు అధిపతులై వర్షము కలిగించుచున్నారు. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

6. నాకు కలిగిన ఈ దుఃఖము దేవతలకు చేసిన అపరాధము వలన కలిగినను, మరుత్తులకు చేసిన అపరాధము వలన కలిగినను దానిని నివారించుటకు మరుత్తులు సమర్ధులు. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

7. మరుత్తులు ఉగ్రులు సేనలు గలవారు. బలమునందు ప్రసిద్దులు. యుద్ధములందు దుస్సహులు. అట్టి మరుత్తులను వేడుకొనుచున్నాను. తేప తేప ఆహ్వానించుచున్నాను. **"తేనో ముంచతమం హసః"**

మూడవ సూక్తము - 28

వినియోగము :-

సర్వ వ్యాధి భైషజ్య కర్మమందు ఏడు కాంపీల్య పుటములను సంపాతన అభిమంత్రణ చేసి ఆ జలమును రోగిపైన చల్లునది.

1. భవ, శర్వులారా! నేను మీ మహత్తును తెలిసినాను. మీ ఆజ్ఞమీదనే ఈ సమస్త లోకములు ప్రకాశించుచున్నవి. **"యావస్యేశాథే ద్విపదో యౌచతుష్పదస్తానో ముంచతమం హసః"** ద్విపాత్తులకు చతుష్పాత్తులకు ఈశానులగు మీరు మమ్ము పాప విముక్తులను చేయండి.

2. ఎవరు దగ్గరి, దూర దేశములను శాసించుచున్నారో, ఎవరు ధనుస్సులు ఎక్కుపెట్టి బాణములు విడుచుచున్నారో **"యావస్యేశాథే ద్విపదో యౌచతుష్పదస్తానో ముంచతమం హసః"**

3. సహస్రాక్షులు, వృత్రహంతలు, గోసంచార భూమి దూరమున ఉండునట్టి భవ, శర్వులను ఆహ్వానించుచు, స్తుతించుచున్నాను.

"యావస్యేశాథే ద్విపదో యౌచతుష్పదస్తానో ముంచతమం హసః"

4. భవ శర్వులారా! సృష్ట్యాదిన మీరే సకల ప్రాణులను సృష్టించినారు. వారిలో ప్రదీప్తమగు శత్రు లక్షణములను మీరే కల్పించినారు.

"యావస్యేశాథే ద్విపదో యౌచతుష్పదస్తానో ముంచతమం హసః"

5. ఎవరి మారణాయుధము వ్రేటును దేవతలు, మానవులు తప్పించుకొనజాలరో

"యావస్యేశాథే ద్విపదో యౌచతుష్పదస్తానో ముంచతమం హసః"

6. ఒక శత్రువు కృత్యాదులచే ఛేదించుచున్నాడు. మరొకడు రాక్షసులచే మా వంశమూలమును నష్ట పరచుచున్నాడు. ఉగ్రమగు మీ వజ్రము ఆ ఉభయ విధ శత్రువుల మీద పడును గాక.

"యావస్యేశాథే ద్విపదో యౌచతుష్పదస్తానో ముంచతమం హసః"

7. భవ, శర్వులారా! మీరు మా విషయమున పక్షపాతులాగుడు. మీ ఉగ్ర వజ్రమున శత్రువులను రక్షసులను సంహరించండి. మిమ్ము స్తుతించుచున్నాము. మరల మరల పిలుచుచున్నాము. **"తౌనౌ ముంచతమం హసః"**

(భవుడు సృష్టికర్త. శర్వుడు సంహారకర్త. ఇచట ఉభయులను ఒకేసారి నుతించుట విశేషము. లోక స్థితికి సృష్టి సంహారములు రెండును అవసరమగుచున్నవి. ఒక దానిని మరొకటి ఆశ్రయించి ఉన్నవి.)

నాలుగవ సూక్తము - 29

వినియోగము :- 23 - 29 వ్యాధి నివారక సూక్తములు.

1. మిత్రావరుణులారా! మీరు ఋతమును వర్ధిల్లచేయువారు. మేము మీ మహత్తును ఎరుంగుదుము. మీరు ద్రోహులను తొలగించుచున్నారు. సత్య వాదులను సంగ్రామమున రక్షించుచున్నారు. **"తౌనౌ ముంచతమం హసః"**

"ఋతస్య సత్యస్య ఉదకస్య, యజ్ఞస్యవావర్ధయితారౌ" అని సాయణాచార్యుడు. ఋతము సత్యము, జలము, యజ్ఞము అగుచున్నది.

2. ద్రోహులను తొలగించి సత్య వాదులను సంగ్రామమున రక్షించు మిత్రావరుణులారా! మీరు కర్మసాక్షులు. మీ రథము పీత వర్ణము. మీరు అభిషుత సోమమును అందుకొనువారు. **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

3. మిత్రావరుణులారా! అంగిరసుని, అగస్త్యుని, జమదగ్నిని, అత్రిని, కశ్యపుని, వసిష్టుని రక్షించునట్టి **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

4. మిత్రావరుణులారా! శ్యావాశ్వుని, వధ్రశ్వుని, పురుమీఢుని, అత్రిని, విమదుని, సప్తర్షులను రక్షించునట్టి **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

5. మిత్రావరుణులారా! భరద్వాజుని, గవిష్టరుని, విశ్వామిత్రుని, కుత్సుని, కక్షీవంతుని, కణ్వుని రక్షించునట్టి **"తౌనో ముంచతమం హసః"**

6. **యౌ మేధాతిథిమనథో యౌ త్రిశోకం మిత్రా వరుణా వుశనాం కావ్యం యౌ |**
యౌగోతమమవథః ప్రోతముద్గలం "తౌనో ముంచతమం హసః"

7. మిత్రావరుణుల రథము సత్యమార్గవర్తి. దాని పగ్గములు న్యాయమార్గవర్తినులు. అది - ఆ రథము దుర్మార్గులను శిక్షించుచున్నది. అట్టి రథము గల మిత్రావరుణులను స్తుతించుచున్నాను. మరల మరల ఆహ్వానించుచున్నాము. **"తానో ముంచతమం హసః"**

ఐదవ సూక్తము - 30

వినియోగము :-

1) జాతకర్మ యందు సంఖపుష్పి, గంధ పుష్పిలను నూరి ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి దానిని బంగారు ముక్కచే నాకించునది. శంఖనాభి, రావిని నూరి అభిమంత్రించి బంగారు తునకచే నాకించునది. తెలివి కొరకు శిశువును తల్లి వడిలో కూర్చుండపెట్టి ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి తాలువును సంపాతించునది. పెరుగు తేనె కలిపి దీనిచే అభిమంత్రించి శిశువునాకు నాకించునది.

2) ఉపనయనమున దండ ప్రదానానంతరము బాలునిచే ఈ సూక్తము చెప్పించునది.

3) ఆయుష్కామి శంఖపుష్పి, గంధపుష్పిని భక్షించి పుర్వోక్త పంచకర్మలు చేయునది.

4) ఉపనయనమున దీనిచే ఘ్రుతహోమము చేయునది.

5) "తథా అధ్యాయోత్సర్జని కర్మణి అనేనా సూక్తేన ఆజ్యం హుత్వారసేషు సంపాతాన్ ఆనయేత్"

1. నేను రుద్రులు, వసువులతో సంచరించుచున్నాను. ఆదిత్యులు విశ్వేదేవతలతో సంచరించుచున్నాను.

మిత్రావరుణులు, ఇంద్రాగ్నులు, అశ్వినులు నాయందు ఉన్నారు.

2. నేను ఈ సకల దృశ్యమాన ప్రపంచమునకు సామ్రాజ్ఞిని. నేనే ధనములను ఇచ్చుచున్నాను. యజ్ఞదేవతలందు ప్రథమను. అట్టి నన్ను దేవతలు అనేక స్థానములందు స్థాపించినరు. అందువలన దేవతలు చేసిన కార్యములన్నియు నన్ను గూర్చి చేసినట్లగుచున్నవి.

3. దేవతలు, మానవులు వినునట్లుగా ఈ మాట నేను చెప్పుచున్నాను :-

నేను కరుణించిన వానిని ఉగ్రుని చేయుచున్నాను. వేదవిదుని చేయుచున్నాను. ఋషిని, మేధావిని చేయుచున్నాను.

4. తినుట, చూచుట, ఊపిరి పీల్చుట, వినుట అన్నియు నా వలననే జర్గుచున్నవి. అంతర్యామినగు నన్ను తెలియని వారు నశించుచున్నారు. వినండి వినదగు మాట చెప్పుచున్నాను,

5. బ్రహ్మద్వేషులను వధించుటకు రుద్రుని చేతి ధనుస్సును నేనే ఎక్కుపెట్టించినాను. నేను స్తోతల పక్షమున యుద్ధములు చేయుదును. నేను ద్యావాపృథ్వులందు వ్యాపించి ఉన్నాను.

6. నేనే అభిషుత సోమమును, త్వష్టను, పూషను, భాగుని పోషించుచున్నాను. దేవతలకు హవిస్సులు అర్పించు యజమానులకు యజ్ఞఫల రూపమగు ధనమును నేనే ఇచ్చుచున్నాను.

7. ఈ సకల ప్రపంచ సృష్టికర్తను నేనే సృజించుచున్నాను. నా జన్మస్థానము సముద్ర మధ్యమున కలదు. నేనే తేజస్సును. సకలమును ప్రకాశింపచేయుచున్నాను. ఈ ద్యావాపృథ్వులను నా దేహముచే స్పృశించుచున్నాను.

8. వాయువు అన్యుల ప్రేరణ లేకనే వీచినట్లు అన్యుల సహాయము లేకుండ సకల భువనములందు నేనే ప్రవర్తిల్లుచున్నాను. నేను నా స్వమహిమ వలన ద్యావాపృథ్వులను మించినాను.

(సర్వజగత్క ల్పనాస్పదం సచ్చిత్సుఖాత్మకం పరం బ్రహ్మ స్వాత్మ త్వేన విదుషీ అభ్రుణాఖ్యస్య మహర్షే ర్దుహితా వాంగ్నామ్నీ బ్రహ్మవాదినీ స్వాత్మానం సర్వాత్మ భావేన తుష్టావ ఇతి సాయణాచార్యః.

సర్వజగత్కల్పనాస్పదుడును, సచ్చిత్సుఖాత్మకుడును అగు పరబ్రహ్మమును తానుగా భావించి విదుషీమణియు, అభ్రమహర్షి పుత్రియునగు 'వాక్' అను పేరుగల బ్రహ్మ వాదిని తనను సర్వాత్మగా భావించి స్తుతించినది.

నరుడు స్వశక్తిచే పరమాత్మ స్వరూపుడు కావచ్చునని. **"అహం బ్రహ్మోస్మి"** నేనే బ్రహ్మను అనగలడు.)

ఏడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 31

వినియోగము :-

1) 1 - 2 సూక్తములు తన మరియు శత్రుసేనల మధ్య నిలిచి చదువునది. భాంగ పాశములను, మౌంజపాశములను, పచ్చికుండను అభిమంత్రణ, సంపాతనములు చేసి శత్రుసేన సంచరించువైపు విసరివేయునది.

జయాపజయములు తెలిసికొనుటకు శరతృణములను రెండు సేనల నడుమ పెట్టి ఈ రెండు సూక్తములచే అభిమంత్రణ, సంపాతన చేసి అంగిరస అగ్నిలో కాల్చునది. పొగపోయిన వైపు పరాజయమని తెలియునది.

2) గ్రహయజ్ఞమున ఈ రెండు సూక్తములచే అంగారక హవి, ఘ్రుత సమిధా దానము, ఉపస్థానము చేయునది.

1. క్రోధాధిదేవత మన్యూ! నీవే సాధనముగ రథయుక్త శత్రువులను పీడించుచు, కేకలు పెట్టుచు, క్రోధభరితులై, ఆయుధములను పదను పెట్టుచు మా యోధులు మరుత్తుల వలె వేగావంతులు, అగ్ని వలె దుర్ధర్షులై శత్రుసేన మీదకు పోవుదురు గాక.

2. మన్యుదేవా! నీవు అగ్ని వలె మండి పడుము. శత్రుసేనను దహించుము. నీవే మా సేనాపతివి అగుదువు గాక. మేము నిన్ను సంగ్రామములకు ఆహ్వానింతుము గాక. మా శత్రువును వధించుము. వారి ధనము మాకు పంచి పెట్టుము. అట్లయినను బలప్రయోగమున శత్రువును నష్టపరచుము.

3. మన్యూ! నీవు ఉగ్రబలుడవు. నిన్ను అడ్డగించువారు లేరు. సర్వతంత్ర స్వతంత్రుడవగు నీవు సకల జనులను నీ అదుపునందు ఉంచుచున్నావు.

నీవు శత్రుసేనను సంహరింపుము. లెక్క చేయకుము. దునుమాడుము. సేనను తిప్పికొట్టుము.

4. మన్యూ! మేము స్తుతించుచున్నాము. అప్పుడు నీవు ఒక్కడవు అనేకులవలె శత్రుదమనుడవు అగుచున్నావు. మా జనులందు చేరుము. వారిని వీరులను, శూరులను చేయుము. అచ్ఛిన్న కాంతివంతా! నీ సాయమున మేము దీప్తివంతులమై సింహనాదములు చేయుచు విజయఘోష పెట్టుదుము గాక.

5. మన్యూ! నీవు విజయప్రదుడవు ఇంద్రుని వంటి వాడవు. ప్రాచీన ఉపాయములను ఉపదేశించువాడవు. కావున ఈ యుద్ధమున మమ్ము పాలించుము.

సహనశీలా! నీ నామమును మేము కీర్తించుచున్నాము. నీవు ఆవిర్భవించిన అమృతస్థానము మాకు తెలియును.

(క్రోధమునకు చావులేదు. కావున అది అమృతము.)

6. అపరాజితులు, వజ్రసములు, అకుంఠిత శక్తివంతులగు శత్రువులను తుడిచిపెట్టు మన్యూ! నీవు ప్రచండ బలవంతుడవగుము. సహభూతే! నీవు పురుహోతుడవు. మహా మహా ధనములు లభించు మహా మహా సంగ్రామములను గెలిచి మాతో పాలు పంచుకొనుము.

(క్రోధము సహభూతము - తనలో పుట్టినది. క్రోధము పురుహూతము - అనేక మందిచే పిలువబడునది. అందరు దానినే కదా పిలుతురు!.)

7. వరుణుడు, మన్యుడు తెచ్చిన ధనములను కలిపి మాకు ఇచ్చెదరు గాక. మా శత్రువు మనసులందు భయము చేరి పరాజితులు అగుదురు గాక. వారు తోక ముడిచి నక్కినక్కి బ్రతుకుదురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 32

1. వజ్రసాయక మన్యూ! నిన్ను అర్చించువాడు శక్తిమంతుడై నిరంతరము శత్రుంజయ కార్యములందు నిమగ్నుడు అగుచున్నాడు. నీవు బలమున పుట్టినవాడవు. అణచి పెట్టగల వాడవు. నీ సాయమున వీరులము, శూరులమై ఆర్య, దస్యు శత్రువులను అణచిపెట్ట గలుగుచున్నాము.

2. మన్యువే ఇంద్రుడు. సమస్త దేవతలు, హోత, వరుణుడు, జాతవేద అగుచున్నాడు. మానవులు మన్యునే స్తుతించుచున్నారు. మన్యువు మా సంతాపమును పంచుకొనును గాక - రక్షించును గాక.

3. మన్యూ! ప్రత్యక్షమగుము. నీవు మహా మహుడవు. తపన యందు పుట్టినవాడవు. తాప సహాయమున మా శత్రువులను వధించుము. నీవు అమిత్రహంతవు. వృత్రహంతవు. దస్యుహంతవు. సకల సంపదలను మాకు తెచ్చి ఇమ్ము.

(అమిత్రుడు స్నేహ రహితుడు. వృత్రుడు చుట్టుముట్టు వాడు. దస్యుడు క్షీణింప చేయువాడు. అట్టి పగతురు.)

4. మన్యువా! నీవు అపరాజితవు. స్వయంభవుడవు. క్రోధనుడవు. శత్రుదమనుడవు. సర్వసాక్షివి. సహనశీలుడవు. మానవులకు నియంతవు. త్రొక్కిపెట్ట గలాడవు. నీవు యుద్ధములందు మాలో బలమును చేర్చుము. బలము కలిగించుము.

5. శ్రేష్ఠ జ్ఞానవంత మన్యుదేవా! మహా మహివగు నిన్ను పూజించక నేను యుద్ధము నుండి తొలగి పోవుచున్నాను. నిన్ను సంతోషపరచు పనులు చేయక నీకు కోపము తెప్పించినాను. నా తనువు నందున్న నీవు నాకు బలము కలిగించుము.

6. మన్యుదేవా! నేను నిన్ను అర్చించువాడను. నీవు మా దరిచేరి, మాకు ప్రత్యక్షమై మా శత్రువు మీదకు దండెత్తుము. సహన శీలా! సంపూర్ణ ఫలప్రదాతా! బలసంపన్నా! మనమిద్దరము శత్రువులను వధింతము గాక. నన్ను బంధువు వలె రక్షించుము.

7. మన్యుదేవా! ప్రత్యక్షమగుము. మా కుడిప్రక్కన మంత్రిగా నిలువుము. అప్పుడు మేము శత్రు సమూహములను చావగొట్టెదము. నీకు మధుర రస సోమాహుతులు సమర్పించుచున్నాను. మనమిద్దరము ఇతరులెరుగకుండ

తొలుత సోమపానము చేయుదుము గాక.

మూడవ సూక్తము - 33

వినియోగము :-

1) బృహద్గణమున దీని పాఠమున్నందున శాంత్యుదకము మున్నగు వానిలో.

2) స్త్రీలకు పురుష ప్రేమ నివృత్తికిని పురుషులకు స్త్రీల రతి నివృత్తికిని ఇసుకను దీనిచే అభిమంత్రించి పురుష / స్త్రీ గృహమున చల్లుచు తిరుగునది. లేక ఇసుకను చేతపట్టి దీనిని జపించవలెను.

3) శవదహనానంతరము అటుచూడక బంధు సహితుడై దీనిని జపించునది. బ్రహ్మస్నానము తరువాత దీనిని జపించునది. ఇంటికి వచ్చి దీనిచే శ్యామ సమిధలను ఉంచునది.

1. అగ్నీ! నీవు, మా పాపములను పోగొట్టుము. మాకు ధనసమృద్ధి కలిగించుము. "**ఏడిపించు** పాపమును దూరము చేయుము" - "**అపనః శోశుచదఘమ్**".

2. అగ్నీ! నిన్ను సుక్షేత్రము, సన్మార్గము, సుసంపద కొరకు "**యజామహే**" "**అపనః శోశుచదఘమ్**"

3. అగ్నీ! నీ స్తోతలందు నేను నిన్ను అధికముగా స్తుతించువాడను. మా వారలందరును అభిజ్ఞులగుచున్నారు. "**అపనః శోశుచదఘమ్**".

4. అగ్నిదేవా! నిన్ను స్తుతించువారు సంతానవంతులు విద్వాంసులు అగుచున్నారు. మేము సహితము స్మతానవంతులము విద్వాంసులము అగుదుము గాక. "**అపనః శోశుచదఘమ్**".

5. అగ్ని యొక్క శక్తివంతములగు వెలుగు కిరణములు విశ్వమంతటను వ్యాపించుచున్నవి "**అపనః శోశుచదఘమ్**".

6. అగ్నీ! నీవు విశ్వతో ముఖుడవు. విశ్వవ్యాపివి "అపనః శోశుచదఘమ్".

7. విశ్వతో ముఖుడవగు అగ్నీ! నావ మీద సముద్రము వలె మమ్ము శత్రువుల నుండి దాటించుము. "అపనః శోశుచదఘమ్".

నాలుగవ సూక్తము - 34

వినియోగము :-

1) బ్రహ్మాస్యోదనసవము యొక్క నిరుప్తహవి అభిమర్శనాది కర్మలందు.

2) దీనిచే చెరువు చెలిమలు చేయునది. వాణిలో రసములు నింపి ఆండీకాది - 5వ ఋక్కు - మంత్రములందు చెప్పిన ద్రవ్యములు చేర్చునది.

1. ఈ ఓదనమునకు బ్రహ్మ - శీర్షము, బృహత్తు, పృష్ఠము, వామ దేవుడు - ఉదరము అగుచున్నారు. చందస్సులు రెక్కలు, సత్యము ముఖము అగుచున్నవి. ఇట్టి విశిష్ట తపము యజ్ఞములను మించుచున్నది.

2. అమృతమయులు పవిత్రులై, పవనము చేత పరిశుద్ధులై శుచివంతమగు లోకమునకు చేరుచున్నారు. అగ్ని అచట వారి కామేచ్ఛను కాల్చడు. ఆ స్వర్గమున వీరి భాగమునకు అనేకమంది యువతులు ఉన్నారు.

(స్వర్గమున స్త్రీ సంభోగమున్నదని ఇది తొలిసారి.)

3. విశిష్ట ఒధానము వండిన వానికి ఎన్నటికిని దారిద్ర్యము సంభవించదు. అతడు అమృతుడై యముని చేరును. అచట దేవ, గంధర్వులతో కలసి సోమపానము చేసి ఆనందించును.

4. విశిష్ట ఓదనము వండిన వాని ప్రాణములను యముడు హరించడు. అతడు భూలోకమున రథము మీద తిరుగును. అతడు పక్షి వలె ఎగురుచు స్వర్గమునకు చేరును.

5. ఇది యజ్ఞ సారథి యగుచున్నది. విశిష్ట ఓదనము వండిన వాడు స్వర్గమునకు చేరుచున్నాడు.

అండము వంటి కొలనున పుట్టిన కుముదమును, పద్మ, ఉత్పల కందములను, గిట్ట వంటి గుంటలో పుట్టిన వానిని కమలినులను సరస్సులో చేర్చవలెను.

ఏతస్త్వా ధారా ఉపయన్తు సర్వాః స్వర్గలోకే మధుమత్ |
పిన్వమానా ఉపత్వా తిష్ఠన్తు పుష్కరిణీః సమన్తాః ||

స్వర్గమున మధువు వంటి ఈ సమస్త ధారలు నిన్ను చేరును గాక. సర్వ కాలములందు నిండుగా ఉండు

పుష్కరిణులు నిన్ను చేరును గాక.

6. ఆ పుష్కరిణులు ఘ్రుతపూర్ణములు, మధు తటములు, క్షీర, ఉదకములతో పొంగి పొర్లునుగాక.

ఏతస్త్వా ధారా ఉపయన్తు సర్వాః స్వర్గలోకే మధుమత్ |
పిన్వమానా ఉపత్వా తిష్ఠన్తు పుష్కరిణీః సమన్తాః ||

7. పాలు నిండిన, నీరు పొంగిన నాలుగు కుంభములను నలుగ దిశలందు స్థాపించుచున్నాను.

ఏతాస్త్వా ధారా ఉపయున్తు సర్వాః స్వర్గలోకే మధుమత్ |
సిన్వమానా ఉపత్వా తిష్టన్తు పుష్కరిణీః సమన్తాః ||

8. ఈ విశిష్ట ఓదనమును బ్రాహ్మణులకు అర్పించుచున్నాను. అది ఈ లోకమును, స్వర్గమును జయించునట్టిది. ఇది స్వర్గమందలి స్వధచే ఎదిగినందున నా కొరకు అక్షయమగును గాక. ఇది నాకు విశ్వస్వరూపయగు కామధేనువు అగును గాక.

ఐదవ సూక్తము - 35

వినియోగము :-

1) హోమించని హవిస్పర్సము నందు

2) గోవునకు కవలదూడలు పుట్టినపుడు శాంతి కొరకు. ఈ సూక్తముచే గోవును అభ్యుక్షణ హోమము చేయునది.

1. సృష్ట్యాది యందు ఆవిర్భవించిన వాడు ప్రజాపతి. అతడు తపస్సు వలన బ్రహ్మ కొరకు ఓదనమును వండినాడు. అది లోకములు నిలుచుటకు నాభి వంటిది అయినది. అట్టి ఓదనము వలన మృత్యువును దాటుచున్నాను.

(అన్నము లేక కలుగు మృత్యువును అన్నము వలన జయించనగును. కడుపులోని బిడ్డకు నాభి మూలముననే ఆహారము అందుచున్నది. అన్నము లోకమునకు నాభి అగుచున్నది.)

2. ప్రాణులను సృష్టించువాడు ఓదనము వలన మృత్యువును దాటినాడు. దేవతలు తపించియు, శ్రమించియు ఓదనమును పొందినారు. పూర్వము బ్రహ్మ కొరకని ప్రజాపతి ఓదనమును వండినాడు.

"తేనౌదనేనాతి తరాణి మృత్యుమ్" - అట్టి ఓదనము వలన మృత్యువును దాటుచున్నాము.

3. ఏ ఓదనము సకల ప్రాణుల నియమమగు పృథివిని ధరించిఉన్నదో ఏది తన సారముచే అంతరిక్షమున వ్యాపించిఉన్నదో దేని మహిమ వలన ద్యులోకము స్తంభించి ఉన్నదో **"తేనౌదనేనాతి తరాణి మృత్యుమ్"**

4. దేని వలన ముప్పది దినముల మాసము పన్నెండు నెలల సంవత్సరము ఏర్పడినవో, రాత్రింబవళ్ళకు ఏది లభించుట లేదో **"తేనౌదనేనాతి తరాణి మృత్యుమ్"**

5. ఓదనము పరితపించు వారికి ప్రాణములు ఇచ్చుచున్నది. ఈ ఓదనము కొరకే సమస్త లోకములు వర్షము కురిపించుచున్నది. దీని వలననే సమస్త దిశలు ప్రకాశవంతములు అగుచున్నవి. **"తేనౌదనేనాతి తరాణి మృత్యుమ్"**

6. దేని పాకమున అమృతము సంభవించినదో, ఏది గాయత్రికి అధిపతియైనదో, దేనియందు విశ్వరూపలగు వేదములు నిక్షిప్తములై ఉన్నవో **"తేనౌదనేనాతి తరాణి మృత్యుమ్"**

7. ద్వేషించు శత్రువును పీడించుచున్నాను. దేవతలను బాధించు వారిని పీడించుచున్నాను. నా శత్రువులు నశింతురు గాక. అందులకే నేను విశ్వవిజేత అయిన బ్రాహ్మ ఓదనము వండు చున్నాను. శ్రద్ధాళువునైన నా మాటలు దేవతలు విందురు గాక.

ఎనిమిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 36

వినియోగము :-

చాతన గణమున 1 - 2 సూక్తముల పాఠము ఉన్నది. భూతగ్రహాదిఉచ్చాటన కర్మమున.

1. అగ్ని సత్యస్వరూపుడు. ఓజోవంతుడు. విశ్వానరుడు. వరదుడు. అట్టి అగ్ని మా మీద దోషారోహణ చేయునట్టి, మమ్ము హతమార్చ దలచినట్టి, వైర భావము గలట్టి శత్రువులను దహించును గాక.

2. బాధించక దెబ్బతీయదలచు, బాధించి దెబ్బతీయ దలచు ఉభయ శత్రువులను అగ్ని యొక్క కోరలందు పెట్టుచున్నాము.

3. ఎదుట తిరుగు వారు, క్రవ్యాదులు, ప్రతిపక్షులు, అమావాస్య అంధకారమున హతమార్చుటకు తిరుగు వారిని మా మంత్రబలమున దూరము చేయుచున్నాము.

4. పిశాచములను హతమార్చుచున్నాను. రాక్షసుల బలములను నష్టపరచుచున్నాను. నన్ను ద్వేషించు వారిని వధించుచున్నాను. నా యొక్క ఇష్టఫలప్రాప్తి సంకల్పము సఫలమగును గాక. సమృద్ధ మగును గాక.

5. పిశాచములు కాంతివంతములై నవ్వించును. సూర్యుని వలె వ్యాపించి బాధించును. నదులందు, పర్వతములందు తిరుగుచుండును. నేను వానికి దూరముగా ఉండి పశువంతుడను అగుదును గాక.

6. గోపాలురను పిశాచములకు, దొంగలకు, బంది పోట్లకు దూరముగా ఉందును. నేను ప్రవేశించిన గ్రామము నుండి పిశాచాదులు పారిపోవుచున్నవి.

7. నేను పిశాచములకు, దొంగలకు, బంది పోట్లకు దూరముగా ఉందును. నేను ప్రవేశించిన గ్రామము నుండి పిశాచాదులు పారిపోవుచున్నవి.

8. నా వద్ద ఉన్న ఉగ్రబలము ఏ గ్రామమున ప్రవేశించునో అచట పిశాచాదుల బాధలు ఉండవు. ఉన్ననూ అవి నశించును. ఆ గ్రామస్థులు పిశాచాదుల బాధ తెలియకుందురు.

9. నా మీద క్రోధించువారు ఏనుగునకు దోమ వంటి వారు. పురుగులు కాళ్ళక్రింద నలిగినట్లు వారిని నలిపివేయుచున్నాను.

10. పగ్గముతో పొగరుబోతు గుర్రమును కట్టిపెట్టినట్లు నా శత్రువులను నిర్రుతి కట్టి పెట్టును గాక. నామీద కోపించు శత్రువు నిర్రుతి పాశముల నుండి విముక్తుడు కాకుండును గాక. కట్టుబడి ఉండును గాక.

రెండవ సూక్తము - 37

వినియోగము :-

గణప్రయుక్తమును గూర్చి మొదటి సూక్తమున చెప్పబడినది.

1) సకల భూతగ్రహ చికిత్సకు శమీపాత్ర చూర్ణమును శమీకాయలో పోసి ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి గ్రహ బాధితునిచే తినిపించునది. దానిని అలంకారముగ కట్టునది. రోగి ఇంట చల్లునది.

2) అశ్వక్షయమునకు గంధర్వ మహాశాంతి యందు ఈ సూక్తముచే గుగ్గిలాది ద్రవ్యముల హోమము చేయునది.

1. ఓషధీ! తొలుత అథర్వాది ఋషులు నీవు సాధనగా రాక్షసులను వధించినారు. కశ్యపుడు, కణ్వుడు, అగస్త్యుడు గూడ నీ వలననే రాక్షసులను, పిశాచములను దూరము చేయుము.

2. అజశృంగి ఓషధీ! మాకు ఉపద్రవములు కలిగించు గంధర్వులను నీవు సాధనముగా నష్ట పరచుచున్నాము. నీ ఉగ్ర గంధము వలన రాక్షసులను. పిశాచములను దూరము చేయుము.

3. నది దాటుటకు నావికుని వద్దకు వెళ్ళినట్లు గుగ్గిలము, పీల, ఔక్షగంధి, నలద్యౌ, ప్రమంది అను ఐదు ద్రవ్యముల హవనముచే గంధర్వ స్త్రీలగు అప్సరలు వెనుదిరిగి నదులు మున్నగు తమ స్థానములకు చేరుదురు గాక.

4. అప్సరసలారా! తలలు వాల్చుకొని అశ్వత్థన్యగ్రోధ వృక్షములు, నెమళ్ళు గల మీ స్థావరములకు చేరుకొనండి. అచట అచేతనులై పడి ఉండండి.

5. అప్సరసలారా! మా వద్దనుంచి తలలు వాల్చుకొని బయలు దేరండి. శ్యామల, అర్జున వృక్షములుండి ఊగుటకు ఊయలలుండి, ఆడుటకు 'కకరి' వాద్యము ఉన్న చోటునకు చేరి అచేతనులై పడి ఉండండి.

6. అజ శృంగి ఘాటు వాసన గలది. కొమ్ముల వంటి ఫలములు గలది. అది ఓషధులందు గొప్పది. లతలందు శక్తివంతము. అదిగో అజశృంగి వచ్చినది. పిశాచాదులను పారద్రోలినది.

7. నెమలి వలె నాట్యమాడు అప్సర, గంధర్వ అధిపతి అండకోశమును పిండి చేయుచున్నాము. అతనిని నిర్వీర్యుని చేయుచున్నాము.

8. ఇంద్రుని ఆయుధము భయంకరము. శతధారలు కల ఇనుపది. ఇంద్రుడు అట్టి ఆయుధముచే నీటి యందలి శైవలమును తినునట్టి గందర్వులను హతమార్చును గాక.

9. ఇంద్రుని ఆయుధము భయంకరము. అది శతధారల స్వర్ణ నిర్మితము. ఇంద్రుడు అట్టి ఆయుధముచే నీటియందలి శైవలమును భక్షించు గంధర్వులను హతమార్చును గాక.

10. అజశృంగమా! అవక భక్షకులు, మెరుపులు గలిగి, ఏడిపించు గంధర్వులను నీటియందే ప్రకాశింప చేయును. ఉపద్రవములు కలిగించు పిశాచములను నలు దిక్కుల హతమార్చుము. అణచి పెట్టుము.

11. గంధర్వులు మాయల వారు. ఒకరు కుక్క వలె మరొకరు కోతి వలె, ఇంకొకరు వంటి నిండ వెంట్రుకలున్న బాలుని రూపము దాల్చి గ్రహరూపులై, సుందరులై స్త్రీలను చేరుచున్నారు. బలమైన మంత్ర ప్రభావమున ఆ గంధర్వులను నాశము చేయుచున్నాను.

12. గంధర్వులారా! అప్సరసలు మీకు భార్యలు. మీరు వారి భర్తలు. ఇరువురు కలిసి జంటలుగా పారిపొండి. మీరు

మరణము లేనివారు. మర్త్యులగు వ్యక్తులను కలిసి కొనకండి.

మూడవ సూక్తము - 38

వినియోగము :-

1) జూదపు గెలుపునకు పాచికలను ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి ఆడునది.

2) 5 - 7 మంత్రములచే గోపుష్టి కర్మయందు 12 పురుల త్రాటిని హోమ ఘ్రుతమున సంస్కరించునది. "అయం ఘాసః" అను పాదముచే గోవులకు గడ్డి అందించునది. 'ఇహ వత్సాన్' పాదముచే 12 పురుల త్రాటితో దూడను కట్టివేయునది.

3) **తథా 'సూర్యస్య రశ్మీన్' ఇతి తిస్రుభిః కర్కీసవం దద్యాత్.**

1. ఈ అప్సర ముడి విప్పి ధనమిచ్చునది. గెలుపు కలిగించునది. సాధువు. దేవి. ఆమెను స్తుతించుచున్నాను. జూదమున గెలుపు కలిగించు అప్సరను ఆహ్వానించుచున్నాను.

2. అప్సర సాధుదేవి. పాచికలను ఒకచోట చేర్చు, విజయమునకు వేరు వేరు చేయు అప్సరసను స్తుతించుచున్నాను. జూదమున గెలుపు కలిగించు అప్సరసను ఆహ్వానించుచున్నాను.

3. 'కృత' యను అక్షసంఖ్య వలన గెలిపించి అప్సర ఆనందమున నృత్యము చేయుచున్నది. ఆమె నా పాచికలందు 'కృత' యై నన్ను గెలిపించుటకు తమ మాయచే నా పాచికలందు ప్రవేశించును గాక. ఆమె నాకు పాడి కలిగించును గాక. నా జూద ధనమును ఎదుటి వాడు గెలువకుండును గాక.

4. అప్సర గెలుపు కలిగించనపుడు ఏడిపించును. మరల గెలుచుటకు క్రోధము కలిగించును. జూదమందలి ఆ అప్సర పాచికలందు ప్రసన్నమగుచున్నది. ఆ ఆనందిని, ప్రమోధిని అప్సరసను నేను ఇచ్చటికి ఆహ్వానించుచున్నాను.

5. అప్సరసలు సూర్యకిరణ వ్యాపించు చోట సంచరింతురు. వారి భర్తలు సుదూరపు అంతరిక్షమున తిరుగుచు, ఉషావంతులై, సకల లోకములను రక్షించుచు ఒక ప్రత్యేక దిశయందు సంచరింతురు. సూర్యదేవుడు అంతరిక్షము నందలి అప్సరసల సహితుడై మేము సమర్పించు హవిని అందుకొనుటకు విచ్చేయును గాక.

6. అప్సర అహిత ఉషోవంత సూర్యదేవా! నీవు తెల్లని దూడలను రక్షింపుము. వానిని పెంచి పెద్దచేయుము. మీరు అందించిన క్షీరాదులు సమృద్ధములై మాకు చెందును గాక. శుభ్రవర్ణపు మీ గోవు గోష్టము నందున్నది. మీరు మాకు

ప్రత్యక్షము కండి. మా నమస్సులు అందుకొనండి.

7. అప్సరసహిత ఉషోవంత సూర్యదేవా! నీవు తెల్లని దూడలను రక్షించుము. వానిని పెంచి పెద్దచేయుము. ఇదిగో గడ్డి. ఇది పుష్టి కరమగును గాక. మా గోష్ఠము గోపుష్టి కలిగించును గాక. ఈ త్రాటితో దూడను కట్టుచున్నాము. మేము దానికి యజమానులము అగుదుము గాక **స్వాహా.**

నాలుగవ సూక్తము - 39

వినియోగము :-

1) సర్వసంపదలు కోరువాడు. ఈ సూక్తముచే మంత్రాధిష్టాన దేవతలను యజించునది. ఉపాసించునది.

2) పాక యజ్ఞ తంత్రములందు దీనిచే ప్రధాన హోమము తరువాత సంనితి హోమ ఆహుతులిచ్చునది. ఈ కర్మమందే 9 - 10 మంత్రములచే పురుస్తాద్ధోమములు చేయునది.

3) చాతుర్మాస్యపు వైశ్వదేవ పర్వమున 9వ ఋక్కుచే మంథ్యాభి హోమ అనుమంత్రణము చేయునది.

1. భూమిలోని అగ్ని వలననే సకల ప్రాణులు నిలుచుచున్నవి. ఆ ప్రాణుల వలననే అగ్ని సమృద్ధుడు అగుచున్నాడు. అట్లే నాకు కోరిన ఫలము లభించును గాక.

2. పృథివి ధేనువు, అగ్ని వత్సము అగుచున్నవి. ఆ పృథివి, అగ్నుల వలన మా కోరికలు తీరుచున్నవి. మాకు మొదట ఆయువు, సంతానము, పుష్టి, ధనము కలుగును గాక. **స్వాహా.**

3. అంతరిక్షము నందలి వాయువు వలననే గంధర్వాదులు నిలుచుచున్నారు. గంధర్వాదుల వలననే వాయువు సమృద్ధ మగుచున్నాడు. అట్లే నాకు కోరిన ఫలములు లభించును గాక.

4. అంతరిక్షము ధేనువు, వాయువు వత్సము అగుచున్నవి. ఆ వాయురగ్నుల వలన మా కోరికలు తీరుచున్నవి. మాకు తొలుత ఆయువు, సంతానము, పుష్టి, ధనము కలుగును గాక. **స్వాహా.**

5. ద్యులోకము నందలి సూర్యుని వలననే ఆ లోకవాసులు నిలుచుచున్నారు. వారి వలననే సూర్యుడు సమృద్ధుడు అగుచున్నాడు. అట్లే నా కోరికలు తీరును గాక.

6. ద్యులోకము ధేనువు, వాయువు వత్సము అగుచున్నవి. ద్యులోక, సూర్యుల వలన మా కోరికలు తీరుచున్నవి.

మాకు తొలుత ఆయువు, సంతానము, పుష్టి, ధనము కలుగును గాక. **స్వాహా.**

7. దిశలందున్న చంద్రుని వలన సకల ప్రజ జీవించుచున్నారు. ఆ ప్రజ వలన చంద్రుడు సమృద్ధుడు అగుచున్నాడు. అట్లే మా కోరికలు ఫలించును గాక.

8. దిశలు ధేనువు, చంద్రుడు వత్సము అగుచున్నవి. ఆ దిశా చంద్రుల వలన మా కోరికలు ఫలించుచున్నవి. మాకు తొలుత ఆయువు, సంతానము, పుష్టి, ధనము కలుగును గాక. **స్వాహా.**

9. అగ్నియందు అగ్ని ప్రవేశించి సంచరించుచున్నది. అతడు ఋషులకు పుత్రుడు అగుచున్నాడు. అతడు అపవాదుల నుండి కాపాడుచున్నాడు. అట్టి అగ్నికి నమస్కారయుక్త హవిని అర్పించుచున్నాము. దేవతలకు అర్పించు హవిర్భాగము వ్యర్థము చేయబోము.

10. అగ్నీ! నీవు జాతవేదివి. విశ్వజ్ఞాతవు. నీకు సప్తజిహ్వాలున్నవి. హృదయ పూర్వకముగను, మనః పూర్వకముగను నీ సప్త ముఖములందు ఘృతాహుతులు అర్పించుచున్నాను. హవిస్సులు ఆరగింపుము.

ఐదవ సూక్తము - 40

వినియోగము :- కృత్యా ప్రతిహరణ గణమున పాఠ్యమైనందున కృత్యానిర్వారణ కర్మపు శాంత్యుదకాదులందు.

1. జాతవేద అగ్నీ! తూర్పు దిక్కున అభిచారము చేసి మాకు హాని కలిగించ దలచు శత్రువు అగ్నిలో పడి భస్మమగును గాక. అభిచార హోమము చేయు వారికృత్యను వెనుకకు పంపి వారిని ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

2. జాతవేద అగ్నీ! దక్షిణ దిశన అభిచారము చేసి మాకు హాని కలిగించదలచు శత్రువు యముని వలన చచ్చును గాక. అభిచార హోమము చేయువారి కృత్యను త్రిప్పి పంపి వారిని ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

3. జాతవేద అగ్నీ! పశ్చిమ దిశన అభిచారము చేసి మాకు హాని కలిగించ దలచు శత్రువు వరుణ పాశములందు పడి చచ్చును గాక. అభిచార హోమము చేయువారి కృత్యను త్రిప్పిపంపి వారిని ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

4. జాతవేద అగ్నీ! ఉత్తర దిశన అభిచారము చేసి మాకు హాని తలపెట్టిన శత్రువులు సోముని వలన మరణింతురు గాక. అభిచారము చేయువారి కృత్యను వెనుకకు పంపి వారిని ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

5. జాతవేద అగ్నీ! అధోదిశన అభిచారము చేసి మాకు హాని తలపెట్టు శత్రువును భూమి మ్రింగును గాక. అభిచారము చేయువారి కృత్యను త్రిప్పి పంపి వారిని ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

6. జాతవేదాఅగ్నీ! అంతరిక్షమున అభిచారము చేసి మాకు హాని తలపెట్టు శత్రువు వాయువు వలన చచ్చును గాక. అభిచారము చేయు వారి కృత్యను త్రిప్పి పంపి వారిని ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

7. జాతవేదాగ్నీ! పైన నిలిచి అభిచారము చేసి మాకు హాని తలపెట్టు శత్రువు సూర్యుని చేత చచ్చును గాక. అభిచారము చేయువారి కృత్యను త్రిప్పి పంపి వారిని వధించుచున్నాను.

8. జాతవేదాగ్నీ! దిశలు, అంతర్దిశలందు, సకల దిశలందు అభిచారము చేసి మాకు హాని తలపెట్టిన వారు పరబ్రహ్మ వలన వ్యధితులగుదురు గాక. అభిచారము చేయువారి కృత్యను ప్రతిసరించి ధ్వంసము చేయుచున్నాను.

విద్వాంసుడు, బహు భాషావేత్త, కవి, కథకుడు, నాటక కర్త, నవలా రచయిత, విమర్శకుడు, వ్యాస కర్త, అనువాదకుడు, స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు, వచన శ్రీమద్రామాయణ, శ్రీమహా భారత, శ్రీమద్భాగవత రచయుత యగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత యందలి నాలుగవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

అయిదవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

ఋధజ్ మంత్రోయోనిం య ఆబభూవామృతా సుర్వర్ధమానః సుజన్మా |
ఆదబ్ధాసుర్భ్రాసమానో2హేవ త్రీతో ధర్తా దాధార త్రీణి ||

1. పగటివలె ప్రకాశించువాడు, ముల్లోక రక్షకుడు, పాలకుడు, అహింసిత, అమృతమయ, సుందర జన్ముడగుటకు వర్ధమాన, సమృద్ధ ఆత్మగల యోనియందు వ్యక్తుడు అగుచున్నాడు.

2. ప్రథమ ధర్మములు నిర్వర్తించినవాడు అనేక దేహములందు ప్రవేశించుచున్నాడు. అస్పష్ట వాక్కులచే నిర్వర్తించువాడు అన్నస్వభావ దేహమున ప్రవేశించుచున్నాడు.

3. ధర్మనిర్వహణకు శ్రమించువాడు, ధర్మప్రకాశమునకు బంగారము వంటి కాంతి కలిగించువాడు జన్మించినపుడు అతనికి అమృత నామము కలుగుచున్నది. జనులు వస్త్రదానములు చేయుచున్నారు.

4. విశేషములగు ధర్మసభలందు ఆసీనులయినవారు జరా రహితులై శ్రేష్ఠజన్ములు అగుచున్నారు. అతడు విద్వాంసుడై, బలసంపన్నుడై భగిని కొరకు శక్తి వంతుడగు భర్త కొరకు ప్రార్థించుచున్నాడు.

5. ఈ ధరిత్రిని పాలించుటకు ఇద్దరురాజులు రథచక్రములవలె వర్ధిల్లుచున్నారు. వారికి విద్వత్తు కలిగించి సత్పురుషులను చేయుచున్నాను. భూమికి అన్నాది హవిస్సులు అందించుచున్నాను.

6. ఋషులు ఏడు నిషేధములను విధించినారు. వానిలో ఏ ఒక్క దానిని ఉల్లంఘించినను పాపి అగుచున్నాడు. అన్ని నియమములను సక్రమముగ పాటించినవాడు సూర్య లోకమునకు చేరుచున్నాడు.

(1. దొంగతనము 2. గురుపత్నీ గమనము 3. బ్రహ్మహత్యా, 4. భ్రూణహత్యా 5. సురాపానము 6. మరల మరల దుష్కార్యములు చేయుట. 7. అబద్ధమాడుట - ఇవి నిషేధములు.)

7. నేను స్వయం ప్రకాశుడను. అమృతుడను. సువ్రతుడను. బలశాలినై యుద్ధమున దూకుచున్నాను. బలశాలియై హవి అర్పించువానికి ఇంద్రుడు **'రత్నం దధాతి'** - రత్నములు ఇచ్చుచున్నాడు.

8. పుత్రుడు తన క్షాతరమున క్షత్రియ పితను పూజించును గాక. శుభములు కలుగుటకు పెద్దలు ధర్మమును ఆచరింతురు గాక.

వరుణదేవా! నీ స్థానములు అనేకములు. వానిని చూపించుచు ప్రవర్తమాన ప్రపంచమున ప్రాణులను కల్పించుచున్నావు.

9. వరుణుడు అదితి పుత్రుడు. గమనశీలి సుఖపాత్రుడు అతనిని మేము వర్ధిల్ల చేయుచున్నాము.

వరుణదేవా! నీవు సేనలను సగము పాలతోనూ, సగము నీటితోను పెంచుచున్నావు.

ద్యావా పృథ్వులారా! ఈ దేహములచే ఋషులు చెప్పిన రీతి మిమ్ము స్తుతించుచున్నాము.

వినియోగము :-

1) 1, 2 సూక్తములచే ఏనుగ మీద గాని, నరుని తల మీద గాని రాగి పాత్రనుంచి దానిలో మూడు పిడకలు వేసి

ముట్టించి, ఆజ్యాహుతుకిచ్చుచు శత్రువు మీద దాడి చేయునది.

ఈ కర్మమునందే రాజులూ వరాహము త్రవ్విన మట్టితో వేదిక నిర్మింతురు. పురోహితుడు సూక్తములచే ఘ్రుత సక్తు ఆహుతులిచ్చి సంపాతిత ధనుస్సును మార్జన, అభిమంత్రణలు చేసి రాజునకు ఇచ్చునది.

ఈ కర్మముననే యుద్ధమున ఒకే బాణముచే కూలిన వాణి ఇంధనము మీద చక్రము పెట్టి ఈ రెండు సూక్తములను చదువుచు పొడవైన దండపు స్రవముచే చక్రరంధ్రమున అగ్నికి ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది. లెమ్ము, సిద్ధమగుము, దంచుము అను పొలికేకలతో యుద్ధమున కంపుంది.

రెండవ సూక్తపు నాలుగవ మంత్రమును శత్రువుల మీద ప్రయోగించవలెను.

2) పుష్టి కర్మమున మిశ్రధాన్యము. ఉడికిన పిండి, అజాలోహిత మిశ్రితము, రసమిశ్రిత సత్తులను ఈ రెండు సూక్తములచే సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి భుజించునది.

ఈ కర్మమునందే ఉదుంబర లేక సక్ష చమసములందు మిశ్రధాన్య రసముల నుంచి ఈ రెండు సూక్తములచే సంపాతిత, అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. సూత్రమున చెప్పిన మంత్రములతో ఉదయ, మధ్యాహ్న, అపరాహ్నములందు ఒక్కొక్క చమసమంత తినునది.

ఋతుమతి యగు స్త్రీ రక్తముచే సత్తులు కలిపి సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి చూపుడు, మధ్య వేళ్ళతో నాకునది.

3) క్షేత్రము కోరువాడు అనుకున్న క్షేత్రమున పెరుగు, తేనె కలిపిన అన్నమును సంపాతన, అభిమంత్రణ చేసి భుజించునది.

4) సప్త గ్రామ కర్మలందు కూడ వీని వినియోగము ఉన్నది.

5) సమృద్ధి కర్మయందు కూడ వీని వినియోగము.

6) గర్భమును దృఢపరచుటకు మొదటి సూక్తపు ప్రథమ ఋక్కు వినియోగము.

రెండవ సూక్తము - 2

వినియోగము - మొదటి సూక్తమున చెప్పబడినది.

సర్వ ఫలితములను ఆశించువాడు ఈ సూక్తముచే ఇంద్రాగ్నులను యజించునది.

1. ఇంద్రుడు బలవంతుడు, ధనవంతుడు. అందువలన లోకములందు ఉన్నతుడు. ఇంద్రుడు కనిపించుట శత్రువు మరణించుట ఒకేసారి జరుగుచున్నది. కావుననే ఇంద్రుడు కనిపించినంతనే అతని సేన ఆనంద భరితము అగుచున్నది.

2. మహా బలశాలురు తమ బలముచే శత్రుదాసులను భయ కంపితులను చేయుచున్నారు. వారిని చూచి స్థావర జంగమాములు కదలకున్నవి. కావున భృతి పొందుసేవ ఆనందాతి రేకమున స్తుతించు యుద్ధమున దూకుచున్నది.

3. జన్మ, సంస్కారము, యుద్ధదీక్ష వలన మూడు జన్మల వారలగు చున్నారు. వారు మహా యజ్ఞసంపన్నులు అగుచున్నారు. రుచిని రుచివంతము చేయు మీరు రుచివంతమును మరింత రుచి వంతము చేయండి. ఇంద్రదేవా! "మధునాభి యోధి" మధురముగా యుద్ధము చేయుము.

4. రాజా! నీవు ప్రతి యుద్ధమున ధనమును జయించువాడవని విప్రులు నిన్ను స్తుతించుచున్నారు. నీవు వారికి స్థిరత్వము కలిగించుము. సుఖమున దుఃఖించు దుర్గతులు నీ దరికి చేరకుందురు గాక.

5. భూరి యుద్ధములందు మేము చూచుచుండగానే శత్రుపక్షపు అనేకులను సంహరించుచున్నావు. నా వాక్కుచే నీ ఆయుధములకు ప్రేరణ కలిగించుచున్నాను. మంత్రములచే బాణములను తీక్ష్ణము చేయుచున్నాను.

6. ఉన్నతులు సాధారణులు ఉన్నట్టియు, అన్న రక్షణ గల ఇంట జగన్మాతను స్థాపించండి. తదుపరి ఆ ఇంటిని విచిత్ర పదార్థములతో నింపండి.

7. బహుమార్గవర్తి, పరమ తేజస్వి, శ్రేష్ఠ ప్రభువు, గుణవంతుడగు రాజును స్తుతించండి. అతడు మహా బలశాలి. భూమికి ప్రతిరూపము. అదిగో అతడు యుద్ధభూమిలో దర్శనమిచ్చుచున్నాడు!

8. ఈ రాజు ఉత్తముడు. స్వర్గకామి. ఇతడు ఇంద్రుని గొప్ప గొప్ప స్తుతులచే నుతించుచున్నాడు. ఇంద్రుడు తపస్వి. స్వర్గరాజు. లోకమున అక్షయ జలమును కురిపించుచున్నాడు.

9. తన దేహమునే ఇంద్రునిగా భావించిన మహా ప్రకాశవంత అథర్వ ఋషి ఇట్లు అన్నాడు పాపమేరుగని 'మాతరింభరి' దీనిని ప్రసన్నము చేయుచున్నది. బలముచే వర్థిల్ల చేయుచున్నది.

మూడవ సూక్తము - 3

వినియోగము :-

దర్శపూర్ణమాస సమిధా ధ్యానమున, వర్చస్య కర్మమున, పుష్టి కర్మమున.

2) విభాగ కర్మమందు కలహా నివారణార్ధము దీనిచే 'తైలక' త్రాడును అభిమంత్రించి తండ్రి తన చేతికి కట్టుకొనునది.

3) అభిచారక కర్మమందు బృహస్పతి శిరశోదనమును 'పృషాతకము' తో తడుపునది.

4) ధనము కోరువానికి ధన క్షయమున కౌబరి మహాశాంతి చేయునది.

5) హస్త్యశ్వ దీక్షకర్మమందు ఈ సూక్తముచే ఆహుతి ఇచ్చునది.

1. యుద్ధములందు మా తేజస్సు వ్యక్తమగును గాక. అగ్నిని ప్రదీప్తము చేయుట వలన మా దేహమునకు పుష్టి కలుగును గాక. నలు దిశలు మాకు ప్రణమిల్లును గాక. అగ్నియే అధ్యక్షుడుగా మేము ఈ సేనను జయింతుము గాక.

2. అగ్నిదేవా! శత్రువుల క్రోధము మానిపించుము. మమ్ము నలుదిశలందు రక్షింపుము. దుఃఖము కలిగించు బాణము వేయగోరిన వానిని వినమ్రుని చేసి దూరము చేయుము. యుద్ధకాముల చిత్తములను అమావాస్య నష్టపరచును గాక.

3. ఇంద్ర, అగ్ని. మరుత్, విష్ణు సహితముగా సమస్త దేవతలు ఈ యుద్ధమున మాకు అనుకూలురు అగుదురు గాక. అంతరిక్షము ప్రశంసించును గాక. నేను కోరినట్లు వాయువు వీచును గాక - "**వాతః పవతాం కామాయాస్మై**".

4. నా మనస్సంకల్పములు సత్యములు అగును గాక. నన్ను ఎటువంటి పాపము అంటకుండును గాక. విశ్వే దేవా "**అభిరక్షన్తు మేహ**" "సమస్త దేవతలు నన్ను పరిరక్షింతురు గాక".

5. దేవతలు నాకు ధనము కలిగింతురు గాక. మేము దేవతలను ఆహ్వానింతుము గాక. మాకు దేవతల ఆశీస్సులు లభించును గాక. మా దేహములు బాధారహితములు, సువీర్యములు అగును గాక.

6. ఆకాశము, పృథివి, జలము, ఓషధులు, రాత్రింబవళ్ళు ఈ ఆరు దివ్య ఉర్వులు మా కొరకు విశాలములు అగును గాక. సమస్త దేవతలు మా కర్మమున ప్రసన్నులు అగుదురు గాక. తిరస్కారము, అపకీర్తి మమ్ము చేరకుండును గాక. ద్వేషించదగిన పాపము మమ్ము అంటకుండును గాక.

7. ఇడ, భారతి, సరస్వతి దేవేరులారా! మీరు మాకు మహా శుభములు కలిగించండి. మాకు, మా ప్రజకు పుష్టి

కలిగించండి.

సోమరాజన్! మా పశువులు, ప్రజలు క్షీణించకుందురు గాక. శత్రువు వలన మాకు దుఃఖము కలుగ కుండును గాక.

8. ఇంద్రదేవా! నీవు నది వంటి నడకకలవాడవు. మహత్వ గుణ సంపన్నుడవు. హర్యశ్వుడవు. ఈ యజ్ఞమున మాకు సుఖము కలిగించుము. మా సంతానమును నష్టపరచకుము. విడువకుము.

9. ధాత, విధాత, శత్రుదమన భువనపతి సూర్యుడు, ఆదిత్యులు, రుద్రులు, ఇద్దరు అశ్వినులు ఈ యజమానిని పాపముల నుండి రక్షింతురు గాక.

10. మా శత్రువులు నశింతురు గాక. ఇంద్రాగ్నుల ద్వారా మేము శత్రువులను హింసించుచున్నాము. ఆకాసమున ఉన్న ఆదిత్య రుద్రులు మాకు మహా వీరుడగు రాజును ప్రసాదించినారు.

11. భూమిని గెలిచిన అశ్వములను, గోవులను ధనములను గెలిచిన శత్రుదమన, హర్యశ్వ ఇంద్రుని పరలోకము నుంచి పిలుచుచున్నాము. అతడు యుద్ధమందు మా పిలుపును వినును గాక.

ఇంద్రా! నీవు మావాడవు అగుము.

నాలుగవ సూక్తము - 4

వినియోగము :-

రాజయక్ష్మ, కుష్ఠ మున్నగు రోగ శాంతికి ఈ సూక్తముచే కుష్ఠ నామక ఔషధమును వెన్నలో కలిపి అభిమంత్రించి రోగికి ప్రతిలోమ రూపమున రాయునది.

1. కుష్ఠ ఓషధీ! నీవు పర్వతములందు పుట్టిన దానవు. ఓషధులందు బలవత్తమవు. బాధించు రోగనాశనివి. బాధించు వ్యాధులను నిర్మూలించుచు విచ్చేయుము.

2. హిమవంతమున, సుపర్ణుని ఉత్పత్తి స్థానమునపుట్టిన ఈ ఓషధి ఆరోగ్యసాధని అని విని వెళ్ళినవారు దీనిని కలిన రోగములను నివారించునదియని తెలిసికొన్నారు.

3. ఇచటికి మూడవ లోకమగు స్వర్గమందలి దేవతలు కూర్చుండు అశ్వత్థము ఉన్నది. అక్కడి దేవతలు అమృత సమమగు కుష్ఠ ఓషధిని కనుగొన్నారు.

4. స్వర్గమున హిరణ్యబంధనముల హిరణ్య నౌక విహరించుచుండును. అచట దేవతలు అమృతపుష్పము వంటి కుష్ఠ ఓషధిని కనుగొన్నారు.

5. బాట బంగారపుది. చెక్క బంగారపుది. నావ బంగారపుది. దాని మీద కుష్ఠ ఓషధిని తెచ్చినారు.

6. కుష్ఠ ఓషధీ! నీవు నన్ను ఆవహించుము. రోగ రహితుని చేయుము. నన్ను ఆరోగ్యవంతుని చేయుము.

7. కుష్ఠమా! నీవు దేవతల ఆధిపత్యమున పుట్టినావు. సోమునకు హితము కూర్చు మిత్రమవు. నా ప్రాణ, వ్యాన, నేత్రములకు సుఖము కలిగించుము.

8. కుష్టము హిమవంతపు ఉత్తర దిశన ఉత్పన్నమైనది. అది తూర్పునందలి జనుల వద్దకు తేబడినది. అక్కడ జనులు కుష్ఠమును ఉత్తమ నామములచే అలంకరించినారు.

9. కుష్ఠమా! నీ పేరు ఉత్తమము. నీవు పుట్టిన హిమవంతము ఉత్తమము. సమస్త వ్యాధులను నాశనము చేయుము. బాధించు వ్యాధులను నిర్వీర్యములను చేయుము.

10. శిరోవ్యాధి, నేత్రబాధ, దేహమున వ్యాధులు పుట్టించు పాపములు - వీటి నన్నింటిని దివ్యబలము గల కుష్ఠము నిర్మూలించును గాక.

అయిదవ సూక్తము - 5

వినియోగము :-

శస్త్రాదుల వలన గాయమైనపుడు పాలలో లక్క కలిపి, ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి, గాయపడిన వానికి త్రాగించునది.

1. లక్కా! రాత్రి నీకు తల్లి. పగలు తండ్రి. సూర్యుడు పితామహుడు. నీ పేరు సిలాచి. నీవు దేవతలకు భగినివి.

2. లక్కా! నిన్ను త్రాగిన వాడు జీవించుచున్నాడు. నీవు నరులను రక్షించుచున్నావు. ఊపిరి పీల్చు ప్రాణులను పోషించుచున్నావు. ప్రాణుల గాయములను మాన్పుచున్నావు.

3. **"వృషణయన్తీవ కన్యలా"** నీవు ఒక విశేష వృక్షమును ఎక్కుచున్నావు. గెలుచుట, నిలుచుట చేత నీకు 'స్పరణి' అను పేరు కలిగినది.

4. క్రోధమున దండము లేక బాణముచే గాయము చేసినపుడు లక్కా! నీవు దానిని మాన్పుచున్నావు. కావున వీనిని ఆరోగ్యవంతుని చేయుము.

5. లక్కా! నీవు ప్లక్ష, నిప్తిష్ఠ, అశ్వత్థ, ఖాదిర, న్యగ్రోధ, పర్ణముల నుండి వెడలుదానవు. అట్టి నీవు గాయము మాన్పుటకు మా వద్దకు రమ్ము.

6. సుభగే! నీవు హిరణ్య వర్ణవు, సూర్యవర్ణవు కాంతివంతవు. నీవు వ్యాధులను నిర్మూలించుదానవు, గాయములు మాన్పుదానవు అయినందున 'నిష్కృతి' యను పేరుగల దానవు అయినావు.

7. సుభగే! నీవు హిరణ్యవర్ణవు. బలకారిణివి. రోమనాశనివి. నీవు జలములకు భగినివి. వాయువు నీ ఆత్మ అగుచున్నది.

8. నీ పేరు సిలాచి - కానీన మేకల కాపరి నీ తండ్రి. యముని పసుపు, నలుపు రంగు అశ్వమున్నదే దాని రక్తములో నిన్ను ముంచినారు.

9. గాయము మాన్పు లాక్షా! నీవు అశ్వ రక్తమును పోలి ఉందువు. వృక్షములను తడిపెదవు. చలనశీలా! పతత్రిణి వంటి దానివై మా వద్దకు రమ్ము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 6

వినియోగము :-

1) రోగి ఆరోగ్యము తెలుయుటకు మూడు స్నావ రజ్జువులను ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి నిప్పుల మీద పెట్టునది. రజ్జువులు పైకి పోయిన జీవించనని తెలియునది.

2) సాంగ్రామికి విజ్ఞాన కర్మయందు మూడు స్నాన రజ్జువులను దీనిచే అభిమంత్రించునది. ఒకటి హన సేన, మధ్యది మృత్యువు, మూడవది శత్రుసేన అనుకొనునది. వానిని నిప్పుల మీద వేయునది. మృత్యువు మీదకు పోయిన దానికి గెలుపు - దేని మీదకు మృత్యువు పోవునో దానికి ఓటమి. ఎదుటపడినను గెలుపని తెలియునది.

3) సలిల గణమున ఈ సూక్త పాఠము వచ్చును.

4) ఎక్కువ కాలము ఒకేచోట ఉండగోరిన వాడు ఈ సూక్తముచే హవిస్సు ఆహుతులిచ్చునది.

5) స్త్రీ ప్రసవమున, సూతికా రోగమున అన్నమును ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి తినిపించునది. సక్తుమంథను అభిమంత్రణ చేసి త్రాగించునది. ఆదిత్యుని ఉప స్థానము చేయించునది.

1. తొలుత బ్రహ్మ ఆవిర్భవించినాడు. అతడే తూర్పున వెలుగులు గల వేనుడు అయినాడు. ఆ వేనుడు - ఆదిత్యుడు దిశల అంచులు మొదలుగా సమస్త లోకములందు వ్యాపించినాడు. అతడు 'సత్' 'అసత్' సమస్త సృష్టికి కారణభూతుడు అగుచున్నాడు.

2. నరులారా! మీకు వ్యతిరేకులగు శత్రువులు కొన్ని అనర్ధకర్మలు ఆచరించినపుడు అవి పుత్ర పౌత్రులను, శూర వీరులను నష్టపరచకుండు గాక. అట్లని వానిని మీ ముందు ఉంచుచున్నాను.

3. స్వర్గమునకు వేల మార్గములున్నవి. నాకమునందున్న తేనె మాటల వారు ఇట్లని ప్రకటించినారు:-

యుద్ధమునకు వెళ్ళని వారిని పట్టుటకు యమభటులు పాశములను పట్టి అడుగడుగున నిలిచి ఉన్నారు. వారు రెప్పలు వాల్చరు.

4. సూర్యదేవా! అన్నము కలుగుటకు నీవు మేఘముల నంపుచున్నావు. సముద్రము నుండి మేఘములను తెచ్చి వానిని శత్రువును వలె దెబ్బ తీయుచున్నావు. వర్షము కలిగించు వాడవైనందున నీకు 'సవిస్రస' నామము సార్ధకమైనది. పదమూడవ నెల సహితము ఇంద్రునిదే!

(అప్పుడు కూడ వర్షించుము అని అర్ధము.)

5. దీని వలననే అతనికి సిద్ది కలిగినది - **స్వాహా.**

పరమసుఖులు, తీక్ష్ణ అస్త్ర శస్త్రములు గల సోమ రుద్రులారా! ఈ యుద్ధమున మాకు సుఖములు కలిగించండి.

6. దీని వలననే అతడు శత్రువును నిగ్రహించ గలిగినాడు - **స్వాహా.**

పరమ సుఖులు, తీక్ష్ణ అస్త్ర శస్త్రవంతులగు సోమ రుద్రులారా! ఈ యుద్ధమున మాకు సుఖములు కలిగించండి.

7. దీని వలననే అతనికి విజయము కలిగినది **స్వాహా.**

పరమ సుఖులు, తీక్ష్ణ అస్త్రశస్త్రవంతులగు సోమ రుద్రులారా! ఈ సంగ్రామమున మాకు సుఖములు కలుగజేయండి.

8. సోమరుద్రులారా! చెప్పరాని పాపముల నుండి మమ్ము విముక్తులను చేయండి. ఈ యజ్ఞమును అనుభవించండి. మా యందు అమృతత్వమును చేర్చండి.

9. కంటి యందలి సంహారశక్తీ! మనసు నందలి సంహార శక్తీ! మంత్రములందలి సంహార శక్తీ! తపస్సు నందలి సంహార శక్తీ! మీరు ఆయుధములను మించిన ఆయుధములు మమ్ము దెబ్బతీయ దలచిన వారు ఆయుధ హీనులు అగుదురు గాక.

10. అగ్నిదేవా! మమ్ము కంటి శక్తి, మనసు, బలము, చిత్తవృత్తి ప్రభావమున నష్టపరచు వారిని భస్మము చేముము - **స్వాహా.**

11. నీవు ఇంద్రుని గృహము వంటి వాడవు. సర్వగామివి. సర్వాత్మవు. సర్వదేహమవు. సర్వ పూరుషుడవు. నాకు ఉన్న సర్వస్వసహితముగ నీ శరణువేడుచున్నాను. నీలో ప్రవేశించుచున్నాను.

12. నీవు ఇంద్రుని సుఖ స్వరూపమవు.

13. నీవు ఇంద్రుని కవచ రూపమవు.

14. **ఇంద్రస్య వరూథమసి.**

11 వ మంత్రము నందలి 'సర్వగామివి' నుంచి ప్రవేశించుచున్నాను వరకు 12, 13, 14 మంత్రములకు చేర్చునది.

రెండవ సూక్తము - 7

వినియోగము :-

1) నిర్రుతి కర్మమున ఈ సూక్తముచే చక్కెర కలిపిన యవల పేలాలను ఒకసారి హోమించునది.

2) ధనము తీయునపుడు విఘ్నశాంతి కర్మమున.

3) అగ్ని చయనమున 'వనీవాహన' సమయమున యజమానిచే ఈ సూక్తము అనిపించునది.

(ఋత్విజులకు దక్షిణ ఇచ్చు మాట వనీ వాహనమగును.)

1. అదాతా! మమ్ము ధనములతో నింపుము. మా చుట్టు నిలువకుము. మేమిచ్చు దక్షిణల మీద నీ ప్రభావము పడనీయకుము.

అనభ్యుదయమునకు దండము. అసమృద్ధికి దండము. అదాతకు దండము.

2. అదాతృదేవీ! కేవలము మాటల వానిని నీ ముందు ఉంచుకొందువు. అట్టి వానికి దూరము నుండియే నమస్కరించుచున్నాము. నీవు మా భక్తిని బాధించకుము.

3. దేవతల విషయమున భక్తి రాత్రింబవళ్ళు వర్ధిల్లును గాక. నీవు మాత్రము మమ్ము అనుగ్రహించకుము. **"నమో అస్త్వరాతయే"**

4. దేవతల యజ్ఞము లందు దేవతలను ప్రసన్నులను చేయుటకు మధు మధుర వాక్కులను ఉచ్చరించుచున్నాను.

'సరస్వతీ మనుమతీం భగం యన్తో హవామహే'

5. మనసున సరస్వతి వలన పుట్టిన మాటతో నేను దేనిని యాచించుచున్నానో పోషకుడగు సోమదేవత దాని విషయమున నాకు శ్రద్ధ కలిగించును గాక.

6. అరాతే! మా భక్తి శ్రద్ధలకు నీవు ఆటంకము కలిగించకుము. ఇంద్రాగ్నులు మాకు నలుదిశల నుండి ధనములు నింపుదురు గాక. నేడు అందరును మాకు ఇచ్చెడి వారలగుదురు గాక. మా శత్రువునాకు ప్రతికూలురు అగుదురు గాక.

7. అరాతి దేవతా! నీవు లేమిని కలిగించుదానవు. కృశింప చేయుదానవు, పీడించు దానవని మేము ఎరుంగుదుము. దూరము జరుగుము నీ నాశక శక్తిని పారద్రోలుచున్నాము.

8. అరాతే! నీవు నరుల సంకల్పములను అసమృద్ధములను, అసఫలములను చేయుచు దిగంబరముగా అలసత్వ రూపమున వారిని ఆవహించుచున్నావు.

9. మహోన్నతములగు మా సమస్త ఆశలను నష్టపరచినావు. హిరణ్యకేశియగు అసమృద్ధికి

నమస్కరించుచున్నాను.

10. భూమి హిరణ్య వర్ణ. సుభగ అది హిరణ్యకశిపు వశమైనది. అట్టి రమణీయ ధరిత్రికి దుర్గతి కలిగించిన అరాతికి ప్రణమిల్లుచున్నాను.

(దివో హిరణ్య కశిపు అని తైత్తిరీయము. భూమి వర్షము లేక దుర్గతి పాలైనదని కావచ్చును. కశిపు అనిన అన్నవస్త్రము శయ్య. హిరణకశిపు అన్నవస్త్రాదులు బంగారపునే అయినందుకు దుర్గతి కావచ్చును. అచ్చము ధనము మీద ఆధారపడిన నేటి సామాజిక స్థితి.)

మూడవ సూక్తము - 8

వినియోగము :- అభిచార కర్మమున ఈ సూక్తముచే ఆహుతులిచ్చునది.

1. అగ్నీ! పరమ శక్తి వంతములగు ఓషధుల ఇంధనములచే దేవతలకు ఆజ్యము చేర్చుము. ఈ కర్మమునందు నీవు దేవతలనందరను ప్రసన్నులను చేయుము. నా ఆహ్వానములు విని దేవతలు నా యజ్ఞములకు / యుద్ధములకు విచ్చేయుదురు గాక.

2. ఇంద్రదేవా! విచ్చేయుము. నిన్ను స్తుతించుచున్నాము. ఆలకించుము. నిన్ను యజించు ఋత్విజులు నా సంకల్పమునకు అనుకూలురు అగుదురు గాక. ఆ ఋత్విజుల వలన మేము వీరులము - శూరులము అగుదుము గాక.

3. అగ్నిదేవా! దేవతలను యజించక కర్మములు చేయు వారి హవిస్సులను దేవతలకు చేర్చకుము. దేవతలు అట్టి వారి యజ్ఞములకు / యుద్ధములకు రాకుందురు గాక. మమ్మైవ హవమేతన మా యజ్ఞమునకే వచ్చెదరు గాక.

4. యోధులారా! ఇంద్రుని ఆదేశమున ఉరకండి - ముందడుగు వేయండి. శత్రువును సంహరించండి. మగ తోడేలు ఆడతోడేలును నలిపినట్లు శత్రువును నలిపి వేయండి. శత్రువు బతికి బయట పడరాదు. వారి ప్రాణములను గుప్పిట పట్టండి.

5. ఇంద్రా! శత్రువులు మాకు దుర్గతి కలిగించుటకు నియమించిన బ్రాహ్మణుని అధః పాతాళమున పడవేయుము. నేను వానిని చావునోట పడవేయుచున్నాను.

6. దేవా! ఆ శత్రువులు 'తనూనపాన' 'పరిపాణము' లు చేయునపుడు మంత్రపు కవచములు ధరించి ఉండినచో నీవు ఆ మంత్రములను నిర్వీర్యము చేయుము.

7. వృత్రహంత ఇంద్రా! మా శత్రువు ఏ యోధులను ముందు నడుపుచున్నాడో, ఎవరిని అందుకు సిద్ధపరచుచున్నాడో వారందరను వెనుకకు నెట్టుము. అప్పుడు నేను ఆ సేనా వాహినిని హతమార్చుచున్నాను.

8. ఇంద్రుడు మహా స్తుతులు విని శత్రువులను కాళ్ళ కింద నలిచివేసినాడు. అట్లే నేను శత్రువులను అనంత వర్షముల వరకు లేవకుండ చేయుచున్నాను.

9. వృత్రహంత ఇంద్రా! నీవు యుద్ధమున ఉగ్రరూపము దాల్చుము. శత్రువు మర్మములను భేదించుము. నేను మీతో స్నేహము చేయుచున్నాను. కావున ఇచటనే శత్రువు ఎదుట కొండవలె నిలువుము. మేము ముందే పనులు ప్రారంభించు వారలము అగుచున్నాము. నీ హృదయమున మాకు చోటు కల్పించుము.

నాలుగవ సూక్తము -9

వినియోగము :- సర్వరోగ చికిత్సకు ఈ సూక్తముచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది. యవ సహిత లేక రహిత జలపూర్ణ పాత్రలో నాలుగు సంపాతములను నేలలో రెండు సంపాతములు తెచ్చి ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రిత సంపాతిత మట్టి గల నీటితో తడుపునది.

1. **దివే స్వాహా** - దివికి స్వాహా.

2. **పృథివ్యై స్వాహా** - భూమికి స్వాహా

3. **అంతరిక్షాయస్వాహా.**

4. **దివే స్వాహా.**

5. **పృథివ్యై స్వాహా.**

6. సూర్యుడు నా నేత్రములు వాయువు నా ప్రాణము. అంతరిక్షము ఆత్మ పృథ్వి శరీరము. నేను అనాచ్ఛాదిత నామము వాడను. నన్ను రక్షించుమని ద్యావాపృథ్వులను శరణు వేడుచున్నాను.

7. ద్యావాపృథ్వులారా! నా ఆయువును ఉత్కృష్టము చేయండి. బలమును ఉత్కృష్టము చేయండి. కృత్యను ఉత్కృష్టము చేయండి. ఇంద్రియములను ఉత్కృష్టములు చేయండి. మీరు ఆయువును పెంచువారు, రక్షించువారు. మీరు నాలో ఉండండి. రక్షించండి. నన్ను నష్టపరచకండి.

అయిదవ సూక్తము - 10

వినియోగము :- గృహ, గ్రామ, నగర స్వస్త్యయనమునకు ఆరు రాళ్ళను సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి నాలుగు రాళ్ళను నలువైపుల, ఒకటి మధ్యన, ఒకటి పునాది వద్ద పెట్టునది.

1. **అశ్మవర్మ మేసి యోమా ప్రాచ్యా దిశో ధాయురభిదాసాద్ |**
ఏతత్ స ఋచ్ఛాత్ ||

శిలాకవచమా! నీవు నాదానవు. వధించు పాపము తలపెట్టిన వాడు తూర్పున మాకు హాని కలిగించదలచినాడు. నీవు వానిని హతమార్చుము.

2. **అశ్మవర్మ మేసి యోమా దక్షిణాయా దిశః ధాయురభి దాసాత్ |**
ఏతత్ సఋచ్ఛాత్ ||

దిశ దక్షిణము మిగిలినది పూర్వము వలె.

3. **అశ్మవర్మ మేసి యోమా ప్రతీచ్యాదిశః ధాయురభిదాసాత్ |**
ఏతత్ స ఋచ్ఛాత్ ||

పడమటి దిక్కు.

4. **అశ్మవర్మ మేసి యోమా మోదీచ్యాదిశః ధాయురభి దాసాత్ |**
ఏతత్ స ఋచ్ఛాత్ ||

ఉత్తర దిశ.

5. **అశ్మవర్మ మేసి యోమా ధ్రువాయా దిశః | ధాయురభి దాసాత్ ||**
ఏతత్ స ఋచ్ఛాత్ ||

ధ్రువదిశ.

6. **అశ్మవర్మ మేసి యో మోర్ధ్వాయాదిశో ధాయురభి దాసాత్ |**
ఏతత్ స ఋచ్ఛాత్ ||

ఊర్ధ్వ దిశ.

7. **అశ్మవర్మ మేసి యోమా దిశా మన్తర్ధిశేభ్యో ధాయురభిదాసాత్ |**
ఏతత్ స ఋచ్ఛాత్ ||

దిశలు, అంతర్దిశలు.

8. మహా ప్రకాశవంత చంద్రుని మనసా ఆహ్వానించుచున్నాను. వాయువును ప్రాణాపానములు ప్రార్థించుచున్నాను. సూర్యుని నేత్రములకు, అంతరిక్షమును చెవులకు, పృథ్విని శరీరము కొరకు ప్రార్థించుచున్నాను. మనసునందున్న సరస్వతిని వాక్కు కొరకు ప్రార్థించుచున్నాను.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 11

వినియోగము :- 1) సర్వ సంపత్కర్మలందు మాదానక పుల్లలచే క్షీరాన్నము వండి ఈ సూక్తముచే సంపాతన అభిమంత్రణములు చేసి భుజించునది.

చమసమందు తల్లి రూపము గల దూడగల ఆవు పాలలో వరి, యవల పిండి కలిపి తేనె చల్లి భుజించునది.

1. మహా ధనవంత, బలవంత వరుణదేవా! ప్రాణదాతయు, ప్రశంసనీయ పాలకుడగు సూర్యదేవునితో ఏమేమి చెప్పినావు? మరల మరల ధనములు ప్రసాదించు వరుణదేవా! నీవు సూర్యునకు జల రూపవు దక్షిణలు ఇచ్చుచున్నావు. మరియు మనసు పెట్టి చికిత్స చేయుచున్నావు.

2. నేను కోరినంత మాత్రమున మరల మరల ధనికుడను కాకున్నాను. సుఖములు ప్రసాదించుమని సూర్యుని ప్రార్థించియే సుఖవంతుడను అగుచున్నాను.

అథర్వవేద ఋత్విజా! ఏ కార్యమున, ఏ జన్మ వలన నీవు అగ్ని అంతటి వాడవు కాగలిగినావు?

3. ఋత్విజుడు అనుచున్నాడు:-

సత్యమహం గంభీరః - నేను సత్యమును. గంభీరుడను. వేద కార్యమున, వేద జన్మమున అగ్నిని అయినాను. నేను ప్రారంభించిన సత్కార్యమును ఆర్యులు గాని దస్యులు గాని ఆటంక పరచజాలకున్నారు.

4. స్వధావంత వరుణా! నీ వంటి విద్వాంసుడు గాని, మేథావి గాని, ధీరుడు గాని లేకున్నాడు. నీవు సమస్త లోకములు తెలిసిన వాడవు. అందుకే ఈ మాయల మనిషికి నీ వన్న భయము.

(జ్ఞానము మాయలను మించినది.)

5. వరుణదేవా! నీవు స్వధావంతుడవు. సద్గుణ సంపన్నుడవు. ప్రాణ సమస్త జన్మలు తెలిసినవాడవు.

రజస్సును మించినది ఏది? దానిని మించినది ఉన్నదా? విశాల అంతరిక్షమేది?

6. రజోగుణమును మించినది సత్వగుణము. దానిని మించినది అవినాశ్యము.

వరుణదేవా! నేను ఇది తెలిసిన వాడను. నీకు విశ్వాసముతో చెప్పుచున్నాను. నా ముందు పణులు తల వంచెదరు గాక. దాసులు నేలవాలుదురు గాక.

7. వరుణదేవా! నీవు మరల మరల లభించు ధనమును గురించి అనేక రహస్యములు వివరించుచున్నావు. నీవు పణులకు అని చెప్పుకున్న వారు నిన్ను 'ధనహీనుడు' అన వచ్చును.

8. స్తోతా! నీకు కొద్ది దక్షిణ ఇచ్చుచున్నాను. అట్లని జనులు నన్ను ధనహీనుడు అనకుందురు గాక. నా స్తుతులు విశ్వము వినును గాక. దిక్కులు వినును గాక. జనులు విందురు గాక.

(అంత గొప్పగా స్తుతించమని.)

9. వరుణదేవా! నీ స్తుతులు సమస్త దిశలందు, లోకములందు, మానవులందు పరివ్యాప్తములగును గాక. నీవు ఇవ్వని వానిని నాకు ప్రసాదించుము. మే సప్తపదా సఖాసి - నీవు నాకు ఏడు అడుగులమిత్రుడవు.

("స్నేహంసాప్త పదీన ముచ్యతే" అన్నాడు కాళిదాసు. ఏడడుగులు నడిచినను, ఏడు మాటలు మాట్లాడినను స్నేహమగుచున్నది అని అర్ధము. వివాహము ఏడడుగుల బంధమగుచున్నది. స్నేహము వివాహము వంటి విడువరానిది.)

10. వరుణదేవా! మనము సమాన బంధువులము నీ సంతానము నా సంతానము. నా సంతానము నీ సంతానము అట్లు బిడ్డలు మన ఇద్దరి వారు అగుచున్నారు. ఆ విషయము నాకు తెలియును. నీకు ఇవ్వని వానిని ఇచ్చుచున్నాను. **"తేసప్త పదః సఖాస్మి".**

11. దేవతలు దేవతలను స్తుతించుచున్నారు. మేధావులగు విప్రులు విప్రులను స్తుతించుచున్నారు.

స్వధావంత వరుణదేవా! నీవు అట్లు కాదు. దేవతల బంధువులు, మాకు తండ్రి వంటి వారగు అథర్వ వేత్తలను మాకు తెలియ పరచినావు.

రెండవ సూక్తము - 12

వినియోగము :- వశాశమన కర్మమున వపను నాలుగు ముక్కలు చేయునది. ఒక ముక్కను ఈ సూక్తముచే, రెండవ దానిని 27వ సూక్తముచే, మూడవ దానిని ఈ రెండు సూక్తములచే నాలుగవ దానిని 'అనుమతయే స్వాహా' చే హోమము చేయవలెను.

1. జాతవేదాగ్నీ! నీవు దేవతవు. ప్రస్తుతము మానవుల యజ్ఞ గృహమున ప్రదీప్తుడవగుచున్నావు. దేవతలను కలసి కొనుచున్నావు. నీవు మిత్రులను ఆదరించువాడవు. జ్ఞానివి. దేవతలను ఆహ్వానించుము. నీవు దేవదూతవు. కవివి. విజ్ఞానివి.

2. అగ్నీ! నీవు దేహములను రక్షించు సుజిహ్వుడవు. సత్యలోక మార్గమును మధుఉతో తడిపి ఆస్వాదించుము. నీవు సదాలోచనలను, యజ్ఞములను వర్ధిల్ల జేయుచు మా యజ్ఞమును దేవతలకు చేర్చుము.

3. అగ్నిదేవా! నీవు పూజనీయుడవు. విశ్వములకు వందనీయుడవు. మేము ఆహ్వానించినపుడు వసువులతో కూడి సమాన ప్రీతి గలవాడవై విచ్చేయుము. నీవు దేవతల ఆహ్వాతవు. మా ప్రేరణ కలిగి దేవతలను యజింపుము. నీవు మానవులకు పరమ పూజ్యుడవు కదా!

4. ఆహవనీయ అగ్ని సామిదేని ఘ్రుతభాగము ఆధారముగ పూర్వాహ్నమున బహువిధముల వ్యాపించుచున్నది. ఇది అన్యజ్యోతుల కన్న విశిష్టము, మహత్వమయము. ఇది యజమానికి, భూమికి సుఖము కలిగించుచున్నది.

5. అగ్ని జ్వాలలు హవ్యావాహకములు. కలిగించునవి. రాక్షసులను నిలిపి ఉంచునవి. అందువలన అవి ద్వారరూపలు. వాటి మార్గములు అనేకములు. పతిని చేరు పత్నుల వలె ఆ జ్వాలలు దేవతల వైపు సాగుచున్నవి. అవి సుఖ ప్రదలు అగును గాక.

6. ఉషస్సు, రాత్రి యజ్ఞ సంపాదికలు. అవి రెండు కలిసిఉండునవి. మందహాసమున దేవతలను కూడునవి. ఇవి దివ్యములు. మహత్వము కలవి. శుక్లదీప్తములు యజమానికి శుభ్ర సంపదలు కలిగించుచున్నవి.

7. అగ్ని వాయువులు దేవ హోతలు. వారు మానవ హోతల కన్నా విశిష్టులు. మధుర భాషణులు. మానవులను యజ్ఞములకు ప్రోత్సహించువారు. యజ్ఞ నిర్మాతలు. వీరి కాంతి ప్రాచీనము. అది దిశలను కాంతివంతము చేయుచున్నది.

8. అగ్నియొక్క కాంతి పృథ్విని, సరస్వతిని సచేథానము చేయున్నది. మానవులు ఆహ్వానించినంత మనిషి ఆరాటముగా భోజనమునాకు చేరినట్లు - అగ్ని విచ్చేయును గాక. సత్కర్మల ఇడ, భారతి, సరస్వతి విచ్చేసి కుశాసనములపై ఆసీనులు అగుదురు గాక.

9. ద్యావాపృథ్వులు సమస్త భూత ఉత్పాదకులు. త్వష్ట వారికి అనేక రూపములు కలిగించుచున్నాడు. యజనీయ అగ్నీ! మా ప్రార్దనల నాలకించి అట్టి త్వష్టను ఆరాధించుము.

10. దేవా! స్వాధికారమును ప్రకటించుము. దేవతల భాగమగు హవిస్సులను ఋతువులను అనుసరించి అందించుము. వనస్పతి, శమిత, అగ్ని ఘ్రుత, జలములచే ఈ హవిస్సును రుచికరము చేయుదురుగాక.

(**"మృత్యుః శమితా"** అని తాండ్ర్యము. హవిస్సు జీవముండగా సాధ్యపడదు.)

11. అగ్ని సద్యోజాతుడు. పుట్టగనే యజ్ఞకారకుడు అగుచున్నాడు. అగ్ని దేవతలకు పురోగామి అగుచున్నాడు. దేవతల ఆహ్వాత అగ్ని ఉత్తర వేది యందు ఆసీనుడై ఉన్నాడు. అతనియందు స్వాహాకృత హవిని దేవతలు ఆరగింతురుగాక.

మూడవ సూక్తము -13

వినియోగము :- విషచికిత్స యందు.

మొదటి ఋక్కు అన్ని విష చికిత్సలందు - తక్షక విష చికిత్స యందు.

రెండవ ఋక్కుచే కట్టు కట్టునది. మూడవ దానిచే కాటువేసిన చోట వత్తునది. నాలుగవదానిచే గురు ప్రదక్షిణ చేయునది. ఇంటిగడ్డితో నీరు కాచి 5వ ఋక్కుచే అభిమంత్రించి కాటు తిన్న మనిషికి త్రాగించునది - మీద చల్లునది. అవ దానిచే వింటవారిని అభిమంత్రించి కట్టునది. 7,8 మంత్రములచే తేనెటీగ గూటి మట్టిని, మధువృక్ష మృత్తికను అభిమంత్రించి త్రాగించునది.

నవమ్యాశ్వావిత్పురీషమ్. త్రిశుక్లయా మాంసం ప్రాశయతి. దశమ్యా లాబూనాచమయతి. ఏకాదశ్యా నాభిం బధ్నాతి.

అభిచారక కర్మయందు కూడ దీని వినియోగము.

1. వరుణుడు దేవత కవి. అతడు నాకు ఉపదేశించినాడు. అట్టి భీషణ వాక్కుచే నీ విషమును విరుచుచున్నాను.

కండలోనికి దిగిన దిగని - పైన గల విషమును మట్టిలో పడిన అన్నము వలె వ్యర్థము చేయుచున్నాడు. ఇప్పుడు నీ విషము విరిగి పోయినది.

2. దేహమందలి తేమను, ఎండగొట్టు విషమును నాడులందు పట్టి నిలిపివేసినాను. నీలోని ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ రసములను పిండి వేసినాను. భయపడి విషము దిగి పోవునుగాక.

3. నా పలుకు అమృతవర్షిణి. నా మాట మేఘ గర్జన. అట్టి వాక్కుచే సర్పమును బాధలు పెట్టుచున్నాను. అంధకారమునుండి సూర్యుడు ఉదయించినట్లు నరుని యందలి విషమును హరించినాను.

4. సర్పమా! నా నేత్ర శక్తిచే నీ కంటిని పొడుచుచున్నాను. విషమున నీ విషమును విరుచుచున్నాను. చావుము. బ్రతుకకుము. నీ విషము నీలోనికే మరలునుగాక.

5. కిరాతకులు తిరుగు అడవియందు పుట్టిన తుచ్ఛ సర్పములారా! గడ్డిలో ఉండు నీచ సర్పములారా! న శాపము వినండి. నా మిత్రుల స్థానములందు ఉండకండి. ఈ శాపమును ఇతర సర్పములకు వినిపించండి. మీ విషము నందు మీరే రమించండి.

6. నల్లని పాముల, చేమ నేల పాముల, ఎరుపు పాముల, పొడి నేలలందున్న పాముల, సాత్రాసహ పాముల క్రోధమును వింటి నారిని దించినట్లు, మరుభూమిలో రథమును దించినట్లు దించుచున్నాను.

7. సర్పములారా! మీ తల్లిదండ్రులను, అలగి విలుగులను, బంధువులను బాగుగా ఎరుగుదును. **అరసాః కిం కరిష్యథ?** నీరసపడిన మీరు ఏమి చేయగలరు?

8. భూరి గూలా వృక్షమున పుట్టినందున దానికి పుత్రికయైన సర్పము కృష్ణ సర్పిణికి దాసి యగుచున్నది. కోరలలో విషముండి క్రోధించు సకల సర్పిణుల విషము నిర్వీర్యమగునుగాక.

9. గిరులందు సంచరించు చెవులు గల 'శ్వావిత్' ఇట్లు అన్నది.

త్రవ్విన గుంతలందున్న సర్పిణుల రసము నిర్వీర్యము అగునుగాక.

10. నీవు తాబువవు కావు. తాబువవు కానే కావు. నీవు తాబువవు అగుట లేదు. తాబువముచే విషము దిగిపోవును.

తస్తువంత తస్తువం న ఘేత్ త్వమసి తస్తువమ్ |
తస్తువే నారసం విషమ్ ||

పై మంత్రపు 'తాబువ' స్థానమున 'తస్తువ' చేరినది.

నాలుగవ సూక్తము - 14

వినియోగము :- కృత్యా ప్రతిహరణమున ఈ సూక్త పాఠము ఉన్నందున కృత్యా ప్రతిహరణ గణము నందెల్ల దీని వినియోగము.

1. ఓషధీ! వరాహము తన ముట్టెతో త్రవ్వగా తొలుత గరుత్మంతుడు నిన్ను కనుగొన్నాడు. నీవు కృత్యవై మమ్ము వధించ దలచు వారిని వధించుము.

2. ఓషధీ! యాతు ధాను యాతనలు కలిగించు వారలను వధించుము. కృత్యను ప్రయోగించు వారిని వధించుము. మమ్ము బాధించ దలచిన వారినెల్ల వధించుము.

3. దేవతలారా! హింసకుల ఆయుధములను వాళ్ళ తోళ్ళు వలిచినట్లు విడగొట్టండి. నరుడు బంగారమునకు మోహ వశుడై పట్టినట్లు ఈ కృత్య ప్రయోగించు వానిని పట్టును గాక.

4. ఓషధీ! కృత్యను ప్రయోగించు వాని మీదకే చేయిపట్టి గుంజుకొని పొమ్ము. కృత్యముందు కృత్యను ప్రయోగించు వానిని నిలబెట్టుము. అప్పుడు కృత్య కృత్యను ప్రయోగించు వానిని హతమార్చును గాక.

5. కృత్య కృత్యను ప్రయోగించువాని మీదకు పోవును గాక. శాపము శాపము పెట్టిన వాణి మీదకు పోవును గాక. సమతల ప్రదేశమున రథము తిరిగినట్లు కృత్య కృత్యను ప్రయోగించు వాని చుట్టు తిరుగును గాక.

6. కృత్యను ప్రయోగించిన వాడు స్త్రీ గాని, పురుషుడు గాని - గుర్రమును గుర్రముతో కట్టినట్లు - కృత్యను కృత్యాప్రయోగితో కలిపి కట్టి వేయుదుము.

7. కృత్యా! నిన్ను దేవతలు ప్రయోగించినను, నరులు ప్రయోగించినను ఇంద్రుని తో స్నేహము గల మేము నిన్ను త్రిప్పి పంపగలము.

8. అగ్నీ! నీవు సేనలు గలవాడవు. కృత్యల సేనలను ఎదిరించుము. ఈ ప్రతిహరణ కర్మచే కృత్యను ప్రయోగించిన వాని మీదకు తోలుచున్నాము.

9. వధించు ఆయుధము నెత్తిన కృత్యా! ఎవడు నిన్ను ప్రయోగించినాడో వానిని కట్టు కొట్టు. నిన్ను ప్రయోగించిన వానిని చంపుటకు నిన్ను శక్తివంతను చేయము.

10. కృత్యా! బిడ్డ తండ్రి వద్దకు వలే నీవు నిన్ను ప్రయోగించు వానిని చేరుకొనుము. తోక తొక్కిన పాము తొక్కిన వానిని కాటు వేసినట్లు ప్రయోగించిన వానిని కాటువేయుము. కట్టు మధ్యకు తెగి తననే చుట్టుకున్నట్లు ప్రయోగించిన వానిని చుట్టు కొనుము.

11. గజము మృగము మీద - ఏణి జంతువు మీదకు దూకి పట్టినట్లు కృత్య, ప్రయోగించిన వానిమీదకు దూకును గాక.

12. ద్యావాపృథ్వులారా! కృత్య - ప్రయోగించిన బాణము వలె - కృత్యను ప్రయోగించు వానిని తాకును గాక. కృత్య - మృగము వలె - ప్రయోగించు వాని మీద పడును గాక.

13. అగ్ని వాయువునకు ప్రతి కూలముగ నీరు పల్లమునకు అనుకూలముగ సాగుచున్నది. సమతలమున రథము తిరిగినట్లు కృత్య, ప్రయోగించు వాని చుట్టు తిరుగును గాక.

అయిదవ సూక్తము - 15

వినియోగము -

1) గోవుల రోగశాంతి, పుష్టి, సంతాన వృద్ధికి ఉప్పు కలిపిన, తేనె కలుపని నీటిని ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి గోవులకు త్రాగించునది.

2) దుష్టవక్త నోరు కట్టుటకు 15, 16 సూక్తములచే 'జలతుల' పర్ణిని తేనెలో ముంచి సత్తువులందు జర్జరించి అభిమంత్రించి త్రాగించునది.

3) శాప విమోచనమునాకు అన్నమును 16వ సూక్తముచే అభిమంత్రించి భుజించునది. ఈ కర్మమునందే గృహద్వారమున దీనిచే అభిమంత్రించి మూయునది.

1. ఋతజాత, ఋతావరీఓషధీ! నన్ను నిందించువారు ఒక్కరుగాని పదుగురు గాని

మధుమే మధులాకరః - నీవు తీయని దానవు. నా మాట తీపిచేయుము.
మిగిలిన మంత్రములందు సంఖ్య మాత్రము మారును. అర్థము చేసి కొనునది.

2. **ద్వేచమే వింశతిశ్చ** - 2 - 20
3. **తిస్రశ్చమే త్రింశచ్చ** - 3 - 30
4. **చతుస్రశ్చమే చత్వారింశచ్చ** - 4 - 40
5. **పంచచమే పంచాశచ్చ** - 5 - 50
6. **షట్ చమే షష్టీశ్చ** - 6 - 60
7. **సప్తచమే సప్తతిశ్చ** - 7 - 70
8. **అష్టచమే శీతిశ్చ** - 8 - 80
9. **నవచమే నవతిశ్చ** - 9 - 90
10. **దశచమే శతంచ** - 10 -100
11. **శతంచమే సహస్రంచ** - 100 - 1000

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 16

వినియోగము :- 15వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

1. యద్యేక వృషో2సి సృజారసో2సి||

లవణమా! నీవు ఏక వృషభ శక్తి గల దానవు. గోవునకు సంతానము కలిగించుము. కాకున్న నీవు శక్తి హీనవగుదువు.

(నేడు మనము శక్తిని అశ్వముతో లెక్కించుచున్నాము. అదియే అశ్వశక్తి. ఆకాలమున శక్తికి వృషభము కొలమానమైనది. సంఖ్య తప్ప మంత్రార్థము ఇదియే యని గమనించునది.)

2. యది ద్వి వృషో2సి సృజారసో2సి ||

3. యది త్రి వృషో2సి సృజారసో2సి ||

4. యది చతుర్వృషో2సి సృజారసో2సి ||

5. యది పంచ వృషో2సి సృజారసో2సి ||

6. యది షడ్ వృషో2సి సృజారసో2సి ||

7. యది సప్త వృషో2సి సృజారసో2సి ||

8. యద్వష్ట వృషో2సి సృజారసో2సి ||

9. యది నవ వృషో2సి సృజారసో2సి ||

10. యది దశ వృషో2సి సృజారసో2సి ||

11. యద్యే కాదశో2సి సో2పోదకో2సి ||

లవణమా! నీవు పదకొండవ దానవైన నిర్వీర్యవు అగుచున్నావు.

(దశ శక్తిహీనవైన నిర్వీర్యవు అని. పది వృషభ శక్తి కలిగి పనిచేయకున్న పనికిరాని అగుచున్నది.)

రెండవ సూక్తము -17

వినియోగము :- గోహరణపు అభిచార కర్మమున ఈ సూక్తముచే నేతల పదములు ఖండించున **'నేత్రూణాం పధం వృశ్చతి"** దీనిని దొంగల వెనుక చదువునది.

1. బ్రహ్మ కిల్బిషే - బ్రహ్మాపరాధ విషయమున సూర్యచంద్రులు - జలదేవత వరుణు జలదేవి, ఋతము కన్న ముందు పుట్టిన దేవతలు వచించియున్నారు.

2. ప్రథమ రాజగు సోముడు కోపము లేనివాడై బ్రహ్మ జాయను ఇచ్చినాడు. అప్పవరుణుడు సూర్యుడు అతని వెంట ఉన్నారు. అగ్నిహోత అయినాడు. చేయి పట్టుకొని తీసికు వెళ్ళినాడు.

3. ఈమె బ్రహ్మజాయ అని తెలిసినపుడు స్వయముగ తోడ్కొని పోవలెను. దూతను పంపరా స్వయముగ తోడ్కొని పోయినచో క్షత్రియ రాజ్యమునకు రక్షణ కలుగును.

4. దేనిని తారక అందురో, ఏది వికేశియగునో, ఏది దుర్గతికి కారణమగునో అట్టి ఉల్క గ్రామము మీద పడినపుడు

రాజ్యమునకు హాని కలుగుచున్నది. అట్లే బ్రహ్మజాయ సహితము ఆ రాజ్యమును నష్టపరచును.

5. బ్రహ్మచారి పరివ్యాప్తి చెందుచు ప్రజలందు తిరుగునపుడు దేవతల ఒక అంగము అగుచున్నాడు. సోమపు చమసమును దేవతలు అందుకున్నట్లు బ్రహ్మచారి ద్వారా బృహస్పతి జాయను పొందినాడు.

6. స్వర్గమందు తపమాచరించు సప్తర్షులు, దేవతలు పూర్వము ఇట్లన్నారు.

బ్రాహ్మణ భార్యను లేవదీసుకొని పోయిన అది స్వర్గమునకు భయంకరము అగుచున్నది. దుస్థితి కలిగించుచున్నది.

7. గర్భ పాతములకు, లోకము తలక్రిందులగుటకు, వీరులు కొట్టుకొని చచ్చుటకు బ్రహ్మజాయకు అపచారమే కారణమగుచున్నది. ఆమె వీరందరను హతమార్చుచున్నది.

8. ఒక స్త్రీకి అబ్రహ్మణ పతులు పదిమంది ఉన్నను విధివిహితముగ పాణి గ్రహణము చేసిన బ్రాహ్మణుడు ఒక్కడే ఆమెకు భర్తయగుచున్నాడు.

9. క్షత్రియుడు, వైశ్యుడు కాదు - బ్రాహ్మణుడు మాత్రమే పతియగుచున్నాడు. ఈ విషయమును సూర్యుడు పంచ జనులకు చెప్పుచు సాగుచున్నాడు.

10. సత్యము గ్రహించిన రాజన్యులు, మానవులు, దేవతలు బ్రహ్మజాయను పునః పునః ఇచ్చినారు.

11. బ్రహ్మజాయను తిరిగి ఇచ్చినవారు దేవతల వలన దోష రహితులు అగుచున్నారు. వారు భూమికి బలము కలిగించు అన్నమును విభజించి కీర్తిమంతులై ఉపాసించుచున్నారు.

12. ఏ రాజ్యమున మోహపరవశులు బ్రహ్మజాయను పట్టుచున్నారో ఆ రాజ్యమునకు వందలశుభములు కలిగించు స్త్రీలు తల్పమున శయనించకుందురుగాక.

13. ఏ రాజ్యమున మోహపరవశులు బ్రహ్మజాయను పట్టుచున్నారో ఆ రాజ్యమున ఏ ఇంటను విశాల కర్ణుడు, మేధావులు జన్మించకున్నారు.

14. ఆ రాజ్యపు రాజు క్షాత్రము మెడలో నిష్కములు ధరించి 'సూన'కు ముందు నడువజాలదు.

15. ఆ రాజు యొక్క నల్లని చెవుల అశ్వము రథము నందు శోభిల్లదు.

16. ఆ క్షాత్రమున పుష్కరిణులు, తామరలు పుట్టవు.

17. అచటి ఆవుల పాలుపితుకు వారికి ఏ మాత్రము పాలురావు.

18. బ్రాహ్మణుడు పాపబుద్ధితో ఎవని ఇంట రాత్రి నివసించునో అట్టివాని ఇంట కళ్యాణకర గోవు, బరువులు మోయు ఎద్దు ఉండవు.

(బ్రహ్మజాయ యజ్ఞమూలము - గోవు బ్రాహ్మణ స్త్రీ అగుచున్నవి. పౌరాణిక అర్థమున సరస్వతి కావచ్చును.)

మూడవ సూక్తము - 18

వినియోగము :- గోహరణ, మారణ, ఛేదన, అధిశ్రయన పచన, భక్షణాది కర్మలందు అభిచారకామియైన బ్రహ్మచారి 18,19 సూక్తములను 12వ కాండ 5వ అనువాకమును శత్రువును దృష్టిలో ఉంచుకొని జపించునది.

1. నృపతీ! గోవును నీకు దేవతలు తినుటకుగాను ప్రసాదించలేదు. రాజన్యా! గోవు బ్రాహ్మణుడు తినునదికాదు. కావున దానిని భుజించ నిచ్ఛగించకు.

2. ద్రోహము చేయువాడు, అతఃమ పరాజితుడు, పాపి యగు రాజు మాత్రమే బ్రాహ్మణుని గోవును తినుచున్నాడు. వాడు ఈ రోజునేగాని రేపటిని చూడకుండును గాక.

3. బ్రాహ్మణుని గోవు వధరూప పాపము, విషపూరిత చర్మము, పగ పట్టిన పాము వంటిది. కావున రాజా! దనిని భుజించరాదు.

4. బ్రాహ్మణునకు సంబంధించిన దానిని హరించిన వాడు - 'తైమాత' విషమును త్రాగినవాడు, తనక్షాత్ర తేజమును విసరి వేసినవాడు, మండుచున్న మంటలలో తన సర్వస్వము వేసి ధ్వంసము చేసుకున్నవాడు సంతప్తుడు అగుచున్నాడు.

5. ధనాశతో, బ్రాహ్మణునకు మెత్తని వాడను తలంపుతో, బ్రాహ్మణుని ధ్వంసము చేయ దలచినవాడు దేవతలను హింసించిన వాడగుచున్నాడు. ఇంద్రుడు అట్టి పాపి హృదయమున చిచ్చు పెట్టుచున్నాడు. ద్యావాపృథ్వులు అట్టి విశృంఖలుని ద్వేషించుచున్నవి.

6. బ్రాహ్మణుడు అగ్ని స్వరూపుడు దేహమందున్న ప్రాణరోప అగ్నిని నాశనము చేయువాడు ఉండడు కదా! అట్లే బ్రాహ్మణుని నాశము కోరరాదు. బ్రాహ్మణునకు సోముడు జ్ఞాతి - ఇంద్రుడు బ్రాహ్మణ శాపమును అమలు పరచువాడు

అగుచున్నారు.

7. ఏ మలినుడు బ్రాహ్మణుని అన్నము రుచి కరమని భావించి భుజించ దలచునో వాడు వందల ఆపదలను తిన్నవాడగు చున్నాడు. వాటిని నివారించ ప్రయత్నించినను నివారించజాలడు.

8. బ్రాహ్మణుని జిహ్వ నారి - వాక్కు ధనుస్సు - తపమున గట్టి పడిన దంతములు శరములు అగుచున్నవి. అట్టి ధనుస్సుతో బ్రాహ్మణుడు దేవతలను వధించు వారిని బంధించుచున్నాడు.

9. ఆయుధధారి బ్రాహ్మణుడు తన తపోబలమున, క్రోధమున వెంటపడి విడిచిన బాణము ఎంత దూరమున ఉన్నవానికైన తాకి తీరును.

10. వీత హవ్య వంశపు రాజులు వేలమంది రాజ్యములనేలినారు. వారు బ్రాహ్మణుని గోవును గుంజుకొని పరాజితులైనారు.

11. కేసర ప్రాబంధా, చరమాజాన వండిత వీత హవ్యులను దెబ్బతిన్న గోవు ఛిన్నా భిన్నము చేసినది.

12. వంద మంది భూమిని గడగడలాడించిన వారు బ్రాహ్మణ ప్రజను వధించి పుట్టుక లేక పరాజితులైనారు.

13. దేవతలను వధించిన వాడు విషము తాగి విషము సోకినా ఎముకలు కలవాడై జీవించ వచ్చును. దేవ బంధువులగు బ్రాహ్మణులను హింసించిన వారు పిత్రు యానమున కలుగు లోకములకు చేరుకొనజాలరు.

14. అగ్ని మా మాటలు గ్రహించువాడు. సోముడు మాకు జ్ఞాతి. ఇంద్రుడు మా పక్షమున కొట్టువాడు చీల్చువాడు అగుచున్నారు. విద్వాంసులు ఈ విషయము ఎరిగి ఉన్నారు.

15. బ్రాహ్మణుని శరము విషమున మునిగినట్టిది. సర్పము వంటిది. బ్రాహ్మణులు ఆ బాణముచే తనను బాధించు వానిని కొట్టుచున్నారు.

నాలుగవ సూక్తము - 19

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

1. సృంజయులు ఎంతో ఎదిగినారు. ఆ వీతహవ్య గోత్ర సృంజయులు భృగు వంశీయులను వధించినారు. కావున వారు పరాజితులు అయినారు. స్వర్గమును తాక లేక పోయినారు.

2. బృహత్సామ వంతులగు భ్రుగు వంశ బ్రాహ్మణులను ఆపదపాలు చేసినవారు ఉభయ లోకములందు గతి రహితులైనారు. వారి సంతానము నష్టపడినది.

3. బ్రాహ్మణుల మీద ఉమ్మి వేసినవాడు వారి నుండి పన్నులు అడిగినవాడు, రక్తపు నదిలో వెంట్రుకలు తినుచు జీవించును.

4. గోవు మాంసము ఉడికిన రాజ్యమున తేజస్సు నశించును. వర్షము కలిగించు మొనగాడు పుట్టడు.

5. గోవధ క్రూరము. దీనిని తిన్నవాడు దాహార్తుడగును. వధించనున్న గోవు పాలు త్రాగినవాడు పితరులకు పాపము కలిగించిన వాడగుచున్నాడు.

6. ఏ రాజు తాను ఉగ్రుడనని భావించి బ్రాహ్మణుని తినుచో, ఎచట బ్రాహ్మణుడు దుఃఖితుడగునో ఆ రాజ్యము కొట్టుకొని పోవును.

7. బ్రాహ్మణుని బాధించునట్టి రాజ్యమును ఎనిమిదికాళ్ళు, నాలుగు కనులు, నాలుగు చెవులు, నాలుగు గద్దువలు, రెండు ముఖములు, రెండునాల్కలు కలది గడగడలాడించుచున్నది.

8. బ్రాహ్మణులను బాధించిన రాజ్యము రంధ్రము పడిన నావ వలె మునిగి పోవును. రాజ్యము ఆపదలందు పడి నష్ట పోవును.

9. నారదా! బ్రాహ్మణుని సద్దనమును తనదని కాజేసిన వానిని చెట్టు సహితము తన నీడకు రానీయదు.

10. రాజా వరుణుడు ఇట్లన్నాడు :-

బ్రాహ్మణుని సద్దనాపహరణము దేవకృతమగు విషమగుచున్నది. బ్రాహ్మణుని గోవును హరించిన రాజ్యమున ఏ ఒక్కడు మేల్కొని ఉండడు.

11. భూమిని గడగడలాడించిన ఎనిమిది వందల పదిమంది మొనగాళ్ళు బ్రాహ్మణ ప్రజను సంహరించి సంతతి లేకుండ ధ్వంసమైనారు.

12. బ్రాహ్మణులకు హాని కలిగించు వారికి దేవతలు పీనుగలు కట్టు త్రాటిని పడకగా ఏర్పరచినారు.

13. దయచూప వలసిన బ్రాహ్మణుని కంటి కన్నీరు తెప్పించిన వానికి దేవతలు అంతమాత్రమే త్రాగునీరు ఏర్పరచినారు.

14. బ్రహ్మజ్యా! శవమును కడిగినన్ని, మీసాలు తడిచేయు నంత నీరుమాత్రమే దేవతలు నీకు వ్రాసిపెట్టినారు.

15. బ్రహ్మజ్యుని మీద మిత్రావరుణులు వర్షించకున్నారు. అతని వద్ద సభా సమర్థులుండరు. మిత్రులు అతని వశమున ఉండరు.

అయిదవ సూక్తము - 20

వినియోగము :-

1. శత్రుసేనలో భయము ద్వేషము కలిగించుటకు భేరి మున్నగు వాద్యములను కడిగి 'తగరోశీరేణ' లేపనము చేసి, సంపాతించి మూడు మారులు వాయించి పురోహితుడు వాదకునకు ఇచ్చునది.

2. మహా వ్రతమున దీనిచే భూమి దుందుభిని మ్రోగించునది.

1. దుందుభీ!మహితముగా ఘోషించుము - బలవంతుని వలె ఘోషించుము. నీవు కర్రతో చేయబడిన దానివి. నీ యందు గోసంబంధమున్నది. నీ ధ్వనిచే శత్రువులను అణచుము. విజయేచ్ఛ కలిగి నలువైపుల సింహము వలె గర్జించుము.

2. దుందుభీ! నీది వృక్షదశ. కట్టి ఉంచబడిన దానవు. సింహము వలెను - ఎదకు వచ్చిన ఆవు మీదకు పోవు ఆబోతువలెను గర్జించుము. నీవు వృషవు. వర్షము కలిగింతువు. నీ శత్రువులు నిర్వీర్యులు అగుచున్నారు. ఇంద్రునితో సమాన బలము గల దానవు. అభిమానులను భరించ గలదానవు.

3. గోవుల గుంపులో దూరిన ఆబోతును గుర్తించినట్లు - ధనము జయించు కోరిక గలవారు నీ ధ్వనిని గుర్తింతురు. శత్రుహృదయములను దుఃఖపూర్ణములు చేయుము. శత్రువు గ్రామములు వదలి పారిపోవును గాక.

4. మహా ధ్వని చేసి యుద్ధములను జయించుము. దండెత్త నున్న సేనను పట్టి మహారావము చేయుము. నీవు దేవ వాణిని వేధించు దానవు. శత్రువుల ధనము తెచ్చి నాకు ఇమ్ము.

5. దందుభి ధ్వనులు విని సచేతనలైన సేనలు జరుపు మారణ కాండను చూచి శత్రుస్త్రీలు బెదరి, తమ పిల్లల చేతులు పట్టుకొని, బిచ్చమెత్తు కొనుచు పారి పోవుదురు గాక.

6. దుందుభీ! తొలుత ధ్వనించుము. శత్రుసేనను నష్ట పరచుము. భూమి వెన్నున కాంతిమయ సత్య వాక్యము నినదించుము.

7. నీ ధ్వని ద్యావాపృథ్వుల నడుమ మ్రోగును గాక. అది గబగబ నలుదిశల వ్యాపించును గాక పైకి ఎగయుచు ప్రశంసనీయ శబ్దసంపన్నవగు నీవు మిత్రులను తొందర పెట్టుటకు బిగుసుకొని నినదించుము.

8. నిపుణులు చేసిన దుందుభి మహాధ్వనులు చేయును. దుందుభీ! బలశాలి చేతులు పైకెత్తినపుడు వానిని ప్రసన్నుని చేయుము. ఇంద్రుడు నీ మిత్రుడు. నీవు శూరులను పిలువుము. మా మిత్రులచే శత్రువులను సంహరింప చేయుము.

9. దుందుభీ! నీవు గర్జింతువు. సేనలను సచేతనులను చేతువు. ధనము తెత్తువు. శుభకార్యములు చేయుదువు. విద్వాంసులను గుర్తింతువు. ఉభయ రాజుల బహు యోధులకు కీర్తి కలిగించుము.

10. దుందుభీ! నీవు శుభంకరివి. ధన విజేతవు. బలవతివి. యుద్ధవిజేతవు. మంత్ర ప్రభావవు. పర్వతములు అధిషవణ సమయమున చిన్న చిన్న రాళ్ళను ఆటలాడించినట్లు - శత్రువుల ధనములు హరించి నాట్యము చేయుము.

11. దుందుభీ! శత్రువును ఎదిరించగలదానవు. ఎదుర్కొన గల దానవు. అభిమానుల అభ్యర్ధనల కొరకు అన్వేషించు దానవు. శబ్దమును పైకి పంపి పేల్చుదానవు. విద్వాంసుని మంత్రము వలె సంగ్రామ విజయమునకు మహాధ్వనులు చేయుము.

12. నీవు నిలువని వానిని నిలుపు దానవు. ఉత్సాహము నింపు దానవు. యోధులను నడిపించు దానవు. యుద్ధములు గెలిపించు దానవు. ఎదుట నిలుచుదానవు. అపరాజితవు. ఇంద్ర రక్షితవు. హృదయాకాశమును హెచ్చరించుచు, శత్రువులకు హృదయ క్షోభ కలిగించుచు, శత్రుసేనలో దూరుము.

ఆరవ సూక్తము - 21

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తము వలె.

ఇంకను సోమాంకురమును జింక చర్మములో కట్టి దానిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

1. దుందుభీ! శత్రులందు విప్రూదయము, వైమనస్యము కలిగించుము. మేము శత్రువులందు విద్వేషము కశ్మలము కలిగించ దలచినాము. నీవు శత్రువును హతమార్చుము.

2. ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చినంత శత్రువు కంపించును గాక. వారి మనసులందు, నేత్రములందు, హృదయములందు భయము నిండును గాక. వారు భయపడి పారిపోవుదురు గాక.

3. దుందుభీ! నీవు వనస్పతులచే చేయబడిన దానవు. చర్మముచే కుట్టబడిన దానవు. మేఘ గర్జన వంటి ధ్వని చేయగల దానవు. ఘ్రుతము పూయబడిన దానవు. శత్రువుల గుండెలందు గుబులు పుట్టించుము.

4. దుందుభీ! వేటగాని చూచి అడవి జంతువులు భయ కంపితులైనట్లు నీవుగర్జించి శత్రువు గుండెలో రాళ్ళు కురిపించుము. భయ మోహితులను చేయుము.

5. తోడేలును చూచి మేకలు, గొర్రెలు పారి పోయిన రీతి నీవుగర్జించి శత్రువుల గుండెలందు రాళ్ళు కురిపించుము. భయ మోహితులను చేయుము.

6. గరుడుని చూచి పక్షులు భయపడినట్లు, రాత్రి గాని పగలుగాని సింహగర్జనకు జంతువులు బెదరినట్లు, నీవు గర్జించి శత్రువు గుండెలందు రాళ్ళు కురిపించుము. భయ మోహితులను చేయుము.

7. సంగ్రామ అధిపతులగు దేవతలు జింక చర్మము మరియు దుందుభిచే శత్రువులను భయపెట్టి పరాజితులను చేయుచున్నారు.

8. ఇంద్రుడు పదఘోషచే చాయన ఆడిన రీతి అతడు సేనా బద్ధమై సాగు శత్రువునకు దడపుట్టించును గాక.

9. శత్రుసేనలు పరాజితులై పారిపోవు దిశ యందే మా దుందుభులు, వింటినారులు ఘోషించునుగాక.

10. ఆదిత్యా! నీవు శత్రువుల నేత్ర శక్తినిక్షీణింప చేయుము. కిరణములారా! శత్రువుల వీపులను మండించండి పారిపోవునపుడు కాళ్ళు వ్రేలాడినంత పాదరక్షలు ఊడి పోవును గాక.

11. పృశ్ని మాతృక మరుత్తులారా! మీరు భీషణులు రాజాసోముడు, రాజా వరుణుడు, మహాదేవ మృత్యువు, ఇంద్రునితో కలసి శత్రువులను కాలరాయండి.

12. ఏతా దేవసేనాః సూర్య కేతవః సచేసః |
అమిత్రాన్ నో జయన్తు స్వాహా ||

ఇవి దేవసేనలు. సూర్యకేతనములు కలవి. సావధానములు. అవి మా శత్రుసేనలను జయించును గాత - స్వాహా.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 22

వినియోగము :-

1) జ్వరచికిత్స యందు ఈ సూక్తముచే లాజలను త్రాగించునది. ఈ కర్మమునందే **'దావాగ్ని ప్రణయనం కృత్వా'** తామ్ర స్రవము ఈ సూక్తముచే తలమీదికి సంపాతములు తెచ్చునది.

1. అగ్ని, సోముడు, మేఘాధిపతి ఇంద్రుడు, పవిత్ర కేశవంత వరుణుడు వేదబర్హి, సమిధలను ప్రదీప్తము చేసి జ్వరమును బాధింతురు గాక. మా శత్రువులు తొలగి పోవుదురు గాక.

2. జ్వరమా! నీవు జీవితమును దుర్భరము చేయుదానవు. నరులను ఏడిపించుదానవు. అగ్ని వలె మండించుదానవు. అట్టి నీవు నీరసపడుము. తిరస్కృత వగుము. దిగువ కన్న దిగువ స్థానమునకు వెళ్ళిపొమ్ము.

3. కఠోరము - క్రూరముగ ధ్వంసముచేయు, అరుణ వర్ణ సర్వ శక్తిమంతా! ఈ జ్వరమును వదిలించుము. దూరమునకు పంపుము.

4. నేను జ్వరమునకు ప్రణమిల్లి దానిని పాతాళమునకు పంపుచున్నాను. బలాఢ్యుని సహితము పిడికిటితో పొడుచు జ్వరమా! **"పునరేతు మహా వృషాన్"** మహా వీరులను మరల చేరుకొనుము.

5. ఈ జ్వరపు ఇల్లు ముంజవంతము. మహా వీర్యవంతము. జ్వరమా! నీవు ఎంతటి దానవో అంత **'బల్హి కేషు'** నిత్యము సంచరించుము.

6. జ్వరమా! నీవు సర్వరూపమవు. అవయవములను బాధించు దానవు. విశిష్ట రోగరూప జ్వరమా! నీవు మా నుండి దూరమగుము. దొంగతనము చేయు దాసిని వజ్రాయుధము వలె పట్టుకొనుము. విడువకుము.

7. జ్వరమా! తుంగవైపు, బల్హికమువైపు, అంతకన్న దూరము వెళ్ళిపొమ్ము. తొలి పరువపు శూద్రను కోరుకొనుము. ఆమెను ఎంతో వడకించుము.

8. నీవు తుంగగల మహా వృష్టి స్థానమునకు చేరికొనుము. అక్కడ బందువులను తినుము. ఈ స్థలములు గాని ఇతర స్థలములు గాని జ్వరము కొరకు ఏర్పరచుచున్నాము.

9. నీవు అన్యక్షేత్రములందు రమించకుము. నీవు 'వశి' వి. మాకు సుఖములు కలిగించుము. జ్వరము మాలో

సఫలమైనది. ఇప్పుడది బల్హీకములకు పోవుచున్నది.

10. నీవు చలి జ్వరమవు. చలి తరువాత వచ్చు జ్వరమవు. దగ్గుతో వడకించుదానవు. ఇవే నీ ఆయుధములు వాని సహితముగ మమ్ము విడిచి పొమ్ము.

11. జ్వరమా! బలక్షయమును, దగ్గును మాకు మిత్రులను చేయకుము. ఇచట తలవంచినావు. తిరిగి రాబోకుము. ఇదే మాట నీతో పదేపదే అనుచున్నాను.

12. నీ సోదరుడు బలక్షయ కారకుడు. సోదరి దగ్గు. భ్రాతృవ్యుడు పాపము. వీటినన్నింటితో అసభ్య వ్యక్తిని చేరుకొనుము.

13. దేవా! మూడు నాళ్ళకు వచ్చు, నాలుగు నాళ్ళకు వచ్చు, ఎప్పుడు వంటిని పిండు శరదృతు, వర్షర్తు, గ్రీష్మరుతువులందు వచ్చు జ్వరములను, శీతజ్వరము, 'రూర' జ్వరమును ధ్వంసము చేయుము.

14. గంధార, ముంజవంత, అంగ, మగధ దేశములకు కష్టదాయక వ్యాధినంపి మా ప్రజకు సుఖములు కలిగించుచున్నాము.

రెండవ సూక్తము - 23

వినియోగము :-

క్రిమిచికిత్స యందు కరీరపు వేరును ఈ సూక్తముచే సంపాతిత అభిమంత్రణములు చేసి కట్టునది.

గోవాలముచే కరీరపు చెక్కను చుట్టి రాతితో దంచి పొడిచేసి ఈ సూక్తముచే అగ్నిమీద వేసి కట్టునది.

గ్రామ ధూళిని అభిమంత్రించి దక్షిణమునకు తిరిగి ఎడమ చేతితో ధూళిని చల్లునది.

దీనిచే ధూళి కణములను అభిమంత్రించి చేతిలో నలిపి క్రిమి మీద వేయునది.

దీనిచే శాంతి వృక్షసమిధలను వేసిన క్రిమి సంహారకమగుచున్నది.

తల్లి వడిలో బిడ్డనుంచి వెన్నను వేడిచేసి ఈ సూక్తముచే బిడ్డ దవడను కాపునది. అట్లు మూడు మారులు చేయునది.

సిగ్రు గింజలను వెన్నలో కలిపి దీనితో అభిమంత్రించి వ్యాధిగల చోట పూయునది.

ఇరువది యొక్క వట్టి వేళ్ళను అభిమంత్రించి రాతితో దంచి ఈ సూక్తము జపించుచు కాల్చి అభిమంత్రించి వ్యాధిగ్రస్తుని మీద చల్లునది.

ఇరువది యొక్క పిడికళ్ళ వట్టి వేళ్ళను నీటికుండలో వేసి అభిమంత్రణ సంపాతనములు చేసి రోగి మీద చల్లునది.

1. ద్యావాపృథ్వులు, సరస్వతి, అగ్ని నన్ను అనుగ్రహించినారు. వారు క్రిములను నాశము చేయుదురు గాక.

2. ధనపతి ఇంద్రా! ఈ కుమారుని క్రిములను హతమార్చుము. నా భీషణ వాక్కున సమస్త శత్రువులు హతులైనారు.

3. నేత్రములందుండు, నాసికా రంధ్రములందు ఉండు, దంతముల మధ్య మసలు క్రిములను నాశనము చేయుచున్నాము.

4. ఒకే రూపపువి రెండు, వేరు రూపము లవి రెండు, నలుపువి రెండు, ఎరుపువి రెండు బభ్రువర్ణపు, బభ్రుకర్ణములవి, గృధ్ర, కోక నామములు మున్నగు క్రిములన్నియు ధ్వంసమైనవి.

5. శితి కక్షలు, కృష్ణలు, శ్వేత బాహువులు, అనేక రూపములు గల అన్ని క్రిములను హతమార్చుచున్నాము.

6. సకల ప్రాణులచే దర్శించబడు దేవత సూర్యుడు. అతడు కంటికి కనిపించని క్రిములను నాశము చేయుచున్నాడు. దృశ్య, అదృశ్య క్రిములను హతమార్చుచు ఆదిత్యుడు పూర్వదిశన ఉదయించుచున్నాడు.

7. క్రిములందు శీఘ్రగమనలు పీడించునని గడగడలాడించునవి. తీక్ష్ణములు అవి కనిపించినను, కనిపించని వైనను వానిని హతమార్చుము.

8. వడిగ నడచునవి హతములైనవి. మందగమనలు హతమైనవి. శనగలను రాతితో రుద్దినట్లు క్రిములన్నింటిని నలిపి వేసినాము.

9. త్రిశీర్ష - త్రికకుద - సారంగ, అర్జున వర్ణక్రిములను హతమార్చుచున్నాము. వాటి ప్రక్క టెముకలను విరుచుచున్నాను. తలలు త్రుంచుచున్నాను.

10. క్రిములారా! అత్రివలె, కణ్వునివలె, జమదగ్ని వలె మిమ్ము హతమార్చుచున్నాను. అగస్త్యుని మంత్ర ప్రభావమున

మిమ్ము నాశనము చేయుచున్నాము.

11. క్రిముల రాజు చచ్చినాడు. మంత్రి చచ్చినాడు. క్రిముల తల్లి, సోదరులు, భగినులు చచ్చినారు. (వంశము నిర్మూలమైనదని.)

12. క్రిముల స్థానము, దాని పరిసరములు ధ్వంసములైనవి. బీజరూపలకు సూక్ష్మక్రిములు కూడా హతమారినవి.

13. క్రిములలో ఆడవానిని, మగవానిని రాతితో కొట్టినష్టపరచుచున్నాను. నిప్పుతో కాల్చి బూడిద చేయుచున్నాను.

వ్యాఖ్య - ఆంగ్లేయులు వార్తకముచేసి అనైక్య భారతావనిని జయించినారు. ఇది వారి బలము కాదు. మన బలహీనత. భారత దేశమును గెలిచిన వారందరు అంతే అది వారి బలము కాదు మన బలహీనత - మన అనైక్యత!

ఆంగ్లేయులు రాజకీయ ప్రభుత్వము వరకు సంతృపతులు కాలేదు. భారత సంస్కృతిని మొదలంట ధ్వంసము చేయుటకు వారికి తెలిసిన ఆధునిక ప్రచార సాధనాలను విచ్చల విడిగా వినియోగించి మనవారి తోనే 'మేము దద్దమ్మలము మాకేమిరాదు' అనిపించి మన విధనాలన్నింటినీ మనతోనే వెక్కిరింప చేసినారు!

ఈ ప్రచారమందలి భాగముగనే మనకు వైద్యశాస్త్రము లేదని, తామేవైద్య శాస్త్రమునకు ఆద్యులు మని తమ వైద్య విధానమును ప్రవేశపెట్టి ప్రచారము చేసినారు!

బానిస జాతి తమ సంస్కృతిని రక్షించు కొనజాలదు. వెక్కిరించు కుంటుంది. ప్రభువులకు ఊడిగం చేస్తుంది. మనము అదే చేసినాము. చేస్తున్నాము.

భారతీయ వైద్య విజ్ఞానపు ప్రాముఖ్యతను ఇప్పుడిప్పుడు - మనము కాదు - పాశ్చాత్యులు గుర్తించుచున్నారు. వారికి గత్యంతరము లేదు. ఏనాటికైనను మానవాళికి భారత జీవన విధానమే శరణ్యము! అన్యథా శరణం నాస్తి!!

GERMS - సూక్ష్మ జీవులను మేమే కనిపెట్టినా మన్న పాశ్చాత్యుల వాదన శుద్ధ అబద్ధమని తేలుచున్నది. సూక్ష్మజీవులు - క్రిములను గురించి ఈ సూక్తమున పేర్కొనబడినది. వైద్య శాస్త్రమున ఇందుకు సంబంధించిన మరిన్ని వివరములు లభించవచ్చును.

ఇప్పటికి పరిశోధించకున్న పరిశోధించి పాశ్చాత్య వైద్య విధానమునకు బుద్ధి చెప్పవలసి ఉన్నది.

మూడవ సూక్తము - 24

వినియోగము.

1) పౌరోహిత్యము చేయగోరువాడు ఈ సూక్తముచే సమిధలను ఉంచవలెను.

2) వివాహ మందలి ఘ్రుత హోమమున -

3) చాతుర్మాస్యపు వైశ్వదేవ పర్వమందు సావిత్రి యాగమున బ్రహ్మ ఈ సూక్తమును అనుమంత్రించునది.

1. సూర్యుడు పుట్టిన సర్వపదార్థములకు అధిపతి అగుచున్నాడు.

అస్మిన్ బ్రహ్మణ్యస్మిన్ కర్మణ్యస్యాం పురోదాయా మస్యాం ప్రతిష్ఠాయా మస్యాం చిత్త్య మస్యా మాకూత్యామస్యా మాశిష్యస్యాం దేవహూత్యాం స్వాహా.

ఈ మంత్రమున, ఈ కర్మమున, ఈ పౌరోహిత్యమున, ప్రతిష్టయందు, చిత్యమున, సంకల్పమందు, ఆశీర్వచనమున నన్ను రక్షించును గాక **స్వాహా.**

(తక్కిన ఋక్కులకు దీని చేర్చుకొనునది.)

2. **అగ్నిర్వస్పతీనామధిపతిః సమావతు.**

3. **ద్యావాపృథివీ దాత్రూణా మధిపత్నీ తేమావతాం | దాత్రూణాం** - దాతల

4. **వరుణో2 సామధిపతిః సమావతు | అసాం** - జలములకు.

5. **మిత్రావరుణో వృష్ట్యాధిపతీ తౌమావతాం. వృష్టికి.**

6. **మరుతః పర్వతా నామధిపతయస్తే మావన్తు |**

7. **సోమో వీరుధామధిపతిః స మావతు | లతలకు.**

8. **వాయురన్త రిక్షస్యాధిపతిః సమావతు |**

9. **సూర్యశ్చక్షుషామధిపతిః సమావతు |చక్షువులకు.**

10. చన్ద్రమా నక్షత్రాణామధిపతిః సమావతు |

11. ఇన్ద్రో ధినో2ధిపతిః సమావతు |దివికి.

12. మరుతాం పితా పశూనామధిపతిః సమావతు |

13. మృత్యుః ప్రజానామధిపతిః సమావతు |

14. యమః పిత్రూణామధిపతిః సమావతు |

15. పితరః పరే తే మా వస్తు |

తరాల పైవారు

16. తతా అవరే తే మా వస్తు |

తరువాతివారు.

17. తత స్తతా మహాస్తే మావన్తు |

తాతామహులు.

నాలుగవ సూక్తము - 25

వినియోగము :-

గర్భాదాన కర్మమందు 'ఆగమ కృశరం' చారు ద్వయము వండి, సంపాతన అభిమంత్రణలు ఈ సూక్తముచే చేసి రెండవ దరును యుగచ్ఛిద్రముచే సంపాతన అభిమంత్రణము చేసి భక్షించునది.

ఈ కర్మమందే పలాశఖడ్గముష్టి మరియు కేలూనములను ఆరగదీసి శిశ్నమునకు రాసి మైదునము చేయునది.

1. పర్వతము నుండి స్వర్గమునకు వలె యోనియందు అంగము చేరినది. అది రేతస్సును నీటియందు ఆకువలె

గర్భమున ప్రవేశపెట్టును గాక.

2. ఈ మహా పృథివి సకల భూతములను గర్భమున ధరించినట్లు నేను నీ గర్భమును ధరించుచున్నాను. దానిని రక్షించు మని నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాను.

3. సినీవాలి ఈ గర్భమునకు పుష్టి కలిగించును గాక. సరస్వతి పుష్టి కలిగించును గాక.

కళ్యాణీ! పుష్ప మాలలు ధరించిన అశ్వినులు నీ గర్భమునకు పుష్టి కలిగింతురు గాక.

4. మిత్రావరుణులు, ఇంద్రుడు, బృహస్పతి, అగ్ని, ధాత నీ గర్భమునకు పుష్టి కలిగింతురు గాక.

5. విష్ణువు నీ యోనికి బలము కూర్చును గాక. త్వష్ట రూపము కల్పించునుగాక. ప్రజాపతి నీ గర్భమున తడి కల్పించును గాక. ధాత నీ గర్భమును పోషించును గాక.

6. గర్భ కరణిని రాజా వరుణుడు, దేవిసరస్వతి, వృత్రహంత ఇంద్రుడు ఎరుంగుదురు. నీవు గర్భకరణిని త్రాగుము.

7. అగ్నిదేవా! నీవు ఓషధులకు గర్భమవు. వనస్పతులకు గర్భమవు. సమస్త భూతములకు గర్భమవు. నీవు నా గర్భమునకు పుష్టి కలిగించుము.

8. పైన ఉండుము, వీరత్వము చూపుము. యోని యందు గర్భమును స్థాపించుము.

వృష్ణ్యావనా! నీవు వర్షము కలిగించు వాడవు. ప్రజల కొరకని నిన్ను తోడ్కొని పోవుచున్నాము.

9. కళ్యాణీ! నీవు సిద్దమగుము. నీ యోనియందు నేను గర్భమును స్థాపించుచున్నాను. సోమ పానము చేయు దేవతలు ఉభయ లోకములను రక్షించు పుత్రుని ప్రసాదింతురు గాక.

10. ధాతా! శ్రేష్ఠమగు రూపమున ఈమె గర్భమును రక్షించుము. పదవ మాసమున ప్రసవించినపుడు మగ బిడ్డను ప్రసాదించుము.

(11,12,13 మంత్రముల అర్ధమిదియే. దేవతలు మారుదురు. గమనించునది.)

11. త్వష్టః.

12. సవితః

13. ప్రజాపతే.

అయిదవ సూక్తము - 26

వినియోగము :-

పుష్టిని కోరువాడు నవశాలయందు తేనె కలిపిన ఘృతమును ఈ సూక్తముచే ఆహుతులు ఇచ్చునది.

1. యజుర్వేద మంత్రములకు సమిధలకు స్వాహా, ప్రవిద్వాంసుడగు అగ్ని వానితో కలియును గాక.

2. మధ్యమ దేవత, విద్వాంసుడు ఈ యజ్ఞమునందు చేరును గాత - **స్వాహా.**

3. విద్వాంసుడగు ఇంద్రుడు ఈ యజ్ఞము నందలి ఉక్ద శక్తి యుక్తుడగును గాత - **స్వాహా.**

4. శిష్ట జనులారా! ఈ యజ్ఞమున చేరండి, భార్యా యుక్తులై వాక్కులను దాల్చండి - **స్వాహా.**

5. తల్లి బిడ్డను పోషించినట్లు మరుత్తులు ఈ తగ్నమును చేరి ఛందస్సులను పాలింతురుగాక **స్వాహా.**

6. అదితి దేవి కుశలు, ప్రోక్షణియుల సహితముగ యజ్ఞమును వర్ధిల్ల చేయుటకు విచ్చేసినది **స్వాహా.**

7. విష్ణువు అనేక విధముల తపస్సులను ఈ యజ్ఞమున చేర్చునుగాత - **స్వాహా.**

8. త్వష్ట అనేక విధముల రూపములను ఈ యజ్ఞమున చేర్చునుగాత - **స్వాహా.**

9. విద్వాంసుడగు భగుడు ఈ యజ్ఞమున చక్కని ఆశిర్వాధములు సమకూర్చునుగాత - **స్వాహా.**

10. సోముడు ఈ యజ్ఞమున బహు విధజలములను చేర్చునుగాక - **స్వాహా.**

11. ఇంద్రుడు ఈ యజ్ఞమునకు తగిన బలములను సమకూర్చునుగాత - **స్వాహా.**

12. అశ్వినులారా! మంత్ర, వషట్కారములతో ఈ యజ్ఞమును వర్ధిల్లచేయుచు విచ్చేయండి - **స్వాహా.**

బృహస్పతీ! మంత్రముచే యజ్ఞాభిముఖుడవై విచ్చేయుము. ఇది యజమానికి స్వర్గము కలిగించును గాత - **స్వాహా.**

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -27

వినియోగము :-

1) ఈ సూక్తముచే పుష్టికామి అగ్నియందు మంథాకార ఔదుంబరము నిచ్చి ఘ్రుతాహుతినిచ్చునది.

లెక్కలేనన్ని '**శష్కులు**' లను వండి ఈ సూక్తముచే ఏడింటిని అగ్నిలో వేసి ఘ్రుతాహుతులిచునది మిగిలినవి కర్తకు ఇచ్చునది.

2) వశాకర్మము నందు కూడ దీని వినియోగము చెప్పబడినది.

1. అగ్ని యొక్క సమిధలు ఊర్ధ్వములు. అతని కాంతులు ఊర్ధ్వములు. అవి తాపకములు. అతడు సూర్యసముడు. బలశాలి. "**భూరిపాణిః**"

2. దేవతలందలి దేవతలు మార్గములను మధు, ఘ్రుతములచే నింపుదురు గాక.

3. నరులకు కీర్తనీయుడు, సుకర్మసవితయు సర్వలోక భజనీయుడగు అగ్నియు యజ్ఞమున మధువును చేర్చి వ్యాపించుచున్నారు.

4. ఘ్రుతబలము, హవిరూప అన్నము, స్తుతులను స్వీకరించుచు అగ్ని ప్రత్యక్షమగుచున్నాడు.

5. యజ్ఞములందున, స్రవములందునను అగ్ని తన మహిమలను చేర్చును గాక.

6. హర్షము కలిగించు - దేవ సహిత - యజ్ఞమున తారక, అగ్ని, ధన పోషక వసువులు నిలిచి ఉన్నారు.

7. వెలుగులు చిమ్ము అగ్నిదేవుని జ్వాలలు యజమాని యజ్ఞమును బహు విధముల రక్షించుచున్నవి.

8. అగ్ని దీప్తియు, ఆహుతి దీప్తియు సుందరములై మందహాసమున యజ్ఞమును సముపార్జింతురు గాక.

ఉషా, రాత్రులు పరస్పరాశ్రితలు. కలిసి దీపించునవి. అవి ఈ అధ్వర యజ్ఞమును రక్షించును గాక.

9. దేవ సంబంధ హోతలారా! మా ఈ యజ్ఞము ఉన్నతము ద్రష్టము. దీనిని అగ్నిజిహ్వచే ప్రశంసించండి. మాకు శుభములు కలుగునట్లు ఆశీర్వదించండి. ముగ్గురు దేవేరులు సరస్వతి మహీ - భారతి యజ్ఞమును ప్రశంసించుచు దర్భాసనముల మీద ఆసీనలు అగుదురు గాక.

10. త్వష్టదేవా! మాకు మరింత జలము, ఎంతో అన్నము, అద్భుత ధనము కలిగించుము. ధనపు ముడిని విప్పుము.

11. వనస్పతీ! ధ్వనించుచు నిన్ను వీడుము. శమిత, అగ్నిదేవతల కొరకు హవిని స్వాదిష్టము వేయుము.

(చెట్టు రొద చేయుచు పడిపోవుటను చక్కగా చెప్పినాడు.)

12. జాతవేద అగ్నీ! ఇంద్రునకు యజ్ఞము చేర్చుము. సమస్త దేవతలు హవి సేవింతురు గాత **స్వాహా.**

రెండవ సూక్తము - 28

వినియోగము :-

1) సంపూర్ణ సంపత్తి జనక కర్మమున ఈ సూక్తము వినియోగము. ఆయుష్కామి సువర్ణ మణి బంధనమున కూడ దీని వినియోగము. ఈ రెండింటి వివరములు 1 - 35 చూచునది.

2) ఆయుష్య గణమున దీని పాఠము. కావున ఉపనయనమున ఆయుష్కామి వటువు ప్లుత హోమమున దీని వినియోగము. ఉపనయనము తరువాత ఆయుష్కామి వటువునకు బంగారము, వెండి, ఇనుప ముక్కలను మణిగా చేసి దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

3) "వైష్ణవీం అన్న కామస్య అన్నక్షయేచ"

1. **"దీర్ఘయుత్వాయ శత శారదాయ"** తొమ్మిది ప్రాణములను తొమ్మిదవ సంఖ్యచే కలుపుచున్నాము. ఇందులో మూడు బంగారు తీగలు, మూడు వెండి తీగలు, మూడు ఇనుప తీగలు ఉన్నవి.

2. ఈ 'త్రివృత్' కర్మమున అగ్ని, సూర్యుడు, చంద్రుడు, భూమి, జలము, దివి, అంతరిక్షము, దిశలు ప్రదిశలు, ఋతువులు ఋత్వంశములతో కలసి మమ్ము దాటించును గాక.

3. ఈ 'త్రివృత్' కర్మను మూడు పుష్టులు ఆశ్రయించును గాక. పూషా దుగ్ధ, ఘ్రుతములచే దీనిని శుద్ధి చేయును గాక. అన్నసమృద్ధి, జనసమృద్ధి, పశుసమృద్ధి దీనిని ఆశ్రయించును గాక.

4. ఆదిత్య దేవా! ఇతనికి ధనము నింపుము. వర్ధిల్లు అగ్నీ! ఇతనిని వర్ధిల్ల చేయుము. ఇంద్రదేవా! ఇతనిని శక్తి యుక్తుని చేయుము. పోషించు 'త్రివృత్' కర్మము ఇతనిలో ఆశ్రయము పొందును గాక.

5. భూమి సువర్ణముచే నిన్ను రక్షించును గాక. లోకములను పోషించు అగ్ని అనుగ్రహించి ఇనుముచే నిన్ను రక్షించును గాక. లతలతో లభించు శక్తితో నీ యందు శుభసంకల్ప బలమును కలిగించును గాక.

6. ఈ హిరణ్యము జన్మతః మూడు విధములది అయినది. ఒకటి అగ్నికి పరమ ప్రియము. రెండవది సోమమును బాధించి పతనమైనది. మూడవ దానిని వేధా జలముల శక్తి రూపము అందురు. వటువా! ఈ హిరణ్యము నీ కొరకు త్రివృతమగును గాక.

7. జమదగ్నికి మూడు ఆయువులు. కశ్యపునకు మూడు ఆయువులు. వారు మూడు విధముల అమృతమును ఆరగించినారు. నీకు ఆ మూడు ఆయువులు కలుగును గాక.

8. మూడు శక్తివంత సువర్ణములు ఏకాక్షరము మీద త్రివృత్ రూపమున చేరినపుడు అమృతముచే మృత్యువును పారద్రోలినవి. లోకము నుండి దుఃఖమును అంతర్ధానము చేసినవి.

9. హిరణ్యము నిన్ను ద్యులోకము నుండి రక్షించును గాక. తెల్లని రజతము మధ్య లోకము నుండి రక్షించును గాక. భూమి యందుండి లోహము రక్షించును గాక. ఇవన్నియు దేవపురి నుండి లభించినవి.

10. ఈ మూడు దేవపురి నుండి వచ్చినవి. **తాస్త్వా రక్షన్తు సర్వతః** - అవి నిన్ను అంతట రక్షించును గాక. వీటిని ధరించిన నీవు వర్చస్వి వగుము. శత్రువుల తల తన్నిన వాడవు ఆగుము.

11. తొలి దేవత హిరణ్యరూప అమృతమును దేవతల ముందు ఉంచినాడు. దానికి పదిసార్లు ప్రణమిల్లు చున్నాను. ఆ దేవతలు త్రివృత్ బంధనమునకు నన్ను అనుమతింతురు గాక.

12. ఆర్యమ, పూష, బృహస్పతి ముడి వేయుదురు గాక. నిత్యము పుట్టు వాని పేరుతోనే నీకు కట్టుచున్నాము.

13. నీకు ఆయువు, తేజస్సు కలిగించుటకు ఋతువుల, మాసముల, సంవత్సరముల తేజస్సును నీలో ప్రవేశపెట్టుచున్నాను.

14. ఘ్రుతమున తడువు, మధువున ముంచు, భూమి వలె పటిష్టము గల ధరి చేర్చగల, శత్రువుల భేదించు, చిత్తు చేయు, మహా సౌభాగ్యము కలిగించు వాడు నీ యందు నిలుచును గాక.

మూడవ సూక్తము - 29

వినియోగము :-

చాతహన్ గణములందు దీని పాఠమున్నది. కావున చాతన గణము వచ్చినపుడల్ల దీని వినియోగము వివరములకు 1-7 చూచునది.

1. జాతవేదాగ్నీ! నీవు ముందుండు వాడవు. కావున దీనిని వహింపుము. చేయవలసిన దానిని ఎరుంగుము. నీవు వైద్యుడవు. చికిత్స చేయువాడవు. నీ అనుగ్రహమున మాకు గోవులు, అశ్వములు జనులు కలుగుదురు గాక.

2. జాతవేదాగ్నీ! నీవు సమస్త దేవతలతో కలసి మమ్ము ఆటలాడించిన వానిని, మాకు హాని తలపెట్టిన వాని పరిధిని పడవేయుము - **'పరిధిష్పతాతి'**

3. జాతవేదాగ్నీ! నీవు సమస్త దేవతలతో కలసి వాని పరిధిని పడవేయుము.

4. జాతవేదాగ్నీ! ఇతనిని భక్షించ దలచిన పిశాచపు నేత్రములు పొడువుము. గుండె బ్రద్దలు చేయుము. నాలుక కోసివేయుము. దంతములు ఊడగొట్టుము. ప్రాణములు తీయుము.

5. ఇతని నుండి పిశాచములు హరించినది, పీకినది, తిన్నది, తొలగించిన వానిని అన్నింటినీ అగ్నీ! తిరిగి ఇతని యందు ప్రవేశపెట్టుము. ఇతని శరీరమున మాంసమును ప్రాణము మేము ఏర్పరచెదము.

6. ఏ పిశాచములు పచ్చికుండ, కాలిన కుండ, పక్వ, అపక్వ భోజనములందు చేరి మాకు హాని కలిగించ దలచినవో" అవి అదే తీరున తన వారి సహితముగా యాతనలు అనుభవించును గాక. ఇతడు రోగ రహితుడు అగును గాత".

"తదాత్మనా ప్రజయా పిశాచా వియాత యన్తా మగదో2 యమస్తు"

7. ఏ పిశాచములు పాలయందు, పొలమున పండిన అన్నమునందు చేరి మాకు హాని కలిగించ దలచినవో

"తదాత్మనా ప్రజయా పిశాచా వియాత యన్తా మగదో2 యమస్తు"

8. ఏ పిశాచములు నీరు త్రాగునపుడు - బాధలు పడునపుడు - పడక మీద ఉన్నప్పుడు మాకు హాని కలిగించ దలచినవో

"తదాత్మనా ప్రజయా పిశాచా వియాత యన్తా మగదో2 యమస్తు"

9. ఏ పిశాచములు బాధలు పాడునపుడు - పడుకున్నపుడు రాత్రింబవళ్ళు మాకు హాని కలిగించ దలచినవో

"తదాత్మనా ప్రజయా పిశాచా వియాత యన్తా మగదో2 యమస్తు"

10. జాతవేదాగ్నీ! నీవు మాంసము తిను, రుధిరము త్రాగు, మనసును పాడు చేయు పిశాచములను హతమార్చుము. అశ్వవంత ఇంద్రుడు వానిని వజ్రాయుధముచే వధించును గాక.

11. అగ్నిదేవా! నీవు కలకాలముగా యాతుధానులను మర్దించుచున్నావు. యుద్ధములందు రాక్షసులు నిన్ను జయించ జాలరు. ఈ క్రవ్యాదులను, వారి వద్దగల మూర్చన శక్తి సహితముగ దహింపుము వారు నీ ఆయుధమును తప్పించుకొన కుందురుగాక.

12. జాతవేదాగ్నీ! పిశాచములు ఇతని నుండి హరించినవి. పీకిన వాటిని మరల సమకూర్చుము. ఇతని అవయవములు వర్ధిల్లును గాక. అతడు సోమాంకురము వలె శక్తివంతుడు అగును గాక.

13. అగ్నిదేవా! సోమాంకురము వలె ఇతడు శక్తివంతుడు అగును గాక. ఇతడు గుణవంతుడు. పవిత్రుడు. ఇతనిని ఆరోగ్యవంతుని చేయుము. **"జీవతు"** - ఇతడు జీవించును గాక.

14. అగ్నీ! ఈ సమిధలు పిశాచ హంతలు. వానిని గ్రహించుము. ప్రసన్నుడవగుము.

15. అగ్నిదేవా! ఈ సమిధలు నీ దాహార్తిని తీర్చునవి. వీనిని గ్రహించుము. ఇతని మాంసమును పీకునట్టి పిశాచములు తమ రూపములను విడుచును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 30

వినియోగము :-

1) అంహోలింగ గణమున దీని పాఠము కలదు. ఈ గణపు సమస్త చికిత్సలందు దీని వినియోగము.వివరములకు 2-30 చూచునది.

2) ఉపనయనము తరువాత బాలుని తాకి దీనిచె అనుమంత్రణ చేయునది. ఋషిచేత బాలకుని తాకినపుడు కూడ దీని వినియోగము.

3) పిష్ఠ రాత్రి కల్పమున ఆవాలు అభిమంత్రించిన తదుపరి దీనిని జపించునది.

1. దూరము నుండి, దగ్గర నుండి నీ ప్రాణములను గట్టిగా కట్టి పెట్టుచున్నాను. నీవు నీ పూర్వ పితరులను అనుసరించకుము. **"ఇహైవ భవ" -** ఇచటనే ఉండుము.

2. పిత్రు ఋణము తీర్చని వాడు నీ మీద అభిచారము చేసినాడు.

"ఉన్మోచనప్రమోచనే ఉభే వాచా వదామి తే" వానినుండి నీకు ముక్తి, విముక్తి రెండు కలుగవలెనని నేను పలుకుచున్నాను.

3. ఎవడు మోహ వశమున నీకు ద్రోహము తలపెట్టినాడో - శపించినాడో

"ఉన్మోచనప్రమోచనే ఉభే వాచా వదామి తే"

4. మాతృకృత, పిత్రుకృతముల వలన ఏ వ్యాధులచే నీవు బాధ పడుచున్నావో

"ఉన్మోచనప్రమోచనే ఉభే వాచా వదామి తే"

5. నీ తల్లి, తండ్రి సోదరులు, భగినులు అందించిన ఔషధములను సేవించుము. నిన్ను వార్ధక్యము వరకు జీవించు వానిగ చేయుచున్నాను.

6. పరిపూర్ణ మనసుతో నీవు ఇహముననే వర్ధిల్లుము. యమ దూతలను అనుసరించకుము. పూర్వము వలెనే ఈ లోకముననే జీవించుము.

7. ఆహ్వానించినంత మరల విచ్చేయుము. నీవు ఉదయించు మార్గముల తెలిసిన వాడవు కదా! ఆరోహణము ఆక్రమణము అయనములు నీ జీవిత కాలముననే కలుగుచున్నవి.

8. రోగీ! బెదరకు నిన్ను వార్ధక్యము వరకు జీవింపచేయుచున్నాను. నా వాక్కు వినుము. నీవు ఇహముననే జీవించుము. నీ దేహము నుండి యక్ష్మ, జ్వరము తొలగి పోయినవి.

9. అంగభేద, అంగజ్వర, హృదయ బాధ, యక్ష్మలమ నా వాక్కు ప్రభావమున - డేగ వలె తొలగించి దూరమున పారవేసినాను.

10. ప్రమత్త, అప్రమత్త, అస్వప్న, అప్రతిబోధులగు నీ ప్రాణరక్షక ఋషులు రాత్రింబవళ్ళు సావధానులై ఉందురు గాక.

11. అగ్ని నీ యందుండు వాడు. సూర్యుడు నీ కొరకు ఉదయించును గాక. ఘోర అంధకార రూప మృత్యువు నుండి విముక్తుడవై, సూర్యుని వలె ఉదయించుము.

12. **నమో యమాయ నమో అస్తు మృత్యవే నమః పిత్రుభ్య ఉత యే నయన్తి**

శరీర పారణను తెలిసిన అగ్ని ముందు ఇతని క్షేమాభివృద్ధిని గురించి విన్నవించుచున్నాము.

13. ఇతనిలో ప్రాణములు, మనస్సు, నేత్రములు, బలము చేరును గాక. నేను ఇతని దేహమును గ్రహించినాను. **"సధ్యాం ప్రతి తిష్ఠతు"** అతడు కాళ్ళ మీద నిలుచును గాక.

14. అగ్నిదేవా! ఇతనికి ప్రాణశక్తి, నేత్రశక్తి కలిగించుము. శరీరమున ప్రేరణ కలిగించుము. ఇతనిని బలయుతుని చేయుము. నీవు అమృతము నెరిగిన వాడవు. ఇతడు ఈ లోకము విడువకుండును గాక.

15. రోగీ! నీ ప్రాణము క్షీణించకుండును గాక. అపానము మూత పడకుండును గాక. అధిపతి యగు సూర్యుడు తన కిరణములచే నిన్ను మృత్యువు నుండి కాపాడును గాక.

16. కట్టివేయబడి కదలిక గల నాలుక అంతరంగమున అన్న దానిని చెప్పుచున్నాను:-

నీ నుండి యక్ష్మ తొలగి పోయినది. బ్రతుకును బాధించు వందల జ్వరపు ఆక్రమణలు తొలగి పోయినవి.

17. ఈ లోకము దేవతలకు ప్రియతమము. అపరాజిత. ఇహమున మృత్యువు నిన్ను వెన్నాడుచున్నది. అయినను నిన్ను మేము ఆదేశించుచున్నాము. వార్ధక్యమున కన్న మున్ను మరణించకుము.

అయిదవ సూక్తము -31

వినియోగము :-

కృత్యాప్రతిహరణ గణమున. వివరములకు 2-11 చూచునది.

1. కృత్యా! అభిచారకులు నిన్ను పచ్చికుండ, మిశ్రధాన్యము, పచ్చి మాంసము నందు ప్రయోగించినచో దానిని మరల త్రిప్పి పంపుచున్నాను.

2. కృత్యా! నిన్ను కోడిమీద, వెంట్రుకల మేక మీద, గొర్రెమీద ప్రయోగించినచో **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**. దానిని మరల త్రిప్పి పంపుచున్నాను.

3. కృత్యా! నిన్ను ఒక గిట్టగల, రెండు గిట్టలు గల, దంతములు గల గాడిద మీద ప్రయోగించినచో **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**

4. కృత్యా! మానవులు పూజించు భోజ్య పదార్ధములను పొలమున పాతిపెట్టినచో **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**

5. కృత్యా! దుశ్చింతులు నిన్ను గార్హపత్యాగ్ని, అగ్నిశాల యందు పూర్వాగ్నిలో ప్రయోగించిన **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**

6. కృత్యా! సభయందు జూద గృహమున అక్షములందు ప్రయోగించినచో **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**

7. కృత్యా! నిన్ను సేన యందు, ఆయుధములందు శరీరములందు, దుందుభులందు ప్రయోగించినచో **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**

8. కృత్యా! నిన్ను కూపమందు, శ్మశానమున పాతి, గృహమున ప్రయోగించినాచో **"పునః ప్రతిహరామి తామ్"**

9. కృత్యా! నిన్ను మనిషి అస్థికలందు, ధనమును ఎత్తుకొని పోయి కాల్చు క్రవ్యాదులందు ప్రయోగించినచో **"పునః ప్రతిహరామి తే"**

10. ఎరుగక కృత్యను కుమార్గమున పంపు వానిని, నీతిలేని వాడు నీతి మంతుని మీదకు ప్రయోగించిన దానిని ఆ మార్గముననే వారి మీదకు పంపుచున్నాము.

11. మా మీద కృత్యను ప్రయోగించి మా కాలుకు, వేలుకు నష్టము చేయదలచిన వాడు చేతగాని వాడు అగును గాక. అట్టి దౌర్భాగ్యుడు భాగ్యవంతులకు శుభములే కలిగించును గాక.

12. చాటుగ ప్రయోగించు, శాపము పెట్టు, జడులను చేయు కృత్యాకారులను ఇంద్రుడు తన మహాయుధమున

వధించును గాక. అగ్ని భస్మము చేయును గాక.

(సాయణాచార్యుడు ఈ కాండకు వ్యాఖ్య రచించలేదు.)

దాశరథి లక్ష్మణాచార్య బుచ్చమాంబల పౌత్రుండును, విద్వాన్ వేంకటాచార్య వేంకటాంబలపుత్రుండును, ఆంధ్రప్రదేశ ఆస్థాన కవీశ్వరుడు దాశరథి కృష్ణమాచార్య అనుజుండునగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి ఐదవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

ఆరవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

దోషోగాయ బృహద్ గాయ ద్యుమద్ధేహి |
ఆథర్వణ స్తుహి దేవం సవితారం ||

1. అథర్వ పుత్రా దధ్యఙ్గా! రాత్రింబవళ్ళు గానము చేయుము. బృహత్సామము గానము చేయుము. సవితా దేవతను స్తుతించుము. మాకు దీప్తవంత ధనము నిమ్ము.

వినియోగము :-

1. ఈ సూక్తపు తొలి మూడు ఋక్కులచే నూతన గృహమున తేనె కలిపిన ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది. స్వస్త్యయనము కోరువాడు. ఘృత, సమిధ, పురోడాశాది పదమూడు ద్రవ్యములచే ఆహుతులు ఇచ్చునది. సర్వలోక ఆధిపత్యము కోరువాడు దీనిచే అథర్వర్షిని యజించునది. సమావర్తనము తరువాత అన్నమును సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి భక్షించునది.

2. సోమయాగపు ప్రాతస్సవనమున, బహిష్పవమాన స్తోత్ర సమయమున బ్రహ్మ ఈ సూక్తమును జపించుచు ఉద్గాతను చూచునది.

తరువాతి మూడు ఋక్కులచే సోమయాగమందు ద్రోణ కలశమున గల సోమమును బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

యద్యాపి అస్మిన్ కాన్డే ప్రాణేయ సర్వాణి సూక్తాని తృచాత్మ కాన్యేవ. తథాపి అధ్యాపక సంప్రదాయామరోధేన తృచద్వయం ఏకీకృత్య సూక్తత్వేన వ్యవహ్రియతే.

ఈ కాండమున సూక్తములన్నియు మూడు ఋక్కులచే అట్లయినను అధ్యాపక సంప్రదాయమును అనుసరించి మూడు ఋక్కుల త్రుచలు రెండింటిని సూక్తముగా వ్యవహరించుచున్నారు.

2. స్తోతా! నీవు సవితను స్తుతించుము. అతడు సత్యసూనుడు. నిత్య యవ్వనుడు. చీకట్లను తరుమువాడు. శోభనవాక్కులవాడు. సుసేవితుడు. సముద్రమున ఉదయించుచు దర్శనమిచ్చువాడు.

3. సవితా దేవతయే మాకు భూరి అమృతములను అందించును గాక. మేము ఉభయ స్తుతులు గానము చేయుదుముగాక.

4. ఋత్విజులారా! ఇంద్రుని కొరకు సోమమును అభిషవించండి. ప్రవహింప చేయండి. ఇంద్రుడు మా స్తుతులను ఆకర్షించునుగాక.

5. పక్షులు వృక్షములకు చేరినట్లు సోమము ఇంద్రుని దేహమున ప్రవేశించుచున్నది. సోమపానమున మదించిన ఇంద్రా! నీవు రాక్షస సేనను వధించుము.

6. ఇంద్రుడు వజ్రి. యువకుడు. విజేత. ఈశానుడు. బహుస్తుతుడు. అతని కొరకు సోమమును అభిషవించండి.

రెండవ సూక్తము -2

వినియోగము :-

తొలి మూడు ఋక్కులచే స్వస్త్యయన కర్మము ఘ్రుతాహుతులిచ్చి ఖడ్గమును సంపాతన అభిమంత్రణము చేసి యోధునకు ఇచ్చునది. స్వస్త్యయనమును కోరువాడు వీనిని జపించుచు చేయి ముఖము మీద వేసుకొని పడుకొనునది. నిద్ర మేల్కొన్నపుడు వీనిచే మూడడుగులు వేసి కళ్ళు తెరుచునది.

2. స్వస్త్యయనము కోరువాడు 1-5 ఋక్కులచే 13 ద్రవ్యములను ఆహుతి చేయునది.

4-6 ఋక్కులచే దాయాదుల విభాగమున పుష్టికోరువాడు తల్లి వంటి దూడగల ఆవు పాల అన్నమును సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి భుజించునది. వీనితోనే ధనుస్సు నారిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది. దండమును సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి ధరించునది.

పుష్ట్యర్ధ చిత్రా కర్మమున చెట్టు కొమ్మకు సామాగ్రులను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేయునది.

పుత్ర, పుత్రిక తలమీద రెండు సుళ్ళు ఉన్నప్పుడు వీనిచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చునది.

1. ఇంద్రుడు, పూష, అదితి, మరుత్తులు మమ్ము రక్షింతురుగాక. అపాంనపాత్, సప్త సింధువులు, విష్ణువు, ద్యులోకము మమ్ము రక్షించునుగాక.

2. కోరిన ఫలము సిద్ధించుటకు ద్యావాపృథ్వులు అభిషవ శిల, అభిషుత సోమము మమ్ము పాపముల నుండి రక్షించునుగాక. సుభగ సరస్వతీ దేవి, అగ్ని మమ్ము రక్షింతురుగాక. అగ్నియొక్క కాంతులు మాకు శుభప్రధములు అగునుగాక.

3. శుభస్పతులగు అశ్వినులు మమ్ము రక్షింతురుగాక. రాత్రింబవళ్ళు మమ్ము రక్షించునుగాక. నభమునందలి నీటిని కాపాడు అపాంనపాదగ్ని మమ్ము కాపాడునుగాక. త్వష్ట సమస్త ఫలములు ప్రసాదించి మమ్ము వర్ధిల్ల చేయునుగాక.

4. నేను చేయు దేవోచిత స్తుతులను త్వష్ట, బ్రహ్మణస్పతి, పర్జన్యుడు ఆలకింతురుగాక. భ్రాత్రు, పుత్ర సహితయై అదితి ఎదిరి బలము నుండి మమ్ము రక్షించును గాక.

5. అదితి అంశగల భగ, వరుణ, మిత్ర, ఆర్యమలు మమ్ము రక్షింతురుగాక. అదితి మరుద్గణములు మమ్ము రక్షించునుగాక. మాకు నష్టము కలిగించు శత్రువు మాకు దూరమగునుగాక. నలువైపులా నుంచి హింసించు వాడు మా నుంచి దూరమైనాడు. శత్రువు యొక్క ద్వేషము దూరమగునుగాక.

6. అశ్వినులు మా అగ్నిహోత్రములను, మా సద్బుద్దులను రక్షింతురుగాక. వాయువు ప్రమాద రహితుడై మమ్ము రక్షించును గాక. మా తండ్రియగు ద్యులోకము మమ్ము కుక్కల వంటి దుష్ట శక్తుల నుండి రక్షించును గాక.

మూడవ సూక్తము -3

వినియోగము :-

1. గ్రామకామి 1-2 ఋక్కులచే ఇంద్రుని పూజించునది. వీనితోనే **"ఉదుమ్బర పలాశ శకర్కంధూత క్షణాధానమ్"**

సభ యొక్క పడక పరకాల నుంచునది. లేదా అభిమంత్రిత అన్నాసన మిచ్చునది.

2. దశ పూర్ణ మాసమున ఆగ్నేయ చరును 1-3 ఋక్కులచే హోమించునది.

3. అగ్ని చయనమున షోడశ గృహీతవైశ్వ కర్మణ హోమమున మొదటి ఋక్కుచే పేర్చిన సమిధలను బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

4. దర్శపూర్ణ మాసమున 2వ రుక్కుచే బ్రహ్మ 'ఐన్ద్రం ఆధారం' అనుమంత్రించునది. ఇంద్ర సంబంది సాంనాయ్య యాగమును అనుమంత్రించునది.

5. అద్భుత మహాశాన్తి యొక్క ఇంద్ర పూజనమున రెండవ ఋక్కు వినియోగము.

1. ప్లుతముచే ఆహ్వానించబడు అగ్నీ! ఇతనికి ఉత్కృష్ట పదము కలిగింపుము. ఇతనికి వర్చస్సు కలిగింపుము. బహు సంతానము కలిగించుము.

2. ఇంద్రదేవా! నీవు ఇతనిని ఎంతో వర్ధిల్లచేయుము. అతడు తనవారిని తన వశమున ఉంచుకొనును గాక. అతనికి ధనపుష్టి కలిగించుము. అతనిని వార్ధక్యము వరకు జీవింప చేయుము.

3. ఎవని ఇంట మేము అగ్నికార్యములు నిర్వర్తించుచున్నామో అగ్నిదేవా! అతనిని వర్ధిల్లచేయుము. సోముడు, బ్రహ్మణస్పతి అతనిని తమవానిగా పరిగణింతురుగాక.

4. బ్రహ్మణస్పతీ! దేవతలను పూజించక మమ్ము వధించ దలచిన వానిని సోమాభిషవము చేయు ఈ యజమానికి వప్పగించుము.

5. సోమదేవా! దుష్ట శత్రువు మా ప్రియ భాషణమును తిరస్కరించినపుడు వాని ముఖముపై వజ్రముతో బాదుము. అందువలన అతడు పిండియై పారిపోవును గాక.

6. సోమదేవా! మమ్ము నాశనము చేయదలచు బంధువులను, మమ్ము పీడించదలచు దుష్ట శత్రువును పిడుగు పాటుతో నాశము చేయుము.

నాలుగవ సూక్తము - 4

వినియోగము :-

1. యాగ విఘ్న శాంతి కొరకు 1-3 ఋక్కులచే తల్లిరూపపు దూడగ ఆవుపాల పాయసమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి భక్షించునది. అయోగ్యుడు యజ్ఞము చేయించినపుడు యజ్ఞసమాప్తి యందు వీనిచే సోమమును యజించునది.

స్త్రీ వశీకరణ కర్మమున 4-6 ఋక్కులచే చెట్టు జెరడు, శరఖండము, తగరము, అంజనము, కుటూది ద్రవ్యములను నూరి నేతిలో కలిపి స్త్రీ మర్మాంగము మీద పూయునది.

1. సోమదేవా! ఏ మార్గమున జగదనుగ్రహ కారకులగు అదితి, మిత్రాదులు సంచరింతురో ఆ మార్గమున మమ్ము రక్షించుటకు విచ్చేయుము.

2. సోమదేవా! ఏ బలమున నీవు మా కొరకని రాక్షసులను వశపరచుచున్నావో ఆ బలముననే నీవు మమ్ము నీవారినిగా చెప్పుము.

3. దేవతలారా! ఏ బలమున అసురుల బలమును క్షీణింప చేయుచున్నారో ఆ బలమున మాకు సుఖ శాంతులు ప్రసాదించండి.

4. భార్యా! నన్నే కామించుచు, నన్ను విడువకుండు రీతి - తీవ చెట్టును అల్లుకున్నట్లు - నన్ను ఆలింగనము చేసికొనుము.

5. భార్యా! నీవు నన్నే కామించుచు, నన్ను విడవకుండుటకు - పక్షి ఎగురునప్పుడు రెక్కలను కొట్టినట్లు - నీ మనసును బాధించి వశపరచుకొనుచున్నాను.

6. భార్యా! నీవు నన్ను కామించుచు నన్ను విడువకుండునట్లు - సూర్యుడు ద్యావాపృథ్వులందు వ్యాపించునట్లు - నీ మనసు నిండ వ్యాపించుచున్నాను.

ఐదవ సూక్తము -5

వినియోగము :

1. తొలి మూడు ఋక్కుల వినియోగము 4వ సూక్తపు 4-6 ఋక్కుల వంటిది.

2. 4-6 ఋక్కులు సకల సంపత్కర్మలందు ఘ్రుతాహుతులకు.

1. కామినీ! నీవు నా దేహమును, పాదములను, కనులకు, తొడలను కామించుము. యువకుని కామించి నీ కేశములు, కనులు నా మనసును మురిపించుచున్నవి.

2. కామినీ! నీవు నా కోరిక తీర్చుటకు నా మనసున చేరునట్లు నిన్ను నా బాహువులందు, హృదయమునకు బంధించుచున్నాను.

3. ఏ యువతుల నాభి, మున్నగు అవయవములు ప్రశంసనీయములో, ఏ యువతులందు విధాత వశీకరణము నింపినాడో, అట్టివారిని పాడి యావులు నాకు వశపరచును గాక.

4. పృథివి, అగ్ని, శ్రోత్రముల, వనస్పతుల అధిష్టాన దేవతలకు **స్వాహా.**

5. ప్రాణములకు, అంతరిక్షమునకు, పక్షులకు, వాయువునకు **'అధిపతియే స్వాహా'**

6. దివికి, కన్నులకు, నక్షత్రములకు, సూర్యునకు **'అధిపతియే స్వాహా'**

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -6

వినియోగము :-

1-3 ఋక్కులచే పుంసవన కర్మమున జమ్మి చెట్టులో పుట్టిన రావి అగ్నిని మధు మంథమున వేసి అభిమంత్రించి స్త్రీకి తాగించునది. అగ్నిని నల్ల ఉన్నిలో చుట్టి సంపాతన అభిమంత్రణములు చేసి స్త్రీకి కట్టునది.

సర్పవిష చికిత్స యందు 3-6 మంత్రములచే మధుక్రీడను అభిమంత్రించి విషదూషితునకు త్రాగించునది. వీనితోనే 4-6లో చెప్పినరీతి జప, ఆచమనలు చేయునది.

1. జమ్మి మీద రావి ఎక్కి ఉన్నది. అచట పుంసవనము చేయబడినది. అది పుత్రుని కలిగించు శక్తిని స్త్రీయందు ప్రవేశ పెట్టుచున్నది.

2. పురుషునియందే వీర్యము నిలిచి ఉన్నది. అది స్త్రీ యందు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. అదియే పుత్రుని కలిగించుచున్నదని **"ప్రజాపతి రబ్రవీత్"** ప్రజాపతి చెప్పినాడు.

3. ప్రజాపతి, అనుమతి, సినీ వాలి స్త్రీ గర్భము నందలి బీజమునకు అవయవములు, ప్రాణము కలిగించుచున్నారు.

4. సూర్యుడు అంతరిక్షమున వ్యాపించినట్లు, రాత్రి భూమి మీద వ్యాపించినట్లు నేను సమస్త సర్పములందు వ్యాపించినాను. విషగ్రస్తా! ప్రాణమందు తప్ప అన్యత్ర వ్యాపించిన విషములను ఈ ఓషధిచే నివారించుచున్నాను.

5. బ్రాహ్మణులు, ఋషులు, దేవతలు పూర్వము తెలిసికొన్న దానితోను, భూత భవిష్య ద్వర్తమానములందు తెలిసిన, తెలియనున్న వానితోనూ నీ విషమును దింపుచున్నాను.

6. నదులందు మాధుర్యము నిండునుగాక. పర్వతములు, గిరులందు తీపి నిండునుగాక. నాచునిండిన పురుష్ణీ నది మధురమగునుగాక. అస్తు శం హృదే. హృదయమున శాంతి, సుఖములు కలుగునుగాక.

రెండవ సూక్తము -7

వినియోగము :-

జయమును కోరువాడు 1-3 మంత్రములచే తపసేన నలుదిశల మరియు ప్రత్యేక దిక్కున ఉపస్థానము చేయునది.

వైశ్యుడు యుద్ధమున గెలుచుటకు దాడి చేయనున్న శత్రువును చూచుచు వీనిని చదువునది.

వీనితోనే ఘృత హోమము, సక్తు హోమము, ధనురూప అగ్నియందు ధనురూప సమిధల సమర్పణ, శరరూపాగ్నిలో శరరూప సమిధాదానము, సంపాతిత అభిమంత్రిత ధనుస్సును అందించుట చేయునది.

పాము తేలు భయ నివారణమునకు వీనిచే 3-26లో విధించిన కర్మను ఆచరించునది.

ఆవసథ్యాధానమున క్రవ్యాచ్ఛమనానంతరము ఇంటికి వచ్చి 1-3 మంత్రములచే ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది.

బ్రాహ్మణుడు ఆయుధము ధరించుట, దేవతా మూర్తులను ఆడించుట చూచి నవ్వుట మున్నగు వాని శాంతికి వీనిచే హోమము చేయునది.

యజ్ఞమునందు వశీ, పురోడాశాది హవిస్సులను కాకులు, గుడ్ల గూబలు, కుక్కలు తాకినచో ప్రాయశ్చిత్తార్థము వీనిచే ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది.

2. 4-6 మంత్రములను కఫపు చికిత్సయందు సంపాతిత, అభిమంత్రిత చెట్టు బెరడు నీటిని రోగి మీద చల్

ఆచమనము చేయించునది.

1. దేవతల ఆయుధములకు, రాజుల ఆయుధములకు, వైశ్యుల ఆయుధములకు నమస్కారము. **"మృత్యో నమోస్తు తే"** మృత్యువా! నీకు నమస్కరించుచున్నాను.

2. మృత్యువా! నీకు అనుకూలముగ వచించువానికి, వ్యతిరేకముగ వచించువానికి నమస్కరించుచున్నాను. నీ సద్బుద్ధికి, దుష్ట బుద్ధికి నమస్కరించుచున్నాను.

3. యాతు ధానులకు నమస్సులు. వైద్యములకు నమస్సులు మృత్యుమూలములకు నమస్సులు. బ్రాహ్మణులకు ఇదే నమస్కరించుచున్నాను.

4. ఎముకలను కదిలించు, కీళ్ళను సడలించు, శక్తిని క్షీణింపచేయు హృదయమునకు బాధ కలిగించునట్టి సర్వాంగములందు వ్యాపించిన శ్లేష్మ రోగము హరించునుగాక.

5. కొలను నుంచి తామరను వేరుతో పెరికినట్లు ఇతని శ్లేష్మ వ్యాధిని పెరికి వేయుచున్నాను. పండు పండిరాలిన విధముగ ఇతని వ్యాధిని రాల్చి వేయుచున్నాను.

6. బలమును క్షీణింపచేయు రోగమా! కుందేలు పరిగెత్తినట్లు వెళ్ళి పొమ్ము. ఒకమారు కురిసిన మబ్బు మరలి రానట్లు మా సంతానమునకు హాని కలిగించక వెడలిపొమ్ము.

మూడవ సూక్తము -8

వినియోగము :-

1. పుష్టిని కోరువాడు 1-3 మంత్రములచే పలాశమణిని వాసితము చేసి సంపాతన, అభిమంత్రనములచే కట్టునది.

2. 3-7 మంత్రము లచే నేత్ర రోగికి ఆవనూనెతో సంపాతించి, ఆవకాడలను అభిమంత్రించి రోగికి కట్టునది వీనిచే ఘృతాహుతులిచ్చి ఆవకాడలను సంపాతించి, ఆవనూనెతో తడిపి అభిమంత్రించి కట్టునది. ఆవనూనెలో వేపిన ఆవ ఆకులను వీనిచే నేత్రరోగికి ఇచ్చునది. నాలుగు "శాక వృక్ష ఫలాని" వీనితో అభిమంత్రించి రోగికి ఇచ్చునది. వీనిచే 'మూలక్షీరమ్' ను సంపాతన, అభిమంత్రణములు చేసి భుజించునది.

3. అన్న స్వస్త్యయనము కోరువాడు 7వ మంత్రముచే మూడు సస్యవల్లులను అభిమంత్రించి పొలము మధ్యన పాతిపెట్టునది.

1. పలాశమా! నీవు ఓషధులందు శ్రేష్ఠమవు. అన్య వృక్షములు నిన్ను ఉపాసించుచున్నవి. మమ్ము క్షీణింపచేయదలచిన శత్రువు నీవలన క్షీణించునుగాక.

2. మమ్ము బాధించదలచిన సబంధు, అబంధువులందు - పలాశము వృక్షములందు వలె శ్రేష్టుడను అగుదును గాక.

3. హవిస్సులందు ఉపయోగించుట వలన సోమము ఓషధులందు ఉత్తమమైనట్లు, వృక్షములందు పలాశము శ్రేష్ఠమైనట్లు నేను నా బంధువులందు శ్రేష్టుడను అగుదునుగాక.

4. తినదగిన, తినదగని సర్షపమా! నీ తైలము అమోఘము. నీ నూనెలో వేపిన నీ కాండములను వ్యాధి నివారణార్ధము భుజించుచున్నాము.

5. సర్షపమా! నీ తండ్రి విహహ్లుడు. తల్లి మదావతి. సద్వంశ సంజాతవైనందున నీవు నీకు హాని కలిగించుకొని అన్యులకు ఉపకారము చేయుచున్నావు.

6. తౌవిలక నామ పిశాచీ! నీవు వ్యాధుల తలలు వంచి పంపివేయుము. 'ఏలన' మను నేత్ర రోగమా! పారిపొమ్ము. బభ్రు, బభ్రు కర్ణ వ్యాధులు కూడ విడిచివెళ్ళును గాక. 'నిరాల' రోగమా! పారిపొమ్ము.

7. అలసాల నామ సస్యమంజరీ! నీవు తొలుత గ్రహించదగినదానవు. కావున 'పూర్వ'వు. శాలాంజల నామక సస్యమంజరీ! నీవు చివరన దాల్చవలసినదానవు. కావున 'ఉత్తరవు' అయినావు. నీలాగల సాలనామక సస్యమంజరీ! నీవు ఆ రెండింటి నడిపిదానవు.

నాలుగవ సూక్తము -9

వినియోగము :-

1. గర్భమును గట్టిపరచుటకు 1-3 మంత్రములచే ధనుస్సు వారిని మూడు మారులు సరిచేసి స్త్రీకి కట్టునది. వీనితోనే పొలపు మట్టిని అభిమంత్రించి గర్భిణికి నాకించునది. వీనితోనే నల్లటి దుమ్మును అభిమంత్రించి గర్భిణి మంచము మీద చల్లునది.

జంభ గ్రహణ శాంతి కొరకు వీనిచే ధనుస్సు ప్రత్యంజను కట్టుట మున్నగునవి చేయునది.

2. స్త్రీ విషయక ఈర్ష్యను తొలగించుటకు ఈర్ష్య గలవానిని చూచుచు 4-6 మంత్రములు జపించునది.

1. ఈ మహా పృథ్వి సమస్త భూతములను గర్భము ధరించిన రీతి ఈమె ప్రసవించు పర్యంతము గర్భమును ధరించునుగాక.

2. ఏ విధముగా ఈ మహా పృథ్వి వనస్పతులను ధరించి యున్నదో అట్లే ఈమె ప్రసవించు పర్యంతాము గర్భమును ధరించునుగాక.

3. ఏ విధముగ ఈ మహా పృథ్వి చరాచరాత్మక జగత్తును ధరించి యున్నదో అట్లే ఈమె ప్రసవ పర్యంతము గర్భమును ధరించునుగాక.

4. ఈర్ష్యా దృక్కులందు మొదటి దానిని, తరువాతి దానిని శాంత పరచుచున్నాము. ఈర్ష్యాళువా! నీ కోపతాపములను నీ నుండి తొలగించుచున్నాము.

5. ఈ భూమి మనసు చచ్చినది. చచ్చిన మనసును మించినది అగుచున్నదో - ఎట్లు మృత దేహము నుండి మనసు వెడలి పోవుచున్నదో - అట్లే ఈర్ష్యాళువు నుండి ఈర్ష్య తొలగిపోవును గాక.

6. ఈర్ష్యాళువా! ఎట్లు కొలిమి తిత్తి నుండి గాలి వెడలిపోవునో అట్లే నీ మనసునుండి అటునిటు తిరుగు ఈర్ష్యను వెడలగొట్టుచున్నాను.

ఐదవ సూక్తము -10

వినియోగము:

1. 1-3 మంత్రముల పారము బృహద్గణములందున్నందున శాంత్యుదకాదులందు దీని వినియోగము.

ధనము తీయునపుడు కలుగు విఘ్నముల శాంతికి దేవతలకు క్షీరాన్న, ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది కాశదివిధువక వేతస ఓషధులను ఒక పాత్రలో ఉంచి సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి అధోముఖముగ జలమధ్యమునకు తీసికొని వానిని నీటిలో వేయవలెను. కుక్కతల, గొర్రె తలను అభిమంత్రించి నీటిలో వేయునది. మానవ కేశములను చెప్పుటకు వెదురుబొంగు కొనకు కట్టునది. ఊక సహితముగ పచ్చి కుండ నీటితో ప్రోక్షించి, మూడు పురుల ఉట్టిలో ఉంచి నీట ముంచునది. వర్షాభిలాషి సంపాతిత, అభిమంత్రిత ఘటము నందలి నీటిని ఈ మంత్రములచే సేవించి, స్నానము చేయునది.

స్వ యజ్ఞములందు ఈ మూడు ఋక్కులచే యజమాన పత్ని, పుత్రులను ప్రోక్షించునది. పవిత్ర సవమున వీనిచే

హోమించబడని హవిస్సును అభిమర్శన, సంపాతనాదులు చేయునది. దీక్షా కుశల కట్టచే పవిత్రుడైన యజమాని వీనిని జపించునది. 'అయంతృచః **ఆసిచ్యమానశతాతృణ్ణానుమన్త్రేణ వినియుక్తః"**

2. పిత్తజ్వర చికిత్స యందు 4-6 బుక్కులచే దావాగ్ని యందు రాగి స్రవముచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి రోగితల మీదకు సంపాతములను తెచ్చునది.

1. దేవతలు నన్ను పవితుర్ని చేయుదురుగాక. మానవులు తమ బుద్ధిబలమున నన్ను పవిత్రుని చేయునుగాక.

2. నా యొక్క క్ర్తువులు, బలము, జీవనము కొరకు సోమము నన్ను పవిత్రుని చేయునుగాక. అహింస కొరకు పవిత్రుని చేయునుగాక.

3. సర్వ ప్రేరక సవితా దేవా! నీ వద్ద నున్న తేజస్సు, ప్రేరణయను పవిత్రీకరణములచే మేము ఉభయలోకములందు సుఖించుటకు పవిత్రులను చేయుము.

4. సర్వమును దహించు అగ్ని వంటి జ్వరము సర్వాంగములకు వ్యాపించినది. రోగి ఉన్మత్త ప్రలాపములు చేసి వెడలినాడు. ఈ జ్వరము వ్రతములు చేయనివానిని చేరునుగాక. జ్వర దేవతలకు నమస్కరించుచున్నాను.

5. నమో రుద్రాయ నమో అస్తు తక్మనే నమో రాజ్ఞే వరుణాయత్విషీమతే|
నమోదివే నమోపృథ్వివ్యై నమ ఓషధీభ్యః||

6. ఈ జ్వరము సర్వాంగములందు నిప్పు పెట్టునది. ఎన్నో విధములుగ రక్తమును చెరచునది. దేహమును పసుపు రంగునకు మార్చునది. అట్టి అరుణవర్ణ, బభ్రువర్ణ జ్వరమునకు నమస్కరించుచున్నాను.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -11

వినియోగము :-

1. కేశవృద్ధి కోరువాడు చెట్టు, నేల మీది ఓషధులతో కాచిన నీటితో లేక విభీతక చెక్క నీటితో, లేక పసుపు కొమ్ము నీటితో 1-3 మంత్రములచే అభిమంత్రించి ప్రాతః కాలమును వెంట్రుకలను కడుగునది.

2. 4-6 మంత్రములచే ఉదర వ్యాధిగ్రస్తుని చిత్తి ప్రాయశ్చిత్తి మున్నగు ఓషధుల నీటిచే స్నానము చేయించునది.

పూర్వ సూక్తపు 1-3 మంత్రముల వినియోగము నందలి ధనము తీయుటకు విఘ్న శాంతికి' బదులు "ఈ చికిత్స యందు" చేర్చిన మిగిలినది దీనికి వర్తించును.

దీని పాఠము అపాంసూక్తములందున్నందున ఆసావనాదులందు దీని వినియోగము.

1. లోకములు మూడు. వానిలో భూమి శ్రేష్టము. వాని పైపొరలందు పుట్టునట్లు ఓషధులను నేను చేకొనుచున్నాను.

2. హరిద్రా రూప భేషజమా! జాములందు సూర్యచంద్రుల వలె, దేవతలందు వరుణుని వలె నీవు ఓషధులందును, వనస్పతులందును శ్రేష్ఠమవు.

3. ఓషధులారా! మీరు ధనవతులు. బాధింపబడనివారు. ఆరోగ్య దాయినులు. మాకు ఆరోగ్యము ప్రసాదించండి. కేశములను చిక్కిన చేయండి.

4. సూర్య కిరణములు చీకట్లు కలిగించును. మరల మారి అంతరిక్షము నుండి భూమి మీద పడును. జలమును పీల్చును. ఆకసమునకు ఎగురును. అచటి నుండియే వర్షము కలిగించును. భూమిని తడుపును.

5. రొమ్ము మీద బంగారు నగలు గల మరుత్తులారా! మీరు కదలుచు జలములకు, ఓషధులకు సుఖము కలిగించుచున్నారు. మీరు మధుర వృష్టి కలిగించిన చోట జనులు బలశాలురు, బుద్ధిమంతులు అగుచున్నారు.

6. మరుద్దేవతలారా! జలదములను పంపండి. అవి పంటలు పండించి, నదులను ప్రవహింపచేయునుగాక. పేద తల్లిదండ్రులను కన్య గడగడలాడించినట్లు, మేఘ గర్జన అందరను వడకించునుగాక. భార్య భర్తతో ముచ్చట పెట్టుచు అన్నము పెట్టినట్లు ఉరుము మబ్బుతో ముచ్చట పెట్టుచు ఆహారాము అందించును.

రెండవ సూక్తము -12

వినియోగము:

1. 1-6 మంత్రముల పాఠము బృహద్గణ, అపాంసూక్తములందు ఉన్నందున శాంత్యుదక , అసావనాదులందు వినియోగము.

ధనము తీయుట యందు విఘ్న శాంతికి వీనిచే 10 వ సూక్తము నందు వలె చేయునది.

2. ఉదర వ్యాధికి 1- 3 మంత్రములచే 11 వ సూక్తపు 4 - 6 వినియోగమును

అనుసరించునది.దర్శపూర్ణమాసములందు ప్రణీతలను బ్రహ్మ ను మంత్రించునది.

3. 4 - 6 మంత్రములు శాంత్యుదక అభి మంత్రణాదులందు, ఆసావనాదులందు, అర్ధోత్థాపనాదులందు 1 - 3 తోపాటు వినియోగము.

హృదయ దోష, జలోదర, కామిలారోగ శాంతి కొరకు ఏటివాలు నీటిని తెచ్చి అందు ఇంటి పరకలు వేసి ఈ ఋక్కులచే రోగి మీద చల్లునది. స్నానము చేయించునది.

1. జలము ప్రాణప్రదాయిని. రాత్రింబవళ్ళు ఎడతెగక ప్రవహించునది. శ్రేష్ఠ కర్మలు చేయునేను అట్టి జలదేవతను ఆహ్వానించుచున్నాను.

2. అవిచ్ఛిన్నముగ ప్రవహించు జలములు ఫలప్రాప్తి కలుగుటకు గాను సమస్తపాపముల నుండి విముక్తులను చేయును గాక.

3. సవితా దేవత ప్రేరణ వలన మానవులు కర్మలు చేయుదురు గాక. జలములకు శాంతి కలుగును గాక. ఓషధులు సుఖప్రదములు అగును గాక.

4. హిమవంతము నుండి బయలు దేరిన నదులు సముద్రమున కలియుచున్నవి. అట్టి జలములు నా హృదయమునకు శాంతి కలిగించు ఓషధులను ప్రసాదించునుగాక.

5. నా కళ్ళను, పాదములను, పిక్కలు, తొడలను బాధించు వ్యాధులను జలదేవత తొలగించును గాక. వ్యాదులను తొలగించు ఓషధుల చికిత్స ఈ జలమునకు తెలిసి ఉన్నది.

6. నదులారా! మీరు సముద్రపత్నులు సముద్రుడు మీకు ప్రభువు. మీరు మాకు ఆరోగ్యప్రద ఓషధులు ప్రసాదించండి. అందువలన మేము అన్న వంతులము అగుచున్నాము.

మూడవ సూక్తము -13

వినియోగము:-

1) 1 - 3 మంత్రములచే గండమాలను తొలగించుటకు సూత్రోక్త కాష్టాదులచే ప్రజ్వలనాది కర్మలు చేయునది.

2) 4 - 6 ఋక్కులచే వ్యాధుల చికిత్స నిమిత్తము సూత్రోక్త తంత్రులు జరిపి మూడు పురోడాశ సమ్వర్తనములను

బాటల కూడలిలో ఉంచునది.

మహా శాంత్యాదులు చేసినపుడు నిర్రుతి కర్మమున వీనిని జపించుచు నది వద్దునకు పోవునది.

1. గొంతు మీది నరములందు ఏబది అయిదు తీరులు వ్యాపించిన గండమాలలు పతివ్రత వలన వదిలిన పాపముల వలె - వదలి పోవును గాక.

2. గొంతు యందలి నాడులందు వ్యాపించిన డెబ్బది ఏడు గండమాలలు పతివ్రత వలన వదిలిన పాపముల పగిది వదలి పోవును గాక.

3. స్కంధధమనులుదున్న తొంబది తొమ్మిది గండమాలలు - పతివ్రత వలన వదలిన పాపముల వలె - వదలి పోవును గాక.

4. పాప దేవతా! నన్ను విడువుము. అందరను వశమునందు ఉంచుకొందువు కదా! నాకు మాత్రము సుఖములు ప్రసాదించుము. నన్ను పుణ్యములకు ఫలస్వరూపమగు స్వర్గమున ఉంచుము.

5. పాప దేవతా! నీవు మమ్ము విడువకున్న నిన్ను బాటల కూడలి యందుంచి పంపించి వేయుచున్నాము. అచటినుంచి నీవు మమ్ము ద్వేషించు వారిలో ప్రవేశించుము.

6. పాప దేవత వేల కనులది. మరణము లేనిది. అది మమ్ము విడుచునుగాక. అది మమ్ము ద్వేషించు వారిని - మేము ద్వేషించు వారిని నష్ట పరచును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 14

వినియోగము: -

గృహము మున్నగు వాని యందు పావురము, గుడ్లగూబ మున్నగునవి ప్రవేశించినపుడు శాంతికి గాను శాంత్యుదక అభిమంత్రణమున మహాశాంతి గణముల ప్రయోగము జరుగును. అందు ఈ సూక్తమును 15 వ సూక్తపు 1 - 3 మంత్రములను అర్థము చేసి కొనునది.

4 - 6 మంత్రముల తొలి సూక్తము పూర్వ సూక్తముతో వినియోగము.

పావురము, గుడ్లగూబ గృహాదులందు ప్రవేశించినపుడు 5 వ మంత్రముచే అగ్నిని, ఆవును ఆ స్థలమున త్రిప్పునది.

(ప్రతి సూక్తమున రెండు తృచలు మూడు మంత్రములు ఉండునని చెప్ప బడినది. ప్రతి తృచకు మంత్రసంఖ్య వేరుగా ఇవ్వబడు చున్నది. వీనిని రెండు సూక్తములుగ కూడ లెక్కించుచున్నారు.)

1. దేవతలారా! పాప దేవతచే పంపబడిన పావురము చేరినది. ఆ దోష నివారణార్థము హవిస్సులర్పించి శాంతి చేయుచున్నాము. మాకు శుభమగును గాక. ద్విపాత్తులకు చతుష్పాత్తులకు శుభమగును గాక.

2. దేవతలారా! పాప దేవత పంపిన కపోతము మాకు సుఖములను ఇచ్చును గాక. అపరాధమెరుగని పక్షి మా ఇంటికి హాని కలిగించ కుండును గాక. విప్రుడగు అగ్ని మా హవిస్సులను స్వీకరించును గాక. కపోతము పేరిటి మారణాయుధము మమ్ము వదలును గాక.

3. పక్షిరూప ఆయుధము మమ్ము వధించకుండును గాక. అది అగ్నిశాల యందో, వనమునందో వసించును గాక. అది మా జనులకు, గోవులకు సుఖప్రదము అగును గాక.

దేవతలారా! కపోతము మమ్ము హింసించ కుండును గాక.

–ooo–

1. దేవతలారా! ఈ మంత్రముచే కపోతమును వెళ్ళగొట్టండి. మేము అన్నము గల వారలమై తృప్తుల మగుదుము. గోవును నలువైపుల త్రిప్పుదుము. దుర్గతి కలిగించు కపోత పద చిహ్నములకు శాంతి చేయుచున్నాము. కపోతము మా ఇంటిని విడిచి పక్షులందు శ్రేష్ఠము అగును గాక.

2. కపోతము ప్రవేశించిన ఇంటియందు అగ్నిని ప్రవేశ పెట్టుచున్నారు. గోవును తెచ్చి త్రిప్పుచున్నారు. దేవతలకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నారు. ఇన్ని చేసిన తరువాత మమ్ము బాధించ గలవాడెవ్వడు?

3. యముడు దేవతలందు ముఖ్యుడు. ప్రాణుల ఆయువులు లెక్కించువాడు. అతడు బహు మార్గముల నుండి వచ్చువాడు. ద్విపాద, చతుష్పాత్తులకు ప్రభువు. అట్టి యమునకు, మృత్యువునకు నమస్కరించుచున్నాము.

అయిదవ సూక్తము -15

వినియోగము:-

1) మొదటి తృచ వినియోగము పూర్వసూక్తమున చెప్పబడినది.

2) రెండవ తృచలోని తొలి మంత్రముచే పొనసిరసవమున మధుమంథపు అభిమరర్సనాది కర్మలు చేయునది.

రెండవ తృచయొక్క 2,3 మంత్రములచే శమీలవన పాప లక్షణపు శాంతి కొరకు శమీవల్మముచే తల మీద ఉద్వాపన చేయునది.

3) మూడవ తృచచే పృశ్నిసవమున గోవునకు అభిమర్శన, సంపాతనాది కర్మలు చేయునది. ఆధానమందు ఆహవనీయాగ్నిని దీనిచే ఉపస్థానము చేయునది. ద్వాదశాహపు అవివాక్య దినమందు మానస స్తోత్రమును దీనిచే అనుమంత్రించునది.

1. దూరము నుండి కనిపించు శత్రువుల మీద ఈ రెక్కల ఆయుధము పడును గాక. గుడ్లగూబ అశుభవాక్కు నిర్వీర్య మగును గాక. వంటింట కాలు మోపు పావురపు అశుభవాక్కు నిర్వీర్య మగును గాక.

2. పాప దేవతా! నీ దూతలగు కపోత ఉలూకములను నీవు పంపినను, పంపకున్నను మా ఇంటికి వచ్చినచో మా ఇల్లు వానికి ఆశ్రయము కాకుండును గాక.

3. ఈ పక్షుల దుర్నిమిత్తములు మా యోధులను హింసించనివి అగును గాక. యమదూతి కపోతమా! యముని ఇంటి నీవు నిర్వీర్యవై పోవుటయే గాని వచ్చుట తెలియని రీతి మా వీరులకు శుభములు కలుగుటకు నీయొక్క దుర్నిమిత్తములను దూర దేశమునకు కొని పొమ్ము. తిరిగి రాకుండుము.

-ooo-

1. మధుసహిత యవలను దేవతలు సరస్వతీనది వద్ద మానవులకు ప్రసాదించినారు. అప్పుడు పొలము దున్ని విత్తనము వేయుటకు శతక్రతు ఇంద్రుడు నాగలికి అధిపతి అయినాడు. సుదాతలగు మరుత్తులు కృషీవలులు అయినారు.

2. శమీ! నీ యొక్క శక్తి బట్ట తల మీద వెంట్రుకలు పెంచునది అగుచున్నది. ఆ శక్తితోనే నీవు నరులను నవ్వించుచున్నావు. అడవిలో నిన్ను తప్ప మిగిలిన వృక్షములను కొట్టెదము. నీవు వందల కొమ్మల దానవై అనేక విధముల వర్ధిల్లుము.

3. శమీ! నీవు గొప్ప ఆకుల దానవు. సుఖములనిచ్చు దానవు. వాన నీటికి పెరుగు దానవు. తల్లి తన బిడ్డలను వలె నీవు శిరోజములను పెంచుము.

-ooo-

1. సూర్యుడు ఉదయాద్రిని ఆక్రమించినాడు. తదుపరి తల్లి వంటి భూమి మీద తన కిరణములను పరచినాడు. తరువాత తండ్రి వంటి ద్యులోకమునకు చేరినాడు.

2. ప్రాణాపానముల మధ్య సూర్యుడు వర్తిల్లుచున్నాడు. స్వర్గాది లోకములను ప్రకాశింప చేయుచున్నాడు.

3. సూర్యునకు పగటి ముప్పది గడియలు అవయవములు అగుచున్నవి. వాటిని అతడు ఎంతో ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు. సూర్యుడు వేగవంతుడై వేదమును ఆశ్రయించి నడుచుకొనుచున్నాడు.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 16

వినియోగము:-

1) మొదటి తృచచే రాక్షస, పిశాచాదుల వలన కలుగు భయ నివారణార్ధము సూత్రోక్తరీతిగా అగ్నికి మూడు సార్లు ప్రదక్షిణచేసి, పురోడాశమును హోమించునది.

2) రెండవ త్రుచచే పొలములో నాగలి చేర్చునది. వలపలి ఎద్దును కట్టునది. ఎద్దులను కట్టి యజమాని దీనిని జపించుచు చేను యొక్క తూర్పు దిక్కును దున్ని తృచ ముగిసినంత దున్ను వానికి ఇచ్చునది. మూడుచాళ్ళు ఏర్పడినంత ఉత్తరపు చాలు చివరన అగ్నిని ఉంచి పురోడాశముచే ఇంద్రుని స్థాలీపాకముచే, అశ్వినులను ఈ తృచచే పూజించి ఆ చాలులోనికే సంపాతములను తెచ్చునది.

సమస్త ఫలాభిలాషి దీనిచే ఇంద్రుని పూజించునది.

నాగలిచే దున్నునపుడు ఆటంకము కలిగిన దాని శాంతికి శాంత్యుదకమున వీనిని చదువునది.

1. యాతుధాన సంహారకమగు ఆ హవిని ఘ్రుత యుక్తముగ అగ్నికి అర్పించండి. అగ్నిదేవా! ఉపద్రవములు కలిగించు రాక్షసులను దూరముననే భస్మము చేయుము. నీవు మా ఇండ్లకు తాపము కలిగించు వాడవు కాకుము.

2. పిశితాశన పిశాచములారా! సంహార కారకరుద్రుడు మీ మెడలు తెగ నరకును గాక. యాతనలు కలిగించు యాతుధానులారా! ఆ రుద్రుడే మీ ప్రక్కటెకముకలను విరుచునుగాక శక్తిమంతమగు ఓషధి మిమ్ము యమపురికి పంపునుగాక.

3. మిత్రావరుణులారా! మాకు అభయము కలిగించండి. మీ తేజస్సుచే రాక్షసులను వెనుకకు పంపించండి. అట్లు పంపిన రాక్షసులకు యజమాని గాని, నిలుచు స్థలముగాని దొరకకుండును గాక. వారిలో వారు కొట్టుకొని చత్తురు గాక.

–ooo–

1. జనులారా! ఇంద్రుని జ్యోతి రమణీయము. శత్రు హింస కారకము. అట్టి తేజోవంత మహాజ్యోతిని మీరు అర్చించండి.

2. ఇంద్రుని బలము గెలువరానిది. అది ఇతరులను అణచి వేయగలది. ఇది వరకు అతని బలమును ఎదిరించిన వాడు లేడు. ఇప్పుడు కూడలేడు.

3. ఇంద్రుడు దేవ మనవులకు అధిపతి. అతడు మాకు బంగారు వన్నెగల బహు ధనమును అందించును గాక.

రెండవ సూక్తము - 17

వినియోగము:-

1) అయిదు రుక్కుల తొలి సూక్తముచే రాక్షసాది పీడానివృత్తికి సమిధ సహితముగ పదమూడు ద్రవ్యములను ఆహుతి ఇచ్చునది.

2) ఈ సూక్తపు మలి తృచ - తరువాతి సూక్తపు తొలి తృచ సర్వప్రకార చికిత్సలందు నీరు, పసుపు, నేయి మున్నగు వానిని అభిమంత్రించి త్రావించునది. అగ్ని చయనమున బ్రహ్మ దీనితోనే పురీషాచ్ఛన్న అగ్ని గుండమును అభిమంత్రించునది.

1. లోకములకు ప్రభువగు అగ్నిని చక్కని స్తుతులచే నుతించండి. అతడు మమ్ము శత్రువులనుండి రక్షించును గాత - **"సనః పర్షదతి ద్విషః"**

2. అగ్ని తన తీక్ష్ణ తేజమున రాక్షసులను సంహరించుచున్నాడు. **"సనః పర్షదతి ద్విషః"**

3. అగ్ని దూర దేశపు ఎడారి ఇసుక యందు ప్రకాశించుచున్నాడు - **"సనః పర్షదతి ద్విషః"**

4. అగ్ని సకల భువనములను వీక్షించుచున్నాడు. అతడు సూర్య రూపమున ప్రకాశింప చేయుచున్నాడు.' **"సనః పర్షదతి ద్విషః"**

5. భూలోకము మీద అంతరిక్షమున తెల్లని అగ్ని, సూర్యుడు ఉద్భవించినారు. **"సనః పర్షదతి ద్విషః"**

–ooo–

1. వైశ్వానరాగ్ని మమ్ము రక్షించుటకు బహుదూర ప్రదేశము నుండి యైనను వచ్చునుగాక. మా స్తుతులు అతనిని చేరునుగాక.

2. వైశ్వానరాగ్ని మా వద్దకు వచ్చుచుండునుగాక. వచ్చి మా స్తుతులకు ప్రసన్నుడై యజ్ఞమున చేరునుగాక.

3. వైశ్వానరాగ్ని అంగిరసుల స్తోమ, ఉక్థములను శక్తి వంతము చేసినాడు. అతడు అంగిరులకు కీర్తిని, అన్నమును కలిగించినాడు.

మూడవ సూక్తము - 18

వినియోగము:-

1) తొలి తృచ వినియోగము పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

2) రెండవ తృచ అభిచార దోష నివారణార్థము అభిమంత్రిత శ్వేత మృత్తికను కుక్కకు వేయునది. సంపాతిత అభిమంత్రిత పాలాశమణిని ఇచ్చునది. **'ఇంగడ హోమం సమిదా ధానం వా కుర్యాత్'**

3) రెండవ తృచలోని మూడవ మంత్రముచే అభిచార కర్మమున పిడుగుపడిన చెట్టు యొక్క పదకొండు సమిధలను పెట్టునది.

1. వైశ్వానరాగ్ని యజ్ఞాత్మకుడు. అమృతుడు. జ్యోతిషస్పతి. దీప్యమానుడు. అతనిని మేము నిరంతరము ఉపాసించుచున్నాము.

2. వైశ్వానరాగ్ని సమస్త జనులకు ఫలములు ఇవ్వగలవాడు. దేవతలకు యజ్ఞ హవిస్సులు అందించువాడు. సూర్యాత్మయై కాలపు అవయవ రూపములగు వసంతాది ఋతువులను ఏర్పరచుచున్నాడు.

3. వైశ్వానరాగ్ని వరిష్ఠ ధామములందు ఒక్కడే సామ్రాట్టు అయి విరాజిల్లుచున్నాడు. అతడే భూత భవిష్య ద్వర్తమాన కర్మలకు కారకుడు అగుచున్నాడు.

–ooo–

1. ఇంద్రుడు సహస్రాక్షుడు శాపకర్త అతడు రథమునెక్కి మా వద్దకు వచ్చునుగాక. అతడు మమ్ము శపించు వారిని గొర్రెల మందలోనికి దూరిన తోడేలువలె సంహరించును గాక.

2. శాపమా! మమ్ము విడువుము. బాధించకుము శత్రువులను దహించుము. మమ్ము శపించువారిని - పిడుగు చెట్టును వలె - నాశము చేయుము

3. ఒకడు మేము శపించకున్నను మమ్ము శపించు శత్రువు ఒకడు మా కఠిన భాషణమునకు శపించు శత్రువు. ఈ ఉభయులను కుక్కకు వేసిన పిష్ఠమువలె మృత్యువునకు వేయుము.

నాలుగవ సూక్తము - 19

వినియోగము:-

తేజస్సు కోరువాడు ఇందలి మంత్రములచే సూత్రమందు చెప్పబడిన సింహ వ్యాఘ్రాది ఏడింటిలో ఒకదాని నాభిలోమ మణిని లక్క మరియు బంగారములచే చుట్టి సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది. అట్లే పలాశము మొదలగు పదిశాంత వృక్షశకలముల మణిని ఈ సూక్తముచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

ఉత్సర్జన కర్మమున వీనిచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి రసములందు సంపాతములు తెచ్చునది.

1. సింహము, వ్యాఘ్రము, సర్పము, అగ్ని, బ్రాహ్మణ, సూర్యులందు గల త్విష - "ఇంద్రునకు జన్మనిచ్చిన దేవి త్విష మాకు మేము అభిలషించిన వర్చస్సు ప్రసాదించును గాత".

(త్విషః - దీప్తి.)

2. గజము, ఖడ్గమృగము, సువర్ణము, గోవు, మానవులందున్న త్విషయు **"ఇంద్రం యాదేవీ సుభగా జజాన సానఐతు వర్చసా సంవిదానా"**

3. రథమున, అక్షమున, వృషభమున, అశ్వమున, వాయువున, పర్జన్యునియందు, వరుణుని శోషక బలము **"ఇంద్రం**

యాదేవీ సుభగా బజాన సౌనఐతు వర్చసా సంవిదానా"

4. రాజన్యులందు, దుందుభి ధ్వనియందు, అశ్వపు వేగమున, పురుషుని ధ్వనియందుగల త్విషయు **"ఇంద్రం యాదేవీ సుభగా బజాన సౌనఐతు వర్చసా సంవిదానా"**

–ooo–

1. ఇంద్రునకు మేము అర్పించు హవిస్సు శక్తి యుక్తము, కాంతిమంతము, విజయ వంతము చలనముగలది, యశస్సునిచ్చునది. అది వర్ధిల్లునుగాక. ఇంద్ర దేవా! మా హవిస్సులు స్వీకరించుము. మాకు సర్వశ్రేష్ఠ దృష్టిని, శక్తిని ప్రసాదించుము.

2. ఇంద్రుడు యశస్వి యశోదాత. అతడు మా ముందు ఉన్నాడు. అతనికి నమస్కరించి అర్చించుచున్నాము. ఇంద్రదేవా! స్వయం ప్రేరణచే మాకు రాజ్యము నిమ్ము. నీ దానము వలన మేము యశోవంతులము అగుదుముగాక.

3. ఇంద్రుడు కీర్తికోరుచున్నాడు. అగ్ని కీర్తికోరుచున్నాడు. సోమము కీర్తి కామియై పుట్టినది. నేను సమస్త లోకములందలి సమస్త ప్రాణుల యశస్సును మించిన యశసముడను అగుచున్నాను.

ఐదవ సూక్తము -20

వినియోగము :-

1. తొలి తృచచే గ్రామాదులందు అభయాభిలాషి ఒక దిశన సప్తర్షులను పూజించునది. ఉపస్థానము చేయునది. సేనభాయ నివారణకు కూడ అట్లే చేయునది. ఉపాకర్మమున వీనిచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

2. రెండవ తృచచే గోదానమందు మహావ్రీహిమయ స్థాలీ పాకము మీద శాంతి జలము చల్లి అభిమంత్రించి ఆయుష్కామియగు బాలునకు తినిపించునది.

1. అభయం ద్యావాపృథివీ ఇహాస్తు నోభయం సోమః సవితా నః కృణోతు |
అభయం నోస్తూర్వ2న్తరిక్షం సప్తఋషీణాంచ హవిషాభయం నో అస్తు ||

2. సవితా దేవత మా గ్రామపు నలుదిశల అన్న సమృద్ధి కలిగించునుగాక. అపరిమిత శుభములు కలిగించునుగాక. అజాత శత్రువగు ఇంద్రుడు మాకు అభయ ప్రదాత యగునుగాక. రాజన్యుల కోపము అన్యత్ర చేరునుగాక.

3. ఇంద్రదేవా! మా కొరకు నాలుగు దిశలను శత్రు శూన్యములను చేయుము.

–ooo–

1. మనసే చేతసే ధియా ఆకూతయ ఉత చిత్తయే |
మత్యై శ్రుతాయ చక్షసే విధేమ హవిషా వయమ్ ||
ఈ అవయవములకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నాము.

2. అపానాయ వ్యానాయ ప్రాణాయ భూరిధాయసే |
సరస్వత్యా ఉరూవ్యచే విధేమ హవిషా వయమ్ ||

3. మా దేహమున ప్రాణ రూపమున, అవయవముల రూపమున ఉన్న దేవర్షులు మమ్ము విడువకుందురు గాక. మరణమెరుగని దేవతలు మర్త్యులమగు మమ్ము అనుగ్రహింతురుగాక. మేము జీవించుటకు దీర్ఘాయువు కలిగింతురుగాక.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -21

వినియోగము :-

1. భార్య మీద భర్తకు వచ్చిన కోపము పోగొట్టుటకు కుపిత పురుషుని చూచుచు రాతిని తొలితృచచే అభిమంత్రించి, ఇందలి రెండవ మంత్రము జపించుచు రాతిని నేలకు కొట్టి, మూడవ మంత్రముచే దానిపై ఉమ్మివేయునది.

కుపిత పురుషుని ఛాయా యందు దీనిచే ధనుస్సును అభిమంత్రించి ఎక్కు పెట్టునది. భార్తమీద భార్య కోపించినను ఇట్లే చేయునది.

దీక్షలో యజమానికి కోపము వచ్చిన ఈ తృచను జపించునది.

2. అన్ని విధముల కోపమును పోగొట్టుటకు రెండవ తృచచే దర్భను మొక్కను వలె త్రవ్వి పాతి సంపాత అభిమంత్రణలు చేసి భక్షించునది.

1. ధనుస్సునుండి నారిని తొలగించినట్లు నీ మనసునందలి కోపమును తొలగించుచున్నాను. ఇక మనము ఏక

మనస్కులమై మిత్రుల వలె నడచుకుందుము గాక.

2. మనము మిత్రుల వలె ఏక మనస్కులమై మసలుటకు నీ కోపమును బరువైన రాతికింద పడవేయుచున్నాను.

3. కోపి యొక్క కోపమును ముని పాదముతోను, మడమతోను నలచివేయుచున్నాను. నీవు నాకు అనుకూలుడవు అగునట్లు కోపమును త్రొక్కివేయుచున్నాను.

–ooo–

1. ఈ దర్భ స్వ, పర జనుల కోపమును పోగొట్టునది. ఇది నిత్య క్రోధనుని, సకృత్ క్రోధనుని కోపమును పోగొట్టునది అగుచున్నది.

2. భూరిమూలయగు ఈ దర్భ సముద్రమును అణచి పెట్టుచున్నది. నేలన మొలచి ఆకాశమున నిలచిన ఈ దర్భ కోపమును శాంత పరచునది అనబడుచున్నది.

3. కోపీ! నీ గద్దున కదిలించు కోపమునకు కారణమగు ధమనిని శాంత పరచుచున్నాను. నీ నొసట ప్రకటితమగు కోపపు ధమనిని కూడ శాంత పరచుచున్నాను. అందువలన కోపము పరాధీనయై అణగి ఉండును. నీవు నా మనసునకు అనుకూలమగు రీతిగ నీ కోపమును అణచి వేయుచున్నాను.

రెండవ సూక్తము - 22

వినియోగము :-

1. మొదటి తృచచే అపవాద నివారణకు తనంతతాను పడిపోయిన గోవు కొమ్మును సంపాతించి నీట ముంచి, అభిమంత్రించి ఆ నీటితో ఆచమనము చేయించి, పైన చల్లునది.

2. రెండవ తృచచే దుస్స్వప్న పరిహారార్థము మేలుకొని ముఖము కడుగుకొనునది. అతి ఘోర దుస్స్వప్న పరిహారార్థము ధాన్యము, యవలు, గోధుమల మిశ్ర ధాన్యపు రెండు పురోడాశములు చేసి ఒక దానిని ఈ తృచచే అగ్నికి ఆహుతి చేసి రెండవ దానిని శత్రువు ఇంట పెట్టునది.

1. ఎట్లు ఆధార రహితముగ ద్యులోకము, పృథ్వి, ఈ సమస్త విశ్వము నిలిచి ఉన్నవో ఎట్లు నిలిచి నిద్రించు ఊర్ధ్వ స్వాప వృక్షము నిలిచి ఉన్నదో - అట్లు నీ రక్తస్రావము నిలిచిపోవునుగాక.

2. వ్యాధి నివారకములు వందలు ఉన్నవి. వేలు ఉన్నవి. వాటిలో రక్తస్రావమును నిలుపగలది సర్వ శ్రేష్ఠమగు రోగనాశకము అగుచున్నది.

3. శృంగోదకమా! నీవు రుద్రుని మూత్రమవు. అమృతపు నాభివి అగుచున్నావు. నీ పేరు విషాణ - రోగ నివారకము నీవు పిత్రు దేవతల మలము నుండి లేచినదానవు. నీవు 'అస్రావ' రోగనాశనివి.

–ooo–

1. దుస్స్వప్న ములు కలిగించు మనస్తాపమా! నీవు అశుభ భాషిణివి. దూరమునకు వెళ్ళిపొమ్ము. నాకు నీ అక్కర లేదు. చిక్కని చెట్లు అడవిలో దూరుము. నా మనసు గృహములందు గోవులందు నిలుచునుగాక.

2. కలలందలి అర్ధ హింస, పూర్ణ హింస, అవహింసల వలన అదిరిపడుదుము. కరచునట్టి దుస్స్వప్నములు పీడించును. అగ్ని మా యొక్క సమస్త దుస్స్వప్న బాధలను దూరము చేయునుగాక.

3. ఇంద్ర, బృహస్పతులారా! దుస్స్వప్న పీడకు పలవరించుచున్నాము. అంగిరసుల మంత్ర జ్ఞానము గలవారు మమ్ము దురితములనుండి, పాపముల నుండి రక్షింతురుగాక.

మూడవ సూక్తము - 23

వినియోగము:

1. తొలి తృచకు పూర్వ సూక్తపు మలి తృచ వలె ఆచరించునది.

2,3 బుక్కులచే ఘోర దుస్స్వప్నము కలిగిన మేల్కొని ముఖము కడుగుకొనునది.

2. రెండవ తృచలోని మూడు మంత్రములచే ఉదయ, మధ్యాహ్న, సాయం పవనములందు వరుసగా ఆహుతులు ఇచ్చునది.

1. స్వప్నమా! నీవు జీవించిన దానవు కావు. మృతి చెందిన దానవు కూడ కావు. నీవు దేవతల అమృత గర్భావు. వరుణుని పత్ని నీకు తల్లి, నియంత వరుణుడు నీకు తండ్రి అగుచున్నారు. నీ పేరు అరరు. ఆర్తి కలిగించుదానవు.

2. స్వప్నమా! నీ మూలము మాకు తెలియును. నీ తల్లి వరుణాని. నీవు యముని కార్యమవు. అంతకమవు. మృత్యువవు. నిన్ను గురించి మాకు సర్వము తెలియును. మమ్ము దుస్స్వప్న భయమునుండి రక్షింపుము.

3. గోవు ఖురములు మున్నగు పనికిరాని వానిని తొలగించినట్లు రుణగ్రస్తుడు అప్పు తీర్చి విముక్తుడైనట్లు దుస్స్వప్న భయమును మా శత్రువుల మీదకు తోలుచున్నాము.

–ooo–

1. అగ్ని వైశ్వానరుడు విశ్వ కృతుడు. విశ్వ శంభువు. అతడు మా ప్రాతస్సవనమును రక్షించునుగాక. పావకుడగు అగ్ని మమ్ము ధనములందు నిలుపును గాక. మేము ఆయుష్మంతులమై, సహ భోజనులము అగుదుముగాక.

2. విశ్వే దేవతలు, మరుత్తులు, ఇంద్రుడు మా మధ్యాహ్న సవనమును విడువకుందురుగాక. మేము ప్రియ భాషణముల ఆయుష్మంతులము అగుదుముగాక. దేవతల మనసులందు నిలుతుముగాక.

3. ఋభువులు ఋషుల ఋతమున చమసములు కల్పించినారు. వారలు సుధన్య పుత్రులు. వారు ఈ సాయం సవనమును రక్షింతురుగాక. సవనమును పూర్తి చేయింతురుగాక.

నాలుగవ సూక్తము -24

వినియోగము:-

1. తొలి తృచచే గురువు ఉపనీత బాలునకు దండము మంత్రించి ఇచ్చునది. వటువు వీనిని జపించుచు దండము తీసికొనునది.

అభయకామి సప్తర్షులను ఈ తృచాచే యజించునది. ఉపస్థానము చేయునది.

మూడు సవనములందు బ్రహ్మ యజమానిచే ఈ మూడు ఋక్కులను వరుసగా చెప్పించునది. అట్లే సవనముల సమాప్తియందు ఆహుతులు ఇచ్చునది.

2. మలి తృచచే శుభము కోరు బ్రహ్మచారి తన మృత గురువును అగ్నికి ఆహుతి చేయునపుడు సూత్రోక్తరీతిన పురోడాశమును హోమించునది.

1. ప్రాతః సవనమా! నీవు శ్యేనమవు. గాయత్రీ ఛందమవు. నిన్ను ఆలంబన దండముగా గ్రహించుచున్నాను. "మమ్ము యజ్ఞపు చివరి ఋక్కు వరకు చేర్చుము. శుభములు కలిగించుము స్వాహా. **స్వస్తి మా సం వహాస్య యజ్ఞస్యో దృచి స్వాహా"**

2. సాయం సవనమా! నీవు ఋభవవు. జగతీ చందమవు. నిన్ను ఆలంబన దండముగా గ్రహించుచున్నాను.

"స్వస్తి మా సం వహాస్య యజ్ఞస్యో దృచి స్వాహా"

3. వృషాసి త్రిష్టుప్ఛన్దాసి అను త్వా రభే |
స్వస్తి మా సం వహాస్య యజ్ఞస్యో దృచి స్వాహా ||
ఇది మధ్యాహ్న సవనము.

–000–

1. అగ్నీ! మానవులు నీ దేహమును తాకలేరు. పట్టలేరు. నీవు కోతి వంటి చంచలవు. ఈనిన ఆవు తన మాయను తిన్నట్లు నీవు దేహములను కాల్చుచున్నావు.

2. మేక పచ్చిక బయలులో చేరి మొదటి తృణముతో ఆరంభించి పచ్చికనంతను మేసినట్లు అగ్నిదేవా! నీవు కాల్చదగిన కళేబరపు అవయవముతో ప్రారంభించి మొత్తము దేహమున వ్యాపించుచున్నావు. దావాగ్ని, శవాగ్ని తమ జ్వాలా రూప శిరస్సులచే వృక్షముల, దేహముల శిరస్సులు కాల్చి బభ్రు వర్ణలై సోమలతాదులను మ్రింగుచున్నవి.

3. అగ్నిదేవా! నీ జ్వాలలు శ్యేనము వంటి వేగవంతములు. అవి మండుచు ధ్వనులు చేయును. కృష్ణ మృగము వలె గంతులు వేయును. నీ ధూమములు అంతరిక్షమునంటి, సూర్యమండలము చేరి నాట్యము లాడుచు వర్షము కలిగించుచున్నవి.

ఐదవ సూక్తము - 25

వినియోగము :

1. తొలి తృచ ధాన్యమును నష్టపరచు మూషికాదుల నివారణ కొరకు ఇనుముతో కలసిన సీసమును లాగుచు దీనిని జపించుచు పొలమున తిరుగునది. దీనితో ఇసుకను జపించి ఎలుకలున్న పొలమున చల్లునది ఎలుక మూతికి వెంట్రుక కట్టి పొలము నడుమ పాతునది.

తల్లి వంటి రూపపు దూడ గల ఆవు పాల చరును ఈ తృచచే అశ్వినులకు ఆహుతులు ఇచ్చునది.

2. రెండవ తృచ పాఠము బృహద్గణములందు ఉన్నందున శాంత్యుదకాదులందు దీని వినియోగము.

సర్వ రోగ చికిత్స యందు దీనిచే ఘ్రుత హోమము, పలాశాది శాంత వృక్షముల సమిధలుంచు కర్మలను

చేయునది.

సోమము త్రావి వాంతి చేసికొను వ్యాధి నివారణార్థము ఈ తృచచే సోమరసమున ముంచిన పలాశాది సమిధలను ఉంచునది.

ధనము తీయునపుడు కలుగు విఘ్నశాంతికి పదవసూక్తము వంటి వినియోగమును ఆచరించునది.

దీని పాఠము అపాంసూక్తములందున్నందున ఆసావనాదులందు వినియోగము.

సోమాతి పూతకర్తృక సౌత్రామణి యందు దశాపవిత్రముచే పవిత్రము చేయు సురను ఈ మంత్రములచే అభిమంత్రించునది.

1. అశ్వినులారా! మీరు బిలములందు దూరి ఎలుకలను చంపండి. వాని తలలు రెండుముక్కలు చేయండి. ఎముకలు పిండి చేయండి. మాధాన్యాదులు తినకుండునట్లు వాని నోళ్ళు మూయండి. ఆ విధముగా చేసి మాధాన్యమునకు వాని వలన కలుగు భయమును నివారించండి.

2. మూషిక, శలభములారా! మీరు నష్టము కలిగించువారు. అందువలన చంపదగినవారు. మేము అశ్వినులకు అర్పించు హవి బ్రహ్మాస్త్రము వంటిది. కావున హవి హుతము కాకమున్నే మీరు కాలక మా ధాన్యమునకు నష్టము కలిగించక పారిపొండి.

3. హింసక మూషిక, శలభ అధిపతులారా! వాడి యగు కోరలు గల మీరు మా ముందును వచ్చి మా మాట వినండి.

తిండిపోతులగు మీరు అడవులందున్నను, గ్రామములందు ఉన్నను మిమ్ము ధ్వంసము చేయుచున్నాము.

-ooo-

1. సోమము వాయువుచే శుద్ధి చేయబడినది. రసవత్తరము చేయబడినది. అది నోటి నుండి నాభి వరకు ఉరుకులు పెట్టుచున్నది. అది ఇంద్రునకు యోగ్య మిత్రము అగుచున్నది.

2. విశ్వజనని జలము మమ్ము పావనము చేయును గాక. ఘ్రుతరూప జలము మమ్ము పావనము చేయును గాక. దేవతా రూపమగు జలము విశ్వమును పావనము చేయుటకు నదులుగా ప్రవహించుచున్నది. ఈ జలములందు పవిత్రుడనై నేను ఉదయించుచున్నాను.

3. వరుణదేవా! మానవులు దేవతల విషయమున పాపములు చేయుచున్నారు. మేము అజ్ఞానులము. ఎరుగక నీ ఆదేశములను తప్పుగా అనుసరించుచున్నాము. అట్లని మమ్ము హింసించబోకుము.

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 26

వినియోగము :

1. మొదటి తృచచే చిత్తి మున్నగు ఓషధులు గల పూర్ణ ఘటమును అభిమంత్రించి రోగి మీద చల్లునది 'శమి' పడిన లేక శమి బింబముగల, లేక పండిన ఆకులు రాలిన నీటిచే రోగిపై అవసేచన చేయునది.

2. రెండవ తృచచే తైలమును అభిమంత్రించి గండవ్రణము మీద రాయునది. దీనిని జపించుచు వ్రణమును చేతితో శుభ్రము చేయునది. దీనిని చదువుచు వ్రణమును స్థూణచే గోకునది.

ద్రవ్యాదులకు నాశనము సంభవించినపుడు ఈ తృచచే ద్యావాపృథ్వులు ఉపస్థానము లేక యజనము చేయునది.

సవ యజ్ఞమున మంత్రమున చెప్పిన అవయవములను ఈ తృచచే అనుమంత్రించునది. మేధా జనన కర్మమున క్షీరోధన పురోడాశము లేక రసములను ఈ తృచచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. బుద్ధిని కోరువాడు దీనితోనే సూర్యుని ఉపస్థానము చేయునది.

గోదాన కర్మమున 5వ ఋక్కుచే కత్తిని శుభ్రము చేసి మంగలికి ఇచ్చునది.

ఉపనయన కర్మయందు 6వ ఋక్కుచే జలపూర్ణ పాత్రను అభిమంత్రించి వటువును చూచునది.

1. సూర్యుడు పూర్వ దిశయందు ఉదయించి రాక్షసులను ధ్వంసము చేయుచున్నాడు. ఆదిత్యుడు పర్వతములందు దాగి కనిపించని దానిని చూచు విశ్వ ద్రష్ట అగుచున్నాడు.

2. గోష్టము లందు గోవులు, అడవులందు మృగములు నిర్భయముగ ఉన్నవి. రాత్రి కనిపించని నదుల తరంగములు ఇప్పుడు కనిపించుచున్నవి.

3. ఈ ఓషధి ఆయువు నిచ్చునది. సర్వరోగ నివారణి. సుప్రసిద్ధ కణ్వ మహర్షి దర్శించినది. సర్వరోగ నివారిణి. కనిపించని వ్యాధులను నివారించునది. అది సమస్త వ్యాధులను శాంత పరచును గాత.

–ooo–

1. నన్ను ద్యులోకము పృథ్వి రక్షింతురుగాక. కాంతిమయుడగు సూర్యుడు నన్ను దక్షిణదిశ యందు యముని నుండి రక్షించునుగాక. అన్నమును అనుగ్రహించు స్వధ, సోముడు, వాయువు, సవిత, భగుడు మమ్ము కాపాడుదురుగాక.

2. మరల ప్రాణము, మరల ఆత్మ, మరల చక్షువులు, మరల చైతన్యము మా యందు చేరునుగాక. వైశ్వానరాగ్ని మమ్ము సకల వ్యాధుల నుండి రక్షించుచు, సకల పాపములను నశింపచేయుచు మా యందు నివసించునుగాక.

3. మాకు శరీర వర్చస్సు రసభరిత దుగ్ధములు, శరీర అవయవములు సంపన్నములు అగునుగాక. త్వష్ట మా దేహములను పటిష్ఠములు చేయును గాక. మా దేహమందు గల వ్యాధి గ్రస్త అవయవములను తన చేతితో పావనము చేయునుగాక.

రెండవ సూక్తము -27

వినియోగము :

1. తొలి తృచచే అభిచార కర్మయందు పలాశ మధ్యను పత్రముచే ఫలీకరణముల ఆహుతులు ఇచ్చునది.

రెండవ ఋక్కుచే పౌర్ణమాస యాగమున అగ్ని షోమీయ చరు ఆహుతులు ఇచ్చునది. దీనితోనే స్వస్త్యయనము చేయుటకు మంథౌదనము నిచ్చునది.

2. రెండవ తృచచే మరొక ప్రదేశమునకు వెళ్ళువాడు 13 ద్రవ్యములచే ఆహుతులిచ్చునది.
2వ ఋక్కుచే బ్రహ్మ ప్రయాజపు అనుమంత్రణ చేయునది.

అభిచార కర్మమున 3వ ఋక్కుచే సమిధలనుంచి ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

1. నేను శ్రేష్ఠ కర్మను ఆచరించుచున్నాను. దేవతలందు శ్రేష్ఠుడగు ఇంద్రుని ప్రసన్నుని చేయుచున్నాను. వానకు గడ్డి పెరిగినట్లు ఇంద్రుడు ఇతని త్రాక్షమును, ధనమును వర్ధిల్ల చేయునుగాక.

2. అగ్ని సోములారా! ఇతనికి బలము కలిగించండి. ధనము కలిగించండి. ఇతనిని రాజ్యాభివర్గమున చేర్చండి. అందుకొరకు నేను ఉత్తమ కర్మలను ఆచరించుచున్నాను.

3. ఇంద్రదేవా! మా యజమాని సోమాభిషవము చేయుచున్నాడు. అతనికి హాని కలిగించు స్వబంధువులను, ఆబంధువులను పరిమార్చుము.

–ooo–

1. ద్యావాపృథ్వుల మధ్య అనేక దేవయానములు ఉన్నవి. వానిలో సమృద్ధమగు మార్గమును దేవతలారా! ఈ ప్రదేశమున నాకు లభింపచేయండి.

2. గ్రీష్మ, హేమంత, శిశిర, వసంత, శరద, వర్ష ఋతువులారా! మీరు మాకు శ్రేష్ఠ పదార్థములను ప్రసాదించండి. మాకు గోవులను, ప్రజలను కలిగించండి. వాయువును వలె మిమ్ము శరణు వేడుచున్నాము.

3. ఇదావత్సరాయ, పరివత్సరాయ, సంవత్సరాయ బహు నమస్కారములు చేయుచున్నాము. మేము రుతువుల సుమతులందును, యజ్ఞముల సుమతులందును ఉందుముగాక.

(చాంద్రాణాం ప్రభవాదీనాం పంచకే పంచకేయుగే|
సంపరీ దాన్విదిత్యే తచ్చబ్ద పూర్వాస్తు వత్సరాః ||

ప్రభవాది సంవత్సరములను అయిదయింటిని వర్గముగా ఏర్పరచి మొదటి దానికి సమ్వత్సరము, రెండవదానికి పరివత్సరము, మూడవదానికి ఇదావత్సరము, నాలుగవ దానికి అనువత్సరము, ఐదవ పంచకమునాకు ఇద్వత్సరము అను విశేషణములు చేర్చుట జరిగినది.

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణమున ఆ వర్గములకు దేవతలను ఏర్పరచుట జరిగినది.

అగ్నిర్వావసమ్వత్సరః | ఆదిత్యః పరివత్సరః | చన్ద్రమా ఇదావత్సరః | వాయురనువత్సరః.)

మూడవ సూక్తము - 28

వినియోగము :

1. తొలి తృచచే పాము, తేలు మున్నగు వాని భయనివారణకు ఇల్లు, పొలము మున్నగు చోట్ల ఇసుకను మంత్రించి చల్లునది. దీనిచే సంపాతించిన తృణమును ఇల్లు లేక నగర ద్వారమునకు కట్టునది. పేడను అభిమంత్రించి ఇంట చల్లునది. ద్వారమునకు కొట్టునది. అగ్నిలో హోమించునది. దీనిచే అపామార్గమంజరి, గుడీచిని అభిమంత్రించి గృహాదులందు విసర్జనాదులు చేయునది.

ఉపాకర్మమున ఈ తృచచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చి, పెరుగు సత్తుల సంపాతములు తెచ్చునది.

2. రెండవ తృచచే 'ముఖరహిత వ్రణపు చికిత్స' కొరకు గోమూత్రముచే వ్రణమును మర్దించునది పంటిపాచిని అభిమంత్రించి వ్రణము మీద రాయునది. నురగను అభిమంత్రించి వ్రణము మీద వేయునది.

ఈ తృచలోని మూడవ మంత్ర పాఠము బృహద్గణములందు ఉన్నందున శాంత్యుదకాదులందు వినియోగము.

1. దేవతలారా! సర్పము మమ్ము, మా సంతానమును, మా పరిజనులను వధించకుండునుగాక. సర్పపు మూసిన నోరు తెరువబడకుండునుగాక. తెరచిన నోరు మూత పడకుండునుగాక. **"నమో దేవజనేభ్యః"**

2. కృష్ణ సర్పమునకు నమస్కారము. వంకర నడకల సర్పమునకు నమస్కారము బభ్రువర్ణ 'స్వజ' సర్పమునకు నమస్కారము. **"నమో దేవజనేభ్యః"**

3. సర్పమా! నీ కోరలతో కోరలను, హనువుతో హనువును, నాలుకతో నాలుకను, పడగతో పడగను కొట్టి చంపుదును.

--ooo--

1. ఇదియే రోగనివారక ఔషధము. దీనిని రుద్రుడు ఏక తేజన శతశల్యము మీద ప్రయోగించినాడు.

2. జలాషము - గోమూత్రము మీది నురుగుతో వ్రణమును కడగండి. దానితోనే వ్రణము మీద పూత పూయండి. జలాషము మహదౌషధము. అది మమ్ము జీవింప చేయుచు సుఖములను ఇచ్చును గాక.

3. మా రోగముల శాంతించునుగాక. మాకు సుఖములు కలుగునుగాక. మా ప్రజలు, పశువులు రోగ రహితులు అగుదురుగాక. మా పాపములు శమించునుగాక. "విశ్వం నో అస్తు భేషజం సర్వం నో అస్తు భేషజం" లోకములన్నియు మాకు ఔషధములు అగునుగాక. సమస్తములు మాకు భేషజములు అగునుగాక.

నాలుగవ సూక్తము - 29

వినియోగము :

1. తొలి తృచచే యశస్సు కోరువాడు ఇంద్రుని యజించునది. ఉపస్థానము చేయునది. ఉత్సర్జన కర్మయందు

దీనిచే ఘృతాహుతులిచ్చి రసములందు సంపాతములు తెచ్చునది. స్వస్త్యయన కర్మమున 13 ద్రవ్యముల ఆహుతి ఇచ్చునది.

2. రెండవ తృచ పాఠము బృహద్గణములందు ఉన్నందున శాంత్యుదకాదులందు వినియోగము.

ధనము తీయునపుడు 2వ అనువాకము 5వ సూక్తపు తొలి తృచ వినియోగము.

1. ఇంద్రుడు నాకు యశస్సు కలిగించునుగాక. ద్యావాపృథ్వులు నాకు యశస్సు కలిగించునుగాక. సవిత మాకు యశస్సు కలిగించునుగాక. అట్లు యశోవంతుడనగు నేను దక్షిణలు గ్రహించువారికి ప్రీతిపాత్రుడను అగుదునుగాక.

2. ద్యావాపృథ్వులందు ఇంద్రుడు యశస్వి అయినట్లు, ఓషధులందు జలము యశస్వి అయినట్లు మేము సకల దేవతలు, సమస్త మానవులందు యశోవంతులము అగుదుము గాక.

3. ఇంద్రుడు యశస్సునందు, అగ్ని యశస్సునందు, సోమము యశస్సు నందే ఆవిర్భవించినారు. సమస్త భూతముల యశస్సునందు నేను యశస్తముడను అగుచున్నాను.

-ooo-

1. సహదేవీ ఓషధీ! తొలుత నీవు బండ్లకు, ఎద్దులకు సుఖము కలిగించుము. ధేనువులకు, అయిదేళ్ళకన్న తక్కువ వయసు గోవులకు, అశ్వములకు సుఖము కలిగించుము. చతుష్పాత్తులన్నింటికి సుఖములు ప్రసాదించుము.

2. సహదేవీ ఓషధీ! నీవు అభిలషిత ఫలములకు ఆటంకము కలిగించనిదానవు. మాకు సుఖములు కలిగించుము. మా గోష్ఠములను సమృద్ధ దుగ్ధములతో సంపన్నము చేయుము. మా జనులను రోగ రహితులను చేయుము.

3. సహదేవీ ఓషధీ! నీ రూపములు పెక్కులు. నీవు సౌభాగ్యవతివి. నీ ముందునకు వచ్చి ఇష్ట ఫలములు అర్థించుచున్నాను. రుద్రుడు విసరిన ఆయుధము నుండి మా గోవులు మున్నగు వానిని తప్పించుము. వానిని జీవింప చేయుము.

ఐదవ సూక్తము - 30

వినియోగము :

1. తొలి తృచచే పతిలాభ కర్మమున కాకులు తిరుగక ముందు ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది.

2. రెండవ తృచ పాఠము బృహద్గణములందు శాంత్యుదకాదులందు ప్రయోగము.

ధనము తీయు విషయమున అనువాకము 2 సూక్తము 5 యొక్క మొదటి తృచ వినియోగము.

వాపీ కూప తటాకములందు జలము కోరువాడు ఇంద్రుని యజనము లేక ఉపస్థానము చేయునది.

1. ఆదిత్యుడు తూర్పు దిక్కున విశేష రూపమున ఉదయించినాడు. అతడు ఈ కన్య కొరకు పతిని చూచుచు అవివాహితునకు కన్యను ఇవ్వదలచి అరుదెంచుచున్నాడు.

2. అర్యమ దేవా! ఈమె పతిని కోరుకన్య. ఇతర స్త్రీల వలెనే వ్రతములు చేసి అలసియున్నది. అన్య స్త్రీలు సహితము ఈ కన్యను శాంతి చేయుచున్నారు.

3. ధాత పృథ్విని ఏర్పరచినాడు. దివిని, సూర్యుని నిలిపినాడు. అట్టి ధాతయే పతిని కోరు ఈ కన్యకు భర్తను ప్రసాదించునుగాక.

–ooo–

1. జలము న అకోరకు మధురమై చేరునుగాక. సూర్యుడు నన్ను జ్ఞాన ప్రకాశమునకు సృష్టించినాడు. తపస్సున ఆవిర్భవించిన సమస్త దేవతలు నాకు కోరిన ఫలములు ఇచ్చెదరు గాక. సవిత నాకు వ్యాప్తి కలిగించునుగాక.

2. నేనే ద్యావాపృథ్వులను విడదీసినాను. నేనే ఋతువులను కల్పించినాను. నేనే సత్యాసత్యములు పలుకుచున్నాను. నేనే దైవీ వాణిని గ్రహించుచున్నాను.

3. నేను సత్యాసత్యములు పలుకువాడను. అగ్ని షోమమును నా మిత్రునిగా చేసికొన్నాను. అట్లగుటచే నేనే ద్యావాపృథ్వులను, ఋతువులను, సప్త సింధువులను సృష్టించినాను.

ఏడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 31

వినియోగము:

1. మొదటి తృచ పాఠము బృహద్గణములందు ఉన్నందున శాంత్యుదకాదులందు వినియోగము.

అర్థోత్థాపక విఘ్నశమన కర్మమందు దీనిచే క్షీరోదన హవనాదులు చేయునది. దీని పాఠము పవిత్ర గణములందు ఉన్నందున సవ యజ్ఞ ప్రోక్షణ మందు వినియోగము.

2. రెండవ తృచచే అవకీర్ణ ప్రాయశ్చిత్తమున బ్రహ్మచారిని దర్భల త్రాటిచే కట్టి ధాన్యాదులను ఆహుతి చేయునది జలపూర్ణ పాత్రను సంపాతన చేసి దర్భ త్రాటిచే అవకీర్ణములను ప్రోక్షించి దర్భ రజ్జువును వేరుచేయునది.

నైర్రుతేష్ణక యొక్క ఉపాధానానంతరము రుక్మపాశ సహితముగా విసరివేసిన ఆసనమును అనుమంత్రించునది.

2వ మంత్రముచే నైర్రుతి కొరకు పెట్టిన ఇటుకను అనుమంత్రించునది.

4వ మంత్రముచే పెట్టబడిన అనుష్టుభీ ఇష్టికను బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

1. వైశ్వానరాగ్ని తన కిరణములచే నన్ను పావనుని చేయునుగాక. గాలి తన ప్రాణ శక్తిచే నన్ను పవిత్రుని చేయునుగాక. వాయువు అంతరిక్షమున నన్ను పునీతుని చేయునుగాక. సారభూత రసమున సారవంత యజ్ఞమునకు సిద్ధి కలిగించు ద్యావాపృథ్వులు నన్ను పావనము చేయునుగాక.

2. సర్వ దిశలందు వ్యాపించి యున్న వాణి గల వైశ్వానరుని స్తుతించుట ఆరంభించండి. మేము వైశ్వానరాగ్నిని వైశ్వానర వాణిచే స్తుతించుచున్నాము. అతని అనుగ్రహమున సంగ్రామమునందు మేము ధన స్వాములము అగుదుము గాక.

3. వర్చస్సు కొరకు వైశ్వానరుని సంకీర్తన ప్రారంభించండి. అందువలన మీరు పవిత్రులు, తేజోవంతులు, పావకులు అగుదురుగాక.

మాకు అన్నము ప్రసన్నమగునుగాక. మేము చిరకాలము ఉదయించు సూర్యుని దర్శింతుముగాక.

–ooo–

1. నిర్రుతి దేవీ! నీ యొక్క సర్వాంగములందు పాప రూప పాశము బంధించినది. విప్పరాకుండునట్లు మెడకు కట్టినది. నేను దానిని విడిపించుచున్నాను. అందువలన నీకు బలము, తేజస్సు కలుగునుగాక. ఈ బలవర్ధక అన్నమును భక్షించుము.

2. తీక్ష్ణ తేజోవంత నిర్రుతి దేవీ! నీ ఇనుప బంధనములను విప్పివేయుము. అట్లగుట వలన యముడు మరల జీవితము ప్రసాదించుచున్నాడు. **"యమాయ నమో అస్తు మృత్యవే"**

3. నిర్రుతిదేవీ! నీవు ఇనుప తాళ్ళచే బంధించినవాడు మత్యు రూపములగు వేల వ్యాధులకు గురియగు చున్నాడు. నీవు, యముడు, పితరులు కలిసి అట్టివానిని దుఃఖమెరుగని స్వర్గమునకు పంపండి.

4. అగ్నిదేవా! నీవు కోరికలు తీర్చుస్వామివి. ధనములను అందించువాడవు. భూమి మీద ప్రజ్వరిల్లు నీవు మాకు సంపదలు అందించుము.

రెండవ సూక్తము - 32

వినియోగము:

1. తొలి తృచచే సాంమనస్య కర్మమున నీటి కుంట లేక కల్లుకుండను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి గ్రామ మధ్యమునకు తెచ్చునది. వత్సతరీ మాంసమును దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. అట్లే చేసి సురను త్రాగునది.

2. రెండవ తృచచే సంగ్రామ విజయ కర్మలు చేయునది. దీనిచే అభయ గణములందు, అపరాజిత గణములందు ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

1. సమాన మనస్కులు కాదలచినవారు సమాన జ్ఞానవంతులు, సమాన ఉపాయవంతులుకండి. అందువలన దేవతలు అసురుల కన్న ముందు ఆహుతులు అందుకున్నట్లు మీరు అభిలషిత ఫలములను అందుకొనగలరు.

2. సమానచిత్తుల ఆలోచన, సహవాసము, కార్యము ఒకే విధములైనవి కావలెను. మీ కొరకు సమాన హవిస్సు అర్పించుచున్నాను. మీరు ఏక మనస్కులు అగుదురుగాక.

3. **సమానీవ ఆకూతిః సమానా హృదయానివః సమానమస్తు నో మనో యథావః సుసహాసతి**

ఆకూతిః - సంకల్పము - సుసహాసతి - కార్యసిద్ధి.

–ooo–

1. శత్రువు కోపము శాంతించుగాక. అతని బాహువులందలి ఆయుధ గ్రహణ శక్తి క్షీణించునుగాక. ఇంద్రదేవా! నీవు నిద్రలో సహితము శత్రువును వధించగలవు. మా శత్రువును ఓడించుము అతని ధనమును మాకు అందించుము.

2. దేవతలు తమ ఆయుధములచే శత్రువుల చేతులు నరికినారు. నేను హవిస్సులు అర్పించి ఆ ఆయుధములతోనే శత్రువుల చేతులు నరికివేయుచున్నాను.

3. తొలుత ఇంద్రుడు అసురులను హస్తరహితులను చేసినాడు. ఇంద్రుని అనుగ్రహము వలన మా యోధులు శత్రువులను జయింతురుగాక.

మూడవ సూక్తము -33

వినియోగము :

1. మొదటి తృచ పూర్వ సూక్తపు రెండవ తృచ వలె.

2. రెండవ తృచ పూర్వ సూక్తపు రెండవ తృచ వలె.

పరసేనను భయపెట్ట దలచినవాడు ఈ తృచచే మూడు సార్లు సేనలను ప్రదక్షిణ చేయవలెను. ఇందుకొరకే సంపాతిత అభిమంత్రిత సోమమణిని చర్మములో చుట్టి కట్టునది.

3. ఈ రెండు తృచల పాఠము అపరాజిత గణమందున్నది.

1. మమ్ము బాధించదలచిన శత్రువు హస్తరహితుడు అగునుగాక. ఇంద్రదేవా! మా మీదకు సేనతో దండెత్తి వచ్చు శత్రువును వజ్రాయుధముచే హతమార్చుము. మాకు దుఃఖము కలిగించదలచిన వానికి దుర్గతి కలుగునుగాక.

2. శత్రువులారా! ధనుస్సును నారి ఎక్కించు, విల్లును ఎక్కుపెట్టు, బాణములను విడుచు, మావైపు ఉరికి వచ్చు మిమ్ము ఇంద్రుడు పరాజితులను చేసి హతమార్చును గాక.

3. మా శత్రువులు నిర్వాస్తులు అగుదురుగాక. వారి అవయవములను నిర్వీర్యము చేయుచున్నాము. ఇంద్రదేవా! తదుపరి నీ అనుగ్రహమున శత్రు ధనములను శతశః విభజించుకొనుచున్నాము.

–ooo–

1. ఇంద్రపూశాలు, సంచరించు మార్గములను మూసి వేయుదురుగాక. శత్రుసేన తెలివి తప్పి కార్యాకార్యములు ఎరుగునట్లు చేయుదురుగాక.

2. అమిత్ర సేనలు - పడగరాలిన పాము వలె - ఎటు తోచని వారు అగుదురుగాక. ఇంద్రాగ్నులు శత్రు సేనాధిపతులను వధింతురుగాక.

వరద ఇంద్రా! జింక చర్మము చుట్టిన మణిని మా సేనకు కట్టుము. శత్రు సేనలో భయోత్పాతము కలిగించుము. శత్రువు యుద్ధ భూమి నుండి పారిపోవును గాక. వారి గోవులు మున్నగునవి మాకు దక్కునుగాక.

నాలుగవ సూక్తము - 34

వినియోగము :

1. మొదటి తృచచే గోదానము. చూడాకరణమున క్షౌర కర్మకు నీటి పాత్రను అభిమంత్రించునది. రెండవ మంత్రముచే బాలుని తల తడుపునది. మూడవ మంత్రముచే గుండు చేయునది.

ఉపనయన కర్మమున మొదటి మంత్రపు ప్రథమ భాగముచే కత్తి పదును పెట్టునది. రెండవ భాగాముచే నీటిని అనుమంత్రించునది. మూడవ పాదముచే తల తడుపునది. నాలుగవ భాగముచే ముండన చేయునది.

2. రెండవ తృచచే బుద్ధిని కోరువారు లేవగానే ముఖము కడుగునది.

కుమారీ వర్చస్య కర్మమున పెరుగు, తేనె కలిపి దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కన్యకు తినిపించునది.

క్షత్రియ వర్చస్య కర్మమున పెరుగు, తేనె కలిసిన అన్నమును దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి తినిపించునది. వైశ్య, శూద్రుల విషయమున అన్నమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి తినిపించునది.

క్షత్రియాదుల వర్చస్య కర్మమున సూత్రమున చెప్పిన ఏడు మృగములలో ఒకదాని మర్మమును స్థాలీ పాకమున వేసి దీనిచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది. దీనిచే జలమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి ఆసావన లేక ఆవసించన చేయునది.

ఉత్సర్జన కర్మమున దీనిచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి రసములందులకు సంపాతములు తెచ్చునది.

అగ్ని చయనమున బ్రహ్మ స్వయముగా ఆసించమాన శత తృణను దీనిచే అభిమంత్రించునది.

"స్వర్గోదన బ్రహ్మోదయోస్తంత్ర సంనిపాతే తండులానామ్. అవసేన ప్రాయశ్చిత్తార్ధ త్రయో ఋచేన బ్రహ్మ యజమానం వాచయేత్"

1. సవిత కత్తితో వచ్చినాడు. వాయువు ఉష్ణజలములందు చేరినాడు. ఆదిత్య, వసు, రుద్రులు శిరోజములను తడుపుదురు గాక. క్షురకా! వరుణ, సోమ సంబంధముగల కత్తిచే వపనము చేయండి.

2. అదితి గడ్డము, మీసములు తీయునుగాక. జలము వర్చస్సును ఇచ్చునుగాక. ఇతనికి దీర్ఘాయువు, మంచి చూపు కలుగునట్లు ప్రజాపతి చికిత్స చేయునుగాక.

3. ఈ కత్తితో సవిత విద్వాంసుడగు సోముని, రాజగు వరుణునకు వపనము చేసినాడు. బ్రాహ్మణులారా! అట్టి కత్తిచే మీరు ఇతనికి వపనము చేయండి. ఇతడు గోమంతుడు. అశ్వవంతుడు, ప్రజావంతుడు అగునుగాక.

-ooo-

1. పర్వతములందు, రథములందు, స్వర్ణమందు, గోవులందు ఉన్న యశస్సు నాకు కలుగునుగాక. సురయందు, పాత్రలందు, అన్నములందున్న మధువు నాయందు చేరునుగాక.

2. అశ్వినులారా! తేనెటీగలు చేర్చిన రసమును నాలో కల్పించుము. జనులతో మధుర భాషణ చేయురీతి నాయందు మాధుర్యము చేర్చండి.

3. ప్రజాపతి ఆకసమున జ్యోతిర్మండలమును స్థిర పరచిన రీతి నాయందు వర్చస్సును, యశస్సును, యజ్ఞ ఫలమును కలిగించునుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 35

వినియోగము :

1. మొదటి తృచచే గోవత్సముల విరోధ సమాప్తికి సాంమనస్య కర్మన దూడను స్నానము చేయించి గోమూత్రముతో తడిపి, దూడను మూడుసార్లు త్రిప్పి, అభిమంత్రించి, పాలు త్రాగుటకు విడుచునది. అట్లే గోవు తలను, చెవులను దీనిచే అనుమంత్రించునది.

2. రెండవ తృచచే దూషిత, అదూషిత దాన పరిగ్రహ శాంత్యర్థము పరిగ్రహించుదానిని దీనిచే అభిమంత్రించి తీసికొనునది.

బ్రహ్మచార అగ్నికార్యమున ప్రతిదినము భిక్ష యొక్క ఆహుతులు ఇచ్చునది.

దర్శ పూర్ణమాస పురోడాశమును బ్రహ్మ తొలి బుక్కుచే భక్షించునది.

3. వాజీకరణము కోరువాడు ఒకే కొమ్మగల అర్క వృక్షమణిని మూడవతృచ మొదటి మంత్రముచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి అర్క సూత్రముచే కట్టునది. మూడవ మంత్రముచే కృష్ణ చర్మ మణిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కృష్ణ మృగపు వెంట్రుకచే కట్టునది.

1. మాంసము, సుర, జూదముల మీది అపేక్షగలవారి పరివేదన వలెను, భోగవాంఛ గల పురుషుని మనసు స్త్రీమీదకు ఉరికినట్లును అవధ్యయగు ధేనువు వత్సమును ప్రసన్నము చేయునుగాక.

2. మగ ఏనుగు ఆడ ఏనుగు కాలును తన కాలితో లేపినట్లు బోగవాంఛ గల పురుషుని మనసు స్త్రీ మీదకు ఉరికినట్లు అవధ్యయగు ధేనువు వత్సమును ప్రసన్నము చేయునుగాక.

3. రథ చక్రములను ఇరుసు- ఇరుసును రథ చక్రమును పట్టుకొని ఉన్నట్లు - భోగవాంఛ గల పురుషుని మనసు స్త్రీమీదకు ఉరికినట్లు అవధ్యయగు ధేనువు వత్సమును ప్రసన్నము చేయునుగాక.

–ooo–

1. ఆకలికి అనేక రకముల అన్నములు తిన్నాను. ఆశకు దొరికిన హిరణ్యము పరిగ్రహించినాను. ఆ దోషములను హోమ నిష్పాదక అగ్ని నివారించునుగాక.

2. హుత, ఆహుతులను స్వీకరించిన దేవతలు, మానవులు అనుమతించిన వాటి కొరకు నా మనసు ఉవ్విళ్ళూరినది. ఆ దోషములను హోమ నిష్పాదక అగ్ని నివారించునుగాక.

3. దేవతలారా! నేను అబద్ధములాడి ఇతరుల అన్నము గుంజుకొని తిన్నాను. ఇవ్వవలసిన ధనము ఇత్తునన్నాను. ఇవ్వలేదు. అయినను ఆ వైశ్వానరాగ్ని నాకు సుఖకరుడు, మధుమయుడు అగునుగాక.

–ooo–

1. పురుషుడు బద్ధుడయ్యు అసురమాయచే రూపములను చూచుచు, తన ముందున్న వారిలో వ్యాపించునో అట్లే నీ శిశ్నము స్త్రీ యోని యందు ప్రవేశించునుగాక.

2. తయోదరమును ప్రాణి ఉపస్థ గాలికి స్థూలమగుచున్నదో, పరస్వత్ మృగపు శిశ్నము ఎట్లుండునో నీ శిశ్నము కూడ అట్లు ఉండునుగాక.

3. అంగముతో ప్రకటమగు పరస్వత్, హస్తి, గార్ధభము, కంచరగాడిద, అశ్వముల శిశ్నము వలె నీ శిశ్నము పెరుగును గాక.

ఎనిమిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 36

వినియోగము:

1. ఇందలి రెండు తృచలు సాంమనస్య కర్మమున వినియోగములు.

2. ఇందలి మొదటి తృచ పాఠము వస్తోత్పత్య గణమున ఉన్నందున శాంత్యుదకాదులందును, వస్తోత్పత్య గణములందును వినియోగము.

దీనిలోని మూడవ మంత్రముచే నూతన గృహ ప్రవేశమున పూర్ణ పాత్రను తెచ్చిన తరువాత యజమాని మాట్లాడడు **'వాచం విసృజేత్'**

1. వరుణ, సోములారా! విచ్చేయండి అగ్ని బృహస్పతులారా! వసువుల సహితులై విచ్చేయండి. బంధువులారా! ఈ యజమాని బాల సంపన్నుడు. కార్యాకార్యములు తెలిసినవాడు. ఇతనితో సమ మనస్కులై వ్యవహరించండి.

2. బంధువులారా! మీకు శోషక బలము ఉన్నది. మీ మనసులమ్ము కోరికలు ఉన్నవి. నేను ఘ్రుతాహుతులిచ్చి ఆ రెంటికి సంబంధము కలిగించుచున్నాను. నాతో సమ మనస్కులు కాదలచిన మీరు నాకు అనుకూలురై ఉండండి.

3. బంధువులారా! మా ఇంటి విషయమున మీరు అనురాగ పూర్వకముగ ప్రవర్తించండి. మీరు మాకు ప్రతికూలురు కాదలచిన పూష దేవత మిమ్ము ప్రతికూలురు కాకుండ చేయునుగాతే. గృహపాలక దేవత మిమ్ము తేప తేప ఆహ్వానించునుగాక.

–ooo–

1. సమ మనస్కులు కాదలచిన వారలారా! మె దేహములు, మనసులు పరస్పర అనురాగ పూరితములు అగునుగాక. మీ కార్యములు అనుకూలములు అగునుగాక. బ్రాహ్మణస్పతి, భగదేవతయు, మిమ్ము మరల మరల

ఆహ్వానించునుగాక.

2. మీ మనసునకు, హృదయమునకు జ్ఞానము కలుగు కార్యము చేయుచున్నాను. భగ దేవత శ్రమించి సాధించిన జ్ఞానమును మీకు కలిగించుచున్నాను.

3. ఆదిత్యులు వసువులతో సమాన జ్ఞానవంతులు అయినారు. రుద్రుడు మరుత్తులతో సమాన జ్ఞానవంతుడు అయినాడు. క్రోధించని త్రినామా! ఈ జనులను అనుకూల మనస్కులను చేయుము.

(త్రినామా - భూమ్యంతరిక్ష ద్యులోకములు పార్థివ, వైద్యుత, సూర్యాత్మకములు, గార్హ్య పత్యాది మూడు అగ్నులు.)

రెండవ సూక్తము - 37

వినియోగము :

1. మొదటి తృచచే అభిచారక తంత్రమున దర్భలు పరచునది. అభ్యాతానాంతమున ఇంగిడ ఆహుతులు ఇచ్చునది. ఇందలి సంస్థిత హోమములు చేయునది.

2. ఈ నాలుగు ఋక్కుల రెండవ సూక్తముచే విజయమున స్వస్త్యయనము కోరువాడు, ఖడ్గాది శస్త్రములను సంపాతన చేసి, చేతితో శుభ్రపరచి అభిమంత్రించి ధరించునది. రాత్రులందు స్వస్త్యయనము కోరువాడు దీనిని జపించి ముఖము మీద 'ప్రాదేశము' కప్పుకొని పరుండునది.

పరదేశము వెళ్ళదలచిననాడు ప్రయోజన సిద్ధికి గాను పడుకొని లేవగానే దీనిని జపించుచు మూడు అడుగులు వేసి ప్రయాణమగునది. లేదా భూమి మీద మూడు ప్రాదేశములు కొలచి సాగునది.

1. మమ్ము బాధించుటకు సైన్యములు కూర్చుకొనువారిని స్థానభ్రష్టులను చేయుచున్నాము. ఇంద్రదేవా! శత్రువధ చేయుమని నీకు ఘృతాహుతులు అర్పించుచున్నాము. శత్రువు మరలిరాని రీతిగా బాదుము.

2. వృత్రహంత ఇంద్రా! శత్రువును వందల సంవత్సరాలకైన తిరిగిరాలేని దూర దేశమున తరిమి వేయుము.

3. ఇంద్రునిచే తరిమి వేయబడిన శత్రువు మూడు భూములు దాటిపోవును గాక. పంచజనులను దాటి పోవును గాక. సూర్య, చంద్ర, అగ్నులు కాంతి ప్రసరించని చోటునకు చేరునుగాక. ఆకాశమున సూర్యుడు ఉన్నంత వరకు వారు తిరిగి రాకుందురుగాక.

-ooo-

1. ఇతనిని చుట్టు ముట్టిన వారిని హింసించ దలచినవారి అగ్ని అనేక నాలుకలతో హృదయములందు ఉదయించునుగాక.

2. ఏ అగ్నిని అద్దతి ఋషి దర్శించినాడో, ఆ అగ్ని ముఖము నుండి వచ్చు పొగను కనుగొన్నాడో అట్టి తపింప చేయు అగ్నిని ఆయుష్యము కొరకు స్తుతించుచున్నాను.

3. ఎవడు క్షత్రియుడు సమర్పించు సమిధలను ఎరుంగుచున్నాడో అతడు కుటిలమగు మృత్యు మార్గమున అడుగు వేయకున్నాడు.

4. ఏ క్షత్రియుడు అగ్నిని ఎరింగి అతని నుండి ఆయుష్యము పొందుచున్నాడో అతనిని శత్రువులు వధించజాలరు. శత్రువు అతని దగ్గర ఉన్నను అతడు లక్ష్య పెట్టడు.

మూడవ సూక్తము - 38

వినియోగము:

1. తొలి తృచచే పారిపోవు స్వభావము గల స్త్రీని నిలుపుటకు త్రాటిని పురివేసి, అభిమంత్రించి మధ్య స్థూణమున కట్టునది, స్త్రీ మంచమునకు రాతిని అభిమంత్రించి కట్టునది. దీనిచే తిలలను ఆహుతి ఇచ్చునది.

2. రెండవ తృచచే వివాహమందు ఘ్రుతాహుతులిచ్చి వధూవరుల తలల మీదకు సంపాతములు తెచ్చునది.వివాహమునందే రసములను స్థాలీపాకమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి భోజనమందు భార్యా భర్తలకు తినిపించునది, వివాహమందే ఘ్రుతము కలిపిన యవలను దోసిట నింపి ఆహుతి చేయునది.

1. ఎట్లు ద్యులోకము నిలిచి ఉన్నదో, ఎట్లు భూమి నిలిచి ఉన్నదో, ఎట్లు పర్వతములు నిలిచిఉన్నవో అట్లు నిలిచి ఉండుటకు అశ్వమును స్తంభమునకు కట్టినట్లు కట్టుచున్నాను.

2. పరాఙ్ముఖ గమనమున వ్యాపించునట్టియు, దిగువన దాగి నడుచుచు వ్యాపించునట్టియు, పారిపోవు వారి గమనమును నిలుపునట్టియు దేవతలను ఆహ్వానించుచున్నాను.

3. జాత వేదాగ్నీ! నిలిపి ఉంచుము. అందుకు వందల ఉపాయములను ప్రయోగించుము. దాగి ఉన్న వేల ఉపాయములు గోచరించునుగాక. మరలించుము.

–ooo–

1. ఈ ప్రసిద్ధ హవిస్సువలన ఇతడు వర్ధిల్లునుగాక. పిల్లనిచ్చు తల్లిదండ్రుల ఇల్లు పాడి పంటలచే వర్ధిల్లునుగాక.

2. ఈ దంపతులకు సమృద్ధమగు పాడి కలుగునుగాక. వీరి దేశము వర్ధిల్లునుగాక. తేజోవంత ధనమున వీరి కోరికలు తీరునుగాక.

3. త్వష్టయే భార్యను సృష్టించినాడు. త్వష్టయే భర్తను సృష్టించినాడు. ఈ త్వష్టయే మీకు వేయేండ్ల వారిని దీర్ఘాయుష్కులను చేయునుగాక.

(దంపతులకు దీర్ఘాయుష్యము, వంశమునకు వేయేండ్లు.)

నాలుగవ సూక్తము - 39

వినియోగము :-

1. మొదటి తృచచే ధాన్య సమృద్ధి కోరువాడు రాతిని ప్రోక్షించి, అభిమంత్రించి గాదె వద్దకు చేర్చి ఒక్కొక్క మంత్రముచే మూడు పిడికిళ్ల ధాన్యమును దానిపై పోయునది.

2. రెండవ తృచచే కాకి, పావురము, గద్దవలన గాయమైన అవయవమునకు కుక్క త్రొక్కిన మట్టిని అభిమంత్రించి పూయునది.

కుక్కమీదవాలిన ఈగలను దీనిచే అభిమంత్రించి నిప్పులో వేసి ఆ ధూమముతో గాయమునకు ధూపము వేయునది.

1. సభనస్పతి ధాన్యవృద్ధి కలిగించి మమ్ము రక్షించును గాక. మా గృహములందు లెక్కకు మించిన గాదెలు ఉండునుగాక.

2. సభనస్పతీ! మా గృహములందు బలకర అన్నము నింపుము, పుష్టి, ధనము కలిగించుము.

3. ఆదిత్యదేవా! నీవు వేలమందిని పోషించువాడవు. మాకు అటువంటి ధనమును ప్రసాదించుము. దానముగా ఇమ్ము మేము మీకు భక్తులము అగుదుము గాక.

-ooo-

1. పక్షులు ఆకసమునుండి సమస్త భూతములను చూచుచు నరుని మీద పడుచున్నవి. శ్వానపు తేజమున తుష్టినొందిన అగ్నిదేవత వానిని తొలగించును గాక.

2. కాలకంజ నామకులగు ముగ్గురు అసురులు తమ సత్కర్మలచే స్వర్గమునందు దేవతలు అయినారు. పక్షిపాత దోషనివారణార్థము, తచ్ఛాంతి కొరకును వారిని ఆహ్వానించుచున్నాము.

3. అగ్నిదేవా! జలములందు నీ జన్మ సముద్రము నందును, భూమి మీదను నీ మహిమను కనబరచుచున్నావు. అట్టి నీకు దివ్యశ్వానపు తేజస్సుచే హవిస్సులు అర్పించుచున్నాము.

అయిదవ సూక్తము - 40

వినియోగము :-

1) తొలి తృచచే గర్భాదానమున కంకణాదులను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి స్త్రీ చేతికి కట్టునది.

2) వివాహము కోరు పురుషుడు రెండవ తృచచే ఇంద్ర యాగము లేక ఉపస్థానము చేయునది. దీనితోనే వివాహమున ఘృతాహుతులిచ్చి వధూవరుల తలలమీదకు సంపాతములు తెచ్చునది.

1. అగ్నిదేవా! నీవు గర్భమునకు నష్టము కలిగించు రాక్షసాదులను వశమునందుంచుచు చేతులు చాచి ఉన్నావు. అతడే తన చేతులను త్రిప్పి సంతానమును, ప్రజను, ధనమును రక్షణను కలిగించుచున్నాడు.

2. కంకణాదులారా! గర్భము కలుగుటకు యోనిని విస్తరింప చేయండి. భార్యా! పతి నీ వద్దకు చేరినపుడు నీవు అభీష్ట పుత్రుని కనుము.

3. అదితి సంతానము కోరినపుడు ఏ కంకణము ధరించినదో, దానిని త్వష్ట ఈమెకు ధరింపచేయును గాక. అందువలన పుత్ర సంతానము కలుగునుగాక.

-ooo-

1. వచ్చుచున్న, వచ్చియున్న ఇంద్రుని నామములు ఉచ్చరించుచున్నాము. ఇంద్రుడని, వృత్రఘ్నుడని, వాసవుడని,

శతక్రతువని కీర్తించి ఫలములు యాచించుచున్నాము.

2. అశ్వినులు ఏ మార్గమున సూర్య పుత్రియగు సావిత్రిని భార్యగా పొందినారో ఆమార్గముననే నాకు భార్యను తెమ్మని కోరుమని భగదేవత నాకు ఉపదేశించినాడు.

3. ఇంద్రా! నీ హస్తము అంకుశము వంటిది. ధనమునిచ్చునది. హిరణ్యము నిచ్చునది. శచీపతీ! నాకు సంతానమును ఇవ్వగల భార్యను ప్రసాదించుము.

తొమ్మిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 41

వినియోగము :-

1. మొదటి తృచచే గండమాల చికిత్సయందు శంఖమును అరగదీసి అభిమంత్రించి లేదా కుక్కచొల్లును అభిమంత్రించి గండమాల మీద వేయునది. బల్లిని అభిమంత్రించి రక్తము నిలుచుటకు కట్టునది. సైంధవ లవణమును అభిమంత్రించి గండమాల మీదవేసి ఉమ్మునది. మూడవ మంత్రపు ఉత్తరార్ధమును జపించుచు గోమూత్రముచే కడుగునది. దంత మలమును దీనిచే అభిమంత్రించి గండమాల మీద పూయునది.

2. నాలుగు ఋక్కుల రెండవ తృచచే శాంత్యుదకములను అభిమంత్రించి గండమాలను కడుగునది. దీనితోనే ఘృతాహుతులిచ్చి, మనసున సంకల్పించి వ్రణము మీదకు సంపాతములు తెచ్చునది.

1. గండమాలా! నా దేహమునుండి పక్షివలె ఎగిరి పొమ్ము. ఆదిత్యుడు నీకు చికిత్స చేయునుగాక. అమృతమయ చంద్రుడు నిన్ను దూరము చేయునుగాక.

2. గండమాలలో ఒకటి ఎరుపు కలిసిన తెలుపునది. మరొకటి శుభ్రవర్ణ. ఇంకొకటి నలుపు రెండు ఎరుపు రంగువి. గండమాలా! వీటి నామములు ఉచ్చరించుచున్నాము. మమ్ము చంపకుము. విడిచిపొమ్ము.

3. మరల పుట్టనిదియు, రామాయణ, నాడిని బాధించునదియు నగు గండమాల రాలిపోవునుగాక. వ్రణపు బాధ రాలిపోవునుగాక. గోమూత్రము దీనిని రాల్చునుగాక.

–ooo–

1. వ్రణాభిమాన దేవతా! నీకు మనసా హవిస్సు అర్పించుచున్నాను. నీవు దానిని మనసా స్వీకరింపుము - **స్వాహా.**

2. సాధారణులు నిన్ను వ్యాపించు దానినిగనే గుర్తించుచున్నారు. నాకు నీవు సర్వరోగ కారకమగు నిర్రుతిగా భాసించుచున్నావు. మేము అందించు హవిస్సులచే హవివంతవగుము. నీ భాగము అందుకొనుము. తృప్తి చెందుము. గోవులు మున్నగు వానిని రోగ విముక్తులను చేయుము. **స్వాహా.**

3. నిర్రుతి దేవతా! నీవు మమ్ము బాధించకుము. రోగముల శృంఖలములను విడిపించుము. రోగీ! యముడు నిన్ను తిరిగి ఇచ్చుచున్నాడు. **"తస్మై యమాయ నమో అస్తు మృత్యవే"**

4. అమ్మా నిర్రుతీ! నీవు ఇనుప లేక చెక్కబేడీ వేసినవాడు వేల రోగముల పాలై బాధలు పడును. నీవు అతనిని యమునితోను, పితరులతోనూ ఏక మనస్కవై స్వర్గమున కంపుము.

రెండవ సూక్తము - 42

వినియోగము :-

1) రాజ యక్ష్మాది రోగ చికిత్స కొరకు వరణవృక్ష మణిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి ఈ తృచ జపించి కట్టునది.

2) శ్రేష్టత కోరువాడు ఈ తృచచే ఇంద్రుని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

1. ఇది వరణవృక్షము. ఇది దేవత. ఇది యక్ష్మను నివారించును గాక. యక్ష్మప్రవేశించిన ఇతనిని దేవతలు రక్షింతురు గాక.

2. ఇంద్రుని మాట, వరుణుని మాట, మిత్రుని మాట, సమస్త దేవతల మాటలచే నీ యక్ష్మను నివారించుచున్నాము.

3. ఎట్లు వృత్రుడు సర్వవ్యాప్త మేఘములను నిలిపి ఉంచినాడో అట్లే నీ యక్ష్మవ్యాధిని అగ్ని ద్వారా నివారించుచున్నాను.

–ooo–

1. నీవు ఇంద్రుని తృప్తి పరచుము. దివిని తృప్తి పరచుము. భూమిని తృప్తి పరచుము. విశ్వమును తృప్తి పరచుము. సమస్త భూతములకు నీవు ఒక్కడవే వృషభమవు అగుము.

2. నదులకు సాగరము స్వామి. అగ్ని పృథివికి స్వామి, నక్షత్రములకు చంద్రుడు స్వామి. అట్లే నీవు ఏకవృషమగుము.

3. ఇంద్రా! నీవు అసురులకు సామ్రాట్టువు. ఇతడు మనుష్యులందు నూపురము వంటివాడు అగును గాక.

ఇంద్రా! దేవతలందు సగము భాగమవు. అట్లే ఇతడు ఏకవృషుడు అగునుగాక.

మూడవ సూక్తము - 43

వినియోగము :-

1) స్థిరత్వము కోరువాడు ఈ రెండు తృచలచే ఇంద్రుని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

భూకంపము కలిగినపుడు ప్రాయశ్చిత్తమునకు ఈ రెండు త్రుచలచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

నిండు కుండ పగిలినపుడు ప్రాయశ్చిత్తమునకు ఈ రెంటిచే కొత్తకుండను దృఢపరచుటకు అభిమంత్రించునది.

ఇంద్రమహా ఉత్సవమున ఈ రెంటిచే ఇంద్రుని లేవదీయునది.

2) బ్రహ్మ అగ్ని చయనమున మొదటి ఋక్కుచే ఉన్నత ఉఖ్యాగ్నిని అనుమంత్రించునది.

1. రాజా! నిన్ను రాజ్యమునకు తెచ్చినాను. నీవు మాకు ప్రభువవు అగుము. స్థిరపడుము. విశ్వప్రజ నీ ఆధిపత్యమును కోరునుగాక. నీవు రాజ్యభ్రష్టుడవు కాకుందువుగాక.

2. రాజా! ఇచట స్థిరపడుము. కదలకుము. పర్వతమువలె కదలకుండుము. ఇంద్రునిది వలె నీ సామ్రాజ్యము స్థిరమగునుగాక. నీ రాజ్యమును ఏలుము.

3. ధృవమగు హవిస్సు అందుకున్న ఇంద్రుడు ఈ రాజ్యమును ధృవపరచినాడు. సోమరాజు, బ్రహ్మణస్పతి ఈ రాజును తమవారిగా భావింతురుగాక.

4. ద్యులోకము ధృవమగునుగాక. పృథివి ధృవమగునుగాక. "**ధృవం విశ్వమిదం జగత్**". పర్వతములు ధృవములు అగునుగాక. ఇతడు విశ్వప్రభువుగా ధృవపడును గాక.

5. ధృవం తే రాజా వరుణో ధృవం దేవో బృహస్పతిః|

ధృవంత ఇన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ రాష్ట్రం ధారయతాం ధృవం|

రాజా! నీ రాజ్యమును వరుణుడు, బృహస్పతి, ఇన్ద్రాగ్నులు ధ్రువ పరతురుగాక. నీవు రాజ్యమును ధ్రువముగా పాలింపుము.

6. రాజా! నీ రాజ్యమును ధృవముగా పాలింపుము. శత్రువులను నలిపి వేయుము. శత్రుభావము గలవారిని త్రొక్కి వేయుము. దిశలు అనుకూలములు అగునుగాక. అందుకొరకు నీవు సమర సమర్దుడవు అగుదువుగాక.

నాలుగవ సూక్తము -44

1) అనుకూలురుకాని భార్యా భర్తలందు అననుకూలుర తల లేక చెవిని మొదట తృచచే అనుమంత్రించునది లేదా కేశములు ధరించునది.

2) దేహ శూలను నివారించుటకు ఇనుప లేక రాతి మణిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

1. ఈ శిరము వీర్య ప్రదము ప్రేమ ప్రాపకము. దీనిని సోమ దేవుడు ప్రసాదించినాడు. అందు ఉత్పన్నమగు వలపుతో నీ మనసునకు వ్యధ కలిగించుచున్నాను.

2. నీ మనసునకు, హృదయమునకు నా వలపుచే వ్యధ కలిగించుచున్నాను. అగ్నిని అనుసరించు ధూమము వలె నీ మనసు నన్నే అనుసరించును గాక.

3. మిత్రా వరుణులు నిన్ను నాతో కూర్చెదరు గాక. దేవీ సరస్వతి నిన్ను నాకు అనుకూలవతిని చేయును గాక. భూమి మధ్యన, భూమి అడుగున, భూమి మీద ఉన్న ప్రాణులన్నియు నీకు నా విషయమున ప్రేమ కలిగించును గాక.

-ooo-

1. రోగీ! రుద్రుడు బాణము గ్రుచ్చి నీ అవయవములకు హృదయమునకు బాధ కలిగించుచున్నాడు. ఆ బాణమును నేడు మేము పెరికి వేయుచున్నాము.

2. నీకు గల శత ధమనులందలి శూలను తొలగించుటకు అట్టి అన్నిధమనుల నుండి విషమును తొలగించి నిర్విష ధమనులను చేయుచున్నాము.

3. రుద్రదేవా! నీకు నమస్కారము. నీవు ఎక్కుపెట్టిన బాణమునకు నమస్కారము. నీవు విడిచిన బాణమునాకు

నమస్కారము. తాకిన బాణమునకు నమస్కారము.

అయిదవ సూక్తము - 45

వినియోగము:-

1) సర్వరోగ చికిత్స యందు మొదటి తృచచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి, యవలు వేసిన లేదా నిండు నీటి పాత్రలోనికి నాలుగు సంపాతములు తెచ్చి వానిలో రెంటిని నెల మీదకు తెచ్చి అట్టి సంపాతిత మృత్తికచే అభిమంత్రించిన జలముతో రోగికి, స్నానము చేయించునది. యవమణిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

2) రెండవ తృచచే అశ్వశాంతి యందు ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది. జలపూర్ణ పాత్రలోనికి సంపాతములు తెచ్చి, ఆ జలముతో సూక్తోక్తప్రకారము అశ్వమునకు ఆచమనము స్నానము చేయించునది.

1. ఈ యవలు ఎనిమిది ఎద్దులతోను, ఆరు ఎద్దులతోను దున్ని పండించ బడినవి. అట్టి యవలచే రోగకారణమగు పాపమును తొలగించుచున్నాను.

2. వాయువు క్రిందకు వీచును. సూర్యుడు దిగువను తపింపచేయును. గోవు తలవంచి పారిపోవును గాక.

3. జలములందు ఓషధులన్నియు చేరి ఉన్నవి. జలమే రోగనాశకము. జలమే సమస్త చికిత్స అట్టి జలము నీకు రోగ నివారక ఔషధము అగును గాక.

–OOO–

1. అశ్వమా! రథమున పూన్చినపుడు నీకు వాయు వేగము కలుగును గాక. ఇంద్రుని ప్రేరణచే మనో వేగమున గమ్యము చేరుదువుగాక. విశ్వజ్ఞానులగు మరుత్తులు నీలో చేరుదురుగాక. త్వష్ట నీ పాదములందు వేగమును చేర్చునుగాక.

2. అశ్వమా! నీ యొక్క ఏ వేగము గుహయందున్నదో, గాలియందున్నదో, దేగయందున్నదో ఆ వేగమున బలశాలివై యుద్ధమున విజయము సాధించుము.

3. జవనాశ్వమా! నీ దేహబలము నీపైస్వారి చేయు వానిని యుద్ధభూమికి చేర్చి విజయము కలిగించును గాక. నిన్ను ఆయుధము తాక కుండును గాక. సుఖముగా సాగుదువు గాక. సూర్యసామాన్ తేజస్సుచే నీ గమ్యమునకు చేరుము.

పదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 46

వినియోగము:-

1) తొలితృచ పాఠము వాస్తోష్పత్యగణమున ఉన్నందున ఆ గణములందును, మహాశాంతి యందును శాంత్యుదక అభిమంత్రణములందును వినియోగము.

స్వస్త్యయన కర్మమునందు ఘృత, సమిధ, పురోడాశముల సహితముగ 13 ద్రవ్యములను దీనిచే ఆహుతి ఇచ్చునది.

2) రెండవ తృచచే సాంమనస్య కర్మమున గ్రామ మధ్యమునకు సంపాతిత పూర్ణ కుంభము తెచ్చుట, సురాకుంభము తెచ్చుట, మూడేళ్ళ దూడగల గోపిశిత ప్రాశనము, సంపాతిత అన్న ప్రాశనము, సంపాతిత సుర, జలము త్రాగించుట చేయునది.

3) మూడవ తృచచే 'రాజ యక్ష్మ, కుష్ఠమున్నగు రోగముల నివారణకు 'కుష్ఠ' నామక ఔషధము కలిసిన వెన్నను అభిమంత్రించి దిగువ నుండి శరీరమున పూత పూయునది.

4) నాలుగవ తృచ లోని మొదటి ఋక్కుచే అగ్ని చయనమందు నీటిలో వేయవలసిన ఉఖ్యభస్మమును బ్రహ్మ జపించునది.

2,3 ఋక్కులచే బ్రాహ్మణాగ్రహ, జలోధర శాంతులందు సోమలతను నిప్పుల మీద వేసి రోగికి పొగవేయునది. తేనె కలిసిన పెరుగును అభిమంత్రించి తినిపించునది. పాలను మజ్జిగలో కలిపి త్రాగించునది. పెరుగు తేనె, పాలు, పల్చని మజ్జిగ కలిపి త్రాగించునది.

దీని పాఠము అంహోలింగ గణములందున్నది.

1. ప్రాణులను నియమించువాడు యముడు. ప్రాణములను విడిపించువాడు మృత్యువు. పాపముల కారణముగ బాధించువాడు అఘమారుడు. మరింత పీడించునది నిర్రుతి. వీరందరు తమతమ సేనా సమేతులై పాపులను బాధించుటకు తిరుగుచుందురు. ఉపద్రవ కారకులగు వారు మా పుత్ర, పౌత్రాదులను బాధించ కుందురు గాక.

2. సంకల్పమున, ఘృతహోమమున శర్వుని, మహా దేవునకు పూర్వ మంత్రమున పేర్కొన్న దేవతలకు నమస్కరించుచున్నాను. వారు విషసములగు కృత్యాదులను మానుంచి దూరదేశమునకు చేర్చెదరు గాక.

3. విశ్వము నెరిగిన మరుత్తులు, విశ్వేదేవతలు, అగ్నిషోములు, వరుణుడు మమ్ము అధివిషముల బాధల నుండి రక్షింతురు గాక. వాయువు, పర్జన్యుల సద్బుద్ధియందు మేము నిలుతుము గాక.

-ooo-

1. మీ మనసులు కలిసి ఉండును గాక. మీ కార్యములు కలసినవి అగునుగాక. సంకల్పములు సమానములు అగును గాక. మీ పూర్వపు విమనస్కతను దూరము చేయుచున్నాము.

2. మీవి ప్రతికూల మనసులు. నా మనసుచే మీ మనసులను స్వాధీనము చేసికొనుచున్నాను. మీరు అనుకూల చిత్తములతో నన్ను అనుసరించండి. నా మార్గమున మీరు నడచిరండి.

3. నా విషయమున ద్యావాపృథ్వులు, సరస్వతీ దేవి, ఇంద్రాగ్నులు ప్రసన్నులగుదురు గాక. సరస్వతి మాకు సమృద్ధిని కలిగించును గాక.

-ooo-

1. ఇక్కడి నుంచి మూడవ ద్యులోకమున దేవతలు ఆసీనులగు అశ్వత్థము ఉన్నది. అమృతసమమగు 'కుష్టము'ను దేవతలు కనుగొన్నారు.

2. స్వర్గమున స్వర్గబంధములు గల బంగారు నావ కదలు చుండును. దేవతలు అచట అమృత పుష్పమగు కుష్ఠమును అందుకున్నారు.

3. అగ్ని దేవా! ఈ 'కుష్ఠ' ఓషధులకు గర్భము అగుచున్నది. హిమవంతమునకు గర్భము అగుచున్నది. విశ్వభూతములన్నింటికి గర్భభూతమగుచున్నది. దీనిని మాకు వ్యాధి నిర్మూలకమును చేయుము.

-ooo-

1. ఓషధులందు సోముడు ప్రభువుగా గలవి ఉన్నవి. బహు విధములవి, వందల రకములవి ఉన్నవి. వీటిని అన్నింటిని బృహస్పతి ఓషధులుగా ఏర్పరచినాడు. అవన్నియు మమ్ము రోగారూప పాపముల నుండి విముక్తి కలిగించును గాక.

2. జలములు నన్ను శతపథ పాపముల నుండి విముక్తులను చేయును గాక. వరుణుని పాపముల నుండి విడిపించును గాక. యముని పాపబంధముల నుండి విడిపించును గాక. సమస్త దేవతల పాపముల నుండి మేము

విముక్తులము అగుదుము గాక.

3. జాగ్రత్త సుప్తావస్థలందు నేత్రములు, మనసు, వాక్కుచే చేసిన పాపముల నుండి పిత్రుదేవతలకు అర్పించిన స్వధచే - సోమ దేవత నన్ను రక్షించును గాక.

రెండవ సూక్తము -47

వినియోగము :-

1) ఈ రెండు తృచలచే సంగ్రామ విజయ కర్మమున ఘ్రుత హోమము, సక్తుహోమము ధనువు రూపము గల అగ్నిలో ధనువు వంటి సమిధల ఆధానము, సంపాతిత అభిమంత్రిత ధనుస్సును అందించుట చేయునది.

వీని పాఠము అపరాజిత గణములందున్నది. అట్టి అవసరములందు వాని వినియోగము.

ఇంద్రమహోఖ్యనామ కర్మమున వీనిచే పూర్ణహోమము చేయునది. ఈ కర్మమందే వీనిచే పశువధ చేయునది. ఇంద్రుని ఉపస్థానము చేయునది.

2) రెండవ త్రుచచే మహా వ్రతమున ఉన్న వానిని బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది.

పరసేన విద్వేషణ కర్మమున ఈ త్రుచచే రాజు సేన వైపు మూడు మారులు వెళ్ళునది.

1. ఈ యజ్ఞము శత్రు పరాజయ కారకము అగును గాక. ఇంద్రుడు, అగ్ని, సోముడు శత్రుపరాజయ కారకులు అగుదురు గాక. శత్రువుల సమస్త సేనలను పరాజితులను చేయు శక్తి కొరకుగాను అగ్నికి ఈ హవిస్సును అర్పించుచున్నాను.

2. మిత్రావరుణులారా! మీకు హవి అర్పించుచున్నాము. స్వీకరించండి. సంత్రుప్తులు కండి. ఈ రాజునకు మధుర భావమున ప్రజాబలము కలిగించండి. పాపకారిణి నిర్రుతిని మాకు పెడముఖముగా ఉంచి బాధించండి. శత్రువుల వలన కలిగిన పాపములనుండి మమ్ము విముక్తులను చేయండి.

3. మిత్రులగు సైనికులారా! ఈ రాజును శూరులుగ అనుసరించండి. ఉగ్రుడగు ఇంద్రుని వలె హర్షించండి. సంరంభము చేయండి. ఓజస్సుచే గ్రామములను, గోవులను జయంచుచు వజ్రబాహువగు రాజును అనుసరించండి.

–ooo–

1. ఈ సంగ్రామమున సహాయకుడుగా వచ్చిన ఇంద్రునకే జయము కలుగునుగాక. పరాజయము కలుగ కుండునుగాక. ఇంద్రుడు ఈ రాజును రాజులందు తేజోవంతుని చేయునుగాక.

ఇంద్రా! నీ యందు అట్టి గుణగణములున్నవి. అందుకే యుద్ధములందు మాచే పూజించు బడుచున్నావు.

2. ఇంద్రునకు భిన్నుడవు కానట్టి రాజా! నీవు అన్యరాజుల కన్న అన్నవంతుడవు అగుము.

ఇంద్రా! నీవు మహిమాన్వితుడవు. సకల ప్రాణులను ధిక్కరించ గలవాడవు. దేవప్రజకు ప్రభువవు అగుము. **"రాజా యుష్మత్ క్షత్రమజరం తే అస్తు"** రాజా! నీవు ఆయుష్మంతుడవగుదువుగాక. నీక్షాత్రము అక్షయము అగునుగాక.

3. ఇంద్రా! నీవు తూర్పునకు అధిపతివి. పశ్చిమమునకు ప్రభువవు. ఉత్తర దక్షిణములు నీ అధీనములు. నీవు నీటి ప్రవాహములన్నింటిని జయించినావు. కోరికలు తీర్చునట్టి నీవు యుద్ధమున మాకు సహాయము చేయుమని నీకు ఈ హవిస్సు అర్పించుచున్నాము.

మూడవ సూక్తము - 48

వినియోగము:-

1) పూర్వపు సూక్తము వలెనే స్మగ్రామ విజయాదులందు తొలి తృచ వినియోగము అగ్నిష్టోమపు ప్రాతస్సవనమున బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రణము చేయునది.

2) రెండవ త్రుచచే స్థావర జంగమ విషనివారణార్ధము సంపాతిత, అభిమంత్రిత పుట్టమట్టిని కట్టునది. నీటితో త్రాగించునది. ఆచమనము చేయించునది. లేపనము చేయునది. ఆహితాగ్ని యొక్క అంతిమ సంస్కారమున పురోడాశమును రొమ్ము మీద పెట్టి అభిమంత్రించునది.

1. ఇంద్రా! నీవు మహాశరీరుడవు. ఓడించగలవాడవు. అది తెలిసి ముందే నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాను. నీవు ఉగ్రబలశాలివి. అజేయుడవు. విజయ పథము తెలిసినవాడవు. అనేక నామముల వాడవు. అందువలన నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. శత్రు సేన ఆయుధము మా మీదకు లేచుచున్నపుడు మమ్ము రక్షించు ఇంద్ర భుజములను కోటగోడలుగా చేసికొనుచున్నాము.

3. ఇంద్రుని బాహువులు మమ్ము అన్ని దిశలందు రక్షించునుగాక. సవితాదేవా! సోమరాజా! మాకు యుద్ధమున విజయము కలిగించి మమ్ము సంతోష మనస్కులను చేయండి.

–ooo–

1. దేవతలు, ద్యులోక భూలోకములు, ఇడ భారతి సరస్వతి మాకు విషనివారక ఔషధము ప్రసాదింతురుగాక.

2. దేవతలారా! మీ ప్రసాదమున జేవేఉలు నీరులేని చోట పుట్టలు పెట్టినవి. దేవతల అట్టి అనుగ్రహమున ఏర్పడిన వల్మీకము విషనివారకము అగును గాక.

3. పుట్ట మట్టీ! నీవు అసురుల పుత్రివి, సురల భగినివి. భూమ్యాకాశముల నుండి పుట్టిన దానవు. నీవు స్థావర జంగమాత్మక విషమును నివారించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 49

వినియోగము:-

1) తొలి తృచచే వాజీకరణము కోరువాడు ఏక శాఖార్క మణిని సంపాతిత, అభిమంత్రణలు చేసి అర్క సూత్రమున బంధించునది.

కృష్ణమృగ చర్మమణిని సంపాతిత, అభిమంత్రణలు చేసి ఆ మృగపు వెంట్రుకచే కట్టునది.

2) రెండవ తృచచే స్త్రీవశీకరణమందు చెట్టు బెరడు, శరఖండము, తగర అంజనము, వాతసంభ్రణతృణాది ద్రవ్యములను నూరి, నేతిలో కలిపి స్త్రీయోని మీద లేపనము చేయునది.

1. పురుషా! ఆబోతువలె ఆచరించుము. నీ అంగము పెరుగును గాక. దేహము బలపడును గాక. వర్ధిల్లిన అంగముతో రతిని అభిలషించు స్త్రీ వద్దకు చేరుము.

2. బ్రహ్మణస్పతీ! ఏరసము బలహీనుని బలకరుని చేయుచున్నదో, ఏ రసము పురుషుని కామాతురుని చేయచున్నదో దానిచే ఇతని అంగమును ఎక్కుపెట్టిన ధనుస్సు వంటి దానిని చేయుము.

3. వీర్యాభిలాషీ! నీ పురుషాంగమును ధనుస్సుకు బిగించిన నారివంటి దానిని చేయుచున్నాను. నీవు ఆబోతు వలె

గంతులు వేయుచు స్తంభిత అంగముతో నిత్యము భార్యను చేరుము.

-ooo-

1. అశ్వము రౌతు మనసును గుర్తించును. ఆ ప్రకారము సాగును. ప్రియే! అట్లే నీవు నా మనసును గుర్తించుము. అందుననుసరించి ప్రవర్తించుము.

2. ప్రేయసీ! అశ్వరాజము త్రాటితో తనను కట్టిన గూటమును పెల్లగించినట్లు నీ మనసును పెల్లగించుచున్నాను. గాలికి ఎగిరిన గడ్డిపరకల వలె నీ మనసు నా చుట్టు భ్రమించుచుండును గాక.

3. ఇది ఆంజనము, మదుధము, కుష్టము, నలదములచే చేసినది. భగునిచేతిచే దీనిని నీ అంగము మీద లేపనము చేయుచున్నాము.

పదకొండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 50

వినియోగము:-

ఈ రెండు త్రుచలచే సంగ్రామజయ కర్మమున భాంగ పాశమునుగాని, ఇంగిడాలంకృత అన్య పాశములనుగాని సంపాతిత అభిమంత్రణలు చేసి శత్రుసేన తిరుగు చోట వేయునది.

1. శత్రుసేనలారా! బృహస్పతి మిమ్ము బంధించునుగాక. సవిత, మిత్రుడు, ఆర్యమ. భగుడు, అశ్వినులు మిమ్ము కట్టి పడవేయుదురు గాక.

2. దూరమున ఉన్న, దగ్గర ఉన్న, మధ్యన ఉన్న శత్రువులను నేను కట్టి పడవేయుచున్నాను. ఇంద్రుడు శత్రు సేనాపతులను వేరు చేయును గాక. అగ్నిదేవా! మిగిలిన శత్రువులను కట్టి పడవేయుము.

3. అల్లదిగో దూరమున శత్రుసేన ధ్వజారోహణ చేసి మా మీదకు ఎత్తివచ్చుచున్నది. ఇంద్రదేవా! వారిని చెల్లాచెదరు చేయుము. అగ్నిదేవా! వారిని పాశములతో బంధించుము.

-ooo-

1. 'ఆదాన' సందానము' లతో శత్రువులను బంధించుచున్నాను. శత్రువుల ప్రాణాపానములను నిలిపి వారిని

వధించుచున్నాను.

2. ఇంద్రుడు పదునుపెట్టిన 'ఆధానము'ను ప్రయోగించినాను. అగ్నిదేవా! మా శత్రువులు ఎచట ఉన్నను వారిని కట్టివేయుము.

3. ఇంద్రాగ్నులు, రాజాసోముడు, భూమ్యాకాశములు, మరుత్తులు, మిత్రావరుణులు మా శత్రువులను బంధింతురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 51

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచచే దగ్గు, శ్లేష్మ రోగముల నివారణ కొరకు 'సక్తుమంథము'ను అభిమంత్రించి భక్షించునది. జలమును అభిమంత్రించి త్రాగించునది. దీనిచే సూర్యుని ఉపస్థానము చేయునది.

2) రెండవ తృచచే గ్రుహాదుల అగ్ని దాహ నివృత్యర్ధము గృహమధ్యమున గుంతతీసి నీరు నింపునది. 'అవక' ము ను అభిమంత్రించి ఇంటిమీదవేయునది. ఉడికిన మినుములు నూనె మున్నగు వానిని అభిమంత్రించి 'శపథకర్త'కు ఇచ్చునది.

కాలిన వానికి ఈ తృచచే అభిమంత్రించిన జలముచే కడుగునది.

3) రెండవ తృచలోని 2,3 ఋక్కులచే అగ్నిచయనమున
'మండూకావాకవేతసైర్వికృష్యమాణాంచితి 'బ్రహ్మ' అనుమంత్రయేత్'

1. మనసు మనోవేగంతో అతిశీఘ్రంగా ధృవాన్ని సైతం చేరుకుంటుంది. అట్లే దగ్గు మున్నగు శ్లేష్మ వ్యాధులారా! ఈ వ్యక్తిని విడిచి మనోవేగంతో సాగిపొండి.

2. ఎక్కుపెట్టి విడిచిన బాణము నేలను చీల్చుకొని వెళ్ళిపోవును. అట్లే దగ్గు మున్నగు శ్లేష్మ వ్యాధులారా! మీరు ఈ వ్యక్తిని విడిచి పాతాళమునకు చేరుకొనండి.

3. సూర్యకిరణములు ఉదయాచలమునుంచి సముద్రపర్యంతము వ్యాపించినట్లు కాసాది వ్యాధులారా! ఈ వ్యక్తిని విడిచి సముద్రమున పడండి.

-ooo-

1. అగ్నిదేవా! నీ ఎదురుగ వెనుక పక్క పూలతో కూడిన 'దుర్వ' మొలచును గాక. ఈ ప్రదేశమున తామరలు గల జలములు ప్రవహించును గాక.

2. మా ఐమ్త జలములు ఉండును గాక. మా ఇల్లు సముద్రమునకు స్థావరమగును గాక. అగ్నిదేవా! నీ జ్వాలా తోరణపు తలలు వంచుము.

3. గృహమా! నీ చుట్టు శైవల యుక్త శీతజల కాసారము ఏర్పరచుచున్నాము. మా విషయమున చల్లని మనసు దానవగుము.

మూడవ సూక్తము - 52

వినియోగము :-

1) ఈ నాలుగు ఋక్కుల తృచ పాఠము బృహద్గణములందున్నందున శాంతిజల అభిమంత్రణాచులందు వినియోగము. స్వస్త్యయన కర్మమున దీనిచే సమిధ, పురోడాశ యుక్తముగా 13 పదార్ధములను ఆహుతి ఇచ్చునది.

2) ఐదు ఋక్కుల ఈ తృచచే మేధాజనన కర్మమున క్షీరోదన, పురోడాశాదులను అభిమంత్రించి భక్షించునది.ఆదిత్యుని ఉపస్థానము చేయునది. ఉపనయనమున దీనిచే అగ్నిని ఉపస్థానము చేయునది.

1. విశ్వజితా! నన్ను త్రాయమాణ దేవతకు వప్పగించుము.

"త్రాయమాణే ద్విపాచ్చ సర్వంనోరక్ష చతుష్పాద్ యచ్చ నః స్వమ్"

త్రాయమాణ దేవతా! మాకు గల 'ద్విపాత్తు' లను 'చతుష్పాత్తు' లను రక్షించుము.

2. త్రాయమాణ దేవతా! నీవు నన్ను విశ్వజిత్తునకు వప్పగించుము.

"విశ్వజిద్ ద్విపాచ్చ సర్వంనో రక్ష చతుష్పాద్ యచ్చనః స్వమ్"

3. విశ్వజితా! నీవు మమ్ము కళ్యాణికి వప్పగించుము. **"కళ్యాణి ద్విపాచ్చ సర్వంనో రక్ష చతుష్పాద్ యచ్చ నః స్వమ్"**

4. కళ్యాణి సర్వవిదే మా పరిదేహి|

సర్వవిద్ ద్విపాచ్చ సర్వంనో రక్ష చతుష్పాధ యచ్చనః స్వమ్ ||

–ooo–

1. మేధా దేవీ! నీవు ప్రథమవు. అశ్వములు, గోవులు సహితముగ విచ్చేయుము. నీవే సూర్య రశ్మివి. నీవే మాకు యజ్ఞమవు.

2. మేధాదేవి ప్రథమ. బ్రహ్మణ్వతి. బ్రాహ్మణ సేవిత. బ్రహ్మచారులచే స్తుతించబడునది. మమ్ము రక్షింపుమని ఆ దేవిని దేవతలను ఆహ్వానించుచున్నాము.

3. ఏ మేధస్సును ఋభువులు ఎరుగుదురో, దేనిని అసురలు ఎరుగుదురో, ఋషులు ఎరుగుదురో అట్టి మేధస్సు నాయందు నలుదిశల నుండి ప్రవేశించును గాక.

4. అగ్నిదేవా! దేనిని ఋషులు తెలిసినారో, భూత జాతములను కల్పించిన వారు ఎరింగినారో అట్టి మేధస్సుచే నన్ను మేధావిని చేయుము. 'మేధాంవినం కృణు'.

5. మేధాం సాయం మేధాంప్రాతర్మేధాం మధ్యం దినం పరి |
మేధాం సూర్యరశ్మి భిర్వచసా వేశయా మహే ||

సాయంత్రము మేధోదేవిని, ప్రాతః కాలము మేధోదేవిని, మధ్యాహ్నము మేధోదేవిని, వేయేల సూర్యకిరణములున్నంత సేపు మేధోదేవిని వాక్కులచే ఉపాసించుచున్నాము.

నాలుగవ సూక్తము -53

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచచే ధనుర్వాతాది సకల వాత వ్యాధుల శాంతికి పిప్పలిని సంపాతిత, అభిమంత్రణలు చేసి, జపించి భక్షించునది.

2) రెండవ తృచచే అభిమంత్రిత, సంపాతిత జలమును పాప నక్షత్రమున పుట్టిన బిడ్డమీద చల్లునది. అట్లే సంపాతిత, అభిమంత్రిత క్షీరాన్నమును తినిపించునది.

1. పిప్పలి క్షిప్రతమునకు ఔషధము. దీనిని మించినది మరొకటి లేదు. దీనిని దేవతలు కల్పించినారు. ఆరోగ్యముగ జీవించుటకు ఈ పిప్పలి ఒక్కటే చాలును.

2. పిప్పలులు తాము పుట్టినపుడే ఇట్లని మాట్లాడుకున్నవి :-

"జీవించిఉన్న ఒక వ్యక్త్యందు మనము వ్యాపించి ఉన్నచో అతనికి ఎటువంటి హాని కలుగదు"

3. పిప్పలీ! నీవు వాతరోగమునకు క్షిప్తవ్యాధికి ఔషధమవు అయి ఉన్నావు. నిన్ను తొలుత అసురులు నాటినారు. పిదప దేవతలు నిన్ను వర్ధిల్లచేసినారు.

–ooo–

1. అగ్నిదేవా! నీవు సర్వదేవ స్వరూపుడవు. స్తోతవ్యుడవు సనాతనహోతవు. ఇప్పుడు నవ్యహోతవై వేదిమీద ఆసీనుడవు అయినావు. అట్టి నీవు మాకు కళ్యాణకర ద్రవ్యమును ప్రసాదించుము.

2. జ్యేష్ఠానక్షత్రమున పుట్టినవాడు వంశనాశకుడు, మూలా నక్షత్రమున పుట్టినవాడు కులనాశకుడు అగుచున్నాడు. దేవతలారా! ఇతనిని యముని మూలచ్ఛేద కర్మనుండి రక్షించండి. సకల పాపముల నుండి రక్షించండి. శత శరత్తుల దీర్ఘాయువు ప్రసాదించండి.

3. ఇతడు వ్యాఘ్రము వంటి క్రూర నక్షత్రమున జన్మించినాడు. అయినను ఇతడు పుట్టుకతోనే వీరుడు అగును గాక. పెద్దవాడై తల్లిదండ్రులను హింసించకుండును గాక.

అయిదవ సూక్తము - 54

వినియోగము :-

1) నాలుగు ఋక్కుల మొదటి తృచ పాఠము మాతృగణములందు ఉన్నందున ఇది అచట వినియోగము. అట్లే గంధర్వ, రాక్షస, అప్సర, భూత గ్రహాది పీడా శాంతికి ఇచ్చు ఘ్రుతమున తడిసిన సర్వోషధి హోమమునను గ్రహపీడిత పురుషుని నెత్తి మీద గల మట్టి కుండ అగ్ని హోమమందునను వినియోగము.

2) 2,3 తృచలచే 'పరివిత్తి' 'పరివేత్త' ప్రాయశ్చిత్తమునకు పూర్ణ కుంభమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి పర్వదినములందు ముంజ పాశములతో కట్టి అవసేకించునది.

1. అగ్నిదేవా! ఇతడు పాప పాశ బద్ధుడై ప్రలాపములు చేయుచున్నాడు. ఇతనిని ఆ పాపముల నుండి విముక్తి కలిగించండి. ఇతడు నీకు అధిక హవిస్సులు అర్పించుచున్నాడు. అతనిని ఉన్మాద రోగ రహితుని చేయండి.

2. అగ్నిదేవత నీ యొక్క మనో వైకల్యమును శాంతింప చేయును గాక. నేను వైద్య విద్యా విశారదుడను. నీ ఉన్మాదమును నివారింపచేయుచున్నాను.

3. నీ ఉన్మాదము దేవతల వలన లేక రాక్షసుల వలన కలిగి ఉండవచ్చును. అయినను వైద్య విద్వాంసుడనగు నేను నీ ఉన్మాదమును నయము చేయుచున్నాను.

4. అప్సరసలు, ఇంద్రుడు, భగుడు నిన్ను మరల ఆరోగ్యవంతుని చేసినారు. సమస్త దేవతలు నిన్ను ఆరోగ్యవంతుని చేసినారు. నీవు ఇపుడు ఉన్మాదివి కావు.

-ooo-

1. అగ్నిదేవా! ఇతడు అన్నకన్న ముందు వివాహమాడిన "పరివిత్తి" వీడు తన కన్న పెద్ద వారిని వధించకుండును గాక. పెళ్ళి కాని అన్న "పరివేత్త" ని రక్షింపుము. నీవు పాశవిమోచన విద్వాంసుడవు. వీని గ్రహ పాశములను విప్పుము. అట్లు విప్పుటకు సకల దేవతలు నిన్ను అనుమంతింతురు గాక.

2. 'పరివిత్తి' చర్య వలన తల్లిదండ్రులు అన్నకు కలిగిన పరివేదనను, ఉత్తమ, అధమ, మధ్యమ పాశములను విప్పుము. అగ్నిదేవా! నీవు పాశబంధ విమోచనా, చతురుడవు. వీరికి పాశబంధ విముక్తి కలిగించుము. సకల దేవతలు నిన్ను అనుమతింతురు గాక.

3. దేవతలారా! 'పరివిత్తి' అంగాంగములందు గల పాశబంధన బాధలకు విముక్తి కలిగించండి. మీరు బాధల నుండి విముక్తి కలిగించువారలు కదా! పూషదేవా" భ్రుణాది పాపములను పరిమార్చుము.

-ooo-

1. పరివిత్తికి కలిగిన పాపమును పూర్వము దేవతలు 'ఆప్య' అను త్రితలందు ప్రవేశపెట్టినారు. త్రితలు ఆ పాపమును సూర్యోదయమైన తరువాత నిద్రించు వారియందు ప్రవేశపట్టినారు. పరివిత్తిని ఇంకను బాధించు పాపమును దేవతలు, మంత్రములు దూరము చేయును గాక.

2. పరిదేవన జనిత పాపమా! నీవు పరివిత్తిని విడువుము. అగ్ని సూర్యుల కాంతి యందు చేరుము. అగ్ని

ధూమమందు చేరుము. ధూమ మేఘమందు చేరుము. నీటి నురగ యందు చేరుము. వాని యందు బహు రూపములతో చేరుము.

3. దేవతలు, త్రితలు ఇట్లు ఈ పాపము పన్నెండింటికి పంచబడినది. ఇది మానవులందు కూడ చేరినది. అట్లయినను బాధించుచున్నచో దేవతలు, మంత్రములు దానిని నివారింతురు గాక.

పన్నెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -55

వినియోగము :-

1) ఆచార్య మరణమున ఘ్రుత, సమిధ, పురోడాశాదుల హోమమున ఈ అనువాకము వినియోగము.

మంచము మీద పడుకొని అన్నము తిను వాని ప్రాయశ్చిత్తార్థము యాజ్ఞికుడు ధాన్యము, యవలు, తిలలను ఈ అనువాకముచే హోమించునది. ఈ కర్మమునందే పాక యజ్ఞతంత్రమును చేసి వైవస్వతచరును ఈ అనువాకముచే ఆహుతి ఇచ్చునది. ఖదాశయాన్నమును నాలుగు మూకుళ్ళలో నింపి ఈ అనువాకముచే అభిమంత్రించి బ్రాహ్మణునకు దానము చేయునది.

"తథా సవాన్ ఆధాస్యమానః సవాగ్నౌ అనేనామ వాకేన ఆజ్యం జుహుయాత్. సమిధః శకలాన్వా ఆదధ్యాత్"

అంత్యేష్టి కర్మమున చితిలో అగ్నిప్రజ్వరిల్లినంత ఈ అనువాకముచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

యముని భయము కలిగినపుడు మహాశాంతి యందు ఈ అనువాకమును చదువునది.

2) సవయజ్ఞపు బ్రహ్మ ఓదనాగ్ని యందు ఈ సూక్తపు రెండవ తృచ, మరుసటి సూక్తపు రెండవ తృచచే పూర్ణాహుతులు ఇచ్చునది.

ఈ సూక్తపు రెండు తృచలచే అగ్నిష్టోమపు తృతీయ సవనమున ఆదిత్యగ్రహ హోమమును బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది. వీనితోనే సర్వప్రాయశ్చిత్త హోమము చేయునది.

3) రెండవ తృచచే ఆగ్రాయణేష్టి యందు వైశ్వదేవచరును బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

1. మేము ఇంద్రియ పరవశులమై దేవతలకు కోపము తెప్పించు పాపకార్యములు చేసినాము. దేవతలారా! ఆ

పాపముల నుండి మాకు విముక్తి కలిగించండి.

2. దేవతలారా! మీరు యజ్ఞ - సత్య సంబంధులు. మేము హోమించుటకు అడ్డుతగులు పాపముల నుండి మాకు విముక్తి కలిగించండి. యజ్ఞము చేయు కోరిక ఉన్నను ఏ పాపము వలన చేయలేక పోవుచున్నామో అట్టి పాపముల నుండి విముక్తి కలిగించండి.

3. విశ్వేదేవతలారా! మేము పశుమేధచే యాగము చేయదలచినాము. స్రవముచే ఘ్రుతాహుతులు ఇవ్వదలచినాము. కాని పాపభయమున చేయలేకున్నాము. అట్టి పాపముల నుండి మాకు విముక్తి కలిగించండి.

-ooo-

1. విశ్వేదేవతలారా! తెలిసి కొన్ని, తెలియక కొన్ని పాపములు చేసినాము. అనుగ్రహించి ఆ పాపముల నుండి మాకు విముక్తి కలిగించండి.

2. జాగ్రదావస్థలోను, సుషుప్తావస్థలోను పాపములు చేసినాము. అట్టి పాపముల నుండియు, భూత భవిష్యత్ పాపముల నుండియు, శృంఖలల నుంచి వలె, మమ్ము విముక్తులను చేయండి.

3. శృంఖలలు విడిన వాని వలెను, స్నానముచే మలిన రహితుని వలెను విముక్తుడను అయినాను. జల్లెడచే ఘ్రుతము శుద్ధమైనట్లు దేవతలు నన్ను పరిశుద్ధుని చేయుదురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 56

వినియోగము :-

1) తొలి తృచచే ఘ్రుత, తైల, మధువుల విపరీత వృద్ధిక్షయముల ప్రాయశ్చిత్తార్థము ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

2) అప్పు ఇచ్చినవాడు చనిపోవునపుడు రెండవ తృచ మరియు మరుసటి సూక్తపు రెండు తృచలచే ధనమును అభిమంత్రించి పుత్రునకు గాని, సగోత్రీకునకు గాని ఇచ్చునది. వీనితోనే ధనమును అభిమంత్రించి శ్మశానమందుకాని, బాటల కూడలి యందుగాని పెట్టునది. వీనితోనే అభిమంత్రించి ద్రవ్యమును గడ్డిలో వేయునది లేదా కాల్చునది. ఈ మూడు తృచలు సవయజ్ఞపు పూర్ణాహుతి యందు వినియోగము.

లౌకికాగ్నిచే ఇల్లు కాలినపుడు ఈ మూడు తృచలచే మిశ్రమ ధాన్యపు పూర్ణాంజలి ఆహుతి ఇచ్చునది.

3) అగ్నిష్టోమాంతమున గార్హ్యపత్యాగ్నిని అరుణులందు చేర్చినపుడు రెండవత్యచచే అనుమంత్రించునది.

1. కృషీవలురు అజ్ఞానమున భూమిని త్రవ్వునట్టి యమ సంబంధ అక్రియను చేసి ఉన్నారు. కావున వివస్వత పుత్రుడగు యమునకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నాను. అతడు మా అన్నమును మధుమంతము చేయును గాక.

2. యముడు తన హవిర్భాగమును స్వీకరించును గాక. మాకు మధు, క్షీరాదులు కలిగించును గాక. తల్లిదండ్రుల విషయమున మేము చేసిన పాపమూ శాంతించును గాక.

3. ఈ పాపము తల్లి, తండ్రి, అన్నదమ్ముల ఆగ్రహము వలన కలిగినను, పుత్రునకు హృదయబాధ వల్ల కలిగినను వారి ఆగ్రహము శాంతించును గాక.

-ooo-

1. నేను ఋణగ్రస్తుడనైనాను. అప్పు తీర్చలేక పోయినాను. అట్లై యముని పాశములందు పడినాను. అగ్నిదేవా! నీవు సర్వపాప విమోచకుడవు. మమ్ము ఆ పాశ బంధముల నుండి విడిపింపుము.

2. ఋణదాతనుండి తీసికొన్న ఋణమును జీవించి ఉండగనే తీర్చుచున్నాము. ఒక కొలతతో తీసికొని నేను వాడిన ధాన్యము ఋణము అగ్నిదేవా! నీ వలన తీరినది. నేను ఇప్పుడు ఋణ విముక్తుడను అయినాను.

3. అగ్నిదేవా! మూడు లోకములందు మేము ఋణవిముక్తులము అయినాము. దేవయాన, పిత్రుయానములందును, పరలోకము నందును మేము ఋణ విముక్తులము అగుదుము గాక.

మూడవ సూక్తము -57

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

1. కాళ్ళు, చేతులు పాపము చేసి ఉండవచ్చును. ఇంద్రియలోలత్వమున అప్పులు చేసినాము. ఉగ్రంపశ్య, ఉగ్రజిత అప్సరసలు ఆ ఋణమును ఋణదాతకు చెల్లింతురు గాక.

2. ఉగ్రంపశ్య, రాష్ట్రభ్రుత్ అప్సరసలారా! మేము పాపములు చేసినాము. నిషిద్ధ కర్మలు ఆచరించినాము. అట్టి పాపముల నుండి మాకు విముక్తి కలిగించండి. ఋణము తీర్చలేదని యముడు దండము ఎత్తకుండ చేయండి.

3. నేను ఎవనికి బాకీ పడినానో, కామవశమున ఎవని భార్య వద్దకు పోయినానో, ఎవనిని నేను అప్పు అడుగుటకు

వెళ్ళుదునో అట్టివారు నాతో అతి ప్రతికూలురుగా మాట్లాడకుందురు గాక. అప్సరసలారా! నా మనవిని మనసునందు ఉంచుకొనండి.

-ooo-

1. వ్యవహార జ్ఞానము తీర్చెదనని ప్రతిజ్ఞ చేసిన ఋణమును తీర్చలేక పోయినాను. కావున ప్రాణులకు హితకారివి, వైశ్వానరుడవు, అధిపతివి అయిన అగ్నిదేవా! నాకు పుణ్యలోక ప్రాప్తి కలిగించుము.

2. నేను ఈ లోకమున చేసిన ఋణమును - దేవతల విషయమున నా యొక్క విధులను వైశ్వానరాగ్నికి అర్పించుచున్నాను. ఋుణ బంధ విమోచనజ్ఞుడగు అగ్నిదేవత మమ్ము ఋుణబంధముల నుండి విముక్తులను చేసి మాకు పుణ్య లోకములు కలిగించును గాక.

3. యజ్ఞ దానాదులు చేయుదునన్నాను. దేవతలను అర్చింతునన్నాను. ఆ ఋణములు తీర్చలేకపోయినాను. అజ్ఞానుడనై ఐహిక వాంఛలనే అర్థించినాను. కావున పావక వైశ్వానరా! నన్ను పునీతుడను చేయుము. అసత్యాది పాపములను నేను తొలగించుకొందును.

నాలుగవ సూక్తము - 58

వినియోగము :-

1) రెండవ తృచచే కర్ర, ఇనుము, రజ్జు బంధన విమోచనమునకు చర్మము లేక లోహము లేక రజ్జువులను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేయునది.

1. మేము అంతరిక్షమునకు, భూమికి, ద్యులోకమునకు, తల్లికి, తండ్రికి అపచారములు చేసినాము. ఆ దోషములన్నియు గార్హపత్యాగ్ని సేవ వలన తొలగిపోవును గాక. అగ్ని దేవత మాకు సుకృత లోకములు కలిగించును గాక.

2. మాకు భూమి తల్లి అదితి జనయిత్రి అంతరిక్షము భ్రాత. వారికి మేము చేసిన అపచారములను వారలు మన్నింతురు గాక. ద్యులోకము మాకు తండ్రి. అతడు పితౄణము నుండి మమ్ము విముక్తులను చేయును గాక. భగిన్యాదులతో దుర్వ్యవహారము చేయక పరలోక భ్రష్టుడను కాకుందును గాక.

3. ఎచట వ్యాధిరహితులై తనువును విడిచిన వారు సుఖములు అనుభవించుచున్నారో మేము అట్టి స్వర్గలోకమునకు చేరి మాతాపితరులను, పుత్రులను చూచెదము గాక.

-ooo-

1. వరుణ దేవత తన ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ పాశములను విడిపించును గాక. దుస్స్వప్న దోషములను నివారించును గాక. **గచ్ఛేమ సుకృతస్య లోకమ్** - పుణ్య లోకములకు చేరుదుము గాక.

2. నిన్ను దారువు, రజ్జువు, భూమి ఏవి బంధించినను గార్హపత్యాగ్ని విడిపించును గాక. పుణ్యలోకము కలిగించును గాక.

3. భగవతీ, విచ్రుతనక్షత్రములారా! మీరు ఉదయించి ఇతనికి అమృతతత్వము ప్రసాదించండి. ఇతనికి బంధ విముక్తి కలిగించండి.

4. బంధనములారా! మీరు విభిన్న మార్గములకు వెళ్ళిపొండి. కట్లు విప్పండి. విముక్తునకు దారి కల్పించండి. బంధన విముక్తా! నీవు తల్లికడుపునుంచి వలె బయటపడుము.

అయిదవ సూక్తము - 59

వినియోగము :-

1\. 1, 2 తృచలచే అన్ని యజ్ఞములందు సంస్థిత హోమపు ఆహుతులిచ్చునది.

అగ్నిష్టోమమున హవిర్ధానమందు చమస పాత్రలు పట్టి పితరులకు పురోడాశ శకలములు అర్పించునపుడు ఈ రెండు తృచలచే అనుమంత్రించునది.

2\. 3,4 తృచలచే వైశ్వకర్మణ హోమమున అనుమంత్రించునది.

3\. మొదటి తృచలోని 5వ మంత్రముచే సర్వ యజ్ఞములందు ఋత్విజుల హస్త ప్రక్షాళనమునకు నీరు పోయునది.

4\. రెండవ తృచలోని 3, 4, 5 మంత్రములచే **"యజమానస్య ఆర్షేయ ప్రవరేణ వాచయేత్"**

5\. మూడవ తృచచే ఆకాశోదకప్లావన దోషనివారణార్ధము నీటిని అభిమంత్రించి ప్రక్షాళన చేయునది. తైలశాంతా ఔషధి, గంధసువర్ణము, వస్త్రమును అభిమంత్రించి తుడుచునది.

1. విశ్వకర్మ తొలుత పుట్టిన వాడు. అతడు విద్వాంసుడు. సత్యస్వరూపుడు. అతనికి హవిర్భాగము అర్పించుచున్నాము. వాటిని స్వీకరించి విశ్వకర్మ మమ్ము వార్ధక్యము తరువాత కొనసాగునట్లు చేయును గాక.

2. జీవితకాలమున ఋణము తీర్చలేని వారు పుత్ర, పౌత్రాదుల వలన తరించుచున్నారు. పుత్ర, పౌత్రాదుల వలన తండ్రి తన ఋణము నుండి తరించుచున్నాడు. బంధువులు లేనివారు తమ ఋణమును ఈ లోకమున తీర్చుచున్నారు. సంకల్పము కలిగి శక్తిలేక తీర్చలేనివారు స్వర్గమునకు చేరుచున్నారు.

3. దంపతులారా! సత్కర్మలు ఆరంభించండి. వానిలోనే నిమగ్నులు కండి. శ్రద్ధగలవారలకే ఫలితము దక్కుచున్నది. అన్నదానము చేయండి. అగ్నికి ఆహుతులు అర్పించండి. మీకు శుభములు కలుగును గాక.

4. మేము చేయు యజ్ఞములందలి హవిస్సులను అగ్ని దేవతలకు చేర్చునపుడు మా మనసు అగ్నియందు ప్రవేశించుచున్నది.

హవిస్సులు అందుకున్న అగ్నిదేవా! వార్ధక్యము తరువాత దుఃఖములేని స్వర్గలోకమున ఆనందింతుము గాక.

5. పాపరహితము, జగత్పావన కారకమగు ఈ జలమును ఋత్విక్కుల హస్త ప్రక్షాళనమునకు పోయుచున్నాను. అప్పుడు నేను కోరిన కోరికలను ఇంద్రుడు, మరుత్తులు తీర్చెదరు గాక.

-ooo-

1. స్వర్గమున యజమాని వెంట ఉండు దేవతలారా! ఇదిగో మీకు హవిర్భాగము అర్పించుచున్నాను. ఇదియే జాతవేది అగ్ని మీకు అందించునట్టినిధి. ఈ యజమాని సహితము హవిరూప నిధి సహితుడై మీ వద్దకు వచ్చుచున్నాడు. అతనితో పరిచయము చేసికొనండి. మరువకండి.

2. సహచర దేవతలారా! ఇతఃనితో స్నేహము చేయండి. ఇతని స్థానమును స్థిరపరచండి. హవి సమర్పించిన ఈ యజమాని క్షేమముగా స్వర్గము చేరగలడు. ఇతనికి ఇష్టాపూర్తి కలిగించండి.

3. దేవతలే పితరులు. పితరులే దేవతలు. నేను ఎవరివాడనో, వారి వాడనే.

4. నేను వండుచున్నాను. ఇచ్చుచున్నాను. యజించుచున్నాను. నేను విడిపోకుందును గాక.

5. సోమరాజా! స్వర్గమున మమ్ము నిలుపుము. అచటనే నిలిపి ఉంచుము. రాజా! నాకు ఇష్టాపూర్తి కలిగించుము.

'దేవ సుమనా భవ' దేవా! మా విషయమున సుమనస్కుడవు అగుము.

–ooo–

1. బృహదంతరిక్షమునుండి రసవంతజల బిందువు నామీద పడినది. అగ్నిదేవా! నీ అనుగ్రహమున ఈ దోషము నుండి విముక్తుడనై పాల వంటి అమృతమునందు చేరినాను. ఛందస్సు, యజ్ఞముల వలన మాకు పుణ్యగతులు కలుగును గాక.

2. జలబిందువు చెట్టునుంచి పడినను, ఆకసము నుండి పడినను అందుకు వాయువే కారకుడు అగుచున్నాడు. ఆ బిందువు వంటి మీద పడినను బట్టమీద పడినను కడిగివేసినాను. నిర్రుతిదేవతా! ఆ పాపమును దూరము చేయుము.

3. ఈ వర్ష బిందువు అభ్యంజనము. ఈ సుగంధ ద్రవ్యములు సమృద్ధి యగుచున్నవి. ఈ సువర్ణము బలము అగుచున్నది. ఇవన్నియు పవిత్రము చేయు ద్రవ్యములు మాయందు వ్యాపించినవి. కావున పాపదేవత మమ్ము ఆక్రమించకుండును గాక. శత్రువు మమ్ము ఆక్రమించకుండును గాక.

పదమూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -60

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచచే కొత్త రథమును అభిమంత్రించి విజయార్థియగు రాజును దానిపై ఎక్కించునది. ఆధానమున రథచక్ర హోమము తరువాత దీనిమీద కూర్చుండునది. 3వ ఋక్కుచే రథచక్రములకు ఆహుతులు ఇచ్చునది. మహావ్రతపు మాధ్యందిన సవనమున దీనిచే అభిమంత్రించి రాజును గాని ఇతరుని గాని రథముపై ఎక్కించునది.

2) రెండవ తృచచే శత్రుసేనను చిరాకు పరచుటకు, ద్వేషము వ్యాపింప చేయుటకు వాద్యములను సూత్రములో చెప్పబడిన రీతిగా సంపాతించి, మూడు మారులు మ్రోగించి, వాయించువానికి ఇచ్చునది. మహా వ్రతమున దీనిచే భూమి దుందుభిని మ్రోయించునది.

1. కర్రతో చేసిన రథమా! నీ భాగములు దృఢములు అగును గాక. నీవు మాకు మిత్రమవు. శత్రువును జయించగల దానవు. వీరులను ఎక్కించుకొను దానవు అగుచున్నావు. చర్మపుత్రాళ్ళచే కట్టబడి యుద్ధసన్నద్ధవై ఉన్నావు. నిన్ను అధిరోహించువాడు పరసేనను గెలుచువాడు, పరధనమును గెలుచువాడు అగును గాక.

2. ఈ రథమునకు ద్యులోక, భూలోక శక్తులున్నవి. దారు నిర్మితయై, శత్రుంజయమై ఉన్నది. దీనికి జల బలమున్నది.

తోలు త్రాళ్ళచే కట్టబడిన ఈ రథము ఇంద్రుని వజ్రము వంటిదై యున్నది. **'హవిషారథం యజ'** హవిస్సులచే రథమును యజింపుము.

3. దేవ రథమా! నీవు ఇంద్రుని బలమవు. మరుత్తుల సేనవు. మిత్రుని గర్భమవు. వరుణుని నాభివి. అట్టి నీవు మా యజ్ఞము నందలి హవిస్సులను స్వీకరించుము.

–000–

1. దుందుభీ! మీ ధ్వనిచే భూమిని నింపుము. ద్యులోకమును పూరింపుము. సమస్త జగములందు ఘోషింపుము. సంగ్రామాధిపతి ఇంద్రుడు, మరుత్తులతో కూడిన దానవై శత్రువును దూరాతి దూరమునకు త్రోసివేయుము.

2. దుందుభీ! శత్రువును గడగడలాడించుము. శత్రుసేనలో ఆర్తనాదములు కలిగించుము. నీవు ఇంద్రుని ముష్టి వంటిదానవు. శత్రువును దెబ్బతీయుము.

3. ఇంద్రా! ఆ దూరమున ఉన్న శత్రువును జయించుము. మా భటులు శత్రువును ఓడించి దుందుభులు మ్రోగింతురు గాక. మా అశ్వారూఢులు, రథికులు యుద్ధభూమి యందంతటను సంచరింతురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 61

వినియోగము :-

1) జలోదర, విసర్పాది సకల వ్యాధిచికిత్సకు మొదటి తృచచే రోగి తలమీదకు సంపాతములు తెచ్చునది. పలాశపు నాలుగు అంగుళముల బెరడును నూరి అభిమంత్రించి రోగి దేహమునకు పూయునది.

2) రెండవ త్రుచచే శుభములు కోరువాడు ఘ్రుతాది 13 పదార్ధములను ఆహుతి ఇచ్చునది. నిత్య నైమిత్తిక కర్మలు శీఘ్రముగా చేయగోరువారు బ్రాహ్మణ సంఘమున గోమయ పిండముల నుంచి, దానిని అగ్నిగా భావించి సూక్తోక్త రీతిని ప్రశ్నోత్తరములు చేయునది. చంద్రగ్రహణము వలన కలుగు అరిష్టమునకు శాంతికి గాను దీనిచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

"తథా సోమగ్రహణ జనితారిష్ట శాన్తయే అనేనాజ్యం జుహూయాత్"

1. వనస్పతీ! నీవు విద్రధ, బలాస. లోహిత విసల్పక వ్యాధులకు ఓషధివి అగుచున్నావు. మాంసమునందును, చర్మమునందును గల ఈ వ్యాధులను నిర్మూలించుము.

2. బలాసమా! నీవు చంకలను, అండకోశములను బాధించుదానవు. నాకు దీనికి విరుగుడు తెలియును. "చీపద్రు" వృక్షము ఈ వ్యాధుల మూలములను పెరికి వేయును.

3. విసర్పక వ్యాధి కాళ్ళు, చేతులకు, చెవులకు, కన్నులకు కలుగును. అట్టి విసర్పకమును సమూలముగ పెరికి వేయుచున్నాము. అట్లే విద్రుధవ్యాధిని, హృదయరోగమును, తెలియరాని యక్ష్మను తలలు వంచి గెంటి వేయుచున్నాము.

–ooo–

1. శకధూమము, నక్షత్రములు చంద్రుని రాజునుగా చేసినవి. కళ్యాణ ప్రదమగుటకు నక్షత్ర మండలము చంద్రుని అధీనమున ఉండును గాక.

2. భద్రాహంనో మధ్యందివే భద్రాహం సాయ మస్తువః |
భద్రాహంనో అహ్నాం ప్రాతా రాత్రీ భద్రాహమస్తునః ||

3. శకధూమ రాజా! మాకు రాత్రింబవళ్ళు, నక్షత్రములు, సూర్య చంద్రాదులు శుభప్రదులగునట్లు చేయుము.

4. శక ధూమ, నక్షత్ర రాజా! మీరు మాకు రాత్రింబవళ్ళు, సాయంత్రములు పుణ్యప్రదములు చేసినారు. అందుకొరకు మీకు సదా నమస్కరించుచున్నాము.

మూడవ సూక్తము - 62

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచచే 'శంఖపుష్టి' ని వేరుతో త్రవ్వితీసి సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి సౌభాగ్యము కోరువానికి కట్టునది. 'శంఖపుష్టి' పుష్పమును అభిమంత్రించి తలలో పెట్టునది.

2) రెండవ తృచ సహితముగా మూడు తృచలచే దుష్టస్త్రీని వశపరచు కొనుటకు మినుములను అభిమంత్రించి స్త్రీ తిరుగు చోట చల్లునది. నిప్పులో వేసిన 'శరముష్టి' ని నలువైపుల చల్లునది.

స్త్రీబొమ్మను గీసి సూక్తోక్త ప్రకారము ధనుర్బాణములను చేసి స్త్రీ బొమ్మ గుండెలో గ్రుచ్చునది.

1. ఖురాకార భగదేవత వలన నేను సౌభాగ్యవంతుడను అగుచున్నాను. మేము చేసిన సేవకు ప్రసన్నుడైన మిత్రుడగు

ఇంద్రుని వలన సౌభాగ్యశాలిని అగుచున్నాను. శత్రువులు మమ్ము విడిచి పలాయనము చిత్తగింతురు గాక.

2. ఓషధీ! నీవు భగదేవత వర్చస్సుగల దానవు అగుచున్నావు. అన్య వృక్షములను తిరస్కరించుచున్నావు. అట్టి నీవు నన్ను సౌభాగ్యవంతుని చేయుము. శత్రువులు పలాయనము చిత్తగింతురు గాక.

3. భగుడు అంధుడు అట్లగుట వలన పట్టిన చెట్టునందే ఉంటున్నాడు. అతడు నాకు సౌభాగ్యము కలిగించును గాక. శత్రువులు పారిపోవుదురు గాక.

–000–

1. రథజిత, రథజితేయి అప్సరసలు కామము కలిగించువారు. వారు ఈ స్త్రీ యందు చేరుదురు గాక. ఆమె నా కొరకు శోకించును గాక.

2. ఆమె నన్ను ప్రియునిగా స్మరించునుగాక. నేను మాత్రము ఆమెను తలచను. దేవతలారా! ఆమెను కామార్తను చేయండి. ఆమె నా కొరకు విలపించును గాక.

3. ఇతడే నన్ను స్మరించును గాక. నేను మాత్రము అతనిని తలచును. దేవతలారా! అతనిని కామార్తుని చేయండి. అతడు నా కొరకు విలపించును గాక.

4. మరుత్తులారా! ఈమెకు నా పిచ్చి కలిగించండి. అంతరిక్షమా! అగ్నిదేవతా! ఈమెకు ఉన్మాదము కలిగించండి. ఈమె నా కొరకు ప్రలాపించును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 63

వినియోగము :- గత సూక్తమున చెప్పబడినది.

1. ప్రియా! తలనుండి పాదముల వరకు నీలో కామము నింపుచున్నాను. దేవతలారా! ఆమెను కామార్తను చేయండి. ఆమె నా కొరకు విలపించును గాక.

2. అనుమతి దేవీ! నాకు అనుమతి నిమ్ము. ఆకూతిదేవీ! నన్ను అనుగ్రహింపుము. దేవతలారా! ఈమెను కామార్తను చేయండి. ఈమె నా కొరకు విలపించును గాక.

3. భర్తా! మూడు యోజనములు, ఐదు యోజనములు, అశ్వము మీద పారిపోవుచున్న వాడవైనను తిరిగి రమ్ము.

నీవు నా పిల్లల తండ్రివి కదా!

-ooo-

1. దేవతలు కాముని ఆర్తికి ఓర్వజాలక నీట మునిగినారు. ప్రియే! వరుణదేవుని అనుగ్రహమున నిన్ను స్మర పరితప్తను చేయుచున్నాను.

2. విశ్వేదేవతలు కాముని ఆర్తికి తాళజాలక నీట మునిగినారు. ప్రియే! వరుణుని అనుగ్రహమున నిన్ను కామ పరితప్తను చేయుచున్నాను.

3. ఇంద్రాణి కామార్తికి తాళజాలక కాముని నీట ముంచినది. ప్రియే! వరుణుని అనుగ్రహమున నిన్ను కామపరితప్తను చేయుచున్నాను.

4. ఇంద్రాగ్నులు కామాగ్నిని ఓర్చలేక కాముని నీట ముంచినారు. ప్రియే! వరుణుని అనుగ్రహమున నిన్ను కామార్తను చేయుచున్నాను.

5. యం మిత్రావరుణౌ స్మరమసించతా ప్స్వ2న్తః శోశు చానం సహాధ్యా |
తం తే తపామి వరుణస్య ధర్మణా ||

అయిదవ సూక్తము - 64

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచచే అభిచార కర్మపు దీక్షయందు మేఖలను సంపాతిత అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది. రెండవ మంత్రముచే మేఖల గ్రంథిని ఆలింపనము చేయునది. మూడవ మంత్రముచే 'బాధక' సమిధలను ఉంచునది.

2) రెండవ తృచచే అభిచారక కర్మయందు దీక్షాదండమును సంపాతిత అభిమంత్రితములు చేసి గ్రహించునది. ఆ కర్మమునందే కర్త దీనిచే అన్నమును అభిమంత్రించి భుజించునది.

1. ఏ దేవత మేఖల కట్టుచుండెనో - ఎవడు కట్టుచున్నాడో ఆ దేవతయే మాకు మేఖలను కట్టుచున్నాడు. మేము ఏ దేవతకు అదీనులమో అతడు మాకు ఇష్టాపూర్తి కలిగించును గాక. మమ్ము శత్రు విముక్తులను చేయును గాక.

2. మేఖలా! నీవు ఆహుతులచే సంస్కరింప బడిన దానవు. నీవు ఋషి పుంగవుల ఆయుధమవు. నీవు వ్రతమును

ముందే అనుభవించు దానవు. **"వీరఘ్నీ భవ మేఖలే"** శత్రువీరులను వధించు దానవగుము.

3. నేను బ్రహ్మచారిని. మృత్యువునకు సహాయపడుచున్నాను. శత్రువును యమునకు వప్పగించుచున్నాను. ఆ శత్రువును నా తపస్సుతోను, మంత్రముతోను, శ్రమతోను మేఖలచే కట్టి పడవేయుచున్నాను.

4. ఈ మేఖల శ్రద్ధాపుత్రి. తపస్సున జనించినది. భూతకృతులగు ఋషులకు భగిని. అట్టి మేఖలా! మాకు బుద్ధిని కలిగించుము. మేధస్సును కలిగించుము. ఆత్మ బలమును, తపమును ప్రసాదించుము.

5. ఏ మేఖలను భూతకృతులగు పూర్వ ఋషులు కట్టుచున్నారో అట్టి మేఖలా! నీవు నన్ను ఆలింగనము చేసికొనుము. అందువలన నాకు దీర్ఘాయువు కలుగును గాక.

–ooo–

1. ఈ దండము వజ్రసమము. యజ్ఞసమము. సత్యసమము. ఇదిశత్రు రాజ్యమును ధ్వంసము చేయును గాక. రాజును హతమార్చును గాక. ఇంద్రుడు వృత్రుని చేసిన రీతి ఈ శత్రురాజు మెడ తెగును గాక. నరములు తెగును గాక.

2. ఈ వజ్రమున హతుడైనవాడు భూమిని ఆలింగనము చేయును గాక. మరల లేవకుండును గాక.

3. వజ్రదండమా! మాకు హాని కలిగించు వానిని వెదుకుము. హాని తలపెట్టిన వానిని హతమార్చుము. అట్టి వాని తల త్రుంచి నెల రాల్చుము.

ఆరవ సూక్తము - 65

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచలోని రెండు మంత్రములచే అన్నమును అభిమంత్రించి భక్షించునది. మూడవ ఋక్కుచే జలమును మంత్రించి త్రాగునది.

2) 2వ, మరసటి సూక్తపు మొదటి తృచలచే వెంట్రుకలు పెంచదలచిన వాడు కాచమాచీ ఫలం, జీవన్తీ ఫలం, భ్రుంగ రాజమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది. భ్రుంగరాజము వేసిన నీటిని వీనిచే అభిమంత్రించి ఉషః కాలమున స్నానము చేయునది.

1. నా భోజనము బలకరము అగును గాక. నేను వజ్రమును ఎత్త కలుగుదును గాక. ఇంద్రుడు వృత్రుని చేసినట్లు

శత్రువు భుజములను ఖండింతును గాక.

2. నేను శత్రుబలమును సముద్రము నదులను వలె పీల్చివేయుచున్నాను. శత్రువు ప్రాణములను పీల్చి, శత్రువుచే పీల్చివేయుచున్నాము.

3. నేను శత్రు బలమును - సముద్రము నదులను వలె - మ్రింగుచున్నాను. శత్రువు ప్రాణములను మ్రింగి శత్రువునే మ్రింగుచున్నాను.

–ooo–

1. ఓషధీ దేవీ! నీవు భూదేవి యందు పుట్టినావు. వంకరగా వ్యాపించుదానవు. కేశములు పెంచుకొనుటకు గాను నిన్ను త్రవ్వి తీయుచున్నాను.

2. ఓషధీ! నీవు ఉన్న వెంట్రుకలను గట్టి పరచుము. మొలవని వాటిని మొలిపించుము.

3. రాలిన వెంట్రుకలు, మొదళ్ళు బాగుండియు తెగిపడు వెంట్రుకలు అట్టి వ్యాధులన్నింటిని చికిత్స చేసి దూరము చేయుచున్నాను.

ఏడవ సూక్తము - 65

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచ వినియోగము పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

2) రెండవ తృచచే అభిచార కర్మమందు సూత్రోక్తరీతిని మూత్ర పురీష స్థానమును బాధక కాష్టము చే బాదునది.

1. కేశవర్ధని యగు ఓషధిని జమదగ్ని తన కూతురు కొరకు త్రవ్వి తీసినాడు. 'వీతహవ్యుడు' వెంట్రుకలు నల్లబడుటకు ఆ ఓషధిని మునుల ఇండ్లనుంచి తెచ్చినాడు.

2. కేశవృద్ధి కోరువారలారా! ముందు వ్రేళ్ళతో కొలువ దగిన వెంట్రుకలు బారలచే కొలువదగినవి అయినవి. గరికవలె అంచునుంచి అంతట పెరుగు వెంట్రుకలు నీ తల యందంతటను పెరుగుచున్నవి.

3. ఓషధీ! కేశ మూలములను గట్టి పరచుము. వానిని రాలకుండ చేయుము. కేశాగ్రములను పెంచుము.

అంచులందు మొలిచి అంతట వ్యాపించు గరికవలె నల్లని వెంట్రుకలను నా తల మీద పెంచుము.

-ooo-

1. ఓషధీ! నీవు నిర్వీర్యము చేయువారిలో శ్రేష్ఠతమవు. నా ఈ శత్రువును నిర్వీర్యుని చేయుము. నపుంసకుని కన్న హీనుని చేయుము.

2. ఓషధీ! నా శత్రువును నపుంసకుని చేయుము. స్త్రీని చేయుము. వెంట్రుకలు గలవాని చేయుము. వాణి వృషణములను ఇంద్రుడు రాళ్ళతో నలిపి వేయును గాక.

3. ఒరే నన్ను ద్వేషించువాడా! నిన్ను ద్వేషించుచున్నాను. నిన్ను నపుంసకుని చేసినాను కదా! స్త్రీ వలె తలపై వెంట్రుకలు మొలిపించి నీటికుండను నెత్తిన పెట్టుచున్నాను.

4. దేవా కృతములైన నీ వృషణములందు వీర్యమును ప్రవహింపచేయునట్టి ఏనాడులున్నవో ఆ రెండింటిని రాతిమీద పెట్టి కట్టెతో కొట్టి నలిపి వేయుచున్నాను.

5. ఆడవారు చాప అల్లుటకు తుంగను రాతితో నలిపినట్లు ఓరి పగవాడా! నీ వృషణములను రాతిమీద పెట్టి రాతితో దంచుచున్నాను.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 66

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచ స్త్రీ వశీకరణమున.

2) రెండవ తృచచే శిశువునకు మొదలు పై దంతములు వచ్చినపుడు ఆ దోష శాంతికి ధాన్యము లేక యవలు లేక తిలలు ఆహుతి ఇచ్చునది. ఆ కర్మము నందే మినుములు, యవలు, తిలలు కలిపి పైన వచ్చిన దంతములచే కొరికించునది.

1. శంఖపుష్పికా! నా దౌర్భాగ్యమును దూరము చేసి నాకు సౌభాగ్యము కలిగించుదానవు. నీవు వేల శాఖల దానవు. ముప్పది మూడు మూలముల దానవు.

ప్రియే! ఆ వేల శాఖలచే నిన్ను తపింపచేయుచున్నాను.

2. ప్రియే! నా విషయమున నీ హృదయము తపించును గాక. నీ వదనము శుష్కించును గాక. నన్ను వలచి నీవు తపింతువు గాక. అట్లై నా దరి చేరుదువు గాక.

3. పీతవర్ణా! శుభంక్రీ ఓషధీ! నీలో వశీకరణ గుణమున్నది. నా ప్రేయసిని నా వద్దకు పంపుము. ఆమెను, నన్ను కలుపుము. మా హృదయములను ఏకము చేయుము.

4. నీరు త్రాగని వాని ముఖము శుష్కించినట్లు నా పరితాపము నిన్ను శుష్కింపచేయును గాక అట్లు పరితప్తవగు నీవు నన్ను చేరుదువు గాక.

5. ముంగిస పామును త్రుంచి మరల కలిపినట్లు ఓషధీ! మనసు విరిగిన నా ప్రేయసిని మరల నాతో కూర్చుము.

–ooo–

1. శిశువునకు మొదట వచ్చిన పై దంతములు వ్యాఘ్రము వలె మాతా పితలకు హానికారకములు. బ్రహ్మణస్పతీ! అగ్నీ! మీరు వానిని తల్లిదండ్రులకు హాని కారకములు కాకుండునట్లును, వారికి సుఖప్రధములు అగునట్లును చేయండి.

2. మొదలు మొలిచిన ఉపరి దంతములారా! ధాన్యమును కొరకండి. యవలను కొరకండి. తిలలను కొరకండి. రమణీయ ఫలమునకు గాను వానిని మీకు అందించినాము. దానిచే తృప్తి చెంది ఈ శిశువు తల్లిదండ్రులను వధించకుము.

3. దంతములు దేవతా ప్రసాదములు. సుఖప్రదములు. మంగళకరములు. తల్లిదండ్రులను చంపు ఘోర కర్మము ఈ శిశువు నుండి దూరమగును గాక. మా హింసిష్టం పితరం మాతరంచ.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 67

వినియోగము :-

1) మొదటి తృచచే పుష్ప్యర్ధచిత్ర కర్మమున వృక్షాది సామగ్రిని సంపాతితము చేయునది. దీనితోనే ప్రభాత కాలమున నీటిధార, సంయుక్త శాఖచే గోప్రదక్షిణ చేయునది.

రెండవ మంత్రముచే సూక్తోక్త రీతిని దూడచెవిని చేదించునది. మూడవ మంత్రముచే చెవి రక్తమును దధి, మధు, ఘృత, జలములతో కలిపి సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి నాకించునది.

2) రెండవ త్రుచచే బీజవాపన కర్మయందు ధాన్యాది విత్తనములను నేతిలో కలిపి అభిమంత్రించి ఒక్కొక్క మంత్రముచే మూడు పిడికిళ్ళ ధాన్యాదుల విత్తనములను లాంగల పద్ధతిలో వేసి మట్టి కప్పునది.

1. వాయు దేవత గుంపులు గుంపులుగా గోవులను తెచ్చును గాక. త్వష్ట వానిని పోషించును గాక. ఇంద్రుడు మంచి మాట పలుకును గాక. రుద్రుడు గోవులకు చికిత్స చేయును గాక.

2. గోపాలా! లోహిత శస్త్రముచే దూడ చెవి మీద మిథున చిహ్నము వేయుము. అశ్వినులు కూడ అట్టి చిహ్నము చేయుదురు గాక. అందువలన అధిక సంతానము కలుగును గాక.

3. దేవతలు, అసురులు పశువుల కర్ణములకు గుర్తులు పెట్టినారు. మానవులు కూడ అట్లే చేసినారు. అశ్వినులారా! గో సమృద్ధికి గాను మీరు అట్టి చిహ్నములు చేయండి.

-౦౦౦-

1. ధాన్యమా! మొలుచుము. ఎదుగుము. అనేకముగా వర్ధిల్లుము. నీ యొక్క రసవీర్య రూప తేజస్సున గుమ్ములు నింపుము. ఆకాశపు అశని నిన్ను వధించకుండును గాక.

2. యవ దేవతా! మా విన్నపము ఆలకించుము. నీవు ఈ భూమి మీద ఆకాశమంత, సముద్రమంతగా వర్ధిల్లుము.

3. అక్షితాస్త ఉపసదోక్షితాః సస్తు రాశయః |
పృణన్తో అక్షితాః సన్త్వత్తారః సన్త్వక్షితాః ||

ధాన్యమా! కృషీవలుడు అక్షయుడు అగును గాక. ధాన్యము అక్షయ మగును గాక. ఇంటికి చేర్చువారు అక్షయులు అగుదురు గాక.

విద్వాంసుడు, బహుభాషావేత్త, కవి, కథకుడు, నవలాకారుడు, నాటకకర్త, బాల సాహిత్య రచయిత, విమర్శకుడు, చలనచిత్ర రచయిత, వ్యాసకర్త, వక్త, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, ప్రగతిపథగామి, ప్రసన్నుడు, ఆంగ్లము నుండి "దేవుని పేరిట" ఉర్దూ నుండి 'ఉమ్రావ్ జాన్ అదా' నవలల అనువాదకుడు, ఉర్దూ నుండి జిలానీబాను కథలు తెలుగులోనికి, "తెలుగు అఫ్సానే" అను తెలుగు కథల ఉర్దూ అనువాదకుడగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి ఆరవ కాండము సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

ఏడవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

ధీతీ వా యే అనయన్ వాచో అగ్రం మనసా వా యే2వ దన్నృతాని |
తృతీయేన బ్రహ్మణా వా వృధానా స్తురీయేణా మన్వత నామధేనోః ||

భావము వ్యక్తమగుటకు వాక్కు మొదట మనసున, తదుపరి హృదయమున, మూడవ దశ యందు బ్రాహ్మణమున, తురీయ దశ యందు ఫలాపేక్ష రూపమున వ్యక్తమగుచున్నది.

వినియోగము :-

1) మొదటి సూక్తపు రెండు ఋక్కులచే అర్థోత్థాపన విఘ్నశాంతి కొరకు ఘ్రుత సమిధాది పదమూడు ద్రవ్యములో ఒక దానితో ఆహుతి ఇచ్చునది. ఫలప్రాప్తి కోరువాడు ఈ రెండు ఋక్కులచే ఇంద్రాగ్నులను యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది. మూడవ ఋక్కుచే సర్వఫలకామి **"అథర్వాణం యజత"**

2) రెండవ తృచలోని మొదటి రెండు ఋక్కులచే కొత్త రథమును అభిమంత్రించి విజయాభిలాషి యగు రాజును ఆసీనుని చేయునది.

రెండవ ఋక్కుచే అశ్వశాంతికి సర్వోషధి చూర్ణమును అశ్వము మీద చల్లునది.

చాతుర్మాస్యపు శూనాసీరీయ పర్వమున దీనిచే వాయవ్య యాగమును అనుమంత్రించునది.

3) మూడవ తృచచే బ్రహ్మ హవిని అనుమంత్రించునది.

2. అతడు పుత్రుని, పితను, మాతను ఎరుగుచున్నాడు. అతడే సకల కర్మల ప్రేరకుడు అగుచున్నాడు. అతడే కర్మఫలము అగుచున్నాడు. అతడే ద్యులోక, భూలోక అంతరిక్షములు అగుచున్నాడు. అతడే విశ్వము అగుచున్నాడు. అయినాడు.

1. అథర్వుడు తండ్రి - దేవబంధువు - మాతృగర్భము - సర్వప్రాణి కర్త. యజ్ఞము. అట్టి వానిని మనసా ధ్యానించి వివరించగలవాడు మాకు ఉపదేశించును గాక.

1. అతడు విశ్వాత్మ. యజ్ఞాదులకు మూలము. దీప్యమానుడు. కర్మఫల ప్రాపకుడు. అతని దేహము విరాడాత్మకము. దానిచే అతడు సమస్త కర్మలకు ప్రేరకుడు అగుచున్నాడు. (4)

1. వాయువా! నీవు శుభములకు ఆహ్వానించవలసినవాడవు. నీవు పదకొండు. ఇరువది రెండు, ముప్పది మూడు అశ్వముల మీద విచ్చేయుము. అట్లు వచ్చి అశ్వములను ఇచటనే విడువుము. (5)

(మరలి పోకుము అని అర్థము.)

1. దేవతలు యజ్ఞము కొరకని ఆహవనీయ అగ్నిని కల్పించినారు. కావున అగ్ని కర్మములు ప్రథమములు అయినవి. వాని వలన మహిమాన్వితులై - పూర్వము సాధ్యులగు దేవతలు ఉన్నట్టి స్వర్గమునకు చేరినారు. (6)

2. అతడు యజ్ఞమైనాడు. యజ్ఞమున వ్యాపించినాడు. యజ్ఞమున వర్ధిల్లినాడు. అతడు '**దేవానామధి పతిర్బభూవ**'. అట్టి వాడు మాకు ద్రవిణములను ఇచ్చును గాక. (7)

3. దేవతలకు హవిస్సులిచ్చి యజించిన వారును, అమర్త్యులను మనసాస్మరించు మానవులు ఏ పదమునకు చేరుచున్నారో మేము ఆ స్థానమునకు చేరి ఆనందింతుము గాక. అచట అనేక సూర్యోదయములను దర్శింతుము గాక. (8)

(చిరకాలము నివసింతుము గాక అని అర్థము.)

4. దేవతలు పురుషుడే హవిస్సుగా యజ్ఞమును ఆచరించినారు. హవిస్సులేని యజ్ఞము దాని కన్న శ్రేష్ఠము అగుచున్నది. (9)

5. కార్యాకార్యములు ఎరుగని వారు కుక్కతోను, గోవు యొక్క అవయవములతోను అనేక మారులు యజించి నిష్ఫలులు అయినారు.

యజ్ఞమును మనసా యజించిన విద్వాంసులారా! దానిని గురించి మాకు తెలియ పరచండి. (10)

(పశువధతో కూడిన యజ్ఞమును నిరసించుటకు కుక్కతో యజ్ఞము చేయుట అన్నాడు. వాస్తవమునకు అట్టి యజ్ఞము లేదు.

పశుహింసా రహితమై కేవలము మనసుతో ధ్యానించు యజ్ఞమునకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినాడు.

కర్మకన్నా జ్ఞానము మిన్న అనియు, దేహమున కన్న మనసు మిన్న యనియు ప్రవచించుచున్నాడు.)

రెండవ సూక్తము

వినియోగము :-

1) మొదటి నాలుగు ఋక్కులచే సర్వఫలకామి అదితిని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

ఆధానపు పవమానేష్టి యొక్క ఆదిత్య హవి అనుమంత్రమున దీని వినియోగము.

2) రెండవ ఋక్కుచే అభిమంత్రించి నావలో దాటునది.

అన్య దేశమునకు నావలో పోవువాడు దీనిచే సంపాతించి సాగునది. ఆ కర్మమునందే 'నౌమణిని సంపాతించి' అభిమంత్రించి కట్టునది.

వివాహపు చతుర్థికా కర్మయందు **"ఖట్వాం స్పర్శయేత్"**

3) ఆవా సథ్యానమున క్రియద్విసరజనానంతరము ఇంటి వద్ద నదుల వంటి వానిని చేసి 2, 3 ఋక్కులచే నావను ఎక్కునది.

4) సోమయాగ దీక్షయందు కృష్ణాజినముపై కూర్చున్న యజమాని 3వ ఋక్కును జపించునది.

5) అగ్ని చయనమున వాజ ప్రసణీయ హోమమున బ్రహ్మ 4వ ఋక్కును జపించునది.

6) సర్వఫలకామి 5వ ఋక్కుచే దేవతలను యజించునది. లేక ఉపస్థానము చేయునది.

7) ప్రవాసమున లాభము కోరువాడు 6వ ఋక్కుచే ఘ్రుత, పురోడాశ, సమిధలలో ఒక దానిని ఆహుతి ఇచ్చునది లేదా జపించునది.

అశ్వాది యానమున సాగువాడు అశ్వమును దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి జలముచే ప్రోక్షించి

అశ్వమును విడుచునది.

బట్టల వర్తకుడు లాభార్జనకు గాను దీనిచే సంపాత, అభిమంత్రణలు చేసి కోరిన చోటునకు వెళ్ళునది. అట్లే లాభము కోరువాడు బట్టలను దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి స్వీకరించునది.

గ్రహ యజ్ఞమున దీనిచే బృహస్పతికి సమిధా దానము - ఉపస్థానము చేయునది.

8) పోయిన ద్రవ్యము తిరిగి పొందగోరువాని కుడిచేతిని 7 - 10 ఋక్కులచే సంపాతించి లేపునది. దీనితోనే 21 ఇసుక రేణువులను అభిమంత్రించి మార్గసంధి యందు చల్లునది.

9) చాతుర్మాస్యపు వైశ్వదేవాపర్వమున 7వ మంత్రముచే పూషాదేవత హవిస్సును అనుమంత్రించునది.

1. అదితిర్ద్యౌరదితి రంతరిక్షమదితిర్మాతా సపితా సపుత్రః |
విశ్వేదేవా అదితిః పంచజనా అదితి ర్జాతమదితిర్జనిత్వమ్ ||

(1 దేవతలు. 2. మానవులు. 3. గంధర్వులు. 4. అప్సరసలు. 5. సర్పములు లేక పితరులు వీరు పంచజనులు.

జాతమదితిర్జనిత్వమ్ - పుట్టించునది పుట్టనది అదితియే.)

2. అదితి మహా మహులకు తల్లి. ఋతమును సత్యమును పాలించునది. బలశాలి. ధనపతి. అవినాశిని. సుందర వదన. గొప్పనడక కలది. సుఖప్రణీత. విశాల. మమ్ము రక్షించుమని అట్టి అదితిని ప్రార్ధించుచున్నాము.

–ooo–

1. దేవి యగు నవ రక్షించునది. విస్తీర్ణ. సాగునది. పాపరహిత. సుందరవదన. అఖండనీయ. అట్టి నావను **'రోహేమస్వస్తయే'** శుభము కలుగవలెనని ఎక్కుచున్నాము. (3)

2. ఈ నౌక అన్నమును పుట్టించగలది. అన్నమును నిర్మించగలది. విశాల. అఖండనీయ. అట్టి ఓడను స్తుతించుచున్నాము. విశాల అంతరిక్షమును అంటియున్న నావ మాకు మూడు అంతస్తుల భవనమును ప్రసాదించును గాక. (4)

–ooo–

1. దితి పుత్రుల స్థానమును అదితి పుత్రులగు దేవతలకు వప్పగించుచున్నాను. దైత్యుల స్థానము సముద్రము, నభము అయ్యున్నది. దేవతలు మహామహులు. వారి స్థానమునాకు చలనము లేదు. వారికి నమస్కరించుట కన్న మిన్న ఏది?. (5)

-ooo-

1. వస్త్ర ధనాదులు కోరువాడా! నీకు రక్షణ, శ్రేయస్సు కలుగును గాక. బృహస్పతి నీకు ముందుగా నడచును గాక.

బృహస్పతీ! ఇతడు లాభాభిలాషి, ఇతనిని భూమి మీది శ్రేష్ఠస్థానమునకు చేర్చుము. ఇతని ప్రతి స్పర్ధిని తొలగించుము. (7)

2. పూష సమస్త దిశలు తెలిసినవాడు. అతడు మమ్ము నిర్భయ మార్గమున నడిపించును గాక. పూషా దేవత క్షేమంకరుడు. శుభప్రదుడు. దీప్తుడు. వ్యాప్తుడు. పుత్రాది వీరయుక్తుడు. అతడు మా అభిలాషలను ఎరుంగుచు మా ముందు నడచును గాక. (8)

3. పూషదేవా! మేము ఎన్నటికిని నీ వ్రతమును విడువకుందుము గాక. నిన్ను స్తుతించుచున్నందున మాకు హాని కలుగకుండును గాక. (9)

4. పూషదేవా! అతి దూరమున ఉన్న ధనమును సహితము అందించుటకు నీ కుడిచేతిని చాచుము. మేము కోల్పోయిన ధనము మాకు అందునుగాక. అంతే కాదు. అది మమ్ము చేరి వర్ధిల్లును గాక. (10)

మూడవ సూక్తము

వినియోగము :-

1) మొదటి మంత్రముచే 'జంభీగృహీత' బాలకుని చికిత్స కొరకు స్తనమును అభిమంత్రించి బాలకునకు త్రాగించునది. 'ప్రియంగుత' తండులముల మీద దీనిచే అభిమంత్రించి త్రాగించునది.

2) రెండవ మంత్రముచే అశని నివారణ కర్మమున ఆశనిని ఉపస్థానము చేయునది. గ్రహ యజ్ఞమున దీనిచే ఘ్రుతహోమ, సమిధాదాన, ఉపస్థానములు కేతువు కొరకు చేయునది. ఉపాకర్మయందు దీనిచే ఆహుతులిచ్చునది.

3) 3 - 6 మంత్రములచే సభాజయము కొరకు క్షీరోదన పురోడాశము లేదా రసములను సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి భుజించునది. వీనిని చదువుచు సభాస్తంభమును పట్టుకొనునది. వీనితోనే సభలో

కూర్చుండునది.

4) కృత్య ప్రతిహరణమున కృత్యానిస్సారణానంతరము 7వ మంత్రమును జపించుచు ప్రదక్షిణ చేయునది.

5) అభిచార కర్మమున శత్రువును చూచుచు 7వ మంత్రమును జపించునది. ఆ కర్మమునందే 8వ మంత్రము జపించి శత్రువును చూచునది.

6) నైర్రుతి కర్మమున నిర్రుతి ప్రతికృతిని విసర్జించిన తదుపరి 7వ మంత్రము జపించుచు ఇంటికి వెళ్ళునది.

1. సరస్వతీ దేవీ! నీ స్తనము బాలకులకు పుష్టి నిచ్చునది. సుఖప్రదము. అభిలషణీయము. ధనప్రదము. తల్లీ! నీవు ఆ స్తనముతోనే స్తోతలకు ధనపుష్టి కలిగించుచున్నావు. నీ స్తనమును ఈ బాలునకు కుడిపింపుము.

-ooo-

1. పర్జన్య దేవా! నీ యొక్క ఉరుముతో కూడిన పిడుగు కేతువై సకల విశ్వమున వ్యాపించుచున్నది. దానితో మమ్ము వధించకుము. నీ విద్యుత్తుతో పంటలను నష్టపరచకుము. సూర్య రశ్మిచే పంటలను కాల్చకుము. (2)

-ooo-

1. విద్వత్సభయు యజ్ఞ లేక యుద్ధసభయు ప్రజాపతికి దుహితలు అయ్యున్నవి. అవి నన్ను రక్షించును గాక. నన్ను ఎదిరించు వానిని ఓడించు మాటలు నానోట నుండి వెలువడును గాక.

పితరులారా! నన్ను ఎదిరించు వానికి తగు రీతి సమాధాన మిచ్చునట్లు నన్ను అనుగ్రహించండి. (3)

2. సభా! నీ పేరు నాకు తెలియును. నీ పేరు "నిరష్ట" నీ యందున్న విద్వాంసులందరు నా మాటను ఆమోదింతురు గాక. (4)

(ఒక్కని మాటను లెక్క చేయక పోవచ్చును. అనేకుల మాట అనుల్లంఘనీయమగుచున్నది. అందువలన సభకు 'నిరష్ట' అని పేరు కలిగినదని సాయణాచార్యుని వ్యాఖ్య.)

3. ఈ సభలో నా ఎదుట నాతో వాదించుటకు ఆసీనులైన వారి వర్చస్సును, విజ్ఞానమును నేను లాగుకొనుచున్నాను.

ఇంద్రదేవా! ఈ సభయందున్న సదస్యులందరను నేను జయించునట్లు చేయుము. (5)

4. సభాసదులారా! మీ మనసులు అన్యత్ర ఉన్నను, మీ బుద్ధిమాకు వ్యతిరిక్తమైనను వానిని అభిముఖము చేయుచున్నాము. మా వైపునకు త్రిప్పిన మనసు మా వాదనను ఆనందించును గాత - **"మయి వో రమతాం మనః"** (6)

–ooo–

1. సూర్యుడు ఉదయించి నక్షత్రముల తేజస్సును హరించుచున్నాడు. అదే విధముగా నన్ను ద్వేషించు స్త్రీ పురుషుల వర్చస్సును హరించుచున్నాను. (7)

–ooo–

1. సూర్యుడు ఉదయించి నిద్రించు వారి వర్చస్సును హరించిన రీతి మేము మమ్ము ద్వేషించువారల, మా ప్రతిపక్షుల వర్చస్సును హరించుచున్నాము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 4

వినియోగము :-

1) 1 - 4 ఋక్కులచే సూత్రోక్త స్థానమునకు చేరి పూర్ణకుంభమును సంపాతించి సోమముతో కలిపి తల్లి వంటి దూడగల ఆవు పాల అన్నమును సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి పుష్టిని కోరువాడు భుజించునది.

2) 5వ మంత్రముచే ఒక ఈత ఆవును కట్టిన త్రాటితో మణిని చేసి సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి పుష్టి కోరువాడు కట్టుకొనునది.

3) 6వ మంత్రముచే సూర్యోదయము తరువాత కూడ నిద్రించు బ్రహ్మచారిని లేపునది. ఆధానపు సంభార స్పర్శ దివసమున యజమానిని దీనితో లేపునది.

4) 7 - 10 ఋక్కులచే ధాత యజనము లేక ఉపస్థానము చేయునది. వీరపుత్రుడు కలుగుటకు వీనిచే గర్భిణి గర్భమును అభిమంత్రించునది.

1. సవితా దేవత ద్యావా పృథ్వుల మధ్యనున్న వాడు. కమనీయ కర్మముల వాడు. సత్యప్రేరకుడు. రమణీయ ధనములు కలవాడు. సర్వప్రియుడు. అట్టి దేవతను ప్రార్థించుచున్నాము.

2. సవితా దేవత కిరణములు విశ్వ వ్యాప్తములు. లోకములకు వెలుగు ప్రసాదించునని. అతని అనుజ్ఞతోనే హిరణ్యప్రాణి స్వర్గప్రదమగు సోమమును సిద్దము చేయుచున్నాడు. అట్టి దేవతను ప్రార్ధించుచున్నాము.

3. సవితా! పాలకుడగు ఈ యజమానికి ఫలము ప్రసాదించుము. పుష్టి కోరువానికి పుత్ర, పౌత్రులను ప్రసాదించుము. మాకు నిత్యము కోరిన వరములను, పశువులను ప్రసాదించుము.

4. దాతయగు సవిత మాకు రత్నాదులు ప్రసాదించును గాక. పితరుల ఆయుష్యము కలిగించును గాక. అతడు సోమము సేవించి ఆనందించును గాక. సోమము సవితా దేవత ఉదరమున నిలుచును గాత.

–ooo–

1. బృహస్పతి, సవితా దేవతలారా! ఇతనిని వర్ధిల్లచేయండి. మహా సౌభాగ్యములు కలిగించండి. ఇతడు వ్రతపాలకుడగును. అయినను మరింత వ్రతపాలకుని చేయండి. సకల దేవతలు ఇతని వ్రతములను ఆమోదింతురుగాక. (5)

1. సర్వప్రేరక సవితా దేవా! నీవు మహా బుద్ది ప్రదాతవు. సహస్రరూపముల అట్టి బుద్దిని కణ్వ మహర్షి తన సౌభాగ్యము కొరకు సాధించినాడు. అట్టి సత్యనిష్టము, చయన యోగ్యము, వరణీయము, శుభప్రదమగు బుద్దిని ప్రసాదించుమని ప్రార్ధించుచున్నాను. (6)

2. ధాత ఈశానుడు - జగతస్పతి. అతడు మాకు పరిపూర్ణ ధనమును ఇచ్చును గాక. (7)

3. ధాత యజమానికి జీవనదాయిని యగు అక్షయ బుద్దినొసంగును గాక. ధనము ప్రసాదించుమని ధాత అనుగ్రహ బుద్దిని యాచించుచున్నాము. (8)

4. దాతయగు ధాత, సవిత, ప్రజాపతి, నిధిపతి, త్వష్ట, విష్ణువు మా హవిస్సులు స్వీకరింతురు గాక. వారు యజమానికి ద్రవ్యము ప్రసాదింతురు గాక. (9)

రెండవ సూక్తము - 5

వినియోగము :-

1) 1 - 2 మంత్రములచే వృష్టికోరువాడు దేవతలకు క్షీరోదన లేక ఘ్రుత హోమము చేయునది ఉపతారకాద్భుత

శాంతి యందు వీనిచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

2) 2 వ మంత్రముచే దర్శపూర్ణయాగపు పత్నీ సంయాజములందు సౌభాగ్యయాగమును అనుమంత్రించునది. ఈ కర్మమునందే ఎరుపు మేక మాంసమును దీనిచే సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. పూర్ణకుంభము లేక సురా కుంభమును దీనిచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి సంతానము కోరునట్టి స్త్రీని దానిచుట్టు త్రిప్పి ఎదుటకు తెచ్చునది. అన్నము, సుర లేక ప్రపను దీనిచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి దానిని సంతానాభిలాషిణి స్త్రీకి ఇచ్చునది. ఫలాభిలాషి దీనిచే ప్రజాపతిని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

3) 3 - 9 మంత్రములచే అభిలషిత ఫలము కోరువాడు అనుమతి దేవతను యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది. పూర్ణమాస యాగమున అనుమతి దేవతను వీనిచే పరిగ్రహించునది.

4) పదవ మంత్రముచే ఇటుకల శ్మశానము మీద బంధువులు నీళ్ళు పోయునది.

5) 11, 12 మంత్రములచే పృశ్ని సవమున హవిమర్సన సంపాత ప్రదానాది కర్మలు చేయునది.

1. భూదేవీ! వర్షము పడినపుడు నీవు నీరసపడకుము. బలపడుము.

పర్జన్యదేవా! మేఘములను పరచుము. నీటితిత్తి మూతి తెరచినప్పటి వలె వర్షించుము.

2. సోమ దేవత పూజింపబడిన దేశమున నిత్యము శుభములు కలుగును. అచట గ్రీష్మము బాధించదు. హేమంతము వడికించదు. నేల జీవనప్రదయై వర్ధిల్లును. నీరు ఘ్రుతము వంటిదై వర్షించును.

–ooo–

1. ప్రజాపతి ప్రజలను సృష్టించును గాత. ధాత సుమనస్కుడై బలము ప్రసాదించును గాత. ప్రజలు ఏకమనస్కులై, ఏక కార్య రతులై ఉందురు గాత. అందుకు పుష్టిపతి దేవత నాకు శక్తి నిచ్చును గాత. (3)

2. పౌర్ణమాస అభిమాన దేవత మా యజ్ఞమును పూజనీయ దేవతలకు తెలియపరచును గాత. అగ్ని యందు హవి అర్పించునట్టి వాడనగు నా హవిస్సులను దేవతలకు చేర్చును గాక. (4)

3. అనుమతి దేవీ! మాకు అనుమతి నిమ్ము. శుభములను, సుఖములను ఇమ్ము అగ్నికి అర్పించిన హవిస్సులు అందుకొనుము. మాకు పుత్ర, పౌత్రాదులను ప్రసాదించుము. (5)

4. అనుమతి దేవతా! మాకు పుత్రాదులతో కూడిన అక్షయ ధనము ప్రసాదించుము. మేము ఇతని కోపమున పడకుందుము గాక. ఈ దేవత యొక్క సుఖప్రద అనుగ్రహ బుద్ధి యందు నిరుతుము గాక. (6)

5. నిన్ను ఆహ్వానించు వరాల కోరికలు తీర్చి అభిమత ఫలములు ఇచ్చుట వలన నీ పేరు అనుమతి దేవత అయినది. ఆ పేరుతోనే మా యజ్ఞమును పరిపూర్ణము చేయుము. మాకు మంగళకర ద్రవ్యమును ప్రసాదించుము. (7)

6. అనుమతి దేవి మా యజ్ఞమునకు విచ్చేయును గాక. మాకు సుక్షేత్ర పుత్రులను - కోరిన ఫలములను ఇచ్చును గాక. అగ్న్యాదులను రక్షించు అనుమతి ఈ యజ్ఞమును రక్షించును గాత. (8)

7. ఈ సర్వము అనుమతియే అయినది. స్థావర, జంగమములు, బుద్ధిజీవులు అనుమతియే అయ్యున్నారు. అట్టి అనుమతి సుబుద్ధి యందు మేము ఉందుము గాక. అనుమతి దేవీ! నీవు మమ్ము ఆమోదించుము. (9)

1. బంధువులారా! సూర్యుడు ద్యులోక స్వామి. అతనిని కీర్తించండి. సూర్యుడు సకల ప్రాణులకు స్వామి. అతిథి సముడు. పూజనీయుడు. ప్రాచీనుడగు సూర్యుడు ఈ నవీనుని తనవానిగా భావించి అనుగ్రహించును గాక. ఒకే సూర్యుని నుండి అనేక సన్మార్గములు వెలువడునవి. (10)

–ooo–

1. సూర్యుడు మాకు వేల సంవత్సరములు దర్శనమిచ్చును గాక. అతడు విద్వాంసులకు పూజనీయుడు. జ్యోతిర్మయుడు. నిత్యము ఉదయించుచున్నాడు. (11)

2. ఉషస్సులు పాప హారిణులు. జ్ఞానవంతలు. ఉదయము ప్రకాశించునవి. అవి సూర్య కిరణములకు ప్రేరణ కలిగించును గాక. (12)

–ooo–

1. దుస్స్వప్నమును, దుర్జీవనమును, రాక్షస, అభిచార భయమును, అసమృద్ధిని, పాప లక్షణములను, దుర్నామా పిశాచములను, దుర్వాచనులను, మా నుండి దూరము చేయుచున్నాము.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 6

వినియోగము :-

1) మొదటి ఋక్కుచే మంత్రోక్త ఇంద్రాది నవ దేవతలను యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

2) 2, 3 మంత్రములచే విష్ణువు, వరుణ దేవుని యజించునది. లేక ఉపస్థానము చేయునది.

3) 4వ మంత్రముచే సర్వసంపత్కామి విష్ణువును యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది. వైష్ణవీ మహాశాంతి యందు దీనిని చదువునది. దీనిచే వైష్ణవ హవి అభిమర్సన చేయునది. సోమయాగపు ఔపవస్థ్య దినమున హవిర్ధానమందు ఉపన్తభ్యమాన ఉపస్తంభాన సమిధను దీనిచే అభిమంత్రించునది.

4) సోమ యాగమున 6వ మంత్రముచే సోమ క్రయణమునకు సాగునది.

పశుయాగమున ప్రథమమున చేయు ఇష్టి యందు 6వ మంత్రముచే వైష్ణవ హోమమును బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది. అద్భుత శాంతియందు ఈ మంత్రముచే విష్ణువును యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది.

5) 7వ మంత్రముచే దర్శపూర్ణ మాసపు ప్రణీత, ప్రణయనాది హవిష్కృదు ద్వానసమునకు ముందు అభివదన ప్రాయశ్చిత్తమునకు జపించునది. సోమయాగమందు ఉత్తర వేది యొక్క అగ్ని ప్రణయనానంతరము దక్షి హవిర్ధానపు వర్త్మహోమమున బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది. తృతీయ సవనమున సోమయాగము తదుపరి దీనిచే చమసములను నీటిలో వేయునది. త్వాష్ట్రి శాంతి యందు త్రివృణ్మణి కట్టునది.

6) సోమయాగమున పూర్వము చెప్పిన కర్మయందు 8 వ మంత్రముచే ఉత్తరహవిర్ధానపు వర్త్మనహోమమున బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

7) పశుతంత్రమున అవటమున స్థాపించిన యూపమును 8,9 మంత్రములచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది అగ్నిచయనమున కర్మాభ్యంజనానంతరము వీనిచే రోలు, రోకలిని అనుమంత్రించునది.

1. ఇంద్రుడు, అగ్ని, విశ్వేదేవతలు, మరుత్తులు మాకు ఏ ఫలములు ప్రసాదించినారో అట్టి ఫలములను సూర్యుడు, సత్యధర్మ, ప్రజాపతి, అనుమతి దేవి మాకు అందింతురు గాక.

–ooo–

1. విష్ణువు, వరుణుడు తమ బలమున పృథివ్యాధి లోకములను స్థిరపరచినారు. వారు శత్రుంజయులై వీరులైనారు. వారు అజేయులై సంపదలు సాధించినారు. సర్వవ్యాప్త విష్ణువు, అనర్థనివారక వరుణుడు, పూర్వ ఆహ్వానములు కలవారలైనను ఈ యజ్ఞమును హవియుక్తము చేయుదురు గాక. (2)

2. విష్ణువు, వరుణుని ఆజ్ఞవలననే విశ్వము విరాజిల్లుచున్నది. కర్మఫలములు కలుగుచున్నవి. వారి శక్తి చేతనే లోకములు ప్రవర్తిల్లినవి. ప్రవర్తిల్లుచున్నవి. ప్రవర్తిల్లనున్నవి. అట్టి వారిని హోత ఆహ్వానించి, హవిస్సులు అర్పించును గాక. (3)

–ooo–

1. విష్ణువు సర్వ వ్యాపకుడు. అతని దివ్య కృత్యములను వినిపించుచున్నాను :-

విష్ణువే పృథివి, అంతరిక్షము, స్వర్గములను నిర్మించినాడు. మహా కీర్తిశాలియైన విష్ణువు స్వర్గమును ధరించినాడు. అతడు వీనిని తన మూడు పాదములచే రచించినాడు. (4)

2. అట్టి శక్తి శాలి యగు విష్ణువును స్తుతించుచున్నాము. సింహము భూమిపై సంచరించుచునే పర్వతము మీదకు లంఘించును. అట్లే విష్ణువు ఎంత దూరమున ఉన్నను విచ్చేయును గాక. (5)

3. సకల విశ్వము మీద విష్ణువు యొక్క మూడు పాదములు ఉన్నవి. విష్ణువా! విక్రమించుము. మాకు అక్షయములగు ధనములను, నివాసములను కల్పించుము. ఈ యజ్ఞము నందలి ఘ్రుతమును స్వీకరించుము. ఈ యజమానిని వర్ధిల్లచేయుము. (6)

4. ఈ విష్ణువు విక్రమించి లోకముల మీద మూడు పాదములు ఉంచినాడు. ఈ లోకములు అతని పాదరేణువులచే నిండి ఉన్నవి. (7)

5. విష్ణువు ఇతరులకు లొంగనివాడు. రక్షకుడు. అతడు ముల్లోకముల మీద మూడు పాదములుంచి వానిని పోషించుచున్నాడు. (8)

6. స్తోతలారా! సర్వవ్యాపక విష్ణుదేవుని మహిమలు చూడండి. అతడు మిమ్ములను కర్మలకు కట్టి వేయుచున్నాడు. అతడు ఇంద్రునకు యోగ్యుడగు మిత్రుడు అగుచున్నాడు. (9)

రెండవ సూక్తము - 7

వినియోగము :-

1) మొదటి రెండు మంతర్ములు సర్వసంపత్కామ కర్మయందు వినియోగము.

2) దర్శపూర్ణ మాసమున 4వ మంత్రముచే వేదవిముంచన చేయునది. ప్రాయణీయేష్టి యందు దీనిచే స్వస్తియాగ అనుమంత్రణము చేయునది.

3) 5, 6 మంత్రములచే సర్వవ్యాధి నివారణకు రోగి కీళ్ళకు ముంజపాశములు కట్టి శరపింజూలములతో నీటి కుండను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి రోగికి స్నానము చేయించునది - లేదా చల్లునది. సర్వసంపత్కామి వీనిచే విష్ణువును యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

4) 7వ ఋక్కుచే కాటుకను మంత్రించి గోదానమందు బ్రహ్మచారి కాళ్ళకు పెట్టునది. యూపమును దీనిచే అభిమంత్రించునది.

5) 8వ మంత్రముచే అభిచార కర్మమున పిడుగు పడిన చెట్టు యొక్క సమిధను పెట్టునది.

6) ఉపనయనమున ఆయువు ఆశించు బాలకుని తలను 9వ మంత్రముచే అనుమంత్రించునది.

7) బలము కోరువాడు జనులు వాడు జలమున మిశ్రధాన్యము వేసి 10వ మంత్రముచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. **'తథా అగ్ని కార్యే అనయామాణవకో2గ్నిం పర్యుక్షేత్".** అగ్ని చయనమందు అభిషిచ్యమాన యజమానిచే బ్రహ్మ దీనిని చెప్పించునది.

1. విష్ణువు యొక్క పరమపదము ఆకాశమునందలి సూర్యుని వలె విద్వాంసుడు సర్వవేళల దర్శించుచున్నారు.

2. విష్ణుదేవా! దివి, పృథివి, అంతరిక్షములందు గల సంపదలను కుడి, ఎడమ చేతులతో అందుకొని మాకు ప్రసాదించుము. (2)

-ooo-

1. ధేనువు సత్కర్మలు చేయు వారికి సత్ఫలితములను ఇచ్చును గాక. ధేనువు పాదము యజమానులను పవిత్రము చేయుచున్నది. ధేనువు ఘ్రుతప్రద. సోమపుష్ట సకలదేవ సంబంధి అట్టి ధేనువు మా యజ్ఞములను సర్వథా వర్ధిల్ల చేయును గాత. (3)

-ooo-

1. దర్భ పిడికిలి మాకు అవినాశ్యమగును గాక. గొడ్డలి మాకు స్వస్తి యగును గాక. రంపము మాకు స్వస్తి యగును

గాక. హవిస్సులు అర్ధించు వారును, యజ్ఞాధి దేవతలు, యజ్ఞకాములు ఈ మా యజ్ఞమును సేవింతురు గాక. (4)

–OOO–

1. అగ్ని, విష్ణుదేవతలారా! మీ మహాత్మ్యము గొప్పది. మీరు గుహ్యా ఘ్రుతమును సేవింతురు. స్తోతలకు సప్తరత్నములు ప్రసాదింతురు. మీలో ఒకరి జిహ్వా హోమఘ్రుతమును స్వీకరించుచున్నది. (5)

2. అగ్ని విష్ణువులారా! మీ మహా ధామము సర్వప్రియము. మీరు గుహ్యా ఘ్రుతమును ఆరగించువారు. మీరు యజమానుల గృహములందు వారి స్తుతులచే వర్ధిల్లుచున్నారు. మీలో ఒకరి జిహ్వా హోమ ఘ్రుతమును స్వీకరించుచున్నది. (6)

–OOO–

1. ద్యావాపృథ్వులు, సూర్యుడు, బ్రహ్మణస్పతి, సవితా దేవత మాకు కనుల పండుగ చేయుదురు గాక. (7)

–OOO–

1. ఇంద్రదేవా! మమ్ము అనేక రాక్షసుల నుండి రక్షించండి. నీ రక్షణలందు మాకు జీవితము ప్రసాదించుము. మమ్ము ద్వేషించు శత్రువు బోర్ల పడును గాక. మేము ద్వేషించువాడు ప్రాణములు వదలును గాక. (8)

–OOO–

1. అగ్ని ప్రసన్నులను చేయువాడు. సర్వప్రియుడు. స్తుతించబడి ఫలములు ఇచ్చువాడు. ఘ్రుతాహుతులచే వర్ధిల్లువాడు. అట్టి అగ్నికి నమస్కరించుచున్నాము. **"దీర్ఘమాయుః కృణోతుమే"** నన్ను దీర్ఘాయుష్కుని చేయును గాక. (9)

–OOO–

1. మరుత్తులు, పూష, బృహస్పతి, అగ్ని మాకు ధనము సంతానము కలిగింతురు గాక. **"దీర్ఘమాయుః కృణోతుమే"** (10)

మూడవ సూక్తము - 8

వినియోగము :-

1) ద్వేషించు పురుషునకు పుత్ర సంతానము లేకుండ చేయుటకు ఆడ కంచరిగాడిద మూత్రమును రాతితో చిలికి మొదటి మంత్రముచే అభిమంత్రించి దానిని అన్నముతో కలిపి అతని భార్యకు ఇచ్చునది. అట్లేచేసి ఆమె అలంకారములను తడుపునది. అన్నముతో కలుపరాదు. ఆమెను వంధ్యను చేయుటకు ఈ మంత్రముచే ఆమె సీమంతమును చూచునది.

2) అభిచార కర్మమున 1, 2 మంత్రములచే పిడుగు పడిన చెట్టు సమిధలను ఉంచునది. అగ్ని చయనపు అయిదవ చితి యందు పెట్టదగిన అసపత్నేష్టిని వీనిచే అభిమంత్రించునది.

3) వివాహపు నాలుగవ నాడు 5 వ మంత్రముచే వధూవరులు నేత్రములను స్వచ్ఛము చేసికొనునది.

4) సౌభాగ్య సంవనవ కర్మమున 7 - 11 మంత్రములచే సౌవర్చల మూలమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది. వీనితోనే శంఖపుష్పి పుష్పమును అభిమంత్రించి స్త్రీ తలకు కట్టునది.

1. అగ్నిదేవా! పుట్టి ఉన్న నా శత్రువులను దూరము చేయుము. జాతవేదా! పుట్టనున్న శత్రువును మాతో యుద్ధము కోరు శత్రువులను పాదముల కింద నలిచి వేయుము. అదితి అనుగ్రహమున మేము పాపరహితులమగుదుము గాత.

-000-

1. జాతవేదాగ్నీ! మాకు ప్రతికూలురగు శత్రువులను అణచివేయుము. పుట్టనున్న శత్రుపుత్రులను సహితము నష్టపరచుము. మేము నివసించు దేశమును సౌభాగ్యవంతము చేయుము. విశ్వేదేవతలు ఈ శత్రువాహన కర్మను ఆమోదింతురు గాత. (2)

2. ద్వేషించునట్టి స్త్రీ! నీవు గర్భము ధరించుటకు లోనున్న నూరు నాడులను, బయట ఉన్న వేయినాడులను - నిన్ను గొడ్రాలిని చేయుటకు గాను రాళ్ళతో కొట్టి పనికి రాకుండ చేయుచున్నాను. (3)

3. ప్రతికూల నారీ! నీ యోనిని బయటకు లాగుచున్నాను. నీకు స్త్రీ పురుష సంతానము లేకుండ చేయుచున్నాను. నీ గర్భధారణ స్థానమును రాతితో మూయుచున్నాను. (4)

-000-

1. మా వధూవరుల చూపులందు తేనె నిండును గాక. మా కన్నులకు కాటుక తగులును గాక.

(వధూవరులు పరస్పరము అనుచున్నారు :-.)

నీవు నా మనసులో నిలిచి పొమ్ము. మన మనసులు కలసి పోవును గాత. (5)

-000-

1. పతిదేవా! నా వెంట ఉండుమని నా కొంగునకు కట్టుచున్నాను. నీవు కేవలము నా వాడవగుము. మరొక దాని పేరు సహితము ఎత్తకుము. (6)

-000-

1. ఇది పతి వశీకరణము. పతిని వేరొక చోటునకు పోకుండ నిరోధించును. విముఖుడైన పతిని సుముఖుని చేయునది. పతిని సుఖపెట్టునది. అట్టి ఓషధిని త్రవ్వి తీయుచున్నాను. (7)

2. శచీదేవి ఇంద్రుని దేనిచే తన వశమునందుంచుకున్నదో, అట్లే నా భర్తను నావశ వర్తుని చేయుచున్నాను. ఆనందపరవశుని చేయుటకే వశపరచుకొనుచున్నాను. (8)

3. ఓషధీ! నీవు సోముని వశపరచుకున్నావు. సూర్యుని వశపరచుకున్నావు. సమస్త దేవతలను వశపరచుకున్న నిన్ను నా భర్తను నాకు వశపరచుమని ప్రార్థించుచున్నాను. (9)

4. స్వామీ! న మాటలు మాత్రమే వినుము. మారు పలుకకుము. విద్వత్సభలందు మాట్లాడుము. నీవు నా వాడవు మాత్రమే కావలెను. మరొక దాని మాట ఎత్తకుము. (10)

5. నీవు దూరమున ఉన్నపుడో, నది మానను దూరము చేసినపుడో ఈ ఓషధి నిన్ను కట్టితెచ్చి నాముందు ఉంచును గాక. (11)

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 9

వినియోగము :-

1) మొదటి రుక్కుచే వృషభవపచే ఇంద్రుని యజించునది.

2) అన్వారంభణీయే యందు సారస్వత పురోడాశమును 2, 3 మంత్రములచే అనుమంత్రించునది.

3) కొత్త ఇల్లు కట్టు భూమిని శుద్ధి చేయుటకు 4, 5 మంత్రములచే అచ్చోట శ్యేనచరు ఆహుతి ఇచ్చునది.

4) అగ్నిష్టోమ హవిర్ధానమున పురోడాశము అర్పించిన తరువాతి పిండమును 5వ మంత్రముచే అనుమంత్రించునది.

5) సర్వవ్యాధి చికిత్సకు రోగి కీళ్ళను ముంజ పాశములతో కట్టి 6, 7 మంత్రములచే శరపింజూలముల సహితముగ ఉదక కుంభమును అభిమంత్రించి రోగిని స్నానము చేయించునది లేదా పైన చల్లునది. సర్వసంపదలు కోరువాడు వీనిచే రుద్రుని యజించునది. లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

6) అపవాదులచే కలిగిన కళంకమును దూరము చేయుటకు 8వ మంత్రముచే అన్నమును అభిమంత్రించి ఇచ్చునది. ద్రుఘణమణి లేదా దాని వంటి పలాశము, ఇనుము, బంగారములలో ఒక మణిని సంపాతన,అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

7) సంమావస్య కర్మమున 9వ మంత్రముచే ఏనుగు మున్నగు వాహనములను సంపాతిత, అభిమంత్రతములు చేసి సంమానస్యము కోరు వానిని ఇంటికి తీసుకొని వచ్చి అన్నము లేక మంథమును సంపాతిత అభిమంత్రితములు చేసి తినిపించునది. ఉక్థ్యమున బ్రహ్మ దీనిచే అచ్ఛావాక యాజ్య హోమమును అనుమంత్రించునది.

8) ఈర్ష్యను నష్టపరచుటకు 10వ మంత్రమును ఈర్ష్యాళువును చూచుచు జపించునది. ఈర్ష్యాళువును తాకి దీనిని జపించునది. సక్తుమంథమును అభిమంత్రించి ఈర్ష్యాళువునకు ఇచ్చునది.

1. సరస్వ దేవత దివ్యుడు. స్వర్గయోగ్యుడు. చక్కని నడకలవాడు. జలవంతుడు. విస్తారుడు. జలమధ్య రూపి. ఓషధీ గర్భుడు. వర్షించువాడు. సకల ప్రాణులకు తృప్తి కలిగించువాడు. సంపన్న దేశమున నివసించువాడు. ఇంద్రుడు అట్టి దేవతను మా గోష్ఠమున నిలుపును గాక.

1. సరస్వ దేవతను పశువులు అనుసరించును. అతడి వలననే జలములు సంగమించును. అతని యందే పుష్టిపతి నివసించి ఉన్నాడు. అట్టి సరస్వాన్ దేవతను **"వాహామహే"** (2)

2. సరస్వాన్ దేవత స్తోతలను ప్రసన్నులను చేయుటకు ప్రత్యక్షమగువాడు. యజమానికి ఇష్టఫల ప్రదాత. పుష్టిపతి. ధనస్థానస్థితుడు. ధనపతి. యజమానులకు అన్నము అందించగోరువాడు. అట్టి దేవతను ఆహ్వానించుచున్నాము. (3)

–౦౦౦–

1. సూర్యుడు కర్మసాక్షి కర్మఫలము కలిగించువాడు. యుగాంతము చూచువాడు. మంచి నడకలవాడు. అతడు మరుభూములు సహితము ఫలించునట్టి వర్షము కలిగించును గాక. ద్యులోకపు దిగువ లోకములను అతిక్రమించి - మిత్రుడగు ఇంద్రసహితుడై శుభములు కలిగించుటకు విచ్చేయును గాక. (4)

2. సూర్యుడు ద్రష్ట నృచక్షువు దివ్యుడు. సుపర్ణుడు. సహస్రకిరణుడు. శత పదార్థముల మూలము - "శతయోని" అన్నపతి. అతడు మమ్ము చిరకాలము నిలుపును గాక. పోయిన మా పదార్థములు పితరులకు 'స్వధ' యగును గాక. (5)

-ooo-

1. సోమ రుద్రులారా! విషూచి, అమీవ వ్యాధులను అంతమొందించండి. మా ఇంట అన్నివైపుల వ్యాపించిన అమీవను నష్ట పరచండి. రోగపిశాచిని దూరమునకు గుంజుకొని పోయి వధించండి. మా పాపములను తొలగించండి. (6)

2. సోమ రుద్రులారా! మా దేహమునందలి వ్యాధులను నివారించుటకు భేషజములను స్థాపించండి. మా దేహమందు గల మేము చేసిన పాపములను తొలగించి వానిని ధ్వంసము చేయండి. (7)

-ooo-

1. విద్వాంసునకు నిందాస్తుతులు సమానములు అగుచున్నవి. వాక్కు యొక్క మూడు భాగములు లోన ఉండగా ఒక భాగమే వ్యక్త మగుచున్నది. (8)

(వాక్కు 1. పరా 2. పశ్యంతి 3. మధ్యమ 4. వైఖరి దశలు కలది.)

-ooo-

1. ఇంద్ర, విష్ణువులారా! మీరు ఎవరి చేతను ఓడలేదు. మీరిద్దరూ కూడ ఒకరికి ఒకరు ఓడలేదు. మీరు వేణి కొరకు అసురులతో స్పర్ధించుచున్నారో ఆ మూడు - జగములు, వేదములు, వాణి - మీ అధీనమునందున్నవి. (9)

2. జనపదము నుండి, విశ్వజనీనత నుండి, సముద్రము నుండి, పైనుండి, దూరము నుండి ఈర్ష్యకు మందు తెచ్చినాను. అది అమృతమై, ఈర్ష్యను తొలగించునని నేను ఎరుంగుదును.

రెండవ సూక్తము - 10

వినియోగము :-

1) ఈర్ష్యా నాశకర్మయందు కాల్చిన గొడ్డలిని, చల్లార్చిన నీటిని మొదటి మంత్రముచే అభిమంత్రించి ఈర్ష్యాళువునకు త్రాగించునది.

2) సర్వవ్యాధి చికిత్సకు ముంజి పాశములను రోగి కీళ్ళకు కట్టి 2 - 10 మంత్రములచే శరపింజూల సహిత ఉదక కుంభమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి రోగికి స్నానము చేయించునది లేదా రోగి మీద చల్లునది. సర్వ సంపత్కామి వీనిచే "యథాలింగం" సినీవాలి, కుహు, రాకా, దేవపత్ని అను నలుగురు దేవతలను యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది. దర్శయాగమున వీనిచే సినీవాలి దేవతను పరిగ్రహించునది.

3) దర్శయాగమున 5 -6 ఋక్కులచే 'కుహు' దేవతను పరిగ్రహించునది.

4) పూర్ణమాస యాగమున 7- 8 ఋక్కులచే రాకా దేవిని పరిగ్రహించునది.

5) దర్శపూర్ణమాసపు పత్నీ సంయాజములందు 9 -10 మంత్రములచే దేవపత్నీ యాగమును అనుమంత్రించునది.

1. ఈర్ష్యానివారక దేవతా! ఈర్ష్యాళువు అగ్గివంటి వాడై నా పనులను బూడిద చేయుచున్నాడు. దావాగ్ని వలె నా యొక్క విశేష కార్యములను భస్మము చేయుచున్నాడు. జలము అగ్నిని వలె అతనిని శాంత పరచుము.

–ooo–

1. సినీవాలీ! నీవు పృథుజఘనవు. దేవతలకు తోబుట్టువవు. మా ఆహుతులు స్వీకరించుము. మాకు సంతానాదులను ప్రసాదించుము. (2)

(కృష్ణ చతుర్దశితో కూడిన అమావాస్య 'సినీవాలి' అగుచున్నది. 'యా పూర్వా2మావాస్యాసా సినీవాలీ' అని ఐతరేయము.)

2. సినీవాలి సుబాహు. సుఅంగుళి. సుషమ. ప్రజాపాలిక. ఆమెకు హవిస్సులు ఆహుతులు ఇవ్వండి. (3)

3. సినీవాలి ప్రజాపాలిక. పరమైశ్వర్య సంపన్న ఆమె ఇంద్రుని ముందునకు వెళ్ళునది. ఇంద్రుని పూజించునది. వేల

మందిచే స్తుతించబడునది.

దేవపత్నీ! హవిస్సులు అర్పించినాము. తృప్తి చెందుము. నీ పతిదేవుడు మాకు ధనము ప్రసాదించునట్లు చేయుము. (4)

-ooo-

1. కుహూదేవి సుకృత సర్వజ్ఞ ఎన్నో ఆహ్వానములు గలది. నేను ఆమెను ఆహ్వానించుచున్నాను. ఆమె నాకు సర్వ వరణీయ ధనమును, ధనవంతులు, కీర్తివంతులగు పుత్రులను ప్రసాదించును గాక. (5)

("నష్టచన్ద్రా అమావాస్య కుహూః" అని సాయణుడు చంద్రుడు లేని అమావాస్య అని అర్థము. యోత్తరా అమావాస్య సాకుహూః అని గోపథ ఉత్తరము.)

2. కుహూదేవి దేవతలందు అమృతమయి. ఆమె నా హవిస్సులను ఆరగించును గాక. యజ్ఞము నందలి మా ఆహ్వానములను ఆలకించును గాక. మమ్ము ధనద్రవ్యములచే సంపన్నులను చేయును గాక. (6)

-ooo-

1. రాకాదేవి సుందర ఆహ్వానములు గలది. ఆమెను సుందర స్తుతులచే ఆహ్వానించుచున్నాను. ఆమె మా ఆహ్వానములను ఆలకించి, మా కోరికలు తెలిసికొని - సూదితో కుట్టిన బట్ట గట్టి పడినట్లు మాకు ధనవంతులు, వీరులగు పుత్రులను ప్రసాదించి వంశమును స్థిరపరచును గాక. (7)

("సంపూర్ణచంద్రా పౌర్ణమాసీ రాకా" అని సాయణాచార్యులు. నిండుపున్నమి అని అర్థము.)

2. రాకాదేవీ! నీవి సుమతులు. సుందర రూపములు. నీవు వానిచే యజమానులకు సంపదలు ప్రసాదించుచున్నావు. నీవు అట్టి మంచి మనసుతో మా వద్దకు విచ్చేయుము. మాకు సహస్రాది ధనములచే పుష్టి కలిగించుము. (8)

-ooo-

1. దేవ పత్నులు మమ్ము కాపాడుటకు వచ్చెదరు గాక. మాకు అన్నప్రాప్తి కలిగించుచు, మమ్ము అనుగ్రహించుచు విచ్చేయుదురు గాక. భూమి మీద ఉన్నవారును, జలములందు ఉన్నవరుణు అగు దేవేరులు మా పిలుపును ఆలకించి మాకు సుఖశాంతులు ప్రసాదింతురు గాక. (9)

2. దేవపత్నులు మమ్ము రక్షింతురు గాక. ఇంద్రాణి, అగ్నాని, వరుణాని, అశ్వినుల వెలుగొందు పత్నులు మా ఆహ్వానములను విని - ఋతువులను అనుసరించి - హవిస్సులు ఆరగింతురు గాక. (10)

మూడవ సూక్తము - 11

వినియోగము :-

1) ద్యూత కర్మమందు స్థలశుద్ధి, అక్షాధివాసములు చేసి 1 - 9 ఋక్కులచే పాచికలను అభిమంత్రించి జూదమాడునది.

2) సర్వ ఫలకామి 10వ మంత్రముచే బృహస్పతిని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది. ఉక్థ్య ఋతువున బ్రాహ్మణాచ్ఛంసి యొక్క యాజ్యహోమమున 'బ్రహ్మ' దీనిచే అనుమంత్రించునది. గ్రహ యజ్ఞమున బృహస్పతి కొరకు ఘ్రుత, హవి, హోమ సమిధలను ఉంచునది. రాజ్యము, బ్రహ్మవర్చస్సు కోరువాడు మహా శాంతి యందు దీనిని చదువునది.

1. అశని అప్రతిహతముగ ఎట్లు వృక్షములను కూల్చుచున్నదో అట్లే నేను నేడు ఎదురు లేని వాడనై నాతో జూదమాడు వానిని పాచికలతో వేధించుచున్నాను.

2. జూదమందు ఆతురులలో, అనాతురులలో నేనే ముఖ్యుడను. కితవులను ఓడించుటలో నేనే ప్రథముడను. విశ్వమందలి సంపదలన్ని నా యందు చేరును గాక. గెలుపు పాచిక నా చేత ఉండును గాక.

3. స్వావసువను అగ్నిని నమస్సులతో ఆరాధించుచున్నాను. అగ్ని దేవత నాకు 'కృతం అను గెలుపు పాచికను నా చేత ఉంచును గాక. అప్పుడు రథము మీద పదార్ధములు తెచ్చినట్లు శత్రువును ఓడించి వాణి సమస్త ధనమును తేగలను.

4. రుద్రదేవా! నీ సాయమున నేను ప్రతిపక్షిని ఓడించగలుగుచున్నాను. ప్రతిపక్షి వద్ద గల విజయాంశమును ధ్వంసము చేయుము. ధనము మా వద్దకు సుగమముగ చేరునట్లు చేయుము.

ఇంద్రదేవా! నీవు శత్రువుల విజయమును నివారించుము.

5. కితవా! లెక్కలందును, పందెమునను నిన్ను గెలువగలను. తోడేలు గొర్రెను పట్టి నలిపినట్లు నీ 'కృత' మను గెలుపు పాచికను నలిపి వేయుదును.

6. మొనగాడగు ఆటకాడు గెలుపు పాచిక యగు 'కృత' మును మాత్రమే లక్షించి ప్రతిపక్షిని గెలుచుచున్నాడు. అతడు గెలిచినా ద్రవ్యమును సత్కార్యములకు వినియోగించుచున్నాడు.

7. ఇంద్రదేవా! దుర్గతి గల దారిద్ర్యము వలన కలిగిన దుర్బుద్ధిని పశువుల ద్వారా దాటుదుము గాక. ధాన్యాదులతో ఆకలిని జయింతుము గాక. రాజుల వద్దనున్న శ్రేష్ఠధనమును - మేము ప్రతికితావులచే ఓడకుండ - పాచికలచే గెలితుము గాక.

8. నా కుడిచేత **'కృత'** మను గెలుపు పాచిక, ఎడమచేత విజయాక్షము ఉన్నవి. వీనిచే శత్రువు గోవులను, అశ్వములను, ధనమును, హిరణ్యమును గెలుచుచున్నాను.

9. అక్షములు పాలిచ్చు గోవుల వలె ఫలవంతములు అగును గాక. ధనుస్సునకు బిగించిన నారి విజయ కారణమైనట్లు 'కృత' అను అక్షము నాకు విజయము కలిగించును గాత.

10. బృహస్పతి మమ్ము పడమట, పైన, క్రింద, హింసకుల నుండి రక్షించును గాక. ఇంద్రుడు తూర్పున, మధ్య దిశన మమ్ము రక్షించును గాత, మిత్రుడగు ఇంద్రుడు స్తోతలమగు మాకు భూరి ధనము లిచ్చును గాత. (10)

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 12

వినియోగము :-

1) మొదటి మంత్రపు పాఠము బృహద్గణము లందున్నది. శాంత్యుదకాభి మంత్రణములందు దీని వినియోగము.

2) సంమానస్య కర్మమున 1, 2 ఋక్కులచే నీటికుండను గాని కల్లు కుండను గాని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి గ్రామ మధ్యమునకు తెచ్చునది. ఈ కర్మము నందే 'త్రిహాయణ్యా వత్సతర్యా
'శుక్త్యాని' మాంసములను సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. అన్నము, సుర లేక ప్రపను వీనిచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి త్రాగునది.

3) ఉపనయన కర్మయందు ఆచార్యుడు మాణవకుని నాభిని తాకి 3 - 8 మంత్రములను జపించునది.

4) రాజ్యలక్ష్మి, బ్రహ్మతేజస్సు కోరువాడు బార్హస్పత్య శాంతి యందు మూడవ ఋక్కును చదువునది.

5) పుష్టి కొరకు చేయబడు ఆగ్రహాణీయ కర్మమున అగ్ని వద్దనుండి ప్రాతః కాలము లేచునపుడు 9వ మంత్రముచే ఉత్క్రమణ చేయునది.

6) అధ్యాపకుల కొరకు ధనము కూర్చుట యందలి విఘ్నశాంతికి 10 వ మంత్రముచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చునది.

1. స్వజనులు అనుకూలురు అగుదురు గాక. వ్యతిరేకులు అనుకూలురు అగుదురు గాక.

అశ్వినులారా! మీరు మా విషయమున స్వ, పరులను అనుకూలురను చేయండి.

2. మా మనసులు అన్యుల మనసులతో కలియును గాక. కలసి తెలిసి కుందుము గాక. కలసి పనిచేయుదము గాక. మనసులను చిందర చేయు ఘోషము లేకుండును గాత. ఇంద్రుని అశని మా మీద పడకుండును గాత.

-ooo-

1. హవిస్సులు అందించు మహా మహా దేవతలను పోషించునట్టి అగ్నీ! నీవు యమునకు సంబంధించిన మరణ కారణము నుండి ఈ బాలుని రక్షించగలవు. నీ అనుగ్రహమున అశ్వినులు ఈ బాలుని మృత్యుకారణము నుండి తప్పించెదరు గాక. (3)

2. బాలకా! ప్రాణములు నీ దేహమును విడువకుండును గాక. నీవు ప్రాణాపానములు కలవాడవు అగుదువు గాక. నూరు శరత్తులు జీవించి వర్ధిల్లును. అగ్ని నీ విషయమున పక్ష పాతియై రక్షించును గాత. (4)

3. బాలకా! నీ జీవితము అంతర్హితమై మృత్యు ముఖమున పడనున్నపుడు నీకు మరల ప్రాణ, అపానములు కలుగును గాక. అగ్ని దేవత నిన్ను మృత్యువు నుంచి మరలించి తెచ్చును గాక. అగ్ని తెచ్చిన ఆయువును నీ యందు మరల స్థాపించుచున్నాను. (5)

4. ప్రాణాపానములారా! బండిని లాగు ఎద్దులు గోష్టమున ప్రవేశించిన రీతి మీరు ఈ ఆయుష్కాముని దేహమున ప్రవేశించండి. ఇతడు వార్ధక్యము వరకు జీవించును గాక. ఇతడు మృత్యువాత పడక ఈ లోకమున ప్రసిద్ధుడగును గాక. (6)

5. ప్రాణాపానములు ఇతనిని విడిచి పోకుండును గాక. ఇతనిని సప్తర్షులకు వప్పగించుచున్నాను. వారు ఇతనికి వార్ధక్యము వరకు శుభములు కలిగింతురు గాక. (7)

6. ఆయుష్మాన్! నీ ప్రాణములు తెచ్చుచున్నాము. వానికి ఆటంకమగు యక్ష్మరోగమును త్రిప్పిపంపుచున్నాము.

వరణీయ అగ్ని దేవత నీకు నూరేళ్ళ ఆయుష్యము కలిగించును గాత. (8)

7. మేము తిమిరములను అధిగమించి ఉత్తమ నాకమును అధిరోహించినాము. దేవతలందు ఉత్తమ జ్యోతి స్వరూపుడగు సూర్యుని చేరుచున్నాము. (9)

–ooo–

1. వేనితో కర్మలు చేయబడునో అట్టి ఋక్సామ వేదములను యజించుచున్నాము. అవి సదస్సులందు వెలుగొందుచున్నవి, యజ్ఞములను దేవతల వద్దకు చేర్చుచున్నవి. (10)

రెండవ సూక్తము - 13

వినియోగము :-

1) అధ్యాపకుల అర్థార్జన విఘ్న శాంతికి మొదటి మంత్రముచే ఘ్రుతాహుతు లిచ్చునది.

2) మార్గమున శుభములు కలుగుటకు 2వ మంత్రము జపించుచు కుడిపాదము ఉంచి సాగునది. శుభములు కలుగుటకు అసంఖ్య ధూళి రేణువులు గడ్డి పరకలను దీనిచే అభిమంత్రించి ఇల్లు, పొలములో చల్లునది.

3) తేలు, దోమ, చీమ, శర్కోట కాది విష చికిత్సకు 3 - 10 మంత్రములచే మధూకమును అభిమంత్రించి త్రాగించునది. చేను మట్టి లేక పుట్టమట్టిని సజీవ జంతువు చర్మమున చుట్టి దీనిచే అభిమంత్రించి కట్టునది. మట్టిని మాత్రము అభిమంత్రించి నీటిలో కలిపి త్రాగించునది. నీటి పాత్రను గాని పసుపు కలిపిన నేతిని గాని సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి త్రాగించునది.

4) ఉపాకర్మమున 7 వ మంత్రముచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

1. ఋగ్వేదమును హవిస్సు గురించి, సామ వేదమును ఓజస్సు గురించి, యజుర్వేదమును బలమును గురించి అడిగినాను. అవి నన్ను బాధించకుండును గాక. ఇంద్రుడు అభిమత ఫలములు ప్రసాదించును గాక.

2. ఇంద్రదేవా! ద్యులోకమునకు దిగువన ఉన్న దారులు నీవు ఏర్పరచినవే. ఆ దారులందే పనులకు ప్రేరణ లభించుచున్నది. విశ్వప్రేరణ సాధకములగు ఆ మార్గములందు మాకు సుఖములు కలిగించుము.

–ooo–

1. తిరశ్చరాజ, కృష్ణ, పృదక, కంకపర్వమను పాముల విషమును మధూకమను ఓషధి నాశనము చేయును గాత. (3)

2. ఈ ఓషధి మధుమయము. మధుర రస భరితము. మధుర నిష్యందము. 'మధు' వని పేరు గలది. ఇది కుటిల విషమునకు ఓషధి కుట్టు వానిని బాధించునది. (4)

3. కాటు వేసిన చోటునుండి, త్రాగించిన చోటు నుండి విషమును దింపి వేయుచున్నాము. నీటితో, తోకతో, కాలితో కరచిన మశకాదుల విషమును నిర్వీర్యము చేయుచున్నాము. (5)

4. పాము కాటునకు ఇతని అవయవములు ముడుచుకొనుచున్నవి. కీళ్ళు సడలు చున్నవి. ముఖము వంకర పోవుచున్నది. బ్రహ్మణస్పతీ! అట్టి వాణి విషమును దించి అవయవములను సరళము చేయుము. (6)

5. విషహీనమై, నేల ముఖముతో ప్రాకునట్టి శర్కోటక విషమును, విషము గల శర్కోటకపు విషమును కూడ నాశము చేసినాము. (7)

6. వృశ్చికమా! నీ బాహువులందు బలము లేదు. తలలో లేదు. మధ్యన లేదు. ఇతరులకు బాధ కలిగించు ఆలోప విషమును తోకలో పెట్టుకొని ఏల తిరుగుచున్నావు? (8)

7. సర్పమా! నిన్ను చీమలు తినుచున్నవి. నెమళ్ళు తెగ నరకుచున్నవి. విష నివారక సకల ఓషధులారా! శర్కోటక విషమును నిర్వీర్యము చేయండి. (9)

8. వృశ్చికమా! నీవు తోకతోను, నోటితోను కొట్టుచున్నావు. ఈ రెంటిలో నోట విషము లేదు. తోకలోనే స్వల్ప విషము ఉండవచ్చును!

మూడవ సూక్తము - 14

వినియోగము :-

1) యాచకుల అభిలషితార్ధ సిద్ధి కొరకు 1 - 2 మంత్రములచే తల్లి రూపపు దూడగల ఆవు పాల పాయసమును సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది.

2) 3, 4 మంత్రములచే ఉక్థ్యక్రతువు నందు మైత్రావరుణ యాజ్యహోమమును అనుమంత్రించునది.

3) 5వ ఋక్కుచే అభిచార కర్మమున పిడుగు పడిన వృక్షపు సమిధను ఉంచునది.

1. దాతల ఈసడింపులచే నా మనసు వ్యాకుల మగుచున్నది. అడిగినది లభించక బాధపడుచున్నాను. సరస్వతీ దేవి నాయందు చేరి శక్తి ప్రసాదించును గాక. సరస్వతి నాజిహ్వను ఘ్రుతము వంటి దానితో నింపును గాక.

2. మరుత్తులకు పుత్ర రూపలగు సప్తనదులు ప్రవహించుచున్నవి. తండ్రుల వంటి దేవతలకు పుత్రుల వంటి మనుష్యులు యజ్ఞములందు హవిస్సులు అర్పించుచున్నారు. ఉభయులు పరస్పర కళ్యాణము కొరకు పాటుబడుచున్నారు. ఉభయులు పుష్టి కొరకు యత్రించుచున్నారు.

-000-

1. ఇంద్రావరుణులారా! మీరు అభిషుత సోమపాన ప్రియులు. ఈ అభిషుత సోమమును సేవించండి. సంత్రుప్తులు కండి. మీ అపరాజిత రథము మీకు సోమము అందించు యజమాని గృహమును చేరును గాక. (3)

2. ఇంద్రావరుణులారా! మీరు అభిషుత ఫలమును వర్షించువారు. మధుమత్తమము, వర్షము కలిగించు సోమభాగమును సేవించండి. ఇచట గ్రహ చమసాదులందు సోమము సిద్ధముగా ఉన్నది. దర్భాసనముల మీద ఆసీనులై పానము చేయండి. (4)

-000-

1. మేము నిందించకున్నను మమ్ము దూషించి బెదిరించునట్టియు, కఠోర వాక్యములచే మమ్ము ఆడిపోసు కొనువారు పిడుగు పడిన చెట్టువలె సమూలముగ నాశనమగుదురు గాక. (5)

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 15

వినియోగము :-

1) దేశాంతరము నుంచి వచ్చినవాడు తన ఇంటిని చూచుచు సమిధలు చేతబట్టి 1 -6 మంత్రములను జపించుచు ఇంటిలో అడుగు పెట్టునది. తదుపరి సమిధలను కుడిచేత పట్టి 'వలీకతృణము' లను ఎడమచేత తాకి వీనిని జపించుచు సమిధలను ఆహితాగ్ని యందు వేయునది. తన ఇంట అందరు ఏకమనస్కులగుటకు వీనిని జపించుచు సమిధలను ఒకేసారి ఉంచునది. క్రవ్యాద్విసర్జన తదుపరి వీనిని జపించుచు యజమాని గృహమున ప్రవేశించునది.అంత్యేష్టియందు శవదహనము తరువాత వీనిని జపించుచు స్వజనులను ఇంటిలో ప్రవేశపెట్టునది.

2) 7వ మంత్రముచే ప్రవాస మందున్నపుడు తన ఇల్లు, భార్య పుత్రులను చూచునది.

3) బుద్ధి కోరువాడు 8 - 9 ఋక్కులచే క్షీరోధన పురోడాశము, రసములందు ఒక దానిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది లేదా అగ్నిని ఉపస్థానము చేయునది. ఉపనయనపు అగ్ని కార్యమున వీనిచే అగ్నిని పరి సమూహన చేయునది.

4) ఆవాసాథ్యాధినమందు మహాశాంతి గణ సమయమున 10 వ మంత్రము చదువునది. **"తథా అగ్ని చయనే అతిచ్ఛన్దసేష్ట కానుమన్త్రణానంతరం అనయాగార్హ్వపతయే చీయమానాం ఇష్టకాం బ్రహ్మ అనుమంత్రయేత్"**

1. నేను అన్నము, ధనము, సుబుద్ధి, మిత్రభావము, స్నేహదృష్టి కలిగి ప్రసన్నమనమున గృహములకు చేరుచున్నాను. గృహములారా! యజమానినగు నాతో ఆటలాడండి. సుఖించండి. దేశాంతరము నుంచి వచ్చినానని బెదరకండి.

2. మా గృహములు సుఖప్రదములు. అన్నవంతములు. క్షీరవంతములు. సమృద్ధములు. దేశాంతరము నుండి వచ్చిన మమ్ము అని యజమానులనుగా గుర్తించును గాక.

3. దేశాంతరమున మేము అనేక సత్పదార్థములున్న గృహమును తలచుచుందుము. మేము తిరిగి వచ్చినపుడు మమ్ము యజమానులుగా గుర్తించుమని గృహములను ప్రార్థించుచున్నాను.

4. గృహములారా! మీ అనుమతి అర్థించుచున్నాము. మీరు భూరి ధనము, మిత్రరూప, మధుర పదార్థములు కలవారలగుదురు గాక. ఆకలి, అసంతృప్తిలేని వారు కండి. **"మాస్మద్ బిభీతన"** మమ్ము చూచి బెదరకండి.

5. ఈ ఇంట గోవులు ఉండును గాక. మేకలు ఉండును గాక. అన్నములు ఉండును గాక. సారవంతములు ఉండును గాక.

6. గృహములారా! మీలో సత్యవాణి ప్రతిధ్వనించును గాక. శుభములు, సంపదలు కలిగి ఉండండి. అన్నవంతులు కండి. మీ యందున్న వారు సదా నవ్వుచుందురు గాక. గృహములు ఆకలి. కలవరము లేనివి అగును గాక. **"మాస్మద్ బిభీతన"**

7. గృహములారా! మీరు ఇచటనే సుఖముగా ఉండండి. నావెంట రావద్దు. మీరు సకల పదార్థములతో వర్ధిల్లండి. నేను ధనసహితుడనై వచ్చెదను. అప్పుడు మరల మా వారలు కండి.

–ooo–

1. అగ్నిదేవా! నీకు సంబంధించి నిర్వహించవలసిన విధులను నీ వద్దనే నిర్వహించుచున్నాము. మాకు వేదము ప్రియమగును గాక. మంచిబుద్ధి, దీర్ఘాయుష్యము కలుగును గాక. (8)

2. అగ్నిదేవా! మేము తపము చేయుచున్నాము. ఆ తపము నీ ముందే చేయుచున్నాము. మా ఇంట వేదము వినిపించును గాక, మాకు సుబుద్ధి, దీర్ఘాయువు కలుగును గాక. (9)

–ooo–

1. ఈ అగ్ని సత్పాలకుడు. పెద్దవాడు. వర్షించువాడు. పురోహితుడు రథికుని వలె జయించువాడు. పృథివికి నాభివంటివాడు. పరమ దీప్తుడగు అగ్ని నాతో యుద్ధము చేయగోరువారిని నా కాలికింద నలుపును గాక. (10)

రెండవ సూక్తము - 16

వినియోగము :-

1) ఆవసథ్యాధానమున యజమాని అరణిని మథించుటకు మొదటి ఋక్కుచే అగ్నిని ఆహ్వానించునది.

2) దేహమున కాకాభిధాత దోష నివారణార్థము 2, 3 ఋక్కులచే జలమును అభిమంత్రించి కాకోపహత దేహమును కడుగునది. కాకి కరచిన దోష నివారణార్థము వీనిచే ఉల్ముకమును అభిమంత్రించి కాకి కరచిన చోట త్రిప్పునది.

3) కాకి తాకిన దోష నివారణార్థము 6వ మంత్రమును జపించునది. రోగశాంతి కొరకు 4 - 6 మంత్రములచే అపామార్గ సమిధలను ఉంచునది.

4) వివాహమున వధువునకు స్నానము చేసిన తరువాత 5, 6 మంత్రములచే బట్టతో తుడుచునది.

5) బృహద్గణములందు 7, 8 మంత్రముల పాఠము ఉన్నందున శాంతిజల అభిమంత్రణాదులందు వినియోగము. ప్రతిగ్రహ దోష నివారణార్థము 8 వ మంత్రముచే ప్రతిగ్రహ వస్తువును అభిమంత్రించి తీసికొనునది. నిత్య నైమిత్తిక కామ్యకర్మలు మరియు పాక యజ్ఞ తంత్రమున కర్మ సమాప్తి తరువాత న్యూనాతిరేక దోష నివారణార్థము ఈ ఋక్కును జపించునది. గోదానము నందు ముండన చేయుటకు దీనిచే కత్తిని స్వచ్ఛము చేసి నాపకునకు ఇచ్చునది. సవ యజ్ఞమున దీనిచే ఇంద్రియములను అభిమర్సన, అనుమంత్రణములు చేయునది. బ్రహ్మచారి దండము విరిగినంత దీనిచే రెండవ దండమును అభిమంత్రించి తీసికొనునది. "**అగ్నిష్టోయే తృతీయ సవనే హోత్రాదిధిష్ణ్యేషు**

విప్రుతాన్ అగ్నీన్ అనేన ఋచాబ్రహ్మ అనుమంత్రయేత్"

6) సారస్వత హోమమున 9, 10 ఋక్కులచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చునది. చాతుర్మాస్యపు వైశ్వదేవ పర్వమున వీనిచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది. అన్వారంభణీయేష్టియందు సారస్వత చరు యాగమును వీనిచే అభిమంత్రించునది.

1. అగ్ని యుద్ధవిజేత. దేవతలకు హవి చేర్చువాడు స్వర్గవాసి. అతనిని ఉక్థములచే ఆహ్వానించుచున్నాము. అతడు మమ్ము అన్ని కష్టముల నుండి దాటించును గాక. అరిష్టములు కలిగించు పాపములను పూర్తిగా తొలగించును గాక.

-ooo-

1. ఈ నల్లని పక్షి - కాకి - పైనుంచి లేక ముందు నుంచి వచ్చి నా అవయవములను బాధించినది. ఈ జలము - అందువలన కలిగిన సమస్త దురితములు, పాపముల నుండి - రక్షించును గాక. (2)

2. ఈ కాకి మృత్యు ముఖము వంటి దాని ముక్కుతో నన్ను తాకినది. గార్హ్యపత్యాగ్ని నన్ను ఆ పాపమునుండి విముక్తుని చేయును గాక. (3)

-ooo-

1. అపామార్గ సమిధా! నీవు ఆద్యంతము ఫలములు ఇచ్చుదానవు అగుచున్నావు కావున నాయందు గల సకల దోషములను నివారించుము. (4)

2. మాకు దుఃఖములు కలిగించు పాపములు చేసినాము. మలినమగు పాపము మాచే జరిగినది. దుర్బుద్ధిచే పాపాలు చేసినాము. నాలుగు వైపుల శాఖలున్న అపామార్గమా! నీ ద్వారా వానిని అన్నింటిని దూరమునకు పారద్రోలుచున్నాము. (5)

3. నలుపు పసుపు రంగు కలసిన దంతములు, వంకర గోళ్ళు గల నిర్వీర్యునితో సహవాసము చెఇ చేసిన పాపమును అపామార్గమా! నీ వలన పారద్రోలుచున్నాము. (6)

-ooo-

1. అంతరిక్షమున ఎక్కువ గాలిగల చోట పంట చేలలో పశువుల మధ్య చదివిన వేదము పాఠకులకు మరల లభ్యమగును గాక. (7)

-ooo-

1. నాకు మరల చక్షురాది ఇంద్రియములు కలుగును గాక. మరల ఆత్మ నాలో చేరును గాక. ధనము, వేదము నాలో చేరును గాక. హోత్రాది స్థానములందు విహరించు అగ్నులు మరల యథాస్థానములందు సమృద్ధములు అగును గాక. (8)

-ooo-

1. సరస్వతీ! నీకు సంబంధించిన దివ్య వ్రతములు దివియందును, గృహములందును జరుగుచున్నవి. ఆహ్వానములు అందుకొని వానిని స్వీకరించుము. దేవీ! మాకు పుష్కల సంతానమును ప్రసాదించుము. (9)

2. సరస్వతీ! నీ కొరకు ఘ్రుతపూరిత హవి హోమించబడుచున్నది. దానిని పితరులకు అందచేయుము. నీకు శుభప్రదమగు హవి అందించినందున మేము మధుర రసపూరిత అన్నవంతులము అగుదుము గాక. (10)

మూడవ సూక్తము - 17

వినియోగము :-

1) 1, 2 ఋక్కుల పాఠము బృహద్గణములందు ఉన్నందున శాంతిజల అభిమంత్రణాదులందు వినియోగము.

2) 3 - 7 మంత్రములచే అభిచార కర్మమున మధ్యమ పలాశము ద్వారా ఫలీకరణములకు ఆహుతులిచ్చునది.

3) 8వ మంత్రముచే తండులములను పర్యగ్ని కరణము చేయునది. సోమయాగపు మధ్యందిన సవనమున ధిష్ణ్యాగ్నిని దర్శించుచు బ్రహ్మ మరియు యజమాని దీనిని జపించునది. అగ్ని చయనమున కుండము కొరకు త్రవ్విన మట్టిని బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది.

4) సోమయాగ ప్రవర్గ్యమున **'ఘర్మ దుగ్దోహార్థమ్'** లేచునట్టి అధ్వర్యాదులను బ్రహ్మ 9, 10 మంత్రములచే అనుమంత్రించునది.

1. సరస్వతీ దేవీ! నీవు మా వ్యాధులను పూర్తిగ నిర్మూలింపుము. మాకు సుఖములు కలిగించుము. మేము నీ దర్శన వంచితులము కాకుందుము గాక.

-ooo-

1. గాలి మాకు సుఖముగా వీచును గాక. సూర్యుడు మాకు సుఖము కలుగునట్లు వెలుగును గాక. బాధించకుండును గాక. పగళ్ళు, రాత్రులు శుభప్రధములు అగును గాక. ఉషస్సు మాకు సుఖము కలిగించుచు ఉదయించును గాక. (2)

-ooo-

1. శత్రువు మనసుతోను, వాక్కుతోను, యజ్ఞముతోను, హవిస్సుతోను మాకు హాని కలిగించదలచినపుడు అవి పూర్తికాక ముందే నిర్రుతి దేవత మృత్యువుచే వానిని హతమార్చును గాక. (3)

2. యాతుధానులు, నిర్రుతి, రాక్షసులు మాకు తలపెట్టిన హాని ఫలించకుండును గాక. విపరీత ఫలములు కలిగి వారికే హాని కలిగించును గాక. ఇంద్ర ప్రేరిత దేవతలు శత్రువు యొక్క ఆజ్య కార్యములను నలిపివేయుదురు గాక. శత్రువు చేయు కర్మ నిష్ఫలమగును గాక. (4)

3. మాతో యుద్ధము తలపెట్టు వాణి ఆజ్య హోమాదులను 'అజీర' 'అధిరాజ' నామక మృత్యుదూతలు - ఆకసమున ఎగురు డేగ పడినట్లు - పడి నాశనము చేయుదురు గాక. మా ఎదుట నిలిచి మమ్ము హింసించదలచిన వాణి హోమాదులను నష్టపరచును గాక. (5)

4. శత్రువా! హోమము చేయు నీ చేతులను వీపునకు విరిచి కట్టుచున్నాను. మత్రములు చదువకుండ నీ నోటిని మూయుచున్నాను. అగ్ని దేవుని క్రోధమున నేను నీ కర్మను నష్టపరచుచున్నాను. (6)

5. శత్రువా! నీ బాహువులు వెనుకకు విరిచికట్టుచున్నాను. నోరు మూయుచున్నాను. అగ్ని దేవుని ఘోరక్రోధమున నీ ఆజ్య కర్మను ధ్వంసము చేయుచున్నాను. (7)

1. అగ్నిదేవా! నీవు బలసూనుడవు. ఫలప్రదుడవు. విద్వాంసుడవు. నిన్ను మేము నలుదిశలందు ఆశ్రయించుచున్నాము. నీది జ్వాలా రూపము. నీవు హోతలకు భంగము కలిగించువారలను హతమార్చుచున్నావు. (8)

-ooo-

1. ఋత్విజులారా! లేవండి. యజ్ఞమునకు సంబంధించిన ఇంద్రుని భాగమును వీక్షించండి. అది పక్వమైనచో అగ్నికి అర్పించండి. కాకున్న పక్వమగు వరకు ఇంద్రుని కీర్తించండి. (9)

2. ఇంద్రదేవా! నీకు సంబంధించిన హవి ఉడికినది. త్వరగా విచ్చేయండి. సూర్యుడు సగమునకు కొద్ది తక్కువ

దూరమునకు చేరినాడు. నీకు తగిన సమర్ధులగు ఋత్విజులు సోమరసముతో - తిరుగుబోతు తండ్రిని కాపాడు పుత్రుని వలె - ఆహ్వానించుచున్నారు.

నాలుగవ సూక్తము - 18

వినియోగము :-

1) అగ్నిష్టోమపు ప్రవర్గ్యమున హోమించబడు ఘ్రుతమును మొదటి మంత్రముచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది అగ్నిష్టోమపు మధ్యందిన సవనమున దధిఘర్మ హోమమును దీనిచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

2) ప్రవర్గ్యమున హోత్రు కర్త్రుక వషట్కారము మరియు అనువషట్కారమును 4, 5 మంత్రములచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

3) ప్రవర్గ్యమును దుహించబడు 'ఘర్మదుఘ'ను బ్రహ్మ 8వ మంత్రముచే అనుమంత్రించునది.

4) ప్రవాసము చేయువాడు 12వ మంత్రముచే తన పశువులను అభిమంత్రించునది.

"మధుపర్కే ఉత్క్రుష్టాంగాం అనయా అభ్యాగతోనుమంత్రయేత్"

1. ఆవు పొదుగునందు హవి సిద్ధమగుచున్నదాని ఎరుగుదును. అది అగ్నియందు సిద్దమగుచున్నదని ఎరుగుదును. అది పక్వమనియు దధియను నవీన హవి యనియు ఎరుంగుదును. ఇది మధ్యందిన సవనమునకు సిద్ధమైనది. వజ్రధారి ఇంద్రా! నీవు ప్రసన్నుడవగుము. దధిగల సోమము హవిని ఆరగించుము.

–ooo–

1. అశ్వినులారా మీరు అభీష్ట ఫలప్రదులు. స్వర్గమందున్న దేవతలకు నేతలు. అగ్ని ప్రజ్వలితమైనది. ఘ్రుతము పాత్రలందు తప్తమైనది. మీ కొరకు మధుర రస దుగ్ధములు పితుకబడినవి. మేము స్తోతలము. మా అగ్రుహములు హవిపూర్ణములు. మిమ్ము మా యజ్ఞములకు ఆహ్వానించుచున్నాము. (2)

2. అశ్వినులారా! అగ్ని ప్రజ్వలితమైనది. ఘ్రుతము కరిగినది. ఘర్మ హవిసేవించుటకు విచ్చేయండి. అభిమత ఫలప్రద అశ్వినులారా! మీ కొరకు ఆవులు మరిన్ని పాలిచ్చినవి. హోతలు మిమ్ము స్తుతించుచు మురిసిపోవుచున్నారు. (3)

3. అశ్వినులకు యజ్ఞములందు హవిస్సులు సమర్పించ బడుచున్నవి. అశ్వినుల చమసము లందే ద్వాతలు

పానము చేయుచున్నారు. అమృతము సేవించునట్టి దేవతలు సూర్యుని ముఖముచే, నోటిచే సేవించుచున్నారు. (4)

4. అశ్వినులారా! ఘ్రుతోత్పాదక దుగ్ధము పాత్రలందుంచబడినది. ఇది మీ భాగము రండి. సేవించండి. మీరు మధువిద్యావంతులు. ఈ యజ్ఞమున పోషించండి. సూర్యుడు కరిగించిన ఘ్రుతమును సేవించండి. (5)

5. అశ్వినులారా! హోతచే అభిష్టుతమై తపించబడిన ఘ్రుతము మీకు చేరును గాక. మీ వలన ప్రసన్నులైన హోతలు మీకు హవిస్సులు అర్పించెదరు గాక. గోవు పాలిచ్చి, యజ్ఞములను వర్ధిల్లచేయుచున్నది. మధువు వంటి గోవుపాడిని తినండి. త్రాగండి. (6)

6. అధ్వర్యులారా! పాలను కాచండి. వానిని ఎండలో కరిగిన నేతిలో పోయండి. సూర్యుడు స్వర్గమును ప్రకాశింపచేయువాడు. సూర్యుడు ఉషస్సును అనుసరించి ఉదయించుచున్నాడు. (7)

(అట్టి సూర్యతాపమున కరిగినది అని.)

7. మంచి పాడినిచ్చు గోవును ఆహ్వానించుచున్నాను. ఈ ధేనువును అధ్వర్యు పితుకును గాక. 'సవము' అనునామము గల పాలను సవితాదేవత మాకు కలిగించును గాక. ఘ్రుతము కరిగినది. అది గోవును తనలో పాలుపితుకమనుచున్నది. (8)

8. ధేనువు ధనపాలిక. 'హిమ్' అనుచు దూడను కూడిన ఆవు వచ్చును గాక. అహంతవ్య, అవధ్య గోవు అశ్వినుల కొరకు పాలను ఇచ్చును గాక. ఆ గోవు మమ్ము మహాసౌభాగ్యములచే వర్ధిల్ల చేయును గాక. (9)

9. అగ్నిదేవా! నీవు ధతహవు. ఇంటింట అతిథివి. విద్వాంసుడవు. మా యజ్ఞమునకు విచ్చేయుము. విచ్చేసి శత్రుసేనను హతమార్చుము. వారి ధనములను మాకు అందించుము. (10)

10. అగ్నిదేవా! మాకు మహా సౌభాగ్యము కలిగించుటకు ఆర్ద్ర మనస్కుడవగుము. భార్యాభర్తలము నిన్ను సేవింతుము గాక. మమ్ము శత్రువుగా భావించువారిని అణచివేయుము. (11)

11. పాడియావా! గడ్డి మేయుచు భాగ్యవతిని అగుము. మేము సహితము భాగ్యవంతులము అగుదుము గాక. అహింస్య గోవూ! నీవు గడ్డి మేయుచు స్వేచ్ఛగా సంచరించుము. శుద్ధ, నిర్మల జలమును త్రాగుము. (12)

ఏడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 19

వినియోగము :-

1) గండమాల చికిత్సకు 1, 2 మంత్రములచే సూత్రోక్తరీతిగా ధనుర్బాణములచే గండమాలను బిధ్నించునది.

2) ఈర్ష్యా వినాశన కర్మమున 3వ మంత్రమున ఈర్ష్యాళువును చూచుచు జపించునది. దీనిచే సక్తుమంథమును అభిమంత్రించి ఈర్ష్యాళువునకు ఇచ్చునది లేదా వానిని చూచుచు జపించునది.

3) దర్శపూర్ణమాస వ్రతోపాయనమున 4వ మంత్రము వినియోగము.

4) 5, 6 ఋక్కులు గోపుష్టి కర్మమున వినియోగములు.

5) 7, 8 మంత్రములచే శంఖమును అరగదీసి గండమాల మీద పూయునది. **"శునకలాలాం వా అభిమంత్ర్య గండమాలాం ప్రలిమ్పేత్"**. వీనిచే బల్లిని అభిమంత్రించి రక్తము పీల్చుటకు గండమాల మీద ఉంచునది. సైంధవ లవణమును వీనిచే అభిమంత్రించి గండమాల మీద చల్లి ఉమ్మునది.

6) రాజ యక్ష్మ నివారణకు వీణాతంత్రిఖండమును వాద్యఖండము లేదా శంఖ ఖండమును సంపాతిత అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

1. గొంతు నుండి చంకవరకు ప్రాకునట్టి గండమాల 'అపచిత' మనబడును అది లోహి, కృష్ణ రెండు రంగులది. వాని మూలము పిశాచమగుచున్నది. దేవతల, మునుల దయవలన నేను అట్టి సర్వ పిశాచములను పారద్రోలుచున్నాను.

2. అసాధ్యమగు గండమాలను, మధ్యవిధపు గండమాలను, అల్పగండమాలను అన్నింటిని చెట్టు నరికినట్లు నరికి వేయుచున్నాను.

3. ఈర్ష్యాళువా! త్వష్ట అనుగ్రహమున నీ క్రోధమును నిర్వీర్యము చేయుచున్నాను. పతిదేవా! నీ కోపమును శాంతింప చేయుచున్నాను.

4. అగ్నిదేవా! మేము నిన్ను పూజించుచున్నాము. మా పూజలందు కొనుము. మా గృహములందు ప్రజ్వరిల్లుము.

--ooo--

1. సంతానవతులగు గోవులారా! పచ్చిక బయళ్ళందు సంచరించండి. తృణభక్షణ చేయండి. సుఖముగా దిగగల జలాశయములందలి నీరు త్రాగండి. చోరులు మిమ్ము దొంగిలించకుందురు గాక. వ్యాఘ్రాదులు మీపై బడకుందురు గాక. రుద్రుని ఆయుధము మిమ్ము విడుచును గాక. (5)

2. పాడియావులారా! మీ నామములు అనేకములు. మీరు అడవులకు స్వేచ్ఛగా చేరుకొనండి. ఇంటి నెరిగి తిరిగి రండి. దూడలను చక్కగా సాకండి. (6)

–ooo–

1. గండమాలలో సదాచీముకారునది భార్య భాధను మించినది. ఇది మందుల, మంత్రముల ప్రభావమున కరిగిపోవును గాక. ఇవి అంత సారవంతములు కావు. మొదట కనుగొన్న అంత బాధించవు. అవి కూడ ఉప్పు వలె కరిగిపోవును గాక. (7)

2. గొంతుకున్న గండమాలలు, చంకలు మున్నగు గుహ్య సంధులందున్నవి మందు, మంత్ర ప్రభావమున కరిగిపోవును గాక. (8)

3. ఒక రాజయక్ష్మ ఎముకలకు వ్యాపించును. ఒకటి మాంసమును పీల్చివేయును. ఒకటి వెన్నును బాధించును. ఒకటి అతి సంభోగము వలన పీడించును. అవన్నియు నష్టపడును గాక. (9)

4. 'జయాస్య' అను క్షయ పక్షిమీద పడినట్లు పడును. పురుషుని దేహమునంతను తినివేయును. అది చిర, అచిర కాలములుండు రెండు విధములు ఈ మందు ఆ రెండింటిని నివారించునది అగుచున్నది. (10)

రెండవ సూక్తము - 20

వినియోగము :-

1) 19. 9 వలె మొదటి మంత్రపు వినియోగము.

2) 2వ మంత్రముచే మధ్యాహ్న సవనమున ద్రోణ కలశమున ఉన్న సోమమును బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

3) 3 - 5 మంత్రలుచే అభిచార కర్మమున పిడుగుపాటు చెట్టు సమిధను ఉంచునది. చాతుర్మాస్యపు సాకమేధ పర్వపు మధ్యాహ్నమున సంతాపన మరుద్యాగమును బ్రహ్మ వీనిచే అనుమంత్రించునది.

4) సర్వ వ్యాధి చికిత్స యందు 6వ ఋక్కుచే జలపూర్ణ కుంభమును సంపాతన, అబిమంత్రణలు చేసి సూక్తోక్త రీతిని ఆ నీటిచే స్నానము చేయించునది లేదా దానిని పైన చల్లునది. దర్శపూర్ణ మాసమున త్రాటినుంచి వదలిన పత్నిని బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది.

5) 7వ మంత్రముచే దర్శపూర్ణమాసమున హవి ఆసాదనానంతరము ఇంధనమును ఉంచునది.

6) 8 - 10 ఋక్కులచే అభిలషిత ఫలము కోరువాడు అమావాస్య యందు యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది.

7) 8వ మంత్రముచే దర్శయాగమున పార్వణ హోమము చేయునది. దీనిచే కుహూ దేవతను పరిగ్రహించునది.

1. జాయాన్య రోగమా! మేము నిన్ను ఎరుగుదుము. నీ ఉత్పత్తిని ఎరుంగుదుము. ఇది దేవతలకు హవిస్సులు అర్పించు గృహము కదా! ఇచట నీవెట్లు వధించుచున్నావు?

(జాయాన్య - భార్య వలన కలిగిన రాజయక్ష్మ.)

2. ఇంద్రా! నీవు వృత్రహంతవు. శూరుడవు. ద్రోణకలశమున సోమము ఉన్నది. సేవించుము. మమ్ము ధనవంతులను చేయుము. మధ్యాహ్న సవనమున సోమమును సేవించుము. మమ్ము ధనమునందు నిలుపుము. నీవు ధనపతివి కదా!

–ooo–

1. సూర్య సంబంధ మరుత్తులారా! హవిని స్వీకరించండి. మమ్ము రక్షించుటకు గాను శత్రుసంహారకులగు మీరు హవిని సేవించండి. (3)

2. ధనద మరుత్తులారా! చాటుగా మా మనసులను క్షోభింప చేయదలచిన వానిని వరుణ పాశములు బంధించును గాక. మా మీద దాడికి సంకల్పించిన నీ యొక్క తాపక ఆయుధముచే హతమార్చుము. (4)

3. మరుద్గణములు ప్రతి సంవత్సరము ప్రాదుర్భవించువారు. చక్కని మంత్రములచే స్తుతించబడువారు. అంతరిక్షనివాసులు. వృష్టి కారకులు. మానవ హితైషులు. శత్రుసంతాపకులు. అందరకు ఆనంద దాయకులు. వారు మమ్ము పాప పాశ విముక్తులను చేయుదురు గాక. (5)

–ooo–

1. నేను ప్రయోక్తను. నిన్ను పట్టిన అగ్ర, మధ్యమ, అధమ రోగ బంధనములను విప్పుచున్నాను. అగ్ని వలె దీపించుచు ఈ లోకమున సుఖించుము. (6)

2. అగ్నిదేవా! ఇతనికి బలము, శక్తి ప్రసాదించుము. దేవతలకు హవిని చేర్చుటకు నిన్ను నియమించుచున్నాను. ఇతనికి ధనము లిమ్ము. ఇతనిని గురించి దేవతలకు ప్రియ వచనములు చెప్పుము. (7)

-000-

1. అమావాస్యా! దేవతలు నీ మహత్తును గ్రహించినారు. నీకు హవిర్భాగము ఏర్పరచినారు. దానిని స్వీకరించుము. యజ్ఞమును పూర్తి చేయుము.

అందరు వరించునట్టి సౌభాగ్యశాలి అమావాస్యా! మాకు ధనమును, వీరపుత్రులను ప్రసాదించుము. (8)

2. నేనే అమావాస్యను. నాయందే దేవతలు ఉన్నారు. సుక్రుతులు నాయందే ఉన్నారు. సిద్ధసాధ్యులు, ఇంద్రాదులు, ఉభయులు నాయందే నివసించుచున్నారు. (9)

3. అమావాస్య రాత్రి ధనప్రద. మాకు ధనములు ఇచ్చుటకు వచ్చును గాక. అన్నరసమును, పుష్టిని వెంట తీసికొని మా వద్దకు రమ్ము. అన్న రసమును క్షీరాదులతో నింపుకొని రమ్ము. అమావాస్యను హవి అర్పించి సేవించుచున్నాము. (10)

మూడవ సూక్తము - 21

వినియోగము :-

1) మొదటి మంత్రపు వినియోగము 20 - 8 వంటిది.

2) సర్వ ఫలకామి 2, 3, 5 ఋక్కులచే పౌర్ణమాసిని యజించునది. లేదా ఉపస్థానము చేయునది. ఆ కర్మయందే 4వ మంత్రముచే ప్రజాపతిని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది.

3) పూర్ణమాస యాగమున 2వ మంత్రముచే పార్వణ హోమమున ఆహుతులు ఇచ్చునది.

4) దర్శపూర్ణ మాసమందు సంనతి హోమానంతరము 4వ మంత్రముచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చునది. సకల శ్రౌతకర్మలందు అనుమంత్రణ మంత్రము లేనపుడు దీనిచే అనుమంత్రించునది. దర్శపూర్ణమాసమందు

ప్రాజాపత్యాధానమును బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది.

5) వివాహ కర్మమందు 6వ మంత్రముచే ఘ్రుత, సమిధ, పురోడాశ ఆహుతు లిచ్చునది.

6) మహా శాంతి గ్రహయజ్ఞమున 8 - 11 ఋక్కులచే 'బుధాయ' హవి. ఘ్రుత, సమిధా ధానము - ఉపస్థానము చేయునది.

1. అమావాస్య! నీవు కాక మరెవ్వడును విశ్వ ప్రాణులను సృష్టించలేదు. నీవే సృష్టికర్తవు. మేము ఏదికోరి నీకు ఆహుతులు అర్పించుచున్నామో అది మాకు లభించును గాక. **"వయం స్యామ పతియో రయీణామ్"** మేము ధనపతులము అగుదుము గాక.

-ooo-

1. పూర్ణిమ తూర్పున, పడమట, మధ్య ఆకాశమున వెలుగులు నింపుచున్నది. అట్టి పూర్ణిమ యందు దేవతల మహిమ కారణముగా వసించుచు **'నా కస్య పృష్ఠే సమీషా మదేమ'** నాకమున అన్న సహితులమై ఆనందింతుము గాక. (2)

2. పౌర్ణమాసి అన్నవంత. వరప్రద. ఆమెను మేము **"యజామహే"** ఆమె మాకు అక్షయము, ఆనందకరమగు ధనము ప్రసాదించును గాక. (3)

3. ప్రజాపతీ! నీవు కాక అన్యుడు విశ్వప్రాణులను సృష్టించలేదు. నీవే సృష్టికర్తవు. మేము ఏది కోరి నీకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నామో అది మాకు కలుగును గాక. **"వయం స్యామ పతయో రయీణామ్"** (4)

4. పౌర్ణమాసి రాత్రింబవళ్ళలో ప్రముఖమైనది. అది యజ్ఞము చేయదగిన రోజు. ఆమెను యజ్ఞము నందు యజించువారు ఫలములు అనుభవించి **"తే నాకే సుక్రుతః ప్రవిష్టాః"** సుక్రుతులై నాకమున ప్రవేశించుచున్నారు. (5)

-ooo-

1. సూర్య చంద్రులు శిశువులు వలె ఒకరి పిదప ఒకరు ఆకసమున పాకుచుందురు. సూర్యుడు సర్వసాక్షియై లోకములను చూచుచున్నాడు. చంద్రుడు ఋతువులు మున్నగు వానిని కలిగించుచున్నాడు. ఇరువురు నిత్యనూతనముగ అవతరించుచున్నారు. (6)

2. చంద్రదేవా! నీవు నిత్యము నూతనుడవై అవతరించుచున్నావు. నీవు తిథులు తెలుపు కేతనమవు. దేవతలకు

హవిర్భాగములు అందచేయుచున్నావు. చంద్రదేవా! మాకు దీర్ఘాయువు ప్రసాదించుము. (7)

3. బుధగ్రహమా! నీవు చంద్రుని అంశమవు. యోద్ధలకు స్వామివి. అనూనవు. సంపూర్ణుడవు. నన్ను సంతాన వంతుని ధనవంతుని చేయుము. (8)

4. చంద్రా! అమావాస్యనాడు సూర్య సహితముగా దర్శించతగిన వాడవు. పాడ్యమి నుంచి నీవే దర్శనీయుడవు అగుచున్నావు. తదుపరి పరిపూర్ణుడవు అగుచున్నావు. నీవు సమగ్రుడవు, సమంతుడవై మాకు అశ్వములు, ప్రజలు, పశువులను ప్రసాదించుము. (9)

5. చంద్రదేవా! మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని హతమార్చుము. మేము గోమంతులము, అశ్వమంతులము, ప్రజావంతులము, పశువంతులము, గృహస్వాములము అగుదుము గాక. (10)

6. సోమమును దేవతలు వర్ధిల్ల చేయుచున్నారు. అక్షయ సోమమును పిత్రుదేవతలు సేవించుచున్నారు. ఆ సోమ సహితముగ ఇంద్రుడు, వరుణుడు, బృహస్పతి, సకల దేవతలు మమ్ము వర్ధిల్ల చేయుదురు గాక. (11)

ఎనిమిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 22

వినియోగము :-

1) 1 - 6 ఋక్కులచే సంపద లేక సర్వ ప్రకార ఫలములు కోరువాడు అగ్నిని యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది.

2) అగ్ని చయనమున మొదటి ఋక్కుచే సామిధా దానము తరువాత బ్రహ్మ జపించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది. వాస్తోత్పత్య మహాశాంతి యందు దీనిచే ఔదుంబరమణిని కట్టునది.

3) బ్రహ్మచారి తన అగ్నినాశ ప్రాయశ్చిత్తమునకు 2 - 6 మంత్రములచే అయిదు సమిధలు ఉంచునది. ఆధానమందు మథిత అగ్నిని వీనిచే నేతిలో ముంచునది.

4) ఆజ్య నిర్వాపన కాలమున బ్రహ్మ 6వ మంత్రముచే అనుమంత్రించునది.

5) జలోదర చికిత్స కొరకు రెండు నదుల సంగమ స్థానమందు మంటపము చేసి చల్లని నీటిని 7 - 10 మంత్రములచే సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి రోగికి స్నానము చేయించునది. అట్లే అభిమంత్రించి ఉష్ణజలము

స్నానము చేయించునది.

6) ధూమకేతు దర్శన ప్రాయశ్చిత్తమునకు వారుణ పశు అవదానమందు 7 -10 మంత్రములలో ప్రతి మంత్రముచే ఆహుతులు ఇచ్చునది. పశు తంత్రమున హృదయ శూలో ద్వాసన తరువాత వీనిని జపించునది. అద్భుత మహాశాంతి యందు వీనిచే వరుణుని యజించునది.

7) శవ సంస్కారానంతరము నీటివద్ద బ్రహ్మ 9వ మంత్రమును జపించునది.

8) అంతేష్ట్యాదులందు స్వస్త్యయనమునకు 10 వ మంత్రమును జపించునది.

1. గోవులారా! మాకు గ్రోవ్రజము లభించునట్లు, స్తుతిపాత్రుడు, యుద్ధములకు ఉరుకువాడగు అగ్నిని అర్చించండి. **అస్మాసు భద్రాద్రవిణాని ధత్త.** మాకు శుభప్రదములగు ధనములు ప్రసాదించండి. ఈ యజ్ఞమునకు దేవతలను కొనిరండి. మా యజ్ఞమున మధుమంతమగు మధుధారలు ప్రవహించును గాక.

2. తొలుత అగ్నిని నాయందు చేర్చుచున్నాను. ఆ అగ్ని క్షాత్రము, వర్చస్సు, బలసహితుడై నాలో చేరుచున్నాడు. నా యందు అగ్నిని, ప్రజను, ఆయుష్యమును చేర్చుచున్నాను. **స్వాహా.**

3. అగ్నిదేవా! ధనమును మాకే ప్రసాదించుము. మమ్ము ద్వేషించువారు మాకన్న ముందే నీ యజ్ఞమును తలపెట్టిన అది నిన్ను ప్రసన్నుని చేయకుండును గాక. స్వబాల సహితుడవై మాకు ప్రత్యక్షమగుము. ఈ యజమాని న్యూనభావము కలుగనివాడై యజ్ఞములు అనుష్టించుచు వర్ధిల్లును గాక.

4. అగ్ని ఉషః కాలమున ఆవిర్భవించుచున్నాడు. అతడు ఉషస్సు నోటి నుండి వెడలుచున్నాడు. 'అగ్ని ఉషస్సులందును', పగళ్ళ యందును, ద్వారా పృథ్వులందును ప్రవేశించి ప్రకాశించుచున్నాడు.

5. జాతవేదాగ్ని తొలుత ఉషస్సునందు, తదుపరి రోజులందు ప్రకాశించుచున్నాడు. అగ్ని రూపములు అనేకములు అయినద్ఫ్వున సూర్య కిరణములందు చేరి ద్యావాపృథ్వులను ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు.

6. అగ్నిదేవా! నీ యొక్క ఘ్రుతము దేవలోకమున ఉన్నది. మనువు మున్నగువారు నిన్ను ఘ్రుతముచే ప్రజ్వలింపచేసినారు. దీప్తవంతమై, నీ పాత్రమగు జలము ఘ్రుతమును నీ ముందునకు తెచ్చును గాక. గోవులు నీ కొరకు ఘ్రుతమును పితుకుదురు గాక.

7. వరుణదేవా! జలములందు నీకు హిరణ్య గృహములున్నవి. కావున సత్యకర్ముడగు వరుణ రాజు జలోదర రూపమగు ఇతర గృహములను విడుచును గాక. (తన ఇంటనే ఉండి వ్యాధులు కలిగించకుండును గాక అని.)

8. వరుణరాజా! మా శరీరములందున్న సమస్త వ్యాధి స్థానములను విడువుము. జలమా! అఘ్న్యా! వరుణా! మేము దుర్భాషలాడినచో ఆ పాపము నుండి మాకు విముక్తి కలిగింపుము.

9. వరుణ దేవా! మా శరీరము మీది, దిగువ, మధ్యనున్న పాశములను ఛేదించుము. తదుపరి నీ వ్రతములు చేయుచు మేము నిర్భయులమై ఉందుము గాక.

10. వరుణ దేవా! నీ యొక్క సర్వ పాశముల నుండి విడిపించుము. నీకు సంబంధించిన ఉత్తమ, అధమ పాశముల నుండి విడిపింపుము. దుస్స్వప్న దురితము నుండి తప్పింపుము. అప్పుడు మేము పుణ్య లోకములకు చేరగలము.

రెండవ సూక్తము - 22

వినియోగము :-

1) మొదటి ఋక్కుచే అగ్ని దేవుని ఉపస్థానమున అంగాను సారము వినియోగము.

2) ఇంద్ర మహానామక ఉత్సవమున 2, 5 మంత్రములచే హవి ఆహుతులు ఇచ్చునది.

3) అగ్ని చయనమున పరిషాచ్ఛిన్నాచితిని బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

4) స్వస్త్యయనము చేయుటకు 4, 5 మంత్రములలో ఒక్కొక్క దానిచే ఇంద్రుని యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది. ఈ రెండింటి పాఠము స్వస్త్యయన గణములందు ఉన్నందున ఉపాకర్మ ఘ్రుతయోగము నందు వినియోగము అంత్యేష్టి యందు స్వస్త్యయనము చేయుటకు వీనిని జపించునది.

5) స్వస్త్యయనము కోరువాడు 6వ ఋక్కుచే రుద్రులను యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది. అంత్యేష్టి యందు స్వస్త్యయనమునకు దీనిని జపించునది. దర్శ మరియు పూర్ణ మాసమున అగ్నీధ్రము నందు 6వ ఋక్కుచే సంమార్గమును అగ్నిలో వేయునది. చాతుర్మాస్యపు సాకమేధ పర్వము యొక్క త్రైయమ్బక కర్మమున దీని వినియోగము. అగ్నిష్టోమమున శాలా దహనానంతరము దీనిచే అగ్నికి నమస్కరించునది.

6) సర్వ విష చికిత్స కొరకు 7వ మంత్రముచే గడ్డిని కాల్చి పాము ముందు వేయునది.

7) పరిమోక్ష విధియందు 8 - 11 మంత్రములచే శాంతి జలమును అనుమంత్రించునది. వేద వ్రతాదులందు 8 ,9 ,11 మంత్రములచే మూడు సమిధలను ఉంచునది. ఆచార్య మరణమున సంస్కారానంతరము 8 - 11 ఋక్కులచే

బ్రహ్మచారి స్నానము చేయునది. దర్శ మరియు పూర్ణమాస యాగమున ఇడా భాగ ప్రాశానంతరాము 8 - 10 బుక్కులచే ప్రస్తరమున మార్జనము చేయునది. అగ్నిష్టోమమున అవభ్రుత స్నానానంతరము 8 వ మంత్రముచే ఆహవనీయమును ఉపస్థానము చేయునది.

8) అగ్ని కర్మమున బ్రహ్మచారి 10వ మంత్రముచే హస్త ప్రక్షాళనము చేయునది. చాతుర్మాస్యమున వరుణ ప్రసాధన పర్వమందు దీనిచే మార్జనము చేయునది.

9) దర్శ మరియు పూర్ణమాసమున సంస్రావ హోమానంతరము 11 వ మంత్రములోని మూడు భాగములచే మూడు సమిధల ముఖములను శుద్ధిచేయునది. అదే కర్మమున దక్షిణ ప్రతిగ్రహానంతరము దీనిచే సమిధలను ఉంచునది. అగ్ని కార్యమున బ్రహ్మచారి దీనిచే చేతులను అగ్నితో కాపి ఊష్మమును భక్షించునది.

10) జారోచ్చాటనకు 12 - 14 మంత్రములను జారను చూచి చదువునది. దీనిచే రాతిని అభిమంత్రించి జార సంగమ స్థానమున వేయునది.

1. అగ్నీ! నీవు అనాధృష్యుడవు. జాతవేదివి. అమరుడవు. దేవతవు. బలసంపన్నుడవు. ఈ కర్మమందు ప్రజ్వరిల్లుము. ప్రజ్వరిల్లి సమస్త వ్యాధులను దహించుము. తదుపరి మానవ కళ్యాణకర రక్షణలతో మా ఇంటిని రక్షింపుము.

2. ఇంద్రదేవా! నీవు క్షాత్రమును రక్షించ గల శక్తితో ఆవిర్భవించినావు.

అగ్నిదేవా! నీవు కోరికలు తీర్చువాడవు. నీవు శత్రువు వలె ఆచరించు జనసమూహములను దూరము చేయుము. దేవతల కొరకు ఒక లోకమును నిర్మించుము.

3. ఇంద్రుడు కుచరుడు. పర్వతమందుండు సింహము వంటి భయంకరుడు. అతడు దూర ద్యులోకము నుండి వచ్చి వాడియైన వజ్రాయుధముచే వైరులను సంహరించును గాక. యుద్ధసన్నద్ధులగు అన్య శత్రువులను నివారించును గాక.

-ooo-

1. త్రుక్షపుత్రుడు సుపర్ణుడు ఈ యజ్ఞమునకు శుభములు కలిగించుచు వచ్చును గాక. ఈ సుపర్ణుడు బలశాలి. సోమము తెచ్చుటకు దేవతలు ఇతనిని నియమించినారు. ఇతనికి ధిక్కరించు శక్తి గలదు. ఇతడు జగములను జయించగలవాడు. ఇతడు అరిష్టనేమికి తండ్రి. శత్రుంజయుడు. శీఘ్రగామి. అట్టి సుపర్ణుని ఆహ్వానించుచున్నాము. (4)

-ooo-

1. రక్షకుడగు ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. అభయమిచ్చు ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. సకల సంగ్రామములకు ఆహ్వానించబడు ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. శూరుడగు ఇంద్రుని, శక్రుని, పురుహూత ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. మఘవుడగు ఇంద్రుడు మాకు శుభములు కలిగించును గాక. (5)

1. రుద్రుడు అగ్నులందు, జలములమ్దు, ఓషధులందు, లతలందు ప్రవేశించి ఉన్నాడు. రుద్రుడు ఈ సమస్త భువనములను సృష్టించ సమర్థుడై ఉన్నాడు. అట్టి రుద్రునకు నమస్కారము అగ్నికి వందనము. (6)

-ooo-

1. విషమా! నీవు కాటు వేసిన వానినుండి బయట పడుము. ఏలనన నీవు ఇతనికి శత్రువవు. అంతే కాదు నీవు అందరకు శత్రువవు. కావున నీవు విష సర్పమున చేరుము. విషమును విషమున చేర్చుము.

విషమా! నీవు ఏ సర్పమునకు చెందిన దానివో దానియందు చేరి ఆ సర్పమును చంపుము.(7)

-ooo-

1. నేను ఆకాశమందలి జలమును పూజించుచున్నాను. ఆ జలముల శక్తి నా యందు చేరును గాక. దుగ్ధముల హవిస్సుతో అగ్ని ముందుకు వచ్చినాను. అగ్ని నా యందు తేజస్సును ప్రవేశపెట్టును గాక. (8)

2. అగ్నిదేవా! నన్ను బలసంపన్నుని చేయుము. పుత్ర పౌత్రాదులను కలిగించుము.

ఇంద్రుని సహితముగ దేవతలు, ఋషులు నన్ను పవిత్రునిగా భావింతురు గాక. (9)

3. జలమా! నా పాపములను కడిగివేయుము. నిందా రూప మలమును, దురితమును, ద్రోహమును, అసత్యమును, ఋణము తీసికొని దూషించిన దోషమును తొలగించుము. (10)

4. అగ్నిదేవా! నీవు జ్వాలా రూపివి. నాకు సమృద్ధి కలిగించుము. నీవు సమిధా జ్వలితుడవు. నాకు సమృద్ధి కలిగించుము. నీవు తేజస్సువు. నన్ను తేజోవంతుని చేయుము. (11)

-ooo-

1. అగ్నిదేవా! పురాతన శత్రువు వంటి ఈ జార రూప శత్రువును తీవలను వలె నరుకుము. శత్రువు యొక్క జార వీర్యమును నష్ట పరచుము. (12)

2. ఈ జార శత్రువు కూడబెట్టిన ధనమును ఇంద్రుని సాయమున లాగుచున్నాను. సంతానము కలిగించు శక్తి గల ఇంద్రియమును వరుణుని సాయమున నష్టపరచుచున్నాను. (13)

3. దేవతలారా! జారుని వీర్యము వారినుంచి దూరము చేయండి. అది స్త్రీని చేరకుండును గాక. స్త్రీ యోని యందు ప్రవేశించు అంగమును, దాని స్తంభమును నష్టపరచండి. (14)

తొమ్మిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 24

వినియోగము :-

1) గ్రామార్థి మొదటి ఋక్కుచే ఇంద్రుని యజించునది లేదా ఉపస్థానము చేయునది. ఆ కర్మమునందే ఊదుంబర, పలాశ, కర్కంధు సమిధలను సమిదాధాన సభోపస్తరణ హోమాదులు దీనిచే చేయునది. ఇంద్రమహ ఉత్సవమున దీనిచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చునది.

2) 4వ మంత్రముచే పల్లకి మీది సోమరాజును అనుమంత్రించునది. అగ్నిష్టోమమున అగ్ని మారుత శస్త్రావసానమున ఆహవనీయ ధృవ పాత్రయందున్న సోమమును బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది.

3) అభిచార కర్మమున 5 - 8 మంత్రములచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

4) అభిచార కర్మమున రక్తశాలి తండులములచే క్షీరాన్నము వండి సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి ద్వేష్యునకు ఇచ్చునది.

5) దర్శ మరియు పూర్ణ మాసములందు 9, 10 మంత్రములచే అప్టర్చ సంస్థిత హోమము చేయునది.

6) ఉపనయన కర్మయందు 10వ మంత్రముచే అప్టర్చ అభిమంత్రిత జలపూర్ణ పాత్రను బ్రహ్మచారికి చూపునది.

1. ఇంద్రుడు రక్షకుడు. ధనపతి. అతడు మమ్ము రక్షించి సుఖములు కలిగించును గాక. మహా విద్వాంసుడగు ఇంద్రుడు మా శత్రువులను సంహరించును గాక. మాకు అభయ మిచ్చి మమ్ము శూరులకు దొరను చేయును గాక.

-ooo-

1. రక్షకుడు, ధనశాలియగు ఇంద్రుడు మా శత్రువులను దూరముండగనే తరిమివేయును గాక. మేము యజ్ఞయుడగు ఇంద్రుని అనుగ్రహమున నిలుతుము గాక. మేము ఇంద్రుని సౌ మనస్యమున ఉందుము గాక. (2)

-ooo-

1. ఇంద్రుడు ప్రదీప్తుడు. అతని అనుగ్రహమున మేము శత్రువును అణచి వేయుచున్నాము. శత్రువును నిశ్శేషముగా సమాప్తము చేయుచున్నాము. (3)

-ooo-

1. స్థిరమగు సోమమును రాజుల పల్లకి మీద తెచ్చుచున్నాము. ఇంద్రుడు మా ప్రజను అసాధారణ సమాన మనస్కులను చేయును గాక. (4)

-ooo-

1. మండూకపు నోరు చీరుట వలన దాని ప్రాణము గద్ద ఆకసమునకు ఎగిరినట్లు, ఎగిరిపోయిన రీతి శత్రువు ప్రాణములు ఎగిరి పోవును గాక. మండూకపు గుండె సంకోచ, వ్యాకోచములు కోల్పోయినట్లు - శత్రువు హృదయములు అగును గాక. (5)

2. పడకున్న ఎద్దును లేపినట్లు, మొరుగు కుక్కను తరిమినట్లు, దూడను అందుకున్న తోడేలును గెంటివేసినట్లు శత్రువుల ప్రాణములను బలవంతముగ వేరుచేయుచున్నాను. (6)

3. శత్రువు సకల అవయవములను బాధించి, సకల అవయవముల ఒకేసారి బాధపడునట్లు చేసి ప్రాణములు తీయుచున్నాను. మాధనమును హరించు స్త్రీని గాని పురుషుని గాని మర్మావయవములు కట్టివేయుచున్నాము. (7)

-ooo-

1. గోవులు గోష్ఠమందు వలె, గూటికి చేరు పక్షుల వలె, చలనము లేక నిలుచు పర్వతము వలె నేను వృకమును శత్రువు ఇంట నిలుపుచున్నాను. (8)

(ఇక ఎన్నటికి లేవకుండ అని.)

-ooo-

1. అగ్నిదేవా! నీవు జ్ఞానవంతుడవు. దేవతల ఆహ్వాతవి. ఇది అవిచ్ఛిన్న యజ్ఞము, దీనికి నిన్ను హోతగా వరించుచున్నాము. నిన్ను సర్వ హోతగా వరించుచున్నాము. కావున నీవు దేవతలను యజించుము. దోషములను నివారించుము. మాకు వరములిచ్చువాడవై మా హవిని స్వీకరింపుము. (9)

2. ఇంద్రదేవా! మమ్ము మనస్వినులను, గోమంతులను, విద్వాంసుల మిత్రులను, శుభములు గల వారిని చేయుము. మాకు వేదములను, దేవహితమును కూర్చుము. మేము యజ్ఞియులగు దేవతల సుమనస్సులందందుము గాక. (10)

రెండవ సూక్తము - 25

వినియోగము :-

1) దర్శ మరియు పూర్ణ మాస సంస్థితి హోమమందు 1 - 6 మంత్రముల వినియోగము. శ్రౌత దర్శపూర్ణ యాగమున షడ్రుచ సంస్థిత హోమము నందు వీనిచే ఆహుతులు ఇచ్చునది.

2) దర్శ మరియు పూర్ణమాస ప్రహ్లియమాణ ప్రస్తరమును 7వ మంత్రముచే అనుమంత్రించునది. ఇదే కర్మ స్మార్త ప్రకారమందు దీనిచే బర్హి ప్రహరణము చేయునది.

3) శ్రౌత దర్శపూర్ణ మాసమున వేది పరిస్తరణము చేయు అధ్వర్యును 8 వ మంత్రముచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

4) దుస్స్వప్న దోషనివారణార్థము 9వ మంత్రమును జపించుచు పర్యావర్తనము చేయునది. స్వప్నమున అన్నభక్షణ దోష నివారణార్ధము దీనిని జపించునది.

5) స్వస్త్యయనము కొరకు మంత్రమున పేర్కొన్న దేవతలకు నమస్కరించునది.

1. అగ్నిదేవా! నీవు ఆహ్వానించిన దేవతలను వారి వారి స్థానములందుండునట్లు చేయుము.

వసువులారా! మీరు హవి, మధురస సంపన్న ఘృత భక్షకులు, ఈ యజమానికి ధనము ప్రసాదించండి.

2. హవికి ప్రసన్నమగు దేవతలారా! మీరు ఇచటికి వచ్చినారు. మాకు ధనములు ప్రసాదించండి. మీకు స్థానములు

ఏర్పరచినాము. ఆదిత్యుని చేరి స్వర్గమునాకు చేరుకొనండి.

3. యజ్ఞము యజ్ఞమును చేరును గాక. యజ్ఞము యజ్ఞపతిని చేరుకొనును గాక. యజ్ఞము యజ్ఞయోనిని చేరును గాక. **స్వాహా.**

4. యజ్ఞపతీ! ఈ యజ్ఞముమంత్ర సహితమై కళ్యాణ ప్రదమై ఉన్నది. **స్వాహా.**

5. అర్చించిన దేవతలకు ఘ్రుతాహుతులు అర్చించని వారికి ఘ్రుతాహుతులు.

దేవతలారా! మీరుమార్గములు తెలిసినవారు. వచ్చిన మార్గముననే స్వస్థానములకు చేరుకొనండి.

6. మనస్పతీ! మా యజ్ఞమును దివి యందలి దేవతలకు చేర్చుము. **స్వాహా. స్వాహా దివి. స్వాహా పృథివ్యాం. స్వాహా అన్తరిక్షే. స్వాహావాతే. ధాంస్వాహా.**

–000–

1. బర్హిఘ్రుత యుక్తము - ఇంద్ర, వసు, మరుత్, విశ్వదేవతా యుక్తమైనది. అది ఇంద్రుని చేరును గాక. స్వాహా. (7)

–000–

1. బర్హిస్తంభనా! వేదిపై పరచుకొనుము. వేదిని కప్పివేయుము. వెదికి బిడ్డవంటి యజమానిని నష్టపరచకుము.

దర్భ హోతల ఆసనము. హరితవర్ణ హిరణ్మయము. ఈ దర్భ యజమాని గృహమును స్వర్ణముతో నింపును గాక. (8)

–000–

1. నేను దుస్స్వప్న నివారక మంత్రమును జపించినాను. దుస్స్వప్న పాపము తొలగినది. స్వప్న పాపము నుండియు, అసంపత్తి నుండియు విముక్తుడను అయినాను. (9)

–000–

1. నేను రాత్రి కలలో తిన్న అన్నము ఉదయము కనిపించకున్నది. సకల స్వప్నములు నాకు శుభము లగునుగాక. అవి పగలు కనిపించకుండును గాక. (10)

-000-

1. ద్యావాపృథ్వులకు, అంతరిక్షమునకు, మృత్యువునకు నమస్కరించుచున్నాను. నేను పై లోకములకు పోక ఇచటనే ఉందును గాక. ఏ దేవతలు నన్ను బాధించకుందురు గాక. (11)

పదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 26

వినియోగము :-

1) సకల ఫలములు కోరువాడు 1, 2 మంత్రములచే ప్రజాపతిని యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది. 2వ మంత్రము ఉర్వ నామక సవయజ్ఞమున వినియోగము.

2) ఉపనయనమున సూర్యుని దర్శించిన తరువాత 3వ మంత్రముచే బాలకుని తూర్పుముఖముగా కూర్చుండపెట్టునది.

3) గ్రామ గృహాదులందు ఇతరులకు అందించవలసిన సందేశము అందించనందుకు ప్రాయశ్చిత్తముగ 4వ ఋక్కుచే అగ్నిని ఉపస్థానము చేయునది. దర్శ మరియు పూర్ణమాసమున దీనిచే కర్మ విస్మరణ ప్రాయశ్చిత్తమునకు గాను ఆహుతులు ఇచ్చునది. అగ్నిష్టోమమున దీక్షానియమ లోప ప్రాయశ్చిత్తమునకు దీనిచే అగ్నిని ఉపస్థానము చేయునది.

4) దగ్గు మరియు కఫ నిరోధ చికిత్సకు అన్నము లేక సక్తు మంథమును 5వ మంత్రముచే అభిమంత్రితము చేసి తినిపించునది. ఆచమనము చేయించునది. సూర్యోపస్థానము చేయునది.

5) అభిచార కర్మము 6, 7 ఋక్కులచే పిడుగు పడిన చెట్టు పుల్లలను ఉంచునది.

6) జూదమునందు గెలుపునకు పెరుగు, తేనెలో మూడు రాత్రులు నానిన పాచికలను 8 - 10 మంత్రములచే అభిమంత్రించి జూదమాడునది. అగ్న్యాధ్యానమున 8వ మంత్రముచే నేతిలో నానిన పాచికను జూదరికి ఇచ్చునది.

1. ఏరాజు నన్ను రక్షించగోరువాడై నన్ను నిందనీయమగు ఈ దుర్ధర ద్రోహము నుంచి కాపాడగలడు? మేము అనుష్ఠించు ఈ యజ్ఞమును కోరువాడెవడు ? ఎవడు మాకు ధన పూర్తి కలిగించును? దేవతలందు ఎవడు మాకు దీర్ఘాయువు కలిగించును?

-ooo-

1. ధేనువు లోహితవర్ణ. మంచి పొదుగు గలది. దూడతో కూడినది. దానిని అథర్వుడు వరుణనకు ఇచ్చినాడు.

బృహస్పతితో మైత్రిగల ఏదేవత భూతములను సృష్టించుచున్నాడు ? (2)

-ooo-

1. బ్రహ్మచారీ! నీవు జనహితకారివి. ఆహారాది నియమములు కలవాడవు. వేదాభ్యాసము కొరకు సమస్త మిత్రులతో ఆచార్యుని ఆశ్రయింపుము. (3)

-ooo-

1. జాతవేద అగ్నీ! మేము అస్మృతి కారణముగ కొన్ని పనులు చేయలేదు. అజ్ఞానమున యజ్ఞము నందలి కొన్ని విధులను విస్మరించినాము. అట్టి దోషమును నివారించుము. శుభకర్మముల మిత్రుల సహవాసము కలిగించుము. "అమృతత్వమస్తు నః" మాకు అమృతత్వము కలుగును గాత. (4)

-ooo-

1. సూర్యుని సప్త కిరణములు ఆకసము నుండి జలము దించును గాక. అట్టి వర్షము శల్యము వంటి దగ్గు, శ్లేషమును నివారించును గాత. (5)

-ooo-

1. అగ్నీ! మమ్ము మాయము చేయు శత్రువులున్నారు. మమ్ము హతమార్చ దలచిన వారున్నారు. మా కీర్తిని భంగ పరచగల వారున్నారు. బంధువులందు, ఇతరులందును మమ్ము హతమార్చదలచువారున్నారు. నీవు అట్టి శత్రువులను ఇల్లు వాకిలి లేని వారిని, పిల్లా పాపలు లేని వారిని చేయుము. (6)

2. మేము నిద్రించునపుడు, మేల్కొని ఉన్నపుడు, కూర్చున్నపుడు, తిరుగనపుడు బాధించు శత్రువులు ఉన్నారు. వారి జఠరాగ్నిని ఆర్పి వారిని భస్మము చేయుము. (7)

1. ఉగ్రుడగు బభ్రుదేవతకు నమస్కారము. అతడు జూదమున విజయము కలిగించువాడు. 'కలి' యను పాచికను

ఘ్రుతమున తడుపుచున్నాను. అది మాకు విజయ సుఖము కలిగించును గాక. (8)

2. అగ్నీ! ఘ్రుతమును అప్సరసలకు చేర్చుము. మా ప్రతి ద్వంద్వుల ముఖమున ఇసుక, నీళ్ళు కొట్టుము. ఉభయ హవ్యములను దేవతలు ఆనందింతురు గాక. (9)

3. జూధమునకు అధిదేవతలహు అప్సరసలు భూలోక, ద్యులోక, అంతరిక్షములందు ఆనందించుచుందురు. వారు నాచేతికి నేతిని అందించి, ప్రతిపక్షిని నా వశీవర్తుని చేయుదురు గాక. (10)

రెండవ సూక్తము - 27

వినియోగము :-

1) జూదమందు జయమునకు గాను 1 - 4 సహితముగా 10 - 8, 9, 10 వినియోగము చెప్పబడినది.

2) శత్రుసేనను జయించుటకు 5, 6 మంత్రములచే కొత్త రథమును సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి సారథి సహితముగా రాజును ఆ రథముపైకి ఎక్కించునది. సర్వఫలకామి 5 - 7 ఋక్కులచే అగ్నిని, ఇంద్రుని యజించునది లేక ఉపస్థానము చేయునది. 5వ మంత్రముచే అగ్నీంద్ర పురోడాశయాగమును అనుమంత్రించునది.

3) వృషోత్సర్జనము 8వ మంత్రముచే వృషభమును సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి విడుచునది. అగ్నిష్టోమపు ప్రాతస్సవనమున సోమ సహిత పూత భ్రుత పాత్రను దీనిచే బ్రహ్మ అనుమంత్రించునది.

4) సర్వవ్యాధి చికిత్సకు 9, 10 మంత్రములచే జలపూర్ణ పాత్రను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి రోగి కీళ్ళను మాంజ పాశములచే కట్టునది. తదుపరి దర్భకట్టచే నీటిని చల్లునది. లేదా స్నానము చేయించునది. 9వ మంత్రము అంహోలింగ గణమున వినియోగము. వివాహమందు దీనిచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చి వధూవరుల తలల మీదకు సంపాతములు తెచ్చునది. దానితోనే వధూవరుల చేతుల జలపూర్ణ పాత్రనుండి జలము పోయునది.

1. దేవా! నేను ప్రతిపక్షిని ఓడించుటకు ఆడుచున్నాను. నన్ను ఘ్రుతము కలవానిని చేయుము. మాతో ఆడ దలచిన వానిని పిడుగు చెట్టును వలె ధ్వంసము చేయుము.

2. ఎవడు మాకు జూదమందు ధనము ఇప్పించినాడో, ఎవడు మా అక్షములచే పరుల అక్షములను ఓడింప చేసినాడో ఆ దేవత మేము అందించు హవిస్సులు స్వీకరించును గాక. మేము గంధర్వుల సహితముగా ఆనందింతుము గాక.

3. పాచికలారా! మీ పేరు 'సంవసవ' అయి ఉన్నది. ఈ పాచికలు 'ఉగ్రంపశ్య' "రాష్ట్రభ్రుత్" నామకములు. అట్టి పాచికలను మేము హవి అర్పించి సేవించుచున్నాము. "వయంస్యామ పతయో రయీణామ్" మేము ధనపతులము అగుదుము గాక.

('సంప్రాప్త ధనాః సంప్రాపిత ధనాయతో భవథ అతో సంవసవ ఇతినామధేయం' అని సాయణాచార్యులు ధనము కలిగినవి. కలిగించునవి కావున సంవసవ నామకములు.)

4. నేను ధనము కొరకు తపించువాడను. ధనము కలిగించుమని దేవతలను ఆహ్వానించుచున్నాను. మేము బ్రహ్మచర్యము ఆచరించినాము. బభ్రుదేవత ఆవేశించిన పాచికలను పట్టుచున్నాము. ఆ దేవతలు మాకు విజయానందము కలిగింతురు గాక.

-000-

1. ఇంద్రాగ్నులారా! మీరు యజమానుల వృత్రరూప పాపములను హతమార్చండి. మీరిద్దరు వృత్రహంతలు కదా! (5)

2. ఇంద్రాగ్నులే దేవతల కొరకు స్వర్గమును ఏర్పరచినారు. ఇంద్రాగ్నులే తమ మహిమచే సర్వభూతములందు వ్యాపించినారు. వజ్రబాహువులగు ఇంద్రాగ్నులు స్తుతించు వారికి వరదులు. అట్టి ఇంద్రాగ్నులను ఆహ్వానించుచున్నాను. (6)

3. ఇంద్రా! బృహస్పతి సోమపాత్రయగు చమసముతో నిన్ను పట్టుకున్నాడు. సోమాభిషవము చేసిన యజమాని స్తుతులు వినుటకు అగ్ని సహితుడవై విచ్చేయుము. (7)

-000-

1. నీవు సోమమును వహించుదానవు. ఇంద్రుని కుక్షివి. దేవతల, మానవుల ఆత్మవై ఉన్నావు. ఈ లోకమున ప్రజలను సృష్టించుము. ఇచట, ఇతరత్ర ఉన్న ప్రజా సుఖించును గాక. (8)

-000-

1. ద్యావాపృథ్వులు శోభాయమానములు. విశ్వమందు అజ్ఞానావృతులగు జనులు ఉన్నారు. అచట సప్త సింధువులు ప్రవహించుచున్నవి. ఆ ద్యావాపృథ్వులును, సింధువులు మమ్ము పాపవిముక్తులను చేయును గాక. (9)

2. జలము నన్ను శతపథ పాపము నుండి, అసత్య పాపము నుండి, వరుణ పాపము నుండి, యముని పాపము నుండి, సకల దేవ సంబంధ పాపముల నుండి విముక్తులను చేయును గాక. (10)

మూడవ సూక్తము - 28

వినియోగము :-

1) స్త్రీ పురుషులకు పరస్పరము ద్వేషము కలిగించుటకు 'బాణాపర్ణ' చూర్ణమును ఎర్రమేక మజ్జిగతో కలిపి 1, 2 మంత్రములచే అభిమంత్రించి మంచము మీద చల్లునది.

2) దౌర్భాగ్యము కలిగించుటకు 3వ మంత్రముచే అందు చెప్పిన అవయవములను తాకి అభిమంత్రించునది లేదా చూచుచు జపించునది.

3) రాక్షస గ్రహాది చికిత్స కొరకు 4వ మంత్రముచే 13 ద్రవ్యములలో ఒక దానిచే ఆహుతి ఇచ్చునది.

4) నైర్రుతి యొక్క చతుర్ధ కర్మమున కాకి కాలికి పురోడాశ సహిత ఇనుపముక్కను కట్టి 5వ ఋక్కుచే కాకిని వదులునది. అదే కర్మయొక్క పంచమ కర్మమున కర్త సూత్రమున చెప్పిన బట్టలు కట్టి ఇనుపముక్క సహితముగ తలగుడ్డను నీటిలో పారవేయునది.

5) 7వ ఋక్కుచే పై పంచెను ఇనుము సహితముగా నీటిలో పారవేయునది.

6) కామ్య కర్మమున దుస్స్వప్న దోషశాంతికి 5 - 8 మంత్రములచే చెడు కలకన్న వానికి స్నానము చేయించునది.

7) సర్వజ్వర చికిత్సకు సూత్రమున చెప్పినట్లు కప్పను కట్టి మంచము క్రిందవైచి మంచము మీద, రోగి మీద 9 ,10 మంత్రములచే నీటిని చల్లునది.

8) స్వస్త్యయనము కోరువాడు 11, 12 మంత్రములచే ఇంద్రుని యాగము లేక ఉపస్థానము చేయునది శవసంస్కారానంతరము స్వస్త్యయనమునకు కర్త ప్రతిరోజు 11, 12 మంత్రములను జపించునది. అగ్నిష్టోమమున హరియోజన గ్రహ హోమమును వీనిచే అభిమంత్రించునది. శత్రుసేనను బెదరించుటకు 12వ ఋక్కుచే కవచమును మంత్రించి రాజునకు ఇచ్చునది. మహా వ్రతమున దుందుభిని వాయించుచుదీనిచే రాజునకు కవచము ధరింపచేయునది.

1. బాణాపర్ణమను ఓషధీ! నీవు తాపము కలిగించు దానవు. ఆమెకు తాపము కలిగించి అతని నుంచి విడదీయుము.

కోపము కలిగించు ఓషధీ! అతనికి ఆమె మీద ద్వేషము, కోపము కలుగునట్లు చేయుము.

2. తృష్టికా! నీవు తాపము కలిగించుదానవు. విషస్వరూపవు. వంధ్యగోవు ఆబోతును అభిలషించని రీతి ఈమె అతనిని అభిలషించకుండును గాక. ఈమె అతనికి విషతుల్య అగును గాక.

-ooo-

1. నారీ! నీ ఊరువుల, హృదయపు, ముఖమునందలి మరియు సర్వావయవములందలి వర్చస్సును హరించుచున్నాను. (3)

2. నీ మానసిక వ్యధలు తొలగును గాక. రాక్షస బాధ తొలగును గాక. అగ్ని రాక్షసులను హతమార్చును గాక. సొమ దేవత ఇతరులకు హాని కలిగించు వారిని నష్ట పరచును గాక. (4)

-ooo-

1. అలక్ష్మీ! ఇచటి నుంచి వెళ్ళిపొమ్ము. ఇచటనే పాడుబడుము. పోయినచో దూరము కన్న దూరదేశమునకు వెళ్ళిపొమ్ము. ఎంత దూరదేశమునకు పోవుదానివి అయినను నీకు ఇనుపముక్క కట్టి నిన్ను శత్రువునకు వప్పగించుచున్నాము. (5)

2. అలక్ష్మి నన్ను నలువైపులా ఆవరించినది. చెట్టును ఎండగొట్టు 'వందనలత' వలె నన్ను శుష్కింప చేయుచున్నది.

సూర్యదేవా! నీవు హిరణ్యహస్తుడవై విచ్చేయుము. మాకు బంగారము ప్రసాదించుము. అలక్ష్మిని ఎరు చోటునకు పంపుము. (6)

3. మనిషి వెంట నూటొక్క లక్ష్ములు జన్మించుచున్నవి. వానిలో పాపలక్ష్మిని ఇచటి నుండి తరిమివేసినాము.

జాతవేదాగ్నీ! వాని యందు పరమ కళ్యాణకారి యగు లక్ష్మిని మా ఇంట నిలుపుము (7)

4. నేను ఈ లక్ష్ములను గోపాలుడు గోవులను వలె రెండుగా విభజించుచున్నాను. శుభములు కలిగించు లక్ష్ములు మా ఇంట ఆనందించుదురు గాక. కష్టపెట్టు లక్ష్ములు నశించును గాక. (18)

-ooo-

1. చెమట పట్టించు, త్రిప్పట కలిగించు, తూలించు రురు - ఉష్ణ జ్వరమునకు - నమస్కారము. కోరికలను చిందర వందర చేయు చలి జ్వరమునకు నమస్కారము. (9)

2. ఈ వ్యక్తికి వచ్చు వరుస జ్వరము కప్పను చేరును గాక. (10)

3. ఇంద్రదేవా! నీవు బలిసినట్టియు, నెమలి ఈకల వంటి రోమములు గలట్టియు అశ్వముల మీద విచ్చేయుము. వ్యాధుడు పిట్టలను పట్టినట్లు ఇతర స్తోతలు నిన్ను పట్టకుండవలెను. దప్పిగొన్నవాడు ఎడారిని వేగముగ దాటినట్లు ఇతర స్తోతలను దాటి మా వద్దకు విచ్చేయుము. (11)

–ooo–

1. రాజా! నీ మర్మస్థానములను కవచముచే ఆచ్ఛాదించుచున్నాను. తదుపరి సోమదేవత నీకు అమృతతేజము ప్రసాదించును గాక. వరుణుడు నీకు సకల సుఖములను ప్రసాదించును గాక. నీవు యుద్ధము చేయునపుడు ఇంద్రాదులు నిన్ను ప్రోత్సహింతురు గాక. (12)

దాశరథి లక్ష్మణాచార్య బుచ్చమాంబల పౌత్రుండును, విద్వాన్, ఉపన్యాసరత్న దాశరథి వేంకటాచార్య వేంకటాంబల పుత్రుండును, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆస్థానకవి డాక్టర్ దాశరథి కృష్ణమాచార్య అనుజుండును, కమలానామ్ని ధర్మపత్నీ సమేతుండును అయిన దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత యందలి ఏడవ కాండము సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఽఖిలం జగత్|
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీ మదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

ఎనిమిదవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

అన్తకాయ మృత్యవే నమః ప్రాణా అపానా ఇహతే రమన్తామ్ |
ఇహాయమస్తు పురుషః సహాసునా సూర్యస్య భాగే అమృతస్యలోకే ||

1. అంతకుడగు మృత్యువునకు నమస్కారము. ప్రాణ, అపానములు నీ యందు ఆనంధించును గాక. ఈలోకము సూర్యుని భాగము. అమృతమయము. ఇచట అతడు ప్రాణసహితుడై ఉండును గాక.

వినియోగము :-

1) 1, 2 సూక్తములు అర్ధసూక్తములు అనబడును.

1. మొదటి సూక్తమును జపించుచు ఉపనయనమున ఆచార్యుడు బాలకుని నాభిని స్పృశించునది. ఈ రెండు సూక్తములచే ఋషి హస్తముచే చిరంజీవి శరీరమును అభిమంత్రించునది. దీని పాఠము ఆయుష్య గణములందు ఉన్నందున ఆయుష్య, స్వస్త్యయన గణములందు, ఆజ్యాహుతులు ఇచ్చునది. ముప్పది మహాశాంతులందు ప్రధాన మహాశాంతి యందు మొదటి సూక్తమును జపించునది.

2. ఇతడు మూర్ఛిల్లి ఉన్నాడు. అంధకారమున ఉన్నాడు. భగదేవత ఇతనిని మేల్కొల్పును గాక. కిరణ్మయ చంద్రుడు, మరుత్తులు, ఇంద్రాగ్నులు మేల్కొల్పుదురు గాక. వారందరు ఇతనికి శుభములు కలిగింతురు గాక.

3. ఆయుష్కామీ ! దేవమంత్రములచే నిన్ను నిర్రుతి పాశబంధముల నుండి విముక్తుని చేయుచున్నాను. నీ ప్రాణము, ఆయువు, మనసు నీ యందే నిలుచును గాక.

4. మృత్యు పాశముల నుండి లెమ్ము ఉత్తిష్ఠ లేచి పడిపోకుము. హింసక మృత్యుపాశ బంధములను ఛేదింపుము. అగ్నీ, సూర్యుని దర్శించుచు ఇచటనే ఉండుము.

5. నీ కొరకు 'మాతరిశ్వ' గాలిని వీచింపును గాక. జలములు అమృతవృష్టి కురిపించును గాక. సూర్యుడు తగిన రీతిని ఎండకాయించును గాక. మృత్యువు దయ దలచును గాక. నిన్ను చేరకుండును గాక.

6. మానవా! లెమ్ము పడకుము నీవు జీవించుటకును, నీకు బలము కలుగుటకును ఔషధము ఇచ్చుచున్నాను. ఈ దేహము అమృత, సుఖమయ రథము వంటిది. దానిని ఆరోహించి 'నేను జాగృతుడను' అనుము.

7. నీవు మనసున కూడ మృత్యువును తలచకుము.బంధువుల నుండి ప్రమాదములు తెచ్చికొనకుము. పితరుల వద్దకు వెళ్ళకుము. సమస్త దేవతలు నిన్ను అభిరక్షింతురు గాక.

8. గతించిన వారిని తలచకుము. వారు నిన్ను మరలిరాని చోటునకు చేర్చగలరు! చీకటినుండి వెలువడి వెలుగు బాట పట్టుము. మేము నీకు చేయూత నివ్వగలము.

9. యమునకు 'శ్యామ' 'శబల' అను కుక్కలున్నవి. అవి నిన్ను బాధించకుండును గాక. కుక్కల బారిపడక, తప్పుకొని ఇటు రమ్ము. ఆ తలపు మానుము. ఇహమును తలచుము. కర్మలు చేయుము.

10. మరణించిన వారి మార్గమును అనుసరించకుము. అది భయంకరము. అది చావకముందు వెళ్ళవలసిన మార్గము కాదు. భయంకరమగు తిమిర మార్గమును అనుసరించకుము. మా వైపునకు రమ్ము. ఇది అభయ మార్గము.

రెండవ సూక్తము

వినియోగము :-

1) ఉపనయనాదులందు దీని వినియోగము పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

హిరణ్య గర్భనామక మహా దానమున ఈ సూక్తముచే కర్తను రక్షించునది. అశ్వరథనామక మహా దానమున దీనిచే యజమానిని అభిమంత్రించునది.

1. జలములందున్న అగ్ని నిన్ను రక్షించును గాక. మానవులు ప్రజ్వలింపచేయు అగ్ని రక్షించును గాక. జాతవేది వైశ్వానరాగ్ని నిన్ను రక్షించును గాక. ఆకాశమునందలి విద్యుతాగ్ని నీకు హాని కలిగించకుండును గాక.

2. మాంస భక్షక క్రవ్యాదాగ్ని నిన్ను కోరకుండును గాక. నీవు శవభక్షక అగ్నికి దూరముగ ఉండుము.

రక్షతు త్వా ద్యౌ రక్షతు పృథివీ సూర్యశ్చత్వా రక్షతాం చంద్రమాశ్చ అంతరిక్షం రక్షతు దేవహేత్యాః"

(దేవహేత్యాః = దేవతల ఆయుధములు.)

3. బోధులు, ప్రతిబోధులు, స్వప్న రహితులు, నిద్రారహితులు గోపాయనులు, జాగరణశీలురు నిన్ను రక్షింతురు గాక.

(బోధులు నిత్య జ్ఞానులు. ప్రతి బోధులు ప్రతివస్తు, ప్రతిక్షణ జ్ఞానులు.)

4. వారే నిన్ను పోషింతురు గాక. వారే నిన్ను రక్షింతురు గాక. వారికి నమస్సులతో స్వాహా.

5. వాయువు, ఇంద్రుడు, ధాత నిన్ను రక్షింతురు గాక. సూర్యుడు నిన్ను మృత్యు ముఖము నుండిలాగి మీ వారికీ ఇచ్చును గాక. ప్రాణము, బలము నిన్ను విడువకుండును గాక. నీ ప్రాణములు నీకు అనుకూలమగునట్లు ఆహ్వానించుచున్నాము.

6. జంభాసురునకు నీవు అందకుందువు గాక. అజ్ఞానము నిన్ను చేరకుండును గాక. దర్భవంటి పొడవైన రాక్షసుల

నాలుకకు నీవు అందకుందువు గాక. ఆదిత్యులు, వసువులు, మరుత్తులు ఇంద్రాగ్నులు నీకు శుభములు కలిగింతురు గాక.

7. నిన్ను ద్యులోకము, భూలోకము, అగ్రుడగు ప్రజాపతి మృత్యు ముఖము నుండి ఉద్ధరింతురు గాక. సోమ పత్నులగు ఓషధులు నిన్ను రక్షించును గాక.

8. దేవతలారా! ఇతడు భూలోకముననే ఉండును గాక. స్వర్గమునకు సాగకుండును గాక. ఇతనిని వేల ఉపాయములచే మృత్యు ముఖము నుండి తప్పించినాము.

9. ఆయుష్కామీ! అన్నము, ఆయుష్యము కలిగించు దేవతలు నిన్ను అనుగ్రహింతురు గాక. నీ కొరకు నీ బంధువుల స్త్రీలు వెంట్రుకలు విరబోసుకొని ఏడవకుందురు గాక. బంధువులు సహితము నీ కొరకు ఏడవకుందురు గాక.

10. నిన్ను మృత్యు ముఖము నుండి గుంజి తెచ్చినాను. నీవు మరల పుట్టినందున నవ్యుడవైనావు. నీకు సర్వాంగములు, సర్వచక్షువులు కలిగినవి. నీకు పూర్ణాయువు కలిగించినాను.

11. అచేతనా! నీవు వెలుగులోనికి వచ్చినావు. చీకట్లు తొలగినవి. నీ నుంచి మృత్యువును, నిర్రుతిని దూరము చేసినాము. రోగమును నిర్మూలించినాము.

మూడవ సూక్తము

వినియోగము :-

3 - 5 సూక్తములు అర్ధసూక్తములు. ఉపనయనమున ఆచార్యుడు మాణవకుని నాభిని స్పృశించి దీనిని జపించునది. ఆయుష్కామి ఈ మూడు సూక్తములచే శరీరమును అభిమంత్రించునది. ఋషి తన హస్తమున ఆయుష్కామి శరీరమును వీనిచే అభిమంత్రించునది.

ఈ అర్ధసూక్తపు పాఠము ఆయుష్గణములందు ఉన్నందున '**విశ్వకర్మభిరాయుష్యైః స్వస్త్యయనైరాజ్యం జుహూయాత్**'. నామకరణమున శిశువు చేతిలో దీనిచే అవిచ్ఛిన్న జలధార పోయునది. దేవదారు మణిని సంపాతిత అభిమంత్రితములు చేసి కట్టునది. ఆ మణిని అరగదీసి త్రాగించునది.

అన్త్యేష్టియందు ఈ మూడు సూక్తములచే ప్రేతాగ్నిని ప్రజ్వలింపచేయునది.

ముప్పది మహాశాంతులందు ప్రధానశాంతి యందు ఈ అర్ధసూక్తమును జపించునది. వైశ్వదేవీ మహాశాంతి

యందు దీనిచే దేవదారు మణిని కట్టునది.

1. ఆయుష్కామీ! మేము పోయు అవిచ్ఛిన్న జలధార యొక్క అనుభూతిని పొందుము. ఈ ధార అన్యులు ఆటంకపరచరానిది, వార్ధక్యము వరకు కొనసాగునది అగును గాక. మృత్యువు హరించిన నీ ప్రాణములను, ఆయువును తిరిగి తెచ్చుచున్నాను. నీవు రజస్తమస్సులను రానీయకుము. హింస నిన్ను చేరకుండుము గాక.

2. జ్ఞాన జీవితము చిరకాలము కొనసాగించుటకు మా ముందునకు రమ్ము. మృత్యుపాశములను, నిందలను వదిలించుకొని రమ్ము. నేను నీకు శతశరదాయుష్యమును ప్రవేశపెట్టుచున్నాను.

3. వాయువు నుండి నీ ప్రాణమును, సూర్యుని నుండి నీ నేత్రములను తెచ్చినాను. నీ మనసును నీయందు చేర్చినాను. నీవు పరిపూర్ణాంగుడవై నాలుకతో స్పష్టముగా పలుకుము.

4. క్షీణప్రాణీ! ద్విపద, చతుష్పదుల ప్రాణములతో -చిన్నమంటను ఊది పెద్దది చేసినట్లు నీ ఆయుర్దాయమును పెంచుచున్నాను.

మృత్యువా! క్రూరమగు నీ నేత్రమునకు నమస్కారము. నీ ప్రాణ బలమునకు నమస్కరించుచున్నాము.

5. ఇతడు జీవించును గాక. మరణించకుండును గాక. మేము అట్టి ఏర్పాటు చేయుచున్నాము. ఇతనికి వైద్యము చేయుచున్నాము. **"మృత్యో మా పురుషం వధీః"** మృత్యువా! ఇతనిని వధించకుము.

6. పాఠనామక ఔషధము జీవనదాయి. కోపించినను నష్టపరచనిది. స్వయంజీవి రోగాపహర్తి. రోగమును అణచి వేయునది. అట్టి ఓషధిని ఆహ్వానించుచున్నాను. హింస ఇతనిని తాకకుండును గాక.

7. మృత్యువా! ఇతనిని అనుగ్రహింపుము. నీ వానిగ భావింపుము. ఇతని ప్రాణములు తీయకుము. ఇతడు నీ వాడు కదా! ఇతని ప్రాణములు విడువుము. ఇతడు సర్వవిధముల భూమి మీద జీవించును గాక.

భవ, శర్వులారా! ఇతని వ్యాధులు తొలగించండి. ఇతనికి ఆయువు, సుఖములు ప్రసాదించండి.

8. మృత్యువా! ఇతడు నీవాడగును. దయతలచుము. ఇతడు మృత్యువు నుండి ఉదయించును గాక. ఇతడు బాధలు లేనివాడై నేత్రములు మున్నగు సర్వాంగసంపన్నుడై, నూరేళ్ళవాడై స్వయంశక్తి తో జీవించును గాక.

9. దేవతల ఆయుధములు నిన్ను తాకకుండును గాక బాధించాకుండును గాక. అచేతనత నుండి నిన్ను జాగృతిని చేయుచున్నాను. మృత్యువు నుండి దాటించుచున్నాను. క్రవ్యాదాగ్నిని నీకు దూరముగ నిలుపుచున్నాను. నీకు అగ్ని

ప్రాకారము నిర్మించి రక్షించుచున్నాను.

10. మృత్యువా! నీ మార్గము రజోమయము అనుల్లంఘనీయము ఇతనిని అట్టి మార్గము నుండి రక్షించుచున్నాను. ఇతనికి బ్రహ్మ - మంత్ర - కవచమును ఏర్పరచుచున్నాను.

నాలుగవ సూక్తము

వినియోగము :-

1) మొదటి మంత్రపు వినియోగము గత సూక్తమున చెప్పబడినది.

2) కలహ రూప పాపరాక్షసి పట్టిన వంశమున శాంతి చేయుటకు 2, 3 మంత్రములచే ఘ్రుతాహుతులిచ్చునది. నిర్రుతి కర్మమున శర్కరామిశ్రిత ఇంగిడాజ్యాదులను వీనిచే సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి ఆహుతులు ఇచ్చునది.

3) గోదానదులందు 4,5 మంత్రములచే వ్రీహి, యవ, శమిలను అభిమంత్రించి బాలకుని తలమీద పెట్టునది.

బాలకుని నిష్క్రమణ కర్మమున 4, 5 మంత్రములచే నిష్క్రమణ చేయునది.

4) అద్భుత మహా శాంతియందు 5వ ఋక్కుచే సూర్య చంద్రులను యజించునది. అసత్య అభిశాప నివృత్తికి దీనిచే సక్తుమంథము లేక అన్నమును అభిమంత్రించి అభ్యాఖ్యాతకు ఇచ్చునది. ఆ కర్మమునందే ద్రుఘణ మణిని చర్మము, ఇనుము, బంగారములలో ఒక దానిలో చుట్టి సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి నిందితునకు కట్టునది.

5) నామకరణమున 6వ మంత్రముచే బాలకునకు వస్త్రము కప్పునది.

6) గోదాన, చౌల, ఉపనయన కర్మలందు 7వ మంత్రముచే కత్తిని అభ్యుక్షణ, మార్జనములు చేయునది.

7) అన్న ప్రాశనమున 8, 9 మంత్రములచే ధాన్యము, యవల పిండిని అభిమంత్రించి బాలకునకు తినిపించునది. వీనితోనే ధాన్య, యవలను అభిమంత్రించి గోదానాదులందు కుమారుని మస్తకమున ఉంచునది.

10వ మంత్రము సహితము అందుకే వినియోగము.

1. ఆయుష్కామీ! నీ ప్రణాపానములను స్థిరపరచుచున్నాను. జరా మృత్యువులను తొలగించుచున్నాను.

దీర్ఘమాయుః స్వస్తి కలిగించుచున్నాను. యముడు పంపిన దూతలు మొదలగు వారినందరను దూరము చేయుచున్నాను.

2. నిర్రుతి అదాత్రి. శత్రుభూత. కలహకారిణి. పాపదేవత. దానిని వధించుచున్నాను. మాంసభక్షి పిశాచములను వధించుచున్నాను. దుష్టచింతన రాక్షసులను దరిచేరకుండ హతమార్చుచున్నాము. తమస్సును తొలగించుచున్నాము.

3. నిర్రుత్యాదులు ప్రాణాపహరణ చేసినవాడా! జతవేది, అయుష్మంతుడగు అగ్నిని నీ ప్రాణములు యాచించుచున్నాను. నీవు బాధారహితుడవై, అమరుడవై, ప్రసన్నుడవై జీవించునట్లు శాంతికర్మ చేయుచున్నాను. అదే నిన్ను సమృద్ధిని చేయుచున్నది.

4. ద్యావాపృథ్వులు నీకు మంగళకరములు అగును గాక. సంతాప కారకములు కాకుండును గాక. లక్ష్మీ ప్రదములు అగును గాక. సూర్యుడు నీకు సుఖము కలిగించునంత వెలుగును గాక. వాయువు హృదయానందకరముగ వీచును గాక. వర్షము శుభప్రదముగ వర్షించును గాక. నదులు కళ్యాణప్రదలై ప్రవహించును గాక.

5. ఓషధులు నీకు శివములు అగును గాక. నిన్ను అధోపృథ్వి నుండి ఉత్తర పృథ్వికి ఉద్ధరించుచున్నాను. అచట నిన్ను ఆదిత్యులు, సూర్య చంద్రాదులు రక్షింతురు గాక.

6. బాలకా! నీవు మొలకు కట్టిన బట్ట పై పంచె నీకు శివములగునట్లు చేసినాము. అవి మృదువులై నీకు సుఖము కలిగించును గాక.

7. క్షురికా! తలవెంట్రుకలు, గడ్డము మీసము గొరుగుటకు పదునుగల దానవు. తేజోవంతవు అగుచున్నావు. నీవు ముఖమునకు అందము కలిగించుము. ఆయువును హరించకుము.

8. యవలు ధాన్యములు శుభప్రదము, బలకరములు, మధురములు అగును గాక. ఇవి వ్యాధులను బాధించునవి, పాప విమోచకములు అగును గాక.

9. నీవు తినుచున్నది, త్రాగుచున్నది - వాడుచున్న దాన్యము దుగ్ధములు, మెత్తని, గట్టి ఆహారము అన్నింటిని విషరహితము చేయుచున్నాను.

10. రాత్రింబవళ్ళు రెండును నిన్ను రక్షించునట్లు చేయుచున్నాము. దివంచర, రాత్రించర చోరుల నుండి దేవతలు రక్షింతురు గాక.

అయిదవ సూక్తము

వినియోగము :-

రెండవ సూక్తమున చెప్పబడినది. గోదానాదులందు ధాన్యము యవలను ఈ సూక్తముచే అభిమంత్రించి కుమారుని తలమీద పోయునది.

1. నీకు శత, ఆయుత వర్ష ఆయువు. రెండు, మూడు, నాలుగు యుగములు కల్పించుచున్నాము. ఇంద్రాగ్నులు, సమస్త దేవతలు క్రోధించక, లజ్జపడక దీనిని ఆమోదింతురు గాక.

(ఆశగా అధికము కోరుట. ఆయుతము పదివేలు. యుగములు త్రేత, ద్వాపర, కలి. తమది ఒక యుగము. బిడ్డలది రెండవ యుగము. బిడ్డల బిడ్డలది మూడవయుగము. వారి బిడ్డలది నాలుగవ యుగము కావచ్చును.)

2. శరత్తు, హేమంత, వసంత, గ్రీష్మ రుతువులు నిన్ను రక్షించును గాక. వర్షము నీకు శుభప్రదము అగును గాక. వర్షకాలముననే ఓషధులు వర్ధిల్లుచున్నవి.

3. మృత్యువు ద్విపాత్తులకు, చతుష్పాత్తులకు ప్రభువు అగుచున్నాడు. ఆ మృత్యువు నుండి నిన్ను విడిపించుచున్నాను. **మాబిభౌః** - భయపడకుము.

4. అరిష్టా! నీవు మరణింపవు. మరణింపవు. భయము విడువుము. అచట జనులు మరణించరు. అంధతమమునకు చేరుకొనరు.

5. ఎచ్చోట జీవన ప్రాకరమగు యజ్ఞము చేయబడుచున్నదో అచట సమస్తము - గోవులు, అశ్వములు, జనులు, పశువులు - జీవించుచున్నవి.

6. నేను ఆచరించిన శాంతి కర్మవలన నిన్ను సమస్త దిశలు రక్షించును గాక. సమానులు, అన్యులు చేసిన అభిచారాము నుండి రక్షించుచున్నాము. నీవు మరణమెరుగని అమృతుడవు అగుదువు గాక. సర్వావయవములు నిన్ను విడువకుండును గాక.

7. నూటొక్క మృత్యువులు, దాటరాని 'నాష్ట్ర' నుండి అగ్ని, వైశ్వానరాది దేవతలు నిన్ను విముక్తుని చేయుదురు గాక.

8. పూతద్రువృక్షమా! నీ దేహమందు అగ్ని ఉన్నది. నీవు రాక్షస మరియు శత్రుసంహారకమవు వ్యాధులను నివారించుదానవు. నీవు మా అభీష్టములను తీర్చుము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 6

వినియోగము :-

1) రాక్షస, గ్రహ, పిశాచాది చికిత్సకు ఈ అనువకముచే ఫలీకరణ తుష వృక్ష శకలములలో ఒక దానిచే ఆహుతి ఇచ్చునది. పిశాచాదులు ఆవహించినవాడు పలికినపుడు దీనిని చదువునది. **"అనేనాను వాకేన తరపుస ముస్ల ఖదిర సర్షపాణాం అన్యతమస్య సమిధ ఆదధ్యాత్"** ఈ కర్మమునందే ఖాదిర, లోహ, తామ్రముల బేసిసంఖ్య ముక్కలను దీనిచే అభిమంత్రించునది. దీనియందే సూక్తోక్తరీతిగా యవల, సక్తుల ఆహుతులు ఇచ్చునది.

అసాధ్య గ్రహమును వశపరచుకొనుటకు వీరణతూల సహిత ఇంగుడాజ్యము మోదుగాకు వెనుక భాగముచే ఆహుతులిచ్చునది.

గృహదులందు పిశాచ శంక కలిగినపుడు ఆవకర్ర, శరమయబర్హిని ఈ అనువాకముచే అభిమంత్రించి గ్రహ పీడితునకు త్రాగించునది లేదా మీద చల్లునది - లేదా రాత్రిపూట రెండు ఉల్మకములను అభిమంత్రించి సంఘర్షించునది.

శాంత్యుదక అభిమంత్రణమున ఈ అనువాకపు గుణప్రయుక్త వినియోగము చేయునది. దశాశమన కర్మమున పశు సంజ్ఞాపనానంతరము ఈ అనువాకము జపించునది - ఘ్రుత కంబలనామక మహాభిషేకమున అభిషేకానంతరము ఈ అనువాకము జపించునది.

1. అగ్ని బలశాలి రాక్షసహంత. అట్టి అగ్నిపై నలువైపులా నుండి ఘ్రుతము రాల్చుచున్నాను. మిత్రుడగు అగ్నిని సుఖముల కొరకు శరణు వేడుచున్నాను. అగ్ని జ్వలించి క్రతువులందు ప్రజ్వరిల్లుచున్నాడు. అట్టి అగ్ని రాత్రింబవళ్ళు హింసకుల నుండి రక్షించును గాక.

2. జాతవేదాగ్నీ! నిన్ను సమిద్ధుని చేయుచున్నాము. నీ ఇనుప కోరలతో యాతుధానులను కొరికి వేయుము. అభిచారకులను నీ జ్వాలలచే భస్మము చేయుము. క్రవ్యాదులను నలిచి నోట పెట్టుము.

3. అగ్నీ! నీవు భక్షించువారలను, రక్షించు వారలను గుర్తించగలవాడవు. నీ జ్వాలలు తీక్షణములు, హింసకములు నీ కోరలచే మా పగతురను పరిమార్చుము. తదుపరి ఆకసమున సంచరించుచు నన్ను బాధించు యాతు ధానులను హతమార్చుము.

4. అగ్నిదేవా! యతు ధానుల తోలు వలుచుము. వజ్రపు నీ తేజమున యాతుధానుల కీళ్ళు సడలింపుము. క్రవ్యాదులు యాతుధానులను తరుముదురు గాక.

5. జాతవేద అగ్నీ! మాకు ఉపద్రవము కలిగించు యాతు ధానులు కూర్చున్నను, తిరుగుచున్నను, అంతరిక్షమున సంచరించుచున్నను వారిని పిప్పిచేయుము. నీ యొక్క తీక్ష్ణ జ్వాలలచే వారిని భస్మము చేయుము.

6. అగ్నీ! మా యజ్ఞములచే నీ బాణములను సరిచేసికొనుము. మా మంత్రములచే నీ అమ్ములకు పదను పెట్టుము. వానితో యత్నాలు పెట్టు యాతు ధానులను భస్మ పరచుము. వారి బాహువులను నరికి వేయుము.

7. జాతవేద అగ్నీ! మేము నిన్ను స్తుతించువారలము. మమ్ము పాలింపుము. కేకలుపెట్టు యాతుధానులను వధించుము. ప్రజ్వరిల్లి వారిని హతమార్చుము. పచ్చిమాంసము తిను 'క్ష్వంక' పక్షి వారి మాంసమును తినును గాక.

8. అగ్నిదేవా! మా శాంతికి భంగము కలిగించు వారిని, మమ్ము బాధించు వారిని హెచ్చరించుము. అట్టి యాతుధానులను నీ మంటలు అంటును గాక. కర్మ సాక్షి వగు నీవు నీ జ్వాలా దృక్కులతో వారిని వశపరచుకొనుము.

9. అగ్నిదేవా! నీ జ్వాలా నేత్రమున యజ్ఞములను రక్షింపుము. మా యజ్ఞమును ధనదులగు దేవతలకు వెంటనే చేర్చండి.

కర్మసాక్షీ! హింసక రాక్షసులను అంతమొందించుము. యాతుధానులు నీ శక్తిని బలహీన పరచకుందురు గాక.

10. అగ్నిదేవా! నీవు నిగ్రహానుగ్రహ సమర్ధుడవు. నరులను హింసించు రక్కసుల కొరకు నలుదిక్కుల చూడుము. చూచి వారి దేహపు పై మూడు భాగములను తెగవేయుము. పాదములను మూడు ముక్కలుగా నరుకుము.

రెండవ సూక్తము - 7

వినియోగము :-

1) దీని వినియోగము మొదటి సూక్తమున చెప్పబదినది.

2) గోవులు నెత్తుటి పాలిచ్చిన శాంతికి 15 - 18 మంత్రములచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

1. అగ్నిదేవా! రాక్షసులను నీ మంటలు మూడుసార్లు మాడ్చును గాక. నా యజ్ఞమును వంచించి నష్టపరచు వానిని, నిన్ను కీర్తించునట్టి నా ముందే మంటల పాలు చేయుము.

2. అగ్నిదేవా! యాతు ధానుల విషయమున స్త్రీ పురుషులు ఉగ్రులు అగుచున్నారు. స్తోతలు వారిని కటు వాక్కులచే నిందించుచున్నారు. నీ యొక్క మండుచున్న మనసుతో అట్టి వారి గుండెలందు చిచ్చుపెట్టుము.

3. అగ్నిదేవా! నీ జ్వాలలు తాపకములు. వానిచే యాతుధానుల తలలు వంచి హతమార్చుము. నీ జ్వాలలు ప్రాణాపహారకములు. వానితో యాతుధానుల తలలు వంచి ప్రాణములు తీయుము. అభిచారాకుల తలలు వంచి నీ జ్వాలలచే పరిమార్చుము. దూరము నుండియే మనసులను దహించు యాతుధానుల తలలు వంచి హతమార్చుము.

4. దేవతలు ప్రాణములు హరించు రాక్షసులను మరలి రాకుండునట్లు దండింతురు గాక. రాక్షసుల శాపములు మరలి వారికే తగులును గాక. అసత్య వాక్కులచే బాధించు వారి మర్మములందు దేవతల శరములు గ్రుచ్చుకొనును గాక.

5. నరమాంస, అశ్వమాంస భక్షకులను, ఆవుపాల దొంగల శిరస్సులను అగ్నిదేవా! నీ జ్వాలలచే చిన్నాభిన్నము చేయుము.

6. గోక్షీరము దొంగిలించు వారికి గోవిషము లభించును గాక. దుర్జనులు భూమి మీద నిలువకుందురు గాక. సూర్యుడు వారిని పరిహరించును గాక. ధాన్యాదులు వారికీ అందకుండును గాక.

7. నృచక్ష అగ్నీ! గోవులు మాకు సంవత్సరపర్యంతము ఇచ్చుపాలను యాతుధానులు హరించకుందురు గాక. గోవు యొక్క ఘృతరూప హవిని తమ తృప్తికి వినియోగించు రాక్షసుల మర్మావయములను నీ జ్వాలలకు గురిచేయుము.

8. అగ్నిదేవా! నీవు చిరకాలముగా రాక్షసులను సంహరించుచున్నావు. అయినను నిన్ను ఎంతటి వాడును పరాజితుని చేయలేక పోయినాడు. కావున మాంస భక్షక రాక్షసులను సమూలముగ నిర్మూలించుము. వారు దైవత్వము గల నీ ఆయుధముల నుండి తప్పుకొనకుందురు గాక. నీకు వశవర్తులు అగుదురు గాక.

9. అగ్నిదేవా! నీవు మమ్ము దక్షిణమున ఉన్న, ఉత్తరమున ఉన్న, పశ్చిమమున ఉన్న, పూర్వదిశన ఉన్న రాక్షసుల నుండి రక్షింపుము. నీ యొక్క అజర జ్వాలాస్ఫులింగములు హింసక రాక్షసులను వధించును గాక.

10. అగ్నిదేవా! నీవు క్రాంత ప్రజ్ఞుడవు కావున నాలుగు దిశలందు మమ్ము రక్షింపుము. నీవు నాకు మిత్రుడవు. మిత్రుడనగు నన్ను రక్షించుము. నీవు అమరుడవు. మర్త్యుడనగు నన్ను రక్షింపుము.

మూడవ సూక్తము - 8

వినియోగము :-

1) మొదటి సూక్తమున చెప్పబడినది.

2) అగ్ని లేని చోట అగ్ని దర్శన శాంతికి 6వ మంత్రముచే ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది. శబ్దసహిత అగ్ని శాంతి కొరకు దీనిచే అగ్నిని ఉపస్థానము చేయునది. అగ్న్యాధానమున పావక గుణాగ్ని యాగమున బ్రహ్మ దీనిచే అనుమంత్రించునది.

1. అగ్నిదేవా! శబ్దించు రాక్షసులను నీ కంటి మంటలకు గురి చేయుము. పశురూపమున గోళ్ళతో బాధించు వారిని నీ నేత్రజ్వాలలకు ఆహుతి చేయుము. పూర్వము అథర్వమహర్షి అసురులను భస్మము చేసినాడు. అట్లే నీవును, పేరు లేని వారై హింసించు రాక్షసులను నిర్మూలించుము.

2. అగ్నిదేవా! నీవు బలపూర్వకముగ మథించుట వలన ఆవిర్భవించిన వాడవు. వరదుడవు. తృప్తి కలిగించువాడవు. ఘర్షక వర్ష సంపన్నుడవు. భంగత్వ స్వభావము గల రాక్షసులను సంహరించువాడవు.

3. అగ్నీ! నీ తేజము తీక్ష్ణము. విషసమము. దానిచే భంగశీల రాక్షసులను వధింపుము. తాపక జ్వాలాగ్రములచే వారిని సమాప్తము చేయుము.

4. అగ్ని మహాతేజోవంతుడు. ప్రకాశకుడు. అగ్నీ! నీ కాంతిచే సమస్త భూతములను స్పష్టపరచుచున్నావు. నీవు దుఃఖమును సహించువారు, మాయావులగు అసురులను అంతమొందించువాడవు. నీ జ్వాలలను తీవ్ర పరచుము.

5. అగ్నిదేవా! నీ శృంగములు ప్రసిద్ధములు. జరారహితములు. తీక్ష్ణ ఆయుధముల వంటివి. మా మంత్రములచే అవి మరింత తీక్ష్ణములైనవి. వానితో విద్వేష కిమీదినులను హతమార్చుము.

(**"కిమీదినమ్' కింఇదానీమ్ ఇతి వదన్తం రాక్షసాదికం కిమీదినం ఉచ్యతే"** ఏమగుచున్నది - అని తిరుగు రాక్షసాదులు కిమీదినులు.)

6. అగ్ని దేవుడు అనేక విధములుగ పీడించు రాక్షసుల నివారకుడు. అగ్ని ప్రకాశము తేజోవంతము అమరము, పరిశుద్ధము, పావకము అగుచున్నది.

నాలుగవ సూక్తము - 9

వినియోగము :- మొదటి సూక్తము వలె.

1. ఇంద్రసోములారా! రాక్షసులను తపింపచేయండి. వధించండి. మీరు వరదులు. రాత్రించరులను భస్మము చేయండి. రక్కసులను హతమార్చి, వారిని మా వైపునకు త్రోయండి. వారి పక్షమును క్షీణింప చేయండి.

2. ఇంద్రసోములారా! పాపులను పరాభవించండి. పురోడాశము అగ్నిలో కాలినట్లు రాక్షసులను మాడ్చండి. బ్రహ్మద్వేషి, మాంసభక్షక, రుద్రనేత్ర రాక్షసులందు పరస్పర ద్వేషభావము కలిగించండి.

3. ఇంద్రసోములారా! దుష్కర్మములు చేయు రాక్షసులను అంధకారమున దొబ్బి బాధించండి. అంధకారము నుండి ఒక్కడు సహితము ఉదయించకుండునట్లు చేయండి. వీరిని అంతమొందించుటకు మీ బలములు క్రోధమున మండిపడును గాక.

4. ఇంద్రసోములారా! మీ ఆయుధములు వధించునవి. పాపప్రశంసకులగు రాక్షసుల మీద అంతరిక్షము, పృథ్వి నుండి మీ ఆయుధములను ప్రయోగించండి. అట్టి ఆయుధము పర్వత, మేఘముల నుండి వెలువడు రాక్షసులను హతమార్చును గాక.

5. ఇంద్ర, సోములారా! అంతరిక్షమున మీ ఆయుధములను నలువైపుల త్రిప్పండి. అగ్నిలో కాలిన మీ ఇనుప ఆయుధములు అజరములై రాక్షసుల ఎముకలను విరుచును గాక. అందువలన రాక్షసుల శబ్దము అంతరించును గాక.

6. ఇంద్రసోములారా! కళ్ళెము బలశాలి అశ్వమును పట్టిపెట్టినట్లు మా స్తుతులు మిమ్ము పట్టి ఉంచును గాక. ప్రశంసలు రాజును బంధించిన రీతి మా స్తుతులు మిమ్ము సంతోషపెట్టును గాక.

7. ఇంద్రసోములారా! మీరు జవనాశ్వములను ఆరోహించండి. ఇచటికి వచ్చి ద్రోహులగు రాక్షసులను వధించండి. దుష్కర్ములగు రాక్షసుల జీవనము సుఖమయము కాకుండును గాక. ద్రోహము తలచి మమ్ము ఒక్కసారి బాధించిన వాని జీవితము దుఃఖమయము అగును గాక.

8. ఇంద్రదేవా! మనసు పండి, మమ్ము అనృత భాషణమున శపించువారు దోసిలిలోని నీరు వేళ్ళ సందుల నుండి కారిపోయినట్లు వ్యర్థులు అగుదురు గాక.

9. నేను సత్యభాషిని నన్ను కువాక్యములచే నిందించువారు ఉన్నారు. నేను శుభంకరుడను. నన్ను అన్న విషయమున బాధించువారున్నారు. వారిని సోమదేవత సర్పముల పాలుచేయును గాక.

10. అగ్నీ! మా దేహశక్తిని నష్టపరచునట్టియు, మా గోవుల, అశ్వముల శక్తిని హరించదలచిన చోరులు హింసింప బడుదురు గాక. వారు దేహ, పుత్రరహితులు అగుదురు గాక.

అయిదవ సూక్తము - 10

వినియోగము :- తొలి సూక్తము వలె.

1. దేవతలారా! మమ్ము ద్వేషించి రాత్రింబవళ్ళు హింసించదలచిన వారు దేహ, పుత్రశూన్యులు అగుదురు గాక. వారు ముల్లోకముల క్రింద పడిపోవుదురు గాక. ఆ పాపుల కీర్తి ఏందీ పోవును గాక.

2. ప్రాజ్ఞుడు సత్యాసత్య వచనముల స్పర్ధను ఎరుంగును. వానిలో సత్యవచనము సౌమ్య మగును. అట్టి సత్యమును సోమదేవత రక్షించుచున్నాడు. అసత్య వచనమును హింసించుచున్నాడు.

3. సోమదేవత పాపిని విడువకున్నాడు. ఎంత బలవంతుడైన మిథ్యావాదినైనను విడువకున్నాడు. అతడు పాపరూపిని, మిథ్యాభాషిని అంతమొందించుచున్నాడు. ఉభయ దుష్టులు ఇంద్రుని పాశము లందు శయనించుచున్నారు.

4. అగ్నిదేవా! నేను అసత్యమాడి ఉండవచ్చును. దేవతాహీనుడను అయ్యుండవచ్చును. వ్యర్థముగా దేవతలను ఆహ్వానించి ఉండవచ్చును. అట్లయినను ఏల నా మీద క్రోధింతువు? నాకు ద్రోహము తలపెట్టు వాని మీద నీ క్రోధము కనబరచుము.

5. నేను అన్యులకు బాధలు కలిగించు వారి జీవితములను దుర్భరము చేయు యాతుధానుడనని ఆరోపించుచున్నావు. అది నిజమైన నేను మరణింతును గాక. అబద్ధమైన నీవు దశపుత్ర హీనుడవు అగుదువు గాక.

6. ఒకడు అరాక్షసుని రాక్షసుడు అనుచున్నాడు. ఒకడు రాక్షసుని అరాక్షసుడు అనుచున్నాడు. వారిరువురు అబద్ధమాడిన వారు అగుచున్నారు. ఇంద్రుడు తన వజ్రాయుధమున వారిని హతమార్చును గాక. వారు ప్రాణులందు అధములై పతితులు అగుదురు గాక.

7. రాత్రిళ్ళు గుడ్లగూబ వలె మీద దుముకునదియు, అదృశ్యమానయై బాధించునదియు గుంతయందు బోర్లపడును గాక. సోమాభిషవ ధ్వని రాక్షసులను హతమార్చును గాక.

8. మరుత్తులారా! మీరు ప్రజల పక్షమున నిలువండి. రాక్షసులను వధించుటకు సమాయత్తులు కండి. వారిని పట్టి పిండి కొట్టండి. రాత్రులందు పక్షి రూపమున తిరుగు రాక్షసులను, యాగాములను హింసించు వారిని చూర్ణము

చేయండి.

9. మఘవా! అంతరిక్షమున అశనికి ప్రేరణ కలిగించుము. దానికి సోమముచే పదను పెట్టుము. పదునెక్కిన వజ్రమున పూర్వ, పశ్చిమ, ఉత్తర దిశలందలి రాక్షసులను సంహరింపుము.

10. రాక్షసులు కుక్క వలె తినువారు. వారు హింసింపశక్యము కాని ఇంద్రుని హింసింపదలతురు. అట్టి రాక్షసులను వధించుటకు ఇంద్రుడు వజ్రమును తీక్ష్ణము చేయుచున్నాడు. ఇంద్రుడు రాక్షసుల మీద వజ్రమును ప్రయోగించును గాక.

ఆరవ సూక్తము - 11

వినియోగము :- మొదటి సూక్తము వలె.

1. హవిని మథించుటను ఆటంకపరచు రాక్షసులను ఇంద్రుడు బాణములు వేసి హతమార్చును గాక. గొడ్డలి చెట్లను కొట్టినట్లు కర్రతో కుండలను పగుల కొట్టినట్లు ఇంద్రుడు రాక్షసులను వధించుచు వచ్చును గాక.

2. ఇంద్రదేవా! గుడ్లగూబ, పిల్లగుడ్లగూబ, కుక్క, చక్రవాక, గరుడ రూపములతో వచ్చు రాక్షసులను రాళ్ళతో కుండలను బద్దలు చేసినట్లు హతమార్చుము.

3. మమ్ము యాతనల పాల్జేయు రాక్షసులు మమ్ము చేరకుందురు గాక . స్త్రీ పురుష కిమీదినులు దూరమగుదురు గాక. భూదేవి భూసంబంధ బాధల నుండి, అంతరిక్షము అంతరిక్షసంబంధ బాధల నుండి రక్షించును గాక.

4. ఇంద్రా! పురుష యాతుధానులను, మాయలు చేయు స్త్రీ యాతుధానులను వధింపుము. అభిచారకుల తలలు తెగి పడును గాక. వారు సూర్యోదయమును దర్శించకుందురు గాక.

5. ఇంద్రసోములారా! అప్రమత్తులై ఉండండి. రాక్షసుల మీద మీ ప్రతికూల దృష్టి ప్రసరింపచేయండి. యాతుధానులను మీ వజ్రముచే వధించండి.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 12

వినియోగము :-

ఈ సూక్తము అభిలషిత ప్రయోజన సిద్ది కొరకు ప్రయోగించబడును. పెరుగు తేనెలో మూడు రాత్రులు నానబెట్టిన తిలకమణిని సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టునది.

దీని పాఠము కృత్యా ప్రతిహరణమున ఉన్నందున శాంతిజల అభిమంత్రణాదులందు వినియోగము. రౌద్రీ మహాశాంతి యందు వినియోగము పిష్ఠ రాత్రి విధానపు ప్రతిసర బంధమున దీని పాఠము కలదు.

1. ఈ మణి కృత్యా విరోధి. వీరులకు కట్టబడునది. ఇది వీరత్వము కలది. శత్రుసంహారకము. శూరవీరము. రక్షించునది. శుభములు కలిగించునది.

2. ఈ మణి శత్రుసంహారక. వీరపుత్ర, అన్నప్రద. సాహసి. బలవతి. ఉగ్ర కృత్యకారుని నశింపచేయుటకు వచ్చుచున్నది.

3. ఇంద్రుడు ఈ మణి ప్రభావముననే వృత్రుని జయించినాడు. విద్వాంసుడై అసురులను హతమార్చినాడు. దీని ప్రభావముననే ఇంద్రుడు ద్యావాపృథ్వులకు అధిపతి అయినాడు. నాలుగు దిశలను గెలిచినాడు.

4. ఈ 'స్రాక్త్య మణి వ్యతిరేక ప్రభావము కలదు. రోగములను నిరోధించునది. ఓజస్వి యుద్ధములందు శత్రువును వెన్నంటునది. వశపరచుకొనునది. **"సో అస్మాన్ పాతు సర్వతః"** అది మమ్ము సర్వత్ర రక్షించును గాక.

5. ఈ మణి కృత్యా వ్యతిరేకి అని అగ్ని, సోముడు, బృహస్పతి, సవిత, ఇంద్రుడు అన్నారు. ఆ దేవతలు, పురోహితులు అభిచారకులను అటు త్రిప్పి పంపుదురు గాక.

6. నాకు కృత్యకు మధ్య ద్యావాపృథ్వులను నిలుపుచున్నాను. కృత్యకు అడ్డముగా సూర్యుని నిలుపుచున్నాను. దేవతలు, పురోహితుడు కృత్యను మెడవంచి గెంటి వేయుదురు గాక.

7. 'స్రాక్త్య' మణిని కవచముగ ధరించువారు - సూర్యుడు చీకట్లను వలె - కృత్యాదులను తరుముచున్నారు.

8. 'స్రాక్త్య' మణి ఋషి వంటిది. మనీషి వంటిది. దానిచే సకల శత్రుసేనను జయించినాను. ప్రమాదకారులగు రాక్షసులను వధించినాను.

9. అంగిరసునిచే, అసురులచే కల్పించబడిన స్వయంకృత, అన్యకృత కృత్యలు, నావల మీద మాత్రమే దాటగల తొమ్మిది నదుల ఆవలకు వెళ్ళిపోవును గాక.

10. పరక్రుత కృత్యాది ప్రహార పరిహారక మణిని ఇతనికి కవచరూపమున ఇంద్రుడు, విష్ణువు, సవిత, ప్రజాపతి,

విరాట్, వైశ్వానర దేవతలు, ఋషులు ధరింపచేయుదురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 13

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తము వలె.

1. మణీ! చతుష్పాత్తులందు ఎద్దు, కుక్క మున్నగు వానియందు వ్యాఘ్రము వలె నీవు ఓషధులందు శ్రేష్ఠమవు. నీ ప్రభావమున అభిచారకులను, ద్వేషించువారిని తొలగించినాము.

2. ఈ మణిని ధరించిన వాడు వ్యాఘ్రము, సింహము, వృషభము వంటి బలశాలి అగుచున్నాడు. శత్రుసంహారకుడు అగుచున్నాడు.

3. ఈ మణిని ధరించిన వానిని అప్సరసలు, గంధర్వులు, నరులు బాధింపజాలరు. అతడు సమస్త దిశలందు విరాజిల్లుచున్నాడు - **"సర్వాదిశో విరాజతి"**

4. మణీ! నిన్ను కశ్యపుడు కనుగొన్నాడు. అతడే నిన్ను సర్వోపకారము కొరకు నియమించినాడు. ఇంద్రుడు దీని వలననే విజయుడైనాడు. మానవులు యుద్ధము లందు జయించుచున్నారు.

5. వేల శక్తులు గల ఈ మణిని దేవతలు కవచముగా ధరించినారు.

6. కృత్యచే గాని, దీక్షవలన గాని, యజ్ఞములచే గని హింసించ దలచిన వానిని ఇంద్రుడు తన శతపర్వ వజ్రమున హతమార్చును గాక.

7. ఈ మణి కృత్యాదులను త్రిప్పికొట్టునది. బలప్రదము. జయప్రదము. ఇది మా ప్రజను, ధనమును రక్షించును గాక. ఇది మాకు సకల దిశా రక్షకము, మంగళప్రదము అగును గాక.

8. శూర ఇంద్రా! మాకు ఉత్తర, పశ్చిమ, దక్షిణ దిశలందు శత్రుంజయ జ్యోతి నిలుచును గాక. మా ముందు జ్యోతిని నిలుపుము.

9. ద్యావాపృథ్వులు, సూర్యుడు మాకు కవచప్రదానము చేతురు గాక. అగ్ని, ధాత దేవతలు కూడ మాకు కవచమును ఇచ్చెదరు గాక.

10. ఈ మణి ఇంద్రాగ్ని దేవతారూపము ఇంద్రాదులు దానిని పాలించుచున్నారు. అది నా దేహమును సకల

దిశలందు రక్షించును గాక. అది నాకు దీర్ఘాయువు కలిగించి వార్ధక్యము వరకు జీవింపచేయును గాక.

11. ఈ దేవమణి నాకు క్షేమము కలిగించుటకు నా భుజ దండమును అలంకరించినది. మానవులారా! మీరు సహితము శత్రునిర్మూలక, శరీర రక్షక, తిర్రావృత మణిని ధరించండి.

12. ఇంద్రుడు ఈ మణియందు అభిమత ఫలమును స్థాపించును గాక. దేవతలందరు ఈ మణిని అధిష్టింతురు గాక. ఇది దీర్ఘాయువు, శతశరత్తులు, జరావస్థ వరకు జీవింపచేయునది అగును గాక.

13. క్షేమంకరుడు, ప్రభువు, వృత్రహంత, యోద్ధ, వశంకరుడగు ఇంద్రుడు ఈ మణిని ధరింపచేయును గాక. విజయి, అపరాజిత, అభయ ప్రద, వరదుడగు ఇంద్రుడు రాత్రింబవళ్ళు రక్షించును గాక.

మూడవ సూక్తము - 14

వినియోగము :-

దీనితో మూడు సూక్తములు అర్ధసూక్తములు అనబడుచున్నవి. వీని పాఠము మాతృగణములందు ఉన్నందున శాంత్యుదక మంత్రణము, అద్భుత హోమశాంత్యాదులందు వినియోగము సీమంతోన్నయన కర్మమున దీనిచే పచ్చని, తెల్లని ఆవాలను సంపాతిత అభిమంత్రితములు చేసి గర్భిణికి కట్టునది.

1. గర్భిణీ! నీవు పుట్టగానే నీ పతికి బాధ కలిగించు వానిని నివారించుటకు నీ తల్లి ఉన్మార్జనము చేసినది. కావున 'దుర్నామ' 'అలిశ' 'వత్సప' వ్యాధులు నిన్ను చేరకుండును గాక.

2. పలాల, అనుపలాల, శర్కు, కోక, మలిమ్ముచ, పలీజక, ఆశ్రేష, వివ్రివాస, ఋక్షగ్రీవ, ప్రమీలనము అను వ్యాధులను నిర్మూలించుచున్నాను.

3. దుర్నామ వ్యాధీ! నేను ఈమెకు దుర్నామ చికిత్స చేయుచున్నాను. కావున ఈమె ఊరువుల మధ్య సంకోచము కలిగించకుము. లోనికి చేరకుము. ఊరువుల దిగువకు జరుగకుము.

4. దుర్నామ, సునామలు కలసి ఉండదలచును. వీనిలో ధనశూన్య దుర్నామాదులను నష్టపరచుచున్నాము. 'సునామ' స్త్రీల యందు నిలుచును గాక.

5. కృష్ణకేశ, స్తంభజ, తుండికాసురులు దుర్మార్గులు వారిని గర్భిణి యొక్క ముష్కము నుండి కటిసంధి ప్రదేశముల నుంచి తొలగించుచున్నాము.

6. వాసన చూచి నాశనము చేయు అనుజిఘ్రమును, స్పర్శించి హతమార్చు ప్రమృశను, మాంసభక్షక క్రవ్యాదులను, నాలుకతో నాకి నాశనము చేయు రేరిహమును, ఇవి కాక మిగిలిన అలక్ష్మి కారకములను, కిష్కిష శబ్దము చేయువారిని, పసుపు పచ్చని ఆవాలు ధ్వంసము చేయును గాక.

7. గర్భిణీ! భ్రాతగా, పితగా, మరొక బంధువుగా, నపుంసకునిగా, అంతర్ధానముగా స్వప్నమందు వచ్చి నిన్ను బాధించు వారిని ఈ తెల్ల ఆవాలు నష్టపరచును గాక.

8. నిన్ను నిద్రించునపుడు, జాగృతవైనపుడు బాధించు వానిని ఈ ఆవాలు సూర్యుడు చీకట్లను వలె నశింపచేయును గాక.

9. సర్షప ఓషధీ! ఈమె గర్భస్థ శిశువును బాధించ, వధించ చూచు వారిని నష్టపరచి ఈమె గర్భ ద్వారమున అభివ్యక్తి వంతము చేయుము.

10. తెలుపు, పసుపు సర్షపములారా! గాడిదవలె ఓంద్ర పెట్టుచు ఇంటి యందు తిరుగునట్టి, కుసూల రూపమున నాట్యము చేయునట్టి, బానపొట్టల, భయంకరాకారుల, వివిధ రూపముల పిశాచములను నీ గంధమాత్రమున నిర్మూలించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 15

వినియోగము :- మూడవ సూక్తము వలె.

1. కుకుంధ పిశాచము కోడివలె కూయుచు దుష్కర్మములు చేయును. మరొకటి పిచ్చిగా కాళ్ళు చేతులు ఊపుచు అడవులందు అరచుచు తిరుగుచుండును. ఆ రెంటిని గర్భిణి వద్దకు చేరుకుండ నష్టపరచుచున్నాము.

2. సూర్యుని వెలుగు చూడలేని రాత్రించరులను, మేకతోలు వస్త్రధారులను, దుర్గంధ దూషితులను, రక్తముఖులను, వికారాలంకారులను నాశనము చేయుచున్నాము.

3. ఇంద్రా! గర్భిణులను భుజము మీద వేసుకొని తిరుగునట్టియు, స్త్రీల కటి ప్రదేశములను బాధించునట్టియు పిశాచములను నష్టపరచుము.

4. స్త్రీల ముందు కొమ్ములతో తిరుగునట్టి, వంటింట అట్టహాసము చేయునట్టి, ధాన్యపు కంకులందు అగ్గి పుట్టించునట్టి పిశాచములను గర్భిణి ఇంటినుంచి పారద్రోలుచున్నాము.

5. బ్రహ్మణస్పతి! వెనుకకు ముఖము, కాలివ్రేళ్ళు, ముందునకు మడమలున్నట్టియు, పంటపొలము లందు, ఆవు పేడయందు, గుర్రపు లద్దియందు, ముటముటలాడునట్టి, కుండవంటి అండకోశములు గలట్టి, వాయువేగవంతులగు రాక్షసులను నాశము చేయుము.

6. ఉబ్బిన కన్నులు, చిక్కిన తొడలు గల రాక్షసులు సర్పములు అగుదురు గాక. సర్షపమా! నిద్రించు స్త్రీని చుట్టుముట్ట దలచు రక్కసులను ధ్వంసము చేయుము.

7. ముని వంటి జడలు గల "మునికేశుని" బాధించు 'మరీమృశు' ని గర్భిణి కొరకు గాలించు 'ఉదుమ్బలు' ని పెద్ద తొండములు గల 'శాలుడు' ని సర్షపములు - ఆవులు తాను పాలిచ్చి ఆకుండను తన్నినట్లు - తన్నును గాక.

8. గర్భిణీ! నీ గర్భమును పీడించదలచు వానిని పుట్టిన బిడ్డను చంపదలచిన వానిని ఈ ఓషధి హతమార్చును గాక. గౌరసర్షపమా! అట్టి వానిని నీవు ఉగ్రమవై వాణి గుండెలో తన్నుము.

9. సగము పుట్టిన బిడ్డను చంపునట్టియు, పురిటింట చేరి శయనించునట్టియు, గర్భిణిని తన సొత్తుగా భావించునట్టియు గంధర్వ, రాక్షస, పిశాచాదులను గౌరసర్షపము వాయువు మేఘమును జలశూన్యము చేసినట్లు శూన్యులను చేయును గాక.

10. హోమ శేషములగు రెండు రకముల సర్షపములను గర్భిణి విడువకుండవలెను. దరించవలెను. గర్భిణీ! ఈ రెండును ప్రచండములు వీనిని నీవిలో ఉంచుకొనుము. అని నిన్ను రక్షించును గాక.

అయిదవ సూక్తము - 16

వినియోగము :- మూడవ సూక్తము వలె.

1. గర్భిణీ! నీవు పతికి అనుకూలవగునట్లును, బిడ్డలను కనునట్లును ఈ ఆవాలు చేయును గాక. అవి నిన్ను దీర్ఘనాసికాసురుని నుండి తంగల్వ, సాయక, నగ్న అసురుల నుండి రక్షించును గాక.

2. వెనకా ముందు ముఖములు గల - నాలుగు కనుల - ఐదుపాదముల - అంగుళి రహిత, తీవెల వంటి కాళ్ళు గల, తలవాల్చి నడుచునట్టి, సర్వాంగములందు వ్యాపించునట్టి రాక్షసుల నుండి రక్షింపుము.

3. పచ్చి మాంసము, నరమాంసము తినునట్టి, వెంట్రుకలు విరియ బోసుకొని అదృశ్యముగా గర్భమును తినునట్టి మూడు విధముల రాక్షసులను నాశనము చేయుచున్నాము.

4. బాధించుటకు సూర్యుని నుండి - మామ అనుమతిచే కోడలు పుట్టింటికి పోయినట్లు - భూలోకమునకు దిగివచ్చు రాక్షసులను తెలుపు, పసుపు ఆవాలు గుండెలందు తన్నును గాక.

5. గౌర సర్షపమా! నీవు గర్భమును, పుట్టిన బిడ్డను బాధించకుము. అండాదుడు గర్భపాతము చేయకుండును గాక. ఈ ఉభయ కిమీదినులను వధించుము.

6. గౌరసర్షపమా! ఈమె సంతాన హీనత, మృతవత్సదౌర్భాగ్యము, నిరంతర రోదన, పాప బాధలను - చెట్టు నుండి పూలను రాల్చినట్లు - రాల్చి వేయుము.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 17

వినియోగము :-

యక్ష్మాది సకల వ్యాధుల చికిత్సకు పదిచెట్ల ముక్కలను లక్క, బంగారముచే మడిచి మణిని చేసి సంపాతన అభిమంత్రణలు చేసి, సూక్తమును జపించి కట్టునది. సౌత్రామణి యాగమున ఓషధుల నుంచి తీసిన సురను అనుమంత్రించునది.

1. బభ్రు, శ్వేత, అరుణ వర్ణ ఓషధుల - పొట్టివి, నీల, కృష్ణ ఓషధుల ఎదుట నిలిచి ప్రార్థించుచున్నాము.

2. ఏ ఓషధులకు ద్యులోకము పిత, భూలోకము మాత, సముద్రము మూలమై యున్నదో అవి దైవ ప్రేరిత యక్ష్మ నుండి ఇతనిని రక్షించును గాక.

3. ఎదుటనున్న జలము, దివ్య ఔషధములు ఇతని యక్ష్మను ప్రత్యంగము నుండి తొలగించును గాక.

4. వ్యాపించు, నిలుచు, ఆశ్రయించు, పాకునట్టి ఓషధులను ప్రార్థించుచున్నాను. రెమ్మల, కొమ్మల, మూలముల, దేవతా సంబంధ, ప్రచండ బలవంత, జీవన ప్రధాత ఓషధులను రోగి కొరకు ఆహ్వానించుచున్నాను.

5. ఓషధులారా! నేను ఇతనికి చికిత్స చేయుచున్నాను. కావున మీలోని రోగ నిర్మూలన శక్తి, మీకున్న బలముతో ఇతనిని యక్ష్మ విముక్తుని చేయండి.

6. శుభములు కలిగించుమని జీవనప్రద, క్రోధము సహితము నష్టపరచని, మొక్కలను - పుష్పమతి, మధుమతి

లలితను ఆహ్వానించుచున్నాను.

7. ప్రక్రుష్ట జ్ఞానవంతములగు నా వాక్కులను స్నిగ్ధపరచు ఓషధులు విచ్చేయును గాక. వాని వలన ఈ రోగిని వ్యాధుల నుండి దాటింతుము గాక.

8. దేని గర్భము జలమగునో, ఏది అగ్నికి భక్ష్యమగునో, ఏది మరల మరల నవనవోన్మేషమై ఆవిర్భవించునో, ఏది స్థిరముగా ఉండునో అట్టి 'సహస్ర' నమక ఓషధి ఇచటికి తేబడును గాక.

9. జలము ఆత్మగను, సివారము గర్భవేష్టనముగను, ఉగ్రగంధము గల శృంగారకారము గల రెండు ఫలములుండు ఓషధులు రోగములను నష్టపరచునని అగుచున్నవి.

10. ఓషధులు రోగవిమోచనములు ఉగ్రములు విషదూషకములు. జలోదర నివారకములు. కాసనాశకములు కృత్యాపహారకములు. అట్టి ఓషధులు ఇచటికి చేరునుగాక.

11. ఖరీదు చేసినవి కాక స్వయముగా వచ్చిన వ్యాధులను అణచునట్టి ఓషధులు స్తుతించదగినవి. అవి గ్రామము నందలి గోవులు, అశ్వములు, జనులు, పశువులను రక్షించును గాక.

12. ఓషధుల మూలము మధురము అగ్రము మధురము. మధ్యమము మధురము. పర్ణము మధుమంతము. పుష్పము మధుమంతము. వీని మధువు సేవించువాడు అమృతము సేవించువాడు అగుచున్నాడు. అతడు గోవును ముందుంచుకొని ఘ్రుత, అన్నాదులను అనుభవించుచున్నాడు.

13. భూమి మీద ఉన్న ఓషధులన్నియు వేల కొలది ఆకులు గలవి. అవి మమ్ము మృత్యుదాయక పాపముల నుండి రక్షించును గాక.

14. ఔషధములచే రక్షించబడు 'వైయాఘ్ర' మణి రోగములను పాపముల నుండి కాపాడును. అది వ్యాధులను, రక్కసులను మాకు దూరముననే రక్షించును గాక.

15. సింహగర్జనకు దడుచుకున్నట్లు, అగ్ని మంటలకు గడగడలాడినట్లు తెచ్చి పెట్టిన ఔషధములు మనుష్యుల, జంతువుల వ్యాధులను నావ నదిని వలె దాటించును గాక.

16. ఈ ఓషధుల రాజు వనస్పతి యగుచున్నాడు. ఇవి భూమిని ఆచ్ఛాదించుచున్నవి. రోగవిముక్తి కలిగించుటలో ఇవి వైశ్వానరాగ్నిని మించినవి.

17. అంగిరుడు వర్ణించిన ఓషధులు పర్వతముల మీదను మైదానములందును మొలుచుచున్నవి. అవి దుగ్ధముల వలె రసవంతము, శుభప్రదములు అగుచున్నవి. అవి మా మనసులకు సుఖము నిచ్చును గాక.

18. నాకు తెలిసినవియు, నేను కంటితో చూచినవియు, తెలియని వానిని తెలిసికొన్న ఓషధుల గుణములు మేము తెలిసికొందుము గాక.

19. సమగ్ర ఓషధులారా! నా మాట వినండి. నేను ఇతనిని రోగరూప పాపముల నుండి విముక్తి కలిగింతును గాక.

20. ఓషధులకు అశ్వత్థ దర్భ - రాజు సోముడు - హవి అమృతము అగుచున్నవి. ఓషధులగు ధాన్యము, యవలు అంతరిక్షపుత్రులు, అమర్త్యలు అగుచున్నవి.

21. ఓషధులారా! మెరుపు మెరసి, మబ్బు ఉరిమి, గాలివీచి, పర్జన్యుడు వర్షించి మిమ్ము పోషించుచున్నారు. అప్పుడు మీరు అనేక విధముల చలింతురు.

22. ఆ ఓషధుల అమృతరూప బలమును ఇతనిచే సేవింప జేయుచున్నాము. ఇతడు నూరేళ్ళు జీవించునట్లు చికిత్స చేయుచున్నాము.

23. వరాహము ఎరిగిన ఓషధి, నకులము ఎగిరిన భేషజి, సర్పములు, గంధర్వులు ఎరిగిన ఓషధులను ఈ రోగి కొరకు ఆహ్వానించుచున్నాము.

24. అంగిరుడు, రఘటుడు కనుగొన్న సుందర పత్ర ఓషధులను హంస, సకల పక్షులు, పశువులకు తెలిసిన ఓషధులను ఇతని ఆరోగ్యము కొరకు ఆహ్వానించుచున్నాను.

25 అవధ్యగోవులు, మేకలు, గొర్రెలు తినునట్టి ఓషధులన్నియు నీకు కళ్యాణ కారకములు అగును గాక.

26 లతలందు భిషక్కు లెరిగిన ఎన్ని లతలున్నవో అట్టి సకల ఓషధులను నీకు శుభములు కలిగించుటకు గాను నీ ముందుకు తెచ్చినాము.

27 పుష్పవంతములు, ఆరోగ్యప్రదములు, ఫలవంతములు, ఫలరహితములగు ఓషధులు ఇతనికి శుభములు, ఆరోగ్యము కలిగించును గాక.

28 రోగీ! నిన్ను పంచశలాక, దశశలాక పాదబంధము నుంచి - యముని పాదబంధము నుండి, వ్యాధుల పాదబంధము నుండి విడిపించుచున్నాను.

రెండవ సూక్తము - 18

వినియోగము :-

ఈ అర్ధసూక్తపు వినియోగము శత్రుక్షయ, శత్రుభయనాశ, శత్రుంజయ, స్వబల వర్ధకములందు వినియోగము. వీనిలో సేనాగ్ని సిద్ధి కొరకు 2వ మంత్రముచే జీర్ణరజ్జువు నుంచి అశ్వత్థ, బధక పుల్లలుంచి మొదటి ఋక్కుచే అగ్నిని మథించునది.

ఈ సూక్తమందలి ఒక్కొక్క మంత్రముచే అశ్వత్థ సమిధలను ఉంచునది. అందువలన శత్రుక్షయమగును. ఒక్కొక్క మంత్రముచే వేరువేరుగ అశ్వత్థ, బధక, పలాశ సమిధలను వేయునది. ప్రతిమంత్రముచే ఖాదిర సమిధలు వేయుట వలన శత్రుభయ నివారణము, శత్రుక్షయకరము అగును.

అభ్యాతానము వరకు చేసి ఈ సూక్తముచే భంగపు పాశములను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి సేన నడచు మార్గము వేయునది. పాశాదులను క్రోధము నిండి అభిమంత్రించునది. తదుపరి ఉత్తర తంత్రమగును. ఈ విధముగనే మూంజ పాశములను సంపాతిత అభిమంత్రితము చేసి సేన నడచు మార్గమున చల్లునది. తంత్రము కూడ చేయునది. ఇట్లే బాధక దండములను, రావి పుల్లలను, నిషాదుల ప్రాణ బంధములను సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి సేన సంచరించు మార్గమున చల్లునది, ఇట్లు జయకర్మలు ముగిసినవి.

పూర్వోక్త కర్మములందు ప్రతి దానికి మూడు విధులు ఉన్నవి.

1. 24వ మంత్రపు "స్వాహేభ్యః" అను పదములచే మిత్రుని బలవృద్ధికి బాధక పుల్లచే మండు అగ్నిలో కుడిచేతితో ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

2. 24వ మంత్రపు "దురాహామీభ్యః" 1న చెప్పిన అగ్నియందు ఎడమ చేతిచే బాధకాహుతి ఇచ్చునది.

3. కర్మాగ్ని యందు ఉత్తర దిశ ఎర్ర రావి కొమ్మకు భూమిరూప ఉదరమున చేర్చి ఎరుపు, నీలపు దారముతో పూర్తి శాఖను చుట్టునది.

సేనా కర్మలను గ్రామమున చేయరాదు. అరణ్యమున గాని యుద్ధభూమి యందు గాని చేయించవలెను.

1. ఇంద్రుడు శక్రుడు. శూరుడు. పురందరుడు. శత్రుసేనలను మథించువాడు. అతడు అగ్నిని మథించును గాక. అందువలన మేము సత్రుసేనాను బహువిధముల బాధింతుము గాక.

2. అగ్ని సంయోగము గల జీర్ణరజ్జువు శత్రుసేనను జీర్ణము చేయును గాక. అగ్ని, ధూమమును చూచి శత్రుసేనకు గుబులు పుట్టును గాక.

3. అశ్వత్థమా! నీవు ఈ శత్రువులను వధింపుము. ఖాదిరమా! ఈ శత్రువులందు ప్రముఖులను మ్రింగుము. వీరు 'తాజాద్భంగము' వలె విరుగుదురు గాక. బధక కర్ర వీరిని దెబ్బలచే అంతము చేయును గాక.

4. **'పరుష'** వీనిని ప్రాణహీనులను చేసి కట్టెను వలె చేయును గాక. **'బధకము'** వారిని హింసించి వధించును గాక. బాణము వలను వలె శత్రువును కూల్చును గాక.

5. అంతరిక్షము వల కాగా దిశలు వలను నిలుపు కర్రలైనవి. ఇంద్రుడు దస్యుల సేనను అందున పట్టి ఖండించినాడు.

6. శక్రుని దల బృహత్తమము. ఇంద్రుడు శత్రువులను బోర్ల వేసి వలలో పట్టి ఒక్కరు సహితము మిగులకుండ చేయును గాక.

7. ఇంద్రా! నీవు సహస్రార్దుడవు. శత వీర్యుడవు. నీ జాలము బృహత్తు. ఆ జాలమునందే పట్టి వందల, వేల, లక్షల, అర్బుదముల దస్యులను హతమార్చినావు.

8. మహా లోకమే మహితాత్ముడగు ఇంద్రుని మహాజాలమగు చున్నది. ఈ ఇంద్రజాలమున పట్టి శత్రుమూకలను చీకట్లలో పడవేయుచున్నాను.

9. నిర్రుతి - వ్యధ - ఆర్తి - నింద - శ్రమ - తంద్రత - మోహము వీనిచే శత్రువును అంతమొందించుచున్నాను.

10. శత్రువులను మృత్యువునకు వప్పగించుచున్నాను. వారు మృత్యు పాశములందు కట్టుబడినారు. ఈ శత్రువులను కట్టకట్టి దుఃఖములు కలిగించు మృత్యు దూతలకు ఇచ్చుచున్నాను.

11. మృత్యుదూతలారా! వీరిని కొనిపొండి. యమ దూతలారా! వీరిచే నరకమును నింపండి. వేల మందిని హతమార్చండి. రుద్ర సంహారము వీరిని హతమార్చును గాక.

12. సాధ్యులు జాలదండము గైకొని బలశాలి మీదకు సాగుచున్నారు. రుద్రులు, వసువులు, ఆదిత్యులు ఒక్కొక్క దండము అందుకున్నారు.

13. విశ్వేదేవతలు పైనుండియే బలపూర్వకముగ వధించుచు పోవుదురు గాక. రుద్రులు శత్రువులను మధ్యనే

హతమార్చుచు నేల మీద వేయుదురు గాక.

14. వనస్పతులను, వానిచే చేయబడిన ఔషధములను, లతలను, ద్విపాత్తులను, చతుష్పాత్తులను శత్రుహననార్ధము ప్రేరణ కలిగించుచున్నాను.

15. గంధర్వ, అప్సరస, సర్ప దేవతలను, పుణ్యజనులగు పితరులను, కనిపించి, కనిపించని దేవతలను శత్రుసేనాహననమునకు ప్రేరేపించుచున్నాను.

16. శత్రువు దాటి రాకుండ వేల మృత్యుపాశములను పరచినాము. ఈ కూటము శత్రుసేనను సహస్ర విధముల పరిమార్చును గాక.

17. హర్మహవి అగ్నియందు హోమించబడుచున్నది. ఇది సహస్ర శత్రు వినాశక శక్తి యగుచున్నది. శ్వేతభుజభవుడు, శర్వ దేవతలు శత్రుసేనను హతమార్తుడు గాక.

18. శత్రువు మృత్యు ముఖమునకు చేరును గాక. అతనిని ఆకలి, అలసట, అలక్ష్మి, బాధ, భయము ఆవహించును గాక. ఇంద్ర, శర్వులు శత్రుసేనను హతమార్తురు గాక.

19. శత్రువులు మంత్రశక్తిచే పరాజితులగుదురు గాక. అలసిన శత్రువును మంత్రశక్తి ఈడ్చగా పారిపోవుదురు గాక. బృహస్పతి దండన నుంచి ఏ ఒక్కడు తప్పుకొనకుండును గాక.

20. శత్రువుల ఆయుధములు పడిపోవును గాక. వారు మరొక శరము సంధించజాలకుందురు గాక. భయభీతులగు శత్రువుల అమ్ములు వారి మర్మ స్థానములను భేదించును గాక.

21. ద్యావా, పృథ్వి, అంతరిక్షము శత్రువులను శపింతురు గాక. వారికి కీర్తి కలుగక, జ్ఞాని లభించక, విఘ్నములు కలిగి, వారు మృత్యువాత పడుదురు గాక.

22. అగ్ని దేవుని రథమునకు దిశలే అశ్వములు పురోడాశము సుమము, అంతరిక్షము ఛత్రము, ద్యావాపృథ్వులు పక్షములు, ఋతువులు కళ్ళెము, అంతర్దేశము కింకరులు, వాణి పరిరథ్య అగుచున్నవి.

23. ఇంద్రుడు ఎడమ ప్రక్క కూర్చుండు వాడు - చంద్రుడు సారథి - పరివత్సరము ఆసనము - విరాట్ ఈష - అగ్ని రథ ముఖము అగుచున్నవి.

24. ఇతో జయేతో విజయ సంజయ జయ స్వాహా |

ఇమే జయన్తు పరామీ జయన్తాం స్వాహైభ్యోదురాహా మీభ్యః
నీలలోహితే నామూనభ్యవతనోమి ||

ఇటునుండి జయము. విజయము. **జయ జయ జయ స్వాహా**. వీరు జయింతురు. శత్రువు పరాజితుడు అగును గాక స్వాహా. శత్రువుది దుష్ట ఆహుతి అగును గాక. నీలలోహిత తంతువులచే వీరిని చుట్టుచున్నాను.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 19

వినియోగము :-

ఈ సూక్తముచే విరాడాది విషయ సంవాదము కలదు. స్వర్గము కోరువాడు 1,2 సూక్తములను జపించునది.

విరాటపు వత్సములు ఎచట జనించినవి? వాణి సమృద్ధి ఏ లోకము నుండి, ఏ పృథివి నుండి కలిగినది?

1. విరాటపు వత్సములు జలమునుంచి ఉద్భవించినవి. అవి ఏ విధముగ పితుకబడినవని నిన్ను అడుగుచున్నాను.

2. త్రిభుజ రూపమున జలమున శయనించి, జలమును కారణము చేసి, జలమును క్రిందింప చేసిన వత్సము కోరికలు తీర్చుచున్నది. పరాఙ్ముఖ గమనమున దేహమును గుహను చేసినది.

3. ఏ మూడు బృహంతములున్నవో వానియందు నాల్గవది వాణియగుచున్నది. దానిని తపస్సు మున్నగు వానిచేత ఏకాకి అయినవాడే చేరుచున్నాడు. అది బ్రహ్మకే తెలియవలెను.

4. బృహత్తునుండి శ్రేష్ఠ పంచసామములు నిర్మితములైనవి. వానినుండి షష్టాత్ నిర్మితమైనది బృహత్తు నుండి బృహత్తు నిర్మితమైనపుడు బృహతి ఎచటనుండి మితమగును?

5. బృహతి మాత్రనుండి, మాయ మాత్ర నుండి అధి నిర్మితము. మాయ నుండి మాయ, మాతలి మాయ నుండి పుట్టినారు.

6. ద్యావాపృథ్వులున్నంతమేర అగ్ని బాధించకలుగుచున్నాడు. వైశ్వానరాగ్ని నిగ్రహము మీదనే ద్యులోకము నిలిచి ఉన్నది. దినము నందలి ఆరవ భాగమున స్తోమము అచటి నుండి షషాత్ ను చేరుచున్నాడు.

7. కశ్యపా! నీవు యుక్త, యోగములను తగురీతి యోగము చేయుట ఎరుంగుదువు. అందువలన మేము

ఆరుగురము ఋషులము అడుగుచున్నాము. మిత్రులమగు మా కొరకు వివరించండి :-

"విరాట్టు బ్రహ్మకు తండ్రి అనుచున్నారు. యతుల రీతిలో విరాట్టుని గురించి వివరించండి"

8. విరాట్టు కలిగినపుడు యజ్ఞము కలుగుచున్నది. విరాట్టు కలగనపుడు యజ్ఞము కలుగకున్నది. ఎవని వ్రతము, స్తుతి యందు పూజ్యభావము కలుగుచున్నదో - ఋషులారా! - అట్టి విరాట్టు పరమాకాశమున ఉన్నాడు.

9. ఋషులారా! అప్రాణవిరాట్టు ప్రాణరూప ప్రజలందు ప్రాణరూపమున ప్రవేశించుచున్నాడు. విశ్వమంతను స్పృశించు అభిరూపము గల విరాట్టును నీలోనే దర్శించవచ్చును. దర్శించక పోవచ్చును.

10. ప్రజాపతి మాత్రమే విరాట్టు మిధునత్వమగు ఋతు, కల్పములను తెలియుచున్నాడు. అతడే విరాట్టు క్రమములను, విదుగ్ధలను, ధామములను, తమోవివాసనమును ఎరుంగును.

11. ఇతడు తొలుత ఉషారూపమున ఆవిర్భవించుచున్నాడు. ఇతడే అన్య ఉషస్సులందు ప్రవేశించి ఉదయించుచున్నాడు. అతని మహ్మాలు మహంతములు, దినపు తొమ్మిది భాగములందుండు నట్టి సూర్యపత్ని ఉష ప్రాణులకు వెలుగు ప్రసాదించుచున్నది.

12. ఛందః పక్షముల ఉష ప్రకటితమైనపుడు సకల భూతములకు సమానముగా దర్శన మిచ్చుచున్నది. సూర్యపత్ని, జ్ఞానవతి ప్రకాశరూపమునను, తన మహాబలమునను వారిని తెలియుచున్నది.

13. అగ్ని, సూర్య, చంద్రులు ముగ్గురు సత్యమార్గగాములు అగుచున్నారు. వీరిలో ఒకరి శక్తి ఋత్విజులకు తృప్తి కలిగించును. రెండవశక్తి బలమున పుష్టి కలిగించుచున్నది. మూడవ శక్తి దేశమును రక్షించుచున్నది.

14. నాలుగవ శక్తిని అగ్ని, సోమ, ఋష్యాదులు ధరించినారు. ఋషులు యజ్ఞ పక్షములను కల్పించినారు. యజమానికి స్వర్గము కలిగించు గాయత్రి, త్రిష్టుభ, జగతి, అనుష్టుప్, బృహతీ చందస్సులను కల్పించినారు.

15. పంచ తమోవివాసినీ శక్తులకు అనుకూలముగ పంచ దోహలు ఉన్నవి. పంచనామ్ని గోవుకు అనుకూలముగ పంచదిశలు ఉన్నవి. పంచ దిశలు పంచ దశలై యోగి కొరకు ఒకే రూపము గలుగుచున్నవి.

16. తొలుత ఋతము నుండి ఆరు ప్రాణులు జనించినవి. ఆరు సామములు దినపు ఆరు భాగములను వహించుచున్నవి. షడ్ యోగములు సీరము ననుసరించి సామ సామములగుచున్నవి. ద్యావా పృథ్వుల ఉర్వుల ఆరు భేదముల వర్ణన విద్వాంసులు తెలియుచున్నారు.

17. ఆరు నెలలను చలికాలము ఆరు నెలలను ఎండకాలము అనుచున్నారు. మిగిలినవి మాకు తెలియును. ఏడు సువర్ణములు - ఏడు ఛందములు, ఏడు దీక్షలు విద్వాంసులు తెలియుచున్నారు.

18. సప్త హోమములు, సప్తమధువులు, సప్త రుతువులు, సప్త ఘ్రుతములను నరుడు తెలియుచున్నాడు. సప్త గృధ్రములు ఉన్నవని వినుచున్నాము.

19. సప్త ఛందములు చతురుత్తరములు. అవి ఒకదానికి ఒకటి అర్పితమై ఉన్నవి. స్తోమములు వానిలో ఎట్లు ప్రతిష్ఠితములగు చున్నవి?అవి స్తోమములకు ఎట్లు అర్పితములు అగుచున్నవి?

20. గాయత్రి తివృతమున ఎట్లు వ్యాప్త మగుచున్నది? త్రిష్టుప్ పంచదశమున ఎట్లు సమర్ధమగుచున్నది? త్రయస్త్రింశము నుండి జగతి, అనుష్టుప్, ఏక వింశము ఎట్లు సమర్దమగు చున్నవి?

21. ఇంద్రా! తొలుత అష్టభూతములు పుట్టినవి. సత్యమునకు అష్టరూపములున్నవి. ఋత్విజులు ఎనిమిది మంది. అదితికి అష్టపుత్రులు. అందువలననే అష్టమి రాత్రి హవిస్సులు స్వీకరించుచున్నది.

22. ఇట్లు శ్రేయస్సు కోరుచు మీకు మిత్రుడనై, మీ తోబుట్టువు వంటి నేను సుఖముగా ఉన్నాను. క్రతువే మీకు కళ్యాణ కారి యగుచున్నది. క్రతువు సర్వజ్ఞయై సంచరించుచున్నది.

23. ఇంద్రునకు ఎనిమిది, యమునకు ఆరు, ఋషులకు డెబ్బది ఏడు ఓషధులున్నవి. మానవులను మరియు ఓషధులను పంచ జలములు బ్రతికించుచున్నవి.

24. తొలి ఈత ఆవు కాంతిమయ దుగ్ధములను ఇంద్రునకే ఇచ్చినది. తదుపరి దేవతలు, మనుష్యులు, అసురులు ఋషులను నాలుగు విధములుగా తృప్తి చెందించినది.

25. ఆ గోవు ఏది? ఆ ఒక్క ఋషి ఎవరు? ధామ మేమి? ఆశీర్వచనమేమి? పృథివి యందు ఏకవృతమే పూజ్యము. ఆ ఏక ఋతువు ఏది?

26 ఆ గోవు ఒక్కటే. ఋషి ఒక్కడే. ధామము ఒక్కటే. ఆశీర్వచనము ఒక్కటే. పృథివి యందు ఏకవృతమే పూజనీయము. ఒకే ఋతువు - అది వర్ధిల్లదు.

రెండవ సూక్తము - 20

వినియోగము :- మొదటి సూక్తము వలె.

1. సృష్టి ముందు విరాట్పురుషుడే ఉండెను. అతడు వెలువడగానే ఇతడే జగత్తు అగునని భీతిల్లినారు.

2. అప్పుడు అతడు విక్రమించినాడు. గార్హ్యపత్యమున ప్రవేశించినాడు.

3. దీనిని ఎరింగిన గృహమేథి గృహపతి అగుచున్నాడు.

4. అతడు మరల విక్రమించినాడు. సాహవనీయమున ప్రవేశించినాడు.

5. ఈ విషయము తెలిసి ఆహ్వానించినచో దేవతలు వచ్చుచున్నాడు. అతడు దేవప్రియుడు అగుచున్నాడు.

6. అతడు విక్రమించి దక్షిణాగ్ని యందు ప్రవేశించినాడు.

7. ఈ విషయము గ్రహించిన వాడు యజ్ఞర్త దక్షిణీయ వాస్తేయుడగుచున్నాడు.

8. అతడు విక్రమించి సభయందు ప్రవేశించినాడు.

9. ఈ విషయము గ్రహించినవాడు సభయందు సభ్యుడు అగుచున్నాడు.

10. అతడు విక్రమించి సమితి యందు ప్రవేశించినాడు.

11. ఈ విషయము గ్రహించినవాడు సమితియందు కీర్తివంతుడు అగుచున్నాడు.

12. అతడు విక్రమించి ఆహ్వానమున ప్రవేశించినాడు.

13. ఈ విషయము గ్రహించినవాడు ఆహ్వాననీయుడు అగుచున్నాడు.

మూడవ సూక్తము - 21

1. ఆ విరాట్పురుషుడు విక్రమించినాడు. అంతరిక్షమును చతుర్విధముల ఆక్రమించినాడు. అచట స్థిరపడినాడు.

2. దేవ, మనుష్యులు ఇట్లన్నారు :-

మనము ఉభయులు జీవించు విధమును అతడు ఎరిగి ఉన్నాడు. కావున అతనిని మనవద్దకు ఆహ్వానింతము.

3. అతనిని ఆహ్వానించినారు.

4. శక్తి - బలము వచ్చును గాక. స్వధవచ్చును గాక. సత్య వాక్కు - వచ్చును గాక. ఇరావతి వచ్చును గాక.

5. అప్పుడు ఇంద్రుడు వత్సము, గాయత్రి అభిదానము, మేఘము పొదుగు అయినది.

6. బృహత్సామము, రథంతరము రెండుచన్నులు, యజ్ఞా యజ్ఞియ, సామములు రెండు చన్నులైనవి.

7. దేవతలు రథంతర సామమున ఓషధులను బృహత్సామమున వ్యచను పితికినారు.

8. వామదేవ సామమున జలమును యజ్ఞ యాజ్ఞియ సామమున యజ్ఞమును పితికినారు.

9. ఈ విషయము గ్రహించిన వానికి రథంతరము ఓషధులను బృహతి వ్యచను ప్రసాదించుచున్నది.

10. వామదేవుడు జలమును, యజ్ఞ యాజ్ఞియము యజ్ఞమును ప్రసాదించుచున్నవి.

నాలుగవ సూక్తము - 22

1. అతడు విక్రమించినాడు. వనస్పతులందు చేరినాడు. వనస్పతులు అతనిని హననము చేసినవి. అప్పుడు అతడు సంవత్సరము అయినాడు.

2. కావుననే తెగిన వనస్పతులు వర్షమున మరల తలెత్తుచున్నవి. ఈ విషయము గ్రహించిన వాని శత్రువు నష్టపడుచున్నాడు.

3. అతడు విక్రమించినాడు. పితరుల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని తంలో చేర్చుకున్నారు. అప్పుడు అతడు మాసములు, మాసములు అయినాడు.

4. కావుననే పితరులకు ప్రత్యేక మాసమున నోటికి అందించబడుచున్నది. ఈ విషయము గ్రహించినాడు పితృయాన మార్గమును తెలియుచున్నాడు.

5. అతడు విక్రమించినాడు. దేవతల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని తమలో లీనము చేసికున్నారు. అప్పుడు అతడు అర్ధమాసముగా ప్రాదుర్భవించినాడు.

6. కావుననే దేవతలకు అర్ధ మాసమున 'వషట్' చేయుచున్నారు. ఈ విషయము గ్రహించినవాడు దేవయాన మార్గమును తెలియుచున్నాడు.

7. అతడు విక్రమించినాడు. మనుష్యుల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని తమలో లీనము చేసికొన్నారు. అప్పుడు అతడు వెంటనే ప్రాదుర్భవించినాడు - **"సాపద్యః సమభవత్"**

8. కావున మనుష్యుల కొరకు రెండవ రోజు ఉపహరణము చేయబడుచున్నది. ఇది తెలిసిన వాని ఇంట నిత్యము అన్నము చేరుచున్నది.

అయిదవ సూక్తము - 23

1. అతడు విక్రమించినాడు. అసురుల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని 'మాయా! రమ్ము!' అని ఆహ్వానించినారు.

2. వారికి ప్రహ్లాద పుత్రుడు విరోచనుడు వత్సమైనాడు. ఇనుపగిన్నె పాత్రయైనది.

3. దానిని రెండు తలల **"అత్వర్యుడు"** పితికినాడు. మాయను పితికినాడు.

4. ఆ మాయచే అసురులు ఉపజీవనము చేయుచున్నారు. ఇది తెలిసినవాడు ఉపజీవనీయుడు అగుచున్నాడు.

5. అతడు విక్రమించినాడు. పితరుల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని 'స్వధా! విచ్చేయుము అని ఆహ్వానించినారు.

6. వారికి యమరాజు వత్సమైనాడు. వెండిగిన్నె పాత్ర అయినది.

7. దానిని మృత్యుదేవతయగు **'అంతకుడు'** పితికినాడు. దానినుండి స్వధను పితికినాడు.

8. ఆ స్వధ చేత పితరులు ఉపజీవనము చేయుచున్నారు. ఇది తెలిసినవాడు ఉపజీవనీయుడు అగుచున్నాడు.

9. అతడు విక్రమించినాడు. మనుష్యుల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని "ఇరావతీ! విచ్చేయుము" అని తమ వద్దకు పిలిచినారు.

10. వారికి వివస్వత పుత్రుడు మనువు వత్సమైనాడు. **"పృథివీ పాత్రమ్"** భూమి పాత్రయైనది.

11. దానిని వేన పుత్రుడగు పృథువు పిదికినాడు. అతడు కృషిని, సస్యములను పిదికినాడు

12. కృషి మరియు సస్యములచే మానవులు ఉపజీవనము చేయుచున్నారు. ఇది తెలిసినవాడు ఉపజీవనము అగుచున్నాడు.

13. అతడు విక్రమించినాడు. సప్తర్షుల వద్దకు చేరినాడు. వారు అతనిని 'బ్రహ్మణవతీ! విచ్చేయుము' అని తమ వద్దకు పిలిచినారు.

14. వారికి సోమరాజు వత్సము. ఛందస్సు పాత్ర అయినది.

15. దానిని అంగిరస బృహస్పతి పిదికినాడు. బ్రహ్మ మరియు తపమును పితికినాడు.

16. కావుననే సప్తర్షులు బ్రహ్మ, తపస్సులచే ఉపజీవించుచున్నారు. ఇది తెలిసిన వాడు బ్రహ్మవర్చస్వి అయి ఉపజీవనీయుడు అగుచున్నాడు.

ఆరవ సూక్తము - 24

1. అతడు విక్రమించినాడు. దేవతలను చేరినాడు. వారు అతనిని "ఊర్జా! విచ్చేయుము" అని ఆహ్వానించినారు.

2. అప్పుడు ఇంద్రుడు వత్సము చమసము పాత్ర అయినది.

3. సవిత దానిని పిదికినాడు. పిదికినది 'ఊర్జ' అయినది.

4. వారు ఊర్జతోనే ఉపజీవించుచున్నారు. ఇది తెలిసిన వాడు ఉపజీవనీయుడు అగుచున్నాడు.

5. అతడు విక్రమించినాడు. గంధర్వ, అప్సరసలను చేరినాడు. వారు అతనిని "పుణ్యగంధా! ఏహి" అని తమ వద్దకు ఆహ్వానించినారు.

6. దానికి సూర్యవర్చ పుత్రుడు చిత్రరథుడు వత్సము. పుష్కరపర్ణము పాత్ర అయినది.

7. దానిని సూర్యవర్చ పుత్రుడు చిత్రరథుడు పితికినాడు. పితికినది పుణ్య గంధమైనది.

8. గంధర్వ అప్సరసలు పుణ్యగంధముతోడనే ఉప జీవించుచున్నారు. ఇది తెలిసినవాడు '**ఉపజీవనీయో భవతి**'

9. అతడు విక్రమించినాడు. ఇతర జనులకు చేరినాడు. వారు అతనిని **"తిరోధ ఏహి"** అని తమ వద్దకు ఆహ్వానించినారు.

10. దానికి విశ్రవ పుత్రుడు కుబేరుడు వత్సము. పచ్చిమూకుడు పాత్ర అయినది.

11. దానిని రజతనాభి కుబేరుడు పితికినాడు. పితికినది తిరోధమైనది.

12. ఇతర జనులు తిరోధముతో ఉపజీవించుచున్నారు. ఇది తెలిసినవారు పాపములను తిరోహితము చేసి 'ఉపజీవనీయో భవతి'

13. అతడు విక్రమించినాడు. సర్పముల వద్దకు చేరినాడు. అవి అతనిని **"విషవత్యే హి"** అని తమ వద్దకు పిలిచినవి.

14. దానికి వైశాలేయ తక్షకుడు వత్సము. అలాబు పాత్ర పాత్ర అయినది.

15. దానిని ఐరావత వంశ ధృతరాష్టసర్పము పిదికినది. పిదికినది విషమైనది.

16. ఆ విషముచే సర్పములు ఉపజీవించుచున్నవి. ఇది తెలిసినవాడు **"ఉపజీవనీయో భవతి"**

ఏడవ సూక్తము - 25

1. కావున ఎవడు ఈ విషయములు గ్రహించుచున్నాడో అతని మీద అలాబుచే విషము ప్రయోగించినదో ప్రతిహంత అగుచున్నాడు.

2. మనసుతోనే ప్రతిహత్యా చేయుచున్నాననుకొనకుము. వాస్తవముగనే ప్రతిహత్య చేయుచున్నాను.

3. ప్రత్యాహంతికి **విషమేవ తత్ ప్రత్యాహంతి.**

4. ఇది గ్రహించిన వానికి అప్రియవిషము శత్రువుల పాలగుచున్నది.

విద్వాంసుడు, బహుభాషావేత్త, కవి, కథకుడు, నవలాకారుడు, నాటకకర్త, బాల సాహిత్యకర్త, విమర్శకుడు, చలనచిత్ర రచయిత, వ్యాసకర్త, అనువాదకుడు, వక్త, స్వాతంత్ర్య సమర సేనాని, ప్రగతిపథగామి, ప్రసన్నుడు, "చిల్లర దేవుళ్ళు" "మోదుగు పూలు" "జనపదం" "రానున్నది ఏది నిజం?" "మాయజలతారు" "శరతల్పం" "మానవత" "పావని" నవలల రచయిత యగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత యందలి ఎనిమిదవ కాండము సమాప్తము.

ఓం

శ్రీమదాంధ్రవచన

అథర్వవేద సంహిత

చరమ భాగము

–అక్షయ వాచస్పతి

డాక్టర్ దాశరథి రంగాచార్య

ఓం

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

చరమ భాగం

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

తొమ్మిదవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

1. దివస్పృథివ్యా అన్తరిక్షాత్ సముద్రాదగ్నేర్వాతాన్మధు కశాహి జజ్ఞే |
తాం చాయిత్వా2మృతం వసానాం హృద్భిః ప్రజాః ప్రతినన్దన్తి పర్వాః ||

స్వర్గము, పృథివి. అంతరిక్షము, సముద్రము, అగ్ని, వాయువు నుండి మధుకశగోవు ప్రకటితమైనది. అట్టి అమృతధారణిని అర్చించి సమస్త ప్రజా హృదయములందు ఆనందము నింపుకొనుచున్నారు.

వినియోగము : సంప్రదాయికులు ఈ అర్ధసూక్తమును మేధా జనన, వర్చస్కర్మలందు వినియోగించుచున్నారు.

ఉత్సర్జన కర్మమున 11-24 మంత్రములు ఘ్రుత హోమమున విని యుక్తములు అగుచున్నవి.

ఈ సూక్తము సోమయాగమందు సోమసవనమున దీని వినియుక్తమగుచున్నది.

2. మహత్తుగల ఈ గోవు యొక్క విశ్వదుగ్ధమే సముద్రమగుచున్నది. ఏ దేశమున ఈ మధుకశ స్తుతించబడుచున్నదో అక్కడి ప్రజల ప్రాణములందు అమృతము ప్రతిష్టించబడుచున్నది.

3. నరులు ఈమె చరిత్రను అనేక విధములుగా చర్చించుచున్నారు. భూలోకమున అట్టి చరిత్రను బహు విధముల దర్శించుచున్నారు. ఈమె అగ్ని నుండి ఆవిర్భవించినదా? వాయువునుండి ఆవిర్భవించినదా? అని ఆలోచించుచున్నారు.

4. మధుకశ ఆదిత్యులకు తల్లి - వసువులకు పుత్రి - ప్రజల ప్రాణము - అమృతపు నాభి అగుచున్నది. ఆమె ఘ్రుతాచి - హిరణ్యవర్ణ - మహా తేజోవంతమై నరులందు ప్రవర్తించుచున్నది.

5. మధుకశను దేవతలు వెల్లడించినారు. ఆమె గర్భము విశ్వరూపమైనది. తరుణ ఉత్పన్నయగు ఆమెను తల్లి పోషించినది. ఆవిర్భవించునపుడే ఆమె సకల ప్రాణులను ప్రకాశింపచేసినది.

6. ఆమెను తెలిసిన వాడెవ్వడు? ఆమెను గ్రహించిన వాడెవ్వడు? ఆమె హృదయము సోమ కలశము, అక్షయము. సుజ్ఞాని యగు బ్రహ్మ ఆమెలో ఆనందించుచున్నాడు.

7. ఆమె స్తనములు అక్షయములు. సహస్రధారలవి. అవినాశ్యములు, బలప్రదలు. అవి అట్టి పాలు ఇచ్చుచున్నవి. ఇది ఆ బ్రహ్మయే ఎరుంగుచున్నాడు.

8. మాటిమాటికి ఉచ్చైస్వరమున అంబారావములు చేయుచు గోవు యజ్ఞ స్థలమునకు చేరుచున్నది. ఆ గోవు అగ్ని, సూర్య, చంద్రుల తేజములను నియంత్రించుచున్నది. దేవతలను శరణు కోరువారిని తన పాలిచ్చి వారి శబ్దమును శక్తి సంపన్నము చేయుచున్నది.

9. పుష్టిగల మధుకశ వద్దకు - తన కాంతులచే వెలిగించి, కోరికలు తీర్చుటకు వర్షించు - జలము చేరుచున్నది. మధుకశ జ్ఞానము గల వారికి ఆ జలము కోరికలు తీర్చి, బలము నిచ్చు వర్షమును వర్షించుచున్నది. వర్షింపజేయుచున్నది.

10. ప్రజాపతీ! ఉరుసు నీ వాక్కు అగుచున్నది. నీవు వర్షించి భూమికి బలము, శక్తి కలిగించుచున్నావు. అగ్ని నుండి, వాయువు నుండి మధుకశ వెలువడినది. ఉగ్రయగు మధుకశ మరుత్తులకు ప్రీతి అగుచున్నది.

11. ప్రాతస్సవనమున సోమము అశ్వినులకు ప్రియమగుచున్నది. అట్లే అశ్వినులు నన్ను అనుగ్రహించి నాకు వర్చస్సు కలిగింతురుగాక.

12. రెండవ సవనమున సోమము ఇంద్రాగ్నులకు ప్రియమగుచున్నది. వారు నన్ను అనుగ్రహించి నాకు వర్చస్సు కలిగింతురుగాక.

13. మూడవ సవనమున సోమము ఋభువులకు ప్రియమగుచున్నది. వారు నన్ను అనుగ్రహించి నాకు వర్చస్సు కలిగింతురుగాక.

14. నేను మధువును ప్రకటింతునుగాక. మధువుచే కాంతిమంతుడను అగుదునుగాక. అగ్నిదేవా! నేను దుగ్ధాది హవివంతుడనై వచ్చినాను. నీవు నాయందు వర్చస్సు ప్రవేశపెట్టుము.

15. అగ్నీ! నీవు నన్ను వర్చస్సుచే నింపుము. నాకు సంతానము, ఆయుష్యము కలిగించుము. ఇంద్రుడు, దేవతలు, ఋషులు నేను నీ సేవకుడనని గుర్తింతురుగాక.

16. మధువును చేయువారు మధువు మీదనే మధువును పోసినట్లు అశ్వినులు నాయందు వర్చస్సు స్థాపింతురుగాక.

17. తేనెటీగలు తేనె మీదనే తేనెను కూర్చిన రీతి అశ్వినులు వర్చస్సు, తేజస్సు, బలము శక్తి నాకు కలిగింతురుగాక.

18. గిరులందు, పర్వతములందు, గోవులందు, అశ్వములందు, సుర యందు గల మధువు నా యందు చేరునుగాక.

(మధువు శక్తి కావచ్చును.)

19. అశ్వినులారా! మీరు శుభస్పతులు. అలంకారులు. నాయందు తేనె తెట్టెలోని తేనెను నింపండి. అందువలన నేను మనుష్యులతో వర్చస్సు గల తీయని మాటలు మాట్లాడుదునుగాక.

20. ప్రజాపతీ! ఉరుము నీ పలుకు అగుచున్నది. నీవు ద్యావాపృథ్వులందు వర్షము కలిగించుచు అభీష్ట వృష్టి కలిగించుచున్నావు. దానితోనే సమస్త పశువులు జీవించుచున్నవి. అన్న, బల పుష్టి కలవి అగుచున్నవి.

21. పృథివి దండము, అంతరిక్షము గర్భము, ద్యౌకశ విద్యుత్తు ప్రకాశము, హిరణ్యము బిందువు అగుచున్నవి.

22. కశా సహితముగ సప్తమధువులను తెలియువాడు '**మధుమాన్ భవతి**'. అతనికి బ్రాహ్మణుడు, రాజు, ధేనువు,

ఎద్దు, ధాన్యము, యవలు ఏడవదగు మధువు లభించుచున్నది.

23. ఈ విషయములను గ్రహించినవాడు **'మధుమాన్ భవతి'** అతని ఆహారము మధుమతి యగుచున్నది. అతడు మధుమాయ లోకమును జయించుచున్నాడు.

24. ఆకసమున ఏ మెరుపు మెరయుచున్నదో అదియే ప్రజాపతి యగుచున్నది. అదియే ప్రజలను ప్రాదుర్భవింపచేయుచున్నది. ఎడమ భుజము మీద యజ్ఞోపవీతముగల మమ్ము ప్రజాపతి తెలియునుగాక. ఈ విషయములు ఎరింగినవానిని ప్రజ ప్రజాపతి ప్రతిరూపముగ భావించుచున్నది.

రెండవ సూక్తము - 2

వినియోగము : అభిచార కర్మయందు ఈ సూక్తముచే ఋషభమును సంపాతించి శత్రువు వైపునకు విడుచునది. ఆ కర్మయందే రాలిన రావి సమిధలను ఉంచునది. సోమయాగమున అపరాజిత అనూబన్ధ్య స్థితమైనంత కామదేవునకు నమస్కరించుట యందు దీని వినియోగము.

1. శత్రునాశక ఋషభమును, కాముని ఘ్రుతాహుతులచే సేవించుచున్నాను. ఋషభమా! నీవు మా స్తుతులు అందుకొని బలశాలివై మా శత్రువులను నేలకూల్చుము.

2. నా మనసునకు, కంటికి ప్రియము కానిదియు, నన్ను మ్రింగునట్టి దుస్వప్నమును కాముని స్తుతించి వైరుల మీదకు తోలుచున్నాను. దానిని బాధించుచున్నాను.

3. కామదేవా! నీవు ఉగ్రుడవు. ఈశానుడవు. నాకు కలుగు దుస్స్వప్నమును, దురితమును, సంతానహీనతను, అస్వగతమును, నిరుద్యోగమును, మమ్ము ఓడించుటకు కుట్ర పన్నువాని మీదకు పంపుము.

4. కామదేవా! వృత్తి హీనతను నానుంచి తొలగించుము - నా శత్రువునకు తగిలించుము. వీనిని మా వైరుల మీదకు తోలుము.

అగ్నిదేవా! మా వైరుల వస్తువులను తగులపెట్టుము. వారిని అంధకారమున తోయుము.

5. కామదేవా! కవులు ఏ వాక్కును ఓజస్విని అనుచున్నారో ఆ ధేనువు నీకు పుత్రియై యున్నది. ఆ వాణి నా శత్రువులు ప్రాణములను, పశువులను, జీవనమును పోగొట్టుకొందురుగాక.

6. ధీరుడు నీటిలో నావను నడిపినట్లు నేను కామునిని, ఇంద్రుని, వరుణుని, సోముని, విష్ణువు బలము చేతను, సవిత్రు

యజ్ఞము, అగ్నిహోత్రునితోను నా శత్రువును గెంటి వేయుచున్నాను.

7. కామదేవా! నీవు ఉగ్రనేత్రుడవగుము. నన్ను శత్రురహితుడను చేయుము. విశ్వే దేవతలు మాకు ప్రభువులు అగుదురుగాక. దేవతలు నా యజ్ఞమునకు విచ్చేయుదురుగాక.

8. కామప్రముఖ దేవతలారా! ఈ ఘ్రుతమును ఘ్రుత సమముగా సేవించండి. ఆనందించండి. మమ్ము శత్రు రహితులను చేయండి.

9. కామదేవా! ఇంద్రాగ్నులు రథారూఢులై మా శత్రువులను నేలకూల్చెదరు గాక. అగ్నిదేవా! కూలినవారిని అంధకారమున పడద్రోయుము. వారి వస్తువులను తగులపెట్టుము.

10. కామదేవా! నా శత్రువును హతమార్చుము. వారిని చీకట్లకు వప్పగించుము. వారు అంగహీనులు, శక్తి హీనులు అగుదురుగాక. వారు ఏ ఒక్క రోజు జీవించకుందురుగాక.

11. కామదేవుడు నా శత్రువులను హతమార్చినాడు. నన్ను వర్ధిల్ల చేయుటకు కాముడు నాకు మహా లోకములను ప్రసాదించినాడు. కావున సమస్త దిశలు, ప్రాణులు నాకు ప్రణమిల్లుదురుగాక. ఆరు లోకములు మాకు ఘ్రుతము ప్రసాదించునుగాక.

12. కట్టు తెగిన నావ దిగువకు పోయినట్లు నాశత్రువులు అధోగతులు అగుదురుగాక. విడిచిన బాణము తిరిగి రాదు కదా!

13. ఇంద్రాగ్ని సోములు శత్రువులను తొలగించువారలగుచున్నారు. మీరు శత్రువులను తొలగించి మమ్ము రక్షించండి దేవతలారా! మా శత్రువులను తొలగించండి.

14. మా శత్రువు పుత్ర, పౌత్రాది రహితుడై, దిక్కులేక తిరుగునుగాక. బంధువులు అతనిని త్యజింతురుగాక. పిడుగులు పడి అతడు ఖండఖండములగునుగాక. యజమానులారా! ఉగ్రదేవతలు మీ శత్రువులను మథింతురుగాక.

15. సకల మేఘ గర్జనలకు కారణమగు చ్యుతాచ్యుత విద్యుత్తు, ఉదయించుచు చీకట్లను పరాభవించు ఆదిత్యుడు తన తేజస్సులతో శత్రువును పడగొట్టెదరుగాక.

16. కామదేవా! నీ కవచము బ్రహ్మమయము. అభేద్యము. దానితో మా శత్రువులను నష్టపరచండి. మా శత్రువును ప్రాణములు, పశువులు, జీవనము త్యజించునుగాక.

17. కామదేవా! ఏ శక్తిచే దేవతలు అసురులను అణచినారో, ఇంద్రుడు దస్యులను మృత్యుముఖమున వేసి నాడో, ఆ శక్తిచే మా శత్రువులను ఈ లోకమునకు దూరముగా పంపుము.

18. యథా దేవా అసురాన్ ప్రాణుదన్తః యథేంద్రో దస్యూ నధమంతమో బబాధే |
తేన త్వం కామ మమాయే సపత్నాన్తానస్మాల్లోకాత్ ప్రణుదస్వ దూరమ్ ||

(అర్థమునకు 17 చూచునది.)

19. కాముడు ప్రథమమున జన్మించినాడు. దేవతలు గాని, పితరులుగాని అతనికి సరికారు. అతడు సమస్త జ్యేష్ఠుడు, శ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు. అతనికి నమస్కరించుచున్నాను.

20. ద్యావాపృథ్వులు ఎంతటివో, అగ్ని జలములు ఎంత విశాలములో కాముడు అంతటివాడు. **"తతస్త్వమసి జ్యాయాన్ విశ్వహా మహాంస్తస్మైతే కామ నమ ఇత్ కృణోమి"** కామదేవా! అట్లగుటచే నీవు జ్యేష్టుడవు, శ్రేష్టుడవు, మహానుడవు. నీకు నమస్కారము.

21. కామదేవా! నీవు దిశలు, ప్రదిశలంత వాడవు. స్వర్గము ఎంత దూరమో అంతటివాడవు. **"తతస్త్వమసి జ్యాయాన్ విశ్వహా మహాంస్తస్మైతే కామ నమ ఇత్ కృణోమి"**

22. కామదేవా! భ్రుంగ, జతు, కురూరు, వృక్ష సర్పి వధ అంతటివాడవు.

"తతస్త్వమసి జ్యాయాన్ విశ్వహా మహాంస్తస్మైతే కామ నమ ఇత్ కృణోమి"

23. కామ, మన్యులారా! మీరు అనిమిషు లందు జ్యేష్టులు ఆసీనులందు జ్యేష్టులు సముద్రమున కన్న పెద్దవారు.

"తతస్త్వమసి...."

24. కామదేవా! అగ్ని, సూర్య, చంద్రులు నీకు సరి రాకున్నారు.

"తతస్త్వమసి...."

25. కామదేవా! నీది కళ్యాణ కర, మంగళమయ దేహము. నీవు వరించునది సత్యము. నీ దేహము మరియు సద్బుద్ధితో మా యందు ప్రవేశించుము మా దుర్బుద్ధులను మా నుంచి తొలగించి మా శత్రువులందు ప్రవేశపెట్టుము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 3

వినియోగము : స్వర్గకామి సవజ్ఞ విధానమున ఈ సూక్తముచే "శాలాసనం" ఇచ్చునది. దాత ప్రతి గృహీతునకు వెదురు బొంగులు మున్నగువానిచే కట్టిన ఇంటిని "ఉదఘూత్య" ఇచ్చునది.

1. ఉపమిత, ప్రతిమిత, పరిమిత గృహమును విప్పుచున్నాము. ఇది అందరు కోరుకొను గృహము దీని ముడులను విప్పుచున్నాము.

2. అందరు కోరుకొను విశ్వవారి శాలా! నీకు కట్లున్నవి. ముడులున్నవి. బృహస్పతి వంటి నేను శక్తివంత వాక్కుచే వానిని విప్పుచున్నాను.

3. విద్వాంసుడగు శస్త్ర గృహమా! నిన్ను చక్కగా విశాలముగ నిర్మించినాడు. గట్టిగా ముడులు వేసినాడు. వానిని మేము ఇంద్రునిచే విప్పించుచున్నాము.

4. విశ్వ వరణీయమా! నీయొక్క వెదురు బొంగులను, వాటి కట్లను, గడ్డిని ప్రక్కలకు వేసిన ముడులను విప్పుచున్నాము.

5. మానపత్ని ఫంబంధి సందంశముల, పలదముల, పరిష్వంజల్యముల బంధనములను విప్పుచున్నాము.

6. మానపత్నీ! నీవు కళ్యాణకారివి. నీయందు సుఖకరమగుటకు కట్టిన మంచెలను విప్పుచున్నాము.

7. గృహదేవతా! నీయందు హవిర్ధాన అగ్నిశాల, భార్యలతో కూర్చుండు స్థలము, దేవతల ఆసనములు ఉన్నవి.

8. విషూవతీ! నీవు వేల గవాక్షముల దానవు. శయన గృహపు మూసివున్నా అక్షములను మంత్రముచే తెరుచుచున్నాము.

9. గృహమా! ఒకడు నిన్ను నిర్మించినాడు. ఒకడు పరిగ్రహించుచున్నాడు. మానపత్నీ! వారిద్దరను వార్ధక్యము వరకు జీవింపచేయుము.

10. గృహమా! నీ అంగాంగములందును, సంధులందును ఉన్న బంధములను విప్పుచున్నాము. అంగాంగములు, సంధులందున ఉన్న బంధముల సహితముగా మాకు స్వర్గమున లభించుము.

11. శాలా! ఒకడు కర్రలు తెచ్చినాడు. ఒకడు నిన్ను కట్టినాడు, పరమేష్టి యగు ప్రజాపతి నిన్ను ప్రజల కొరకు నిర్మించినాడు.

12. దాతకు, గృహపతికి నమస్కరించుచున్నాను. అగ్నికి, సంచరించు నరులకు, గృహమునకు నమస్కరించుచున్నాను.

13. శాలలో పుట్టిన గోవులకు, అశ్వములకు నమస్కారము విజావతీ! ప్రజావతీ! మేము మీ పాశములను విప్పుచున్నాము.

14. గృహమా! ప్రజలు, పశువుల సహితముగ నీవు అగ్నిని ఆచ్ఛాదించినావు. విజావతీ! ప్రజావతీ! మీ పాశములను విప్పుచున్నాము.

15. ద్యులోక, భూలోకముల లోన ఉవ్యచ, యజ్ఞాగ్నిజ్వాలచే గృహమును పరిగ్రహించుచున్నాను. పృథివ్యంతరిక్షములందు గల నిర్మాణశక్తిని నిధుల కొరకుగాను నేను కడుపున పెట్టుకొనుచున్నాను. అందుకొరకే నేను గృహమును పరిగ్రహించుచున్నాను.

16. గృహమా! నీవు ఊర్జస్వతివి. పయస్వతివి. నేల మీద కొత్తగా నిర్మించబడినదానవు. విశ్వాన్నమును దరించగలదానవు. గృహీతను నష్టపరచకుము.

17. గృహమా! నీవు తృణావృతవు. పలద ధారిణివి. రాత్రి వలె జగత్తుకు ఆశ్రయమిచ్చుదానవు. పద్దతి హస్తినివలె నిర్మితవై నేల మీద నిలిచి ఉన్నావు.

18. గడచిన సంవత్సరము వలె నీ సంధులను విడదీయుచు విప్పుచున్నాను. వరుణునిచే ప్రారంభించబడిన నిన్ను ప్రాతఃకాల సూర్యుడు ఆవిష్కరించునుగాక.

19. ఈ గృహము మంత్రముల చేతను, విద్వాంసుల చేతను నిర్మించబడినది. సోమపాన స్థానమున ఆసీనులగు ఇంద్రాగ్నులు రక్షింతురుగాక.

20. గూటిలో - దేహమున -గూడు - గర్భాశయము ఉన్నది. దానినుంచి తలక్రిందుగా మర్త్యుడు పుట్టుచున్నాడు. దానినుంచే **"విశ్వం ప్రజాయతే"** సమస్తము జన్మించుచున్నది.

21. రెండంతస్తుల, నాలుగంతస్తుల, ఆరుగదుల, ఎనిమిదిగదుల, పదిగదుల గృహము నిర్మించబడినది. అట్టి మానపత్ని యందు నేను - అగ్ని గర్భము వలె - శయనించుచున్నాను.

22. గృహమా! నేను ప్రతీచీనా ఆహింసక ప్రతీచిశాల యందు ప్రవేశించుచున్నాను. నాతోపాటు ఋత ప్రథమమగు అగ్నియు, జలమును ప్రవేశించుచున్నవి.

23. అక్షయములు, వ్యాధినివారక జలముతో కూడ వసించుచున్నాను. అమృతాగ్ని సహితముగ ఇంటి వద్ద కూర్చొనుచున్నాను.

24. గృహమా! మేము నిన్ను వధువుగా భావించుచున్నాము. మావైపు పాశములు విసరకుము. నీ బరువు గురువై యున్నది. లఘువగుము.

25. "ప్రాచ్యాదిశః శాలాయానమో మహిమ్నే |
స్వాహా దేవేభ్యః స్వాహ్యేభ్యః ||"

గృహపు పూర్వదిశ మహిమకు నమస్కారము. స్వాహాయోగ్య దేవతలకొరకు స్వాహా.

(దిశలు మాత్రము మరి మిగిలినది యథాతథమగుటచే దిక్కులు మాత్రము చెప్పబడుచున్నవి.)

26. **దక్షిణాయా దిశః** - దక్షిణ దిశ.

27. **ప్రతీచ్యా దిశః** - పడమటి దిశ.

28. **ఉదీచ్యా దిశః** - ఉత్తర దిశ.

29. **ధృవాయా దిశః** - ధృవ దిశ.

30. **ఊర్ధ్వాయా దిశః** - ఊర్ధ్వ దిశ.

31. **దిశో దిశః** - దిశలకు దిశ.

వ్యాఖ్య : 1. గృహముల వివరములు చెప్పబడినవి.

2. నిర్మాణ వస్తువులు చెప్పబడినవి.

3. గృహ దానమును గురించి చెప్పబడినది.

4. దానము కట్టిన ఇంటిని విప్పి ఇచ్చుటగా చెప్పబడినది. స్థలమునాకు కొదువలేనట్లున్నది. మరల నిర్మించు కొనవచ్చును.

5. గృహ ప్రవేశము చెప్పబడినది.

6. అంతస్తులు, గదులు వివరముగా చెప్పబడిన దానిని గురించి పరిశీలించవలసి ఉన్నది.

7. **"రాత్రీవశాలా జగతో నివాశనీ"** రాత్రి వలె జగత్తుకు విశ్రాంతి కలిగించునది గృహము అన్నాడు! ఎంత సొగసుగ చెప్పినాడు !!

రెండవ సూక్తము - 4

వినియోగము : వృషోత్సర్గమున ఈ అర్ధ సూక్తముచే వృషభమును సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి విడుచునది. 24వ మంత్రముచే వత్సమును అభిమంత్రించి, ప్రోక్షించునది. పుష్టికోరువాడు దీనిచే వశావిధానముచే ఋషభమును ఇంద్రునకు యజించునది. సంపద కోరువాడు పూర్ణిమనాడు వశా విధానమును అనుసరించి దీనిచే శ్వేత ఋషభమును ఇంద్రునకు యజించునది. ఋషభ సవనమున దీనిచే నిరుప్త హవియొక్క అభిమర్సన, సమ్నాత, దాతృవాచన దానము చేయునది. పరిశిష్టమున కూడ వృషోత్సర్గసమయమున దీని వినియోగము.

1. ఈ ఋషభము వేల గోవులకు గర్భము ధరింపచేయగలది. అందువలననే "పయస్వాన్" పాలు కలుగచేయువాడు అగుచున్నాడు. అతడు దూడల రూపమున అనేక రూపముల వాడు అగుచున్నాడు. కావుననే అతడు బృహస్పతి మంత్ర సంపన్నుడు అగుచున్నాడు. గోవులకు యోగ్యుడగు ఋషభుడు యజమానికి క్షేమము, సంతానము కలిగించునుగాక.

2. నీటిముందు ప్రతిమ వలె నిలుచువాడు, పృథివి వలె అందరకు ప్రభువైన వాడు, దూడలకు తండ్రి, గోవులకు భర్త మాకు వేల విధముల పుష్టి కలిగించునుగాక.

3. ఋషభము పుమాన్ - అన్తర్వాన్ - స్థవిర్ - పయస్వాన్ అగుచున్నాడు. అతడు వసువు యొక్క కబంధమును ధరించుచున్నాడు. జాతవేద అగ్ని అతనిని దేవయాన మార్గములనుండి ఇంద్రుని వద్దకు చేర్చునుగాక.

4. ఋషభుడు వత్సములకు తండ్రి వధించగూడని గోవులకు పతి. గరగర శబ్దము చేయు మేఘముల పాలకుడు అగుచున్నాడు. ఇతని వీర్యము వలననే జరాయు, ప్రతిధుక్, పీయూష, అమిక్ష ఘ్రుతము కలుగుచున్నవి.

(జరాయు మున్నగునవి పాల వలన సిద్ధమగునవి.)

5. ఇతడు ఉపనాహ దేవత భాగము - ఓషధి ఘృత రసాదులు జలభాగము - ఇది సోముని భోజనము అగుచున్నది. పర్వతాకార శరీరమును ఇంద్రుడు వరించుచున్నాడు.

6. స్వధితా! నీవు సోమపూర్ణ కలశధారివి, త్వష్టపు పశువుల రూపములు చేయువాడవు అగుచున్నావు. నీ సంతానమునకు శుభములు కలుగునుగాక. అట్టి నీ సంతానమును మాకు ప్రసాదించుము.

7. ఇతడు ఆజ్యమును ధరించుచున్నాడు. ఇతని బలము అక్షయము. అది వేల శక్తులు కలది. దానినే యజ్ఞము అనుచున్నారు. ఋషభము ఇంద్ర రూపమగుచున్నది. దేవతలచే ఇవ్వబడిన ఋషభము మాకు శుభములు కలిగించునుగాక.

8. ధీరులు, కవులు, మనీషులు ఇట్లనుచున్నారు. ఋషభుని బలము ఇంద్రుడు - బాహువులు వరుణుడు - తొడలు అశ్వినులు - కకుదము మరుద్గణములు - సంభ్రుతము బృహస్పతి యని.

9. ఋషభమా! నీవు దేవతలకు పయస్వంతుడవు అగుచున్నావు. అందువలననే నిన్ను ఇంద్రుడు -సరస్వంతుడు అనుచున్నారు. సమంత్రకముగ ఋషభమును హవనము చేయువాడు ఏకముఖముగా వేయి ఆవులను దానము చేసినవాడు అగుచున్నాడు.

10. ఋషభమా! నీ వయస్సు సవిత కాగా త్వష్ట, వాయువులు నిన్ను చుట్టు ముట్టి ఉన్నారు. నేను మానసా అంతరిక్షమున నిన్ను ఆహుతి ఇచ్చుచున్నాను. ద్యావాపృథ్వులు నీకు బర్హి అగుదురుగాక.

11. ఇంద్రుడు దేవతల పక్షమున వచ్చినట్లు గోవుల పక్షమున ఋషభము వచ్చుచున్నాడు. ఇతని అవయవములను బ్రహ్మ తన శుభవాక్కున స్తుతించునుగాక.

12. పార్శ్వము అనుమతివి, అనూ వృజములు భగునివి కాగా, అష్ఠీవములు నావి మాత్రమే అగునని మిత్రుడు అన్నాడు.

13. కటి ఆదిత్యులది, శ్రోణి బృహస్పతిది కాగా, తోక వాయువుది అగుచున్నది. అందువలననే వాయువు చెట్లను తోకను వలె ఊపుచున్నాడు.

14. ఋషభమును గురించి ఆలోచించినవారు గుదము సినీవాలిది, త్వచ సూర్యునిది, పదములు ఉత్థాతవి

అనుచున్నారు.

15. క్రోడము జావిశంసునిదనియు, కలశమును సోముడు ధరించినాడనియు దేవతలు ఏకత్రితులయి ఋషభపు కల్పనా చేసినారు.

16. వారు కుష్టికలను సరమకు కూర్మములను శఫమునకు ఏర్పరచినారు. ఊబధ్యము - నిత్యము నడచు - పురుగుల కొరకు ఏర్పరచినారు.

17. అవధ్యలగు గోవుల భర్త కొమ్ములచే రాక్షసులను, నేత్రములచే దారిద్ర్యమును దూరము చేయుచు, చెవులతో శుభములను వినుచున్నాడు.

18. ఏ బ్రాహ్మణుడు ఋషభమును దానము చేయుచున్నాడో అతడు శతయాజ యజ్ఞము చేసినవాడు అగుచున్నాడు. అగ్నులు అతనిని బాధింపవు. దేవతలు అతనికి తృప్తి కలిగించుచున్నారు.

19. బ్రాహ్మణులకు ఉదారుడై ఋషభమును దానము చేయువాడు తన గోష్ఠమున గోవుల పుష్టి కలిగిన వాడగుచున్నాడు.

20. ఋషభమును దానము చేయువానికి దేవతలు గోవులను, ప్రజలను, దేహబలము కలిగింతురుగాక.

21. ఈ హవిని త్రావి ఇంద్రుడు సచేతన ధేనువును ఇచ్చునుగాక. ఇంద్రుడు ఋషభ దాతకు స్వర్గమున ఎల్లప్పుడు దూడగల, తేలికగా పితుకగల, అధీనమున ఉండి పాలిచ్చు గోవును ఇచ్చునుగాక.

22. పిశంగ వర్ణుడు ఆకాశమంత అన్నము గల ఇంద్రుని శక్తి మమ్ము చేరుచున్నది. అతడు మాకు ఆయువు, సంతానము, ధనపుష్టిని కలిగించునుగాక.

23. ఉపపర్చనా! విచ్చేయుము. మమ్ము గోవులు నిండిన గోష్ఠమున ప్రవేశపెట్టుము. ఇంద్రా! ఈ ఋషభము వీర్యము, నీ వీర్యమే యగుచున్నది.

24. గోవులారా! ఈ ఋషభమును మీ కొరకు ఏర్పరచుచున్నాను. ఈ గోష్ఠమున ఇతనితో క్రీడించుచు, మీ మాట విను దూడల వెంట తిరుగండి. మాకు శుభములు కలిగించండి. మమ్ము విడువకండి. మమ్ము ధన, ధాన్య సంపన్నులను చేయండి.

వ్యాఖ్య - ఇది గోక్షయము జరిగినపుడు ప్రవేశపెట్టిన విధానముగ తోచుచున్నది. నేటికిని ఈ విధానము మారలేదు.

వలసినదానికి ప్రోత్సాహకములను ప్రభుత్వము, వాణిజ్యము ఇట్లే కలుగ చేయుచున్నది. పరిశీలించిన మరిన్ని తెలియును.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 5

వినియోగము : పంచౌదన సవమున ఈ అర్ధ సూక్తపు వినియోగము. దీనిచే నిరుప్త హవిని అభిమర్సన, సంపాతన, దాత్రువాచన, దానము చేయునది. దీనిచే అపరాజిత నుండి ఆనీయమాన పశువును అనుమంత్రించునది.

అనుచయనపు, పనశ్చితి యందు 17వ ఋక్కుచే గార్హ్వ పత్యమందు చీయమాన ఇటుకను 'బ్రహ్మ' అనుమంత్రించునది. వైశ్వ కర్మణ హోమానుమంత్రణమున కూడ దీని వినియోగము కలదు.

1. అలమును తెండి యజ్ఞము ఆరంభించండి. ఇది పుణ్య లోకములను ఎరింగి, అంధకారమును దాటి స్వర్గమునకు ఎక్కునుగాక.

2. అజమా! నీవు విద్వాంసుడవు. నిన్ను ఇంద్రునకు అర్పించుటకు ఈ యజమాని యజ్ఞమునాకు తెచ్చుచున్నాను. మమ్ము ద్వేషించు వారిని త్రొక్కుము. ఈ యజమాని పుత్రులను పాపరహితులను చేయుము.

3. అజమా! నీవు చేసిన దుశ్చరిత నివారణకు కాళ్ళు కడుక్కొనుము. పరిశుద్దములగు గిట్టలచే అంధలోకమును దాటి, అనేకమును చూచుచు, మూడవదగు నాకమును చేరుము.

4. విశస్తా! ఈ 'శ్యామము' చే దీని తోలు వలుచుము. కత్తి దానిని బాధించకుండునుగాక. ద్రోహము చేయకుము. కీళ్ళు సడలించుము. దీనిని మూడవ లోకమగు స్వర్గమున వండుము.

5. మంత్రముచే 'కుమ్భి'ని నిప్పు మీద పెట్టుచున్నాను. నీళ్ళు చల్లుము.

శమితలారా! దీనిని వండండి. నిప్పులచే ఉడికి ఇది పుణ్య లోకములకు చేరునుగాక.

6. నీవు పూర్తిగ ఉడకకున్నను ఉడికిన చరుతో స్వర్గమునకు ఉత్క్రమణము చేయుము. నీవు అగ్నిలో అగ్నివి అయినావు. జ్యోతిష్మంత లోకములను జయించుము.

7. అజము అగ్ని, అజము జ్యోతి అనుచున్నారు. సజీవుడు అజమును సమంత్రకముగ దానము చేయవలెననుచున్నారు. ఈ లోకమున శ్రద్దాళువులచే దానము చేయబడిన అజము అంధలోకపు చీకట్లను

తొలగించుచున్నది.

8. పంచ ఓదనము ఐదు విధములుగ విక్రమించును గాక. అందు త్రిజ్యోతులు చేరునుగాక. పంచౌదనమా! నీవు సుక్రుతుల మధ్యకు చేరుము. స్వర్గమున విశ్రమింపుము.

9. అజమా! నీవు పుణ్యలోకములను ఆరోహించుము. స్వర్గము దుర్గమ మార్గములది అయినందున శరభాము అచటికి చేరజాలదు. బ్రహ్మకు అర్పించబడిన పంచౌదనము దాతకు తృప్తిని మించిన తృప్తి కలిగించుచున్నది.

10. అజము దాతను 'త్రినాక' 'త్రిదివ' 'త్రిపుష్ఠ' నాకమునకు ఎక్కించుచున్నది.

బ్రహ్మకు అర్పించిన పంచౌదనము దాతకు కామధేనువు అగుచున్నది.

11. పితరులారా! తృతీయ పంచౌదనమగు అజమును బ్రహ్మకు అర్పించగా అది మీకు జ్యోతియగుచున్నది. ఈ లోకమున భక్తులచే దానము చేయబడిన అజము దూరలోకపు చీకట్లను అంతమొందించుచున్నది.

12. పుణ్య లోకములను ఆశించి బ్రహ్మకు అజమును దానము చేయువానికి అజము స్వర్గమును జయించి శుభములు కలిగించునుగాక.

13. అగ్ని జ్వాలల నుండి అజము ఆవిర్భవించినది. అది బ్రాహ్మణుని ఎరుగును. శక్తిని ఎరుగును. దేవతలు ఇష్టాపూర్తియగు వషత్కృతిని ఋతువుల ప్రకారము ఏర్పరతురుగాక.

14. ఎవడు బట్టలో చుట్టిన స్వర్గమును దానము చేయునో వాడు ఇహ, పర సుఖములను పొందుచున్నాడు.

15. అజమా! ఈ సోమధారలు **"దేవీః ఘృతపృష్టా మధుశ్చుతః"** ఇవి నిన్ను చేరునుగాక. ద్యావాపృథ్వులను సప్తరశ్మియైన సూర్యుని మీది స్వర్గముపైన నిలుపుము.

16. అజమా! నీవు అజస్వర్గమవు. నీవలననే అంగిరులు స్వర్గ లోకమును తెలిసికొన్నారు. అట్టి పుణ్య లోకమును నేను కూడ తెలిసికొన్నాను.

17. అగ్నిదేవా! నీవు ధనమును వేల ప్రకారములుగ దేవతలకు చేర్చుచున్నావు. అట్లే మాకు స్వర్గము లభించునట్లు ఈ యజ్ఞమును దేవతలకు చేర్చుము.

18. పంచౌదన అజము పక్వమై స్వర్గమును నిలుపుచున్నది. నిర్రుతిని బాధించుచున్నది. **"తేన లోకాన్సూర్యవతో జయేమ"** అట్టి అజముచే సూర్యవంత లోకములను జయించుచున్నాము.

19. అగ్నిదేవా! నీవు ధనమును బ్రాహ్మణులందు, ప్రజలందు పంచౌదనమునందు స్థాపించినావు. అవి పుణ్యాత్ముల లోకమునందు నన్ను గురించి తెలియపరచునుగాక.

20. తొలుత అగ్ని విక్రమించినది. అతని ఉరము ద్యులోక పృష్ఠము, అంతరిక్షము మధ్య భాగము, ప్రక్కటెముకలు దిశలు, సముద్రములు కుక్షి అయినవి.

21. సత్యము, ఋతము నేత్రములు, విశ్వ సత్యము ప్రాణము, విరాట్టు శిరము అయినవి. కావుననే పంచౌదన అజము అపరిమిత యజ్ఞము అయినది.

22. ఎవడు పంచౌదనమును జ్యోతిషాం దక్షిణ సహితముగా ఇచ్చుచున్నాడో అతడు అపరిమిత యజ్ఞ ఫలమును పొందుచున్నాడు. అపరిమిత లోకములను తన కొరకు ఆవిష్కరించుచున్నాడు.

23. ఈ అజపు ఎముకలు విరుచరాదు. మెదడు కడుగరాదు. సర్వమును తీసికొని **"ఇదమ్, ఇదమ్"** అని ప్రవేశించవలెను.

24. **ఇదమిదమేవాస్య రూపం భవతి**, దీనితోనే **అతడు** ఫలప్రదుడు అగుచున్నాడు. పంచౌదన దక్షిణా జ్యోతిషమును ఇచ్చువానికి ఈ యజ్ఞము అన్నము, మహిమ, బలమును ప్రసాదించుచున్నది.

25. పంచౌదన దక్షిణా జ్యోతిషమును ఇచ్చువానికి ఐదు సువర్ణములు, ఐదు నూతన వస్త్రములు, ఐదు ధేనువులు కోరికలు తీర్చుచుండును.

26. పంచౌధన దక్షిణా జ్యోతిషమును ఇచ్చువాడు స్వర్గమును అనుభవించుచున్నాడు. పంచరుక్మజ్యోతి అతనిది అగుచున్నది. అతని శరీర ఆచ్ఛాదనమునకు వస్త్రము లభించుచున్నది.

27. ఒక భర్త వుండగా మరొక భర్తను స్వీకరించినపుడు పంచౌధన అజదానమున ఆ ఇద్దరు భర్తలు విడిపోకుందురు.

28. పంచౌదన దక్షిణా జ్యోతిషమును దానము చేసినచో 'పునర్భువాపరః పతిః" పతితో పాటు సమాన లోకమును పొందుచున్నాడు.

29.	అనుపూర్వ వత్సా ధేనువును, వృషభమును, సువర్ణ, వస్త్ర సహితముగ దానము చేయువాడు ఉత్తమ స్వర్గమునకు చేరుచున్నాడు.

30.	నేను నన్ను - పితను, పుత్రుని, పౌత్రుని, పితామహుని, భార్యను, తల్లిని - నాకు ప్రియులగు వారిని నావద్దకు ఆహ్వానించుచున్నాను.

31.	పంచౌదన అజమే గ్రీష్మ ఋతువు. గ్రీష్మ ర్తువును ఎరిగి పంచౌదన దక్షిణా జ్యోతిషమును దానము చేయువాడు "తన కృత్యలచే తన శత్రువు లక్ష్మిని భస్మము చేయుచున్నాడు" **"నిరే వా ప్రియస్య భ్రాత్రువ్యస్య శ్రియం దహతి భవత్యాత్మనా"**

32.	కుర్వన్త నామక ఋతువును ఎరిగినవాడు తనకు అప్రియుడైన శత్రువు యొక్క సిరిని గ్రహించుచున్నాడు.

పంచౌదన అజమే కుర్వన్తము అగుచున్నది. దీనిని ఎరిగి పంచౌధన దక్షిణాజ్యోతిషమును దానము చేయువాడు **"నిరేవా ప్రియస్య భ్రాత్రువ్యస్య శ్రియం దహతి భవత్యాత్మనా"**

33.	సంయంత నామ ఋతువు నెరిగినవాడు తనకు అప్రియమైన శత్రువు యొక్క సిరిని హరించుచున్నాడు.

సంయంత నామక ఋతుచే అజమగుచున్నది. దీనిని తెలిసి పంచౌదన దక్షిణా జ్యోతిషమును దానము చేయువాడు **"నిరేవా ప్రియస్య భ్రాత్రువ్యస్య శ్రియం దహతి భవత్యాత్మనా"**

34.	పిన్వన్త నామ ఋతువు నెరిగినవాడు తనకు అప్రియమైన శత్రువు సిరిని హరించుచున్నాడు.
పిన్వన్త నామ ఋతువే అజమగుచున్నది. (మిగిలినది పూర్వము వలెనె.)

35.	ఉద్వన్త నామ ఋతువు నెరిగినవాడు - (తదుపరి పూర్వము వలె.)
ఉద్వన్త నామ ఋతువే అజమగుచున్నది. (మిగిలినది పూర్వము వలెనే.)

36.	అభిభూ నామక ఋతువు నెరిగినవాడు- (తదుపరి పూర్వము వలె.)
అభిభూ నామక ఋతువే అజమగుచున్నది (మిగిలినది పూర్వము వలె.)

37.	అజమును పంచౌదమును పచనము చేయండి. అంతర్దిశల సహితముగ దిశలు ఏక మనస్కులై ఒకే విధముగా సత్కరింతురుగాక.

38. ఆ దిశలన్నియు నిన్ను రక్షించునుగాక. వాని కొరకు నేను ఈ హవిని హోమము చేయుచున్నాను.

రెండవ సూక్తము - 6

స్వర్గము కోరువాడు సంప్రదాయానుసారము ఈ సూక్తమును జపించునదని వినియోగమాలలో చెప్పబడినది.

1. అతిథి ప్రత్యక్ష బ్రహ్మ యగుచున్నాడు. అతని పురూషములు సంభారములు, అనూక్యములు ఋక్కులు అగుచున్నవి.

2. అతని లోమములు సామము, హృదయము **యజుః** - పరిస్తరణం హవి అగుచున్నది.

3. అతిధిపతి అతిథిని చూచినపుడు దేవా యజనమును చూచినావాడు అగుచున్నాడు.

4. అతిథితో సంభాషించుంటే దీక్ష, ఉదక ప్రార్ధన ప్రణయనమగుచున్నది.

5. ఆ జలము యజ్ఞమున ప్రణయనము చేయబడినది అగుచున్నది.

6. తర్పణము అర్పించుట అగ్నిషోమీయ పశుబంధనము అగుచున్నది.

7. ఆవస్థానమును కల్పించుటయే సదా హవిర్ధాన కల్పన అగుచున్నది.

8. ఉపస్త్రుణమే బర్హి అగుచున్నది.

9. ఉపశయనమును ఆహరించినవాడు తనకొరకు స్వర్గ ద్వారములు తెరచినవాడు అగుచున్నాడు.

10. కశిపు ఉపబర్హ్ణమును ఆహరించుట పరిధి యగుచున్నది.

11. అంజన, అభ్యంజనములు తెచ్చుట ఆజ్యమగుచున్నది.

12. వడ్డించుటకు పదార్థములను తెచ్చుట పురోడాశమును తెచ్చుట అగుచున్నది.

13. భోజనమునకు ఆహ్వానించుట హవి అందుకొనుటకు ఆహ్వానించుట యగుచున్నది.

14. అచట ధాన్యము, యవలు సోమము అగుచున్నవి.

15. అచట రోలు, రోకళ్ళు సోమాభిషవ శిలలు అగుచున్నవి.

16. శూర్పము పవిత్రము, తుష ఋజీషము. అభిషవణి జలము అగుచున్నవి.

17. దర్వి స్రవము, పవిత్రము చేయుట ఆయవనము, కలశములు ద్రోణ కలశములు, కృష్ణ మృగ చర్మము వాయవ్య పాత్ర అగుచున్నవి.

మూడవ సూక్తము -7

1. అతిథిపతి ఇది విలక్షణము, ఇది సాధారణము అని పరిశీలించుట యాజమాన బ్రాహ్మణమును చేయుటయగుచున్నది.

2. మరొకటి, ఇంకొంచెము అనుట ప్రాణములను పొడిగించుకొనుట అగుచున్నది.

3. ఉపహరణము హవిస్సులను అందించుట అగుచున్నది.

4. వడ్డించిన పదార్ధములను అతిథి తనలోనే హోమము చేయుచున్నాడు.

5. అతడు హస్తమను స్రవముచే ప్రాణ రూపయూపముచే వషట్కార రూ**ప "స్వాకారేణ"** (ఆత్మ యందు హవనము చేయుచున్నాడు.)

6. ప్రియులైనను, అప్రియులైనను అతిథి రూప ఋత్విజులను స్వర్గములను చేర్చవలసి ఉండును.

7. తను ద్వేషించు వారి, తనను ద్వేషించువారి, తనను పరిశీలించుకొని, ఇతరులను పరిశీలించని వాని అన్నము తినరాదు.

8. అన్నము తినువాడు పెట్టినవాని సకల పాపములను భక్షించుచున్నాడు.

9. ఎవని అన్నము తినకున్నాడో అతని ఏ పాపమును కూడ భక్షించకున్నాడు.

10. సర్వదా అతిథులను ఆదరించువాడు యుక్తగ్రావ, ఆర్ద్ర పవిత్ర, వితతాధ్వరుడు అగుచున్నాడు.

11. అతిథికి అన్నము పెట్టుట ప్రాజాపత్య యజ్ఞమగుచున్నది.

12. అతిథి సత్కారము చేయువాడు ప్రజాపతి అడుగు మీద అడుగు వేసినవాడు అగుచున్నాడు.

13. అతిథిని ఆహ్వానించుట ఆహవనీయాగ్ని, గృహమునందున్నది గార్హ్యపత్యాగ్ని, వంట చేయునది దక్షిణాగ్ని యగుచున్నది.

నాలుగవ సూక్తము - 8

1. అతిథి కన్న ముందు తినువాడు యజ్ఞఫలమును, కర్మ ఫలమును నష్టపరచుకొనుచున్నాడు.

2. అతిథి కన్న ముందు తినువాడు తన ఇంటి పాడిని నష్టపరచుకొనుచున్నాడు.

3. అతిథి కన్న ముందు తినువాడు తన ఇంటి బలమును వృద్ధిని నష్ట పరచుకొనుచున్నాడు.

4. అతిథి కన్న ముందు తినువాడు తన సంతానమును, పశువులను నష్టపరచుకొనుచున్నాడు.

5. అతిథి కన్న ముందు తినువాడు కీర్తి, ప్రతిష్టలను నష్ట పరచుకున్నవాడు అగుచున్నాడు.

6. అతిథి కన్న ముందు తిన్నవాడు ఇంటి లక్ష్మిని, సమైక్యతను నష్టపరచు కొనుచున్నాడు.

7. శ్రోత్రియుడు, వాస్తవికుడగు అతిథి కన్న ముందు భోజనము చేయరాదు.

8. అతిథి భోజనము చేసిన తరువాత గృహస్థుడు చేయుటయే యజ్ఞపు సార్ధకత మరియు అవిచ్ఛిన్నత అగుచున్నది.

9. స్వాదిష్ఠ వస్తువులు ఆవుపాలు, మాంసము వంటి వాటిని తినరాదు. (తొలుత కావచ్చును.)

ఐదవ సూక్తము - 9

1. ఆ విషయము గ్రహించినవాడు పాలను శుద్ధి చేసి భక్ష్య పదార్ధములను అతిథికి అందించుచున్నాడు.

2. సుసమృద్ధ అగ్నిష్టోమము చేయుట వలన స్వర్గమునందు తన కొరకు ఎన్ని ద్వారములను తెరచుచున్నాడో

అతిథి సత్కారము వలన కూడా అన్ని స్వర్గ ద్వారములను తెరచుచున్నాడు.

3. ఈ విషయము గ్రహించి ఘ్రుతమును శుద్ధి చేసి భక్ష్య పదార్ధములను అతిథికి అర్పించువాడు. (మిగులు పూర్వము వలె.)

4. సుసమృద్ధ అతి రాత్ర వలన (మిగిలినది 2 వలె.)

5. ఈ విషయము గ్రహించి మధువు వేసి అతిథికి అర్పించుచున్నాడో

6. సమృద్ధ సత్ర సద్య యజ్ఞము వలన (మిగిలినది 2వలె.)

7. ఈ విషయము గ్రహించి మాంసమును శుద్ధి చేసి భక్ష్య పదార్ధమును అతిథికి అర్పించుచున్నాడో

8. అతడు సుసమృద్ధ ద్వాదశాహము చేయుట వలన (మిగిలినది 2వలె.)

9. ఈ విషయము తెలిసి అతిథి కొరకు భక్ష్య పదార్ధము జలముచే శుద్ధి చేసి తెచ్చునో

10. అతడు ప్రజావృద్ధిని, ప్రతిష్టను పొంది ప్రజలకు ప్రియతముడు అగుచున్నాడు.

ఆరవ సూక్తము - 10

1. అందువలన ఉషలు శబ్దించుచున్నవి. సవిత ప్రస్తుతించుచున్నాడు.

2. బృహస్పతి తన శక్తిచే ఉద్గాయనము చేయుచున్నాడు. త్వష్ట పుష్టి కలిగించుచున్నాడు. విశ్వే దేవతలు బృహస్పతి వదిలిన చోటి నుండి సాగించుచున్నారు.

3. ఈ విషయము గ్రహించిన వానికి ప్రజా, సంపద, పశు సమృద్ధి కలుగుచున్నది.

4. ఉదయించు సూర్యుడు శబ్దించుచున్నాడు. కిరణములు ప్రశంసించుచున్నవి.

5. సూర్యదేవత అతని అంతమును అస్తమింపజేయుచు మధ్యాహ్నమున ఉద్గాయనము, అపరాహ్ణమున భోజనము కలుగజేయుచున్నాడు. (తదుపరి 3వలె.)

6. అభ్రము ప్రాదుర్భూతమై శబ్దించుచున్నది. గర్జన స్తుతించుచున్నది.

7. మెరయుచు ప్రతిహరణము కురియుచు గానము చేయుచున్నది. (తక్కినది 3 వలె.)

8. అతిథులవైపు చూచును. హింకరించును. అభివదించును. స్తుతించును. యాచించును. ఉద్గానము చేయును.

9. ఉచ్ఛిష్ట నిధనముల ఉపహరణము, ప్రతిహరణము చేయును.

10. దీనిని ఎరింగినవాడు సంపదలు, ప్రజలు, పశువులు కలవాడు అగుచున్నాడు.

ఏడవ సూక్తము - 11

1. క్షత్తను ఆహ్వానించినవాడు శృతిని విన్నవాడు అగుచున్నాడు.

(**ప్రసవితావైక్షత్తా** అని శార్యము. కలిగించువాడని.)

2. ఏది ప్రతిశ్రవణమగునో అది ప్రత్యశ్రావము అగుచున్నది.

3. చేత పాత్రలు గొని వడ్డించుటకు అటూనిటు తిరుగువారు చమసము, అధ్వర్యు అగుచున్నారు.

4. అతిథులందు ఏ ఒక్కడు ఆహుతులు ఇవ్వనివాడు ఉండడు.

5. అతిథులకు తినిపించి ఇంట బయట నిలిచిన అతిథిలతి అవభ్రుత స్నానము చేసి ఇంటికి చేరినవాడగుచున్నాడు.

6. భోజన పదార్థములను వేరువేరుగా అందించువాడు వేరు వేరు జనులకు దక్షిణ లిచ్చువాడగుచున్నాడు. అనుకూలుడై నిలిచినవాడు ఉద్వాసన చేసినవాడగుచున్నాడు.

7. అతడు భూమి మీద పిలిచినా వారి వద్ద భుజించుచున్నాడు. పృథివి మీద ఉన్న వివిధ రూప ప్రాణులు పిలిచినపుడు వారి వద్ద భుజించుచున్నాడు.

8. అంతరిక్షమున పిలిచినవారి వద్ద భుజించుచున్నాడు. అంతరిక్షమున ఉన్న వివిధ రూప ప్రాణులు పిలిచినపుడు భుజించుచున్నాడు.

9. దివి యందు పిలువబడినవాడై భుజించుచున్నాడు. దివి యందలి వివిధ రూప ప్రాణులు పిలిచినపుడు వారివద్ద భుజించుచున్నాడు.

10. ఆహ్వానించినపుడు దేవతలతో భుజించుచున్నాడు. దేవతలందలి వివిధ రూప ప్రాణులు ఆహ్వానించినపుడు భుజించుచున్నాడు.

11. ఆహ్వానించగా లోకములందు భుజించుచున్నాడు. లోకములందలి వివిధ రూప ప్రాణులు ఆహ్వానించగా భుజించుచున్నాడు.

12. అతడు ఈలోకమున, ఆ లోకమున ఆహ్వానించబడుచున్నాడు.

13. అతడు ఈ లోకమును, ఆ లోకమును పొందుచున్నాడు.

14. **జ్యోతిష్మతో లోకాన్ జయతి య ఏవం వేద** ఇది తెలిసినవాడు జ్యోతిష్మంత లోకములను జయించినవాడగుచున్నాడు.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 12

వినియోగము : గోష్ఠ కర్మమున అనుడుత్సవమున దీనిచే నిరుప్త హవియొక్క అభిమర్సన సంపాతన దాత్రువాచన, దానము కూడ చేయునది.

1. ఈ వృషభపు కొమ్ములు ప్రజాపతి, పరమేష్టి - శిరము ఇంద్రుడు - అగ్ని లలాటము - యముడు కృకటము అగుచున్నారు.

2. సోమరాజు మస్తిష్కము - ద్యౌ పై దవడ - పృథివి క్రింది దవడ అగుచున్నారు.

3. విద్యుత్తు జిహ్వ - మరుత్తు దంతములు - రేవతి గ్రీవము - కృత్తిక స్కంధము - **"ఘర్మో వహః"** అగుచున్నవి.

4. విశ్వము వాయువు, స్వర్గము లోకము **"కృష్ణద్రం విధరణీ నివేష్యః"** అగుచున్నవి.

5. శ్యేనము క్రోడము -అంతరిక్షము పాజస్యము - బృహస్పతి కకుదము - బృహతి అస్థులు అగుచున్నవి.

6. దేవపత్నులు పృష్ఠములు - ఉపసదము పార్శ్వము అగుచున్నవి.

7. మిత్రావరుణులు బాహువులు - త్వష్ట, ఆర్యమ భుజములు - మహాదేవుడు హస్తములు అగుచున్నారు.

8. ఇంద్రాణి కటి - వాయువు తోక **"పవమానో బాలాః"** అగుచున్నారు.

9. బ్రాహ్మణ క్షత్రియులు నితంబములు - బలము ఊరువులు అగుచున్నారు.

10. ధాత, సవిత అష్ఠీవములు - గంధర్వులు జంఘలు - అప్సరసలు కుష్ఠికలు - అదితి శఫము అగుచున్నారు.

11. చేతము హృదయము - మేధ యకృత్తు **'వ్రతం పురీతత్'** అగుచున్నవి.

12. **క్షుత్ కుక్షిః - ఇరావనిష్టుః పర్వతాః ప్లాశయః**

13. **క్రోధో వృక్కౌ - మన్యుః ఆన్డౌ - ప్రజాశేపః**

14. నదులు సూత్రములు - వర్షపతి స్తనములు - మెరుపు పొదుగు అగుచున్నవి.

15. **విశ్వవ్యచాః చర్మ - ఓషధయః లోమాని - నక్షత్రాణి రూపమ్.**

16. **దేవజనాః గుదాః - మనుష్యాః ఆంత్రాణి - అత్రః ఉదరమ్.**

17. **రక్షాంపి లోహితమ్ - ఇతర జనాః ఊబధ్యమ్.**

18. **"అభ్రం పీబో మజ్జా నిధనమ్"**

19. **అగ్నిః ఆసీనః - ఉత్థితః అశ్వినా.**

20. ఇంద్రుడు పూర్వ భాగమున, యముడు దక్షిణ భాగమున నిలిచి ఉన్నారు.

21. పశ్చిమపు వృషభాము ధాత, ఉత్తరపు వృషభము సవిత అగుచున్నారు.

22. గడ్డి లభించిన ఎద్దు సోమరాజు అగుచున్నది.

23. "మిత్ర ఈక్షమాణ ఆవృత్త ఆనందః".

24. యుజ్యమానః వైశ్వదేవః - యుక్త ప్రజాపతిః - విముక్తః సర్వమ్.

25. ఈ విశ్వరూపము - సర్వ రూపము గోరూపమే అగుచున్నది.

26. వీనిని తెలిసిన వాడు సర్వ ప్రకారముల, సర్వ రూపముల పశువులు కలవాడు అగుచున్నాడు.

రెండవ సూక్తము - 13

వినియోగము : శిరోరోగము మున్నగు వాని సర్వభైషజ్య కర్మమున ఈ సూక్తముచే రోగి దేహమును అభిమర్సన చేయునది. తదుపరి 21, 22 మంత్రములచే ఆదిత్యుని ఉపస్థానము చేయునది. దీని పాఠము అంహోలింగ గణములందున్నందున సర్వ వ్యాధి చికిత్స యందు **వినియోగము.**

1. శీర్షక్తి, శీర్షామయ, కర్ణశూల, విలోహితవంటి నీయొక్క సకల శిరో రోగములను బయటికి పంపుచున్నాను.

2. నీ చెవుల నుండి, కంకూషముల నుండి కర్ణశూల, విసల్పకములను సర్వ శిరో రోగముల నుండి బయటికి పంపుచున్నాను.

3. నీ చెవులకు, ముఖమునకు వ్యాపించు సకల శిరోరోగములను బయటికి పంపుచున్నాను.

4. ఏ రోగము పురుషుని ప్రమోతము, అంధము కలిగించుచున్నవో అట్టి సకల శిరోరోగములను బయటికి పంపుచున్నాను.

5. అంగభేద, అంగజ్వర, విశ్వాంగ్య, విసకల్పక సర్వ శిరో రోగములను బయటికి తరుముచున్నాను.

6. భయంకర ప్రతీకాశమై మనిషిని వడకించు పూర్ణ శరత్తున వచ్చు జ్వరమును **"బహిర్నిమస్త్ర యామహే"** బయటికి పంపుచున్నాము.

7. ఊరువులందు, గవీనికలందు తిరుగనట్టి యక్ష్మ రోగమును లోపలి నుండియు **"బహిర్నిమస్త్రయామహే"**

8. కామ, అకామము వలన హృదయమున పుట్టి హృదయమును బలహీన పరచు వ్యాధిని సర్వాంగములనుండి

"బహిర్నిమన్త్రయామహే"

9. హరిమ, ఉదరాంతర్గత, యక్ష్మోధ వ్యాధులను అంతరాత్మ నుంచి **'బహిర్నిమన్త్రయామహే'**

10. బలాసముక్షిప్తము, మూత్ర రోగము, నష్టము మున్నగు సమస్త రోగముల విషములు నీ నుండి బయట పడుటను చూపుచున్నాను.

11. కాహా వహమను రోగము నీ ఉదర బిలమునుండి బయట పడునుగాక సకల రోగముల విషములు నీ నుండి బయట పడుటను చూపుతున్నాను.

12. నీ ఉదరము, క్లోమ్నము, నాభి, హృదయమునుండి సర్వ రోగముల విషమును తొలగించుచున్నాను.

13. సీమలను పీడించునవి, మూర్ధమునకు పాకునట్టి **"అహింసంతీ రనామయా నిర్ధవన్తు బహిర్బిలమ్"** బాధించని రోగరహితుని చేయునవి. బిలము నుండి బయటికి ప్రవహింపకుండునుగాక.

14. హృదయమును ఏడిపించని, బాధించని కీకసమును **"అహింసంతీ....."**

15. పార్శ్వములందు ఉపర్షన్తి - అనునిక్షంతి పృష్టీః **"అహింసంతీ....."**

16. వంకర కలిగి, వక్షణలందు కలియు అస్థులు **"అహింసంతీ....."**

17. గుదమునకు వెనుక ఉండి ఆంత్రములను మోహింపచేయు అస్థులు **"అహింసంతీ......"**

18. మజ్జను శుభ్ర పరచునవియు, పురూషములను బాధించని అస్థికలను **"అహింసంతీ....."**

19. రోగములను తొలగించి, నీకు ఆనందము కలిగించురీతి సమస్త వ్యాధుల విషమును నీ నుంచి తొలగించినానని చెప్పుచున్నాను.

20. విసల్ప, విద్రధ, వాతీకారి, అలజ మున్నగు సమస్త వ్యాధుల విషమును నీ నుంచి తొలగించినానని చెప్పుచున్నాను.

21. నేను నీ పాదములు, జానువులు, శ్రోణులు, నడుము, అనూకము, ఉష్ణిహ, శిరస్సు నుండి రోగములను నష్టపరచినాను.

22. నీ హృదయము నుండి ఉదయించు సూర్యుడు తన కిరణములచే నీ వ్యాధులను తొలగించినాడు చంద్రుడు కపాల, హృదయ అంగ భేదములను శాంతింపచేసినాడు.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 14

వినియోగము : ఈ అనువాకపు పాఠము సలిలగణములందున్నందున అచట వీని వినియోగము.

1. ఇతడు సూర్యుడు. స్తుతులచే పోషించబడువాడు. ఆహ్వాననీయుడు. ఇతని మధ్యమ భ్రాత వాయువు. మూడవ భ్రాత ఘ్రుత పృష్ఠ. ఈ ముగ్గురిలో సప్త కిరణుడగు సూర్యునే ప్రధానముగ దర్శించుచున్నాను.

2. సప్త కిరణములు, సప్త నామముల వాని ఏక చక్ర రథమును ఒకే అశ్వము లాగుచున్నది. ఆ రథము మూడు నాభులు కలిగి జరా రహితమైనది. దాని మీద సమస్త విశ్వములు ఆధారపడిఉన్నవి.

3. సప్త చక్ర రథమున ఉన్నవే సప్తాశ్వములు అవే రథమును లాగును. ఏడుగురు అక్కచెల్లెండ్రు ఈ రథము ముందు నడుతురు. ఇందు ఏడు కిరణములు ఉన్నవి.

4. తొలుత జన్మించిన వానిని ఎవడు చూచినాడు? అస్థిరహితములు, అస్థిసహితములు ఎపుడు కలిగినవి? ఎపుడు పృథివి నుండి రక్తము, ప్రాణములు పుట్టినవి? ఆత్మలు ఎచట నుండి ఉత్పన్నమైనవి? ఈ జిజ్ఞాసకు గాను ఎవడు విద్వాంసుని వద్దకు వెళ్ళును?

5. వేగవంతుడు, సుందరుడగు ఆదిత్యుని స్వరూపము అతి నిగూఢమైనది. అతని కిరణములు పాలు పితుకును. తేజః స్వరూపములు అగును. నీటిని పీల్చును. ఈ విషయములు తెలిసినవాడు వివరించవలెను.

6. నేను అజ్ఞానిని. నాకు ఏమియు అర్థమగుటలేదు. అందుకే అడుగుచున్నాను. ఇవి సందిగ్ధములు దేవతలకు రహస్యములు. ఒక సంవత్సరపు సూర్యుని కొరకు ఏడు సోమ యజ్ఞములు చేసినారు. అవి ఏవి?

7. నేను అజ్ఞానిని. ఏమియు తెలియనివాడను. తెలిసి కొనవలెనను ఆసక్తితో జ్ఞానులను అడుగుచున్నాను. ఆరు లోకములను నిలిపి ఉంచినవాడెవడు? జన్మరాహిత్యమున జీవించు వాడెవడు? వారు ఒక్కరేనా?

8. భూమాత తండ్రియగు ద్యులోకమునందున్న సూర్యుని స్వానుష్టానమున పూజించునది. అంతకు ముందే తండ్రి లోలోపల తల్లితో సంగమించినాడు. తల్లి గర్భము ధరించ దలచి రసమును దాల్చినది. వారిద్దరు సస్యములు

ఫలింపచేయుటను గురించి మాట్లాడుకొనుచున్నారు.

9. ద్యులోకమను తండ్రి, కోరికలు తీర్చు పృథివి యొక్క భారము వహించుచున్నాడు. గర్భమున జలమును దాల్చిన మేఘము మధ్యన ఉన్నది. వర్ష జలము దబదబ కురిసినది. మేఘ, వాయు, కిరణ సంయోగము పృథ్విని సస్య శ్యామలము చేసినది.

10. ఏకమాత్ర ఆదిత్యునకు భూమి, ఆకాశము, అంతరిక్షము ముగ్గురు తల్లులు. అగ్ని, వాయువు, సూర్యుడు ముగ్గురు తండ్రులు. ఆదిత్యుడు తల్లితండ్రులతో ఊర్ధ్వమున ఉన్నాడు. అతడు అలసట ఎరుగడు. ద్యులోక పీఠము మీద దేవతలు సూర్యుని గురించి చర్చింతురు. దానిని ఎరిగినవాడులేడు. కాని వారు సర్వము చర్చింతురు.

11. నియమముగ ఆవర్తించు అయిదు ఋతువులను నట్టి ఆకుల చక్రమునందు భువనములన్నియు లీనములై ఉన్నవి. దాని ఇరుసు భువ భారము వహించును. అలసట ఎరుగదు. దాని నాభి సర్వదా సమానముగ ఉండును. చలించదు.

12. అయిదు ఋతువుల కాళ్ళు, పన్నెండు మాసముల రూపముగల ఆదిత్యుడు ద్యులోకపు పూర్వార్ధమున ఉన్నప్పుడు కొందరు అతనిని పురీష లేక జలదాత అందురు. ఆరు ఋతువుల ఆకులు, ఏడు కిరణముల చక్రము కలిగి ద్యులోకపు రెండవ సగమున ప్రకాశించు సూర్యుని మరికొందరు 'అర్పిత' అందురు.

13. సర్వాత్మకమగు ఆదిత్యుని పన్నెండు ఆకుల చక్రము స్వర్గము చుట్టు పరిభ్రమించుచుండును. అయినను అది పాత బడదు. అగ్ని ఆ చక్రమున 360 పగళ్ళు, 360 రాత్రుల రూపమున 720 అయి వసించును.

14. సమానమగు అంచులు గలిగి శిథిలము ఎరుగని కాలచక్రము నిరంతరము భ్రమించుచుండును. దీనితో అయిదుగురు లోకపాలురు, పంచజనులు పదిమంది కలిసి భూమండలమును వహింతురు. సూర్యుని నేత్ర రూపమగు మండలమున వర్ష జలము దాగినది. సమస్త జగములు, ప్రాణులు సహితము అమ్ముననే నిలిచినవి.

15. కిరణములు స్త్రీలయ్యు పురుషులు - కనులున్నవారే దీనిని చూడగలరు. చూపు మందగించినవారు కానలేరు. మేధావి యగు పుత్రుడు మాత్రమే వీనిని గ్రహించగలడు. వీనిని అన్నింటిని గ్రహించగలవాడే తండ్రులకు తండ్రియగును.

16. ఆదిత్యుని సహజాతమగు ఋతువులలో ఏడవది అధికమాసము వంటరిది. మిగిలిన ఆరు రుతువులు ఉభయములు, రెండు మాసములు గలవి. కదలిక గల ఈ ఋతువులను దేవతలు సృష్టించినారు. ఈ ఋతువులు అందరకు ఆనందకరములు. స్థాన భేదమున వేరు వేరుగా నిలుచును. రూప భేదమున విభిన్న ఆకృతులు కలిగి ఉండును. అవి తమ ప్రభువు కొరకు వంతులు వంతులుగా తిరుగుచుండును.

17. వత్స రూపమగు అగ్ని పృష్ఠ భాగము ముందరి కాళ్ళతోను, ముఖ భాగము వెనుక కాళ్ళతోను ధరించిన గోరూపమగు రశ్మి ఊర్ధ్వమునకు పోవును. అది ఎచటికి పోవును? ఎవరి కొరకు నడిమి నుండి తిరిగి వచ్చును? దళ మధ్యమున ప్రసవించదు? అది ఎచట ప్రసవించును?

18. భూలోకమున ఉన్న అగ్నిని ఊర్ధ్వ లోకమున ఉన్న అగ్నిని, ఊర్ధ్వ లోకమున ఉన్న సూర్యుని భూలోకమున ఉన్న అగ్నీ యుక్తముగ ఎవరు పూజింతురో వారే మేధావి వంటి ఆచరణ గలవారలని చెప్పినవాడెవడు? అలౌకికమగు మనసు ఎచట పుట్టినది?

19. కొందరిని విద్వాందులు అధోముఖులు అందురు. వారినే ఊర్ధ్వ ముఖులని కూడ అందురు. ఊర్ధ్వ ముఖులు అన్న వారిని అధోముఖులని కూడ అందురు. సోమ, ఇంద్రులు మండల ద్వయమును ఏర్పరచినారు. యుగళ అశ్వాదుల వలె ఆ మండలములు విశ్వ భారము వహించుచున్నవి.

20. జీవాత్మ, పరమాత్మయను పక్షులు రెండు ఒకే దేహమున లేక వృక్షమున నివసించును. జీవాత్మ రుచికరములగు రావి ఫలములను తినును. పరమాత్మ దేనిని అనుభవించడు. అతడు ద్రష్ట మాత్రమే.

21. వృక్షమున రుచికరములగు రావి పండ్లున్న చోట మధు మక్షికములు వసించును. అవి సృష్టిని విస్తరింపచేయుచున్నవి. ఈ కారణము తెలియని వాని జీవితము నశించదు.

22. సూర్య మండలము నుండి రమ్య కిరణములు కర్తవ్య జ్ఞాన యుక్తమగు అమృతాంశమున బయల్వెడలును. ఐ సాహసోపేతముగ సకల భువనములను రక్షించును. నాది అపరిపక్వబుద్ధి అయినను ఆ కిరనములే నన్ను నిలిపినవి.

రెండవ సూక్తము - 15

వినియోగము : పూర్వ సూక్తము వలె.

1. భూమి మీది అగ్ని స్థానము తెలిసినవారు, దేవతలు అంతరిక్షమున వాయువును సృష్టించినారని తెలిసినవారు, ఊర్ధ్వతమ ప్రదేశమున సూర్యుని స్థానము తెలిసినవారు అమృతత్వమును పొందుదురు. **"అమృతత్వమానశుః"**

2. అతడు గాయత్రి ఛందమున పూజా మంత్రము సృష్టించినాడు. అర్చన మంత్రమున సామమును కల్పించినాడు. త్రిష్టుప్ ద్వారా ద్రుచ, త్రుచ రూప వాక్కును చేసినాడు. ద్విపాద, చతుష్పాత్తులతో అనువాక రచన చేసినాడు. అట్లే అక్షర ప్రణాళిక ప్రకారము ఏడు ఛందస్సులను కల్పించినాడు.

3. జగతీ ఛందమున ద్యులోకమున వృష్టిని స్తంభింపచేసినాడు. రథంతర సామమున సూర్యుని దర్శించినాడు. పండితులు గాయత్రికి మూడు పదములందురు. అందువలన గాయత్రి మహత్తులోను, తేజస్సులోను అన్నింటిని అధిగమించును.

4. నేను పాడి యావును పిలుతును. పితుకువాడు పితుకును. ఈ సామము నందలి శ్రేష్ఠ భాగమును సవిత గ్రహించవలెను. అందువలన అతని తేజస్సు వర్ధిల్లును. సవితను ఆహ్వానించుచున్నాను.

5. ధనము గల ధేనువు దూడ కొరకు మనసులో మసలుచు అంబా అని వచ్చును. అది అశ్వినులకు పాలు ఇవ్వవలెను. సౌభాగ్య లాభమున వర్ధిల్ల వలెను.

6. ఆవు కళ్ళు మూసుకొని దూడ కొరకు 'అంబా' అనును. దూడ మూతి నాకి 'అంబా' అనును. దూడ మూతి నురుగు చూచి 'అంబా' అనును. దూడకు కడుపు నిండ పాలు త్రాగించి తృప్తి చెందును.

7. దూడ ఆవు చుట్టు తిరిగి అవ్యక్త శబ్దము చేయును. ఆవు గోచర భూమి నుండి, 'అంబా' అనును. ఆవు పశు జ్ఞానముతో మానవులను లజ్జితులను చేయును. వ్యక్తమైన తన రూపమును ప్రకటించును.

8. చంచలుడు, శ్వాస నిశ్వాసలు కలవాడు, కార్యము ముగియగనే నిశ్చలుడు అగును. అప్పుడు మర్త్యుని సహితముగ పుట్టిన ఆత్మ శ్రాద్ధ భక్షణ చేయుచు విహరించుచుండును.

9. విధమన శీల, దమన శీల, సలిల పృష్టము మీద యువకుడగు చంద్రుని, సూర్యుడు, మ్రింగుచున్నాడు. దేవతల చాతుర్యము చూడండి. నేడు చచ్చిన చంద్రుడు వారి మహిమచే రేపు ఊపిరి పీల్చుచున్నాడు.

10. గర్భము కలిగించిన వాడు గర్భపు తవమును తెలియకున్నాడు. గర్భములో నున్నవాడు కూడ దర్శించజాలడు. గర్భమున మాయచే కప్పబడినవాడు మరల మరల పుట్టుచున్నాడు. దీని తత్త్వమెరిగినవాడు విముక్తుడు అగుచున్నాడు.

11. ఆదిత్యుడు ప్రనస్సుడు, రక్షకుడు అతని రాకను దర్శించుచున్నాను. సర్వగమన, సహగమన కిరణ పుంజములచే అప్పుడప్పుడు ఆచ్ఛాదితుడగును. అయినను అతడు భువనములకు వచ్చుచు, పోవుచున్నాడు.

12. స్వర్గము నన్ను పోషించుచు తండ్రియగుచున్నాడు. పృథి కక్ష నాకు మిత్రము. విశాల పృథ్వి నాకు తల్లి. ద్యావాపృథ్వుల మధ్య అంతరిక్షము ఉన్నది. దూరమున ఉన్న ద్యులోక రూపుడగు తండ్రి, దిగువనున్న పృథివి రూపమగు తల్లికి గర్భము కలిగించుచున్నాడు.

13. భూమికి అంతమేది? లోకముల ఉత్పత్తి స్థానమేది? సేచన సమర్థమగు అశ్వపు రేతస్సు ఏది? సమస్త వాక్యముల పరమస్థానమేది?

14. వేదము పృథ్వికి అంతము. లోకముల ఉత్పత్తి స్థానము యజ్ఞము. సోమము సేచన సమర్థ అశ్వపు రేతస్సు సమస్త వాక్యముల పరమ స్థానము ఋత్విక్కు.

15. నేను ఉన్నవాడనో, లేనివాడనో తెలియనివాడను. మూఢుడను. చిత్తమును కప్పి ఉంచినాను. జ్ఞానపు ప్రథమ కిరణము నాలో వెలిగినపుడు వాక్యార్థము గ్రహించగలను.

16. నిత్యము, అనిత్యము కలిసి ఉండును. అవి శరీరమును చేరినపుడు ఒక్కొక్కసారి ఊర్ధ్వమునకు, ఒక్కొక్కసారి అధోముఖమునకు చేరుచున్నవి. అవి ఒకే చోట ఉండును. ఒకే చోట సంచరించును. లోకము అనిత్యమును గుర్తించును. నిత్యమును గుర్తించదు.

17. సప్త కిరణములు సంవత్సరమునందు అర్థభాగము గర్భము ధరించును. తదుపరి వర్షించి విష్ణు కార్యమును నిర్వహించుచున్నవి. అవి సర్వజ్ఞులు సర్వతో గమనలు. తమ ప్రజ్ఞచే జగత్తున అంతర్భూతలై ఉన్నవి.

18. సర్వ దేవతలు మహదాకాశముతో సమానులై మంత్రాక్షరముల మీద ఉపవిష్టులై ఉన్నారు. ఇది తెలియనివాడు వేదములు చదివి ప్రయోజనమేమి? దీనిని తెలిసినవాడు సుఖించుచున్నాడు.

19. ఋక్కు యొక్క పదమాత్రమున కల్పన జరిగినది. దాని అర్థమున చరాచర జగత్తు కలిగినది. త్రిపాద బ్రహ్మ పురురూపమున నిలిచి ఉన్నాడు. అతని వలననే దిశలు నిలిచి ఉన్నవి.

20. అవధ్య గోవు సస్యములు, తృణములు మేసి పాడియావు అగునుగాక. అందువలన మేము సంపన్నులము అగుదుముగాక. ఆ గోవు ఎల్లప్పుడు గడ్డి మేయుచు, సర్వత్ర సంచరించుచు, నిర్మల జలము త్రాగునుగాక.

21. వాక్కు మేఘ నినదమై, అంతరిక్షమున విహరించుచున్నది. అది వర్షము కలిగించి శబ్దము సృష్టించుచున్నది. ఆ శబ్దము ఒకప్పుడు, ఏకపది, ఒకప్పుడు ద్విపది, ఒకప్పుడు చతుష్పది, ఒకప్పుడు సప్తపది, అష్టపది యగుచు సహస్రాక్షర వ్యాప్తమై అంతరిక్షమున నిలిచి శబ్దించుచున్నది.

22. సూర్య కిరణములు జలములను గ్రహించి సూర్యునకు చేర్చుచున్నవి. అవే సూర్య కిరణములు జలస్థానమగు సూర్యమండలము నుంచి మరలి వర్షించి భూమిని తడుపుచున్నవి.

23. పాదము లేని కిరణములు పాదములున్నవాని కన్న ముందు సాగించు ఈ మిత్రావరుణుల మహిమ నెరిగిన

వాడెవ్వడు?

కిరణముల గర్భ భారము భరించు భూదేవి సత్యమును రక్షించుచున్నది. అసత్యమును నష్టపరచుచున్నది.

24. వాణి విరాట్ - పృథివి విరాట్ - అంతరిక్షము విరాట్ - ప్రజాపతి విరాట్. విరాట్ మృత్యువు. విరాట్టే సాధ్యులకు అధిరాజు. భూత భవిష్యత్తులు విరాట్టుని వశము నందున్నవి. అతడు భూత భవిష్యత్తులను నాకు వశపరచునుగాక.

25. శకమయ దూమమును విషువత, ఏనావరణములందు దర్శించినాను. ధీరులగు వారు ఉక్షను పృశ్నిని వచనము చేసినారు. **"తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్"** ఆ ధర్మములే ప్రధానములు అయినవి.

26. అగ్ని సూర్య వాయువులు లోకమును అనుగ్రహించుచున్నారు. వారిలో ఒకరు సంవత్సరమున ఒకసారి భూమిని కాల్చుచున్నారు. సూర్యుడు తన వెలుగున రక్షించుచున్నాడు. వాయువు కంటికి కనిపించకున్నాడు.

27. వాక్కునకు నాలుగు పరిమిత స్థానములున్నవి. బుద్ధిమంతులగు బ్రాహ్మణులే దానిని తెలియుచున్నారు. వానిలో మూడు స్థానములు కనిపించవు. నాలుగవ దానితోనే మానవుడు పలుకుచున్నాడు.

28. ఒక్క అగ్నినే ఇంద్రుడు, మిత్రుడు, వరుణుడు ఆకాశమందున్న సూర్యుడు అనుచున్నారు. **ఏకం సద్ విప్రా బహుధా వదన్తి** - ఒకే సత్యమును విద్వాంసులు బహుధా వచించుచున్నారు. అగ్నినే యముడు, మాతరిశ్వ అనుచున్నారు.

దాశరథి రంగాచార్య విరచిత
శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహితయందలి
తొమ్మిదవ కాండము సమాప్తము

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

పదవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

యాం కల్పయన్తి వహతౌ వధూమివ విశ్వరూపాం హస్తకృతాం చికిత్సవః |
సారాదేత్వపనుదామ ఏనామ్ ||

చికిత్సకులు - విశ్వ రూపపు తమ చేతితో చేసిన కృత్యను వధువుగా భావించుచున్నారు. అది మా నుండి తొలగునట్లు దానిని గెంటి వేయుచున్నాము.

వినియోగము : కృత్యా ప్రతిహరణ గణమున దీని పాఠము ఉన్నందున కృత్యను దూరము చేయుశాంతి జలమున దీని **వినియోగము.**

2. కృత్య మనిషి చేసినది. అది తల, ముక్కు, చెవులు గలది. అనేక బాధలు కలిగించునది. అది మా నుండి తొలగునట్లు గెంటి వేయుచున్నాము.

3. శూద్రకృత, రాజకృత, స్త్రీకృత, మంత్ర కృత కృత్య భర్త పంపిన బంధువుల వరకు వెళ్ళిన నారి వలె కర్త మీదకు వెళ్ళును గాత.

4. పొలములు, గోవులు, జనుల మీద చేసిన కృత్యలన్నింటిని ఈ ఔషధముచే పంపించుచున్నాను.

5. హింస హింసించు వానిని, శాపము శపించువారిని చేరునుగాక. కృత్య ప్రయోగించువానినే వధించునట్లు కృత్యను ఎదురు పంపుచున్నాము.

6. మా అధ్యక్ష పురోహితుడు అంగిరవంశీయుడు, పశ్చిమపువాడు. పురోహితా! నీవు ఎదురుగా వచ్చు కృత్యను ఖండించుము. పంపిన వానిని హతమార్చునట్లు చేయుము.

7. కృత్యా! నిన్ను నా మీదకు ప్రయోగించిన వాని మీదకే పొమ్ము. మేము నిరపరాధులము. మమ్ము బాధించకుము.

8. వడ్రంగి రథపు సంధులను బిగించినట్లు నీ కీళ్ళను సంధించిన వాని మీదకే పొమ్ము. అదే నీ స్థానము మేము అపరిచితులము. ఇటు రాకుము.

9. కృత్యా! నిన్ను దుష్కార్యమునకు పంపిన అభిచారకుడు విద్వలుడు. నిన్ను శుద్ధి చేయగలవాడు పునఃసరుడు అతనితో నీకు స్నానము చేయించుచున్నాము.

10. మమ్ము మృతవత్సరూప దౌర్భాగ్యము చుట్టుకున్నది. మాకు స్నానము చేయించగల కృత్య లభించినది. అందువలన నా సకల పాపములు దూరమై, ధనము నా వద్ద స్థిరమగునుగాక.

11. పితరుల నిమిత్తము ఇచ్చునపుడు, యజ్ఞము చేయునపుడు పెట్టుకున్న పేరు వలన గలిగిన సందేశ్యాది పాపములు ఈ ఓషధి వలన తొలగును గాక.

12. దేవతలకు చేసిన అపరాధము పితరుల విషయమున, సందేశ్య, అభినిష్కృత పాపముల నుండి ఈ ఓషధులు, ఋషులు తపోబలము, మంత్రబలము ఋక్కులు నిన్ను విముక్తుని చేయునుగాక.

13. గాలి నేల మీది దుమ్మును లేపినట్లు, అంతరిక్షమున మేఘమును చెదరగొట్టినట్లు, ఈ మంత్ర ప్రభావమున నా దౌర్భాగ్యము ఎగిరిపోవునుగాత.

14. కృత్యా! కట్లు లేని గాడిద దెబ్బలు తిని పారిపోయినట్లు నీవు మంత్ర బలమున దెబ్బలు తిని ప్రయోగించిన వాని మీద పడుము.

15. కృత్యా! ఇది నీ మార్గమని నీకు చూపుచున్నాను. నిన్ను ప్రయోగించిన శత్రువు మీదకే నిన్ను పంపుచున్నాను. నీవు రథ, గజ, తురగ, పదాతిసైన్యము వలె మా శత్రువును ముట్టడించుము.

16. నీ జ్యోతి శత్రువులను చేరునుగాక. నీ దౌర్భాగ్యము తప్పుదారి పట్టునుగాక. మా వద్ద కాక ఇతరత్ర నీ నివాసము ఏర్పరచుకొనుము. దాటరాని నభ్య నదిని దాటిపొమ్ము. మమ్ము బాధించకుము. దూరమునకు తొలిగి పొమ్ము.

17. పెనుగాలి చెట్లను వలె నీవు శత్రువులను కూల్చుము. వారి గో, అశ్వ, ప్రజను నిశ్శేషము చేయుము. కృత్యను పంపిన వారు నిస్సంతులైనారని చెప్పుము.

18. అభిచారకులు నిన్ను అగ్ని యందు, శ్మశానమున, పొలములందు, గార్హపత్యాగ్ని యందు నిక్షేపించుచున్నారు. వారు 'మేము నిరపరాధులము, మాకీ గతి పట్టినది అనునట్లు చేయుము.

19. ఉపహృత, అనుబద్ధ, ఖనిత, కుటిల గమన వైరులను అభిచార కర్త మీదకు పంపుచున్నాము. బయలు దేరిన చోటునకే చేరిన అశ్వము వలె కృత్య తిరుగబడి ప్రయోగము చేసినవాని ప్రజను నష్టపరచునుగాక.

20. కృత్యా! మా ఇంట కరవాలములున్నవి. మాకు నీ ఎముకల జాడ తెలియును. తిరిగిపొమ్ము. శత్రువు మీద పడుము. నీవు మా విషయమున అజ్ఞాతవు నీకు ఇచట పని ఏమి?

21. కృత్యా! నేను నీ మెడ నరుకుదును - కాళ్ళు విరిచెదను. పారిపొమ్ము. ఇంద్రాగ్నులు మమ్ము రక్షింతురుగాక.

22. సోముడు రాజు, అధిపతి ప్రాణుల రక్షకుడు మాకు స్వామి అతడు మమ్ము రక్షించునుగాక.

23. కృత్యాకృతులు పాపులు - దుష్కర్ములు. వారి మీద భవ, శర్వులు పిడుగులు కురిపింతురుగాక.

24. కృత్యా! నిన్ను ప్రయోగించువారు నిన్ను రెండు కాళ్ళ, నాలుగు కాళ్ళ దానినిగా చేసి పంపిన ఎనిమిది కాళ్ళ దానవై వారి మీదకే ఉరుకుము.

25. ఘ్రుతయుక్త, అలంకృత, దుష్క్రుత్య కృత్యే! దూరము జరుగుము. బిడ్డ తండ్రిని ఎరిగినట్లు నిన్ను పుట్టించిన వానిని కనిపెట్టుము.

26. కృత్యా! తొలగుము. నిలువకుము. వేటకాడు వలలోని మృగము వద్దకు పోయినట్లు నీవు శత్రువు మీదకు పొమ్ము. వాడు మృగము. నీవు వేటకత్తెవు. వాడు నిన్నేమి చేయకలడు?

27. మొదటి వానిని రెండవ వాడు బాణము వేసి చంపును. రెండవ వానిని మూడవ వాడు హతమార్చుచున్నాడు.

28. నా మాట వినుము. వచ్చిన చోటునకు చేరుము. ప్రయోగించిన వానివైపు సాగుము.

29. కృత్యా! **అనాగోహత్యావైభీమా** - నిరపరాధుల హత్యా భయంకరము. నీవు గోవులను, అశ్వములను, ప్రజలను వధించకుము. నిన్ను ఏ ఏ స్థలములందు స్థాపించినారో అచటి నుంచి లేపుచున్నాము. నీవు ఆకు కన్న తేలికవగుము.

30. కృత్యలారా! మీరు అంధకారావృతులూ, జాలావృతులైనను మిమ్ము ఇట నుండి మాయము చేయుచున్నాము. పంపినవారల మీదకు మరలిపొండి.

31. కృత్యా! కృత్యాకృతుని - వలగిని, అభినిష్క్రుతుని సంతానమును నాశము చేయుము. కృత్యాకృతుని హతమార్చుము.

32. సూర్యుడు రాహు విముక్తుడైనట్లు, ఉషః కిరణములు రాత్రిని విముక్తము చేసినట్లు, ఏనుగు దుమ్మును లేపినట్లు నేను కృత్యాకృతుని దుష్క్రుత్యములను తుడిచివేయుచున్నాను.

రెండవ సూక్తము

వినియోగము : పురుష మేధమున స్నానాలంకారములు చేసిన ఉత్సృజ్య మాన పురుష పశువును ఈ అర్థ సూక్తముచే అనుమంత్రణము చేయబడును. శని దేవతకు హవి ఆజ్య హోమము, సమిదా ధానము, ఉపస్థానమున దీని **వినియోగము.**

1. మానవుని పార్ష్ణియులను, మాంసమును, కీళ్ళను, ఎవరు ఏర్పరచినారు? సుందర అంగుళులకు ఎవరు పుష్టి కలిగించినారు? శ్లంఖములను, మధ్య స్థానమును ఎవరు నిర్మించినారు?

2. పురుషుని గుల్ఫములను, అధరములను, అష్ఠీవంతములను ఎవడు కల్పించినాడు? జంఘలను ఎవరి నుంచి ఏర్పరచినారు? జానుసంధి ఎచట కలదు? దానిని ఎవడు ఎరుంగును?

3. సంహితాంతము, జానువుల ఉపరి భాగము, శిథిరము, కబంధము ఈ నాలుగు కలిసి ఉండును. వాని వలన 'కుసంధి' బలపడును. శ్రోణి ఊరువులను ఎవరు ఎరుంగుదురు?

4. గ్రీవము, ఉరః స్థలమును తెలిసిన దేవతలు ఎందరు? వారు ఎన్ని ప్రకారముల వారు? స్తనములను, కఫోడములను ఎందరు దేవతలు చేసినారు? స్కంధములను ఎందరు చేసినారు? పుష్టియులను ఎందరు సరిచేసినారు?

5. ఎవరు అతని భుజములకు పుష్టి కలిగించినారు? ఎవరు వీర్యమును ఏర్పరచినారు? అంసములను ఎవడు చేసినాడు? కుసంధిని ఎవడు పైన అమర్చినాడు?

6. ముఖము తొలిచి ఎవడు 2 కన్నులు + రెండు చెవులు + రెండు నాసికారంధ్రములు + ఒక నోరు ఏడు రంధ్రములను ఏర్పరచినాడు? ఏ దేవతల విజయ మహిమ వలన ద్విపాద, చతుష్పాద ప్రాణులు యమ సదనమునకు చేరుచున్నవి?

7. బహుకదలిక గల నాలుకను దవడల మధ్య ఎవడు పెట్టినాడు? దానియందు మహావాణిని ఎవడు ప్రతిష్టించినాడు? ప్రాణులందు భ్రమించు జల దేవతను ఎవరు ఎరుంగుదురు?

8. తొలుత మానవుని మస్తిష్కము, లలాటము, కకాటిక, హనువులను ఏర్పరచి స్వర్గమును ఆరోహించిన దేవత ఎవరు?

9. మానవుడు బహుళ ప్రియా ప్రియములను, స్వప్నములను, సంబంధములను, తంద్రతను, ఆనందమును, హర్షమును, ఉగ్రమును ఎవరి వలన పొందినాడు?

10. మానవునకు ఆర్తి, అవర్తి, నిర్రుతి, మతి, రాద్ధి, సమృద్ధి, అవిరుద్ధి, అమతి, ఉదితి ఎచటి నుండి చేరుచున్నవి?

11. జలము సాగర గమన అందరు కోరునది. సర్వత్ర ఉన్నది. ఆ జలమును తీవ్ర అరుణ, లోహిత, తామ్ర ధూమ్ర వర్ణములు గలిగి మానవులందు పైకి, క్రిందకు, వంకరగ సాగునట్లు చేసినవాడెవ్వడు?

12. మానవుని యందు రూపమును, మహిమను, నామమును, జ్ఞానమును, చరిత్రలను, గతులను ఏర్పరచినవారెవ్వరు?

13. ఏ దేవత మానవుని యందు ప్రాణ, అపాన, వ్యాన, సమాన వాయువులను స్థాపించినాడు?

14. ఏ ప్రధాన దేవత ఇతని యందు యజ్ఞమును, సత్యమును, అసత్యమును, మృత్యువును, అమృతమును స్థాపించినాడు?

15. మానవుని దేహమును ఆచ్ఛాదించు చర్మమును ఎవడు ఏర్పరచినాడు? ఆయువును ఎవడు కల్పించినాడు? బలమును ఎవడిచ్చినాడు? వేగమును ఎవడు కల్పించినాడు?

16. ఎవని వలన ఇతని యందు జలము విస్తరిల్లినది? ఎవడు వెలుగు కొరకు పగలు ఏర్పరచినాడు? ఎవని వలన ఉష దీప్తమైనది? ఎవడు సాయంభవనమును ఇచ్చినాడు?

17. సృష్టి యొక్క అవిచ్ఛిన్నతకు ఇతని యందు వీర్యమును ఎవడు స్థాపించినాడు? మేధను ఎవడు ఏర్పరచినాడు? ఎవడు ఇతనిచే బాణము ధరింపచేసినాడు?

18. ఎవరి ప్రభావమున మానవుడు భూమిని ఆక్రమించినాడు? స్వర్గమును ఆరోహించినాడు? పర్వతములు ఎక్కినాడు? కర్మలు చేసినాడు?

19. ఎవరి వలన మానవునకు పర్జన్యుడు - విచక్షణ సోమము లభించినవి? ఎవరు అతని యందు యజ్ఞము, శ్రద్ధ, మనస్సును ఏర్పరచినారు?

20. ఎవరి వలన ఇతడు శ్రోత్రియమును, పరమేష్టిని, అగ్నిని అందుకొనుచున్నాడు? ఎవని ద్వారమున ఇతడు సంవత్సరమును లెక్కించుచున్నాడు?

21. బ్రహ్మ వలన శ్రోత్రియమును, పరిమేష్టిని, అగ్నిని అందుకొనుచున్నాడు. బ్రహ్మ ద్వారముననే సంవత్సరమును లెక్కించుచున్నాడు.

22. ఏ కర్మ వలన దేవతలకు అనుకూల నివాసము చేయగలుగుచున్నాడు? ఏ ప్రాకారమున దేవా ప్రజకు అనుకూలుడై ఉండగలుగుచున్నాడు? ఎవరి ద్వారా క్షత్రము, సక్షత్రము కలుగుచున్నవి?

23. బ్రహ్మ వలన దేవతలకు అనుకూల నివాసము - బ్రహ్మ వలన దేవతలకు అనుకూలుడై ఉండుట జరుగుచున్నవి. బ్రహ్మయే క్షత్రము, అన్యము కాకున్నది. బ్రహ్మయే సక్షత్రము అగుచున్నది.

24. భూమిని, ఉత్తర ధృవమును ఎవడు స్థాపించినాడు? ఊర్ధ్వమును, తిర్యక్కును, ప్రాణులు సంచరించు అంతరిక్షమును ఎవరు కల్పించినారు?

25. బ్రహ్మ భూమిని, ఉత్తర ధ్రువమును స్థాపించినాడు. బ్రహ్మ ఊర్ధ్వమును, తిర్యక్కును, ప్రాణులు సంచరించు అంతరిక్షమును కల్పించినాడు.

26. అథర్వ ఇతని మూర్ధము, హృదయమును ఏర్పరచినాడు. ఊర్ధ్వ పవమానుడు మస్తిష్క శిరములకు ప్రేరణ కలిగించినాడు.

27. అథర్వుడు ఏర్పరచిన శిరస్సు చక్కగా నిలిచి ఉన్నది. కేశములు దేవతా రూపములై ప్రాణములు దానిని రక్షించుచున్నవి. అన్నము, మనస్సు సహితము శిరమును కాపాడుచున్నవి.

28. బ్రహ్మపురిని ఎరిగినవాడు పైన, క్రింద ఉన్న మాత్రమే కాదు - సకల దిశలందు వ్యక్తమగుచున్నాడు. పురుషుడు అగుచున్నాడు.

29. యోవైతాం బ్రాహ్మణో వేదామృతేనావృతాం పురమ్ |
తస్మై బ్రహ్మచ బ్రాహ్మశ్చ చక్షుః ప్రాణం ప్రజాం దదుః ||

బ్రహ్మ యొక్క అమృతా వృత పురిని తెలిసిన వానికి బ్రహ్మయు, బ్రాహ్మయును చక్షువులు, ప్రాణము, ప్రజలను ఇచ్చుచున్నారు.

30. బ్రహ్మ పురిని తెలియువానిని పురుషుడు అనుచున్నాడు. అతని కనులు, ప్రాణము వార్ధక్యమునకు ముందు అతనిని విడువకున్నవి.

31. ఎనిమిది వక్రములు పన్నెండు ద్వారములు కలది దేవతల పురము అయోధ్య యగుచున్నది. అందు హిరణ్మయి కోశము గల స్వర్గము జ్యోతిషావృతమై ఉన్నది.

32. ఆ హిరణ్మయి కోశమున త్రి అరములు ప్రతిష్టితములు. అది ఆత్మ యొక్క స్థానమగుచున్నది. **"తద్ వై బ్రహ్మ విదో విదుః"** దానిని బ్రహ్మజ్ఞానులు మాత్రమే తెలియుచున్నారు.

33. బ్రహ్మపురి పాపనాశిని. యశో సంపన్నము. కాంతి మంతము. హిరణ్మయము అపరాజితము. అట్టి పురమునందు బ్రహ్మ వివేశ - ప్రవేశించుచున్నాడు.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 3

వినియోగము : శత్రుక్షయాదులు కోరువాడు ఈ అర్ధ సూక్తముచే వరణ మణిని మూడు రాత్రులు పెరుగు తేనెలో నానపెట్టి సంపాతన, అభిమంత్రణలు చేసి కట్టుకొనునది. అభయ నామక మహాశాంతి యొక్క వరణ మణి బంధనమున దీని **వినియోగము.**

1. ఇది వరణ మణి. శత్రువు క్షయ కారకము. వరప్రదము. దీనిచే ఆరంభించుము. దుష్ట శత్రువును పరిమార్చుము.

2. శత్రువులను అణచుట - అంతమొందించుటకు ఆరంభించుము. వరణ మణి నీ ముందు వెనుక నిలుచునుగాక. దేవతలు వరణమణి సాయమున మరునాడు కూడ అసురుల అభిచారమును దూరము చేసినారు.

3. ఈ వరణమణి సకల దుఃఖ నివారకము. సహస్రాక్ష పరాక్రమశాలి. హరితవర్ణ హిత రమణీయ ఇది నీ శత్రువును నేల కూల్చగలది. నిన్ను ద్వేషించువారిని మొదట హతమార్చుము.

4. ఇది ప్రయోగించిన సమస్త కృత్యలను నివారించుచు మానవుని వలన కలుగు భయములను దూరము చేయుచున్నది. ఈ వరణ మణి నిన్ను సకల పాప విముక్తుని చేయుచున్నది.

5. వరణమణి నివారించునది. దేవి. వనస్పతి. దాని సాయమున ఇతని యందు చేరిన సమస్త రోగములను దేవతలు నివారింతురుగాక.

6. దుస్స్వప్నము కలిగినను, మృగ దుశ్శకునము ఎదురైనను, దుర్నిమిత్తములు, తుమ్ము, పాపవాక్కుల నుండి ఈ మణి కాపాడుచున్నది.

7. మానవా! ఈ వరణమణి నిన్ను శత్రువు, నిర్రుతి, అభిచార భయము, బలమైన మృత్యువు నుండి రక్షించుచున్నది.

8. వనస్పతి దేవియగు ఈ మణి మాతల్లిదండ్రులు, సోదరులు, బంధువులు చేసిన పాపముల నుండి రక్షించుచున్నది.

9. వరణమణి వలన మా బంధు రూప శత్రువులు వ్యధితులగుదురుగాక. వారిని మహా రజస్సు చేరునుగాక. వారు భయంకర అంధకారమున పడెదరు గాక.

10. నేను హింసారహితుడను అయినాను శాంతుడనగుచున్నాను. నేను ప్రజావంతుడనగుదునుగాక. వరణమణి నన్ను సకల దిశ, ప్రదిశలందు రక్షించునుగాక.

11. వరణమణి వనస్పతిదేవి నా ఉరమున ఉన్నది. ఇంద్రుడు దస్యులను వలె - అది నా శత్రువులను హతమార్చునుగాక.

12. శతశరదాయుష్యము కొరకు వరణమణిని ధరించుచున్నాను. అది నాకు రాజ్యమును - క్షాత్రమును, పశువులను, ఓజస్సును కలిగించునుగాక.

13. పెనుగాలి తన బలమున వృక్షములను కూల్చిన రీతి వరణమణి పుట్టిన, పుట్టనున్న మా శత్రువులను కూల్చుచు మమ్ము రక్షించునుగాక.

14. వాయువు, అగ్ని మహా వృక్షములను కాల్చికూల్చినరీతి వరణమణి పుట్టిన, పుట్టనున్న మా శత్రువులను కూల్చుచు మమ్ము రక్షించునుగాక.

15. ఎట్లు గాలి వలన ఎండిన చెట్లు పడిపోవుచున్నవో అట్లే వరణమణి పుట్టిన, పుట్టనున్న మా శత్రువులను కూల్చి మమ్ము రక్షించునుగాక.

16. వరణమణీ! ఇతని రాజ్యమును, పశువులను హరించదలచిన వారిని వారి ప్రారబ్ధము, ఆయువున కన్న మున్నే నష్ట పరచుము.

17. సూర్యుడు ఎట్లు అతిగా ప్రకాశించునో. ఎట్లు అతని యందు ఎంతో తేజము నిలిచి ఉన్నదో "**ఏవా మే వరణో మణిః కీర్తిం భూతిం నియచ్ఛతు. తేజసా మా సముక్షతు యశసా సమనక్తుమా**" అట్లే వరణమణి నాకు కీర్తిని. భూతిని ప్రసాదించునుగాక. నన్ను తేజోసంపన్నుని యశస్సంపన్నుని చేయును గాక.

18. చంద్రుని యందును, సూర్యుని యందును యశస్సు ప్రతిష్టితమై ఉన్నట్లు "**ఏవా మే....**"

19. భూమి యందును అగ్ని యందును నిక్షిప్తమైన యశస్సు వంటిది. **"ఏవా మే....."**

20. "యథా యశః కన్యాయాం యథా అస్మిన్ సంభ్రుతే రథే". **"ఏవామే...."**

21. "యథా యశః సోమపీథే మధు పర్కే యథా యశః". **"ఏ వామే...."**

22. "యథా యశః అగ్నిహోత్రే వషట్కారే యథాయశః". **"ఏవా మే....."**

23. యథాయశో యజమానే యథాస్మిన్ యజ్ఞ ఆహితమ్". **"ఏవామే....."**

24. యథా యశః ప్రజాపతౌ యథాస్మిన్ పరమేష్ఠిని". **"ఏవామే...."**

25. ఎట్లు దేవతలందు అమృతము, సత్యము నిలిచి ఉన్నవో **"ఏ వామే....."**

రెండవ సూక్తము - 4

వినియోగము : విష చికిత్సకు ఈ సూక్తమున 4వ కాండపు 6వ సూక్త సహితముగ వినియోగించునది. "పైద్వ" మును నూరి అభిమంత్రితము చేసి కుడి అంగుళితో కుడి ముక్కులోనికి పీల్పించునది. పైద్వము కీటకమగును. అది లోకమున 'తిలిణి' నామమున ప్రసిద్ధము. సర్ప భయము కలిగినపుడు పైద్వమును తెల్లని వస్త్రములో చుట్టి దీనిచే అభిమంత్రించి సర్ప భయ స్థానమున పాతిపెట్టునది. అట్లే దానిని ఇంటిలో పెట్టునది.

శంకా విషభైషజ్య కర్మమున 25వ మంత్రముచే సర్పదష్టుని తల నుంచి పాదముల వరకు చేతితో రాయునది. ఆ కర్మము నందే కట్టెను కాల్చి 26వ ఋక్కుచే అభిమంత్రించి విషవ్రణమునకు చూపి అటువైపు విసరునది. సర్పము కనిపించకున్న కాటువేసిన వైపు విసరునది.

1. రథములందు మొదటిది ఇంద్రునిది. రెండవది దేవతలది. మూడవది వరుణునిది. ఆ తరువాతది సర్పములది. అది స్థాణువయ్యి పాకును. తదుపరి పారిపోవును.

2. ఇది దర్భ ఇది సర్పములకు దుఃఖము కలిగించునది. ఇది అశ్వ, పరుష సర్పముల విషమును తొలగించునది. ఇది **'రథస్య బంధురమ్"**

3. శ్వేత పదమా! కుడి, ఎడమ పాదములచే త్రొక్కుము. కూలునట్టి చెట్టు వలె సర్పపు ఉగ్ర విషమును దింపుము.

4. అరంఘషము నీట మునిగి, లేచి చెప్పినది. 'కూలిన చెట్టువలె సర్పముల విషము నీరసమైనది'

5. పైద్వ కసర్ణిల, స్విత్ర నామక సర్పములను నష్ట పరచును. రథస్య, పృదాకుల తలలు బద్దలు చేయును.

6. పైద్వమా! నీవు అతిముఖ్యవు. నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాము. మేము నడచు మార్గములనుండి సర్పములను విసరివేయుము.

7. సర్వనాశక పైద్వము లభించినది. అది తన కాళ్ళచే బలము, వేగము గల వంకర నడకల వానిని నలిచివేయును. అది దాని గుణము.

8. తెరచిన నోరు మూత పడకుండునుగాక. మూత పడిన నోరు తెరవకుండునుగాక. ఈ క్షేత్రమున ఆడ, మగ పాములున్నవి. అవి నిర్వీర్యములు అగునుగాక.

9. దూరమున ఉన్న, దగ్గర ఉన్న సర్పములు విష రహితములు అగునుగాక. నేను తేలును ముద్గరములతోను, పామును దండముతోను కొట్టుచున్నాను.

10. అఘాస్య, స్వజము ఈ రెండింటికి ఇదే మందు. చంపునట్టి పాపము చేయు పామును వశపరచుకొను పైద్వమును ఇంద్రుడు నాకు ఇచ్చినాడు.

11. పైద్వము స్థిరము. దానిది స్థిర స్వభావము. దానిముందు పాములకు కన్నీరే మిగిలును.

12. వజ్రధారి ఇంద్రుడు సర్పముల విషమును, ప్రాణములను తీసినాడు. అతడు చంపిన వానినే మనము మరల చంపుచున్నాము.

13. తిరశ్చిరాజయములు, నిపిష్టాసములు, పృదకములు చచ్చినవి. కరిక్రిత, శ్విత్ర, అసితములను, దర్భలతో చంపుము.

14. కైరాతిక, కుమారిక, సకయను పనిముట్లచే వెరుల కొరకు త్రవ్వుచున్నాము. బంగారము కొరకు త్రవ్వువానిచే గిరిసానువులను త్రవ్వుచున్నాము.

15. అపరాజితుడగు యుషభిషగ్వరుడు విచ్చేసినాడు. ఇతడు స్వజ సర్పము, వృశ్చికము రెండింటిని నాశము

చేయగలవాడు.

16. ఇంద్రుడు, మిత్రావరుణులు, వాయువు, పర్జన్యుడు, నా శత్రువగు సర్పమును వశపరచుకున్నారు.

17. పృదాకు, పృదాక్వము, స్వజము, తిరశ్చిరాజి, కసర్ణిల, దశోనసి సర్పములను ఇంద్రుడు తన వశము నందుంచినాడు.

18. సర్పమా! ఇంద్రుడు నిన్ను పుట్టుకతోనే హతమార్చినాడు. అప్పుడు చచ్చిపడి ఏ సర్పము బలముతో బయటపడినది?

19. పౌంజిష్టము కుర్వరపు మెడను పట్టినట్లు నేను సింధు మధ్యము నుండి మరలి సర్ప విషమును శుద్ధి చేసినాను.

20. నదులందు సకల సర్పముల విషము కొట్టుకొని పోవునుగాత్. తిరశ్చిరాజ, పృదాకు సర్పములు చచ్చినవి.

21. భూమి వంటి ఓర్పున నేను ఔషధములు సాధించినాను. వానిని వేగవతులగు నదులందు చేర్చినాను. సర్ప విషము హరించునుగాక.

22. అగ్నియందు, సూర్యుని యందు, పృథివి యందు, ఓషధులందు, కాందవిషమందు, కనక్నకమందు గల విషములు పూర్తిగా విషమునందు చేరునుగాక.

(విషమునకు విషమే విరుగుడు.)

23. సర్పములందు అగ్నిజములు, జలజములు, ఓషధిజములు, విద్యుతములు ఉన్నవి. వానిలో బహుజాతములు, మహిమాన్వితములు ఉన్నవి. వానికి నమస్కరించుచున్నాము.

24. ఓషధీ! నీవు తౌది, ఘ్రుతాచీ నామక కమనీయవు. కాళ్ళు క్రిందకు పెట్టి నీ యందున్న విష దూషణ స్థానమును పట్టుకున్నాను.

25. గుండెను కాపాడుచు, అవయవములందలి విషము దిగుచు, విషపు బలము దిగువకు దించి నష్టపడునుగాక.

26. విషము విడిపోయినది. నవ విషము విషమున కలిసినది. అగ్ని విషమును విడదీసినాడు. సోముడు దానిని కొనిపోయినాడు. విషము కాటు వేసిన సర్పమును చేరినది. ఆ సర్పము చచ్చినది.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 5

వినియోగము :

ఇది అభిచార కర్మము. శత్రునాశక సమర్ధ బలమును జలమునందు ప్రవేశపెట్టి వజ్రసమము చేసి వానిని శత్రులక్ష్యము వైపు విసరునది. దాని విధానము ఇది :-

తొలుత జలమును ఇట్లు సంబోధించునది :- "నీవు ఇంద్రుని బలమవు. ఇంద్రుని పరాభవ శక్తివి. కావున నిన్ను ఇంద్రుని బలసంపన్నను చేయుచున్నాను".

తదుపరి ఇట్లనునది :-

"నీవు ఇంద్ర, సోమ, మిత్రావరుణుల, యముని, దేవతల, పితరుల భాగమువై ఉన్నావు"

తరువాత ఇట్లనునది :-

"త్రిలోకములందున్న సకల జలములు, అపాన్నపాత వైద్యుతాగ్ని, మహా బల వృషభ పశువు, జల మధ్యమున ఆవిర్భవించిన హిరణ్యగర్భుడను ఆదిదేవుడు, జలములందున్న బహువర్ణ పర్వతాకార మేఘము, జలములందున్న అగ్ని, వీనిలో ఒక్కొక్క దానిని నేను శత్రువు మీదకు ప్రయోగించుచున్నాను. ఆ శత్రువును నేను హతమార్తును గాక. వానిని ఈ మంత్రమున, ఈ కర్మమున, ఈ జలరూప వజ్రమున విదీర్ణుని చేయుదును గాక."

పిదప గత మూడు సంవత్సరముల అసత్య భాషణ నుంచి రక్షణకు ప్రార్ధించునది.

అనంతరము శత్రువు మీద జలవజ్రము ప్రయోగించుటకు కాలు ఎత్తునది. ఎత్తిన కాలును ఇట్లు సంబోధించునది.

"నీవు విష్ణువు యొక్క క్రమమవు. విష్ణువు మూడు లోకములను ఆక్రమించినంత బలశాలివి. నీవు భూమి స్వయముగా తీక్ష్ణము చేసిన శస్త్రమవు. నీచే శత్రువును భూమినుంచి పంపుచున్నాను. నీవు అంతరిక్షముచే తీక్ష్ణీ కృతము చేయబడిన దానవు. నీవు ద్యౌ శంసితవు. దిక్ శంసితవు. ఆశా శంసితవు. ఋక్ శంసితవు. యజ్ఞ శంసితవు. ఓషధి శంసితవు. అప్సంసితవు. కృషి శంసితవు. ప్రాణ శంసితవు.కావున ఆయా దేవతల స్థానము నుండి శత్రువును పంపించుచున్నాను."

తదుపరి దక్షిణమునకు కొద్దిగా జరుగునది. దక్షిణమునకు ముఖము పెట్టునది. అట్లే అన్ని దిశలకు, సప్తర్షి

మండలమునకు, బ్రాహ్మణుల వైపునకు తిరిగి ఒక్కొక్కరిని ధనము యాచించుచు ఇట్లనునది :-

"నేను ఏ శత్రువును వెదకుచున్నానో వానిని హతమార్చెదను. ఈ సమిధ ఆయుధమై వానిని తినును గాక."

తరువాత భువస్పతిని అన్నము యాచించునది. అగ్నిని వర్చస్సు, ప్రజ, ఆయువు యాచించునది. అగ్నిని రాక్షసులందు విభేదములు కల్పించుమని ప్రార్థించునది. చివరకు పూర్వోక్త ఉదకమును చతుర్భ్రష్టి వజ్రముగ భావించి శత్రువు తల నరకుటకు విసరునది. ఇట్లని ఆశించునది.

ఇది శత్రువుల అవయవములను నరకును గాక. సమస్త దేవతలు ఈ కార్యమునకు నన్ను అనుమతింతురు గాక.

అసత్య భాషణ పాపమును తొలగించుకొన దలచు వానికి 26వ ఋక్కుచే ఆచమనము చేయించునది.

అగ్ని తంత్రములందు 23వ మంత్రముచే భార్య దోసిలి యందు జలపాత్రను పెట్టునది. సకల తంత్రములందును 39 -41 ఋక్కులచే ప్రదక్షిణము చేయునది.

1. జలమా! నీవు ఇంద్రుని ఓజస్సవు. బలమవు. అభిభవ శక్తివి. వీర్యమవు. ధనమవు. అట్టి నిన్ను జయశీల యోగము కొరకు బ్రహ్మయోగముచే యుక్తము చేయుచున్నాను.

2 - 5 వరకు అదే మంత్రము.

6. ఇంద్రునకు ఓజస్సు, అభిభవ శక్తి బలము, వీర్యము, ధనము కలుగును గాక. జయశీల యోగము కొరకు సకల భూతములు నావద్ద ఉండును గాక. జలము నా వద్ద తగిన రూపమున ఉండును గాక.

7. అగ్నే ర్భాగ స్థ |

అపాం శుక్రమాపో దేవీర్వర్చో అస్మాసు ధత్త |

ప్రజాపతే ర్వో ధామ్నాస్మై లోకాయ సాదయే ||

జలమా! నీవు అగ్ని యొక్క భాగము అగుచున్నావు.

జలముల తేజస్సు, దివ్యత్వము వర్చస్సు నాయందు చేర్చుము.

ప్రజాపతీ నీ స్థానములను ఈ లోకము కొరకు ప్రసాదించుము.

(దేవతల భాగము తప్ప 14 వరకు దీనివలెనే.)

8. "ఇంద్రస్య భాగస్థ |
"అపాంశుక్ర మాపో....."

9. "సోమస్య భాగ స్థ |
"అపాంశుక్ర మాపో....."

10. "వరుణస్య భాగ స్థ |
"అపాంశుక్ర మాపో....."

11. మిత్రా వరుణ యోర్భాగ స్థ |
"అపాంశుక్ర మాపో....."

12. "యమస్య భాగ స్థ |
అపాంశుక్ర మాపో"

13. "పిత్రూణాం భాగ స్థ |
అపాంశుక్ర మాపో"

14. "దేవస్య సవితుర్భాగ స్థ |
అపాంశుక్ర మాపో"

15. జలమా! మీ యందు నీటి పాలు ఉన్నది. ఆ నీటి భాగమున యజుస్సులు, దేవయజనములున్నవి. వానిని నేను పెంచుచున్నాను. దర్శించుచున్నాను. ఆ జలభాగమును మమ్ము ద్వేషించు వారిపై, మేము ద్వేషించు వారిపై ప్రయోగించుచున్నాను. ఈ మంత్రము, ఈ కర్మము, ఈ ఆయుధముచే శత్రువులను పరిమార్చుచున్నాను.

16. జలమా! నీయందు తరంగములు ఉన్నవి.
(మిగిలినది 15వలె అన్వయించుకొనునది.)

17. జలమా! నీయందు వత్సములు ఉన్నవి.

(మిగిలినది 15వలె అన్వయించుకొనునది.)

18. జలమా! నీయందు వృషభములు ఉన్నవి.
(మిగిలినది 15వలె అన్వయించుకొనునది.)

19. జలమా! నీయందు హిరణ్యగర్భుడు ఉన్నాడు.
(మిగిలినది 15వలె అన్వయించుకొనునది.)

20. జలమా! నీయందు అగ్నులు ఉన్నవి.
(మిగిలినది 15వలె అన్వయించుకొనునది.)

21. జలమా! నీయందు పృశ్ని శిలలున్నవి.
(మిగిలినది 15వలె అన్వయించుకొనునది.)

22. మూడు సంవత్సరముల లోపు మేము చేసిన అసత్య భాషణము, దాని వలన కలుగు దుర్గతి నుండి నన్ను విముక్తుని చేయుము.

23. జలమా! నిన్ను సముద్రమున కంపుచున్నాను. నీవు స్వస్థానమునకు చేరుము. నీవు సర్వత్ర ఉన్నదానవు. అరిష్టములను దూరము చేయుదానవు. మమ్ము ఎవడును భక్షించకుండును గాక.

24. పాపరహిత జలములారా! మా పాపములు దూరము చేయండి. సుప్రతీక జలమా! మా దుర్గతి, దుస్వప్న దుఃఖమును, మలినమును కడిగివేయుము.

25. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. పృథ్వి నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినది. నీ యందు అగ్ని తేజమున్నది. పృథ్వి మీద విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించు వారిని, మేము ద్వేషించువారిని తొలగించుచున్నాము. వారు జీవించకుందురు గాక. ప్రాణములు వారిని విడుచును గాక.

26. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. అంతరిక్షము నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినది. నీ యందు వాయుతేజమున్నది. అంతరిక్షము మీద విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని అంతరిక్షము నుండి తొలగించుచున్నాము. వారు జీవించకుందురు గాక. ప్రాణములు వారిని విడుచును గాక.

27. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. ద్యులోకము నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినది. నీయందు సూర్యతేజమున్నది. ద్యులోకము మీద విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని ద్యులోకము

నుండి తొలగించుచున్నాము. వారు జీవించకుందురు గాక. ప్రాణములు వారిని విడుచును గాక.

28. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. దిక్కులు నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినవి. నీయందు మనస్తేజమున్నది. దిక్కులందు విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించు వారిని,మేము ద్వేషించువారిని దిక్కుల నుండి తొలగించుచున్నాము. వారు జీవించకుందురు గాక. ప్రాణములు వారిని విడుచును గాక.

29. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. ఆశానములు నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినవి. నీయందు వాత తేజమున్నది. ఆశానములందు విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని మేము ద్వేషించువారిని ఆశానముల నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

30. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. ఋుక్కు నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినది. నీ యందు సామ తేజమున్నది. ఋుక్కు మీద విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని ఋుక్కు నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

31. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. యజ్ఞము నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినది. నీయందు బ్రహ్మతేజమున్నది. యజ్ఞము పై విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని యజ్ఞము నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

32. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. ఓషధులు నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినవి. నీయందు సోమతేజ మున్నది. ఓషధులపై విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని ఓషధుల నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

33. నీవు శత్రు నాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. జలములు నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినవి. నీయందు వరుణతేజ మున్నది. జలములపై విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని జలముల నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

34. నీవు శత్రునాశకమవు. విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. కృషి నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినది. నీయందు అన్నతేజమున్నది. కృషిపై విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని కృషి నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

35. నీవు శత్రునాశకమవు. నీవు విష్ణువు వంటి పరాక్రమశాలివి. ప్రాణములు నిన్ను తీక్ష్ణము చేసినవి. నీయందు పురుష తేజమున్నది. ప్రాణములపై విక్రమింపుము. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని ప్రాణముల నుండి తొలగించుచున్నాము. **"సమా జీవీత్ తం ప్రాణో జహాతు".**

36. జయించినది మాది. ఉద్భిన్నము చేసినది మాది. శత్రువు యొక్క సమస్త సేనను అణచుచున్నాను. శత్రువు గోత్రపు, శత్రు పుత్రుని, శత్రువు వర్చస్సు, తేజము, ప్రాణము, ఆయువును చుట్టు ముట్టుచున్నాను. శత్రువును నేలకూల్చుచున్నాను.

37. దక్షిణ దిశన వ్యాపించి, సూర్యుడు సంచరించు మార్గమును నేను అనుసరించుచున్నాను.

"సామే ద్రవిణం యచ్ఛతు. సామే బ్రాహ్మణ వర్చసమ్" అది నాకు ధనము నిచ్చును గాక బ్రాహ్మణ వర్చస్సు నిచ్చును గాక.

38. జ్యోతిష్మతి దిశలకు ప్రదక్షిణ చేయుచున్నాను. **"తామే ద్రవిణం యచ్ఛన్తు. తామే బ్రాహ్మణ వర్చసమ్ ||**

39. "సప్త ఋషీనభ్యా వర్తే |
"తేమే ద్రవిణం యచ్ఛన్తు. తేమే బ్రాహ్మణ వర్చసమ్ ||"

40. బ్రాహ్మేభ్యావర్తే |
"తేమే ద్రవిణం యచ్ఛన్తు. తేమే బ్రాహ్మణ వర్చసమ్ ||"

41. బ్రాహ్మణా అభ్యావర్తే |
"తేమే ద్రవిణం యచ్ఛన్తు. తేమే బ్రాహ్మణ వర్చసమ్ ||"

42. మేము ఎవరిని అన్వేషించుచున్నామో వారిని ఆయుధములచే ఆచ్ఛాదించుచున్నాము. వారిని అగ్ని ముఖమునందు పడవేయుచున్నాము.

43. ఈ సమిధారూప ఆయుధము శత్రువును అగ్ని యొక్క కోరలందు పెట్టును గాక. కాంతివంతమై, ఎదిరించరాని ఈ ఆహుతి శత్రువును భక్షించును గాక.

44. నీవు వరుణుని పాశమవు. శత్రువు పుత్రుని అన్న, ప్రాణములను బంధించుము.

45. భువస్పతే! పృథ్వీమీద ఉన్నట్టి నీకు సంబంధించిన అన్నమును మాకు అందించుము.

46. దివ్య జలమును సమకూర్చుకొని మేము దానితో సంయుక్తులము అయినాము. అగ్నిదేవా! నేను జల సహితముగ నీ ముందుకు వచ్చినాను. నన్ను వర్చోసంపన్నుని చేయుము.

47. అగ్నిదేవా! నీవు నాకు తేజస్సు, ప్రజ, ఆయువు ప్రసాదించుము. ఋషుల సహితుడగు ఇంద్రుడు నన్ను నీ భక్తునిగా గుర్తించును గాక.

48. ఎవరిని చూచి దంపతులు ఆక్రోశించుచున్నారో, ఎవరి నివారణకు స్తుతులు కటువాక్కు గలవి అగుచున్నవో, అట్టి యాతుధానులను జ్వాలారూపయగు నీ క్రోధమున వారి గుండెలందు తన్నుము.

49. అగ్నిదేవా! నీ తాపమున యాతు ధానులను, రాక్షసులను హతమార్చుము. మూరదేవతలను, ఇతరులను బాధించి ఆనందించు శత్రువులను వధించుము.

50. విద్వాంసుడనగు నేను శత్రువు తలను ముక్కలు చేయుటకు చతుర్భృష్టి జలవజ్రమును ప్రయోగించుచున్నాను. ఈ వజ్రము అతని సర్వాంగములను ఛేదించును గాక. సకల దేవతలు ఇందుకు అనుకూలింతురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 6

వినియోగము :-

ఖాదిర కాష్ఠ ఫాల వికారం మణిం శత్రునాశాయ సర్వకామాప్తయే బధ్నాతి సూక్తేనానేన.

పశువు కొరకు వృశ్చ్యమాన యూప అనుమంత్రణ సమయమున దీని వినియోగము. పార్థివీ మహాశాంతి యొక్క ఖాదిరకాష్ట ఫాలవికార మణి బంధనమున దీని వినియోగము.

1. ఓజస్సు గల నేను ద్వేషము, దుర్భావము గల శత్రువు తల నరుకుచున్నాను.

2. ఈ మణి రస, మంథపూర్ణము. ఇది తేజోయుతమై నా వద్దకు వచ్చి ఉన్నది. ఇది ఫాల నుండి పుట్టిన మణి. ఇది నన్ను కవచము రీతి రక్షించుచున్నది.

3. నిన్ను శిక్వ చెట్టునుండి కొట్టినాడు. వడ్రంగి బాడితతో నరికినాడు. నీవు శుచివంతవే. అయినను జీవనదానము చేయు జలము నిన్ను పావనము చేయును గాక.

4. ఈ మణి 'హిరణ్యస్రక్' ఇది శ్రద్ధాయజ్ఞముల సహితముగ అతిథి వలె మా ఇంట వసించును గాక.

5. ఆ మణికి ఘ్రుతము, సుర, మధ్వన్నము, అన్నము అర్పించుచున్నాము. అది మమ్ము తండ్రి పుత్రులను వలె మరల మరల శ్రేయస్సులు కలిగించును గాక. దేవతల నుంచి వచ్చి మాకు శుభములు కలిగించును గాక.

6. ఈ మణిని బృహస్పతి కట్టినాడు. ఇది ఖాదిర ఫాలపుది వరము లిచ్చినది. ఓజస్సుగలది. దానిని అగ్ని ప్రతిముంచితము చేసినాడు. అది మాకు నిత్యము అనేక మారులు ఘ్రుతమును కలిగించునుగాక. '**తేన త్వం ద్విషతో జహి**' దానితో నీవు శత్రువును వధించుము.

7. ఈ మణిని బృహస్పతి కట్టినాడు. ఇది ఖాదిర ఫాలపుది. వరద. ఓజోవంత. ఇంద్రుడు దానిని ప్రతిముంచితము చేసినాడు. అది మాకు ఓజస్సు, వీర్యము నిత్యము అనేక మారులు బలమును ఇచ్చును గాక. '**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

8. ఈ ఖాదిర ఫాలమణిని బృహస్పతి కట్టినాడు. ఇది వరద. ఓజోవంత. శ్రోత్రము, చక్షువుల కొరకు సోముడు దానిని ప్రతిముంచితము చేసినాడు. అది మాకు నిత్యము అనేక మారులు వర్చస్సు కలిగించును గాక. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

9. వరములిచ్చు, ఓజోవంతమగు ఈ ఖాదిర ఫాలమణిని బృహస్పతి కట్టినాడు. సూర్యుడు దానిని ప్రతిముంచితము చేసినాడు. అందువలన మేము దిశలను జయించినాము. అది మాకు నిత్యము అనేక మారులు విభూతిని కలిగించును గాక. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

10. ఘ్రుతశ్చుతము, ఉగ్రమగు ఖాదిర ఫాలమణిని బృహస్పతి కట్టినాడు. ఆ మణిని ధరించియే అసురులను, దానవుల హిరణ్మయ పురములను దేవతలు జయించినారు. ఆ మణి ఇతనికి మాటి మాటికి లక్ష్మి కలిగించుచుండును గాక. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

11. ఈ మణిని వేగము కొరకు గాను వాయువునకు బృహస్పతి కట్టినాడు. అట్టి మణి ఇతనికి మరల మరల శక్తిని ప్రసాదించును గాక. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

12. ఈ మణిని బృహస్పతి అశ్వినులకు కట్టినాడు. దీని వలన అశ్వినులు కృషి రక్షకులు అయినారు. అది వారికి మరల మరల మహా వైద్యమును ప్రసాదించినది. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

13. బృహస్పతి ఈ మణిని సవితకు కట్టినాడు. అందువలన అతడు స్వర్గమును జయించినాడు. ఆ మణి అతనికి మరల మరల సూనృతమును ప్రసాదించినది. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

14. బృహస్పతి ఈ మణిని బలములకు కట్టినాడు. అందువలన జలములు అక్షయములు అయినవి. ఆ మణి జలములకు మరల మరల అమృతధారలు ప్రసాదించుచున్నది. "**తేన త్వం ద్విషతో జహి**"

15. బృహస్పతి వరుణరాజునకు శుభప్రదమగు ఈ మణిని కట్టినాడు. ఈ మణి అతనికి మరల మరల సత్యమును

కలిగించినది. **"తేన త్వం ద్విషతో జహి"**

16. బృహస్పతి ఈ మణిని దేవతలకు కట్టినాడు. అందువలన వారు యుద్ధమున లోకములను జయించినారు. అది వారికి విజయ పరంపర కలిగించినది. **"తేన త్వం ద్విషతో జహి"**

17. బృహస్పతి వాయువునకు, శభములు కలుగుటకు, ఈ మణిని కట్టినాడు. దేవతలు ఈ మణిని కట్టుకొని శుభములు పొందినారు. అది దేవతలకు మరల, మరల విశ్వమును ప్రసాదించుచున్నది **"తేన త్వం ద్విషతో జహి"**

18. ఋతువులు, ఋతువుల అవయవములగు మాసములు ఈ మణిని కట్టుకున్నవి. సంవత్సరము ఈ మణిని ధరించి సర్వబూతములను రక్షించుచున్నది.

19. ఈ మణిని అంతర్దిశలు కట్టుకున్నవి. ప్రదిశలు కట్టుకున్నవి. ప్రజాపతిచే ఆవిష్కరించబడిన ఈ మణి మాశత్రువులకు దుర్గతి కలిగించును గాక.

20. ఈ మణిని అథర్వులు కట్టుకున్నారు. అథర్వము కట్టుకున్నది. అంగిరసులు దీనిని కట్టుకొని దస్యుల నగరములను భిన్నము చేసినారు. **"తేన త్వం ద్విషతో జహి"**

21. ఈ మణిని ధాత ధరించి ప్రాణులను కల్పించినాడు. **"తేన త్వం ద్విషతో జహి"**

22. ఏ మణిని అసురుల నెదిరించుశక్తి కలుగుటకు బృహస్పతి దేవతలకు కట్టినాడో అది అగద, రసయుక్త వర్చస్సుతో నా వద్దకు వచ్చును గాక.

23. ఏ మణిని అసురుల నెదిరించు శక్తి కలుగుటకు బృహస్పతి దేవతలకు కట్టినాడో అది మేకలు, గొర్రెలు, గోవులు, అన్నము, ప్రజా సహితముగ నావద్దకు చేరినది.

24. అసురులను వధించుశక్తి కలుగుటకు గాను దేవతలకు బృహస్పతి కట్టిన మణి ధాన్యము, యవలు మహాభూతి సహితముగ నావద్దకు వచ్చినది.

25. అసురులను ఎదిరించు శక్తి కలుగుటకు గాను బృహస్పతి దేవతలకు కట్టిన మణి మధువు, ఘ్రుతధార, అన్న సహితమై నా వద్దకు చేరినది.

26. అసురులను ఎదిరించు శక్తి కలుగుటకు గాను బృహస్పతి దేవతలకు కట్టిన ఖాదిర మణి అన్నము, ధనము, బలము శ్రీ సహితముగ నా వద్దకు చేరినది.

27. అసురులను ఎదిరించు శక్తి కలుగుటకు గాను బృహస్పతి దేవతలకు కట్టిన ఖాదిరమణి తేజస్సు, దీప్తి, యశస్సు, కీర్తి సహితముగ మా వద్దకు చేరినది.

28. అసురులను ఎదిరించు శక్తి కలుగుటకు గాను బృహస్పతి దేవతలకు కట్టిన మణి "**సర్వాభిభూతిభిః సహ**" మా వద్దకు చేరినది.

29. ఈ ఖాదిర మణి శత్రుం జయ. క్షాత్రవర్ధన. శత్రు హింసక. అట్టి మణి పుష్టి కలిగించుటకు గాను దేవతలు మాకు ప్రసాదించెదరు గాక.

30. ఖాదిర మణీ! మంత్రము, తేజస్సు సహితముగ శుభములు కలిగించుమని నిన్ను ధరించుచున్నాను. నీవు శత్రు రహితవు. శత్రు సంహారకమవు. నా శత్రువులకు హీన దశ కలిగించుము.

31. దేవతలచే ఆవిష్కరించబడిన ఈ మణి నన్ను శత్రువులను తలదన్నిన వానిని చేయును గాక. ముల్లోకములు పాలు, నీళ్ళు కలుగుటకు ఏ మణిని ఉపాసించుచున్నవో అట్టి మణి నాకు ఉత్తమత్వము కలిగించుటకు నా తలను అధిరోహించును గాక.

32. ఏ మణి వలన దేవతలు, నరులు, పితరులు ఉపజీవించుచున్నారో అట్టి మణి నాకు ఉత్తమత్వము కలిగించుటకు నా తలమీద చేరును గాక.

33. నాగలితో దున్ని విత్తనము వేసినపుడు పంట ఏపుగా పెరిగినట్లు నా ఇంట ప్రజ, పశువులు, అన్నము వర్ధిల్లును గాక.

34. యజ్ఞవర్ధన మణీ! నేను ఏ శుభములు కలుగవలెనని నిన్ను ధరించుచున్నానో శతదక్షిణ మణీ! వాటిని నాకు కలిగింపుము.

35. అగ్నిదేవా! ఈ సమిధలను స్వీకరించుము. హోమములందు ప్రదీప్తుడవగుము. మంత్రశక్తి చే ప్రదీప్తుడగు **జాతవేదాగ్ని** సుమతిం స్వస్తిం. ప్రజాం చక్షుః పశువులను కలిగించును గాక.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 7

ఇది స్కంభ సూక్తము. ఇది స్కంభ దేవత వర్ణన.

1. ఇతని ఏ అంగమున తపము, ఏ అంగమున ఋతము, ఏ అంగమున శ్రద్ధ, ఏ అంగమున వ్రతము, ఏ అంగమున సత్యము అధిష్ఠించి ఉన్నవి?

2. స్కంభదేవత యొక్క ఏ అంగము నుండి అగ్ని ప్రదీప్తుడు అగుచున్నాడు? వాయువు ఏ అంగము నుండి వీచుచున్నాడు? ఉత్సవరూప చంద్రుడు ఏ అంగము నుండి ప్రభవించుచున్నాడు? ఏ అంగము నుండి వెలుగుచున్నాడు?

3. ఇతని ఏ అంగమున భూమి నిలిచి ఉన్నది? దేని యందు అంతరిక్షము, దేని యందు ద్యులోకము, దేనియందు ద్యులోకమున కన్న శ్రేష్ఠ స్థానము నిలిచిఉన్నవి?

4. ఎటు పోవనుంకించి అగ్ని పై పైకి ఎగురుచున్నాడు? ఎటు పోవనుంకించి వాయువు వడి వడిగా వీచుచున్నాడు? పునరావర్తన చక్రమున పడిన ప్రాణులు ఎందుకని తిరుగుచున్నవి? **"స్కంభం తం బ్రూహి కతమః స్విదేవ సః"** అది ఏమిటో స్కంభునకు చెప్పండి.

5. అర్ధ మాసములు, మాసములతో కూడిన సంవత్సరము ఎచటికి పోవుచున్నది? ఋతువులు, మాసములు ఎచటి కేగుచున్నవి? "స్కంభం తం బ్రూహి కతమః స్విదేవ సః"

6. **"యువతీ నిరూపే"** అహోరాత్రులు ఎటు పోవలెనని ఉరుకుచున్నవి? జలము ఎటుచేరవలెనని పరుగులు పెట్టుచున్నది? **"స్కంభం తం....."**

7. దేని యందు "స్తబ్ధితుడై ప్రజాపతి సకల లోకములను **"అధారయత్?"** . **"స్కంభం తం....."**

8. **'యత్ పరమం? యత్ అనమం? యచ్చమధ్యమం?** ప్రజాపతి సృజించిన విశ్వరూపములేవి? వానిలో స్కంభుడు ప్రవేశించిన అంశములెన్ని? ప్రవేశించని అంశము లెన్ని?

9. స్కంభుడు ఎన్ని అంశములచే భూతకాలమున ప్రవిష్టుడైనాడు? ఎన్ని అంశములచే భవిష్యత్కాలమున శయనించిఉన్నాడు? ఒక అంగమును సహస్ర ప్రకారములుగ చేయగల స్కంభుడు వానిలో ఎన్ని అంశములచే ప్రవేశించుచున్నాడు?

10. నరులు ఏ లోకములను, కోశములను, జలములను తెలియుచున్నారో దేనియందు ఎంత సత్? ఎంత అసత్? ఉన్నదో **"స్కంభం తం బ్రూహి కతమః స్విదేవ సః"**

11. తపము వ్రతములు ఆచరించినవాడు ఏ ఉత్తమ స్థానములకు చేరుచున్నాడో - ఎచట ఋతము, శ్రద్ధ, జలము బ్రహ్మ ఉన్నారో **"స్కంభం తం......."**

12. దేనియందు భూమి, అంతరిక్షము, ద్యులోకము నిలిచి ఉన్నవో, ఎచట సూర్య, చంద్ర, అగ్ని, వాయువులున్నవో **"స్కంభం తం....."**

13. ఎవని అవయవమునందు ముప్పది ముగ్గురు దేవతలు '**సమాహితాః**' **"స్కంభం తం...."**

14. దేనియందు తొలుత పుట్టిన ఋషులు, ఋగ్యజుస్సాను వేదములు, భూమి, ఏకర్షి అర్పితములై ఉన్నారో **"స్కంభం తం....."**

15. యత్రామృతంచ మృత్యుశ్చ పురుషేధి సమాహితే |
సముద్రో యస్య నాడ్యాః పురుషేధి సమాహితాః || "స్కంభం తం....."

16. ఎవని ప్రధాన నాడులందు నాలుగు దిశలు నిలిచి ఉన్నవో, ఏవి యజ్ఞ పరాక్రాంతములో **"స్కంభం తం...."**

17. బ్రహ్మను పరమేష్టిని ఎరింగినవారు, పరమేష్టిని ప్రజాపతిని ఎరింగినవారు, జ్యేష్టబ్రహ్మను ఎరింగిన నరులు **"స్కంభం తం....."**

18. వైశ్వానరుడు ఎవని శరమో, అంగిరసులు ఎవని నేత్రములో 'యాతు' ఎవని అంగములో **"స్కంభం తం...."**

19. ఎవని ముఖమును బ్రహ్మ అనుచున్నారో, ఎవని జిహ్వను 'మధుకశ' అనుచున్నారో, ఎవని 'ఏన' మును విరాట్టు అనుచున్నారో **"స్కంభం తం....."**

20. దేనినుండి ఋక్కులు '**అపాతక్షన్**', యజుస్సులు 'అపాకషన్', ఎవని లోమములు సామములగుచున్నవో, అథర్వము ఎవని ముఖమగుచున్నదో **"స్కంభం తం...."**

21. అప్రకటిత శాఖ ప్రతిష్టితమైనపుడు నరులు దానిని **"పరమమివ"** విశ్వసించుచున్నారు. ఇతరులు దానిని ఉపాసించినపుడు దానిని సత్ అని నమ్ముచున్నారు.

22. యాత్రాదిత్యాశ్చ రుద్రాశ్చ వసవశ్చ సమాహితాః |
భూతం చ యత్ర భవ్యంచ సర్వే లోకాః ప్రతిష్టితాః "స్కంభం తం....."

23. ఏ నిధిని సర్వధా ముప్పది ముగ్గురు దేవతలు రక్షించినారో, ఆ నిధిని ఇప్పుడు ఎవడు తెలియుచున్నాడు? ఏ దేవతలు రక్షించుచున్నారు?

24. ఎచట బ్రహ్మవేత్తలగు దేవతలు బ్రహ్మజ్యేష్టుని ఉపాసించుచున్నారో, ఎవరు అతనిని ప్రత్యక్షముగా తెలుయుచున్నారో, వారు బ్రహ్మ విదులు అగుచున్నారు.

25. బృహత్ నామదేవత అసత్ నుండి పుట్టినాడు. అతడు స్కంభుని ఒక అంగము అగుచున్నాడు. ఇతర జనులు అతనిని '**అసత్**' అనుచున్నారు.

26. స్కంభుడు పుట్టిన చోట '**పురాణమ్**' వ్యవహరింప చేసినాడు. స్కంభుని ఆ అంగమును 'పురాణమ్' ఎరుగుచున్నది.

27. ఎవని యందు ముప్పది ముగ్గురు దేవతలు అంగ రూపమున శోభిల్లుచున్నారో ఆ ముప్పది మూడు దేవతల '**ఆనీక**' మును బ్రహ్మవిధులు ఒక్కనిగా ఎరుంగుచున్నారు.

28. పరమ హిరణ్యగర్భుడు అనిర్వచనీయుడని జనులు తెలియుచున్నారు. ఆ హిరణ్యగర్భుని స్కంభుడే ప్రథమమున లోకములకు వ్యక్తము చేసినాడు.

29. స్కంభునందే లోకములు, స్కంభునందే తపము, స్కంభునందే ఋతము చేరియున్నవి. ఇంద్రుడు మాత్రమే స్కంభుని ప్రత్యక్షముగ దర్శించినాడు. స్కంభుని యందే "**సర్వం సమాహితమ్**"

30. ఇంద్రే లోకా ఇంద్రేతప ఇంద్రేధ్యృతమాహితమ్ |
ఇంద్రం త్వా వేద ప్రత్యక్షస్కంభే సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ||

31. ఉషస్సుకు పూర్వము, సూర్యునకు పూర్వము పేర్లతో పిలిచినవాడు. ఎట్టి ప్రాణులు లేనప్పటి, తొలుత '**అజుడు**' ఉన్నప్పటి స్వరాజ్యమును చేరుచున్నాడు.

32. భూమి ఎవని 'ప్రమ' యో, అంతరిక్షము ఎవని ఉదరమో, ద్యులోకము ఎవని మూర్ధమో "**తస్మై జ్యేష్ఠాయ బ్రహ్మణేనమః ||**

33. యస్య సూర్యః చక్షుః చంద్రమా శ్చ పువర్ణవః |
అగ్నిం యః చక్ర ఆస్యం తస్మైజ్యేష్ఠాయ బ్రహ్మణేనమః ||

34. ఎవని ప్రాణాపానములు వాయువో, అంగిరులు ఎవని నేత్రములో, దిశలు ఎవని ప్రజ్ఞానములో **"తస్మై జ్యేష్ఠాయ బ్రాహ్మణేనమః"**

35. స్కంభుడే ద్యావాపృథ్వులను ధరించినాడు. స్కంభుడే ఉర్వి, అంతరిక్షములను ధరించినాడు. స్కంభుడే షడుర్వులను, ప్రదిశలను ధరించినాడు. స్కంభునందే సమస్త విశ్వములు చేరియున్నవి.

36. ఎవడు శ్రమించు తపమునకు వ్యక్తమగుచున్నాడో, ఎవడు సమస్త లోకములను అనుభవించుచున్నాడో **"తస్మై జ్యేష్ఠాయ బ్రాహ్మణే నమః"**

37. వాయువు ఏల ప్రేరణ కలిగించకున్నది? మనసు ఏల ఆనందించకున్నది? ఏ సత్యము కొరకు జలము చేష్టలుడిగి ఉన్నది?

38. భువన మధ్యమున ఒక మహా పదార్థము ఉన్నది. అది సలిల పృష్ఠమున విరాజిల్లుచున్నది. తపస్సు వలన లభించుచున్నది. చెట్టు మొదలును ఆశ్రయించి కొమ్మలు వ్యాపించినట్లు సమస్త దేవతలు ఆ పదార్థమునే ఆశ్రయించి నిలిచినారు.

39. దేవతలు ఎవని కొరకు హస్తములు, పాదములు, వాక్కు, నేత్రములు, చూపును సదా సమర్పించుకొనుచున్నారో, ఎవడు పరిమిత దేహమున అమితముగ ఉన్నాడో **"స్కంభం తం బ్రూహి కతమః స్విదేవ సః"**

40. పై విషయములు తెలుసుకున్న వాని అంధకారము నష్టమగుచున్నది. పాపములు దూరమగుచున్నవి. ప్రజాపతి యందున్న మూడు జ్యోతులు పూర్తిగా అతని యందు చేరుచున్నవి.

41. ఎవడు జలములందున్న **"వేతసం హిరణ్యయం"** తెలియుచున్నాడో **"సవై గుహ్యః ప్రజాపతిః"** అతడే గుహ్యమగు ప్రజాపతి యగుచున్నాడు.

42. రూప విరూపములవి రాత్రింబవళ్ళు. అవి ఆరు రుతువుల సంవత్సరమునకు అధీనములు. ఈ రెంటిలో ఒకటి దారములను పెంచి ధరించుచున్నది. రెండవది వానిని విడువకున్నది. రాత్రింబవళ్ళకు అంతము లేకున్నది.

43. నాట్యము చేయు రాత్రింబవళ్ళలో ఏది గొప్పదో నాకు తెలియకున్నది. పగలు పురుషుడై దారము తీసి ధరించుచున్నాడు. ఆ పురుషుడే స్వర్గమును భరించుచున్నాడు.

44. ఈ మయూఖములు దినమును నిలిపినవి. సామములు వాయువును ప్రసరింపచేసినవి.

రెండవ సూక్తము - 8

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తము వలె.

1. భూత, భవిష్యత్తులును సమస్తము ఎవనియందు అధిష్టితములై ఉన్నవో, ఎవనిది మాత్రము స్వర్గమై ఉన్నదో **"తస్మై జ్యేష్ఠాయ బ్రహ్మణే నమః"**

2. స్కంభుని వల్లనే ద్యులోక భూలోకములు నిలిచి ఉన్నవి. ఊపిరి పీల్చునట్టి రెప్పవాల్చునట్టి సకలాత్మలు స్కంభుని యందే ఉన్నవి.

3. మూడు విధముల ప్రజా ప్రాప్తవ్యుడగు ఇతనిని పొందుచున్నారు. మరొక రీతిగా ఇతడు సూర్యుని యందు ప్రవేశించి ఉన్నాడు. భూలోక నిర్మాతయగు బ్రహ్మ శాశ్వతుడు. అతడు **'హరితో హరణి'** యందు ప్రవేశించుచున్నాడు.

4. పన్నెండు **"ప్రధ"** లు, ఒక చక్రము, మూడు నాభులు, దీనిని ఎవడు ఎరుంగును? దీనికి మూడు వందల అరువది మేకులున్నవి. దీని **'ఖీల'** ములు అవిచలములు.

5. సవితా! ఈ విషయములు తెలిసికొనుము :-

ఆరు రుతువులు రెండు రెండు మాసములవై ఒకే సంవత్సరము అధీనమున ఉన్నవి. ప్రాణులు ఏ ఒక్కని నుంచి వచ్చినవో ఆ ఒక్కనిలోనే లీనమగుచున్నవి.

6. ఆత్మ గుహారూపమగు శరీరమందున్నది. శరీరము **'జరత్'** అను మహా స్థానమగుచున్నది. దీనియందే సకల ప్రాణులు కాపురమున్నవి.

7. ఏక చక్రము, ఏకనేమి, సహస్రాక్షరము వెనుకకు, ముందుకు తిరుగుచున్నది. దీని అర్ధభాగము భువనములను ప్రకాశింపచేయుచున్నది. రెండవ అర్ధభాగము ఎచట ఉన్నది?

8. దీని అగ్రమును **'పంచవాహి'** వహించుచున్నది. పృష్ఠములు కూడ **'అనువహనము'** చేయుచున్నవి. దీని **'ఆయాతము'** కనిపించును. **'యాతము'** కనిపించదు. ఇది అతి దగ్గర కన్న దగ్గరది. అతి దూరమున కన్న దూరపుది.

9. ఊర్ధ్వ మూలము, తిర్యక్ బిలము గలది చమసము. అందు విశ్వరూపము నిహితమై ఉన్నది. అందు ఏడుగురు ఋషులు కలిసి ఉందురు. వారు దీనికి రక్షకులు అగుచున్నారు.

10. మొదలు వినియోగమగునది చివరకు వినియోగమగునది. సర్వసమయములందు వినియోగపడునది. యజ్ఞమును విస్తరింప చేయునది ఋక్కులలో ఏ ఋక్కు అగుచున్నది?

11. కదలువాడు, పడువాడు, నిలుచువాడు, ప్రాణిక్రియ చేయువాడు, చేయనివాడు, కనురెప్పలు వాల్చువాడు, వాల్చనివాడు ఈ పృథివిని భరించుచున్నాడు. అతడు అనేకుడయ్యు ఏకమగుచున్నాడు.

12. అతడు అనంతుడై అనేక స్థలములందు వ్యాపించి ఉన్నాడు. దగ్గరలోనే అనంతుడయ్యు అంతవంతునిగ గోచరించుచున్నాడు. స్వర్గము కోరు జీవి అతనిని అన్వేషించుచున్నాడు. అతడు విద్వాంసుడు. అతడే భూత భవిష్యత్తులు అగుచున్నాడు.

13. అతడు ప్రజాపతి గర్భమున సంచరించుచున్నాడు. అంతరమున అదృశ్యుడై ఉన్నాడు. అనేక విధములుగ వ్యక్తమగుచున్నాడు. అతడు తన అర్ధభాగమున విశ్వములను వెల్లడించినాడు. మిగిలిన సగభాగము ఎట్టి జ్ఞానమగుచున్నది?

14. కుండచే పైకి తోడగల నీటిని వలె బయట నింపు వానిని అందరు కంటితో చూచుచున్నారు. మనసుతో తెలియకున్నారు.

15. అతడు పూర్ణమునకు దూరమున ఉంటున్నాడు. న్యూనమునకు దూరమున దాగుచున్నాడు. భువన మధ్యమున ఒక మహా పదార్థము ఉన్నది. రాష్ట్రభ్రుత్ దాని కొరకే బలులను నింపుచున్నాడు.

16. సూర్యుడు దేనియందు ఉదయించుచున్నాడో, దేనియందు అస్తమించుచున్నాడో దానిని జ్యేష్టముగ భావించుచున్నాను. అతనిని అతిక్రమించ గలవాడు లేడు.

17. అతడు పురాణుడు విద్వాంసుడు. సకల దిశలందుండు వాడు. కొందరు అతనిని మధ్యనున్న వాడని వెనుక ఉన్నవాడని చెప్పుచున్నారు. అట్టి వారు ఆదిత్యుని గురించియు, అన్యఅగ్నిని గురించియు, **'త్రివృత్'** హంసను గురించియు అట్లే వర్ణించుచున్నారు.

18. ఈ హంస యొక్క పాప పరిహారక పక్షములు వేల దినములవై స్వర్గము వరకు వ్యాపించి ఉన్నవి. ఇది సమస్త దేవతలను గుండెలో పెట్టుకొని సకల భువనములను దర్శించుచు సాగిపోవును.

19. పైన ఉండి తపించుచున్నాడు. మంత్రబలమున దిగువను చూచుచున్నాడు. ప్రాణ బలమున వంకర నడచుచున్నాడు. **"యస్మిన్ జ్యేష్టమధిశ్రితమ్?"** ఎవరిలో పెద్ద తనము చేరి ఉన్నది?

20. ధనమును మథించు అరణులను ఎరిగిన విద్వాంసుడు జ్యేష్టుని కూడ తెలియుచున్నాడు. అతడు మహా బ్రాహ్మణుని కూడ తెలియుచున్నాడు.

21. అతడు తొలుత పాదహీనుడై ఉండెను. అతడే స్వర్గమును భరించినాడు. అతడు చతుష్పాధములు ధరించి అనుభవించగలవాడు అగుచున్నాడు. అన్ని భోజనములను పరిగ్రహించుచున్నాడు.

22. శ్రేష్ఠుడు, సనాతనుడగు దేవతను ఉపాసించువాడు అనుభయోగ్యుడు అగుచున్నాడు. బహు అన్నములను ఇచ్చుచున్నాడు.

23. అతనిని సనాతనుడు అనుచున్నారు. అతడు పునర్నవుడు అగుచున్నాడు. అతడు వివిధ రూపముల వాడై రాత్రింబవళ్ళు కలిగించుచున్నాడు.

24. వందల, వేల, అయుతముల, అసంఖ్యాకములు స్వయముగ అతని యందు చేరుచున్నవి. అవి అతని యందే లీనమగుచున్నవి. అతడు సాక్షీభూతుడు అగుచున్నాడు. అందువలననే అతడు కాంతిమంతుడై ప్రకాశించుచున్నాడు.

25. ఇది కేశమున కన్న సూక్ష్మము. ఇది అతి ప్రధానము. అట్లయ్యు లేనట్లు తోచును. దానిని దేవతలు ఆలింగనము చేయుచున్నారు. **"సామమప్రియా"** అది నాకు ప్రియమైనది. (ఆత్మకావచ్చును.)

26. ఇది కళ్యాణి. అజర. మర్త్య గృహమున అమృత. బ్రహ్మను ఉపాసించువాడు పూజింపబడుచున్నాడు.

27. నీవే స్త్రీవి. నీవే పురుషుడవు. నీవే కుమారుడవు, కుమారివి. నీవు జీర్ణుడవై ఉనికి లేని వాడవు అగుచున్నావు. ప్రకటితుడవైనపుడు విశ్వతోముఖుడవు అగుచున్నావు.

28. నీవు పితవు, పుత్రుడవు, జ్యేష్టుడవు, కనిష్టుడవు అగుచున్నావు. తొలుత ఆవిర్భవించిన ఒకే దేవత మనసున ప్రవేశించుచున్నాడు. అతడే గర్భాంతరమున ఉన్నాడు.

29. పూర్ణము నుండి పూర్ణము **'ఉదచతి' 'పూర్ణం పూర్ణేన సిచ్యతే'** ఇది ఎచటి నుండి 'పరిషిచ్యతే' దానిని ఇప్పుడు మేము కనుగొన్నాము.

30. ఈమె సనాతన, సనాతనము నుండియే ఆవిర్భవించినది. పురాణి. సమస్తము అగుచున్నది. ఈ భూదేవి ఉషస్సుచే ప్రకాశితమగుచున్నది. ఆమె ఒక్కతే అనేకమంది కదలికలను గమనించుచున్నది.

31. 'అవి' నామక దేవత ఋతువును కప్పుకొన్నది. ఆమె వలననే ఈ పచ్చని చెట్లకు పచ్చదనము కలుగుచున్నది.

32. ఇది దగ్గరకి వచ్చు వారిని విడువదు. దగ్గర ఉన్న వానిని చూడదు. ఈ దేవత మహిమ చూడండి - అది జీర్ణము కాదు. అంతరించదు.

33. అపూర్వ ప్రేరణతో వాక్కు యథా తథముగ వచించుచున్నది. ఆ వాక్కు ఎచటికి చేరుచున్నదో **"తదాహుర్బ్రాహ్మణం మహత్"** దానిని మహా బ్రాహ్మణము అనుచున్నారు.

34. ఆరములు నాభియందు వలె దేవతలు, నరులు దేనిని ఆశ్రయించిఉన్నారో - జలపుష్పమా! నిన్ను అడుగుచున్నాను. ఏ మాయ వలన వారు అట్లు నిలిచి ఉన్నారు?

35. దేని వలన వాయువు వీచుచున్నదో, పంచదిశలు అనుగ్రహించున్నవో, దేవతలు ఆహుతులకు మాన్యత కలిగించుచున్నారో అట్టి జలనేతలు దేనియందు ఉన్నారు?

36. ఈ పృథివిని ఆచ్ఛాదించి ఉన్న అంతరిక్షము ఒకటియే యగుచున్నది. విధర్తయే ప్రాణులకు స్వర్గము కలిగించుచున్నాడు. అతడు ఒక్కడే సమస్త దిశలను రక్షించుచున్నాడు.

37. సమస్త ప్రాణులు ఎందున్నవో ఆ సూత్రమును తెలిసినవాడు, ఆ సూత్రపు సూత్రమును ఎరింగినవాడు మహా బ్రాహ్మణమును తెలియుచున్నాడు.

38. సమస్త ప్రాణులు ఎందున్నవో ఆ సూత్రమును నేను ఎరింగియున్నాను. ఆ సూత్రపు సూత్రమును కనుగొన్నాను. కావున మహా బ్రాహ్మణమును తెలిసినాను.

39. ద్యావాపృథ్వుల నడుమనున్న అగ్ని దహించుచు విశ్వతాపము కలిగించుచున్నాడు. దిక్పాలికలు ఎచట నిలిచిరో అప్పుడు వాయువు ఎచట ఉండెను.

(సూర్యుడు, దిక్పాలికలు వాయువు లేకనే నిలిచి ఉన్నారా? అనుట కావచ్చును.)

40. మాతరిశ్వ జలములందు ప్రవేశించినాడు. దేవతలు జలములందున్నారు. సృష్టికర్త జలములందున్నాడు. పవమాన హరితుడు జలములందు చేరినాడు.

41. ఉత్తరము నుండి గాయత్రియందు ప్రవేశించి, సామమున సామజ్ఞానము కలవారికి తెలిసిన అజుడు ఎచట

కనిపించుచున్నాడు?

42. సవిత వసువులందును దేవత, సత్యధర్ముడు అగుచున్నాడు. పుణ్యాత్ములు అతనిలోనికే చేరుచున్నారు. ఇంద్రుడు ధన సమరములందు మాత్రమే నిలచి ఉండడు.

43. పుండరీకము నవద్వారములు కలిగి త్రిగుణములచే ఆవృతమై ఉన్నది. అందలి ఆత్మను తెలిసిన వారిని బ్రహ్మ విదులని చెప్పుచున్నారు.

44. నిష్కామి, ధీరుడు, అమృతుడు, స్వయంభువు రసాత్మకుడై తృప్తి చెందుచున్నారు. అతనికి లేనిది లేదు. అట్టి ధీరుడు, అజరుడు, యువకుడగు ఆత్మను తెలిసినవాడు మృత్యువునకు బెదరడు.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 9

వినియోగము :-

ఈ సూక్తము ఆహుత్యర్థ గోవధమున వినియోగము. వంధ్యగోవు 'శతౌదన' అనబడును. దాని వధ, దాని యజనము అగ్నిష్టోమ, అతిరాత్రముల కన్న శ్రేష్ఠము.

1. శతౌదన యజమానిని స్వర్గమున కంపునది, శత్రుసంహారక యగుచున్నది. ప్రథమమున ఇంద్రుడు దీనిని ప్రసాదించినాడు. దీనిని వధించగోరు శత్రువుల నోరు మూసి ఇంద్రుడు వారిని వజ్రాయుధమునకు అర్పించును గాక.

2. నీ చర్మము వేది. నీ లోమములు కుశలు అగుచున్నవి. ఈ త్రాడు నిన్ను పట్టినది. గ్రావాయుధము నీ మీద నాట్యమాడును గాక.

3. శతౌదనే! నీ వెంట్రుకలు ప్రోక్షణి అగును గాక. నీ జిహ్వ మార్జనము చేయును గాక. నీవు యాజ్ఞియవై స్వర్గమునకు చేరుము.

4. శతౌదనమును వండినవాని కోరికలు తీరి అతడు సమర్థుడు అగుచున్నాడు. ఋత్విజులు అతని విషయమున ప్రీతులై యథావిధిగ వెళ్ళుచున్నారు.

5. శతౌదనమును '**అపూసనాభి'ని** చేసి దానము చేయువాడు త్రిదివమునందున్న స్వర్గమును '**ఆరోహతి**'

6. శతౌదనమును '**హిరణ్యజ్యోతిషము**' చేసి ఇచ్చువాడు దివ్య, పార్ధివ లోకములకు చేరుచున్నాడు.

7. దేవీ! నిన్ను పచనము చేయువారు, '**శమనము**' చేయువారు నీకు రక్షకులగుచున్నారు. భయపడకుము.

8. వసువులు దక్షిణమున, మరుత్తులు ఉత్తరమున, ఆదిత్యులు వెనుక నుంచి నిన్ను రక్షించుచున్నారు. నీవు అగ్నిష్టోమము వైపు వేగముగ పరిగెత్తుము.

9. దేవతలు, పితరులు, మనుష్యులు, గంధర్వులు, అప్సరసలు నిన్ను రక్షించుచున్నారు. నీవు అతిరాత్రము వైపు పరిగెత్తుము.

10. శతౌదనమును దానము చేసినవాడు ద్యు, భూ, అంతరిక్ష, ఆదిత్య, మరుత్, దిశా లోకములను పొందుచున్నాడు.

11. సుభగయగు శతౌదన దేవి ఘ్రుతమును ప్రోక్షించుచు దేవతలను చేరుచున్నది. దేవీ! నేవు వంట వారిని బాధించకుము. వారిని స్వర్గమునకు చేర్చుము.

12. స్వర్గమునందున్న, అంతరిక్షమందున్న, భూమి మీదనున్న దేవతలకు నీవు క్షీర, ఘ్రుత, మధువులను పితుకుము.

13. నీ శిరము, ముఖము, చెవులు హనువులు దాతకు క్షీర, ఘ్రుత, మధు, అమిక్షముల నిచ్చును గాక.

14. నీ యొక్క పెదవులు, ముక్కులు, కొమ్ములు, కళ్ళు దాతకు క్షీర, ఘ్రుత, మధు, అమిక్షల నిచ్చును గాక.

15. నీ క్లోమము, పురీతత్, హృదయము, కంఠనాడి **"అమిక్షాం దుహతాం దాత్రే క్షీరం సర్పిరథోమధు"** దాతకు క్షీర, ఘ్రుత, మధు, అమిక్షల నిచ్చును గాక.

16. యత్ తే యకృద్ యే మతస్నే య దాన్త్రం యాశ్చతేగుదాః |
అమిక్షాం......"

17. నీ యొక్క ప్లాశి, వనిష్ఠ, కుక్షి చర్మములు
"అమిక్షాందుహతాం....."

18. "యత్ తే మజ్జా యదస్థి యన్మాంసం యచ్చ లోహితమ్ |
అమిక్షాం....."

19. నీ యొక్క భుజములు, బాహువులు, అంసలు, కకుద్
"ఆమిక్షాం......"

20. నీ యొక గ్రీవము, స్కంధములు, పృష్ఠము, పార్శ్వములు
"ఆమిక్షాం......"

21. "యౌతే ఊరూ అష్ఠీవన్తౌయేశ్రోణీ యాచతే భసత్ |
ఆమిక్షాం....."

22. "యత్ తే పృచ్ఛం యేతే బాలా య దూధో యేచతేస్తనాః |
ఆమిక్షాం....."

23. "యాస్తే జంఘాయాః కుష్ఠికా ఋచ్ఛరా యే చ తే శఫాః |
ఆమిక్షాం......"

24. అవధ్య శతౌదనే! నీ చర్మము, లోమములు దాతకు క్షీర, ఘ్రుత, మధు, అమిక్షలను ప్రసాదించును గాక.

25. దేవీ! నీ క్రోడములు నేతితో పురోడాశమగును గాక. క్రోడములను రెక్కలు చేసికొని పాచకుని సహితముగ స్వర్గమునకు చేరుము.

26. రోలు, రోకలి, చేట యందు మిగిలిన బియ్యమును, వాత, మాతరిశ్వ, పవమానములు తోలకున్న - అగ్ని సుహుతము చేయును గాక.

27. జలదేవిని, మధుమతిని, ఘ్రుతశ్చుతము బ్రాహ్మణుల చేతికి వేరువేరుగా ఇచ్చుచున్నాము. బ్రాహ్మణులారా! మేము కోరినన్నియు మాకు కలిగించండి. **"వయం స్యామపతయో రయీణామ్"** మేము ధనపతులము అగుదుము గాక.

రెండవ సూక్తము - 10

పూర్వసూక్తమున చెప్పిన 'వశ' కేవలము మేధ్య మాంసాత్మక గోవు మాత్రము కాదు. విశనానంతరము ఆమె మహా దేవతయై దేవతలందు సర్వాత్మిక యగుచున్నది. యజ్ఞియులందు యజ్ఞియ యగుచున్నది. ఈ సూక్తమున ఆమె ప్రశంస మాహాత్మ్యము చెప్పబదినది.

1. అఘ్న్యే! పుట్టిన, పుట్టనున్న నీకు దండము. నీ రోమములకు, ఖురములకు, రూపమునకు దండము.

2. వశకు దగ్గర ఉండవలసిన ఏడింటిని, దూరము ఉంచవలసిన ఏడింటిని, యజ్ఞ శిరమును తెలిసినవాడు వశాపరిగ్రహణము చేయగలవాడు అగుచున్నాడు.

3. నేను దగ్గర ఉండవలసిన ఏడింటిని, దూరము ఉంచవలసిన ఏడింటిని, యజ్ఞ శిరమును, వాని యందలి సోమమును సహితము తెలిసినాను.

4. ఏ వశయందు ద్యౌ, పృథివీ, జలము రక్షితమై ఉన్నదో అట్టి సహస్ర ధారను మంత్రముచే సంబోధించుచున్నాము.

5. ఆమె పృష్ఠమున **"శతం కంసాః శతం దోగ్ధారః శతం గోప్తారో"** ఆమెను ప్రాణనము వేయు దేవతలకు వశ ఒక విధముగ తెలియును.

6. వశ యజ్ఞపది. ఇర - క్షీర - స్వధ - ప్రాణ - మహీలుక ఆమె పర్జన్యుని రక్షించుచున్నది. మంత్రశక్తిచే దేవతలకు తృప్తి కలిగించుచున్నది.

7. వశా! నీ యందు అగ్ని, సోములు ప్రవేశించి ఉన్నారు. పర్జన్యుడు నీ నూపురము, మెరుపులు నీ స్తనములు అగుచున్నవి.

8. వశా! నీవు మొదలు జలమును, తదుపరి శక్తిని, మూడవదిగా రాజ్యమును, చివరకు పాలు, అన్నము ప్రసాదించుచున్నావు.

9. ఋతావరీ! ఆదిత్యులచే పిలువబడి నీవు వారి వద్దకు చేరినపుడు ఇంద్రుడు నీకు వేయి పాత్రల సోమము త్రావించినాడు.

10. నీవు అనూచీ ఇంద్రుని వద్ద ఉన్నప్పుడు ఋషభుడు నిన్ను ఆహ్వానించినాడు. అందువలననే వృత్రుడు కోపమున **"పయః క్షీరం"** దొంగిలించినాడు.

11. వశా! ధనపతి క్రోధమున నీ క్షీరములను వశపరచుకున్నాడు. వానిని స్వర్గము మూడు పాత్రలందు రక్షించుచున్నది.

12. అథర్వుడు దీక్షయందు రమణీయ కుశలపై ఆసీనుడై ఉన్నప్పుడు వశ అచటి సోమమును మూడు పాత్రల లోనికి

నింపినది.

13. వశ సోమముతో పాటు సకల '**పద్వతు**' లతో కలసిపోవు చున్నది. ఆమె సముద్ర మధ్యస్థులైన గంధర్వులతోను "**కలిభిః**" కలిసి ఉంటున్నది.

14. వశ వాయువుతోను - రెక్కల ప్రాణులతోను కలిసి ఉంటున్నది. ఋక్సామములను ధరించి సముద్రమున నాట్యము చేయుచున్నది.

15. భద్రవశ సూర్యునితో కలసి, అందరి నేత్రములతో కలిసి, జ్యోతులను ధరించి సముద్రమున కన్న ప్రఖ్యాతమైనది.

16. ఋతావరీ! నీవు హిరణ్యావృతవై నిలిచి నపుడు వేగవంత సముద్రము నీ భుజములంతది అయినది.

17. అథర్వ దీక్షయందుండి రమణీయ కుశలపై అసీనుడైనపుడు వశ "**ద్వేష్టి**" స్వధ, కళ్యాణకరి అగుచున్నది.

18. వశ రాజన్యులకు తల్లి - స్వధకు మాత అగుచున్నది. వశ యొక్క ఆయుధము యజ్ఞము దాని నుండి '**చిత్తమజాయత**' విత్తము పుట్టినది.

19. బ్రహ్మ కకుదము నుండి ఒక బిందువు పైకి ఎగిసినది. అది వశ అయినది - హోత అయినది.

20. వశా! నీ ముఖము నుండి గాథలు, '**ఉష్ణిహ**' నుండి బలము, బలము నుండి యజ్ఞము వ్యక్తములైనవి. నీ స్తనముల నుండి రశ్ములు వెలువడినవి.

21. వశా! '**ఈర్మ్య**' 'సక్థుల' నుండి అయనములు, ఆంత్రముల నుండి '**అత్రము**', ఉదరము నుండి లతలు కలిగినవి.

22. వశా! నీవు వరుణుని ఉదరమున ప్రవేశించినపుడు బ్రహ్మ నిన్ను పిలిచినాడు. అతడే నీ నేత్రమును తెలియ గలిగినాడు.

23. సమస్త ప్రాణులు గర్భము నుండి పుట్టుటకు భయపడుచున్నవి. వశయే వానిని పుట్టించుచున్నది. బ్రహ్మ ఆమెకు బంధువగుచున్నాడు.

24. ఒకడు 'యుధ' ను సృజించుచున్నాడు. ఆ ఒక్కడు వశయే యగుచున్నాడు. ***వశీ తరాంసి*** యజ్ఞము - తరసాం నేత్రము అగుచున్నది.

25. వశయే యజ్ఞమును ప్రతిగ్రహించుచున్నది. వశయే సూర్యుని నిలిపి ఉంచినది. పడిపోకుండగ అని. బ్రహ్మా మరియు అన్నము వశయందే ప్రతిష్ఠితములు.

26. వశామేవామృతమాహుర్వశాం మృత్యు ముపాసతే |
వశేదం సర్వమభవద్ దేవా మనుష్యా అసురాః పితర ఋషయః ||

27. ఈ విషయములను గ్రహించినవాడు వశను ప్రతి గ్రహించువాడు అగుచున్నాడు. అప్పుడు యజ్ఞము పరిపూర్ణమై దాతకు సకల ఫలములు కలుగుచున్నవి.

28. వరుణుని నోటి యందు మూడు నాలుకలు వెలుగుచుండును. వానిలో మధ్యన శోభిల్లునది **"సావశా దుష్ప్రతిగ్రహా"**.

29. వశ యొక్క రేతస్సు నాలుగ భాగములైనది. ఒకటి జలము, రెండవది అమృతము, మూడవది యజ్ఞము, నాల్గవది పశువు అగుచున్నది.

30. **వశా ద్యౌర్వశా పృథివీ వశా విష్ణుః ప్రజాపతిః |** వసువులు, సాధ్యులు వశ పాలే త్రాగుచున్నారు.

31. సాధ్యులు, వసువులు వశపాలు త్రావి, సూర్య మండలమందుండి వశను ఉపాసించుచున్నారు.

32. ఒకడు వశనుండి సోమము పితికినాడు. ఒకడు ఆమె ఘ్రుతమును ఉపాసించినాడు. ఈ విషయముల తెలిసి వశను దానము చేసినవాడు **"త్రిదివం దివః"** కు చేరుచున్నాడు.

33. వశయందు తపస్సు, బ్రహ్మా, సత్యము నిలిచి ఉన్నవి. వశను బ్రాహ్మణులకు దానము చేసినవాడు సర్వలోకములను అనుభవించుచున్నాడు.

34. వశాం దేవా ఉప జీవన్తి వశాం మనుష్యా ఉత |
వశేదం సర్వమభవద్ యావత్ సూర్యో విపశ్యతి ||

వశ వలెనే దేవతలు, మనుష్యులు ఉపజీవించుచున్నారు. సూర్యుడు ఎంతవరకు చూచుచున్నాడో అదంతయు వశయే అగుచున్నది.

వ్యాఖ్య :- తొలి సూక్తమున **"తస్యా వధేన తస్యా మాంసాహుత్యాచ యద్యజనం తద్ అగ్నిష్టోమాదపి అతిరాత్రా**

దపిచ శ్రేష్ఠం ఇత్యాది రూపా ప్రశంసా" అన్నాడు.

అట్లనుట వలన గోవధ ఎక్కువైనట్లున్నది. గోవును రక్షించుటకు గోవును ప్రశంసించినట్లున్నారు. రక్షించవలసిన దానిని ప్రశంసించుట నేటి అత్యాధునిక ప్రచార సాధనములు సహితము చేయుచున్నవి.

ఇది ఒక ఆలోచన.

దాశరథి లక్ష్మణాచార్య బుచ్చమాంబల పౌత్రుండును, విద్వాన్ వేంకటాచార్య వేంకటాంబల పుత్రుండును, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆస్థానకవి దాశరథి కృష్ణమాచార్య అనుజుండును, కమలానామ్నిధర్మ పత్నీ సమేతుండునగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేదసంహిత యందలి పదవకాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత

పదకొండవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

అగ్నే జాయస్వాదితిర్నా థితేయం బ్రహ్మౌదనం పచతి పుత్ర కామా |
సప్త ఋషయో భూతకృతస్తే త్వా మన్థన్తు ప్రజయా సహేహ ||

1. అదితి పుత్రకామయై ప్రార్థించుచు బ్రహ్మౌదనమును పచనము చేయుచున్నది. అగ్నీ! ఆవిర్భవింపుము. భూతకృతులగు సప్తఋషులు ప్రజాసహితుడవై వచ్చుటకు నిన్ను మథింతురు గాక.

వినియోగము :-

ఈ అనువాకపు మొదటి నాలుగు సూక్తములు అర్ధ సూక్తములు అనబడుచున్నవి.

ఈ అర్ధసూక్తముచే బ్రహ్మౌదన సవమున హోమించుటకు ముందు హావిని అభిమర్శన, సంపాతన, దాతృవచన, దానములు చేయునది.

మొదటి ఋక్కుచే బ్రహ్మౌదనాది సవ యజ్ఞములందు మథించబడు అగ్నిని అనుమంత్రించునది. రెండవ ఋక్కుచే మథన సమయమున వెలువడు ధూమమును అనుమంత్రించునది. మూడవ ఋక్కు యొక్క మూడు పాదములచే మథించగా పుట్టిన అగ్నిని అనుమంత్రించునది. **"అస్యై రయిమ్'** అను నాలుగవ పాదముచే పత్ని కొరకు ఫలము కోరుచు అగ్నిని అనుమంత్రించునది. నాలుగవ మంత్రముచే పుల్లలచే మండు నిప్పును అనుమంత్రించునది. **"ఉత్తమం నాకమ్"** ఈ నాలుగవ పాదమును దాతచే అనిపించునది.

బ్రహ్మౌదన సవయజ్ఞమున కర్త ధాన్యమును దేవత, మానవ, పితరులకని మూడు భాగములు చేసి ఆరవ మంత్రపు మూడు పాదములచే అనుమంత్రించునది. **"అగ్నీ సహస్వాన్"** అను నాలుగవ పాదముచే అనుమంత్రించి దాత దేవ భాగమును 'కుంభ' లో వేయునది. ఏడవ ఋక్కుచే హోమించుటకు ముందు ధాన్యమును రోటిలో వేయునది. బ్రహ్మౌదన అగ్ని వెనుక ఎద్దు చర్మము పరచి యజమానిచే ఎనిమిదవ మంత్రము చదివించునది. తొమ్మిదవ ఋక్కు మొదటి పాదముచే పరచిన చర్మము మీద రోలు రోకలి పెట్టి మిగిలిన మూడు పాదములచే ధాన్యమును దంచునది. పదవ ఋక్కు మొదటి సగముచే దంచుటకు గాను రోకలిని పత్నిచే పట్టించునది. రెండవ సగముచే నిర్వాపనానంతరము వరుని వరించు వారిని అనుమంత్రించునది.

2. కోరికలు తీర్చువారును. జగన్మిత్రులును అయిన ఋత్విజులారా! అగ్నిని మథించి పొగను కల్పించండి. అగ్ని సత్పురుషుల రక్షకుడు. స్తుతులు విని వారి శత్రుసేనను అణచువాడు. అగ్ని యొక్క వీర భటుల సేనయే దస్యులను అణచి వేసినది.

3. అగ్ని మథనమున ఆవిర్భవించువాడు మహా వీర్యప్రదాత.

జాతవేదాగ్నీ! భూత కృతులగు సప్తర్షులు నిన్ను వ్యక్తము చేసినారు. **"అస్యైరయిం సర్వవీరం నియచ్ఛ"** ఈమెకు ధనమును వీర సంతతిని ప్రసాదించుము.

4. అగ్నిదేవా! సమిధలచే సమిద్ధుడవై ప్రజ్వరిల్లుము. విద్వాంసులగు దేవతలకు హవిని అందించుము.

జాతవేదా! దేవతల కొరకు హవిని సిద్ధపరచుము. యజమాని దేహము పతనమైనంత అతనిని స్వర్గమున కెక్కించుము.

5. దాన్యమును పూర్వము వలె దేవతలకు, పితరులకు, నరులకని మూడు భాగములు చేసినాను. దేవతలారా! మీ భాగములను గుర్తించండి. స్వీకరించండి. యజమాన పత్నికి ఇష్ట ఫలప్రాప్తి కలిగించండి.

6. అగ్నిదేవా! నీవు శత్రు దమనుడవు మా శత్రువులను రాల్చుము. ఈ గృహము కొలతల ప్రకారము నిర్మించబడినది.

ఇందు బంధువులు ఆనందింతురు గాక.

7. యజమానీ! నీవు బంధువుల సహితము సారవంతుడవై వర్ధిల్లుము. నీ ధర్మపత్ని తల ఎత్తు కొనునట్లు చేయుము. దేహము రాలిపోయిన పిదప విష్టప స్వర్గలోకమని దేనిని అనుచున్నారో అట్టి ఊర్ధ్వ నాక లోకమునకు అధిరోహించుము.

8. ఈ భూమి చర్మమును స్వీకరించును గాక. తదుపరి భూమాత మమ్ము అనుగ్రహించును గాక. **అథ గచ్ఛామ సుకృతస్య లోకమ్"** తదుపరి సుకృతుల లోకమునకు వెళ్ళుదుము గాక.

9. ఋత్వికా! రాతి రోలు రోకళ్ళను యజమానికి శుభము కలుగుటకు గాను చర్మము మీద పెట్టుము.

పత్నీ! నీవు నా బంధువులను హతమార్చదలచిన వారిని హతమార్చుము. తదుపరి రోకలిని ఎత్తి నా ప్రజలను ఉన్నతులను చేయుము.

10. వీర అధ్వర్యూ! సుకృతలగు రోలు రోకళ్ళను నీ చేతులతో ఎత్తుము. యజ్ఞయోగ్య దేవతలు యజ్ఞమునకు వచ్చి ఉన్నారు.

యజమానీ! కర్మ సమృద్ధి, ఐహికసమృద్ధి, ఆముష్మిక సమృద్ధి అను మూడు వరములు కోరుము. వానిని నీ కొరకు సాధించుచున్నాము.

రెండవ సూక్తము

వినియోగము :- దీని వినియోగము బ్రహ్మౌదనమున అని పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

మొదటి మంత్రపు సగభాగముచే చేటలోనికి బియ్యము తీసికొనునది. రెండవ సగముచే వ్యర్ధములను తొలగించునది. 2వ మంత్రముచే వ్యర్ధములను తీసివేయునది. 3వ మంత్రముచే నీరు తెచ్చి నారిని పిలుచునది. 4వ మంత్రపు తొలి పాదముచే వచ్చుచున్న పత్నిని అనుమంత్రించునది. తదుపరి రెండు పాదములచే పత్నిని ఆహ్వానించునది. చివరి పాదముచే పత్ని కర్తను పిలుచునది. నీటి కుండను కర్తకు అందించునది. 5వ మంత్రము యొక్క తొలి పాదముచే నీటి కుండను నేలమీద ఉంచి మిగిలిన మూడు పాదములచే కుండను చర్మము మీద పెట్టునది.

పైత్ర్య మేధిక చయన కర్మమున 5వ మంత్రముచే అస్థికలను రాళ్ళు లేక ఇటుకలచే కప్పునది.

6వ మంత్రముచే చరు స్థాలిని నిప్పుమీద పెట్టునది. దర్శపూర్ణ మాసపు దర్వాధి శ్రయణమున దీని **వినియోగము.**

బ్రహ్మౌదనసవము నందే 7వ మంత్రముచే అధిశ్రిత చరుపాత్రలో నీరు పోయునది. 8వ మంత్రముచే చెదిరిపడిన నీటిలో బియ్యము వేయునది. దర్శపూర్ణ మాసపు చరు స్థాలి యందు నీరు, బియ్యము వేయునపుడు 7, 8 మంత్రముల **వినియోగము.**

9వ మంత్రముచే చరు వండునది. ఆ కర్మముననే ఇది దాతృ వచనమున వినియోగమగును.

1. చేటా! బియ్యపు వ్యర్థములను తొలగించుట నీ కార్యము చెరుగుట కారణము. వీరపుత్రి యగు అదితి నిన్ను అందుకొనును గాక. ఈ పత్నిని హింసించుటకు సేనను సమకూర్చు వారిని తిరస్కరించుటకు బియ్యమును, వ్యర్థమును వేరు చేయుము. ఈమెకు ధనమును, శూర సంతతిని ప్రసాదించుము.

2. తండులములారా! మీరు స్థిరపడుటకు మిమ్ము వర్ధిల్ల చేయుచున్నాము. యజ్ఞమున వినియోగమగు మీరు వ్యర్థములను తొలగించుకొనండి. మేము సిరిగల వారమై సమానులను దాటిపోదుము గాక. శత్రువుల కాళ్ళు విరిచి పడవేయుచున్నాము.

3. నారీ! నీరు తెచ్చుటకు వెళ్ళుము. నీరు నింపుకొని త్వరగా రమ్ము నీటి వద్దనున్న గోవులు కుండను నీతలకు ఎత్తుదురు గాక. వానిలో యజ్ఞయోగ్య జలమును గ్రహించుము. కాని వానిని విడువుము.

4. అలంకరించుకున్న యువతులు వచ్చినారు. పత్నీ! నీవు హాయిగా లెమ్ము. ఉపక్రమించుము. పతితో కూడి సుపత్నివగుము. సంతానముతో కూడి సంతానవతివి అగుము. రమ్ము. నీకు యజ్ఞఫలము కలుగునట్లు యజ్ఞ కుంభమును పట్టుము.

5. జలములారా! మీలో సారవంతమగు శక్తిని ఋషులు మంత్ర ప్రభావమున ప్రవేశపెట్టినారు. మీరు చర్మము మీద ఆసీనులు కండి. ఈ యజ్ఞము మాకు గోవులను, ఫలితములను, సంతానమును, పశువులను వీరులను ప్రసాదించును గాక.

6. అగ్నీ! ఈ యజ్ఞార్హమగు చరు స్థాలి నీ మీద నిలుచును గాక. నిర్మలము, తపింపచేయు నీ వేడిచే ఈ చరును ఉడికించుము. ఆర్షేయులు, దేవతలు తమ భాగములు తీసికొని దీనిని ఉడికింతురు గాక. వసంతాది ఋతువులును దీనిని తపింప చేయుదురు గాక.

7. ఈ జలము శుద్ధము, పవిత్రము, యోషి ద్రూపము, యజ్ఞియము, ఇది చరుస్థాలి యందు చేరును గాక. అట్టి జలము మాకు పుత్రులను, బహు పశువులను ఇచ్చును గాక. ఓదనము వండిన యజమానికి సుకృత లోకములు

కలుగును గాక.

8. ఈ తండులములు మంత్రపూతములు. శుద్ధములు ఘ్రుత, సోమాంశములు. ఇవి చరు స్థాలి యందున్న నీటియందు చేరును గాక. చరుస్థాలి తండులములను స్వీకరించును గాక. కర్తకు సుకృత లోకములు కలుగును గాక.

9. ఓదనమా! నీకు పుణ్యఫలప్రాప్తి కలుగును గాక. నీవు స్వర్గమున నీ మహిమచే సహస్ర విధములుగ విస్తరిల్లుదువు గాక. నీ వలన ఏడు తరముల పితరులు, ఏడు తరముల పుత్రులు సంతృప్తులు అగుదురు గాక. పదిహేనవ వాడనైన నేను కూడ తృప్తుడనగుదును గాక.

10. ఈ యజ్ఞము సహస్ర పృష్ఠము. శతధారలది అక్షయము. ఈ బ్రహ్మౌదనము దేవయానము - స్వర్గము. బలిహరణమునకు ఈ ఇంట మా వాళ్ళను ఉంచుచున్నాను. నాకు సుఖములు ప్రసాదించుము.

మూడవ సూక్తము

వినియోగము :-

తొలి ఋక్కుచే దరు ఉద్వాసనము చేయునది. 2వ మంత్రముచే చరుస్థాలికి ప్రదక్షిణము చేయుచు దానిని చుట్టు త్రిప్పునది. 4వ మంత్రముచే స్రవమును వేదిపై ఉంచునది. 5వ ఋక్కుచే నలుగురు ఆర్షేయ బ్రాహ్మణులను ఆసీనులను చేయునది. 6వ మంత్రముచే నలుగురు ఆర్షేయ ఋత్విక్కులను పిలుచునది. 7వ మంత్రముచే ఆ ఋత్విజులకు అర్ఘ్యము ఇచ్చునది. 8వ మంత్రముచే అన్నమున సువర్ణమును, దాతచే తొలి పాదము చదివించుచు పెట్టునది. మధ్య పాదములచే కుశలపై నున్న అన్నమును కొద్దిగ గుంజునది.

8వ మంత్రము దాత వదనమున **వినియోగము.**

9వ మంత్రపు తొలి పాదము 'తుష' లను అగ్నియందు హోమించునది. మిగిలిన మూడు పాదములచే **ఫలీకరణాన్ ఉదూహయేత్'**

దశమ ఇత్యాది ఋక్కులు ఓదన సంపాతమున **"వికల్పేన వినియుక్తాః"**

1. అన్నమా! అగ్ని మీదినుంచి లెమ్ము. వేది మీద ఆసీనవగుము. ఇతని సంతానమును వర్ధిల్లచేయుము. రాక్షసులను హతమార్చుము. ఈమెకు అధిక పుష్టి కలిగించుము. మేము మాతో సమానులకన్న ఉత్తములము అగుదుము గాక. ద్వేషించువారిని కూల్చుచున్నాము.

2. బ్రహ్మౌదనమా! వీరి పతీ పత్నుల కొరకు పశువుల సహితముగ విచ్చేయుము. దేవతల సహితముగ విచ్చేయుము.

దంపతులారా! ఇతరుల క్రోధము మిమ్ము చేరకుండును గాక. ఇతరులు చేసిన అభిచారము మీ వైపు త్రొక్కకుండును గాక. ఆరోగ్యముగా విరాజిల్లండి.

3. ఈ వేది ఋతముచే నిర్మితము. మనసున నిలిచినది. బ్రహ్మౌదనము ఉంచుటకు ఏర్పడినది.

నారీ! శుద్ధమగు వేది వద్దకు రమ్ము. దైవానాం ఓదనమును ఆ వేదిమీద ఉంచుము.

4. భూతకృతులగు సప్తర్షులు ఈ 'స్రుచ' మును అదితి యొక్క ద్వితీయ హస్తముగా నిర్మించినారు. ఈ దర్వి ఓదన గాత్రమును ఎరింగినదై దానిని వేదిమీద స్థాపించును గాక.

5. ఓదనమా! నీ వద్దకు ఆరాధనీయ దేవతలు వచ్చెదరు గాక. నీవు అగ్నినుంచి బయటపడి వారిని చేరుము. సోమముచే పునీతవై ఆర్షేయ బ్రాహ్మణుల ఉదరమున చేరుము. భుజించిన వారిని బాధించకుము.

6. సోమముచే విరాజమానమగు బ్రహ్మౌదనమా! ఈ సద్బ్రాహ్మణులకు జ్ఞానము కలిగించుము మోహమున ముంచకుము. తపసు నుండి పుట్టిన ఆర్షేయ బ్రాహ్మణులను, చక్కగా ఆహ్వానించు పత్నినగు నేను మరల మరల ఆహ్వానించుచున్నాను.

7. ఈ జలము శుద్ధము. పూతము. యోషిత. యజ్ఞియ. దీనిని బ్రాహ్మణుల చేతులకు వేరువేరుగా అందించుచున్నాను.

జలమా! నేను దేనిని కోరి మిమ్ము అభిషించితము చేయుచున్నావో అట్టి నా కోరికలను మరుత్తుల సహితుడగు ఇంద్రుడు తీర్చును గాక.

8. నాయొక్క హిరణ్యము **'జ్యోతిరమృతం'.** ఈ వంటకము సుక్షేత్రముల నుండి వచ్చిన కామధేనువు. పితరులకు స్వర్గమార్గము కలిగించుటకు గాను ఈ ధనమును బ్రాహ్మణులకు ఇచ్చుచున్నాను.

9. హే ఋత్విక్! జాతవేదియగు అగ్నియందు 'తుష'లను వేయుము. కంబూకములను కాలిచే దూరము జరుపుము. ఇది గృహరాజు భాగమని వినియున్నాము. ఇంకను నిర్రుతి భాగధేయమని తెలియుచున్నాము.

10. దీక్షతోను, శ్రమచేసి వండిన బ్రహ్మౌదనము సోమాభిషదము అగుచున్నది. ఓదనమా ! నీవు ఇతనిని స్వర్గమార్గమును అధిరోహింప చేయుము. ఈ రోహణము వలన పక్షి ఆకసమునకు ఎగిరినట్లు ఇతడు

పరమపదమగు నాకమునకు చేరును గాక.

నాలుగవ సూక్తము

వినియోగము :- బ్రహ్మౌదన సవమున ఈ సూక్తము ఈ కాండపు తొలి సూక్త సహితముగ **వినియోగము** చెప్పబడినది.

తొలిఋక్కుచే అన్నమును గుంత చేయునది. రెండవ పాదముచే ఘ్రుతముచే అన్నమును విష్యందితము చేయునది. చివరి పాదమును దాతచే చదివించునది. తొలి ఋక్కు ఇత్యాదులచే అన్నమును అనుమంత్రించునది. 6వ మంత్రముచే ఓదనమును అనుమంత్రించునది.

1. అధ్వర్యు ఋత్విక్! విద్వాంసుడవగు నీవు అన్న ముఖమున ఆజ్యార్ధము గుంత చేయుము. అట్లే అన్నపు సర్వగాత్రములకు అన్నపు పూత పూయండి. అది పితరులకు స్వర్గమార్గమగును గాక.

2. బ్రహ్మౌదనమా! అబ్రాహ్మణులు నిన్ను భుజించుటకు చేరినచో వారికి రాక్షస బాధ కలిగించుము. నీ వద్ద కూర్చున్న ప్రథాన ఆర్షేయ బ్రాహ్మణులు పుత్రవంతులు అగుదురు గాక. బ్రాహ్మణ భోక్తలను బాధించకుము.

(అబ్రాహ్మణులు అనిన భోక్తలు కానివారు అని అర్ధము కావచ్చును. భోక్తలకు బాధకలిగించరాదను భావము కావచ్చును.)

3. అన్నమును ఆర్షేయులకు పెట్టుచున్నాను. ఈ విషయమున అనార్షేయుల ప్రసక్తిలేదు. ఈ వంటకమును అగ్ని, మరుత్తులు, సమస్త దేవతలు, విశ్వేదేవతలు రక్షింతురు గాక.

4. ఈ బ్రహ్మౌదనము యజ్ఞోత్పాదకము, నిత్యప్రవృద్ధము, పుంగవరూపము, ధనసదనము అగుచున్నది. అది మాకు ప్రజామృతత్వమును, దీర్ఘాయువును, ధనపుష్టిని కలిగించును గాక.

5. బ్రహ్మౌదనమా! నీవు వరప్రదవు. ఆర్షేయ ఋషుల సహితముగ స్వర్గమునకు చేరుము. సుకృతుల లోకమునకు చేరి మేము నిన్ను దర్శింతుము.

6. ఓదనమా! నీవు సకలమును కూర్చుకొని గంతవ్యుల వద్దకు వెళ్ళుము. అగ్నిదేవా! దీని కొరకు దేవయాన మార్గమును కల్పించుము. మేము సుకృతులను అనుసరించి యజ్ఞము వెంట వెంట సప్తరశ్ముల నాకమునకు చేరుదుము గాక.

7. బ్రహ్మౌదనమును పచనము చేసిన దేవతలు సుకృతులలోకమగు జ్యోతిష ద్యులోకమునకు చేరినారు. మేమును

అట్లే సుకృతలోకమగు నాకమను స్వర్గమునకు చేరుదుము గాక.

ఐదవ సూక్తము

వినియోగము :- 5 - 7 వరకు గల మూడు సూక్తములు అర్ధసూక్తములు అనబడుచున్నవి.

స్వస్త్యయనము కోరువాడు ఈ సూక్తముచే ఘృత పురోడాశాది 13 పదార్థములను ఒకటిగా ఆహుతి ఇచ్చునది.

రుద్ర, భూత, ప్రేత, రాక్షస, లోకపాలాదుల అభిఘాతమందు స్వస్త్యయనమునకు ఏకరూపవత్స, గోవు పాలతో చేసిన చరును మూడు భాగములు చేసి అర్ధసూక్తముచే రుద్ర దేవత కొరకు మూడు ఆహుతులను హోమించునది.

మాంస ముఖాగ్రపతన అద్భుతపు శాంతి కొరకు దీనిచే రుద్రునకు ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది.

అగ్ని చయనమున రుద్రసంబంధ ఇటుకను దీనిచే అనుమంత్రించునది.

సర్వకామప్రాప్తి కొరకు లేక శాంతి కొరకు చేయు లక్ష హోమమున దీని వినియోగము.

1. భవశర్వులారా! మమ్ము రక్షించండి. భూతపతి, పశుపతులకు నమః! మీరు ఎక్కుపెట్టిన బాణము మా మీద ప్రయోగించకండి. మమ్ములను, మా ద్విపద, చతష్పదులను హింసించకండి.

2. పశుపతీ! మమ్ము కుక్కలు, నక్కలు, మాంసభక్షక గ్రద్దలు, మాంసము కోరు కాకులు తాకకుండును గాక. ఈగలు, పక్షులు మమ్ము అన్నముగ భావించి బాధించకుండును గాక.

3. రుద్రదేవా! నీయొక్క గర్జనకు, ప్రాణములకు, భవ్యశరీరమునకు, సహస్రాక్షమునకు, అమరత్వమునకు నమస్తే.

4. నీ తూర్పు, ఉత్తర, దక్షిణములకు నమః దివి మీద అంతరిక్షమున ఉన్న నీకు నమః.

5. పశుపతీ! నీ ముఖమునకు నమః నీ దృష్టికి, నేత్రములకు నమః నీ చర్మమునకు, రూపమునకు, సమ్యక్ దృష్టికి ప్రత్యగాత్మ రూపమునకు నమః.

6. నీ అవయవములకు, ఉదరమునకు, జిహ్వాకు ముఖమునకు, దంతములకు, గంధమునకు నమః.

7. రుద్రదేవుడు 'అస్త్ర' నీలశిఖండి, సహస్రాక్షుడు, వేగవంతుడు, సేనా నాశకుడు అతడు మమ్ము బాధించకుండును

గాక.

8. భవుడు మమ్ము సమస్త ఉపద్రవముల నుంచి రక్షించును గాక అగ్ని నీటిని విడిచినట్లు అతడు మమ్ము విడుచును గాక బాధించకుండును గాక. **నమో అస్త్వస్మై".** అతనికి నమస్కరించుచున్నాను.

9. భవునకు నాలుగు మారులు, ఎనిమిది మారులు నమస్కరించుచున్నాము. పశుపతికి పది మరులు నమస్కరించుచున్నాము. గోవులు, అశ్వములు, ప్రజలు, మేకలు, గొర్రెలు ఈ పంచ పశువులను రక్షించును.

10. నీవే చతుర్దిశలు, ద్యులోకము, భూమి, విశాల అంతరిక్షము అగుచున్నావు. భూమి మీద ఉన్న సకల ప్రాణ జాలము నీవే అగుచున్నావు.

ఆరవ సూక్తము

వినియోగము :- అస్యసూక్తస్య పూర్వసూక్తేన సహ ఉక్తో వినియోగః.

1. పశుపతీ! విశ్వభువనములు నిలిచి ఉన్న వసుధయను మహాకోశము నీవే యగుచున్నావు. నీకు నమస్కరించుచున్నాము. మమ్ము కాపాడుము. మాంస భక్షక శ్వానములు తలలు విరియబోసుకొని ఏడ్చు పిశాచములు మా నుంచి దూరమగును గాక.

2. రుద్రుని ధనుస్సు హరితము. హిరణ్మయము. సహస్రఘ్ని. శతవధము దానికి బాణము ఎక్కుపెట్టి ఉన్నది. దేవతల ఆయుధమగు ఆ అమ్ము ఎటు ఎక్కుపెట్టబడినదో ఆ 'దిశకు నమస్కరించుచున్నాము.

3. రుద్రదేవా! నీ ముందు నిలువలేక చాటునుంచి నిన్ను బాధించదలచిన వానిని దెబ్బతిన్నవాడు కొట్టిన వాని అడుగుల గుర్తుల ననుసరించి వానిని పట్టి కొట్టినట్లు తగు రీతిని శిక్షించుచున్నావు.

4. భవ, రుద్రులు మిత్రులు ఏకమనస్కులు. ఉగ్రులు వారు సాహస కృత్యములకు సంచరించుచున్నారు. వారు ఏ దిశన సంచరించుచున్నారో ఆ దిశకు ప్రణామము.

5. రుద్రదేవా! నీవు మా ఎదుట ఉన్నను, వెనుక ఉన్నను నమస్తే. కూర్చున్న నీకు, నిలుచున్నా నీకు నమస్తే.

6. **నమః సాయం నమః ప్రాతః నమః రాత్ర్యా నమః దివా**
భవాయచ శర్వాయచ ఉభాభ్యాం అకరం నమః ||

7. రుద్రుడు సహస్రాక్షుడు, పరమ సూక్ష్మదర్శి తూర్పునకు బహుబాణములు విడుచువాడు. జిహ్వాగ్రమున సమస్త లోకములను తినగలవాడు. అట్టి రుద్రుని వద్దకు మేము చేరకుందుము గాక.

8. రుద్రుడు నల్లనివాడు. కపిశవర్ణాశ్వుడు. అసిత పరిచ్ఛిదుడు. హింసకుడు. భయంకరుడు. కేశిరక్కసి రథమును నేల కూల్చినవాడు. అట్టి రుద్రుని అన్య దేవతలకన్న ముందే స్తుతించుచున్నాము. నమస్కరించుచున్నాము.

9. పశుపతీ! నమస్కారము. మేము మర్త్యులము. మా మీద కోపించకుము. బాణములు విడువకుము. దివ్యశాఖ వంటి నీ ఆయుధములను అన్యదిశకు విసరుము.

10. రుద్రదేవా! హింసించకుము. కోపించకుము అనుగ్రహించుము. మేము నిన్ను చేరకుందుము గాక.

ఏడవ సూక్తము

వినియోగము :- 5వ సూక్తము వలె.

1. రుద్రదేవా! మా గోవులను, ప్రజను, మేకలను, గొర్రెలను కాంక్షించకుము. ఉగ్రా! నీ ఆయుధమును అన్యత్ర ప్రయోగించుము. దేవ హింసకుల ప్రజలను వధించుము.

2. రుద్రుని ఆయుధము వ్యాధి. అది దగ్గు రూపమున వచ్చి మనిషిని గుర్రము వలె సకిలింప చేయుచున్నది. అది అభిపూర్వముగ సాగి నాశము చేయుచున్నది. అట్టి రుద్రుని ఆయుధమునకు నమస్కారము.

3. రుద్రుడు ఆధార రహిత అంతరిక్షమున ఆధారభూతుడై నిలిచి ఉన్నాడు. అతడు యజ్ఞము చేయని వారిని, దేవతలను బాధించువారిని హింసించుచున్నాడు. అట్టి రుద్రునకు చేతులు జోడించి ప్రణమిల్లుచున్నాము.

4. పశుపతీ! నీ కొరకు ఆరణ్యక పశువులు, వన్య మృగములు, హంసలు, గ్రద్దలు, కాకులు, వన్య పక్షులు ఏర్పడి ఉన్నవి. నీ దివ్య రూపము జలములందున్నది. నీ అభిషేకమునకే జలములు వర్ధిల్లి ప్రవహించుచున్నవి.

5. శింశు మారములు, అజగరములు, పురీకయములు, జషములు, మత్స్యములు మున్నగు జలచరములు నీకు ఆహారము అగుచున్నవి.

రుద్రదేవా! నీకు దూరము, దగ్గర లేకున్నవి. సర్వమును చూచుచున్నావు. భూమండలమును క్షణములో చూచుచున్నావు క్షణములో పూర్వ సముద్రమునుండి ఉత్తర సముద్రమునకు చేరుచున్నావు.

6. రుద్రదేవా! మాకు కష్టములు కలిగించకుము. విషము, పిడుగులను మా వద్దకు చేరనీకుము. ఈ పిడుగును మరొక చోట పడవేయుము.

7. భవుడు దివికి, పృథివికి, అంతరిక్షమునకు ప్రభువు అగుచున్నాడు. అతడు ఏ దిశన ఉన్నాడో ఆ దిశకు నమస్కరించుచున్నాము.

8. భవరాజా! యజమానికి సుఖము కలిగించుము. పశువులకు సుఖము కలిగించి పశుపతివగుము. శ్రద్ధాళువులు, దేవతల భక్తుల ద్విపదులకు, చతుష్పదులకు సుఖము కలిగించుము.

9. మా కన్న పెద్ద వారిని హింసించకుము. చిన్నవారిని హింసించకుము. బరువులు మోయువారిని, జనులను మోయువారిని హింసించకుము. మా తల్లిదండ్రులను, మా దేహములను హింసించకుము.

10. రుద్రుని ప్రమథగణములకు నమస్కారము. కటు భాషణల రుద్ర గణములకు నమస్కారము. భయంకర ముఖము గల కుక్కలకు నమస్కారము.

11. రుద్రదేవా! నీ యొక్క ఘోషించు సేనకు, కేశినీ సేనకు, నమస్కృత సేనకు, మీ సహితముగ భుజించు సేనకు నమస్కరించుచున్నాను. ఇవి కాక నీకున్న ఇతర సేనలకు నమస్కారము. మాకు శుభములు, అభయము కలుగును గాక.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -8

వినియోగము :- 8-11 సూత్రముల వినియోగము ఒకే తీరుది.

ఈ సూక్తముచే బృహస్పతి సవనామక సవ యజ్ఞమున అభిమర్శన, సంపాత, దాత్రువచనాది కర్మలు చేయునది.

అభిచార కర్మమున నవ విధానముచే అన్నము వండి నేయి వెన్న చల్లి దీనిచే అభిమర్శన, సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి శత్రువునకు ఇచ్చునది. లేదా శత్రువును దీనిచే అభిమర్శనము చేయునది. లేదా హుతాజ్య శేషమున సంపాతితము చేయునది.

1. ఈ ఓదనమునకు బృహస్పతి శిరము - బ్రహ్మ ముఖము అగుచున్నారు.

2. ద్యావాపృథ్వులు చెవులు, సూర్య చంద్రులు కనులు, సప్తర్షులు ప్రాణాపానములు అగుచున్నారు.

3. రోకలి నేత్రములు, రోలు కోరిక.

4. దితి శూర్పము, అదితి శూర్పగ్రాహి, గాలి చెరుగుట అగుచున్నారు.

5. అశ్వములు కణములు, గోవులు తండులములు, దోమలు తుషలు.

6. కబ్రు ఫలీకరణము, శిరసు అభ్రము అగుచున్నవి.

7. నల్లని ఇనుము దీని మాంసము, లోహితము దీని రోమములు.

8. సీసము దీని భస్మము, రంగు హరితము, దీని గంధము కమలగంధము.

9. చెరుగు చోటు పాత్ర, స్ఫ్య భుజములు, ఇషములు అనూక్యములు.

10. ఆంత్రణులు పగ్గములు, గుదము తోలుత్రాళ్ళు

11. ఈ ఓదనము ఉడికించు కుండ భూమి దీని మీద మూత ద్యావాపృథ్వులు అగుచున్నవి.

12. నాగటి చాళ్ళు పార్శ్వములు, ఇసుక ఊబధ్యము అగుచున్నవి.

13. ఉదకము అర్ఘ్యము, కుల్య ఉపసేచనము.

14. కుంభి ఋగ్రూప అగ్ని మీద నిలిచినది. యజురగ్ని మీద **"ప్రేషితా"**

15. అథర్వమున గ్రహించబడినది. సామముచే పరివేష్టితమైనది.

(పాత్రకు అనుగుణమగు సాధనములను చెప్పుచున్నాడు.)

16. బృహత్సామము అన్నము కలుపు పుల్ల. రథంతార సామము అన్నము వెలికి తీయు దర్వి

17. ఋతువులు పాచకులు. అహోరాత్రులు వెలిగించునవి.

18. పంచబిల ముఖ చరును ఘర్మము ఉడికించుచున్నది.

(ఇది వత్తిడిచే ఉడుకు ప్రెజర్ కుకర్ వలె ఉన్నది.)

ఓదనము సర్వలోక ప్రాప్తి సాధనమని చెప్పుచున్నాడు.

19. ఓదనము వలన, యజ్ఞము వలన కలుగు లోకములన్నియు కలుగుచున్నవి.

20. ఏ ఓదనమున సముద్రము, అంతరిక్షము, ద్యులోకము నిలిచి ఉన్నవో -

21. దేనియందు నాలుగు వందల ఎనుబది మంది దేవతలు ఉన్నారో -

22. అట్టి ఓదనపు మహా మహిమ ఏమి? అని నిన్ను అడుగుచున్నాను.

23. ఈ ఓదనపు మహిమ తెలిసినవాడు.

24. దీనిని అల్పమని, అనుపసేచితమని, అనిర్దిష్టమని చెప్పరాదు.

(**"ప్రాదుక్త ప్రకారేణైవ సార్వా త్మ్యం బ్రూయాద్ ఇత్యర్థః** - పూర్వము చెప్పిన రీతి ఇది సర్వాత్మకమని చెప్పమని సాయణాచార్యుల వ్యాఖ్య.)

అధికముగ కూడ చెప్పరాదనుచున్నాడు.

25. దాత ఏ ఫలమును మనసున కోరుచున్నాడో అంతకు మించినదని చెప్పరాదు.

ఓదన భక్షణమును గురించి బ్రహ్మవాదులను రెండు ప్రశ్నలు అడుగుచున్నారు :-

26. బ్రహ్మవాదులు అడుగుచున్నారు:- ఓదనము పరాఙ్ముఖముగ నున్నదా? ఆత్మ ముఖముగ ఉన్నదా?

ఇక రెండవ ప్రశ్న :-

27. నీవు అన్నము తిన్నావా? నిన్ను అన్నము తిన్నదా?

మొదటి ప్రశ్నలోని ప్రథమ కల్పము నందలి దోషమును చెప్పుచున్నాడు.

28. పరాఙ్ముఖమున భుజించిన వానిని ప్రాణవాయువులు విడుచుచున్నవని విద్వాంసులు చెప్పవలెను.

రెండవ కల్పమును చూపి దూషించుచున్నాడు :-

29. ఆత్మ ముఖమున భుజించిన అపాన వాయువు విడుచుచున్నవని విద్వాంసులు చెప్పవలెను.

ద్వితీయ ప్రశ్నః అనంగీకారపరాస్త ఇత్యాహ.

30. నేను అన్నము తినలేదు. అన్నము నన్ను తినలేదు. అట్లయిన భోజనము ఎట్లైనది చెప్పుచున్నాడు.

31. **ఓదన ఏవౌదనం ప్రాశీత్.**

భోక్తృభోక్తవ్య ప్రపంచాత్మక ఓదన ఇతి ఉక్తమ్, ఓదనము భోక్త, భోజనము అని చెప్పబడినదని సాయణుడు.

అట్లనుట వలన అన్నమే అన్నమును తిన్నది.

రెండవ సూక్తము - 9

ఓదనపు భోజ్య, భోక్తృత్వములను వాద ప్రతివాదములచే సమర్థించుచున్నాడు :-

1. నీవు పూర్వ ఋషులు భుజించిన నోటితోనే భుజించినావా? అన్య ముఖమున భుజించినావా? అట్లైనచో జ్యేష్టుని సహితముగ నీ సంతానము మరణించును.

నేను ఓదనమును అవాఙ్ముఖముగ గాని ఆత్మ ముఖముగ గాని భుజించలేదు. బృహస్పతి ముఖముచే భుజించినాను. కావున ఆహారము చేరవలసిన స్థానమునకు చేరినది. అట్టి ఆహారము సర్వాంగ, సర్వపరుయుక్తమై పరిపూర్ణ దేహము కలది అగుచున్నది.

ఈ విషయములు తెలిసికొన్నవాడు సర్వాంగుడు, సర్వపరుడు, పరిపూర్ణ దేహి అగుచున్నాడు.

2. ద్యావాపృథ్వులు ఓదనమునకు చెవులు అన్న విషయమును వాద ప్రతివాదనల రూపమున నిరూపించుచున్నాడు :-

పూర్వ ఋషులు ఏ చెవులతో ప్రాశనము చేసినారో వానితో కాక అన్యకర్ణములతో ప్రాశనము చేసినచో నీవు బధిరుడవు అగుచున్నావు.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, ఆత్మముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. ద్యావాపృథ్వుల శ్రోత్రములతోనే ప్రాశనము చేసినాను. వానితో దానిని యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. కావున ఈ ఒధానము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

ఇది తెలిసినవాడు సర్వాంగుడు, సర్వపరుడు, పరిపూర్ణ శరీరి అగుచున్నాడు.

3. సూర్యచంద్రులు ఓదన నేత్రములని నిరూపించుచున్నాడు :-

పూర్వ ఋషులు ఏ కనులతో చూచినారో వాటితో కాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసినవాడు అంధుడు అగుచున్నాడు.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, ఆత్మ ముఖముగ గాని ప్రాశన చేయలేదు. సూర్య చంద్రుల కనులతోనే ప్రాశనము చేసినాను. వానితోనే దానిని యథా స్థానమునకు చేర్చినాను. అట్టి ఓదనము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

ఇది తెలిసినవాడు సర్వాంగ, సర్వపరు, పరిపూర్ణ శరీరుడు అగుచున్నాడు.

4. **"బ్రహ్మముఖమ్"** అను దానిని నిరూపించుచున్నాడు :-

పూర్వ ఋషులు ఏ ముఖముతో ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యమున ప్రాశనము చేసినవాని ముఖమువలెనే అతని సంతతి చచ్చుచున్నది.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, ఆత్మ ముఖముగ గాని ప్రాశన చేయలేదు. బ్రహ్మ ముఖమున ప్రాశనము చేసినాను. దానితోనే ఓదనమును యథా స్థానమునకు చేర్చినాను. అప్పుడు అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువు అయినది.

ఇది తెలిసిన వారు సర్వాంగ, సర్వపరు, పరిపూర్ణ శరీరుడు అగుచున్నాడు.

5. పూర్వ ఋషులు ఏ జిహ్వచే ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యమున ప్రాశనము చేసినవాని నాలుక

చచ్చిపోవుచున్నది.

నేను అవాఙ్ముఖమున గాని, ప్రత్యఙ్ముఖమున గాని, ఆత్మ ముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. నేను అగ్ని జిహ్వతోనే ప్రాశనము చేసినాను. అట్లగుటచే ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువు అయినది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సం భవతి య ఏవం వేద"

6. పూర్వ ఋషులు ఏ దంతములతో ప్రాశనము చేసినారో వానితో కాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసిన వాని దంతములు రాలిపోవుచున్నవి.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, ఆత్మముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. ఋతువుల దంతములతోనే ప్రాశనము చేసినాను. అట్టి ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అట్లగుటచే ఓదనము సర్వాంగము, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

7. పూర్వ ఋషులు ఏ ప్రాణాపానములతో ప్రాశనము చేసినారో వానితో కాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసిన వానిని ప్రాణాపానములు విడుచుచున్నవి.

నేను అవాఙ్ముఖమున, ప్రత్యఙ్ముఖమున, అంతర్ముఖమున ప్రాశనము చేయలేదు. సప్తర్షుల ప్రాణాపానములతోనే ప్రాశనము చేసినాను. అట్టి ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

8. పూర్వ ఋషులు ఏ అంతరిక్షాత్మక రూపమున ప్రాశనము చేసినారో అట్లుకాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసిన రాజయక్ష్మ నిన్ను అంతమొందించుచున్నది.

నేను అవాఙ్ముఖమున గాని, ప్రత్యఙ్ముఖమున గాని, ఆత్మ ముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. అంతరిక్షాత్మక రూపమునచే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనము యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అట్లగుటచే ఓదనము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

9. పూర్వ ఋషులు ఏ పృష్ఠముతో ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసినవారు పిడుగుపడి చచ్చుచున్నారు.

నేను అవాఙ్ముఖమున గాని, ప్రత్యఙ్ముఖమున గాని, అంతర్ముఖమున గాని ప్రాశనము చేయలేదు. నేను ద్యురూప పృష్ఠముతోనే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అట్లగుటచే ఓదనము సర్వాంగము, సర్వపరు, సర్వతను అగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

10. పూర్వ ఋషులు ఏ ఉరమున ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసినచో కృషి యందు సఫలుడు కాకున్నాడు.

నేను అవాఙ్ముఖమున, ప్రత్యఙ్ముఖమున, అంతర్ముఖమున ప్రాశనము చేయలేదు. పృథ్వీరూప ఉదరముననే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన ఓదనము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

11. ప్రాచీన ఋషులు ఏ వాస్తిచే ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యమున ప్రాశనము చేసినచో జలమున పడి మరణించుచున్నాడు.

నేను అవాఙ్ముఖమున, ప్రత్యఙ్ముఖమున, అంతర్ముఖమున ప్రాశనము చేయలేదు. సముద్రరూప వస్తితోనే ప్రాశనము చేసినాను. ఒదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన ఓదనము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

(వస్తిః మూత్రాశయః అని సాయణుడు.)

12. ప్రాచీనఋషులు ఏ ఉదరమున ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యమున ప్రాశనము చేసిన అతిసార వ్యాధి వలన మరణించుచున్నాడు.

నేను అవాఙ్ముఖమున, ప్రత్యఙ్ముఖమున, ఆత్మ ముఖమున గాని ప్రాశనము చేయలేదు. సత్యరూప ఉదరముననే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన ఓదనము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

13. ప్రాచీన ఋషులు ఏ ఊరువున ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యముతో ప్రాశనము చేసిన వాని ఊరువులు చచ్చుచున్నవి.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, ఆత్మ ముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. మిత్రావరుణ రూప ఊరువులచే పాశనము చేసినాను ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన ఓదనము సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

14. ప్రాచీన ఋషులు ఏ జానువులతో ప్రాశనము చేసినారో దానితోకాక అన్యముచే ప్రాశనము చేసినవాని జానువులు ఎండిపోవుచున్నవి.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, ఆత్మముఖముగ గాని పాశనము చేయలేదు. త్వష్టజానువులచే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువు అయినది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

15. ప్రాచీన ఋషులు ఏ పాదములచే ప్రాశనము చేసినారో వానితో కాక అన్యమున ప్రాశనము చేసినవాడు బహుసంచారి అగుచున్నాడు.

నేను అవాఙ్ముఖమున గాని, ప్రత్యఙ్ముఖమున గాని, పరాఙ్ముఖముగ గాని ప్రాశన చేయలేదు. అశ్వినుల పాదములచే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను అందువలన అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

16. ప్రాచీన ఋషులు ఏ పాదాగ్రములచే ప్రాశనము చేసినారో వానితో కాక అన్యమున ప్రాశనము చేసిన వానిని సర్పము చంపుచున్నది.

నేను అవాఙ్ముఖముగ, ప్రత్యఙ్ముఖముగ , పరాఙ్ముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. సవితా దేవత పాదాగ్రములచే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

17. ప్రాచీన ఋషులు ఏ హస్తములచే ప్రాశనము చేసినారో వానితోకాక అన్యమున ప్రాశనము చేసిన వానికి బ్రహ్మహత్యా పాతకము కలుగుచున్నది.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, ప్రత్యఙ్ముఖముగ గాని, పరాఙ్ముఖముగ గాని ప్రాశనము చేయలేదు. ఋతము యొక్క హస్తములతోనే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి య ఏవం వేద"

18. ప్రాచీన ఋషులు ఏ ప్రతిష్టచే ప్రాశనము చేసినారో దానితో కాక అన్యముచే ప్రాశనము చేసినవాడు ప్రతిష్ఠారహితుడు అగుచున్నాడు.

నేను అవాఙ్ముఖముగ గాని, పత్యఙ్ముఖముగ గాని, పరాఙ్ముఖముగ గాని పాశనము చేయలేదు. ప్రతిష్ఠా పూర్వకముగనే ప్రాశనము చేసినాను. ఓదనమును యథాస్థానమునకు చేర్చినాను. అందువలన అది సర్వాంగ, సర్వపరు, సర్వతనువగుచున్నది.

"సర్వాంగ ఏవ సర్వపరుః సర్వతనూః సంభవతి ఏవం వేద"

మూడవ సూక్తము - 10

వినియోగము :- మొదటి సూక్తమున చెప్పబడినది.

1. ఈ ఓదనమే సూర్యమండల మధ్యవర్తి యగుచున్నది.

2. ఓదనము సూర్యమండల మధ్యవర్తియని తెలిసినవాడు సూర్యలోకము అగుచున్నాడు.

3. ప్రజాపతి ఈ ఓదనముననే ముప్పదిమూడు మంది దేవతలను, లోకములను కల్పించినాడు.

4. ఆ లోకముల ప్రజ్ఞానము కొరకు యజ్ఞమును సృష్టించినాడు.

5. ఈ విషయములను తెలిసికొన్న విద్వాంసునకు విఘ్నము కలిగించు వాని ప్రాణములు నిరోధించ బడుచున్నవి.

(ఇది అనిష్టాచరణమగుచున్నది.)

6. ప్రాణ నిరోధము మాత్రమే కాదు; సర్వము కోల్పోయిన వాడు అగుచున్నాడు.

7. ప్రాణనిరోధము, సర్వము కోల్పోవుట మాత్రమే కాదు అకాల మరణము ప్రాప్తించుచున్నది.

నాలుగవ సూక్తము - 11

వినియోగము :- 11 - 13 సూక్తములకు ఒకే వినియోగము.

ఈ సూక్తమును ఉపనయన కర్మయందు బాలకుని నాభినిస్పృశించి ఆచార్యుడు జపించునది. దీనిచే బాలుని కుడిచెవిలో అనుమంత్రించునది. ఋషి హస్తముచే ఆయుష్కాముని శరీరమును అనుమంత్రించునది. ఆయుష్కర్మమున దీని **వినియోగము** అమృత మహాశాంతి యందు దీనిచే ధాన్యము యవల మణిని కట్టునది. గ్రహ యజ్ఞమున దీనిచే శనిగ్రహమునకు ఘృత హోమము, సమిదాధానము లేక ఉపస్థానము చేయునది. శాంతి కొరకు చేయు లక్ష హోమమున దీని వినియోగము.

1. ఇది సర్వము ఎవని వశమునందున్నదో, ఈ ప్రాణులందరకు సర్వేశ్వరుడు ఎవడో, ఎవని యందు ఇది సొంతము నిలిచిఉన్నదో అట్టి ప్రాణమునకు నమః

2. ధ్వని చేయు ప్రాణమునకు, గర్జించు ప్రాణమునకు నమస్కారము. విద్యుత్ ప్రాణమునకు, వర్షించు ప్రాణమునకు ప్రణామము.

3. ప్రాణము ఉరిమినంత ఓషధులు శబ్దించుచున్నవి. గర్భములు దాల్చి ధాన్యాదులను పండించుచున్నవి.

4. కాలము ననుసరించి ప్రాణము ఓషధుల కొరకు ఉరుముచున్నది. అప్పుడు భూమిని ఆశ్రయించి ఉన్న సమస్తము సంబర పడుచున్నది.

5. ప్రాణము వర్షము కురిపించి మహా పృథివిని తడిపినపుడు తమకు మహోత్సవము జరుగునని పశువులు సంబర పడుచున్నవి.

6. ప్రాణముచే అభిషిక్తలైన ఓషధులు ప్రాణముతో ఇట్లనుచున్నవి:-

"ప్రాణమా! మాకు ఆయువు కలిగించుము మాకు సువాసనలు కూర్చుము"

7. ప్రాణమా! లోనికి వచ్చుచున్న, బయటికి పోవుచును నీవు **నమస్తే** నిలిచిన నీకు **నమస్తే** కూర్చున్న నీకు **నమస్తే**.

8. ప్రాణమునకు ప్రణామము అపానమునకు ప్రణామము ప్రాణమా! బయట ఉన్న నీకు ప్రణామము. నడుమన ఉన్న నీకు ప్రణామము. సమస్తమగు నీకు ప్రణామము.

9. ప్రాణమా! తనువు నీకు ప్రియము, ఊపిరి ప్రేయసి అగుచున్నారు. మమ్ము బ్రతికించుటకు గాను నీ వద్దనున్న ఓషధులను మాకు అందించుము.

10. పుత్రుడు తండ్రికి ప్రియుడైనట్లు ప్రాణములు ప్రజకు ప్రియములగుచున్నవి. చరాచర జగత్తుకు ప్రాణమే సర్వేశ్వరుడు అగుచున్నాడు.

ఐదవ సూక్తము - 12

వినియోగము :- 4వ సూక్తము వలె.

1. ప్రాణమే మృత్యువు. ప్రాణమే బాధ. ప్రాణమునే దేవతలు ఉపాసించుచున్నారు. ప్రాణమే సత్య భాషణునకు ఉత్తమ లోకములు కలిగించుచున్నది.

2. ప్రాణో విరాట్ ప్రాణో దేష్ట్రీ ప్రాణం సర్వ ఉపాసతే |
ప్రాణోహ సూర్యశ్చన్ద్రమాః ప్రాణమాహుః ప్రజాపతిమ్ ||

3. ప్రాణాపానములు ధాన్యములు, యవలు అనడ్వాన్ ప్రాణము అనబడుచున్నది. యవలు ప్రాణము, ధాన్యము

అపానము అనుచున్నారు.

4. గర్భమందున్న వానికి ప్రాణాపానములు కలుగుచున్నవి. ఏ విధముగ నీవు ప్రాణమును ఆహారమును, భుజించుచున్నావో ఆ విధముగనే అది మరల జన్మించుచున్నది.

5. ప్రాణం ఆహుః మాతరిశ్వానం వాతః హ ప్రాణ ఉచ్యతే |
ప్రాణే హ భూతం భవ్యంచ ప్రాణే సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ||

6. ప్రాణమా! నీవు వర్షించినపుడు అధర్వ, అంగిరస, దేవ మనుష్యుల కల్పించిన ఓషధులు మొలుచుచున్నవి.

7. ప్రాణము మహా పృథ్విని వర్షముతో తడిపినపుడు ఓషధులు, తలలు పుట్టుచున్నవి.

8. ప్రాణమా! నీ మహత్తును ఎరిగిన వారిని, నీవు ప్రతిష్ఠితమై ఉన్న వారిని సమస్త దేవతలు ఉత్తమ లోకములకు చేర్చుచున్నారు.

9. ప్రాణమా! సమస్త ప్రజ నీకు అన్నము మున్నగునవి సమర్పించునట్లు నీ ప్రభావమును వీనుల విందుగా వినిపించు వానికి సమర్పింతురు గాక.

10. దేవతల అంతర్గర్భమున సంచరించు ప్రాణమే భూతముగ పరివర్తన చెంది జన్మించుచున్నది. తండ్రి తన సమస్త అవయవములచే పుత్రుని యందు ప్రవేశించినట్లు భూత భవిష్యత్తులు ప్రాణము నందు ప్రవేశించుచున్నవి.

ఆరవ సూక్తము - 13

వినియోగము :- 4వ సూక్తము వలె.

1. జలము నుండి హంస శరీరము నుండి ప్రాణము ఒక పాదము ఎత్తి ఎరిగినను దానికి నేడు, రేపు రాత్రింబవళ్ళు లేకున్నవి. చీకట్లు విడిపోకున్నవి.

2. ఎనిమిది చక్రములు, ఒకనేమి, సహస్రాక్షర, ముందు, వెనుకకు వర్తించునది. తన అర్ధభాగమున విశ్వభువనములను సృష్టించినది. మిగిలిన అర్ధభాగమును ఎవడు ఎరింగినాడు?

3. ప్రాణము విశ్వజన్ముడు. ఈశుడు. విశ్వచేష్టితుడు. త్వరగా అన్యుల లోనికి ప్రవేశించువాడు. అట్టి ప్రాణమునకు నమస్కరించుచున్నాను.

4. సర్వజన్మ, ఈశాన, విశ్వచేష్టిత ప్రాణము అతంద్రుడు, బ్రహ్మ, ధీరుడై నాయందు నిలుచును గాక.

5. నిద్రా పరవశుడైనవాడు ఏమియు ఎరుంగకున్నాడు. ప్రాణమా అట్టి నిద్రితుని మేల్కొల్పుటకు అప్రమత్తుడవగుము. నిద్రించు వాని ప్రాణము నిద్రించునని ఎవడు కన్నాడు?

6. ప్రాణమా! నా నుంచి ముఖము మళ్ళించకుము. నీవు నా కన్న వేరుకావు కదా! జల గర్భమున అగ్నివలె నిన్ను నాకు కట్టుకొని జీవించుచున్నాను.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 14

వినియోగము :- 1-3 సూక్తములందు బ్రహ్మచారి మహాత్మ్యము తెలుపబడినది. బ్రహ్మ యజ్ఞమున వీని **వినియోగము.**

1. బ్రహ్మచారి తన తపస్సుచే ద్యావాపృథ్వులందు వ్యాపించి సంచరించుచున్నాడు. సమస్త దేవతలు అతనిని సమానముగ అనుగ్రహించుచున్నారు. అతడు తన తపము చేత దివిని, భువిని భరించుచున్నాడు. తన ఆచార్యుని పోషించుచున్నాడు.

(**బ్రహ్మచారీ బ్రహ్మణీ వేదాత్మకే అధ్యేతవ్యే చరితుంశీలం అస్య తథోక్తః ఇతి సాయణాచార్యః** వేదాత్మక బ్రహ్మను అధ్యయనము చేయు, ఆచరించు స్వభావము కలవాడు బ్రహ్మచారి అగుచున్నాడు.)

2. బ్రహ్మచారిని రక్షించుటకు పితరులు, దేవజనులు దేవతలు అతనిని అనుసరించి సంచరించుచున్నారు. గంధర్వులు అతని వెంట ఉన్నారు. బ్రహ్మచారి తన తపో మహిమచే ముప్పది ముగ్గురు, మూడు వందలు, ఆరు వేల సమస్త దేవతలను పోషించుచున్నాడు.

3. ఆచార్యుడు బ్రహ్మచారికి ఉపనయనము చేసి తన కడుపున పెట్టుకొనుచున్నాడు. అట్టు మూడు రాత్రులు కడుపునా పెట్టుకొని విద్యాజన్మ నిచ్చిన బ్రహ్మచారికి దేవతలు అభిముఖులై వచ్చుచున్నారు.

4. పృథివి బ్రహ్మచారి యొక్క మొదటి సమిధకాగా, ద్యులోకము రెండవ సమిధ అగుచున్నది. అతడు ద్యావాపృథ్వుల మధ్యనున్న సమిధచే లోకములను తృప్తి చెందించుచున్నాడు. అతడు సమిధయను మేఖల, శ్రమ యను తపస్సుచే లోకములను పోషించుచున్నాడు.

5. తొలుత బ్రహ్మచారి బ్రహ్మవలన వెలువడినాడు. అతడు దీప్తిని ధరించినాడు. తపస్సు వలన వర్ధిల్లినాడు. అతని

నుండియే బ్రాహ్మణులు, బ్రహ్మ, సమస్త దేవతలు అమృత సహితముగ అవతరించినారు.

6. బ్రహ్మచారి సమిధను వెలిగించి, కృష్ణాజినము ధరించి, దీర్ఘశ్మశ్రువై, దీక్షితుడు అగుచున్నాడు. అతడు పూర్వసముద్రము నుండి ఉత్తర సముద్రము వరకు వ్యాపించుచున్నాడు. లోకములను హస్తమున ధరించి అవలోకించుచున్నాడు.

7. బ్రహ్మచారి జనించి బ్రాహ్మణులకు తీర్ధవసతిని, ప్రజాపతిని, లోకమును, పరమేష్టిని విరాజిల్లవేయుచున్నాడు. అతడు గర్భుడై సృష్టికి మూలమగు చున్నాడు. ఇంద్రుడై అసుర సంహారకుడు అగుచున్నాడు.

8. ఆచార్యుడు విశాల ఆకాశమును, గంభీర పృథ్విని క్షణములో కల్పించినాడు. అట్టి ఆచార్యుని సహితము బ్రహ్మచారి తన తపస్సుచే రక్షించుచున్నాడు. అతనిని సమస్త దేవతలు సమానముగ అనుగ్రహించుచున్నారు.

9. బ్రహ్మచారి తొలుత ఈ విశాల పృథ్విని భిక్షగా గ్రహించినాడు. తదుపరి దివిని, అతడు అట్టి ద్యావాపృథ్వులను సమిధలను వేసి అగ్నిని ఉపాసించినాడు. ఈ సమస్త భువనములు దానియందే ప్రతిష్ఠితములై ఉన్నవి.

10. పైన ఉన్న ద్యులోకము, క్రిందనున్న భూలోకములందలి నిధులు బ్రహ్మణుని హృదయ కుమారమున నిక్షిప్తములు. బ్రహ్మచారి ఆ నిధులను తన తపస్సుచే రక్షించుచున్నాడు. అది మాత్రమే అతనిని బ్రహ్మ - వేదవిధుని చేయుచున్నది.

రెండవ సూక్తము - 15

1. పృథివి యొక్క అధః ప్రదేశమున ఒక అగ్ని పృథివి పైన ఒక అగ్ని ఉన్నవి. ద్యావాపృథ్వుల మధ్య ఆ ఉభయ అగ్నులు కలుసుకొనుచున్నవి. అట్లగుటచే కిరణములు దృఢ పడుచున్నవి. ఉభయాగ్నుల ప్రభావము గల పృథివి మీద బ్రహ్మచారి తపస్సంపన్నుడై విరాజిల్లుచున్నాడు.

2. వరుణుడు ఉరుముచు, మేఘములందు మెరయుచు బృహత్ ప్రజననమగు వర్షమును భూమి మీద కురిపించుచున్నాడు. బ్రహ్మచారి తన తపో మహిమచే సానువులను నేలను తడుపుచున్నాడు. దాని వలననే చతుర్ధిశలు 'జీవన్తి'.

3. అగ్నియందు, చంద్రునియందు, వాయువునందు, జలములందు బ్రహ్మచారి సమిధలను అర్పించుచున్నాడు. ఆ సమిధల దీప్తులు ఆకసమున ధనురాకారములు అగుచున్నవి. వాని యందున్న శక్తి వర్షరూపమున దిగుచున్నది.

4. ఆచార్యుడు మృత్యువగుచున్నాడు. వరుణుడగుచున్నాడు. సోముడు అగుచున్నాడు. ఓషధులు అగుచున్నాడు.

క్షీరములు అగుచున్నాడు. వరుణరూప ఆచార్యుని శక్తి జీమూతమగుచున్నది. దాని వలననే సకల జగములు జీవించుచున్నవి.

5. వరుణుడు ఆచార్యుడై అక్షయ జలసంపన్నుడు అగుచున్నాడు. ఆ వరుణుడే తన జనకుడగు ప్రజాపతి నుండి ఆ వరమే కోరినాడు. మిత్రుడు బ్రహ్మచారియై గురువగు వరుణునకు తన శరీరమును కూడ లక్ష్యపెట్టక గురుదక్షిణ సమర్పించినాడు.

6. ఆచార్యుడు బ్రహ్మచారియు, బ్రహ్మచారి ప్రజాపతి అగుచున్నారు. ప్రజాపతి స్వతంత్రుడై, విరాట్ రూపుడై, ఇంద్రుడై విరాజిల్లుచున్నాడు.

7. బ్రహ్మచర్యము, తపస్సుచే రాజు రాజ్యమును రక్షించుచున్నాడు. ఆచార్యుడు బ్రహ్మచర్యమును ఆచరించుచునే బ్రహ్మచారికి ఉపదేశించవలెను.

8. కన్య బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించుట వలననే యువకుడగు పతిని పొందుచున్నది. ఎద్దు, అశ్వము సహితము బ్రహ్మచర్యము వలననే గడ్డి తినుచున్నవి.

9. బ్రహ్మచర్యము వలననే దేవతలు మృత్యువును జయించినారు. బ్రహ్మచర్యము వలననే ఇంద్రుడు దేవతలకు స్వర్గమును ఏర్పరచినాడు.

10. ఓషధులు, భూత భవిష్యత్తులు, అహోరాత్రులు, వనస్పతులు, ఋతుసహిత సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యము నుండియే అవతరించినవి.

మూడవ సూక్తము - 16

1. భువిమీద, దివి మీద ప్రాణులు అరణ్య మృగములు, గ్రామజంతువులు, రెక్కలు లేని, రెక్కలు ఉన్న ప్రాణులన్నియు బ్రహ్మచర్యము నుండియే సంభవించినవి.

2. వేరు వేరు ప్రజాపతులందరు తమ ప్రాణములను పోషించుకొనుచున్నారు. వారి నందరను బ్రహ్మచారి యందు గల బ్రహ్మ రక్షించుచున్నాడు.

3. అతనిని దేవతలు దర్శించినారు. అతడు అపరాజితుడు, రోచమానుడై వర్ధిల్లుచున్నాడు. అతని నుండియే దేవతలు, బ్రాహ్మణులు, బ్రహ్మజ్యేష్టుడు మున్నగు వారందరు అమృత సహితులై అవతరించినారు.

4. బ్రహ్మచారి దేదీప్యమానుడగు బ్రహ్మను తనయందు దర్శించుచున్నాడు. అతని యందు సమస్త దేవతలు సంబద్ధులై ఉన్నారు. అతడు ప్రాణా పానములను, వ్యానం - వాచం -మనః హృదయం - బ్రహ్మ - మేధాం సృష్టించినాడు.

5. మాకు చక్షుః శ్రోతమ్, యశః ప్రసాదించుము. అన్నము, రేతస్సు, దేహము, ఉదరము ప్రసాదించుము.

6. బ్రహ్మచారి పై వానిని కల్పించుచు జలమధ్యమున నిలిచి తపస్సు చేయుచు సముద్రమున వర్తిల్లుచున్నాడు. అతడు స్నాతుడై, బభ్రు, పింగళ వర్ణుడై భూమి మీద ప్రకాశించుచున్నాడు.

(ఈ మూడు సూక్తములందు విద్యామహిమను, జ్ఞాన ప్రకాశమును, మాహాత్మ్యమును వర్ణించినాడు. విద్యా, జ్ఞాన, వివేక ప్రచారమునకు అతిశయోక్తులున్నను జ్ఞాన పిపాసికి అవి సహజోక్తులే అగుచున్నవి.)

నాలుగవ సూక్తము - 17

వినియోగము :- 4, 5 అర్ధసూక్తములు బృహద్గణ, లఘు గణములందు వీని పాఠమున్నందున శాంత్యుదకాభిమంత్రణమున వినియోగము. విధి చెప్పబడని అన్ని దానములందు ఆజ్య తంత్రమగు ఈ సూక్తముచే హోమము చేయునది.

1. అగ్నిని - వనస్పతులను - ఓషధులను - లతలను - ఇంద్రుని - బృహస్పతిని - సూర్యుని స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"** వారు మమ్ము పాపవిముక్తులను చేయుదురు గాక.

2. రాజా వరుణుని, మిత్రుని, విష్ణువును, భగుని, అంశుని, వివస్వతుని స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

3. సవితాదేవుని, ధాతను, పూషను, అగ్రియుడగు త్వష్టను స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

4. గంధర్వాప్సరో బ్రూమో అశ్వినా బ్రహ్మణస్పతిం |
అర్యమానామ యో దేవస్తేనో ముంచన్త్వం హసః ||

5. అహోరాత్రే ఇదం బ్రూమః సూర్యా చన్ద్రమసా వుభా |
విశ్వానాదిత్యాన్ బ్రూమస్తేనో ముంచన్త్వం హసః ||

6. వాతం బ్రూమః పర్జన్య మన్తరిక్షమథో దిశః |

ఆశాశ్చ సర్వా బ్రూమస్తే నో ముంచన్త్వం హంసః ||

7. శాపము వలన కలిగిన పాపము నుంచి నాకు రాత్రింబవళ్ళు, ఉషస్సు, సోమదేవత, చంద్రుడు విముక్తి కలిగింతురు గాక.

8. దివి, భువి మీది వారిని, ఆరణ్యక మృగములను, పశువులను, శకుంతములను, పక్షులను స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

9. భవుని - శర్వుని - పశుపతియగు రుద్రుని స్తుతించుచున్నాము. వారును, మాకు తెలిసిన దేవతల ఆయు, ధనములను మాకు సదా శుభములు కలిగింతురు గాక.

10. దివిని, భువిని, నక్షత్రములను, పర్వతములను, నదులను, వాగులను స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

ఐదవ సూక్తము - 18

వినియోగము :- పూర్వసూక్తమున చెప్పబడినది.

శ్రౌత దర్శపూర్ణమాసపు పాశిత్ర భక్షణ పిదప 13 ఋక్కుచే బ్రహ్మ జలమున మార్జనము చేయునది.

1. సప్తర్షులను, జలదేవతలను, ప్రజాపతిని, పితరులను, శ్రేష్టుడగు యముని స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

2. ద్యులోకమునందలి దేవతలు అంతరిక్షము నందలి వారు, పృథివి యందలి సమర్దులగు దేవతలు **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

3. ఆదిత్యులు, రుద్రులు, వసువులు, దివి యందలి దేవతలు, అథర్వ, అంగిర ఋషులు, మనీషులు **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

4. యజ్ఞమును, యజమానిని, ఋక్కులను, సామములను, యజుస్సులను హోతను స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

5. ఓషధుల పంచరాజ్యములను, లతలందు శ్రేష్ఠమగు సోమమును, దర్భలను, భంగములను, యవలను

సహములను స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

6. బాధించువారిని, రాక్షసులను, సర్పములను, పుణ్య జనులను, నూటొక్కమృత్యువులను స్తుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

7. ఋతువులను, ఋతుపతులను, చాంద్రమాన, సౌరమన సమ సంవత్సరములను, మాసములను నుతించుచున్నాము. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

8. దక్షిణ దిశయందున్న, పశ్చిమ దిశయందున్న, ఉత్తర దిశయందున్న, ప్రాగ్దిశయందున్న దేవతలారా! విచ్చేయండి. **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

9. విశ్వేదేవతలను, సత్యసంధులను, యజ్ఞవర్ధకులను స్తుతించుచున్నాము. వారు సమస్త పత్నుల సహితముగ **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

10. సమస్త దేవతలను, సత్య సంధులను, యజ్ఞవర్ధకులను స్తుతించుచున్నాము. వారు భార్యల సహితులై **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

11. భూతములను, భూతపతిని, భూతనేతను నుతించుచున్నాము. సర్వ భూతములు కలసి **"తేనో ముంచన్త్వం హసః"**

12. పంచదిశ దేవేరులు, ద్వాదశమాస దేవతలు, సంవత్సర దంష్ట్రలు మాకు సదా శుభంకరులు అగుదురు గాక.

13. మాతల ఏ అమృతమయభేషజములను కొన్నాడో, ఏ భేషజములను ఇంద్రుడు జలములందు ప్రవేశపెట్టినాడో ఆ జలము మాకు ఓషధము అగును గాక.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 19

వినియోగము :- 1-3 సూక్తములు బ్రహ్మౌధన నామక సవ, సవ యజ్ఞమున హోమించగా మిగిలిన ఓదనమును, సర్వ జగత్కారణభూత బ్రహ్మము యొక్క భేద రాహిత్యమును స్తుతించబడినది. వానియందే వీని **వినియోగము.**

1. ఇది ఉచ్ఛిష్ట, శేష నామము గలది. దీనియందు లోకము, ఇంద్రాగ్నులు - విశ్వమంతయు సమాహిమై ఉన్నది.

2. ఉచ్ఛిష్టమునందే ద్యావాపృథ్వులు, విశ్వము, భూతములు, జలము, సముద్రము, చంద్రుడు సమాహితులై ఉన్నారు.

3. ఉచ్ఛిష్టము నందే సత్, అసత్తులు, మృత్యువు, మృత్యుబలము, ప్రజాపతి, లోకులు, వరుణుడు, సోమద్రవములు సమాహితములు అవి మాకు సిరుల నిచ్చును గాక.

4. దృఢదేహులు, స్థిరులు అగు జగములను సృష్టించు తొమ్మిదిమంది బ్రహ్మలు - వారిని సృష్టించిన దశమ బ్రహ్మ ఉచ్ఛిష్టమందు నిలిచి ఉన్నారు. ఇంకను చక్రమునకు నాభివంటి సమస్త దేవతలు ఉచ్ఛిష్టమున సమాహితులగుచున్నారు.

5. ఋగ్యజుస్సామములు, ఉద్గీథలు, ప్రస్తుతములు, స్తుతములు, హింకారములు, స్వరములు, సామములు, మేదులు - దీని యందే ఉన్నవి.

(ఉద్గాత పాడునది ఉద్గీథ. ప్రస్తోత పాడునది ప్రస్తుతము ఉద్గాతము యొక్క ఆదియందు ప్రయుజ్య మాన **'హిం'** శబ్దము 'హింకారము' స్వరములు ఏడు ఋక్కులను అక్షరములకు గానములకు కలుపునది **"మేడి"**.")

6. ఇంద్రాగ్నులు, పవమానము, మహా నామదీక్ష, యజ్ఞాంగములు, తల్లి గర్భమున వలె, ఉచ్ఛిష్టమున ఉన్నవి.

7. రాజసూయము, వాజపేయము, అగ్నిష్టోమము, అధ్వరము, అర్కయజ్ఞము, అశ్వమేధము, జీవబర్హి, మదింతమములు దీనియందే నిక్షిప్తములు.

8. అగ్న్యాధేయ, కోరికలు తీర్చు ఛందోసహిత దీక్ష, ఉత్పన్నము, యజ్ఞములు, సత్రములు **"ఉచ్ఛిష్టే సమాహితమ్."**

9. అగ్ని హోత్రము, శ్రద్ధ వషట్కారము, వ్రతము తపస్సు, దక్షిణ, ఇష్టి, వాపీకూపాది నిర్మాణము, - **"ఉచ్ఛిష్టే సమాహితమ్"**

10. ఏకరాత్రము, ద్విరాత్రము, సద్యఃక్రీః, ప్రక్రీః, ఉక్థ్యః, అన్నియు నిహిత ముచ్ఛిష్టే యజ్ఞాణువులు విద్యయందు నిక్షిప్తములు.

(సద్యఃక్రీః - వెంటనే సోమము క్రయమాణమగునది. ప్రక్రీః - ప్రకృష్టముగ సోమము క్రయమాణమగునది.)

రెండవ సూక్తము - 20

1. చతుః రాత్రః - పంచరాత్రః - షట్ రాత్రః -వీనికి రెండింతల రాత్రులు - షోడశి - సప్తరాత్రమను

అమృతమునందున్న సకల యజ్ఞములును ఉచ్ఛిష్టమున సమాహితములు.

2. ప్రతీహరి -నిధనము - విశ్వజిత్ - అభిజిత్ - సాహ్నము - అతిరాత్రము - ద్వాదశాహము ఉచ్ఛిష్టమునందే సమాహితములు.

3. సూనృతా - సంనతిః - క్షేమః - స్వధ - అన్నము - అమృత సహితముగ అన్నియు ఉచ్ఛిష్టమునందే ఉన్నవి. ఇవి కోరికలను తీర్చి తృప్తి కలిగించుచున్నవి.

4. నవఖండ భూమి, సముద్రము, దివి ఉచ్ఛిష్టేధిశ్రితా. సూర్యుని ప్రకాశము, రాత్రింబవళ్ళు దానియందే ఉన్నవి. అవి నాయందు చేరును గాక.

5. ఉపహవ్యం, విషూవంతం, ఇంకను గుహ్యములగు యజ్ఞములు ఉచ్ఛిష్టమందున్నవి. ఉచ్ఛిష్టమే సమస్త లోకములను పోషించు భర్తయు, సృష్టించు పితయు అగుచున్నారు.

6. ఉచ్ఛిష్టము తన స్రష్టకు పితయగుచున్నాడు. ప్రాణము పౌత్రుడు, పితామహుడు అగుచున్నారు. అది విశ్వములకు ప్రభువై, నష్టపరచక, వర్షించుచు భూమి మీద ఉండును.

7. ఋతం సత్యం తపో రాష్ట్రం శ్రమో ధర్మశ్చ కర్మచ |
భృతం భవిష్యదుచ్ఛిష్టే వీర్యం లక్ష్మీర్బలం బలే ||

8. సమృద్ధి, ఓజస్సు, సంకల్పము, క్షాత్రము, ఆరు ఉర్వులు, సంవత్సరము, ఇడ, ప్రైష, గ్రహ, హవి అన్నియు ఉచ్ఛిష్ట మందున్నవి.

9. చతుర్హోతలు, అక్షయ చాతుర్మాస్యములు, నీవిదః, యజ్ఞములు, హోతలు, పశుబంధఇష్టులు ఉచ్ఛిష్టమునందే సమాహితములు.

10. అర్ధమాసములు, మాసములు, ఋతువులు, ఋతుసంబంధములు, ఘోషించు జలము, ఉరుముల మేఘము, శృతి, మహి ఉచ్ఛిష్టమును ఆశ్రయించి ఉన్నవి.

మూడవ సూక్తము - 21

1. గులక రాళ్ళు, ఇసుక, మంచిరాళ్ళు, ఓషధులు, లతలు, తృణములు, మేఘములు, విద్యుత్తు, వర్షము **"ఉచ్ఛిష్టే సంశ్రితా శ్రితా".**

2. పూర్ణ సిద్ధి, ప్రాప్తి, సమాప్తి, వ్యాప్తి, అత్యాప్తి, తేజస్సు, ప్రగతి, సమృద్ధి "ఉచ్ఛిష్టే నిహితా హితా"

3. ఊపిరి పీల్చి జీవించువారు, కంటితో చూచువారు "దివికి సంబంధించిన దివియందు స్థిరులైన దేవతలు ఉచ్ఛిష్టము నుండియే పుట్టినారు.

ఉచ్ఛిష్టాజ్జజ్ఞిరే సర్వే దివి దేవా దివిశ్రితః

4. ఋచః సామాని చ్ఛన్దాంసి పురాణం యజుషాసహ |
"ఉచ్ఛిష్టాజ్జజ్ఞిరే సర్వే దివి దేవా దివిశ్రితః"

5. ప్రాణాపానములు, నేత్రములు, కర్ణములు, క్షితాక్షితము.
ఉచ్ఛిష్టాజ్జజ్ఞిరే సర్వే దివి దేవా దివిశ్రితః

6. ఆనందము, మోదము, ప్రమోదము, అభియోగము.
ఉచ్ఛిష్టాజ్జజ్ఞిరే సర్వే దివి దేవా దివిశ్రితః

7. దేవాః పితరో మనుష్యా గన్ధర్వాప్సరసశ్చయే |
ఉచ్ఛిష్టాజ్జజ్ఞిరే సర్వే దివి దేవా దివిశ్రితః

ఉచ్సిష్టము ఎంగిలి కాదు. మిగిలిన పదార్ధము. మిగిలిన పదార్ధము వృథాచేయుట నష్టపరచుట అగుచున్నది. శేషపదార్ధమును వాడుకలోనికి తెచ్చుట సమాజమునకు హితకరమగుచున్నది. ఈ మూడు సూక్తములు దానిని ప్రతిపాదించినట్లున్నది. ఒక పదార్ధమునకు పవిత్రత కలిగించినచో దాని మీద పూజ్యభావము గౌరవము ఏర్పడును. మన జీవితమును కాపాడు అన్న శేషమును సదుపయోగము చేయవలెను.

"తపసా చీయతే బ్రహ్మ తతోన్నం అభిజాయతే
అన్నాత్ ప్రాణో మనః సత్యం లోకాః కర్మసు చామృతమ్ ||

నాలుగవ సూక్తము - 22

వినియోగము :- 4 - 6 అర్ధసూక్తములు బ్రహ్మ యజ్ఞజపమున **వినియోగము.**

1. మన్యువు సంకల్పము గృహమున జాయను వివాహమాడినారు. అప్పుడు బంధువులు, వరుని పక్షపు వారు,

పెద్దలు ఎవరైనారు?

(సృష్టేః ప్రాక్ కస్యచిదపి అభావాద్ ఏవం ప్రశ్నః - సృష్టికి ముందు ఏదియు లేనందున ఈ ప్రశ్న అని సాయణాచార్యుని వ్యాఖ్య.)

2. తపస్సు, కర్మ బంధుజనులు అయినారు. సముద్ర మధ్యము స్థలమైనది. వరుని తరపువాడు బ్రహ్మకాగా వధువు పక్షపు పెద్ద 'జ్యేష్టుడు' అయినాడు.

3. పూర్వము దేవతల కన్న మొదలు పదిమంది దేవతలు ఆవిర్భవించినారు. పరోక్షముగ వానిని గ్రహించినవాడు మహా విద్వాంసుడు అగుచున్నాడు.

(5 జ్ఞానేంద్రియములు +5 కర్మేంద్రియములు ఇట్లు పది ఇంద్రియములు పది దేవతలు అయినారని సాయణుడు.)

4. ప్రాణ, అపానములు, చక్షువులు, శ్రోత్రములు, క్షయ, అక్షయములు, వ్యాన, ఉదానములు, వాక్కు, మనస్సు ఇవి మానవుని సంకల్పమును ఫలింప చేయుచున్నవి.

5. ఋతువులు, ధాత, బృహస్పతి, ఇంద్రాగ్నులు, అశ్వినులు **"అజాతా"** - అప్పటికి పుట్టలేదు. అట్లగుటచే వారు తమ ఉత్పత్తికని ఏ మహామహుని ఉపసించినారు?

6. అప్పటికి మహార్ణవ మధ్యము, తపస్సు, కర్మ ఉండినవి. వారు తపము కర్మము తోనే **"జ్యేష్టము పాసత"**

7. ఈ భూమికి పూర్వము ఉండిన భూమిని తెలిసినవాడు విద్వాంసుడు అగుచున్నాడు. వీటిని పరిపూర్ణముగా తెలిసిన వానిని '**పురాణవిత్**' అనుచున్నారు.

8. ఇంద్రుడు, సోముడు, అగ్ని, త్వష్ట, ధాతా ఎట్లు సంభవించినారు?

9. పూర్వ కల్పపు ఇంద్రుని నుంచి ఇంద్రుడు, సోమము నుండి సోమము, అగ్ని నుండి అగ్ని, త్వష్ట నుండి త్వష్ట, ధాత నుండి ధాత ప్రభవించినారు.

(కల్పారంభమున సృష్టి కల్పాంతమునకు పూర్వము ఉన్నట్లే జరుగుచున్నది. ఇదొక ఆవర్తము. అంతర్హితములు ఆవిర్భవించుచున్నవి.)

10. పూర్వము దేవతల కన్నముందు పుట్టిన పదిమంది దేవతలు లోకమునకు పుత్రులను ఇచ్చి ఏ లోకమునకు ఏగినారు?

(దేవతల కన్నముందు మనిషి ఆవిర్భవించి నాడని చెప్పుచున్నాడు. దీనికి 23వ సూక్తపు 3వ మంత్రము ప్రత్యుత్తరమగుచున్నది.)

ఐదవ సూక్తము - 23

1. కేశములు, అస్థులు, స్నావములు, మాంసము, మజ్జను నింపి శరీరమును కల్పించి కాళ్ళ మీద నిలిపినవాడు "**కం లోకమను ప్రావిశత్**" ఏ లోకమున ప్రవేశించినాడు?

(శరీరమునందే ప్రవేశించినాడని సృష్టికర్త సృష్టి యందే ఉన్నాడని.)

2. కేశములను, స్నానములను, అస్థులను, అంగపర్వములను, మజ్జను, మాంసమును ఎవడు, ఎట్లు ఏర్పరచినాడు?

3. 'సంసిచులు' అని దేవతలు మజ్జ, మాంసాదులను నింపి మర్త్యుడగు మానవుని కల్పించి అతనియందు ప్రవేశించినారు.

4. ఊరువులు, పాదములు - అష్టీవంతములు, శిరస్సు, నోరు, పృష్టము, జిహ్వా, పార్శ్వములను విజ్ఞుడగు ఏ ఋషి కూర్చినాడు?

5. శిరస్సు, చేతులు, ముఖము, జిహ్వా, గ్రీవము, కీకసములను తోలుతో కప్పి '**సమదధాన్మహీ**" భూమి సిద్ధము చేసినది. "**మహతీ సంధాన కర్త్రీ దేవతా సమదధాత్**" అని, సాయణుడు.

6. ఆ విధముగా గొప్పగా కూర్చబడిన శరీరము ఏ విధముగా రోచమానమగుచున్నది? దీనికి వర్ణమును ఎవరు ఏర్పరచినారు?

7. దేవతలు సమిష్టిగా వధూవరులను సృష్టించినారు. సమస్త విశ్వములను నియంత్రించు దేవి వానికి వర్ణమును ఏర్పరచినది.

8. త్వష్టను అతని తండ్రి యగు త్వష్ట సృష్టించిన రీతి మర్త్యుని దేహమున గృహము చేసికొని దేవతలు అందు ప్రవేశించినారు.

9. అట్టి దేహమునందు స్వప్నము, తంద్రత, విర్రుతి, పాపము అను దేవతలు ప్రవేశించినారు. అట్లే జర ఖాలత్యము, పాలిత్యము శరీరమున ప్రవేశించినవి.

10. చౌర్యము, దుష్కృతము, దుష్కృత్య పాపము, సత్యము, యజ్ఞము, బృహత్ యశము శరీరమున ప్రవేశించినవి.

ఆరవ సూక్తము - 24

1. సమృద్ధి, అసమృద్ధి - మిత్రులు, అమిత్రులు - ఆకలి - సకల తృప్తులు **"శరీరమను ప్రావిశన్"**

2. నింద, అనింద - హర్షము, హర్షము కానిది - దక్షిణ - శ్రద్ధ, అశ్రద్ధ, **"శరీరమను ప్రావిశన్"**

3. విద్య, అవిద్య - ఉపదేశ్యము, అనుపదేశ్యము - బ్రహ్మ - ఋగ్వజుస్సామములు **"శరీరమను ప్రావిశన్"**

4. ఆనందము - మోదములు - ప్రమోదము - అభిమోదము - ముదము - హాసము - వాసనలు - నృత్యములు **"శరీరమను ప్రావిశన్"**

5. ఆలాపము, ప్రలాపము, అభిలాపము, లపము, ఆయుజము, ప్రయుజము, యుజము అన్నియు శరీరమున ప్రవేశించినవి.

6. ప్రాణము, అపానము, చెవులు - కన్నులు, అక్షితి, క్షితి, వ్యానము, ఉదానము, వాక్కు, మనసు దేహంలో ప్రవేశించును. అవి తమ తమ విధులందు నిమగ్నములు అగును.

7. ఆశిషములు, ప్రశిషములు, సంశిషములు, విశిషములు, విత్తములు, సకల సంకల్పములు **"శరీరమను ప్రావిశన్"**

8. స్నాన యోగ్యములు, అయోగ్యములు, వేగవంతులు, కృపణములు, గుహ్యములు, శుక్రములు, స్థూలములగు జలములు బీభత్సమగు మానవ శరీరమున చేరినవి.

9. అస్థులను సమిధలను చేసి, ఎనిమిది జలములను చేర్చి, శక్తిని ఆజ్యము చేసి దేవతలు పురుషుని యందు ప్రవేశించినారు.

10. జలములు, దేవతలు, విరాట్ బ్రహ్మ, ప్రజాపతియు బ్రహ్మ శరీరమున ప్రవేశించినారు.

11. మానవుని కన్నులను సూర్యుడు, ప్రాణములను వాయువు పంచుకున్నారు. పాంచభౌతిక శరీరమును అగ్నికి వప్పగించినారు.

12. సమస్త దేవతలు, గోవులు, గోష్ఠములు ఈ దేహమునందున్నందున **"విద్వాన్ పురషమిదం బ్రహ్మేతి మన్యతే"** విద్వాంసుడగు వాడు మానవుని బ్రహ్మయని భావించుచున్నాడు.

13. మరణానంతరము ప్రాణము మూడుగా విభజించబడి పోవుచున్నది. **"అద ఏకేన గచ్ఛత్యద ఏకేన గచ్ఛతీ హైకేన నిషేవతే"** ఒకటి పోవుచున్నది, మరొకటి పోవుచున్నది. ఇంకొకటి ఇచటనే అనుభవించుచున్నది.

(ఒకటి స్వర్గమునకు, ఒకటి నరకమునకు పోయి మూడవది ఈ లోకమున అనుభవించుచున్నదని సాయణ వ్యాఖ్య.)

14. సకలమును ఆర్ద్రము చేయు వర్ధన జలముల మధ్య శరీరము నిలిచి ఉన్నది. బలాత్మక సూత్రాత్మ దేహములోనను, బయటను ఉన్నాడు. కావుననే అతడు "శవః" అనబడుచున్నాడు.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 25

వినియోగము :-

1 - 3, 4 - 6 అర్ధ సూక్తములు అనబడును. విజయము కోరు రాజు యుద్ధ సమయమున ఈ రెండు అర్ధ సూక్తములచే అంగానుసారము తన భటులను గూర్చి సంప్రైష మరియు జపము చేయునది. శత్రుంజయ కర్మమున ఈ అనువాకముచే ఘ్రుత బిందువులను, సత్తులను ఆహుతి ఇచ్చునది. దీనిచే ధనురూపి ఇంధనము గల అగ్ని యందు పృషదాజ్యమున తడిసిన ధనుష సమిధలను వేయునది. బాణరూప ఇంధనముల అగ్నియందు పృషదాజ్యమున తడిసిన బాణ సమిధలను వేయునది. ఈ అనువాకముచే పృష దాజ్యమున ధనుస్సును సంపాతిత, అభిమంత్రిత, విమార్జనము చేసి విజయాభిలాషి యోద్ధకు ఇచ్చునది. దీనిచే జనుమును పృషదాజ్యముచే సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి శత్రుసేనలు తిరుగుచోట వేయునది. మూంజ పాశములను, పచ్చి పాత్రలను, మూడు చోట్ల అతికిన ఇనుప చువ్వను పృష దాజ్యముచే ఈ అనువాకమున సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి యుద్ధభూమి మీద వేయునది. శితిపది గోవును ఈ అనువాకము, పృషదాజ్యముచే సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి రాజు యొక్క కేతుదండము నందు ఏకాంతమున కట్టి వేయునది. రెండవ దానిని అట్లే చేసి శత్రుసేనా మధ్యమున విడుచునది. తదుపరి యుద్ధము చేయుటకు సేనా నాయకుని పంపునది.

1. అర్బుదా! మా సైనికుల బాహువులు, వారి అమ్ములు, ధనుస్సులు, శౌర్యము, పరశువులు, అన్య ఆయుధములు,

ఆత్మస్థైర్యము అన్నింటిని మా శత్రువుల గుండెలందు చేర్చుము. వారికి ఉత్పాతములు చూపుము.

(అర్బుదః కాద్రవేయః సర్పఋషిర్మన్త్రకృత్ - అర్బుదుడు కద్రువ కొడుకు - సర్పర్షి మంత్రకృతుడు అని సాయణ వ్యాఖ్య.)

2. మాకు మిత్రులగు దేవజనులారా! లేవండి. యుద్ధ సన్నద్ధులు కండి. మా భటులను చక్కగ చూడండి. వారిని రక్షించండి.

అర్బుదా! మాకు మిత్రులగు వారికి హాని కలిగించకుము.

3. అర్బుదా! లెమ్ము యుద్ధము సాగించుము. ఆదాన, సందాన రజ్జువులతో శత్రుసేనను కట్టివేయుము.

4. అర్బుద దేవత, న్యర్బుద్ధి యను ఈశానులను ద్యావాపృథ్వులు, అంతరిక్షము చుట్టియున్నవి. వారి బలమున మా సేనచే శత్రువును జయించుచున్నాము.

(అర్బుదన్యర్బుదులు కద్రువ పుత్రులు.)

5. దేవా జనులైన అర్బుదా! సేనా సహితముగ ఉత్తిష్ఠ శత్రుసేనలను భంగపరచుము. ఆ శత్రుసేనలను సర్ప పరివేష్టము చేయుము.

6. న్యర్బుదమా! చూపును మందగింప చేయు ఏడు ఉత్పాతములను శత్రువునకు చూపుము. మా ఘృతాహుతులందుకొని ఆ ఉత్పాతముల సహితముగ మా సైన్యము వెంట ఉత్తిష్ఠ.

7. అర్బుదా! నీవు శత్రుసేన యందలి పురుషులను కాటువేయగా వారి భార్యలు కన్నీరు కార్చుచు, కర్ణాభరణ రహితలై, తలలు విరియబోసుకుని ఏడ్చెదరు గాక.

8. అర్బుదా! నీ కాటుకు శత్రుస్త్రీలు గొల్లుమని ఏడ్చుచు వారి పుత్రులను, పతిని, అన్నదమ్ములను తలచుకొని ఏడ్చెదరు గాక.

9. అర్బుదా! నీ కాటుకు చచ్చిన శత్రుసేనలను కాకులు, గద్దలు తిని కడుపు నింపు కొనును గాక.

10. అర్బుదా! నీ కాటునకు చచ్చిన శత్రుసేనల పీనుగులను కుక్కలు, నక్కలు, చీమలు, దోమలు తిని తృప్తి చెందుదురు గాక.

రెండవ సూక్తము - 26

1. న్యర్బుద, అర్బుదులారా! శత్రువుల ప్రాణాపానములను పట్టండి. వానిని సమూలముగ పెరికి వేయండి.

అర్బుదా! నీవు కాటు వేసిన చోటును పట్టుకొని, శత్రువులు మొత్తుకొందురు గాక.

2. న్యర్బుదా! నీవు మా శత్రువును గడగడలాడించుము. వారు స్థానభ్రష్టులై విచలితులు అగుదురు గాక. వారు మమ్ము చూచి బెదురునట్లు చేయుము. శత్రువుల కాలు సేతులు విరిచి కదలకుండ చేయుము.

3. అర్బుదా! నీవు కాటు వేసినంత శత్రువు బాహువులు అచేతనములు అగును గాక. వారి సంకల్పములను వారు మరుతురు గాక. ఇక వారిని నిశ్శేషముగ హతమార్చుము.

4. అర్బుదా! నీ కాటువలన భర్తలు చావగా భార్యలు ముఖము కట్టుకొని, గుండెలు బాదుకొని, నేలను చరచుచు, వెంట్రుకలు విరయ బోసుకుని మొత్తుకొనుచు భర్తల వైపునకు ఉరుకుదురు గాక.

5. కుక్కలు గల అప్సరసలను - మాయా మూర్తులను - వట్టి గిన్నెలను నాకుచు గాల తిరుగుడు తిరుగు వశగోవులను - ఉల్కాపాతాది ఉత్పాతములను అర్బుదా! మా శత్రువులకు దృష్టి గోచరము చేయుము.

6. అర్బుదా! ఆకసమున ఉండి ఇటనట కనిపించు వారిని అల్పహస్తులను, అల్ప శబ్దము చేయువారిని, యక్షరాక్షసులను, అంతర్హితులను, గంధర్వ, అప్సరసలను, సర్పములను, అన్యులను చూపి శత్రువులను భయపెట్టుము.

7. నాలుగు కోరల వారిని, నల్లని కోరల వారిని, కుంభముష్కలను, నెత్తుటి ముఖము వారిని, భయంకరాకారులను, భయపెట్టు వారిని శత్రువులకు చూపించుము.

8. అర్బుదా! నీవు శత్రుసేనలను గడగడలాడించి ఏడిపించుము. ఇంద్రమిత్రులగు అర్బుద, న్యర్బుదులారా! మా శత్రువులను ఓడించండి. మాకు గెలుపు కలిగించండి.

9. న్యర్బుదా! మా వైరులు భయభీతులు అగుదురు గాక. వారి అవయవములు చూర్ణములు అగును గాక. వారు చచ్చి పడుదురుగాక. శత్రుసేనను జయించు మా సేనల వెంట ధూమ శిఖ, అగ్నిజిహ్వలు ఉందురు గాక.

10. అర్బుదా! ఇంద్రుడు శత్రువులందు శ్రేష్టులను హతమార్చును గాక. అతడు శత్రువులను వెదకి వెదకి ఒక్కడు కూడ

మిగులకుండ హతమార్చును గాక.

మూడవ సూక్తము - 27

1. శత్రువుల మనసులు తనువును వీడును గాక. ప్రాణములు ఎగిరి పోవును గాక. ముఖము ఎండిపోవును గాక మా మిత్రులకు అట్లు కాకుండును గాక.

2. అర్బుదా! భీరులు - అభీరులు - పరాఙ్ముఖులు - బధిరులు - చీకట్లవారు - శృంగభంగులు - మేక అరుపుల వారి నందరిని భయపెట్టుము - వారికి ఉత్పాతములు చూపుము.

3. అర్బుధ, త్రిసంధి దేవతలారా! మా శత్రువులను నానా ప్రకారములుగ వధించండి. వృత్రహంత ఇంద్రా! మేము శత్రువులను వేలరీతుల వధించునట్లు నీవు వారిని బాధించుము.

4. అర్బుదా! వనస్పతులను, వాని సంబంధులను, ధాన్యములను, లతలను గంధర్వులను, అప్సరసలను, దేవతలను, యక్షులను, పితరులను మా శత్రువులకు చూపుము. వారికి ఉత్పాతములను కూడ కనబరచుము.

5. అర్బుదా! నీకు మరుత్తులు, ఆదిత్యులు, బ్రహ్మణస్పతి ఈశానులు అగుదురు గాక. ఇంద్రుడు, అగ్ని, ధాత, మిత్రుడు, ప్రజాపతి ఈశానులగుదురు గాక. ఋషులు నీకు ప్రభువులు అగుదురు గాక. శత్రువులకు వారిని చూపుము. నీ కాటు వేయుము.

6. అట్టి ఈశానులు మాకు మిత్రులగు దేవజనులారా! లేవండి. ఈ యుద్ధమున మాకు జయము కలిగించి మీ మీ లోకములకు వెళ్ళండి.

నాలుగవ సూక్తము - 28

1. వీర సైనికులారా! ఉత్తిష్ఠత. పతాకముల సహితముగ కదలండి. సర్పములు, ఇతర జనులు, రాక్షసులు శత్రువులను తరిమెదరు గాక.

2. శత్రువులారా! మీ రాజ్యమును త్రిషంధి దేవత ఎరుంగును గాక. త్రిషంధీ! అంతరిక్షమున, దివి యందు, భువియందు, మానవులయందున్న అరుణ పతాకను అందుకొని శత్రువులమనసులందు పీడలు కలిగించుము.

3. త్రిషంధి యొక్క వజ్రము వంటి అయోముఖ, సూచీముఖ, వికంకతీ ముఖ గ్రద్దలు మున్నగు పక్షులు గాలివేగమున వచ్చి శత్రుసేన మీద వాలును గాక.

4. జాతవేదాగ్నీ! ఆకాశమున గల ఆదిత్యుని ఆచ్ఛాదించుము. త్రిషంధుని సేనలు నా అధీనమున ఉండును గాక.

5. దేవజన అర్బుదా! సేనా సహితుడవై ఉత్తిష్ఠ తిషంధీ! ఇదిగో నీకు ఆహుతి అర్పించుచున్నాము. అది నీకు ప్రియమగును గాక.

6. తెల్లని పాదముల గోవు శరసమూహమై శత్రువు మీద పడును గాక. కృత్యా! నీవు త్రిషంధీ సేనా సహితవై కదలుము.

7. పొగ కమ్మి శత్రువుల కనులు కనిపించకుండును గాక. భేరీ ధ్వనులకు వారి చెవులు వినపడకుండును గాక. త్రిషంధి సేనా సహితుడై జయించును గాక. అతని పతాకములు అరుణములు అగును గాక.

8. శత్రు శవముల కొరకు అంతరిక్షమున, దివి యందు సంచరించు పక్షులు క్రిందకు దిగునుగాక. శ్వాపదములు, మక్షికములు, గృధములు సహితము శత్రు శవముల మీద పడును గాక.

9. బ్రహ్మ, ఇంద్ర, బృహస్పతులు ఎట్టి సంధాన క్రియా రూప ప్రతిజ్ఞ చేసినారో, నాకు విజయము కలిగించుమని దానితోనే దేవతలను ఆహ్వానించుచున్నాను.

10. అంగిర పుత్రుడు, దేవ మంత్రియగు బృహస్పతియు, మంత్రానుష్టానులగు ఇతర ఋషులును, అసుర క్షయమునకు గాను త్రిషంధుని దేవలోకమున ప్రతిష్టించినారు.

ఐదవ సూక్తము - 29

1. త్రిషంధియే ఇంద్ర, ఆదిత్యులను రక్షించి స్వర్గమున నిలిపినాడు. దేవతలందరు ఓజస్సు, బలము కొరకు త్రిసంధినే ఉపాసించుచున్నారు.

2. ఈ పృషదాజ్య హోమము వలననే దేవతలు సకల లోకములను జయించినారు. అంగిర పుత్రుడగు బృహస్పతి అసురవధకును, అసుర క్షయమునకును వజ్రాయుధమును నిర్మించినాడు.

3. అంగిర పుత్రుడగు బృహస్పతి అసురవధకును అసురక్షయమునకును నిర్మించిన వజ్రాయుధముతోనే నేను శత్రుసేనలను నష్టపరచుచున్నాను. హతమార్చుచున్నాను.

4. ఏ దేవతలు వషట్కృతమును అనుభవించుచున్నారో - వారు శత్రుసేనను జయించుచు మా వైపు వచ్చుచున్నారు.

దేవతలారా! మా సేనలకు విజయమును, శత్రుసేనలకు పరాజయమును కలిగించుము.

5. సమస్త దేవతలు శత్రువును అతిక్రమించి మా వైపునకు వచ్చెదరు గాక. మా ఆహుతులు త్రిషంధికి ప్రియములు అగును గాక.

దేవతలారా! పూర్వము మీరు అసురులను గెలుచుటకు ప్రతిజ్ఞచేసినట్లే మాకు జయము కలిగించుటకు మమ్ము రక్షించుటకు ప్రతిజ్ఞ చేయండి.

6. వాయువు శత్రువుల బాణములకు అడ్డు తగిలి గురి తప్పించును గాక. ఇంద్రుడు శత్రువు భుజములను నిర్వీర్యము చేసి, బాణము ఎక్కుపెట్టకుండునట్లు చేయును గాక. సూర్యుడు శత్రువు ఆయుధములను నాశనము చేయును గాక. చంద్రుడు దారులు మూయును గాక.

7. దేవా! శత్రువులు మంత్రకవచము ధరించినచో, తనూనపాత, పరిపానములు చేసి ఉన్నచో వానిని నిష్ఫలము చేయుము.

8. త్రిషంధీ! శత్రువులను పచ్చిమాంసము తిను రక్కసుల కర్పింపుము. చావును వారి ముందుకు తోలుము. నీ నీసేనతో యుద్ధము చేయుము. మాకు విజయము చేకూర్చుము.

9. త్రిషంధీ! శత్రువులను చీకట్లలో త్రోయుము. పృషదాజ్యమున హతులైన శత్రువులలో ఒక్కడు కూడ మిగుల కుండును గాక.

10. మా ఆయుధముల తాకిడికి బాధలు పడు శత్రు సమూహమున శితపద గోవు దూకునుగాక. న్యర్బుది దేవా! శత్రుసేనలు దూరము నందే మతి తప్పినవి అగును గాక.

ఆరవ సూక్తము - 30

1. న్యర్బుదా! అమిత్రులను మూఢులను చేయుము. వారిని వెదికి, వెదికి హతమార్చుము. నీ సేనతో వారిని పరిమార్చుము.

2. కవచములున్న, కవచము లేని, రథము గల, శత్రువు రథపు పగ్గములు, కవచ పగ్గములచే కట్టుబడును గాక.

3. అర్బుదా! కవచాములున్న, కవచము లేని, అన్య రక్షణలున్న శత్రువులందరను హతమార్చుము. నేలమీద పడిన వారి శవములను కుక్కలు, నక్కలు తినును గాక.

4. రథికులను, అరథికులను, పగ్గములు కల వారిని, లేని వారిని అందరిని, చచ్చినవారిని గ్రద్దలు, నక్కలు, కాకులు తినును గాక.

5. శత్రుసేనను మా సేన తాకి మా ఆయుధములచే వేలమంది హతులై క్రూర జన్ములు అగుతురు గాక.

6. మా పృషజాద్యాహుతిని త్రిప్పి పంపి మాతో యుద్ధము చేయదలచు శత్రువు యొక్క మర్మ స్థానములు బాణములచే ఛిన్నా భిన్నమగును గాక. ఆ బాధనే వారు మొత్తుకొనుచు నేల కూలినంత వారిని కుక్కలు నక్కలు తినును గాక.

7. దేనిని దేవతలు నిర్మించినారో, దేనికి ఎదురన్నది లేదో అట్టి త్రిషంధి వజ్రమున వృత్రహంతయగు ఇంద్రుడు మా శత్రువులను హతమార్చును గాక.

విద్వాంసుడు, బహు భాషావేత్త, కవి, కథకుడు, నవలాకారుడు, నాటక కర్త, విమర్శకుడు, చలనచిత్ర రచయిత, వ్యాసకర్త, అనువాదకుడు, వక్త, స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు, ప్రగతి పథగామి, ప్రసన్నుడు, శకుంతల, మాళవిక, అగ్ని మిత్రుడు - విక్రముడు ఊర్వశి - వివేకానందుడు, మహాత్ముడు - శ్రీవేంకటేశ్వరుడు మున్నగు బాలసాహిత్య కారుడగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి పదకొండవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో2ఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

పన్నెండవ కాండ

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

సత్యం బృహదృత ముగ్రం దీక్షాతపో బ్రహ్మ యజ్ఞః పృథివీం ధారయంతి |
సానో భూతస్య భవ్యస్య పత్న్యురుం లోకం పృథివీనః కృణోతు ||

1. సత్యము, బృహదృతము, ఉగ్రదీక్ష, తపము, బ్రహ్మ యజ్ఞమును భూమిని నిలుపుచున్నవి. అట్టి భూమి మాకు భూత భవిష్యత్తులను పాలించునట్టి విశాల స్థానమును కల్పించునుగాక.

వినియోగము : ఇది భూమి సూక్తము దీనియందు ఎక్కువగా పృథివి యొక్క నిసర్గ వర్ణనము ఉన్నది. కొన్ని పౌరాణిక కథలు లక్ష్యముగా వర్ణన చేయబడినది. చాలా చోట్ల ఋషి పృథ్విని వరములు అడిగినాడు.

సంప్రదాయానుసారము ఈ సూక్తమునాకు అనేక ప్రకారముల **వినియోగములు** కలవు. ఈ సూక్తపు పాఠము వస్తోష్పత్య గణములందు ఉన్నందున **వినియోగమునకు** మూడవ కాండపు పన్నెండవ సూక్తము చూచునది.

ఆగ్రహాయణీ కర్మమున రాత్రిపూట అభ్యాతానము వరకు చేసి మూడు చరులను ఏర్పరచునది. ఈ అనువాకముచే అగ్నికి వెనుకగల గుంతయందు దర్భలు పరచి చరులో మూడింటి ఒక భాగము నిశ్శేషముగ దర్భలమీద ఉంచి హోమించునది. రెండవ భాగపు చరును దీనిచే సంపాతిత, అభిమంత్రణలు చేసి భుజించునది. మూడవ భాగపు చరును 1-7 మరియు 63 వ మంత్రముచే మూడుసార్లు ఆహుతులు ఇచ్చునది. అగ్ని వెనుక దర్భల మీద చాపపరచి 29వ మంత్రముచే ఉపవేశనము చేయునది. 34వ ఋక్కుచే పర్యావర్తనము చేయునది. 1-9, 60 మరియు 3వ కాండ 31 సూక్తపు 10,11 ఋక్కులచే ప్రాతః కాలమున లేచునది. 7-55-7 వ మంత్రముచే నడుచునది. ఈ సూక్తపు 28వ మంత్రముచే బయటికి నడుచునది.

పుష్టిని కోరువాడు ఉన్నత స్థానమునకు ఎక్కి 34వ మంత్రముచే చూడవలెను.

ఈ అనువాకముచే పూర్ణ కుంభమును సంపాతితము చేసి అగ్ని ముందున్న నాగలిని ప్రోక్షించునది.

ఈ అనువాకముచే కృషి కర్మ చేయబడును. వివరములకు 3 -17 చూచునది.

పుత్ర, ధనాది ఫల ప్రాప్తికి 38,39,40 ఋక్కులచే ఘ్రుతాహుతులు ఇచ్చునది.

ధాన్యము, అన్నము కోరువాడు 42వ మంత్రముచే పృథివిని ఉపస్థానము చేయునది.

మణి, సువర్ణాదులు కోరువారు 44,45 మంత్రములచే పృథివిని ఉపస్థానము చేయునది.

మణి, సువర్ణ లాభము తరువాత పైన చెప్పి ఋక్కులచే స్నానము చేయునది.

పుష్టి కోరువాడు వృష్టి సమయమున 52వ ఋక్కుచే కొత్తనీటిని అభిమంత్రితము చేసి ఆచమనము చేయునది. స్నానము చేయునది.

గ్రామ నగరాదుల రక్షణ కొరకు ఈ అనువాకముచే నాలుగు పురోడాశములను 'అశ్మోత్తరము' చేసి నాలుగు మూలలందు పాతిపెట్టునది. అందుకొరకే ఒక్కొక్క పురోడాశము యొక్క రాతిని పైకి పట్టుకొని రెండింటిని

సంపాతితములు చేసి మూలలందు పాతిపెట్టునది. సర్వత్ర ప్రత్యేక ద్రవ్యము మీద సూక్తమును ఆవృత్తము చేయునది.

అగ్ని గృహమున వేడి లేనిచోట పడుకొని ఈ అనువాకమును జపించునది.

భూకంపము కలిగినపుడు ఈ అనువాకము హోమమున వినియోగమగును.

సోమ యజ్ఞమున మూత్ర, పురీష శుద్ధి కొరకును లోష్ఠ దానమునను దీని **వినియోగము.**

భూమి కోరువాని పార్థివీ శాంతి యందు దీని **వినియోగము.**

2. పృథివి మానవుల మధ్యనే ఉన్నది. అయినను బాధించదు. ఇది ఒక చోట మరింత ఎత్తుగ, మరొక చోట మరింత పల్లముగ ఉండును. ఇది శక్తిమంతములగు ఓషధులను కలిగిఉన్నది. అట్టిపృథ్వి మా కోరికలను తీర్చునుగాక.

3. పృథివి మీద సముద్రము, నదులు, జలములు, వ్యవసాయము, అన్నము ఉన్నవి. ఈ పృథివి మీదనే సమస్త ప్రాణులు జీవించుచున్నవి. అట్టి పృథివి మమ్ము రసవత్పదార్థములందు నిలుపును గాక.

4. పృథివి మీదనే దిశలు ఉన్నవి. అన్నము ఉన్నది. పృథివే సమస్త ప్రాణులను భరించుచున్నది. ఆ భూదేవి మాకు గోవులు, అన్నము కలిగించునుగాక.

5. పృథివి యందు పూర్వ పురుషులు నివసించినారు. దేవాసురులు యుద్ధములు చేసినారు. దానిమీద గోవులు, అశ్వములు, పక్షులు నివసించుచున్నవి. అది మాకు ధనము, తేజస్సు కలిగించునుగాక.

6. పృథివి విశ్వంభర వసుంధర హిరణ్య వక్ష వైశ్వానరుని, ఇంద్రుని అగ్నిని భరించునది. అట్టి భూమి మాకు ధనమును ప్రసాదించునుగాక.

7. అనిమిషులగు దేవతలు భూమిని అప్రమత్తులై రక్షించుచున్నారు. అట్టి భూదేవి మాకు ప్రియమగు మధువును, వర్చస్సును కలిగించునుగాక.

8. పృథివి తొలుత జలములందు ఉండెను. మహా పురుషులు తమ ప్రభావమున దీనిపై సంచరించినారు. భూమాత హృదయము సత్యమయము. అమృతమయము. అది పరమ వ్యోమమున ప్రతిష్ఠితమై ఉన్నది. అట్టి భూమి మాకు ఉత్తమ రాజ్యమున నివాసము కల్పించునుగాక. దీప్తిని, బలమును ప్రసాదించునుగాక.

9. పృథివి మీద నలువైపుల జలములు అహోరాత్రులు సమానముగా ప్రవహించుచు ప్రమాదములు

కలిగించకున్నవి. అట్టి భూరి ధారల భూమి పాల వంటి సారభూత, ఫలములను ప్రసాదించునుగాక. మమ్ము వర్చస్సంపన్నులను చేయునుగాక.

10. దేనిని అశ్వినులు నిర్మించినారో, దేనిపై విష్ణువు విశ్రమించినాడో, ఇంద్రుడు దేనిని శత్రురహితము చేసి తన వశమునందుంచుకున్నాడో అట్టి భూదేవి తల్లి బిడ్డకు పాలిచ్చినట్లు, రసవత్పదార్ధములను ఇచ్చునుగాక.

11. భూదేవీ! నీ యొక్క గిరులు, పర్వతములు, హిమవంతము, అరణ్యములు మాకు సుఖప్రదలు అగునుగాక. బభ్రు - కృష్ణ - లోహిత - విశ్వరూప - ఇంద్ర రక్షిత - ధృవ భూమి మీది మేము అక్షయ, అజిత, అహతులమై నివసింతుముగాక.

12. అమ్మా! భూమీ! నీ యొక్క మధ్య భాగమున నాభి భాగమున, నీయందు కలుగు పుష్టి ప్రద పదార్ధములందు మమ్ము నిలుపుము. పాపనులను చేయుము. భూమి మాకు తల్లి పర్జన్యుడు మాకు తండ్రి అగుచున్నారు. వారు మమ్ము రక్షింతురుగాక.

13. భూమి మీదనే వేదము పరిఢవిల్లుచున్నది. సమస్త కర్మలు, యజ్ఞములు ప్రవర్తిల్లుచున్నవి. ఆహుతులు ఇచ్చుటకు ముందు యజ్ఞ స్తంభములు నిలుపబడుచున్నవి. అట్టి వర్ధమాన భూమి మమ్ము వర్ధిల్లచేయునుగాక.

14. భూమాతా! మమ్ము ద్వేషించు వారిని, మాకు వ్యతిరేకముగ సేనలు కూర్చువారిని, మమ్ము వధించ సంకల్పించువారిని హతమార్చుము.

15. భూదేవీ! నీ నుండి పుట్టిన మానవులు నీ మీద సంచరించుచున్నారు. ద్విపాత్తులను, చతుష్పాత్తులను భరించుచున్నావు. ఎవరి కొరకు సూర్యుడు ఉదయించి వెలుగును, అమృతమును ప్రసాదించుచున్నాడో అట్టి పంచ జనులు నీవారలే.

16. సూర్య కిరణము మాకు సంతానమును, మధుర వాక్కును ప్రసాదించునుగాక. భూమీ! నీవు నాకు మధుర పదార్ధములను ప్రసాదించుము.

17. పృథివి సమస్త ధనము. ఓషధులకు మూలము. ధర్మమును ధరించునది. ధ్రువ, శివ, సుఖదాయిని. అట్టి భూమి మీద సర్వత్ర మేము సంచరించ కలుగుదుముగాక.

18. భూమీ! నీవు మహా ఆవాసమవు. మహా వేగవంతవు. కంపనవు. మహా ఇంద్రుడు నిన్ను అప్రమత్తుడై రక్షించుచున్నాడు. మాకు బంగారము వంటి తేజస్సు కలిగించుము. మమ్ము ఎవడును ద్వేషించకుండునుగాక.

19. అగ్ని భూమి యందున్నది. జలములందున్నది. శిలలందున్నది. పురుషులందున్నది. గోవులందున్నది.

అశ్వములందు కూడ అగ్నులు ఉన్నారు.

20. అగ్ని స్వర్గమున మండుచున్నాడు. అతడు విశాల అంతరిక్షమున ఉన్నాడు. ఘ్రుత ప్రియుడు, హవ్యా వాహనుడగు అగ్నిని మర్త్యులు ప్రజ్వలింపచేయుచున్నారు.

21. అగ్ని దేనియందు వసించుచున్నాడో, ఏది అగ్ని యొక్క ధూమమును తెలియుచున్నదో అట్టి భూమి మమ్ము దీప్తివంతులను, శక్తివంతులను చేయునుగాక.

22. భూమి మీద అలంకృత యజ్ఞములందు దేవతలకు హవి అర్పించబడుచున్నది. మర్త్యులగు మానవులు భూమి మీద జలము, అన్నము వలన జీవించుచున్నారు అట్టి భూమి మాకు ప్రాణమును, ఆయువును ప్రసాదించి, మమ్ము వార్ధక్యము వరకు జీవింప చేయునుగాక.

23. భూమీ! నీవు సుగంధివి. నీ సుగంధమును ఓషధులు, జలము, గంధర్వులు, అప్సరసలు ఆస్వాదించుచున్నారు. అట్టి సుగంధమును నాకు కలిగించుము. నన్ను ద్వేషించువాడు లేకుండునుగాక.

24. నీ సుగంధము కమలములందున్నది. 'సూర్య' వివాహమున అది మర్త్యులకు లభించినది. అట్టి సుగంధమును నాకు కలిగించుము. నన్ను ద్వేషించువాడు లేకుండునుగాక.

25. భూమీ! పురుషులందు, స్త్రీలయందు, స్వాదు పురుషులందు, భగుని యందు, అశ్వములందు, వీరులందు, మృగములందున్న నీ సుగంధమును, కన్యలయందున్న వర్చస్సును మాకు కలిగించుము. నన్ను ద్వేషించువాడు లేకుండునుగాక.

26. సువర్ణ వక్ష ధరిత్రీ! నీ మీద శిలలున్నవి. గులకరాళ్ళున్నవి. ధూళి ఉన్నది. నీవు నానా రూపముల దానవు. నీకు నమస్కరించుచున్నాను.

27. దేని మీద ఓషధులను కలిగించు వృక్షములు ధ్రువముగా నిలిచి ఉన్నవో, ఏది సమస్తమును వహించుచున్నదో అట్టి భూమి ముందు నిలిచి స్తుతించుచున్నాము.

28. మేము కుడి, ఎడమ కాళ్ళచే నడుచుచున్నాము. కూర్చొను చున్నాము. నిలుచుచున్నాము. త్రొక్కుచున్నాము తల్లీ! ఇది నీకు బాధ కలిగించకుండునుగాక.

29. వేదములచే వర్ధిల్లునది, పరమ పవిత్ర క్షమా గుణ ధరిత్రిని స్తుతించుచున్నాము. అమ్మా! అన్న రసమును - బలమును ధరించు నీకు ఘ్రుతాహుతులు అర్పించుచున్నాము.

30. మా మీద పడినది పావన జలము మా దేహము నుండి జారిన జలమునకు మా శత్రువునకు ఇచ్చుచున్నాము. భూమీ! మేము పవిత్రముచే మమ్ము పవిత్రులము చేసికొనుచున్నాము.

31. భూమీ! పూర్వ, పశ్చిమ, ఉత్తర, దక్షిణ దిశలు మేము నడుచునపుడు సుఖ ప్రదలగునుగాక. భువనము మీద ఉన్న మేము పడిపోకుందుముగాక.

32. భూమీ! నాకు తూర్పున నిలువుము. ఉత్తరమున నిలువుము. దక్షిణమున నిలువుము. పడమట నిలువుము. నాకు శుభములు కలిగించుము. నేను దొంగల పాలపడకుందునుగాక. వికట వధను నా నుంచి దూరమున ఉంచుము.

33. భూదేవీ! మిత్రుడగు సూర్యుని ముందు నిన్ను చూచుచున్నంత వరకు రానున్న సంవత్సరములందు నా నేత్రములు క్షీణించకుండునుగాక.

34. భూమీ! నీవు ఎల్లరకు ప్రీతి కలిగించుదానవు. నేను శయనించి కుడికి ఎడమకు తిరుగుచున్నాను. వత్తిగిలి పాడుకొనుచున్నాను. అప్పుడు మమ్ము హింసించకుము.

35. భూమీ! నేను నిన్ను త్రవ్వినప్పుడు వెంటనే నిండుదువు గాక అమ్మా! నేను నీ యొక్క మర్మ స్థానమగు హృదయమును నింపలేకున్నాను.

36. భూమీ! గ్రీష్మ, వర్ష, శరద్, హేమంత, శిశిర, వసంత ఋతువులు, రాత్రింబవళ్ళు, సంవత్సరములు నీ కొరకే విహితములు. అవి మాకు ఫల ప్రదములు అగునుగాక.

37. ఈ పృథివి పవిత్రశీల సర్పము వలె, మెల్లగ కదులునది. జలములందున్న అగ్నియే భూమియందున్నది. ఇది దేవతలను హింసించు దస్యులకు ఫలములివ్వకున్నది. ఆమె వృత్రుని వరించలేదు. ఇంద్రుని వరించినది. ఈ పృథివి ధర్మాత్ముడగు పురుషుని అధీనమున ఉంటున్నది.

38. ఏ భూమి మీద హవిస్సులు అర్పించుటకు యజ్ఞ మండపములు నిర్మించబడుచున్నవో, దేని మీద యూపములు నిలుపబడుచున్నవో, బ్రాహ్మణులు ఋగ్యజుస్సామములు గానము చేయుచున్నారో, ఋత్విజులు ఇంద్రునకు సోమము అర్పించుచున్నారో -

39. ఏ భూమి మీద పూర్వము ప్రాణులను కల్పించిన ఋషులు సప్త సత్ర యజ్ఞములు, తపస్సులు చేసినారో -

40. అట్టి భూమి మాకు మేము కోరిన ధనములను ఇచ్చునుగాక. భాగ్యము మాకు ప్రేరణ కలిగించగా ఇంద్రుడు మా ముందు నడచును గాక.

41. ఏ భూమి మీద మంచి నేత్రముల నరులు ఆడుచున్నారో, పాడుచున్నారో, యుద్ధములు చేయుచున్నారో, కేకలు పెట్టుచున్నారో, దుందుభులు మ్రోగించుచున్నారో, అట్టి పృథివి నా శత్రువులను గెంటివేయునుగాక. ఈ పృథివి నాకు శత్రు రహితము అగునుగాక.

42. పృథ్వి మీద అన్నము, యవలు, ధాన్యము పంచ కృషులు కలుగుచున్నవి. పర్జన్యుడు వర్షము కలిగించి భూమిని పోషించుచున్నాడు. అట్టి భూమికి ప్రణమిల్లుచున్నాను.

43. ఈ భూమి మీద దేవకృత మృగములు ఆటలాడుచున్నవి. సమస్త విశ్వమును తనలోన ధరించు పృథివి యొక్క దిశలను ప్రజాపతి, మా కొరకు, రమణీయములను చేయునుగాక.

44. అనేక నిధులను తనలో దాచుకున్న భూమి నాకు మణులు, హిరణ్యము ఇచ్చునుగాక. ధనములనిచ్చు భూదేవి ప్రసన్నమనమున నాకు సంపదలనిచ్చునుగాక.

45. ఈ భూమి నానా భాషలు, నానా ధర్మముల జనులను పోషించుచున్నది. కదలక పాలిచ్చు గోవు వలె భూదేవి నాకు సహస్రధారల ద్రవ్యమును ఇచ్చునుగాక.

46. భూమీ! నీ మీద సర్పములు ఉన్నవి. కాటు వేయు కీటకములు ఉన్నవి. హేమంతమున దాగి వర్షమున బయటపడు వృశ్చికములున్నవి. అవి నా దరి చేరకుండునుగాక. శుభములు కూర్చువానితో మమ్ము రక్షించుము.

47. నేల తల్లీ! నీమీద నరులు నడచు రథములు వాహనములు సాగు - పుణ్యాత్ములు, పాపకర్ములు నడుచుదారులున్నవి. వానిలో శుభంకరములు, అతస్కరములు, శత్రు రహితములగు భద్రమార్గముల మీద మమ్ము నడిపించుము.

48. శత్రువులను భరించునట్టి, పుణ్య పాపములను సహించునట్టి, మహా మహా పదార్థములు కలిగినట్టి, వరాహము అన్వేషించునట్టి భూమి వరాహమునకు అందునుగాక.

49. భూమీ! నరభక్షక వ్యాఘ్రాది ఆరణ్యక మృగములను, 'ఉలు' నామక పశువును, తోడేలును, ఋక్షీకను, రాక్షసులను మాకు దూరముననే హింసించుము. దగ్గరకు రానీకుము.

50. గంధర్వ, అప్సర, దాన ప్రతి బంధక రాక్షస, సకల పిశాచములను మాలో చేరనీయకుము.

51.   భూమి మీద ద్విపాద జంతువులు, హంసలు, గ్రద్దలు, కాకులు, గూటి పక్షులు, పక్షులు సంచరించుచున్నవి. వాయువు దుమ్ము లేపుచున్నది. చెట్లు విరుచుచున్నది. గాలి దరికి చేరినంత నిప్పు మండుచున్నది.

52.   భూమి మీద రేయి నలుపు ప్రొద్దు పొడుపు ఎరుపు కలియుచున్నవి. వర్షము చేత భూమి వ్యాప్తమగు చున్నది. అట్టి మేదిని మాకు శుభ ప్రదములగు వసతులను ప్రసాదించునుగాక.

53.   ద్యావాపృథ్వులు, అంతరిక్షము, అగ్ని, సూర్యుడు, జలము, మేఘము, విశ్వే దేవతలు మాకు చలన శక్తి కలిగించినారు.

54.   నేను అణచగలవాడను. ఉత్తరుడను పేర భూమి మీద ప్రసిద్ధుడను. నేను శత్రుదమనుడను సర్వదమనుడను. ప్రత్యేక దిశయందలి శత్రువును అణచి వేతును గాక.

55.   నీవు విస్తరించుచున్నపుడు దేవతలు నీతో "మహీ! విస్తరింపుము" అన్నారు. అప్పుడు నీయందు సుందర ప్రాణులు ప్రవేశించినారు. అప్పుడే నీవు చతుర్ధిశలను ఏర్పరచినావు.

56.   భూమి మీద గ్రామములు, అరణ్యములు, సభలు, సంగ్రామములు, యుద్ధతంత్రములు వర్థిల్లుచున్నవి. అట్టి భూమిని మేము అందముగ వర్ణించుచున్నాము.

57.   భూమిలో పుట్టినవి, భూమిపైన నివసించునవి - గుర్రము వలె - దుమ్ము రేపుచున్నవి. ఈ పృథివి - మంద్ర ఇత్వరి - ఇది ఓషధులు, వనస్పతులచే లోకములను పోషించుచున్నది.

58.   నా మాటలు మధురములు అగునుగాక. నా చూపు పడినవాడు నన్ను సేవించునుగాక. నేను దీప్తివంతుడను, వేగవంతుడనై ఇతరులను రక్షింతునుగాక. నన్ను భయపెట్టువారిని సంహరింతునుగాక.

59.   భూమి శాంతమయి. సుఖదాయిని. అన్నవతి ఆమె నాకు తన పాలవంటి రసవత్పదార్ధములనిచ్చి నా పక్షమున పలుకునుగాక.

60.   దాచి ఉంచిన భోజన పాత్ర భోజన సమయమున బయటపడినట్లు, సముద్రమున ఉన్న భూమిని విశ్వకర్మ హవిస్సులచే ఉద్ధరించినాడు.

61.   పృథివీ! నీవు భువనములకు క్షేత్రమవు. అధీనవు వరప్రదాయినివి. విశాలమవు. నీయందలి తరిగిన భాగమును ఋతము నుండి తొలుత పుట్టిన ప్రజాపతి పూరించునుగాక.

62. పృథివి ఫలించునుగాక. మేము ఆరోగ్యవంతులము అగుదుముగాక. యక్ష్మ రోగరహితులము అగుదుముగాక. మేము దీర్ఘాయుష్కులమై పృథివికి బలులు అర్పించువారలము అగుదుము గాక.

63. భూమాతా! నాకు శుభంకర ప్రతిష్ట కలిగించుము. స్వర్గము కలిగించుము. సిరిసంపదలు కలిగించుము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 2

ఇది క్రవ్యాది నామక అగ్నిసూక్తము. "**ఏనపురుషం దహన్తి సక్రవ్యాద్.**" నరుని తగులపెట్టునది క్రవ్యాదాగ్ని.

1. క్రవ్యాదాగ్నీ! నీవు తుంగ చాప నెక్కుము. ఇది నీ స్థానముకాదు. సీసము నీ స్థానమగుచున్నది. ఇచటికి రమ్ము గోవుల, నరుల యందున్న యక్ష్మ సహితముగ బయటపడుము. దూర ప్రదేశములకు సాగిపొమ్ము.

2. పాపములను, దుష్కృత్యములను తొలగించునట్టి నా కుడి, ఎడమ చేతులచే సమస్త యక్ష్మలను తొలగించుచున్నాను. మృత్యువును దూరమునకు విసరుచున్నాను.

3. మృత్యువును దూరము చేయుచున్నాము. పాప దేవతను పారగొట్టుచున్నాము. శత్రువును తొలగించుచున్నాము.

అగ్నీ! మమ్ము ద్వేషించువైర్ని భక్షింపుము. మేము ద్వేషించువారిని నీకు వప్పగించుచున్నాము.

4. ఈ గోష్టమున క్రవ్యాదాగ్ని గాని వ్యాఘ్రము గాని, మరొక చోటు దొరకక ప్రవేశించినచో వానిని మసిచేయుచున్నాను. అవి జలములందలి అగ్నియందు చేరునుగాక.

5. మనిషి చచ్చినంత క్రోధము గల నిన్ను రగిల్చినాము. నీ పనితీరినది. అగ్నీ! మరల నీతోనే నిన్ను వెలిగించుచున్నాము.

6. అగ్నీ! ఆదిత్య, రుద్ర, వసు, బ్రహ్మ, వసునీతి, బ్రాహ్మణస్పతి నిన్ను దీర్ఘాయుత్వాయ శతశారదాయ మరల స్థాపించినారు.

(శవమును కాల్చు పని ముగిసినది. మరల మనిషిని బ్రతికించు అగ్నిని స్థాపించినారు. అగ్ని ఒకటియే - విధులు వేరు.)

7. క్రవ్యాదాగ్ని మరొక అగ్నిని దర్శించుటకు మా గృహమున ప్రవేశించినచో దానిని పిత్రు యజ్ఞమునకని దూరమునకు పంపుచున్నాను. అది పరమ వ్యోమమున ప్రదీప్తమగునుగాక.

8. క్రవ్యాదాగ్నిని దూరస్థానమునకు పారద్రోలుచున్నాను. అది పాపమును వెంట పెట్టుకొని యమరాజును చేరునుగాక.

ఇచట మరొక జాతవేదాగ్ని దేవతలకు హవిని చేర్చునుగాక.

9. వజ్రము వంటి మృత్యువాత పడిన నరులను కాల్చు క్రవ్యాదాగ్నిని వెళ్ళగొట్టుచున్నాను. విద్వాంసుడనగు నేను గార్హ్వపత్యమున క్రవ్యాదమును శాసించుచున్నాను. అది పిత్రు లోకపు భాగము అగునుగాక.

10. ఉక్థ్య ప్రశంసక క్రవ్యాదాగ్నిని పితరుల మార్గమునకు పంపుచున్నాను. అది మరల దేవయానమున తిరిగి రాకుండునుగాక. పితరులలో వర్ధిల్లి పితరులందు జాగృతమై ఉండునుగాక.

11. అగ్ని పవిత్రుడు. పరిశుద్ధుడు. అతడు శవభక్షక అగ్నిని రగిలించి పాపములను విడుచుచున్నాడు. అప్పుడు అతడు ప్రజ్వలితుడై, పావకుడై, పవిత్రము చేయుచున్నాడు.

12. శవభక్షక అగ్ని స్వయముగ పాపవిముక్తుడై, మమ్ము అశుభములనుండి రక్షించి స్వర్గమునకు ఎక్కుచున్నాడు.

13. ఆ శవభక్షక అగ్ని యందు మేము మా పాపములను ప్రక్షాళన చేసికొన్నాము. మేము యజ్ఞము చేసిన వారలము అయినాము. పరిశుద్ధులము అయినాము. అగ్ని మాకు పరిపూర్ణ ఆయుష్యము కలిగించునుగాక.

14. ఏ అగ్ని సుంక సకము, వికసుకము, నిర్రుథము, నిస్వరము అయినచో అది వ్యాధులను ఎరిగి, వ్యాధులను వెంట తీసికొని, దూరమునకేగి నష్టపడినది.

15. మా గోవులందు, వీరులందు, అజములందు చొరబడిన క్రవ్యాదాగ్నిని దూరమునకు దొబ్బినాము.

16. జీవితమును కల్లోల పరచు అగ్నిని గెంటి వేయుచున్నాము. క్రవ్యాదాగ్నీ! నిన్ను అన్యనరుల నుండి, అశ్వముల నుండి, గోవుల నుండి పంపివేయుచున్నాము.

17. ఘ్రుతస్తావ అగ్నీ! దేవతలను, మానవులను పవిత్రము చేయుచు, స్వర్గమును ఆరోహించుము.

18. అగ్నీ! నీవు సమిద్ధుడవు అగుచున్నావు. నీయందు హవిస్సులు అర్పించబడుచున్నవి. అసువులు బాయకుము. ఇటనే ప్రజ్వరిల్లుము. అంతరిక్షమునందలి సూర్యుని దర్శనము కలిగించుము.

19. జనులారా! మీ శిరో రోగములను సీసమున శుద్ధము చేయండి. నడఘాసమున దూరము చేయండి. సంకసుక అగ్నిలోను, అజములందును, స్త్రీల యందును, దిండ్లయందును శుద్ధము చేయండి.

20. యజ్ఞములారా! మలమును సీసమున, తలబాధను దిండులో, వ్యాధులను నల్లగొర్రెకు వప్పగించి మీరు పవిత్రులు కండి.

21. మృత్యువా! దేవయానము కానట్టి అన్య మార్గమున సాగిపొమ్ము. నేత్రవతి, కర్ణవతివగు మృత్యువా! వినుము. 'ఇచట మా పుత్ర పౌత్రులు వర్ధిల్లుదురుగాక'.

22. నేడు మేము దేవతలకు ఇచ్చిన ఆహుతులు శుభప్రదములు అయినవి. ప్రాణులు మృత్యువును దూరము చేయగల శక్తివంతులు అయినారు. మేము కుటుంబ సహితముగ ఆడుటకు, నవ్వుకొనుటకు వచ్చి ఉన్నాము. యజ్ఞమును కీర్తించుచున్నాము.

23. జనులారా! మీకు చిరంజీవిత్వ పరిధిని ఇచ్చుచున్నాను. మీరు దీనిని వదలకండి. అన్యులకు ఇవ్వకండి. శతశరత్తులు జీవించండి. మృత్యువును రాతితో రాల్చండి.

24. జనులారా! వార్ధక్యము వరకు ఆయువును కోరండి, అప్పటి వరకు జీవించండి. మీరు సుజన్ములు, సశక్తులు అగుదురుగాక. త్వష్ట మీకు పరిపూర్ణ ఆయువును ప్రసాదించునుగాక.

25. దినములు ఒకదాని వెనుక ఒకటి సాగుచున్నవి. ఋతువులు ఒకదాని పిదప ఒకటి సాగుచున్నవి. పాతను కొత్త విడువకున్నది. ధాతా! అట్లే వీరి ఆయువును పొడిగించండి.

26. మిత్రులారా! అదిగో రాళ్ళమీదనుంచి పారు ఏరు వినిపించుచున్నది. సాహసించండి. ఆ నదిని దాటండి. పాపములను విడువండి. ఆరోగ్యవంతులై వేగవంతులు కండి.

27. మిత్రులారా! లేవండి. శిలలుగల నది శబ్దించుచున్నది. పాపములను నదిలో పారించండి. రండి. శుభప్రద, సుఖదాయక మార్గమున సాగండి.

28. వర్చస్సు కొరకు వైశ్య దేవిని ఆరంభించండి. అగ్నులు శుచిమంతులు అగుదురుగాక మీరు పరిశుద్ధులు అగుదురుగాక. దురితపదములను దాటి "శతం హిమాఃసర్వ వీరా మదేమ" కుటుంబసమేతముగ శతహిమములు

ఆనందింతుముగాక.

29. ఋషులు ఉదీచీన, వాయుమంత మార్గమును అధిగమించి ఇరువది యొక్క మారులు మృత్యువును లంఘించినారు.

30. మృత్యువును అధిగమించిన మహర్షులు విశేష ఆయుష్మంతులై ఆసీనులై ఉన్నారు. మీరు సహితము మృత్యువును అణచండి. అప్పుడు ఈ జీవలోకమున నిలిచి జ్ఞానమును ప్రశంసింతము.

31. స్త్రీలు విధవలు కాకుందురుగాక. పతి సహితులై ఆనందింతురుగాక. ఘృతసంపన్నులు అగుదురుగాక. బాష్పరహితులు, రోగరహితులై ఆభరణ యుక్తలగుదురుగాక. సంతానవతులు అగుదురుగాక.

32. మంత్రశక్తిచే ఈ భార్యాభర్తల మృత్యువును పరిహరించుచున్నాము. వీరిని శక్తివంతులను చేయుచున్నాము. పితరులకు అర్పించు పిండములను అజరము చేయుచున్నాము. దీర్ఘాయువు కలిగించుచున్నాము.

33. పితరులారా! మేము మర్త్యులము మా హృదయములందు అమృతమయ అగ్ని ఉన్నది. అట్టి అగ్నిని నేను పరిగ్రహించుచున్నాము. అట్టి అగ్ని మమ్ము ద్వేషించ కుండును గాక. మేము ఆ అగ్నిని ద్వేషించకుందుముగాక.

34. జనులారా! మీరు గార్హ్వపత్యాగ్ని నుంచి తొలగండి. క్రవ్యాదాగ్నిచే దక్షిణ దిశకు చేరండి. అచట మీ కొరకు పితరుల కొరకు ప్రియ కార్యములు చేస్తుండండి.

35. క్రవ్యాదాగ్నిని విధిప్రకారము త్యాగము చేయనివాడు తనజ్యేష్టపుత్రుని, తన వృత్తిని రెంటిని కోల్పోయిన వాడగు చున్నాడు.

36. క్రవ్యాదాగ్నిని విడువనట్లైన అతడు చేసినకృషి, సేవించిన పదార్థము, క్రయము చేసినది ఫలించకున్నవి, నిష్ఫలమగుచున్నది.

37. క్రవ్యాదాగ్నిని సేవించు వాని తేజస్సు నశించుచున్నది. అతడు యజ్ఞార్హుడు కాకున్నాడు. దేవతలు అతని హవిని సేవించకున్నారు, అతని వ్యవసాయము, గోధనము చిన్నాభిన్న మగుచున్నవి.

38. అనువిద్వాన్ క్రవ్యాదాగ్ని ఎవని వద్ద ఉండి తపింప చేయుచున్నదో అట్టి వాడు బాధలు పడుచు, కోరినది దొరకక ఏడ్చినవాడు అగుచున్నాడు.

39. క్రవ్యాదాగ్నిని సంపూర్ణముగ సేవించువాడు నిర్బంధితుడు అగుచున్నాడు. స్త్రీ తన భర్తను కోల్పోవుచున్నది. అట్టి

వారు వేదవేత్తను సేవించవలసి ఉన్నది.

40. మేము చేసిన పాపము, మలినకృత్యము, దుష్కృత్యము, స్మశానాగ్నిని తాకిన పాపమునుండి జలములు మమ్ము ముక్తులను చేయునుగాక.

41. క్రింది నుంచి దేవయాన మార్గమున పైకి చేరిన ప్రాచీన జలము నవ్యమై పర్వతముల మీద వర్షించి నదులుగా ప్రవహించుచున్నది.

42. అక్రవ్యాదాగ్నీ! క్రవ్యాదాగ్నిని దూరము చేయుము. దేవయజనమును వహింపుము.

43. ఇతని యందు క్రవ్యాదాగ్ని ప్రవేశించినది. అది వ్యాఘ్రము వంటిది నేను ఆరెండింటిని ఇతని నుండి తొలగించుచున్నాను.

44. గార్హ్వపత్యాగ్ని దేవతలకు అంతర్ధి, మానవులకు పరిధి అగుచున్నది. అది దేవ - మానవుల మధ్య స్థిరమై ఉన్నది.

45. అగ్నీ! జీవించి ఉన్నవారికి ఆయువును, మృత్యులకు పిత్రులోకమును ప్రసాదించుము. గార్హ్వపత్యాగ్నీ! శత్రువులను తపింప చేయుము. మా యందు ఉషస్సులను చేర్చుము.

46. అగ్నీ! మా సమస్త శత్రువులను హతమార్చుము. వారి శక్తి సంపదలను మాకు ప్రసాదించుము.

47. సమర్ధ, సంపన్న అగ్నిని అర్చించ నారంభించండి. అతడు మిమ్ము అవద్య పాపములనుండి రక్షించునుగాక. అందు వలన మీద పడనున్న రుద్రుని శరము తొలగునుగాక రక్షణ కలుగునుగాక.

48. మేము భార వాహకమును వహించుచున్నాము. అది మమ్ము దురితములనుండి రక్షించునుగాక. సవితా నావను ఎక్కి ఆరు ఉర్వులను దాటుదుముగాక.

49. గార్హ్వపత్యాగ్నీ! నీవు రాత్రింబవళ్ళను వెంట పెట్టు కొనుచున్నావు. క్షేమము, సంతానము కలిగించుచు స్తవనీయుడవు అగుచున్నావు. మమ్ము అనాతురము, సుమనసమగు తల్పమున చేర్చుము. ఆరోగ్యము నిచ్చి సుగంధము కలిగించుము.

50. అశ్వము పచ్చికను త్రొక్కినట్లు, క్రవ్యాదాగ్నిచే త్రొక్కబడినవాని యజ్ఞములు నశించుచున్నవి. అతని జీవిక పాపపూరితము అగుచున్నది.

51. ఎవరు ధనము కోరి శ్రద్ధాళువులై క్రవ్యాదాగ్నిని ఉపాసింతురో వారు నిత్యము ఇతరుల బరువులు మోయు వారలగుచున్నారు.

52. అనువిద్వాన్ క్రవ్యాదాగ్ని ఎవనిని చేరి తపింప చేయునో వాడు మరల మరల పుట్టి చచ్చుచున్నాడు. అధోగతి పాలగు చున్నాడు.

53. క్రవ్యాదాగ్నీ! నల్లగొర్రె, సీసము, చంద్రుడు, రుబ్బిన మినుములు నీ భాగధేయమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు. నీవు వానిని తీసికొని గహనారణ్యమున పడుము.

54. ఇంద్రుడు ఇషీక, తిల్పింజ, దండన, నడమును ఇంధనము చేసి యమాగ్నిని తొలగించినాడు.

55. మానవులకు పూజనీయుడగు సూర్యుని అర్పించి విద్వాంసులు గార్హపత్యాగ్నిని దేవయానమున ప్రవేశపెట్టినారు. నేను జనులకు ప్రాణములను, దీర్ఘాయువును కలిగించుచున్నాను.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 3

ఇది స్వర్గౌదన విషయక సూక్తము.

1. పుంస్త్వగుణ విశిష్టా! ఈ నర పశువు చర్మము మీద ఆవిష్టుడవగము. నీకు ఇష్టులను పిలుచుకొనుము. పూర్వ దంపతులకు లభించినట్టి ఫలితమే యమరాజ్యమున మీ దంపతులకు లభించునుగాక.

2. అగ్ని స్వర్గమున మీ దేహమును రచించినపుడు ఇంధనమున పక్వమైన ఈ ఒదనము వలన ఇటువంటి రూపములచే ఏర్పరచుచున్నాడు. ఇప్పటివంటి దృష్టి, తేజస్సు, బలము, యజ్ఞ యాగాదులు కలుగుచున్నవి.

3. దంపతులారా! ఈ ఓదన ప్రభావమున ఈ లోకమున కలసి ఉండండి. దేవయానమున కలసి ఉండండి. యమరాజ్యమున కలసి ఉండండి.

మీరు ఈ యజ్ఞముల వలన పవిత్రులైనారు. మీరు చేసిన పుణ్యముల ఫలితములను ఆహ్వానించండి.

4. మీరు జలములకు పుత్రులగుచున్నారు. ధన్యులై ఈ జీవలోకమున ప్రవేశించండి. మిమ్ము పుట్టించిన ఒదనము ఉడుకుటకు కారణమగు జలమునందలి అమృత భాగమును సేవించండి.

5. పాపము నుండియు, వాక్పాపము నుండియు ముక్తి కొరకు తల్లి లేక తండ్రి ఓ దనమును వండిన చో అది స్వర్గమందును, ద్యావాపృథ్వులందును నూరింతలై వారికి లభించుచున్నది.

6. యజ్ఞము చేసినవాడు ద్యావాపృథ్వులు, స్వర్గమును సాధించుచున్నాడు, ఆ లోకములు జ్యోతిష్మంతములు, మధుమంతములు వానియందు మీరు పుత్రసహితులై వార్ధక్యము వరకు వర్ధిల్లండి.

7. దంపతులారా! మీరు తూర్పునకు అడుగు వేయండి. అది స్వర్గము. దానియందు శ్రద్ధాళువులే ప్రవేశించుచున్నారు. మీరు ఓదనమును అగ్నికి సమర్పించినారు. రక్షించుటకు అగ్నిని సేవించండి.

8. మీరు దక్షిణమునకు సాగండి, ఈ పాత్రకు ప్రదక్షిణ చేసి మరలండి. అపుడు యముడు పితరులతో ఏక మనస్కుడై ఈ పాత్రయందలి ఓదనమున మీ కొరకు బహుశుభములను కలిగించునుగాక.

9. పశ్చిమ దిశ శ్రేష్ఠమగుచున్నది. దానికి రక్షకుడగు సోమము అధిపతియై ఉన్నాడు. ఆ దిశన వండిన అన్నమును పెట్టండి. పుణ్య ఫలమును అనుభవించండి. అందువలన మీకు భూలోక, స్వర్గలోకములు లభించునుగాక.

10. ఉత్తర దిశయందలి రాజ్యము ప్రజా సంపన్నమై ఉన్నది. అది మమ్ము వరిష్టులను చేయునుగాక. పాంక్త ఛందము ఓదన రూపమున వ్యక్తమైనది. మేము సర్వాంగ సమృద్ధులమై లోకములందు వసింతుముగాక.

11. స్థిరము విస్తారమగు భూమికి నమః ఆమె నాకు, నా సంతానమునకు శుభంకరి అగునుగాక. అఖండనీయ, విశ్వవరి యగు భూదేవి - వండిన ఈ అన్నమును - రక్షించునుగాక.

12. భూమాతా! తండ్రి కొడుకును వలె ఈ ఓదనమును ఆలింగనము చేసికొనుము. మేము వండుచున్నఅన్నమును ఉడికించుము. మా సత్సంకల్పములను గుర్తింపుము.

13. కాకి పొరపాటున దూరి గూడు కట్టినను, పనికత్తె తడిచేత రోలును, రోకలిని తాకినను అవి శుభప్రదములు అగునుగాక.

14. ఇది కదలనట్టి గట్టి శిల. ఇది పవిత్రములచే పావనమైనది. హవిని ధరించినది. ఇది రాక్షసులను హతమార్చునుగాక.

ఓదనమా! రమ్ము ఈ చర్మము మీద నిలువుము. ఈ దంపతులను, వారి పౌత్రులను పాపము అంటకుండునుగాక.

15. వనస్పతులు దేవతల సహితులై విచ్చేసినారు. వారు రాక్షస, పిశాచాదులను తరిమినారు. వారు చేయు గొప్ప

ధ్వని వలన మేము లోకములను జయింతుము గాక.

16. జ్యోతిష్మంతములు, కృశములగు ఏడు విధముల ధాన్యములను పశువులు తినుచున్నవి. ముప్పది ముగ్గురు దేవతలు వానినే సేవించుచున్నారు. అట్టి ఒదనము మమ్ము స్వర్గలోకమునకు చేర్చును గాక.

17. ఓదనమా! నీవు మమ్ము స్వర్గమునకు తోడ్కొని పోవుచున్నావు. అచట మేము భార్యా పుత్రుల సహితముగ ఆవిర్భవింతుము గాక. నేను నీ చేతిని పట్టుకున్నాను. నీ వెంట నడిపించుము. నిర్రుతి, శత్రువులు మమ్ము జయించాకుందురు గాక.

18. మమ్ము పట్టి పీడించు పాపములను దాటుదుము గాక. వానస్పత్యమా! నీవు పాపము వలన కలుగు శోకమును, అంధకారమును తొలగించుచున్నావు. తీయని మాటలు పలుకుచున్నావు. వానస్పత్యము ఉద్యమించి నన్ను, నన్ను దేవతలకు చేర్చు తండులములను బాధించ కుండును గాక.

19. ఓదనమా! నీవు విశ్వవ్యచవు. ఘ్రుత పృష్ఠమవు. పరలోకమున మా సహితముగ ప్రాదుర్భవించుటకు గాను ఇప్పుడు ఈ లోకమున మా వద్దకు చేరుము. గింజలు చేటలో చేరి పొత్తును పోగొట్టు కొనును గాక.

20. బ్రాహ్మణుని వలన ద్యావా పృథ్వ్యంతరిక్షములు లభించుచున్నవి. ధాన్యమును దంచండి. అది వర్ధిల్లును గాక. ధాన్యము చేటకు చేరును గాక.

21. పశువులు బహురూపములవి అయినను ధాన్యమా! నీవు సమృద్ధమగు ఏక రూపవు. రాతిచే నలిగిన దానవై నీపై పొట్టును విడువుము.

22. రాతిరోకలీ! నీవు భూమి నుంచి వచ్చినందున భూమివే అగుచున్నావు. అట్లగుట నేను భూమితోనే భూమిని దంచుచున్నాను. నీవు భూమికి వికృతివి అగుచున్నావు.

ఓదనమా! రోకలి దంపుడు వలన నీకు కలిగిన బాధను మంత్రముచే నివారించుచున్నాను.

23. తల్లి బిడ్డ వద్దకు వెళ్ళినట్లు రాతిరోటిని భూమికి చేర్చుచున్నాను. వేదిమీద రోలే కుంభియగుచున్నది. ఘ్రుత పూత యగును గావున రోలు రోకటి బాధపడకుండును గాక.

24. అగ్ని పచనము చేయుచు నిన్ను రక్షించును గాక. ఇంద్రుడు తూర్పున మరుత్తులు దక్షిణమున - వరుణుడు పశ్చిమమున రక్షింతురు గాక. ఉత్తరమున సోముడు అన్నము ప్రసాదించును గాక.

25. పావన జలములు పవిత్రము చేయుచున్నవి. జలములు మేఘములై స్వర్గమునకు చేరి, వర్షము నేలకు దిగి మానవులకు అందుచున్నది. అవి జీవము నిచ్చు జలములు పాత్రయందు చేరినవి. అగ్ని వానిని దీప్తము చేయును గాక.

26. దివి నుండి వచ్చి భూమిని సేవించుచున్నవి. భూమి నుంచి అంతరిక్షమును ఆశ్రయించుచున్నవి. ఈ జలము పవిత్రము. పావనము చేయునది. అది మమ్ము స్వర్గమునకు చేర్చును గాక.

27. జలము ప్రభువు. సమ్మిత. శుక్రము. శుచిది. అమృతము.
జలమా! దంపతులు వండుచున్న ఓదనమును చక్కగా ఉడికించుము.

28. జలము ప్రాణాపాన సమము. అది ఓషధులతో కలసి భూమిని సేవించుచున్నది. అసంఖ్యాక జలము అందమగు ప్రాణులందు చేరి, వారికి శుచిత్వము ప్రసాదించి, సమస్తమందు వ్యాపించుచున్నది.

29. నీరు కాగినంత యుద్ధము వంటిది చేయును. ధ్వని చేయును. పొంగును. చుక్కలను ఎగురును.
జలమా! ఋతుయజ్ఞమున భర్తను చూచిన భార్య వలె బియ్యముతో కలసి పొమ్ము.

30. ఓదనమా! రోకలి చుట్టున దుఃఖించి బియ్యమును ఎత్తుము. జలమున చేర్చుము.
యజమానీ! నీటిని, బియ్యమును కొలిచినావు. నీటిలో బియ్యము వేయుటకు ఆజ్ఞాపించుము.

31. పరశును త్వరత్వరగ నడిపించండి. పక్వమైన వానిని గ్రహించండి. అవి పర్వమున హింసించకుండును గాక. ఓషధీ రూప ఫలములనిచ్చును గాక. ఇది సోమ రాజ్యము. లతలు క్రోధ రహితములగును గాక.

32. కొత్త కుశలను ఓదనము కొరకు పరచండి. ఆ కుశాసనము హృదయమునకు, నేత్రములకు ఆహ్లాదకరమగును గాక. దాని మీద దేవతలు తమ దైవీశక్తి చేత ఆసీనులు అగుదురు గాక. వారు ఋతువుననుసరించి లభించు వానితో కూడ ఈ ఓదనము భక్షింతురు గాక.

33. వనస్పతీ! కుశలు పరచబడినవి. కూర్చొనండి. దేవతలు మిమ్ము అగ్నిష్టోమ సమముగ పరిగణించినారు. త్వష్టవలె స్వధితి దీనిని చక్కగ చేసినాడు. అది పాత్ర యందు కనిపించుచున్నది.

34. యజమాని ఈ నిధిని పాలించువాడు అగుచున్నాడు. అతడు ఓదనమును భుజించిన అరువది సంవత్సరముల పిదప స్వర్గఫలమును అభిలషించును గాక.

అగ్నిదేవా! ఇతని జీవితము ముగిసినంత ఇతనిని స్వర్గమునకు పంపుము. అతని పితా, పుత్రాదులను సహితము

ఇతని వెంట ఉంచండి.

35. ఓదనమా! నీవు ధర్తవు. కావున పృథివి యొక్క ధారక స్థానమున స్థిరపడుము. నీవు అచ్యుతవు. దేవతలు నిన్ను చ్యవితను చేయుదురు గాక. నిన్ను జీవించు పుత్రులు గల జీవించు దంపతులు అగ్ని ధానమున నిలుపుదురు గాక.

36. ఓదనమా! నీవు జగములను గెలువుము. సమస్త కోరికలను ఫలింప చేయుము. దంపతులు ఆయనమును, దర్విని త్రిప్పుదురు గాక. నీవు వానిలో ఒక దానిలో నిలువుము.

37. ఓదనమును వడ్డించండి. పేర్చండి. ఘ్రుతముచే అభిఘారితము చేయండి. దేవతలారా! గోవు పాలిచ్చుటకు తన దూడను పిలిచినట్లు - మీరు ఈ ఓదనమును ఆశించండి.

38. యజమానీ! నీవు ఒదనము అర్పించినావు. ఈ లోకమును సఫలము చేసికొన్నావు. స్వర్గమున ఇది ఇంతకు మించి లభించును గాక. దంపతులారా! చక్కని, మహిమాన్వితమగు ఓదనము మిమ్ము స్వర్గమున నిలుపును గాక. దేవతలు మిమ్ము దేవతలకు వప్పగింతురు గాక.

39. ఓదనమును వండిన పత్నీ! నీవు గాని నీ భర్త గాని ముందు పోయినచో స్వర్గమున మీరిద్దరు కలిసి కొందురు గాక. ఈ ఓదనము మీ వెంట ఉండును గాక. మీ రిద్దరు ఒకే లోకమును సంపాదింతురు గాక.

40. ఈ మహిళ యొక్క జీవించి ఉన్న పుత్రులందరు ఈ ఓదనము చుట్టు చేరుదురు గాక. తన తల్లిని గుర్తించు శిశువులందరు చేరుదురు గాక.

41. ఓదనము మధుధారా యుక్తము, ఘ్రుతమి శ్రితము, అమృతమయము అగుచున్నది. స్వర్గము వానిని నిలిపి ఉంచుచున్నది. అరవై ఏళ్లవయసు తరువాత యజమాని దానిని ఆశించును గాక.

42. యజమాని నిధిపతి అగును గాక. అన్యులునిధి లేని వారలు అగుదురు గాక. యజమాని ఇచ్చిన ఓదనము మూడు కాండములచే మూడు స్వర్గములను ఎక్కును గాక.

43. అగ్నీ! రక్షింపుము. క్రవ్యాద, పిశాచాదులను మా దరికి చేరనీకుము. మమ్ము బాధించనీకుము. మేము వారిని రానీయకున్నాము. గెంటి వేయుచున్నాము.

ఆదిత్యులు, ఆంగిరసులు ఈ ఓదనమును సేవింతురు గాక.

44. ఘ్రుత, మధుమంత్ర ఓదనమును ఆదిత్యులకు, అంగిరసులకు సమర్పించుచున్నాను. బ్రాహ్మణుల పవిత్ర

హస్తము దీనిని నివారించ కుండును గాక. ఇది స్వర్గమును చేరును గాక.

45. దేని వలన పరమేష్టి లోకములను పొందినాడో అట్టి కాండము మాకు లభించినది. దానిని ఘ్రుత, మధు మంతము చేసి అంగిరసులకు అర్పించుచున్నాము.

46. సత్యము తపము కొరకు ఓదన పాత్రను అలంకరించి దేవతలకు అర్పించుచున్నాము. ఇది మమ్ము జూదమందునను, సభలందునను విడువ కుండును గాక. అన్యులకు లభించకుండును గాక.

47. నేనే వండుచున్నాను. నేనే దానము చేయుచున్నాను. ఈ పనిలో నా భార్య నాకు తోడు అగుచున్నది. మాకు కుమారావస్థ పుత్రులున్నారు. వారితో కలిసి దానాదులు ఆరంభించుచున్నాము.

48. దీని యందు కిల్బిషము లేదు. ఆధారము లేదు. మిత్రులతో పోటీ పడుట లేదు. ఇది కొరత ఎరుగని పరిపూర్ణ పాత్ర. వండిన వానికి ఇట్లే మరల లభించుచున్నది.

49. యజమానీ! నీకు ప్రియతమములందలి ప్రియతమములను కలిగించుచున్నాము. నీ శత్రువులు తమస్సున పడుదురు గాక. నీకు ధేనువులు, ఎద్దులు, వయస్సు, పురుషార్ధము కలుగును గాక. అపమృత్యువు కలుగ కుండును గాక.

50. అనగ్నమున ఉన్న పశువుల చర్మము తొలుత మానవుల కుండెను. దంపతులు క్షాత్రమున తమను ఆచ్ఛాదించుకుని ఓదన ముఖమును వస్త్రముచే ఆచ్ఛాదింతురు గాక.

51. ధనము కొరకు గాని, జూదమందు గాని, అసత్య మాడినచో నూలు బట్టలో కప్పి ఆ కశ్మలమును అందు కప్పి ఉంచుము.

52. ఓదనమా! వరమును వరింపుము. దేవతలను చేరుము. నీ త్వచాధూమ గంధమును ఎగురుము. విశ్వ వ్యచవు, ఘ్రుత పృష్టవగుము. సృష్టికి మూలమగు లోకములకు చేరుము.

54. ఆత్మ అనేక రూప దేహములను దాల్చిన రీతి ఈ ఓదనము స్వర్గమందు అనేక రూపములు ధరించుచున్నది. 'కృష్ణరుశతి'ని పవిత్రము చేయుచు, నీ అరుణ వర్ణమును అగ్నియందు హోమించుచున్నాను.

55. నిన్ను ప్రాగ్దిశకు, అగ్నికి, అధిపతియగు అసితునకు, రక్షించుటకు ధనుస్సు పట్టిన ఆదిత్యునకు అర్పించుచున్నాము. మమ్ము రక్షింపుము. మాకు వార్ధక్యము చూపుము. మృత్యువును నివారించుము. వండిన

అన్నముచే మేము ఆనందింతుముగాక.

56. నిన్ను దక్షిణ దిశకు, ఇంద్రునకు, అధిపతి తిరశ్చిరాజునకు, రక్షించుటకు ధనుస్సు పట్టిన యమునకు అర్పించుచున్నాము.

(ఏతం పరిదద్మస్తం) **నోగోపయతాస్మాకమైతోః |**
దిష్టంనో అత్ర జరసే నినే షజ్జరా మృత్యవే
పరిణో దదాత్వథ పక్వేన సహ సంభవేమ ||

మమ్ము రక్షింపుము. మాకు వార్ధక్యము చూపుము. మృత్యువును నివారించుము. వండిన అన్నముచే ఆనందింతుముగాక.

57. నిన్ను పశ్చిమ దిశకు, వరుణునకు, అధిపతి పృదాకునకు, బాణ రూప అన్నమునకు అర్పించుచున్నాము.

"ఏతం పరి ...."

58. నిన్ను ఉత్తర దిశకు, సోమునకు, అధిపతి స్వజునకు, రక్షించుటకు ధనుస్సు పట్టిన అశనికి అర్పించుచున్నాము.

"ఏతం పరి........"

59. నిన్ను ధ్రువ దిశకు, విష్ణువునకు, అధిపతి కల్మాషగ్రీవునకు, రక్షించుటకు ధనుస్సు పట్టిన ఓషధులకు అర్పించుచున్నాము.

"ఏతం పరి......."

60. నిన్ను ఊర్ధ్వ దిశకు, బృహస్పతికి, అధిపతి శివత్రునకు, రక్షించుటకు ధనుస్సు పట్టిన వర్షమునకు అర్పించుచున్నాము.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 4

వశా విషయకం సూక్తమ్ ఏతత్ | వశా గౌర్యా గర్భం నగృహ్ణాతి - ఇది వశా విషయిక సూక్తము. గర్భము ధరించని గోవు 'వశ' యగుచున్నది.

1. యాచించు బ్రాహ్మణునితో "దదామి - ఇచ్చుచున్నాను" అనవలెను.

బ్రాహ్మణుడు యజమానిని 'ప్రజావంతుని' అపత్యావంతునిగ, దీవించునది.

2. ఆర్షేయులగు యాచకులకు గోవును దానము చేయునివాడు తన ప్రజను, పశువులను అమ్ముకొనువాడు అగుచున్నాడు.

3. వశ యొక్క 'కూటము' వలన దానము చేయనివాని పదార్థములు విశీర్ణములగుచున్నవి. శ్లోణము వలన అదాత 'కాటము' పీడితమగుచున్నది. 'ఒణ్డ' వలన అతని ఇండ్లు తగలబడుచున్నవి- 'కాణము' వలన ధనము దూరమగుచున్నది.

4. వశయొక్క అధిష్ఠానము వలన గోపతికి 'విలోహిత శక్న' సంవిద్య లభించుచున్నది. ఏలనన వశ దుర్దిమ్న అనబడుచున్నది.

5. దీని పాదముల వలన గోపతికి విక్లందినాయక విపత్తు కలుగుచున్నది. ముఖమును వాసన చూసినపుడు అప్రసిద్ధుడై అతని పదార్థములు విశీర్ణములు అగుచున్నవి.

6. దీని కర్ణములను ఆప్రవణము చేసినవాడు దేవతల నుంచి తెగిపోవుచున్నాడు. లక్ష్మ చేయుచున్నట్లు భావించువాడు కనిష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

7. ఏదేని భోగము కొరకు దీని వెంట్రుకలు కత్తిరించిన వాని పుత్రులు చచ్చుచున్నారు. దూడలను తోడేలు తినుచున్నది.

8. గోపతి సమక్షమున కాకి దాని లోమమును అవమానించినచో అతని కుమారులు మరణించుచున్నారు. 'అనామన'మున యక్ష్మ రోగము గలుగుచున్నది.

9. దీని 'పల్చూలన' పేడను దాసి పారవేసినచో ఆ పాపము నుండి అతనికి నిష్కృతి లేకుండును. అతడు కురూపి అగుచున్నాడు.

10. వశ దేవ, బ్రాహ్మణుల కొరకే పుట్టుచున్నది. కావున దానిని బ్రాహ్మణులకు దానము చేయుటయే అతని రక్షా కవచము అగుచున్నదని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

11. దీనిని సేవించువారలకు, దీనిని పరమ ప్రియముగా భావించువారలకు ఇది 'బ్రహ్మజ్యా' అగుచున్నదని పండితులు వచించుచున్నారు.

12. ఆర్షేయ యాచకులకు దేవగోవును ఇవ్వనన్నవాడు దేవ బ్రాహ్మణ కోపమున ఛిన్నాభిన్నమగుచున్నాడు.

13. వశా భోగిని వదిలి అది మరొకరి వద్దకు పోవలెను. వశను ఒకడు అడిగినపుడు ఇవ్వకున్నచో ఇవ్వని వానిని వశ సంహరించుచున్నది.

14. వశ బ్రాహ్మణునకు అక్షయ పాత్రయగుచున్నది. వశ తన ఇష్టము వచ్చిన ఇంటికి పోవును. అప్పుడు బ్రాహ్మణుడు అభిముఖుడై యాచించుచున్నాడు.

15. వశకు అభిముఖముగ పోవు బ్రాహ్మణుడు ధనమునకు ఎదురుగా పోవువాడు అగుచున్నాడు. దీనికి ఆటంకము కలిగించువాడు తనకే హాని కలిగించుకొనుచున్నాడు.

16. నారదా! ఈ గోవును అవిజ్ఞాత అగదముగా భావించి మూడు సంవత్సరములు పోషించునది. తదుపరి దానిని వశయని ఎరిగి బ్రాహ్మణుని కొరకు అన్వేషించునది.

17. వశ దేవతలకు పళ్లెము వంటిది. దానిని 'అవశ' అన్న వానిపై భవ, శర్వులు తమ పరాక్రమము చూపి వానిపై శరములు వేయుచున్నారు.

18. వశ యొక్క స్తనములను, నూపురమును ఎరుగక దానము చేయుచున్న వానికి వశ ఆ రెంటితో ఫలములు కలిగించుచున్నది.

19. యాచించినంత వశను దానము చేయనివానికి మహా దుర్దశ కలుగుచున్నది. దానిని తన వద్దనే ఉంచుకున్న వాని కార్యములు సఫలము కాకున్నవి.

20. దేవతలు బ్రాహ్మణ రూపమున యాచించుచున్నారు. వారికి ఇవ్వనివాడు అందరి క్రోధమునకు పాత్రుడు అగుచున్నాడు.

21. బ్రాహ్మణులకు వశను ఇవ్వని వాడు దేవతలకు వారి భాగధేయము ఇవ్వని వాడగుచున్నాడు. అతడు పశువుల

క్రోధపాత్రుడు అగుచున్నాడు.

22. వందమంది బ్రాహ్మణులు వశను యాచించినను వశ విద్వాంసునిదే అగుచున్నదని దేవతలు వచించుచున్నారు.

23. వశను విద్వాంసునకు ఇవ్వక మరొకరికి ఇచ్చిన వానికి దేవతల సహితముగ భూమి దుర్గమము అగుచున్నది.

24. నారదా! వశ ఎవరి ముందు వ్యక్తమగుచున్నదో, దేవతలు దానిని యాచించుచున్నారు. అది తెలిసిన నీవు దేవతల సహితుడవై అచటికి చేరుచున్నావు.

25. బ్రాహ్మణులు యాచించినను వశను పరమ ప్రియముగా భావించి ఇవ్వనివానిని వశ అల్పపశువంతుని సంతాన రహితుని చేయుచున్నది.

26. బ్రాహ్మణుడు అగ్ని, సోమ, కామ, మిత్ర వరుణుల పక్షమున యాచించుచున్నాడు. అతనికి లేదన్నవాడు ఆ దేవతలను అవమానించినవాడు అగుచున్నాడు.

27. గోపతి వశ విషయమున స్వయముగ నిర్ధారించుకొనునంతదాక వశ గోవులతోనే ఉండును. నిర్ధారణ జరిగిన పిదప ఇంట ఉండరాదు.

28. నిర్ధారణ జరిగిన పిదప సహితము గోవులందు ఉంచుకున్న వానిని దేవతలు అవమానించి అతని ఆయువును సంపదను నష్టపరచుచున్నారు.

29. వశ దేవతల నిధి రూపము. అది అనేక రీతుల సంచరించును. స్థాన నాశము చేయదలచినపుడు అనేక రూపములచే వ్యక్తమగుచున్నది.

30. వశ తన స్థానమును నాశనము చేయదలచినపుడు తనను వ్యక్త పరచును, బ్రాహ్మణుడు యాచించవలెననుకొనును.

31. వశ సంకల్పించును. దాని సంకల్పము దేవతలను చేరుచున్నది. అప్పుడు బ్రాహ్మణుడు వశను యాచించ వచ్చుచున్నాడు.

32. పితరులకు పిండము పెట్టుట దేవతలకు యజ్ఞము చేసినట్లగుచున్నది. రాజులు వశను దానము చేసి మాతృ క్రోధమునకు పాత్రులు కాకున్నారు.

33. రాజులకు వశ మాతృమూర్తి యని మొదటనే ప్రకటించబడినది. వశను బ్రాహ్మణులకు దానము చేయుటను 'అనర్పణము' అనుచున్నారు.

34. స్రుచలో తీసికొన్న ఘృతము అగ్నికి అర్పితము అయినట్లు వశను బ్రాహ్మణులకు ఇవ్వనివాడు అగ్నికి ఆహుతి యగుచున్నాడు.

35. దాతకు పురోడాశ రూప వత్స గల చక్కని పాలిచ్చుగోవు లభించుచున్నది. అట్టి వాని సమస్త కోరికలను వశ తీర్చుచున్నది.

36. దాతకు వశ యమ రాజ్యమున సకల కోరికను తీర్చుచున్నది. దానమును అడ్డగించువాడు నరకమునకు పోవుచున్నాడని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

37. వశను విడువని వానిపై కోపించి వశ ఇట్లను చున్నది. గొడ్రాలినగు నన్ను ఉంచుకున్నవాడు మృత్యువాత పడునుగాక.

38. వశ గొడ్రాలని తెలిసి దానిని పచనము చేయువాని పుత్ర, పౌత్రులను బృహస్పతి యాచకులను చేయుచున్నాడు.

39. వశాగోవు ఇతర గోవులకు వ్యధలు కలిగించుచున్నది. గోపతి దానిని దానము చేయకున్న అది అతనికి విషప్రాయము అగుచున్నది.

40. బ్రాహ్మణులకు దానము చేసిన వశ పశువులకు మేలు చేయుచున్నది. దేవతలకు హవి రూపమున ఇవ్వబడి అది వశకు ప్రియమగుచున్నది.

41. దేవతలు యజ్ఞము నుంచి వచ్చి వశను కల్పించినారు. అప్పుడు నారదుడు 'విలప్తీ భీమ'ను స్వీకరించినాడు.

42. అప్పుడు దేవతలు మీమాంస చేసి 'ఈ వశ అవశయమగుచున్నది' అన్నారు. అప్పుడు నారదుడు ఇది 'వశానాం వశతమా' అన్నాడు.

43. నారదా! నీవు విద్వాంసుడవు. అందువలన అడుగుచున్నాను. మానవ లోకమున ఎన్ని విధముల 'వశలు' ఉన్నవి? అబ్రాహ్మణుడు దేనిని భుజించరాదు?

44. బృహస్పతీ! సంపదను కోరు అబ్రాహ్మణుడు 'విలప్తి' 'సూతవశ' 'వశ' వీనిని భక్షించరాదు?

45. 'నారదా! నమస్కారము. వశ విద్వాంసుల స్తుతియోగ్య. వీనిలో అతి భయంకరమగునది ఏది? దేనిని దనము చేయకున్న పరాభవము కలుగును?'

46. బృహస్పతీ! సంపదను కోరునట్టి అబ్రాహ్మణుడు 'విలప్తి' సూతవశ' 'వశ' వీనిని భక్షించరాదు.

47. 'విలప్తి' 'సూతవశ' 'వశ' ఇవి వశాభేదములు. వీనిని బ్రాహ్మణులకు అర్పించినచో ప్రజాపతికి క్షోభ కలిగించువారు కాకున్నారు.

48. ఇంటిలో భీమ వశ ఉండి దానిని యాచించుటకు వచ్చినవానితో 'బ్రాహ్మణా! ఇది మీ కొరకే హవి రూపమై ఉన్నది' అనవలెను.

49. దేవతలు వశతో ఇట్లన్నారు. ఋగ్వేదము వలన వీరలు మాకు నిన్ను ఇవ్వలేదు. అందువలన వారు పరాజితులు అగుచున్నారు.

50. భేద మూలమున ఇంద్రుడు యాచించినపుడు వశను దానము చేయని వానిని దేవతలు అహంకార చక్రమున పడవేసి నష్ట పరచుచున్నారు.

51. వదరు బోతులు వశను దానము చేయరాదు అన్నంత అతని మూర్ఖత్వమున ఇంద్రుని క్రోధమున పడి విరుగుచున్నాడు.

52. గోపతి వద్దకు వెళ్లి మూర్ఖుముగా దానము చేయరాదు అన్నవాడు రుద్రుని అస్త్రములకు గురియగుచున్నాడు.

53. హుత లేక అహుత వశను వండినవాడు జిహ్వా దేవతలను, బ్రాహ్మణులను అణచిన వాడగుచు లోకమున దుర్గతి పాలగుచున్నాడు.

వ్యాఖ్య :

వేదములందు కులముల ప్రాధాన్యత కనిపించదు. కులముల పేర్లు ఒక కులపు ప్రాముఖ్యత - ఆధిక్యత కనిపించకున్నవి. కాని ఈ సూక్తమున బ్రాహ్మణులు, అనుపదము విరివిగా వాడబడినది. వశాదానము విషయమున వారికి ఎంతో ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడినది.

వేదమున కన్న ముందు నేను రచించిన వచన శ్రీమహాభారతమున బ్రాహ్మణుని మేధావి అని వ్యాఖ్యానించినాను. వేదమునకు వ్యాఖ్య చేసిన సాయణాచార్యులు సహితము బ్రాహ్మణుని మేధావిగనే వ్యాఖ్యానించుట విశేషము.

ఈ సూక్తమున మేధావి కాని వానిని కూడ బ్రాహ్మణుడుగా చెప్పుట కనిపించుచున్నది.

యదన్యే శతం యాచేయుర్బ్రాహ్మణా గోపతిం వశమ్
అథేనం దేవా అబ్రువన్నేవం హ విదుషో వశా || 22

వందమంది బ్రాహ్మణులు వశను యాచించినను వశ విద్వాంసునిదే అగుచున్నదని దేవతలు వచించుచున్నారు.

ఇది కాలమున వచ్చిన మార్పు వలె కనిపించుచున్నది. వేదములను కూర్చినది ఒకే కాలమున కాని రచన జరిగినది మాత్రము ఒకే కాలము కాదు. కాల వ్యత్యాసము వేదమునకు ఎంతో చెప్పుట జరగలేదు. అంతేకాదు ఒక సూక్తమునకు ఎంత కాల వ్యత్యాసమున్నదో చెప్పుట జరుగలేదు.

ఇది ప్రాచ్య దృష్టికి లోపము కాదు. ఏలనన ప్రాచ్యులకు కాలము అనంతము. చరిత్ర అనంతరము. మనము నేడు అలవరించుకున్న చారిత్రిక దృష్టి పాశ్చాత్యులది. వారికి కాలము కొంచెము. వారి చరిత్ర కొంచెపుది.

భారతీయ తాత్త్వికత **"సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ"** ఇది సర్వము బ్రహ్మయే అను సిద్ధాంతము మీద ఆధారపడి ఉన్నది. జరిగినది, జరుగుచున్నది, జరుగనున్నది కేవలము భగవదాజ్ఞ వలననే జరుగుచున్నదని మన విశ్వాసము. అందువలన మనము కాలమునకు కాని, వ్యక్తులకు గాని అంతగా ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లు కనిపించదు.

కాలక్రమమున ఒక వృత్తికో, ఒక వర్గమునకో, లోపము కలిగినపుడు దానిని నిలుపుటకు లేక ఉద్ధరించుటకు కొన్ని సౌకర్యములు కలిగించుట జరుగుచున్నది. నేడు మనసు కొన్ని వర్గములకు ప్రత్యేక 'రిజర్వేషన్లు' కల్పించుచున్నాము. బ్రాహ్మణుల విషయమున కూడ ఇటువంటిది జరిగి యుండవచ్చునని నా అభిప్రాయము.

వశ గొడ్డుబోతు ఆవు. దీని వలన ప్రయోజనము లేదు. ఇది యజమానికి భారమగుచున్నది. దీనివలన ఇతర గోవులకు హాని కలుగుచున్నదనియు చెప్పినాడు. అట్టి దానిని గోపతి వద్ద ఉంచుట ఇతర పశువులకు హాని కలిగించుట యగుచున్నది. కావున దానిని వదిలించుకొనవలసి ఉన్నది. కావున వశను బ్రాహ్మణునకు దానముచేయమనుట గోపతి శ్రేయస్సునకే అగుచున్నది.

బ్రాహ్మణునకు గోవులు ఉండవు. కావున అతడు వశను ఉంచుకొనవచ్చును. కాని అందువలన అతనికి కలుగు ప్రయోజనమేమి? వశ అతనికి భారము మాత్రము అగుచున్నది.

ఇచట కులములు, లేక సమాజ విభజన రెండుగా జరిగినట్లున్నది. 1. బ్రాహ్మణులు. 2. అబ్రాహ్మణులు. అబ్రాహ్మణులు వశను వండరాదు అను నిషేధము విధించినాడు. బ్రాహ్మణుడు సహితము ఇంట వండరాదు. వశ పురోడాశముగ వినియోగమగునని చెప్పినాడు.

వశను వదిలించుకొనుట ఏ ఒక్కని ప్రయోజనము కొరకు గాక సమాజ ప్రయోజనమునకని అర్థమగుచున్నది.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి పర్యాయ సూక్తము - 5

బ్రహ్మగవీషయమేతత్ సూక్తమ్ 1. బ్రాహ్మణస్య గౌర్బ్రహ్మగవీ. బ్రాహ్మణుని గోవు బ్రహ్మగవి - ఇది బ్రాహ్మగవీ విషయక సూక్తము.

1. ఇది శ్రమచేతను, తపస్సు చేతను సృష్టించబడినది. మంత్రము, విత్తము, ఋతమును ఆశ్రయించి ఉన్నది.

2. సత్యముచే ఆవృతమై, విత్తముచే ప్రావృతమై, యశస్సుచే పరీవృతమై ఉన్నది.

3. లోకములకు ధనమగునది స్వధచే పరిహితమై, శ్రద్ధచే పర్యూఢమై, దీక్షచే రక్షితమై, యజ్ఞమున ప్రతిష్ఠితమై ఉన్నది.

4. ఇది బ్రహ్మ పదము. దీనికి బ్రాహ్మణుడు అధిపతి యగుచున్నాడు.

5.6. అట్టి బ్రహ్మగవిని అపహరించునట్టియు, బ్రాహ్మణుని ధిక్కరించునట్టియు క్షత్రియుని సత్యబలము, పుణ్య లక్ష్మి అతనిని విడిచి పోవుచున్నది.

రెండవ పర్యాయ సూక్తము - 6

1-5. బ్రహ్మగవిని అపహరించునట్టియు, బ్రాహ్మణుని ధిక్కరించునట్టియు క్షత్రియుని 'ఓజశ్చ తేజశ్చ సహశ్చ బలంచ వాక్ చేన్ద్రి యంచ శ్రీశ్చ ధర్మశ్చ - బ్రహ్మచ క్షత్రంచ రాష్ట్రంచ విశశ్చ త్విషశ్చ యశశ్చ వర్చశ్చ ద్రవిణంచ - ఆయుశ్చ రూపంచ నామచ కీర్తిశ్చ ప్రాణశ్చా పానశ్చ చక్షుశ్చ శ్రోత్రంచ - పయశ్చ రసశ్చాన్నం చాన్నాద్యం చత్రంచ సత్యం చేష్టంచ పూర్తంచ ప్రజాచ పశవశ్చ అవన్నియు అతనిని విడిచిపోవుచున్నవి.

మూడవ పర్యాయ సూక్తము - 7

1. బ్రాహ్మణగవి భయంకరము, కూల్బజావృతము, పాప విషము, సాక్షాత్తు కృత్య యగుచున్నది.

2. దీనియందు సర్వ ఘోరములు, సర్వ మృత్యువులు ఉన్నవి.

3. దీనియందు సర్వ క్రౌర్యములు, సర్వ పురుష వధలు ఉన్నవి.

4. బ్రహ్మగవిని గుంజుకొనుట బ్రహ్మత్వమునకు హాని, దేవతా సంహారము అగుచున్నది. అట్టి వానిని మృత్యువు చెక్క పాద బంధములలో ఇరికించుచున్నది.

5. బ్రాహ్మణుని ఆయువునకు నష్టము కలిగించు వానికి బ్రహ్మ గవ్య క్షయంకరి, శతవధ అగుచున్నది.

6. కావున బ్రాహ్మణుని గోవు దుర్ధర్షయని ఎరుంగునది.

7. అది వజ్రాయుధము వలె పరుగులిడునది. అగ్ని వలె పైకి ఎగురునది అగుచున్నది.

8. అది సంహారక రుద్రుని వంటిదై, గిట్టలచే నేలను మోదుచు ఆయుధ రూపము దాల్చుచున్నది.

9. అది పదను పెట్టిన కరవాలము వంటిదై, వజ్రమై, అంబారావములు చేయుచు తళుక్కుమనుచున్నది.

10. హుంకరించుచు మృత్యురూపయై తోక త్రిప్పుచు ఉగ్రదేవతా రూపయగుచున్నది.

11. చెవులు కదలించుచు, ఆయువును క్షీణింపచేయుచు, మూత్రము వదలుచు, రాజ్యలక్ష్మి కారకము అగుచున్నది.

12. పాలు పితుకునపుడు ఆయుధ రూపయై, పితికిన పిదప శీర్షక్తి రోగ రూపయగుచున్నది.

13. దగ్గర నిలిచిన చెల్లాచెదరు చేయును. దూరమున ఉన్నంత పరస్పర యుద్ధము కలిగించును.

14. ముఖమును ముట్టిన వానిని గురిచేయును. బాదినవానికి దుర్గతి కలిగించును.

15. కూర్చొనుచున్నప్పుడు పాప విషము, కూర్చున్నంత మృత్యుముఖ అగుచున్నది.

16. బ్రాహ్మణునకు హాని కలిగించువాని వెంటపడి వాని ప్రాణము తీయుచున్నది.

నాలుగవ పర్యాయ సూక్తము - 8

1. వైరులను వికృతులను చేయుచు, పౌత్రాదులను విడగొట్టుచున్నది.

2. హరించునపుడు దేవతల చేతి ఆయుధమై, హరించినంత క్షయంకరి యగుచున్నది.

3. అధిధీయమాన పాపమయి కాలిన్య రూప అగుచున్నది.

4. ప్రయస్యంతి యైనపుడు విషరూపము, పయస్తయైనపుడు రోగరూపయగుచున్నది.

5. పక్వమగునపుడు వ్యసనకారి, పక్వమైనంత దుస్వప్నకారి యగుచున్నది.

6. పర్యాక్రయమాణ కాగా మూలచ్ఛేదియై పర్యాకృతగా క్షయము కలిగించుచున్నది.

7. గంధముచే జ్ఞాన శూన్యుని చేయుచు, ఉద్ధ్రియమాణగా శోకప్రదయగుచు, ఉద్ధృతగా సర్ప విషము అగుచున్నది.

8. ఉపహ్రియమాణగా అభూతి, ఉపహృతగా పరాభూతి యగుచున్నది.

9. పిశ్యమాన క్రోధరుద్రుడు - పిశిత శిమిద యగుచున్నది.

10. తినుచున్నప్పుడు దారిద్ర్యము, తినబడినదై నిరృతి యగుచున్నది.

11. బ్రాహ్మణునకు హాని కలిగించువానిని ఇహ, పరలోకముల నుండి ఉన్మీలించుచున్నది.

అయిదవ పర్యాయ సూక్తము - 9

1. దీనిని పట్టుట కృత్య, ఆశసము సంహారక ఆయుధము, పేడ కలిసిన మేత శాపము అగుచున్నది.

2. అపహృతయైనను అధీనమున ఉండదు.

3. బ్రహ్మ గవి క్రవ్యాదాగ్నియై బ్రహ్మజ్యుని యందు ప్రవేశించి వానిని భక్షించుచున్నది.

4. వాని సకల అవయవములను కీళ్లను నరికివేయుచున్నది.

5. వాని తండ్రి పక్షపు బంధువులను ఛేదించి తల్లి పక్షము వారిని తిరస్కరించుచున్నది.

6. క్షత్రియుడు తిరిగి ఇవ్వని బ్రహ్మగవి బ్రహ్మజ్యుని వివాహపు సకల బంధువులను క్షయ పరచుచున్నది.

7. వానిని గృహరహితుని, పరతంత్రుని, సంతాన హీనుని, 'అపరాపరణుని' చేసి క్షీణింపచేయుచున్నది.

8. విద్వాంసుడగు బ్రాహ్మణుని గోవును అపహరించిన క్షత్రియుని గతి కూడ అదే అగును.

ఆరవ పర్యాయ సూక్తము - 10

1. దానిని హరించిన క్షత్రియుని కళ్లను గ్రద్ద పొడుచుచున్నది.

2. తలలు విరయబోసుకున్న స్త్రీలు వాని శ్మశానపు బూడిద చుట్టు తిరుగుదురు. రొమ్ములు బాదుకొందురు. కన్నీరు కార్చుచుందురు.

3. వారి ఇళ్లలోనికి తోడేళ్లు దూరి కళ్లు పొడుచుచుండును.

4. వాని ఇంటిని చూచి జనులు ఆ ఇల్లు ఇట్లైనదా? అనుకొందురు.

5. బ్రహ్మగవీ! వీనిని ఛేదించుము - ఛేదించుము. భంగపరచుము - భంగపరచుము.

6. అంగిరసా! ఈ లాగుకొను బ్రహ్మజ్యుని నీవు క్షీణింపచేయుము.

7. కూల్బజమావృతా వైశ్వదేవి కృత్య అనబడును.

8. ఇది మంత్రరూప వజ్రమున భస్మము చేయునది. భస్మము చేయునది అగుచున్నది.

9. నీవు క్షుర పవిమృత్యువవై ఆక్రమణ చేయుము.

10. నిన్ను గుంజుకొనిపోవు వారి ఇష్టాపూర్తిని, ఆశీర్వాదములను లేకుండ చేయుచున్నావు.

11. హాని కలిగించు వారిని అల్పాయుష్కులను చేసి పరలోకమునకు పంపుచున్నావు.

12. అఘ్న్యే! నీవు బ్రాహ్మణ శాపవశమున తగులు పాద శృంఖలవగుము.

13. నీవు ఆయుధరూపమవు శరవ్యవు అఘ విషమవగుము.

14. అఘ్న్యే! అపరాధి, దేవహింసకుడు, కార్యసిద్ధి కలుగనీయని వాని తల నరకుము.

15. నీ ద్వారా ప్రమూర్ణుడు, మృదితుడు, దుశ్చరితుడు అగు వానిని అగ్ని దహించి భస్మము చేయునుగాక.

ఆరవ సూక్తము - 11

1,2. అఘ్న్యేదేవీ! బ్రహ్మజ్యుని నరకుము - నరకుము. దహించుము. దహించుము. ఆ మూలము భస్మము చేయుము.

3-6. దేవ్యఘ్న్యే! యమ సదనము నుంచి దూరపు పాపలోకమున పడినట్లు అపరాధి, దేవహింసక, కార్యసిద్ధికి అవరోధము కలిగించు బ్రహ్మజ్యుని భుజములను, శిరమును వజ్రేణ శపర్వణా తీక్ష్ణేణ క్షురముష్ఠిచే తెంపి పడవేయుము.

7. వాని లోమములను రాల్చుము. తోలు వలచుము.

8. వీని మాంసము కోయుము. స్నాహువులను ఉబ్బించుము.

9. వీని ఎముకలలో నొప్పి పుట్టించుము. వీని మజ్జను క్షీణింపచేయుము.

10. వీని సకల అవయవములను, కీళ్లను విరుచుము.

11. క్రవ్యాదాగ్ని వీనిని భస్మము చేయునుగాక. వాయువు భూమి నుండియు, అంతరిక్షము నుండియు గెంటివేయునుగాక.

12. సూర్యుడు ఇతనిని స్వర్గము నుంచి గుంజి భస్మము చేయునుగాక.

వ్యాఖ్య :

1. బ్రాహ్మణుని గోవును క్షత్రియుని నుండి రక్షించుటకు ఎక్కువ తిట్లు తిట్టుట జరిగిన మాటవాస్తవము.

క్షత్రియులు, పాలకులు, నేటికిని అంతటి దురత్ములై ఉన్నారు. తమ సర్వాధిపత్యమునకు ఏ శాసనమును లెక్కచేయకున్నారు. ఒక అగ్రరాజ్యము తన పెత్తనము నిలుపుకొనుటకు చిన్న రాజ్యముల మీద నీతినియమములను ఉల్లంఘించి అణచివేయుచున్నది. ఈ అధికారమే ఇట్టిది. అది బధిరాంధకము.

"రాజానుమతోధర్మం" అన్న ఆనాడు పాలకులనుండి మేధావుల జీవికను రక్షించుటకు లేదా మేధావులే తమను రక్షించుకొనుటకు ఇన్ని తిట్లు తిట్టి యుండవచ్చును.

ఎంతో ముందడుగు వేసినామనుకొనుచున్న ప్రజాస్వామ్య ప్రభుతలున్న ఈనాడు పాత్రికేయులకు పాలకుల నుండి రక్షణలేకున్నది! వారు సంఘశక్తితో తమను తమ హక్కులను రక్షించుకొనుచున్నారు!! ఇదియు అటు వంటిదే.

అధికారమదాంధులకు శాస్త్రములు శాసనములు ఏవియు అడ్డు రావను విషయము రామాయణముగ వసిష్ఠుని గోవును అపహరించుటకు విశ్వామిత్రుడు చేసిన బలప్రయోగము నిదర్శనము.

వసిష్ఠుడు దుర్బలుడనుకున్నాడు రాజగు విశ్వామిత్రుడు. దుర్బలుని వద్ద 'మంచిది' ఏదియు ఉండరాదను అధికార దుర్మదము. వసిష్ఠుడు, విశ్వామిత్రుడు సంకేతములు మాత్రమే. అధికార దుర్మదాంధుల నుండి రక్షించుకొనుటకు మేధావులు వసిష్ఠునంతటి బలసంపన్నులు కావలయునను సందేశము నిత్య నూతనము. సర్వకాలీనము. సార్వజనీనము.

దాశరథి రంగాచార్య రచించిన శ్రీమదాంధ్ర వచన
అథర్వవేద సంహిత యందలి పన్నెండవ కాండము
సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

పదమూడవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

ఉదేహి వాజిన్యో అప్స్వన్తరిదం రాష్ట్రం ప్రవిశ సూనృతావత్ |
యో రోహితో విశ్వమిదం జజాన సత్వారాష్ట్రాయ సుభృతం బిభర్తు ||

వేగవంతా! అంతరిక్షపు జలములందున్నవాడవు. ఉదయించుము. సత్య నిష్ఠమగు రాజ్యమున ప్రవేశించుము. ఈ విశ్వమును సృష్టించిన రోహితుడు రాజ్యమును పోషించుటకు శక్తిని ప్రసాదించునుగాక.

వినియోగము - ఈ సూక్తము రోహిత, దేవతాకము. ఉదయించు సూర్యుడు రోహితుడు అనబడు చున్నాడు. రోహితుని సాహచర్యమున మరుత్తులు, ఇంద్రుడు, అజ, ఏకపద, అగ్ని, సవిత, మిత్రావరుణ, క్రవ్యాదాగ్ని, సూర్యాది దేవతలను ఆహ్వానించుటయు, వర్ణించుటయు జరిగినది. సూక్తమును నలు దిశల పరిశీలించగా రోహితుని, తత్సంబంధ దేవతల వర్ణన వలన ప్రయోజనము రాజు రాజ్యమును పాలించుట అని విదితమగుచున్నది.

యాజ్ఞికులు దీని **వినియోగము**ను ఇట్లు చెప్పుచున్నారు:-

ధనమును కోరువాడు 1-20 ఋక్కులచే ఉదయించు సూర్యుని ఉపస్థానము చేయునది. ధనమును ఎత్త దలచినవాడు స్నానము చేసి వీనితోనే ఉపస్థానము చేయునది. ధన సిద్ధి కోరువాడు చిరగని బట్ట కట్టి వీనితోనే ఉపస్థానము చేయునది.

తన ప్రయోజన సిద్ధిని కోరువాడు వీనిచే వస్త్రమును అభిమంత్రించి కప్పునది. విద్రావణాది విషయ శాంతిని కోరువాడు వీనిచే వస్త్రమును అభిమంత్రించి దానము చేయునది.

25,26 మంత్రముల **వినియోగము**నకు మొదటి కాండ - 5 వ సూక్తము చూచునది.

28 - 32 మంత్రముల **వినియోగము**నకు మూడవ సూక్తము చూచునది.

2. వేగవంతా! అంతరిక్ష జలమునుండి వెడలుము. నీవు వేనికి మూలము అగుచున్నావో వానిని ఆరోహింపుము.

సోముని ధరించి చతుష్పాత్తులు, ద్విపాత్తులందు ప్రవేశించుము.

3. మరుత్తులారా! మీరు ఉగ్రులు. పృశ్ని మాతరులు. ఇంద్ర సహితులై శత్రువులను వధించండి. మీరు ముప్పదేడుగురు, స్వాదు పదార్థమోదకులు. సువృష్టి కలిగించువారు. రోహితుడు మీ మాటను ఆలకించునుగాక.

4. రోహితుడు ఉదయించినాడు. ఎక్కుచున్నాడు. ఉత్పత్తి కారకముల గర్భములందు ప్రవేశించుచున్నాడు. వానితో కలసినవాడై 'షడుర్వులను సాధించుచు రాజ్యమును దర్శించుటకు ఏతెంచినాడు.

5. నీ రాజ్యమున సూర్యుడు ప్రవేశించినాడు. నిలిచినాడు. నీవు యుద్ధములందు నిర్భయుడవైనావు. ద్యావాపృథ్వులు తమ కాంతులచే నీకు ధనమును ప్రసాదింతురుగాక. నీ కోరికలు తీర్చెదరుగాక.

6. రోహితుడు ద్యావాపృథ్వులను సృష్టించినాడు. పరమేష్ఠి వానిని విస్తృతము చేసినాడు. అజ ఏకపదుడు వానిని ఆశ్రయించినాడు. ద్యావాపృథ్వులకు బలము కలిగించి దృఢ పరచినాడు.

7. రోహితుడు ద్యావాపృథ్వులను దృఢపరచినాడు. దుఃఖమెరుగని స్వర్గమును నిలిపినాడు. అతడే అంతరిక్షమును, అన్య లోకములను కల్పించినాడు. అతని వలననే దేవతలకు అమృతత్వము కలిగినది.

8. రుహ, ప్రరుహలను ప్రకటించుచు రోహితుడు సమస్త రూపములను తాకినాడు. ఆకాశమునకు ఎక్కిన మహా మహితాత్ముడు, నీ రాజ్యమును ఘృత, దుగ్ధములచే నింపునుగాక.

9. ఏవి నీకు రుహ, ప్రరుహ, ఆరోహములు అగుచున్నవో, దేనిచే నీవు దివిని, అంతరిక్షమును పాలించుచున్నావో వానియందు బుక్కులు, పాలు వర్ధిల్లునుగాక. రోహితుని రాజ్యమును 'జాగృహి...' అప్రమత్తుడవగుము.

10. నీ తపస్సు కారణముగ సమస్త ప్రజ వ్యక్తమైనది. వారు గాయత్రీ రూపవత్సముతో ఇచటికి వచ్చియున్నారు. వారు సన్మనస్కులై నీయందు ప్రవేశింతురుగాక. తల్లి, దూడతో కూడ రోహితుడు విచ్చేయునుగాక.

11. రోహితుడు పెరిగినాడు. నాకమున నిలిచినాడు. "యువాకవిః" యగు నాతడు విశ్వములను కల్పించినాడు. అగ్ని జ్యోతిష్మంతములగు తన వంకర కిరణములచే మూడవ లోకమునకు ముదము కూర్చుచున్నాడు.

12. జాతవేదాగ్ని సహస్ర కిరణుడు. వరదుడు. ఘృతాహుతుడు. సోమపృష్ఠుడు. సువీరుడు. అతడు నన్ను

విడువకుండునుగాక. నాకు గోసమృద్ధి, పుత్ర పౌత్ర సమృద్ధి కలిగించునుగాక.

13. రోహితుడు యజ్ఞ కారకుడు. యజ్ఞముఖము. అతనిని వాక్కు, శ్రవణము, మనసులతో ఆహ్వానించుచున్నాను. సమస్త దేవతలు ప్రసన్న మనస్కులై రోహితుని చేరుచున్నారు. అతడు నన్ను ప్రాదుర్భవముల సహితముగ యుద్ధములందు చేర్చునుగాక.

14. రోహితుడు విశ్వ కర్మ కొరకు యజ్ఞమును పరిపుష్ఠ మొనర్చినాడు. ఆ యజ్ఞ తేజములు నన్ను చేరుచున్నవి. **'భువనస్యాధిమజ్మని'** యగు అతని నాభిని కీర్తించుచున్నాము.

15. జాతవేద అగ్నీ! బృహత్, పంక్తి, కకుప్, ఉష్ణిహ ఛందస్సులు, అక్షరము వషట్కారము నీయందు ప్రవేశించుచున్నవి. రోహితుడు తన తేజస్సుచే నీయందు ప్రవేశించుచున్నాడు.

16. ఇతడు పృథ్వి గర్భమున ఉన్నాడు. ద్యులోకమున, అంతరిక్షమున ఉన్నాడు. ఇతడు విష్టపమున, సమస్త స్వర్గములందున వ్యాపించి ఉన్నాడు.

17. వాచస్పతీ! పృథివి, యోని, శయ్య మాకు సుఖకరములు అగునుగాక. ప్రాణములు ఇచటనే ఉండును గాక. పరమేష్ఠీ! అగ్ని నీకు వర్చస్సు, ఆయుష్యము ప్రసాదించునుగాక.

18. వాచస్పతీ! విశ్వకర్మలచే ఐదు ఋతువులు వ్యక్తమైనవి. అవి మాకు మిత్రులు అగునుగాక. మా ప్రాణములు మా యందే ఉండునుగాక. పరమేష్ఠీ! రోహితుడు నీకు వర్చస్సు, ఆయుష్యము కలిగించునుగాక.

19. వాచస్పతీ! మా మనసు సుమనస్సు అగునుగాక. మా గోష్ఠమును గోవులతో నింపుము. మాకు సంతానము కలిగించుము. మాకు మిత్రులుగ మా ప్రాణములు మాయందే నిలుచునుగాక. పరమేష్ఠీ! నీకు వర్చస్సు, ఆయుష్షు కలిగించుచున్నాను.

20. సవితా దేవత నిన్ను సకల దిశలందు శక్తివంతుని చేయునుగాక. అగ్నియు మిత్రావరుణులు నీకు పుష్టి కలిగింతురుగాక. మీరందరు శత్రువులను అణచుచు ఈ రాజ్యమునకు విచ్చేయండి. ఈ రాజ్యమును సత్య సంపన్నము చేయండి.

21. రోహితా! నిన్ను పృషతి రథమున ప్రష్టి వహించుచున్నది. నీవు జలములందుండియు శుభములు కలిగించుచున్నావు.

22. రోహిణి సూరి - సువర్ణ - బృహతి - సువర్చ, ఆమె రోహితుని - చంద్రుని అనుసరించుచున్నది. ఆమె వలన

వేగవంతులగు విశ్వరూపులను గెలుచుచున్నాము. సకల సేనలను అణచుచున్నాము.

23. ఇది రోహిణి - రోహిణుల సదనము. ఇది పృషతి సాగు మార్గము. దానిని కశ్యప, గంధర్వులు పైకి తీసికొని పోవుచున్నారు. విద్వాంసులు దానికి ప్రమాదము కలుగకుండ రక్షించుచున్నారు.

24. సూర్యుని అశ్వములు వేగవంతములు. కేతుమంతములు. అమరములు. అవి సదా సుఖముగ రథమును వహించుచున్నవి. ఘృతసముడు, భ్రాజమానుడగు రోహితుడు పృషతిని ద్యులోకమున ప్రవేశపెట్టినాడు.

25. రోహితుడు వరదుడు. వంకర కిరణముల వాడు. సూర్య, అగ్నులవైపు ఉండువాడు. అతడే ద్యావాపృథ్వులను నిలిపి ఉంచినాడు. అతని వలననే దేవతలు సృష్టిని రచించుచున్నారు.

26. రోహితుడు మహాసముద్రము నుంచి ద్యులోకమునకు ఎక్కుచున్నాడు. రోహితుడు రోహణశీలుడై సమస్తమును ఆరోహించుచున్నాడు.

27. దేవధేనువు ఘృత పూజిత. పయస్వతి. అనపస్పృక. నీవు దానిని అర్పించుము. ఇంద్రుడు సోమపానము చేయునుగాక. అగ్ని క్షేమంకరుడు అగునుగాక. వారు నిన్ను ప్రశంసింతురుగాక. నీవు యుద్ధమున శత్రువును అణచుము.

28. అగ్ని ప్రదీప్తుడు. ఘృత వృద్ధుడు. ఘృతాహుతుడు. సకల శత్రువులను జయించువాడు. సర్వజిత్తు. అతడు నా శత్రువులను సంహరించునుగాక.

29. అగ్ని శత్రువులను హతమార్చునుగాక. శత్రు సేనను భస్మము చేయునుగాక. మేము క్రవ్యాదాగ్నిచే శత్రువులను భస్మము చేయుచున్నాము.

30. ఇంద్రా! నీవు భుజ బల సంపన్నుడవు. నీ వజ్రాయుధమున నీచ శత్రువులను సంహరించుము. అగ్నిదేవా! నీ జ్వాలలచే మా శత్రువులను భస్మము చేయుము.

31. అగ్నీ! మా శత్రువులను నేల రాల్చుము. బృహస్పతీ! మా సజాత శత్రువులను బాధించుము. ఇంద్రాగ్ని మిత్రా వరుణులారా! మా మీద క్రోధము చూపు శత్రువు నేల రాలునుగాక.

32. సూర్యదేవా! ఉదయించుము. మా శత్రువులను సంహరించుము. వారిని రాళ్లతో బాదుము. వారు అధమ తమస్సున పడిపోవుదురుగాక.

33. విరాటుని బిడ్డ - బుద్ధిమంతులకు వరదుడు - శుపృష్టుడు అంతరిక్షమున ఎక్కినాడు. సూర్యుని ఘృతమున అర్చించి బ్రహ్మవత్సమున మంత్రములచే వర్ధిల్లచేయుచున్నారు.

34. దివమును, పృథివిని, రాష్ట్రమును, ద్రవిణమును ప్రజలను, అమృతమును అధిష్ఠించుము. రోహితుడు నీ దేహమును తాకునుగాక.

35. రాష్ట్ర భృతులగు ఏ దేవతలు సూర్యుని చుట్టూ ఉన్నారో వారి సహితముగ రోహితుడు మంచి మనసు గల వాడై రాజ్యమునకు పుష్టి కలిగించునుగాక.

36. మంత్రపూతములగు యజ్ఞములు, దారిలో సాగు అశ్వములు నిన్ను వహించుచున్నవి. వంకరగా నిలిచి సముద్రమునకు పరమశోభ కలిగించుచున్నావు.

37. రోహితుని యందు ద్యావాపృథ్వులు, వసుజితి, గోజితి, సంధానజితులు చేరి ఉన్నవి. అతని యొక్క ఏడు వేల జన్మములను నేను వర్ణించుచున్నాను. ఇతరులు సహితము వర్ణించుచున్నారు.

38. నీవు దిశా, ప్రదిశలందును, పశువులందును, మానవులందును, స్థావరములందును యశస్సు కలిగి ఉన్నావు. నేను సహితము అఖండనీయ యగు భూమాత వడిలో సవిత వలె కాంతిమంతుడనై ఉందునుగాక.

39. పైన నిలిచి ఇచటి వృత్తాంతములను ఎరుగుచున్నావు. ఇచటి నుండి అచటి వరకు సర్వమును వీక్షించుచున్నావు. ఇచటి వారు విద్వాంసుడగు సూర్యుని చూచుచున్నారు.

40. ఒక పాదమున అన్నము అన్యపాదమున వత్సమును ధరించిన శ్వేతగోవు ఉదయించినది. ఆ 'కద్రీచి' ఒక అర్ధ భాగమునకు పోవుచున్నది. ఒక చోట పడుచున్నది. యూధమున మాత్రము కాదు.

42. అది ఏకపది, ద్విపది, చతుష్పది, అష్టపది, నవపది అగుచున్నది. సహస్రాక్షర, భువనస్య పంక్తి, మేఘములందు క్షరించుచున్నది.

43. మంత్రపూత యజ్ఞము, దారిలోని అశ్వములు నిన్ను దహించుచున్నవి. నీవు అమృతుడవు. ద్యులోకమునకు ఎక్కుచున్నావు. నా వాక్కును బ్రోవుము. '**ప్రావమేవచః**'

44. నీవు అమరుడవు. స్వర్గమును ఆక్రమించినావు. నీ స్థానము పరమ వ్యోమమగుచున్నది. "వేదతత్" అది నాకు తెలియును.

45. సూర్యుడు ద్యులోకమును చూచుచున్నాడు. భూమి, జలములకు సాక్షీభూతుడు అగుచున్నాడు. సూర్యుడు సకల భూతములకు ఏకమాత్ర చక్షువు అగుచున్నాడు. అతడే మహిని, దివిని ఆరోహించుచున్నాడు.

46. ఉర్వులు పరిధులు కాగా భూమి వేదిగా ఏర్పడినది. రోహితుడు అచట అగ్నులను - హిమమును, దివారాత్రులను కల్పించినాడు.

47. హిమమును, దివమును ఆధానము చేసి పర్వములను యూపములను చేసి వర్షాజ్య అగ్నిని యజించినవారు రోహితుని స్వర్గమునకు చేరుచున్నారు.

48. స్వర్విదోరోహితస్య మంత్రమున అగ్ని ప్రజ్వరిల్లుచున్నది. దానినుండియే దినములు, హిమము, యజ్ఞము వ్యక్తములైనవి.

49. రోహిత స్వర్గము కోరువారు అగ్నిని మంత్రములచే ఆహ్వానించి, మంత్రములచే పెరిగిన అగ్నిని మంత్రములచే వర్ధిల్లచేయుచు మంత్ర ప్రజ్వలితాగ్నిని పూజించుచున్నారు.

50. సత్యమున ఒక అగ్ని - సముద్రమున ఒక అగ్ని ఉన్నది. రోహిత స్వర్గము కోరువారు మంత్ర సమృద్ధ అగ్నులను అర్చించుచున్నారు.

51. ఎవరిని వాయువు, ఇంద్రుడు, బ్రహ్మణస్పతి శోభిల్లచేయదలతురో అట్టివారు రోహిత స్వర్గము కొరకు మంత్ర సమృద్ధ అగ్నిని అర్చించుచున్నారు.

52. రోహితుడు భూమిని వేదిని ద్యుమ దక్షిణను దినమును అగ్నిని చేసి వర్ష రూప ఘృతమున విశ్వమును ఆత్మన్విదము చేసికొన్నాడు.

53. వర్షమును ఆజ్యముగను, దినమును అగ్నిని భూమిని వేదిగ చేసినాడు. అగ్ని స్తుతిమంతుడై పర్వతములను ఎత్తుగ చేసినాడు.

54. స్తుతులతో ఉన్నతము చేసిన భూమితో రోహితుడు ఇట్లన్నాడు.

పుట్టిన పుట్టనున్న ప్రాణులు నీ మీద నిలుచునుగాక.

55. అతడు ప్రథమ యజ్ఞమున, భూత, భవ్యముగ అవతరించినాడు. ఈ వెలుగు చూచునదంతయు అతని నుండియే ఆవిర్భవించినది. దీనిని ఋషియగు రోహితుడే పరిపుష్టము చేసినాడు.

56. ఆవును తన్నినవానిని, సూర్య ముఖుడై మూత్రించు వారిని మూలముతో పెకిలించుచున్నాను. వాని మీద నా నీడ పడనీయును.

57. నా నీడను దాటువానిని, నాకు అగ్నికి మధ్య నుంచి పోవు వానిని నిర్మూలించుచున్నాను. వాని మీద నా నీడ పడనీయను.

58. సూర్యదేవా! మన ఉభయుల నడుమ వచ్చువానికి దుస్వప్న పాపము, దుష్కర్మము కలిగించుచున్నాను.

59. ఇంద్రా! మేము సోమ, యజ్ఞ మార్గముల నుండి తప్పకుందుముగాక. శత్రువులు మా స్థానములందు చొరకుందురుగాక.

60. ఏ యజ్ఞపు ప్రసాధన తంతు దేవతల వద్ద ఉన్నదో, అట్టి యజ్ఞము మాకు లభించునుగాక.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 2

వినియోగము : ఇది సవితా దేవతాకము. యాజ్ఞికులు దీని వినియోగమును ఇట్లు చెప్పుచున్నారు.

మొదటి కాండపు 5వ సూక్తము చూచునది.

ఉపనయనమున బాలకుని ఆయువు కొరకు ఈ అనువాకముచే త్రికాలములందు సూర్యుని ఉపస్థానము చేయునది.

చాతుర్మాస్యపు సాకమేధ కర్మమున పిత్రృష్టి అయిన తరువాత జరుగు ఆదిత్యోపస్థానమున దీని వినియోగము.

1. ఆదిత్యుడు మహిమాన్వితుడు. సేచకుడు. కర్మసాక్షి. అతని నిర్మల కిరణములు ఆకసమున ప్రకాశించుచున్నవి. అవి అతనిని పైకి ఎక్కించును.

2. సూర్యుడు దిశల ప్రజ్ఞాని. కిరణముల స్వరవంతుడు. సుపక్షుడు. అతని కిరణములు సముద్రమున పడుచున్నవి. అతడు సకల దిశలను ప్రకాశింపచేయువాడు. భువన రక్షకుడు. అట్టి సూర్యుని స్తుతించుచున్నాము.

3. స్వధ చేత ప్రాక్, పశ్చిమములకు వడివడిగా సాగుచున్నావు. నీ మహిమచే రాత్రింబవళ్లను నానా రూపలను చేయుచున్నావు. ఆదిత్యా! అది నీ మహత్తు. నీ మహా యశస్సు. అట్టి వాడవు నీవు ఒక్కడవే. మరొకడు పుట్టలేదు.

4. ఆదిత్యుడు విపశ్చితుడు తరుణుడు. భ్రాజమానుడు. అశ్వములచే వహించబడువాడు. సప్తాగ్ని. అతడు సముద్రము నుండి ఆకాశమునకు ఆరోహించుచున్నాడు. 'ఆజి' లోనికి పయనించు ఆదిత్యుని మేము దర్శించుచున్నాము.

5. సూర్యదేవా! నీవు 'ఆజి' లోనికి వెళ్లునపుడు ఆటంకములు లేకుండునుగాక. దుర్గమ ప్రదేశములను దాటిసాగుము. నీవు దివిని, దేవియగు పృథ్విని రాత్రింబవళ్లచే కొలత వేయుచు సాగుచున్నావు.

6. సూర్యదేవా! నీవును, నీరథమును సముద్రపు అంతములను చూచుచు సాగుచున్నారు. మీ ఉభయులకు స్వస్తి. నిన్ను వహించు బలిష్ఠములగు వంద అశ్వములకు సప్తాగ్నులకు స్వస్తి.

7. సూర్యదేవా! నీ రథము సుఖకరము. అంశుమంతము. శుభంకరము. సువహ్ని. వేగవంతము. దానిని నీవు అధిష్ఠించుము. నిన్ను బలిష్ఠములగు వంద అశ్వములు లేక సప్తవహ్నులు లాగుచున్నవి.

8. సూర్యుడు తన రథమునకు హిరణ్య వర్ణలగు సప్తాశ్వములను కట్టుచున్నాడు. అట్లు పయనించి చీకట్లను తరిమి, అశ్వములను వదలి, స్వర్గమున ప్రవేశించుచున్నాడు.

9. ఎగురుచున్న మహాకేతనము గల సూర్యదేవుడు విచ్చేయుచున్నాడు. అతడు చీకట్లను తరుము చున్నాడు. వెలుగులను పరచుచున్నాడు.

సూర్యుడు దివ్యుడు. సుపర్ణుడు. వీరుడు. అదితి పుత్రుడు. అతడు సమస్త లోకములందు ప్రసిద్ధుడు.

10. సూర్యదేవా! నీవు కిరణముల సహితముగ ఉదయించుచున్నావు. అన్ని రూపముల ప్రాణులను పోషించుచున్నావు. నీవు ఉభయ సముద్రములను సమస్త లోకములను ప్రకాశింపచేయుచున్నావు.

11. ఈ రెండును బాలల వలె క్రీడించుచు ప్రాక్, పశ్చిమ సముద్రములకు చేరుచున్నారు. వారిలో ఒకడు సమస్త లోకములను వెలిగించుచున్నాడు. ఒకదానిని బంగారు రంగు గుర్రములు లాగుచున్నవి.

12. సూర్యదేవా! మాసములు కల్పించుమని అత్రి నిన్ను ఆకసమున నిలిపినది. అట్టి నీవు అచట ఉండి తపించుచు వచ్చుచున్నావు. సమస్త ప్రాణులను ప్రకాశింపచేయుచున్నావు.

13. బిడ్డ తలిదండ్రులను చేరినట్లు వారిద్దరు సముద్రాంతములకు చేరుచున్నారు. దేవతలు ఇతనినే సనాతన బ్రహ్మముగా భావించుచున్నారు.

14. సూర్యుడు ఏ మార్గమున సముద్రమునకు సాగుచున్నాడో దానిని వెలుగులతో నింపుచున్నాడు. ఇతని పూర్వాపర మార్గములు ఎంతో విస్తారములు.

15. నీవు అట్టి మార్గమును జవనాశ్వముల మీద ముగించుచున్నావు. అట్లు పయనించునపుడు దేవతల అమృత సేవనమునకు అడ్డు తగులకున్నావు.

16. జాతవేదసియగు దేవత ఉదయించగా సూర్యుని సమస్తమునకు దర్శింపచేయుటకు కిరణములు అతనిని వహించుచున్నవి.

17. రాత్రి ముగిసినంత దొంగలు పారిపోయినట్లు, సర్వ ద్రష్ట సూర్యుడు ఉదయించగనే చుక్కలు పారిపోవుచున్నవి.

18. జ్ఞానదాయినులగు సూర్యకిరణములు జనులను భ్రాజంతమగు అగ్నుల వలె చూచుచున్నవి.

19. సూర్యదేవా! నీవు నావవంటివాడవు. విశ్వదర్శితుడవు. జ్యోతిష్కృతుడవు. విశ్వమును కాంతిచే ప్రకాశింపచేయుచున్నావు.

20. నీవు దేవప్రజ, మానవ ప్రజను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఉదయించుచున్నావు. విశ్వమును వీక్షించుటకు ఉదయించుచున్నావు.

21. పావకుడగు సూర్యుడు జనులను ఏ దృష్టితో చూచుచున్నాడో, వరుణుడు ఆ దృష్టితోనే చూచుచున్నాడు.

22. సూర్యదేవా! జనులను, జన్మలను చూచుచు రాత్రింబవళ్ళు కలిగించుచు ముల్లోకములందు సంచరించుచున్నావు.

23. సూర్యదేవా! నీవు కిరణ్మయుడవు. ద్రష్టవు. నీ రథమును సప్తాశ్వములు వహించుచున్నవి.

24. పవిత్రలు, రక్షకులు అగు సప్తాశ్వములను సూర్యుడు తన రథమునకు కట్టినాడు. స్వయుక్తులచే నడిపించుచున్నాడు.

25. తపము చేసి తపస్వియైన రోహితుడు స్వర్గమును ఆరోహించినాడు. అతడు తన యోనికి చేరుచున్నాడు. మరల పుట్టుచున్నాడు. '**సదేవానామధిపతిర్బభూవ**' అతడు దేవతలకు అధిపతియైనాడు.

26. అతడు విశ్వచర్షణి. విశ్వతో ముఖుడు. విశ్వతస్పాణి. విశ్వస్పృధుడు. అతడు తన కిరణములచే ద్యావాపృథ్వులను కల్పించినాడు. భుజస్కంధముల మీద భువనములను వహించుచున్నాడు. 'దేవఏకః' అతడు ఒక్కడే దేవుడు.

27. ఏకపాదుడు ద్విపాదులలో - ద్విపాదుడు త్రిపాదులలో - మరల ద్విపాదుడు షడ్పాదులందు చేరుచున్నారు. వారందరు ఏకపాద తన్వునే బ్రహ్మమునే ఉపాసించుచున్నారు.

28. అతంద్ర సూర్యుడు సాగునపుడు, విశ్రమించునపుడు రోచమానుడై ద్విరూపుడు అగుచున్నాడు. ఆదిత్యా! కిరణ పతాకను దాల్చి ఉదయించు నీవు సకల లోకములను అదుపునందుంచుకొని భాసిల్లుచున్నావు.

29. ఆదిత్యా! నీవు మహానుడవు. ఇది సత్యము. సూర్యా! నీవు మహానుడవు. ఇది సత్యము. మహానుడవగు నీ మహిమ మహత్తరము. **"త్వమాదిత్య మహాఁ అసి"**

30. ద్యులోకమున అంతరిక్షమున భూమి మీద జలములందు నీవు వెలుగుచున్నావు. నీ ప్రకాశము ఉభయ సముద్రములకు వ్యాపించుచున్నది. **దేవో దేవాసి మహిషః స్వర్జిత్** - దేవతలకు దేవతవు. స్వర్గమును గెలిచిన మహితాత్ముడవై ఉన్నావు.

31. సూర్యుడు దక్షిణగామియై వడివడిగా బాటను దాటుచున్నాడు. అతడు వ్యాపకుడు. విశేష జ్ఞానవంతుడు. శక్తివంతుడు. అతడు తన జ్ఞాన బలమున సమస్త చలన జగత్తులను అణచి పెట్టుచున్నాడు. అధీనమందుంచుకున్నాడు.

32. సూర్యుడు పూజనీయుడు, జ్ఞానవంతుడు, మహిమాన్వితుడు, సుందర పక్షులు. అతడు ద్యావాపృథ్వులను ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు. రాత్రింబవళ్ళు ఇతనినే ఆశ్రయించి నిలిచినవి. సమస్త బలమును ఇతని యందే ఉన్నవి.

33. సూర్యుడు కుటిల కిరణములచే ప్రకాశించుచున్నాడు. దేహములను పరిశుద్ధములను చేయుచున్నాడు. మానవులను పలికించుచున్నాడు. అతడు ప్రకాశవంతుడు. సంచరించువాడు. మహిమాన్వితుడు. అన్నములకు పుష్టిదాత. అతడు సకలదిశలను కల్పించి నిలిచి ఉన్నాడు.

34. సూర్యుడు దేవతలందు దర్శనీయుడు. వారి యందు పతాక ప్రాయుడు. ఉదయించినంతనే దిక్కులను కాంతిమంతము చేయుచున్నాడు. దివాకరుడగు సూర్యుడు తన ప్రకాశమున అంధకారములను, దురితములను

దూరము చేయుచున్నాడు.

35. దేవతలకు దర్శనీయుడు కాంతి పుంజముతో ఉదయించినాడు! ఇతడు అగ్నికి, మిత్రావరుణులకు నేత్రము అగుచున్నాడు. స్థావర జంగమ జగత్తు సూర్యునకు ఆత్మయగుచున్నది. అతడు ద్యావాపృథివ్యంతరిక్షములందు వ్యాపించి ఉన్నాడు.

36. పైన ఉన్నవానిని, కిరణ్మయుని, అరుణుని, సుపర్ణుని, దివి మధ్య భ్రాజమానుని దర్శించెదముగాక. జ్యోతిస్స్వరూపుడు, సవితను దుఃఖము నెరుగని అత్రి పొందుచున్నది.

37. నేను భయభీతుడను. ఆకసమున పరుగులిడు, సువర్ణుడగు, అదితి పుత్రుడగు ఆదిత్యుని అర్చించుచున్నాము. అతడు మాకు దీర్ఘాయువు కలిగించునుగాక. హింసితులము కాకుందుముగాక. ఆదిత్యుని సుమనస్సున ఉందుముగాక.

38. సూర్యుడు స్వర్గామి. కదలువాడు. పాప నాశకుడు. అతని రెండు - ఉత్తర, దక్షిణాయన, పక్షము వేల దినముల వరకు నియమితములు. అతడు సకల దేవతలను తనయందుంచుకొని సమస్త ప్రాణులను చూచుచు పయనించును.

39. తొలుత రోహితుడే "కాలము" అయినాడు. ప్రజాపతి అయినాడు. యజ్ఞముఖము అయినాడు. రోహితుడే స్వర్గమును పోషించుచున్నాడు.

40. రోహితుడు లోకము అగుచున్నాడు. దివియందు తపించుచున్నాడు. రోహితుడు తన కిరణములచే సముద్రము, భూమి మీద సంచరించుచున్నాడు.

41. స్వర్గాధిపతియగు సూర్యుడు సర్వ దిశలందు ద్యులోకమునుంచి సముద్రము వరకు సంచరించుచున్నాడు. సకల ప్రాణులను, భూమిని రక్షించుచున్నాడు.

42. అతంద్ర, నిర్మల సూర్యుడు తన అశ్వముల మీద రెండు రూపములచే రోచమానుడగుచున్నాడు. ఆదిత్యుడు పూజ్యుడు. మహిమాన్వితుడు. చలనశీలి. '**యావతో లోకానభియద్ విభాతి** - ఎన్ని లోకములున్నవో అన్నింటిని ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు.

43. దివారాత్రులను పూజనీయమున కల్పించిన సూర్యుని ఒక రూపము మనముందుండి - రెండవ రూపము కదలుచుండును. స్వర్గమార్గ సంచారి. అంతరిక్ష నివాసి యగు సూర్యుని ఉపాసించుచున్నాము. ఆహ్వానించుచున్నాము.

44. భూపాలుడు, మహిమామయుడు, భక్త శరణ్యుడు, అహీన చక్షువగు భానుడు విశ్వమగుచున్నాడు. విశ్వనేత్రుడు, సువిద్యావంతుడు, పూజనీయుడగువాడు నా విన్నపమును ఆలకించునుగాక.

45. ఇతని మహిమ సర్వత్ర వ్యాప్తమై ఉన్నది. అతడు తన జ్యోతిచే సముద్రం ద్యామంతరిక్షములను ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు. సర్వద్రష్ట. సువిద్యాశాలి. పూజనీయుడు నా విన్నపమును లంకించునుగాక.

46. ధేనువు వంటి ఉష ఉదయించునపుడు జనులు అగ్నిని సమిధలతో ప్రజ్వలింపచేయుదురు. అప్పుడు అతని కిరణములు పైపైకి ఎగిసి స్వర్గమున ప్రవేశించుచున్నవి.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 3

వినియోగము :-

ఇది రోహిత దేవతాకము. రోహితుడు ఉదయించు సూర్యుడు లేక సూర్యుని ప్రధానాశ్వము కావచ్చును :- వీరి వాస్తవ రూపము 13 - 19 మంత్రము లందు చూడనగును.

సంప్రదాయికులు దీని **వినియోగము**ను ఇట్లు వచించుచున్నారు :-

అభిచారిక కర్మమున ఈ అనువాక విధానమును అనుసరించి శత్రువు కాళ్లను తెగవేయునది. ఆ కర్మముననే 'రక్తశాలిక్షీరౌదనము'ను సంపాతిత, అభిమంత్రితముల చేసి శత్రువునకు ఇచ్చునది. ఈ కర్మమునే ఈ అనువాకముచే పచ్చి కుండ మీద శత్రువు చేతులు కడిగించునది. ఈ కర్మమునే ఈ అనువాకముచే పచ్చి కుండ మీద శత్రువు చేతులు కడిగించునది. ఈ కర్మమునందే దీనిచే వృషభమును సంపాతితము చేసి శత్రువు మీదకు వదలునది. శత్రువు మట్టి బొమ్మను చేసి దీనిచే అగ్ని స్థాణువున కట్టి దాని తల మీదకు సంపాతములను తెచ్చునది. 6వ మంత్రముచే జలవ్రజ ప్రహారము చేయునది. 7వ మంత్రముచే జలమును అభిమంత్రించి, శత్రువును తలచుకొని ఆచమనము చేయునది.

1. ఎవడు ఈ ద్యావాపృథ్వులను కల్పించినాడో, ఎవడు 'ద్రాపింకృత్వా' లోకములను ఆచ్ఛాదించినాడో, ఎవని యందు సూర్యుడు ప్రదీప్తము చేయు దిశలు చేరి ఉన్నవో

తస్య దేవస్య క్రుద్ధస్యైతదాగో యఏవం విద్వాంసం బ్రాహ్మణం జినాతి |
ఉద్ వేపయం రోహిత ప్రక్షిణీహి బ్రహ్మజ్యస్య ప్రతి ముంచ పాశాన్ ||

అట్టి క్రోధభరిత దేవతకు అపరాధము చేయువానిని విద్వాంసుడగు బ్రాహ్మణుని కొట్టిన వానిని రోహితా! అట్టి బ్రహ్మజ్యాని గడగడలాడించుము. క్షయము కలిగించుము. వానికి పాశములు వేయుము.

2. ఎవని వలన ఋతువులను అనుసరించి గాలి వీచుచున్నదో, ఎవని వలన నదులు పవహించుచున్నవో **"తస్యదేవస్య..........."**

4. ఎవడు చంపుచున్నాడో, ఎవడు జీవింపచేయుచున్నాడో, ఎవడు సమస్త భువనములను బ్రతికించుచున్నాడో

"తస్యదేవస్య.........."

5. ఎవని యందు విరాట్ పరమేష్ఠి, ప్రజాపతి, అగ్ని, వైశ్వానరుడు వరుసగా నిలిచి ఉన్నారో, ఎవడు పరమ ప్రాణమును, పరమ తేజమును దాల్చినాడో

"తస్యదేవస్య.........."

6. ఎవని యందు ఆరు ఉర్వులు, ఐదుదిశలు, నాలుగు జలములు, యజ్ఞపు మూడు అక్షరములు ఉన్నవో, ఎవడు క్రోధభరితుడై ద్యావాపృథ్వుల మధ్య నేత్రమై ఉన్నాడో

"తస్యదేవస్య.........."

7. ఎవడు అన్నమును పాలించుచున్నాడో, అన్నభక్షకుడు అగుచున్నాడో, ఎవడు బ్రహ్మణస్పతియు, భూతభవిష్య భువనములకు ప్రభువో

"తస్యదేవస్య.........."

8. ఎవడు ముప్పది రాత్రింబవళ్ల సముదాయమును ఏర్పరిచినాడో, ఎవడు పదమూడవ, అధిక మాసమును కల్పించినాడో

"తస్యదేవస్య.........."

9. ఎవని కిరణములు జలములను పీల్చి ద్యులోకమునకు చేరి మరల నీటితో తిరిగి వచ్చుచున్నవో -

"తస్యదేవస్య.........."

10. కశ్యపా! ఏది నీ యొక్క రోచమాన, ఆహ్లాద సంహిత పుష్కల చిత్ర భానువై యున్నదో. ఎందు సప్త సూర్యులు సమర్పితులో

"తస్యదేవస్య.........."

11. దేనిని 'బృహద్' అనుకూలమై ఆచ్ఛాదించుచున్నదో, 'రథంతరము' వెనుక నుండి గ్రహించుచున్నదో, ఈ రెండు ప్రమాద రహితములైన జ్యోతులతో ఆచ్ఛాదించబడు చున్నవో

"తస్యదేవస్య.........."

12. దేవతలు రోహితుని ఆవిర్భవింప చేసినపుడు 'బృహద్' రథంతరములు అతనికి రెండు పక్షములు అయినవి. అవి సబల సధ్రీచులు అయినవి.

"తస్యదేవస్య.........."

13. అతడు వరుణుడై సాయంకాల అగ్ని అగుచున్నాడు.అతడే ఉదయమున ఉదయించి మిత్రుడు అగుచున్నాడు. అతడు సవితయై అంతరిక్షమధ్యమున, ఇంద్రుడై స్వర్గమధ్యమున ఉన్నాడు.

"తస్యదేవస్య.........."

14. స్వర్గమునకు సాగు గమనశీల, పాపనాశక సూర్యుని ఉభయ పక్షములు వేల రోజులు వరకును నియంత్రితమై ఉన్నవి. ఇతడు దేవతలను తనలో లీనము చేసికొని, సమస్త ప్రాణులను వీక్షించుచు సాగుచున్నాడు.

"తస్యదేవస్య.........."

15. ఈ సమస్త భువనములను వెలువరించిన వాడు జల మధ్యమున ఉన్నాడు. ఇతడు "సహస్రమూలః పురుశాకో అత్రిః" అగుచున్నాడు.

"తస్యదేవస్య.........."

16. దివియందు వర్చస్సుచే భ్రాజమానుడగు వానికి ధవళ కిరణములు రసమును చేర్చుచున్నవి. ఆ కిరణములు పైన

ఉన్న దేవత దేహమును తపింప చేయుచున్నవి. సువర్ణవర్ణలై క్రింద వెలుగు కలిగించుచున్నవి.

"తస్యదేవస్య.........."

17. ఎవని వలన ఆదిత్యుని అశ్వములు వహించుచున్నవో - విద్వాంసులు యజ్ఞములు చేయుచున్నారో - "యదేకం జ్యోతిర్బహుధా విభాతి" ఏ ఒకే జ్యోతి బహుధా ప్రకాశించుచున్నదో

"తస్యదేవస్య.........."

18. ఏకచక్రపు రథము. దానిని ఏడు అశ్వములు లాగు చున్నవి. దానికి ఏడుగురు నమస్కరించుచున్నారు. త్రినాభిచక్రము అజరము, అనర్వము అగుచున్నది. వీనియందే సమస్త భువనములు నిలిచి ఉన్నవి.

"తస్యదేవస్య.........."

19. అగ్ని అష్ట విధములుగా వహించుచున్నాడు. అతడు ఉగ్రుడు. దేవతల పిత, విద్వాంసుల మాత అగుచున్నాడు. మాతరిశ్వ ఋతపు తంతువులు మనసున ధరించి సమస్త దిశలను పావనము చేయుచున్నాడు.

"తస్యదేవస్య.........."

20. గాయత్రిలోన, అమృతగర్భమున, దిశలందు పూజనీయమగు జలతంతు

"తస్యదేవస్య.........."

21. అగ్నిదేవా! నీ యొక్క మూడు అవతారములను, మూడు మార్గములను, మూడు కాంతులను, మూడు దేవాంగములను, మూడు రీతులను, మూడు స్వర్గములను తెలియుచున్నాము.

"తస్యదేవస్య.........."

22. ఎవడు తాను అవిర్భవించి పృథివియందు వ్యాపించినాడో, ఎవడు సాగర జలమును అంతరిక్షమునకు చేర్చినాడో

"తస్యదేవస్య.........."

23. అగ్నీ! నీవు క్రతువులందున్నావు. కిరణములందున్నావు. సమిద్ధుడవై ఆకసమున వెలుగుచున్నావు. రోహితుని ఆవిర్భవింప చేసిన దేవతలు, పృశ్నిమాతృకలగు మరుత్తులు నిన్ను అర్చించినారా?

"తస్యదేవస్య.........."

24. ఎవడు ప్రాణాదాతయో, బలదాతయో, ఎవనిని విశ్వములు ఉపాశించుచున్నవో, దేవతలు అర్చించుచున్నారో ఎవడు ద్విపాద, చతుష్పాద ప్రాణులకు ప్రభువు అగుచున్నాడో

"తస్యదేవస్య.........."

25. ఏక పాదులు ద్విపాదులందు, ద్విపాదులు త్రిపాదులందు, ద్విపాదులు షట్పాదులందు చేరుచున్నారు. వారందరు ఏకపాద బ్రహ్మచే ఉపాసించుచున్నారు.

"తస్యదేవస్య.........."

26. కృష్ణ పుత్రుడగు అర్జునుడు రాత్రికి వత్సయై అవతరించినాడు. అతడు ఆకసమున ఎదుగుచున్నాడు. రోహితుడు ఉన్నత స్థానముల ఆరోహించుచున్నాడు.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి పర్యాయ సూక్తము - 4

ఇది రోహిత దేవతాకము. స్వర్గకామి దీనిని జపించునది.

1. ఇతడు సవిత. స్వర్గమున వెలుగుచున్నాడు. అదిగో అతడు వచ్చుచున్నాడు.

2. ఇతడు కిరణములచే ఆకసమును కమ్మినాడు. ఇతని కిరణములు ఈశ్వర సంపన్నములు.

3. అతడు ధాత. అతడు విధర్త. అతడు వాయువు. అతడు ఆకాశము.

4. సోర్యమా సవరుణః సరుద్రః సమహాదేవః

5. సో అగ్నిః స ఉసూర్య స ఉఏవ మహో యమః

6. అతనిని ఒక తల గల, పది తలలు గల ప్రజ ఉపాసించుచున్నారు.

7. కిరణములు అతనిని వెనుకనుండి చుట్టుకొనును. ఉదయించినపుడు ప్రకాశించును.

8. మరుత్తులు అతని 'శిక్యాకృతు' లు. వారు వచ్చుచున్నారు.

9. ఇతడు మహేంద్రావృత కిరణములచే ఆకాశమున వ్యాపించుచున్నాడు.

10. అతనివి తొమ్మిది కోశములు. విష్టంభములు తొమ్మిది విధములు.

11. అతడు సమస్త స్థావర జంగములను చూచుచున్నాడు. సాక్షియై ఉన్నాడు.

12. సమస్తము అతనినే చేరుచున్నవి. అతడు ఒక్కడే ఏకవృతుడు. ఒక్కడే అతడు.

రెండవ పర్యాయ సూక్తము - 5

1. అతడే కీర్తి, యశస్సు, జలము, ఆకాశము, బ్రహ్మ తేజము, అన్నము, అన్నము ఉడుకుట యగుచున్నాడు.

2. ఏకవృత దేవతను తెలిసిన వాడు.

3. రెండవ వాడు, మూడవ వాడు, నాల్గవ వాడు అనబడుట లేదు.

4. ఐదవవాడు, ఆరవవాడు, ఏడవవాడు అనబడుట లేదు.

5. నఅష్టమః న నవమః దశమః న అపి ఉచ్యతే ||

6. అతడు సమస్త స్థావర జంగమములను దర్శించుచున్నాడు.

7. సమస్తము అతనినే చేరుచున్నవి. అతడు ఒక్కడే ఏకవృతుడు. అతడు ఒకడే.

8. **సర్వ అస్మిన్ దేవా ఏకవృతో భవన్తి**. ఇతని యందు సమస్త దేవతలు ఏకవృతులు అగుచున్నారు.

మూడవ పర్యాయ సూక్తము - 6

1- 3. ఏకవృత దేవతను ఎరింగినవాడు బ్రహ్మ, తపము, కీర్తి, యశస్సు, జలము, నభము, బ్రహ్మ వర్చస్సు, అన్నము, అన్నాద్యము, భూతము, భవ్యము, శ్రద్ధ, రుచి, స్వర్గము, స్వధ కలుగుచున్నారు.

4 - 6. అతడే మృత్యువు, అమృతము, అభ్వ, రాక్షసులు, రుద్రుడు, వసువినుడు, వసుదేయుడు, నమోవాకము, వషట్కారము. సమస్త పీడాకారకములు అతని ఆధీనమందున్నవి.

7. అతని యందు సకల నక్షత్రయుత చంద్రుడు ఉన్నాడు.

నాలుగవ పర్యాయ సూక్తము - 7

1. అతడు దినము నుండి పుట్టినాడు. దినము అతని నుండి పుట్టినది.

2. అతడు రాత్రినుండి - రాత్రి అతని నుండి పుట్టినారు.

3. అతడు అంతరిక్షము నుండి - అంతరిక్షము అతని నుండి వ్యక్తములైనారు.

4. అతడు వాయువు నుండి - వాయువు అతని నుండి పుట్టినవి.

5. అతడు ద్యు నుండి - ద్యు అతని నుండి "**అజాయంత**"

6. అతడు దిశల నుండి - దిశలు అతని నుండి "**అజాయంత**"

7. అతడు భూమి నుండి - భూమి నుండి అతడు "**అజాయంత**"

8. అతడు అగ్ని నుండి - అగ్ని అతని నుండి "**అజాయంత**"

9. అతడు జలముల నుండి - జలములు అతని నుండి **"అజాయన్త"**

10. అతడు ఋుక్కుల నుండి - ఋుక్కులు అతని నుండి **"అజాయన్త"**

11. అతడు యజ్ఞము నుండి - యజ్ఞము అతని నుండి పుట్టినవి.

12. అతడు యజ్ఞము, యజ్ఞము అతనిది. అతడు యజ్ఞశిరము అగుచున్నాడు.

13. అతడు ఉరుముచున్నాడు. అతడు మెరయుచున్నాడు. అతడే వడగళ్లు విసరుచున్నాడు.

14. పాపికి - భద్రమునకు - పురుషునకు - అసురునకు

15. ఔషధములు శుభంకరములై వర్షించుచున్నవి, వర్ధిల్లుచున్నవి.

16. మఘవా! నీ మహిమ గొప్పది. వందల రూపములు నీ వద్దనే ఉన్నవి.

17. నీవు అనంతుడవు. కావున నీ వద్దనే ఉన్నావు. వందల బద్ధులను బంధించుచున్నావు.

అయిదవ పర్యాయ సూక్తము - 8

1. ఇంద్రా! నీవు నమురునకున్న శ్రేష్ఠుడవు. మృత్యువుల కన్న శ్రేష్ఠుడవు.

2. శచీపతి దాన ప్రతిబంధకమును మించిన వాడు. నీవు విభువవు. ప్రభువవు. నిన్ను ఉపాసించుచున్నాము.

3, 4. నీకు నమస్కరించుచున్నాము. అన్నాద్యము, యశస్సు, తేజస్సు, బ్రహ్మవర్చస్సుచే మమ్ము చూడుము. చూడుము. చూడకుండకుము.

5. జలము, అమము, మహము, సహము అని నిన్ను ఉపాసించుచున్నాము.

6. అంభము, అరుణము, రజతము, రజము సహము అని నిన్ను ఉపాసించుచున్నాము. మాకు వానిని కలిగించుము.

ఆరవ పర్యాయ సూక్తము - 9

1. ఉరు, పృథు, సుభు, భువమని నిన్ను ఉపాసించుచున్నాను. మమ్ము చూడుము. చూడుము. చూడకుండకుము.

2. ప్రథో వరో వ్యచో లోకఇతి త్వోపాస్మహే వయం |
నమస్తే అస్తు పశ్యత పశ్య మాపశ్యత ||

3. భవత్ వసుః ఇదత్ వసుః సంయత్ వసుః |
ఆయత్ వసుః ఇతి త్వా ఉపాస్మహేవయం ||

4. నమస్తే అస్తు పశ్యత పశ్య మా పశ్యత.

5. అన్నాద్యేన యశసా తేజసా బ్రాహ్మణ వర్చసేన.

దాశరథి రంగాచార్య రచించిన
శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి
పదమూడవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

పదునాలుగవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

సత్యేనోత్తభితా భూమిః సూర్యేణోత్తభితా ద్యౌః |

ఋతేనాదిత్యాస్తి ష్ఠన్తి దివి సోమో అధి శ్రితః ||

సత్యము వలన భూమి నిలిచి ఉన్నది. సూర్యుని వలన ద్యులోకము నిలిచి ఉన్నది. ఋతము వలన ఆదిత్యులు నిలిచి ఉన్నారు. దివి సోమమును ఆశ్రయించి ఉన్నది.

వినియోగము :-

ఇది వివాహ సంబంధ కాండము. ఇందు ముందు చెప్పబడు కర్మలు జరుగును. ఇందు మంత్రముల వినియోగము సూత్రకారుడు ప్రయోగాను కూలముగనే చేసినాడు.

కౌశికుడు వీనిని తన దశమాధ్యాయమున విస్తారముగ వర్ణించినాడు. కావున అందుకు అచట చూచునది.

ఇచట కర్మక్రమమున మంత్రసమాన దిగ్దర్శనము చేయించ బడినది.

సూక్తపు ఆరంభమున సవితా పుత్రి 'సూర్య' వివాహపు కథ చెప్పబడినది.

ఇది కార్యక్రమ ప్రకారము. వివాహము కన్య తండ్రి ఇంట జరుగును. I/ 1-16, 23, 24 ఋక్కులచే ఆజ్య హోమము చేయునది. I/31 చే శాస్త్రోక్త పులగమును కన్యకు తినిపించునది. చేత **'శరావ సంపుటము'** పట్టించి ఒక పురుషుని వరుని వద్దకు పంపునది. కుమారీ రక్షణార్థము 'పాల ప్రేషణమ్' I/39 చే నీరు తీసికొని పోవు వానికి నీటి కుండను ఇచ్చునది. I/17 చే ఆ కుండను శాఖకు కట్టునది. ఈ జలముచే సర్వోదకకార్య కరణము జరుగును. I/58చే కన్య వెంట్రుకలు దువ్వునది. II/65 చే వేడినీటి స్నానము చేయించునది. I/35-43 లచే చల్ల నీళ్లు చల్లునది. II/66,67చే కన్యను బట్టతో తడిచి ఆమెను కన్యాపాలకునకు ఇచ్చునది. I/45,53లచే బట్టను తుంబుర దండమున తీసి గోపాటమున వేయునది. కొత్తబట్టను కుమారికి కప్పునది. II/68చే యజ్ఞోపవీత మంతటి వాధూయ వస్త్రమును కట్టునది. కేశాలంకరణ చేయునది. I/42- II/70లచే యోక్త్రను గదిలో కట్టునది. I/20 చే జ్యేష్ఠమధుమణిని ఎర్రదారముచే అనామికకు కట్టునది. - కన్యాదానము తరువాత ఉపాధ్యాయుడు కన్యను చేతితో పట్టుకొని 'కౌతుక గృహము'నకు తీసికొని పోవునది. **"శాఖాయాం యుగం ధారయతి"** I/40,41చే పురుషుడు దానిని ధరించునది. కన్యలలాటమున సువర్ణము కట్టునది. I/47 దాని యుగచ్ఛద్రమున నీరు పోయినది. కన్యను రాతి మీదకు ఎక్కించునది. II/63చే లాజ హోమము I/48-52 చే పాణిగ్రహణము. I/39 వరుడు కన్యను మూడుసార్లు అగ్ని ప్రదిక్షణ చేయించునది. II/31, I/60చే ఏడుగీతలు గీయించి కన్యను దాటించుట - శయ్య మీద కూర్చుండపెట్టుట. I/57,58 చే కూర్చున్న కన్య పాదములను ఆమె మిత్రులు కడిగి 'కటి యోక్త్రము'ను విప్పునది. II/53,58చే ఆ త్రాటిని భృత్యులు లాగునది. గెలిచినవాడు బలవంతుడు అనబడును. అన్ని ఓషధులు గల పలాశ పత్రమును వధువు వరుని తలమీద పెట్టునది. I/59,66,62చే కన్యను శయ్యమీది నుంచి లేపునది. **"ఇతి వివాహః"**

ఇప్పుడు ఉద్వాహ కృత్యములు వర్ణించబడుచున్నవి. ఇది వరుని ఇంటికి వధువును చేర్చుట. I/61, II/30 లచే వధూవరులను 'యానము' ను ఎక్కించునది. II/8, I/64 చే కర్తముందుగ నడచునది. II/11, I/34 చే కుడికాలు పెట్టి దారిన నడువవలెను. అదేరోజు మరొక ఉద్వాహము జరుగుచో వధూవస్త్రపు దశ ఖండమును చతుష్పథమున వేసి, దాని మీద కుడికాలు పెట్టి నిలుచునది. ఉభయుల క్షేమము కోరి II/64ను జరిపించునది. I/47 చే బ్రాహ్మణుని వదులునది. వాహనము సాగునది. మార్గమున తీర్థము వచ్చిన II/46చే మట్టిగడ్డను వేసి సాగునది. అది దానికి ప్రాయశ్చిత్త మగుచున్నది. II/9ని మహా వృక్షములు కనిపించినంత II/7 జపించునది. ఓషధి, నది, క్షేత్రము, వనము కనిపించినంత దానినే జపించునది. శ్మశానము కనిపించినంత II/73 జపించునది. వధువు మార్గమున నిద్రించిన II/75చే మేల్కొల్పునది. వరుని తండ్రి ఇల్లు సమీపించినంత II/12 జపించునది. వాహనము ఇల్లు చేరినంత II/16చే నీళ్లు చల్లి ఎద్దులను విప్పునది. నిరృతిని దూరము చేయుటకు II/19 చే పత్నీశాలను ప్రోక్షించునది. I/47చే ఇంటి కుడిమూలన పేడ ముద్ద మీద రాయి పెట్టునది. I/47చే మూడు మోదుగాకుల కాడలోని నడిమి ఆకును పెట్టునది. దానిమీద ఘృతము - ఘృతము మీద దూర్వాగ్రములుంచి దాని మీద వధువును కూర్చుండ పెట్టునది. II/26-1/21, 63,64లచే వధువును నడిపించి వరుని ఇంట ప్రవేశ పెట్టునది. పూర్ణ కుంభము ఫలములు అక్షతలున్న ఘటమును వధువు వెంట చేర్చునది. II/17,18చే అగ్నిని ప్రజ్వలింపచేసి వరుడు వధువు చేయి పట్టుకొని వధువును 'పరిణయనము' చేయించునది. II/20,46 లచే అగ్ని, సరస్వతి, సూర్య, మిత్రావరుణులకు నమస్కరించి పత్రిని అనుమంత్రణము చేయునది. II/21 చే రోహిత చర్మమును తెచ్చునది. II/23 చే చర్మమును పరచి దాని మీద 'బల్బజమ్' పరచి, దానిమీద వధువును కూర్చుండబెట్టునది. II/23చే వధువును దక్షిణోత్తరము వైపు కూర్చుండబెట్టి శుభనామముగల బ్రాహ్మణ బాలుని ఆమె వడిలో కూర్చుండబెట్టునది. II/25చే బాలునకు ఫలములు, మధురము ఇచ్చి లేపునది. II/1-5, 45 వధూవరులు, వరుస క్రమమున ఆహుతులు ఇచ్చునది. II/45 చే సంపాతములు తెచ్చునది. II/45 చే సంపాతములు తెచ్చునది. జలపూర్ణ పాత్రయందు ఉత్తర సంపాతములు తెచ్చునది. వరుడు ఆ జలపూర్ణ పాత్రను వధువు దోసిలి యందుంచునది. **'తేన భూతేన'** మును సంపాదించి వానిని స్థాలీపాకమును యజమాని దగ్గరకు చేర్చునది. యజమాని తన కుటుంబసహితముగా మధురాన్నములను భక్షించునది. ఈ సూక్తము చేతనే నేయి కలిపిన యవల పూర్ణాహుతి చేయునది. **ఇత్యుద్వాహః**

అథ చతుర్థికాకర్మ. 5 కాం. 1 సూ. 6 ఋక్కుచే వరుడు వివాహాగ్ని యందు ధాన్యమును హోమించునది. 6-37వ సూక్తముచే వధూవరులు పరస్పరము కాటుక పెట్టుకొనునది. 7-6-2వ ఋక్కుచే ఆచార్యుడు వధూవరులచే మంచమును ముట్టించునది. II/31 చే మంచము ఎక్కించునది. II/23 చే వధువును మంచము మీద కూర్చుండబెట్టునది. II/32చే వధూవరులను చక్కగా కూర్చుండుమనునది. 7 కాం. 38 వ సూక్తముచే వధూవరులను బట్టచే కప్పునది. II/37 చే వారిని అభిముఖులను చేయునది. II/64 చే వధువునకు మూడు మారులు ప్రేరణ కలిగించునది. II/71,72 లచే మధుఘమణిని నూరి ఔక్షమున వేసి వధూవరులు సంగమించునది. 45వ కాం. 1 వ మంత్రముచే వరుడు అంగుష్ఠముచే ప్రజనన ప్రదేశమును తాకునది. II/43చే వరుడు వధువును మంచము మీది నుంచి లేపునది. I/45, 53, 55చే ఆచార్యుడు చిరగని వస్త్రముచే వధూవరులను ఆచ్ఛాదించునది. I/55, 56చే వధువు సీమంతమున శష్పమును ఉంచునది. మంత్ర రహితముగనే వధువు సీమంతమున ధాన్యము, యవలను ఉంచునది. కుశల కట్టచే సీమంతమును తాకునది. జనుప ముక్కచే వధువు వెంట్రుకలను కట్టునది. 'సర్వేణ కాణ్డేన

ఆజ్యం జుహోతి వరః' ఇది ప్రాయశ్చిత్తము. I/32చే శుల్క ద్రవ్యమును వేరుచేసి ఇది నీది, ఇది నాది, అనునది. I/25-30లచే వధువునకు వస్త్రము లిచ్చుచు వరుడి అనుమంత్రణము చేయునది. II/41,42చే ఆచార్యుడు వానిని తీసికొనునది. II/48చే వానిని స్థాణువు మీద పెట్టునది. II/49 చే వానిని తీసికొని పోవునది. II/50చే వానిచే వృక్షమును కప్పునది. II/45చే అందరు స్నానము చేయునది. II/51 చే వాధూయ వస్త్రమును ఆచార్యుడు తాను కప్పుకొనునది. II/42 జపించుచు ఆచార్యుడు స్వగృహమునకు సాగునది. కన్యను తీసికొని పోవునపుడు పితృగృహమున రోదనలు జరిగినచో I/46, II/59-62 ఋక్కులచే ఘృతాహుతులిచ్చునది. తత్ ప్రాయశ్చిత్తం.

ఇతి చతుర్థికా కర్మ.

2. సోముని వలన ఆదిత్యులు బలము కలిగి ఉన్నారు. సోముని వలన పృథివి పూజనీయమైనది. కావుననే నక్షత్రములకు దగ్గరగా సోముడు ఉన్నాడు.

3. '**సోమము**' అను ఓషధిని పిండి పానము చేసినవారు తాము సోమపానము చేసినాము అనుకొనుచున్నారు! బ్రాహ్మణులకు తెలిసిన సోమమును సామాన్యులు తెలియలేకున్నారు.

4. సోమమా! నిన్ను జనులు పానము చేయుచున్నారు. నీవు మాసమున చంద్రుని వలె మరల పెరుగుచున్నావు. ఋతువులను అనుసరించిన వాయువు నిన్ను రక్షించుచున్నాడు.

5. సోమమా! నీవు ఆచ్ఛాదన విధానముల చేతను బృహతీ ఛందస్సు చేతను రక్షించబడుచున్నావు. నీవు సోమాభిషవణ శిల మీద నలుగుచున్నావు. సాధారణులు నిన్ను సేవించలేకున్నారు.

6. '**సూర్య**' భర్త వద్దకు చేరినపుడు జ్ఞానము '**ఉపబర్హణము**', చక్షువులు అభ్యంజనములు, ద్యులోక భూలోకములు కోశములు అయినవి.

7. మానవులను ప్రశంసించు '**న్యోచివి**' "**రైభ్య**" సూర్య వెంట పంపబడినారు. వారు '**గాథా**' చేత పరిష్కృతభద్ర వస్త్రమును పట్టుకొని నడచినారు.

8. అప్పుడు స్తుతులు '**ప్రతిధులు**' ఛందములు స్త్రీలకు అలంకారప్రాయమగు కురులు, అశ్వినులు వరులు, అగ్ని ముందుగా నడచువాడు అయినాడు.

9. మనసున పతిని ఆశించు సూర్యను సవిత ఇచ్చునపుడు సోముడు '**వధూయు**' కాగా అశ్వినులు వరులు అయినారు.

10. సూర్య పతిని చేరినపుడు మనసు రథమైనది. ద్యులోకము గృహమైనది. ఎద్దులు తెల్లనివైనవి.

11. ఋక్సామాభ్యాభిహితములగు గోవులు సమానములగును, ద్యులోకమునందలి చరాచర మార్గములు శృతులచే కల్పించబడినవి అగుచున్నవి.

12. సూర్యను సాగనంపునపుడు సూర్యచంద్రులు చక్రములు కాగా సూర్య తన మనసను రథమున ఎక్కినది.

13. సవిత, తన కూతురు - సూర్య కొరకు కల్పించిన పదార్థములు, మఖానక్షత్రము ఎద్దులు ఫల్గుణి రథము అయినవి.

14. అశ్వినులారా! మిమ్ము అడుగుచున్నాము :-

సూర్య కొరకు మీరు త్రిచక్రవాహనము మీద వచ్చినారుకదా - ఆ ఒక్క చక్రము ఎక్కడ ఉండెను? మీ నియంత ఎచట చుండెను?

15. శుభస్పతులగు అశ్వినులారా! మీరు సూర్యను వరించుటకు వచ్చినపుడు సమస్త దేవతలు గుర్తించినారు. కొడుకు తండ్రిని పోషకుడుగా వరించినాడు - **"పుత్రః పితరమవృణీత పూషా"**

16. సూర్యా! నీ రెండు చక్రములను బ్రాహ్మణులు తెలియుచున్నారు. మరొక గూఢ చక్రమును విద్వాంసులు మాత్రమే తెలియుచున్నారు.

17. భర్తృప్రదాతయు, బంధుసంపన్నుడగు ఆర్యమను అర్చించుచున్నాము. తొడిమ నుండి కాయను వలె కన్యను వేరుచేయుచున్నాము. కాని అత్తింటినుంచి కాదు.

18. ఈమెను పితృవంశము నుంచి విడదీయుచున్నాను. భర్త వంశము నుండి కాదు. భర్తతో ఆమెను సంబద్ధను చేయుచున్నాను.

ఇంద్రా! ఈమెను సుభగను, సుపుత్రను చేయుము.

19. సుఖప్రదాత సవిత నిన్ను బంధించిన వరుణ బంధముల నుంచి నిన్ను విడిపించుచున్నాను. నీవు మధుర భాషిణివి. నీకు సత్యస్థానమందును సుకృత లోకమందును సుఖములు కలుగును గాక.

20. భగదేవత నిన్ను చేయిపట్టి నడిపించును గాక. అశ్వినులు నిన్ను తమ రథము మీద కొనిపోవుదురు గాక.

గృహములకు గృహపత్నివి అగుచు వెళ్లుము. గృహములను వశమున ఉంచుకొనుము. అచట నీ మాట చెల్లును గాక.

21. ఇచట వారికి ప్రియములు కూర్చుము. పదార్థములను సమృద్ధములను చేయుము. నీ పతి దేహమును తాకుము. బ్రతికినన్నాళ్లు మంచిగా మాట్లాడుచుండుము.

22. దంపతులు కలసి ఉండండి. విడిపోవద్దు. దీర్ఘాయువులు కండి. సుఖములు అనుభవించండి. పుత్ర పౌత్రులతో ఆడుచు పాడుచు ఉండండి. మీకు శుభములు కలుగును గాక.

23. వీరిరువులు శిశువుల వలె క్రీడించుచు - కదలుచు - తమ ప్రభావమున పూర్వ, పశ్చిమ సముద్రములకు చేరుచున్నారు. వారిలో ఒకడు భువనములను వీక్షించుచున్నాడు. ఇతరుడు ఋతువులను ఏర్పరచుచున్నాడు. ఉభయులు కొత్తగా పుట్టుచున్నారు.

24. చంద్రదేవా! కొత్త కొత్తగా పుట్టుచున్నావు. ఉషస్సులను ముందు పంపి రోజులు గడుపుచున్నావు. దేవతలకు భాగము, మానవులకు దీర్ఘాయువు కలిగించుచున్నావు.

25. ఈ కృత్యకు కాళ్లు వచ్చి పతి యందు ప్రవేశించుచున్నది. కావున '**శాముల్య**' మును - బ్రాహ్మణులకు ధనమును దానము చేయుము.

26. ఈ వస్త్రము నీల లోహితము. ఇందు కృత్య ఆసక్తి కనిపించుచున్నది. ఇది వధువు పుట్టింటి వారిని వర్ధిల్ల చేయుచు - భర్తను బంధములతో బంధించును.

27. నీల లోహితమగు ఈ వధూ వస్త్రమును ధరించిన భర్త పాపమయ కృత్యము వలన తన దేహమును అశ్లీలము చేసికొనుచున్నాడు.

28. సూర్యుని రూపములు మూడు - అశసన, విశసన వికర్తన. వానిని దర్శించండి. వానిని బ్రహ్మయే సుశోభితము చేయుచున్నాడు.

29. ఈ వస్త్రము దాహము కలిగించునది. కటువైనది. ధరించువానికి విషప్రాయము. ఏ బ్రహ్మ సూర్యను తెలియుచున్నాడో అతడే వధూయ వస్త్రయోగ్యుడు.

30. ఏది ప్రాయశ్చిత్తమగుచున్నదో, దేని వలన పత్ని మరణించకున్నదో అట్టి మంగళప్రద, సుఖప్రద వస్త్రమును బ్రహ్మ ధరించుచున్నాడు.

31. మీరు ఉభయులు సత్య సంధర్భములందు సత్యము చెప్పండి. భాగ్యమును సముపార్జించండి.

బ్రహ్మణస్పతీ! ఈమెకు వరుని సమకూర్చండి. అతని పలుకు తీయనిది అగును గాక. అతడు మంచిమాటలు మాట్లాడువాడు అగును గాక.

32. మీరు ఇద్దరు ఇచట నిలువండి. ముందుకు సాగకండి. గోవులు, సంతానముచే వర్ధిల్లండి. విశ్వే దేవతలు మీ మనసులను - సోముని వంటి - కాంతిమంతములను చేయును గాక.

33. ఈ గోవులు ప్రజలవి. ఇది దేవతల భాగపువి. వీనిలో భాగము పంచుట కూడదు. ఈమె కొరకు గాను నీకు పూష, సకల మరుత్తులు, ధాత, సవిత ప్రేరణ కలిగింతురు గాక.

34. మా మిత్రులు సాగు మార్గములు సరళములు. నిష్కంటకములు అగును గాక. ధాత మీకు సౌభాగ్యములు కలిగించును గాక. సూర్యుడు వర్చస్సు కలిగించును గాక.

35. అక్షములందున్న, సురయందున్న, గోవులందున్న వర్చస్సులను అశ్వినులు ఈమెకు కలిగింతురు గాక.

36. దేని చేత జఘనములు మహానధ్న్యములైనవో, ఏ వర్చస్సు పాచికలందు, సురయందు చేరియున్నదో అట్టి వర్చస్సును అశ్వినులు ఈమెకు కలిగింతురు గాక.

37. ప్రజ్వలితము కాకనే జలములందుండి శక్తివంతమగునది. బ్రాహ్మణుల అధ్వరములందు వ్యక్తమగు నట్టిది. ఇంద్రుని శక్తిని వర్ధిల్లచేయునది. మధుర జలమును ప్రసాదించును గాక.

38. పట్టి శరీరమును బాధించు మురికిని వదిలించుచున్నాను. కళ్యాణప్రదము, కాంతిమంతమగు పదార్ధములను స్వీకరించుచున్నాను.

39. ఈమె కొరకు బ్రాహ్మణులు స్నాన జలము తెచ్చెదరు గాక. వీరులను బాధించని జలము ఈమెకు అందును గాక. పూషా! ఈమెకు ఆర్యమ వలన అగ్ని లభించును గాక. ఈమె కొరకు శ్వశరులు, దేవరులు ప్రతీక్షించుచున్నారు.

40. నీకు సువర్ణము శుభప్రదమగును గాక. జలము శుభప్రదమగును గాక. క్రోధము కళ్యాణ కరమగును గాక. యుగము, శతపవిత్ర జలము శుభప్రదములు అగును గాక. **పత్యా తన్వం సంస్పృశస్వ** - పతి తనువును చక్కగ తాకుము.

41. శతక్రతు ఇంద్రా! రథపు ఆకాశము - యానపు ఆకాశము - అపాలను మూడు మారులు శుద్ధిచేసి సూర్యుని

వంటి త్వచను కలిగించినాను.

42. సుమనస్సును, ప్రజను, సౌభాగ్యమును కోరుదానవై పతికి అనుకూలవై ప్రవర్తించుము. అతనికి అమృతత్వము కలిగించుము.

43. వర్షము కలిగించు సంద్రము నదులకు సామ్రాట్టు అయినరీతి పతి ఇంట సామ్రాజ్ఞివై ఉండుము.

44. మామలకు సామ్రాజ్ఞివగుము. బావలకు సామ్రాజ్ఞివగుము. మరదులకు సామ్రాజ్ఞివగుము. అత్తలకు సామ్రాజ్ఞివగుము.

45. ఈ వస్త్రమును వడకిన, నేసిన, పరచిన, పూర్తి చేసిన దేవేరులు నీ వార్ధక్యము వరకు వెంట ఉండెదరు గాక. ఆయుష్మతివై ఈ వస్త్రమును ధరించుము.

46. కన్యా రూప అధ్వరమును పురుషుడు సంతానార్ధము తీసికొనిపోవునపుడు పుట్టింటివారు ఏడ్చుచున్నారు. వారు పితరులను తలచుకొని రోదించుచున్నారు. కావున వధువా! పుట్టింటివారిని, అత్తింటి వారిని కౌగిలించుకొనుము.

47. భూదేవి వడిలో సుఖప్రదము, ధ్రువమగు ఈ రాతిని స్థాపించుచున్నారు. కాంతి, వర్చస్సు గల నీవు దాని మీద కూర్చుండుము. **"దీర్ఘం త ఆయుః సవితా కృణోతు"** సవిత నీకు దీర్ఘాయుష్యము కలిగించును గాక.

48. అగ్నీ భూమి కుడిచేతిని పట్టిన రీతి నీ పాణిని గ్రహించుచున్నాను. బాధపడకుము. **ప్రజయో ధనేనసహ'** నాకు తోడుగా ఉండుము.

49. సవితాదేవత నీచేయి పట్టునుగాక. రాజా సోముడు నిన్ను సంతానవతిని చేయును గాక. అగ్నీ సౌభాగ్యవతిని చేయును గాక. జాతవేది నిన్ను పతి వెంట వార్ధక్యము వరకు ఉంచును గాక.

50. కన్యా! నేను నీ పతిని. నాకు సౌభాగ్యము కలుగునట్లును, నాతో వార్ధక్యము వరకు ఉండునట్లును నీ చేతిని అందుకొనుచున్నాను.

భగో ఆర్యమా సవితా పురంధిర్మహ్యం త్వాదుర్గార్హ్వ పత్యాయ దేవాః |

భగ, ఆర్యమ, సవిత, లక్ష్మీ దేవతలు నిన్ను నాకుగార్హ్వ పత్యము కొరకు అందించినారు.

51. భగస్తేహస్తమగ్రహీత్ సవితా తే హస్తమగ్రహీత్ |

నీవు నాకు ధర్మ పత్నివి. నేను నీకు గృహపతిని అగుచున్నాము.

52. ఈమె నన్ను పోషించును గాక. నిన్ను బృహస్పతి నాకు ఇచ్చినాడు.

"మయా పత్యా ప్రజాపతి సంజీవ శరదః శతమ్"

53. శుభే! బృహస్పతి మరియు విద్వాంసుల ఆదేశానుసారము త్వష్ట సుఖప్రదమగు ఈ వస్త్రమును నేసినాడు. సవిత, భగులు, సూర్యా సమమగు ఈ వస్త్రమును, నీవు సంతానవతివి అగుటకు ఇచ్చెదరు గాక.

54. ఇంద్రాగ్నీ ద్యావాపృథివీ మాతరిశ్వా మిత్రావరుణా భగో అశినోభా |
బృహస్పతిర్మరుతో బ్రహ్మ సోమ ఇమాం నారీం ప్రజయా వర్ధయన్తు ||

55. అశ్వినులారా! బృహస్పతి దేవతలందు ప్రథముడు. అతడు సూర్య కేశములను అలంకరించినాడు. ఈమెను పతికి శోభ కలిగించుటకని ఇచ్చుచున్నాము.

56. ఈమె యోష వేషమున సుందరి. ఈమె నా పత్ని. నన్నే మనసున పెట్టుకున్నదని నాకు తెలియును. నవగతుల ఈమె సఖులకు అనుకూలముగ నేను ప్రవర్తింతును. ఏ విద్వాంసుడు ఈమె కేశములను ఇంత అందముగ అలంకరించినాడు?

57. నేను ఆమెను నాయందు చూచుచున్నాను. ఆమె తన మనోజలాశయమున నన్ను చూచుచున్నది. ఆమెను దొంగచాటుగా అనుభవించను. మనసుపెట్టి ఆమె ముడి విప్పుదును.

58. దేవీ! నేను నీకు సుఖము కలిగించువాడను. సవిత నిన్ను వరుణ పాశములచే బంధించినాడు. వానిని నేను విప్పుచున్నాను. విడిపించుచున్నాను. నీవు నా పత్నివి. నీ సహితుడనై ఈ విశాల లోకపు మార్గములను సుఖకరము చేయుచున్నాను.

59. విద్వాంసుడగు ధాత ఈమెకు పతిని అందించినాడు. భగరాజు ఈమె ముందుకు వచ్చును గాక. వారు జలముల నిచ్చి, రాక్షసులను వధించి, ఈమెకు పున్నెములు కలిగింతురు గాక.

60. భగుడు నాలుగు పాదములను, నాలుగు 'ఉష్పలము'లను చేసినాడు. త్వష్ట మధ్యన 'వర్ధ్ర' ను చేసినాడు. **"సానో అస్తు సుమఙ్గలీ"**

61. విశ్వరూపము, హిరణ్య వర్ణము, సువృతము, సుచక్రమగు సుకింశుకమును ధరించుము. సూర్యా! అమృత లోకమును అధిరోహించుము. **"స్యోనం పతిభ్యో వహతుం కృణు త్వం"** పతి పక్షము వారికి సుఖములు కలిగించుము.

62. వరుణ, ఇంద్ర, సవిత, బృహస్పతులారా! ఈమె భ్రాతలకు, పశువులకు, పతికి క్షతి కలిగించనిదానిగ చేసి సంతానవతిని చేయండి.

63. దేవతలారా! దేవకృతమగు స్థాణమును మార్గమున వధువును బాధించకండి. మేము గృహదేవి ద్వార మార్గమును, వధువుకొరకు, సుఖప్రదము చేయుచున్నాము.

64. బ్రహ్మమంత్రము పరమున, పూర్వమున, మధ్యన, సర్వ దిశలందు ప్రవర్తించును గాక. నీవు వ్యాధి రహితమగు దేవగృహమున ప్రవేశించుము. **'శివాస్యోనా పతిలోకే విరాజ'.** పతి ఇంట శుభములు, సుఖములు కలిగించుచు విరాజిల్లుము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 2

1. అగ్నిదేవా! తొలుత కట్న సహితముగ సూర్యను నీ కొరకే తెచ్చియుండిరి. అట్టి నీవు పతులమగు మాకు సంతాన సహితముగ పత్నులను ప్రసాదించుము.

2. అగ్ని ఆయుష్యము, వర్చస్సు సహితముగ పత్నిని ప్రసాదించినాడు **'శరదః శతమ్'** జీవించు పతి యొక్క పత్నికి దీర్ఘాయువు కలుగును గాక.

3. నీవు తొలుత సోమునకు, రెండవసారి గంధర్వునకు, మూడవసారి అగ్నికి, నాలుగవ సారి మానవుడనగు నాకు భార్యవైనావు.

4. సోముడు గంధర్వునకు, గంధర్వుడు అగ్నికి ఇవ్వగా అగ్ని నాకు ఈమెను ధనపుత్ర సహితముగ ఇచ్చినాడు.

5. ఉషః కాల ధన సంపన్న అశ్వినులారా! మీ మనసున గల మంచి కోరికలు, మీ అనుగ్రహపు సమృద్ధి మాకు కలిగించండి.

శుభస్పతులగు అశ్వినులారా! మాకు రక్షకులు కండి. మిత్రులు కండి. మేము సూర్యుని గృహములందు ఆనందింతుము గాక.

6. అలంకారముల అశ్వినులారా! సుహాసము, సుఖప్రదమగు ధనమును ప్రసాదించండి. వీర వచనములు కలిగించండి మార్గము నందలి జలతీర్థములను సుగమము చేయండి. రాయి రప్ప తొలగించి మార్గమందలి దుష్టులను నష్టపరచండి.

7. వధూ! నదులందు, క్షేత్రములందు, అరణ్యములందున్న ఓషధులు నిన్ను సంతాన సంపన్నను చేయును గాక. పతిని రాక్షసుల నుండి రక్షించును గాక.

8. స్వస్తి వాహన వంతులమగు మేము సుగమ మార్గమున సాగుచున్నాము. ఈ మార్గమున వీరులు వధించబడరు. వారికి ఇతరుల ధనము లభించును.

9. నృలారా! వినండి. ఆశీర్వాద ఫలముగ ఈ దంపతులు శ్రేష్ఠ పదార్థములను అనుభవింతురు గాక. ఈ వనస్పతులందున్న గంధర్వులు, అప్సరలు వధువునకు సుఖప్రదులు అగుదురు గాక. వెంట ఉన్న ద్రవ్యము నష్టపడకుండును గాక.

10. ఈమె చంద్రుని వలె ఆహ్లాదము కలిగించునది. ఈమె వెంటనున్న ధనము కొరకు దుష్టులు వచ్చుచున్నారు. యజ్ఞ దేవతలు వారిని, వారు బయలు దేరిన చోటునకు పంపుదురు గాక.

11. బందిపోటులు దంపతులను చేరకుందురు గాక. దుర్గమ మార్గమును సుగమముగ దాటుదుము గాక. మ శత్రువులు పారిపోవుదురు గాక.

12. వెంట వచ్చు ద్రవ్యమును మంత్రములచే, గ్రహములచే, అఘోర చక్షువుల చేత, మిత్రులచేత రక్షించుచున్నాను. ఈ మూటలో ఉన్న వివిధములను పతి కొరకని సవిత రక్షించును గాక.

13. శుభంకరి నారి గృహమునకు వచ్చినది. ధాత ఆమె కొరకు ఈ గృహరూప లోకమును నిర్దేశించినాడు. **"తామర్యమా భగో అశ్వినోభా ప్రజాపతిః ప్రజయా వర్దయంతు"**

14. స్వాభిమానము గల మహా యువతి వచ్చినది. నరుడు ఆమె యందు బీజమును ఆరోపించును గాక. ఆమె వృషభము వంటి రేజస్సును ధరించి దుగ్ధ సహితముగ సంతానవతి అగును గాక.

15. సరస్వతీ! నీవు ప్రతిష్ఠితమగుము. నీవు విష్ణువు వంటి విరాట్టువు.

సినీవాలీ! నీవు భగుని మంచి మనసున నిలువుము. నీకు సంతానము కలుగును గాక.

16. జలములారా! అలలు మానండి. శాంతించండి. కళ్లెములు వదలండి. వీరు పాపమెరుగని వారు. ఈ వాహనమును ఆటంక పరచకండి.

17. వధువా! నీవు చల్లని మనసుదానవై, బిడ్డలను కని, స్నిగ్ధ దృష్టి కలిగి, పతికి క్షతి కలిగించక, అందరను అదుపునందుంచుకొని - సుఖదాయినివై ఇల్లు చేరుము. నీ వలన మాకు అభ్యుదయము కలుగును గాక.

18. బావకు, భర్తకు క్షతి కలిగించకుము. పశువులకు శుభంకరి వగుము. కాంతి వంతవగుము. నియమములను పాటించుము. ప్రజా సంపన్న వగుము. వీరులను కనుము. సుఖదాయివి అగుము. బావ క్షేమము కోరుచు అగ్నిని అర్చించుము.

19. నిర్బతీ! లే. ఏమి కోరి ఇచటికి చేరినావు? నిన్ను ఇంటినుంచి వెళ్లగొట్టుచు, దూరమునకు గెంటుచున్నాను. శత్రురూపిణీ! నీవు శూన్యము కోరివచ్చినావు. శూన్యముగనే పొమ్ము. ఇచట నిలువకుము.

20. గార్హ్య పత్యమున ప్రవేశించుటకు ముందు ఈ వధువు అగ్నిని పూజించుచున్నది. నారీ! నీవు సరస్వతికి పితరులకు ప్రణమిల్లుము.

21. ఈమె ఆసనము కళ్యాణకరము, రక్షకము అగును గాక. ఈమె సౌభాగ్యవతి యగును గాక. సినీవాలీ! ఈమె బిడ్డలను కనుచుండును గాక.

22. ఈ వేసిన తుంగ, మృగ చర్మము మీద సుప్రజా సంపన్నము, పతిని వరించినది యగు వధువు ఆసీనయగును గాక.

23. రోహిత మృగచర్మము మీద తుంగ పరచుము. దాని మీద ఆసీనయై సుప్రజయగు యువతి అగ్నిని అర్చించును గాక.

24. మృగచర్మము మీద కూర్చుండుము. అగ్ని వద్ద ఆసీనవగుము. అగ్ని రాక్షస సంహారకుడు అగుచున్నాడు. ఈ ఇంట నీ పతికి సంతానము కనుము. నీ కొడుకే జ్యేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

25. ఈమె తల్లి. ఈమె వడిలో అనేక రూప ప్రాణులు పుట్టిన వారై కూర్చుందురు గాక. సుమంగళీ! నీవు అగ్ని

సమీపమున కూర్చుండుము. సకల దేవతలను అలంకరించుము.

26. నీవు సుమంగళివి. గృహిణివి. పతికి శుభము, మామకు ముదము, అత్తకు సుఖము కలిగించుటకు గృహమున ప్రవేశించుము.

27. అత్తమామలకు, పతికి, గృహములకు, వారలందరకు సుఖదాయినివై వారికి పుష్టి కలిగించుము.

28. దేవతలారా! ఈమె సుమంగళి. ఈమె వెంట రండి. చూడండి. సౌభాగ్యము కలిగించండి. దౌర్భాగ్యములను తీసికొని పొండి.

29. దుహృదయ యువతులు, వృద్ధస్త్రీలు ఈమెకు తమ తేజస్సులిచ్చి ఇళ్లకు మరలుదురు గాక.

30. మనసును మురిపించు వివిధ వర్ణముల పరుపు ఈ విశాల మంచము మీద వేయబడినది. సూర్యుని పుత్రిక సూర్య సుఖించుటకు ఈ మంచము నెక్కినది.

31. సుమనస్యమానవై తల్పమును ఎక్కుము. నీ పతికి బిడ్డలను కనుము. ఇంద్రాణి వంటి బుద్ధిగల దానవై వర్ధిల్లుము. వెలుగు తెచ్చు ఉషస్సులందు మేల్కొనుచుండుము.

32. తొలుత దేవతలు కూడ ఇట్లే తల్పమును ఎక్కినారు. తనువులతో తనువులు కలిపినారు. నారీ! నీవు విశ్వరూప సూర్యసమవై నీ మహిమచే పతివెంట ఉండుము. ప్రజా సంపన్నవగుము.

33. విశ్వావసూ! లెమ్ము. నీకు ప్రణమిల్లి సత్కరించుచున్నాము. నీవు పితృసదనమునకేగు యజమానిని కోరుము. అతడు నీ భాగమై ఉన్నాడు. అతని ప్రవృత్తిని తెలియుము.

34. అప్సరసలు ప్రాణులు ప్రసన్నులగు చోట హవిర్ధాన, సూర్య సమయములందు మోదించుచున్నారు. అది మీ యొక్క మూల స్థానము అగుచున్నది. మీరు అచటికి చేరుడు. మీకు వందనము. మిమ్ము గంధర్వుల దారి పట్టించుచున్నాము.

35. గంధర్వుల హవికి నమస్కారము. వారి క్రోధభరిత నేత్రములకు నమస్కరించుచున్నాము. విశ్వావసూ! నీ యొక్క మంత్రములు, ప్రణామములచే అప్సరసలను ఈమెకు దూరమున ఉంచుము.

36. మేము ప్రసన్న ప్రదాతలము అగుదుము గాక. గంధర్వులను పైకి పంపుచున్నాము. వారు తమ పరమ ధామములకు చేరినారు. మేము విస్తారమగు ఆయువులు గల చోటుకు చేరుచున్నాము.

37. మీరు తల్లిదండ్రులగుటకు ఋతు కాలమున సంగమించండి. మీరు వీర్యము వలన తల్లిదండ్రులు కండి. అందరి వలెనే పురుషుడు స్త్రీని ఆరోహించు గాక. సంతానము కలిగించి ధనమును పెంచండి.

38. పూషా! మనిషి బీజము వేయనున్న కళ్యాణకర యువతికి ప్రేరణ కలిగించుము. ఆమె కామించుచు తొడలు వెడల్పు చేయును గాక. మేము సహితము కామించుచునే ఆమెయందు శేప్త ప్రహారము చేయుదుము గాక.

39. నీవు ఊరువు నెక్కుము. చేతిని పట్టుము. ప్రసన్న మనస్కుడవై భార్యను ఆలింగనము చేయుము. మీరు ఉభయులు మోదభరితులై పిల్లలను కనండి. **"దీర్ఘం వామాయుః సవితా కృణోతు"**

40. మీకు ప్రజాపతి సంతానము నిచ్చును గాక. ఆర్యమ మిమ్ము రాత్రింబవళ్లతో కలుపును గాక. అశుభరహితవై పతి ఇంట ప్రవేశింపుము. **"శంవో భవ ద్విపదే శం చతుష్పదే"**

41. మను సహితులగు దేవతలు వధూయ వస్త్రమును ఇచ్చినారు. దానిని విద్వాంసుడగు బ్రాహ్మణునకు దానముచేసినవాని మంచమును ఆశ్రయించిన రాక్షసులు హతులగుచున్నారు.

42. వరుని వస్త్రము, వధువు వస్త్రము బ్రహ్మ భాగములుగ భావించి నాకు ఇచ్చినారు. ఇంద్ర, బృహస్పతులారా! బ్రహ్మ అనుమతితో మీరే నాకు ఇచ్చినట్లైనది.

43. మేము సుఖములచే ఆనందింతుము గాక. హాస్యముచే ఆనందింతుము గాక. మహత్వమున ఆనందింతుము గాక. మేము మంచి నడత వారలము, పుత్ర సంపన్నులమై ప్రకాశించు ఉషస్సులను దర్శించుచుందుము గాక.

44. నవ వస్త్రమును, సుగంధ వస్త్రమును ధరించి జీవించువాడవై ఉషస్సులను ఆరాధింతును గాక. గుడ్డునుండి పిట్ట బయట పడినట్లు నేను పాపముల నుండి బయటపడుదును గాక.

45. ద్యావాపృథ్వులు శోభాయమానములు. వాటి మధ్య మహత్కార్యములు జరుగుచున్నవి. ఏడుగా ప్రవహించు నదుల దేవేరులు మమ్ము పాపవిముక్తులను చేయుదురు గాక.

46. సూర్యునకు, దేవతలకు, మిత్రావరుణులకు, ప్రాణులను ఎరిగిన ప్రాజ్ఞులకు **"ఇదమకరం నమః"**

47. అభిశ్రిషము లేకనే పూర్వము జత్రువుల నిమిత్తము ఆతర్దనము చేయువాడెవడు? మఘవ సంధిని జోడించువాడెవడు? విరిగిన దానిని మరల అతికించు పురూ వసువు ఎవ్వడు?

48. నీల పిశంగ లోహిత ధూమము మా నుండి దూరమగును గాక. భస్మము చేయు పృషాతకిని మేము స్థాణువున బంధించినాము.

49. గృహములందు ఎన్ని కృత్యలున్నవో, రాజా వరుణుని ఎన్ని పాశములున్నవో, అవృద్ధి, అసమృద్ధులు ఎన్ని ఉన్నవో వానిని అన్నింటిని స్థాణువున బంధించినాము.

50. ఈ తనువు నాకు ప్రియము. ఇది వస్త్రముచే ప్రకాశించును గాక. వనస్పతీ! దాని ముందు నీవిని చేయుము. మేము నష్టపడకుందుము గాక.

51. అంచులు కలిగి, పడుగు పేకలతో భార్యలచే నేయబడిన ఈ వస్త్రము సుఖప్రదమై మా దేహమును తాకును గాక.

52. పుట్టింటి నుంచి, భర్త ఇంటికి వెళ్లు వలపు కన్నెలు దీక్షను విరమించినారు. **స్వాహా.**

53. బృహస్పతినావ సృష్టాం విశ్వే దేవా అధారయన్ |
వర్చోగోషు ప్రవిష్టం యత్ తేనే మాం సం సృజామసి ||

బృహస్పతి వదిలిన ఓషధిని విశ్వేదేవతలు వర్ధిల్ల చేసినారు.

గోవులందు ప్రవేశించిన వర్చస్సుచే దీనిని కల్పించుచున్నాము.

54. **"బృహస్పతినా..............."**

గోవులందు ప్రవేశించిన తేజస్సుచే దీనిని కల్పించుచున్నాము.

55. **"బృహస్పతినా..............."**

గోవులందు ప్రవేశించి సౌభాగ్యముచే దీనిని కల్పించుచున్నాము.

56. **"బృహస్పతినా..............."**

గోవులందు ప్రవేశించి యశస్సుచే దీనిని కల్పించుచున్నాము.

57. **"బృహస్పతినా..............."**

గోవులందు ప్రవేశించిన పాలతో దీనిని కల్పించుచున్నాము.

58. **"బృహస్పతినా..............."**

గోవులందు ప్రవేశించిన రసముచే దీనిని కల్పించుచున్నాము.

59. వధువా! నీవు వెళ్లుచున్నావని నీ ఇంటివారు దుఃఖించుచు తలలు విరియబోసుకొని ఏడ్చుచున్నారు. అగ్నిదేవత ఆ పాపము నుంచి నిన్ను విడిపించును గాక.

60. గృహమున నీ కూతురు తల విరియబోసుకొని దుఃఖము కలిగించుచు ఏడ్చిన

అగ్నిష్ట్వా తస్మా దేనసః సవితా చ ప్రముఞ్చతామ్. అట్లు ఏడిపించుట వలన కలిగిన పాపము నుండి అగ్ని, సవితలు నిన్ను విముక్తను చేయుదురు గాక.

61. నీ తోబుట్టువులు, యువతులు ఏడ్చుచు దుఃఖము వ్యాపింపచేసినచో

"అగ్నిష్ట్వా..........."

62. దుఃఖమును వ్యాపింపచేయువారు నీ ఇంట - సేవకులందు, పశువులందు దుఃఖము కలిగించినచో

"అగ్నిష్ట్వా..........."

63. లాజలను ఆహుతి ఇచ్చు నారి ఇట్లనుచున్నది :-

"దీర్ఘాయురస్తు మే పతిర్జీవాతి శరదః శతమ్".

64. ఇంద్రా! ఈ దంపతులను చక్రవాక పక్షుల వలె ఉంచుము. వీరికి సేవకులను, సుందర గృహములను కలిగించుము. **విశ్వమాయుర్వ్యశ్నుతామ్** - పరిపూర్ణ ఆయువు అనుభవింతురు గాక.

65. ఆసనమున, తలదిండున, తల్పమున ఏ దేని పాపము జరిగియున్న, వివాహమున ఇతరులు కృత్యను ప్రయోగించిన వానిని అన్నింటిని స్నాన స్థానమునకు చేర్చుచున్నాము.

66. వివాహము విషయమున, శుల్క విషయమున, అపరాధము జరిగియున్నచో దానిని మధుర భాషియగు వాని కంబళమున చేర్చుచున్నాము.

67. సంభలమున మలమును చేర్చు దురితములను కంబళమున ఉంచి మేము యజ్ఞియులము, పరిశుద్ధులము అగుచున్నాము. ఆయుష్మంతులము అగుచున్నాము.

68. ఇది వందల దంతముల దువ్వెన. ఇది వెంట్రుకల మురికిని దూరము చేసి తలను తాకును గాక.

69. ఇతని ప్రతి అవయవము నుండి వ్యాధులను తొలగించుచున్నాను. అది నాకు, భూమికి, దేవతలకు, ద్యులోకమునకు, అంతరిక్షమునకు, జలములకు, పితరులకు, సమస్త దేవతలకు అంటకుండును గాక.

70. నిన్ను భూసారము, ఓషధీసారముచే, ప్రజలచే, ధనముచే కూర్చుచు దీనిని కట్టుచున్నాను. నీవు సన్నద్ధవై ధనమును కలిగించుము.

71. నేను విష్ణువును. నీవు లక్ష్మివి. నేను సామమును, నీవు ఋక్కువు. నేను ద్యును, నీవు భూమివి. మనము కలసి ఉందము. సంతానము కనెదము గాక.

72. మమ్ము నదులు అనుగ్రహించును గాక. మాకు మంచి దాతయగు పుత్రుడు కలుగును గాక. మేము బాధలులేని వారలము అగుదుము గాక. కలిసి బృహదన్నమునకు కృషి చేయుదుము గాక.

73. ఈ వధువును చూచుటకు పితరులు శుల్కము వద్దకు వచ్చియున్నచో సౌభాగ్యవతి యగు ఈమేకకు సంతాన సంపద ప్రసాదింతురు గాక.

74. పూర్వపు మార్గము బంధనములు కలది అయినచో ఈమెకు సేవకులను, ధనము ఇచ్చి తొక్కని మార్గమున కొనిపొండి. ఈమె ప్రజాపతియై వర్ధిల్లును గాక.

75. సుబుధా! నిన్ను మేల్కొలుపుచున్నారు. శత శరత్తుల దీర్ఘాయువు కలుగుటకు మేల్కొనుము. గృహపత్నివై గృహమును చేరుము. **"దీర్ఘంత ఆయుః సవితా కృణోతు"**

దాశరథి రంగాచార్య విరచిత
శ్రీమదాంధ్రవచన అథర్వవేద సంహిత యందలి
పదునాలుగవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

పదిహేనవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి పర్యాయ సూక్తము - 1

అత్రకాణ్డే వ్రాత్య మహిమా ప్రపంచ్యతే |
వ్రాత్యోనామ ఉపనయనాది సంస్కారహీనః పురుషః ||

ఈ కాండమున '**వ్రాత్య**' మహిమ ప్రతిపాదించబడినది. "**వ్రాత్యుడు**" ఉపనయనము మున్నగు సంస్కారములు లేనివాడు.

1. **వ్రాత్య ఆసీదీయమాన ఏవ సప్రజాపతిం సమైరయత్.** వ్రాత్యుడు కదలినంత ప్రజాపతికి ప్రేరణ కలిగించినవాడు అగుచున్నాడు.

2. ఆ ప్రజాపతి తనయందు సువర్ణమును దర్శించినాడు. సువర్ణమును వ్యక్తము చేసినాడు.

3. ఆ ప్రజాపతి అద్వితీయుడు. '**లలామమ్**' - **మహత్తు**' - జ్యేష్ఠము - బ్రహ్మ - తపము - సత్యము అయినాడు. అతడు ప్రజలను సృష్టించినాడు.

4. అతడు పెరిగినాడు. మహానుడు అయినాడు. మహాదేవుడు అయినాడు.

5. అతడు దేవతలకు ఈశుడు - ఈశానుడు అయినాడు.

6. అతడు ఏక వ్రాత్యుడు అయినాడు. ధనుస్సు అందుకున్నాడు. అదే ఇంద్ర ధనుస్సు అయినది.

7. అతని ఉదరము నీలము, పృష్ఠము లోహితము.

8. ఇతడు నీలిమచే అప్రియ శత్రువును మూయుచున్నాడు. ద్వేషించువారిని లోహితమున అణచుచున్నాడని బ్రహ్మవాదులు అనుచున్నారు.

రెండవ పర్యాయ సూక్తము - 2

1. అతడు లేచినాడు. తూర్పునకు నడచినాడు.

2. అతనిని అనుసరించి బృహతి, రథంతరసామము, ఆదిత్యులు, సకల దేవతలు సాగినారు.

3. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుని నిందించినవారు బృహతి, రథంతరము, ఆదిత్యులు, సమస్త దేవతలనుండి విడిపోవుచున్నారు.

4. అతడు సాగిన ప్రాచ్య దిశ బృహతికి, రథంతరమునకు, ఆదిత్యులకు, సమస్త దేవతలకు ప్రియధామమగుచున్నది.

5. అతనికి శ్రద్ధ పుంశ్చలి - మిత్రుడు మాగధ - విజ్ఞానము వస్త్రము - పగలు తలపాగ - రాత్రి కేశములు - హరిత, ప్రవర్తలు కల్మలి మణి అగుచున్నవి.

6. భూత భవిష్యత్తులు పరిష్కందములు, మనసు విపథ అగుచున్నవి.

7. మాతరిశ్వ, పవమానులు విపథవాహులు, వాయువు సారథి, రేష్మ కొరడా యగుచున్నారు.

8. అతని ముందు కీర్తి, యశస్సు నడచుచున్నవి. దీనిని తెలిసినవాడు కీర్తిమంతుడు, యశోవంతుడు అగుచున్నాడు.

9. అతడు లేచినాడు. దక్షిణదిశకు నడచినాడు.

10. అతనిని అనుసరించి యజ్ఞాయజ్ఞియము, వామదేవ్యము, యజ్ఞము, యజమాని, పశువులు సాగినవి.

11. వాత్య విద్వాంసుని నిందించినవాడు యజ్ఞాయజ్ఞియము, వామదేవ్యము, యజ్ఞము, యజమాని, పశువుల

నుండి విడిపోయిన వాడగుచున్నాడు.

12. యజ్ఞా యజ్ఞియమునకు, వామదేవ్యమునకు, యజ్ఞమునకు, యజమానికి, పశువులకు దక్షిణదిశ ప్రియధామమగుచున్నది.

13. అతనికి ఉష పుంశ్చలి, మంత్రము మాగధము, విజ్ఞానము వసనము, పగలు తలపాగ, రాత్రికేశము, హరిత ప్రవర్తలు కల్మలి మణి యగుచున్నవి.

14. అమావాస్య, పూర్ణిమలు పరిష్కందము మనసు విపథయగుచున్నవి.

15. అతడు లేచినాడు. పశ్చిమ దిశకు నడచినాడు.

16. అతనిని అనుసరించి వైరూపము, వైరాజము, జలము, రాజా వరుణుడు సాగినారు.

17. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యని నిందించినవారు వైరూప, వైరాజస, జల, రాజావరుణుల నుండి విడిపోవుచున్నారు.

18. వైరూప, వైరాజస, జల, రాజా వరుణులకు పశ్చిమ దిశ ప్రియధామమగుచున్నది.

19. అతనికి పృథ్వి పుంశ్చలి, హసము మాగధము, జ్ఞానము వసనము, పగలు ఉష్ణీషము, రాత్రికేశములు, హరితప్రవర్తలు కల్మణి మణి యగుచున్నవి.

20. అహర్నిశలు పరిష్కందములు, మనసు విపథయగుచున్నవి.

21. అతడు లేచినాడు - ఉత్తర దిశకు నడచినాడు.

22. అతనిని అనుసరించి శ్యేతము నౌధసము, సప్తర్షులు రాజా సోముడు సాగినారు.

23. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుని నిందించినవారు శ్యేత నౌధస, సప్తర్షి - రాజాసోముల నుండి విడిపోవుచున్నారు.

24. శ్యేత, నౌధస, సప్తర్షి, రాజాసోములకు ఉత్తరదిశ ప్రియధామము అగుచున్నది.

25. అతనికి విద్యుత్తు పుంశ్చలి, ఉరుము మాగధము, విజ్ఞానము వపనము, పగలు ఉష్ణీషము, రాత్రికేశములు హరిత ప్రవర్తలు కల్మణి మణి యగుచున్నవి.

26. శ్రుత విశ్రుతములు పరిష్కందములు మనము విపధయగుచున్నవి.

27. మాతరిశ్వ పవమానులు విపధ వాహకులు, వాయువు సారథి. రేష్మ కొరడా యగుచున్నది.

28. అతని ముందుగా కీర్తి, యశస్సులు నడచుచున్నవి. ఇది తెలిసిన వాడు యశోవంతుడు, కీర్తిమంతుడు అగుచున్నాడు.

మూడవ పర్యాయ సూక్తము - 3

1. అతడు సంవత్సరము వరకు నిటారుగా నిలిచినాడు. "వ్రాత్యా! నీవు ఎందుకొరకు నిలిచి ఉన్నావు?" అని దేవతలు అడిగినారు.

2. అతడు 'నా కొరకు '**ఆసన్ది**' సిద్ధము చేయండి' అన్నాడు.

3. అప్పుడు ఆ వ్రాత్యుని కొరకు ఆసన్ది సిద్ధమైనది.

4. గ్రీష్మ, వసంతములు అతని రెండు పాదములు కాగా శరది, వర్షములు మరి రెండు పాదములు అయినవి.

5. బృహత్, రథంతరములు రెండు '**అనూచ్య**' లు కాగా యజ్ఞ యజ్ఞియ, వామదేవ్యములు '**తిరశ్చ్య**' లైనవి.

6. ఋచ ప్రాంచములు తంతువులు కాగా, యజుః తిర్యక్ అయినది.

7. వేదము '**ఆస్తరణము**' - బ్రహ్మ ఉపబర్హ్వణము అయినవి.

8. సామము '**ఆసాదము**', '**ఉద్ గీథ**' ఉపశయము అయినవి.

9. ఆ వ్రాత్యుడు ఆపన్ధిని ఆరోహించినాడు.

10. దేవతలు అతని పరిష్కందులు. సత్యసంకల్పము '**ప్రహాయ్య**' ము సకల భూతములు '**ఉపసద**' ము అయినవి.

11. ఈ విషయములు గ్రహించిన వానికి సకల భూతములు ఉపసదమగుచున్నవి.

నాలుగవ పర్యాయ సూక్తము - 4

1. అతనిది ప్రాచ్య దిశ అయినది.

2. వసంతర్తువు రెండు మాసములు అతనిని రక్షించినవి. బృహద్, రథంతరములు అతనిని అనుష్ఠాతను చేసినవి.

3. ఇది తెలిసిన వానిని పూర్వదిశన వసంతపు రెండు మాసములు రక్షించును. బృహద్, రథంతరములు అతనికి అనుకూలములు అగును.

4. అతనిది దక్షిణ దిశ అయినది.

5. గ్రీష్మపు రెండు మాసములు అతనిని రక్షించినవి. యాజ్ఞయజ్ఞి, వామదేవ్యములు అతనిని అనుష్ఠాతను చేసినవి.

6. ఇది తెలిసిన వానిని దక్షిణ దిశన గ్రీష్మపు రెండు మాసములు రక్షించును. యాజ్ఞ యజ్ఞయ వామదేవ్యములు అనుకూలము లగును.

7. అతనిది పశ్చిమ దిశ అయినది.

8. వర్షర్తువు రెండు మాసములు అతనిని రక్షించినవి. వైరూప, వైరాజములు అనుష్ఠాతను చేసినవి.

9. ఇది తెలిసిన వానిని పశ్చిమ దిశయందు వర్షర్తువు రెండు నెలలు రక్షించును. వైరూప, వైరాజములు అనుకూలములు అగును.

10. అతనిది ఉత్తర దిశ అయినది.

11. శరదృతువు రెండు నెలలు అతనిని రక్షించినవి. శ్యైత, నౌధసములు అనుష్ఠాతను చేసినవి.

12. ఇది తెలిసిన వానిని శరదృతువు రెండు నెలలు రక్షించినది. శ్యైత, నౌధసములు అనుకూలములు అగును.

13. అతనిది ధ్రువ దిశ అయినది.

14. హేమంతపు రెండు మాసములు అతనిని రక్షించినవి. భూమియు, అగ్నియు అనుష్ఠాతను చేసినవి.

15. ఇది తెలిసిన వానిని ధ్రువ దిశయందు హేమంతపు రెండు మాసములు రక్షించును. భూమి, అగ్ని అనుకూలములు అగును.

16. అతనిది ఊర్ధ్వ దిశ అయినది.

17. అతనిని శిశిరపు రెండు మాసములు రక్షించినవి. దివి, ఆదిత్యులు అనుష్ఠాతను చేసినారు.

18. ఇది తెలిసిన వానిని ఊర్ధ్వ దిశయందు హేమంతపు రెండు మాసములు రక్షించును. దివి, ఆదిత్యులు అనుకూలురు అగుదురు.

అయిదవ పర్యాయ సూక్తము - 5

1. అతని కొరకు పూర్వదిశ యొక్క అంతర్దిశ యందు బాణము వేయు భవుని అనుష్ఠాతను చేసినారు.

2. బాణము విడుచు భవుడు ప్రాగ్దిశ యొక్క అంతర్దిశ అనుష్ఠాత అయినాడు. అతనిని శర్వుడు, భవుడు, ఈశానుడు బాధించరు.

3. ఇది తెలిసిన వాని పశువులను, సమానులను సంహరించరు.

4. అతని కొరకు దక్షిణదిశ యందలి అంతర్దిశల బాణము విడుచు శర్వుని అనుష్ఠాతను చేసినారు.

5. ఇది తెలిసిన వానికి దక్షిణదిశ యొక్క అంతర్దిశ యందు బాణము వేయు శర్వుడు అనుకూలుడై ఉండును. అతనిని, అతని పశువులను, సమానులకు హింసించకున్నాడు.

6. అతని కొరకు పశ్చిమ దిశ యొక్క అంతర్దిశయందు బాణము వేయు పశుపతిని అనుష్ఠాతను చేసినారు.

7. ఇది తెలిసిన వానిని పశ్చిమ దిశ యొక్క అంతర్దిశకు అనుష్ఠాతమైన పశుపతి అనుకూలుడై ఉండును. అతనిని అతని పశువులను, సమానులను సంహరించకున్నాడు.

8. అతని కొరకు ఉత్తర దిశ యొక్క అంతర్దిశయందు బాణము వేయు ఉగ్రదేవతను అనుష్ఠాతను చేసినారు.

9. ఇది తెలిసిన వానికి ఉత్తర దిశ యొక్క అంతర్దిశయందు అనుష్ఠాతయైన బాణము వేయు ఉగ్రదేవత అనుకూలుడై ఉండును. అతనిని, అతని పశువులను, సమానులను సంహరించకున్నాడు.

10. అతని కొరకు ధ్రువ దిశ యొక్క అంతర్దిశ యందు బాణము వేయు రుద్రుని అనుష్ఠాతను చేసినారు.

11. ఇది తెలిసిన వానికి ధ్రువ దిశ యొక్క అంతర్దిశయందు అనుష్ఠాతయైన బాణము వేయు ఉగ్రదేవత అనుకూలుడై ఉండును. అతనిని, అతని పశువులను, అతని సమానులను సంహరించకున్నాడు.

12. అతని కొరకు ఊర్ధ్వ దిశ యొక్క అంతర్దిశ యందు బాణము వేయు మహాదేవుని అనుష్ఠాతను చేసినారు.

13. ఇది తెలిసిన వానికి ఊర్ధ్వదిశ యొక్క అంతర్దిశ యందు అనుష్ఠాతయైన బాణము వేయు మహాదేవుడు అనుకూలుడై ఉండును. అతనిని, అతని పశువులను, అతని సమానులను సంహరించకున్నాడు.

14. అతని కొరకు సర్వ దిశల అంతర్దిశలందు బాణము వేయు ఈశానుని అనుష్ఠాతను చేసినారు.

15, 16. ఇది తెలిసిన వానికి సర్వ దిశల అంతర్దిశలందు బాణము వేయు అనుష్ఠాత యగు ఈశానుడు అనుకూలుడై ఉండును. అతనిని భవ, శర్వ, ఈశానులు సంహరించకున్నారు. అతని పశువులను, అతని సమానులను సంహరించకున్నారు.

ఆరవ పర్యాయ సూక్తము - 6

1. స ధ్రువాం దిశమను వ్య చలత్ |

అతడు ధ్రువ దిశననుసరించి నడచినాడు.

2. తం భూమిశ్చాగ్నిశ్చౌషధయశ్చ వనస్పతయశ్చ వానస్పతయశ్చ వీరూధశ్చాను వ్యచలన్ ||

అతనిని అనుసరించి భూమి, అగ్ని, ఓషధులు, వనస్పతులు, వానస్పతులు, లతలు నడచినవి.

3. భూమిశ్చవైసోగ్నే శ్చౌషధీనాంచ వనస్పతీనాంచ వానస్పత్యానాం చ విరూధాం చ ప్రియం ధామ భవతి య ఏవం వేద ||

ఇది తెలిసిన వానికి భూమి, అగ్ని, ఓషధులు, వనస్పతులు, వానస్పతులు, లతలు ప్రియధామము అగుచున్నవి.

4. స ఊర్ధ్వాం దిశామను వ్య చలత్ |

5. తం ఋతం చ సత్యం చ సూర్యః చ చంద్రః చ **నక్షత్రాణి** చ అనువ్యచలన్ ||

6. ఋతస్య చ వై స సత్యస్య చ సూర్యస్య చ చన్ద్రస్య చ **నక్షత్రాణాం** చ ప్రియంధామ భవతి య ఏవం వేద |

7. స ఉత్తమాం దిశమను వ్యచలత్ ||

8. తం ఋచశ్చ సామాని చ యజూంషి చ బ్రహ్మ చ అను వ్యచలన్

9. ఋచాం చ వై స సామ్నాం చ యజుషాం చ బ్రహ్మణశ్చ ప్రియం ధామ భవతి య ఏవం వేద ||

10. స బృహతీం దిశమను వ్యచలత్ ||

11. త మితిహాసాశ్చ పురాణం చ గాథాశ్చ వారాశంపీశ్చామవ్య చలన్ ||

12. ఇతిహాసస్య చవై స పురాణస్యచ గాథానాం చ |
నారశంసీనాం చ ప్రియం ధామ భవతి య ఏవం వేద ||

13. స పరమాం దిశమను వ్యచలత్ ||

14. తమాహనీయశ్చ గార్హ పత్యశ్చ దక్షిణాగ్నిశ్చ యజ్ఞశ్చ |
యజమానశ్చ పశవశ్చాను వ్యచలన్ ||

15. ఆహవనీయస్య చ వై ప గార్హ పత్యస్యచ దక్షిణాగ్నేశ్చ యజ్ఞస్య |
చ యజమానస్య చ పశూనాం చ ప్రియం ధామ భవతి య ఏవం వేద ||

16. సః అనాదిష్టాం దిశం అను వి అచలత్ ।

17. తం ఋతవః చ ఆర్తవాః చ అహోరాత్రే చ అను వి అచలన్ ||

18. ఋతూనాం చ వై స ఆర్తవానాం చ లోకానాం చ మాసానాం |
చార్ధమాసానాం చాహోరాత్రయోశ్చ ప్రియంధామ భవతి య ఏవం వేద ||

19. అతడు అనువ్రత దిశను అనుసరించి నడిచినాడు. అచట ఉండరాదని భావించినాడు.

20. అతని వెంట దితి, అదితి, ఇడ, ఇంద్రాణి నడచినారు.

21. ఇది తెలిసిన వానికి దితి, అదితి, ఇడ, ఇంద్రాణి ప్రియధామములు అగుచున్నారు.

22. అతడు దిశలను అనుసరించి నడచినాడు. అతనిని అనుసరించి విరాట్టు, సకల దేవతలు నడచినారు.

23. ఇది తెలిసిన వారికి విరాట్టు సకల స్త్రీ, పురుషదేవతలు ప్రియధామము అగుచున్నది.

24. సః సర్వాన్ అంతర్దిశాన్ అను వి అచలత్ |

25. తం ప్రజాపతిశ్చ పరమేష్ఠీ చ పితా మహాశ్చను వ్య చలన్ ||

26. ప్రజాపతేశ్చ వై స పరమేష్ఠినశ్చ పితృశ్చ పితామహస్య |
చ ప్రియం ధామ భవతి య ఏవం వేద ||

ఏడవ పర్యాయ సూక్తము - 7

1. అతడు సద్రుమహిమ అయినాడు. భూమి అంతమునకు వెళ్ళినాడు. సముద్రము అయినాడు.

2. ప్రజాపతి - పరమేష్ఠి - పిత - పితామహ - జలములు వర్షమై అతనికి అనుకూలముగ ప్రవర్తించసాగినవి.
3. ఇది తెలిసిన వానికి జలము, శ్రద్ధ, వర్షము లభించుచున్నవి.

4. శ్రద్ధ; యజ్ఞము, లోకము, అన్నము, అన్నాద్యము అతనిని చుట్టు ముట్టినవి.

5. ఇది తెలిసిన వానికి శ్రద్ధ, యజ్ఞము, అన్నము, అన్నాద్యము చేరుచున్నవి.

రెండవ అనువాకము

మొదటి పర్యాయ సూక్తము - 8

1. అతడు రజ్జించినాడు. రాజన్యుడుగ అవతరించినాడు.

2. అతడు ప్రజల, బంధువుల అన్నము, అన్నాద్యముల బలమునకు అనుకూలుడు అయినాడు.

3. ఇది తెలిసిన వానికి ప్రజలు, బంధువులు, అన్నము, అన్నాద్యము ప్రియధామము అగుచున్నవి.

రెండవ పర్యాయ సూక్తము - 9

1. అతడు ప్రజలకు అనుకూలముగ నడచినాడు.

2. అతనికి అనుకూలముగ సభ, సమితి, సేన, సుర నడచినవి.

3. ఇది తెలిసిన వానికి సభ, సమితి, సేన, సుర ప్రియధామము అగుచున్నవి.

మూడవ పర్యాయ సూక్తము - 10

1. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుడు ఎటువంటి రాజునకు అతిథిగా వెళ్లవలెను?

2. అట్టి శ్రేష్ఠుని ఆదరించిన రాజ్యము మరియు క్షాత్రశక్తి నశించకున్నవి.

3. తదనంతరము బ్రహ్మము, క్షాత్రము లేచి 'మేము ఎందు ప్రవేశించవలెను' అని అడిగినవి.

4. బృహస్పతి యందు బ్రహ్మ, ఇంద్రుని యందు క్షాత్రము అని చెప్పబడినది.

5. అంతట బృహస్పతి యందు బ్రహ్మము, ఇంద్రుని యందు క్షాత్రము ప్రవేశించినవి.

6. ఈ పృథివియే బృహస్పతి, ద్యు ఇంద్రుడు అయినారు.

7. అగ్ని బ్రహ్మ, ఆదిత్యుడు క్షాత్రము అయినారు.

8-9. పృథివిని, బృహస్పతిని, అగ్నిని, బ్రహ్మను తెలిసినవాడు బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము పొంది బ్రహ్మవర్చస్వి యగుచున్నాడు.

9-10. ఆదిత్యుని క్షాత్రునిగ, దివిని ఇంద్రునిగ ఎరింగినవాడు అవయవ పుష్టి గలవాడు అగుచున్నాడు.

నాలుగవ పర్యాయ సూక్తము - 11

1. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుడు ఎవరి ఇంటికి అతిథిగా వెళ్లవలెను?

2. అతనికి ఎదురేగి ఇట్లనవలెను :-

వ్రాత్యా ! నీవు ఎచట నివసింతువు? వ్రాత్యా! ఇదిగో జలము. వ్రాత్యా ! మా ఇంటివారు నిన్ను సంతృప్తుని చేయగలరు. వ్రాత్యా ! నీకు ఏది ప్రియమో అదే జరుగును. వ్రాత్యా ! నీ వశము ఎట్లో అట్లే జరుగును. ఎట్లు నీ నికామమో అట్లే జరుగును.

3. వ్రాత్యా ! మీరు ఎచట ఉండెదరు అని అడిగిన వానికి దేవయాన మార్గములు వెల్లడి యగుచున్నవి.

4. వ్రాత్యా ! ఇదిగో జలము అన్న వానికి జలము దర్శనమిచ్చుచున్నది.

5. వ్రాత్యా ! మా వారు నిన్ను సంతృప్తుని చేయుదురు. అన్న వాని ప్రాణములు ప్రసన్నములగుచున్నవి.

6. వ్రాత్యా ! నీకు ఏది ప్రియమో అదే జరుగును అన్న వానికి ప్రియములు కలుగుచున్నవి.

7. దీనిని తెలిసికొన్న వానికి ప్రియజనులు లభించుచున్నారు - ప్రియాతిప్రియులు అగుచున్నారు.

8. వ్రాత్యా ! నీకు ఏది వశమో అదే జరుగును అన్నవానికి వశము వెల్లడి యగుచున్నది.

9. దీనిని తెలిసి కొనిన వానికి వశము ప్రాప్తించుచున్నది. వశములను వశపరచుకొనువాడు అగుచున్నాడు.

10. వ్రాత్యా! నీ నికామము, అభిలాష, ఏట్లో అట్లే జరుగును అన్నవాడు అభిలాషను పొందుచున్నాడు.

11. దీనిని తెలిసికొన్న వాని అభిలాషలు తీరుచున్నవి. అతడు అభిలాషలకు అభిలాష యగుచున్నాడు.

అయిదవ పర్యాయ సూక్తము - 12.

1. అగ్నిని ఉద్ధృతము చేసినపుడు, అగ్ని హోత్రము అధిశ్రితమైనపుడు విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుడు అగ్ని హోత్రి ఇంటికి వచ్చినపుడు :-

2. స్వయముగ అభ్యుత్థానము చేయించి 'వ్రాత్యా! ఆజ్ఞాపించండి. హోమము చేయుదును' అనవలెను.

3. అతడు అనుమతించిననే ఆహుతులు ఇచ్చునది. అతడు అనుమతి ఇవ్వకున్న ఆహుతులు ఇవ్వకుండునది.

4. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుని అనుజ్ఞ పొంది ఆహుతులు ఇచ్చునది.

5. ఆ విధముగ చేసినవాడు పితృయాన, దేవయాన మార్గములను తెలియుచున్నాడు.

6. అతని ఆహుతులు పతనము కాక దేవతలకు అందుచున్నవి.

7. ఎవడు విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుని అనుమతి చొప్పున ఆహుతులు ఇచ్చుచున్నాడో అతని ఆయతము నలు దిశలందు ప్రసిద్ధమగుచున్నది.

8. విద్వాంసుడగు వ్రాత్యుడు అనుమతించకున్నను ఆహుతులిచ్చువాడు.

9. పితృయాన మార్గమును తెలియకున్నాడు. దేవయాన మార్గమును తెలియకున్నాడు.

10. విద్వాంస వ్రాత్యుడు అనుమతించకున్నను ఆహుతులు ఇచ్చువాని ఆహుతులు హుతములగుచున్నవి. అతడు దేవతల నుండి విడిపోవుచున్నాడు.

ఆరవ పర్యాయ సూక్తము - 13

1. విద్వాంస వ్రాత్యుడు ఒకని గృహమున ఒక రాత్రి అతిథిగా ఉన్నచో -

2. దానిచే లోకమున గల సకల పుణ్యములను పొందుచున్నాడు.

3. విద్వాంస వ్రాత్యుడు ఒకని గృహమున రెండవ రాత్రి అతిథిగా ఉన్నచో -

4. దానిచే అంతరిక్షమున గల సకల పుణ్యములను పొందుచున్నాడు.

5. విద్వాంస వ్రాత్యుడు ఒకని గృహమున మూడవ రాత్రి వసించినచో -

7. విద్వాంస వ్రాత్యుడు ఒకని ఇంట నాలుగవ రాత్రి వసించినచో -

8. దానిచే అతడు పుణ్యాత్ముల పుణ్యలోకములను జయించుచున్నాడు.

9. విద్వాంస వ్రాత్యుడు ఒకని ఇంట అపరిమిత రాత్రులు వసించినచో -

10. ఆ ఫల ప్రభావమున అతడు అపరిమిత పుణ్య లోకములను జయించుచున్నాడు.

11. ఒకని ఇంటికి వాస్తవ అవ్రాత్యుడు వ్రాత్యుడనని చెప్పుకొని వచ్చినపుడు -

12. వానిని గెంటి వేయునది. కాని వాస్తవ వ్రాత్యుని గెంటి వేయరాదు.

13. 'నేను ఈ దేవతను జలము యాచించుచున్నాను. ఈ దేవతను నివసింపచేయుచున్నాను. ఈ దేవతకు వడ్డించుచున్నాను' అట్లనుకొని వడ్డించవలెను.

14. ఇది తెలిసిన వాని ఆహుతి ఆ దేవత యందే హుతమగుచున్నది.

ఏడవ పర్యాయ సూక్తము - 14

1. అతడు ప్రాగ్దిశకు నడిచినాడు. వాయువును బలసంపన్నుని చేయుచు నడచినాడు. మనసున ఆనందము నడయాడ నడచినాడు.

2. ఇది గ్రహించినవాడు ఆనంద మనస్కుడై అన్నమును భుజించుచున్నాడు.

3. అతడు దక్షిణమునకు నడచినాడు. ఇంద్రునిగా నడచినాడు. ఆనంద బలమున నడచినాడు.

4. ఇది గ్రహించినవాడు బలము ద్వారా అన్నమును భుజించుచున్నాడు.

5. అతడు పశ్చిమ దిశకు నడచినాడు. వరుణరాజై నడచినాడు. జలములకు ఆనందము కలిగించుచు నడచినాడు.

6. ఇది గ్రహించినవాడు జలము వలన ఆనందము పొంది అన్నము తినుచున్నాడు.

7. అతడు ఉత్తరమునకు నడచినాడు. రాజాసోముడై నడచినాడు. సప్తర్షులు హోమించిన ఆహుతులు తినుచు నడచినాడు.

8. ఇది గ్రహించిన వాడు అన్నభక్షణ చేయు ఆహుతులుగా అన్నము తినుచున్నాడు.

9. అతడు ధ్రువ దిశకు నడచినాడు. విష్ణువై నడచినాడు. విరాట్టుని ఆనందముతో నడచినాడు.

10. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నభక్షక విరాట్టు ద్వారా అన్నము భక్షించుచున్నాడు.

11. అతడు పశువుల దిశగా నడచినాడు. రుద్రుడై నడచినాడు. ఓషధుల అన్నము తినువాడై నడచినాడు.

12. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నభక్షణ చేయు ఓషధుల ద్వారా అన్నము తినుచున్నాడు.

13. అతడు పితరుల దిశకు నడచినాడు. యముడై నడచినాడు. స్వధాకార ఆనందమున నడచినాడు.

14. ఇది గ్రహించినవాడు స్వధాకార అన్నము ద్వారా అన్నము తినుచున్నాడు.

15. అతడు మానవుల దిశకు నడచినాడు. స్వయం అగ్నియై నడచినాడు. స్వాహాకార ఆనందముగ నడచినాడు.

16. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నాద స్వాహాకారము ద్వారా అన్నము భుజించుచున్నాడు.

17. అతడు ఊర్ధ్వదిశకు అనుకూలముగ నడచినాడు. బృహస్పతికి అనుకూలముగ నడచినాడు. వషట్కారమును

అన్నాదము చేయుచు నడచినాడు.

18. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నాదవషట్కారము ద్వారా అన్నము తినుచున్నాడు.

19. అతడు దేవతలకు అనుకూలముగ నడిచినాడు. ఈశానునకు అనుకూలముగ నడిచినాడు. యజ్ఞమును అన్నాదమును చేయుచు నడిచినాడు.

20. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నాద యజ్ఞము ద్వారా అన్నము భక్షించుచున్నాడు.

21. అతడు ప్రజలకు అనుకూలముగ నడిచినాడు. ప్రజాపతికి అనుకూలముగ నడిచినాడు. ప్రాణమును అన్నాదము చేసి నడిచినాడు.

22. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నాద ప్రాణము ద్వారా అన్నము భుజించుచున్నాడు.

23. అతడు అన్ని అంతర్దిశలకు అనుకూలముగ నడిచినాడు. పరమేష్ఠియై నడిచినాడు. బ్రహ్మను అన్నాదుని చేసి నడిచినాడు.

24. ఇది గ్రహించినవాడు అన్నాద బ్రహ్మ యొక్క అన్నమును భుజించుచున్నాడు.

ఎనిమిదవ పర్యాయ సూక్తము - 15

1,2. ఆ వ్రాత్యునకు ఏడు ప్రాణములు, ఏడు అపానములు ఏడు వ్యానములు కలిగినవి.

3. ఈ వ్రాత్ర్యుని ఊర్ధ్వనామక మొదటి ప్రాణము అగ్ని అయినాడు.

4. వ్రాత్యుని రెండవ ప్రాణము **ప్రౌఢ**. ఇది ఆదిత్యుడు అయినాడు.

5. వ్రాత్యుని మూడవ ప్రాణము '**అభ్యూఢ**'. అది చంద్రుడు అయినాడు.

6. వ్రాత్యుని నాలుగవ ప్రాణము '**విభు**' అయినది. అది పవమానమైనది.

7. వ్రాత్యుని అయిదవ ప్రాణమగు '**యోని**' జలమైనది.

8. వ్రాత్యుని ఆరవ ప్రాణమగు '**ప్రియ**' పశువులైనవి.

9. వ్రాత్యుని ఏడవ ప్రాణమగు ' **అపరిమితము**' ప్రజలు అయినారు.

తొమ్మిదవ పర్యాయ సూక్తము - 16

1. వ్రాత్యుని మొదటి అపానము '**పూర్ణిమ**' అయినది.

2. వ్రాత్యుని రెండవ అపానము '**అష్టక**' అయినది.

3. వ్రాత్యుని మూడడవ అపానము '**అమావస్య**' అయినది.

4. వ్రాత్యుని నాలుగవ అపానము '**శ్రద్ధ**' అయినది.

5. వ్రాత్యుని అయిదవ అపానము '**దీక్ష**' అయినది.

6. వ్రాత్యుని ఆరవ అపానము '**యజ్ఞము**' అయినది.

7. వ్రాత్యుని ఏడవ అపానము '**దక్షిణ**' అయినది.

పదవ పర్యాయ సూక్తము - 17

1. వ్రాత్యుని మొదటి వ్యానము '**భూమి**' అయినది.

2. వ్రాత్యుని రెండవ వ్యానము '**అంతరిక్షము**' అయినది.

3. వ్రాత్యుని మూడవ వ్యానము '**ద్యు**' అయినది.

4. వ్రాత్యుని నాలుగవ వ్యానము '**నక్షత్రములు**' అయినది.

5. వ్రాత్యుని అయిదవ వ్యానము '**ఋతువులు**' అయినది.

6. వ్రాత్యుని ఆరవ వ్యానము '**ఆర్తనములు**' అయినది.

7. వ్రాత్యుని ఏడవ వ్యానము '**సంవత్సరము**' అయినది.

8. దేవతలు వ్రాత్యుని సమానార్థకులు కాగా సంవత్సరము, ఋతువులు వారిని అనుసరించుచున్నవి.

9. పౌర్ణమి, అమావాస్యలందు ఆదిత్యుడు ప్రవేశించుట వ్రాత్యుడు ప్రవేశించుట యగుచున్నది.

10. వ్రాత్యుడు సమర్పించిన ఒక్క ఆహుతియే వారి అమృతత్వము అగుచున్నది.

పదకొండవ పర్యాయ సూక్తము - 18

1,2. వ్రాత్యుని కుడి కన్ను ఆదిత్యుడు, ఎడమ కన్ను చంద్రుడు అగుచున్నారు.

3. అతని కుడి చెవి అగ్ని, ఎడమ చెవి పవమానము అగుచున్నారు.

4. అతనికి అహోరాత్రులు నాసిక, దితి అదితి శీర్షకపాలము - సంవత్సరము శిరము అగుచున్నవి.

5. వ్రాత్యుని పగలు ప్రత్యేకముగను, రాత్రి విశేషముగను పూజించుచున్నవి. **నమో వ్రాత్యాయ.**

దాశరథి రంగాచార్య రచించిన
శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత
యందలి పదిహేనవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

పదహారవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి పర్యాయ సూక్తము - 1

అతిసృష్టో అపాం వృషభో2తిసృష్టా అగ్నయో దివ్యాః ||

1. జలములందు వృషభములు అతిసృష్టములు. అగ్నులందు దివ్యాగ్నులు అతిసృష్టములు అగుచున్నవి.

వినియోగము :-

కొన్ని కర్మలందు శాంత్యుదకము చేయు విధానమున్నది. అచట ఆచమనము. ప్రోక్షణము, అవసేచనము, అస్లావనాదులు చేయబడుచున్నవి. ఇది కొన్ని శాంతి సూక్తములచే చేయబడుచున్నది. దానిని కంచుపాత్రచే చేయవలసి ఉన్నది. దీనిని చేయుటకు ముందు ఈ సూక్తముచే జలమును అతిసర్జన చేసి అవకర విసర్జన చేయునది. కాంస్య పాత్రలోని జలమును అవసేచన చేసి దానిచే కాంస్యపాత్రలోపలి మలినములు తొలగించునది. ఇది సాంప్రదాయికాః |

2. జరుములందు భంగము చేయునవి, ఎక్కువ భంగము చేయునవి. నశింపచేయునవి, మరింత నశింపచేయునవి కలవు.

3. మనసును క్రుంగదీయునవి, త్రవ్వుట వలన లభించునవి, దాహము కలిగించునవి, ఆత్మ దూషితములు, తనూ దూషితములు కలవు.

4. నేను వానిని అతిసర్జన చేయుచున్నాను. తాకకున్నాను.

5. వానిని మేము ద్వేషించువారి మీదకు మమ్ము ద్వేషించు వారి మీదకు వదులుచున్నాను.

6. జలములందున్న శ్రేష్ఠ భాగమును సముద్రమునకు పంపుచున్నాము.

7. బాధకలిగించు, క్షీణింపచేయు, తనూ దూషితమగు జలములందలి అగ్నిని అతిసర్జన చేయుచున్నాను.

8. జలమా! నీయందు ప్రవేశించిన అగ్ని **'ఘోరంతదేతత్'**

9. ఇంద్ర సంబంధమగు ఇంద్రియములను జలము అభిషించన చేయును గాక.

10. జలము పాపములను తొలగించును గాక. పాపము మా నుండి తొలగును గాక.

11. జలము మా పాపములను ప్రవహింపచేసి తీసికొని పోవును గాక. దుస్వప్నములను పూర్తిగా ప్రవహింప చేసికొని పోవును గాక.

12. జలమా! నన్ను **శివేన చక్షుషాపశ్య**. శివంకరివై నా దేహము త్వచను తాకుము.

13. జలములందు గల శుభంకర అగ్నులను ఆహ్వానించుచున్నాము. దేవీ! మా యందు క్షాత్రమును, వర్చస్సును ప్రవేశ పెట్టుము.

రెండవ పర్యాయ సూక్తము - 2

వినియోగము :-

అన్యులకు నష్టము కలిగించు అభిచార కర్మ తరువాత అవభృత స్నానము చేసి ఈ సూక్తముచే ఓషధి విశేషములచే తనను అభిమర్శన చేసి కొనునది.

ఆయుష్కామి ఉపనయనమునందు కుంకుమ, చందన, సర్వ ఓషధ్యాదులచే అలంకరించుకొని అభిమంత్రించునది.

నేత్రాది అవయవముల దృఢత కోరువాడు అరణ్యము నుండి ఓషధులు తెచ్చి ఈ సూక్తముచే పై నుంచి క్రిందకు లేపనము చేయునది. వికలేంద్రియుడు దీనిని ఆచరించిన సకలేంద్రియుడు అగుచున్నాడు.

1. దూషిత అక్షి రోగమగు "అర్మ" నుండి విముక్తుడను అగుదును గాక.

2. నేను మధుమంతుని, నా వాక్కు మధుమతి అగును గాక.

3. మనసును ఆహ్వానించుచున్నాను. కంఠమును ఆహ్వానించుచున్నాను.

4. నా చెవులు చక్కగా వినును గాక. భద్రములు వినును గాక. ప్రశంసలు వినును గాక.

5. నా చెవులు దూరము నుంచి వినును గాక. దగ్గరనుండి వినును గాక. నా నేత్రములు గరుడ నేత్రములు అగును గాక. నిరంతరము జ్యోతిని దర్శించును గాక.

6. నీవు ఋషుల ప్రస్తరమవు. దైవ ప్రస్తరమునకు నమస్కారము.

మూడవ పర్యాయ సూక్తము - 3

వినియోగము :-

బాలకుని ఆయుర్వృద్ధికి 3, 4 సూక్తములచే ఉదయ సూర్యుని ఉపస్థానము చేయునది.

1. ధనములకు శీర్షమై ఉన్నాను. సమానులందు శీర్షమును అగుదును గాక.

2. రుజము, యజ్ఞము, మూర్ధ, విధర్మ నన్ను విడువకుండును గాక.

3. ఉర్వము, చమసము, ధరుణ, ధర్తలు నన్ను విడువకుందురు గాక.

4. విమోకము, ఆర్ద్రసవి, ఆర్ద్రదాను, మాతరిశ్వలు నన్ను విడువకుందురు గాక.

5. హృదయమును ప్రసన్నము చేయువాడును, మానవులను అనుగ్రహించువాడును అగు బృహస్పతి నా ఆత్మయగుచున్నాడు.

6. నా హృదయము అసంతప్తమగును గాక. దరిదాపుల భూమి నాది అగును గాక. నేను సముద్రగంభీరుడను అగుదును గాక.

నాలుగవ పర్యాయ సూక్తము - 4

1. నేను ధనములకు నాభిని అగుచున్నాను. సమానులందు నాభిని అగుదును గాక.

2. ఉష సుందరముగా ఉన్నది. ఉష మర్త్యులకు అమృతము అగుచున్నది.

3. ప్రాణములు నన్ను విడువకుండును గాక. అపానములు నన్ను విడిచి దూరము పోకుండును గాక.

4. సూర్యుడు దినమున, అగ్ని పృథ్విమీద, వాయువు అంతరిక్షము నుండి, యముడు నరుల నుండి, సరస్వతి పార్థివముల నుండి రక్షించును గాక.

5. ప్రాణాపానములు నన్ను విడువకుండును గాక. నేను పతనము కాకుందును గాక. వ్యక్తమగుదును గాక.

6. నేడు ఉషస్సు, రాత్రి నాకు శుభప్రదలు అగును గాక. జలములను, సర్వగణములను నేను అనుభవింతును గాక.

7. పశువులు బలసంపన్నులు అగును గాక. మిత్రావరుణలు నా ప్రాణాపానములకు పుష్టి కలిగింతురు గాక. అగ్ని నాకు దక్షత నిచ్చును గాక.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 5

వినియోగము :-

దుస్స్వప్న శాంతికి ఈ పర్యాయ సూక్తముచే ముఖమును శుద్ధము చేయునది. దుస్స్వప్నము కన్నపుడు దీనిని చదివి మరొక ప్రక్కకు తిరిగి పడుకొనునది. అతి ఘోర దుస్స్వప్నమును చూచినపుడు దీనిచే మిశ్రధాన్య పురోడాశ ఆహుతి ఇచ్చునది. స్వప్నమున అన్నము చూచినపుడు ఈ సూక్తమును చదువునది.

1. స్వప్నమా! నీ పుట్టుక నాకు తెలియును. నీవు గ్రాహ్యా పిశాచ పుత్రుడవు. యముని చేతివి.

2. నీవు అంతకమవు. మృత్యువవు.

3. స్వప్నమా! నిన్ను మేము ఎరుంగుదుము. నీవు మమ్ము దుస్వప్నము నుండి రక్షింపుము.

4. స్వప్నమా! నీ పుట్టుకను తెలియుచున్నాము. నీవు నిరృతి పుత్రుడవు. యముని కరణమవు.

5. స్వప్నమా! నీ పుట్టుకను తెలియుచున్నాము. నీవు అభూతి పుత్రుడవు. యమస్య కరణః.

6. స్వప్నమా! నీ పుట్టుకను తెలియుచున్నాము. నీవు నిర్భూతి పుత్రుడవు. యమస్య కరణః.

7. స్వప్నమా! నీ పుట్టుకను తెలియుచున్నాము. నీవు పరాభూతి పుత్రుడవు. యమస్య కరణః.

8. స్వప్నమా! నీ పుట్టుకను తెలియుచున్నాము. నీవు దేవజామియుల పుత్రుడవు. యమస్య కరణః.

9. అన్త కోసి మృత్యురసి ||

10. స్వప్నమా! నీవు అటువంటి దానవని మేము ఎరుంగుదుము. మమ్ము దుస్వప్నము నుండి రక్షింపుము.

రెండవ పర్యాయ సూక్తము - 6

వినియోగము :-

అభిచార కర్మమున 2-5 నాలుగు పర్యాయ సూక్తములచే శత్రువును పాశములతో బంధించి అభిమంత్రించి నిఖననము చేయునది. ఆ కర్మమునందే 5వ సూక్తపు 3, 4 మంత్రములను వదిలి మిగిలిన సూక్తములచే అడుగడుగున పాశములను ఛేదించునది. అదేవిధముగ, అదే కర్మయందు అధిపాశ బాధక శంకువులను సంక్షుదించి భ్రష్టమున అభ్యసనము చేయునది. అట్లే, అదే కర్మమున ఎర్రబియ్యపు క్షీరాన్నమును అభిమంత్రించి ఇచ్చునది.

ఈ కర్మమునందే ఈ పర్యాయ సూక్తములచే వృషభమును మంత్రించి శత్రువు ఇంటి మీదకు విడుచునది. ఈ సూక్తములతోనే గుంతలోని నిప్పులో **"వలేఖనీం"** స్థాణువునకు కట్టి పన్నెండు రాత్రులు సంపాతములను తెచ్చునది.

అన్నమంత్రములందును 5వ సూక్తపు యొక్క 3, 4 మంత్రములచే ఆదిత్యుని దర్శించునది.

1. మేము గెలుతుము గాక. భూమిని కలుగుదుము గాక. పాప రహితులము అగుదుము గాక.

2. మేము చెడుకల కని భీతిల్లినాము. ఆ భయము వదలును గాక.

3. ఈ భయమును మమ్ము ద్వేషించువారియందు మమ్ము శపించు వారియందు చేర్చుము.

4. మమ్ము ద్వేషించువారిని, మేము ద్వేషించువారిని ఆ భయము చేరును గాక.

5. ఉషోదేవి వాక్కుతో కూడి - వాక్కు ఉషోదేవితో కూడి.

6. ఉషస్పతి వాచాస్పతితో కూడి - వాచస్పతి ఉషస్పతితో కూడి.

7, 8. వారు ఈ శత్రువు మీదకు దుర్నామ, సదాన్వ, కుంభీక, దూషీక, పీయకులను పంపుదురు గాక.

9, 10. మేలికతో ఉన్నప్పటి దుస్వప్నములను, కలలో కన్న దుస్వప్నములను, దారిద్ర్యమును, ఫలించని వరములను, ద్రోహుల పాశములను విడుచుచున్నాను.

11. దేవతలందరు ఆ శత్రువునకు హాని కలిగించవలెను. అతడు షండుడు, భయభీతుడు అగును గాక. సాధువు కాకుండును గాక.

మూడవ పర్యాయ సూక్తము - 7

1. అభిచారముచే అతనిని అణచుచున్నాను. ఆభూతిచే అణచుచున్నాను. నిర్భూతిచే అణచుచున్నాను. పరాభూతిచే అణచుచున్నాను. గ్రాహ్య పిశాచిచే అణచుచున్నాను. తపస్సుచే అణచుచున్నాను.

2. వీనిని దేవతల ఘోర, భయంకర ఆజ్ఞల ముందుకు త్రోయుచున్నాను.

3. వీనిని వైశ్వానరుని కోరలందు పెట్టుచున్నాను.

4. వారు ఇతనిని అన్నము వలె మ్రింగుదురు గాక.

5. మమ్ము ద్వేషించు వాని ఆత్మ వానిని ద్వేషించును గాక. మేము ద్వేషించువాని ఆత్మను వాడు ద్వేషించును గాక.

6. మమ్ము ద్వేషించువారిని ద్యులోక, భూలోక, అంతరిక్షముల నుండి గెంటివేయుచున్నాను.

7. ఫలానా వాని పుత్రుని, ఫలానావాని దుస్వప్న దోషమును నివారించుచున్నాను.

8-11. గతరాత్రి చేసిన - జాగ్రదవస్థ, సూప్తావస్థలో చేసిన - పగలు, రాత్రి చేసిన కర్మములచే అతనిని బాదుచున్నాను.

12. వానిని వధించుము. మందించుము. ప్రక్కటెముకలు విరుచుము.

13. సమా జీవత్ తం ప్రాణోజహాతు.

వాడు జీవించకుండును గాక. వానిని ప్రాణములు విడుచును గాక.

నాలుగవ పర్యాయ సూక్తము - 8

1. జితమస్మాక ముద్భిన్న మస్మాకమృతమస్మాకం తేజోస్మాకం బ్రహ్మాస్మాకం స్వరస్మాకం యజ్ఞోస్మాకం పశవో స్మాకం ప్రజా అస్మాకం వీరా అస్మాకం.

జితము మాది. ఉద్భిన్నము మాది. సత్యము మాది. తేజస్సు మాది. మంత్రము మాది. స్వర్గము మాది. పశువులు మావి. యజ్ఞము మాది. ప్రజమాది. వీరులు మావారలు.

2. తస్మాదముం నిర్భజామోముమాష్యాయణమముష్యాః పుత్రమసాయః ||

అముక గోత్రజుడు అముకుని పుత్రుడగు వానిని ఈ లోకము నుంచి సాగనంపుచున్నాను.

3. స గ్రాహ్యాః పాశాన్మా మోచి || వాడు గ్రాహ్య పాశముల నుండి బయట పడకుండును గాక.

4. తస్యేదం వర్చస్తేజః ప్రాణమాయుర్ని వేష్టయా మీద మేనమధరాంచం సాదయామి.

వాని వర్చస్సును, ప్రాణములను, ఆయువును చుట్ట చుట్టుచున్నాను. వానిని బోర్ల పడవేయుచున్నాను.

5. 1, 2 మంత్రముల తరువాత

వాడు నిర్రృతి పాశముల నుండి బయటపడకుండునుగాక. తదుపరి 4వ మంత్రము.

6. 5 వలెనే - వాడు అభూతి పాశములనుండి విడివడకుండును గాక.

7. 5 వలెనే - వాడు నిర్భూతి పాశములనుండి బయటపడకుండును గాక.

8. 5 వలెనే - వాడు పరాభూతి పాశములనుండి బయటపడకుండును గాక.

9. 5 వలెనే - వాడు దేవజామీన పాశమునుండి విముక్తుడు కాకుండును గాక.

10. 5 వలెనే - వాడు బృహస్పతి పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

11. 5 వలెనే - ప్రజాపతి పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

12. 5 వలెనే - ఋషుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

13. ఆర్షేయుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

14. అంగిరసుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

15. అంగిరుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

16. అథర్వుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

13 - 16 - 5 వలెనే

17. 5 వలెనే - అథర్వణుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

18. 5 వలెనే - వనస్పతుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

19. 5 వలెనే - వానస్పతుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

20. 5 వలెనే - ఋతువుల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

21. 5 వలెనే - ఆర్తవముల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

22. 5 వలెనే - మాసముల పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

23. 5 వలెనే - **పోర్ధమాసానాం పాశాన్మా మోచి.**

24. 5 వలెనే - అహోరాత్ర పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

25. 5 వలెనే - రాత్రింబవళ్ల సంయుక్త పాశ విముక్తుడు కాకుండును గాక.

26. 5 వలెనే - **సద్యావాపృథివ్యోః పాశాన్మా మోచి.**

27. 5 వలెనే - **సఇంద్రాగ్న్యోః పాశాన్మా మోచి.**

28. 5 వలెనే - **సమిత్రావరుణయోః పాశాన్మా మోచి.**

29. 5 వలెనే - **సరాజ్ఞో వరుణస్య పాశాన్మా మోచి.**

30. 5 వలెనే వాడు మృత్యువు పాదబంధక పాశములనుండి విముక్తుడు కాకుండును గాక.

అయిదవ పర్యాయ సూక్తము - 9

1. గెలిచినది మాది. ఉద్భిన్నము చేసినది మాది. సమస్త శత్రుసేన మా అధీనము అగును గాక.

2. అగ్ని అదే అనుచున్నాడు. సోముడు అదే అనుచున్నాడు. పూష మాకు పుణ్యలోకములు కలిగించును గాక.

3. మాకు స్వర్గము కలుగును గాక. కలుగును గాక మాకు స్వర్గము. మాకు సూర్యుని జ్యోతిష్పదము కలుగును గాక.

4. ధనవంతుడనగు నేను ప్రతిష్ఠ కలుగుటకు గాను మరింత పరమ ధనికుడను అగుదును గాక. ధనమును వశపరచుకొని ధనికుడను అగుదును గాక. దేవా! నాకు ధనము ప్రసాదించుము.

దాశరథి రంగాచార్య రచించిన
శ్రీమదాంధ్రవచన అథర్వవేద సంహితయందలి
పదహారవకాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

పదిహేడవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

విషాసహిం సహమానం సాసహానం సహీయాంసమ్ |
సహమానం సహోజితం స్వర్జితం గోజితం సంధనాజితమ్ |
ఈడ్యం నామ హ్వ ఇంద్రమాయుష్మాన్ భూయాసమ్ ||

ఇంద్రుడు / సూర్యుడు శత్రువును తిరిగి తలెత్తకుండ అణచువాడు. సహనశీలి. శత్రుహంత. శత్రుదమనులందు శ్రేష్ఠుడు. శత్రుంజయుడు. శత్రు సుఖములను హరించువాడు. గోవులను గెలుచువాడు. ధనమును గెలుచువాడు. స్తుత్యుడు. నన్ను ఆయుష్మంతుని చేయుమని ఆహ్వానించుచున్నాను.

(ఇచట ఇంద్ర శబ్దమునకు ఆదిత్యుడని అర్థమని సాయణుడు చెప్పినాడు. ఇంద్రః సాక్షాద్ ఆదిత్య ఏవ - అసౌవా ఆదిత్య ఇన్ద్రః అని ప్రయాణించినాడు.)

వినియోగము :-

ఈ అనువాకపు పాఠము సలిలగణములందున్నది. ఉపనయనమున ఆచార్యుడు బ్రహ్మచారి నాభిప్రదేశమును స్పృశించి ఈ అనువాకము చదువునది. ఉపనయనమున ఋషిహస్త ప్రక్షాళనానంతరము ఆచార్యుడు వటువును అభిమంత్రించునది. ఆయుర్వృద్ధి కొరకు ఈ అనువాకముచే త్రికాలములందు ఆదిత్యుని ఉపస్థానము చేయునది.

సూర్యగ్రహణ శాంతికి ఈ అనువాకముచే ఘృతాహుతి ఇచ్చునది. చంద్రగ్రహణశాంతి కొరకు ఈ అనువాకముచే ఉపస్థానము చేయునది.

ఆయుష్య గణమున ఈ అనువాక పాఠము ఉన్నందున ఉపాకార్మమున దీనిచే ఘృతాహుతి ఇచ్చునది.

ఆదిత్య మహాశాంతి యందు దీని వినియోగము.కోటి హోమమున కూడ దీని వినియోగము కలదు. సూర్యదేవుని ప్రీతి కొరకు చేయు ఆదిత్య మండల దానపు మండలాకార అపూప అభిమంత్రణము నందు కూడ దీని వినియోగము.

1. 2వ సూక్తపు 8వ మంత్రముచే దర్శేష్టియందు మహేంద్ర హవిని అనుమంత్రించునది.

2. తొలిరెండు పాదములు మొదటి మంత్రమువలె 5వ మంత్రము వరకు అన్వయించుకొనునది. దేవతలకు ఇష్టులమగుటకు అనుగ్రహించు ఇంద్రుని, ఆదిత్యుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

3. ప్రజలకు ఇష్టులమగుటకు అనుగ్రహించు ఇంద్రుని, ఆదిత్యుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

4. ఈడ్యం నామహ్వాఇంద్రం ప్రియః పశూనాం భూయసామ్.

5. ఈడ్యం నామ హ్వాఇంద్రం ప్రియః పశూనాం భూయసామ్.

6. సూర్యదేవా! ఉదయించుము. ఉదయించుము. మాకు తేజస్సు కలిగించుచు ఉదయించుము. మమ్ము ద్వేషించు వారు మా అధీనమున ఉందురు గాక. మేము ద్వేషించువారి అధీనమున ఉండకుందుము గాక. నీవు విష్ణువు వంటి బహు పరాక్రమశాలివి. మాకు వివిధ పశువులను ప్రసాదించుము. అమృతమును అందించుము. అక్షయ లోకములు కలిగించుము.

7. సూర్యదేవా! ఉదయించుము. ఉదయించుము. మాకు తేజస్సు కలిగించుచు ఉదయించుము. నేను చూచుచున్న చూడకున్న ప్రాణులను నాకు అనుకూలురను చేయుము. నీవు విష్ణువు వంటి బహుపరాక్రమశాలివి. మాకు వివిధ పశువులను ప్రసాదించుము. అమృతమును అందించుము. అక్షయలోకములు కలిగించుము.

8. సూర్యదేవా! అంతరిక్ష జలములందలి పాశములు గల రాక్షసాదులు నీకు ఆటంకము కలిగించకుందురు గాక. అపనిందలు విడిచి ఆకసమున ఎదుగుము. మమ్ము రక్షించుము. నీ మంచి మనసున నిలుపుకొనుము. నీవు విష్ణువు వంటి బహుపరాక్రమశాలివి. మాకు బహురూప పశువులను ప్రసాదించుము. అమృతము అందించుము. అక్షయలోకములు కలిగించుము.

9. ఇంద్ర - సూర్య-దేవా! మాకు మహాభాగ్యము కలిగించుము. హింసకుల నుండి రాత్రింబవళ్లు రక్షింపుము. నీవు విష్ణువు వంటి బహుపరాక్రమశాలివి. మాకు అనేక రూప పశువులను ప్రసాదించుము. అమృతము అందించుము. అక్షయలోకములు కలిగించుము.

10. ఇంద్ర - సూర్య-దేవా! విశిష్ట శుభంకర దక్షిణలు కలిగించి మాకు అతి సుఖములను కలిగించుము.

సోమపానమునకు గాను త్రిదివమగు స్వర్గమునకు ఆరోహించుము. ప్రియధామమునకు సుఖములు, శుభములు కలిగించుము. నీవు విష్ణువు వంటి బహు పరాక్రమశాలివి. మాకు నానారూప పశువులను ప్రసాదించుము. అమృతము అందించుము. అక్షయలోకములు కలిగించుము.

రెండవ సూక్తము - 2

1. ఇంద్రా-సూర్యా! నీవు విశ్వజితుడవు. విశ్వాత్మవు. పురుహూతుడవు. ఇంద్రా! విచ్చేయుము సుహవమగు స్తోత్రమును స్వీకరించుము. మమ్ము రక్షించుము. నీ సుమతులందు చేర్చుము.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

2. సూర్యదేవా! దివి, భువి, అంతరిక్షమున నీ వంటి మహిమాన్వితులు మహాశక్తి మంతములగు మంత్రములచే వర్ధిల్లుచున్నారు. మాకు దివియందు సుఖములు కలిగించుము.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

3. ఇంద్ర - సూర్య-దేవా! నీవు జలములందు, పృథివి యందు, అంతరగ్నులందు మూర్తీభవించి ఉన్నావు. సూర్యా! నీవు పవమానమున, స్వర్గమున, అంతరిక్షమున వ్యాపించి ఉన్నావు. ఇంద్రా. అట్టి మూర్తి, అట్టి వ్యాప్తి గల నీవు మాకు సుఖములు కలిగించుము.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

4. ఇంద్ర - సూర్య-దేవా! ఋషులు నిన్ను బ్రహ్మణములచే వర్ధిల్లచేయుచున్నారు. అభీష్ట ఫలములు కోరి నిన్ను గురించి సత్రములు చేయుచున్నారు.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

5. ఇంద్రసూర్య-దేవా! నీవు అంతరిక్షమున, సహస్రధారల మేఘమున, యజ్ఞములందు వ్యాపించిన వాడవు.

స్వర్గప్రదాతవు.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

6. నీవు చతుర్దిశలను, ద్యావాపృథ్వులను, సమస్త భువనములను ప్రకాశింప జేయుచున్నావు. ఋతము యొక్క సకల మార్గములు తెలిసిన విద్వాంసుడవు.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

7. నీయొక్క అయిదు కిరణములచే పై భాగమును, ఒక కిరణముచే దిగువ భాగమును ప్రకాశింపచేయుచున్నావు. యాచించబడిన వాడవై సుదినములను కలిగించుచున్నావు. నీవు నిత్య స్తుత్యుడవు.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

8. త్వమిన్ద్రస్త్వం మహేన్ద్రస్త్వం ప్రజాపతిః | యజ్ఞములు నీకొరకే విస్తరిల్లుచున్నవి. నీ కొరకే హోమించబడుచున్నవి. హవించబడుచున్నవి.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

9. అసత్ నందు సత్ ప్రతిష్ఠితము. సత్ నందు భూతములు ప్రతిష్ఠితములు. భూతమున భవిష్యత్తు ఆహితము. భవిష్యత్తు నందే భూతము ప్రతిష్ఠితము.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

10. నీవు స్వచ్ఛ స్వరూపుడవై ప్రకాశించుచున్నావు. ఏ విధముగా నీవు కాంతిచే ప్రకాశించుచున్నావో అదే విధముగ మేము కాంతిచే ప్రకాశింతుము గాక.

మూడవ సూక్తము - 3

1. నీవు దీప్తులచే దీపించుచున్నావు. నీవు దీప్తులచే దీపించుచున్నట్లే నేను పశువులు, బ్రహ్మవర్చస్సుచే దీప్తుడనై దీపింతును గాక.

2. ఉదయించుచున్న వానికి నమః ఉదయించుచున్న వానికి నమః. ఉదయించిన వానికి నమః.

విరాజే నమః. స్వరాజే నమః. సమ్రాజేనమః ||

3. అస్తమించుచున్న వానికి నమః. అస్తమించుచున్న వానికి నమః. అస్తమించుచున్న వానికి నమః.

విరాజే నమః. స్వరాజే నమః. సమ్రాజేనమః ||

4. విశ్వ ప్రకాశ సహితుడగు ఆదిత్యుడు ఉదయించినాడు. అతడు మా శత్రువులను మాకు వశపరచుచున్నాడు. మేము శత్రువశులము కాకుందుము గాక.

తవేద విష్ణోః బహుధా వీర్యాణి |
త్వః నః పృణీహి పశుభిర్విశ్వరూపైః సుధాయాం మా ధేహి పరమేవ్యోమన్ ||

5. ఆదిత్యా! శత ధన సమన్వితమగు నీ నావను 'స్వస్తయే' ఆరోహించినాను. నీవు నన్ను దినమున, రాత్రియందు దాటించుము.

6. సూర్యదేవా! శతధన సహితమగు నీ నావను స్వస్తయే ఆరోహించినాను. నీవు నన్ను రాత్రిని, దినమును దాటించుము.

7. నేను ప్రజాపతిచే ఆవృతుడను. మంత్రముల కవచము గలవాడను. కశ్యపుని జ్యోతిష వర్చస్సు కలవాడను. అట్టి నేను వార్ధక్యము వరకు ఆరోగ్యముగ శక్తివంతుడనై వేయేళ్లు సుకృతము చేయుచుందును గాక.

8. నేను ప్రజాపతిచే ఆవృతుడను. మంత్రకవచుడను. కశ్యపుని జ్యోతిష వర్చస్సు కలవాడను. అట్టి నన్ను వధించుటకు విడిచిన దైవిక, మానవ శస్త్రములు నన్ను చేరకుండును గాక.

9. నేను ఋతము చేత, ఋతవుల చేత, పుట్టిన పుట్టనున్న వానిచేత రక్షించబడుచున్నాను. మంత్రములను జలములందున్న నన్ను పాపములు, మృత్యువు చేరకుండును గాక.

10. అగ్ని నన్ను రక్షించుచు పోషించును గాక. విశ్వమున ఉదయించు సూర్యుడు వెలువడు ఉష ధ్రువములను పర్వతములు నన్ను మృత్యుపాశముల నుండి విడిపించును గాక. నాయందు వేల ప్రాణములు చేరును గాక.

దాశరథి రంగాచార్య రచించిన
శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వవేద సంహిత
యందలి పదిహేడవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

పద్ధెనిమిదవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

ఓ చిత్ సఖాయం సఖ్యా వవృత్యాం తిరః పురుచిదర్ణవం జగన్వాన్ |
పితుర్న పాతమా దధీత వేధా అధిక్షమి ప్రతరం దీధ్యానః ||

అతనిని అనుకూలుని చేసి కొనుటకు గాను సఖి యమి సఖుని - యముని - తో అన్నది:- రహస్యము, విశాలము అగు సముద్రమునకు చేరుదము. తండ్రిని మించు పుత్రుని నా యందు ప్రవేశపెట్టుము. ప్రతర ప్రదీప్తుడవగు నీవు నన్ను క్షమించుము.

వినియోగము :-

పితృమేధపు శవదహన, అగ్ని ప్రదానము తరువాత బేసిసంఖ్య బ్రాహ్మణులు తూర్పుముఖముగ కూర్చుండి ఈ కాండను జపించునది. అదే కర్మమున సారస్వత హోమానంతరము ఈ కాండచే ప్రేతము దగ్గర బంధువు కూర్చుండునది.

ఈ అనువాకపు మొదటిసూక్తను మరియు రెండవ సూక్తపు 6 వ మంత్రము వరకు యమ, యమి సంవాదము వర్ణించబడినది. వారిద్దరు వివస్వతుని సంతానము. అన్నా చెల్లెండ్రు అగుచున్నారు.

యముడు అనుచున్నాడు :-

2. నేను నీకు ఏకోదరత్వమున సఖుడను అగుచున్నాను. కావున కామించరాదు. రుద్రుని మహాపుత్రులు, దివిని పాలించువారు, భూమి మీద వ్యాపించిన వారలగు మరుత్తులు కూడ అదేమాట అనుచున్నారు.

3. యమి అనుచున్నది:-

అమృత దేవతలగు మరుత్తులు నేను కోరిన కోరికను ఆమోదించుచున్నారు. అసాధారణ మర్త్యులై సంతానమును కోరుచున్నారు. కావున నీ మనసును నా యందు ప్రవేశపెట్టుము. నా తనువున ప్రవేశించి పతివి అగుము.

4. యముడు అనుచున్నాడు :-

ఇది పూర్వము చేయనిది. మనము ఎట్లు చేయుదము? మనము సత్యవాదులము. అసత్యమెట్లు పలుకుదము? ఆకసమున ఆదిత్యుడు ఉన్నాడు. అతని భార్య ఉన్నది. వారు మనలను గమనించుచున్నారు.

5. యమి అనుచున్నది:-

మనము గర్భమునందే దంపతుల మైనాము. ఈ విషయము త్వష్టకు తెలియును. విశ్వరూపియగు సవితకు తెలియును. ద్యావాపృథ్వులకు సహితము ఈ విషయము తెలియును. దేవతలు ఆమోదించిన దానిని కాదనువాడెవడు?

6. యముడు అనుచున్నాడు:-

సత్యపు భారమును తన నాలుక మీద ఎవడు భరించుచున్నాడు? ఎవడు సత్యము చెప్పుచున్నాడు? కర్మవంతులు, తేజస్వులు, నిర్భయులు మాత్రమే హృదయునందలి సత్యమును వాక్కున వచించుచున్నారు: వారే సిద్ధజీవులై చిరంజీవులు అగుచున్నారు.

7. యమి అనుచున్నది:-

మన ప్రథమ సంగమమును ఎవడు ఎరుగును? ఎవడు చూచినాడు? ఎవడు చెప్పుచున్నాడు? ఇది రాత్రింబవళ్లు

విశాల ధామము. నాకు బాధ కలిగించి తిరుగు బోతు నరులనీతులు చెప్పుచున్నావెందుకు ?

8. యమి యముని కామించుచున్నది. పతికి పత్ని తన దేహమును అర్పించిన రీతి అసాధారణ శయ్యమీద నా దేహమును అతనికి అర్పింతునుగాక. తదుపరి రథ చక్రముల వలె కలసి సాగుదుముగాక.

9. యముడు అనుచున్నాడు :-

ఈ లోకమున సంచరించు దేవదూతలు ఒక చోటనిలువరు. కనురెప్ప వాల్చరు. కావున ఉన్మత్తమగు నీవు అన్యుని వద్దకు చేరుము. అతనితో కలిసి రథచక్రములవలె సాగుము.

10. యమి అగుచున్నది :-

యమునకు రాత్రింబవళ్లు హవి లభించును గాక. సూర్యుని ప్రకాశము అతని కొరకు నిత్యము ఉదయించును గాక. ద్యావాపృథ్వుల సంబంధము వలె యమి యముల సంబంధము కలుగును గాక. భగినీ సంబంధము రాలి పోవును గాక.

రెండవ సూక్తము - 2

1. యముడు :-

రానున్న యుగములందు సోదరి భార్య కావచ్చును. కావున యమీ! నీవు మరొకని చేయిపట్టుము. నన్ను విడువుము. సుభగే! మరొకనిని పతినిగా చేసికొనుము.

2. యమి :-

సోదరుడు ఉండగా సోదరి దిక్కులేనిది అగునా? సోదరి ఉండగా సోదరుడు దుఃఖితుడు కావచ్చునా? నేను కామవశమై మూర్ఛిల్లుచున్నాను. నీ తనువుతో నా తనువును కలుపుము.

3. యముడు :-

యమీ! నేను నీకు భర్తను కాజాలను. నీ తనువుతో తనువు కలుపజాలను. నీవు అన్యునితో రమించుము. సుభగీ! నీ సోదరుడు నీకోరిక తీర్చడు.

4. యమీ! నా తనువును నీతో కలుపలేను. సోదరితో సంగమించుట పాపమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు. సోదరుడనై సోదరితో శయనించిన నా హృదయము, మనస్సు, ప్రాణము నష్టపోవును.

5. యమీ :-

యమా! నీవు దుర్బలుడవు అయినావు. నీ మనసును, హృదయమును నా మీద పెట్టకున్నావు. నేను గ్రహించినాను. తీగచెట్టు మొదటి నుంచి చివరి వరకు చుట్టుకున్నట్లు మరొకటి నిన్ను చంకన వేసుకున్నది.

6. యముడు :-

యమీ! తీగ చెట్టును చుట్టుకున్నట్లు నీవు మరొకనిని ఆలింగనము చేసికొనుము. అతడు నీ మనసున, నీవు అతని మనసున నిలుతురుగాక. సౌభాగ్యవతివై సుఖపడుము.

7. పూర్వము విద్వాంసులు ఈ జగత్తును మూడింటచే ఆచ్ఛాదించినారు. వానిలో పురూరూపము, విశ్వనేత్రమగు జలము ఒకటి. వారు భూలోకమున జలము, వాయువు ఓషధులను ఈ లోకమున స్థాపించినారు.

8. అగ్ని వరదుడు. వర్షి. అతడు అఖండనీయము, అదాభ్యము అయిన భూమికి దివి నుంచి రసవృష్టి కలిగించుచున్నాడు. అగ్ని వరుణుని వంటి విశ్వవేత్త. యజ్ఞయోగ్య అగ్ని ఋతువులననుసరించిన యజ్ఞములను యజించుచున్నాడు.

9. ఆదిత్య స్వభూత భారతియు, సరస్వతియు నేను అగ్నిని స్తుతించుటకు స్పష్ట వాక్కును ప్రసాదింతురుగాక. దేవమాత అదితి నన్ను యాగములందు నిలుపునుగాక. నాకు జ్యేష్ఠ భ్రాతయగు అగ్ని నన్ను మెచ్చుకొనునుగాక.

10. ఉష శుభములు కలిగించునది. శబ్ద స్వరూప యశస్వతి. సూర్యవతి. ఆమె మానవుల కొరకని ఉదయించినది. అప్పుడే అధ్వర్యులు హవిస్సు అందుకొమ్మని దేవతలను ఆహ్వానించుచు యజమానుల యజ్ఞములందు అగ్నిని కల్పించినారు.

మూడవ సూక్తము - 3

1. సోమము మహత్తము. దర్శనీయము. దేవమానవ సేవనీయము. దానిని శ్యేనము స్వర్గము నుండి యజ్ఞము కొరకు భూలోకమునకు తెచ్చినది. ఆ విధముగ సోమము చేరగా ఆర్యులు యజ్ఞములు చేయుటకు అగ్నిని

వరించినారు. ఆ యజ్ఞము నుండియే సమస్త కర్మలు ఆవిర్భవించినవి.

2. అగ్నీ! నీవు మానవులు సమర్పించు ఘృతాదులచే పుష్టినొందుచున్నావు. సర్వదా యజమానికి దర్శనీయుడవు అగుచున్నావు. విప్రుల, యజమానులచే స్తుతించబడు నీవు వారి కోరికలు తీర్చుటకు దేవతల వద్దకు చేరుకున్నావు.

3. అగ్నీ! నీ మాతా పితరులగు ద్యావాపృథ్వులకు ప్రేరణ కలిగించుము. సూర్యుడు, ద్యావాపృథ్వులను వలె నీవును ప్రకాశింపచేయుము. యజమాని ఏ దేవతలను పూజించదలచుచున్నాడో అగ్ని ఆ దేవతలను హృదయ పూర్వకముగ అభిలషించుచున్నాడు. అగ్ని యజమానితో నన్ను పూజించు వానికి సకల పదార్థములను ఇచ్చుచున్నాడు' అనుచున్నాడు. అగ్ని అట్టివాని వద్దకే విచ్చేయుచున్నాడు.

4. అగ్నీ! నీవు బలపుత్రుడవు. నీ అనుగ్రహమును గురించి అన్యులకు వివరించు నరుని కీర్తి బహుశ్రుతమగు చున్నది. అతడు మరింత అన్నము, అశ్వములు, తేజస్సు కలవాడై చిరకాలము జీవించుచున్నాడు.

5. అగ్నిదేవా! యజ్ఞ గృహమందు మా ఆహ్వానమును వినుము. దేవతల కొరకు అమృత రథమును సిద్ధపరచుము. ఉరికించుము. దేవతలను, ద్యావాపృథ్వులను తీసికొనిరమ్ము. ఒక్కదేవత కూడ మిగులరాదు.

6. అగ్నీ! నీవు పూజనీయుడవు. నీకు సంహితలు స్తోత్రములు, హవిస్సులు సమర్పించబడుచున్నవి. దేవతలు పూజించబడుచున్నారు. నీవు రమణీయ రత్నములను స్తోతలకు పంచుచున్నావు. అప్పుడు మాకు ధనము నందు పెద్ద భాగము ప్రసాదించుము.

7. జాతవేదాగ్ని ఉషస్సు వెంట ఉదయించినాడు. పగలు కూడ ప్రకాశించినాడు. సూర్యుడు తొలుత ఉషస్సును, తదుపరి ద్యావాపృథ్వులను ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు.

8. ఉషోదయమైనంత అగ్ని ప్రకాశించుచున్నాడు. జాతవేదాగ్ని పగలు వెలుగుచున్నాడు. సూర్యునివి అనేక రూపములు. సూర్య కిరణములవి బహురూపములు. అవి ద్యావాపృథ్వులందు వెలుగును విస్తరింపచేయుచున్నవి.

9. ద్యావాపృథ్వులు ప్రథమములు, సత్యవచనలు. యజ్ఞములందు స్తుతులు ఆలకించునవి. యజ్ఞమునందలి అగ్నిహోతకు అభిముఖమై ప్రజ్వరిల్లును. అప్పుడు ద్యావాపృథ్వులు స్తుతులు వినునుగాక.

10. అగ్నిదేవా! నీవు అగ్రుడవు. మా యజ్ఞమును ఎరుంగుము. మా హవిస్సులను దేవతలకు అందించుము. నీవు ధూమకేతువవు. సమిధలచే ప్రజ్వరిల్లువాడవు. ప్రసన్నులను చేయువాడవు. హోతవు. నిత్యుడవు. పూజ్యుడవు.

నాలుగవ సూక్తము - 4

1. ద్యావాపృథ్వులారా! మీ యందలి జలమును వర్ధిల్ల చేయుటకు స్తుతించుచున్నాము. ఆలకించండి. హోతలు తమ శక్తిచే యజించు రోజులందు, మాతా పితరులగు, మీరు మాకు మధుర జలమును ప్రసాదించండి.

2. సకల ప్రాణుల జీవమగు, దేవతల అమృతమువంటి జలము కిరణములందు చేరి, భూమికి దిగి ఓషధులను కలిగించుచున్నది. అగ్నీ! నీవు దివియందలి ఘృతము వంటి జలమును వర్షించుచున్నావు. అప్పుడు విశ్వేదేవతలు నిన్ను అనుసరించుచున్నారు.

3. యమరాజు దేనిని గ్రహించుచున్నాడు? అతనికి మేము చేయు వ్రతములందలి లోపములేవి? వానిని తెలిసిన వాడు ఎవడు? అగ్ని దేవహోత. మిత్రుడు. మా లోపములను గురించి దేవతలకు విన్నవించి మమ్ము రక్షించునుగాక.

4. యమి యముని భర్తను చేసికొనదలచినది. కావున యముని నామము దుర్వచనము అగుచున్నది. అగ్నిదేవా! అట్టి యముని తలచిన, స్తుతించిన వాని దోషమును మన్నింపుము. అతనిని రక్షించుము.

5. అగ్ని వలననే దేవతలు ఆనందించుచున్నారు. అగ్నియే మానవులను సూర్యలోకమునకు చేర్చుచున్నాడు. దేవతలు సూర్యుని యందు జ్యోతిని, చంద్రుని యందు రశ్మిని ప్రవేశపెట్టినారు. కావుననే సూర్యచంద్రులు అగ్నిని నిరంతరము సేవించుచున్నారు.

6. దేవతలు సంచరించు స్థానములను మేము తెలియకున్నాము. వరుణుడు అంతర్హితమున ఉన్నాడు. దేవతలు అతనికి మా నిరపరాధిత్వమును చెప్పెదరుగాక. అగ్నిదేవా! సవిత, మిత్రుడు, అదితి, ద్యులోకము కూడ మేము నిరపరాధులమని గుర్తింతురుగాక.

7. మిత్రుడు, వజ్రియగు బ్రహేంద్రుని నుండి ఫలములు ఆశించుచున్నాము. పరమనేత, శత్రుదమనుడగు ఇంద్రుని నుతించుచున్నాము.

8. ఇంద్రా! నీవు బలశాలివని శృతి. వృత్రుని వధించి వృత్రహంతవైనావు. మేఘముల వలన మఘవుడవైనావు. శూరా! నీవు మహాదాతవు అగుచున్నావు.

9. వర్షకాలమున మండూకము భూమిని విడుచుచున్నది. అట్లే నీవు భూమిని విడిచి పైకి పోవుచున్నావు. భూమి మీద మాకు అనుకూలముగ గాలివీచునుగాక. అగ్ని గడ్డిని బూడిద చేసినట్లు మిత్రావరుణులు మా దుఃఖములను నిర్మూలింతురుగాక.

10. రుద్రుడు శ్మశానసదనుడు. ప్రజలకు రాజు. భీకరుడు. ఉగ్రుడు. దగ్గర ఉండి కొట్టువాడు. స్తోతా! అట్టి రుద్రుని స్తుతించుము.

రుద్రదేవా! మా స్తుతులు వినుము. మమ్ము రక్షించుము. నీ సేన మమ్ము తాక కుండునుగాక. అది నిన్ను ద్వేషించు వారి మీద పడునుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 5

వినియోగము :- పితృమేధమున 1-3 ఋక్కులచే అగ్నిదాతయగు కనిష్ఠపుత్రుడు దక్షిణ దిశ నుంచి ఘృతముచే సారస్వత హోమము చేయునది. 4వ మంత్రముచే కాంపిలీ శాఖచే ఉధృతము చేసి, అభ్యుక్షితము చేసి లక్షణము చేయునది. పిండపితృ యజ్ఞమున దీనిచే గొయ్యి త్రవ్వునది. 4-6 చే మూడు జలపూర్ణ పాత్రలను కుశల మీద ఉంచునది. 6చే గోతిలో కుశలను పరచునది. కనిష్ఠ పుత్రుడు చితికి అగ్గి పెట్టిన పిదప 9-10 మంత్రములచే యామ్య హోమము చేయునది.

1. సరస్వతిని దేవయంతులు ఆహ్వానించుచున్నారు. అధ్వరములందు ఆహ్వానించుచున్నారు. సుకృతులు ఆహ్వానించుచున్నారు. సరస్వతి స్తోతలకు శక్తి ప్రసాదించునుగాక.

2. వేదికి దక్షిణముగ ఆసీనులగు పితరులు సరస్వతిని ఆహ్వానించుచున్నారు.

పితరులారా! మా యజ్ఞమునందు ఆసీనులై సంతృప్తులు కండి. మా హవిని ఆనందముగ స్వీకరించండి.

3. సరస్వతీ! ఉక్థ, శస్త్ర, స్వధా సహితముగ పితరులతో కూడి ఆనందించుచు ఒకే రథము మీద వచ్చుచున్నావు. వేలమందికి తృప్తి కలిగించు అన్నమును, ధన పుష్టిని కలిగించుము.

4. అగ్ర పితరులారా! లేవండి. మధ్యమ పితరులారా! లేవండి. మీరు సోమ భక్షకులు. అంగశరీరులు. సత్యవంతులు. అట్టి పితరులు మమ్ము రక్షించెదరుగాక.

5. కళ్యాణధనులగు పితరులకు అభిముఖుడనై చేరుచున్నాను. విక్రముడగు విష్ణువును, రక్షకుడగు అగ్నిని చేరుకొనుచున్నాను. బర్హిష్షద అభిషుత సోమపాయులగు పితరులను సేవించుచున్నాము. అగ్నిదేవా! వారిని మా వద్దకు ఆహ్వానించండి.

6. పూర్వము పితృ లోకము చేరినవారికి, ఈ మధ్య చేరిన వారికి నమః. భూమి మీద ఉన్నవారికి సువిభక్త

దిశలందున్న వారికి నమః.

7. మాతలి నామక పితరులు కవ్యముచే, యమనామకులు అంగిర హవ్యముచే - బృహస్పతి నామక పితరులు ఋక్వములచే వర్ధిల్లుచున్నారు. ఏ పితరులను దేవతలు వర్ధిల్లచేయుచున్నారో, ఏ పితరులు దేవతలును వర్ధిల్లచేయుచున్నారో వారెల్లరు పితృ యజ్ఞములందు మమ్ము రక్షింతురుగాత.

8. మధుమంత సోమము రుచిగలది. కావున మధురము. ఇది తీవ్రము. కావున వెంటనే ఆనందము కలిగించును. ఇది సారవంతము. దీనిని సేవించిన ఇంద్రుని గెలువగలవాడు లేడు.

9. విశాల పృథ్విని అతిక్రమించునట్టి, అతి దూర దేశమునకు సాగునట్టి, అనేకమంది పితరుల మార్గమున నడుచునట్టి, వివస్వత పుత్రుడు, మరణించు వారు చేరుస్థానమగు యముని అర్పించండి.

10. యముడు పూర్వము గతించిన వారి మార్గమును ఎరింగియున్నాడు. ఇది అందరు సాగవలసిన మార్గము. పూర్వ, పర పితరులు సాగిన మార్గమును మేము తెలియుచున్నాము.

ఆరవ సూక్తము - 6

వినియోగము :- మొదటి ఋక్కుచే కుశలను పరచునది. 2వ మంత్రముచే తిలలు చల్లునది. పితృమేధమున ప్రేతపు అస్థికలను దీనిచే 'త్రిపాదశిక్యము'న పెట్టునది. 4వ మంత్రముచే దానిని బండి మీద పెట్టునది. ప్రేత దహన స్థానమును 5వ ఋక్కుచే కాంపీలశాఖచే సంప్రోక్షణ చేయునది. పిండ పితృ యజ్ఞమున 6,7లచే రెండు పుల్లలను మండించునది. అగ్ని పెట్టు పుత్రుడు 8 నుండి ఏడు ఋక్కులచే ప్రేత దేహమున ఘృతాహుతులిచ్చునది. 10వ ఋక్కుచే యమునకు నాలుగవ వపాహుతి ఇచ్చునది. ప్రేతమును ఎత్తి 11 మరియు మరుసటి సూక్తపు 2,3 మంత్రములచే బండి లేక మంచము మీద పెట్టునది.

1. యజ్ఞమునకు విచ్చేసిన బర్హిషద పితరులారా! మీరు మమ్ము రక్షించండి. మా సమ్ముఖమునకు రండి. మేము సమర్పించిన ఆహుతులను స్వీకరించండి. మాకు శుభములు కలిగించండి. రోగశాంతి కలిగించండి. మమ్ము పాపరహితులను చేయండి.

2. వేదికి దక్షిణమున ఆసీనులై మా హవిని స్వీకరించండి. ప్రశంసించండి. మేము చేసిన అపరాధములకు మమ్ము శిక్షించకండి. మేము మానవులము కదా!

3. త్వష్ట తన కూతురు 'సరణ్యు' వివాహము చేసినాడు. అది చూచుటకు సమస్త విశ్వము కూడినది. యముని తల్లి

వివస్వతుని భార్య సరణ్యు వివాహము జరిగినపుడు దాగినది.

4. ప్రేతమా! నీ పూర్వులగు పితరులు పోయిన దారి పట్టుము. అచట యమ, వరుణరాజులు ఉన్నారు. వారు మేము సమర్పించిన హవిస్సులు సేవించి ఆనందించుచుందురు. మీకు ఆ ఉభయ ప్రభువులు దర్శనమగును.

5. పిశాచములారా! ఈ స్థానమునుండి పారిపొండి. వెళ్లిపొండి. దూరమునకు వెళ్లండి. మీరు పాతవారలైనను, క్రొత్త వారలైనను ఇచట నిలువరాదు. యముడు ఈ స్థలమును జలము దివారాత్రుల సహితముగ ఈ ప్రేతమునకు ఇచ్చినాడు.

6. అగ్నిదేవా! నిన్ను పితృ యజ్ఞమునకు ఆహ్వానించుచున్నాము. నిన్ను ప్రజ్వలితుని చేయుచున్నాము. మా హవిని భక్షించుటకుగాను పితరులను ఇచటికి చేర్చుము.

7. ద్యుమంతుడవగు నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము. ద్యుమంతుడవగు నిన్ను ప్రజ్వలింప చేయుచున్నాను. ద్యుమంతుడవగు నీవు ద్యుమంత పితరులను హవి సేవించుటకు ఆహ్వానించుము.

8. సనాతనులగు అంగిరసులు మాకు పితరులు. నవీనులగు అథర్వులు, భృగువులు మాకు పితరులు. వారందరు సోమపాయులు. యజ్ఞియులగు పితరులు సన్మనస్సులందు మేము ఉందుముగాక. వారు మా విషయమున హృదయములందు ప్రసన్నులు అగుదురుగాక.

9. యమదేవా! నీవు వైరూపుడవు. యాజ్ఞియ అంగిర పితరుల సహితముగ విచ్చేయుము. ఆనందించుము. నీ తండ్రియగు వివస్వతుని ఆహ్వానించుచున్నాము. అతడు కుశాసనమున ఆసీనుడై హవి స్వీకరించునుగాక.

10. యమదేవా! అంగిర పితరుల సహితుడవై విచ్చేయుము. కుశాసనముల ఆసీనుడవగుము. కవుల మంత్రములు నిన్ను పిలుచుచున్నవి. మా హవిస్సు స్వీకరించుము. ప్రసన్నుడవగుము.

11. ఈ ప్రేతమును నేల మీద నుంచి బండి మీదకు ఎక్కించినారు. భూమిని జయించిన అంగిరసులు పోయిన మార్గమున వీనిని ప్రవేశపెట్టినారు.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 7

వినియోగము :- పితృ మేధమున 10వ ఋక్కు తప్ప 4-18 మంత్రములచే భస్మమగు ప్రేత శరీరము వద్ద సకల గోత్రముల వారు నిలుచునది. 4-7 లచే గోత్రము వారు నిప్పును మండించునది. 8,9 మంత్రములచే చితికి కుడివైపు మేకను కట్టునది. అది భస్మము కావలెను. దానిని విడువరాదు. పితృ మేధపు నాల్గవనాడు ఏకాగ్నిక ఆహితాగ్ని శరీరమును 10చే అనుకరించునది.

1. యముని కొరకు సోమము అభిషుతమగుచున్నది. యముని కొరకు హవి సిద్ధమగుచున్నది. దూతయగు అగ్నిచే అలంకృత యజ్ఞము యముని చేరుచున్నది.

2. మధుమత్తమ హవి, ప్రతిష్ఠయు యముని కొరకే అగునుగాక. ఋషులకు, పూర్వజులకు, పూర్వులకు, మార్గనిర్దేశకులకు నమః.

3. యమరాజునకు ఘృతవంత దుగ్ధ హవిని అర్పించండి. అతడు మాకు దీర్ఘాయువును, జీవితమును ప్రసాదించునుగాక.

4. అగ్నిదేవా! ఈ ప్రేతమును అతిగా కాల్చకుము. అతనిని దుఃఖింపచేయకుము. అతని త్వచను, దేహమును వేరు చోటునకు విసరకుము.

జాతవేదాగ్నీ! ఈ దేహము పూర్తిగ కాలినంత దానిని పితరుల వద్దకు చేర్చుము.

5. అగ్నిదేవా! వీనిని దహించుము. ఈ దావాసంస్కృతుని రక్షణకుగాను పితరులకు అర్పించండి. ఇతడు 'అసునీతి' దేవతకు చేరినంత దేవతలను వశమునందుంచుకొనువాడు అగునుగాక.

6. త్రికద్రుకములందు యముని కొరకే సోమము అభిషుతమగుచున్నది. షడుర్వులు యముని కొరకే నిలిచి ఉన్నవి.

"త్రిష్టుబ్ గాయత్రీ ఛన్దాంసి సర్వాతా యమ ఆర్పితా"

(జ్యోతిష్టోమము, గోష్టోమము, ఆయుష్టోమము త్రికద్రుకలు. ద్యౌ, పృథివి, రాత్రి, పగలు, జలము, ఓషధులు షడుర్వులు.)

7. కన్నులచే సూర్యుని ఆత్మచే వాయువును, అవయవములచే ద్యావాపృథ్వులను చేరుము. నీకు హితము కూర్చు జలమున చేరుము. దేహములను ఓషధులందు ప్రతిష్ఠించుము.

8. అగ్నిదేవా! అజము నీ భాగమగుచున్నది. దానిని తపింపచేయుము. దాని అవయవములను నీ జ్వాలచే తపింపచేయుము.

జాతవేదా! కళ్యాణప్రదలగు నీ జ్వాలలచే ఇతనిని సుకృతుల లోకమునకు చేర్చుము.

9. జాతవేదాగ్నీ! నీ జ్వాలలు దుఃఖ ప్రదములు. వేగవంతములు. వానితోనే నీవు ద్యులోక, అంతరిక్షములందు వ్యాపించుచున్నావు. ఆ జ్వాలలు ఈ అజమును చేరునుగాక. సుఖప్రదములగు జ్వాలలచే ఈ ప్రేతమును దహించుము.

10. అగ్నిదేవా! ఆహుతులందు చరించువారును, స్వధావంతులగు పితరుల లోకమున ఇతనికి పునర్జన్మ కలిగించుము. భూలోకమున మిగిలిన ఇతని బంధువులు ఆయుష్మంతులగుదురుగాక. వర్చస్సు గలవారలగుదురుగాక.

రెండవ సూక్తము - 8

వినియోగము :- 1-8 భస్మమగుచున్న ప్రేత శరీరపు ఉపస్థానమున. వీనిచే శ్మశానమునకు ప్రేత దేహమును అనుమంత్రించునది. అస్థి సంచయనమున అస్థి కలశమును వీనిచే ఖనన ప్రదేశమునకు తీసికొనుపోవునది. 1-3 చే ప్రేత హస్తమునకు అందించు **'గోపశువృక్కద్వయల అనుమంత్రయేత్'**. 9వ మంత్రము 3వ సూ. 1,2ల **'ముమూర్షు'** యజమానిని అగ్నిశాల యందు పరచిన దర్భల మీద స్థాపయేత్. వీనితోనే అగ్నికి ఉత్తర దిశన శవమును బండి నుంచి దించునది. అస్థి కలశమును పాతవలసినచో 9వ మంత్రముచే అభిమంత్రించి పాతిపెట్టునది.

1. దేవతల ఆడకుక్క పేరు సరమ. దానికి శ్యామ, శవల అనుపుత్రులు. వానిలో ఒక్కొక్క దానికి నాలుగు కాళ్లు. నాలుగు నేత్రములు. ప్రేతమా! నీవు సాధు మార్గమున వానిని తప్పుకొని సాగుము. తదుపరి ధనసంపన్నులు, యమునితో కూడి ఆనందించువారలగు పితరుల వద్దకు చేరుము.

2. యమదేవా! నీ కుక్కలు రక్షించునవి. నాలుగు కనులవి. మార్గమున సాగు ఈ జీవిని వానిచే రక్షింపచేయుము. ఇతనికి నీ లోకమున అవినాశ్యము. బాధారహితము శుభప్రదమగు స్థానమును ఏర్పరచుము.

3. యముని ఇద్దరు దూతలు దీర్ఘ నాసికులు. ప్రాణ తృప్తులు. ప్రాణాపహారకలు. వారు సర్వత్ర సంచరించుచున్నారు. వారిద్దరు మేము సూర్యదేవుని దర్శించునట్లు మా పంచ ప్రాణములను మరల ప్రసాదింతురుగాక.

4. ఒకట సోమము ప్రవహించుము. ఒకట ఘృతము ఉపాసించును. ఒకట మధువు పరుగులిడును. అవన్నియు నీకు లభించునుగాక.

5. పూర్వ పురుషులు సత్య సంభక్తులు. సత్య సంభవులు. సత్యవర్ధనులు. ఋషులు తపస్సంపన్నులు, తపస్సంభవులు, నీవు వారిని చేరుదువు గాక.

6. తపస్సుచే పాపరహితులైన వారిని, తపము వలన స్వర్గము చేసిన వారిని, మహా తపస్సులు చేసిన వారిని చేరుము.

7. యుద్ధమున శౌర్యము చూపినవారిని, యుద్ధమున అమరులైన వారిని, భూరి దక్షిణల యజ్ఞములు చేసిన వారిని చేరుము.

8. యముని అధీనా! సహస్రనయనముల విద్వాంసులు సూర్యుని రక్షించుచున్నారు. తపస్సంపన్నులు, తపో సంజాతులగు ఋషులున్నారు. వారిని చేరుము.

9. భూమీ! నీవు విశాలవు. నివాస ప్రదాయినివి. ఇతనికి శుభప్రదవగుము. అనంత సుఖములు కలిగించుము.

10. బాధలేని వాడవై పృథివి ఉరస్థానమున ఉండుము. జీవించి ఉన్నప్పుడు నీవు సమర్పించిన స్వధాదులు నీకు తేనెవాగులు అగునుగాక.

మూడవ సూక్తము - 9

వినియోగము :- 2 మంత్రముచే చితికుడివైపున అది భస్మమగురీతిన అజమును కట్టునది. ఆహితాగ్ని సంస్కారార్థక విహిత మూడు అగ్నులందు 7వ మంత్రముచే ఘృతాహుతులిచ్చునది. పితృ పిండ యజ్ఞమున జలపూర్ణ పాత్రను కుశల మీద పెట్టిన పిదప 8వ ఋక్కుచే రెండువైపుల కాలుచున్న ఉల్మకములను వేయునది. పిండ పితృ యజ్ఞమున 9వ ఋక్కుచే పరచిన దర్భల మీద నువ్వులు వేయునది.

1. ప్రేతమా! నా మనసుచే నీ మనసును పిలుచుచున్నాను. నిన్ను సేవించు గృహములకు విచ్చేయుము. పితృ సహితుడవై వెళ్లుము. యముని సహితుడవై వెళ్లుము. పితృలోక మార్గమున వాయువులు నీకు సుఖ ప్రదములు అగునుగాక.

2. ప్రేతమా! మరుత్తులు నిన్ను ఊర్ధ్వ లోకమునకు చేర్చును గాక. జలవాహక మేఘము అజముతో సహ నిన్ను వర్షించి చల్లబరచునుగాక.

3. ప్రేతమా! నిన్ను ఆయువు, శ్వాస, జీవితము కొరకు ఆహ్వానించుచున్నాను. నీ మనసు సంస్కారవంతమగునుగాక. నీవు పితరులందు చేరుదువుగాక.

4. ప్రేతమా! నీ మనసు, సర్వాంగములు, రస పదార్థములు నిన్ను విడువకుండునుగాక. నీ తనువు యొక్క ఏ భాగము కూడ నిన్ను విడువకుండునుగాక.

5. ప్రేతమా! నిన్ను వృక్షములు బాధించకుండునుగాక. మహా భూమాత నిన్ను బాధించకుండునుగాక. యమరాజు యొక్క పితృ లోకము చేరి వర్ధిల్లుము.

6. ప్రేతమా! నీ అవయవములు, ప్రాణములు పునరవృత్తి కొరకు ఇచట నిలిచిపోయినవి. నీతోటి పితరులు వానిని మరల నీ దేహమున చేర్చి మరల నీయందు అనుభవ శక్తిని చేర్చెదరుగాక.

7. జీవించి ఉన్న బంధువులారా! మృత్యువు యముని దూత, ప్రజ్ఞాని. అతడు ఈ మృతుని ప్రాణములను పితరులందు ప్రవేశ పెట్టుటకు కొనిపోయినాడు. ఈ శవమును ఇంటి నుంచి బయటకు తెండి. ఎత్తి ఊరి బయటకు చేర్చండి.

8. దస్యులు జ్ఞాతుల రూపములు ధరించి పితరులందు ప్రవేశించుచున్నారు. ఆహుతులగు పర, అపర పితరులను నష్ట పరచుచున్నారు. అగ్నీ! వారిని ఈ పితృ యజ్ఞము నుండి బయటకు గెంటుము.

9. మా పితరులు ఇచట ఆసీనులు అగుదురుగాక. మాకు శుభములు కలిగించుచు ఆయువును పెంచెదరుగాక. ఆ విధముగ వర్ధిల్లు మేము పితరులకు హవిస్సులు అర్పించునంతటి శక్తివంతులము అగుదుముగాక. అనేక శరత్తులు జీవింతుము గాక.

10. ప్రేతమా! నేను నీ నిమిత్తము ధేనువును, క్షీరాన్నమును దానము చేయుచున్నాను. పితృ లోకమున నీకు అన్నము లేకున్న వానితో జీవించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 10.

వినియోగము :- పితృమేధమున శవదహనము తరువాత నదిలోనికి దిగి స్నానము చేసి పైకి వచ్చువానిని మొదటి మంత్రముచే అనుమంత్రించునది. పిండ పితృ యజ్ఞమున 4,5 మంత్రములచే రెండు సమిధలను వేయునది. 6వ మంత్రముచే పుత్రుడు లేక గోత్రజుడు చితిమంటను మరింత మండించునది. 7వ మంత్రముచే కాంపీల శాఖచే దహన స్థానమును ప్రోక్షించునది. 9 మొదలు 7 మంత్రములచే శ్మశానపు ప్రతి దిశలను కొలత వేయునది.

విలస్తాదులచే దక్షిణమున ఏడు, ఉత్తరమున ఏడు, పూర్వ పశ్చిమములందు ఐదేసి చొప్పున కొలతలు వేయునది.

1. ప్రేతమా! మమ్ము అశ్వవతి నదిని దాటించుము. ఆ నది మాకు సుఖప్రదాయిని అగునుగాక. నాకు తెలియని కొత్త అరణ్యమును దాటుదునుగాక. నిన్ను చంపినవాడు 'వధ్యుడు' అగునుగాక. అతడు నిర్ధనుడు అగునుగాక.

2. యముడు తండ్రి వివస్వతుని కన్న తేజోవంతుడు అగుచున్నాడు. అతని మించినవాడు కానరాకున్నాడు. నా అధ్వరమున యమునే అధికముగ ప్రతిష్ఠించుచున్నాను. వివస్వత సూర్యుడు భూమిని ప్రకాశింపచేయుచున్నాడు - యముని అధ్వరము కొరకు.

3. దేవతలు మర్త్యుల నుండి అమృతమును దాచినారు. సువర్ణమగు స్త్రీని కల్పించి సూర్యునకు ఇచ్చినారు. ఆమె సరణ్యు. సరణ్యు అశ్వరూపము దాల్చిన అశ్వినులను కన్నది. ఆమె యే యమ యమి జంటను కని సూర్యుని ఇల్లు వదలునపుడు వారిని విడిచి వెళ్లినది.

4. పితరులందు ఖననము చేయబడినవారు, దూర దేశమున కట్టెను వలె వదిలి వేయబడినవారు దహనమైనవారు, పితృ లోకమున ఉన్నవారు కలరు. అగ్నిదేవా! వారలనందరను హవి భక్షణకు కొనిరమ్ము.

5. పితరులందు అగ్ని దుగ్ధులు, అనగ్ని దగ్ధులు, స్వధను సేవించుచు దివి మధ్యన ఉన్నవారు కలరు. జాతవేదాగ్నీ! నీవు వారిని స్పష్టముగా తెలియుచున్నావు. వారికి పితృ పిండములను అందించుము.

6. అగ్నిదేవా! శవమునకు సుఖము కలుగునట్లు దహించుము. ఎక్కువగా దహించకుము. మా దేహములను దహించకుము. నీ యొక్క దహించు జ్వాలలు అరణ్యములకు - రసహరణశీల తేజము పృథ్విని చేరునుగాక.

7. యముడు ఇట్లనుచున్నాడు.

ఈ వచ్చినవాడు నావాడు అయినచో వానికి నివాసము కల్పించుచున్నాను. యముడు మరల ఇట్లన్నాడు.

అతడు నన్ను భజించినంత కాలము ఇచట ఉండునుగాక.

8. ఈ శ్మశానమును కొలతవేయుచున్నాము. మా ఆయువు శతశరత్తులగుచున్నది. మరొక కొలత వేయకుందుముగాక.

9. ప్రేతమునకు చాలినంత కొలిచినాము. మాది శత శరదాయుష్యము. మరొకదానిని కొలత వేయకుందుము గాక.

10. దోష నివారణకు కొలత వేయుచున్నాము. మాది శత శరదాయువు. మరొక కొలత వేయకుందుము.

ఐదవ సూక్తము - 11

వినియోగము : కొలత వేసిన శ్మశానమును 5-7 మంత్రములచే అనుమంత్రించునది. 8,9 చే శవమును బండి లేక మంచమునకు ఎక్కించునది. 9,10 మంత్రములచే ప్రేతాగ్ని యందు యామ్య హోమము చేయునది. 10వ మంత్రము మరియు 6వ సూక్తపు 1,2 మంత్రములచే అసమ సంఖ్య 'శలకాభిః ఇష్టికాభిర్వా ప్రసవ్యం చినుయాత్'

1. వీమాం మాత్రాం మిమీమహే యథా పరంన మాసాతై
శతే శరత్సునో పురా |

శ్రేష్ఠముగా కొలత వేయుచున్నాము. శతశరత్తులలో మరల కొలత వేయకుందుముగాక.

2. నిరిమాం మాత్రాం మిమీమహే యథాపరం న మాసా తై |
శతే శరత్సునో పురా ||

నిర్దోషముగ......

3. ఉదిమాం మాత్రాం మిమీమహే యథాపరం న మాసా తై |
శతే శరత్సునో పురా ||

ఉత్కర్షముగ.....

4. సమిమాం మాత్రాం మిమీమహే యథాపరం న మాసా తై |
శతే శరత్సునో పురా ||

సమ్యక్ గ......

5. కొలతలు వేసి ప్రేతాత్మను స్వర్గమునకు పంపినాము. నేను ఆయుష్మంతుడగు అగుదునుగాక.

"యథాపరం న మాసాతై శతే శరత్సు నో పురా"

6. ప్రాణ - అపాన - వ్యాన - చక్షువులు సూర్యుని దర్శించునుగాక. నీవు చోర రహితమగు యముని రాజమార్గమున

పితరులను చేరుము.

7. సంతాన హీనులయ్యు ద్వేషమును త్యజించినవారు పైకి పోయి - అంతరిక్షమును దాటి దుఃఖమెరుగని స్వర్గ లోకమునకు చేరుచున్నారు.

8. దిగువన ఉండు ద్యులోకము ఉదన్వతి. మధ్యన ఉండునది పీలూమ. మూడవది ప్రద్యు. ఈ మూడవ దివి యందు పితరులున్నారు.

9. నా తండ్రిని కన్నవారికి, తాతను కన్నవారికి, అంతరిక్షమున, పృథ్వి మీద, స్వర్గమందున్న పితరులకు పిండ ప్రదానము చేసి నమస్కరించుచున్నాను.

10. మృతుడా! ఇదే నీ జీవనము. అన్యము లేకున్నది. దివి యందు సూర్యుని దర్శించుచుందుము.

భూమీ! తల్లి బిడ్డను వలె ఇతనిని నీ ఉరమున చేర్చుకొనుము.

ఆరవ సూక్తము - 12

వినియోగము : 1-2 శ్మశానమున శాలాకాచయన కర్మమున 3-6 చే శవమును శకటమున పెట్టునది. 6చే శవమును ఉంచిన తరువాత ఎద్దులను అభిమంత్రించి బండికి కట్టునది. 8వ మంత్రముచే ఏడు ఛిద్రముల '**గోవపయా ప్రేతముఖం ప్రచ్ఛాదయేత్**' 9వ మంత్రముచే ప్రేత బ్రాహ్మణ హస్తము నుండి 'వేద యష్టి'ని పుత్రుడు గ్రహించునది. 10చే ప్రేత క్షత్రియ హస్తము నుండి పుత్రుడు ధనుస్సును గ్రహించునది.

1. ఇదే నీ భోజనము. మరొకటి లేదు. ఇదే నీ స్థలము. ఇతరము లేదు. భార్య భర్తకు బట్ట కప్పినట్లు భూమి ఇతనిని కప్పునుగాక.

2. భద్రమగు భూమాత వస్త్రముచే నిన్ను ఆచ్ఛాదించుచున్నాను. బతికిన వానికిచ్చునవి నాకు - పితరులకు ప్రదానము చేయు పిండములు నీకు లభించునుగాక.

3. అగ్ని సోములారా! మీరు పుణ్య లోకములకు దారులు పరచినారు. దేవతలు రమణీయమగు స్వర్గమును ఏర్పరచినారు. ఈ ప్రేతమును సూర్యలోకమునకు సరళ మార్గమున చేర్చండి.

4. ప్రేతమా! విద్వాంసుడగు పూష ఇచటి నుంచి నిర్గమించునుగాక. పూష పశువులను నష్టపరచడు. రక్షించును. అతడు నిన్ను రక్షించుటకని పితరులకు ఇచ్చునుగాక. అగ్ని నిన్ను సుదాతలగు దేవతలకు వప్పగించునుగాక.

5. విశ్వాయువు నా ఆయువును రక్షించునుగాక. పూష పూర్వ మార్గపు అగ్రమున నిన్ను రక్షించునుగాక. ప్రేతమా! ఎచటి పుణ్యాత్ములు ఉందురో, ఎచటికి పుణ్యాత్ములు చేరుదురో అట్టి లోకమునకు సవిత నిన్ను చేర్చునుగాక.

6. ప్రేతమును వహించుటకు ఈ రెండు ఎద్దులను నేను కట్టుచున్నాను. ఈ ఎద్దులు ఈ ప్రాణిని యమ సదనమునకు చేర్చునుగాక.

7. ప్రేతమా! పూర్వము ఈ లోకమున జీవించి ఉండగా ధరించిన వస్త్రమును విడువుము. విద్వాంసుడవై బంధువులకు ఇచ్చిన బహుధనములు నీకు ఇష్టా పూర్తి కలిగించునుగాక.

8. ప్రేతమా! దాహక అగ్ని నుండి రక్షణకు గోవు యొక్క అవయవముల కవచము ధరించుము. అందువలన ధర్షక అగ్ని మహా జ్వాలలచే నిన్ను అటు ఇటు పడవేయకుండును గాక.

9. ప్రేతమా! నా హస్తమున ధరించిన దండము వలన శ్రోత్రియ వర్చస్సు, బలము కలుగునుగాక. నీవు ఈ దహన ప్రదేశముననే నిలువుము. మేము సుఖవంతులము, పుత్రవంతులమై సకల ఉపద్రవములను, హింసక శత్రువులను అణచి వేతుముగాక.

10. మృతుని చేతి నుండి ధనుస్సు అందుకొని నేను క్షాత్రము, వర్చస్సు, బలము కలవాడను అగుచున్నాను.

ధనువా! మాకు ధనమును, పుష్టిని కలిగించుటకు భూలోకమున మాకు దర్శనము ఇమ్ము.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 13

వినియోగము : మొదటి సూక్తపు తొలి ఋక్కుచే భార్యను ప్రేత సహితముగా చితిపై ఎక్కించునది.

1. మర్త్య ప్రేతమా! నీ భార్య పతిలోకమును వరించి పురాణ ధర్మమును పాలించుచు, నిన్ను చేరుచున్నది. **తస్యై 'ప్రజాం ద్రవిణం చే హ ధేహి'** ఆమెకు ప్రజను సంతానమును ఇచట అందించుము.

(వినియోగమున తప్ప భార్య చితిని చేరుటను మంత్రము చెప్పలేదు. **"తస్యై తథావిధాయై అను మరణం కృతస్యై స్త్రియై భూలోకే జన్మాన్త రేపి ప్రజాం ద్రవిణం చ ధేహి"** అని సాయణుని వ్యాఖ్య. అట్లు మరణించిన స్త్రీకి భూలోకమున జన్మాంతరమున ప్రజ, ధనము ఇమ్ము అని అర్థము.

సాయణుడు దీని ప్రమాణము చూపలేదు.

"తస్మై ప్రజాం ద్రవిణం చేహ ధేహి" ఇహముననే ఆమెకు ప్రజను ధనమును ఇమ్మని మంత్రము. ధనమునీయవచ్చును. భర్త లేని ప్రజ ఎట్లు? ప్రజ అనిన సంతానము మాత్రము కాదు. ప్రజావై తన్తుః - **ప్రజావై విశ్వ జ్యోతిః - ప్రజా నా ఇషః - ప్రజావై భూతాని - ప్రజావై బర్హిః ప్రజాశస్త్రమ్** అని ప్రమాణము. ప్రజ సేవకులు కూడ అగుచున్నారు.

కావున ఆమెకు సేవకులను ధనమును ఈ లోకముననే ఇవ్వవలసినది అని అర్థము.

"పతి లోకం వృణానా" అనిన మరల వివాహము చేసికొనకుండుట మాత్రమే.

ఇందు వారసత్వ సూత్రము సహితము ఇమిడి ఉన్నది. భర్త గతించిన భార్య పునర్వివాహము చేసికొనకున్న భర్త ఆస్తి ఆమెకే చెందవలసిఉన్నది.

ఈ మంత్రము సతీసహగమనము సూచించుచున్నదని భ్రమ పడరాదు. ఇది స్త్రీకి ఆస్తిహక్కు కలిగించుచున్నదని గ్రహించవలెను.)

వినియోగము : భార్య సతి కాదలచనిచో ఈ మాత్రముచే ఆమెను పతి వద్ద నుంచి లేపునది.

2. నారీ! నీ భర్త యందు ప్రాణములు లేకున్నవి. లెమ్ము జీవలోకమున చేరుము. నీ భర్త బంధువులు ఇచట ఉన్నారు. వారిలో చేరుము.

(ఇచట సహితము చితి మాట లేదు. భర్త శవము వద్ద దుఃఖించుచున్న స్త్రీని ఓదార్చుటయే ఉన్నది.)

వినియోగము : 3-4 ఋక్కులచే చితి పక్కనుండి తీసికొనిపోవు గోవును అనుమంత్రించునది.

3. మరణించిన యువతి శవము వద్దకు తేబడుచున్న జీవిని చూచుచున్నాను. ఇది అంధకారము. అజ్ఞానముచే ఆవృతమై ఉన్నది. కావున దానిని శవమునకు అపాఙ్ముఖముగ చేసి నాకు అభిముఖముగ తెచ్చుచున్నాను.

4. గోమాతా! నీవు భూలోకమును తెలియుచున్నావు. దేవలోక మార్గములను తెలియుచున్నావు. ఇతడు నీకు స్వామి. సేవించుము. ఇతనిని స్వర్గ లోకమునకు చేర్చుము.

వినియోగము : పితృ మేధమున నాల్గవ నాటి సంచయన కర్మమున 5-6లచే ఓషధులను మంత్రించి వానిని

పాలతో చేర్చి బ్రాహ్మణుని అస్థికలను అవసించయనము చేయునది. తాశ్చ ఓషధయః వేత సాశ్చ కర్ణీచ నదీఫేనంచ అవకాచ బృహద్ దూర్వాచ మండూక పర్జీచే త్యేవమాద్యాః

5. అగ్నీ! నీవు జలములందలి పిత్త ధాతువవు. నిన్ను నది నురగ, వేతసము బృహ దూర్వ చే శాంతింపచేయుచున్నాము.

6. అగ్నిదేవా! నీవు భస్మము చేసిన వానికి మరల సుఖములు కలిగించుము. ఈ దహన ప్రదేశమున క్యాంబు మొక్కలు మొలుచునుగాక. బృహద్ దూర్వా వ్యాపించునుగాక.

వినియోగము : ఆహితాగ్ని ప్రేతము ముందు మూడు అగ్నులను చేర్చి దీనిచే అనుమంత్రించునది.

7. ప్రేతమా! నీకు గార్హ్వపత్యాగ్ని ఒక జ్యోతి, అన్వహార్య పచనాగ్ని రెండవ జ్యోతి, ఆహవనీయాగ్ని మూడవ జ్యోతి యగుచున్నది. నీవు ఈ మూడింటి సమ్మేళనమున చేరుము. అట్టి మూడు జ్యోతుల దేహివై వర్ధిల్లుము. దేవతలకు ఇష్టుడవై ఉండుము.

వినియోగము : 8,9 మంత్రములచే శ్మశానమునకు తీసికొని పోవుటకు శవమును ఎత్తునది.

8. లెమ్ము - కదులుము - సాగుము. అంతరిక్షమున వసతి ఏర్పరచుకొనుము. అచట నీవు పితరులతో చేరి సోమము, స్వధలు సేవించి ఆనందించుము.

9. ప్రేతమా! నీ తనువును సరిచేసికొనుము. అవయవములను దేహమునువిడువకుము. నీ మనసుకు నచ్చిన చోట ప్రవేశించుము. భూమిని చేరి సుఖించుము.

వినియోగము : పిండ పితృ యజ్ఞమున దీనిచేతను మరుసటి సూక్తపు మొదటి మంత్రము చేతను ఆచమనము చేయునది.

10. సోమపాయులగు పితరులు నాకు వర్చస్సును, దేవతలు మధు ఘృతములను కలిగింతురుగాక. మంచి చూపు కలిగించి వార్ధక్యము వరకు మంచి ఆకలి కలిగించి వర్ధిల్ల చేయుదురుగాక.

రెండవ సూక్తము - 14

వినియోగము : 1. మొదటి సూక్తము పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది.

2. పిండ పితృ యజ్ఞమున కర్త హస్త ప్రక్షాళనము చేయునది.

3. పితృ విసర్జనము చేయునది.

7. శవదహనము నాటి రాత్రి కుండను పగులుకొట్టువాడు జపించునది.

8. పిండ పితృ యజ్ఞమున పిండముల ఘృతాభిఘారము చేయునది.

9. పితృ దేవతా భూత సోమాంజన లింగముచే పిండాభిఘారమున.

1. అగ్ని నాకు వర్చస్సు కలిగించునుగాక. విష్ణువు మేధస్సును ప్రసాదించునుగాక. విశ్వే దేవతలు నన్ను ధనమునందు స్థాపింతురుగాక. జలము, వాయువు శుభములు కలిగింతురుగాక.

2. మిత్రావరుణులు మాకు వస్త్రాదులు ప్రసాదింతురుగాక. ఆదిత్యులు స్వరములను వర్ధిల్ల చేయుదురుగాక. ఇంద్రుడు కాంతిని, సవిత జీర్ణ శక్తి గల దీర్ఘాయువును ప్రసాదింతురుగాక.

3. యముడు మర్త్యులను తొలుత చంపినవాడు. తొలుత ఈ లోకములను దర్శించినవాడు. అతడు వివస్వత పుత్రుడు. ప్రాణుల అంతిమగమ్యము. అట్టి యమరాజునకు హవిస్సులు అర్పించండి.

4. పితరులారా ! మేము అర్పించు మధుర యజ్ఞమును స్వీకరించండి. తృప్తులు కండి. మరలండి. మరల పిలిచినపుడు విచ్చేయండి. మాకు శుభప్రద ధనమును, పుత్ర పౌత్రాదులను ప్రసాదించండి.

5. కణ్వుడు, కక్షీవంతుడు, పురుమీఢుడు, అగస్త్యుడు, శ్యావాశ్వుడు, సోభరి, అర్చనానుడు, విశ్వామిత్రుడు, జమదగ్ని, అత్రి, కశ్యపుడు, వామదేవుడు మమ్ము రక్షించెదరు గాక.

6. విశ్వామిత్ర, జమదగ్ని, వసిష్ఠ, భరద్వాజ, గోతమ, వామదేవులు, మాకు సుఖములను ఇత్తురుగాక. అత్రి మా గృహమును రక్షించుచున్నాడు. పితరులకు నమస్కారము. వారు మమ్ము రక్షింతురుగాక.

7. శ్మశానమున కలిగిన బంధు మరణదుఃఖమును శవస్పర్శ పాపమును ఇచటనే విడిచి వెళ్లుచున్నాము. మాకు దీర్ఘాయువు కలుగునుగాక. మేము పుత్ర, పౌత్రా, ధనాదులతో వర్ధిల్లుదుముగాక. మా గృహములు సురభిళములు అగునుగాక.

8. క్రతువును చేసినపుడు అంజన, వ్యంజన, సమంజన, నవనీత అభ్యంజనలు చేయండి. చంద్రుడు ఉదయించుచున్నాడు. సముద్రము ఉచ్ఛ్వసించుచున్నది. కిరణములు జగమును చూచుచున్నది. అవి స్వర్ణపాద పశువులను కలిగించుచున్నవి.

9. పితరులారా! మీ వద్ద మోదము కలిగించు సోమము ఉన్న మమ్ము దానితో కూర్చుండి. మీరు యశోధనులు కదా!

మీరు గతించిన వారు. విద్వాంసులు. సుదాతలు. శోభన జ్ఞాన సంపన్నులు. యజ్ఞములందు మా ఆహ్వానములను ఆలకించండి.

10. పితరులారా! మీరు అత్రి, అంగిరస, నవగ్వ, ఇష్టావంత, రాతిషాచగోత్రజులు. మీరు దక్షిణలిచ్చువారు. పుణ్యాత్ములు. కుశాసనముల మీద ఆసీనులు కండి. మా హవిస్సులను ఆనందించండి.

మూడవ సూక్తము - 15

వినియోగము : 1- 4 ప్రేతోపస్థానమున.

5 మొదలు 10 మంత్రములచే ప్రేత దేహమునకు అగ్ని దానానంతరము ఆజ్యముతో సారస్వత హోమములు చేయునది.

5 మొదలు కొని 11 మంత్రములచే శ్మశాన చయన కర్మమున ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది.

1. అగ్నిదేవా! మా ప్రాచీన పితరులు యజ్ఞములు చేసి మహామహులు అయినారు. వారిని నీవు ప్రకాశమాన స్వర్గమునకు చేర్చినావు. ఉక్థములు గానము చేయు పితరులు రాత్రి అంధకారమును వారి తేజస్సుచే తొలగించి అరుణ ఉషస్సులను ప్రకాశింపచేయుచున్నారు.

2. పితరులు పుణ్యాత్ములు దీప్తివంతులు. దేవయంతులు. కమ్మరి ఇనుమును శుద్ధి చేసినట్లు తపముచే కాంతిమంతులయినవారు. అగ్నిని, ఇంద్రుని వర్ధిల్లచేయువారు. వారు మా ఇంటి నిండ గోసమూహములను కలిగింతురుగాక.

3. పశువుల మందయందు వలె దేవతలందు చేరిన ఈతడు దేవతల ప్రాదుర్భావమును దర్శించునుగాక. ఈతడు మర్త్యుడుయ్యు ఊర్వశ్యాది స్వర్గసుఖములు అనుభవించుచున్నాడు. మరల మానవగర్భమున వర్ధిల్లుచున్నాడు.

4. అగ్నిదేవా! మేము నిన్ను సేవించుచున్నందున యజ్ఞవంతులము అగుదుముగాక. ఉషస్సులు మమ్ము ప్రకాశింపచేయునుగాక. విశ్వేదేవతలు రక్షించిన కర్మలే భద్రములు అగుచున్నవి. మేము పుత్రవంతులమై మహాస్తుతులు చేయుదుముగాక.

5. క్రింద భూదానము చేసినవానికి పైన ఉన్న స్వర్గమున రక్షణ కలిగినట్లు మరుత్ సహిత ఇంద్రుడు తూర్పు దిశన మమ్ము రక్షించునుగాక.

"లోకకృతః పథికృతో యజామహే యేదేవానాం హుతభాగా ఇహస్థ ||"

లోకములను సృష్టించిన వారిని, మార్గములు ఏర్పరచినవారిని యజించుచున్నాము. దేవతల హుత భాగములు ఈ పితృ మేధమున చేరునుగాక.

6. క్రింద భూదానము చేసిన వారికి పై స్వర్గమున రక్షణ కలిగినట్లు ధాత నిరృతి యుక్తుడై దక్షిణ దిశన మమ్ము రక్షించునుగాక.

"లోకకృతః......."

7. క్రింద భూదానము చేసినవానికి పైన స్వర్గమున రక్షణ కలిగినట్లు ఆదిత్యుల సహితయై అదితి మమ్ము పడమటి దిశన రక్షించునుగాక

"లోకకృతః......."

8. క్రింద భూదానము చేసిన వానికి పైన స్వర్గమున రక్షణ కలిగినట్లు విశ్వేదేవ సహిత సోముడు మమ్ము ఉత్తర దిశన రక్షించునుగాక.

"లోకకృతః........"

9. పైన ఉన్న ద్యులోకము భానుడగు సవితను ధరించిన రీతి ధర్త ధరుణి సహితుడై నిన్ను పోషించునుగాక.

"లోకకృతః......"

10. దిగువన భూదానము చేసిన వానికి పైన స్వర్గము అందినట్లు ప్రాగ్దిశన నీకు పూర్వ సంచిత స్వధ

అందుచున్నది.

"లోకకృతః........."

నాలుగవ సూక్తము - 16

వినియోగము : 1 - 5 ఘృత హోమమున - అభిమంత్రణమున

1. భూదానము పైన స్వర్గమును కలిగించినట్టు దక్షిణ దిక్కున నీకు పూర్వ సంచిత స్వధ అందించుచున్నాను.

"లోకకృతః........"

2. భూదానము పైన స్వర్గము కలిగించినట్లు పశ్చిమ దిశన నీకు పూర్వ సంచిత స్వధ అందించుచున్నాను.

"లోకకృతః.........."

3. భూదానము పైన స్వర్గము కలిగించినట్లు ఉత్తర దిశన నీకు పూర్వ సంచిత స్వధ అందించుచున్నాను.

"లోకకృతః............"

4.భూదానము పైన స్వర్గము కలిగించినట్లు ధ్రువ దిశన నీకు పూర్వ సంచిత స్వధ అందించుచున్నాను.

"లోకకృతః........."

5. భూదానము పైన స్వర్గము కలిగించినట్లు ఊర్ధ్వ దిశన నీకు పూర్వ సంచిత స్వధ అందించుచున్నాను.

వినియోగము : సోమయాగమున హవిర్ధాన శకటము చేరినంత 6-7 మంత్రములచే అభిమంత్రణ చేయునది.

6. అగ్నీ! నీవు ధర్తవు. ధరుణవు. వంసగవు.

7. ఉదకమును పూరింపుము. మధువును పూరింపుము. వాయువును పూరింపుము.

8. మమ్ము ఇచట రక్షించండి. అచట రక్షించండి. కవలల వలె కలసిసాగండి. దేవతల అనుగ్రహము ఆశించు నరులు మీకు హవి అర్పించినపుడు మీ స్థానములను తెలిసి ఆసీనులుకండి.

9. హవిర్ధానమా! మా సోమము కొరకు నీవు స్థిరపడుము. మంత్ర సహితముగ నీకు నమస్కరించుచున్నాము. విద్వాంసులు సన్మార్గమును వలె నిన్ను స్తుతించుచున్నాము. నీవు, విశ్వేదేవతలు ఆలకించండి.

10. మృతునకు చతుష్పాద సంస్కారము చేయుచున్నాను. అతడు ముల్లోకములకు చేరునుగాక. అతడు అక్షయమగు సూర్యలోకమునకు చేరునుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 17

వినియోగము: పిండపితృ యజ్ఞమున 2చే సమిధలను ఉంచునది. పిండ పితృ యజ్ఞమున 4- 6 చే కుశలను పరచునది. 7చే సమిధలను ఉంచునది. 9, 10-6 వ సూక్తపు మొదటి మంత్రముచే శ్మశానమున శాలకాభిః ఇష్టకాభిర్వా ప్రసవ్యం చినుయాత్'

1. దేవతలకు మృత్యువును ఎందులకు కలిగించలేదు? మానవులకు అమృతమును ఏల కలిగించలేదు? బృహస్పతి యజ్ఞము వలన దేవతలు అమరులు, మానవులు మర్త్యులు అయినారు. అందువలననే యముడు మానవుల ప్రియ ప్రాణములు హరించుచున్నాడు.

2. జాతవేదాగ్నీ! మా హవిస్సులను సురభిళము చేయుము. ఆహ్వానించినంత దేవతలకు అందించుము. నీవు పితరులకు స్వధను అందించినావు. వారు సేవించినారు. నీవు సహితము హవిస్సులను స్వీకరించుము. సేవించుము.

3. పితరులారా! అరుణారుణ ఉషస్సు వడిలో కూర్చున్నారు. మార్తులగు ఉపాసకులకు ధనమును అందించండి. పుత్రులకు సంపదలు ప్రసాదించండి. మాకు శక్తి కలిగించండి.

4. అగ్నిష్వత్త పితరులారా! ఇచటికి రండి. ఆసనము లందు ఆసీనులు కండి. పరిశుద్ధములగు హవిస్సులగు ఆరగించండి. తృప్తులు కండి. మాకు వీరులగు పుత్రులను ప్రసాదించండి.

5. మా పితరులు సోమభక్షకులు. వారిని ఆహ్వానించుచున్నాము. వారు హవిస్సుల కొరకు రావలెను. మా స్తుతులు వినవలెను. మా విషయమున పక్షపాతము కలిగి మమ్ము రక్షించవలెను.

6. మా పితరుల పితరుల, శిష్టులగు పితామహులు, సోమపాయులగు పితరులు యముని సహితముగ ఆనందించుచున్నవారలై మా హవిస్సులను అందుకొనుచు ఆరగింతురుగాక.

7. మా పితరులు దేవతలను యజించు వారు. హోతలు. స్తుతులచే ప్రశంసనీయులు. వారు దాహార్తులై దేవతలను అర్థించుచున్నారు. సత్య పురుషులు, కవులు, ఋషులు, ధర్మపరులగు పితరుల సహితుడవై అగ్నీ! వారి దాహము తీర్చుటకు మా వద్దకు విచ్చేయుము.

8. మా పితరులు సత్యధనులు. హవి భక్షకులు. సోమ పాయులు. ఇంద్రాది దేవతలతో ఒకే రథమున సాగువారు. అగ్నీ! అట్టి జ్ఞానులగు, ఋషులగు ధర్మపరులగు, మా పితరుల సహితముగ విచ్చేయుము.

9. ప్రేతమా! ఈ భూమి మీ తల్లి వంటిది. విశాల. సుఖప్రద. ఇచటికి రమ్ము. దక్షిణలు ఇచ్చిన నీకు భూమి ఉన్ని వలె మెత్తనిదగును. పూర్వ దిశా మార్గాగ్రమున ఈ తల్లి నిన్ను రక్షించును గాక.

10. భూమాతా! పులకించుము. ఇతనిని బాధించకుము. అతనికి సుఖము కలిగించుము. మెత్తనిదానవగుము. తల్లి బిడ్డను కప్పినట్లు ఇతనిని కప్పి ఉంచుము.

ఆరవ సూక్తము - 18

వినియోగము : మొదటి మంత్రపు వినియోగము పూర్వ సూక్తమున చెప్పబడినది. పాత్ర చయన కర్మమున యజమాని ఉదరమున ఇడా పాత్ర నుంచి 3,4 చే అనుమంత్రణ చేయునది. ఆహితాగ్ని, ఏకాగ్ని, సర్పము, వ్యాఘ్రాదుల వలన మృతి చెందినచో 5వ ఋక్కుచే పాము కాటు వేసిన చోటును అగ్నితో కాల్చునది. 6వ మంత్రముచే శవదహనము తరువాత స్నానము చేయునది. 10 ఋక్కుచే నీరు పాలు కలిసిన ఓషధులను అభిమంత్రించి బ్రహ్మణుని అస్థికలను వానితో తడుపునది.

1. భూమి పులకించునుగాక. వేలకొలది ఓషధులు పెరిగి ఇచట విశ్రమించునుగాక. అవి చల్లని ఇండ్లై, ఘృత వంతములై; నిత్యము శుభములు కలిగించుచు ఇతనికి ఆశ్రయము కలిగించునుగాక.

2. మృతుడా! నీ మీద భూమిని పరచుచున్నాను. నీకు నలువైపుల భూమిని ఏర్పరచుచున్నాను. అది నిన్ను బాధించకుండునుగాక. ఈ త్రవ్విన నెలలో నీ కొరకు పితరుల స్తంభములు ఏర్పరచగా యముడు గృహము నిర్మించునుగాక.

3. అగ్నీ! చషకమును వంచకుము. ఇది దేవతలకు సోమ పితరులకు ప్రియమైనది. ఈ చషకము దేవతల సోమ పితరులకు ప్రియమైనది. ఈ చషకము దేవతల పానపాత్ర. దీనియందు అమృత దేవతలు ఆనందింతురుగాక.

4. అధ్వర్యుడు ఇంద్రుని కొరకు, యజ్ఞము కొరకు, అన్నము కొరకు, చషకమును పూరించినాడు. అందు పుణ్యాత్ములకు ఆహారము, అమృతము పొంగి పొరలునుగాక.

5. నిన్ను నల్లని పక్షి కరచినను, చీమ , పాము, కుక్క కరచినను అగ్ని దానికి సర్వ ఔషధము అగునుగాక. సోమము మంత్రము కూడ ఓషధి అగునుగాక.

6. ఓషధులు రసవంతములు అగునుగాక. వానిచే మా దేహములు రసవంతములు అగునుగాక. జలములు రసవంతములు అగునుగాక. అవి మమ్ము కాంతివంతులను చేయునుగాక.

7. ఈస్త్రీలు విధవలు కాకుందురుగాక. సుమంగళులై కంటికి కాటుక అలంకరించుకొందురుగాక. వారు అశ్రు రహితులు, రోగరహితులై ఆభరణములు ధరింతురుగాక. బిడ్డలను కనెదరు గాక.

8. మృతుడా! వెళ్లుము. పితరులలో కలిసిపొమ్ము. యముని కలసికొనుము. కోరికలు తీరునట్టి పరమ స్థానమునకు చేరికొనుము. కాంతివంత శరీరివగుము. పాప పుణ్యములు విడిచి మరల ఇచటికి రమ్ము.

("క్షీణేపుణ్యే మర్త్య లోకం విశంతి" అని గీత.)

9. మా పితరులు, పితామహులు, ప్రపితామహులు, అంతరిక్షమున ఆవాసము ఏర్పరచుకున్న పితరులకు స్వరాట్ అసునీతి దేవత వారి ఇచ్ఛానుసారము దేహములు కల్పించునుగాక.

10. నీకు నీహారము శాంతిప్రదమగునుగాక. మేఘ తుషారము నిన్ను చల్లబరచి శాంతి ప్రదమగునుగాక. శీతిక ఓషధీ! చల్లదనమును కలిగించుము. హ్లాదిక ఓషధీ! ఆహ్లాదము కలిగించుము. మండూక్యే శుభప్రదవగుము. అగ్నీ! శాంతించుము.

ఏడవ సూక్తము - 19

వినియోగము : 1 -7 మంత్రములచే శ్మశాన చయన కర్మయందు కర్త. సగోత్రజులు శ్మశానపు వెనుక భాగమున నిలిచి ప్రేతమున ఉపస్థానమును చేయునది. పితృ మేధపు నాలుగవ నాడు 2,3 చే రెండు ఆహుతులిచ్చి రెంటిని కలిపి మూడవ ఆహుతి ఇచ్చునది. మిగిలిన దానిని అభిమంత్రించి సగోత్రులకు ప్రాశన చేయించునది. 2,3,7

స్వస్త్యయనమునాకు జపించునది. 9-10 చే బియ్యము కలిపినా నువ్వులను అస్థులమీద పెట్టునది. అస్థులను చెట్టు మొదట ఉంచినచో 10చే వానిని తీయునది. 11-13చే చితి మంటలను ప్రజ్వలింపచేయునది. మధు ఘృతములను 12చ అభిమంత్రించి అస్థుల వద్ద ఉంచునది. పిండ పితృ యజ్ఞమున పిండమును స్థాపించుటకు ముందు పిండము మీద ఘృతధార జార్చునది.

1. రక్షకుడు, జీవితము, దాతయగు వివస్వత ఆదిత్యుడు మాకు అభయమొసంగునుగాక. మాకు అనేక మంది పుత్ర, పౌత్రులు కలిగెదరు గాక. మాకు గోపుష్టి, అశ్వపుష్టి కలుగునుగాక.

2. వివస్వతుడు మమ్ము అమృతమున స్థాపించునుగాక. మృత్యువు మరలిపోవునుగాక. మేము అమరులము అగుదుముగాక. అతడు జరావస్థ వరకు పుత్ర, పౌత్రులను రక్షించునుగాక. యముడు మము చేరకుండునుగాక.

3. యముడు క్రాంతదర్శి. బుద్ధిమంతులకు బుద్ధిమంతుడు. తన మహిమచే పితరులను అంతరిక్షమున నిలుపువాడు. విశ్వమిత్రులారా! యమునకు హవిస్సులు అర్పించి అర్చించండి. అతడు మాకు దీర్ఘాయువు ప్రసాదించునుగాక.

4. ఋషులారా! ఉత్తమ దివిని ఆరోహించండి. '**మాబిభీతన**' భయపడకండి. మీరు సోమము సేవించువారు, సేవింపచేయువారు. మీ కొరకు హవి అర్పించినాము. మాకు ఉత్తమ జ్యోతిని దర్శింపచేయండి.

5. అగ్ని బృహద్ ధూమకేతనధారి. వృషభుడై అంతరిక్షముణ గర్జించుచున్నాడు. అతడు ఇచటి నుండి ద్యులోకపు ఉపరిస్థానమున వ్యాపించుచున్నాడు. అంతరిక్షమున జలములచే వర్ధిల్లుచున్నాడు.

6. ప్రేతమా! మా హృదయమునందలి ఆశలతో నిన్ను చూచినపుడు నీవు శోభనగతులచే స్వర్గమునకేగుచున్నావు. అచట యమ సదనమున నిన్ను బంగారు రెక్కల పక్షిగా వరుణదూతగా, పోషకునిగా దర్శించుచున్నాము.

7. ఇంద్రదేవా! తండ్రి బిడ్డలకు ఇచ్చిన రీతి ఇమ్ము. పురుహుతా! మాకు అభిమత ఫలములు ప్రసాదించుము. చిరకాలము జ్యోతిని దర్శించుచు జీవింతుముగాక.

8. ప్రేతమా! దేవతలు నీ కొరకు భోజ్యముల కుండలు ఏర్పరచినారు. అవి స్వధావంతములు, మధుమంతములు, ఘృతశ్చుతములు అగునుగాక.

9. ప్రేతమా! నీకు తిలలు కలిపినా ధాన్యము స్వధగా అర్పించుచున్నాము. అది నీకు అందుచు తృప్తి ఇచ్చునుగాక. అందుకు యమరాజు అనుమతించునుగాక.

10. వృక్షమా! నీయందు దాచిన దానిని మరల మాకు అందించుము. అందువలన అతడు యమలోకమున ప్రకాశించుచు వసించునుగాక.

11. జాతవేదాగ్నీ! మండుటకు సిద్ధపడుము. నీ రసహారక శక్తి నీ జ్వాలలందు చేరునుగాక. ఈ మృతదేహమును దహించుము. ఇఅతనికి పుణ్యలోకములు కలిగించుము.

12. నీకన్న పూర్వము, నీ తరువాత గతించిన వారలకు నేతివాగులు పారునుగాక. అవి సహస్రధారలై తడి ఆరకుండునుగాక.

13. మృతుడా! లెమ్ము. పరిశుద్ధుడవగుము. ఆకసమునకు ఎక్కుము. నీ బంధువులు ఈ లోకమున సమృద్ధులగుదురుగాక. నీవు బంధువుల మధ్య నుండి పరలోకమునకేగుము. పితృ లోకమున చిరకాలము వసించుము.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 20

వినియోగము : 1 -15 మంత్రములచే చితియందున్న అహితాగ్ని యందు ప్రేతమును ఉంచునది. మొదటి ఋక్కుచే పరదేశమున మరణించినవాని అహితాగ్ని, ఏకాగ్ని రెండింటిని అరుణుల అగ్నిలో చేర్చునది. 5,6 మంత్రములచే ప్రేతపు అవయవముల మీదకు విసరు యజ్ఞపాత్రలను అనుమంత్రణ చేయునది.

1. అగ్నీ! అరణులందు మాతృ స్థానమునకు చేరుము. నేను నిన్ను పితృ యానముల ద్వారమున అరణి యందు చేర్చుచున్నాను. హవ్యమును చేర్చవలసినవానిని తెలిసి చేర్చుము. అగ్నులందరు ఏకముగ ఇతనిని పుణ్యలోకమునకు చేర్చండి.

2. దేవతలు ఋతువులను అనుసరించిన యజ్ఞములను కల్పించుచున్నారు. హవి, పురోడాశము, సృచ యజ్ఞ పరికరములు అగుచున్నవి. వాని సహితుడవై పూర్వులు స్వర్గమునకు చేరిన దేవయాన మార్గమున సాగుము.

3. ప్రేతమా! అంగిరసులు ఏ సుకృత మార్గమున సాగినారో అట్టి సత్య మార్గమును దర్శించుము. ఆదిత్యులు మధుసేవనము చేయు మార్గములందుసాగును. అచటి నుంచి మూడవనాకమును ఆశ్రయించుము.

4. అగ్ని స్వర్గమునను, వాయువు, పర్జన్యుడు అంతరిక్షమును అధిష్ఠించి ఉన్నారు. స్వర్గ లోకము అమృతమయమై ఉన్నది. అవి యజమానికి అన్నము, శక్తి ప్రసాదింతురుగాక.

5. హవిని హోమించు జుహువు ద్యులోకమును, జుహువు దగ్గర ఉండు ఉపభృత్ పాత్ర అంతరిక్షమును, యజ్ఞము ఆరంభము నుండి అంతము వరకు ఉండు ధ్రువ పాత్ర భూమిని ధరించుచున్నవి. భూమిని లక్ష్యముగ చేసికొని వెలుగొందు స్వర్గాది లోకములు యజమాని కోరిన వాటిని ప్రసాదించునుగాక.

6. ధ్రువము విశ్వ భోజనమగు భూమిని, ఉపభృత్ అంతరిక్షమున ఆరోహింతురుగాక. స్రువమును వత్సముచే సకల దిశలందు వ్యాపించి యజమానికి సమస్తమును ప్రసాదించండి.

7. తీర్థముల వలన మహా పాపములను తరించిన యజ్ఞకృతులగు సుకృతులు ఏ మార్గమున సాగుచున్నారో, ఆ మార్గములు యజమానికి సకల దిశలందు శుభములు కలిగించునుగాక.

8. అగ్ని పూర్వ దిశన అంగిరసాయనము. గార్హపత్యమున ఆదిత్యాయనము, దక్షిణాగ్ని దక్షిణాయనముఅగుచున్నాడు. మంత్రములచే మహిమాన్వితులగు అగ్నులు సంయుక్తముగ సుఖములు కలిగింతురుగాక.

9. ప్రేతమా! అగ్ని నిన్ను తూర్పున సుఖముగ దహించునుగాక. పశ్చిమమున గార్హపత్యాగ్ని సుఖముగ దహించునుగాక. దక్షిణాగ్ని దక్షిణమున సుఖముగ దహించునుగాక.

అగ్నిదేవా! ఉత్తర, మధ్య అంతరిక్ష సకల దిశలందును ఘోరములనుండి రక్షింపుము.

10. అగ్నులారా! మీ రూపములు కళ్యాణప్రదములు. ముందు ఒకటి వెనుక రెండు గుర్రములు గల రథము దేవతలను వహించుచున్నది. అట్లే మీరు మూడు అగ్నులు. మూడు అశ్వములై యజమానిని దేవతలు అమృతమున ఆనందించు స్వర్గమునకు చేర్చండి.

రెండవ సూక్తము - 21

వినియోగము : 1-5 చే చితియందున్న ఆహితాగ్ని ఉపస్థానమున 4,5 లచే చితియందున్న వానిని కర్త అనుమంత్రించునది. 6 మొదలు 16 మంత్రములచే (2 - 4 + 3- 10 + 4 - 2 = 16) ద్రవ్యములను మంత్రించునది. 9 చరులను అభిమంత్రించి 8 దిశలందును మధ్యన ఒక్కొక్కటి పెట్టునది.

1. అగ్నిదేవా! ఇతనిని సుఖముగ తూర్పు, పశ్చిమ, ఉత్తర దిశలందు దహించుము. జాతవేదా! నీవు ఒక్కడవే

గార్హ్వపత్యాది మూడు రూపములవాడవు. మీ ముగ్గురు కలిసి ఇఅతనికి సుకృత లోకము ప్రసాదించండి.

2. అగ్నులారా! సమిద్ధులు కండి. ప్రజ్వలించండి. ప్రాజాపత్య, పితృ మేధామును స్పృశించండి. జాతవేదా! ఇతనిని పూర్తిగా దాహించుము. మిగల్చకుము.

3. ఈ పితృమేధ యజ్ఞము యజమానికి స్వర్గ సుఖములు కలిగించుచున్నది. ఈ సర్వ హుత ప్రాజాపత్య మేధ్య యజ్ఞమును అగ్నులు అనుభవింతురుగాక. జాతవేదాగ్నీ! ఇతనిని పూర్తిగా దహించుము. మిగల్చకుము.

4. అగ్నిదేవా! ఇతడు చితాగ్ని మీద ఉన్నాడు. ఇతనిని నాకము మీద ఉన్న త్రిదివమునకు చేర్చుము. అతని కొరకు నభము వెలుగునుగాక. సుకృతుల స్థానమగు స్వర్గపు జ్యోతిష్పథములు అతనికి గోచరించునుగాక.

5. పితృమేధమున అగ్నిహోత, బృహస్పతి అధ్వర్యు, ఇంద్రుడు బ్రహ్మ అగుచున్నారు. బ్రహ్మయగు ఇంద్రుడు దక్షిణమున ఆసీనుడు అగుచున్నాడు. సమాప్తమైన ఈ యజ్ఞము పూర్వ యజ్ఞముల మార్గముననే సాగుచున్నది.

6. అపూపవాన్ క్షీర వాంశ్చరురేహ సీదతు|
లోకకృతః పధికృతో యజామహే యే దేవానాం హుతభాగా ఇహస్థ||

అపూపవంతము క్షీరవంతమైనది ఇందు నిలుచునుగాక. లోక కృతులను, మార్గ కృతులను యజించుచున్నాము. దేవతల హుత భాగము ఇందు చేరునుగాక.

7. అపూవంతము, దధివంతము ఇందు నిలుచునుగాక.

"లోకకృతః........"

8. అపూపవంతము, సోమబిందు వంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

9. అపూపవంతము, ఘృతమంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

10. అపూపవంతము, మాంసవంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

మూడవ సూక్తము - 22

వినియోగము : 1- 4 అస్థుల సమీపపు మంత్రోక్త చరుస్థాపన కర్మమున. 5చే 9 చరులను అభిమంత్రించునది. మిశ్రధాన్యములు ఉంచునది. 8వ ఋుక్కుచే అగ్నిష్టోమాది యజ్ఞములందు బహిష్పవమాన ప్రసర్పణ సమయపు వైప్రుష హోమము చేయునది. 9,10 లచే జల్లెడలో అస్థులను వేసి నీరు లేకుండా చేయునది.

1. అపూపవంతము, అన్నవంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

2. అపూపవంతము, మధుమంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

3. అపూపవంతము, రసవంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

4. అపూపవంతము, చరువంతము ఇందు చేరునుగాక.

"లోకకృతః........"

5. అపూపాదులు ఉంచిన కుండలను దేవతలు స్వీకరించినారు. అవి స్వధావంతములు, మధుమంతములు, ఘృశ్చుతములు అగునుగాక.

6. నీ కొరకు తిలలు కలిసిన ధాన్యమును స్వధగా సమర్పించుచున్నాను. అవి నీకు మహోన్నములు, ప్రభుతలు అగునుగాక. వానిని సేవించుటకు యమరాజు అనుమతించునుగాక.

7. నీ కొరకు తిలలు కలిసిన ధాన్యమును స్వధగా సమర్పించుచున్నాను. అది అక్షయమగునుగాక వానిని

సేవించుటకు యమరాజు నిన్ను అనుమతించునుగాక.

8. సోమబిందువులు ద్యావాపృథ్వులమీద వానియొక్క పూర్వ మూల స్థానముల మీద రాలునుగాక. సమాన స్థానములందు పడుచున్న సోమబిందువులను యజించుచున్నాను. సప్త హోతలు అనుసరించుచున్నారు.

9. శతధారయు, వాయుమంతము, స్వర్గ ప్రదమును అగు ధనమును మానవ దృష్టి గల దేవతలు నీ కొరకు దర్శించుచున్నారు. నీకు ప్రీతి కలిగించుటకు దానము చేయువారు సర్వదా సప్తమారుత దక్షిణ ఇచ్చిన వారలు అగుచున్నారు.

10. నాలుగు రంధ్రముల కుండను, నాలుగు చన్నుల మధుమతి ధేనువుగా దానము చేయుచున్నాము. అగ్నిదేవా! పరలోకమున పితరులకు అందునట్టి మోదమును, అన్నమును ఆటంకపరచకుము.

నాలుగవ సూక్తము - 23

వినియోగము : 5చే ఋక్కుచే దహన స్థానము వద్ద మరొకదాని దూడ గల ఆవుపాలు లేక పాలస్థాలీ పాకముచే హోమము చేయునది. 6చే జల్లెడ నుంచి పడు నీటితో అస్థులను కడుగునది. 7చే గుంతలో నున్న ఎముకలను సగోత్రజులు లేక అందరు దర్శించునది. కర్త మంత్రము చదువునది. పితృ పిండ యజ్ఞమున 8చే కాల్చిన రెండు పుల్లలలో ఒకదానిని దుమ్ములో వేయునది. 9చే పిండ ప్రదానము తరువాత ఆచమనము చేయునది. 10చే నిప్పును నీటితో ఆర్పునది.

1. ప్రేతమా! సవితా దేవత ఈ వస్త్రమును నీకు కప్పుకొనుటకు ఇచ్చుచున్నాడు. దానిని కప్పుకొని యమరాజ్యమున సంచరించుము.

2. పేలాలు, ధేనువు, తిలలు, వత్సము అగుచున్నవి. ఇవి యమ రాజ్యమున అక్షయములు అగునుగాక. వానితో జీవించుము.

3. ఇవి నీకు అచట కామధేనువులు అగునుగాక. ఎరుపు, నలుపు, సరూప వత్సగల ధేనువు వంటివి ఈ తిలలు, పేలాలు, ఇవి అచట నీకు అందునుగాక.

4. ఎరుపు, తెలుపు, ఆకుపచ్చ, మాడిన పేలాలు అచట నీకు ధేనురూపలగుచున్నవి. తిలరూప వత్స ధేనువులు నీకు నిత్యము, నిరంతరము బలప్రద అన్నము ప్రసాదించునుగాక.

5. వైశ్వానరాగ్నికి, శత సహస్ర ధారల హవిని అర్పించుచున్నాను. అతడు మా పితరులను, పితామహులను, ప్రపితామహులను పరిపుష్టులను చేయునుగాక.

6. ఇది స్వధా కుంభము. అది శతసహస్రధారల వర్షించు అక్షయ మేఘము వంటిది. అది శక్తిని ఇచ్చునది. గుర్తుండునది. అట్టి స్వధను పితరులకు సమర్పించుచున్నాము.

7. బంధువులారా! నీటముంచి చయనము చేసిన అస్థికలను దర్శించండి. దానివలన ప్రేతమునకు అమృతత్వము కలుగునుగాక. అతనికి, అతని పూర్వులకు గృహములు ఏర్పడునుగాక.

8. ఉల్ముకమా! ఇచట ధూళి ధూసరితవై నిలువుము. మాకు ధనదవు, ప్రజ్ఞాతావు, కర్మ సంపాదకవు అగుము. ఇచట బలశాలివి, అన్నపుష్టి కలిగించుదానవు, శత్రు హంతవు అగుచు వర్ధిల్లుము.

9. ఈ జలములు మధురములు. పుత్ర, పౌత్రాదులను తరింపచేయునవి. ఇవి పితరులకు అమృతము వంటి స్వధను అందించుచు మాతృ, పితృ ఉభయ పక్షముల వారిని తరింపచేయుచున్నవి.

10. ఈ జలము అగ్నిని పితరులకు చేర్చునుగాక. ఈ యజ్ఞమును పితరులు అనుభవింతురుగాక. పిండములు అందుకొనుటకు వచ్చిన పితరులు మాకు ధనమును వీర పుత్రులను ప్రసాదింతురుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 24

వినియోగము : మొదటి ఋక్కుచే పితృ పిండ యజ్ఞమున సమిధలను ఉంచునది. 3చే అస్థుల మీద తల్లితండులములు వేయునది. 4చే శ్మశానమునాకు చేర్చు శవమును బండిలో పెట్టునది. 5 -7 మంత్రములచే దహనానంతరము సారస్వత హోమము చేయునది. 8చే చరుస్థలమును మట్టి, పేడచే అలుకునది. 9చే ప్రేతమును ఉంచిన బండి ఎడ్లను అభిమంత్రించి కర్త పగ్గములను అందుకొనునది. పితృమేధమున నాలుగవ నాడు దక్షిణ గోవును అభిమంత్రించి తీసికొనునది.

1. అగ్ని అమరుడు, ఘృత ప్రియుడు. హవ్యవాహనుడు. అతడు సమిధలచే ప్రజ్వలించబడుచున్నాడు. అతడు పరదేశములకు పోయిన పితరుల నిక్షిప్త నిధులను ఎరుంగుచున్నాడు.

2. ప్రేతమా! నీకు మంథమును, అన్నమును, మాంసమును సమర్పించుచున్నాను. అది నీకు స్వధావంతము, మధుమంతము, ఘృతశ్చుతము అగునుగాక.

3. ప్రేతమా! నీ కొరకు తిలమిశ్రిత ధానములను స్వదా వంతములను సమర్పించుచున్నాము. అవి నీకు సమృద్ధములు ప్రభువంతములు అగునుగాక. యమరాజు అనుమతించునుగాక.

4. ఇది ప్రేతములను చేర్చు శకటము. నీ పూర్వ, పర పితరులను ఇదియే చేర్చినది. ఇవి పూర్వము బండిని లాగిన ఎద్దులే. ఇవి నిన్ను పుణ్య లోకములకు చేర్చగలవు.

5. సరస్వతిని దేవకాములు ఆహ్వానించుచున్నారు. సరస్వతిని యజ్ఞము చేయువారలు ఆహ్వానించుచున్నారు. సరస్వతిని పుణ్యాత్ములు ఆహ్వానించుచున్నారు. సరస్వతి యజమానులకు బలము ప్రసాదించునుగాక.

6. సరస్వతిని యజ్ఞపు దక్షిణ భాగమున ఆసీనులగు ఆహ్వానించుచున్నారు. పితరులారా! విచ్చేయండి. కుశాసనముల మీద ఆసీనులు కండి. ఆనందించండి. మాకు రోగరహితమగు అన్నమును ప్రసాదించండి.

7. సరస్వతీ! స్తోత్రములు, స్వధలచే ఆనందించు పితరుల సహితముగా ఒకే రథము మీద వచ్చుచున్నావు. నీవు యజమానికి వేల ధన భాగమును, పుష్టి కలిగించు అన్నమును ప్రసాదించుము.

8. భూమీ! నిన్ను భూమితోనే అలంకరించుచున్నాము. ధాతాదేవత నాకు దీర్ఘాయువును ప్రసాదించునుగాక. దూర దేశమున పోయిన పితరులారా! మీరు ధనవంతులై అమృతమూర్తులగు పితరులందు చేరండి.

9. శవవాహనపు వృషభములారా! మీరు బండిని విడువండి. మీ నుండి శవమును మోసిన నింద తొలగునుగాక. అవధ్య వృషభములారా! నిందల బండి నుండి రండి. పితరులకు పిండములు అర్పించు మాకు పోషకులు కండి.

10. ఇదిగో గోరూప దక్షిణ శుభంకరముగ వచ్చుచున్నది. అది మాకు మంచిపాలు, మంచి అన్నము ఇచ్చునుగాక. ఆ గోవు యవ్వనమునందు వలెనే వార్ధక్యమునకు యువతియగునుగాక. హవిస్సులను పితరులకు అందించునుగాక.

ఆరవ సూక్తము - 25

వినియోగము : మొదటి అర్ధమంత్రముచే చితి మీద దర్భలు పరచునది. రెండవ సగముచే శవమును చితిమీద వెల్లకిల పరుండపెట్టునది. మొదటి అర్ధ ఋక్కుచే గుంతలో దర్భలు పరచునది. ఉత్తరార్ధముచే అస్థులను గుంతలో పెట్టునది. 2మంత్రముచే కులజ్యేష్ఠుడు కీళ్ల ప్రకారము ఎముకలను ఒక చోట చేర్చునది. 3వ ఋక్కుచే 9 చరులను జల్లెడను మోదుగాకులచే కప్పునది. 4చే చరులను, జల్లెడను ఇటుకలచే కప్పునది. 5వ మంత్రముచే శలాకలు లేక ఇటుకలచే చితి ఏర్పర్చిన శ్మశాన భూమిని సరిచేయునది. **"తత్ర పితృగృహం ఉన్నతం కుర్యాత్"** 6వ ఋక్కు ప్రథమార్ధముచే ప్రేతముచేతనున్న స్వర్గము అభిఘారము చేసి జ్యేష్ఠ పుత్రునిచే అగ్నియందు భస్మము చేయించునది. ఉత్తరార్ధముచే పుత్రుడు ప్రేత హస్తమును మార్జన చేయునది. 7వ మంత్రముచే ఘృత, మధుల పడిన రెండు చరులను

అభిమంత్రించి అస్థుల వద్ద పెట్టునది. దీనితోనే కుశలమీద పితరుల కొరకు ఉంచిన పిండములను ఘృతాభిఘారము చేయునది. 8,9,10 మంత్రములు కాండోక్త **వినియోగముగ** భావించవలెను.

1. పితరుల కొరకు కుశలను పరచుచున్నాను. దేవతల కొరకు జీవించు నేను ఉత్తరమున కుశలను పరచుచున్నాను. పురుషా! నీవు పిత్ృ మేధ యోగ్యుడవగుచు ఈ దర్భల మీద చేరుము. పూర్వ పితరులు నిన్ను ప్రేతముగ గుర్తింతురుగాక.

2. ప్రేతమా! నీవు చితిమీద చేరిన కుశల మీదకు చేరినావు. పూర్వ పితరులు నిన్ను ప్రేతముగ గుర్తింతురుగాక. నీకు పూర్వము వలెనే అవయవములు ఉండునుగాక. మంత్రముల చేత నీకు అవయవములను ఏర్పరచుచున్నాను.

3. చరుల మీద వృక్షరాజమగు పలాశపత్రములను కప్పుచున్నాను. అది మాకు బలమును, శక్తిని ఇచ్చునుగాక. ప్రాణులకు జీవితము కల్పించుచు శత శరత్తుల దీర్ఘాయువు కలిగించునుగాక.

4. ఈ చరుభాగమును యముడు తెలియుచున్నాడు. రాళ్లు కప్పిన అన్నమునకు యముడు అధిపతి యగుచున్నాడు. విశ్వమిత్రులారా! అట్టి యముని హవిస్సులచే అర్చించండి. అతడు మాకు చిరంజీవత్వము కలిగించునుగాక.

5. పంచజనులు యమునకు హర్మ్యము నిర్మించినట్లే నేను పితరుల కొరకు హర్మ్యము నిర్మించుచున్నాను. అదినాకు బహు బంధువులను కలిగించునుగాక.

6. పూర్వము నీ తండ్రి ధరించిన హిరణ్యమును అభిఘరించుము. స్వర్గమునకు చేరు నీ తండ్రి కుడిచేతిని రుద్దుము. దువ్వుము.

7. జీవించిఉన్న వారలకు, మరణించినవారలకు పుట్టిన వారలకు, పుట్టనున్నవారలకు మధు ప్రవాహము ఘృతనదులు ప్రాప్తించునుగాక.

8. సోమును స్తోతలకు వరద. పండితులకు దర్శనీయ. రాత్రింబవళ్లు వ్యక్తమగునది. ఉషస్సును, స్వర్గమును వర్ధిల్ల చేయునది. అది జలములకు ప్రాణభూతము. కలశములందు ప్రవేశించునది. అది ఇంద్రుని జఠరామున ప్రవేశించుచున్నది.

9. అగ్నీ! నీ పొగలు మబ్బులై ఆకసమున వ్యాపించి కప్పివేయుచున్నవి. స్తుతించబడుచున్న నీవు ఆకసమున సూర్యుని వలె వెలుగొందుచున్నావు.

10. ఇది సోమము. ఇంద్రుని ఉదరమున నిండుచున్నది. స్తుతించబడిన సోమము మిత్రము అగుచున్నది. పురుషుడు యువతి వద్దకు చేరినట్లు ఇది శతధారయై కలశమున చేరుచున్నది.

ఏడవ సూక్తము - 26

వినియోగము : 1చే పిండోపస్థానానంతరము ఉత్తర పరిషేకము చేయునది. 2. పిండదానమునకు పరచిన కుశల మీద నువ్వులు చల్లునది. 3. పితరులను విసర్జించునది. 4. పిండ పితృ యజ్ఞమున సాంయవన తండులముల ఆహుతి ఇచ్చునది. 5. సమిదాధానానంతరము సర్వ ప్రణీత అగ్ని యొక్క ప్రత్యానయనము చేయునది. 6,7. శవ దహన స్థానమును బేసి సంఖ్య 'శలాకాభిరిష్ట కాభిర్వా ప్రసవ్యం చినుయాత్' 8. పిండ ప్రదానమునకు కుశలు పరచునది. 9. శవ దహనానంతరము బ్రహ్మణులందరు స్నానము చేయునది. 10. పితృమేధమున స్వస్త్యయనమునకు సాయంకాలము, ఉదయము అందరు పఠించునది.

1. పితరులు పిండములు ఆరగించినారు. తృప్తి చెందినారు. శిరః కంపనము చేసినారు. తమ కాంతులతో పిండ ప్రదాతలను మెచ్చుకున్నారు. విప్రులమగు మేము వారిని వరములు కోరుచున్నాము.

2. సోమర్వాపితరులారా! గంభీరములగు పితృయాన మార్గములనుండి విచ్చేయండి. మాకు ఆయువు ప్రసాదించండి. సంతానము సంపద, పుష్టి కలిగించండి.

3. సోమార్వా పితరులారా! గంభీరములగు పితృయాన మార్గములనుండి రండి. నెలనెలా మా గృహాములకు విచ్చేయండి. హవి సేవించండి. మాకు వీరులగు సంతానమును కలిగించండి.

4. ప్రేతమా! అగ్ని నిన్ను పితృలోకము చేర్చునపుడు, దహించునపుడు, ఒక అవయవమును వదలినాడు. దానిని మరల అగ్నిలో వేయుట ద్వారమున నీకు చేర్చుచున్నాను. నీవు పరిపూర్ణాంగుడవై స్వర్గమున పితరుడవుగా ఆనందించుము.

5. జాతవేదాగ్ని ఉదయ, సాయంకాలములందు వందనీయుడు. అతనిని దూతగా చేసి పితరులకు స్వధను పంపినాము. వారు ఆరగించి ఆనందించినారు. అగ్నిదేవా! నీవు సహితము హవిస్సును ఆరగించుము.

6. ప్రేతమా! నీ మనసును ఇచటనే నిలుపుడు. బంధువులు బట్ట కప్పినట్లు భూమి నిన్ను ఆచ్ఛాదించునుగాక.

7. పితృ సదనములు నీకు వెల్లడి యగునుగాక. నిన్ను పితృ లోకమునకు చేర్చుచున్నాము.

8. బర్హీ! నీవు పితరులకు ఆసనమగుము.

9. వరుణదేవా! మా నుండి నీయొక్క ఉత్తమ, మధ్యమ పాశములను తొలగింపుము. మేము ఆదిత్య వ్రతమున నిన్ను ఆర్చించుచు పాప రహితులము అగుచున్నాము.

10. వరుణదేవా! నీయొక్క దూరపు, దగ్గరి సర్వ పాశముల నుండి విముక్తి కలిగించుము. నీ రక్షణలందు మేము శతశరత్తులు జీవింతుముగాక.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 27

వినియోగము : 1-3, 8-10 మంత్రములచే స్థాలీ పాకపు ఆహుతి ఇచ్చునది. 5-7 ఋక్కులచే కుశల మీద మూడు పిండములను కలిపిపెట్టునది.

ఏతత్ సూక్తం సర్వం యజుర్మన్త్రాత్మకం

1. అగ్నయే కవ్య వాహనాయ స్వధా నమః ||

2. సోమాయ పితృమతే స్వధా నమః ||

3. పితృభ్యః సోమ వద్భ్యః స్వధా నమః ||

4. యమాయ పితృమతే స్వధా నమః||

5. ప్రపితామహా! ఈ పిండరూప హవి నీకును, నిన్ను అనుసరించిన వారికిని అందునుగాక.

6. పితామహా! ఈ పిండరూప హవి నీకును, నిన్ను అనుసరించు వారికిని అందునుగాక.

7. తండ్రీ! ఈ పిండ రూప హవి నీకు అందునుగాక.

8. భూమి మీద పితరులకు ఈ హవి సమర్పించుచున్నాము.

9. అంతరిక్షపు పితరులకు ఈ హవి సమర్పించుచున్నాము.

10. స్వర్గము నందలి పితరులకు ఈ హవి సమర్పించుచున్నాము.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 28

వినియోగము : 1 - 8 మంత్రములచే కుశల మీది పిండములకు ఆవాహన చేయునది. 8వ మంత్రముచే వాని మీద సమిధ ఉంచునది. వరుణుని మహా శాంతి యందు 9వ మంత్రము చదువునది.

1. పితరులారా! మీ శక్తికి నమః పితరులారా! మీ రసాత్మకు నమః.

2. పితరులారా! మీ క్రోధమునకు నమః పితరులారా! మీ మనసునందలి క్రోధమునకు నమః.

3. పితరులారా! మీ ఘోరమునకు నమః పితరులారా మీ క్రూరమునకు నమః.

4. పితరులారా! మీ శివమునకు నమః పితరులారా! మీ స్యోనమునకు నమః.

5. నమో వః పితరః స్వధా వః పితరః.

6. పితరులారా! పితరులు ఎచట ఉందురో అచట మీరు ఉండండి. వారు మీకు అనుకూలురు అగుదురుగాక. మీరు వారిలో శ్రేష్ఠులు అగుదురుగాక.

7. పితరులారా! ఇహమున మేము జీవించి ఉన్నాము. మేము జీవించి ఉన్న బంధువులందు శ్రేష్ఠులము అగుదుముగాక.

8. ప్రకాశించునట్టి అగ్నీ! నీవు దీప్తిమంతుడవు. జరారహితుడవు. నిన్ను మా ముందు ప్రజ్వలింపచేయుచున్నాము. స్తవనీయమగు నీ కాంతి ఆకసమున వెలుగుచున్నది. స్తోతలకు అన్నము ప్రసాదించుము.

9. సుపర్ణ చంద్రుడు జలద ఆకాశమున పరుగులిడుచున్నాడు. అతని బంగారు కిరణములను చూడలేకున్నాను. ద్యావాపృథ్వులారా! నా ఈ ప్రార్థన మన్నించండి.

దాశరథి రంగాచార్య విరచిత
శ్రీమదాంధ్రవచన అథర్వ వేద సంహిత యందలి
పద్దెనిమిదవ కాండ సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యోఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

పందొమ్మిదవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 1

సంసం స్రవంతు నద్యః సంవాతాః సం పతత్రిణః|
యజ్ఞమిమం వర్ధయతా గిరః సంస్రావ్యేణ హవిషా జుహోమి||

నదులు అనుకూలముగ ప్రవహించునుగాక. వాయువు అనుకూలముగా వీచునుగాక. పక్షులు అనుకూలములు అగునుగాక. ఈ యజ్ఞము స్తుతులచే వర్ధిల్లునుగాక. ఆజ్యపయః ప్రవాహపు హవిస్సు అర్పించుచున్నాను.

వినియోగము : ఈ సూక్తము సర్వపుష్టి కర్మయందు మిశ్ర ధాన్య చరు ప్రాశనమునందు, దధిమధు మిశ్రిత సక్తుమంథ ప్రాశనమందును, లక్ష్మీకరణమందును, అమృతాది మహాశాంతియొక్క సాధారణ భూత శాంతి యందును, శాంతి కొరకు నది నుండి తెచ్చు నీటిని అభిమంత్రించుటకు-

2. ఈ హోమములు యజ్ఞము - ఘృతమధు ప్రవాహము అగుచున్నది. ఈ యజ్ఞము స్తుతులచే వర్ధిల్లును గాక. ఘృత , మధు హవిస్సులు అర్పించుచున్నాము.

3. ఇతనికి పశు, పుత్రపౌత్ర ధనాదులు కలిగించుచున్నాను. ఈ యజ్ఞము నలు దిశల వర్ధిల్లును గాక. ఘృత, మధు ధారల హవిస్సులను అర్పించుచున్నాను.

రెండవ సూక్తము - 2

1. హిమమంతపు జలము శుభము అగును గాక. సెలయేటి జలము శుభము అగును గాక. జీవనదీ జలము శుభము

అగును గాక. వర్షజలము శుభము అగును గాక.

2. ఎడారి జలము శుభప్రదము అగును గాక. జలసమృద్ధ దేశజలము శుభప్రదము అగును గాక. బావి జలము శుభప్రదము అగును గాక. కుండలోని నీరు శుభప్రదము అగును గాక.

3. సాధనము లేకనే, కరచరణాదులచే గంభీర జలమును కలిగించునట్టియు, అగాధస్థానములందు ఉండునట్టియు వైద్యుల కన్నా మిన్నహితము కలిగించు జలములు సుఖప్రదములు అగును గాక. వానిని మేము స్తుతించుచున్నాము.

4. దివ్యజలములు, నదుల జలములు, పరిశుద్ధ జలములు శక్తినిచ్చునవి అగును గాక.

5. శివములగు జలములగు తెండి. రోగనివారక జలములను తెండి. తృప్తి నిచ్చు, సుఖము కలిగించు, ఓషధుల వంటి జలమును ప్రసాదించండి.

మూడవ సూక్తము - 3

వినియోగము :-

3 - 4 సూక్తములు బుద్ధిని పెంచుటకు ఉపయుక్తములు. బుద్ధిని కోరువాడు నిద్రలేచి రెండు సూక్తములు చదివి చేతితో ముఖము కడుగునది. వర్చస్సు కోరువాడు ఈ రెండు సూక్తములచే దధి మధులను సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి తినునది.

వర్చస్సు కోరువాడు క్షత్రియుడైన దధిమధులను సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి, వానిని అన్నములో కలిపి సంపాతిత అభిమంత్రితములు చేసి తినిపించినది. వైశ్య శూద్రులకు అన్నము మాత్రము సంపాతిత, అభిమంత్రితములు చేసి తినిపించునది.

1. జాతవేదాగ్నీ! నీవు దివి, అంతరిక్షము, దిశలు, వనస్పతులు, ఓషధులందు ఎచట వర్ధిల్లువాడవైనను మాకు ప్రీతి కలిగించుటకు విచ్చేయుము.

2. అగ్నిదేవా! నీటి యందు, అరణ్యములందు, ఓషధులందు, పశువులందు, జలాంతరములందున్న నీ మహిమలు అన్నింటిని కూర్చుకొని రమ్ము. మాకు నిరంతరము ధనము ప్రసాదించుము.

3. అగ్నిదేవా! నీ మహిమ దేవతలందున్నది. స్వర్గమందున్నది. నీ దేహమున ఉన్నది. నీవు పితరులందు ప్రవేశించి

ఉన్నావు. మానవులందు నీవు కలిగించిన పుష్టి ఉన్నది. వాటితో మాకు సంపద లొసంగుము.

4. అగ్నిదేవా! నీవు శ్రుతులు వినువాడవు. కవివి. విద్వాంసుడవు. నిన్ను వాక్కుతోను, ఛందస్సుతోను స్తుతించుచున్నాను. నాకు భయమునన చోట అభయమును, దేవతల క్రోధమున్న చోట అక్రోధమును కలిగించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 4

1. తొలుత అథర్వుడు ఆహుతులు అర్పించినాడు. జాత వేదాగ్ని తొలుత వానిని దేవతలకు చేర్చినాడు. నేను అట్టి తొలి ఆహుతులను అర్పించుచున్నాను. అగ్ని మా హవిస్సులను వహించును గాక - **అగ్నయే స్వాహా.**

2. సర్వ విద్యలకు దేవి, సుభగ, సరస్వతిని నా ముందు నిలుపు కొనుచున్నాను. ఆమె మనసునకు తల్లి. నా పిలుపునకు పలుకును గాక. నేను కోరిన కోరిక నాకు మాత్రమే ఫలించును గాక. నా మనసునందలి కోరికలు నిత్యము ఫలించును గాక.

3. బృహస్పతియు, వాగ్దేవియు సకల విద్యలతో మమ్ము చేరుదురు గాక. మాకు సంపదలు కలిగించండి. మా పిలుపునకు పలకండి.

4. బృహస్పతి అంగిరసుడు. దేవతలను ఏకము చేయువాడు. ప్రసన్నలను చేయువాడు. అతడు వాగ్దేవిని స్మరించును గాక. మా కామనలు ఫలింప చేయును గాక.

ఐదవ సూక్తము - 5

1. ఇంద్రుడు లోకముల మానవులకు ప్రభువు. అతడు జగములందలి ధనములను, సంపదలను స్తోతలకు ప్రసాదించుచున్నాడు. ఇంద్రుడు మా స్తుతులు విని మా ముందునకు ధనమును పంపునుగాక.

ఋక్పారస్తు

ఆరవ సూక్తము

వినియోగము:-

6,7 సూక్తములు పురుషమేధమున పురుష పశువును అనుమంత్రించుటకు శనిగ్రహ హవిఘృత హోమమందు, ఉపస్థానమున, భూదానమందు జరుగు ఘృతహోమమందు వినియోగము.

1. అతడు వేల బాహువులవాడు. వేల కన్నులవాడు. వేల పాదములవాడు. అతడు విశ్వమును ఆదరింపగా దశాంగుళులు ఎక్కువైనాడు.

2. అతడు త్రిపాదముచే ద్యులోకమును ఆరోహించినాడు. ఒక పాదమును ఇహలోకమున ఉంచినాడు. అతడు విశ్వమునందలి అశన, అనశనులను ఆక్రమించి ఉన్నాడు.

(అశన భుజించువారు. అనశన భుజించని వారు.)

3. అంతటిది అతని మహిమ. అతడు దానిని మించినవాడు. అతని ఒక పాదము సమస్త భూతములు కాగా, మూడు పాదములు "అమృతందివి" యందున్నవి.

4. అతడు సర్వము తెలిసినవాడు. పుట్టినవి, పుట్టనున్నవి తెలిసినవాడు, అతడు అమృత దేవతలకు ఈశ్వరుడు. ఇతడే అన్యులందరకు ఈశ్వరుడు అగుచున్నాడు.

5. అతనిని ఎట్లు కల్పించినారు? ఎన్ని తీరుల కల్పించినారు? అతని ముఖము ఏది? బాహువులు ఏవి? ఊరువులు ఏవి? పాదములు ఏవి?

ఏడవ సూక్తము - 7

1. బ్రాహ్మణుడు అతని ముఖముమ్ రాజన్యులు బాహువులు అయినారు. మధ్యమునుండి వైశ్యులు పాదములనుండి శూద్రులు పుట్టినారు.

2. చంద్రుడు మనసునుండి ఆవిర్భవించినాడు. నేత్రముల నుండి సూర్యుడు అవతరించినాడు. ముఖమునుండి ఇంద్రాగ్నులు, ప్రాణము నుండి వాయువు ఆవిర్భవించినారు.

3. నాభినుండి అంతరిక్షము, తలనుండి ద్యులోకము ఏర్పడినవి. పాదములనుండి భూమి, చెవుల నుండి దిశలు, అట్లే లోకముల కల్పన జరిగినది.

4. తొలుత విరాట్టు కలిగినాడు, అతడు విరాట్ పురుషునిగ అవతరించినాడు. అతడు అవతరించగనే భూమిని ముందునుంచి వెనుకనుంచి ఆక్రమించినాడు.

5. ఎవని కొరకు హవిస్సులర్పించి దేవతలు యజ్ఞము చేసినారో దానికి వసంతము ఆజ్యము, గ్రీష్మము సమిధ, శరత్తు హవి అయినవి.

6. తొలుత పుట్టినవాని యజ్ఞమున వర్షము ప్రోక్షించినది. దానినుండి దేవతలు, సాధ్యులు, వసువులు అవతరించినారు.

7. దానినుండి అశ్వములు, దవడ కింది. పైభాగమున దంతములున్నవి, గోవులు, మేకలు, గొర్రెలు పుట్టినవి.

8. ఆ యజ్ఞము నుండి సర్వహుతము, ఋక్కులు, సామములు అవతరించినవి. అందునుండియే ఛందములు, యజుస్సులు ఆవిర్భవించినవి.

9. ఆ యజ్ఞము నుండియే సర్వహుతమగు దధిమిశ్రిత ఆజ్యము ఆర్జితమైనది. అందునుండియే ఆరణ్యక, గ్రామ్య పశువులు వచ్చినవి.

10. దేవతలు ఈ యజ్ఞమును చేయునపుడు పురుష పశువును కట్టినారు - అబధ్నన్ పురుషం పశుమ్. ఆ యజ్ఞమునకు ఏడు పరిధులు - ఇరువదియొక్క సమిధలు అయినవి.

11. ఆవిర్భవించిన ఆ దేవత తలనుంచి సామము పుట్టినది. ఆ సోమపు సప్త, సప్తతి కిరణములు అతని నుండియే పుట్టినవి.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 8

వినియోగము :-

8,9 సూక్తములు నక్షత్రదేవత ఘృతహోమము నందును, నక్షత్రముల హవి హోమము నందును వినియోగము.

1. చిత్ర విచిత్రములగు నక్షత్రములు స్వర్గమున మిలమిల మెరయు చున్నవి. నేలమీది జనులకు కదులుచున్నట్లు కనిపించుచున్నవి. ఆ నక్షత్రములను స్తుతులతోను, మంత్రములచే అర్పించు హవిస్సులతోను అర్చించుచున్నాను.

2. అగ్నీ! కృత్తిక చక్కగా ఆహ్వానించదగునది అగునుగాక. రోహిణి శుభప్రదలు అగునుగాక. మృగశిర, ఆర్ద్రలు సుఖప్రదలు అగునుగాక. పునర్వసు సున్నృత అగునుగాక. పుష్యమి శ్రేయస్కరము అగునుగాక. ఆశ్లేష ప్రకాశించునుగాక. '**మఖ**' నాకు గంతవ్యము అగునుగాక.

3. పూర్వ ఫల్గుణులు రెండు పుణ్య ప్రదములు, హస్తాచిత్తలు శుభములు, స్వాతి సుఖము అగునుగాక. రాధ విశాఖ యను పేర్లు గల నక్షత్రము సుఆహ్వాత. అనూరాధ, జ్యేష్ఠ సుఆహ్వాతలు. అరిష్టకారక **'మూల'** శుభప్రద అగునుగాక.

4. పూర్వాషాఢ అన్నమును, ఉత్తరాషాఢ శక్తిని, అభిజిత పుణ్యమును, శ్రవణ ధనమును ధనిష్ఠ పుష్టిని ప్రసాదించునుగాక.

5. శతభిష మాహత్ఫలము, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్రలు సుఖప్రద ధనమును, రేవతి సౌభాగ్యమును, అశ్వినులు సంపదను, భరణి ద్రవ్యమును ప్రసాదింతురుగాక.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 9

1. ద్యులోకమున, అంతరిక్షమున, పృథివి యందు, పర్వతముల మీద, దిశలందు కనుపించునవియు - చంద్రుని కాంతిచే ప్రకాశించు నక్షత్రములు మాకు సుఖప్రదలు అగునుగాక.

2. ఇరువది ఎనిమిది నక్షత్రములు కలిసి మాకు సుఖదాయినులు, శుభప్రదలు అగునుగాక. అవి మాకు ఆహోరాత్రులు యోగము క్షేమముమ్ క్షేమము యోగము కలిగించును గాక. వానికి నమస్కరించుచున్నాము.

3. సుప్రభాతము, సుసాయంత్రము, సుదినము, సుమృగము, సుపక్షి నాకు శుభప్రదములు అగునుగాక. అగ్నీ! మాకు సుఖశాంతులకని నా హవిస్సులు అందించి నన్ను అభినందించుటకు మరలి రమ్ము.

4. సవితాదేవా! వెనుక నుంచి పిలుచు, ప్రక్కల నుండి పిలుచు, పరుష పదముల , వర్జనీయ పదముల, వట్టి కుండలు మున్నగు సమస్త దుర్నిమిత్తములను దూరముచేయుము.

5. తుమ్ము యొక్క పాపము పరిహారమగునుగాక. తుమ్ము పుణ్య ప్రదమగునుగాక. పాపనాశికయగు తోడేలు శుభప్రదమగునుగాక. నపుంకుడు సహితము ప్రోత్సహించునుగాక.

6. బ్రాహ్మణస్పతి ఇంద్రా! అన్ని దిశల నుండి వీచు పెనుగాలులను అనుకూలములను చేసి వానిని నాకు శివతమములు చేయుము.

7. మాకు రాత్రింబవళ్లు శుభప్రదములు, అభయములు అగునుగాక. రాత్రింబవళ్లకు నమస్కరించుచున్నాము.

పదవ సూక్తము - 10

వినియోగము - రాజును ప్రతినిత్యము ఇంటికి చేర్చు విధియందు ఇసుక చల్లిన తరువాత ఈ సూక్తమును జపించునది. పిష్ట రాత్రి కల్పమునను - ఐరావతీ శాంతి మరియు ఇతర శాంతులందు దీని వినియోగము - ఇది శాంతి సూక్తము.

1 శాన్తా ద్యౌః శాన్తా పృథివీ శాంతం ఉర్వన్తరిక్షమ్|

సముద్ర జలములు, ఓషధులు మాకు శాంతములు అగునుగాక.

2. ఒక కార్యమునకు పూర్వములు - జరిగిన, జరగని కార్యములు శాంతములు అగునుగాక. భూత భవ్యములును, సమస్తమును మాకు శాంతమగునుగాక.

3. ఈమె పరమేష్ఠిని, మా మనస్సు - వేద స్వరూపిణి, మా విషయమున ఆమె వలన కలిగిన ఘోరములను అమెయే శాంతింపచేయునుగాక.

4. ఈమె పరమేష్ఠిని, మా మనస్సు - వేద స్వరూపిణి, మా విషయమున ఆమె వలన కలిగిన ఘోరములను ఆమెయే శాంతింపచేయునుగాక.

5. అయిదు ఇంద్రియములు, ఆరవ మనసును హృదయ మందలి ఆత్మ నియంత్రించుచున్నది. ఆత్మవలన నాకు కలిగిన ఆపదలను ఆత్మయే శాంతింపచేయునుగాక.

6. శంనో మిత్రః శం వరణః శం విష్ణుః శం ప్రజాపతిః|
శంన ఇంద్రో బృహస్పతి శం నో భవత్వర్యమా ||

7. శంనో మిత్రః శం వరుణః శం వివస్వాచ్ఛమన్తకః|

పృథివి, అంతరిక్షము నందలి ఉత్పాతములు శాంతించునుగాక. మాకు దివియందలి గ్రహములు శాంతములు

అగునుగాక.

8. మాకు భూకంపము శాంతమగునుగాక. ఉల్కా పాతము శాంతమగునుగాక. రక్తము పెంచు క్షీరములనిచ్చు గోవులు శాంతములగునుగాక. శాంతమగు భూమి మమ్ము రక్షించునుగాక.

9. ఉల్కా తాడిత నక్షత్రము మాకు శాంతములు అగునుగాక. అభిచారకులు, కృత్యులు శాంతులు అగుదురుగాక. మా కొరకు తీసిన గోతులు శాంతించునుగాక. పిడుగుపాటు శాంతమగునుగాక. దేశము శాంతమగునుగాక.

10. చంద్రునితో గూడిన గ్రహములు మా కొరకు శాంతించునుగాక. రాహుగ్రస్త సూర్యుడు శాంతించునుగాక. ధూమకేతు మృత్యువు శాంతించునుగాక. తీక్ష్ణ తేజ రుద్రుడు శాంతించునుగాక.

11. శం రుద్రాః శం వసవః శమాదిత్యాః శమగ్నయః|
శం నో మహర్షయో దేవాః శం దేవాః శం బృహస్పతిః ||

12. బ్రహ్మ, ప్రజాపతి, ధాత, వేదములు. సప్తర్షులు అగ్నులు మాకు శుభములు కలిగింతురుగాక. ఇంద్రుడు, బ్రహ్మ, విశ్వేదేవతలు, సకల దేవతలు మాకు సుఖమును, ధనమును ప్రసాదింతురుగాక.

13. జగములందు గల శాంతులను సప్తర్షులు తెలియుచున్నారు. ఆ సకల శాంతులు మాకు కలుగునుగాక. "శంమే అస్త్వభయంమే అస్తు" నాకు శాంతి, అభయము కలుగునుగాక.

14. పృథివీ శాన్తిః అన్తరిక్షం శాన్తిః ద్యౌ శాన్తిః ఆపః శాన్తిః ఓషధయః శాన్తిః వనస్పతయః శాన్తిః విశ్వే మే దేవాః శాన్తిః సర్వ మే దేవాః శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిభిః

ఈ సమస్త శాంతులచే మాకు శాంతి లభించును గాక. ఇచట నేను చేసిన పాపము ఘోరము, కృరము శాంతించునుగాక.

"తచ్ఛివం సర్వమేవ శమస్తునః"

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము -11

వినియోగము : 1-3 సూక్తములు రాజు శయ్యాగృహ ప్రవేశ సమయమున పురోహితునిచే చదువబడవలసినది.

వీనిచే తులాపురుష, మహా దానమున ఘృత హోమము చేయునది. ఇవి శాంతి ప్రతిపాదకములు. ఐరావతీ మహాశాంతి యందు **వినియోగము.**

1. ఇంద్రాగ్నులు మమ్ము రక్షించుచు శుభములు కలిగింతురుగాక. ఇంద్రావరుణులు హవిస్సులు అందుకొని మాకు శుభములు కలిగింతురుగాక. ఇంద్ర సోములు సుఖములిచ్చి శుభములు కలిగింతురుగాక. ఇంద్రాపూషలు అన్నము లిచ్చు వారై శుభములు కలిగింతురుగాక.

2. మాకు భగుడు, శంసుడు, బుద్ధి, ధనములు శుభప్రదములు అగునుగాక. సత్య, సుయములు, పురుజాత ఆర్యమ శుభప్రదులు అగుదురుగాక.

3. మాకు ధాత - ధర్త, అన్నములతో పృథ్వి శుభప్రదములు అగునుగాక. మహాంతరిక్షము, పర్వతములు, సుఖ ప్రదముగ వీచు వాయువు కళ్యాణకరములు అగునుగాక.

4. మాకు జ్యోతిర్ముఖ అగ్ని, మిత్రావరుణులు, అశ్వినులు కళ్యాణకరులు అగుదురుగాక. పుణ్యకర్మము, సుఖ ప్రదముగ వీచు వాయువు కళ్యాణకరములు అగునుగాక.

5. పూర్వహోత ద్యావాపృథ్వులు, అంతరిక్షము మా దృష్టికి మంగళము కలిగింతురుగాక. వన ఓషధులు, లోకపాలక జిష్ణువు మాకు మంగళము కలిగింతురుగాక.

6. వసుసహిత ఇంద్రుడు, ఆదిత్య సహిత సుస్తుత వరుణుడు మాకు శుభములు కూర్తురు గాక. సుఖప్రద రుద్రుడు రుద్రుల సహితముగ దేవపత్నీ సహిత త్వష్ట మాకు శుభములు కూర్తురుగాక. మా సుతులు ఆలకింతురుగాక.

7. సోమము, మంత్రములు, అభిషవ శిలలు, యజ్ఞములు మాకు శుభప్రదములు అగునుగాక. యూపములు, ఓషధులు, వేది శుభప్రదములు అగునుగాక.

8. మహా తేజస్వి సూర్యుడు శాంతుడై ఉదయించునుగాక. చతుర్దిశలు శాంతములు అగునుగాక. పర్వతములు, ధ్రువములు, నదులు, జలములు, శాంతములు అగునుగాక.

9. సుకర్మలచే అదితి, సుస్తుతులచే వాయువు మా కొరకు శాంతులు అగుదురుగాక. విష్టువు, పూష, జలము, వాయువు శాంతులు అగుదురుగాక.

10. త్రాతయగు సవిత, ప్రకాశించు ఉషస్సులు, ప్రజ కొరకు వర్షించు పర్జన్యుడు, క్షేత్ర పతియు మాకు సుఖ శాంతి ప్రదులు అగుదురుగాక.

రెండవ సూక్తము - 12

1. సత్యపాలకులు, అశ్వములు, గోవులు, సుకృతులు, హస్త కుశలురగు ఋభువులు, హవిస్సులందు పితరులు మాకు సుఖ శాంతప్రదులు అగుదురుగాక.

2. మా కొరకు దేవతలు, విశ్వే దేవతలు, సత్కర్మల సరస్వతి, ధనము, యశస్సు, ద్యావాపృథ్వులు, జలములు శాంతములు అగునుగాక.

3. మా కొరకు అజ ఏకపాద దేవత, అహిర్బుధ్న్య దేవత జలము కురిపించు అపాంనపాత దేవత, దేవతలచే రక్షించబడు పృశ్ని శాంతులు - సుఖప్రదులు అగుదురుగాక.

4. ఆదిత్యులు, రుద్రులు, వసువులు మానవీన స్తుతులను ఆలకింతురుగాక. దివియందున్న, భువియందున్న దేవతలు, మరుత్తులు, యజ్ఞార్హా దేవతలు మా స్తుతులను ఆలకింతురుగాక.

5. దేవ ఋత్విజులు, యజ్ఞములు, మనుపుత్రులు, అమృతులు, సత్యజ్ఞులు మాకు మహా యశస్సు కలిగింతురుగాక. వారు మమ్ము నిత్యము సుఖము కలిగించి పోషింతురుగాక.

6. మిత్రా వరుణ అగ్ని దేవతలు మాకు ఆరోగ్యమును, ఆభయమును ప్రసాదింతురుగాక. మాకు గాధలు, ప్రశస్తి కలుగునుగాక. దేవతల బృహత్ సదనమునకు నమస్కరించుచున్నాము.

మూడవ సూక్తము - 13

ఉష ఉదయించును. రాత్రి అంతరించును. మార్గములు ప్రకాశవంతములగును. అప్పుడు మాకు దేవతలు ఆనందించు అన్నము లభించునుగాక. సంతాన సహితులమై "మదేమ శతహిమాః
నూరు హేమంతములు ఆనందింతుముగాక.

(జీవించుట మాత్రము కాదు ఆనందించుట అనుచున్నాడు.)

నాలుగవ సూక్తము - 14

ఇది అప్రతిరథ సంజ్ఞక సూక్తము. నక్షత్ర కల్పాదులందు "అప్రతిరథ" శబ్దము వచ్చినపుడు దీనిని అర్థము చేసికొనవలెను.

1. ఇంద్రుని బహువులు బలిష్ఠములు, వరదములు, అద్భుతములు, వృషభములు, ఇంద్రుడు ఆ బాహువులతో అసురులను ఓడించినాడు, స్వర్గమును గెలిచినాము. యోగ క్షేమములకని వానిని ప్రార్థించుచున్నాము.

2. ఇంద్రుడు ఆలస్యము ఎరుగని వాడు, తీక్ష్ణ బుద్ధి కలవాడు. అరిభయంకరుడు. నరులకు క్షోభ కలిగించువాడు. అనిమిషుడై ఎదిరించువాడు. ఒక్కడే వందలసేనలను గెలుచువాడు.

3. ఇంద్రుడు శత్రువులను ఏడిపించువాడు. అనిమిషుడు. విజయుడు. నిశ్చలుడు. ధృష్టుడు. ధనుర్ధారి. వరదుడు.

జనులారా! అట్టి ఇంద్రుని అనుగ్రహమున ఎదిరించండి. జయించండి.

4. ఇంద్రుడు బాణహస్తుడు. ఖడ్గధారి. నియంత. యుద్ధమున శత్రువులను పారద్రోలువాడు. యుద్ధజితుడు. సోమపాయి. భుజబలి, ఉగ్రధన్వుడు. ప్రతిపక్షులను పరాస్తులను చేయువాడు.

5. ఇంద్రుడు బలజ్ఞాత. స్థవిరుడు. ప్రవీరుడు. సహస్వి. అన్నవంతుడు. సహమానుడు. ఉగ్రుడు. అనుచరవీరుడు. వీరపూజ్యుడు. సహజిత్తు. జైత్రుడు. గోజితుడు. అట్టి ఇంద్రుడు మా కొరకు రథమును అధిష్ఠించునుగాక.

6. యోధులారా! ఉగ్ర ఇంద్రుని అనుసరించండి. మిత్రులారా! ఉత్సాహమున ఉరకండి. ఇంద్రుడు గ్రామజితు. గోజితు. వజ్రబాహువు. యుద్ధ విజేత. శత్రువును తొక్కి పెట్టువాడు.

7. ఇంద్రుడు జలములను, బలములను నిర్దయగా లాగి తెచ్చువాడు. ఉగ్రుడు, క్రోధనుడు. కదిలించరానివాడు. అయోధ్యుడు. అట్టి ఇంద్రుడు మా సేనలను రక్షించునుగాక.

8. మహా దేవతలను పాలించు ఇంద్రా! రథమును ఎక్కుము. రాక్షసులను, శత్రువులను పరిమార్చుచు ప్రభంజనము వలె సాగుము. మా శత్రువులను, ప్రతికక్షులను హతమార్చుము. మమ్ము రక్షింపుము.

9. అభిభంజించు, జయించు దేవసేనలకు ఇంద్రుడు నేత. బృహస్పతి తూర్పున నడచువాడు. సోముడు దక్షినాధిపతి. మరుత్తులు మధ్యన ఉందురుగాక.

10. వర్షించు ఇంద్రుడు, రాజగు వరుణుడు, ఆదిత్యులు మరుత్తులు శత్రుమర్దనుడు ప్రత్యక్షమగుదురుగాక.

మహాయశస్సులు శత్రువులను లోకచ్యుతులను చేయగలవారు. జయించునట్టి దేవతలందరు జయధ్వానములు చేయుదురుగాక.

11. ఇంద్రుడు ధ్వజములందు, యుద్ధములందు మావాడు అగునుగాక. మా బాణములు జయించునుగాక. మా వీరులు వీరవరులు అగుదురుగాక. దేవతలు యుద్ధమునందు మమ్ము రక్షింతురుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 15

వినియోగము : సాగ్ని పత్నీక ఆహితాగ్ని ప్రయాణము పర్యవసితమైనపుడు దీనిచే ఘృతాహుతులు ఇచ్చునది.

ప్రయాణాంతమునకు చేరుకున్నాము. ద్యావాపృథ్వులు శివములు అగునుగాక. దిశలు బాధారహితములు అగునుగాక. మేము మిమ్ము ద్వేషించకున్నాము. మాకు అభయము కలిగించండి.

ఆరవ సూక్తము - 16

వినియోగము: ఈ సూక్తపు పాఠము అభయ గణము లందు ఉన్నందున నక్షత్రకల్ప, శాంతికల్ప, పరిశిష్టాదులందు గణ ప్రయుక్త వినియోగముగ భావించునది.

1. ఇంద్రదేవా! మాకు భయము కలిగిన చోట అభయులను చేయుము. మఘవా! నీ ఆయుధములచే మమ్ము రక్షించు సమర్థుడవగుము. మా శత్రువులను వధింపుము.

2. ఇంద్రుడు అనుగ్రహించువాడు. అతనిని మేము ఆహ్వానించుచున్నాము. అందువలన మేము ప్రజా, పశు సమృద్ధులము అగుదుముగాక. శత్రుసేన మమ్ము అడ్డగించకుండునుగాక. నలుదిశల మా పగతురను పరిమార్చుము.

3. ఇంద్రుడు వృత్రహంత. అంతటివాడు మాకు రక్షకుడు అగునుగాక. అతడు మమ్ము శత్రువుల నుండి రక్షించునుగాక. ఇంద్రుడు మాకు ముందు వెనుక, మధ్యన సర్వత్ర మమ్ము రక్షించునుగాక.

4. ఇంద్రదేవా! నీవు సర్వజ్ఞుడవు. మాకు మహా లోకమును కలిగించుము. మాకు స్వర్గమందలి జ్యోతి అభయము, శుభము అగునుగాక.

5. మాకు అంతరిక్ష అభయము, ద్యావాపృథ్వుల అభయము, పశ్చిమమున అభయము, ప్రాగ్దిశన అభయము, ఉత్తరమున అభయము, దక్షిణమున అభయము కలుగును గాక.

6. మిత్రుల, అమిత్రులనుండి అభయము, జ్ఞాతల అజ్ఞాతల నుండి అభయము, రాత్రింబవళ్ల నుండి అభయము కలుగునుగాక. దిశలన్నియు మాకు మిత్రములు అగునుగాక.

ఏడవ సూక్తము - 17

వినియోగము: 7-10 సూక్తములు రాత్రి పురోహితుని కర్తవ్యము. రాజు గృహప్రవేశము. అభిమంత్రిత సైకతమును సకల దిశలందు చల్లుట యందు.

1. పూర్వ దిశ శత్రురహితము, పశ్చిమ దిశ భయరహితము అగునుగాక, దక్షిణమున సవిత, ఉత్తరమున ఇంద్రుడు రక్షింతురుగాక.

2. దివి యందు ఆదిత్యుడు, భూమి మీద అగ్నులు మమ్ము రక్షించునుగాక. ఇంద్రాగ్నులు పూర్వదిశ యందు రక్షింతురుగాక. అశ్వినులు సకల దిశలందు ధనము ప్రసాదింతురుగాక. ఆదిత్యులు, అగ్నులు మాకు సర్వత్ర కవచము వంటి వారలు అగుదురుగాక.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 18

1. అగ్ని వసువుల సహితుడై మమ్ము రక్షించునుగాక. మేము కాలు కదిపిన చోట - కాలు పెట్టినచోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున మమ్ము రక్షింతురుగాక. ఇంద్రుడు మమ్ము రక్షించునుగాక. పాలించునుగాక. అతనికి నన్ను అర్పించుకొనుచున్నాను - **స్వాహా.**

2. వాయువు అతని దిశయగు అంతరిక్షమున నన్ను రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపిన చోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున మమ్ము రక్షించును గాక.

సమా రక్షతు సమాగోపయతు తస్మా ఆత్మానం పరిదదే స్వాహా||

అతడు మమ్ము రక్షించును గాక. పోషించును గాక. అతనికి నన్ను అర్పించుచున్నాను- స్వాహా.

3. సోముడు రుద్ర సహితుడై మమ్ము దక్షిణ దిశయందు రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపినచోట,

ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

4. వరుణుడు ఆదిత్య సహితుడై అతని దిశయందు రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపిన చోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

5. సూర్యుడు ద్యావాపృథివీ సహితుడై మమ్ము పశ్చిమ దిశన రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపినచోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

6. జలము ఓషధీ సహితమై దాని దిశయందు రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపినచోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

7. విశ్వకర్మ సప్తర్షుల సహితుడై ఉత్తర దిశన మమ్ము రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపిన చోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

8. ఇంద్రుడు మరుత్సహితుడై మమ్ము అతని దిశయందు రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపినచోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

9. ప్రజనన వంతుని సహితముగ ప్రజాపతి ప్రతిష్ఠావంత ధ్రువదిశయందు మమ్ము రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపిన చోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

10. బృహస్పతి విశ్వేదేవతల సహితుడై ఊర్ధ్వ దిశన మమ్ము రక్షించును గాక. కాలు కదిపిన చోట, కాలు మోపిన చోట, ప్రవేశించిన గ్రామమున రక్షించును గాక.

"సమా రక్షతు................."

తొమ్మిదవ సూక్తము - 19

1. తూర్పు దిక్కున మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు వసుమంత అగ్ని యందు పడి చత్తురు గాక.

2. అంతరిక్షమున మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు అంతరిక్ష వాయువున పడి చత్తురు గాక.

3. దక్షిణ దిశయందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు రుద్రువంత సోమము చేత చత్తురు గాక.

4. దక్షిణ దిశయందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు ఆదిత్య వంత వరుణుని చేతబడి చత్తురు గాక.

5. పశ్చిమ దిశయందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు ద్యావా పృథ్వీయుత సూర్యుని చేతబడి చత్తురు గాక.

6. పశ్చిమ దిశయందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు ఓషధీయుత జలములందు పడి చత్తురుగాక.

7. ఉత్తర దిశ యందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు సప్తర్షియుత విశ్వకర్మ చేతబడి చత్తురుగాక.

8. ఉత్తర దిశ యందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు మరుత్వంత ఇంద్రుని చేతబడి చత్తురుగాక.

9. ధ్రువ దిశయందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు ప్రజననవంత ప్రజాపతి చేతబడి చట్టురుగాక.

10. ఊర్ధ్వ దిశయందు మమ్ము బాధించు పాపిష్ఠులు విశ్వే దేవయుత బృహస్పతి చేతబడి చత్తురుగాక.

పదవ సూక్తము - 20

వినియోగము : పురోహితుడు రాజును రాత్రి శయ్యా గృహమున ప్రవేశపెట్టుటకు, రాజు యొక్క నూతన గృహ

ప్రవేశమునకు.

1. అగ్ని పృథ్వి మీద అవతరించినాడు. మిమ్ము పురమున ప్రవేశపెట్టుచున్నాను.

తామా విశత తాం ప్రవిశత సావః శర్మచ వర్మచ యచ్ఛతు.

ఆ పురమునకు చేరుము. దానియందు ప్రవేశించుము. అది మీకు ధనమును రక్షణను కలిగించునుగాక.

2. వాయువు అంతరిక్షమున అవతరించినాడు. మిమ్ము పురమున ప్రవేశపెట్టుచున్నాడు.

"తామా విశత.................||"

3. సూర్యో దివోదక్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః |

"తామా విశత.................||"

4. చంద్రమా నక్షత్రైరుద క్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

5. సోమ ఓషధీ భిరుద క్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

6. యజ్ఞో దక్షిణాభిరుద క్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

7. సముద్రో నదీబిరుదక్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

8. బ్రహ్మా బ్రహ్మాచారీభిరుదక్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

9. ఇంద్రో వీర్యేణోదక్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

10. దేవా అమృతేనోదక్రామంస్తాం పురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

11. ప్రజాపతిః ప్రజాభిరుద క్రామత్ తాంపురం ప్రణయామి వః|

"తామా విశత.................||"

పదకొండవ సూక్తము - 21

దీనిచే యుద్ధమునకు సిద్ధమగురాజునకు పురోహితుడు కవచము ధరింపచేయునది.

1. వధించు సాధనములు సిద్ధము చేసినారు. ఇంద్రాగ్నులు ధాత, సవిత, బృహస్పతి, సోమరాజు, వరుణుడు, అశ్వినులు, పూష ఇతనిని మృత్యువు నుండి రక్షింతురుగాక.

2. భువనపతియగు ప్రజాపతి , మాతరిశ్వ ప్రజల కొరకు ఏ కవచమును చేసినారో , దేనిని దేశలు, ప్రదిశలు ధరించి యున్నవో అట్టి కవచములు నాకు మరిన్ని యగునుగాక.

3. దివము నందలి రాజులు తమ దేహములను దేనితో కప్పుకున్నారో, ఇంద్రుడు ఏకవచమును ధరించినాడో అవి సర్వత్ర మమ్ము రక్షించునుగాక.

4. ద్యావాపృథ్వులు నాకు కవచమును ప్రసాదించునుగాక. సూర్యదేవత కవచమును ప్రసాదించునుగాక. శత్రువులు నన్ను చేరకుందురుగాక.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 22

ఛందోబ్రహ్మ వర్చస్కామి కొరకు 17వ నక్షత్ర కల్పమున విహిత మహాశాంతియందు వినియోగము

గాయత్ర్యై స్వాహా. ఉష్ణిహే స్వాహా. అనుష్టుభే స్వాహా. బృహత్యైస్వాహా. పంక్త్యై స్వాహా. త్రిష్టుభే స్వాహా. జగత్యై స్వాహా.

రెండవ సూక్తము - 23

సంపద కోరు వానికి, అభిచారము చేయువానికి అభిచారము వారికి 17 వ నక్షత్ర కల్పమున విధించిన ఆంగిరసీ మహాశాంతి యందు వినియోగము.

1. ఆంగిరసాదులకు పంచానువాకములచే **స్వాహా. 2. షష్ఠాయ స్వాహా. || 3. సప్తమాష్టమాభ్యాంస్వాహా || 4. నీలనఖేభ్యః స్వాహా || 5. హరితేభ్యః స్వాహా || 6. క్షుద్రేభ్యః స్వాహా|| 7. పర్యాయికేభ్యః స్వాహా || 8. ప్రథమేభ్యః శృఙ్ఖేభ్యః స్వాహా || 9. ద్వితీయేభ్యః శృఙ్ఖేభ్యః స్వాహా|| 10. తృతీయభ్యః శృఙ్ఖేభ్యః స్వాహా|| 11. ఉపోత్తమేభ్యః స్వాహా|| 12. ఉత్తమేభ్యః స్వాహా || 13. ఉత్తరేభ్యః స్వాహా|| 14. ఋషిభ్యః స్వాహా || 15. శిఖిభ్యః స్వాహా|| 16. గణేభ్యః స్వాహాః|| 17. మహాగణేభ్యః స్వాహా|| 18. సర్వేభ్యోఙ్గిరోభ్యో విద్గణేభ్యః స్వాహా || 19. పృథక్సహస్రాభ్యాం స్వాహా || 20. బ్రహ్మణే స్వాహా||**

21. వీరకృత్యములు బ్రహ్మజ్యేష్ఠములు అగుచున్నవి.బ్రహ్మయే తొలుత దివిని కల్పించినాడు. సకల ప్రాణులందు బ్రహ్మయే జ్యేష్ఠుడు అగుచున్నాడు. అట్టి తరి బ్రహ్మతో స్పర్ధించగలవాడెవ్వడు?

మూడవ సూక్తము - 24

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తము వలె.

1. అథర్వణులకు నాలుగు ఋక్కులచే **స్వాహా. 2. పంచర్చేభ్యః స్వాహా|| 3. షడృచేభ్యః స్వాహా|| 4. సప్తర్చేభ్యః స్వాహా|| 5. అష్టర్చేభ్యః స్వాహా|| 6. నవర్చేభ్యః స్వాహా|| 7. దశర్చేభ్యః స్వాహా|| 8. ఏకాదశర్చేభ్యః స్వాహా|| 9. ద్వాదశర్చేభ్యః స్వాహా|| 10. త్రయోదశర్చేభ్యః స్వాహా|| 11. చతుర్దశర్చేభ్యః స్వాహా|| 12. పంచదశర్చేభ్యః స్వాహా|| 13. షోడశర్చేభ్యః స్వాహా || 14. సప్తదశర్చేభ్యః స్వాహా|| 15. అష్టాదశర్చేభ్యః స్వాహా|| 16. ఏకోన వింశతిః స్వాహా|| 17. వింశతిః స్వాహా|| 18. మహత్కాండాయస్వాహా|| 19. తృచేభ్యో స్వాహా|| 20. ఏకర్చేభ్యః స్వాహా|| 21. క్షుద్రేభ్యః స్వాహా|| 22. ఏకనృచేభ్యః స్వాహా|| 23. రోహితేభ్యః స్వాహా|| 24. సూర్యాభ్యాం స్వాహా|| 25. వ్రాత్యాభ్యాం స్వాహా||**

26. ప్రజాపత్యాభ్యాం స్వాహా|| 27. విషాసహ్యై స్వాహా|| 28. మాజ్గిలికేభ్యః స్వాహా|| 29. బ్రాహ్మణే స్వాహా||

30. బ్రహ్మజ్యేష్ఠా సంభృతా వీర్యాణి బ్రహ్మగ్రే జ్యేష్ఠం దివ మా తతాన |
భూతానాం బ్రహ్మ ప్రథమోత జజ్ఞేతేనార్హతి బ్రాహ్మణాస్పర్థితుంకః||
(పూర్వ సూక్తపు 21 పునావృతము. అదే అర్థము.)

నాలుగవ సూక్తము - 25

17వ నక్షత్ర కల్పమున విహితమైన మహాశాంతియందు ఈ సూక్తపు వినియోగము.

1. దేవతలు సవితను తన రక్షణ కొరకు ఏర్పరచుకున్నారు. బ్రహ్మణస్పతీ! వారితోనే ఈ దేశమునకు రక్షణ కలిగించుము.

2. పరమ ఇంద్రా! ఇతనికి ఆయువు, మహాక్షాత్రము ప్రసాదించుము. ఇతని యందు వార్ధక్య పర్యంతము క్షాత్రమును జాగృతము చేయుము.

3. పరమసోమా! ఇతనికి ఆయువు, మహాశ్రోత్రాదులను ప్రసాదించుము. ఇతని యందు వార్ధక్య పర్యంతము బాధారహిత శ్రోత్రాదులను జాగృతము చేయుము.

4. దేవతలారా! ఇతనికి వస్త్రము ప్రసాదించండి. వర్చస్సు కలిగించండి. జర, అపమృత్యువు నివారించండి. దీర్ఘాయువు కలిగించండి. బృహస్పతి వస్త్రమును సోమరాజునకు ఆచ్ఛాదనకు గాను ఇచ్చియున్నాడు.

5. వార్ధక్యము వరకు జీవించుము. ఈ వస్త్రమును కప్పుకొనుము. గోవులు నిన్ను భయరహితునిగ రక్షించునుగాక. సంతానవంతుడవై శతశరత్తులు జీవించుము. ధన, ధాన్య సమృద్ధుడవు అగుము.

6. ఈ వస్త్రమును నీ క్షేమము కొరకు ధరించుము. గోవులు నిన్ను భయరహితునిగ రక్షించునుగాక. సంతాన వ్యాప్తి కలవాడవై శతశరత్తులు జీవించుము. పుత్ర మిత్రాదులకు ధనము పంచుచుండుము.

7. లభించనిది సమృద్ధిగ లభించుటకును, అన్నము అన్నము కొరకును మిత్రుడగు ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

8. హిరణ్యవర్ణుడవగుము. అజరుడవగుము. సంతానవంతుడవగుము. అపమృత్యువాతపడకుము.

సంతానవంతుడవై ఈ గృహమును ప్రవేశించుమని అగ్ని, సోమ, బృహస్పతి, సవిత, ఇంద్రుడు అనుచున్నారు.

ఐదవ సూక్తము - 26

అశ్వమా! ప్రప్రథమాశ్వపు అశ్రాంత మనసును నీకు కూర్చుచున్నాను. నది అడ్డంకిని అధిగమించి ప్రవహించినట్లు శత్రు సేనలోనికి దూకుము.

ఆరవ సూక్తము - 27

వినియోగము : 17వ నక్షత్ర కల్పమున విహిత ఆగ్నేయీ నామక మహాశాంతియందు బంగారు కుండలాదులను అభిమంత్రించి ధరింపచేయునది. ఈ సూక్తముచే తులాపురుషమందు శాంతి కలశమందు ఆహుతి చేసి సంపాతములను ఆనయనము చేయునది.

1. హిరణ్యము అగ్ని నుండి ఆవిర్భవించినది. మర్త్యులకు అమృతము వంటిది. దీనిని తెలిసినవాడు హిరణ్యము ధరించుటకు అర్హుడు అగుచున్నాడు. దీనిని ధరించిన వాడు వార్ధక్యము వరకు జీవించుచున్నాడు.

2. హిరణ్యము సూర్యుని ప్రేరణ గలది. పూర్వము మనువునకు కాంతి, సంతానము కలిగించినది. హిరణ్యము ధరించిన వాడు చంద్రుని వర్చస్సు కలవాడు ఆయుష్మంతుడు అగుచున్నాడు.

3. హిరణ్యము నీకు ఆయుష్మము, వర్చస్సు, ఓజస్సు, కలిగించునుగాక. హిరణ్య ధారి హిరణ్యము వలె జనులందు ప్రకాశించుచున్నాడు.

4. ఏ హిరణ్య ప్రభావమును రాజావరుణుడు, దేవ బృహస్పతి, వృత్రహంత ఇంద్రుడు గ్రహించి యున్నారో అట్టి హిరణ్యము నీకు ఆయుష్యము, వర్చస్సు అగునుగాక.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 28

వినియోగము : 17వ నక్షత్ర కల్పమున విహిత ప్రాజాపత్య శాంతియందు బంగారము, వెండి, ఇనుము నింపిన మణిని కట్టునది.

1. గోవులను పెంచి వృషభము నిన్ను రక్షించునుగాక. అశ్వములను పెంచి అశ్వము నిన్ను రక్షించునుగాక. వాయువు బ్రహ్మచే నిన్ను రక్షించునుగాక. ఇంద్రియములను ఇంద్రుడు రక్షించునుగాక.

2. ఓషధులతో సోముడు, నక్షత్ర సహితుడై సూర్యుడు, మాస సహితుడై చంద్రుడు, వృత్రహంత వాయువు ప్రాణములను రక్షింతురుగాక.

3. మూడు స్వర్గములు, మూడు పృథ్వులు, మూడు అంతరిక్షములు, నాలుగు సముద్రములు, త్రివృత స్తోమము, త్రివృత జలము, తివృతములచే త్రివృతము నిన్ను రక్షించునుగాక.

4. మూడునాకములను, మూడు సముద్రములను, ముగ్గురు ఆదిత్యులను, మూడు విష్టపములను, ముగ్గురు మాతరిశ్వలను, ముగ్గురు సూర్యులను రక్షకులనుగ కల్పించుచున్నాము.

5. అగ్నీ! నిన్ను ఘృతముచే తడుపుచున్నాను. ఆజ్యమున వర్ధిల్లచేయుచున్నాను. అగ్ని, సూర్యచంద్రులు నా ప్రాణములను మా యావులు నష్టపరచకుండునట్లు చేయుదురుగాక.

6. మీ ప్రాణములను, అపానములను, బలములను మాయావులు హింసించకుందురుగాక. అందుకొరకు అగ్ని సూర్య చంద్రులు వేగవంతులై వచ్చెదరుగాక.

7.ప్రాణము నుండి సూర్యుడు, వాయువు, విశ్వతోముఖుడు, సూర్యుడు, దేవతలు అవతరించినారు.

8. ఆయుష్కృతుల ఆయుష్యముచే జీవించుము. ఆయుష్మంతుడవై జీవించుము. మరణించకుము. ఆత్మన్వంతుల ఆయుష్యముతో జీవించుము. మృత్యువాత పడకుము.

9. దేవతలచే దాచబడిన నిధిని - దేవయాన మార్గములందు, ఇంద్రుడు వెలికి తీసినాడు. త్రివృతజలములు హిరణ్యములను వెలికి తీసినవి. అవియు త్రివృతములచే త్రివృతములు నిన్ను రక్షించునుగాక.

10. ముప్పది ముగ్గురు దేవతలు మూడు శక్తులను అతి ప్రియముగ భావించి జలగర్భములందు దాచిపెట్టినారు. ఆ శక్తులును - చంద్రుని యందున్న హిరణ్యమును ఇతనికి జలసంపద నిత్తురుగాక.

11. దివియందున్న ఏకాదశ దేవతలు ఈ హవిస్సును స్వీకరింతురుగాక.

12. యే దేవా అంతరిక్ష ఏకాదశస్థ తే దేవాసో హవిరిదం జుషధ్వం |

13. యే దేవా పృథివ్యామేకాదశస్థ తే దేవాసో హవిరిదం జుషధ్వం|

14. పూర్వ దిశన శత్రు రహితునిగ, పశ్చిమ దిశన భయ రహితుని చేసిన సవిత దక్షిణమునను, శచీపతి ఉత్తరమునను రక్షింతురుగాక.

15. దివి యందు ఆదిత్యుడు, భూమి మీద అగ్ని సంరక్షింతురుగాక. ఇంద్రాగ్నులు ఎదుట రక్షింతురుగాక. అశ్వినులు సర్వదిశలందు సంపదలు ప్రసాదింతురుగాక. మూలలందు జాతవేదాగ్ని రక్షించునుగాక. భూతకృతుడు నాకు సర్వత్ర కవచప్రాయుడు అగునుగాక.

రెండవ సూక్తము - 29

1. ఈ మణిని నీకు కట్టుచున్నాను. ఇది నీకు దీర్ఘాయువు తేజస్సు కలిగించునుగాక. ఈ దర్భ నీ శత్రువులను అణచి నిన్ను ద్వేషించువారి హృదయములను మంటపెట్టునుగాక.

2. దర్భమణీ! ద్వేషించువారి హృదయములను, శత్రువుల మనసులను తపింపచేయుము. దుష్ట స్వభావుల సర్వస్వమును అగ్నివలె దహించుము.

3. దర్భమణీ! ద్వేషించువారిని అగ్ని వలె కాల్చుము. శత్రువు హృదయమును, బలమును ఇంద్రుని వలె ధ్వంసము చేయుము.

4. దర్భమణీ! ద్వేషించువారల శత్రువుల హృదయములను భిన్నము చేయుము. వారి భుజములను ఎక్కి నెల మీద గడ్డిని కోసినట్లు, వారి తలలను నరుకుము.

5. దర్భమణీ! నా మీదకు సేనను తెచ్చు శత్రువులను నలిపివేయుము. దుష్ట హృదయులందరను నలుపుము. ద్వేషించు వారిని నలిపివేయుము.

6. దర్భమణీ! నా శత్రువులను నరుకుము. నా మీదకు వచ్చు సేనలను నరుకుము. నా విషయమున చెడు తలంపు గల వారలను, ద్వేషించువారిని నరుకుము.

7. వృశ్చ దర్భ సపత్నాన్ మే వృశ్చమే పృతనాయతః|
వృశ్చమే సర్వాన్ దుర్హార్ద్ధో వృశ్చమే ద్విషతో మణే ||

వృశ్చ = ఛేదించుము.

8. కృన్త దర్భ సపత్నాన్ మే కృన్తమే పృతనాయతః |
కృన్తమే సర్వాన్ దుర్హార్దః కృన్తమే ద్విషతో మణే ||

కృన్త కృతీఛేదనే అని సాయణుడు.

9. పింశదర్భ సపత్నాన్ మే పింశమే పృతనాయతః |
పింశమే సర్వాన్ దుర్హార్దః పింశ మే ద్విషతో మణే||

పింశ =పిండుము - పిండిచేయుము.

10. విధ్య దర్భ సపత్నాన్ మే విధ్య మే పృతనాయతః|
విధ్య మే సర్వాన్ దుర్హార్దో విధ్యమే ద్విషతో మణే||

విధ్య = బాదుము - కొట్టుము - బాధించుము.

మూడవ సూక్తము - 30

అస్య ఐంద్ర్యాం మహాశాంతౌ దర్భమణి బన్ధనే వినియోగః పూర్వ సూక్తేన సహ ఉక్తః -

1. నిక్ష దర్భ సపత్నాన్ మే నిక్షమే పృత నాయతః |
నిక్షమే సర్వాన్ దుర్హార్దో నిక్షమే ద్విషతో మణే ||

(నిక్ష చుమ్బ అని సాయణుడు. దర్భమణి ముద్దు విష తుల్యమని.)

2. తృన్ది దర్భ సపత్నాన్ మే తృన్ధి పృతనాయతః|
తృన్ది మే సర్వాన్ దుర్హార్ద స్తృన్ధ్వి మే ద్విషతో మణే||

తృన్ధ్వినాశయ.

3. రున్ధ్విదర్భ సపత్నాన్ మే రున్ధ్వి మే పృతనాయతః|

రున్ధ్వామే సర్వాన్ దుర్హ్వార్దో రున్ద్వి మే ద్విషతో మణే ||

రున్ద్వి = నిరోధించు

4. మృణ దర్భ సపత్నాన్ మే మృణమే పృతనాయతః |
మృణమే సర్వాన్ దుర్హ్వార్దో మృణమే ద్విషతో మణే ||

మృణు = హింసించు.

5. మన్థ దర్భ సపత్నాన్ మే మన్థమే పృతనాయతః|
మన్థ మే సర్వాన్ దుర్హ్వార్దో మన్ధమే ద్విషతో మణే||

మన్థ మథించు.

6. పిణ్డి దర్భ సపత్నాన్ మే పిణ్డి మే పృతనాయతః|
పిణ్డి మే సర్వాన్ దుర్హ్వార్దః పిణ్డి మే ద్విషతో మణే ||

పిణ్డి = పొడి చేయుట

7. ఓష దర్భ సపత్నాన్ మే ఓష మే పృత నాయతః |
ఓష మే సర్వాన్ దుర్వ్హార్ద ఓషమే ద్విషతో మణే||

ఓష = భస్మము చేయుట.

8. దహ దర్భ సపత్నాన్ మే దహమే పృతనాయతః|
దహ మే సర్వాన్ దుర్హ్వార్దో దహమే ద్విహతో మణే||

9. జహిదర్భ సపత్నాన్ మే జహి మే పృత నాయతః |
జహి మే సర్వాన్ దుర్హ్వార్దో జహిమే ద్విషతో మణే||

జహి = వధించు.

నాలుగవ సూక్తము - 31

వినియోగము :- పూర్వ సూక్తము వలె.

1. దర్భా! నీ యందు జరామృత్యువులకు వందలాది కవచములున్నవి. వానిని కవచముగ చేసికొని నీ శౌర్యముచే శత్రువులను వధించుము.

2. దర్భా! నీ యందు శతపర్వములు, సహస్ర వీర్యములు ఉన్నవి. వార్ధక్యము నుండి రక్షించుటకు గాను విశ్వేదేవతలు వానిని నీకు ప్రసాదించినారు.

3. దర్భా! నీవు దేవతల కవచమవు. నీవు బ్రాహ్మణస్పతివి. నిన్ను ఇంద్రుని కవచముగ చెప్పుచున్నారు. నీవు రాజ్యములను రక్షించుచున్నావు.

4. దర్భ! నిన్ను శత్రు క్షయముగ, ద్విషతుల హృదయ తాపముగ, మా బలవర్ధనగ, దేహరక్షణగ భావించుచున్నాను.

5. మేఘము గర్జించినది. పర్జన్యుడు ఉరిమినాడు. అందునుండి హిరణ్య బిందువులు రాలినవి. వాని నుండి దర్భ అవతరించినది.

ఐదవ సూక్తము - 32

17వ నక్షత్ర కల్ప విహిత కౌబరీ మహాశాన్తి యొక్క ఔదుంబర మణిబంధమున వినియోగము.

1. పుష్టికాముని కొరకు విధాత ఔదుంబర మణిని కల్పించినాడు. సవిత మాగోష్ఠమున సమస్త పశువులను వర్ధిల్లచేయునుగాక.

2. మా గార్హపత్యాగ్ని పశువుల అధిపతి యగుచున్నాడు. ఔదుంబర మణి వరములిచ్చునది. అది మాకు పుష్టిని కలిగించునుగాక.

3. ఔదుంబర మణి తేజమున విధాత నాకు పుష్టిని మా ఇంట గోమయాదులను - అన్నాదులను కలిగించునుగాక.

4. నేను ఔదుంబరమణిని ధరించినాను. అందువలన జనులు, పశువులు, అన్నములు, రసములు, సమృద్ధిగ లభించుచున్నవి.

5. నాకు పశు సమృద్ధి, ప్రజ, ధాన్య సమృద్ధియు కలుగుచున్నది. సవితయు బృహస్పతి పశువుల పాలు, ధాన్యముల రసము ప్రసాదింతురుగాక.

6. నేను పశువులకు అధిపతిని అగుచున్నాను. పుష్టిపతి నాకు పుష్టిని కలిగించునుగాక. ఔదుంబరమణి నాకు సంపదలు ప్రసాదించునుగాక.

7. ఔదుంబరమణి వలన నాకు సంతానము, ధనము కలిగినవి. ఇంద్రుని ప్రేరణ గల మణి వలన వర్చస్సు కలిగినది.

8. ఇది దేవమణి. ఇది శత్రు సంహారక. ధనప్రదాత. అది పశువులను, భూములను, గోవులను, సమృద్ధిణి కలిగించునుగాక.

9. వనస్పతులు మొదటి నుండియే పుష్టి కలిగి పెరుగుచున్న రీతి సరస్వతి నాకు ధన సమృద్ధిని కలిగించునుగాక.

10. సరస్వతి మాకు ధన, ధాన్య పుష్టి కలిగించునుగాక. సినీవాలి, ఔదుంబర మణియు పుష్టి కలిగింతురుగాక.

11. ఔదురంబరమణీ! నీవు మణులకు అధిపతివి. వరదుడవు. పుష్టిపతి నీయందు పుష్టిని కలిగించినాడు. అట్టినీవు మాకు సమస్త అన్నములను, ధాన్యములను కలిగించుము. మా నుండి శత్రువును, దుర్మతిని, ఆకలిని దూరము చేయుము.

12. ఔదుంబరమణీ! నీవు గ్రామ స్వామివి, మాకు స్వామిని ఆగుము. నీవు వర్చాభిషిక్తవు. మమ్ము వర్చాభిషిక్తులను చేయుము. నీవు తేజస్సువు. మమ్ము తేజస్సున నిలుపుము. నీవు ధనమవు. మమ్ము ధనమున నిలుపుము.

13. మణీ! నీవు పుష్టివి. మమ్ము పరిపుష్టులను చేయుము. నీవు గృహమేధివి. మమ్ము గృహపతులను చేయుము. మాకు ధనపుష్టిని, సకల వీరులను కలిగించుమని నిన్ను కట్టుకొనుచున్నాము.

14. ఔదుంబరమా! నీవు మణులందు వీరవరుడవు. బలము నిమ్మని నిన్ను కట్టుకొనుచున్నాను. ఆ మణి మాకు ధనమును, మధువును ప్రసాదించునుగాక. సంపదను, సర్వ వీరులను కలిగించునుగాక.

ఆరవ సూక్తము - 33

వినియోగము : 17వ నక్షత్ర కల్పమున విహిత యామ్యా మహాశాంతి యందు దర్భమణిని కట్టునది.

1. దర్భ శత కాండములది. దుఃఖ నివారిణి. సహస్ర పర్ణ. ఉత్తరు. ఓషధులందు ఉగ్ర. ఆయుష్యము కొరకు అట్టి దర్భను కట్టుకొనుచున్నాను.

2. అచ్ఛిన్న పర్ణయగు దర్భ సుఖమును ప్రసాదించినవాని వెంట్రుకను యముడు పీకజాలడు. రొమ్మును గుద్దజాలడు.

3. దర్భా! నీ మూలము స్వర్గము. వ్యాప్తి భూమి మీద అగుచున్నది. సహస్ర కాండవగు నీచే ఆయువును ప్రవర్ధిల్లచేయుచున్నాము.

4. దర్భా! నీవు మూడు స్వర్గములందును, మూడు పృథ్వులందును వ్యాపించి ఉన్నావు. అట్టి నీ చే దుష్ట హృదయుల నాలుకలను, మాటలను కట్టివేయుచున్నాము.

5. నీవు శత్రువును సహించవు. నేను శత్రువును హింసింతును. ఉభయులము సహస్వతులమై శత్రువును పరాజితుని చేతము.

6. నా పాపములను క్షీణింపచేయుము. శత్రుసేనను అణచుము. సమస్త దుష్టచింతనులను నియంత్రించుము. మాకు బహుమిత్రులను కలిగించుము.

7. దర్భ దేవతలు కల్పించిన స్వర్గమునకు స్తంభమై శాశ్వతముగ నిలిచియున్నది. దానిచే ప్రజలను శాశ్వతులను, అమరులను చేయుచున్నాము.

8. దర్భా! నన్ను బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, శూద్ర, ఆర్యులకు ప్రియతముని చేయుము. మేము కోరిన ప్రతి వాడు మాతో స్నేహించునుగాక.

4. జంగిడా ! మమ్ము దివియందు రక్షింపుము. పృథివి యందు రక్షింపుము. అంతరిక్షమందు రక్షింపుము. ఓషధుల విషమునుండి రక్షింపుము. భూతభవ్యముల దిశదిశల పరిరక్షించుము.

5. విశ్వభేషజమగు జంగిడ దేవకృత, మనుష్యకృత సర్వబాధలను నివారించునుగాక.

మూడవ సూక్తము - 37

వినియోగము:- 17వ నక్షత్ర కల్పమున విహిత సన్తతి నామక మహాశాంతి యందు శతవారిమణిని అభిమంత్రించి కట్టునది.

1. శతవారి తన తేజస్సుచే వ్యాధులను, రాక్షసులను నాశనము చేయునుగాక. తన వర్చస్సుచే చర్మ వ్యాధులను నివారించునుగాక.

2. శతవారి తన శృంగములచే రాక్షసులను, మూలముచే యాతుధానులను వధించుచున్నది. మధ్య భాగముచే సకల రోగ నివారకములను పాపులు పొందజాలరు.

3. అల్పవ్యాధులను, మహావ్యాధులను, శబ్దించు వానిని, సర్వ దుష్ట వ్యాధులను శతవారి మణి నాశనము చేయునుగాక.

4. శతవారి శత సంతతి కలిగించునుగాక. శతవ్యాధులను నివారించునుగాక. సర్వవ్యాధులను నివారించి రాక్షసులను హతమార్చునుగాక.

5. శతవారమణి హిరణ్య శృంగ. ఋషభ. అది దుర్నామమను సమస్త చర్మవ్యాధులను నివారించి రాక్షసులను పారద్రోలునుగాక.

6. ఈ శతవారిచే శత చర్మ వ్యాధులను, శత గంధర్వాప్సరసలను, శత శశ్వన్వంతులను నివారించుచున్నాను.

(గంధర్వాప్సరసలు మనుష్యులను బలిఇచ్చుటకు తీసికొని పోవువారు. శశ్వన్వంతులు అపస్మారాది వ్యాధులు.)

నాలుగవ సూక్తము - 38

1. అగ్ని దేవత ప్రసాదించు బలము నన్ను చేరునుగాక. కీర్తి, తేజస్సు, ఓజస్సు, నిత్య యవ్వనము, బలము నాయందు ప్రవేశించునుగాక. ముప్పది మూడు వీర్యములను అగ్ని దేవత నాకు ప్రసాదించునుగాక.

2. ఓజస్సు, వయస్సు, బలసహితముగ వర్చస్సును నా తనువున ప్రవేశపెట్టుము. శత శరత్తులు జీవించుటకు నిన్ను ఇంద్రియములు, కర్మములు, వీర్యములందు పరిగ్రహించుచున్నాను.

3. ఊర్జమునకు నిన్ను, బలమునకు నిన్ను, తేజమునకు నిన్ను, సాహసమునకు నిన్ను, శత్రు దమనమునకు నిన్ను, రాజ్యమునేలుటకు నిన్ను శతశరత్తుల జీవితమునకు నిన్ను పరిగ్రహించుచున్నాను.

4. ఋతువుల కొరకు, ఆర్తవముల కొరకు, మాధ్యముల కొరకు, సంవత్సరముల కొరకు, ధాత్రి కొరకు, విధాత్రి కొరకు, సమృద్ధి కొరకు, భూతపతి కొరకు నిన్ను యజించుచున్నాను.

ఐదవ సూక్తము - 39

5,6 సూక్తములు పురోహితుని కర్తవ్యములు. రాత్రిపూట రాజును శయ్యాగృహమున ప్రవేశపెట్టుట, గుగ్గిలము మున్నగు ఓషధుల ధూపములు వేయుట యందు వినియోగము.

1. ఓషధి రూపపు గుగ్గిల ధూమమును ఆఘ్రాణించిన వానికి వ్యాధులు బాధించవు. శాపములు బాధించవు.

2,3 సింధు దేశమున, సముద్రమున పుట్టిన ఉభయ గుగ్గిలములను బాధా నివారణకు గ్రహించుచున్నాను. దానివలన వ్యాధులు నా నుండి సకల దిశలకు అశ్వములు, హరిణముల వలె పరిగెత్తి పారిపోవునుగాక.

ఆరవ సూక్తము - 40

1. హిమవంతమున పుట్టి, దేవతలకే బలకారకమగు కుష్ఠ ఓషధి సర్వ బాధలను సర్వయాతనలను నాశము చేయునుగాక.

2. కుష్ఠమా! నీకు నద్యమార, నద్యారిష, నద్యమను మూడు వ్యాధి నివారక నామములున్నవి. వానిని నేను ఉదయము, పగలు, సాయంత్రము ఉచ్చరించుచున్నాను.

3. వ్యాధివారక నద్య కుష్ఠమా! నీకు **'జీవిల'** తల్లి, **జీవంతి** తండ్రి యగుచున్నారు. నీ నామమును ఉదయ, మధ్యాహ్న, సాయంకాలములందు ఉచ్చరించుచున్నాను.

4. వ్యాధి నివారక నద్య కుష్ఠమా! జంతువులందు బరువులు మోయు ఎద్దు వలెను మృగములందు వ్యాఘ్రము వలెను, నీవు ఓషధులందు శ్రేష్ఠమవు. నీ నామమును ఉదయ, మధ్యాహ్న , సాయంకాలములందు ఉచ్చరించుచున్నాను.

5. కుష్ఠము అంగిరులగు శంభువులచే మూడుమారులు, ఆదిత్యులచే మూడు మారులు విశ్వేదేవతలచే మూడుమారులు ఆవిష్కరించబడినది. అది సర్వరోగ నివారిణి. సోమము చేత కలిసి ఉన్న కుష్ఠము సర్వ బాధలను, సమస్త యాతనలను నాశము చేయుచున్నది.

6. భూమి నుండి మూడవ లోకము దివి అగుచున్నది. అచటి అశ్వత్థము నుండి అమృతము ప్రకాశించినది. అందునుండి కుష్ఠము ఆవిర్భవించినది.

సకుష్ఠో విశ్వ భేషజః సాకం సోమేన తిష్ఠతి |
తక్మానం సర్వం నాశయ సర్వాంశ్చ యాతు ధాన్యః||

సర్వ రోగ నివారకమగు సోమముతో కలిసి ఉన్న సోమమా! సకల బాధలను, సమస్త యాతనలను నాశము చేయుము.

7. దివి యందు హిరణ్మయనావ బంగరు త్రాళ్లచే కట్టబడి ఉన్నది. అచట అమృతము ప్రకాశించినది. అందునుండియే కుష్ఠము ఆవిర్భవించినది.

సకుష్ఠో విశ్వ భేషజః సాకం సోమేన తిష్ఠతి |
తక్మానం సర్వం నాశయ సర్వాంశ్చ యాతు ధాన్యః||

8. దివి హిమవంతమునకు శిరమై యున్నది. దివియందలి వారు రాలకున్నారు. అచటనే అమృతము ప్రకాశించినది. అందునుండియే కుష్ఠము ఆవిర్భవించినది.

సకుష్ఠో విశ్వ భేషజః సాకం సోమేన తిష్ఠతి |
తక్మానం సర్వం నాశయ సర్వాంశ్చ యాతు ధాన్యః||

9. కుష్ఠమా! నిన్ను పూర్వము ఇక్ష్వాకుడు గ్రహించినాడు. కామపుత్రుడు గ్రహించినాడు యముని ముఖసముడగు వస దేవత గ్రహించినాడు. నీవు విశ్వ భేషజమవు.

10. భూమి నుండి మూడవదగు స్వర్గము కుష్ఠపు శిరమై యున్నది. అది ఆవిర్భవించిన సమయము రోగనాశకమైయున్నది.

కుష్ఠమా! విశ్వమందలి సమస్త బాధలను అధోముఖులను చేసి త్రొక్కివేయుము.

ఏడవ సూక్తము - 41

పవిత్ర నాశ నిమిత్త ప్రాయశ్చిత్తార్థము ఆజ్యహోమమున వినియోగము. అపయామము చేతి నుండి పడిపోయినందుకు ఆజ్య హోమమున వినియోగము.

1. నా మనసునందలి లోపమును, వాక్కునందలి లోపమును మన్యుమంత సరస్వతి పూరించునుగాక. విశ్వే దేవతల సహితుడై బృహస్పతి వానిని పూరించునుగాక.

2. జలములారా! మా ఆలోచనలను, మా మంత్రములను భంగపరచకండి. శోషించిన మా కర్మములను ఆర్ద్రము చేయండి. మిమ్ము ఉపాసించుచున్నాము. మమ్ము సుమేధలను, శర్చస్సులను చేయండి.

3. మా మేధలు, మా దీక్షలు, మా తపములు భంగపడకుండునుగాక. మాకు శుభములు కలుగునుగాక. మా ఆయువులు సుఖములగునుగాక. మా మాతరులు శుభప్రదలు అగుదురుగాక.

4. అశ్వినులారా! మాకు అడ్డము తగులు అంధకారమును జ్యోతిష్మంతము చేయండి. మాకు జ్యోతిష్మంత రాత్రులను ప్రసాదించండి.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 42

పూర్వము ఋషులు శుభములను ఆశించుచు తపము, దీక్షలు ఆచరించినారు. స్వర్గమునకు చేరినారు. వారి నుండియే రాజ్యము, బలము, ఓజము పుట్టినవి. వానిని దేవతలు మాకు కలిగింతురుగాక.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 43

1. బ్రహ్మ హోత. బ్రహ్మ యజ్ఞము అగుచున్నాడు. బ్రహ్మ వలననే స్వరములు ఏర్పడినవి. అధ్వర్యుడు బ్రహ్మ నుండి అవతరించినాడు. బ్రహ్మ హవి యందు అంతర్హితుడై ఉన్నాడు.

2. ఘృతవతి స్రుచ బ్రహ్మ యగుచున్నాడు. బ్రహ్మనుండియే వేది ఉద్భవించినది. యజ్ఞతత్వమగు ఋత్విజులు, హవిష్కృతము బ్రహ్మయే యగుచున్నది.

శమితాయ స్వాహా.

3. పాప విమోచనకుగాను మనీషి, పరమరక్షకుడు, సుమనస్కుడగు ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము. ఇంద్రుడు మా హవిస్సులు అందుకొనునుగాక. **సత్యాః సన్తు యజమానస్య కామాః'.** యజమాని కోరికలు వాస్తవములు అగునుగాక.

4. పాప పరిహారార్థము వరదుడు, యజ్ఞియుడు, విరాజమానుడు, అధ్వరులందు ప్రథముడగు ఇంద్రుని

స్తుతించుచున్నాము. అగ్నిని, అశ్వినులను ఆహ్వానించుచున్నాము. వారు బుద్ధి బలమును, ఇంద్రియముల బలమును ప్రసాదింతురుగాక.

పదవ సూక్తము - 44

1. దీక్ష, తపస్సు సహితులైన బ్రహ్మ విదులు ఎచటికి చేరుచున్నారో అగ్నిదేవుడు మమ్ము అచటికి చేర్చునుగాక. మాకు మేధస్సు నిచ్చునుగాక.

అగ్నయే స్వాహా.

2. **యత్ర బ్రహ్మవిదో యాన్తి దీక్షయా తపసహ |** వాయువు మమ్ము అట్టి పదమునకు చేర్చునుగాక. వాయువు నాకు ప్రాణముల నిచ్చునుగాక **వాయవే స్వాహా.**

3. **యత్ర బ్రహ్మవిదో యాన్తి దీక్షయో తపసా సహ |** సూర్యుడు మమ్ము అచటికి చేర్చునుగాక. సూర్యుడు నేత్రములు ప్రసాదించునుగాక.

సూర్యాయ స్వాహా.

4. యత్ర బ్రహ్మ విదో యాన్తి దీక్షయా తపసా సహ|
చన్ద్రో మా తత్ర నయతు మనశ్చన్ద్రో దధాతుమే|

చన్ద్రాయ స్వాహా||

5. యత్ర బ్రహ్మ విదో యాన్తి దీక్షయా తపసా సహ|
సోమో మా తత్ర నయతు పయః సోమో దధాతు మే|

సోమాయ స్వాహా||

6. యత్ర బ్రహ్మవిదో యాన్తి దీక్షయా తపసా సహ|
ఇన్ద్రోమా తత్ర నయతు బలమిన్ద్రో దధాతు మే|

ఇన్ద్రాయ స్వాహా||

7. యత్ర బ్రహ్మవిదో యాన్తి దీక్షయా తపసా సహ|
ఆపోమా తత్ర నయన్త్వమృతం ,మోపతిష్ఠతు|

అద్భ్యః స్వాహా||

8. యత్ర బ్రహ్మ విదో యాన్తి దీక్షయా తపసా సహ|
బ్రహ్మే మా తత్ర నయతు బ్రహ్మే బ్రహ్మ దధాతు మే|

బ్రహ్మణే స్వాహా||

పదకొండవ సూక్తము - 45

1. అంజనమా! నీవు ఆయుష్మమవని, విప్రుని వలె పరిశుద్ధవని, భేషజమవని చెప్పుచున్నారు. నీవును, జలములును శుభము, అభయము కలిగించండి.

2. అంజనమా! కామిల, అంగభేద, విసల్పకాది సకల వ్యాధులను అవయవములనుండి బయటికి గెంటి హతమార్చుము.

3. అంజనము భూమి మీద పుట్టినది. భద్రము జీవనప్రదము. అది నన్ను అమరుని, రథము వంటి వేగవంతుని, పాప రహితుని చేయునుగాక.

4. అంజనమా! నీవు ప్రాణమవు. ప్రాణములను కాపాడును. నీవు సుఖమవు. సుఖములను కాపాడుము. నిర్ఋతి పాశముల నుండి విముక్తి కలిగించుము.

5. సింధు గర్భమవు, విద్యుత్ పుష్పమున అగుచున్నావు. వాయువు ప్రాణము, సూర్యుడు నేత్రము, దివి దుగ్ధము అగుచున్నావి.

6. దేవాంజనమా! నీవు త్రికకుద పర్వతపు దానవు. మమ్ము సర్వత్ర కాపాడుము. పర్వతముల మీది, పర్వతముల క్రింది ఓషధులు నీకు సరిరాకున్నవి.

7. ఈ అంజనము రాక్షస నాశకము. రోగనాశకము. ఇది పర్వతముల దిగువకు సాగి వ్యాపించుచున్నది. సమస్త వ్యాధులను రూపుమాపుచున్నది.

8. వరుణరాజా! ఇతడు అనేక అసత్యములాడినాడు. వీనిని క్షమించుము.
వేల బలముల అంజనమా! ఇతనిని పాపమునుండి కాపాడుము.

9. జలమా! గోమాతా! వరుణా! మమ్ము గుర్తించండి.
వేల బలముల అంజనమా! ఇతనిని పాపములనుండి కాపాడుము.

10. అంజనమా! మిత్రావరుణులు నీ వెనుకు వచ్చినారు. కొంత దూరము సాగి నిలిచి నిన్ను మరల రమ్మని ఆహ్వానించినారు.

పన్నెండవ సూక్తము - 46

1. అప్పు తీసుకున్న వాడు అప్పు తీర్చినరీతి కృత్యను ప్రయోగించినవాని ఇంటికి కృత్యను పంపుము. అంజనమా! నీది నేత్ర స్థానము. దుర్బుద్ధి గల వాని ప్రక్కటెముకలు విరుచుము.

2. మా యందు, మా గోవులందు, మా గృహములందలి దుస్స్వప్న దోషములను, అనామకుడగు దుష్టబుద్ధి ప్రియముగ ధరించునుగాక.

3. అంజనము జలముల రసము గలది. ఓజోవర్ధిని. జాతవేది యగు అగ్ని వద్ద వెల్లడియైనది. పర్వతమున పుట్టినది. చతుర్వీర్య. అట్టి అంజనము దిశ ప్రదశలను సుఖ ప్రదములను చేయునుగాక.

4. చతుర్వీర్యమగు అంజనమును కట్టుచున్నాము. సమస్త దిశలు అభయములు అగునుగాక. అంజనమా! సూర్యునివలె స్థిరముగ నిలిచి ఉన్నావు. జనులు నీకు ధనములను బలిగా అర్పింతురుగాక.

5. ఒక అంజనమును కంటికి పెట్టుకొనుము. ఒకదానిని మణిగా కట్టుకొనుము. ఒకదానిచే స్నానము చేయుము. చతుర్వీర్యమగు అంజనము నిర్పతి బంధముల నుండి విడిపించునుగాక.

6. అగ్ని నన్ను అగ్ని రూపమున రక్షించునుగాక. ప్రాణము, అపానము, ఆయుష్షు, వర్చస్సు, ఓజస్సు, తేజస్సు, శుభములు కలిగించును గాక. సుభూతయే **స్వాహా.**

7. ఇంద్రుడు నన్ను ఇంద్రియములచే రక్షించునుగాక. ప్రాణము, అపానము, ఆయుష్షు, వర్చస్సు, ఓజస్సు, తేజస్సు, స్వస్తి, సుఖముల కొరకు **స్వాహా.**

8. సోముడు నన్ను సోమములచే రక్షించునుగాక. ప్రాణము, అపానము, ఆయుష్షు, వర్చస్సు, ఓజస్సు, తేజస్సు స్వస్తి, సుఖముల కొరకు **స్వాహా.**

9. భగుడు నన్ను సంపదలచే రక్షించునుగాక. ప్రాణము, అపానము, ఆయుష్షు, వర్చస్సు, ఓజస్సు, తేజస్సు, స్వస్తి, సుఖముల కొరకు **స్వాహా.**

10. మరుతో మా గణైరవన్తు ప్రాణాపానాయుషే వర్చస ఓజసే, తేజసే స్వస్తయే సుభూతయే **స్వాహా.**

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 47

17వ నక్షత్ర కల్పమున విహిత మరుద్గణీ నామక మహాశాంతి యందు అస్తృతనామక మణిని అభిమంత్రించి కట్టుట యందు **వినియోగము.**

1. తొలుత ప్రజాపతి అస్తృతమణిని బలవీర్యముల కొరకు కట్టినాడు. అట్టి మణిని ఆయుష్యము వర్చస్సు, ఓజస్సు, బలము కొరకు కట్టుచున్నాను. **అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు**". అస్తృతము నిన్ను అభిరక్షించునుగాక.

2. అస్తృతమా! నీవు ఉన్నతవు. ఇతనిని రక్షింపుము. పణులు, యాతుధానులు నిన్ను ఆటంకపరచకుందురుగాక. నీవు ఇంద్రుని వలె దస్యులను వధింపుము. పాదముల క్రింద వేసి త్రొక్కుము. సకల శత్రు సేనలను వధించుము. **"అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు"**.

3. ఈ మణిని అసంఖ్యాకులు దెబ్బతీయలేక పోయినారు. హతమార్చలేకపోయినారు. అందుకే ఇంద్రుడు దీనియందు చక్షువులను, ప్రాణములను, బలములను ప్రవేశపెట్టినాడు. **అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు**".

4. ఇంద్రుడు దేవతలకు అధిరాజు అగుచున్నాడు. ఈ మణిని ఇంద్రుని కవచముచే కప్పుచున్నాము ఈ మణిని సకల దేవతలు స్తుతింతురుగాక. **అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు**".

5. ఈ అస్తృత మణియందు నూరున్నొక్క బలములు, వేల ప్రాణములు చేరియున్నవి. ఈ మణిని ధరించిన నీవు వ్యాఘ్రము వలె శత్రువులను వధించుము. శత్రు సేనలను త్రొక్కివేయుము. **అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు**".

6. అస్తృతమణి ఘృత పుతము. మధుమంతము. పయస్వంతము. సహస్ర ప్రాణములది. శతయోని. యోద్ధ. మణిని ధరించువానికి శాంతి, సుఖము, బలము, అన్నము, పాలను ప్రసాదించుచున్నది. **అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు**".

7. అస్తృతమణిధారకా! నీవు సర్వ శ్రేష్ఠుడవు. శత్రురహితుడవు - శత్రు హంతవు ఆగుము. నిన్ను సవితా దేవత సజాతీయుల అధిపతిని చేయునుగాక. **అస్తృతస్త్వాభిరక్షతు**".

రెండవ సూక్తము - 48

48 - 51 సూక్తములు రాత్రి కల్పపు రాత్ర్యుప స్థానమున మరియు జపమున వినియోగమగును.

1. రాత్రీ! నీవు భూలోక, అంతరిక్ష, స్వర్గ లోకములందు నల్లని అంధకారమును వ్యాపింపచేసినావు. అందువలన సర్వత్ర చీకట్లు క్రమ్ము కున్నవి.

2. రాత్రి. చీకటి. ఆద్యంతములు అగుపించవు. లోకమున దేని విషయమున తెలియదు. నిద్ర. రాత్రులందు ప్రమాదము.

రాత్రీ! నీవు నిరుపద్రవముగ దాటిపొమ్ము. మమ్ము భద్రముగ దాటించుము.

3. రాత్రీ! నరులను చూచుచు నిన్ను దర్శించువారు తొంబది తొమ్మండ్రు. వారు కాక నీచే ప్రభావితులు ఎనుబది ఎనిమిది మరియు డెబ్బది ఏడుగురు.

(వీరందరు గణదేవతలని సాయణుడు.)

4. రాత్రీ! నీవు ధనప్రదవు. సుఖప్రదవు. అన్నప్రదవు. నీకు సంబంధించిన 66గురు, 55మంది, 44గురు దేవతలున్నారు.

5. ద్యులోక పుత్రీ! రాత్రీ! నీకు సంబంధించిన 22గురు, పదకొండుమంది ఈ సమస్త దేవతలతో కూడి మమ్ము రక్షింపుము.

6. రాత్రీ! మమ్ము రక్షింపుము. పాపులు మమ్ము బాధించకుందురుగాక. దుష్టులు బాధించకుందురుగాక. మా గోవులు దొంగలించబడకుండునుగాక. అవి అడవి మృగములు పాలబడకుండునుగాక.

7. అశ్వములు దొంగలించబడకుండునుగాక. నరులను యాతుధానులు బాధించకుందురుగాక. దొంగలు దూర మార్గముల నుండి పారిపోవుదురుగాక. సర్పములు దూరమునుండి తొలగిపోవునుగాక.

8. రాత్రీ! పొగలు క్రక్కు సర్పముల తలనరకుము. తోడేలు దవడలు విరుచుము. దానిని చెట్టు క్రింద హతమార్చుము.

9. రాత్రీ ! నీ మీద భారము వేసి నిద్రించుచున్నాము. నీవు అప్రమత్తవగుము. మా అశ్వములకు, గోవులకు, నరులకు సుఖము కలిగించుము.

మూడవ సూక్తము - 49

1. రాత్రీ! ఇంటనున్న ప్రాకారములోన ఉన్న వానిని నీకు వప్పగించుచున్నాను.

2. రాత్రీ! ఉషస్సు వరకు మమ్ము రక్షింపుము. విభావరీ! ఉష- పగలు తరువాత - నీకు వప్పగించునుగాక.

3. రాత్రీ! పక్షుల నుండి, సరీసృపముల నుండి, పర్వత మృగముల నుండి మమ్ము రక్షించుము.

4. విభావరి మమ్ము తూర్పు, పడమర, ఉత్తర, దక్షిణ దిశలందు కాపాడునుగాక. రాత్రీ! మేము నిన్ను స్తుతించుచున్నాము. మమ్ము రక్షించుము.

5. ఎవరు రాత్రులందు అనుష్ఠానము చేయుచున్నారో, ఎవరు ప్రాణుల కొరకు జాగృతులై ఉన్నారో, ఎవరు పశువులను రక్షించుచున్నారో, వారందరు మా విషయమున అప్రమత్తులు అగుదురుగాక. మా పశువులను రక్షింతురుగాక.

6. రాత్రీ! నీ పేరు 'ఘృతాచి' యని ఎరుగుచున్నాము. నిన్ను భరద్వాజుడు గ్రహించినాడు అట్టి రాత్రి మా ధనమును రక్షించునుగాక.

నాలుగవ సూక్తము - 50

1. రాత్రి ప్రార్థనీయ. నిత్యయువతి. సవితా, భగుల యోష. దుర్దమన. అశ్వక్షమ. అహవనీయ. అది ద్యావాపృథ్వులను తన మహిమచే ఆచ్ఛాదించునది.

2. రాత్రి విశ్వవ్యాప్తి. గంభీర. వర్షిష్ఠి. శ్రనిష్ఠ. ఆ రాత్రి లోకములను ఆక్రమించినది. మేము రాత్రిని స్తుతించుచున్నాము. స్వధలు అందుకొని సూర్యుడు రక్షించునట్లు, రాత్రి మమ్ము రక్షించునుగాక.

3. వందనీయ, స్తవనీయ, సుభగ, సుజాత రాత్రీ! విచ్చేయుము. నీ రాక వలన మేము సుమనస్కులము అగుదుముగాక. మమ్ము రక్షించుము. నరులను, పశువులను కాపాడు వారిని రక్షించుము.

4. రాత్రి - గజ, సింహ, వ్యాఘ్ర, శార్దూలముల శక్తిని హరించుచున్నది. అశ్వపు వేగమును, నరుని ఆయువును కట్టి వేయుచున్నది. రాత్రీ! నీవు బహురూపములు ధరించుచున్నావు.

5. శివాత్మక రాత్రికి, సూర్యునకు నమస్కరించుచున్నాము. హిమమాతయగు రాత్రి ఆహ్వానీయ యగునుగాక. సుభగే! నా స్తుతులను ఆలకించుము. అందువలన మేము సమస్త దిశలకు నమస్కరించినవారలము అగుచున్నాము.

6. విభావరి రాత్రీ! రాజు వలె మా స్తుతులు విని ప్రసన్నవగుము. మేము ఉషః కాలమున పుత్ర వంతులము, జ్ఞానవంతులము అగుదుముగాక.

7. రాత్రీ! నీవు శత్రుదమన వగుటచే శమ్య అనబడు చున్నావు. మా ధనములను అపహరించువారిని తపింప చేయుము. ఆ దొంగలు మరల రాకుండునట్లు వారిని తపింపచేయుము. తపింపచేయుము.

8. రాత్రీ! నీవు చమసము వంటి పరిశుద్ధవు. విశ్వ వ్యాప్తవు. గోరూపవు. యువతిని. ప్రకాశించుదానవు. నీ చల్లని చూపుతో మమ్ము కాపాడుము. దేవతలు తమ దేహములను విడువని రీతి మమ్ము విడవకుము.

9. రాత్రీ ! మా ధనము దొంగలించుటకు వచ్చు వారి, మమ్ము హతమర్చ వచ్చు శత్రువుల మెడల త్రెంచుము. తలలు నరుకుము.

10. మరల రాకుండ వారి పాదములు నరకుము. మరల ఎత్తకుండ వారి చేతులు ఖండించుము. మమ్ము బాధించవచ్చువాడు రాత్రీ! నీ వలన యాతనలు పొంది పారిపోవును గాక. అతడు ఆకులేని, కొమ్మలేని చెట్టు క్రింద పడునుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 51

1. రాత్రీ! శ్వాస యందు తృషా ధూమము గల సర్పపు తల తెంపుము. తోడేలు రెండు కనులు పోడువుము. దానిని చెట్టు క్రింద వధించుము.

2. ఎద్దులు దాటరాని నదులను దాటించురీతి మమ్ము సమస్త దురితములనుండి గట్టెక్కించుము.

3. రాత్రులు రాత్రులు గడుపుచు మేము రాత్రులను దాటుదుముగాక. మా శత్రులు మునుగుచున్న పడవ యందు వలె రాత్రిని దాటకుందురుగాక.

4. రాత్రీ! మా పట్ల దుర్మార్గము తలపెట్టినవానిని శ్యామ ధాన్యమ పండి రాలిన రీతి రాల్చుము.

5. రాత్రీ! వస్త్ర చోరులను దూరము చేయుము. గోవులు, మేకల చోరులను దూరము చేయుము. మెడకు త్రాడు కట్టి తీసికొనిపోవు అశ్వ చోరులను హతమార్చుము.

6. సుభగ రాత్రీ! దొంగిలించబడిన ఇనుము, ధనమును మాకు చేర్చుము. ఇతరులు హరించిన దానిని కూడ మాకు చేర్చుము.

7. రాత్రీ ! మమ్ము బాధారహితులుగ ఉషస్సునకు వప్పగించుము. విభావరీ! ఉషస్సు, పగులు అట్లే మరల మమ్ము నీకు వప్పగించునుగాక.

ఆరవ సూక్తము - 52

ఇది యజుర్మంత్రాత్మక సూక్తము. దీని వినియోగము లింగము నుండి గ్రహించునది.

1. నేను పరిపూర్ణుడను. నా ఆత్మ పరిపూర్ణము. నా నేత్రములు పరిపూర్ణములు. నా ప్రాణములు పరిపూర్ణములు. అపానములు పరిపూర్ణములు. వ్యానములు పరిపూర్ణములు. సమస్తము పరిపూర్ణములు.

2. నిన్ను సవితా దేవత ప్రేరణచే, అశ్వినుల బాహువులచే, పూష హస్తములచే ప్రేరణ కలిగించి ప్రారంభింప చేయుచున్నాను.

ఏడవ సూక్తము - 53

దానము తీసికొను వస్తువును దీనితో అభిమంత్రించి ప్రతి గృహీత తీసికొనునది. సవజ్ఞ ప్రతిగ్రహమున కూడ దీని వినియోగము. దర్శలేక పూర్ణ మాసము వ్యతిక్రమించినపుడు ఘృతహోమము. శాంతి సమిదా ధానమున దీని వినియోగము. భూదాన, సువర్ణమూర్తి దానమున దీనిచే ఘృతా హుతులిచ్చునది.

1. మొట్ట మొదటి కోరిక పుట్టినది. తదుపరి మనసున బీజరూపమున అయినది. అట్టి కోరిక ఈశ్వరుని తోబుట్టువైనది. అట్టిది యజమానికి ధనద్రవ్యములు ప్రసాదించునుగాక.

2. కోరికా! నీయందు సాహసము ప్రతిష్ఠించబడియున్నది. నీవు విభుడవు. విభావుడవు. మిత్రుడవు. మాతో స్నేహము చేయుము. నీవు ఉగ్రుడవు. శత్రుదమనుడవు. యజమానికి ఓజస్సు ప్రసాదించుము.

3. ఇతడు దుర్లభము, అక్షయమైనది కోరినాడు. దిశలు విన్నవి. అతడు కోరినవి ప్రసాదించినవి.

4. కోరిన కోరిక నన్ను చేరునుగాక. హృదయము నుండి హృదయము దాటి వచ్చునుగాక. సృష్టి కర్త మనసు నా యందు చేరునుగాక.

5. కోరికా! నేను దేనిని కోరి నీకు హవిస్సు అర్పించుచున్నానో అట్టి సమస్త సమృద్ధిని నాకు కలిగించుము. హవిస్సును స్వీకరించుము. **స్వాహా.**

(దీనిని కామసూక్తముఅన్నారు. కామము అనగా కోరిక. తెలుగు కామమునకు గల అర్థము వేరు. కావున "కోరిక" అని వాడినాను. 'కామస్తదగ్రే' అట్లే ప్రతి మంత్రమున కామ శబ్దము గలదు.

ప్రతి దానికి మూలము కోరిక. కోరికలేనిది ఏదియు సాధ్యపడదు. కోరిక ఉన్నచో అసాధ్యము లేదు. కోరిక భగవత్ స్వరూపము అనుచున్నాడు. బలమైన కోరిక దుర్లభమును, అక్షయమును సాధించగలదని చెప్పినాడు. ఇది సత్యము.)

ఎనిమిదవ సూక్తము - 54

54 , 55 సూక్తములు సువర్ణ భూదానవు ఘృత హోమమున వినియోగములు.

1. కాలము సప్త కిరణము, సహస్రాక్షము, అజరము, భూరి రేతము. దానిని వహించు అశ్వములను విద్వాంసులు ఆరోహించుచున్నారు. ఆ రథపు చక్రములు విశ్వ భువనములు అగుచున్నవి.

2. కాలము సప్త చక్రములు, సప్త నాభులు గలది. దాని అక్షయ అమృతము. కాలమే సర్వ ప్రథమ దేవత. కాల పురుషుడే సమస్త లోకములకు ప్రేరణ కలిగించుచున్నాడు. రక్షించుచున్నాడు.

3. కాలము పూర్ణ కుంభము వంటిది. అందు అనేక మంది సత్పురుషులను దర్శించుచున్నాము. కాలము పరమాకాశమున నిలిచి సమస్త భువనములకు ప్రేరణ కలిగించుచున్నది.

4. కాలమే సకల భువనములను సృష్టించినది. పోషించుచున్నది. కాలమే పితా, పుత్రుడు అగుచున్నది. కావున కాలమును మించిన తేజస్సు లేకున్నది.

5. కాలమే దివిని సృష్టించినది. కాలమే పృథివి అంతరిక్షములను కల్పించినది. కాలమే భూత, భవిష్య, వర్తమానములను ఏర్పరచి నిలిచినది.

6. కాలము ప్రాణులను సృష్టించినది. కాలము సూర్యుని ప్రకాశింపచేయుచున్నది. కాలమే సమస్త భూతములు అగుచున్నది. కాలమే కన్నుగా చూచుచున్నది.

7. కాలమునందే మనస్సు, కాలమునందే ప్రాణము, కాలమునందే సమస్త నామములు చేరి యున్నవి. కాలము వలననే సమస్తము సంతోషించుచున్నది. కాలమే ప్రజల కోరికలు తీర్చుచున్నది.

8. కాలము తపస్సు కాలము జ్యేష్ఠము. కాలము నందే బ్రహ్మ సమాహితుడు. కాలమే సర్వమునకు ఈశ్వరుడు. కాలమే ప్రజాపతికి తండ్రి యగుచున్నాడు.

9. కాలమే కోరబడుచున్నది. కాలమే సృష్టించుచున్నది. కాలమునందే సమస్తము చేరియున్నది. కాలమే బ్రహ్మయై పరమేష్ఠిని ధరించుచున్నది.

10. కాలః ప్రజా అసృజత కాలో అగ్రే ప్రజాపతిమ్ |
స్వయంభూః కశ్యపః కాలాత్ తపః కాలాదజాయత||

తొమ్మిదవ సూక్తము - 55

1. కాలము నుండి జలము సంభవించింది. బ్రహ్మ, తపస్సు, దిశలు అవతరించినవి. కాలము నుండియే సూర్యుడు ఉదయించుచున్నాడు. కాలము నందే అస్తమించుచున్నాడు.

2. కాలము వలననే వాయువు వీచుచున్నది. కాలము వలననే మహా పృథ్వి మహాద్యులోకము నిలిచిఉన్నది.

3. కాలము భూత భవిష్యత్తులు అగుచున్నది. కాలమే పూర్వము పుత్రులను కన్నది. కాలము నుండియే ఋక్కులు, యజుస్సులు ఆవిర్భవించినవి.

4. కాలమే యజ్ఞమును కలిగించినది. దేవతలకు భాగములు ఏర్పరచినది. కాలమునందే గంధర్వ, అప్సరసలు సమస్త లోకములు నిలిచి ఉన్నవి.

5. కాలమునందే అంగిరులు, దేవతలు, అధర్వర్షి నిలిచి ఉన్నారు. ఈ లోకము, పరలోకము, పుణ్య లోకము సకల

లోకములను జయించిన కాలము బ్రహ్మాయగుచున్నది. పరమ దేవత యగుచున్నది.

ఏడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 56

లింగానుసారముగ ప్రాతః కాలమున అగ్ని ఉపస్థానమందు ఈ సూక్తము వినియోగము.

1. ప్రతిరాత్రి గడ్డి లభించు అశ్వమును వలె అగ్నీ! మమ్ము పోషించుము. ధన ద్రవ్యములు కలిగించుము. సంతోషింపచేయుము. ఆటంకములు కలిగించకుము.

2. అగ్నీ! మాకు అన్నము, నివాసము కలిగించి మమ్ము రక్షించుము. ధన ద్రవ్యములు కలిగించుము. ఆనందము కలిగించుము. ఆటంకములు కలిగించకుము.

3. గార్హ్యపత్యాగ్ని సాయంకాలములందును, ఉదయములందును మాకు సుఖములు కలిగించుచున్నాడు. అగ్నీ! సమస్త ధనములతో మా వద్దకు విచ్చేయుము. నీకు ఇంధనము సమర్పించి మా పుత్ర మిత్రులను పోషింతుముగాక.

4. గార్హ్యపత్యాగ్నీ! ఉదయములందును, సాయంకాలములందును మాకు సుఖములు కలిగించుచున్నాడు. సమస్త సంపదలతో అగ్ని మా వద్దకు విచ్చేయునుగాక. అగ్నికి ఇంధనము అర్పించి మేము శతహిమములు జీవింతుముగాక.

5. మాకు మాడిన అన్నము లభించకుండునుగాక. అన్నదాత అగ్నికి, అన్నపతి రుద్రునకు నమస్కారము. సభాసదులు, నా సభను రక్షింతురుగాక. సభ సభాసదులను కాపాడునుగాక.

6. అగ్నీ! నీవు ఇంద్రుడవు - పురుహూతుడవు. ఎడమ ప్రతిరోజు గుర్రమునకు గడ్డివేసినట్లు నీకు బలి అర్పించుచున్నాడో వానికి జీవితాంతము అన్నము కలిగించుము.

రెండవ సూక్తము - 57

లింగానుసారము ఈ సూక్తము దుస్స్వప్న నాశక కర్మమున వినియోగము.

1. దుస్స్వప్నమా! ధీరవు. యమలోకమునుండి దిగి వచ్చినావు. స్త్రీ పురుషులందు ప్రవేశించుచున్నావు. జనుల ఆయువులను ఎరింగిన నీవు దుష్ట ఫలితములు కలిగించి ఒక్కొక్కరినే నీ రథము మీద తీసికొని పోవుచున్నావు.

2. విశ్వమును సృష్టించి, ప్రాణులను కర్మ బంధములందు బంధించు విధాత దుస్స్వప్నమును చూచినాడు.

రాత్రింబవళ్లను సృష్టించక ముందే దానిని చూచినాడు. దుస్స్వప్నమా! నాటి నుండియే నీవు లోకములను అధిష్ఠించినావు. నీవు భిషగ్వరుల ముందు ముఖము దాచుచున్నావు.

3. దుస్స్వప్నము మహా పురుషులను చేరుటకు పూర్వము మహిమలను ఆశించుచు అసురులను, దేవతలను చేరినది. అట్టి దుస్స్వప్నమునకు ముప్పది ముగ్గురు దేవతలు కష్టములు కలిగించుటకు ఆధిపత్యము కలిగించినారు.

4. ఈ విషయము పితరులు ఎరుంగరు. అన్య దేవతలు ఎరుంగరు. కేవలము దుస్స్వప్నమే ఎరుంగును. నరులు, ఆదిత్యులు వరుణుని ఉపదేశము మేరకు దుస్స్వప్నమును 'త్రిత' ఋషి యందు ప్రవేశపెట్టినారు.

5. దుస్స్వప్నము వలన దుష్టకర్ముడు కష్టములు అనుభవించుచున్నాడు. సత్కర్ముడు పుణ్యమును పొందుచున్నాడు.

దుస్స్వప్నమా! సత్కర్ములను బంధు సమేతులనుగా స్వర్గ సుఖములందు తేల్చుచున్నావు. దుష్కర్ముల మనసులందు మృత్యుభయమును కలిగించుచున్నావు.

6. దుస్స్వప్నమా! మేము తొలుత నీ పరిజనులను, పిదప నీ అధిపతిని ఎరింగి కీర్తిశాలురమైనాము. మమ్ము శత్రువులు నుండి కాపాడుము. మమ్ము ద్వేషించువారి సహితముగ దూరమునకు పారిపొమ్ము.

మూడవ సూక్తము -58

ఈ సూక్తముచే పురోహితుడు దుస్స్వప్నము కన్న రాజును అభిమంత్రించునది.

1. పనికిరానివి పారవేసినట్లు, ఋణమును నిశ్శేషముగ తీర్చినట్లు, దుస్స్వప్నపు సర్వానర్థములను తొలగించుచున్నాను.

2. రాజులు దండెత్తినట్లు, ఋణమును నిశ్శేషముగ తీర్చినట్లు, దుస్స్వప్నపు సర్వానర్థములను తొలగించుచున్నాను.

3. దుస్స్వప్నమా! నీవు పిశాచ పుత్రుడవు. యముని హస్తమవు. నీలోన గల మంచి నన్ను, చెడు మా శత్రువులను చేరునుగాక. కాకి ముక్కు వంటి స్వప్నము నన్ను బాధించకుండునుగాక.

4. స్వప్నమా! మేము నిన్ను గ్రహించినాము. అశ్వము తనమీది దుమ్ము దులుపుకున్నట్లు, జీనుమున్నగునవి తొలగించినట్లు మా నుండియు, మా దైవ కార్యముల నుండియు, మా గోవుల నుండియు, గృహముల నుండియు దుష్ట ఫలితములను దూరము చేయుము.

5. దుస్స్వప్నము దుష్ఫలితము శరీరము నుండి ఆభరణము తొలగినట్లు తొలగిపోవునుగాక. మరలి రాలేనంత దూరము పోవునుగాక. దుస్స్వప్నము యొక్క సర్వ దుష్ఫలితములను శత్రువునకు వప్పగించుచున్నాము.

నాలుగవ సూక్తము - 59

వినియోగము:- లింగానుసారము తెలిసికొనునది.

1. ప్రజ్ఞానము, సమదృష్టి, సర్వాంగముల పరమాత్మ హవిస్సులచే వర్ధిల్లుచున్నాడు. మా శ్రోత్రములు, చక్షువులు, ప్రాణము విచ్ఛిన్నమ్ములు కాకుండునుగాక. ఆయుష్యము వర్చస్సు అవిచ్ఛిన్నములు అగునుగాక.

2. మేము ప్రాణములను ఆహ్వానించుచున్నాము. ప్రాణములు మమ్ము ఆహ్వానించునుగాక. పృథివ్యంతరిక్షములు వర్చస్సును గ్రహించునుగాక. సోమ, బృహస్పతులు వర్చస్సు ధరింతురుగాక.

3. ద్యావాపృథ్వులు మాకు వర్చస్సు ప్రసాదింతురుగాక. వర్చస్సు గలవారమై పృథివి మీద సంచరింతుముగాక గోపతినగు నాకు యశస్సు, గోవులు లభించునుగాక. ఆ యశస్సుతో పృథివి మీద సంచరింతుముగాక.

4. అవయవములారా! ఇతని యందు చేరండి. ఇతడు మాకు పానపరికరము అగుచున్నాడు. మీ శ్రవణాది శక్తులను దృఢపరచి విస్తృత పరచండి. వానిని ఇనుము వంటి గట్టి వానిని చేయండి. ఇతడు మీకు చమసము వంటివాడు. ఇతడు నశించకుండునుగాక.

5. అగ్ని యజ్ఞపుము, నేత్రము అగుచున్నాను. అతనిని నేను వాక్కు, శ్రోతములు, మనసుచే ఆరాధించుచున్నాను. ఈ యజ్ఞము విశ్వకర్మ ఏర్పరచినది. దేవతలు సుమనస్కులై
ఈ యజ్ఞమునకు విచ్చేయుదురుగాక.

6. దేవతలు, ఋత్విజులు, హవిస్సుల భాగములు గలవారు తమ తమ ధర్మపత్నులచే ఈ యజ్ఞమునకు విచ్చేయుదురుగాక. వారలు హవిస్సులు స్వీకరించి ఆనందింతురుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 59

దర్శ లేక పూర్ణమాస వ్యతిక్రమమున ఘృత హోమమున లేదా శాంతి సమిదా ధానమున వినియోగము.

1. అగ్నిదేవా! నీవు వ్రతపాలకుడవు. నరులందు తేజరిల్లువాడవు. యజ్ఞములందు స్తుతించబడుచున్నావు.

2. దేవతలారా! యజ్ఞాదులందు మేము ఎరుగక చేసిన లోపములను అగ్ని పూరించుచున్నాడు. విద్వాంసుడగు సోముని అర్చించు బ్రహ్మణులకు అగ్ని ప్రత్యక్షమగుచున్నాడు.

3. మేము చేయ తలపెట్టిన కర్మలను పూర్తి చేయుటకు దేవయాన మార్గమును అనుసరించుచున్నాము. అగ్ని విద్వాంసుడు. అతడు యాజకులను, హోతను, ఋతువులను ఏర్పరచుచున్నాడు.

అరవ సూక్తము - 60

1. నా వాక్కున వాణి - నాసిక యందు ప్రాణము, నేత్రములందు దృష్టి, కేశములందు నలుపు, దంతములందు పటిమ, భుజములందు బలము నిలిచి ఉండునుగాక.

2. నా ఊరువులందు ఓజస్సు, పిక్కలందు బలము, పాదములందు శక్తి, ఆత్మయందు శుద్ధి కలుగునుగాక. నా సర్వావయవములు పాపరహితములు అగునుగాక.

3. నా దేహము శత్రుదేహమును అణచ కలుగునుగాక. జీవితాంతము దంతములతో నమల కలుగుదునుగాక. పవమానాగ్నీ! నీవు సుఖముగ నాముందు ఆసీనుడవగుము. స్వర్గమున నన్ను సుఖములందు ముంచుము.

4. నన్ను దేవతలకు ప్రియుడను - రాజులకు ప్రియుడను, చూడగలుగు వారలందరకు ప్రియుడను, ఆర్యులకు ప్రియుడను, శూద్రులకు ప్రియుడను చేయుము.

5. బ్రహ్మణస్పతీ! లేవండి. దేవతలను ఉద్బోధించండి. యజమానికి ఆయువు, ప్రాణము, ప్రజ, పశువులు, కీర్తి కలిగించండి.

బ్రహ్మచారి చేయవలసిన అగ్ని కార్యమున ఈ నాలుగు ఋక్కులచే నాలుగు సమిధలను వేయునది.

1. జాతవేది యగు అగ్ని కొరకు సమిధలు తెచ్చినాము. అతడు నాకు శ్రద్ధ, మేధ ప్రసాదించునుగాక.

2. జాతవేదాగ్నీ! మేము నిన్ను సమిధలచే వర్ధిల్లచేయుచున్నాము. నీవు మమ్ము ప్రజలు, ధనముచే వర్ధిల్లాచేయుము.

3. అగ్నిదేవా! నీయందు ఉంచిన యజ్ఞయు, అయజ్ఞియ సమిధలు మాకు శుభములు కలిగించునుగాక. తరుణతమ అగ్నే! నీవు ఆ సమిధలను స్వీకరించుము.

4. అగ్నిదేవా! ఇదిగో నీకు సమిధలు తెచ్చినాము. ప్రజ్వరిల్లుము. నాకు ఆయువును, ఆచార్యనకు అమృతత్వమును ప్రసాదించుము.

ఏడవ సూక్తము - 61

61-64 సూక్తములు సూర్యోపస్థానమున వినియోగములు. సూర్యదేవా! నీవు హరివి. సుపర్ణుడవు. నీ తేజస్సుచే స్వర్గమును ఆరోహించుము. దివియందు నీకు అడ్డుతగులువారిని హతమార్చుము. శత్రుంజయుడవై ఉగ్రతేజమున 'దివమారోహసూర్య".

ఎనిమిదవ సూక్తము - 62

సూర్యదేవా! ఇనుప వలలు, ఇనుప పాశములు పట్టుకొని మాయావులు తిరుగుచుందురు. అట్టి వారిని నీ అనుగ్రహమున నేను అణచుచున్నాను. సహస్ర ఋషి సంపన్న, వజ్రివగు నీవు శత్రువులను వధించుము. మమ్ము రక్షించుము.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 63

శత శరత్తులు చూతుముగాక. శత శరత్తులు జీవింతుముగాక. శతశరత్తులు ఆలోచింతుముగాక. శతశరత్తులు పుష్టి గలవారలమగుదుముగాక. శతశరత్తులు కొనసాగుదుముగాక. శతశరత్తుల వారలమగుదుముగాక. శతశరత్తులు మించినవారలము అగుదుముగాక.

పదవ సూక్తము - 64

సమష్టి, వ్యష్టులచే మూలాధారమున ప్రవేశించి జ్ఞానవంతుడనై కర్మలు చేయుచున్నాను.

పదకొండవ సూక్తము - 65

జీవింతుముగాక. పూర్తిగా జీవింతునుగాక. **సర్వమాయువు జీవింతునుగాక.**
ఉపజీవింతునుగాక. పరులకొరకు జీవింతునుగాక. **సర్వమాయుర్జీవ్యాసమ్.**
సంజీవింతముగాక. చక్కగ జీవింతుముగాక. **సర్వమాయుర్జీవ్యాసమ్.**

ప్రాణాధారముగ జీవింతుముగాక. **సర్వమాయుర్జీవ్యాసమ్.**

ఇంద్ర జీవ సూర్య జీవ దేవజీవా జీవ్యాసమహమ్. సర్వమాయుర్జీవ్యాసమ్.

పన్నెండవ సూక్తము -66

చదివిన వేదము లేక గాయత్రి ఉపస్థానమున వినియోగము.

వేదమాత వరములిచ్చునది. ఆమెను స్తుతించుచున్నాను. ఆమె మాకు ప్రేరణ కలిగించి పాపహారిణి యగునుగాక. ద్విజులకు ఆయువు, ప్రాణము, ప్రజ, పశువులు, కీర్తి, ధనము, బ్రహ్మ వర్చస్సు ప్రసాదించి బ్రహ్మ లోకమునకు చేరునుగాక.

పదమూడవ సూక్తము - 67

సకల శ్రౌత స్మార్త కర్మలందు బ్రహ్మోత్థాపనానంతరము జపించునది. స్వాధ్యాయోత్సర్గ కర్మానంతరము జపించునది.

ఏ కోశమునునుండి వేదమును వెలికితీసినామో ఆ కోశముననే ఉంచుచున్నాము. బ్రహ్మ కర్మను ఇష్ట పూర్వకముగను, స్వశక్తితోను ఆచరించినాము. కావున దేవతలు మమ్ము తమ తేజస్సులతో రక్షింతురుగాక.

దాశరథి లక్ష్మణాచార్య బుచ్చమాంబల పౌత్రుండును, విద్వాన్ దాశరథి వేంకటాచార్య వేంకటాంబల పుత్రుండును, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆస్థాన కవి దాశరథి కృష్ణమాచార్య అనుజుండును, కమలానామ్ని ధర్మ పత్నీ సమేతుండునగు దాశరథి రంగాచార్య విరచిత శ్రీమదాంధ్రవచన అథర్వవేద సంహిత యందలి పందొమ్మిదవ కాండము సమాప్తము.

యస్య నిఃశ్వసితం వేదా యోవేదేభ్యో ఖిలం జగత్ |
నిర్మమే తమహం వన్దే విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్ ||

శ్రీమదాంధ్ర వచన అథర్వ వేద సంహిత

ఇరువదవ కాండము

మొదటి అనువాకము

మొదటి సూక్తము

ఇంద్ర త్వా వృషభం వయం సుతేసోమే హవామహే|
సపాహి మధ్వో అంధసః ||

1. ఇంద్రా! నీవు వరదుడవు. సోమము అభిషుతమై ఉన్నది. నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము. మధుర సోమాన్నమును సేవించుము.

వినియోగము:-

1. అగ్నిష్టోమాది యజ్ఞములందు బ్రాహ్మణాచ్ఛంసిపోత మరియు అగ్నీధ్రాది క్రమమున ప్రాతః సవనపు ప్రస్థిత యాజ్యలగుచున్నది ఈ సూక్తము.

2. మరుత్తులు తేజోవంతులు. వారు దివినుంచి దిగి ఎవని గృహమునకు వచ్చుచున్నారో అతడు యజమానులందు శ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

3. అగ్ని అజవశాది భక్షకుడు. సోమపృష్ఠుడు. విధాత. ఆదేవుని స్తోమములచే స్తుతించుచున్నాము.

రెండవ సూక్తము

వినియోగము:-

ఈ నాలుగు ఋతుప్రైషలు. మొదటి, చివరి వానిచే పోత యజించును. రెండు మూడింటిచే అగ్నీధ్ర, బ్రహ్మణాచ్ఛంసి యజింతురు.

1. మరుత్తులు పోత్రయాగమున చక్కగ అభిషుతమైనదియు, చక్కగా అర్చించబడినదియు, ఋతువును అనుసరించినదియు అగు సోమమును సేవింతురు గాక.

2. అగ్ని అగ్నీధ్రమున చక్కగ అభిషుత, చక్కగ అర్చిత, ఋతువుననుసారించిన సోమమును సేవించును గాక.

3. ఇంద్రుడే బ్రహ్మయగు చున్నాడు. అతడు బ్రహ్మణాచ్ఛంసి ఋత్విజునిచే స్తుతించబడి, స్వర్చిత ఋతుసంబంధ సోమమును సేవించును గాక.

4. దేవతలు ద్రవ్యదాతలు. వారు పోత్ర యాగమున సుస్తుత, స్వర్చిత, ఋతు సంబంధ సోమమును సేవింతురు గాక.

మూడవ సూక్తము

3 - 7 సూక్తములు బ్రాహ్మణాచ్ఛంసి శస్త్రమున వినియోగములు.

1. ఇంద్రా! విచ్చేయుము. సోమాభిషవము చేసినాము. దర్భాసనమున ఆసీనుడవగుము. సేవించుము.

2. ఇంద్రా! నీ హర్యశ్వములు మంత్రముచే రథమునకు చేరునవి. గమ్యము చేర్చునవి. జూలుగలవి. అవి నిన్ను ఇచటికి చేర్చును గాక. నీవు మా స్తుతులను వినుము.

3. ఇంద్రా! నీవు సోమపాయివి. మేము నిన్ను బ్రాహ్మణములచే యజించుచున్నాము. సోమము అభిషుతమైయున్నది. నిన్ను సోమ పానమునకు ఆహ్వానించుచున్నాము.

నాలుగవ సూక్తము

1. ఇంద్రా! మేము సోమవంతులము. మాసుందర స్తుతులు వినుటకు విచ్చేయుము. సోమాన్న భాగమును స్వీకరింపుము.

2. ఇంద్రా! నీ ఉభయ కుక్షులందు సోమము నింపుచున్నాము. అది ఆపాద మస్తకము వ్యాపించును గాక. మధువు వంటి సోమరసమును నాలుకతో చప్పరించుము.

3. మేము దాతలము. నీకు సోమము అర్పించుచున్నాము. ఇంద్రా! అది నీకు స్వాదిష్ట మగును గాక. తనువుకు బలము, హృదయమునకు ఉత్సాహము కలిగించును గాక.

అయిదవ సూక్తము

1. ద్రష్టా ఇంద్రా! సంతానవతుల చుట్టు పిల్లలు చేరినట్లు - అధ్వర్యులు చుట్టు చేరిన సోమమును అందుకొనుము.

2. ఇంద్రుడు సోమము సేవించి విశాల భుజస్కంధములు - బలమైన ఉదరము - సుబాహువు అగుచున్నాడు. అతడు వృత్రుని వధించుచున్నాడు.

3. ఇంద్రా! నీవు విశ్వప్రభువవు. మా సేనల ముందు నడువుము. వృత్రహంతా! మా శత్రువులను వధించుము.

4. ఇంద్రా! ధనమును ప్రసాదించు నీ బాహువులు దీర్ఘములు అగును గాక. సోమము సమర్పించు యజమానికి

భూరి ధనము ప్రసాదించుము.

5. ఇంద్రా! దర్భల మీద సుశోభిత సోమము సిద్ధముగ ఉన్నది రండి. ద్రవమును పానము చేయండి.

6. ఇంద్రా! నీవు గోవులను మరలించిన వాడవు. స్తవనీయుడవు. శత్రువులను ఖండించువాడవు. అభిషుత సోమము అందుకొనుమని నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాను.

7. సూర్యుని నిలిపి ఉంచిన ఇంద్రా! కుండపాయ్య క్రతువునందు మనసు లగ్నము చేయుము.

ఆరవ సూక్తము

1. ఇంద్రా! నీవు వరదుడవు. సోమము అభిషుతమై ఉన్నది. నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము. మధుర సోమాన్నమును సేవింపుము.

2. ఇంద్రా! నీవు బహుస్తుతుడవు. ఇది క్రతువు కొరకు అభిషుత సోమము. రమ్ము సేవింపుము. ఉదరము నింపుము.

3. ఇంద్రా! నీవు స్తుతిమంతుడవు. మరుత్తుల స్వామివి. మాది సోమవంత యజ్ఞము. సమస్త దేవతల సహితుడవై విచ్చేయుము. సోమము స్వీకరింపుము.

4. ఇంద్రా! నీవు సత్పురుషులను పాలించువాడవు. ఆనందము కలిగించు అభిషుత సోమము నీ జఠరమును చేరుచున్నది.

5. ఇంద్రా! ఈ సోమము సుతము - వరేణ్యము. ఇది నీకు దీప్తి కలిగించునది. నీ భాగమై ఉన్నది.

6. ఇంద్రా! నీవు స్తుతులచే సేవనీయుడవు. సోమపానము చేయుము. సోమ ధారలు నిన్ను ఆర్ద్రుని చేయుచున్నవి.

7. దేవభక్తులగు యజమానులు సమర్పించు ప్రకాశవంత సోమము ఇంద్రుని నలుదిశల నుండి చేరుచున్నది. ఇంద్రుడు దానిని సేవించి వర్ధిల్లుచున్నాడు.

8. ఇంద్రా! నీవు మాకు దగ్గరలో ఉన్నను, దూరమున ఉన్నను విచ్చేయుము. మా స్తుతి వాక్కులను అందుకొనుము.

9. ఇంద్రా! మేము నిన్ను దూరము నుండి పిలిచినను, దగ్గరనుండి పిలిచినను విచ్చేయుము. త్వరత్వరగా

విచ్చేయుము.

ఏడవ సూక్తము

1. ఇంద్రుడు స్తోతలకు ధనము లిచ్చువాడు. వరదుడు. కర్మఫల ప్రదాత. సూర్యుడు అట్టి ఇంద్రుని కొరకు ఉదయించును గాక.

2. ఇంద్రుడు తన బహు బలమున శంబరుని తొంబది పురములను ధ్వంసము చేసినాడు. అతడే శత్రువగు వృత్రుని వధించినాడు.

3. అట్టి ఇంద్రుడు మాకు శుభంకరుడు అగును గాక. మిత్రుడు అగును గాక. జలపాతము వలె నిత్యము మాకు గోవులను, అశ్వములను, ధాన్యమును ఇచ్చును గాక.

ఎనిమిదవ సూక్తము

వినియోగము:-

మొదటి ఋక్కు బ్రహ్మనచ్ఛంసపు శస్త్రయాజ్య యగుచున్నది. 2 - 4 ఋక్కులు బ్రాహ్మణచ్ఛంసి మున్నగు ముగ్గురు ఋత్విజుల మాధ్యందిన సవనపు ప్రస్థిత యాజ్య యగుచున్నది.

1. ఇంద్రక్రతువిదం సుతం సోమం హర్య పురుష్టుత |
పిబా వృషస్వ తాతృపిమ్||

6 - 2 పునరావృతము.

2. ఇంద్రా! పూర్వము వలెనే సోమము సేవించి ఆనందించుము. మా స్తుతులు వినుము. మమ్ము వర్ధిల్లాచేయుము. గోవులు ఇప్పించుము.

3. ఇంద్రదేవా! నిన్ను సోమకామిగ చెప్పుచున్నారు. మాముందు నిలువుము. సుత సోమపానము చేయుము. మదించుము. సోమమునుఉదరమున నింపుము. తండ్రివలె మా విన్నపమును ఆలకించుము.

4. స్వాముతార్థము కలశము నిండియున్నది. ఇంద్రా! కుండనింపినట్లు నీ కుక్షినింపుము. సోమము ఇంద్రునకు ప్రియమగును గాక. మాదకమగును గాక. ఇంద్రుని చుట్టు ప్రవహించును గాత.

తొమ్మిదవ సూక్తము

9 - 12 సూక్తములు మాధ్యందిన సవనమున బ్రహ్మాణచ్ఛంసి శస్త్రమున వినియుక్తములు.

1. ఇంద్రుడు దర్శనీయుడు. బాధానివారకుడు. సోమప్రియుడు. ధేనువులు వత్సముల వద్దకు వలె మేము ఇంద్రుని స్తుతించి ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. ఇంద్రుడు దీప్తిమంతుడు. మంచిదాత. స్తోతవ్యుడు. ప్రజాపాలన దక్షుడు. శబ్దము అనేక ఫలములు కలిగి, వందల వేలమంది ఆకళ్లు తీర్చు పర్వతము వంటి ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

3. ఇంద్రదేవా! నిన్ను బలవర్ధక ఆహారము అర్థించుచున్నాము. పూర్వజ్ఞానము కలిగించు విజ్ఞానము అర్థించుచున్నాము. నీవు భృగువునకు, ప్రస్కణ్వునకు ఇచ్చినటువంటి ధనమును యాచించుచున్నాము.

4. ఇంద్రుడు స్వశక్తిచే అనంత జలముచే సముద్రమును నింపినాడు. వరములనిచ్చినాడు. అతని మహిమను ధిక్కరించగలవారలు లేరు. అట్టి వానిని భూలోకవాసులు నుతించుచున్నారు.

పదవ సూక్తము

1. ఇవి ప్రగీతములు. మధురములు. మంత్రములు. ఇవి శత్రుంజయములు. రక్షకములు. అన్నప్రదములు. రథము రథి కొరకు పరిగెత్తినట్లు ఇవి ఇంద్రుని వెంటసాగుచున్నవి.

2. ఇంద్రుడు లోకత్రయస్వామి. అతనిని కణ్వుడు, భృగువంశీయులు, సూర్యుడు స్తుతులచే నుతించుచున్నారు. అట్లే ప్రియమేధులు ఇంద్రుని మహా స్తుతులచే కీర్తించుచున్నారు.

పదకొండవ సూక్తము

1. ఇంద్రుడు శత్రు నగరములను భిన్నము చేసినవాడు. అల్లరి చేయు శత్రువులను తన బలమున అణచినవాడు. శత్రుధనాపహారకుడు, వృత్రహంత.

ఇంద్రుడు మంత్రములచే వర్ధిల్లువాడు. అతని వద్ద శత్రునాశక ఆయుధములున్నవి. అట్టి వాడు ద్యావాపృథ్వులను వ్యాపింపచేసినవాడు.

2. ఇంద్రా! నీవు మహా బలశాలివి. నిన్ను వర్ధిల్లచేయు మంత్రములు చదువుచున్నాను. నాకు అన్నము ప్రసాదించుమని నిన్ను స్తుతించుచున్నాను. నీవు నరులకు, దేవతలకు అగ్రదేవతవు అగుచున్నావు.

3. ఇంద్రుడు శత్రువు మీద తన బలమును ప్రయోగించినాడు. వృత్రుని అడ్డగించినాడు. యుద్ధమున మా యావులను వధించినాడు. కోరి కోరి అరణ్యములచే చుట్టబడిన వృత్రుని భుజములను ఖండించినాడు. రాత్రులందు పణులు హరించిన గోవులను విడిపించినాడు.

4. ఇంద్రుడు స్వర్గప్రాప్తి కలిగించువాడు. అతడు దినములను ప్రకటించినాడు. యుద్ధమునకు కాలు దువ్వు అసురులను యుద్ధమున హతమార్చినాడు. అతడు మానవుల కొరకు సూర్యుని ద్యులోకమున ప్రకాశింపచేసినాడు. అతడు బృహత్ జ్యోతిని వెలిగించినాడు.

5. యోధుడు శత్రుసేనలోనికి చొచ్చుకొని పోయిన రీతి మానవ హితము కొరకని ఇంద్రుడు శత్రుసేనలోనికి చొరబడుచున్నాడు. అతడు ఉషస్సులను స్తోతల కొరకు ఉదయింప చేయుచున్నాడు. ఉషస్సుల తెలుపు దనమును తేటతెల్లము చేయుచున్నాడు.

6. ఇంద్రుడు శత్రుదమనుడు. అతడు తన నిరుపమాన ఆయుధమున అసురులను పిండిచేసినాడు. స్వశక్తిచే బలమును క్షీణింప చేయువారిని నలిపి వేసినాడు.

7. ఇంద్రుడు తన మహిమచే యుద్ధముచేసి స్తోతల కొరకు ధనమును జయించినాడు. అతడు సజ్జన పాలకుడు అగుచున్నాడు. యజమానుల గృహములందు విద్వాంసులు ఇంద్రుని గుణగణములను గానము చేయుచున్నారు.

8. ఇంద్రుడు శత్రుంజయుడు, వరణీయుడు. బలప్రదాత. స్వర్గజలస్వామి. దేవ, మానవుల కొరకు భూలోక, స్వర్గలోకములను కల్పించినవాడు. అట్టి ఇంద్రుని స్తోతలు, యజమానులు మధుర కీర్తనలచే స్తుతించుచున్నారు.

9. ఇంద్రుడు అశ్వములను ఇచ్చినాడు. సూర్యుని ఇచ్చినాడు. అమృత దుగ్ధముల గోవులను ఇచ్చినాడు. దస్యులను హతమార్చి నరులకు బంగారమును, భోగ పదార్థములను ప్రదానము చేసినాడు.

10. ఇంద్రుడు ఓషధులను , వనస్పతులను, దివములను, అంతరిక్షమును కల్పించినాడు. అతడు బలాసురుని, విరుద్ధ కర్ములను హతమార్చినాడు.

11. ఇంద్రుడు ప్రచండ బలశాలి. సుఖప్రదాత. అతనిని యజ్ఞములకు ఆహ్వానించుచున్నాము. అన్నము కలిగించుటకు ఆహ్వానించుచున్నాము. సంగ్రామ విజేత, ధనప్రదాత ఇంద్రుని, ఆహ్వానించుచున్నాము.

పన్నెండవ సూక్తము

1. ఇంద్రుడు సమస్త ప్రాణులను వర్ధిల్లచేసినాడు. ఋత్విక్కులారా! యజమానులారా! ఇంద్రునకు అట్టి హవిస్సులు అర్పించి స్తుతించండి. ఇంద్రుడు స్తుతులను ఆలకించును గాక.

2. పరిశుద్ధము, పవిత్రమగు స్తుతులచే దేవఘోష చేయుచున్నాము. ఇంద్రదేవా! మేము మా ఆయువు తెలియని వారలము. మా ఆయువును హరించు పాపముల నుండి మమ్మ రక్షించుము.

3. ఇంద్రుని రథము గోప్రాప్తి కలిగించునది. ఇంద్రుడు ఆ రథమునకు హర్యశ్వములను జతచేయుచున్నాడు. అతడు తన మహిమచే పృథివ్యంతరిక్షములను నిలిపినాడు. శత్రువులను హతమార్చినాడు.

4. జలము, వశ, గోవు చేరినవి. ఋత్విజులు ఫలార్థులై ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నారు. ఇంద్రదేవా! నియుతముల మీద మరుత్తులు వచ్చినట్లు యజ్ఞము మీద ధ్యాస పెట్టి విచ్చేయుము.

5. ఇంద్రా! నీవు ఒక్కడవే మర్త్యులను కరుణించు వాడవు. స్తోతల కొరకు నీ వద్ద బోలెడు ధనమున్నది. మాదక, అభిషుత సోమము నీకు ఆనందము కలిగించుచున్నది. శూరా! ఈ సవనమున మాకు సుఖముల నిమ్ము.

6. అట్టి వరదుని, వజ్రబాహువును, వసిష్ఠుని, ఇంద్రుని స్తుతులచే కీర్తించుచున్నాము. మా స్తుతులు విని ఇంద్రుడు మాకు పుత్ర, గోధనములను ఇచ్చును గాక. ఇంద్రుడు మమ్ము నిత్యము శుభములు కలిగించుచు పాలించును గాక.

7. ఋజీషి, వజ్రి, వరద, శత్రుసంహారక ప్రభువు, వృత్రహంత, సోమపాయి యగు ఇంద్రుడు హర్యశ్వములను జోడించిన తన రథము మీద మా మాధ్యందిన సవనమునకు విచ్చేసి సోమమున ప్రసన్నుడగును గాక.

(మూడవ సవనపు సోమము ఋజీషము.)

పదమూడవ సూక్తము

జ్యోతిష్టోమాదులందు 1 - 3 ఋక్కులు **"క్రమేణతార్తీయ సవనిక్యః ప్రస్థితయాజ్యాః"** నాలుగవ దానిచే

పాత్నీవతగ్రహం యజతే'

1. ఇంద్ర, బృహస్పతులు ఈ యజ్ఞమున సోమపానము చేసి ఆనందింతురు గాక. సోమము వారియందు ఆపాదమస్తకము చేరును గాక. వారు మాకు ధనమును, సంతానమును ప్రసాదింతురు గాక.

2. మరుత్తులారా! శీఘ్రగమనలగు అశ్వములు మిమ్ము యజ్ఞమునాకు తెచ్చును గాక. శీఘ్రగమన సాధనలగు మీ భుజములతో విచ్చేయండి. మీ కొరకు విశాల దర్భాసనము సిద్ధమై ఉన్నది. మధుర, మాదక సోమమును సేవించండి. హర్షించండి.

3. రథకారుడు రథమును తీర్చిదిద్దిన రీతి మేము జాతవేదాగ్నిని ఉత్తమ స్తుతులచే స్తుతించుచున్నాము. అగ్ని సన్నిధియందు మాకు సుబుద్ధి కలిగి ఉన్నది" అగ్నిదేవా! మేము నీ బంధువులము. బాధించకుము.

4. అగ్నిదేవా! ఒక రథము మీద రమ్ము లేక అనేక రథముల మీద రమ్ము. నీ అశ్వములు సమర్థవంతములు కదా! పత్నీ సమేతులగు ముప్పది ముగ్గురు దేవతల సహితముగా విచ్చేయుము. ఆనందించుము.

రెండవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 14

ఈ అనువాకము నందలి నాలుగు సూక్తములు ఉక్థ్య క్రతువున బ్రహ్మణాచ్ఛంసి యొక్క. శస్త్రమునందు వినియుక్తములు. నాలుగవ సూక్తపు చివరి ఋక్కు శస్త్రయాజ్య యగుచున్నది.

1. ఇంద్రా! నీవు గుణాఢ్యుడవు. అపూర్వుడవు. నిన్ను అన్నము ప్రసాదించుమని సమంత్రకముగ ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. ఇంద్రా! నీవు శత్రుదమనుడవు. నిత్య యవ్వనుడవు. ప్రచండ బలశాలివి. యుద్ధము సంభవించినపుడు రక్షించుమని నిన్నే ఆశ్రయించుచున్నాము. మాకు సాయపడుము. మిత్రుడవు, రక్షకుడవగు నిన్నే ఆశ్రయించుచున్నాము.

3. ఎవడు పూర్వము మనకు సమకూర్చిన మిత్రుడు అగుచున్నాడో అట్టి ఇంద్రుని రక్షించుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

4. ఇంద్రుడు హర్యశ్వుడు. సత్పతి. సర్వచక్షువు. సంతృప్తుడు. అతనిని స్తుతులచే అర్థించుచున్నాము. అతడు మాకు వందల గోవులు - వందల అశ్వములు ఇచ్చును గాక.

రెండవ సూక్తము - 15

1. ఇంద్రుడు మహాదాత. మహానుడు. మహాధరుడు. సత్యశీలుడు. మహాబలశాలి. జలపాతము వంటి దుర్ధర్షుడు. విశ్వమును పోషించగలవాడు. అట్టి ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము.

2. ఇంద్రా! పల్లమునకు పారు నీతివలె విశ్వము నిన్ను అనుసరించుచున్నది. సవన, యజ్ఞములు నిన్ను అనుసరించుచున్నవి. శత్రుహింసకము. స్వర్ణభూషితమునగు ఇంద్రుని వజ్రము పర్వతములను సహితము గడగడలాడించుచున్నవి.

3. ఇంద్రుడు జలధామపువాడు. ప్రాణుల వ్యవహారములకు గాను సకల దిశలందు ఇంద్రజ్యోతిని ప్రకాశింపచేసినవాడు. అరిభయంకరుడు. ఉషోదేవీ! అట్టి ఇంద్రుని యజ్ఞమునకు కొనిరమ్ము.

4. ఇంద్రా! నీవు బహుస్తుతుడవు. మేము నీ వారలము. నిన్ను ఆశ్రయించి జీవించుచున్నాము. నీవు కాక అన్యుడు మా విన్నపమును ఆలకించజాలడు. రాజు ప్రజల మొరలు విన్నట్లు మా విన్నపములు వినుము.

5. ఇంద్రదేవా! నీ శక్తి అపారము. మేము నిన్ను భజించుచున్నాము. మా కోరికలు తీర్చుము మహా ద్యులోకము నీ శక్తి ముందు తలవంచుచున్నది. నీ బలమునకు పృథివి మోకరిల్లుచున్నది.

6. వజ్రధారి ఇంద్రా! నీవు అంచెలంచెల పర్వతమును నీ వజ్రాయుధముచే ముక్కలు ముక్కలు చేసినావు. మేఘావృత జలమును నదులుగ ప్రవహింపచేసినావు. నీవు అట్టి మహా శక్తి మంతుడవు. ఇది సత్యము.

మూడవ సూక్తము - 16

1. మంత్రములు జలస్థానములు. వ్యాధి నివారకములు. పక్షి పలుకులు. మేఘగర్జనలు. వర్షధ్వనులు. అట్టి మంత్రములచే బృహస్పతిని స్తుతించుచున్నాము.

2. అంగిరసుడు మంత్రదేవతయగు, భగుని రీతి దంపతులను అర్యమ ముందునకు తెచ్చినాడు. మిత్రదేవత జనుల దంపతులను కూర్చును గాక. బృహస్పతీ! రథమునకు అశ్వమువలె దంపతులను కూర్చుము.

3. గరిశ నుండి ధాన్యము తీసిన రీతి బృహస్పతి స్తోతలకు వరము లిచ్చుచున్నాడు. స్వధాదాత్రి. అతిథులకు

తృప్తికలిగించునట్టి, కోరికలను తీర్చునట్టి, స్వర్ణవర్ణపు గోవులను బృహస్పతి పర్వతముల నుండి వెలికి తీసినాడు.

4. సూర్యుడు ఆకసము నుండి ఉల్కలు రాల్చినట్లు, బృహస్పతి వర్షము వర్షించుచున్నాడు. అతడు పర్వతములందలి గోవులను వెలికి తీసి భూమిని గోధూళిచే పావనము చేసినాడు.

5. సూర్యుడు అంతరిక్షము నుండి అంధకారము, వాయువు నీటినుండి నాచును తొలగించిన రీతి బృహస్పతి గోవులను విడిపించినాడు. బలారుని వధించి గాలి మేఘమును వలె గోవులను సర్వవ్యాప్తము చేసినాడు.

6. అగ్ని తన కిరణములచే కాల్చినరీతి బృహస్పతి బలాసురుని హింసక ఆయుధమును దహించినాడు. పంటితో నమిలి అన్నము తిన్నట్లు బకాసురుని నమిలి మ్రింగినాడు. తదుపరి పాడియావుల నిధులను ప్రకటించినాడు.

7. బృహస్పతి పర్వత గుహలందలి గోవుల ధ్వనులు, పేర్లు తెలిసికొన్నాడు. అప్పుడు అతడు గ్రుడ్డునుండి పిల్ల బయటికి వచ్చినట్లు పర్వతమును పగులకొట్టి గోవులను వెలికితీసినాడు.

8. ఎండిన చెరువునందలి చేపలను వలె, చెట్టు చాటున దాగిన తేనె పట్టును వలె బృహస్పతి పర్వతము నందలి గోవులను గాంచినాడు. అతడు చెరువునుండి చేపను, చెట్టును పట్టును వలె గోవులను వెలికి తీసినాడు.

9. పర్వత గుహలందలి అంధకారమును తొలగించుటకు బృహస్పతి ఉషస్సును, సూర్యుని, అగ్నిని ప్రత్యక్షము చేసికొన్నాడు. బలాసురుని వధించినాడు. ఎముక నుండి మూలుగును వలె గోవులను వెలికితీసినాడు.

10. మంచు ఆకులను నిస్సారము చేసినట్లు బృహస్పతి అసురులను నిర్వీర్యులను చేసి గోధనమును సాధించినాడు. రాత్రింబవళ్లు నేల మీద కలిగించి పైన నిలుచు సూర్యచంద్రుల వలె బృహస్పతి అనితర సాధ్యమును సాధించినాడు.

11. బృహస్పతి పర్వతమును చీల్చి గోవులను వెల్లడించినపుడు దేవతలు సంబరపడి గుర్రమును ఆభరణములచే అలంకరించినట్లు రాత్రిని నక్షత్రములచే అలంకరించినారు. రాత్రులందు చీకట్లను, పగళ్లందు వెలుగులను ఏర్పరచినారు.

12. మేఘముల నుండి వర్షము కలిగించు బృహస్పతిని అతడు మెచ్చునట్లు స్తుతించుచున్నాము. బృహస్పతి మాకు గోవులను, అశ్వినులను, పుత్రులను, సేవకులను, ఆయువును ప్రసాదించును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 17

ఈ సూక్తము కూడ అచటనే ఉక్థ్యమున బ్రహ్మాశస్త్రమందు వినియుక్తము. 11,12 శస్త్రయాజ్యలగుచున్నవి.

1. ఇంద్రునకు అభిముఖముగ నిలిచి హృదయ పూర్వకముగ ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము. మా స్తుతులు స్వర్గప్రదములు, పరస్పర సమ్మిళితములు, ఇంద్రుని చేరునవి అగుచున్నవి. పిల్లలను కనుతల్లి భర్తను ఆలింగనము చేసికొన్నట్లు పుత్రాదులు తండ్రిని చుట్టుకున్నట్లు మా స్తుతులు రక్షణ కొరకు ఇంద్రుని ఆశ్రయించుచున్నవి.

2. పురుహోత ఇంద్రా! నా మనసు నిన్ను చేరినది. వదలకున్నది. అన్యులను ఆశ్రయించుకున్నది. ఇంద్రదేవా! రాజు సింహాసనము మీద వలె దర్భసనమున ఆసీనుడవగుము. అభిషుత సోమపానము చేయుము.

3. ఇంద్రుడు మా దుర్మతిని, ఆకలిని దూరము చేయును గాక, ఇంద్రుడే ధనములకు ప్రభువు కదా! వర్షంచువాడును, బలశాలి యగు ఇంద్రుడు సప్త నదులను పల్లమునకు ప్రవహింప చేసినాడు. అన్నము కలిగించినాడు.

4. పక్షి మంచి ఆకుల చెట్టును ఆశ్రయించినట్లు అభిషవ ఫలకములందలి సోమము ఇంద్రుని ఆశ్రయించుచున్నది. ఈ ప్రకాశించు సోమమే జగమునకు ప్రకాశము నిచ్చు సూర్యుని కల్పించినది.

5. జూదరి 'కృతము' అను పాచికను వరించినట్లు సూర్యుని సృష్టించిన ఇంద్రుని ఆశ్రయించుచున్నాము. ఇంద్రదేవా! నీవు అన్యులకు సాధ్యపడని కార్యము చేసినావు. అది ఇంతకు ముందు, ఇప్పుడు, ఇకముందును అన్యులకు సాధ్యపడదు.

6. వరదుడు, ధనస్వామియగు ఇంద్రుడు తన భక్తులందరకు ఒకేసారి దర్శన మిచ్చుచువ్నాడు. ఒకేసారి వారి స్తుతులు వినుచున్నాడు. ఎవని సవనములందు ఇంద్రుడు ప్రసన్నుడగుచున్నాడో అట్టివాడు తీవ్రసోమము సేవించి శత్రుసేనలను అణచుచున్నాడు.

7. వాగులు నదులందు - నదులు సముద్రమునందు చేరినట్లు - సోమము ఇంద్రుని చేరుచున్నది. అపుడు విద్వాంసులు ఇంద్రుని మహిమలను వర్ణించుచున్నారు. వర్షము పొలములందలి పంటలను పెంచినరీతి స్తుతులు ఇంద్రుని వర్ధిల్ల చేయుచున్నవి.

8. ఇంద్రుడు సూర్యుని పాలన యందలి జలమును భూమికి దించుచున్నాడు. ఆబోతులు పోరునకు ఒకదాని మీదకు ఒకడు ఉరికిన రీతి కృద్ధుడగుఇంద్రుడు మేఘముల మీదకు దండెత్తుచున్నాడు. ధన ఇంద్రుడు తనకు సోమము, హవిస్సులు అర్పించిన వారలకు జ్యోతిని ప్రసాదించుచున్నాడు.

9. ఇంద్రుని వజ్రము జ్యోతి సహితముగ పైకి ఎగయును గాక. పూర్వము వలె యజ్ఞఫలసిద్ధి కలిగించును గాక.

సూర్యుడు స్వతేజమున ప్రకాశించిన రీతి సత్పతియగు ఇంద్రుడు తేజరిల్లును గాక.

10. ఇంద్రా! నీవు ప్రసాదించిన గోవులచే ఆమతిని దుర్గతిని దాటుచున్నాము. నీవు అందించిన ధాన్యము వలన అకలి తీరిన వారలము అగుచున్నాము. మేము నరులందు ముఖ్యులము, రాజపూజితులము అగుదుము గాక. మేము శత్రువులను జయింతుము గాక.

11. బృహస్పతి మమ్ము వెనుకనుంచి, ముందునుంచి, దిగువనుండి వచ్చు ఆపదలనుండి రక్షించునుగాక. ఇంద్రుడు ముందునుంచి మధ్యనుంచి వచ్చు ఆపదల నుండి రక్షించుమిత్రుడై మాకు ధనము ప్రసాదించును గాక.

12. ఇంద్ర, బృహస్పతులారా! మీరు ద్యావాపృథ్వుల ధనములకు అధిపతులు. స్తోతలమగు మాకు ధనమిలిచ్చి నిత్యము శుభములు కలిగించుచు మమ్ము పాలించండి.

మూడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 18

1 - 4 సూక్తములు అతిరాత్రి క్రతువు నందు ప్రథమ పర్యాయమునందు బ్రహ్మణచ్ఛంసి యొక్క శస్త్రమున వినియోగములు.

1. ఇంద్రదేవా! నీవు మాకు సఖుడవు. నిన్ను కణ్వుని స్తోత్రములచే స్తుతించుచున్నాము. మా స్తుతులు ప్రయోజనకారులు అగును గాక.

2. వజ్రి ఇంద్రా! యజ్ఞములందు నిన్ను వినా అన్యులను స్తుతించను. నీ స్తోత్రము మాత్రమే ఎరుగుదును.

3. దేవతలు సోమాభిషవ కర్తలను ఇష్టపడుచున్నారు. వారిని నిర్లక్ష్యము చేయకున్నారు. దేవతలు సోమపు మత్తున తూలుచున్నారు.

4. వరప్రద ఇంద్రా! మిమ్ము ప్రత్యక్షముగ స్తుతించుచున్నాము. నీవు మా స్తుతులను అభిలాషించుము.

5. ఇంద్రా! నేను నీ క్రతువునందే ఉన్నాను. నన్ను అదాతల, కటుభాషణుల, నిందకుల బారిపడనీయకుము.

6. వృత్రహంత, సమస్త మహిమల ఇంద్రదేవా! నీవు నన్ను కవచము వలె రక్షింపుము. నీ అనుగ్రహమున నేను శత్రుంజయుడను అగుచున్నాను.

రెండవ సూక్తము - 19

1. ఇంద్రా! నీవు వృత్రుని వధించినావు. బలము ప్రదర్శించినావు. శత్రుసేనలను తిరస్కరించినావు. అందువల్ల నిన్ను అభిముఖుని చేయుచున్నాము.

2. శతక్రతుఇంద్రా! ఋత్విజులు నిన్ను మాకు ప్రత్యక్షము చేయింతురు గాక. మా మీద నీ అనుగ్రహదృష్టి ఉండును గాక.

3. శతక్రతుఇంద్రా! నీ నామములు అనేకములు. వానిని మేము స్తుతించుచున్నాము. కీర్తించుచున్నాము.

4. ఇంద్రదేవా! నీ తేజస్సులు అనేకములు. నీవు మానవ రక్షకుడవు. అట్టి నిన్ను మేము ఆరాధించుచున్నాము.

5. పురుహూతుడు, వృత్రహంత యగు ఇంద్రుని అన్నముల కొరకు ఉపాసించుచున్నాము.

6. శతక్రతు ఇంద్రా! వృత్రహంత వగు నిన్ను యుద్ధములందు సాహసము చూపుమని ఆహ్వానించుచున్నాము.

7. ఇంద్రదేవా! సంగ్రామము లందు, ధనప్రాప్తి యందు. సేనలను జయించుట యందు. అన్నప్రాప్తియందు, శత్రుంజయమందు మమ్ము అనుగ్రహింపుము.

మూడవ సూక్తము - 20

ఇది అతిరాత్రమున బ్రాహ్మణచ్ఛంసి యొక్క ప్రథమ పర్యాయశస్త్రమున వినియుక్తము.

1. శతక్రతు ఇంద్రా! నీవు మాకు బలప్రదుడవు. ప్రకాశకుడవు. దుస్స్వప్న నివారకుడవు. మమ్ము రక్షించుము. సోమము సేవించుము.

2. శతక్రతు ఇంద్రా! పంచజనులకు నీవు ప్రసాదించిన శ్రవణాది ఇంద్రియములను నేను ఆశించుచున్నాను.

3. ఇంద్రదేవా! నీ వద్దగల బృహదన్నము మాకు లభించును గాక. శత్రువునకు అందనట్టి ప్రకాశవంత ధనమును మాకు కలిగించుము. నిన్ను మేము సోమ, స్తోమములచే వర్ధిల్లచేయుచున్నాము.

4. శక్రఇంద్రా! నీవు దగ్గరలో ఉన్నను, దూరమునందున్నను విచ్చేయుము. పరమ లోకమున ఉన్నను మా వద్దకు విచ్చేయుము.

5. ఇంద్రుడు స్థిరుడు. విశ్వద్రష్ట. అతడు మా యందున్న మహా భయములను తొలగించుచున్నాడు.

6. ఇంద్రుడు మమ్ము పాలించువాడైనచో మాయొక్క పూర్వపాపములు నశించుచున్నవి. భవిష్యత్తు భద్రమగుచున్నది.

7. ఇంద్రుడు శత్రువిజేత విశ్వద్రష్ట అతడు మమ్ము సకల దిశల అభయులను చేయును గాక.

నాలుగవ సూక్తము - 21

బ్రాహ్మణచ్ఛంసి యొక్క ప్రథమ శస్త్రపర్యాయమున ఈ సూక్తపు వినియోగముగ చెప్పబడినది.

1. యజ్ఞగృహమున ఇంద్రుని పరిపూర్ణ స్తుతులచే అర్చించుచున్నాము. ధనదాతకు అసంపూర్ణ స్తుతి ఉపయుక్తము కాదు. కావున పరిపూర్ణ స్తుతులచే అర్చించుచున్నాము.

2. ఇంద్రా! నీవు అశ్వదాతవు. గోదాతవు. ద్రావ్య దాతవు. ప్రాచీనుడవు. నరశిక్షకుడవు. కర్మవర్ధనుడవు. మిత్రులకు మిత్రుడవు. మేమునీ స్తోత్రములు ఉచ్చరించుచున్నాము.

3. ఇంద్రా! నీవు ప్రజ్ఞావంతుడవు. బహుకర్మివి. ప్రకాశతముడవు. విశ్వమందలి ధనమంతయు నీదేనని మేము తెలియుచున్నాము. ఆ ధనమునంతను కూర్చి మాకు అందించుము. మేము నీ స్తోతలము. మాకు కొరత రానీయకుము.

4. ఇంద్రా! మా హవిస్సులను, సోమమును స్వీకరించుము. మాకు అశ్వములను, గోవులను ఇచ్చి మా అమతిని దురితములను దూరము చేయుము. మా సోమాదులు స్వీకరించిన ఇంద్రుని అనుగ్రహమున శత్రువును జయించుచున్నాము. శత్రు రహితులమై అన్నవంతులము అగుచున్నాము.

5. ఇంద్రదేవా! మాకు ధనములు కలిగించుము. అన్నములు కలిగించుము. బలములు కలిగించుము. కాంతులు కలిగించుము. మేము దేవతల సుమతులందు నిలుతుము గాక. అశ్వవంతులము, గోమంతులము అగుదుము గాక.

6. సత్పతి ఇంద్రా! నీవు శత్రుసంహారము చేయునపుడు సోమరసాదులు నిన్ను శక్తిమంతుని చేయునుగాక.

యజమానిని చుట్టుముట్టిన వేలమందిని పరిమార్చినపుడు సోమము నిన్ను హర్షిపులకాంకితుని చేయును గాక.

7. ఇంద్రా! వజ్రాయుధముగొని ఆయుధమును త్రుంచుచున్నావు. బలములను కూర్చుకొని శత్రు పురములను ధ్వంసము చేయుచున్నావు. నీకు మిత్రరూపమగు '**శక్తి**' ఆయుధముచే '**నముచి**' యను మాయావిని అంతమొందించినావు.

8. ఇంద్రదేవా! '**అతిథిగు**' డగు రాజుకొరకు గాను, తేజోమయ '**వర్తన**' ఆయుధముచే '**కరంజు**' ని వధించినావు. '**పర్ణయు**' ని కూడ వధించినావు. '**ఋజిశ్వ**' డను రాజు కొరకు '**వంగృదు**' ని నూరు నగరములను ధ్వంసము చేసినావు.

9. ఇంద్రా! నీవు కీర్తిశాలివి. సహాయరహితముగ '**సుశ్రవు**' ని కొరకు ఇరువది మందిని, ఆరువేల తొంబది తొమ్మది మందిని నీ చక్రముచే హతమార్చినావు. నీ చక్రమును ఏ ఒక్కడు చేరలేక పోయినాడు.

10. ఇంద్రా! నీవు నీ శక్తి యుక్తులచే '**సుశ్రవు**' ని అతని కొరకే '**తూర్వయు**' ని కాపాడినావు. '**సుశ్రవు**' ని '**అతిథిగు**' '**కుత్స**' **ఆయువు**' లకు వప్పగించినావు.

11. ఇంద్రదేవా! యజ్ఞపూర్తి యందు మమ్ము దేవతలు కాపాడుదురు గాక. మేము మీకు మిత్రసములము. మేము శివతములము అగుదుము గాక. నిన్ను స్తుతించుచున్నాము. మేము ధనవంతులము పుత్రవంతులము, ఆయుష్మంతులము అగుదుము గాక.

అయిదవ అనువాకము - 22

అతిరాత్ర క్రతువు మధ్యమ పర్యాయమున బ్రహ్మణచ్ఛంసి శస్త్రమున 5 - 8 సూక్తములు వినియోగములు.

1. వర్షక ఇంద్రా! అభిషుత సోమమును నీ పానము కొరకు సిద్ధము చేసినాము. సేవించి మత్తుడవగుము.

2. ఇంద్రా! నీవు లేకనే తమను రక్షించుకొందుము అనుకొనువారు నిన్ను బాధించకుందురు గాక. పరిహసించువారు నిన్ను లొంగదీయకుందురు గాక. నీవు బ్రహ్మద్వేషులను అనుగ్రహించకుము.

3. ఇంద్రా! ధనము కొరకని ఆవు పాలు కలిపిన సోమము మీకు అర్పింతురుగాక. గౌరమృగము ప్రాదపు నీరు త్రావినట్లు సోమమును సేవింపుము.

4. ఇంద్రుడు సత్యసూనుడు. సత్పతి. గోపతి. అతడు మమ్ము అనుగ్రహించు రీతి కీర్తించండి.

5. హర్యశ్వములు యజ్ఞశాలయందు పరచిన దర్భల మీదకు ఇంద్రుని చేర్చును గాక. అచట మేము ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము.

6. ఇంద్రుని చుట్టు స్వాదుసోమధారలు చేరినపుడు గోవులు మధుర దుగ్ధములను అర్పించుచున్నవి.

ఆరవ అనువాకము - 23

1. వజ్రధారి ఇంద్రా! నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము. హర్యశ్వముల మీద రమ్ము. మాకు అభిముఖముగ రమ్ము. సోమపానము చేయుటకు రమ్ము.

2. హోతలగు ఋత్విజులు సిద్ధముగ ఉన్నారు. దర్భలు చక్కగా పరచిఉన్నవి. అభిషవ శిలలు ప్రాతస్సవనమునకాని ఏర్పడి ఉన్నవి.

3. మంత్రములచే స్తుతించబడు ఇంద్రా! నీ కొరకు బర్హి ఆసనము సిద్ధము చేసినాము. శూరా! మా పురోడాశము స్వీకరింపుము.

4. ఇంద్రా! నీవు స్తుతులచే సేవనీయుడవు. వృత్రసంహారకుడవు. నీవు సవనములందరి స్తోత్రములను, శస్త్రములను ఆలకించి ఆనందించుము.

5. ఇంద్రుడు సోమపాయి. బలములకు స్వామి. అతనికి మా స్తుతులు - గోవు దూడను నాకు రీతి - అందును గాక.

6. ఇంద్రదేవా! దేహబలమునకు సొమము సేవించండి. హర్షించండి. స్తోతలకు ధనము అందించండి. వారిని నిందల నుండి కాపాడండి.

7. ఇంద్రా! మేము నీ భక్తులము. నీకు సోమము సమర్పించుచున్నాము. స్తుతించుచున్నాము. మాకు అభిమత ఫలములు ప్రసాదించుము.

8. హరిప్రియఇంద్రా! నీ అశ్వములను దూరమున విప్పకుము. రథము మీదనే మా వద్దకు రమ్ము. సోమపానము చేయుము. హర్షించుము.

9. ఇంద్రా! నీ రథము సుఖప్రదము. నీ అశ్వములు జూలు గలవి. శ్రమ నివారకము. ఆ రథమున సుఖప్రద

సుఖాసనమున మా వద్దకు విచ్చేయుము.

ఏడవ సూక్తము - 24

1. ఇంద్రా హర్యశ్వముల నీ రథము మమ్ము ఆశించుచున్నది. మేము అందించు గవాశిర సోమము సేవించుటకు విచ్చేయుము.

(గవాశిర సోమము ఆవుపాలు కలిపినది.)

2. ఇంద్రా! అభిషుత సోమమును ఆశించి రమ్ము. దర్భసనమున ఆసీనుడవగుము. సోమమును సేవింపుము. అతి తృప్తుడవగుము.

3. మేము ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము. అవి యజ్ఞమును వచ్చు, సోమమును సేవించు ఇంద్రుని చేరును గాక.

4. సోమపానము చేయుమని ఇంద్రుని స్తోమములతోను, ఉక్థములతోను ఆహ్వానించుచున్నాము. అతడు మరల మరల విచ్చేయును గాక.

5. శతక్రతో! నీవు అన్నధనివి. ఈ సోమములు అభిషుతములు. వీనితో నీ ఉదరము నింపుము.

6. జ్ఞానవాన్ ఇంద్రా! నీవు శత్రుదమనుడవనియు, శత్రుధనాపహారివనియు మేము ఎరుంగుదుము. కావున సుఖప్రదమగు నీ ధనమును యాచించుచున్నాము.

7. ఇంద్రా! ఈ సోమము గవాశిరము, యవాశిరము. రాళ్లతో దంచినది. విచ్చేయుము. ఈ సోమమును సేవించుము.

8. ఇంద్రా! నిన్ను సోమ పానమునకును - నీ కడుపున సోమము చేర్చుటకును ఆహ్వానించుచున్నాము. ఇది నీకు మరల మరల ఉత్సాహము కలిగించును గాక.

9. ఇంద్రా! మేము కుశిక గోత్రజులము. నీవు ప్రాచీనుడవు. మమ్ము రక్షింపుమని సోమపానమునకు నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 25

1. ఇంద్రదేవా! నీవు అనుగ్రహించినవాడు అనేక అశ్వములు, గోవులు కలవాడు అగుచున్నాడు. సముద్రమును నదులు నింపిన రీతి నీవు అతనిని ధనములచే నింపుచున్నావు.

2. ఇంద్రా! జలము పల్లమునకు పారినట్లు స్తుతులన్నియు స్తోతవ్యుడవగు నిన్ను చేరుచున్నవి. నిన్ను చూచి బెదిరినవారు సూర్యుని చూడలేక నేలను చూచినట్లు తలలు వాల్చుచున్నారు. వరుడు కన్యను వలె ఋత్విజులు నిన్ను వేదికి చేర్చుచున్నారు.

3. యజ్ఞమున ఉక్థ, మంత్రద్వయములు కలసి వర్తించుచుండ మూడవదియగు స్రుచ చేరినది. సోమము సమర్పించు యజమానికి క్షేమము, శక్తి కలుగును గాక.

4. అంగిరులు సత్కర్ములు. అగ్నిని ప్రజ్వలింపచేయువారు. వారు ఇంద్రునకు ప్రప్రథమముగ హవిస్సులు అర్పించినారు. ఈ అంగిరులు పణులు అపహరించిన సమస్త అశ్వ, గో, అజరూప ధనమును సాధించినారు.

5. అథర్వుడు యజ్ఞము చేసిన వారిలో ప్రథముడు. అతడు సూర్యుని కన్నా ముందే మార్గమును తెలిసికొన్నాడు. అప్పుడు కర్మసాక్షి, ప్రకాశకుడగు సూర్యుడు అవతరించినాడు. తదుపరి **"కవి"** పుత్రుడగు **"ఉశనుడు"** గోవులను కనుగొన్నాడు. మేము ఈశ్వర సంజాతమగు అమృతమును ఉపాసించుచున్నాము.

6. సంతానార్థులు దర్భలు పరచినారు. మంత్రఘోషలు దివిని తాకుచున్నవి. అభిషవ శిలలు మంత్రఘోష వంటి ధ్వనులు చేయుచున్నవి. అదిగో అచ్చోటనే ఇంద్రుడు రమించుచున్నాడు.

7. ఇంద్రా! నీవు హర్యశ్వుడవు. వరదుడవు. సత్యస్వరూడవు. నీవు పానము చేయుటకని తీక్ష్ణమగు సోమమును ఏర్పరచినాము. నీవు యజ్ఞమునందు చేయు సమస్త స్తుతులకు ప్రసన్నుడవగుము.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 26

9 - 12 సూక్తములు అతిరాత్ర క్రతువు యొక్క తృతీయ రాత్రి పర్యాయమునందు బ్రాహ్మణచ్ఛంసి శాస్త్రమున వినియోగములు.

1. యోగయోగమందును, యజ్ఞయజ్ఞమందును సఖుడగు ఇంద్రుని రక్షణల కొరకు ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. ఇంద్రుడు మా పిలుపులను వినును గాక. వేల రక్షణలు, అన్నములతో మా వద్దకు విచ్చేయును గాక.

3. ఇంద్రుడు స్వర్గపు సనాతన అధిపతి. శూరులకు నేత. అతనిని మా తండ్రి ఆహ్వానించినాడు. మేము ఆహ్వానించుచున్నాము.

4. ఇంద్రుని రథము పైన సంచరించును. దానికి పూన్చబడు హర్యశ్వములు స్వర్గమందు తమ ప్రకాశముచే ప్రకాశించుచున్నవి. **"రోచన్తే రోచనాదివి"**.

5. అభిలషణీయ హర్యశ్వములు రథమునకు రెండు ప్రక్కల పూన్చబడుచున్నవి. అవి ఎరుపు రంగువి శత్రుదమనలు. నరులను వహించుచున్నవి.

6. నరులారా! అజ్ఞానులకు జ్ఞానము, అంధకారమున వెలుగులు ప్రసాదించు జ్యోతిష్మంతుడగు సూర్యుని దర్శించండి.

పదవ సూక్తము - 27

1. ఇంద్రా! ణీ వలె నేను సహితము ధనస్వామిని అగుదును గాక. నన్ను స్తుతించువాడు గోపతి అగును గాక.

2. శచీపతీ! నేను గోపతినైనపుడు విద్వాంసులకు ధనము ఇవ్వగలవాడను అగుదును గాక.

3. ఇంద్రా! సత్యవాది యగు యజమాని సమర్పించిన సోమము నీకు తృప్తి కలిగించును గాక. నీవు యజమానికి అశ్వములు, గోవులను ప్రసాదింతువు గాక.

4. ఇంద్రా! ణీ ధనమును దేవతలు, నరులు ఎవరును అడ్డజాలరు. నీవు స్తోతలకు ప్రసాదించిన ధనమును నష్టపరచగలవారలు లేరు.

5. ఇంద్రుడు దివినుండి వర్షము కలిగించినపుడు యజ్ఞము ఇంద్రుని వర్ధిల్లజేయుచున్నది.

6. ఇంద్రదేవా! నీవు స్తుతులకు వర్ధిల్లినావు. శత్రు ధనములను గెలిచినావు. అట్టి నిన్ను మమ్ము రక్షించుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

7. ఇంద్రుడు సోమరసపానము చేసినాడు. బలాసురుని వధించినాడు. అంతరిక్షము నందలి జలమును

వర్ధిల్లచేసినాడు.

8. ఇంద్రుడు అంగిరుల కొరకు గుహలందలి గోవులను కనుగొన్నాడు. వెలికి తీసినాడు. గోవులను దాచిన వారిని శిక్షించినాడు.

9. ఇంద్రుడు ఆకాశమునందలి గ్రహనక్షత్రాదులను బలపరచి దృఢపరచినాడు. అందువలననే అవి రాలకున్నవి.

10. ఇంద్రా! నీకు సంబంధించిన స్తుతులు సముద్ర తరంగముల వలె పొంగుచున్నవి. సోమపానము వలన కలిగిన మత్తు ప్రకాశవంతమగుచున్నది.

పన్నెండవ సూక్తము - 28

1. ఇంద్రా! నీవు స్తోమ వర్ధనుడవు. ఉక్థ్యవర్ధనుడవు నీవు స్తోతలకు శుభములు సమకూర్చుచున్నావు.

2. ఇంద్రుని హర్యశ్వములు కేశవంతములు, ధనవంతములు. అవి ఇంద్రుని సోమపానార్థము యజ్ఞమునకు చేర్చునుగాక.

3. ఇంద్రా! నీవు నముచి శిరమును నీటి నురగచే ఖండించినావు. అపుడు నిన్ను ఎదిరించిన సేనలను హతమార్చినావు.

4. ఇంద్రా! అసురులు స్వర్గమునకు ఎక్కదలచినారు. అప్పుడు నీవు ణీ మాయచే వారిని తలక్రిందులుగా పడవేసినావు.

5. ఇంద్రా! సోమపానము చేసి బలశాలివైన నీవు, సోమాభిషవము చేయని వారి సభలను ఛిన్నాభిన్నము చేసినావు.

పదమూడవ సూక్తము - 29

అతిరాత్రమున బ్రహ్మనచ్ఛంసి యొక్క తృతీయ పర్యాయ శస్త్రమున ఈ సూక్తపు వినియోగము.

1. ఇంద్రుని మహాయయజ్ఞములకు తెచ్చు హర్యశ్వములను ప్రశంసించుచున్నాను. సోమపానమున మత్తిలిన

ఇంద్రుని వరములిమ్మని అర్థించుచున్నాను. అగ్ని ప్రజ్వరిల్లుటకు ఘృతము పోసినట్లు, ధనము వర్షించుటకు హర్యశ్వముల మీద వచ్చు ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాను.

2. సృష్టికి మూల కారణుడగు ఇంద్రుని పూర్వులు స్తుతించినారు. ఇంద్రుడు యజ్ఞగృహమునకు చేరునట్లుగా అతని రథమునకు అశ్వములు పూన్చబడినవి. పాడియావు స్వామికి పాడి సమకూర్చినట్లు యజమాని ఇంద్రుని పురోడాశ, సోమాదులచే అర్చించుచున్నాడు.

3. ఇంద్రుని ఇనుపవజ్రము హరిత వర్ణపుది. ఇంద్రుడు హరితవర్ణుడు. ఇంద్రుడు హరితవర్ణ వజ్రమును హస్తమున ధరించినాడు. ధనవంతుడు, అందగాడగు ఇంద్రుని ధనుస్సు హరితవర్ణ. ఇంద్రునకు సంబంధించినవన్నియు హరితవర్ణలు అగుచున్నవి.

4. ఇంద్రుని వజ్రము సూర్యుని ప్రకాశము గలది. సూర్యుని అశ్వముల వలె వజ్రము వేగవంతము. సోమపానమున హరితవర్ణుడగు ఇంద్రుడు తన వజ్రము చేత వృత్రుని వధించినాడు. హర్యశ్వ ఇంద్రుడు ఆ వజ్రముతోనే వందల, వేల శత్రువులను శోకసంతప్తులను చేసినాడు.

5. హరితకేశ ఇంద్రా! హవి ఉన్నచోట్లందు నీవు ఉన్నావు. పూర్వ యజమానుల నుండియు,. నవీన యజమానుల నుండియు నీవు స్తుతులు, సోమము ఆశించుచున్నావు. సర్వస్తోత్రములు, సర్వసోమములు నీకే చెందుచున్నవి.

6. ఇంద్రుడు వజ్రధారి స్తోతవ్యుడు. ప్రసన్నుడు. అతనిని సోమపాన మత్తునకు హర్యశ్వములు యజ్ఞమునకు తెచ్చుచున్నవి. ఇంద్రుడు అన్ని సవనములందు హరితవర్ణ సోమమును సేవించుచున్నాడు.

7. యుద్ధములందు నిశ్చలుడగు ఇంద్రుని కొరకు సవనములందు హరితవర్ణ సోమము సిద్ధముగనున్నది. ఆ హరిత సోమమే హర్యశ్వములను యజ్ఞమునకు చేర్చుటకు త్వరపరచుచున్నది. వేగవంత అశ్వముల మీద యజ్ఞమునకు విచ్చేయుము. ఇంద్రుడు సోమవంత యజమానిని అనుగ్రహించుచున్నాడు.

8. ఇంద్రుని కేశములు, గడ్డము మీసములు హరిత వర్ణలు. అతని హృదయము ఇనుము వంటిది. అతడు అభిషుత సోమపానము చేసి వర్ధిల్లుచున్నాడు. హవిర్ధనవానుడగు ఇంద్రుడు శీఘ్రగామి అశ్వముల మీద సోమపానమునాకు విచ్చేయుచున్నాడు.

9. ఇంద్రుని హరితవర్ణపు గడ్డము యజ్ఞమున స్రువము వలె సోమపానమునకు కదలును. దమసము నింపి సోమపానము చేసిన ఇంద్రుడు అశ్వములను దువ్వుచున్నాడు. సోమపానమున ఉన్మత్తుడగు ఇంద్రుని గడ్డము అదరుచున్నది.

10. ఇంద్రుని భవనము ద్యావాపృథ్వులందున్నది. అశ్వము యుద్ధమున దూకినట్లు ఇంద్రుడు హర్యశ్వముల మీద యజ్ఞగృహమునకు చేరుచున్నాడు. మా స్తుతులు బలశాలి యగు ఇంద్రుని ఆశించుచున్నావి. ఇంద్రదేవా! యజమానికి మరింత అన్నము ప్రసాదించుము.

11. ఇంద్రదేవా! నీవు నీ మహిమ వలన ద్యావాపృథ్వులందు వ్యాపించి ఉన్నావు. క్రొత్త క్రొత్త స్తుతులు నీకు ప్రియములు అగుచున్నవి. బలశాలివగు నీవు గోవులను విడిపించినావు. సూర్యునకు ఇచ్చినావు. సూర్యుడు స్తోతలకు గోవులకు ప్రసాదించును గాక.

12. హరిశిప్రఇంద్రా! నీవు సోమప్రియుడవు. నిన్ను హర్యశ్వములు రథము మీద యజమాని వద్దకు చేర్చును గాక. ఇది దశాంగుళులచే పిండిన సోమము, మాదకము, మధురము. దీనిని సేవించుటకు అశ్వములు నిన్ను తెచ్చును గాక.

13. హర్యశ్వ ఇంద్రా! నీవు పూర్వ సవనముల సోమము సేవించినావు. ఇదం సవనం కేవలం తే - ఈ సవనము కేవలము నీకు చెందినది. ఈ సోమమును జఠరమున నింపుము. మత్తుడవగుము. వరములిమ్ము.

14. ఇంద్రా! ఈ సోమము నీట శుద్ధము చేయబడినది. నరులచే అభిషవించబడినది. దీనితో నీ కడుపు నింపుము. శిలలు నలిచిన ఈ సోమముతోను, స్తుతులతోను వర్ధిల్లుము.

15. ప్రోగ్రాం పీతిం వృష్ణ ఇయర్మి సత్యాం ప్రయైసుతస్య హర్యశ్వ తుభ్యమ్|
ఇంద్ర ధేనాభిరిహ మాదయస్వ ధీభిర్విశ్వాభిః శచ్యాగృణానః

3 - 8 - 7 పునరావృతము.

16. ఇంద్రదేవా! ఋత్విజులు నీ అనుగ్రహమున పుత్రవంతులు, ప్రజావంతులు, అన్నవంతులు అగుచు నిన్ను ధ్యానించుచు యజమానుల యాగ గృహమున నిన్ను స్తుతించుచున్నారు.

నాలుగవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 30

ఇది సామసూక్తము అనబడుచున్నది. ద్వాదశాహాదులందు వైరాజ విశ్వపుష్టి యొక్క విశ్వజితమున బ్రహ్మాణాచ్ఛంసి శస్త్రమున దీని వినియోగము.

రెండవది అహీన సూక్తము అనబడుచున్నది. ఆప్తోర్యామ క్రతువునందును, మధ్యందిన సవనమున బ్రాహ్మాణచ్ఛంసి

శస్త్రమున దీని వినియోగము.

ఈ సూక్తమునకు సంబంధించిన ఒకకథ **బృహద్దేవతాను క్రమణిక'** యందు చెప్పబడినది.

గృత్సమద ఋషి తపస్సుచేసి ఇంద్రుని రూపము దాల్చినాడు. ద్యులోక భూలోక అంతరిక్షములందు ఏక కాలమున కనిపించినాడు. 'ధూని' 'చమరు' అను అసాధ్య అసురులు అతనిని ఇంద్రుడే అనుకున్నారు. ఆయుధములతో అతని మీద విరుచుకు పడినారు.... అప్పుడు ఋషి ఈ సూక్తమును చదివినాడు.

మరొక కథనము ఇట్లున్నది :-

వైన్యుని యజ్ఞమునకు ఇంద్రాదులు వచ్చినారు. గృత్సమదుడు కూడా వచ్చినాడు. అసురులు ఇంద్రుని కొరకని అచటికి వచ్చినారు. అది గ్రహించిన ఇంద్రుడు గృత్సమదుని రూపము ధరించి బయటపడినాడు. వైన్యుని సత్కారములందుకొని ఋషియు బయట పడినాడు. అసురులు అతనిని ఇంద్రునిగా భావించి పట్టుకున్నారు. **'నాహంఇంద్రోస్మి'** అని అతనిని వధించుటకు సిద్ధమైన అసురలను ఈ సూక్తము చదివి పారద్రోలినాడు.

1. ఇంద్రుడు ప్రప్రథమమున జన్మించినాడు. జన్మించినంతనే దేవత అయినాడు. అన్య దేవతలకు రక్షకుడు అయినాడు. ఎవని బలమున రోదసి భయపడుచున్నదో, ఎవని శక్తికి మహాభువి గడగడలాడుచున్నదో అతడు ఇంద్రుడు అగుచున్నాడు.

2. పృథివిని దృఢపరచినవాడు. పర్వతముల రెక్కలు విరిచినవాడు. అంతరిక్షమును పరిణామ శూన్యము చేసినవాడు. ద్యులోకమును స్తంభింపచేసినవాడు **""సజనాసఇన్ద్రః"** అతడు ఇంద్రుడు అగుచున్నాడు.

3. ఎవడు మేఘములను భిన్నము చేసి సప్తనదులను ప్రవహింపచేసినాడో, ఎవడు బలాసురుని వధించి గోవులను వ్యక్తము చేసినాడో, ఎవడు రెండు మేఘములను తాకించి విద్యుతాగ్నిని కలిగించినాడో, ఎవడు ప్రకట శత్రువును జయించినాడో, ఎవడు వేటగాని వలె శత్రుధనమును అపహరించినాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

4. ఎవడు ఈ దృశ్యమాన విశ్వమును స్థిరపరచినాడో, ఎవడు దుష్ట అసురులను గుహయందు బంధించినాడో, ఎవడు ప్రకట శత్రువును జయించినాడో, ఎవడు వేటగాని వలె శత్రుధనమును అపహరించినాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

5.ఇంద్రుడు ఎచట ఎచట అని కొందరు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఇంద్రుడు ఉన్నచో ఏల కనిపించడు? అని అడుగుచున్నారు.

ఇంద్రుడు శక్తివంతములైన పరసేనలను వ్యాఘ్రము వలె పరిమార్చినాడు. శద్ధాసక్తులు కనపడవలసిన వాడె

"సజనాసఇన్ద్రః"

6. ఎవడు శక్తిశాలి శత్రువును తరుముచున్నాడో ఎవడు ధనహీనుని ధనవంతుని చేయుచున్నాడో, స్తుతులకు మెచ్చి ఎవడు వరములిచ్చుచున్నాడో, ఎవడు సోమమును అభిషవించు యజమానిని రక్షించుచున్నాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

7. ఎవడు అశ్వములను, గోవులను, గ్రామములను, రథములను ఇవ్వగలవాడో - ఎవడు సూర్యుని, ఉషస్సులను సృష్టించినాడో - ఎవడు జలములకు అధినేత యగుచున్నాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

8. పరస్పరము కలసినవియు, శబ్దించునవియునగు ద్యావాపృథ్వులు ఎవనిని అనేకరీతులు స్తుతించుచున్నవో, వృష్టి కలిగించి పోషించుమని హవి అందుకొనుటకు ద్యావాపృథ్వులు ఎవనిని ఆహ్వానించుచున్నవో, వృష్టి కలిగించి పోషించుమని హవి అందుకొనుటకు ద్యావాపృథ్వులు ఎవనిని ఆహ్వానించుచున్నావో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

9. ఎవని అనుగ్రహమున లేక జనులు జయించలేకున్నారో, యుద్ధములందు తమను రక్షించుమని ఎవనిని ఆహ్వానించుచున్నారో, ఎవడు విశ్వమునకు ప్రతిభింబమగుచున్నాడో, ఎవడు కదలని కొండలను కదలించినాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

10. ఎవడు విశ్వసించని వారిని హతమార్చుచున్నడో, ఎవడు తామే బలవంతులమని రొమ్ము విరుచు వారికి సాయపడకున్నాడో, ఎవడు దస్యులను హతమార్చుచున్నాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

11. భయపడి కొండలందు దాగిన శంబరుని కొరకు నలుబది సంవత్సరములు వెదకి ఎవడు హతమార్చినాడో, బలమును ప్రదర్శించు, సహోయనించిన వృత్రాసురుని ఎవడు హతమార్చినాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

12. ఎవడు తన వజ్రముతో శంబరాసురుని తొలగించినాడో, ఎవడు చషకమున సోమమును సేవించినాడో ఎవనిని హతమార్చుటకు అసురులు చుట్టుముట్టినారో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

13. ఎవడు సప్తరశ్మి సూర్యుడగుచున్నాడో, ఎవడు కోరికలను తీర్చుచున్నాడో, వర్షము కలిగించుచున్నాడో, ఎవడు నదులను ప్రవహింప చేసినాడో, వజ్రము పట్టి స్వర్గమున ఎక్కురౌహిణుని హతమార్చినాడో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

14. ఎవనికి ద్వావాపృథ్వులు నమస్కరించుచున్నవో, ఎవనికి పర్వతములు భయపడుచున్నావో ఎవడు సోమపానమున శక్తిమంతుడు అగుచున్నాడో, ఎవని భుజములు వజ్రసమములో, ఎవని చేత వజ్రాయుధమున్నదో **"సజనాసఇన్ద్రః"**

15. ఎవడు అభిషవించు వానిని, పచనము చేయువానిని, స్తుతించువానిని రక్షించుచున్నాడో, స్తోత్రము,

సోమము పురోడాశము ఎవనిని వర్ధిల్ల చేయుచున్నవో **"సజనాసఇంద్రః"**

16. ఎవడు అవతరించగనే ధ్యావాపృథ్వుల మధ్య ప్రకాశించి వానిని ఎరుగకున్నాడో - ఎవడు మా స్తుతులు అందుకొని దేవతలను పోషించుచున్నాడో **"సజనాసఇంద్రః"**

17. ఎవడు సోమభిలాషియో, ఎవడు హర్యశ్వవంతుడో, ఎవనికి సర్వభూతములు భీతిల్లుచున్నవో, ఎవడు శంబర, శుష్ణులను వధించినాడో, ఎవడు అసాధారణ శౌర్యవంతుడో **"సజనాసఇంద్రః"**

18. ఇంద్రా! నీవు దుర్ధర్షుడవు. అయినను సోమము సమర్పించువారలకు, పురోడాశము సమర్పించు వారలకు అన్ని దిశలనుంచి అన్నము అందించుచున్నావు. ఇది సత్యము. మేము నిన్ను స్తుతించుచు సంతానాదులు కలవారలము అగుదుము గాక.

రెండవ సూక్తము - 31

చతుర్వింశ అభిజితమున, విషువత్తున, విశ్వజిత్తున, మహావ్రతమున, బ్రాహ్మణచ్ఛంసి శస్త్రమున ఈ అహీనసూక్తము వినియుక్తము. సప్తోర్యామపు మధ్యందినమున ఆ శస్త్రమున కూడ వినియుక్తము.

1. మా ఇంద్రుడు బలశాలి. సోమము కొరకు ఆతురపడువాడు. మహా గుణవంతుడు. ఋక్కులచే ప్రతిపాదించబడువాడు. అతనిని నేను విశిష్టముగ స్తుతించుచున్నాను. అట్టి ఇంద్రునకు ఆకలిగొన్న వానికి అన్నము వంటి స్తుతి చేయుచున్నాను.

2. మా ఇంద్రునకు అన్నము వంటి స్తుతిని అర్పించుచున్నాను. శత్రువులను జయించుటకు ఆవర్జకమును ఘోషించుచున్నాను. ప్రాజీనుడు, సర్వస్వామి యగు ఇంద్రుని ఇతరులు సహితము మనసు, హృదయము, బుద్ధిచే స్తుతించుచున్నారు.

3. మా ఇంద్రుని కొరకు నిరుపమాన, ధనప్రద స్తుతులను ఉచ్చరించుచున్నాను. పరమ, ధనిక ఇంద్రుని ప్రేరణ కలిగించు స్తుతులచే నుతించుచున్నాను. వర్ధిల్లచేయుచున్నాను.

4. మా ఇంద్రుడు సోమరూప అన్నవంతుడు. యజ్ఞార్హుడు. యజమానులకు వరదుడు. అట్టి ఇంద్రునకు హవిస్సులు, స్తుతులు అర్పించుచున్నాను.

ఇంద్రుడు స్తోతలకు ప్రాపణీయుడు. యజ్ఞార్హుడు. యజమానులకు వరదుడు. అట్టి ఇంద్రునకు హవిస్సులు,

స్తుతులు అర్పించుచున్నాను.

5. అన్నమును ఆశించుచు మా ఇంద్రునకు ఘృతము నిండిన స్రువమును అర్పించుచున్నాను.

ఇంద్రుడు వీరుడు. దాత. శత్రుపుర ధ్వంసి. కీర్తిశాలి. అతనిని నమస్కరించుటకు ఆహ్వానించుచున్నాను.

6. మా ఇంద్రుని కొరకు త్వష్ట వజ్రాయుధమును చేసినాడు. అది సత్కర్మలు చేయునది. స్తుత్యము. యుద్ధములందు ఉపయుక్తము. శత్రు నిగ్రహ కారకము. ప్రభువగు ఇంద్రుడు వెదికి వృత్రాసురుని వజ్రముతో హతమార్చినాడు.

7. మా ఇంద్రుడు మహిమాన్వితుడు. మూడు సవనములందు సోమము, పురోడాశము స్వీకరించువాడు. అతడు శత్రు నిబర్హణుడు. శత్రు ధనాపహారకుడు. మేఘమును బ్రద్దలు చేసి వర్షము కలిగించుచున్నాడు.

8. మా ఇంద్రుడు వృత్రుని వధించినపుడు దేవపత్నులు అతనిని స్తుతించినారు. అతడు ద్యావాపృథ్వులను అతిక్రమించినాడు. ద్యావాపృథ్వులు అతని మహిమను నివారించలేకున్నారు.

9. ఆ ఇంద్రుని మహత్వ ప్రకాశము ద్యావాపృథ్వివ్యంతరిక్షములందు వ్యాపించి ఉన్నది. ఇంద్రుడు స్వప్రకాశమున తేజరిల్లుచున్నాడు. అమిత్రులను వధించుచున్నాడు. వర్షించు మేఘములను తెచ్చుచున్నాడు.

10. ఇంద్రుడు స్వశక్తిచే వజ్రాయుధము ప్రయోగించి వృత్రుని వధించినాడు. పణుల నుంచి గోవులను విడిపించినాడు. మేఘములను విదీర్ణము చేసి వర్షము కలిగించినాడు. యజమానులకు సర్వప్రసిద్ధ అన్నమును ప్రసాదించినాడు.

11. ఇంద్రుడు తన వజ్రముచే సప్తనదులను నియంత్రించినాడు. అతని అనుగ్రహముననే నదులు ప్రవహించుచున్నవి. అతడు యజమాని కోరికలు తీర్చి, ప్రభువును చేయుచున్నాడు. జలమునందలి 'తుర్వీతు' ని ఉద్ధరించినాడు.

12. ఇంద్రా! నీవు ఈశానుడవు. వజ్రమునందుకొని త్వరపడుము. వృత్రుని మీద ప్రయోగించుము. మాంసము కొరకు పశువును ముక్కలుగా తరిగినట్లు వృత్రుని ముక్కలు ముక్కలుగ నరుకుము. వజ్రమున మేఘమును భిన్నము చేయుము.

13. ఇంద్రుడు యుద్ధాతురుడు. అతని ప్రాచీన కార్యములను నవ్య స్తుతులచే వర్ణించండి. ఆయుధము ధరించి, యుద్ధమున దూకి, శత్రుసంహారము చేయు ఇంద్రుని శౌర్యమును గానము చేయండి.

14. ఇంద్రుడు ఉద్భవించగనే భూమి, పర్వతము బెదరినవి. పర్వతములు నిశ్చలములు కాగా భూమి గడగడలాడినది. దుఃఖ నివారకుడగు ఇంద్రుని కీర్తించిన **'నోధ'** శక్తి సంపన్నుడు, బలశాలి అయినాడు.

15. ఈశానుడగు ఇంద్రుడే సోమార్హుడు, స్తోత్రార్హుడు అగుచున్నాడు. ఏలనన ఇంద్రుడు 'సౌవశ్వ' ని కొరకు సూర్యునితో స్పర్ధించినాడు. సోమాభిషవ కర్త **'ఏతశు'** ని రక్షించినాడు.

16. ఇంద్రా! నీవు హర్యశ్వములను రథమునకు పూన్చువాడవు. గోతమ గోత్రజులు ణీ కొరకు మంత్రములు కల్పించినారు. వానియందు నీ శక్తి సామర్థ్యములను నింపుము. నేటివలె రేపును మమ్ము రక్షించుటకు విచ్చేయుము.

మూడవ సూక్తము - 32

అభిస్రవికే యుగ్మాహని మధ్యందిన సవనే బ్రహ్మణాచ్ఛంసిశస్త్రే సంపాత సంజ్ఞయా వినియుక్తమ్.

1. ఇంద్రుడు మానవ యజమానుల ఒకే పిలుపునకు పలుకువాడు. అట్టి ఇంద్రుని స్తుతివాక్కులచే పూజించుచున్నాము.

ఇంద్రుడు ప్రభువు. వరదుడు. బలసంపన్నుడు. సత్యము. బలప్రదాత. బహుకర్మి. సాహసి. అట్టి ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము.

2. మా పూర్వులగు నవగ్వులు, ఏడుతరముల విద్వాంసులు, ఇంద్రుని కీర్తించియున్నారు.

ఇంద్రుడు శత్రుహింసకుడు. దురిత నివారకుడు. పర్వతము వంటి స్థిరుడు. అతడు అనంత బలశాలి. అతని మాటను కాదనగలవాడు లేడు.

3. ఇంద్రదేవా! మాకు పుత్ర, వీర, సేవక, అన్న ధనమునిమ్మని ప్రార్థించుచున్నాము. అట్టి ధనము అక్షయము, జరారహితము ,సుఖప్రదము అగును గాక.

4. ఇంద్రా! ప్రాచీన స్తుతులు నీకు సుఖప్రదములైనచో ఆ సుఖములను స్తోతలకు ప్రసాదించుము. శత్రుదమన, పురుహోత, బహుధన ఇంద్రా! నీ భాగమెయ్యది? నీకు ఎట్టి హవి అర్పించవలయును?

5. కర్మవంత, గుణవంత, ప్రవచన వాణి రథమునందున్న ఇంద్రుని ప్రశ్నించుచున్నది. యజమాని తనకు సుఖములిమ్మని ఇంద్రుని ఎట్లుయాచించవలెను? శత్రువును ఎట్లు ఎదిరించవలెను?

6. ఇంద్రా! నీవు స్వయం శక్తిశాలివి. నీ వజ్రాయుధము మనోవేగము. పర్వములు గలది. దానితో మాయావి యగు వృత్రుని వధించినావు. ఆ వజ్రముతోనే - అనితర సాధ్యమగు శత్రు పురములను ధ్వంసము చేసినావు.

7. ఇంద్రుడు అపరిమిత బలశాలి. ప్రాచీనుడు. అతనిని ప్రాచీనులు స్తుతించినారు. వారివలె నేను ఇంద్రుని నవీన స్తుతులచే అలంకృతుని చేయుచున్నాను. ఇంద్రుడు పరిణామ రహితుడు. శోభన వాహనవంతుడు. అతడు మనలను సమస్త దురితముల నుండి రక్షించును గాక.

8. ఇంద్రా! నీవు ప్రజాద్రోహులను ద్యావాపృథివ్యంతరిక్షములందు తపింప చేయుము. రాక్షసులను, బ్రహ్మద్వేషులను దహించి, భస్మము చేయుము.

9. ఇంద్రా! నీవు దీప్తిమంతుడవు. దేవరాజువు. కుడిచేత వజ్రము పత్తి ఆసురీ మాయను పరిమార్చుము. నీవు జరా రహితుడవు. విశ్వమును అసురుల మాయ నుండి రక్షింపుము.

10. ఇంద్రా! నీవు వజ్రధారివి. నీ సంపద శత్రుంజయము. క్షేమంకరము. దస్యునాశకము. మమ్ము శత్రువుల నుండి రక్షించుటకుగాను అట్టి మహాసంపదను మాకు ప్రసాదించుము.

11. పురుహూత, విధాత, అధిక పూజ్య ఇంద్రా! నియుతాశ్వముల మీద మా వద్దకు విచ్చేయుము. నీ అశ్వములను అసురులు, దేవతలు ఎవ్వరును అడ్డజాలరు. అట్టి అశ్వముల మీద త్వరత్వరగా నాకు అభిముఖుడవై విచ్చేయుము.

నాలుగవ సూక్తము - 33

అభిస్రవిక మూడవ, ఆరవ దినమున ఈ సూక్తము బ్రాహ్మణాచ్ఛంసి శాస్త్రమున వినియుక్తము. సూత్రంతు పూర్వ సూక్తేన సహ ఉదాహృతమ్

1. ఇంద్రా! నీవు వాడి కొమ్ముల ఆబోతు వంటి భయంకరుడవు. నీవు ఒక్కడవే మా శత్రువులను దూరము చేయగల సమర్థుడవు. నీకు హవి అర్పించని వారి ధనమును గుంజి నీకు హవి అర్పించు యజమానికి ఇచ్చుచున్నావు.

2. ఇంద్రదేవా! అర్జునీ పుత్రుడగు **'కుత్స'** ని కొరకు **'శుష్ణ' 'కువయ'** అసురులను దండించినావు. వారి ధనములను 'కుత్స' నకు ఇచ్చినావు. యజ్ఞమున **'కుత్స'** ని దేహమునకు చికిత్స చేసి రక్షించినావు.

3. ఇంద్రా! నీవు శత్రు దమనుడవు. నీ సమస్త ఆయుధములచే **'వీతహవ్య' 'సుదాసు'** లను రక్షించినావు. యుద్ధము

నందు '**పురుకుత్స**' పుత్రుడు '**త్రసదస్యు**' ని '**పురు**' ని రక్షించినావు.

4. నరులను అనుగ్రహించునట్టియు, హర్యశ్వములు గల ఇంద్రా! దేవ సంగ్రామములందు మరుత్తుల సాయమున రాక్షసులను, పాపులను హతమార్చినావు. '**దభీతు**' ని రక్షించుటకు వజ్రాయుధముచే '**చమురి**' '**ధుని**' దస్యులను పరిమార్చినావు.

5. వజ్రహస్త ఇంద్రా! నీ బలము అతి దృఢము. ప్రసిద్ధము. ఆ బలముతోనే అసురుల తొంబది తొమ్మిది పురములను ధ్వంసము చేసినావు. నివాసము కొరకు నూరవ పురమును ఆక్రమించినావు. అసురులగు '**నముచి**' వృత్రులను హతమార్చినావు.

6. ఇంద్రా! నీకు హవి అర్పించిన 'సుదాసు' నకు నీకు సనాతన ధనములను ప్రసాదించినావు. బహుకర్మ, వరద ఇంద్రా! నిన్ను తెచ్చుటకు రథమునకు హర్యశ్వములను పూన్చుచున్నాను. బలశాలివగు నిన్ను మా స్తుతులు నుతించుచున్నవి.

7. హర్యశ్వ ఇంద్రా! నీవు గెలిచిన శత్రుధనము నందలి పాపమున మేము భాగస్వాములము కాకుందుము గాక. బాధించని సాధనములతో మమ్ము కాపాడుము. స్తోతలు, విద్వాంసులందు మేము నీకు ఇష్టులము అగుదుము గాక.

8. ధనవాన్ ఇంద్రా! మేము నీ అనుగ్రహమున మా గృహములందు సుఖింతుము గాక. 'అతిథిగు' నకు అత్యంత సుఖములిమ్ము. 'యదు' 'తుర్వశు' లకు శౌర్యము కలిగించుము.

9. మఘవ ఇంద్రా! నీవు ప్రత్యక్షమైనంత ఋత్విజులు స్తుతులు, శస్త్రములు, ఉక్థములు ఉచ్చరించుచున్నారు. ఋత్విజులు మంత్రశక్తిచే పణులను, అదాతలను హతమార్చుచున్నారు. నీవు వారికి యజ్ఞఫలమును ప్రసాదించుము.

10. నేతలకు నేతవగు ఇంద్రా! మాకు ధనమును ప్రసాదించు నిన్ను భజించుచున్నాము. నీవు మాకు శత్రుహంతవు, శూరుడవు, శివుడవు, సుఖుడవు అగుము. మమ్ము రక్షింపుము.

11. శూర ఇంద్రా! మా స్తుతులు, హవిస్సులు అందుకొని వర్ధిల్లుము. మాకు సంతానమును, ధనమును ప్రసాదించుము. సర్వవేళల మాకు శుభములు కలిగించుచు మమ్ము పాలింపుము.

అయిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 34

అభిప్లవపు ఆరవరోజున ఈ సూక్తపు ఆరు ఋక్కులు ఆజ్యస్తోత్రియములు అగుచున్నవి. స్వరసామపు మూడవ దినమున ఇది ఆజ్యస్తోత్రియగుచున్నది.

1. ఇంద్రా! విచ్చేయుము. సోమము అభిషుతమైనది. పరచిన దర్భల మీద ఆసీనుడవగుము. సోమపానము చేయుము.

2. ఇంద్రా! నీ హర్యశ్వములు కేశినులు మంత్రమున రథమునకు చేరునవి. అవి నిన్ను మా వద్దకు తెచ్చును గాక. మ విన్నపములు మన్నింపుము.

3. సోమపాయి ఇంద్రా! మేము యజించినాము. సోమము సిద్ధము చేసినాము. నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము.

4. గాధాగాయకులు ఇంద్రుని ప్రశంసించుచున్నారు. మంత్రవేత్తలు ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నారు. వాణి సహితము ఇంద్రుని కీర్తించుచున్నది.

5. ఇంద్రుడు వజ్రి. హిరణ్యుడు. అతడు హర్యశ్వుడు. అవి మాట మాత్రమున రథమున పూనుచున్నవి.

6. ఇంద్రుడు విశ్వద్రష్టయగు సూర్యుని ఆకసమున నిలిపినాడు. తానే సూర్యుడై మబ్బులను చీల్చినాడు.

రెండవ సూక్తము - 35

గవామయనాదులందు సంవత్సరపు ప్రాతః సవనమున అనురూపానంతరము దీనిని ప్రారంభించునది. గోసవ వివిధ వైశ్యస్తోమముల మూడు ఏకాహములందు ఇది అజయపృష్ట స్తోత్రియమగుచున్నది.

1. సమస్త ప్రాణుల కొరకు మేము ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. అతడు మావాడు మాత్రమగును గాక.

2. ఇంద్రుడు అంతరిక్షమున వర్షజలమును వర్ధిల్లచేసినాడు. సోమపానము చేసి శక్తివంతుడై మేఘములను విదీర్ణము చేసినాడు.

3. ఇంద్రుడు అంగిరుల కొరకు గుహలందున్న గోవులను వ్యక్త పరచినాడు. బలాసురుని వధించినాడు.

4. ఇంద్రుడు ఆకసమున ప్రకాశించు గ్రహనక్షత్రాదులను స్థిరముగ స్థాపించినాడు. కావుననే అవి రాలకున్నవి.

5. ఇంద్రా! సముద్ర తరంగములు నిన్ను స్తుతించుచున్నవి. సోమము నిన్ను ప్రకాశింప చేయుచున్నవి.

మూడవ సూక్తము - 36

1. మరుత్తులు ఇంద్ర సహితులై దర్శనమిచ్చుచున్నారు. నడచుచున్నారు. ఆనందించుచున్నారు. ప్రకాశించుచున్నారు.

2. ఇంద్రుడు పాపరహితుడు. ప్రకాశవంతుడు. తన గణములతో వచ్చినపుడు యజ్ఞము శోభిల్లుచున్నది.

3. తదుపరి స్వధ అందుకొని గర్భత్వ ప్రాప్తులై యజ్ఞియ నామమును ధరించుచున్నారు.

నాలుగవ సూక్తము - 37

1. యుద్ధమున వెన్ను చూపని ఇంద్రుడు వృత్రుని తొంబది తొమ్మిది పురములను ధ్వంసము చేసినాడు.

2. ఇంద్రుడు పర్వతములందు అశ్వశిరము కొరకు వెదకి, వెదకి దానిని శర్యణావతమున కనుగొన్నాడు.

3. చంద్రుని మీదకు సూర్యుని కిరణములు చేరుచున్నవని చెప్పుచున్నారు.

ఐదవ సూక్తము - 38

1. ఇంద్రుని నుంచి అష్టాపది, నవస్రక్తి, ఋతస్పృశమును పొంది నాయందు చేర్చినాను.

2. ఇంద్రా! నీవు దస్యులను సంహరించునపుడు దుర్బలుడవు కాగా ద్యావాపృథ్వులు నీకు బలము కలిగించినవి.

3. ఇంద్రా! లెమ్ము. అభిషుత సోమము సేవించుము తదుపరి కష్టముగ లేచి నీ గడ్డము కదిలించుము.

ఆరవ సూక్తము - 39

1. ఇంద్రా! మా శత్రువును వధింపుము. మమ్ము యుద్ధబాధల నుండి కాపాడుము. మాకు ధనము ప్రసాదించుము.

2. ఇంద్రా! పురుషులందలి, స్థిరమగు, పార్శ్వములందున్న ధనమును మాకు ప్రసాదించుము.

3. ఇంద్రా! నీవు నరులకు అందించు విశాల ధనమును మాకు అందించుము.

ఏడవ సూక్తము - 40

1. సముద్రమున చేరు నదుల వలె సమస్త స్తోత్రము చేరుచున్నది.

2. శత్రునిబర్హణుడగు వాని, ప్రకాశించువాని, స్తోతలకు ధనము ప్రసాదించు వానిని చక్కని స్తుతులచే కీర్తించుచున్నాను.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 41

1. కపోతము గర్భము దాల్చు కపోతిని చేరిన రీతి మా మాట నీకు చేరును గాక.

2. ధనస్వామీ! స్తుతులు నిన్ను మాకు ప్రత్యక్షముచేయుచున్నవి.

3. శతక్రతూ! యుద్ధమున మమ్ము రక్షించుటకు ఉన్నత స్థానమున నిలువుము. మేము ఇతరులతో స్పర్థించినపుడు మా రక్షణకు నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాము.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 42

1. అతడు ప్రసన్నులను చేయువాడు. శత్రుదమనుడు. కాంతిని ప్రసాదించువాడు. నేత.

2. ఆ పురుహూత ఇంద్రుడు స్వస్తిప్రద నావలందు మమ్ము దాటించును గాక. మమ్ము సమస్త శత్రువులకన్న అధికులను చేయును గాక.

3. ఇంద్రదేవా! మాకు రెండు చేతులచే అన్నము అందించుము.

పదవ సూక్తము - 43

1. మహా వృత్రుని వధించుటకు ఇంద్రునకు పుష్టి కలిగించుచున్నాము. వరములిచ్చు ఇంద్రుడు మహానుడు అగును గాక.

2. ఇంద్రుడు పాశమగుచున్నాడు. యజ్ఞములకు ఆహూతుడు అగుచున్నాడు. ప్రకాశించుచున్నాడు. ప్రశంసనీయుడు, సౌమ్యుడు అగుచున్నాడు.

3. అతడు అచ్యుతుడు. వజ్రము వంటి దృఢగాత్రుడు. అతడు శత్రు ధనమును యజమానులకు అందించుచున్నాడు.

4. బృహదింద్రుని గాయకులు ప్రశంసించుచున్నారు. భక్తులు అర్చించుచున్నారు. వాణి సహితము ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నది.

5. ఇంద్రుడు హర్యశ్వుడు. అవి మంత్రములచే రథమున జతపడుచున్నవి. ఇంద్రుడే రమణీయుడు. వజ్రధారి.

6. విశ్వదర్శనమునకు ఇంద్రుడు సూర్యుని ఆకసమున నిలిపినాడు. సూర్యాత్మక ఇంద్రుడు తన కిరణములచే మేఘములను విదీర్ణము చేసినాడు.

7. ఇంద్రా! విచ్చేయుము. పరచిన దర్భాసనము మీద ఆసీనుడవగుము. సోమము సిద్ధమైయున్నది. పానము చేయుము.

8. ఇంద్రా! నీ యొక్క హర్యశ్వములు మంత్రములచే రథమున కూడునవి. కోరిన చోటునకు చేర్చునవి. జాలుగలవి. అవి నిన్ను మా వద్దకు చేర్చును గాక. నీవు మా స్తుతులు వినుము.

9. సోమపాయి ఇంద్రా! అర్చించిన సోమము ఇచట ఉన్నది. సోమపానమునకు మనసునంటు స్తుతులచే ఆహ్వానించుచున్నాము.

10. స్థావర, జంగమాత్మక విశ్వము మీద సంచరించు రథమునకు హర్యశ్వములు కట్టి ఉన్నవి. హర్యశ్వములు ద్యులోకమున ప్రకాశించుచున్నవి.

11. ఇంద్రుని రథమునకు సారథి హర్యశ్వములను పూన్చుచున్నాడు. అశ్వములు, కామ్యములు. రథమునకు రెండు పక్కల కట్టబడినవి. రక్తవర్ణలు. అణచగలవి. నరులను మోయునవి.

12. అజ్ఞానికి జ్ఞానము. అంధకారమున ప్రకాశము కలిగించు సూర్యుని దర్శించండి. అతడు కిరణ్మయుడై అవతరించినాడు.

13. సూర్యునకు విశ్వమును చూపుటకు కిరణములు కేతనములై అతనిని వహించుచున్నవి.

14. రాత్రి ముగియగా దొంగలు పారిపోయినట్లు, సూర్యుడు కనిపించగనే నక్షత్రములు అదృశ్యములగుచున్నవి.

15. అగ్ని వలె ప్రకాశించు సూర్యకిరణములు జ్ఞానదాయినులై నరులను అనుసరించుచున్నవి.

16. సూర్యదేవా! నీవు విశ్వద్రష్టవు. జ్యోతివి. జగములను ప్రకాశింపచేయువాడవు.

17. సూర్యదేవా! నీవు దేవ, మానవ జనుల ముందు ఉదయించుచున్నావు. నిన్ను దర్శించు వానికి ప్రత్యక్షమగుచున్నావు.

18. వరుణదేవా! నీవు పావకుడవు. పుణ్య పురుషులను అనుగ్రహించిన రీతి మమ్ము అనుగ్రహించుము.

19. సూర్యదేవా! నీవు సమస్త జీవులను అనుగ్రహించుటకు వీక్షించుచున్నావు. ద్యావా పృథివ్యంతరిక్షములందు సంచరించుచున్నావు.

20. ప్రకాశించు కిరణముల వాడవగు నీ యొక్క రథమును ఏడు గుర్రములు లాగుచున్నవి.

21. సూర్యుడు తన రథమునకు సప్తాశ్వములను సంధించినాడు. అవి స్వయుక్తిచే సాగుచున్నవి.

పదకొండవ సూక్తము - 44

1. గోవులు వత్సమునకు ఎదురుగా వెళ్లిన రీతి స్తోత్రములు నీకు అభిముఖముగ వచ్చుచున్నవి.

2. తల్లి బిడ్డను గుండెకు హత్తుకున్నట్లు జ్యోతిష్మంత స్తుతులు ఇంద్రుని గుండెకు హత్తుచున్నవి.

3. ఇతడు వజ్రధారి. నేను మర్త్యుడను. అతడు నాకు కీర్తి, ఆయువు, ఘృతము, దుగ్ధము ఇచ్చును గాక.

4. సూర్యుడు ఉదయాచలమును అధిరోహించినాడు. మాతృ రూపమగు భూమిని, పితృరూపయగు దివిని ప్రకాశింపచేసినాడు - అందుకే భానుడు అయినాడు.

5. సూర్యుడు ప్రాణ, అపానముల మధ్య వెలుగుచున్నాడు. అతడు స్వర్గాదులకు వెలుగు కలిగించుచున్నాడు.

6. రాత్రింబవళ్ల అవయవ రూపములగు ముప్పది అంశములను సూర్యుని కిరణములే ప్రకాశింప చేయుచున్నవి. విశ్వమందు ప్రతిక్షణము ఇదే వెలుగుచున్నది.

పన్నెండవ సూక్తము - 45

1. స్తోతల స్తుతులు అంతరిక్షమునంటినపుడు దేవతలు ఆనందించుచున్నారు.

2. ఇంద్రా! నీ భక్తులతో కటువుగ పలుకకుము. అనుగ్రహ భాషణ చేయుము. స్వర్గమున ఆనందించుము.

3. శక్రా! కుశాసనమున ఆసీనుడవగుము. ఆనందించుము. కటువుగ పలుకకుము.

4. అభిమత ఫలము కొరకు ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము. అతడు దర్శనీయుడు. దురిత నివారకుడు. సోమమాదకుడు. ఆవులు దూడలకు పాలిచ్చుటకు పరుగులు పెట్టినట్లు, మా స్తుతులు ఇంద్రుని వైపు పరుగులు పెట్టుచున్నవి.

5. దీప్తమయుడు, దాత, స్తుతిపాత్రుడు, వందల వేల జనులను పోషించువాడు. గోధనుని ఆకలిగొన్నవాడు కందమూలాదులు గల పర్వతమును అర్థించిన రీతి - ధనమును అర్థించుచున్నాము.

6. నిన్ను సువీర్యము అర్థించుచున్నాము. పూర్వజ్ఞాన మంత్రమును యాచించుచున్నాము. పూర్వ ఋషులగు భృగువులకు ఇచ్చిన ధనమును ప్రసాదించుము. ప్రస్కణ్వులకు వంటి హితము సమకూర్చుము.

7. ఇంద్రా! ఏ బలమున నీవు సముద్రమును ఏర్పరచి దానిని నీటితో నింపినావో ఆ బలమున నరుల కోరికలు తీర్చుచున్నావు. నీ వంటి మహిమలు గలవాడు అన్యుడు లేకున్నాడు. నీ మహిమలను భూలోక వాసులు వర్ణించుచున్నారు.

పదమూడవ సూక్తము - 46

వాజసేయమున ఈ సూక్తము సామప్రగాథయగుచున్నది. గవామయనాది సంవత్సరము మరియు మధ్యందిన సవనమున సామప్రగాథ యగుచున్నది.

1. అతడు క్షయము ఎరుగడు. నిత్య నూతనుడు. ఒకప్పుడు మర్త్యరూపము ధరించుచున్నాడు. అతని మహిమలను కీర్తించండి. ఏ మాత్రపు కీర్తన యైనను స్వర్గము ప్రసాదించుచున్నది.

2. ఇంద్రా! సత్యకాములగు దేవతలు నిన్ను ఏల నుతించుచున్నారు? విద్వాంసుడగు ఏ ఋషి నీకు హవిస్సులు అర్పించుచున్నారు. ఎప్పుడు నీవు అభిషుత సోమము సేవించుచున్నావు? ఎప్పుడు నీవు స్తోతల పిలుపు విని వచ్చుచున్నావు?

పదునాలుగవ సూక్తము - 47

1. ఇంద్రుడు మహా ధనవంతుడు. స్తుతించు వారలకు వేలకొలది ధనమును ఇచ్చుచున్నాడు. అట్టి ఇంద్రుడు నాకు ప్రత్యక్షమగునట్లు అతనిని కీర్తించండి.

2. ఇంద్రుడు హవి అర్పించు వారి శత్రువులను నివారించుచున్నాడు. హతమార్చుచున్నాడు. పర్వతము నుండి వెలువడు జలపాతము వలె హవిర్దాతలు నిత్యము ఫలములు పొందుచున్నారు.

3. ఇంద్రుని అర్చించువారలకు, అతనికి సోమము సమర్పించు వారలకు వేలకొలది ధనములు లభించుచున్నవి. మేము అట్టి ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము.

4. ఇంద్రునకు వేల ఆయుధములు ఉన్నవి. దుష్టులు వానిని తప్పుకొనజాలరు. ఇంద్రుడు తనను అర్పించువారలకు పర్వతము వలె సమస్తము ప్రసాదించుచున్నాడు.

పదిహేనవ సూక్తము - 48

1. ఇంద్రా! నీ కొరకని సోమమును శుద్ధ జలము వలె అభిషవించినాము. అది దశాపవిత్రమున ఉండగా నిన్ను స్తుతించుచు కూర్చున్నాము.

2. ఇంద్రా! నరులు నీ కొరకు సోమము సిద్ధము చేసినారు. నిన్ను కీర్తించుచున్నారు. దప్పిగొన్న మృగము జలాశయమునకు ఉరికినట్లు నీవు ఎప్పుడు ఏతెంచుచున్నావు?

3. అపరాజిత ఇంద్రా! నీవు ధనమును దాచగలవు. వేల బలములు వారలను చిత్తుచేయగలవు. మఘవా! మేము పిశంగ గోరూప ధనమును త్వరగా ప్రసాదించుమని యాచించుచున్నాను.

పదహారవ సూక్తము - 49

1. ఇంద్రుడు సోమము సేవించునపుడు ఏ భోజ్యమును ఇష్టపడుచున్నాడు? భోజ్యము భుజించి బలశాలి యగు ఇంద్రుడు శత్రు పురములను ధ్వంసము చేయుచున్నాడు.

2. ఇంద్రా! నీవు సింహము వంటి వాడవు. రథమున సాగునపుడు నిన్ను అడ్డగలవాడు లేడు. నీవు బలవంతుడవై తిరుగుచున్నావు. సోమము సిద్ధమైనది. విచ్చేయుము.

3. అతడు ఉగ్రుడు. అయినను శత్రువు బాధింపజాలడు. అతడు యుద్ధమునకు సిద్ధుడు అయినను స్థిరుడు. అట్టి ఇంద్రుడు స్తోతల ఆహ్వానము విన్నప్పుడు ప్రియురాలి దగ్గరకు వలె విచ్చేయుచున్నాడు.

పదిహేడవ సూక్తము - 50

1. ఇంద్రుడు సమస్త సేనలను పరాస్తము చేయువాడు. శత్రుసేనలను మూర్ఛిల్ల చేయువాడు. అతడు ఉగ్రుడు, బలశాలి. తరింపచేయువాడు. అతనిని యుద్ధమునకు ఆహ్వానించుచున్నాము. ప్రత్యక్షము చేసికొనుచున్నాము.

2. స్తోతలు సోమపానమునకు విచ్చేయుమని ఇంద్రుని ప్రార్థించుచున్నారు. స్వర్గపతియగు ఇంద్రుడు సర్వబల సంపన్నుడై సోమము వైపునకు సాగుచున్నాడు. స్తోతలను రక్షించుచున్నాడు.

3. ఇంద్రుడు దర్శనమిచ్చినంత స్తోతలు సస్వరముగ అతనికి ప్రణమిల్లుచున్నారు. ఇంద్రుని వజ్రగర్జన కర్ణములకు హాని కలిగించ కుండును గాక.

పద్ధెనిమిదవ సూక్తము - 51

1. ఇంద్రుడు ధనవంతుడు. ఉగ్రుడు. అప్రతిహతుడు. బలశాలి. అట్టి ఇంద్రుని కీర్తించి, ఆహ్వానించుచున్నాను. వజ్రి ఇంద్రుడు మాకు ధనము కలిగించు సకల మార్గములను సుగమములు చేయును గాక. **"రాయే నో విశ్వ సుపథా కృణోతు వజ్రీ"**

2. ఇంద్రా! నీవు స్వర్గాధిపతివి. అసురులను పరిమార్చు భుజబలము కలవాడవు. ఆ బలమున స్తోతలకు వర్ధిల్లచేయుము. నిన్ను ఆశ్రయించిన ఋత్విజులను పెంపొందించుము.

3. ఇంద్రా! నీ వద్ద గోవులున్నవి, అశ్వములున్నవి, అవ్యయ భాగము ఉన్నది. వానిని సోమాభిషవకులకు, దాతలకు ప్రసాదించుము - **"మా పణౌ"** పణులకు ఇవ్వకుము.

పంతొమ్మిదవ సూక్తము - 52

1. వృత్ర వధకుగాను నరులు ఇంద్రుని మద, బలములను పెంచుచున్నారు. మహా సంగ్రామములకు, ఈ యజ్ఞమునకు ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. యుద్ధములందు ఇంద్రుడు మమ్ము ఆవేశించును గాక.

2. ఇంద్రా! నీవు వీరుడవు. సేనలు గల వాడవు. అరి భయంకరుడవు. స్తోతల కొరకు దుష్టులను దండించువాడవు. అభిషవకర్తకు భూరి ధనము ఇచ్చుచున్నావు.

3. యుద్ధములందు శూరునకు ధనము అందుచున్నది. ఇంద్రా! అట్టి తరి హర్యశ్వరథము మీద వచ్చి ఎవనిని సంహరించుచున్నావు? ఎవనికి ధనము ఇచ్చుచున్నావు?

ఇంద్రదేవా! ఆ ధనమును మాకే ప్రసాదించుము.

4. ఇంద్రా! నీ యజ్ఞము సరళము. నీవు హర్షించినపుడెల్ల మాకు ఆలమందలను ఇచ్చుచున్నావు. నీవు రెండు చేతులతో వందల మారులు ధనములు పట్టినావు. అట్టి ధనమును మాకు ప్రసాదించుము.

5. ఇంద్రా! ఇంద్రా! సోమపానము చేయుము. మత్తిల్లుము. బలశాలివగుము. నిన్ను మహా ధనశాలిగా ఎరుంగుదుము మా కోరికలు తీర్చుము. మాకు రక్షకుడవు అగుము.

6. ఇంద్రా! ఈ బలి పశువులు నీకు మహాబలము కలిగించుచున్నవి. నిన్ను విశ్వసించని వారివద్ద కూడ ధనములు ఉన్నవి. అట్టి ధనములను మాకు ప్రసాదించండి.

ఇరువదవ సూక్తము - 53

1. పాలిచ్చు గోవును పితుకుటకు పిలిచినట్లు, మమ్ము రక్షించుమని ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. ఇంద్రుడు సోమపాయి. గోప్రదాత. అతడు సోమమును చేరును గాక. సేవించును గాక. హర్షించును గాక.

3. ఇంద్రదేవా! నీ సౌమనస్యమును ఎరిగియున్నాము. మమ్ము నిందలపాలు చేయకుము. రమ్ము.

4. శతక్రతు ఇంద్రా! ఈ సోమమును జ్యోతిష్మంతము. బలప్రదము. ఆస్వాదించుము.

5. శతక్రతు ఇంద్రా! పంచజనులకు నీవు కలిగించిన అవయములను నేను అభిలషించుచున్నాను.

6. ఇంద్రదేవా! నీ బృహదన్నమును మాకు అందించుము. శత్రువును జయించగల ధనమును మాకు ప్రసాదించుము. మేము సోమ, స్తోమములచే నిన్ను వర్ధిల్లచేయుచున్నాము.

7. శక్రఇంద్రా! నీవు దగ్గర ఉన్నను, దూరమున ఉన్నను, నీ లోకమున ఉన్నను మా వద్దకు సోమపానమునకు విచ్చేయుము.

8. ఇంద్రుడు స్థిరుడు. సర్వదర్శి. నిశ్చలుడు. అతడు మాకు గల మహాద్భయములను తొలగించుచున్నాడు.

9. ఇంద్రుడు మాకు రక్షకుడై ఉన్నచో పాపములు శమించును గాక. మా ముందు శుభములు నడచును గాక.

10. ఇంద్రుడు దిశ అంతర్దిశలందు అభయములను చేయును గాక. శత్రువులను దృష్టి యందుంచుకొనును గాక.

11. ఇంద్రుడు సోమముతో ఏ భోజ్యము ఇష్టపడుచున్నాడో హవి ఆరగించిన హర్షమున ఇంద్రుడు శత్రుపురములను ధ్వంసము చేసినాడు.

12. సింహము వంటి ఇంద్రుడు రథమున సాగునపుడు అడ్డగించగలవాడు లేడు. బలసంపన్నుడవై సంచరించు ఇంద్రా! సోమము సిద్ధమైనంత విచ్చేయుము.

13. అతడు ఉగ్రుడు. అయినను శత్రువుల బాధించజాలరు. అతడు యుద్ధమున నిలుచును. అయినను ఓడించజాలరు. స్తోతల పిలుపువిని ప్రియురాలి వద్దకు వలె వెళ్లుచున్నాడు.

14. ఇంద్రా! సోమము పరిశుద్ధ జలము వలె సిద్ధమైఉన్నది. దశా పవిత్రము నుండి వెడలునపుడు నిన్ను స్తుతించుచు కూర్చున్నాము.

15. ఇంద్రా! సోమము సిద్ధము చేసిన నరులు సుస్వరమున నిన్ను స్తుతించుచున్నారు. దప్పిగొన్న మృగము జలాశయమునకు చేరినట్లు సోమపానమునకు విచ్చేయుము.

16. వర్షక ఇంద్రా! నీవు ధనమును దాచగలవాడవు. వేల శక్తిమంతులను కూడ విచ్ఛిన్నము చేయగలవాడవు. పిశంగ గోరూప ధనమును అర్థించుచున్నాము.

ఇరువది ఒకటవ సూక్తము - 54

1. సూర్యుని కిరణములు ఆశ్రయించుచున్నవి. ఇంద్రుని భువనములు ఆశ్రయించుచున్నవి. ఇంద్రుడు జనులకు ధనము అందించుచున్నాడు. జనులు దానితోనే జీవించుచున్నారు. మేము ఇంద్రుని ఆశ్రయించుచున్నాము.

2. ఇంద్రుని దానములు కళ్యాణప్రదములు. అతనిని శరణువేడండి. ఆ ధనదాతను స్తుతించండి. ఇంద్రుడు భక్తుల కోరికలు తీర్చుచున్నాడు. మీ స్తుతులు ఇంద్రుని దానమునకు ప్రేరణ కలిగించును.

3. సూర్యదేవా! నీవు మహానుడవు. ఇది సత్యము. ఆదిత్యా! నీవు మహానుడవు. ఇది సత్యము. నీ మహిమ

ప్రశంసనీయము. నీవు మహామహుడవు. ఇది సత్యము.

4. సూర్యదేవా! నీవు హవి వల్ల మహానుడవు. హవి లేకున్నను మహానుడవు. ఇది సత్యము. అసురులను ఎదిరించు దేవ శ్రేష్ఠుడవు. పురోహితుడవు. ఆర్పరాని జ్యోతివి.

ఇరువది రెండవ సూక్తము - 55

1. మధుర వచనముల స్తుతులు ఆవిర్భవించుచున్నవి. అవి రథము వంటివి. శత్రుంజయములు, ధనప్రదములు, అక్షయరక్షణలు, అన్నప్రదలు అగుచున్నవి.

2. ఇంద్రుడు విశ్వస్వామి. వరదుడు. స్తోతవ్యుడు. అట్టి ఇంద్రుని కణ్వులు, భృగువులు, సూర్యుడు కీర్తించుచున్నారు. అట్లే ప్రియమేధులను జనులు సహితము ఇంద్రుని కీర్తించుచున్నారు.

3. ఇంద్రుని యజ్ఞభాగము విజేత సాధించిన ధనము వంటిది. ఇంద్రుడు హర్యశ్వుడు. పాపములు తాకనివాడు. దక్షుడు. యజమానులకు దాతయగుచున్నాడు.

4. యజ్ఞియ స్తుతులు ప్రభావ పూర్ణములు, సుందరములు, దీప్తములు, సుసంపన్నలు అగును గాక. ఇంద్రుని సేవించు కర్మములు చేయువాడు పాప విముక్తుడు అగుచున్నాడు.

ఇరువది మూడవ సూక్తము - 56

1. నీవు వీరులను తొలగించువాడవు. శూరుడవు. స్థిరుడవు. నీ మనసున ఆరాధ్యమగుచున్నది.

2. ఇంద్రా! నీ సమస్త శక్తులచే నాయందు దాతృత్వమును ప్రవేశపెట్టుము. తదుపరి నీవు నాకు సాయపడుము.

3. అన్నములస్వామీ! నీవు బ్రహ్మ వలె తొందర పడకుము. చురుకుదనపు సోమము సేవించుము. ఆనందించుము.

4. ఇతడు ప్రసాదించు భూమి సత్యసంపన్న, గోప్రదాత్రి అగుచున్నది. ఇది యజమానులగు, కొమ్మమీద పండిన ఫలము అగుచున్నది.

5. పృథ్వీపతి ఇంద్రా! నీ సంపదలు, రక్షణలు నీకు హవి అందించు వారలకు చేరుచున్నవి.

6. సోమప్రియుడగు ఇంద్రునకు స్తోమ, ఉక్థ, శంస్యస్తుతులు ప్రియములు అగుచున్నవి.

ఇరువది నాలుగవ సూక్తము - 57

1. ఇంద్రా! వజ్రధారివి, వరదుడవు. శత్రుదమనుడవు. హర్యశ్వశ్రీమంతుడవగు నీ లోక కళ్యాణ శక్తిని నుతించుచున్నాము.

2. నీవు మహిమచే 'ఆయువు' నకు 'మనువు' నకు జ్యోతిని ప్రసాదించినావో ఆ మహిమతో యజమాని పరచిన దర్భాసనము మీద ఆసీనుడవగుము.

3. ఈ గాయకులు నీ పూర్వ గాథలను గానముచేయుచున్నారు. అవసరము కలిగినపుడు విజయము సాధించుము.

4. బహుస్తుతుల, బహు ఆహ్వానముల ఇంద్రుని యశస్సును గానము చేయండి. ఇంద్రుని మాత్రమే మీ స్తుతులచే కీర్తించండి.

5. ఎవడు తన శక్తిచే ద్యావాపృథ్వులను, పర్వతములను, జలములను తనయందు దాల్చినాడో అట్టి ఇంద్రుని కీర్తించండి.

6. బహుస్తుత ఇంద్రా! నీవు విజయుడవు, యశస్వివి అగుటకు వంటరిగనే స్వబలమున శత్రువులను పరిమార్చినావు.

ఇరువది అయిదవ సూక్తము - 58

1. ఇంద్రా! నీవు స్థిరుడవు. అపూర్వుడవు. ఇతరుల వైపు వెళ్లకుము. మాకు యుద్ధమందు సాయపడుమని నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. ఇంద్రా! నీవు శత్రుంజయుడవు. నిత్య తరుణుడవు. మహా బలశాలివి. మా కర్మములందు మమ్ము రక్షించుమని నిన్ను ఆశ్రయించుచున్నాము. మేము నీ మిత్రులము. మాకు హితము చేకూర్చుమని వేడుచున్నాము.

3. ఎవడు మనకు పూర్వము సమస్త పదార్థములను ఇచ్చినాడో అట్టి ఇంద్రుని, మిత్రుని వలె రక్షించుమని స్తుతించుచున్నాము.

4. ఇంద్రుడు హర్యశ్వుడు. సత్పాలకుడు. నరుల నియంత. స్తుతిప్రియుడు. అట్టి ఇంద్రుని స్తుతించుచున్నాము. ఇంద్రుడు మాకు నూరు, నూరు ఆవుల, అశ్వముల గుంపులను ప్రదానము చేయును గాక.

5. ధర్మకృతుడు, మహా విద్వాంసుడు, మహాస్తుతి మంతుడగు ఇంద్రుని బృహత్సామములచే గానము చేయండి.

6. ఇంద్రా! నీవు శత్రునిబర్హణుడవు. నీవు సూర్యుని ఆకసమున వెలిగించినావు. నీవు విశ్వకర్మవు. విశ్వదేవతవు. మహానుభావుడవు.

7. నీవు సూర్యునిచే దివిని ప్రకాశింప చేసి స్వర్గమునకు చేరినావు. దేవతలందరు నీకు స్నేహపాత్రులు అయినారు.

8. ఇంద్రుడు పురుహూతుడు. పురుస్తుతుడు. అతనిని గీతములచే గానము చేయండి. ఇంద్రుని స్తుతులచే ఆచ్ఛాదించండి.

9. ఇంద్రుని మహిమ వలననే ద్యావాపృథ్వులు, పర్వతములు, వజ్రము, జలము అతనియందుచేరి ఉన్నది. అట్టి ఇంద్ర దేవుని కీర్తించండి.

10. పురుస్తుత ఇంద్రా! నీవు విజయుడవు. యశస్విని అగుటకు వంటరిగనే స్వశక్తిచే శత్రువులను పరిమార్చినావు.

ఇరువది ఆరవ సూక్తము - 59

1. సమస్త భువనములు, సమస్త దేవతలు, ఇంద్రుడు సుఖములు కొరకే ప్రవర్తించుచున్నారు. ఆదిత్య సహితుడై ఇంద్రుడు మా యజ్ఞములను, తనువులను, ప్రజలను సమర్థవంతములను చేయునుగాక.

2. దేవతలు దేవత్వమును కాపాడుటకు అసురులను హతమార్చి దేవత్వమును రక్షించినారు. ఆదిత్య, మరుద్గణ సహితుడగు ఇంద్రుడు మా తనువునకు రక్షకుడు అగును గాక.

3. దేవతలు సూర్యుని ఆకసమున నిలిపినారు. భూమిని అన్నపూర్ణను చేసినారు. మాకు దేవహితమగు అన్నము, సంతానము కలిగి మేము శతహిమములు ఆనందింతుము గాక.

4. ఇంద్రుడు అప్రతిహతుడు. ఈశానుడు. మానవ యజమానులకు ధనములిచ్చుట యందు అద్వితీయుడగుచున్నాడు.

5. స్తుతించని వారిని ఇంద్రుడు ఎప్పుడు త్రొక్కుచున్నాడు? ఎప్పుడు స్తోతల మాటలు వినుచున్నాడు?

6. ఇంద్రా! నీకు సోమము అర్పించి, నిన్ను బహు స్తుతించువాడు ప్రచండ బలసంపన్నుడు అగుచున్నాడు.

7. ఇంద్రా! నీవు సోమపానము చేయుచున్నావు. బలమును పెంచుచున్నావు. రాక్షసులను వధించుచున్నావు. మేము అట్టి బలమును యాచించుచున్నాము.

8. ఇంద్రా! ఏ ప్రభావమున నీవు **'దశగ్వు'** ని **'అధ్రిగు'** ని **'స్వర్ణరు'** ని రక్షించినావో ఆ ప్రభావమును యాచించుచున్నాము.

9. తన ప్రభావమున నదులను రథము వలె సముద్రమునకు తరలించిన ఇంద్రుని అమృతమార్గమున నడిపించుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇరువది ఏడవ సూక్తము - 60

1. ఇంద్రదేవా! నీవు సత్యజితుడవు. దాగనివాడవు. పర్వతము వంటి వాడవు. స్వర్గనాధుడవు. మేము నీకు మిత్రులము మమ్ము మిత్రులనుగ పరిగ్రహింపుము.

2. ఇంద్రా! నీవు సత్యమవు. సోమపాయివి. ద్యావాపృథ్వులందు వ్యక్తమగువాడవు. స్వర్గస్వామివి. నీకు సోమము సమర్పించి వారిని వర్ధిల్ల చేయుము.

3. ఇంద్రా! నీవు స్థిర పురధ్వంసివి. దస్యుసంహారకుడవు. నరులను వర్ధిల్లచేయువాడవు. స్వర్గ స్వామివి.

4. మధువు కన్న అధిక శక్తిప్రద అన్నముచే ఇంద్రుని సంతృప్తుని చేయండి. యజమానులను వర్ధిల్లచేయు ఇంద్రుని, అధ్వర్యులారా! స్తుతించండి.

5. హర్యశ్వ ఇంద్రా! నీవు పూర్వము మహాకార్యములు నిర్వహించినందున నీ వలె స్తుతులను, శుభమును అన్యులు పొందజాలకున్నారు.

6. మేము అన్నాభిలాషులము. అన్నస్వామి ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. శ్రద్ధగా చేయు యజ్ఞములచే ఇంద్రుడు వర్ధిల్లుచున్నాడు.

ఇరువది ఎనిమిదవ సూక్తము - 61

1. ఇంద్రుడు స్తోతవ్యుడు. నేత. సకల కర్మ ప్రేరకుడు. మిత్రుని వంటి ఇంద్రుని ఇటురమ్మని స్తుతించుచున్నాము.

2. గోవులను నిరోధించని స్తుతిమంతుడగు ప్రకాశకుడగు ఇంద్రుని నేతికన్న, తేనెకన్న తీపి పదములచే స్తుతించండి.

3. ఇంద్రుని యందు కార్యసాధకమగు అమితశక్తి, జ్యోతి, అనంత దక్షిణ ఉన్నవి.

ఇరువది తొమ్మిదవ సూక్తము - 62

1. ఋత్విజా! అశ్వమును విడిచి స్థిరముగ యజ్ఞములకు వచ్చువాడును, ధనస్వామియు - ప్రశంసనీయుడును అగు ఇంద్రుని యజమానికి శుభములు కలిగించుటకు స్తుతించండి.

2. వైయశ్వా! నిత్యనూతనుడు, దశముడు, మహావిద్వాంసుడు, ప్రాణులందు చలనము కలిగించువాడగు ఇంద్రుని స్తుతించండి.

3. వజ్రహస్త ఇంద్రా! సూర్యుడు ప్రతినిత్యము తన కిరణములను తెలియురీతి నీవు ప్రజాపీడకులను గుర్తించుచున్నావు.

ఆరవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 63

1. సోమాభిషవకర్త బహుగృహములు కలవాడు అగుచున్నాడు. తన శత్రువులను, దేవ శత్రువులను జయించుచున్నాడు. వేలదానములు చేయగోరుచున్నాడు. అన్నసంపన్నుడగుచున్నాడు. శత్రువులు అతనిని చుట్టుముట్టుకున్నారు.

అభిషవకర్తకు ఇంద్రుడు భువనమంత ధనము ప్రసాదించుచున్నాడు.

2. మరుద్గణములారా! మీ తేజములు తీక్ష్ణములు, శోషకములు. వానిని మా ముందునకు రానీయకండి. మమ్ము జరావస్థకు చేర్చకండి. చేర్చకండి. మీ ఘోష నవ్యము. అమృతము. దానిని మాయందు ప్రవేశపెట్టండి. మాకు శత్రువులను మించిన బలము ప్రసాదించండి.

3. అగ్ని దేవతల హోత. ధనప్రదాత. బలపుత్రుడు. జాతవేది అని ఎరుంగుచున్నాము. అగ్ని దేవతలకు చేర్చు ఉన్నత జ్వాలలచే యజ్ఞమును సుందరము చేయుచున్నాడు. అగ్ని ఘృతప్రకాశమును, ఘృత బిందువులను కోరువాడు అగుచున్నాడు.

4. మరుద్గణములారా! మీరు భరించగలవారు. ఇంద్రసోదరులు. ప్రియస్వభావులు శుభ్రులు. యజ్ఞఫల ప్రదానమునకు గాను పృషతాశ్వముల మీద వచ్చువారు. మీరు విచ్చేయండి. కుశాసనముల మీద ఆశీనులు కండి. పాత్రచషకమున సోమము సేవించండి.

5. అగ్నిదేవా! యజ్ఞమునకు దేవతలను కొనిరండి. వారిని పూజించండి. నీవు మూడు మూల స్థానములందు విరాజిల్లుము. దేవ భాగములను చేర్చి నీభాగమును అనుభవింపుము" అగ్నీధ్ర సౌమ్య మధువును సేవించుము. తృప్తుడవగుము.

6. మఘవా! ఈ సోమము నీ తనువును వర్ధిల్లచేయునది. బాహు బలప్రవర్ధకము అగుచున్నది. ఇది నీ కొరకే అభిషుతమైనది. నీ కొరకే పాత్రలో నింపబడినది. బ్రాహ్మణులను తృప్తిపరచు పర్యంతము పానము చేయుము.

7. ఇంద్రుని ప్రాచీనులు ఆహ్వానించిన రీతిగనే ఆహ్వానించుచున్నాను. ఇది పూర్వము ఐశ్వర్యము ఇచ్చిన హవిస్సే యగుచున్నది.

ధనప్రద ఇంద్రా! ఋత్విజులు అర్పించు సౌమ్యమధువును అవసరముననుసరించి సేవింపుము.

రెండవ సూక్తము - 64

1. పాలు పితుకువాడు సులభముగ పాలిచ్చు ఆవును పిలుచుచున్నాడు. అట్లే మమ్ము రక్షించుమని ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

2. ఇంద్రుడు గోప్రదాత. ఆనందమయుడు. ధనసంపన్నుడు. అతడు మా యజ్ఞమునకు విచ్చేసి సోమపానము చేయును గాక.

3. ఇంద్రా! మేము నీ సౌమనస్యమును తెలియుదుము. మమ్ము నిందలపాలు కానివ్వకుము. మావద్దకు రమ్ము.

4. ఇంద్రుడు అపరాజితుడు. విప్రుడు. విద్వాంసుడు. అతని శరణు వేడండి. అతడు మిత్రులకు ధనము ప్రసాదించుచున్నాడా? అని అడగండి.

5. మమ్ము నిందలు చేరకుండును గాక. ఇంద్రుని యందే మనసు లగ్నము చేయండి. ఇంద్రుని శరణు వేడండి.

6. మా సంపదలు శత్రువుల పాలబడకుండును గాక. ఇంద్రుడు మాకు సుఖములు ప్రసాదించినంత మేము

సుక్షేత్రముల వారలము అగుదుము గాక.

7. ఇంద్రుడు యజ్ఞములకు శోభ. మానవులకు ఆనందకరుడు, మిత్రులకు ప్రసన్నుడు అగుచున్నాడు. అట్టి ఇంద్రుని అశ్వారోహణము చేయండి.

8. ఇంద్రా! ఈ సోమము సేవింపుము. శత్రు ధనమును కొల్లగొట్టుము. యుద్ధమున మా అశ్వములను రక్షింపుము.

9. శతక్రతుఇంద్రా! నీవు అన్నసంపన్నుడవు. నిన్ను యజ్ఞమునకు ఆహ్వానించుచున్నాము. ధనప్రాప్తి కొరకు యజ్ఞము నందు నిన్ను అర్చించుచున్నాము.

10. ఇంద్రుడు ధనముల మహా రక్షకుడు. సత్పాలకుడు. సోమాభిషవకుని మిత్రుడు. ఇంద్రుని స్తోత్రగానములు చేయండి.

11. స్తోమవాహకులారా! రండి. కూర్చొనండి. ఇంద్రుని గానము చేయండి.

12. విరాట్పురుషుడు, వరములసామి ఇంద్రుని సోమము సిద్ధమైనంత ఆహ్వానించండి.

మూడవ సూక్తము - 65

1. పురముల ఆలోచన కలిగినపుడు ఇంద్రుడు మా ముందు వ్యక్తమగుచున్నాడు. ఇంద్రుడు అన్న సహితముగ మమ్ము చేరును గాక.

2. ఇంద్రుడు యుద్ధమున దూకినంత శత్రువు హర్యశ్వమును తాకజాలడు. అట్టి ఇంద్రుని స్తోత్రగానము చేయండి.

3. ఈ సోమము అభిషుతము. దధిమిశ్రితము. పవిత్రము ఇంద్రుని కొరకు సాగుచున్నది.

4. శతక్రతూ! అభిషుత సోమము సేవించుటకు నీవు పెరుగుచున్నావు. త్వరత్వరగ ఎదుగుచున్నావు.

5. స్తోతల భజించు ఇంద్రా! చురుకుదనపు సోమము నీలో చేరును గాక. నీ చిత్తమునకు శాంతి కలుగును గాక.

6. ఇంద్రా! మా స్తోమములు, ఉక్థలు, వాక్కులు నిన్ను వర్థిల్ల చేయుచున్నవి.

7. ఏ యజ్ఞమున అక్షయ పురుషార్థములు కలవో ఆ యజ్ఞములను ఇంద్రుడు రక్షించును గాక.

8. కీర్తనీయ ఇంద్రా! నీవు మాకు ఈశ్వరుడవు. నరుడు మాకు ద్రోహము చేయకుండును గాక. హంతకుడు మాకు దూరమగును గాక.

9. స్థావర, జంగమాత్మక విశ్వముపై సంచరించు ఇంద్రుని రథమును హర్యశ్వములు వహించుచున్నవి. అవి స్వర్గమును ప్రకాశించుచున్నవి.

10. ఇంద్రుని రథసారథి హర్యశ్వములను రథమునకు పూన్చుచున్నాడు. అశ్వములు కామ్యములు. అవి రథపు రెండు ప్రక్కల చేరియున్నవి. రక్తవర్ణ, దుర్దమన అశ్వములు సారథి మున్నగు వారిని వహించుచున్నవి.

11. సూర్య భగవానుడు కిరణములతో ప్రత్యక్షమైనాడు. మర్త్యులారా! అజ్ఞానులకు జ్ఞానము, అంధకారమున ప్రకాశము కలిగించు భానుని దర్శించండి.

12. మరుద్గణములు స్వధా సమర్పకుల గర్భమున ప్రవేశించుచున్నారు. అప్పుడు వారు యజ్ఞియ నామము ధరించుచున్నారు.

నాలుగవ సూక్తము - 66

1. ఇంద్రా! ఉషస్సు అవతరించిన తరువాతనే నీవు స్వశక్తిచే గుహయందున్న ధనమును వెలికి తీసినావు.

2. స్తుతివాణులారా! దేవతలను ఆశించు మా మనసులందు దేవతలను చేర్చిన రీతి మీరు కీర్తిశాలియగు ఇంద్రుని స్తుతించండి.

3. ఇంద్రా! నీవు మరుత్తులతో కూడి దర్శనమిచ్చుచున్నావు. మరుత్తులతో కలిసి ఆనందించుచున్నావు. మరుత్తులతో కూడి ప్రకాశించుచున్నావు.

4. ఇంద్రుడు పాపరహితుడు. ప్రకాశవంతుడు. అతని వలన యజ్ఞము శోభిల్లుచున్నది.

5. పరివ్యాప్త ఇంద్రా! నీవు ద్యులోకమునుండి గాని, భూలోకము నుండి గాని విచ్చేయుము. నీలో వాణి వాసము చేయుచున్నది.

6. మేము ఇంద్రప్రాప్తిని కోరుచున్నాము. ఇంద్రుడు భూలోక, స్వర్గలోక, మహర్లోకము లందు ఎచ్చట ఉన్నను విచ్చేయును గాక.

7. గాథాగాయకులు ఇంద్రుని ప్రశంసించుచున్నారు. అర్చకులు ఇంద్రుని అర్చించుచున్నారు. వాణులు సహితము ఇంద్రుని కీర్తించుచున్నవి.

8. ఇంద్రుడే హర్యశ్వుడు. అతని అశ్వములు మంత్ర ప్రభావమున రథమునకు జతపడుచున్నవి. ఇంద్రుడే హితకరుడు, రమణీయుడు, వజ్రధారి యగుచున్నాడు.

9. ఇంద్రుడు విశ్వదర్శనమునకు సూర్యుని ఆకసమునకు ఎక్కించినాడు. సూర్యుడు కిరణములచే మేఘములను విదీర్ణము చేయుచున్నాడు.

10. ఇంద్రా! నీవు వేలకొలది మహా ధనవంతుడు. యుద్ధములందు మమ్ము రక్షింపుము. నీవు ఉగ్రుడవు. నీ ప్రచండ శక్తిచే మమ్ము రక్షించుము.

11. మహా ధనమునకును, స్వల్ప ధనమునకును ఇంద్రునే అర్థించుచున్నాము. ఇంద్రుడు వజ్ర, వృత్రహంత.

12. వరదుడవు, సత్యదాతవగు ఇంద్రా! నీవు స్థిరుడవు. చరు సేవింపుము. మమ్ము రక్షింపుము.

13. వజ్రధారి ఇంద్రుని దాతనగు నేను నిరంతరము స్తుతించుచున్నాను. స్తుతులు తెగకున్నవి.

14. ఇంద్రా! నీవు ఈశానుడవు. అద్వితీయుడవు. ఎద్దు చేనిలో దూరినట్లు నరులకు ఫలములు ప్రసాదించుచున్నావు.

15. ఇంద్రుడు ఒక్కడే నరులకు, ధనములకు స్వామియగుచున్నాడు. అతడు పంచక్షితుల స్వామియు అగుచున్నాడు.

16. జనుల కొరకు ఇంద్రుని సమస్త దిశలనుండి ఆహ్వానించుచున్నాము. **"అస్మాకమస్తు కేవలః"** అతడు కేవలము మావాడే యగును గాక.

17. ఇంద్రా! నీవు హితకరుడవు. ధనికుడవు. బలశాలివి. సహనశీలివి. మమ్ము రక్షింపుము.

18. ఇంద్రా! నీ రక్షణలందు మేము అశ్వవంతులమై శత్రువులను హతమార్తుము గాక.

19. ఇంద్రా! నీ రక్షణలందు మేము వజ్రాయుధము ధరించి మాతో స్పర్ధించువారిని యుద్ధమున గెలుచుచున్నాము.

20. ఇంద్రదేవా! మేము నీతోడను, శరుల తోడను కూడిన వారమై, సేవా సమేతముగ మా మీద దండెత్తు వారిని అణచి వేయుదుము గాక.

ఐదవ సూక్తము 67

1. ఇంద్రుడు మహామహుడు. ఉత్తముడు. మహిమాన్వితుడు. అతని బలము ద్యులోకమంతయగును గాక.

2. శూరుడవగు నేత తనకు ప్రీతిపాత్రుడగు పుత్రుని సహితముగ యుద్ధమున దూకుచున్నాడు.

3. సోమపాయి యగు ఇంద్రుని ఉదరము - కకుదము గల వృషభము - విశాల జల సంద్రము వంటిది యగుచున్నది.

4. ఇంద్రుడు హవిప్రదాతకిచ్చు విశాల భూమి స్తోతలకు కొమ్మమీద పండిన పండు వంటిది అగుచున్నది.

5. ఇంద్రా! నీ రక్షణ విభూతులు హవి సమర్పించు యజమానులకు శీఘ్రముగ చేరుచున్నవి.

6. ఇంద్రుడు సోమపానము చేయునపుడు స్తుతులు, ఉక్థలు, శంస్యలు అతనికి కమనీయములు అగుచున్నవి.

7. ఇంద్రదేవా! విచ్చేయుము సోమమును, సోమాన్నమును సేవింపుము. ఆనందించుము. నీ అభీష్టి ఓజస్సును మించినది.

8. ఇంద్రునకు హర్షము కలిగించుటకు మాదక సోమమును అభిషవించండి. అది ఇంద్రుని ప్రసన్నుని చేయును గాక.

9. ఇంద్రా! నీవు సర్వసాక్షివి. సుందర చుబుకపు వాడవు. సవనముల సహితము ఆనందభరిత స్తుతులచే ఆనందమున పొంగి పొరలుము.

10. ఇంద్రా! ప్రేమించని యువతులు భర్తను విడుచుచున్నారు. స్తుతులు నిన్ను అట్లు విడుచుచున్నవా? కాదు.

11. ఇంద్రదేవా! కమనీయ ధనమును మావైపునకు పంపండి. మీ 'ప్రభు' 'విభు' ధనమును కూడ మా వైపు మరలించండి.

12. పరమ ప్రకాశవంత ఇంద్రా! మాకు ధనము నిచ్చుటకు పరమ యశస్వియగు మహా పురుషుని పంపుము.

13. ఇంద్రా! మాకు గోవులను, యజ్ఞాన్నమును, మహా యశస్సును కలిగించుము. **"విశ్వాయుర్ధేహ్యక్షితమ్"** అక్షయమగు విశ్వాయువును ప్రసాదించండి.

14. ఇంద్రా! అనుభవయోగ్యమగు బృహత్ ప్రకాశవంత యశస్సు కలిగించుము. రథ సంపద ప్రసాదించుము.

15. ధనస్వామి, వసుపతి, ఋగ్మియుండగు ఇంద్రుని గీతములచే స్తుతించుచు అతని రక్షణలను పూజించుచున్నాము.

16. తేప తేప ఇంద్రుని కొరకు సోమము అభిషుతమైనపుడు అరులు బలశాలి ఇంద్రుని ప్రశంసించుచున్నారు.

ఏడవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 68

1. ఇంద్రదేవా! మేము స్వర్గము కోరువారలము. ఫలములను ఆశించువారలము. అన్ని సవనములందును నిన్ను మాత్రమే దానము అడుగుచున్నాము. నీవు నావ వంటి వాడవు. అన్న స్వరూపుడవు. నిన్ను ప్రోత్సహించుటకు నరులు యజ్ఞములందు నిన్ను స్తుతించుచున్నారు.

2. అన్నము కోరు మిథునము గోవ్రజమును దానము చేయునపుడు నిన్ను ధ్యానించుచున్నారు. నీ నుండి వరములు కోరుచున్నారు. స్వర్గమునకు సాగు గవ్యంత మిథునమును నీవు గుర్తించుచున్నావు. అప్పుడు నీవు నీ వజ్రపు ప్రకాశము కలిగించుచున్నావు.

3. ఉషస్సు సూర్యుని పతాక. స్వర్గము కోరి హవనము చేయుచున్నాము. ఇంద్రా! యుద్ధము చేయు వారల మీదకు నీ వజ్రమును ఎత్తుచున్నావు. మానవ్యస్తోత్రములను ఆలకించుము.

రెండవ సూక్తము - 69

1. శూరఇంద్రా! మా సవనము లన్నియు మీ కొరకే యగుచున్నవి. మేము నీ మంత్రములనే వర్ధిల్లచేయుచున్నాము. నీవు నరుల ఆహుతులు అందుకొనువాడవు. అందరకు పుష్టి కలిగించువాడవు.

2. ఇంద్రా! నీవు అభిమాన ధనుడవు. ఉగ్రుడవు. నీ మహిమలు, శౌర్యము, ధనము అనన్యములు.

3. మహత్వము కోరువారు మహివర్ధకుడు, ప్రచేతసుడగు ఇంద్రునకు హవిస్సులు అర్పించండి. మనసున ధ్యానించండి. నరుల కోరికలు తీర్చు ఇంద్రా! నీవు హవిని ఆరగింపుము.

4. ఇంద్రుడు సర్వనియంత. యజ్ఞాన్నస్వామి. అఖండ కీర్తిమంతుడు. ధనవంతుడు. అతని హర్యశ్వములు వజ్రమును, రథమును లాగునపుడు ఇంద్రుడు రథమున ఆసీనుడు అగుచున్నాడు.

5. మహావృష్టి ఇంద్రుని స్వంతము అగుచున్నది. సర్వసహాయక ఇంద్రుడు సోమముచే తన మీసములను తడుపుచున్నాడు. సోమము సిద్ధమైనంత ఇంద్రుడు ఇల్లు చేరుచున్నాడు. వాయువు వనములను వడకించినట్లు మధువును వడకించుచున్నాడు.

6. ఇంద్రుడు వికృత భాషణులను తన మాటచే మృదుభాషణులను చేయుచున్నాడు. అశుభకారకులను హతమార్చుచున్నాడు. అతడు తండ్రి వలె మా బలములను పెంచుచున్నాడు. అట్టి ఇంద్రుని పురుషార్థములను మేము స్తుతించుచున్నాము.

మూడవ సూక్తము - 70

1. ఇంద్రా! నీవు సోమపాయివి. సత్యమవు. అనాశమవు. మా వేలకొలది గోవుల, అశ్వముల, శుభ్రులందు అనాశత్వుడవు అగుము.

2. శచీపతి ఇంద్రా! నీవు ధనస్వామివి. నీచుబుకము సుందరము. నీయందు శత్రువును కాటువేయు శక్తి కలదు.

ఆ తూవ ఇంద్ర శంసయ గోష్వశ్వేషు శుభ్రాషు సహస్రేషు తువీమఘ - మఘవా! ఆ శక్తిని వేల కొలది మా గోవుల, అశ్వముల, శుభ్రుల మీద ఉపయోగించుము.

3. రెండు కనులను నిద్రపుచ్చుము. అబుధ్య మానములై కనులు నిద్రించును గాక.

"ఆ తూన ఇంద్ర................"

4. శత్రువులు నిద్రింతురు గాక. ఇంద్రా! ధనములు మేల్కొనును గాక.

"ఆ తూన ఇంద్ర................"

5. ఇంద్రా! పాపవృత్తిని లాగుచున్న గార్ధభమును సంహరించుము.

"ఆ తూన ఇంద్ర................"

6. కండుణాచి వలన వాయువు అరణ్యము నుంచి దూరమగుచున్నది.

"ఆ తూన ఇంద్ర................"

7. ఇంద్రా! నీవు సర్వ పరిక్రోశములను దూరము చేయుము. కృకదాశ్వమును నాశము చేయుము.

"ఆ తూన ఇంద్ర................"

నాలుగవ సూక్తము - 71

1. 68 - 2 పునరావృతము.

2. నరులు ఇంద్రుని శక్తిని తెలియుచున్నారు. ఇంద్రుడు శరత్తును దాటినంత సులభముగ శత్రువును దాటుచున్నాడు.

ఇంద్రదేవా! నిన్ను భజించని నరులను నియంత్రించుము. విశాల పృథ్విని, అనంత జలమును ఆనందపరచుము.

3. మేము ఇంద్రుని శౌర్యములను కీర్తించుచున్నాము :-

కాంతివంత జలమా! ఇంద్రుడు మత్తిలినపుడు కాపాడండి. మిత్రభావము కలవారలను రక్షించండి. పృతనల సేవకు కృత్యలు చేయండి. ఇతర నదులతో కలవండి. అన్నము ప్రసాదించండి. స్నానములు చేయించండి.

ఐదవ సూక్తము - 72

1. అశ్వినులారా! ఇది మాయందలి స్తుతి. దోషరహితము. ఇది పిట్టపిల్ల తల్లి కొరకు వలె - ఇంద్రుని ఆశించుచున్నది. దీనిని ఇంద్రుడు బహుకాలముగ ఆశించుచున్నాడు.

ఇంద్రుడు శూరులకు శూరుడు. సోమభాగస్వామి. ఈ స్తుతి అతనివైపు సాగుచున్నది.

2. మేము మరొక ఉషస్సును దర్శింతుము గాక. శూరులకు శూరుడగు ఇంద్రుని మనసునందు ఉందుము గాక. "త్రిశోకుడు" నరులకు వందల ఉషస్సులు ఏర్పరచినాడు. "కుత్సుడు" సంసార రథమున అన్నము నింపినాడు.

3. ఇంద్రా! ఏ స్తోమము నిన్ను ప్రసన్నుని చేయుచున్నది. మాకు నిన్ను దాతను చేయుచున్నది? నీవు స్తుతుల వైపు పరుగులిడుము. ఏ అశ్వము బుద్ధిగా నిన్ను నా వద్దకు చేర్చుచున్నది? నీవు నిరుపమానుడవు. నేను నీకు హవి సమర్పించ కలుగుదును గాక.

4. ఇంద్రదేవా! నిన్ను శరణుజొచ్చిన నరులను ఏ మనసుచే ప్రకాశింప చేయుచున్నావు? ఆ మనసుతోనే మంచి మిత్రునివలె మా అన్నములను వర్థిల్లచేయుము.

5. సూర్యదేవా! బిడ్డ కోరిక తీర్చు తల్లి వలె మా ఆర్థిక అవసరములను తీర్చుము.

ఇంద్రా! నీకు సంబంధించిన ప్రాచీన స్తుతులు యజమానికి అన్నములు కలిగించును గాక.

6. ఇంద్రా! నిర్మాత సుమితుడు నీ కొరకు ద్యావాపృథ్వుల కావ్యము రచించినాడు. ఘృతప్లుత అభిషుత సోమము నీ పానమునకు రుచికరమగును గాక.

7. ఇంద్రుడు సత్యసాధ్యుడు. మానవ హితకారి. పురుషార్థి. విశ్వవర్ధనుడు. అతని కొరకు మధుపాత్రను నింపినాను.

8. మహా బలశాలి ఇంద్రుడు సేనలందు వ్యాపించినాడు. ఇంద్రుని మైత్రి కొరకు అనేక సేనలు ఆతురపడుచున్నవి.

ఇంద్రదేవా! నీ సుబుద్ధిచే ప్రేరణ కలిగించు రీతి రథము వలె మా సేనయందు స్థిరపడుము.

ఆరవ సూక్తము - 73

1. సత్యవంతుడు, ధనవంతుడు, సోమపాయి ఇంద్రుడు విచ్చేయును గాక. అతని అశ్వములు మా వైపు పరుగులిడును గాక. మేము ఇంద్రుని కొరకే సోమమును అభిషవించుచున్నాము. అందులకే స్తోతలు ఇచటనే స్నానాదులు చేయుచున్నారు.

2. శూరా! నీ మార్గము మా వద్ద నిలిచిపోవును గాక. నేడు ఈ యజ్ఞమున హర్షపులకాంకితుడవు అగుదువు గాక. వేధ, జ్ఞానవంతుడవగు నీ కొరకు ప్రాచీన ఉక్థలు ఉచ్చరించబడుచున్నవి.

3. వరదుడగు ఇంద్రుడు వర్షముచే భూమిని నింపుచు విచ్చేయును గాక. ఋత్విజులు యజ్ఞములు చేయుచున్నారు.

సప్తహోతలు వ్యక్తమైనారు. వారు సుందరస్తుతులు ఉచ్చరించుచున్నారు.

4. మంత్రములు స్వర్గదర్శనము చేయించుచున్నవి. మంత్రములు మహాజ్యోతియగు సూర్యుని ప్రకాశింపచేయుచున్నవి. సూర్యుడు లేనపుడు అంధకారమున వెలుగులు పరచుచున్నవి. నరుల కోరికలను తీర్చి నరోత్తములను చేయుచున్నవి.

5. సోమపాయి ఇంద్రుడు అపరిమిత ధనమును ఇచ్చుచున్నాడు. తన మహిమచే ద్యావాపృథ్వులందు వ్యాపించుచున్నాడు. సమస్త భువనములందు వ్యాపించిన ఇంద్రుని ప్రభావము అనన్యమగుచున్నది.

6. విద్వాంసుడగు ఇంద్రుడు నరులకు మిత్రము వంటి జలమును వర్థిల్లచేసినాడు. ఆ జలము తన ధ్వనిచే రాళ్లను అరిగించి, విడదీయుచున్నది. కోరినపుడు గోవ్రజములను చుట్టుముట్టుచున్నది.

7. జలములు ఆక్రమించి మేఘములను విదీర్ణము చేసినవి. వజ్రమును కాపాడినవి. సముద్రమును రక్షించినవి. ఇంద్రుడు స్వమహిమచే జలముల ప్రభువు అయినాడు.

8. పురుహోత ఇంద్రా! నీవు మేఘములను జలముతో నింపుచున్నావు. అవి నీ కన్నముందే వ్యక్తమగుచున్నవి. అట్టి నేతవగు నీవు అంగిరుల స్తుతులు వినుచు, మేఘములను విదీర్ణము చేయుచు, మాకు మరింత అన్నము అందించుము.

ఏడవ సూక్తము - 74

1. సోమము అభిషవించి పురుహూత ఇంద్రుని స్తోత్రగానములు చేయండి. ఇంద్రుడు - గోవువలె, మాకు కళ్యాణకరుడు అగును గాక.

2. ఇంద్రుడు మా స్తుతులు ఆలకించిన వాడై యజమాని ధనమునకు, గోసంపదకు అడ్డునిలువకున్నాడు.

3. దస్యుహంత ఇంద్రా! నీవు గోవ్రజము వైపు రమ్ము. మమ్ము శక్తివంతులము చేయుము.

ఎనిమిదవ సూక్తము - 75

1. తండ్రి కొడుకునకు ఇచ్చిన రీతి మాకు యజ్ఞఫలములు కలిగింపుము. పురుహూతా! మాకు జీవన పదార్థములను ప్రసాదించుము. మేము పరిపూర్ణ జీవితము గడిపి జ్యోతియందు చేరుదుముగాక.

2. శూరా! అజ్ఞాత పాపములు మమ్ము ఆక్రమించకుండును గాక. దుష్టవార్తలు మమ్ము చేరకుండును గాక. దుష్టపరిణామములు సంభవించకుండును గాక. మేము మానవ సంపన్నులమై సర్వదా కర్మల సారము చేరుదము గాక.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 76

1. ఇంద్రదేవా! జ్యేష్ఠము, ఓజిష్ఠము, పరిపూర్ణమగు ధనమును మాకిమ్ము. వజ్రహస్తా! నీవు ద్యావాపృథ్వులను ఏ ధనముతో నింపినావో దానిని మాకు ప్రసాదించుము.

2. దేవరాజా! నీవు మహా ఉగ్రుడవు. మమ్ము రక్షింపుమని నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము. మాకు గల సమస్త భయకారణములను తొలగించుము. మమ్ము శత్రుదమనులను చేయుము.

పదవ సూక్తము - 77

1. ఇంద్రా! వందల ద్యులోకము, వందల భూలోకములు, వేలమంది సూర్యులు కలసినను వజ్రహస్తుడవగు నీకు సరిరాకున్నారు.

2. వజ్ర, శవిష్ఠ, మఘువ, ఫలప్రద ఇంద్రా! మా గోవ్రజమును రక్షించి మమ్ము రక్షింపుము. నీ మహిమచే నన్ను శక్తి వంతులను చేసి వర్ధిల్లచేయుము.

పదకొండవ సూక్తము - 78

1. ఇంద్రా! నేను నీ అంతటి ఈశ్వరుడను అగుదును గాక. స్తోతలకు దానము చేయుదును గాక. పాపములు నన్ను పీడించకుండును గాక.

2. ఇంద్రా! నాకు ధనము కలిగించుము. నన్ను మించు వానిని స్వర్గమున పంపుము. నిన్ను వినా మమ్ము రక్షించి వర్ధిల్ల చేయువాడెవ్వడు?

పన్నెండవ సూక్తము - 79

1. ఇంద్రా! మాకు తిధాతు, శరణ్య, తివరూధ, శుభంకర గృహమును ప్రసాదించుము. దానినుండి వజ్రమును, విద్యుత్తును దూరముగ ఉంచుము.

2. మేము శత్రువును బాధించకలుగుదుము గాక. శత్రువును దండించ కలుగుదుము గాక. ఇంద్రా! నీవు మా వెంట ఉండుము. మా తనువులను రక్షింపుము.

పదమూడవ సూక్తము - 80

1. చిత్రభాను ఇంద్రా! అది అభిషుత సోమము. వస్త్రముచే వడకట్టబడినది. ధన రూపము. ఇది నీదేయగుచున్నది.

2. హర్యశ్వ ఇంద్రా! నీవు త్వరత్వరగ స్తోత్రములవైపు సాగుము. మా అభిషుత సోమము వద్ద మీ అశ్వమును నిలుపండి.

పదునాలుగవ సూక్తము - 81

1. మిత్రులారా! మీరు మరొకరిని స్తుతించకండి. మరొకరిమీద మనసుంచకండి. మరొకరిని చేరకండి. వరములిచ్చి ఇంద్రునే స్తుతించండి. అతనికే సోమము అర్పించండి.

2. ఇంద్రుడు అవక్రక్షి, వృషభుడు, చర్షనీసహుడు, శత్రుద్వేషి, సంవననీయుడు, మంహిష్ఠుడు, ఉభయలోక రక్షకుడు అగుచున్నాడు.

3. ఇంద్రా! అనేకమంది తమను రక్షింపుమని నిన్ను అనేక స్తుతులచే ఆహ్వానించుచున్నారు. మా మంత్రాత్మాక స్తుతులు నిన్ను నిత్యము వర్ధిల్లచేయును గాక.

4. ఇంద్రా! విద్వాంసులు, యజ్ఞకర్తలు, నరుల అంగుళులు తొందరపెట్టుచున్నవి. నీవు విరాట్ రూపమున రమ్ము. రక్షింపుము. మాకు దగ్గరనుండి అన్నములు అందించుము.

పదిహేనవ సూక్తము - 82

1. ఇంద్రా! నీ హర్యశ్వములు శీఘ్రగాములు. వానిని మంత్రములచే రధమునకు జోడించుచున్నాము. విద్వాంసుడవగు నీవు స్థిర, సుఖప్రద రథము మీద సోమము వద్దకు విచ్చేయుము.

పదహారవ సూక్తము - 83

1. అధ్వర్యులారా! ఇంద్రుడు పృథ్వికి వర్షకుడు. అతని కొరకు అరుణ దుగ్ధాంశమును ఆహుతి ఇవ్వండి. విద్వాంసుడు, విశ్వపాలకుడగు ఇంద్రుడు సోమము కొరకు దివినుండి దిగి వచ్చును గాక.

2. ఇంద్రదేవా! నీవు ద్యులోకమున స్వాదు అన్నములు కలిగియున్నావు. వినోదమునకు సోమము కలిగియున్నావు. నీవు హృదయము, మనసు రెండింటితో సోమమును ఆశించుచు దానిని రక్షించుము.

3. ఇంద్రా! నీవు ప్రాదుర్భవించగనే బలము కొరకని సోమము వైపు సాగినావు. అంతరిక్షము నీ మహిమలను ప్రశంసించుచున్నది. నీవు విశాల అంతరిక్షమున నిలిచి యుద్ధపు ధనమును దేవతలకు ఇచ్చుచున్నావు.

4. ఇంద్రా! నీవు గొప్పలు చెప్పుకొను వారితో యుద్ధము చేయుచున్నావు. నీ భుజములను ఆశ్రయించిన మేము యుద్ధమున గెలిచి కీర్తివంతులము అగుదుము గాక.

5. ఇంద్రుడు పూర్వము చేసిన మహా కార్యములను వర్ణించుచున్నాను. ధనవంతుడగు ఇంద్రుడు ఇప్పుడు చేసిన మహత్కార్యములను ప్రశంసించుచున్నాను. సోమము కేవలము అసుర మాయ సహించిన ఇంద్రునిదే యగుచున్నది.

6. ఇంద్రదేవా! నీవు సూర్యనేత్రముతో చూచు సమస్త పశుధనము నీదియే యగుచున్నది. నీవు ఒక్కడవే గోవులకు స్వామివి అగుచున్నావు. నీ అనుగ్రహముననే మేము ధనములు అనుభవించుచున్నాము.

7. ఇంద్ర, బృహస్పతులారా! మీరు ద్యావాపృథ్వుల ధనములకు అధిపతులు. మీరు మీ స్తోతలకు ధనములు ప్రసాదించండి. మమ్ము ఎల్లప్పుడు శుభములు కలిగించుచు పాలించండి.

పదిహేడవ సూక్తము - 84

1. తిసధస్థ బృహస్పతి తన ఘోషచే పృథివ్యంతరిక్షములను స్తంభింపచేసినాడు. అట్టి వానిని ప్రాచీన ఋషులు నిత్యము ధ్యానించుచున్నారు. మంద్రజిహ్వుడగు అతనిని విద్వాంసులు అగ్రగణ్యునిగా నుతించుచున్నారు.

2. బృహస్పతీ! ఋత్విక్కులు సుస్వరమున, ఆనందభరితులై నిన్ను స్తుతించుచున్నారు. కావున గమనశీల అదాభ్య, దృఢ, ఘృతవంత పృథ్విని రక్షింపుము.

3. బృహస్పతీ! నీవు పరమ రక్షణలతో రక్షించుచున్నావు. అందువలననే ఋత్విక్కులు నీ ముందు కూర్చొని ఉన్నారు. నీ కొరకు చెట్టు నుండి తెంపిన, కొండనుండి రాలిన మధువు సకల దిశల నుండి నిన్ను చేరుచున్నది. నీ కొరకు మధువర్షము వర్షించుచున్నది.

4. బృహస్పతి ప్రథమ జాయమానుడగుచున్నాడు. అతడు జ్యోతిష్మంతమగు పరమ వ్యోమమున

వ్యక్తమగుచున్నాడు. అతడు తు తువిజాత, సప్తాస్య, సప్త రశ్మియై అంధకారములను అంతము చేయుచున్నాడు.

5. బృహస్పతి సుస్తుతుడు. అతడు ఋత్విక్ గణములచే ఘోషించుచు వర్షము కలిగించుచున్నాడు. హవ్యము అందుకొన్న బృహస్పతి కోరినంత గోవుల కొరకు శబ్దించుచున్నాడు. గోవులను చేరుచున్నాడు.

6. బృహస్పతి విశ్వదేవత, పాలకుడు, వర్షి. అతనిని, అతని యజ్ఞమును, నమస్కారము, హవిస్సులతో సేవించుచున్నాము.

బృహస్పతీ! మేము సుప్రజావంతులము, వీరవంతులము, ధనపతులము అగుదుము గాక.

పద్ధెనిమిదవ సూక్తము - 85

1. బంతి విసరువాడు అందుకొను వానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని విసరుచున్నాడు. స్తోతలారా! ఆ విధముగనే స్తుతులు ఇంద్రునకు అందునట్లు గానము చేయండి. మంత్రవాణితో వాణిని దాటండి. సోమముచే ఇంద్రుని రమింపచేయండి.

2. మిత్రరూపయగు వాణిని ఫలప్రదము చేయునట్లు బోధించండి. స్తోతలారా! శత్రుదమన ఇంద్రుని జాగృతుని చేయండి. ధనపూర్ణకోశము వంటి ధనప్రద ఇంద్రునకు పరిశుద్ధ సోమము సమర్పించండి.

3. మఘవ ఇంద్రా! నిన్ను భోగ పురుషుడనగా, శస్త్రకర్తనుగా చెప్పుచున్నారు. నన్ను క్షీణింపచేయకుము. మా బుద్ధి కార్యలగ్నమగును గాక. మాకు ధనము కలుగు భాగ్యమును ప్రసాదించుము.

4. నా యజ్ఞమున లేక యుద్ధమున నిలిచిన వారు ఇంద్రా! నిన్నే ఆహ్వానించుచున్నారు. నీ మైత్రి ఆశించుచున్నారు. నీకు హవి సమర్పించువారు నీ సఖ్యము కోరుచున్నారు. నీ కొరకు సోమము సిద్ధము చేయుచున్నారు.

5. హవి సంపన్నుడు ధనము పెంచుకొని ఇంద్రునకు సోమము సమర్పించనిచో ఇంద్రుడు అట్టివాని శత్రువు యొక్క వర్ధిల్లు సేనతో కలియుచున్నాడు. వజ్రమున హతమార్చుచున్నాడు.

6. ఇంద్రుని మేము ప్రశంసించుచున్నాము. ఇంద్రుడు మమ్ము అనుగ్రహించుచున్నాడు. ఇంద్రుని శత్రువు అతని దరిచేరుటకు భీతిల్లును గాక. జనులు ఇంద్రునకు ప్రణమిల్లుదురు గాక.

7. పురుహూత ఇంద్రా! నీ ఉగ్రవజ్రము దూరమున ఉన్న, దగ్గర ఉన్న శత్రువును పరిమార్చును గాక. మమ్ము యవాది అన్నవంతులను, గోమంతులను, గోమంతలను చేయుము. మా బుద్ధులను కార్యోన్ముఖులను చేయుము.

8. మఘవా! నీకు బహులాంతస, వృషసవాన సోమము సమర్పించు వారి ధనమును అడ్డగించకున్నావు. మరియు సోమాభిషకర్తకు భోగ్య ధనమును బహుళముగ ఇచ్చుచున్నావు.

9. ఒక జూదరి గెలుపు పాచిక వేసి ప్రతికక్షిని ఓడించుచున్నాడు. అతడు దేవకామియైన అట్టి వాని ధనము వ్యర్థము కాకున్నది. అది ఇంద్రునకు ఉపయుక్తమై అతనిని స్వధావంతుని చేయుచున్నది.

10. పురుహూత ఇంద్రా! మేము దారిద్ర్యమును పశవులతోను, ఆకలిని అన్నముతోను తరింతుము గాక. రాజులందలి ధనమును, ఓటమి పాలుకాక బలముతో జయింతుము గాక.

11. బృహస్పతి మమ్ము పశ్చిమ, ఉత్తర, దక్షిణ దిశల పాపముల నుండి, రక్షించును గాక. ఇంద్రుడు తూర్పు దిక్కు పాపముల నుండి రక్షించును గాక. మా మిత్రుడగు బృహస్పతి మమ్ము మిత్రులను మించు వారిని చేయును గాక.

పందొమ్మిదవ సూక్తము - 86

1. ఎవడు మేఘభిన్నకుడో, ఎవడు ప్రథమ సంజాతుడో, ఎవడు సత్య స్వరూపుడో అతడు అంగిరగోత్ర బృహస్పతి హవికి అర్హుడు అగుచున్నాడు. అట్టి వాడు ద్విబర్హ్వజ్మ, ప్రాఘర్మసత్, పాలకుడు వర్షకుడు అగుచున్నాడు. అతడు ద్యావాపృథ్వులందు మరల మరల శబ్దము చేయుచున్నాడు.

2. బృహస్పతి మానవుల కొరకు వ్యవహరించుచున్నాడు. దేవహూతి యందు లోకములను కల్పించినాడు. ఆవరక మేఘములను భిన్నము చేసినాడు. పురధ్వంసియైనాడు. శత్రుంజయుడు, పరసేనా విజేత అయినాడు.

3. బృహస్పతి మహా మహా గోష్ఠములను, ధనములను జయించినాడు. జలమును అందించుటకు అప్రతీతముగ స్వర్గమునకు చేరుచున్నాడు. మిత్రుల ద్వారమున శత్రునాశము చేయుచున్నాడు.

ఎనిమిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 87

1. మమ్ము పాలించు బృహస్పతి సత్యసంజాతమగు సప్తశీర్ష బుద్ధిగలవాడు అయినాడు. విశ్వజన్య 'అయాస్యుడు' ఇంద్రునితో చెప్పి 'తురీయు' ని వ్యక్తపరచినాడు.

2. సత్యవచనులు, సత్యధ్యానులు, ప్రాణశక్తి యందు వ్యక్తమైన వారలగు దివస్పుత్ర అంగిర గోత్రజులు విప్రత్వమును

సాధించినారు. వారు యజ్ఞమున ప్రథమ మాన్యులు అయినారు.

3. బృహస్పతి హంసవంటి మాటలవాడు. మిత్రులకు మబ్బుల ముడి విప్పువాడు. వాణిని ఉచ్చరించువాడు. స్తుతించువాడు. విద్వాంసుల గానములందు వ్యక్తమగుచున్నాడు.

4. అన్నము తొలుత రెండుగ, తదుపరి ఒకటిగ చేరి హృదయ కుహరము నుంచి వాక్కును వెలువరించుచున్నది. బృహస్పతి చీకట్లందు వెలుగులు కోరుచు మూడు రకముల ప్రకాశములు కలిగించుచున్నాడు.

5. బృహస్పతి పురములను విదీర్ణము చేసి పశ్చిమమున శయనించుచున్నాడు. సముద్రమును వర్షముచే నింపుచున్నాడు. ద్యులోకమున మెరసి ఉష, సూర్య, గో, మంత్రములందు చేరుచున్నాడు.

6. కోరికలు తీర్చు ధేనువుల రక్షకుడగు ఇంద్రుడు తన బలమున మబ్బులను చీల్చినాడు. దధిని కోరుచున్నవాడై గోవులను దొంగిలించిన పణులను ఏడ్పించినాడు.

7. మిత్రరూప, యజ్ఞాత్మక, ధనప్రద మేఘములను ఇంద్రుడు యజ్ఞతాపముచే భూమికి పుష్టి కలిగించు వర్షముగ మార్చుచున్నాడు. బ్రహ్మణస్పతి మేఘరూపమున ధనములందు వ్యాపించుచున్నాడు.

8. మేఘములు సత్యమనస్క గోపతులై ఆబోతులు గోవును చేరురీతి గోవులను చేరుచున్నవి. బృహస్పతి తన శబ్దమును మేఘములందు చేర్చి గోవులందు ప్రవేశించుచున్నాడు.

9. విశ్వరూప యవాది ధాన్యములు అన్నము ప్రసాదించ దలచినపుడు ద్యులోకరూప భవనమును అధిరోహించుచున్నవి. అప్పుడు బృహస్పతి బహురూపములు ధరించినవాడై జ్యోతిని దాల్చి, వర్షము కలిగించి ధాన్యమును వర్ధిల్లచేయుచున్నాడు.

10. అన్నములు వర్ధిల్లును గాక. కోరికలు ఫలించును గాక. స్తోతలు రక్షింపబడుదురు గాక. యుద్ధములు వెనుక పడును గాక. ఈ ప్రార్థనను ద్యావాపృథ్వులు ఆలకించును గాక.

11. ఇంద్రుడు తన మహా మహిమచే జలదపు తలను విచ్చుచున్నాడు. అతడు మేఘములను కొట్టి ప్రకాశించు జల బిందువులచే సప్తనదులను ఏర్పరచినాడు.

ద్యావాపృథ్వులారా! మమ్ము రక్షించండి.

రెండవ సూక్తము - 88

1. ఇంద్రుడు సత్యసూనుడు. సత్పతి. గోపతి. అతడు మమ్ము అనుగ్రహించురీతి ఇంద్రుని స్తుతించండి.

2. ఇంద్రుని హర్యశ్వములు సుందరములు. అవి - మేము కూర్చుండి స్తుతించుచున్న కుశల మీదకు ఇంద్రుని రథమును చేర్చును గాక.

3. వజ్రి ఇంద్రుని కొరకు గోవులు మధుర దుగ్ధములను ఇచ్చుచున్నవి. అప్పుడు మధుమంత సోమము ఇంద్రునకు అన్నిదిశల నుండి అందుచున్నది.

4. బ్రధ్నుని గృహమగు స్వర్గమునకు మేము, ఇంద్రుడు చేరుదుము గాక. మేము ఇరువది యొక్క మార్లు మధుసేవనము చేసి ఇంద్రునకు మిత్రులము అగుదుము గాక.

5. ప్రియమేధులారా! ఇంద్రుని అర్చించండి. బాగుగ అర్చించండి. పుత్రులారా! ఇంద్రుని అర్చించండి. శత్రుంజయ ఇంద్రుని అర్చించండి.

6. ఇంద్రుని మంత్రము ఉచ్చరించబడునపుడు గర్గర కలశ శబ్దమగుచున్నది. నారీటంకార శబ్దమగుచున్నది. పిశంగ వర్ణ సోమము వెడలుచున్నది.

7. ఆ వచ్చుచున్న తెల్లని యావులు అనశ్వరములు, అక్షయములు, వానిని గ్రహించండి. ఇంద్రుని పానమునకు సోమము అందుకొనండి.

8. ఈ సోమమును ఇంద్రుడు పానము చేసినాడు. అగ్ని సేవించినాడు. విశ్వేదేవతలు సోమమును సేవించి ఆనందించినారు.

జలమా! వరుణ స్థానమును స్తుతించుము.

9. వరుణా! నీవు సుదేవుడవు. నీవు సప్తసింధువులు గలవాడవు. నీరు పల్లమునకు వలె - నదులు ప్రవహించుచున్నవి.

10. హవిదాతయగు యజమానికి **'వ్యతీరఫాణయత్'** వారు 'తక్వులు' నేతలు విడిచిపోయిన వారి ఉపమలు అగుచున్నారు.

11. ఇంద్రుడు మహా భారమును వహించుచున్నాడు. సమస్త శత్రువులను అణచుచున్నాడు. అతడు మాటచేతనే ఉడికిన ఓదనమును భిన్నము చేసినాడు.

12. అతడు మంచి బాలుని వలె క్రొత్త రథము ఎక్కుచున్నాడు. అతడు మాతా, పితల కొరకు విభృక్రతు, మహిష, మృగములను వండుచున్నాడు.

13. సుశిప్ర, దంపతి ఇంద్రా! నీవు బంగారు రథము నెక్కుము. మేము సహితము సహస్రపద, సుందర, స్వస్తిమయ వాణి సంపన్న, నిష్పాప స్వర్గమును ఆరోహింతుము గాక.

14. అతనిని ఈ విధముగ తెలిసి ప్రణమిల్లువారు స్వరాజ్యమున ఆసీనులు అగుచున్నారు. అతడు తనవద్ద గల ధనమును ఋత్విజులు, జయమానుల కొరకు తెచ్చుచున్నాడు.

15. ప్రియమేధలు ఇతని భవనమున ఉండి, అన్నవంతులై, పూర్వ 'ప్రయతిక' ను అనుభవించుచున్నారు.

16. ఇంద్రుడు మానవులకు ప్రభువు అగుచున్నాడు. అతడు రథమున సాగునపుడు సకల సేనలను దాటుచున్నాడు. శ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు. నేను అతనిని స్తుతించుచున్నాను.

17. పురుహన్మా! ఈ యజ్ఞము విశిష్టము. ఇందు అన్నము కలిగించుటకు ఇంద్రుని అలంకరించుము. ఇంద్రుడు ద్యావాపృథివ్యంతరిక్షములందుండువాడు. ఆట కొరకు వలె ఇంద్రుడు తన చేత ఎత్తిన వజ్రము సూర్యుని వలె ఉన్నది.

18. ఇంద్రుడు ప్రచండుడు. వర్ధిల్లువాడు. ఋభ్వసుడు. అధ్రుష్టుడు. తేజోవంతుడు. అతనిని సేవించువానికి ఎంతటి వాడును హాని కలిగింపజాలడు.

19. ఇంద్రుడు సేనలను దుర్జయుడు. ప్రచండుడు. శరణ్యుడు. వాక్కులచే స్తుతించబడువాడు. ద్యులోక, భూలోకములచే స్తుతించ బడుచున్నాడు.

20. వజ్రిఇంద్రా! వందల ద్యావాపృథ్వులు, వేల సూర్యులు నీ జన్మ మాత్రమునకు సరిరాకున్నారు.

21. వజ్రి, శవిష్ట, మఘవ, వర్షక ఇంద్రా! మాగోవ్రజములందు నీ శక్తిని ప్రవేశపెట్టుము - రక్షింపుము. నీ మహిమలచే మా బలములను వర్ధిల్ల చేయుము.

మూడవ సూక్తము - 89

1. వజ్రధారి ఇంద్రా! ఈ స్తుతి నీకు హర్షదాయకము అగునుగాక. మాకు ధనమును ప్రసాదించుము. బ్రహ్మ ద్వేషులను సంహరింపుము.

2. నీవు మహానుడవు. నిన్ను ఎదిరించగలవాడులేడు. నీవు పణులను నిర్ధనులను చేయుము. సంహరించుము.

3. ఇంద్రా! నీవు అభిషుత అనభిషుత సోమములకు ఈశ్వరుడవు మానవులకు ఈశ్వరుడవు.

4. సోమాత్మక ఓషధులు శక్తివంతములై, జలమును ఆశించుచు ఇంద్రుని సేవించుచున్నవి.

5. ఇంద్రా! నీవు ధర్షక బలమున వ్యక్తమైనావు. నీవు ఫలితములను వర్షించువాడవు అగుచున్నావు.

6. ఇంద్రా! నీవు వృత్రుని సంహరించుచున్నావు. అంతరిక్షమున దాటుచున్నావు. నీ బలమున ద్యులోకమును స్తంభింపచేసినావు.

7. ఇంద్రా! నీకు ప్రీతి కలిగించు మంత్రములను స్వీకరించుచున్నావు. వజ్రమునకు పదనుపెట్టి హస్తమున పట్టుచున్నావు.

8. ఇంద్రా! వ్యక్తమగు సకలమును అణచి పెట్టగల వాడవు అగుచున్నావు. మాకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించువారిని పరాభవించుము.

నాలుగవ సూక్తము - 90

1. ఇంద్రుడు బలవంతుడు. శీఘ్రతముడు. ధనికుడు అతడు మత్తు కొరకు వచ్చునుగాక. తన మహా బలమున అణచి వేయు వారిని క్షీణింపచేయునుగాక.

2. ఇంద్రా! నీ రథమునందలిది సుఖాసనము. నీ అశ్వములు వశవర్తినులు నీ చేత వజ్రమున్నది. నీవు దివి నుండి దిగి రమ్ము. మేము సోమపాయివగు నీ అభివర్షక బలమును వర్ధిల్లచేయుచున్నాము.

3. ఇంద్రుడు చేత వజ్రము పట్టువాడు. ఉగ్రుడు. శత్రు క్షయకారి. వరదుడు. సత్యబలశాలి. మహాబలవంతులగు అశ్వములు ఇంద్రుని ఈ యజ్ఞమునకు తెచ్చునుగాక.

4. ఇంద్రుడు ద్రోణ పాత్రాభిమాని జ్ఞాని బలి, స్కంభుడు అతని మీద వర్షించండి. మీరు నన్ను గ్రహించండి. బలశాలిని చేయండి. 'కేనిపానము' ను వర్ధిల్లచేయండి.

5. ఇంద్ర దేవా! ఇతనికి ధనమున నిమ్ము. మంత్రము చదువు వానిని ఆశీర్వదించుము. ఈ సోమాభిషవకుని ఇంటికి

విచ్చేయుము. ఈ కుశాసనమున కూర్చుండుము. చషకము నిండి ఉన్నది.

6. కొందరు దేవ పిత్రు యానములను అనుసరించదలచుచున్నారు. కొందరు దేవహూతమున యశస్సుగలవారు కాదలచుచున్నారు. కాని ఇంద్రా! నీ అనుగ్రహము లేనివారు యజ్ఞనావను ఎక్కజాలకున్నారు. వారు 'కేపయము'న ప్రవేశించుచున్నారు.

(కేపయము పునర్జన్మ కావచ్చును. సాయన వ్యాఖ్య లేదు.)

7. అశ్వములు ఉత్తమములు, దుర్జయములు అగునుగాక. దాత కొరకు అన్నము నిండిన మేఘము వర్షించునుగాక.

8. ఇంద్రుడు సోమపానము చేసి భీషణుడైనంత పర్వతములను బ్రద్దలు చేయుచున్నాడు. ద్యులోకమును క్రందింపచేయుచున్నాడు. అంతరిక్షము మీద కోపించుచున్నాడు. పృథ్విని విష్కంభితము చేయుచున్నాడు. ఉక్థలను ప్రశంసించుచున్నాడు.

9. మఘవా! గిట్టలు, గోళ్ళతో వినాశము కలిగించువానిని ధ్వంసము చేయు అంకుశమును నేను పట్టినాను. ఈ సవనమున నీకు మంగళమగునుగాక. సోమము సిద్ధమైనంత మాకు ధనమును తెలియపరచుము.

10. పురుహోత ఇంద్రా! మేము గోవుల వలన లేమిని ధాన్యము వలన ఆకలిని దాటుదుముగాక. మేము రాజులందు శ్రేష్ఠులమై స్వబలమున శత్రు ధనమును జయింతుముగాక.

11. బృహస్పతి మమ్ము పశ్చిమ, ఉత్తర, దక్షిణ, అధో దిశ నుండి కలుగు పాపముల నుండి రక్షించునుగాక. ఇంద్రుడు పశ్చిమ మధ్య దిశల పాపముల నుండి రక్షించునుగాక ఇంద్రుడు మిత్రుడై మాకు ధనములు ప్రసాదించునుగాక.

ఐదవ సూక్తము - 91

1. ఇంద్రుడు పరమ బలశాలి యగు రాజు. త్రికద్రుక యాగమున యవ పదార్థములచే తృప్తుడు అగుచున్నాడు. సోమము సేవించుచున్నాడు. విష్ణువు అభిషవించిన దానిని నియంత్రించుచున్నాడు. ఆ సోమము కర్మకారకుడగు ఇంద్రుని మదభరితుని చేయుచున్నది. సత్య సోమము సత్య ఇంద్రుని యందు చేరుచున్నది.

2. ఇంద్రుని అర్చించండి. రథము ముందటి అతని బలమును పూజించండి. ఇంద్రుడు యుద్ధము లందు జవహితుడు అగుచున్నాడు. శత్రువును ధ్వంసము చేయుచున్నాడు. వృత్రహంత మా స్తుతులను గ్రహించినాడు. అన్యులు బాణములు ఎక్కుపెట్టకుందురుగాక.

3. ఇంద్రదేవా! నీవు మాకు స్వామివి. మా సమస్త శత్రువుల ఆలోచనలను నష్ట పరచుము. మమ్ము వధించదలచు శత్రువు మీద నీ మృత్యు ముఖ వజ్రమును విసరుము. నీ ధనమును మాకు ప్రదానము చేయుము. అన్యులు బాణములు ఎక్కు పెట్టకుందురుగాక. **"అన్య కేషాం జ్యాకా అధిధన్వసు"**

ఆరవ సూక్తము - 92

1. ఇంద్రదేవా! ఇతడు తీవ్ర హవి ముందు నిలిచి ఉన్నాడు. నీవు ఇతని రథికులను రక్షింపుము. హర్యశ్వములను ఇచట నిలుపుము. ఇచట సోమము అభిషుతమై ఉన్నది. ఇతరులు నిన్ను ఆనందింపచేయకుందురుగాక.

2. ఇంద్రా! ఈ సోమము నీ కొరకు పిండబడి, అభిషవించబడినది. వాక్కులు నిన్ను వేగముగ రమ్మని ఆహ్వానించుచున్నవి. నీవు సర్వజ్ఞాతవు. ఈనాడు ఈ సవనమున సేవించుము. సోమ పానము చేయుము.

3. దేవాకామియగువాడు మనసా ఇంద్రునకు సోమము అభిషవించినచో ఇంద్రుడు అతని ప్రార్ధనలను తిరస్కరించడు. అతని కొరకు రమ్య భాషణలు చేయుచున్నాడు.

4. ధనికుడగు వాడు ఇంద్రుని కొరకు సోమము అభిషవించకున్న ఇంద్రుని ఆగ్రహమునకు గురియగుచున్నాడు. ఇంద్రుడు అతనిని పిడికిట పట్టుచున్నాడు. అట్టి బ్రహ్మ ద్వేషులను ఇంద్రుడు హతమార్చుచున్నాడు.

5. అశ్వములు, గోవులు, అన్నములు ఆశించుచు నీ శరణు కోరి నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము. నవీనమగు నీ సుమతులందు మేము నిలుతుముగాకయని సుఖముగ నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము.

6. రోగీ! నేను నిన్ను బ్రతికించుచున్నాను. అజ్ఞాత యక్ష్మ, రాజయక్ష్మను వదిలించుచున్నాను. "గ్రాహి" ఇతనిని పట్టినచో ఇంద్రాగ్నులారా! దానిని విడిపించండి.

7. ఇతడు క్షతాయువైనను, గతాయువైనను, మృత్యువును చేరినను ఇతనిని నిర్రుతి వడినుంచి గుంజుచున్నాడు. ఇతనికి శతశరదాయువు కలుగుటకు ఇతనిని స్పృశించుచున్నాను.

8. వందల బలములు, వేల ఉపాయములచే ఇతనికి నూరేళ్ళ ఆయువు కలిగించి మృత్యువునుంచి ఈడ్చి తెచ్చినాను. ఇంద్రుడు ఇతనిని సమస్త దురితములనుండి ఏండ్ల పర్యంతము దాటించునుగాక.

9. శతాయు హవిస్సులిచ్చి ఇతనిని ఈడ్చి తెచ్చినాను. నీవు నూరు శరత్తులు జీవించుము. నూరేళ్ళు వర్ధిల్లుము. శతహేమంతములు. శత వసంతములు జీవించుము. ఇంద్ర, అగ్ని, సవిత, బృహస్పతులు నిన్ను శతాయుష్కుని చేయుదురుగాక.

10. నేను నిన్ను మరల రప్పించుచున్నాను. రమ్ము, మరల నవ్యుడవగుము. నీ చక్షురాది అవయవములను, పూర్ణాయువును ఈ కర్మ వలన సాధించినాను.

11. అగ్ని రాక్షస సంహారకుడు. అతడు మంత్రయుక్తుడై నీ బాధలను తొలగించునుగాక. నీ గర్భాశయమున నిద్రించు వ్యాధిని దూరము చేయునుగాక.

12. అది పాడు పేరు గల రోగము నీ గర్భమును, యోనిని ఆశ్రయించి ఉన్నది. అగ్నిదేవత మంత్రయుక్తుడై పచ్చి మాంసమును తినునట్టి ఆ రోగమును పెరికి వేయునుగాక.

13. పడచు, జరుగుచు, వెడలుచు నీ గర్భమును నష్టపరచు దానిని ధ్వంసము చేసినాము.

14. ఏ రోగము నీ తొడలందు తిరుగుచున్నదో, మీ దంపతులందు శయనించుచున్నదో, నీ యోనిని తొలిచి బాధించుచున్నదో అట్టి దానిని నాశనము చేయుచున్నాము.

15. ఏ భూతము నీ సోదరి, పతి, జారుని రూపమున చేరుచున్నదో ఏది నీ సంతానమును నష్టపరచుచున్నదో దానిని 'నాశయామసి'

16 ఏ పురుషుడు నిన్ను స్వప్నమందు, ఎవడు నిన్ను అంధకారమున మోసపుచ్చదలచుచున్నాడో, ఎవడు నీ సంతానమును నష్టపరచుచున్నాడో అట్టి వానిని '**నాశయామసి**"

17. నీ కనులనుండి, నాసారంధ్రముల నుండి, కర్ణపుటములనుండి, ముఖము నుండి, మస్తిష్కము నుండి, జిహ్వనుండి సమస్త వ్యాధులను తొలగించుచున్నాను.

18. నీ గ్రీవము నుండి, ఉష్ణిహములనుండి, కీకసముల నుండి, అనూక్యములనుండి, అంసముల నుండి, బాహువుల నుండి యక్ష్మాదోషమును నివారించుచున్నాము.

19. నీ యొక్క హృదయము నుండి, క్లోమము నుండి, హలీక్ష్ణమునుండి, పార్శ్వములనుండి, మతంస్నములనుండి, యక్నము నుండి యక్ష్మాదోషమును నివారించుచున్నాను.

20. నీ యొక్క ఆంత్రముల నుండి, గుదములనుండి, వినిష్టము నుండి, ఉదరమునుండి, కుక్షుల నుండి, ప్లాశము నుండి, నాభుల నుండి యక్ష్మాదోషమును నివారించుచున్నాను.

21. నీ యొక్క ఊరువుల నుండి, అష్ఠీవములనుండి, పార్ష్ణ్యముల నుండి, ప్రపదములనుండి, భవనములనుండి, శ్రోణుల నుండి, భాసద భంససములనుండి యక్ష్మా దోషమును నివారించుచున్నాము.

22. నీ యొక్క అస్థుల నుండి, మజ్జల నుండి, స్నావుల నుండి, ధమనుల నుండి, పాణుల నుండి, అంగుళుల నుండి నఖములనుండి యక్ష్మా దోషమును నివారించుచున్నాను.

23. మిగిలిన అవయవములనుండి, సంపూర్ణ దోమకూపములనుండి, కీళ్ళ నుండి, చర్మమునుండి, నేత్రాది సమస్త అవయవములనుండి, కశ్యపుని వివర్హ్వా మంత్రముచే సమస్త వ్యాధులను నివారించుచున్నాము.

24. మనసులోన పీఠము వేసిన రోగమా! దూరమునకు పొమ్ము. పరిగెత్తుము. అతి దూరమున సంచరించుము. జీవించి ఉన్న ఇతని మనసునకు దూరమున ఉండుమని నిర్రుతిలో చెప్పుము.

(సర్వావయములనుండి నివారణ జరిగినపుడే వ్యాధి దూరమై ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది.)

తొమ్మిదవ అనువాకము

మొదటి సూక్తము - 93

1. నిన్న మేము ఇంద్రునకు సోమము సమర్పించి పుష్టి కలిగించినాము. నేడు మీరు మనోహరమగు సోమము సమర్పించండి. స్తోతలారా! ఈ మాట వినండి. మీరు ఇంద్రుని స్తుతులతో అలంకరించండి.

2. ఇంద్రుని శునకము వృకమనబడుచున్నది. అది శత్రువును తొలగించగలది. మృగములను అణచగలది. ప్రజ్ఞానులకు భూషణమగుచున్నది.

ఇంద్రా! మా స్తుతులను ఆలకించుము. కమనీయమనమున ఈ యజ్ఞమునకు విచ్చేయుము.

3. ఇంద్రుడు సాధించని పురుషార్ధమేది? ఇంద్రుడు వృత్రసంహారియను మధురవచనము వినని వాడెవడు?

రెండవ సూక్తము - 94

1. మేము స్తోతలము. అన్నము ఆశించువారలము. ఇంద్రా! సత్పతివి, వృత్రహంతవగు నిన్ను ఆవాహనము చేయుచున్నాము.

2. వజ్రహస్త ఇంద్రా! శౌర్య ప్రదాత్రియగు ఈ స్తుతిచే స్తుతుడవగుము. ఇతడు విజయము కోరుచున్నాడు. ఇతనికి

గో, అశ్వ, రథ, అన్నాదులు ప్రసాదించుము.

మూడవ సూక్తము - 95

1. ఇంద్రా! మానవులు, ఋభువులు, రుద్రులు నిన్నే ప్రథమునిగ ఎంచి సోమపానము చేయమని స్తుతించుచున్నారు.

2. ఇంద్రుడు యజ్ఞమున సోమము సేవించి, మత్తెక్కి, యజమానికి బలమును, ధనవర్ణమును కలిగించుచున్నాడు. మానవులు అట్టి ఇంద్రుని మహిమను పూర్వము వలనే స్తుతించుచున్నారు.

నాలుగవ సూక్తము - 96

1. ఇంద్రా! జలమును జలమునకే అర్పించినట్లు నిన్ను అర్థించు మేము సోమాత్మక జలములను నీకు చేర్చుచున్నాము.

2. వజ్రధారి, శూర ఇంద్రా! నిన్ను రోజు రోజు స్తుతించుచున్నాము. వర్ధిల్లగోరుచున్నాము. నిన్ను నీరు పొంగున రీతి వర్ధిల్ల చేయుచున్నాము.

3. ఇంద్రుని యుద్ధగాథలు - మంత్రములు విని ఇంద్రుని మహా హర్యశ్వములు ఇంద్రుని రథమునకు జతయగుచున్నవి.

ఐదవ సూక్తము - 97

1. దూతయగు అగ్నిని వరించుచున్నాము. అతడు హోత. విశ్వవేత్త. ఈ యజ్ఞమును సుక్రతువును చేయునుగాక.

2. అగ్ని విశ్వపతి. హవ్యవాహనుడు. అందరకు ప్రీతుడు. అట్టి ప్రజ్వలనాగ్నిని సదా హవిస్సులచే అర్చించండి.

3. అగ్నిదేవా! నీవు మాకు పూజ్యహోతవు. ప్రత్యక్షమగుము. దేవతలను తోడ్కొని రమ్ము.

ఆరవ సూక్తము - 98

1. అగ్ని స్తవనీయుడు. ప్రణామాయోగ్యుడు. ఫలవర్షి. అతడు వంకర పోగల నుండి ప్రదీప్తుడు అగుచున్నాడు.

2. అగ్ని అశ్వము వంటి దేవతలను వహించువాడు. ఫలవర్షకుడు. దీప్తుడు. హవిష్మంతులు అగ్నిని

యజించుచున్నారు.

3. మేము హవి వర్షకములము. నీవు ఫల వర్షకుడవు. అగ్నిదేవా! మేము నిన్ను ప్రదీప్తుని చేయుచున్నాము. నీవు ప్రజ్వలితుడవగుము.

ఏడవ సూక్తము - 99

1. నరుడా! వ్యాపక, తాపక అగ్నిని అన్నము కొరకని గాథలతో అర్చించుము. సుందరుడు, దీప్తుడు, ధనప్రదాత, శరణ్యుడగు అగ్నిని పూజించుము.

2. అగ్నీ! మేము నిన్ను శరణు వేడుచున్నాము. హోతలగు ఇతర అగ్నుల సహితుడవై విచ్చేయుము. యజనీయులు ఆసీనులగునట్టి హవిష్మతీ బర్హి సిద్ధముగ ఉన్నది.

3. అగ్ని బలసూనుడు. అంగిరుడు. స్రువములు యజ్ఞములందు అగ్ని కొరకే కదలుచున్నవి. జలపౌత్రుడు, ఘ్రుతకేశి యగు అగ్నిని యజ్ఞములందు ప్రథమముగ అర్చించుచున్నాము.

ఎనిమిదవ సూక్తము -100

1. మహాధనసంపన్న ఇంద్రా! మా స్తుతులు అగ్ని సమములు, సువర్ణలు, పవిత్రములు, పరిశుద్ధములు అవి నిన్ను వర్ధిల్లచేయునుగాక. విప్రులారా! స్తుతులచే ఇంద్రుని కీర్తించండి.

2. అతడు సముద్రమంతటి విశాలుడు. వందలమంది ఋషులచే కీర్తించబడువాడు. అతనిది సత్య మహిమ. సత్యబలము. అది విప్రరాజ్య యజ్ఞములందు వ్యక్తమగుచున్నది.

3. హవ్య ఇంద్రా! సమస్త యజ్ఞములందు మమ్ము భూషితులను చేయండి. నీవు అపరిమితుడవు. అయినను ఋక్కులందు ఇముడుచున్నావు. అట్టి ఇంద్రుడు, వృత్రసంహారకుడు, సవనములను ధనుస్సులను శోభిల్లచేయునుగాక.

4. అగ్నిదేవా! నీవు ధనదాతలందు ప్రథముడవు. అత్యంత ప్రకాశకుడవు. జలపౌత్రుడవు. మేము నిన్ను ఆశ్రయించుచున్నాము.

తొమ్మిదవ సూక్తము - 101

1. ఇంద్రా! నీవు సమస్త హింసాయుద్ధములందు స్పర్ధించుచున్నావు. నీవు అప్రశస్తిని నాశము చేసి కళ్యాణమును ప్రకటించుచున్నావు. నీవు తొందరపడువారిని హతమార్చుము.

2. ఇంద్రా! త్వరపడు నీవెంట, బిడ్డ వెంట తల్లిదండ్రులవలె, ద్యావాపృథ్వులున్నవి. నీవు వృత్రుని సంహరించినపుడు అతని సర్వశక్తులు నిన్ను వధించ స్పర్ధించినవి.

3. ఇచటి మంత్రములు నిన్ను అజరుని, ప్రహేతారుని, అప్రతిహతుని, ఆశుని, జేతను, హేతను, రథితముని, అతూర్తుని, తుగ్య వర్ధనుని చేయుచున్నవి.

4. ఎవడు మానవ ప్రభువో, ఎవడు రథములమీద మంత్రాభిముఖుడు అగుచున్నాడో, ఎవడు సమస్త సేనలను దాటగలవాడో, ఎవడు వృత్ర సంహారియో అతనిని నేను స్తుతించుచున్నాను.

5. పురుహన్మా! ఈ మహత్వ యజ్ఞమున, అన్నము కోరుచు, ఇంద్రుని కీర్తించుము. ఇంద్రుని మహిమ ద్యావాపృథివ్యంతరిక్షములందు వ్యాపించి ఉన్నది. దర్శనీయ ఇంద్రుడు ఆటకని చేత పట్టిన వజ్రము సూర్యుని వలె ప్రకాశించుచున్నది.

పదవ సూక్తము - 102

1. ఇంద్రా! నీది బృహద్బలము - బృహత్ బుద్ధిబలము. దానితో నీవు వజ్రమును తీక్ష్ణము చేయుచున్నావు.

2. ఇంద్రా! నీకు ద్యులోకము బలము, పృథ్వి అన్నము పర్వతములు ప్రేరకములు అగుచున్నవి.

3. నిన్ను మహా విష్ణువు, సూర్యుడు, యముడు, వరుణుడు ప్రశంసించుచున్నారు. వాయువును వెన్నంటిన బలము నీకు శక్తి ప్రదము అగుచున్నది.

పదకొండవ సూక్తము - 103

1. నదులు సముద్రమునకు ప్రణమిల్లినట్లు కర్మలొనర్చు సకల ప్రజ ఇంద్రునకు ప్రణమిల్లుచున్నది.

2. ఇంద్రుడు ద్యావాపృథ్వులను చర్మమును చుట్టినట్లు చుట్టినాడు. అతని ఆ వీరకృత్యము వెలుగొందుచున్నది.

3. ఇంద్రుడు క్రోధ భరితుడగు వృత్రుని శిరమును పర్వవంత, రుధిర వర్షక వజ్రమున ఖండించినాడు.

4. ఇంద్రుడు ధనవంతుడు. బలవంతుడు. సర్వ ప్రథముడు. అతడు శత్రువులను సంహరించినపుడు సమస్త శక్తులు ఆనందించుచున్నవి.

5. అతడు మహాబలశాలి. పెరుగుచున్న దాస శత్రువులకు భయంకరుడు అగుచున్నాడు. సమస్త విశ్వము అతనియందు లీనమగుచున్నది. ఉత్సవములందు జనులు అతనిని స్తుతించుచున్నారు.

6. ద్విజన్ములు యజ్ఞాదులు చేసి త్రిజన్ములు అగుచున్నారు. వారు యజ్ఞములందు నిన్ను దర్శించుచున్నారు. నీవు స్వాదును స్వాదుతరము చేయువాడవు. నీవు యోద్ధలందు మధురవై నిలిచి వారిని మధురతములను చేయుము.

7. నీవు రణరణమున ధనమును జయించువాడవు. నిన్ను బ్రాహ్మణులు స్తుతించుచున్నారు. వారియందు నీవు శక్తి రూపమున ప్రవేశించుము. సుఖములందును దుఃఖించువారు నిన్ను చేరకుందురుగాక.

8. మా కంటి ముందే నీచే శత్రు పక్షమును సంహరింపచేయుచున్నాము. మా మాటలచే నీ ఆయుధములకు ప్రేరణ కలిగించుచున్నాము. మా మంత్రములచే నీ బాణములను తీక్ష్ణము చేయుచున్నాము.

9. ఎవనిని సాధారణ, అసాధారణ ప్రజా ఆశ్రయించుచున్నదో, ఎవని ఇంట అన్నము కలుగుచున్నదో, అచటి కదలిక గల తల్లిని చేర్చండి. ఆమెకు చిత్ర, విచిత్ర పదార్థములను అర్పించండి.

10. ఇంద్రుడు వర్షి. బహుమార్గవర్తి. సర్వ ప్రభువు. విశ్వ తేజస్వి. ఆప్తులకు ఆప్తుడు. పృథివికి ప్రతిరూపుడు. మహాబలశాలి. అతడు యజ్ఞమును దర్శించుచు యజ్ఞమున సంపన్నుడగుచున్నాడు.

11. ఇతడు స్వర్గకామి. స్వర్గాధిపతి. ఇంద్రుని స్తుతించుచు సుఖములు కలిగించుచున్నాడు. స్వర్గస్వామి, శీఘ్రతముడు, తపస్వియగు ఇంద్రుడు వర్షము కలిగించి భువిని జలపూర్ణను చేయుచున్నాడు.

12. తనను ఇంద్రునిగ భావించు, పరమ ప్రకాశవంత అధ్వర్యుడు ఇట్లన్నాడు.

పాపరహితులగు 'మాతరింభరి' భగినులు అతనిని ప్రసన్నుని చేయుచున్నారు. బలమును వర్ధిల్ల చేయుచున్నారు.

13. పూజ్యుడు, కిరణకేతనుడు, జ్యోతిష్మంతుడగు సూర్యుడు దిశలందు ఉదయించినాడు. అతడు దివాకరుడు, తమధ్వంసియై సమస్త దురితములను నివారించుచున్నాడు.

14. పూజ్యుడు, కిరణకేతనుడగు సూర్యుడు ఉదయించుచున్నాడు. అతడు మిత్ర, వరుణ, అగ్నులకు నేత్రము

అగుచున్నాడు. అతడు సమస్త జగములకు ఆత్మయగుచున్నాడు. ద్యావాపృథివ్యంతరిక్షములందు నిండుచున్నాడు.

15. మగవాడు ఆడుదాని వెంట పడినట్లు సూర్యుడు ఉషస్సు వెంటపడుచున్నాడు. అప్పుడు జనులు దినములను దేవతలను ఆశ్రయించుచున్నారు. సూర్యుని కొరకని భద్రకార్యములు నిర్వర్తించుచున్నారు.

పన్నెండవ సూక్తము - 104

1. ద్రష్ట, శతక్రతు ఇంద్రా! మా యందు ధనమును, బలమును ప్రవేశపెట్టుము. శత్రు సేనను జయించగల వీర పుత్రుని ప్రసాదించుము.

2. శతక్రతో! నీవు నాకు తల్లివి, తండ్రివి, నివాసమవు అగుచున్నావు. కావున నిన్ను సుఖములు యాచించుచున్నాము.

3. పురుహూత, వాజయంత, శతక్రతువును ధనము, వీరపుత్రులను అర్థించుచున్నాము.

పదమూడవ సూక్తము - 105

1. విషువతపు స్వాధు మధువును ఆస్వాదించిన స్తుతులు అనుచున్నవి.

అవి ఇంద్ర సహితలై రాత్రులందు రమించుచున్నవి. అందువలన యజమానులు స్వరాజ్యమును అనుభవించుచున్నారు.

2. పృశ్నయువ పృశ్నులు ఇతని కొరకు సోమము వండుచున్నారు. ఇంద్రుని ధేనువులు అతని సాయక, వజ్రములకు ప్రేరణ కలిగించుచున్నవి. తదుపరి యజమానులు స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్నారు.

3. ప్రజ్ఞావాణి ఇంద్రుని హవిచే అర్చించుచున్నది. యజమాని పూజలు పూర్వచిత్త ఇంద్రుని యందు లీనమగుచున్నవి. తదుపరి యజమాని స్వరాజ్యమును అనుభవించుచున్నాడు.

పదునాలుగవ సూక్తము - 106

1. ఈ యజ్ఞమున మా వాణులు అభిషహ సోమమును స్తుతించునుగాక. స్తోతలు పూజనీయ ఇంద్రుని యజింతురుగాక.

2. సప్త సభలు ఇంద్రుని ఆశ్రయించు ఉన్నవి. సోమాభిషవము అయినంత అట్టి ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

3. త్రికద్రుకుల చేతన యజ్ఞము ప్రారంభమైనది. మా వాణి దానిని వర్ధిల్ల చేయునుగాక.

పదిహేనవ సూక్తము - 107

1. ఇంద్రా! విష్ణవి, త్రిత, ఆప్త్వ, మరుత్సంబంధ యజ్ఞములందు సోమము సేవించి ఆనందించుచున్నావు.

2. ఇంద్రా! నీవు దూరపు సంద్రమున గాని మా యజ్ఞమునగాని హర్షించు సోమము జలమిశ్రితము అగుచున్నది.

3. ఇంద్రా! నీవు సోమాభిషవ కర్తను వర్ధిల్లచేయుచున్నావు. ఉక్ధ్వములందలి ఉత్సాహము కూడ సోమము నందే ఉంటున్నది.

పదహారవ సూక్తము - 108

1. మేఘములను తొలగించి ఉదయించు సూర్యా! సర్వము ఇంద్రుని వశమున ఉన్నది.

2. సత్పతి ఇంద్రా! నీవు ఒకడు మరణించరాదు అన్నప్పుడు అది నిజమగుచున్నది.

3. దూరమునగాని, దగ్గరగాని సోమము అభిషుతమైనంత నీవు అచట ప్రత్యక్షమగుచున్నావు.

పదిహేడవ సూక్తము - 109

1. ఉభయలోకములకు హితకరమగు మా మాట ఇంద్రుడు అభిముఖుడై వినును గాక.

సత్యాత్మక బుద్ధిచే బలశాలి యగు ఇంద్రుడు సోమపానమునకు విచ్చేయుచున్నాడు.

2. స్వప్రభా భాసుడు, వరదుడగు ఇంద్రుని ద్యావాపృథ్వులు బలము కొరకని ప్రార్థించుచున్నవి. ఇంద్రా! నీవు ఉపమానములందు ప్రథముడవు అగుచున్నావు. నీ మనసు సోమమున నిలుచుచున్నది.

పద్దెనిమిదవ సూక్తము - 110

1. ఇంద్రా! నీవు శత్రురహితుడవు. 'అన'వు. 'అనాపి'వి. నీవు అవతరించినంతనే పూజనీయుడవైనావు. యుద్ధమున

నీవు 'అపిత్వము'ను కోరుచున్నావు.

2. ఇంద్రా! నీవు ధనవంతుల స్నేహము కోరుచున్నావు. 'సురాశ్వః' నీకు పుష్టి కలిగించుచున్నవి. నీవు పరివార సహితుడనై గర్జించునపుడు జనులు నిన్ను తండ్రిని వలె పిలుచుచున్నారు.

పందొమ్మిదవ సూక్తము - 111

1. నేను నా తండ్రి మేధస్సు గలవాడను అయినాను. నేను సూర్యుని వలె తేజరిల్లుచున్నాను.

2. నేను ప్రాచీన స్తోత్రములను కణ్వుని వలె అలంకరించుచున్నాను. నేను ఇంద్రునకు బలము కలిగించుచున్నాను.

3. ఇంద్రా! నిన్ను కొందరు ఋషులు స్తుతించి ఉండవచ్చును. కొందరు స్తుతించకుండవచ్చును. కాని నీవు నా స్తుతులు వినుము. వర్ధిల్లుము.

ఇరువదవ సూక్తము - 112

1. మేము నీతో యుద్ధము చేయనందున దుష్టులము కారాదు. మమ్ము కార్చిచ్చు తగిలిన అరణ్యము వంటి వారినిగ భావించుము.

2. వృత్ర హంతా! మేము నీ వలన అవినాశ్యులము. నీ అనుగ్రహపాత్రులము అనుకొనుచున్నాము. నీకు ఒక్కమారు సోమము సమర్పించి మేము ఆనందభరితులము అగుదుముగాక.

ఇరువది ఒకటవ సూక్తము - 113

1. ఇంద్రా! రాళ్లచే పిండబడిన సోమమును సేవించి ఆనందించుము. ఈ రాళ్లు అభిషవము చేయువారి చేతులందు సిద్ధముగ ఉన్న అశ్వము వలె - ఉండినది.

2. హర్యశ్వా! ఏది నీకు స్వాదువు. మాదకము అగుచున్నదో, దేనివలన నీవు ఆవరక మేఘమును విదీర్ణము చేయుచున్నావో అది నీకు హర్షదాయకము అగునుగాక.

3. ధనవంత ఇంద్రా! నా ఈ వాణిని నీవు శ్రద్ధగా గ్రహించుము.

ఏ ప్రశస్తిని వసిష్ఠుడు పూజించుచున్నాడో ఆ మంత్ర పుంజమును నీవు యజ్ఞమున సేవింపుము.

ఇరువది రెండవ సూక్తము - 114

1. ఇంద్రా! నీ వలన మాకు రక్షణలు కలుగవలెననియు నీ వలన భాగ్యము, యశస్సు కలుగవలెననియు, వసువిదుడవగు నిన్ను అనుసరించునట్లు చేయుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

2. ఇంద్రా! నీవు ధనవర్ధకుడవు. జనుల నేతవు. గోవర్ధనుడవు. ఉత్సదేవుడను హిరణ్యుడవు నీవు చేయు దానమును బాధలు అంటకున్నవి. నేను నిన్ను అర్థించిన వానిని నాకు అందించుము.

3. దేవ యజ్ఞమునకు, ప్రయత యజ్ఞమునకు ఇంద్రుని పిలుచుచున్నాము. ఇంద్రుని సేవించు మేము యుద్ధము కలిగినపుడు ధనప్రాప్తి కొరకు ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము.

4. ఇంద్రుడు తన మహిమచే ద్యావాపృథ్వులను విస్తృతపరచినాడు. ఇంద్రుడు సూర్యుని ప్రకాశవంతుని చేసినాడు. సకల భువనములు ఇంద్రునే ఆశ్రయించిఉన్నది. ఇంద్రుని కొరకే సోమము అభిషుతమగుచున్నది.

ఇరువది మూడవ సూక్తము - 115

1. నేను ప్రాచీన, మానవీయ స్తోత్రములచే ఇంద్రుని స్తుతించినాను. ఋత్విజులారా! ప్రాచీన మహా స్తుతులచే ఇంద్రుని అర్చించండి. మనసు స్తుతులందు ఉంచండి.

2. తొందర గల విప్రులు మధుమంత, ఘృత శ్రుత స్తోత్రములను ప్రశంసించుచున్నారు. ఇతని ధనము పెరుగుచున్నది. బలము కలుగుచున్నది. ఇంద్రుని కొరకు సోమము అభిషుతమగుచున్నది.

ఇరువది నాలుగవ సూక్తము - 116

1. ఇంద్రా! నీవు శత్రుసంహారకుడవు. నరులు నిన్ను పూర్వ, పశ్చిమ, ఉత్తర, దక్షిణ ఏదిశ నుంచి పిలిచినను విచ్చేయుము.

2. ఇంద్రా! నీవు 'రుమ' 'రుశ్మ' 'శ్యావక' సహితుడవై ఉల్లాసవంతుడవు అగుచున్నావు. కణ్వ గోత్రజులు, స్తోమధారి ఋషులు నీకు హవి అందించుచున్నారు. రమ్ము.

ఇరువది అయిదవ సూక్తము - 117

1. పాలు పితుకని ధేనువును వలె మేము ఇంద్రుని ఆహ్వానించుచున్నాము. ఇంద్రా! నీవు స్థావర, జంగమ జగత్తునకు ఈశ్వరుడవు. స్వర్గద్రష్టవు.

2. నీవంటి వాడు మానవులందును, దేవతలందునుపుట్టలేదు. పుట్టబోడు. ఇంద్రా! మేము గోమంత, అశ్వవంత, అన్నవంతులమగుటకు నిన్ను ఆహ్వానించుచున్నాము.

ఇరువది ఆరవ సూక్తము - 118

1. ఇంద్రుడు మా యజ్ఞమునకు వచ్చినంత మాకు యజ్ఞాన్నము, సాధారణ అన్నము, ధన ద్రవ్యములు కలుగునుగాక. ఇంద్ర సహితులమై హర్షింతుముగాక.

2. ఇంద్రా! స్తోతల కృపవలన నీ అనుగ్రహ పాత్రుడైనవాడు రథపు రెండు చక్రముల అక్షము వంటి వాడు అగుచున్నాడు.

3. ఇంద్రా! నిన్ను సేవించు వాడు నీ శక్తులు కలవాడై, స్తోతల వలన కోరికలు తీరినవాడై రథపు రెండు చక్రముల అక్షము వంటివాడు అగుచున్నాడు.

ఇరువది ఏడవ సూక్తము - 119

1. సూర్యుని దేవత్వము, మహత్త్వము ఏమనగా అతనిలో కిరణములు చేరగనే కార్యములు జరుగుచున్నవి. అప్పుడు పృథివి తనను ఆవరించిన అంధకారమును బట్టను వలె మడిచి పెట్టుచున్నది.

2. నేను మిత్రావరుణుల మహత్త్వమును వర్ణించుచున్నాను. ద్యులోకమున సూర్యుడు తన రూపమును వ్యక్త పరచుచున్నాడు. అతని దీప్తి అనంతము. వరుణునిధి కృష్ణ తేజమగుచున్నది.

ఇరువది ఎనిమిదవ సూక్తము - 120

1. వర్ధిల్ల చేయు మిత్రుడు ఏ రక్షణ శక్తిచే మమ్ము రక్షించుచున్నాడు? ఆ రక్షణ ఏ శక్తి వలన కలుగుచున్నది?

2. ఇంద్రా! మాదక సోమహవి యందలి ఏ అంశము నిన్ను ప్రసన్నుని చేయుచున్నది? ఏ విధముగ నీ భక్తులకు ధనము పంచి ఇచ్చుచున్నావు.

3. ఇంద్రా! మేము నీ మిత్రులమగు స్తోతలము. మమ్ము రక్షించుటకు వందలమారులు ప్రత్యక్షమగుచున్నావు.

4. ఈ యజ్ఞమునకు ఋత్విజులు, ఇంద్రుడు, సమస్త దేవతలు సిద్ధి కలిగింతురుగాక. ఆదిత్య సహితుడగు ఇంద్రుడు మా యజ్ఞమును, తనువులను, ప్రజలను సమర్ధులను చేయునుగాక.

5. ఏ దేవతలు దేవత్వమును రక్షించుటకు అసురులను వధించి దేవత్వమును అక్షయము చేసినారో అట్టి ఆదిత్య, మరుద్గణ సహిత ఇంద్రుడు మా తనువుల రక్షకుడు అగునుగాక.

6. దేవతలు సూర్యుని ప్రకాశవంతుని చేసినారు. భువి మీద అన్నమును ఏర్పరచినారు. ఆ మహిమ వలననే మాకు దేవహిత అన్నము లభించునుగాక. శూర సహితులమై శతశరత్తులు ఆనందింతుముగాక.

ఇరువది తొమ్మిదవ సూక్తము - 121

1. నీవు ప్రసాదించిన సుఖములు అనుభవించుటకు గాను తూర్పు, పడమర, ఉత్తర దక్షిణ దిశలందలి శత్రువులను ఇంద్రా! వధింపుము.

2. యవధాన్యమును యవలతో కలిపి కోసినట్లు అగ్నీ! కుశల మీద నీకు అర్పించిన హవిని భక్షించుము.

3. మాకు ఋతువును బట్టిన అన్నము, యుద్ధము లందలి అన్నము లభించలేదు. కావున విద్వాంసుడగు ఇంద్రుని గోవులు, అశ్వములు, అన్నములు కోరుచు ప్రార్థించుచున్నాము.

4. అశ్వినులారా! మీరు అలంకార దేవతలు. నముచితో అసుర యుద్ధము జరిగినపుడు సోమపానము చేసి ఇంద్రునకు సాయపడండి.

5. అశ్వినులు, తల్లిదండ్రులు బిడ్డలను రక్షించినట్లు, చతురతతో ఇంద్రుని రక్షించినారు. ఇంద్రా! నీవు సోమపానము చేసినపుడు సరస్వతి నది నీకు స్నానము చేయించునుగాక.

6. ఇంద్రుడు ధనికుడు. రక్షకుడు అతడు మాకు సుఖములను ప్రసాదించునుగాక. శత్రువులను సంహరించునుగాక. అభయ ప్రదానము చేయునుగాక. వీరులకు అధిపతులము అగుదుముగాక.

7. రక్షకుడగు ఇంద్రుడు మా శత్రువులు దూరమునందుండగనే తరుమును గాక. వారిని చెల్లాచెదురు చేయునుగాక. యజ్ఞాభిమానులమగు మేము ఇంద్రుని సుమతులందు ఉందుముగాక. ఇంద్రుని కళ్యాణమయ అనుగ్రహమునందు ఉందుముగాక.

ముప్పదవ సూక్తము - 122

1. అభిషవకర్త కాని 'వృషాకపి' ఇంద్రుని దేవతగా అంగీకరించినాడు. 'పుష్పము'లకు స్వామియైన 'వృషాకపి' నాకు మిత్రుడగుచున్నాడు. అందువలన ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

2. ఇంద్రా! నీవు 'వృషాకపి' కన్న వేగముగ పరిగెత్తుచున్నావు. సోమపాన గోష్టిలో తప్ప నీవు ఇతరులతో కలవకున్నావు. ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్టుడు అగుచున్నాడు.

3. ఇంద్రా! నీవు ప్రభువులైన వారికి పుష్టి ప్రద ధనము ప్రసాదించిన తరువాత కూడ వృషాకపి నిన్ను హరిత మృగమును చేసినాడు? అందువలన ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్టుడు అగుచున్నాడు.

4. ఇంద్రా! నిన్ను రక్షించినాననుచున్న వృషాకపి కుక్క అప్పుడు మొరిగినదా? వరాహము చెవిరిక్కించినదా? అందువలన ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

5. కోతి మా వారలను వెక్కిరించినది. వ్యక్తి దూషితము చేసినాడు. నేను దీని శిరమును శబ్దము చేయించినాను. దుష్కృతము సుకృతము కాజాలదు. అందువలన ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్టుడు అగుచున్నాడు.

6. నాపత్ని 'సుఖసత్తార' కాకున్నది. 'సుయాశుతర'కాకున్నది. 'ప్రతిచ్యవసి' కాకున్నది. సక్థులను లేపునది కాకున్నది. అందువలన ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

7. ఉవసులభిక అవయవమా! ఉన్నట్లు ఉండుము. అంబా! నా కటి, నా సక్థి, నా శిరము పక్షి వలె ప్రసన్నములు అగుచున్నవి.

8. శూరపత్నీ! నీ బాహువులు, అంగుళులు సుందరములు, నీ నడుము సన్నము. జఘనము పెద్దది. నీవు వృషాకపి ముందు హతమార్చుచున్నావా? అందువలన ఇంద్రుడు సర్వశ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

9. నన్ను దుర్భలనుగ భావించి నాతలకు హానితల పెట్టుచున్నాడు. కాని నాపతి మరుత్తులకు మిత్రుడు అగుచున్నాడు. అతడు సర్వశ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

10. స్త్రీ తొలుత హోత్ర రూప యగుచున్నది. యాగమున పురుష సహితయై కూర్చొనుచున్నది. ఆ రీతిగ ఆమె యజ్ఞమును నిర్వహించుచున్నది. ఇంద్రపత్ని ప్రశంసింపబడుచున్నది. **విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః** ఇంద్రుడు విశ్వ శ్రేష్ఠుడు అగుచున్నాడు.

11. నేను ఇంద్ర పత్నిని సౌభాగ్యవతిగా భావించుచున్నాను. ఎట్లనగా ఈమెపతి వృద్ధుడు కాకున్నాడు. మరణించకున్నాడు. **"విశ్వ స్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

12. ఇంద్రుడు ఇంద్రాణితో అనుచున్నాడు.

వృషాకపితో తప్ప మరొకరితో హర్షించజాలను. ఏలయన అతని హవి జల పరిశుద్ధము. అతడు నాకు దేవతలందు ఇష్టుడు. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

13. వృషాకపి పత్నీ! నీవు ధనవతివి. సుపుత్రవతివి. ఇంద్రుడు ఈమె అందించిన సోమము సేవించునుగాక. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

14. నాకున్న పదిహేను స్థానముల సహితముగ ఇరువదింట పచనము జరుగుచున్నది. నేను వానిని భక్షించుచున్నాను. నా కుక్షులు నిండియున్నవి. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

15. చక్కని కొమ్ముల వృషభాము మందలో శబ్దము చేయురీతి ఇంద్రా! నీవు ఎవని హృదయమున నిలుచుచున్నావో అతడు సుఖించుచున్నాడు. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

16. ఎవని'సక్థియల' నడుమ 'కపృత్' వ్రేలాడుచుండునో అతడు ధనవంతుడు కాకున్నాడు. కూర్చొనదలచు 'రోమశుడు' ఆవలించినచో సమర్ధుడు అగుచున్నాడు. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

17. ఆసనము వేసి కూర్చున్న వాని రోమశము విజ్రుంభణ చేసినచో అతడు సమర్ధుడు కాకున్నాడు. సక్థియల నడుమ 'కపృత్' వ్రేలాడిన వాడు సమర్ధుడగుచున్నాడు. **'విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః'**

18. ఇంద్రా! ఈ వృషాకపి తాను పోగొట్టుకున్న ధనమును శత్రువునుండి సాధించినాడు. 'ఏధుని' కరవాలమును 'సూన' ఆచిత నవీన చరును పొందినాడు. **'విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః'**

19. నేను కర్మ కర్తయగు ఆర్యుని అన్వేషించుచు ప్రకాశించుచు వచ్చుచున్నాను. అభిషుత సోమాంశమును పానము చేయుచున్నాను. **'విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః'**

20. మరుస్థలపు వైశాల్యము, అంతరిక్షపు వైశాల్యము ఎంత? వృషాకపీ! నీవు దగ్గరి దారిన ఇంటి దగ్గరకు, ఇంటికి విచ్చేయుము. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

21. భగవాన్ వృషాకపీ! నీవు ఉదయించి స్వప్నములను తొలగించుచున్నావు. తిరిగి అదే మార్గమున అస్తాద్రి చేరుచున్నావు. మేము సత్కార్యములు చేయుటకుగాను మరల విచ్చేయండి.

22. ఇంద్రా! వృషాకపి ఇంటికి చేరుకున్నప్పుడు జనులు, భూతములకు ప్రాణమగు సూర్యుడు ఎటుపాయెను? అని అడుగుచున్నారు. **"విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"**

23. మానవ పశువు ప్రసిద్ధుడు. అతడు తన వెంట ఇరువదిని ప్రకటించినాడు. అతనికి ఉదర వ్యాధి ఉండెను అతనికి ఇప్పుడు క్షేమము కలిగినది. "విశ్వస్మాదింద్ర ఉత్తరః"

కున్తాపక సూక్తములు.

ముప్పది ఒకటవ సూక్తము - 123

1. మానవ, కౌరమ, నరాశంసులారా! మేము స్తుతించువారలకు అరువదివేల 'రుశ్మ'ములు ఇచ్చుచున్నామను మాట వినండి.

2. ఎవని శరీర రూప రథమును వధూమంతలగు ఇరువది ఒంటెలు మోయుచున్నదో అవి ద్యులోకమును తాకి "పీడిం" చుచున్నవి.

3. మేము అన్నము కొరకని వంద'నిష్కములు' పది 'మాల'లు మూడు వందల అశ్వములు, పదివేల గోవులను దానము చేయుచున్నాము.

4. స్తోతలారా! పండుగల చెట్టు మీది పక్షి కిచకిచయున్నట్లు పలుకుచుండండి. చేతనున్న కత్తి కదలునట్లు మీ నాలుక కదలుచుండును గాక.

5. మేధావులగు స్తోతలు ఆబోతు వలె నడుచుచున్నారు. వారి ఇంట పుత్రులు, గోవులు ఉన్నవి.

6. స్తోతా! గోవులు, ధనము లభించు బుద్ధిని ఆశ్రయించుము. నీ వాక్కు దేవతలను చేరునుగాక. బాణము సంధించువానిని రక్షించినట్లు వాణి నిన్ను రక్షించుచున్నది.

7. ఒకవేళ దేవత విశ్వ జనీన రాజు ప్రజలు అతిక్రమించినట్లైన పరీక్షిత వైశ్వానర స్తుతిని చేయునది.

8. దేవత శుభములు కలిగించుచున్నాడు. స్థలములు విస్తరించుచున్నాడు. ఈ విషయము కౌరవ్యపతి భార్యతో

చెప్పుచున్నాడు.

9. పరీక్షిత్తు రాజ్యన భార్య భర్తు 'మంథాం పరిశ్రుతమ్' ధది ఎంత తేవలేను. అని అడుగుచున్నది.

10. వండిన అన్నము ఒక మార్గమున ఉదర బిలమును చేరినట్లు పరీక్షిత్తు రాజ్యమున ప్రజలకు శుభములు కలుగుచున్నవి.

11. ఇంద్రుడు స్తోతతో ఇట్లన్నాడు.

నిలువుము. జనమున సంచరించుము. ఉగ్రుడనగు నా ప్రతాపమున నీవు కర్మను ఆచరించుము. శత్రువు నీకు సమస్తము అర్పించుచున్నాడు.

12. ఇచట గోవులు ప్రసవించునుగాక. అశ్వములు పురుషులు వ్యక్తమగుదురుగాక. వేల దక్షిణ లిచ్చు పూషా ఇచటికి విచ్చేయునుగాక.

13. ఇంద్రా! గోవులు హింసించబడకుండునుగాక. వానిని రక్షించు గోపాలుడు నష్టపడకుండును గాక. చోరులు ఇచట ప్రభావహీనులు అగుదురుగాక.

14. ఇంద్రా! నీ సూక్తమున మమ్ము ప్రసన్నులను చేయుము. మేము మా శుభవచనములచే నిన్ను ఆనందింప చేయుచున్నాము. నీవు అంతరిక్షమునుండి మా వాణిని ఆలకించుము. మేము ఎన్నటికి నష్టపడకుందుముగాక. "నరిష్యేమ కదాచన"

ముప్పది రెండవ సూక్తము - 124

1. ఎవడు సభాయోగ్యుడు, యజ్ఞ గృహ యోగ్యుడు. అభిషవకుడు, యాజకుడు అగుచున్నాడో అతడు సూర్య లోకముదాటి ఊర్ధ్వ లోకములకు చేరుచున్నాడు. దేవతలు ఈ విషయము పూర్వమే చెప్పియున్నారు.

2. ఎవడు 'జామి'చే విస్తరించుచున్నాడో, ఎవడు మిత్రతను దుర్ధర్షణ చేయుచున్నాడో, ఎవడు అప్రచేతాజ్యేష్టుడో అతనిని '**అధరాక్**' అనుచున్నారు.

3. ఏ మంగళమయ పురుషుని పుత్రుడు ధర్షణశీలుడు అగుచున్నాడో అట్టివాడు విప్రకామ నా వచనమును పాలిక గలుగుచున్నాడు. అతడు గంథర్వుడు అగుచున్నాడు.

4. దేవతలకు హవిస్సు సమర్పించని స్వభావము గల వర్తకులను చూచి ధీరులు ముఖము త్రిప్పుకొనుచున్నారని నినుచున్నాము.

5. ఎవరు స్తుతించి యజ్ఞములు చేయుచున్నారో ఎవరు పాత్ర దానము చేయుచున్నారో వారు స్వర్గమునకు సూర్యుని వలె చేరుచున్నారు. మా ఇంద్రుడు మహామహుడు.

6. ఎవడు అనాక్తాక్షుడు, అనభ్యక్తుడు, అమణివ అహిరణ్యవుడు, అబ్రహ్మ యగుచున్నాడో, వాడు 'బ్రహ్మణః పుత్రస్తోతా' కల్పములకు చేరుచున్నాడు.

7. ఎవడు ఆక్తాక్ష, సుభ్యక్త, సుమణి సుహిరణ్యవ, సుబ్రహ్మ యగుచున్నాడో, అతడు బ్రహ్మణః పూతస్తోతా, కల్పములకు చేరుచున్నాడు.

8. అప్రాణులు, వేశన్తులు, రేవలు, అప్రతిదిశ్యులు, ఆయభ్యులు కళ్యాణులు **'తోతా కల్పేషు సంమితా'**

9. సుప్రపాణులు, వేశన్తులు, రేవలు, సుప్రతిదిశ్యులు, సుయభ్యులు, కన్యాకళ్యాణులు **'తోతాకల్పేషు సంమితా'**

10. ఎవరి వ్యక్తులు, మహిషులు, స్వస్త్యులు, యుధింగములు, అనాశురులు, ఆయాములు '**తోతాకల్పేషు సంమితా'**

11. వావాతులు, మహిషులు, స్వస్త్యులు, యుగంధిగములు, శ్వాశురుల, ఆయాములు '**తోతాకల్పేషు సంమితా'**

12. ఇంద్రా! దాశరాజ జనులను తొలగించినవారి కొరకు నీవు విరూపుడవు అయినావు. యక్షునితో కూడి సమర్ధుడవు అగుచున్నావు.

13. ఇంద్రా! నీవు మఘవుడవై వృషాక్షుని తలవంచినావు. రవివై మర్యాదకరుని కూల్చినావు. రోహిణుని ముఖము చితుక కొట్టినావు. వృత్రుని తల నరికినావు.

14. పర్వతములను స్థాపించిన, జలముల అవగాహన చేసిన, వృత్రుని సంహరించిన ఇంద్రునకు ప్రణమిల్లుచున్నాము.

15. హర్యశ్వము పరిగెత్తుచుండుట చూచి ఉచ్చైశ్రవము ఇట్లన్నది.

నీకు శుభము కలుగునుగాక. సుందర అలంకారము గల ఇంద్రుని వహింపుము.

16. ఇంద్రా! శ్వేత అజైశ్రవస హర్యశ్వములు నీకు దక్షిణమున చేరుచున్నవి. దేవతలకు సమస్యుడవగు నీవు పూర్వుల మహత్వమును పొందుచున్నావు.

ముప్పది మూడవ సూక్తము - 125

1. ఈ అశ్వము ఉరుకుచున్నది. 2. సత్వ ప్రతీపమును పూర్తి చేయుచున్నది. 3. వానిలో ఒకటి హరిక్నిక. 4. హరిక్నికే! నీవు కోరునదేమి? 5. హితరమణీయ సాధు పుత్రుని. 6. పరాస్య ఎచట అహింసితుడుగ ఉండుచున్నాడు? 7. ఎచట ఈ మూడు శింశుపలు ఉన్నవో 8. నాలుగు దిశలందు మూడు. 9. సర్పము. 10. కొమ్ములతో కృమ్ముచున్నవి. 11. ఇది నీ మహాశ్వ దినము. 12. అతడు ఇచ్చకుని సాధకుడు అగుచున్నాడు. 13. గోమీద్య గోగతులను సాధించుచున్నది. 14. పురుషుడు, పృథ్వి నీ నిమిచ్చన చేయుచున్నారు. 15. బద్ద పల్వ అన్నము ఇట్లున్నది. 16. బద్దా, ఇది నీ అఘ యగుచున్నది. 17. కేవక జాగృతము కాలేదు. 18. అశ్వవారము గోశ పద్యకమున ఉన్నది. 19. అతడు శ్యేనపతి యగుచున్నాడు. 20. అతడు వ్యాధి రహిత ఉపజీవిక యగుచున్నాడు.

ముప్పది నాలుగవ సూక్తము - 126

1. ఎవడు ఈ అనేక బాణములకు స్వామియగుచున్నాడు?

2. అసదికి పాలు ఏమి?

3. అర్జునుని పయః ఏది?

4. కార్ష్ణి యొక్క పయః ఏది?

5. వీనిని అడుగుము. ఎవనిని అడుగను?

6. కుహ యొక్క పక్వకుని అడుగుము.

7. యతి ధనము ఎవనిది యగుచున్నది?

8. కూపాయకు క్రోధమున నిండినాడు?

9. ఆమణకము మణస్తకమగుచున్నది.

10. దేవా! నీవు ప్రతి సూర్యుడవు.

11. **'ఏనశ్చపంక్తి కా హవిః'**

12. **"ప్రదుద్రుదో మఘాప్రతి"**

13. **"శృంగ ఉత్నన్న"**

14. నా మిత్రుడు నాకు అభిముఖుడగునుగాక.

15. వశ బిడ్డను కనుచున్నది.

16. **'ఇరా వేదుమయందత'**

17. తదుపరి ఇది - ఇట్లగుచున్నది.

18. **అధో ఇయన్నితి'**

19. తదుపరి శ్వా అస్థిరమగుచున్నది.

20. **'ఉయం యకాంశలోకకా'**

ముప్పది అయిదవ సూక్తము - 127

1. **'అమినో నీతి భద్యతే'**

2. **'తస్య అమ విభంజనమ్'**

3. వరుణుడు ధనము వెంట సాగుచున్నాడు.

4. భారతికి వందల బలములు.

5. **శతంమాశ్వా హిరణ్య యాః | శతం రథ్యా హిరణ్యయాః |**

శతం కుథా హిరణ్యయాః | శతం నిష్కా హిరణ్యయాః |

6. **అహల కుశ వత్త్రక**

7. శఫమును వహించుచున్నది.

8. **'ఆయ వనేవతీ జని'**

9. ధనిష్ఠ నావను పట్టి సాగును.

10. ఇది నన్ను ప్రసన్నుని చేయునట్టిది.

11. అది వృక్షములతో స్థిరపడునది.

12. **'పాకబలిః'**

13. **'శాకబలిః'**

14. అశ్వత్థము ఖాదిరముతో ఉరికినది.

15. నడువుము. విశ్రాంతి పొందుము.

16. పురుషుడు వ్యాప్తుడగుచున్నాడు.

17. అంతమున నేను పూషను పితుకుచున్నాను.

18. పరస్వాన మృగమును దాటి అర్ధర్చ ప్రవృత్తమగుచున్నది.

19. **'దౌవ హస్తినో దృతీ'**

ముప్పది ఆరవ సూక్తము - 128

1. అలాబుకము ఒక్కటి.

2. అలా బుకమును త్రవ్వువాడు?

3. కర్కరకుడు త్రవ్వువాడు.

4. అతడు వాయువును ఎగురవేయుచున్నాడు.

5. కులాయకమును చేయుచున్నాడు.

6. మహా ఉగ్రుని భజించుచున్నాడు.

7. అవిస్తృతుని భజించకున్నాడు.

8. వీరిలో కర్కర వ్రాయువాడెవడు?

9. వీరిలో ఎవరు దుందుభిని వధించువారు?

10. వధించినచో ఎవరు వధించినారు.

11. దేవి వధించినది కుహనము చేసినది.

12. భవనమును నలువైపుల మరల మరల.

13. ఉష్ట్రమునకు మూడు పేర్లు.

14. ఒక హిరణ్యము పలికినది.

15. శిశువులు ఇద్దరు అగుచున్నారు.

16. 'నీల శిఖండ వాహనః'

ముప్పది ఏడవ సూక్తము - 129

1. రెండు కిరణములు వ్యాపించిఉన్నవి. పురుషుడు వానిని పింశనము చేయుచున్నాడు. కుమారీ! నీవు ఏది అనుకున్నావో అతడు అదికాకున్నాడు. '**నవై కుమారి తత్ తథాయథా కుమారి మన్యసే'**

2. పురుషా! నీవు అమృతము నుండి బయట పడినావే అది నీ తల్లి యొక్క రెండు కిరణములు అగుచున్నవి.

'నవైకుమారి....."

3. మధ్యమా! నీవు రెండు చెవులు పట్టుకొని ఇచ్చుట లేదు.

'నవైకుమారి...."

4. ఉత్తాన, శయానములకు నిలుచుండి ఆలింగనము చేయుచున్నది.

"నవైకుమారి...."

5. శ్లక్ష్ణ లేక శ్లక్ష్ణికలందు శ్లక్ష్ణికయే అవగాహనము చేయుచున్నది.

"నవై కుమారి....."

6. రాలిన దంతములు, రోమయుక్త ప్రాదమున అవశ్లక్ష్ణకు సమానమగుచున్నది.

ముప్పది ఎనిమిదవ సూక్తము - 130

1. ఇహేత్థ ప్రాగపాగుదగధరాగ్ 'ఇచటి నుండి పూర్వ, పశ్చిమ, ఉత్తర, దక్షిణములందు, అరాలమునుంచి ఉద్ధర్త్సన చేయుము.

2. **"ఇహేత్థ...."**

వత్స పురుషుడు కాగోరి కూర్చున్నాడు.

3. **"ఇహేత్థ...."**

స్థాలీపాకము విలీనమగుచున్నది.

4. **"ఇహేత్థ...."**

అతడు అత్యంత లీనమగుచున్నాడు.

5. **"ఇహేత్థ...."**

లాహిణి యందు లీశాథి అనుభవించుచున్నది.

ముప్పది తొమ్మిదవ సూక్తము - 131

1. భుక్, అభిగతమైనది. **'శత్'** అపాక్రాంతమైనది. ఫలము అభిష్టితమైనది. స్తోతా! తదుపరి దుందుభిని బాదుటకు రెండు దండములచే ఆటలాడుము.

2. కోశబిలమును రజని యందు, ధాన్యమును గ్రంథులందు, ఉత్తమ జన్మలను ఉత్తమ జనముల మార్గమున చేర్చండి.

3. లౌకి, పృషాతాక, అశ్వత్థ, ధాక, పిపీలిక అవట శ్వస, విద్యుత్, గోశఫాముల తరువాత స్తోతా! బలముతో ఆటలాడుము.

4. దేవతలు ప్రకాశించుచున్నారు. అధ్వర్యులారా! త్వరత్వరగ మంత్రములు ఉచ్చరించండి. మీరు గోవులకు సత్యము, 'ప్రఖుతము' అగుచున్నారు.

5. పూజించునదే పత్ని యగుచున్నది. జరితా! ఇక నీవు భయములను గెలుచు ప్రయత్నము చేయుము.

6. స్తోతా! ఆదిత్యుడు అంగిరుల నుండి దక్షిణలు తెచ్చియున్నాడు. జరితా! అతడు వానిని తెచ్చినాడు. స్తోతా! అతడు వానిని తెచ్చినాడు.

7. స్తోతలారా! దానిని వారు పరిగ్రహించినారు. దానిని మీరు పరిగ్రహించినరు. ఆహానేతర రసమును కాదు. సెహ్తానలను యజ్ఞానేతరసములను కాదు. చేతనలను, వానితో ముందడుగు వేయుచున్నాము.

8. శ్వేత ఆశుపత్య పద్య ఋక్కులచే యువకులు అగుచున్నారు. వానిని శీఘ్ర మానులు పూర్తి చేయుచున్నారు.

9. అంగిరా! ఆదిత్య, వసు, రుద్రులు నీకు అనుకూలురై ఉన్నారు. ఈ ధనమును పరిగ్రహించుము. ఈ ధనము విభు, ప్రభు, విశాలము బృహంతాము అగుచున్నది.

10. దేవతలు ప్రాణ బలము నిచ్చెదురుగాక. చేతనత్వము నిచ్చెదరు గాక. అవి మాకు రోజు రోజు లభించునుగాక. అత్యవసరమున లభించునుగాక.

11. ఇంద్రా! నీవు దేవతల పాలిట ధనమవు. వారికి హవిస్సులు చేర్చుచున్నాను.

నిన్ను స్తుతించు విప్రుడు పేదవాడైన అతనికి ధనము కలిగించుము.

12. ఇంద్రా! రెక్కలు విరిగి వంచిత అయిన పావురమునకు ఆహారము, జలము ప్రసాదించుము.

13. మూడు తోలు త్రాళ్ళచే కట్టబడిన 'అరంగర' మాటిమాటికి అరచుచున్నది. అది పృథ్విని ప్రశంసించుచున్నది. పృథ్వి లేని చోటును ఆశించుచున్నది.

నలుబదవ సూక్తము - 132

1. ఈ పాపభేదిని యొక్క క్రోధము క్షీణించినపుడు ఇది సరస్సున చేప వలె మసలుచున్నది.

2. స్థూల పయసమున ముష్కములు నాటినపుడు ఇసుకలో గాడుదల వలె ముష్కములు పెరుగుచున్నవి.

3. ఏది అల్పిక యందు అల్పికయో, ఏది కర్కధన వలె అవపదనమో, వాసంతిక తేజోసమముగ విత్పతమునకు పోవుచున్నది.

4. దేవతలు సుందర గోవునందు ప్రవేశించి ప్రసన్నులగునట్లు సకులనారి తేపతేప ప్రసన్నమగుచున్నది.

5. పైన ఉన్నవారి మీదకు పోక ఉత్క్రమించక మహాగ్ని తృప్తుడగుచున్నాడు. శక్తికాననులమగు మేము స్వచవశక ప్రకాశమును పొందుచున్నాము.

6. మహాగ్ని రోటిని దాటి "వనస్పతీ! నిన్ను నీవే దంచుకొనునట్లున్నావు' అన్నాడు.

7. మహాగ్ని వనస్పతితో అన్నాడు.

నీవు ఎట్లు పూర్ణమగుచున్నావో, అట్లే తెగియు మరల వర్ధిల్లుచున్నావు.

8. మహాగ్ని వనస్పతితో అన్నాడు :-

యవలు ఇచట భస్మమై స్వర్గమున హవిగ మొలిచినట్లు నీవు తెగియు వర్ధిల్లుచున్నావు.

9. మహాగ్ని వనస్పతితో అన్నాడు:-

ఫలములను రాల్చు చెట్టు మరల కాసినట్లు నీవు మరల మరల ఆవేశపడుచున్నావు.

10. మహాగ్ని శబ్దము చేయు కృకవాకము మీదకు దూకుచున్నది. అగ్ని, మృగము వలె, తల సహితముగ సకలమును సేవించుచున్నాడు.

11. మహాగ్ని మహానగ్నుని వెంట ఉరుకుచున్నది. అతని అవయవములను రక్షింపుము. నాతో రమింపుము. భుజింపుము.

12. మహాగ్ని మహా పురుషులను సహితము గునపముతో త్రవ్వినట్లు బాధించుచున్నాడు. మహాకుశలను హతమార్చుచున్నాడు.

13. వశ కాలిన అంగుళిని కలిగించినది. మరొకరు ఉగ్రత కలిగించినారు. శుభంకరుడవై నాతో రమింపుము. భుజింపుము.

14. మహాగ్ని మహా పురుషులను సహితము త్రవ్వినట్లు బాధించుచున్నాడు. కుమారి పింగళక పని తీర్చుకొని పారిపోవుచున్నది.

15. మహా బిల్వము భద్రము - మహా ఉదుంబరము భద్రము. మహానులు, మహా మహానులను సహితము తొలుచు బాధకు గురిచేయుచున్నారు.

16. పింగళిక పీవరీ కుమారికి వసంతము లభించినపుడు తైల పాత్రయందలి ఉంగరము వలె బాధితులకు ఉపశమనము కలిగించుచున్నది.

నలుబది ఒకటవ సూక్తము - 133

1. 'మండూర ధారిణి' ఉరమ ప్రాచీనులకు లభించక ఇంద్రుని సమస్త 'బుద్' బదయాశు, శత్రువులు హతులైనారు.

2. నరుడు 'కప్పృత్' మీద కప్పృథమును ధరించండి. అన్న ప్రాప్తికి ప్రేరణ కలిగించండి. రక్షణ కొరకు పుత్రుని కనండి. ఇంద్రుని సోమపానమునకు ఆహ్వానించండి.

3. ఇంద్రుడు విజయశీలుడు. అతడు స్వారి చేయునపుడు సకిలించు వేగవంతమగు అతని అశ్వమును పూజించినాను. ఇంద్రుడు మమ్ము పరిమళవంతులను, ప్రముఖులను, ఆయుష్మంతులను చేయునుగాక.

4. మధుర, హర్షద సోమము ఇంద్రుని కొరకు అభిషుతము అయినది. పాత్ర నుండి సొమ్ము రాలుచున్నది. హర్షప్రద సోమము దేవతలకు చేరునుగాక.

5. సోమము ఇంద్రుని కొరకే పవిత్రము చేయబడుచున్నదని దేవతలు అనుచున్నారు. విశ్వేశుడగు వాచస్పతి బలము ప్రశంసించబడుచున్నది.

6. సోమము సహస్రధారయై పవిత్రము నుండి ప్రవహించుచున్నది. సోమము ధనముల స్వామి ఇంద్రుని మిత్రము అగుచున్నది.

7. సహస్ర కిరణములచే పీల్చునట్టి సూర్యుడు పృథ్వి మీద నిలిచినాడు. ఇంద్రుడు తన బలమున భూమిని రక్షించి ప్రతిష్ఠించినాడు.

8. విషమ సంచారి శుక్రుని అంశుమతీ నదీ తీరమున సంచరించుచుండగా చూచినాను. సూర్యుని వలె ఆకసమునందుండు అతనిని శరణు వేడినాను. అతడు స్వబలములచే నీ యుద్ధము చేయునుగాక.

9. తదనంతరము తన శరీరమును సూక్ష్మము చేసి అంశుమతి క్రోడమున స్థాపించినాడు.

దేవతలను నమ్మని జనులకు ఇంద్రుడు బృహస్పతిని సాయముగా గొని సంహరించినాడు.

10. ఇంద్రా! నీవు సప్త అశత్రువులచే వ్యక్తము చేయబడినవాడవై వైర్కి శత్రుడవు అగుచున్నావు. నీవు ద్యావాపృథ్వులను ఆలింగనము చేసికొని వానిని పొందినావు. విభుత్వ భువనములతో యుద్ధమునకు దిగినావు.

11. వజ్రధారి ఇంద్రా! నీవు ధృషితుడవై అపరిమిత బలశాలిని వజ్రముచే అంతమొందించినావు. ఆయుధములతో బలాసురుని దూరము చేసినావు. గోవులను సాధించినావు.

12. మేము వృత్రహంత ఇంద్రుని ప్రశంసించుచున్నాము. ఇంద్రుడు వరదుడు అగునుగాక.

13. ఇంద్రుడు పాపులపాలిట పాశమగుచున్నాడు. అతడు యజ్ఞములందున్నాడు. అతడు ప్రకాశకుడు, ప్రసిద్ధుడు సౌమ్యుడు అగుచున్నాడు.

14. అచ్యుతుడు, బలశాలియగు ఇంద్రుడు పర్వత భేదన వజ్రమంతటి బలశాలి. అతడు సత్పురుషులకు ధనము అందించుచున్నాడు.

నలుబది రెండవ సూక్తము - 134

1. మహానుడగు ఇంద్రుడు నీరు నిండిన మబ్బు వలె వత్సుని స్తుతులచే వర్ధిల్లుచున్నాడు.

2. అశ్వినులారా! ఎవనిని అగ్నులు పోషించుచున్నవో, ఎవనిని విప్రుల అగ్నులు రక్షించుచున్నవో అట్టి సత్య ప్రజకు పుష్టి కలిగించండి.

3. కణ్వుడు ఇంద్రుని స్తోత్రములచే యజ్ఞ సాధకుని చేసినాడు. అతనికే ఆయుధము దర్శనమిచ్చుచున్నది.

నలుబది మూడవ సూక్తము - 135

1. అశ్వనీ ద్వయమా! వత్సుడు నిర్భయముగ ఉండుటకు క్రూర మృగములుండని విశాల గృహము ప్రసాదించండి. అతని శత్రువులను తొలగించండి.

2. అశ్వినులారా! అంతరిక్షమున, స్వర్గమున, పంచజనులందున్న ధనమును మాకు అందించండి.

3. అశ్వినులారా! నీ కార్యమును పరిమర్శన చేయు విప్రుల చర్యను కణ్వుని కృత్యముగ భావించుము.

4. అశ్వినులారా! మీ స్తోత్రములు ఘర్మపరిషించితములు. సోమము మధుసంపన్నము. హవి ధన సంపన్నము. ఈ సోమము వలన మీరు ఆవరక శత్రువును ఎరుంగుచున్నారు.

5. జలమున, వనస్పతులందు, ఔషధులందున్న గుణములను మాయందు నింపండి.

నలుబది నాలుగవ సూక్తము - 136

1. అశ్వినులారా! మీరు శీఘ్ర గాములు దేవా చికిత్సకులు మీ వత్సుడు మతిబంధకుడు కాకున్నాడు. మీరు హవిష్మంతుల వద్దకు చేరుచున్నారు.

2. అశ్వినులారా! మిమ్ము భజించు ఋషులు మీ కీర్తనలను ఎరుగుచున్నారు. పరమ మధుర మత్త సోమ ఘర్మమును అథర్వుని కొరతకు సించితము చేయండి.

3. అశ్వినులారా! మీరు శీఘ్రంగా మీ రథమును అధిరోహించుచున్నారు. మేము మీ కొరకు రచించిన స్తోత్రములు ఆకాశము వంటి అచ్యుతములు.

4. అశ్వినులారా! నేడు మేము ఉక్థములచే మీ శరణు జొచ్చుచున్నాము. మా వాణి కణ్వుని కృపగా భావించండి.

5. అశ్వినులారా! కక్షీవంతుడు, వ్యశ్యుడు, దీర్ఘతముడు మీకు ఆహుతులు ఇచ్చి ఉన్నారు. వేనపుత్ర పృథి మీ సదనముననే ఉన్నాడు. కావున ప్రబుద్ధులు కండి.

నలుబది ఐదవ సూక్తము - 137

1. అశ్వినులారా! మా భవనములను రక్షించండి. శ్రేష్ఠ రక్షకులు కండి. జగద్రక్షకులు కండి. మా తనువులను రక్షించండి. మీ పుత్ర, పౌత్రులను రక్షించండి.

2. అశ్వినులారా! మీరు ఇంద్రునితో రథమున ఆసీనులు అగుచున్నారు. మీరు వాయువుతో ఒకచోట ఉంటున్నారు. మీరు ఆదిత్య, ఋభువులు ప్రీతి యందు ఉంటున్నారు. విష్ణువు విక్రమములందు ఉంటున్నారు.

3. అశ్వినులారా! మీరు యజమానులను త్వరగ అనుగ్రహించుచున్నారు. మీరు శత్రుదమనులు. అదే మాకు రక్షణ యగుచున్నది. మిమ్ము మాకు అన్నము కలిగించుమని ఆహ్వానించుచున్నాము.

4. అశ్వినులారా! మీరు తప్పక విచ్చేయండి. ఈ హవ్యము మీకు హితకారి ఈ సోమము తుర్వశ, యదు, కణ్వ సంబంధి. ఇక మీరు ఉభయులు విచ్చేయండి.

5. అశ్వినులారా! ఓషధులు దూరమందున్నను దగ్గరలో ఉన్నను జ్ఞాన సంపన్నులై మనస్ఫూర్తిగా ఇతనికి బలము ప్రసాదించండి. వత్సునాకు గృహము కలిగించండి.

నలుబది ఆరవ సూక్తము - 138

1. నేను జ్ఞానమయ బుద్ధిచే అశ్వినుల వెంట ఉంటున్నట్లు భావించుచున్నాను. బుద్దిదేవీ! మా బుద్దులను ప్రకాశవంతము చేయండి. మానవులకు ధనము ప్రసాదించండి.

2. స్తోతా! ఉషః కాలమున అశ్వినులను మేల్కొల్పండి. సూనృతాదేవీ! నీవు వారిని ప్రశించుము. యజ్ఞహోతా! మీరు కీర్తిని నలుదిశల వ్యాపింపచేయండి.

3. అశ్వినుల రథమా! నీవు నీ కాంతి యందు ఉషస్సువు అగుచున్నావు. సూర్య సమముగ ప్రకాశించుచున్నావు. నీవు అశ్వ సహితముగ 'నృపాథ్య' మార్గమున వచ్చుచున్నావు.

4. కిరణములు మత్తుగా ఉన్నప్పుడు గోవుల పొడుగులు పాలిచ్చుచున్నవి. అప్పుడు ఋత్విజులు అశ్వినులను స్తుతించుచున్నారు. వాణి వారిని ప్రశంసించుచున్నవి.

5. నాకు ధనము కలుగుటకు శత్రుంజయ బలమునకు, శుభములకు, దక్షత, జ్ఞానములు కలుగుటకు మనస్ఫూర్తిగా ప్రార్థించుచున్నాను.

6. అశ్వినులారా! మీరు మీ బుద్ధి సహితముగ పాలకుల వద్ద ఆసీనులు అగుచున్నారు. మీరు సుఖప్రదులై నందున ప్రశంసనీయులు అగుచున్నారు.

నలుబది ఏడవ సూక్తము - 139

1. అశ్వినులారా! మీ రథము విశాలము. వేగవంతము, గోసహితము. ఎత్తు పల్లములందు సాగునది. సూర్యుని, వాణిని వహించునది. మహాధనము కలిగించునది. అట్టి రథమును ఆహ్వానించుచున్నాను.

2. అశ్వినులారా! "యువంశ్రియమశ్వినాదేవతా" మీరు శ్రీ కి దేవతలు అగుచున్నారు. ఆమెను ద్యులోకమునుండి పడనీయకున్నారు. మీరు శక్తులను సేవించుచున్నారు. అన్నము మీ తనువున ఉన్నది. మీ రథపు అశ్వములు మీతో ఉన్నవి.

3. అశ్వినులారా! నేడు మిమ్ము ఎవరు హవితో సేవించుచున్నారు? ఎవరు రక్షణల కొరకు సోమము అర్పించుచున్నారు? ఎవరు సమంత్రకముగ ఆహ్వానించుచున్నారు? యజ్ఞ దేవతకు ప్రణామము. అశ్వినులను తెచ్చు అశ్వములకు ప్రణామము.

4. అశ్వినులారా! మీరు హితకర, రమణీయ రథమున యజ్ఞమునకు విచ్చేయండి. మధుర సోమాంశమును పానము

చేయండి. మిమ్ము సేవించువారలకు రత్నములు ప్రసాదించండి.

5. అశ్వినులారా! మీ హితకర రమణీయ, సువృత్త రథము మీద ద్యులోకము నుండి భూలోకమునకు అవతరించండి. అన్యులు మిమ్ము వశపరచుకొనకుందురుగాక. నేను మిమ్ము బంధించు నవీన స్తవములను ఉచ్చరించుచున్నాను.

6. అశ్వినులారా! ఇతనికి ఉభయ లోకములందు ధనమును, వీరపుత్రులను ప్రసాదించండి. మిమ్ము స్తుతించువారు సంపన్నులు అగుదురుగాక.

7. అశ్వినులారా! మీరు ఉభయులు ఏక మనస్కులు అగు రీతి ఇతనికి అన్న రత్నములు సుమతితో ప్రసాదించండి. ఈ స్తోతను రక్షించండి. అతడు మిమ్మే నమ్ముకున్నాడు.

8. మధుమతీరోషధీర్ద్యావ ఆపో మధుమాన్నో భవత్వన్తరిక్షమ్ |
క్షేత్రస్యపతిర్మధుమాన్నో అస్త్వరిష్యన్తో అన్వేనంచరేమ ||

మా కొరకు ఓషధులు మధుమంతములు అగునుగాక. ద్యులోకము మధుమంతము అగునుగాక. అంతరిక్షము మధుమంతము అగునుగాక. క్షేత్రపతి మధుమంతుడగునుగాక. మాకు హాని కలుగకుండ సంచరింతుముగాక.

9. పనాయ్యం తదశ్వినా కృతం వాం వృషభో దివో రజసః పృథివ్యాః |
సహస్రం శంసా ఉతయే గోవిష్టౌ సర్వాం ఇత్తాం ఉపయాతా పిబధ్యై ||

అశ్వినులారా! మిమ్ము స్తుతించుట ద్యావాపృథ్వులమీద వర్షించుట యగుచున్నది. గోపూజ యందున్న వందల స్తుతులు మిమ్మే చేరుచున్నవి. పానము చేయండి.

విద్వాంసుడు, బహుభాషావేత్త, కవి, కథకుడు, నవలాకారుడు, నాటకకర్త, బాలసాహిత్య కారుడు, అనువాదకుడు, విమర్శకుడు, వ్యాసకర్త, చలనచిత్ర రచయిత, వక్త, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు శ్రీమదాంధ్రవచన ఋగ్వేద, శుక్లయజుర్వేద, కృష్ణయజుర్వేద, సామవేద సంహితల రచయితయగు డాక్టర్ దాశరథి రంగాచార్య రచించిన శ్రీమదాంధ్రవచన అథర్వవేద సంహిత సమాప్తము.

సర్వేసి సుఖినస్సంతు - సర్వము సుఖముగ ఉండును గాక.

సర్వే సంతు నిరామయాః - సర్వులు వ్యాధిరహితులు అగుదురు గాక.

సర్వే భద్రాణి పశ్యన్తు - సర్వులు శుభములనే చూచెదరు గాక.

నాకశ్చిద్దుఃఖ భాగ్భవేత్ - ఏ ఒక్కరు దుఃఖ భాజనులు కాకుందురు గాక.

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః
